

UB KLAGENFURT

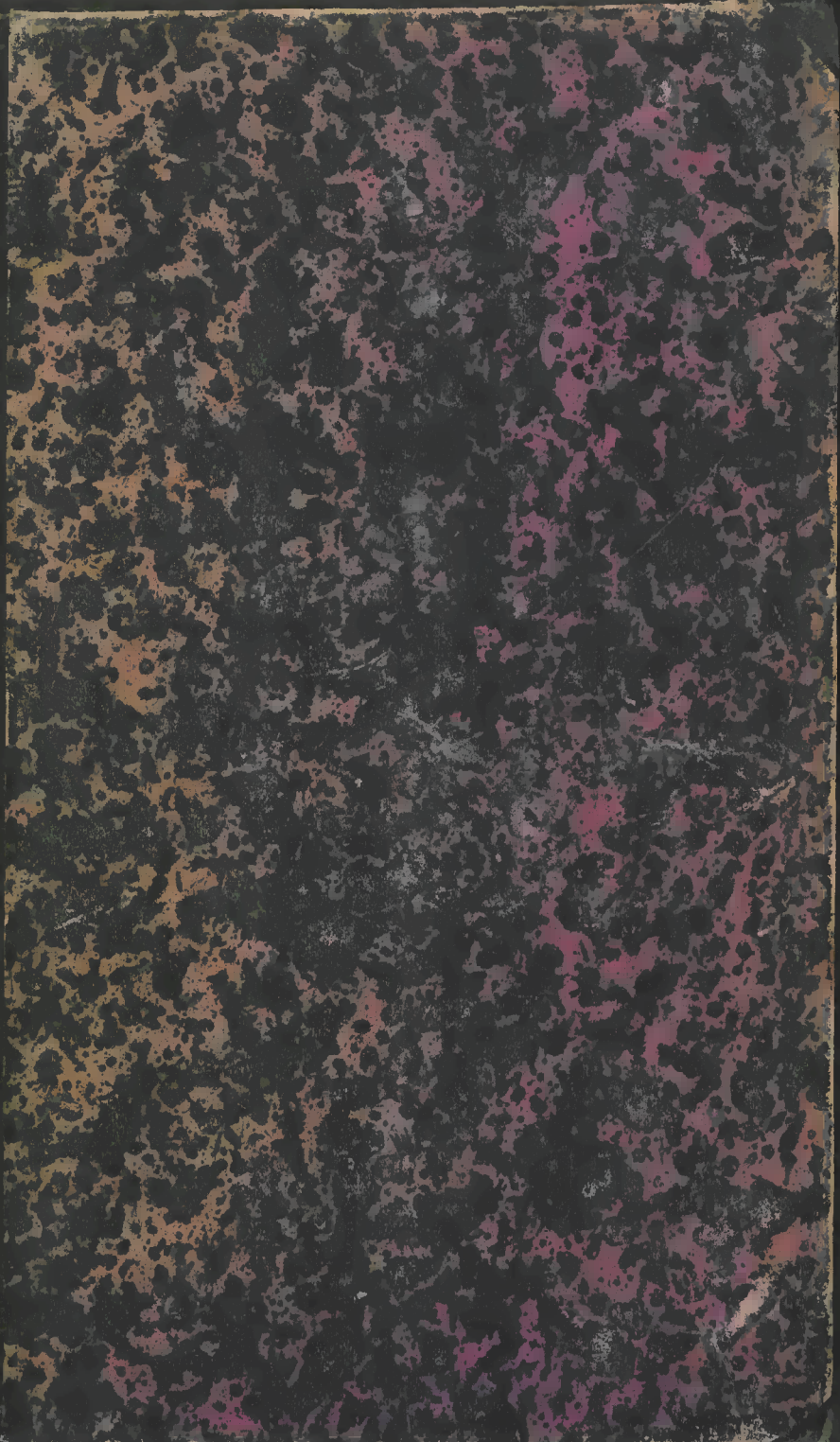

+L61493802

ES I 130/18

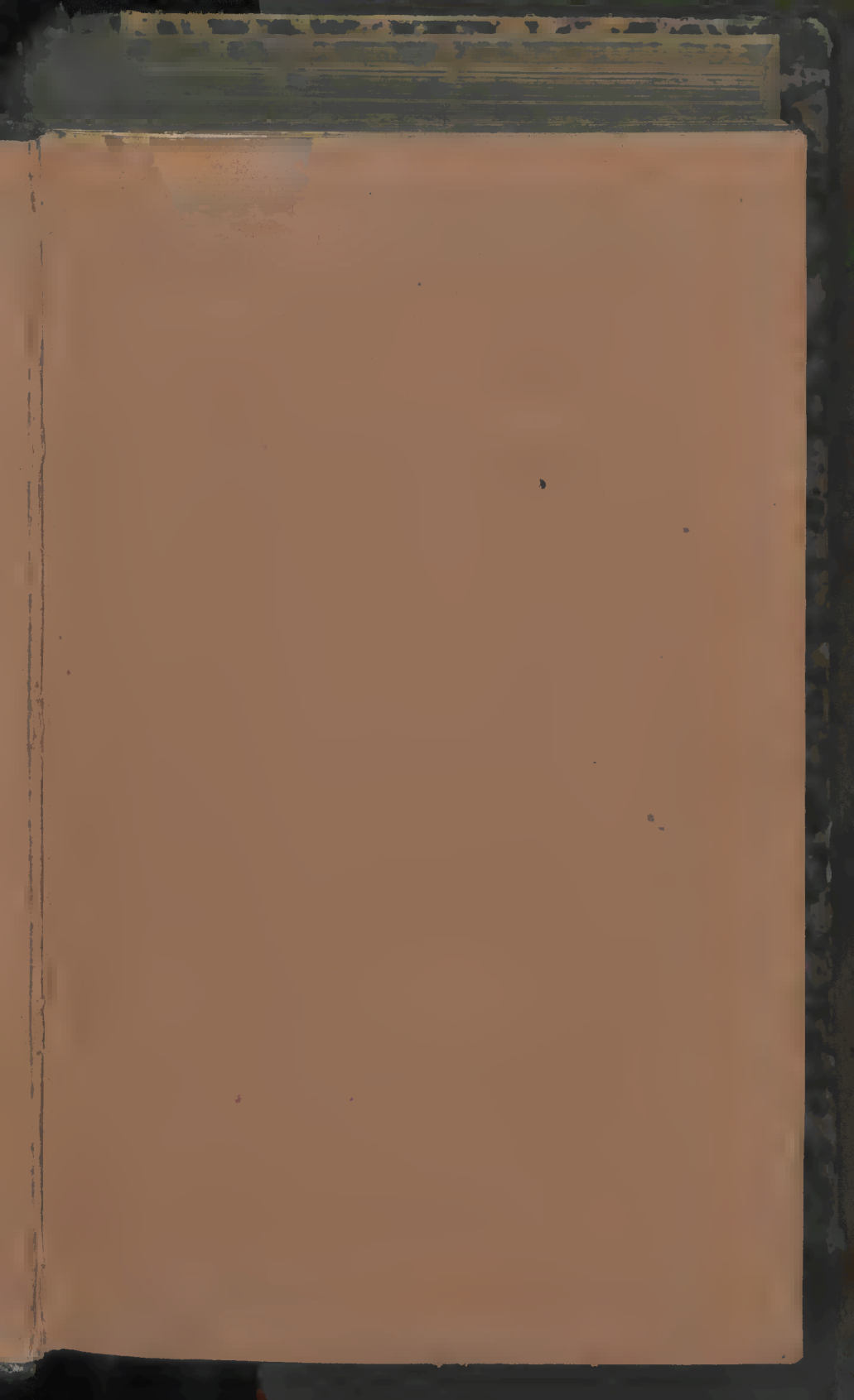
V881

18

13018.

52. g. 41.

Slovenski Goffine

ali

Razlaganje cerkvenega leta.

Poslovenil

Lambert Ferčnik,
dekan v Žabnicah.

Na svitlo dala

Družba sv. Mohora v Celovcu.

Z dovoljenjem vis. č. Kerškega knezoškofijstva.

1881.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu.

ES I 13018

Tvarno kazalo.

I. del,

ki razlaga berila in evangelja za vse nedelje in najimenitniše godove celega leta.

	stran		stran
Nauk o nedelji, praznikih . . .	2	Nauk gospodarjem in poslom . . .	106
" o adventu	5	IV. nedelja po sv. 3 kraljih . . .	107
Perva nedelja v adventu	7	Verska resnica o previdnosti Božji . . .	110
Druga " v "	13	V. nedelja po sv. 3 kraljih . . .	111
Tretja " v "	20	Nauk o cerkvenem petji	114
Nauk o postu in zapovedanih postnih dneh	25	" o nagnjenji k hudemu	117
Na kvaterno sredo v adventu . . .	29	VI. nedelja po sv. 3 kraljih . . .	119
Na kvaterni petek v "	30	Nedelja Septuagesima	126
Na kvaterno saboto v "	31	" Seksagesima	136
Četerta nedelja v adventu	32	" Kvinkvagesima	146
Nauk o zakramentu sv. pokore . . .	37	Nauk o štiridesetdanskem postu . . .	153
" o izpraševanji vesti	39	Pepelnica	156
" o grevengi ali kesu	40	Četertek po pepelnici	159
" o terdnem sklepu	42	Petek " "	160
" o spovedi	43	Saboto " "	163
" o naloženi pokori ali za- dostovanji	45	I. nedelja v postu	165
Sveti večer	46	Ponedeljek po I. ned. v postu . . .	173
Božič ali sveti dan	48	Torek " " " v "	176
Nauk o I. sv. meši na sv. dan . . .	50	Sredo " " " v "	179
" o II. " " " " "	53	Četertek " " " v "	182
" o III. " " " " "	55	Petek " " " v "	184
Nedelja po Božiču	60	Saboto " " " v "	187
Nauk o blagoslovu ali žegnu	63	II. nedelja v postu	188
Praznik novega leta	65	Ponedeljek po II. ned. v postu . . .	192
Nedelja po novem letu	70	Torek " " " v "	195
Praznik razglasenja Gospodovega ali sv. 3 kraljev	72	Sredo " " " v "	198
I. nedelja po sv. 3 kraljih	78	Četertek " " " v "	201
Nauk o pokorščini in nepokorščini . .	82	Petek " " " v "	203
" od prave pobožnosti	83	Saboto " " " v "	208
II. nedelja po sv. 3 kraljih	85	III. nedelja v postu	213
Nauk za predpostavljene	86	Ponedeljek po III. ned. v postu . . .	222
" o zakramentu sv. zakona	90	Torek " " " v "	225
God najsv. Imena Jezusovega	96	Sredo " " " v "	227
III. nedelja po sv. 3 kraljih	98	Četertek " " " v "	230
Nauk o vdanosti v voljo Božjo . . .	105	Petek " " " v "	232
		Saboto " " " v "	236
		IV. nedelja v postu	241
		Ponedeljek po IV. ned. v postu . . .	247

	stran		stran
Torek po IV. ned. v postu	250	Praznik vnebohoda Kristusovega	397
Sredo " " " v "	253	Nauk o čudežih	403
Četert. " " " v "	257	VI. nedelja po veliki noči . . .	404
Petek " " " v "	260	Nauk o pohujšanji	407
Saboto " " " v "	263	Binkošti	410
V. nedelja v postu ali tiha ned.	266	Binkoštni ponedeljek	415
Ponedeljek po tihi nedelji . . .	271	" " " " " torek	418
Torek " " " " "	273	Kvaterni sredo po binkoštih	425
Sredo " " " " "	276	Kvaterni petek " " " "	427
Četertek " " " " "	279	Kvaterni sabota " " " "	429
Petek " " " " "	281	Praznik presv. Trojice	430
Saboto " " " " "	283	I. nedelja po binkoštih	443
VI. ned. v postu ali cvetna ned.	287	Praznik presv. Rešnjega telesa	448
Nauk o cvetni nedelji	288	" " " " " Serca Jezusov.	464
" " " " " za sveti teden	293	" " " " " II. nedelja po binkoštih	473
Veliki ponedeljek	294	III. " " " " "	480
" " " " " torek	297	IV. " " " " "	485
Velika sredo	298	V. " " " " "	491
O jutranjicah na veliko sredo,		VI. " " " " "	498
četertek, petek	299	VII. " " " " "	505
Veliki četertek	300	VIII. " " " " "	511
" " " " " petek	307	IX. " " " " "	518
Obredi velicega petka	308	X. " " " " "	526
Nauk, kako premisljevati terp-		XI. " " " " "	534
ljenje Kristusovo	312	XII. " " " " "	541
Pasijon ali terpljenje Kristusovo	315	XIII. " " " " "	550
Obredi velike sabote	334	XIV. " " " " "	563
Na veliko saboto zvečer	341	XV. " " " " "	569
Velika noč	341	XVI. " " " " "	579
Djanski nauk o veliki noči	346	XVII. " " " " "	584
Velikonočni ponedeljek	346	Kvaterni sredo v sept. ali jeseni	592
" " " " " torek	351	Kvaterni petek v " " " "	594
Verske resnice o sv. pismu in		Kvaterni sabota v " " " "	595
ustnem zročilu	354	XVIII. nedelja po binkoštih	598
Bela nedelja	362	XIX. " " " " "	606
II. nedelja po veliki noči	370	XX. " " " " "	614
Nauk od upanja	373	XXI. " " " " "	620
III. nedelja po veliki noči	374	XXII. " " " " "	627
IV. " " " " " " "	380	XXIII. " " " " "	633
V. " " " " " " "	384	XXIV. " " " " "	639
Bazлага sv. Očenaša	388	Obletnica cerkvenega posveče-	
Nauk od procesij	390	vanja	644
Križevi teden	393		

II. del.

Obsega nauke od svetnikov Božjih.

Nauk o častenji in priprošnjah		Miklavž, škof	681
svetnikov	657	Praznik neomadeževanega Spo-	
Andrej, apostelj	669	četja Device Marije	688
Frančišek Ksaverij	674	Tomaž, apostelj	698
Barbara, devica in mučenica	680	Štefan, prvi mučenec	703

	stran		stran
Janez, apostelj in evangelist	709	Ana	824
Nedolžni otroci	713	Lorenc, mučenec	827
Stol sv. Petra	720	Marije Device vnebovzetje	832
Boštjan, mučenec	730	Joahim	837
Spreobernenje sv. Pavla	735	Jernej, apostelj	839
Svečnica	740	Angeljska nedelja	844
Blaž, škof in mučenec	747	Marije Device rojstvo	850
Matija, apostelj	749	Povišanje sv. križa	856
Jožef, rednik Kristusov	755	Matevž, apostelj in evangelist	861
Marije Device Oznanenje	760	Mihael, arhangelj	866
„ „ sedmerih žalost	770	Roženkranska nedelja	869
Juri, mučenec	773	Francišek Asijski	875
Marka, evangelist	777	Simon in Juda Tadej, aposteljna	880
Filip in Jakob, aposteljna	779	Praznik vseh svetnikov	886
Najdenje sv. križa	786	Spomin vseh vernih duš	894
Alojzij	794	Lenart, opat	899
Janeza Kerstnika god ali Kres	798	Martin, škof	900
Peter in Pavl, aposteljna	806	Marije Device Darovanje	906
Marije Device Obiskovanje	811	Katarina, devica in mučenica	909
Marija Magdalena	815	Zlato ravnilo	916
Jakob stareji, apostelj	820	Tri Božje čednosti	927

Kazalo po abecednem redu.

	stran		stran
A dvent	5	Človek je tempelj Božji	653
Aleluja, kaj pomeni	338	Čudeži, nauk o njih	403
Almožna (miloščina) si pridobi prjatelje	514	Daritev, nauk o nji	497
Alojzij, njegovo življenje	794	Davke plačevati smo dolžni	632
„ pobožnost k njemu	797	Dobra dela, nauk o njih	509
Ana, sv. mati Marijina	824	Duha svetega darovi	413
Andrej, apostelj	669	Duše človeške vrednost	631
Angelji, zakaj se veselijo nad spokorjenim grešnikom	484	Duše v vicah	894
Angelji hudobni, zakaj se jih Bog ni usmilit	54	Frančišek Asiski	875
Angelji varhi, kaj smo jim dolžni	846	Frančišek Ksaveri	674
Angeljsko češčenje se razlaga	768	Filip in Jakob, aposteljna	779
Angeljska nedelja	844	Gnada Božja, nauk o nji	531
Aposteljni in njih plačilo	738	Gobe dušne	553
Apostolski možje se malo ob- rajtajo	822	Gospodarjem in poslom nauk	106
B arbara, devica in mučenica	681	Grehi z željami in v mislih	519
Besede Božje moč in krepost	142	Grevenga	40
Besedo Božjo, kako jo poslušati	144	Hinavščina, kaj je	197
Birma, nauk o tem zakramentu	418	Hudič, ali more človeka obsesti	217
Blagoslov, nauk o njem	63	Hudobni jezik gre berzdati	540
„ očeta in matere veliko moč ina	210	Izreza otrok	803
Blagoslovila ali žegnovanja	501	Izobčenje cerkveno	729
Blaž, škof in mučenec	747	Jakob stareji, apostelj	820
Bližnji, kdo je naš bližnji	544	Janez, apostelj in evangelist	709
Boga in svetih reči ne zaničuj	637	Janez Kerstnik v ječi	16
Boštjan, mučenec	730	Janeza Kerstnika rojstvo in živ- ljenje	801
Božič	48	Jernej, apostelj	839
Božje poti	668	Jezusovega imena moč	68
C ahaj, colnar, njegovo spre- obernenje	651	„ praznik	96
Cerkve katoliške razširjanje	677	Jeza, kako jo premagati	496
Cerkve prave štiri znamenja	367	Joahim, Marijin oče	832
Cerkve učeče nezmotljivost	358	Jožef, rednik Kristusov	755
C astenje svetnikov	658	Juda Tadej	880
„ svetinj	663	Juri, mučenec	773
„ svetih podob	664	Katarina, devica in mučenica	909
Časti bližnjega ne žali	515	Kerst sv., nauk o tem zakramentu	434
Čednosti moramo v serce vsaditi	132	Kres	798
Češčena si Marija	765	Kristusovo terpljenje, kako pre- mišljevati	312
Čistost, nauk o nji	711	Križ sv., izpraševanje o njem	791
		Križa sv. najdenje	788
		„ „ povišanje	856
		Križev pot, nauk o njem	858
		Kvaterni posti	27

	stran		stran
Lazarja Jezus obudi	261	Petje cerkveno	114
Ljubezen do Boga . . . 417, 588	—590	Pijančevanje, gerda pregreha . . .	481
Ljubimo svojega bližnjega	544	Pismo sveto	14
Ljudi se bati, Boga pa žaliti, ni prav	631	Pismo sveto, verske resnice o njem . . .	354
Lorenc, mučenec	827	Pobožnost prava, kaj je?	83
Marije Device darovanje	906	Pogrebni obredi	575
„ „ obiskovanje	811	Pohujšanje, nauk o njem	407
„ „ oznanenje	760	Pokora sv. zakrament	37—46
„ „ rojstvo	850	Pokore ne odlašaj na smertno uro . . .	525
„ „ sedmerih žalost	770	Pokore sad	24
„ „ spočetje neoma- deževano	688	Pokorščine se učimo	82
Marije Device vnebovzetje	832	Porodnic vpeljevanje	746
Marija Magdalena	815	Poslednje olje sv., nauk o tem zakramentu	546
Marka, evangelist	777	Poslom nauk	106
Matevž, apostelj in evangelist	861	Post, nauk o njem in o zapove- danih postnih dneh	25
Matija, apostelj	749	Post štiridesetdanski	153
Martin, škof	900	Posvečevanje nedelj	583
Mešnikovo posvečenje, nauk o tem zakramentu	555	„ nove cerkve	645
Mihael, arhangelj	866	Poterpežljivost in prizanesljivost . . .	625
Miklavž, škof	681	Povišanje sv. križa	856
Mir Božji	21	Pravičnost Božja	19
Molitev, nauk o nji	385	Prazniki, kaj so? kako jih raz- ločujemo	3
Namen dober	489	Predpostavljenim nauk	86
Nagnjenje k hudemu, zakaj še ostane v človeku	117	Previdnost Božja, nauk o nji	110
Napuh	530	Pridigo kako poslušati	144
Navado hudo, kako jo iztrebiti	131	Priprava k veliki noči	247
Nebeško veselje	612	Prisege krive in brez potrebe se varujmo	643
Nečistost, svarilo pred njo	477	Procesije, nauk o njih	390
Nedelja, kaj je? kako jo posve- čevati	2, 3, 583	Proglašenje svetnikov	667
Nedolžni otročiči	713	Prosta volja človekova	118
Nepokorščine se varujmo	82	Rane na Jezusovem životu po vstajenji	354
Nevošljivosti, kako se varovati	205	Ravnilo življenja	916
Nezmotljivost učeče cerkve Kri- stusove	358	Razdjanje tempeljna in mesta Je- ruzalemskega	522
Obletnica cerkvenega posvečenja	644	Redovi nižji	559
Obredi, nauk o njih	538	„ viši	560
Očenaša svetega razlaga	388	Rešnje telo, nauk o tem pre- svetem zakramentu	452
Odertija, nauk zoper njo	568	Roženkranc sv., nauk o njem	869
Odpustki, nauk o njih	601	Serce Jezusovo, nauk od njega	466
Ovčice Kristusove, ktere so?	372	Simon in Juda aposteljna	880
Papež, nauk o njem	727	Skerbeti za bolnike	619
Pasijon Kristusov	315	Sklep terdni	42
Pavla sv., aposteljna življenje	807	Skušnjave, nauk od njih	170
„ spreobernenje	735	Smert, nauk o nji	574
Pekel, nauk o njem	610	Sodba poslednja	10
Petra sv., aposteljna življenje	806	Spoved	43
Petra sv. stol	720	Spreobernenje sv. Pavla	735
Petra sv. ključ	725		

VIII

	stran		stran
Stol sv. Petra	720	Vernih duš dan	894
Svečnica	740	Vesti izpraševanje	39
Svetnike kako častiti in na pomoč klicati	657	Vice, kaj so?	694
Svitne meše	6	Voda blagoslovljena	504
Štefan, prvi mučenec	703	Voda kerstna, kako se blagoslavlja	337
Tempelj duhovni	652	Vpeljevanje porodnic	746
Terpljenje Kristusovo ali pasijon kako pre- mišljavati " "	315	Vraže	701
Tolažba v boleznih	618	Vseh svetnikov	886
" v bridkosti	22	Zadostovanje	45
" v revščini	567	Zakon sv. zakrament, nauk o njem	90
" v ubožtvu	246	" civilni, versko mešani	94
" v zaničevanji	269	Zakrament sv. kersta	434
" v zopernosti	378	" sv. birme	418
" v žaljenji na časti	517	" presv. Rešnjega te- lesa	452
Tomaž sv., apostelj	698	Zakrament sv. pokore	37
Tri Božje čednosti	927	" sv. poslednjega olja	546
Trojica presveta	432	" sv. mešnikovega po- svečenja	555
Učeca cerkev Kristusova ne- zmotljiva	358	Zakrament sv. zakona	90
Upanje, nauk o njem	373	Zapoved Božjih spolnovanje	754
Ustno zročilo, verska resnica o njem	15, 354	Zaničevati Boga in svetih reči ne smemo	637
Vdajmo se v voljo Božjo	105	Zasmehovati druge je greh	637
Večer sveti	46	Znamenja prave Kristusove cerkve	367
Večerja, podoba katoliške cerkve	475	Zornice	6
Vera edino zveličavna	585	Zegen, nauk o njem	63
Vera in vraže	701	Ženitba v Kani	87
Vera brez dobrih del nas ne zveliča	148	Ženitnini je podobno nebeško kraljestvo	607

Kazalo imenitnejših berilskih in evangeljskih tvarin.

Opomba. To kazalo naj služi onim čast. gospodom duhovnim, ki nêmajô slovenskega svetega pisma, da si polajšajo poiskanje berilskih in evangeljskih tvarin.

	stran
Angelj Gabriel k Mariji poslan. Luk. I. 26—28.	696
Antikrist prerokovan. II. Tesal. 2, 1—18.	31
Azarija prosi Boga rešenja. Dan. 3, 34—45.	279
Bog obljudi Izraelcem kruha z nebes. II. Mojz. 15.	291
Cerkev je telo Kristusovo, mi Njega udje. 1. Kor. 12, 27—31.	840
Daniel prosi za Jeruzalem in ljudstvo. Dan. 9, 15—19.	192
„ reši Susano. Dan. 13, 1—62.	236
„ v levnjaku. Dan. 14, 28—42.	273
Daritve stare zaveze niso opravičevale. Hebr. 9, 2—12.	595
Daritev Kristusova nas reši grehov. Hebr. 9, 2—12.	595
Darove naj vsakteri dobro obrača. Rimlj. 12, 6—16.	85
Del dobrih ne delajmo zavoljo ljudi. Mat. V. 43—48, VI. 1—6.	161
Dela mesa in dela duha. Gal. 5, 16—24.	563
Drevo in sad. Mat. VII. 15—21.	507
Duh sveti obljubljen aposteljnóm za učenika. Jan. XIV. 23—31.	412
„ „ pride nad aposteljne. Dj. ap. 2, 1—11.	411
„ „ „ „ ajde. Dj. ap. 10, 42—48.	415
Duha svetega darovi so mnogoteri. Kor. 12, 2—11.	527
Dvema gospodoma nihče ne more služiti. Mat. VI. 24—33.	564
Edinost imejmo. Efež. 4, 1—6.	585
Elije preroka molitev je uslišana. Jak. 5, 16—20.	394
Elija in vdova v Sarepti. III. bukv. kralj. 17, 8—16.	195
„ obudi mertvega dečka. III. bukv. kralj. 17, 17—38.	260
Elizej obudi Sunumljanki mertvega sina. IV. bukv. kralj. 4, 25—38.	257
Greha plačilo in konec je smert. Rimlj. 6, 19—23.	506

	stran
Jakob dobi očetov blagoslov. I. Mojz. 27. 6—39.	208
Janez Kerstnik se rodi. Luk. I. 57—68.	799
” ” v puščavi. Luk. III. 1—6.	34
Jona v trebuhu morskega soma, predpoda Jezusa v grobu. Mat. XII. 38—42.	180
Jožef beži z družino v Egipt in se verne. Mat. II. 13—23. {	717 71

Jezusovo življenje, terpljenje, vstajenje in vnebohod.

Jezus se rodi. Luk. II. 1—14.	51
Jezusa pridejo pastirji molit. Luk. II. 15—20.	54
Jezus osmi dan obrezan. Luk. II. 21.	67
” v tempeljnu darovan. Luk. II. 22, 31.	743
Simeonovo prerokovanje. Luk. II. 33—40.	61
Modri Jezusa molijo. Mat. II. 1—12.	74
Sveta družina beži v Egipt. Mat. II. 13—18.	717
” se verne z Egipta. Mat. II. 19—23.	71
Jezus 12 let star. Luk. II. 42—52.	80
Janez Jezusu pot pripravlja. Luk. III. 1—6.	34
Jezus od hudiča skušan. Mat. IV. 1—11.	167
Jezusovi prvi učenci. Mat. IV. 18—22.	673
Jezus dela prvi čudež v Kani. Jan. II. 1—11.	87
” odpusti grehe prešestnici. Jan. VIII. 1—11.	240
” očita farizejem prestopanje postave. Mat. XV. 1—20.	228
” svari učence pred farizeji in pismarji. Mat. XXIII. 1—12.	196
” izganja prodajalce iz tempeljna. Mat. XXI. 10—17.	177
” Jezus pri Jakobovem vodnjaku. Jan. IV. 5—42.	233
” pridiga v Nacaretu. Luk. IV. 23—28.	224
” na gori. Mat. V. 1—12.	886
” prvič učence po svetu pošlje. Luk. X. 1—9.	779
Jezusu žena noge mazili v Simonovi hiši. Luk. VII. 36—50.	817
Jezus obeta Petru najvišo cerkveno oblast. Mat. XVI. 13—19.	722
” Jezus se spremeni. Mat. XVII. 1—9.	190
Marija in Marta. Luk. X. 38—42.	834
Bogatin in ubogi Lazar. Luk. XVI. 19—31.	202
Judje hočejo Jezusa kamnjati. Jan. X. 22—38.	277
Marija Lazarjeva sestra Jezusa mazili. Jan. XII. 36—50.	817
Jezusov nauk je Božji nauk. Jan. VII. 14—31.	251
Jezusovi bratje in sestre. Mat. XII. 46—50.	180
Judje se posvetujejo Jezusa umoriti. Jan. XI. 47—54.	282

	stran
Jezus gre v Jeruzalem na praznik. Luk II. 42—52.	80
„ „ skrivoma na praznik. Jan. VIII. 1—13.	275
„ jezdi v Jeruzalem. Mat. XXI. 1—9.	292
„ učencem noge umiva. Jan. XIII. 1—15.	305
„ postavi zakrament presv. Rešnjega telesa. I. Kor. 11, 23—29. 451	451

Jezusovo terpljenje in smert.

Jezusu na križu stran prebodejo. Jan. XIX. 31—35.	471
Jezus od mertvih vstane. Mat. XXVIII. 28, 1—7.	340
Žene pri praznem grobu. Mat. XXVIII. 1—7.	340
„ „ „ „ Marka XVI. 1—7.	344
Jezus se prikaže učencema v Emavs-u. Luk. XXIV. 13—35. 348	348
„ „ „ apostelnom in je od ribe. Luk. XXIV. 36—47. 353	353
„ postavi zakrament sv. pokore. Jan. XX. 19—31. 364	364
„ se da Tomažu otipati. Jan. XX. 19—31.	364
„ oznani apostelnom, da jih bo kmalo zapustil. Jan. XVI. 16—22. 376.	376.
„ objubi Tolažnika sv. Duha. Jan. XVI. 5—14.	381
„ razpošlje drugič aposteljne. Mat. XXVIII. 18 20. 433	433
„ „ „ „ Mark. XVI. 14—20.	399
„ gre v nebesa. Mark. XVI. 14—20.	399
„ „ v „ Dj. apost. I. 1—11.	398

Jezusovi čudeži.

Jezus dá obilni ribji lov. Luk. V. 1—11.	487
„ izžene mutastega duha. Marka IX. 16—28.	593
„ „ „ hudiča. Luk. XI. 14—23.	216
„ nasiti 4000 ljudi. Marka VIII. 1—9.	500
„ „ 5000 ljudi. Jan. VI. 1—15.	244
„ obudi mladenča v Najmu. Luk. VII. 11—16.	259
„ „ mertvo Jairovo deklico. Mat. IX. 20—22. 635	635
„ „ mertvega Lazarja Jan. XI. 1—45.	261
„ očisti deset gobovih. Luk. XVII. 11—19.	552
„ ozdravi gluhega in mutastega. Marka VII. 31—37. 537	537
„ „ gobovega. Mat. VIII. 1—13.	101
„ „ hlapca stotnikovega. Mat. VIII. 1—13.	101
„ „ kervotčno ženo. Mat. IX. 20—22.	635
„ „ kraljičevega sina. Jan. IV. 46—53.	616
„ „ mertvoudnega. Mat. IX. 1—8.	599
„ „ „ Jan. V. 17—26.	428

	straa
Jezus ozdravi osemtridesetletnega bolnika. Jan. V. 1—15.	186
„ „ slepca. Luk. XVIII. 31—43.	149
„ „ „ Jan. IX. 1—38.	254
„ „ taščo Simona Petra. Luk. IV. 38—41.	231
„ „ vodeničnega. Luk. XIV. 1—11.	581
„ spremeni vodo v vino. Jan. II. 1—11.	87
„ vkroti vihar na morji. Mat. VIII. 23—27.	108
„ hodi po morji. Mark. VI. 47—56.	164
„ uči dati Bogu, kar je Božjega. Mat. XXII. 15—21.	628
„ izgled poterpežljivosti. I. Pet. 2, 21—25.	370
Brez Jezusa ne moremo ničesar storiti. Jan. XV. 1—7.	776
V Jezusovem imenu ozdravi Peter hromeга. Dj. ap.	
	4, 8—12. 96

Prerokovanja Jezusova.

Jezus prerokuje apostelnom preganjanje. Jan. XV. 17—25.	880
„ „ „ „ Jan. XVI. 1—4,	405
„ „ Jeruzalemu razdjanje. Luk. XIX. 41—47.	520
„ „ „ „ Mat. XXIII. 34—39.	706
„ „ „ „ Mat. XXIV. 15—35.	640
„ „ pokončanje sveta. Luk. XXI. 25—33.	9
„ „ „ „ Mat. XXIV. 15—35.	640
„ „ svoje terpljenje. Mat. XX. 17—19.	199
„ „ „ „ in vstajenje. Luk. XVIII.	
	31—43. 149
„ „ svojo smert. Jan. XII. 31—36.	856
„ „ svoje vstajenje v 3 dneh. Jan. II. 13—25.	249

Prilike Jezusove.

Prilika od delavcev v vinogradu. Mat. XX. 1—16.	129
„ „ devic deseterih. Mat. XXV. 1—13.	909
„ „ dobrega semena in ljulike. Mat. XIII. 24—30.	115
„ „ drevesa nerodovitnega. Luk. XIII. 6—17.	597
„ „ hišnega gospodarja in vinograda. Mat. XXI.	
	33—46. 206
„ „ hišnika krivičnega. Luk. XVI. 1—9.	512
„ „ kralja, kateri obrajt dela. Mat. XVIII. 23—35.	622
„ „ kvasa med 3 polovniki moke. Mat. XIII.	
	31—35. 121
„ „ mreže in rib. Mat. XIII. 44, 52.	827
„ „ pastirja dobrega in najemnika. Jan. XII.	
	11—16. 371

Prilika od pastirja dobrega in zgubljene ovce.	Luk. XV. 1—10.	483
„ „ sejavca in semena.	Luk. VIII. 4—15.	139
„ „ talentov.	Mat. XXV. 14—23.	686
„ „ usmiljenega Samarijana.	Luk. X. 23—37.	542
„ „ večerje in povabljenih.	Luk. XIV. 16—24.	474
„ „ zaklada v njivi.	Mat. XIII. 44—52.	827
„ „ zgubljenega sina.	Luk. XV. 11—32.	211
„ „ ženitnine, katero je kralj napravil.	Mat. XXII. 1—14.	607.
„ „ ženofovega zerna.	Mat. XIII. 31—35.	121
Kerst je potreben.	Jan. III. 1—15.	768
„ nas stori otroke Božje.	Rimlj. VI. 3—11.	498
„ „ prerodi, zato kopelj prerojenja.	Tit. 3, 4—7.	53
Kraljestvo nebeško silo terpi.	I. Kor. 9 in 10.	126
Kristus je dal sam sebe za nas.	Tit. 2, 14.	67
„ nas je odrešil.	Gal. 4, 1—7.	60
„ se je ponižal do smerti na križu.	Filip. 2, 5—11.	289
„ veliki duhoven nove zaveze.	Hebr. 9, 11—15.	266
„ živi kruh.	Jan. VI. 44—52.	427
Ljubezen do Boga in bližnjega.	I. Jan. 4, 8—21.	443
„ „ „	3, 13—18.	473
„ je najviši.	I. Kor. 13, 1—13.	146
Ljubiti bližnjega kakor samega sebe.	Rimlj. 13, 8—10.	107
„ „ „ „ „ „ „ „ „ „	Kološ. 3, 12—17.	112
Mardohej „ prosi Boga za ljudstvo.	„ Ester 13, 8—17.	198
Mati Cebedejevih sinov prosi Jezusa.	Mat. XV. 21—28.	183
Mir in edinost imejmo med seboj.	Rimlj. 15, 1—13.	4
Mojzes prosi za ljudstvo, ki je malikovalo.	II. Mojs. 32, 7—14.	250
„ vdari dvakrat na skalo.	IV. Mojs. 20.	232
Molitev farizeja in cestninarja.	Luk. XVIII. 9—14.	529
„ naj bo stanovita.	Luk. XI. 5—13.	396
„ kralja Ezekije.	Izaija 38, 1—6.	159
„ združena je močnejša.	Mat. XVIII. 19—20.	226
„ v imenu Jezusovem.	Jan. XVI. 23—30.	385
„ Elije preroka je uslišana.	Jak. 5, 16—20.	394
Naaman Sirec se gob očisti.	IV. bukv. kralj. 5, 1—15.	222
Nauk raznoteri nravskega, zavolj laži itd.	Efež. 4, 23—28.	606
„ „ zavoljo pijanosti.	Efež. 5, 15—21.	614
„ „ zaradi skušnjav.	Efež. 6, 10—17.	621
„ „ gledé pokorščine.	I. Pet. 2, 11—19.	375

	stran
Nauk, ki priporoča razne čednosti. I. Pet. 3, 8—15.	492
" " " gostoljubnost. I. Pet. 4, 7—11.	405
" " " svari pred jezo. Jak. 1, 17—21.	380
Nečisti " duh se vrača v človeka. Luk. XI. 24—26.	217
Nehvaležnost, zmed 10 očiščenih se le eden verne. Luk. XVII. 11—19.	553
Nevošljivost Jožefovih bratov. I. Mojz. 37, 6—22.	203
Nevredno obhajilo. I. Kor 11, 20—32.	303
Ninivljanom Bog prizanese. Jona 3, 1—10.	271
Obiskovanje Elizabete. Luk. I. 39—47.	31
Odpovedati se hudobiji. Tit. 2, 12.	50
Odpustiti moramo, kolikorkrat nas kdo razžali. Mat. XVIII. 21—22.	226
Otroci Božji po duhu, ne po mesu živijo. Rimlj. 8, 12—17.	511
" po obljudi, in otroci po mesu. Gal. 4, 22—31.	242
Oznanenje Device Marije. Luk. 26—38.	29

Prerokovanja o Mesiji:

Da ga bo Devica spočela. Izaija 7, 10—15.	29
Da bo mladika pognala iz Jesetove korenine. Izaija 11, 1—5.	30
Izaija prerokuje odrešenje. Izaija 49, 8—15.	263
Simeon " o Jezusu. Luk. II. 33—40.	61

Pričevanje o Jezusu:

Glas z neba pričuje od Jezusa. Jan. XII. 28—30.	285
Jezus pričuje sam o sebi. Jan. VIII. 12—20.	264
" " " o " Kristusa. " 46—59.	268
Sv. Peter " pričuje od Jezusovem vstajenji. Mat. XVI. 13—19.	722
" " " o Jezusovem vstajenji. Dj. ap. 10, 37—43.	347
" Pavl " o " " " Dj. ap. 13, 26—33.	352
" " " o " " " I. Kor. 15, 1—10.	535
" " " o " " " vnebohodu. Efež. 4, 7—13.	880
" Luka " o " " " Dj. ap. I. 1—11.	398
Pastirja dobrega Bog obljudi. Ezechiel 34, 11—16.	173
" znamenja. Jan. X. 1—10.	423
Peter se iz ječe reši. Dj. ap. 12, 1—11.	809

	stran
Pravica naša naj bo obilniša od farizejske. Mat. V. 20—24.	492
Pravičnega plačilo. Ecchiel 18, 1—9.	182
Pohujšanju gorje. Mat. XVIII. 1—10.	848
Pokora, opomin k pokori. Joel 2, 12—19.	157
Postava Božja se mora spolnovati. III. Mojz. 19, 1—19.	276
Postiti se moramo prav. Izaija 58, 1—9.	160
" " ne smemo, kakor hinavci. Mat. VI. 16—18.	158
Posvarjenje bratovsko. Mat. XVIII. 15—17.	226
Posvečevanje Gospodovega dneva srečo prinese. Izaija.	
58, 9—14.	163
Pot pripraviti Gospodu, kako? Luk. III. 1—6.	34 35
Povračati se v stare grehe je nevarno. Mat. XII. 43—45.	180
" " v Luk. XI. 24—26.	217
Rešnje telo " presveto je " duši življenje. Jan. VI. 56—59.	455
Salomona razsodba. III. buk. kralj. 3, 16—28.	247
Setev in žetev. Jan. XII. 24—26.	830
" " " kar človek seje, bode žel. II. Kor. 9,	
6—10.	829
" " " " " " " " " Gal. 5,	
25—22; 6, 1—10.	569
Skerb Božja za izvoljeno ljudstvo in njega nevhvaležnost.	
Mat. XXI. 33—46.	206
Skušati Boga ne smemo. I. Kor. 10, 6—13.	518
Služabniki Božji v čem naj se skažejo. II. Kor. 6, 1—10.	166
Služabniki Kristusovi so delivci Božjih skrivnost. I. Kor.	
4, 1—12.	33
Sodba poslednja. Mat. XXV. 31—46.	174
Soditi prederzno, ni prav. I. Kor. 4 in 5.	33
Sovražniki križa Kristusovega. Filip 3, 17—21.	634
Spokorjencu Bog oblubi usmiljenje. Izaija 55, 6—9.	176
" " odpusti vse grehe. " 1, 16—19.	253
Spolnovalecu postave Bog obeta srečo. " 58, 9—14.	163
Stoterno bomo prejeli, kar zavoljo Kristusa zgubimo.	
Mat. XIX. 27—29.	738
Štiridesetdanski post Elije preroka. III. buk. kralj.	
19, 3—8.	179
Tekanje za stavo. I. Kor. 9—10.	126
Terpljenje aposteljnove zavoljo Kristusa. I. Kor. 4, 9—15.	821
" Pavla aposteljna. II. Kor. 11 in 12.	136
" svetnikov, njih zmaga po veri. Hebr. 11,	
33—39.	733
Udje smo telesa Kristusovega. Rimlj. 12, 4—5.	79

Usmiljeni bodimo. Luk. VI. 36—42.	445
Usmiljenost Božja do grešnika. Eceh. 18, 20—28.	184
Vera je iz poslušanja. Rimlj. 10, 10—18.	671
” nas reši pogubljenja, smerti. Jan. III. 16—21.	563
” premaga svet. I. Jan. 5, 4—10.	563
Veseljje keršansko. Filip. 4, 4—7.	20
Vstati je iz spanja. Rimlj. 13, 11—14.	7
Zakladov na zemlji ne spravljajmo. Mat. VI. 19—21.	159
Zapeljati se ne dajmo. II. Tesal. 2, 1—8.	31
Zapovedi na Sinai so dane med gromom in bliskom. II. Mojz. 20, 12—24.	227
Zapovedi največi v postavi. Mat. XXII. 34—46.	588
Zaupanje v Boga in zanašanje na ljudi. Jerem. 17, 5—10.	201
Zdihovanje stvari. Rimlj. 8, 18—23.	485
Zunanja služba Božja ne zadostuje. Jerem. 7, 1—7.	230
Zveličan bo, kdor veruje in je kerščen. Mark. XVI. 15—18.	676.
Žena blagruje Jezusovo mater. Luk. XI. 27.	217
” Kananejska nas uči prositi. Mat. XV. 21—28.	183

Navadno in cerkveno leto.

Mi razločujemo navadno in cerkveno leto. Navadno leto se ozira na solnce, katero je središče vseh nebesnih teles in ima štiri letne čase. Cerkvenemu letu je solnce trojedini Bog, ki nas je stvaril, odrešil in posvetil, in razpada v tri svete čase ali dobe, ktere nam pred oči postavljajo in razodevajo najmenitniše dobrote Božje.

Pervi je Adventni ali Božični čas, kateri nam oznanuje ljubezen Boga Očeta; drugi je Velikonočni čas, ki nam razkazuje ljubezen Božjega Sina; tretji je Binkoštni čas, ki nam razodeva ljubezen Boga svetega Duha. Oni nam s svojimi prazniki vsako leto zaporedoma pred oči postavljajo vse prigodbe našega po Jezusu doprinesenega odrešenja, da jih lahko pregledujemo, kakor bi v bukvah spisane pred seboj imeli.

Kako razločujemo dni?

Dni so sveti dni in pa delavniki ali vsednji dnevi. Svetim dnevom prištevamo nedelje in praznike, ki so posebno Bogu posvečeni in vnanji službi Božji odmenjeni ali odločeni.

Kdo je kristjanom svete čase in dneve odločil?

Sveta cerkev je svete čase in dneve odločila, ker ima le ona pravico, svete čase in dneve postavljati; zakaj le nji je Jezus oblast dal, vse poskerbovati, kar je Bogu na čast in vernim v zveličanje.

Kakor ima le cerkev oblast, praznike postavljati, ima tudi le ona oblast, jih preklicovati ali prestavljati po vsem svetu in po posameznih krajih. Uk sv. cerkve je vedno in povsod ravno tisti, ker je od Bogá; kar je pa cerkvenih

naredeb, šeg ali navad, so spremenljive in po raznih krajih različne.

Sveta cerkev je koj v začetku za svete dni odločila:
a) nedeljo in b) praznike.

Kaj je nedelja?

Nedelja je prvi dan vsacega tedna in navadni sveti dan katoliških kristjanov.

Bog sam je en svet dan vsaki teden že v raji odločil, in zapovedal posvečevati ga: „Bog je blagoslovil sedmi dan ter ga posvetil (2. Mojz. 20). — Sedmi dan vsacega tedna ali saboto posvečevati je Bog pa na Sinajski gori na novo zaterdil Izraelskemu ljudstvu.

Namesti sedmega dneva v tednu so pa že aposteljni po navdihnjenji sv. Duhá postavili prvi dan vsakega tedna, kterega mi imenujemo nedeljo.

Nedeljo namest sabote pa kristjani praznujemo ne le zato, da se ločimo od Judov, ampak zlasti v spomin, da je ravno v nedeljo:

- a) Bog začel svet stvariti,
- b) Jezus Kristus s svojim vstajenjem naše odrešenje dokončal, in
- c) sv. Duh nad aposteljne prišel, ter doveršil naše posvečenje.

Vsaka nedelja je toraj zavolj tega trojnega spomina, praznik ali god presvete Trojice, in se zato tudi dan Gospodov imenuje.

Ktere dolžnosti nas vežejo ob nedeljah?

1. Nedelja je dan počitka, toraj smo ob nedeljah dolžni počivati ali praznovati. V te namen so nam prepovedana hlapčevska dela in opravila t. j. tista dela in opravila, s kterimi se pridobiva telesni živež, in jih navadno za plačilo opravljajo posli, dninarji, kmetovalci in rokodelci. Prepovedana so nam pod smertnim grehom in smejo se le opravljati:

- a) kedar jih pripusti ali privoli duhovska gosposka, in
- b) kedar so v čast Božjo, iz ljubezni do bližnjega, ali v sili.

2. Nedelja je sveti dan vsacega tedna, toraj smo dolžni posvečevati jo, in iz tega namena

- a) opustiti vsa dela in opravila, ki so posvečevanju nasproti in

b) pričujoči biti pri očitni službi Božji, in sploh zlasti za svoje zveličanje skerbeti.

Nedeljskemu posvečevanju so nasproti vsa dela in opravila, ki očitno službo Božjo opovirajo ali motijo, in preveč vlečejo v posvetne misli in skerbi, n. pr. očitna kupčija, sodniška opravila, hrupni lovi z gonjači, hrupne veselice ob času službe Božje.

Kako smo dolžni nedeljo posvečevati?

Druga cerkvena zapoved nam zapoveduje, vsako nedeljo (in zapovedan praznik) sveto mešo slišati, t. j. pričujočim biti pri celi sveti meši, z namenom Boga častiti, pazljivo spodobno in pobožno.

Pobožni kristjan je tudi, če mu je le mogoče, vsako nedeljo pri pridigi in tudi pri popoldanski službi Božji t. j. pri keršanskem nauku in litanijah.

On po želji svete cerkve opravlja tudi druga dobra dela, n. pr. prejema sv. zakramente, bere duhovne bukve, obiskuje bolnike itd.

Kaj so prazniki in zakaj jih je cerkev postavila?

Prazniki so sveti dnevi, od katoliške cerkve postavljeni in posvečeni v spomin najviših skrivnost in največih dobrot Božjih, ali pa v spomin prečiste Device Marije, svetih angeljev ali drugih svetnikov.

Postavila jih je sv. cerkev, naj se hvaležno spominjamo preblagih skrivnost našega odrešenja in Boga za te prevelike dobre hvalimo in častimo pri očitni službi Božji; pa tudi, naj svetnike in prijatelje Božje spodobno počastimo in naj se v naših sercih obudijo želje posnemati njih lepo življenje in čednosti.

Kako razločujemo praznike?

Sv. cerkev je postavila praznike:

1. Gospodove, da nas spominja najimenitnejših skrivnost našega odrešenja in posvečenja;
2. Marijine, da častimo prečastito Devico, ki je v tako tesni zvezi z našim odrešenjem;
3. Angeljev, ki so tudi imeli kakor poslanci Božji opraviti pri našem odrešenju;
4. Svetnikov, da nam očitno kažejo sad našega odrešenja; in pa

5. dni, v katerih se za prejete milosti Božje zahvaljujemo (n. pr. dan cerkvenega posvečevanja), ali Boga za nje prosimo (n. pr. prošnje dni).

Ali sme cerkev praznike postavljati?

V stari zavezi so že imeli zraven sabote še nekaj drugih praznikov, katere je sam Bog obhajati zapovedal, da bi se Izraelci spominjali mnogih milost in dobrot, ki so jih prejeli od Boga. Obhajali so velikonočne, binkoščne praznike in praznik zelenih šotorov. Zopet druge praznike je vpeljala velika sinagoga, n. pr. praznik Eurim ali vadjlejev; pozneje so obhajali dan Juditne zmage nad Holofernem, in praznik Encenije ali tempeljnovega posvečevanja.

Mi kristjani smo od Boga po Jezusu Kristusu prejeli še vse večje in obilniše dobrote. Da bi teh nezmernih dobrot ne pozabili, postavila je sveta mati katoliška cerkev zraven nedelje še drugih praznikov. To oblast in pravico ima od Jezusa, kateri je svoji cerkvi izročil vso oblast, katero je imel od Očeta, oblast vezati in razvezati, oblast zapovedi dajati, praznike postavljati, pa tudi oblast jih, če je treba, zopet preklicati.

Kako gre praznike posvečevati?

Ravno tako, kakor nedelje, ker so, kakor nedelje Bogu posvečeni dnevi. Ob enem se moramo ob praznikih hvaležno spominjati skrivnost in dobrot Božjih, katerih spomin obhajamo.

Božična doba ali Božični čas.

Adventni čas.

Kaj pomeni beseda: advent?

Ime „advent“ je latinska beseda in se pravi po naše „prihod“ (namreč Gospodov). Gospodov prihod ločimo trojen: prvi, ko je bil Sin Božji rojen iz Marije Device; — drugi, ko bo prišel poslednji dan sodit žive in mertve; — in tretji, ko Jezus s svojo gnado v naša serca pride in je pri svetem obhajilu tako rekoč rojen v nas.

Zakaj je adventni čas?

V adventu nas sveta cerkev pripravlja na Božični praznik, ki je veseli spomin pravega prihoda Gospodovega. V te namen ona toraj:

- a) nam pred oči postavlja v štirih tednih štiri tavžent let, ko so pobožni stare zaveze pričakovali odrešenika in po njem hrepeneli, naj bi se tudi v nas zbudile serčne želje po Jezusu v sv. obhajilu;
- b) nas drugega prihoda Jezusovega spominja ter nas k pravi pokori opominja, da nam bo njegov prihod v zveličanje, ne v strah in grozo.

Adventni čas se začne s prvo adventno nedeljo in terpi do Božičnega praznika; sklene se s svetim večerom.

Česa nas spominja adventni čas?

Adventni čas nas spominja:

1. neskončne ljubezni Božje do človeškega rodú, ker je Edinorojeni Sin Božji prišel iz nebes v dolino solz, da bi nas odrešil — in nas opominja, naj mu ljubezen vračujemo z ljubeznijo.

2. hrepenenja pobožnih stare zaveze in nas uči, naj smo Bogu iz serca hvaležni, da je Odrešenik že rojen, in da naj svoja serca Jezusu pripravljamo s postom, molitvijo, pokoro.

Kako so adventni čas nekdanj obhajali?

Nekdanj so se že o godu sv. Martina jeli pripravljati k Božičnemu prazniku, in so ves čas do Božiča se postili, kakor ob štiridesetdanskem postu. Ta navada se je ohranila še v nekterih ostrejših redih. Pozneje se je adventni čas obmejil na štiri nedelje pred Božičem v spomin štirih tavžent let pred Kristusovim rojstvom.

Kako opravlja katoliška cerkev adventni čas sedajne dni?

Cerkev želi, naj bi bil adventni čas vsem vernim kristjanom svet in posvečen čas; zato prepoveda o tem času ženitvanja, plese in druge veselice; zapoveduje post ob sredah in petkih; želi tudi, naj bi vsi verni v tem času prejeli svete zakramente.

V cerkvi pa za adventni čas zapoveduje posebne obrede: da naj se vsako adventno nedeljo bere sv. meša v višnjevi obleki, izpušča se pri meši „Glorija“ in da molitve, listi in evangelije vabijo k pokori.

Kaj so zornice ali svitne meše?

Nekaj posebnega v adventnem času so svitne meše, tudi zornice ali Rorate imenovane. Zornice ali svitne meše se imenujejo, ker se zgodaj zjutraj, navadno o zori ali svitanji berô; „Rorate“ pa, ker se zorna meša začne s to latinsko besedo, ktera pomeni „rosite“. Nanaša se ta beseda na hrepenenje pobožnih stare zaveze, ki so zdihovali po Mesiji: „Rosite nam nebesa Pravičnega, oblaki nam Ga dežujte.“ Zornice so namenjene posebno v čast preblaženi Devici Mariji, ki se primerja jutranji zori. Kakor zgodnja Danica in jutranja zora pred solncem izhaja, tako je Marija prihod Odrešenika naznanjala.

Pri svitnih mešah se pojejo adventne pesmi in pesmi Materi Božji na čast, ker se vsi kristjani veselijo časti, h kateri je ljubi Bog povzdignil Marijo, prečisto Devico.

Adventna molitev. O preljubi Jezus! ki si svet razveselil po svojem blagodarnem prihodu, dodeli nam Tvojo milost, da se po resnični pokori pripravimo za tvoj prihod v naša serca, in za Tvoj drugi prihod ob koncu sveta. Amen.

Nauk za prvo adventno nedeljo.

S prvo adventno nedeljo se začne adventni čas in cerkveno leto. V duhovnih molitvenih urah in v meši se cerkev spominja zdihovanja očakov po obljubljenem Odrešeniku in verne kristjane budi k pokori, da se pripravijo k Božičnemu prazniku.

Začetek ali vvod svete meše se glasi: „K tebi vzdigujem svojo dušo; moj Bog! v te zaupam, naj ne bom osramoten, in naj me ne zasmehujejo moji sovražniki; zakaj nihče ne bo osramoten, kdor tebe čaka.“

„Kaži mi, Gospod svoja pota in uči me svoje steze.“
(ps. 24.) Čast bodi Bogu Očetu, in Sinu, in svetemu Duhu. itd.

Cerkvena molitev. Zbudi, prosimo Te, Gospod! svojo moč, in pridi, da bi se pod Tvojo obrambo rešili od nastoječih nevarščin svojih grehov in po Tvoji rešitvi zveličali; ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Perva nedelja v adventu.

Berilo iz lista sv. apost. Pavla do Rimljanov, 13. 11—14.

Bratje! vemo, da je že ura, da od spanja vstanemo. Zakaj naše zveličanje je bliže, kakor takrat, ko smo verni postali. Noč je prešla, dan pa se je približal. Verzimo tedaj od sebe dela teme, in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti: ampak oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.

Kaj uči sv. Pavl v tem berilu?

List, iz kterega je posneto berilo, je pisal sv. Pavl kristjanom v Rimu, ki jih je večidel sv. Peter pridobil ker-

šanskej veri. V poprejšnih verstah jim razlaga dolžnosti keršanske, v tem odlomku jih pa opominja k pokori in lepemu keršanskemu življenju, ker je zdaj blaženi čas in te čas je kratek.

Zakaj pravi apostelj, da je čas od spanja vstati?

Življenje v grehu je podobno spanju. Spijoči človek za se ne vé, za prihodnost ne skerbi, se tudi braniti ne more; enako grešnik svojega poklica ne pozna, za večnost ne skerbi in je ves v oblasti svojih dušnih sovražnikov. Spijočega rado motijo sanje, grešnika pa strasti in skušnjave; h koncu pa grešnik od svojih grešnih slasti toliko ima, kot človek od prijetnih sanj. — Dušno spanje v kratkih letih našega življenja je največa zguba, zato pravi apostelj, da je čas od spanja vstati. S tem hoče reči: čas je, da pustimo grehe in grešno življenje, in začnemo lepo keršansko živeti.

Kaj pomeni izrek aposteljnov: Naše zveličanje je bližej?

Vsaki dan, vsako uro se bližamo večnosti, pa tudi zveličanju, če bomo Bogu ljubo živeli. Ali pa smemo vsi reči, da se z vsako uro bližamo zveličanju? Koliko jih je, da se večnosti bližajo, od zveličanja pa čem dalej odstranjujejo. Sv. Krizostom uči: „Kaj je naše življenje drugega, kakor tek in nevaren tek proti smerti k neumerljivosti?“

Kaj je „noč“, kaj je „dan“, o katerih sv. Pavl govori?

Noč, temna noč je bila pred Kristusom, našim Odrešenikom; ž Njim je nastopil svitli dan, ker je Kristus prava luč, ki razsvetljuje svet.

Pred Kristusom je gospodovala nevera, pregreha in pravica; zato veli apostelj: „Noč je prešla, dan se je približal.“

Noč je nevarna, ker je temna, pot se lahko zgubi in sovražniki nas po noči najrajši napadajo, tako je nevarna nevera in pregreha. Kdor pa hodi v solnci Večne resnice, svojega pota ne zgubi in sovražniki zoper njega ne opravijo ničesar.

Ktera so dela teme?

Dela teme so tista, ki se luči in svetlobe bojé, in najrajši in pogostejši po noči in na skrivnem dopernašajo.

Apostelj sam jih imenuje: „Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in v pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti.“

Dela teme so, ker otemnjen je duh človeka, ki jih dela, v temi jih dopernaša, večna temota bode njih plačilo.

„Verzimo jih od sebe!“

Ktero je orožje svetlobe?

Orožje svetlobe, s katerim se je nam vojskovati zoper temo in sovražnike našega zveličanja, zoper svet, meso in satana, je sveta vera, resnica in pobožnost, posebno pa dela keršanske pravice, ktera smemo delati s častjo pred vsemi ljudmi. S postom, molitvijo in miloščino premagamo hudiča, svet in meso, in pokrivamo veliko grehov.

„To orožje oblecimo“.

Kako zamoremo obleči „Gospoda Jezusa Kristusa?“

Kdor obleko drugega obleče, mu je nekoliko podoben. Jezus Kristus pa od nas še več hoče; ne le zunaj, temuč tudi znotraj, v duhu in sercu naj Kristusa oblečemo. V djanji, mišljenji in življenji ravnajmo se po njegovih prelepah zgledih; vzemimo njegove misli, njegovega duha v se in posnemajmo njegova dela, da znotraj in zunaj njegovo podobo nad seboj kažemo. — Ne strezimo svojemu mesu z nezmernostjo in mehkužnostjo!

Zdihljej. Daj nam, mili Jezus! gnado, da z resnično pokoro vstanemo iz spanja svojih pregreh in z djanjem dobrih del v luči Tvoje milosti hodimo. Pomagaj nam, da posnemaje Tvoje čednosti Tebe oblečemo, svoje duše pa okinčamo. Amen.

Evangelje sv. Lukeža 21, 25—33.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Znamnja bodo na solncu, in mescu in zvezdah in na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov. In ljudje bodo koperneli od strahu in čakanja tistega, kar ima čez svet priti;

zakaj nebeške moči se bodo gibale. In tedaj bodo videli Sinú človekovega priti na oblaku z veliko oblastjo in častjo. Kedar se bo pa to začelo goditi, pogledjte in povzdignite svoje glave; ker vaše odrešenje se približuje. In jim je priliko povedal: Pogledjte figovo drevo in vsa drevesa; kedar že berst poganjajo, veste, da je leto blizo. Tako tudi vi, kadar bote videli, da se to godi, vedite, da je blizo Božje kraljestvo. Resnično vam povem, da te rod ne bo prešel, dokler se vse to ne zgodi. Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.

Zakaj se bere evangelje od poslednje sodbe?

Cerkev nas hoče opomniti, kako strašen bo drugi prihod Jezusa Kristusa, ko bo prišel soditi žive in mertve. Naj bi toraj nikdar ne pozabili svojega cilja in konca in naj bi ne hodili po potih pregrehe in hudobije, ker poslednja sodba bo grozna grešnikom, le ponižnim in pravičnim ne bo strašna.

Kakšna znamenja se bodo godila pred poslednjo sodbo?

Kakor je Bog razdjanje Jeruzalemsko napovedal po znamenjih, tako se bodo pred poslednjo sodbo godila velika znamenja. Znamenja se bodo prikazala na nebu, na zemlji in v globočini morja.

Na nebu bo solnce otemnelo, mesec ne bo dajal svetlobe, zvezde bodo iz neba padale, moči nebeške se bodo gibale.

Na zemlji bo velika stiska med narodi in ljudje bodo koperneli od strahu in čakanja tistega, kar ima čez svet priti.

Na morji bode strašno šumenje in vspenjanje valov.

Na nebu se bo potem prikazalo znamenje Sinu človekovega, sveti križ in Sin človekov bo prišel na oblakih z veliko oblastjo in častjo.

Zakaj se bodo godila tako strašna znamenja pred sodbo?

Da bi se grešniki s strahom navdali in kaznovali. Božja pravica človeka kaznuje v t.m, v čemur se pregreši.

Grešniki so stvari več ljubili, kot svojega stvarnika; po stvarih, ktere so zlorabili, jih bo toraj kaznoval.

Pravičnim bodo pa ravno ta znamenja opomin in klic, naj se pripravljajo k sodbi; brez strahu tudi ti ne bodo.

Zakaj pravi Jezus: „Fovzdignite svoje glave, ker vaše odrešenje se približuje?“

Te besede veljajo le pravičnim, ki morajo na svetu veliko preganjanja in zaničevanja terpeti. Kedar pa pride Sodnik na oblaku, bo jim obilno povernil, kar so zavoljo Njega preterpeli; — njih plačilo bo obilno v nebesih, hudobija sveta ne bo kaj zamogla zoper nje.

Kako se bo začela poslednja sodba?

To nam je razodel Jezus sam; kdo drugi bi mogel kaj takega vedeti? O začetku poslednje sodbe nam je to-le povedal:

„Bog bo poslal svoje angelje s trobento in velikim glasom in bodo zbrali njegove izvoljene od štirih vetrov, od konca do konca neba.“ (Mat. XXIV, 31). „Zbrali se bodo pred njim vsi narodi“, (Mat. XXV, 32) po preroku Joelu (III. 2, 14.) v dolini Josafat, in jih bo narazen ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov.“ Ovce (ali pravične) bo postavil na svojo desnico, kozle (grešnike) pa na levico.

Po čem bo Jezus ljudi sodil?

Jezus bo sodil ljudi po vsem, kar so mislili, želeli, storili ali dobrega opustili. Tém, ki bodo postavljeni na desnico, poreče: „Pridite, blagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, ktero vam je pripravljeno. Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti. Unim na levici pa poreče: Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem. Zakaj lačen sem bil in mi niste dali jesti.“ Zaverženi bodo ti v večni ogenj, ker so opustili storiti dobro, uni bodo v nebeško kraljestvo sprejeti zavoljo dobrih del. Sodil bo ljudi zavoljo besed, ker je sam Jezus rekel, „da zavoljo vsake besedice bomo Bogu odgovor dajali sodnji den.“ (Mat. XII. 36). Sodil bo nas zavoljo misli, ker je že, dokler je na svetu hodil, farizejem tolikekrat očital njih hudobne misli; in „takrat bo

misli serc razodel.“ (1. Kor 4, 5.) „Vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da slehern prejme v svojem telesu, kakor je storil dobro ali hudo.“ (2. Kor. 5, 10.)

Zakaj bo Jezus konec sveča vse ljudi skupej in očitno sodil?

Da se bo vsem ljudém razodela Božja dobrotljivost, neskončna pravičnost in vsemogočnost.

Njegova dobrotljivost, ker bo povernil tudi kozarec hladne vode, ki se žejnemu dá iz ljubezni do njega.

Njegova pravičnost se bo razodela, ker bo takrat prejel vsak po svojem zasluženju; nedelžnemu se bo povernila čast, ktera mu je bila vzeta, stiskanemu bo pravica, pobožni bo poveličan; skrivni hudobnež, hinavec in opravljivec bo očitno osramoten. Celo truplo, ki bode zopet združeno z dušo, bo prejelo plačilo ali kazen, kakor je z dušo delalo ali dobro ali hudo. Vsi ljudje bodo videli in spoznali, da je Bog do vseh neskončno pravičen.

Njegova vsemogočnost bo očitna, ker se nihče ne bo mogel zoperstaviti njegovi besedi; karkoli poreče, zgodilo se bo. Vsi ljudje, vse stvari bodo spoznale, da je Jezus Kristus vsemogočni Sin vsemogočnega Boga.

Kako se bo sodba končala?

Prejel bo vsak plačilo svojih del pred vsem svetom; nespokorjeni grešniki pojdejo v večno terpljenje, pravični pa v večno življenje.

Kaj nas uči poslednja sodba?

Naj delamo dobro, tudi takrat, kedar nam svet dobro s hudim vračuje; najmanjše dobro nam bo Bog obilno povernil. Varujmo se greha in hudega, če bi ga mogli tudi na skrivnem storiti. Na sodnji dan bo vse očitno in najmanjšo pregreho, za katero se nismo spokorili, bo pravični Bog kaznoval. — Premišljajmo večkrat, kaj pravični Sodnik poreče pravičnim: „Pridite blagodarjeni v nebeško kraljestvo!“ in kaj poreče hudobnim: „Poberite se v večni ogenj!“ ktere besede bi mi radi slišali?

Molitev. Pravičen si Gospod in pravična je tvoja sodba. Prebodi moje serce s Tvojim stra-

hom, da se bojim in trešem pred Tvojo sodbo in in skerbno varujem vsega greha.

Oj, da bi mogel tudi jaz s svetim Jeronimom reči: „Naj že jem ali pijem, ali kaj drugega počenjam, zmiraj se mi zdi, da slišim strašni glas: Vstanite mertvi, pridite k sodbi.“

Druga nedelja v adventu.

Dvojen je prihod Jezusa Kristusa. Vvod današnje svete meše verne opominja, naj se veselijo njegovega prvega blagodarnega prihoda, z besedami preroka Izaija: „Ljudstvo Sionsko, glej! Gospod pride rešit narode, in bo dal slišati svoj veličastni glas v veselje vašega serca.“

(Ps. 79.) „Izraelov vladar, poslušaj, ki vodiš Jožefa ko ovco.“

Cerkvena molitev. Obudi naša serca, da pripravljajo pot Tvojemu Edinorojenemu, naj bi očiščeni po Njegovem prihodu Tebi z vrednim duhom služiti zamogli; kateri s Teboj živi i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Rimljanov 15, 4—13.

Bratje! kar koli je pisano, je v naše podučenje pisano, da po poterpežljivosti in tolažbi pisem upanje imamo. Bog poterpežljivosti in tolažbe pa vam daj, da bote med seboj ene misli po Jezusu Kristusu, da z enim sercem in enimi ustmi čast dajete Bogu in Očetu Gospoda našega Jezusa Kristusa. Zavoljo tega se sprejemajte med seboj, kakor je tudi Kristus vas sprejel, Bogu v čast. Rečem namreč, da je bil Kristus Jezus služabnik obreze zavoljo resnice Božje, da bi poterdil obljube očakov, in pa, da bi neverniki Boga zavoljo milosti častili, kakor je pisano: „Zato te bom, Gospod, med neverniki hvalil, in

tvojemu imenu pel!“ In spet: „Hvalite Gospoda vsi narodi in povišujte ga vsa ljudstva!“ In spet reče Izaija: „Korenina Jesetova bo, in kateri bo vstal kraljevat čez narode, v njega bodo narodi upali.“ Bog upanja pa naj vas napolni z vsem veseljem in mirom v verovanji, da obogatite v upanji in moči sv. Duha.

Kaj uči sv. Pavl v tem listu?

Za časa sv. Pavla so bili v Rimu dvojni kristjani; eni, ki so bili pred svojim spreobrnjenjem judovske vere, ali judovski kristjanje; drugi pa so bili popred malikovalci in ajdovskega rodú. Kakor se pa otroci dvojih mater ali pa dveh očetov med seboj pogostoma čertijo, tako se tudi judovski kristjani z drugimi, ki so bili ajdovskega rodu, niso mogli zastopiti, dokler Boga svojega očeta še niso prav spoznali.

Judovski kristjani so djali: „Kristus je bil našega rodú, nam je bil Mesija po prerckih obljubljen, nam gre prva pravica do Božjega kraljestva“. — Ajdovski kristjani so pa judovskim očitali: „Vi ste Kristusa umorili in niste vredni, da bi bili njegovi.“ — Tako so se pikali in Boga žalili, ki je Bog ljubezni.

Sv. Pavl jih posvari in jim iz svetega pisma kaže, da se je Kristus vseh usmilil, Judov in ajdov, in je vsem postal Odrešenik; naj ga toraj vsi hvalijo — Judje in ajdje in naj živé med seboj v miru in zastopnosti.

Vedno je bila in je še med ljudmi slaba navada, da se eden nad drugega povzdiguje, kakor da bil boljšega rodú ali plemenitnejšega ljudstva. Odkar se je Božji Sin tako ponižal, da je v podobi hlapca med ljudmi hodil in prebival, nas je podučil, da se takšno prevzetovanje kristjanu ne spodobi!

Kaj je sveto pismo in čemu je?

Sveto pismo so tiste bukve, ki so jih pisali sveti možje, navdihnjeni in razsvetljeni od svetega Duha, in od katerih sveta mati, katoljška cerkev priča in terdi, da so bile tako spisane. Sveto pismo ima dva poglavitna dela; razloči se sveto pismo stare in nove zaveze.

Sveto pismo nas uči, Boga spoznati in v njega verovati, ker v njem le to najdemo, kar je Bog sam o sebi po svetih možéh razodeval; nas uči v Boga upati, ker v njem beremo obljube Božje in kako zvesto jih Bog spolnuje; nas uči, kako imamo Boga ljubiti in kaj storiti, da bomo pred Bogom pravični in vredni zveličanja.

Vendar ne smemo misliti ali verovati, kakor da bi bilo v sv. pismu vse, kar je Bog razodel; poslušati moramo tudi ustno zročilo. Ustno zročilo so pa tisti nauki, ki so jih aposteljni ali iz ust Jezusa samega slišali ali po navdihnjenji in razsvetljenji svetega Duha oznanovali, pa jih niso v svetem pismu zapisali.

Sveto pismo je pisano v naše podučenje, da se iz njega poterpežljivosti učimo in tolažbo dobimo.

Zakaj se Bog imenuje: „Bog poterpežljivosti, tolažbe, upanja?“

Bog želi, naj bi se vsi zveličali. Zato ima poterpljenje z nami, da si ravno ga žalimo. Prizanesljivo čaka našega poboljšanja in nam pomaga križe in težave voljno preterpeti. Veselje nam dobri Bog v serce vliva in nas tolaži, da ne obupamo. Za vse časno terpljenje nam obljubi večno plačilo, da lahko v tem zaupanju vse prenesemo.

Zakaj sv. Pavl opominja kristjane k zlogi in edinosti?

Ker se Bog le tam časti, kjer je mir, zloga in edinstvo; kjer pa miru in zastopnosti ni med ljudmi, ondi se tudi Bog ne časti. Zato želi: „Bog poterpežljivosti in tolažbe vam daj, da bote med seboj ene misli po Jezusu Kristusu . . .“

Judje in ajdje so stvarjeni k časti Božji, poklicani k spoznanju Božjemu in k zveličanju, naj torej z enim srcem in z enim ustmi čast dajejo Bogu in Očetu našega Jezusa Kristusa.

Tudi naši stariši so bili nekaj malikovalci, nas pa je usmiljeni Bog poklical v edino zveličavno vero in cerkev; hvalimo Boga za toliko usmiljenje, skažimo se vredne toliko imenitnega poklica!

Zdihljej. O Bog poterpežljivosti, Bog tolažbe, Bog upanja! razveseli naša serca z vsakim mirom in veseljem in dodeli, da mi v veri, upanji in ljubezni in vsem dobrem napredujemo s pripomočjo sv. Duha. —

Evangelje sv. Matevža, 11, 2—10.

Tisti čas je Janez, ko je v ječi Kristusova dela slišal, dva svojih učencev poslal, in mu je rekel: Si ti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo? In Jezus je odgovoril in jima rekel: Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla. Slepi spregledujejo, hromi hodijo, govovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mertvi vstajajo in ubogim se evangelj oznanuje. In blagor mu, kateri se nad menoj ne bo pohujšal. Ko sta odšla, je Jezus začel množicam govoriti od Janeza: Koga ste šli v puščavo gledat? Terst od vetra majan? Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte! kateri se v mehko oblačijo, so v kraljevih hišah. Ali koga ste šli gledat? preroka? Prav, vam povem, še več kakor preroka. Zakaj te je, od ktereга je pisano: Glej! jaz pošljem svojega angelja pred tvojim obličjem, kateri bo pred teboj tvoj pot pripravljal.

Zakaj je bil Janez v ječi?

Za časa Janeza Kerstnika bil je na Judovskem kralj Herodež Antipa, nesramen razuzdanec. Janez Kerstnik mu je očital pregrehe in mu je rekel: „Ne smeš imeti žene svojega brata?“ Zameril se je s tem opominom kralju, še več pa prešestnici Salomi, zato je kralj ukazal, v ječo ga djati.

Prislovica pravi: „Resnica oči kolje“ in „resnica je žlahtna mati, ktera pa rodi dva gerda otroka, sovraštvo in preganjanje.“

Janez nas uči, naj mi vselej resnico govorimo, tudi takrat, kadar vidimo, da nam bo v škodo in nesrečo. Boljši je, terpeti časno škodo, kakor škodo na duši.

„Blagor jim, kateri zavoljo (resnice) pravice preganjanje terpijo, njih je nebeško kraljestvo.“ (Mat. 5, 10.)

Zakaj je Janez svoje učence k Jezusu poslal?

Janez Kerstnik je bil od sv. Duha razsvetljen prerok in je toraj Kristusa dobro poznal. Želel je pa, naj bi ga njegovi učenci spoznali; zato pošlje k njemu dva svojih učencev, naj bi ga sama slišala in potem tudi druge učence prepričala, da je Kristus obljubljeni Mesija, ali Zveličar sveta. Janez je Kristusu pot pripravljal. — Tudi mi smo dolžni, poslušati le pravoverne učeničke in od njih se dati podučiti v sveti keršanski veri.

Zakaj je rekel Kristus Janezovim učencem: „Pojdita in povejta Janezu: „Slepi spregledujejo, hromi hodijo . . .“?

Po preroku Izaiji je bilo napovedano (35, 5—6.): „Tokrat se bodo slepim oči odperle, ušesa gluhih bodo odmašena. Tedaj bo kruljevi skakal, kakor jelen in jezik mutastih bo razrešen.“ Tega prerokovanja opominja Kristus Janezova učenca in jima hoče reči: Čudeže, ki so jih preroki napovedali o Mesiji, delam jaz: spoznajte toraj, da sem Mesija, starim očakom obljubljen.“ Pozneje je Kristus tudi Judom, ki so vprašali: „Ali si ti Kristus?“ odgovoril: „Dela, ktera jaz delam v imenu svojega Očeta, ta pričujejo od mene.“ (Jan. X. 25.)

Čudeži, ki jih je Kristus delal, nam pričajo, da je res Sin Božji naš Odrešenik.

Zakaj je rekel Jezus: „Blagor njemu, kdor se nad menoj ne bo pohujšal?“

Kdo se pohujša nad Jezusom? Pohujšali so se Judje, ki so pričakovali, da bo napovedani Mesija mogočen, bogat in jim bo do slave in časnega blagostanja pripomagal. Pohujšali so se nad njim in se še pohujšajo drugi ljudje, ajdje in kristijani; prevzetni, ker je bil Jezus priprost in ves ponižen; lakomni, ker je bil Jezus ubog in prijatelj uboštva;

jezavi in serditi, ker je bil Jezus krotek in pohleven. — Te besede so svarilo in to svarilo velja vsem, ki se sramujejo ponižnega Jezusa in dvomijo nad njegovo Božjo častjo in natoro.

Sv. Gregor uči: „Človek je dolžan, svojega Boga toliko več spoštovati in ljubiti, kolikor ne vrednejše reči je on za njega terpel.“

Zakaj hvali Jezus Janeza še le po odhodu učencev?

Nikdar ni dobro človeka v lice hvaliti, tudi ne pred temi, ki bi mu hvalo vtegnili povedati; tako delajo le prilizovavci in hinavci. Graja in očitanje človeku ni nikdar tako nevarna, celo škodljiva, kakor pa hvala v obličje, ker pohvala človeka rada omoti in spridi. Ne hvalisajmo ljudi v obraz, da bi se jim prikupili!

Zavoljo česa pa je hvalil Jezus Janeza? Ker ni bil terst od vetra majan, se ni oblačil v mehko in je bil prerok. S tem je postal lep izgled učnikom, predpostavljenim in vsem kristijanom; učnikom in pridigarjem, naj se ne bojijo govoriti resnico in grešnikom očitati pregrehe; — predpostavljenim, naj so stanovitni v spolnovanji svojih dolžnost; vsim kristijanom, naj se varujejo mehkužnosti in naj s pokorjenjem trupla v sužnost devajo svoje meso.

Zakaj Jezus pravi: „da je Janez viši od preroka?“

Janez je bil več, kot prerok, ker so vsi drugi preroki Mesija le napovedali, Janez ga je pa videl z lastnimi očmi, ker je na že pričujočega Kristusa kazal in mu kakor angelj ali poslanec Božji pot pripravljal.

Kako je Janez Kristusu pot pripravljal?

Janez je Judom oznanoval, da se bliža Božje kraljestvo in Odrešenik. Po svojih gorečih pridigah in ostrem življenji je ljudi k pokori budil, s pokoro pa njih serca Kristusu pripravljal. — Kristus pride le v tista serca, ktera so se s pokoro pripravila, sprejeti njega in njegove gnade.

Svet je adventni čas; naj toraj tudi mi svoja serca pripravimo Jezusu v zakramentu svete pokore!

Molitev. O Gospod Jezus Kristus! Ti si Janeza svojega predhodnika, ki je Tebi pot pri-

pravljaj, pohvalil zavoljo njegove stanovitosti in pokore; dodeli nam milost, naj bi po njegovem zgledu tiste, ki so nam izročeni, v sveti veri ali sami ali po drugih skerbno podučevali. Vnemaj tudi naša serca, na bi posnemali njegovo nevstrašljivost, da bi nikdar zavoljo ljudi kaj storili, kar žali Tvoje Božje veličastvo.

Nauk o Božji pravičnosti.

Bog je neskončno pravičen, plačuje vse dobro in kaznuje vse hudo na tanko, kakor si kdo zasluži. Tako nas sveta vera uči. Danešnje evangelje nam pa drugači kaže, namreč pravičnega Janeza v ječi, hudobnega Herodeža pa na kraljevem tronu. Sploh se po svetu pogostoma vidi in sliši, da morajo pravični na svetu veliko terpeti, dokler se hudobni sreče in časti veselé. Kje je tu pravičnost Božja?

Sveta vera nas uči, da se bo pravičnost Božja še le v večnosti popolnoma razodela, kjer bo vsak prejel, kar je zaslužil. Če Bog pravičnemu terpljenje naklada, ima pri tem najboljšo namene, primerne njegovi neskončni modrosti. S terpljenjem mu priložnost daje, pokoriti se za manjše grehe, katerih tudi pravični ni prost; zato kliče sv. Avguštin: „Gospod! tukaj reži, tukaj žgi, le v večnosti mi prizanesi!“

Zlato in srebro se v ognju čisti, čednost človekova se pa v težavah in britkostih skuša in poterja ali kakor nas sv. Bernard uči: „Kakor se zvezde le po noči svetijo, po dne pa skrijejo, ravno tako se krepost v nesreči kaže, ktere v sreči videti ni.“

V tem življenju nas Bog pripravlja za večnost; ondi je pa posebno čast pripravil pravičnim, tem večo, čim več zavoljo pravice terpijo. Kakor zvezde na nebu nêmajó enakega blišča, tako različno bo plačilo zveličanih v nebesih. Zatorej Bog tiste več ljubi, katerim več terpljenja pošilja, ker jim je svetlejšo krono v nebesih namenil. Tako uči sv. apostelj Pavel: „Naša sedanja kratka in lahka nadloga nam pripravlja nezmerno, visoko, večno čast, ktera vse preseže.“ (II. Kor. 4, 17.) — Bog noče, da bi človek Božjo voljo spolnoval ali pravičen bil le zavoljo časnih dobrot, temuč iz ljubezni do njega. Božja previdnost z nami ravna,

kakor previden zdravnik s slabim človekom; pravičnemu odreka časni blagor in mu težave pošilja, da bi njegovo serce ločil od tega sveta in v nemal za nebesa. „Zato je sedanje življenje z britkostmi namešano, da iščemo drugo življenje, kjer britkosti ni.“ (Avguštin.)

Zakaj so hudobni na tem svetu srečni?

Tudi hudobneži še nekoliko dobrega storijo. Ker je pa Bog neskončno pravičen in vse, tudi najmanjše dobro plačuje, zato hudobnim že na tem svetu plačuje, kar so dobrega storili; v večnosti jih čaka le terpljenje.

Bog celó grešnike ljubi in želi, naj bi se zveličali. Po mnogih potih jih išče in kliče k pokori; tudi z dobrotami hoče omečiti njih terdovratna serca, kakor je Jezus Petra z milim očesom pogledal, po tem, ko ga je bil Peter zatajil.

Če vidimo pravične terpeti, hudobne pa v sreči, naj nas to ne moti; Božja pravičnost hodi druge pote, katerih mi ne razumemo.

Po smerti prejme vsak, kar zasluži, o veseljni sodbi pa bo Božja pravičnost vsemu svetu očitna.

Tretja nedelja v adventu.

To nedeljo opominja cerkev verne kristijane, naj se veselijo prihoda Odrešenikovega. V vvodu svete meše moli:

„Veselite se vselej v Gospodu; še rečem, veselite se. Vaša spodobnost bodi znana vsem ljudem: Gospod je blizo. Nič naj vas ne skerbi, ampak v vsaki molitvi naj bodo znane vaše prošnje pred Bogom.“ (Filip. 4, 4—6.)

Blagoslovil si, o Gospod! deželo svojo; odvernil si Jakobu sužnost.“ (Ps. 84, 2.) Čast bodi Bogu itd.

Cerkvena molitev. Usliši, prosimo Gospod! naše prošnje, obišči nas s svojo gnado in razsveti temo našega duha; ki živiš in kraljuješ itd.

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Filipčanov. 4, 4—7.

Bratje! veselite se vselej v Gospodu; še rečem, veselite se. Vaša pohlevnost bodi znana vsem ljudem; Go-

spod je blizo. Nič naj vas ne skerbi, ampak v vsaki molitvi in priporočanju z zahvaljenjem naj bodo znane vaše prošnje pred Bogom. In mir Božji, kateri ves um preseže, varuj vaša serca in vašo pamet v Kristusu Jezusu.

V tem berilu nam sv. apostelj razlaga, v čem je pravo keršansko veselje in kako si ga kristijan dobi.

Zakaj pravi: „Veselite se v Gospodu?“

Pravo veselje je le v Bogu in pride od Boga, sv. Duha. Veselimo se v Gospodu, ker On je nas stvaril po svoji podobi, odrešil po Jezusu Kristusu, poklical k pravi sveti veri in večnemu življenju; Božji otroci smo in Bog po očetovo za nas skerbi. Veselimo se, akoravno smo tukaj preganjani, kakor so se veselili aposteljni, da so bili vredni zavoljo Kristusa preganjanje terpeti.

Kaj nas sv. Pavl še uči?

a) „Vaša (pohlevnost) spodobnost bodi znana vsem ljudem.“

b) „Nič naj vas ne skerbi, ampak v vsaki molitvi naj bodo znane vaše prošnje pred Bogom.“

Dve reči nam rade kalite veselje; hudobni ljudje in prevelike skerbi. Hudobni ljudje nas pikajo in zdražbe napravljajo. Ti pa niso Jezusovi, ki je bil najkrotkejši in ponižniši in je tudi nas opomnil: „Učite se od mene, ker krotak in ponižen sem.“ „Blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli.“ (Mat. 5, 4.)

Tako uči tudi apostelj: „vsi ljudje naj spoznajo, da ste kristijani v tem, ker ste krotki in pohlevni.“

Nekaj skerbi naj ima vsak človek, tako je volja Božja, ki nas opominja: „Iščite, to je, skerbite za nebeško kraljestvo; toda prevelika skerb človeka moti in Boga žali, zato nas Jezus pred njo svari, rekoč: „Ne skerbite, kaj bomo jedli ali pili . . .“ in sv. apostelj opominja: „Nič naj vas ne skerbi;“ — v zaupljivi molitvi mu odkrijmo in potožimo svoje potrebe!

V čem je mir Božji?

Njegova mati je dobra vest, njegovo prebivališče je pošteno serce. V dobri vest se hvali in veseli sv. Pavl. Te

mir Božji je tolažil in oserčeval mučence, da so najgroznejše martre vsi mirni in veseli preterpeli; te mir Božji tolaži pravične, ako morajo terpeti po nedolžnem; mir dobre vesti nam dela veselo serce v terpljenji in smerti.

• Skerbimo za dobro vest, ohranimo pošteno serce in mir Božji bo tudi pri nas doma.

Z dihljej. „Mir Božji, kateri naš um preseže, varuj naša serca in našo pamet v Kristusu Jezusu.“ Amen.

Kaj nas tolaži v britkostih?

1. Živo in terdno verujmo, da pride vse, — dobro in hudo, — žalost in veselje, življenje in smert, — od Očeta nebeškega, ki hoče in želi, naj bi se mi vsi zveličali: še las ne pade z glave, da bi On ne vedel. Pobožni Job se je tolažil: „Ako smo dobro iz roke Božje prejekali, zakaj bi hudega ne sprejeli.“ (Job 2, 10.) — In ko so mu nesrečo za nesrečo sporočali, je rekel: „Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; boči češčeno Gospodovo ime.“ (Job. 1, 21.)

2. Spomnimo se pogosto, da nas terpljenje greha ovarje; po terpljenji se za storjene grehe pokorimo. Sreča je človekovemu zveličanju nevarniša, kakor nesreča in veliko več se jih v posvetnem veselji pogubi, kakor po časnem terpljenji. Neskončno moder Bog z nami ravna, kakor skerben vinogradnik, ki terte obrezuje, da bogatejši in boljši sad rodé. „Britkosti odprejo serce, ktereга je posvetna sreča zamašila.“ (Sv. Gregor Veliki.)

3. Upajmo in pričakujmo večno plačilo in krono nebeško, katero nam je obljubil Jezus sam: „Blagor vam, kedar vas bodo preganjali; veselite se in od veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.“ (Mat. 5, 11—12.) — Bog je zvest in nas ne bo pustil skušati bolj, kakor premoremo skušnjavo prenesti.

4. Spomnimo se Jezusa Kristusa in njegovega križevega pota, njegovega terpljenja in njegove britke smerti; spomnimo se, koliko in kako grozne martre so preterpeli mučeniki in mučenice Božje. Ako bomo s Kristusom terpeli, — bomo tudi s Kristusom delež imeli v nebeškem kraljestvu.

5. V ponižni in zaupljivi molitvi potožimo Bogu svoje potrebe in težave; tako je storila Ana, mati Samuela pre-

roka, in nedolžna Susana, ki je bila krivo obtožena in k smerti obsojena. Tudi kralj Jozafat svoje potrebe samemu Bogu potoži, rekoč: „Ker ne vemo, kaj nam je storiti, nam samo to ostaja, da svoje oči v te obračamo.“ (II. Kron. 20, 12.) Vsi so dosegli, kar so iskali, tolažbo in pomoč. — V svoji britkosti povzdigni svojo dušo k Bogu in reci z Davidom: „Svoje oči vzdigujem k Tebi, ki prebivaš v nebesih. Glej! kakor oči hlapcev na roke svojih gospodarjev, kakor oči dekle na roke svoje gospodinje: tako gledajo naše oči na Gopoda, našega Boga, dokler se nas ne usmili. Usmili se nas, Gospod! usmili se nas!“ (Ps. 122, 1—3.)

Evangelje sv. Janeza 1, 19—28.

Tisti čas so Judje iz Jeruzalema poslali duhovnov in levitov do Janeza, da so ga vprašali: Kdo si ti? In je povedal in ni tajil, in je povedal: Jaz nisem Kristus. In so ga vprašali: Kaj tedaj? Si ti Elija? In je rekel: Nisem. Si ti prerok? In je odgovoril: Nisem. Rekli so mu tedaj: Kdo si pa, da jim odgovor damo, kateri so nas poslali? Kaj praviš sam od sebe? Reče: Jaz sem glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodov, kakor je rekel Izajija prerok. In kateri so bili poslani, so bili zmed farizejev. In so ga vprašali, in mu rekli: Kaj tedaj kerščuješ, ako nisi ne Kristus, ne Elija, ne prerok? Janez jim je odgovoril, rekoč: Jaz kerščujem v vodi; v sredi med vami pa stoji, ki ga vi ne poznate. On je, kateri ima za menoj priti, kateri je večji od mene, kateremu jaz nisem vreden od čevljev jermenov odvezati. To se je godilo v Betaniji na unej strani Jordana, kjer je Janez kerščeval.“

Zakaj so poslali Judje duhovnov in levitov do Janeza, ga vprašat: „Kdo je?“

Judje so takrat Mesija željno pričakovali in iz svojih svetih bukev vedeli, da se bliža prihod Mesijev. Sv. Janez

se je tako ojstro postil in pokoril, tako iskreno je učil, da so Judje lahko menili, morebiti je te obljubljeni Mesija; zato so poslali k njemu mož, ga vprašat: „Kdo je?“

*Zakaj so Judje vprašali Janeza: ali je Elija? ali
kterikoli prerok?*

Ker je po preroku Malahiju (4, 5.) bilo napovedano, da bo pred Mesijem poslan Elija, kateri mu bo pot pripravljaj. Ko je pa Janez terdil, da ni Kristus, so menili, da je morebiti Elija, ali katerikoli drugi prerok.

Zakaj je Janez rekel, da ni Elija, ne prerok?

Janez je bil prerok; pa ni bil Elija, kakoršnega so si Judje mislili, tudi ni bil, kakor so bili drugi preroki, ki so Mesija le napovedovali, temuč bil je veči in najjemenitniši izmed vseh prerokov, ker je ljudem Mesija s perstom kazal in Njemu pot pripravljaj.

Kako se Kristusu pot pripravlja?

S pravo, resnično pokoro, ako se človek ne samo grehov izspové, temuč tudi vreden sad pokore obrodi.

Kako obrodimo vreden sad pokore?

Ako se spreobrnemo in Bogu in pravici tako goreče služimo, kakor smo prej služili hudiču in krivici; ako Boga tako iskreno ljubimo, kakor smo ljubili prej svoje meso in mehkužnost; ako po nauku sv. apost. Pavla: (Rim. 6, 19.) svoje ude, kateri so poprej služili nečistosti in krivici v hudobiji, damo služiti pravici v posvečenju.

Usta, ktera so govorila nesramnosti, ušesa, ktera so posluševala nečimurnosti, oči, ktere so vstrezale radovednosti, naj zanaprej le govorijo, slušajo in gledajo, kar je Bogu dopadljivo. Trebuh naj se zderži požrešnosti, roke naj povernejo krivično, tuje blago itd.; kratko, naj slečemo starega grešnega človeka in oblečemo novega človeka v pravičnosti in resnični svetosti. (Efež. 4, 22, 24.)

Takšno vredno pokoro so storili spokorjenci: Cahej, Matevž, Magdalena, Peter, Pavl in drugi.

Kakšno moč je imel kerst Janeza Kerstnika?

Kerst Janezov ni imel tiste moči, kakor jo ima kerst od Jezusa samega postavljen. Kerst Janezov ni izbrisoval grehov, kakor to dela kerst od Jezusa postavljen, temuč bil je le kerst pokore, in je ljudi zavezoval, nagibal in pravljjal k pokori, po kateri so dobivali gledé zasluženja Kristusovega odpuščanje grehov. Kerst Janezov je bil torej le priprava ali predpoda kersta Kristusovega ali zakramenta sv. kersta.

Kaj se še več učimo iz tega evangelja?

Vprašajmo se večkrat: kdo smo? kaj smo? kako živimo? da spoznamo svoj visoki poklic, pa tudi svoje slabosti, in da se vemo poboljšati.

Janez je povedal in ni tajil, da ni Elija, niti prerok, ker je bil ponižen. Bodimo ponižni tudi mi; kaj imamo, da nismo od Boga prejeli?

Bodimo odkritoserčni, posebno pred spovednikom in ne tajimo svojih grehov; povejmo brez strahu in sramožljivosti vse grehe, ktere nam očita vest.

Zdihljej. O Gospod! odpravi iz mojega serca vso nevoščljivost in prevzetnost! Dodeli mi moč in milost, Tebe in sebe prav spoznati, da bom gledé na svoje reve, slabosti in pregrehe vselej krotek in ponižen. Tebe pa kot večno dobroto in modrost čez vse častil in ljubil, svojemu bližnjemu vselej rad prizanašal in ga ljubil iz serca!

Nauk o postu.

Na tretjo nedeljo v adventu se po vseh katoljških cerkvah oznanuje post za kvaterni teden, t. j. sredo, petek, saboto.

Kaj je post? in kaj so postni dni?

Postimo se, kedar se ali zderžimo samo nekterih jedi, n. pr. mesnih jedi; ali pa si zraven še od teh jedi pritergamo, da se le enkrat na dan do sitega najemo.

Post je toraj dvojni: prvemu se pravi zderžek, drugi je ostreji ali popolni post.

Postni dni se imenujejo tisti dnevi, ob katerih nam cerkev zapoveda, naj se ali samo zderžimo mesnih jedi, ali pa ukazuje popolni post t. j. zderžek in priterganje.

Ali je postne dni še le katoliška cerkev vpeljala?

Posta ni vpeljala še le katoliška cerkev; post je skoraj toliko star, kolikor star je človeški rod. Že prvemu človeku je dal Bog postno zapoved: „Od vsega drevja po vertu jej; od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej.“ (I. Mojz. 2, 16—17.) — Sploh je znano, da je bila Judom poleg nekterih drugih jedi prepovedana tudi svinjina. — Prostovoljno so se postili ljudje takrat, kedar jih je zadela ali jim žugala kaka posebna nesreča, n. pr., ko je bil Ninivljanom napovedan pogin, ko je kervoločni Holofern Judom grozno zažugal, ko so bili Judje v velikih nevarnostih ob Esternem času.

Tudi posamezne osebe so se postile; na pr. Mojzes na Sinajski gori, kralj David za pokoro, vdova Ana in Janez Kerstnik iz pobožnosti.

Zakaj pa sv. cerkev zapoveduje postne dni?

Sv. cerkev ima tehtne in važne razloge, da zapoveduje postne dni.

1. Postil se je Jezus Kristus, njen začetnik in po njegovem zgledu so se postili sveti ljudje vseh časov. Te lepe zglede gre posnemati tudi nam.

2. Sv. cerkev hoče, da s postom ponižujemo svojo prevezetnost, berzdamo svoje poželenje, in se uterdujemo za boj zoper sovražnike svojega zveličanja.

3. Da s postom pokoro delamo za svoje grehe, se z Bogom spravimo in spoprijaznimo in njemu zadostujemo.

4. S postom si najložeje zadobimo milost in usmiljenje Božje in si naklonimo mnogo časnih blagrov in dobičkov.

Od koga ima sv. cerkev oblast postne dni zapovedovati?

Od Jezusa Kristusa njenega začetnika, kateri jej je dal oblast vse to napraviti, ukazati in vpeljati, kar koli spozna, da služi vernim v zveličanje. Sv. cerkev, ktero vodi sv. Duh, je precej v začetku že spoznala, da je post koristen

in potreben; zato je že prvim kristijanom zapovedala poste in postne dni. Kristus sam je napovedal: „Prišli bodo dnevi, da bo ženin od njih vzeta, in takrat se bodo postili.“ (Mat. 9, 15.)

Kaj gre misliti od teh, ki post zametujejo in zaničujejo?

Nekteri kristijani post prelomijo, ker so v sili in pri-morani po ubožtvu ali drugih okoliščinah. Tem se ne šteje v greh, ker je cerkev dobra mati, ki vé z otročici usmi-ljenje imeti.

Drugi se postu posmehujejo in pravijo, zavoljo koščeka mesa ne bomo pogubljeni. Zavoljo mesa ne bodo pogubljeni; kar jih bo pogubilo, je njihova terdovratna nepokorščina do cerkve, namestnice Kristusove. Od njih veljajo besede Kristusove: „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor ne-vernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17.)

Nekteri krivoverci post zametujejo in terdijo, da ni potreben; in da prvi kristijani posta niso imeli. Oni na-sprotujejo svetemu pismu, ktero razločno o postu govori, pa tudi navadam prvih kristijanov, kajti sv. Bazilij pričuje: „Čislaj starost sv. posta; zakaj post je tako star, kakor prvi človek.“

Kteri so najimenoitniši postni dni?

Sv. katoljška cerkev nam jih našteva v tretji cerkveni zapovedi:

„Posti se zapovedane postne dni, nam-reč: štiridesetdanski post, kvaterne in druge zapovedane postne dni; zderžisetudi ob petkih in sabotih mesnih jedi.“

(O štiridesetdanskem postu bomo poznej premišljevali.)

Kaj so kvaterni posti?

Kvaterni posti so štirikrat v letu in sicer: a) v adventu po tretji nedelji; b) v postu po prvi nedelji; c) po bin-koštni nedelji in, d) po dnevu povišanja svetega križa me-seca septembra. V kvaternih tednih so: sreda, petek, sabota zapovedani postni dni.

Tudi kvaterni post je silo star; njega začetek sega celo v staro zavezo, kajti prerok Caharija (8, 19.) našteva štiri poste, ki so jih Judje imeli četrtega, petega, sedmega in desetega mesca.

Te poste so pobožni kristijani prenesli v novo zavezo, ter so se radovoljno postili ob vsakem letnem času. Ob času papeža Leona Vélikega, ki je živel v petem stoletji, bil je kvaterni post v Rimskem mestu sploh v navadi, in iz Rima se je razširil po vsem keršanskem svetu.

Zakaj so kvaterni posti?

Namen in konec kvaternega posta je:

1. Da bi ob vsakem letnem času vsaj nekoliko dni posvečevali s pokoro;
2. da bi Boga, stvarnika in začetnika vseh reči in delivca vseh dobrot, prosili, da bi nam sad zemlje dal in ohranil, in da bi ga za prejete dobrote zahvalili;
3. da bi ponižno Boga prosili dobrih in zvestih duhovnov, mešnikov in namestnikov Kristusovih.

Kteri so drugi zapovedani postni dni?

Drugi zapovedani postni dni so predprazniški ali čuvajni posti, t. j. posti ob delopustih pred velicimi prazniki: a) pred praznikom čistega spočetja Marije Device; b) pred Božičem; c) pred binkoštno nedeljo; d) pred praznikom sv. aposteljnove Petra in Pavla; e) pred velikim Šmarnom ali veliko Gospojnico; f) pred vsemi svetniki.

Postavila je sv. cerkev te poste iz tega namena, da bi se kristijani s pokoro in molitvijo pripravljali za vredno praznovanje naslednjih praznikov. In prvi kristijani so to res storili s prav pobožnim in spokornim duhom. Po navadi so se postili do treh po poldne; zvečer so šli v cerkev, ter so ondi molili, psalme prepevali, poslušali sveto branje ali razlaganje Božje besede. Vse to je terpelo dolgo v noč.

Žalibog, da nam od teh pobožnih navad ni ostalo kaj več, kakor samo ime čuvajnih postov.

Zakaj cerkev prepové ob petkih in sabotah od mesa jesti?

Učeni papež Inocenc nam to razlaga. V petek se postimo, ker je Jezus Kristus v petek na križu umerl; saboto se postimo, ker je Kristus v saboto v grobu ležal. V nekterih škofijah je dovoljeno, ob sabotah od mesa jesti, ker imajo škofje od papeža oblast to dovoljevati; verni, kateri se tega polajška poslužijo, so zaderžani v saboto kako drugo dobro delo storiti in ob petkih zvestejše se postiti.

Kdo je dolžan se postiti?

Od mesa se zderžati ob zapovedanih postih so dolžni vsi kristijani, ki so sedmo leto dopolnili in pravično niso izgovorjeni. Izgovorjeni so 1. tisti, ki imajo od duhovne oblasti pravično dovoljenje, in 2. ti, ki so težko bolni. — Ob postih smejo večkrat na dan jesti: bolehní in slabi, otroci in stari ljudje, rokodelci, ki imajo težka dela, in ubogi, ki se le malokdaj morejo do sitega najesti. — Vsi ti pa naj bodo iz serca žalostni, ker se ne morejo popolnoma postiti.

Na kvaterno sredo v adventu.

Berilo iz preroka Izaija 7, 10—15.

Tiste dni je govoril Gospod Ahazu: Prosi si znamenje od Gospoda, svojega Boga, ali zdolej v globočini ali zgoraj na višavi. In Ahaz je rekel: Ne bom skušal Gospoda. In je rekel: Poslušajte tedaj, Davidova hiša! Vam je li premalo nadlegovati ljudi, da ste nadležni tudi mojemu Bogu? Zavoljo tega vam bo Gospod sam znamenje dal: Glejte, Devica bo spočela in Sinu rodila in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel. Sirovo maslo in sterd bo jedel, da bo vedel zavreči hučo, in izvoliti dobro.

Evangelje sv. Lukeža 1, 26—38.

Tisti čas je bil angelj Gabriel od Boga poslan v mesto Galileje, ki mu je ime Nacaret, k devici, zaročeni možu, kteremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove in devici je bilo ime Marija. In angelj je prišel k nji in je rekel: Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami! Ko je pa to slišala, se je prestrašila nad njegovim govorjenjem in je mislila, kakošno bi bilo to pozdravljenje. In angelj ji je rekel: Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu. Glej! spočela boš v svojem telesu in rodila Sinú, in imenuj nje-

govo ime Jezus. Te bo velik in Sin Najvišega imenovan, in Gospod Bog mu bod dal sedež Davida, njegovega očeta, in bo kraljeval v hiši Jakopovi vekomaj, in njegovega kraljestva ne bo konec. Marija pa je rekla angelju: Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam? In angelj je odgovoril in je rekel: Sveti Duh bo prišel v té, in moč Najvišega te bo obsenčila, in za tega voljo bo Sveto, katero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin Božji. In glej! Elizabeta, tvoja teta, je tudi spočela sinu v svoji starosti in mesec je že šesti tiste, ki je imenovana nerodovitna. Ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč. Marija pa je rekla: Glej! dekla sem Gospodova: zgodi se mi po tvoji besedi!⁴

Cerkvena molitev. Prosimo Te, vsemogočni Bog! dodeli, da nas nastoječe praznovanje našega odrešenja za to življenje poterdi, v večnosti pa zveliča; po Gospodu našem i. t. d.

Na kvaterni petek v adventu.

Berilo iz preroka Izaija 11, 1—5.

Govoril je Gospod: Pognala bo mladika iz Jesetove korenine, in cvetlica zrastle iz njegove korenine. In Gospodov Duh bo nad njem počival, duh modrosti in razumnosti, duh sveta in moči, duh vednosti in pobožnosti in duh strahú Božjega ga bo napolnil. On ne bo po videzu sodil, tudi ne po slišnji svaril, ampak sodil bo po pravici revne, in se bo po spodobnosti poganjal za krotke na zemlji, in bo zemljo udarjal s palico svojih ust, in s sapo svojih ustnic bo hudobnega usmertil. Pravica bo pas njegovih ledij, in zvestoba opasivnica njegovih ledvic.

Evangelje sv. Lukeža, 1, 39—47.

Tisti čas se je Marija vzdignila in je jaderno šla v gore, v mesto na Judovem. In je stopila v hišo Caharijevo in je pozdravila Elizabeto. In zgodilo se je, ko je zaslišala Elizabeta pozdravljenje Marijino, je poskočilo dete v njenem telesu. In Elizabeta je bila napolnjena s svetim Duhom, in je zavpila z velikim glasom, in rekla: Žegnana si ti med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa! In od kod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni? Zakaj glej! ko je prišel glas tvojega pozdravljenja v moje ušesa, je dete poskočilo od veselja v mojem telesu. In blagor ti, ki si verovala, ker dopolnilo se bo, kar ti je povedano od Gospoda. In Marija je rekla: Moja duša poveljuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarji.

Cerkvena molitev. Prosimo o Gospod! pridi nam v pomoč s svojo mogočnostjo, da bi tim prej se rešili vsega zlega ti, ki upajo v Tvojo milostljivost; ki živiš in kraljuješ itd.

Na kvaterno saboto v adventu.

Berilo iz 2. lista sv. apost. Pavla do Tesaloničanov,
2, 1—8.

Prosimo vas, bratje! pri prihodu našega Gospoda, Jezusa Kristusa in našega zbirališča pri njem, ne dajte se naglo premakniti od svojega spoznanja in ne dajte se ostrašiti, ne po duhu, ne po govornenji, ne po listu, kakor od nas poslanim, kakor da bi bil že blizo dan Gospodov. Ne dajte se nikakor ne zapeljati, zakaj bo prišel odstop, in se bo razodel človek greha, sin pogubljenja,

kteri se bo ustavljal in se vzdigoval čez vse, kar se Bog imenuje, ali kar se po Božje časti, tako, da bo v templjnu Božjem sedel in se skazoval, kakor da bi bil Bog. Ali se ne spomnite, da sem Vam to pravil, ko sem še pri vas bil? In zdaj veste, kaj prideržuje, da se bo razodel ob svojem času. Zakaj skrivnost hudobije je že delavna, le kdor zdaj prideržuje, naj prideržuje, dokler ni s pota spravljen. In tedaj se bo razodel tisti hudobni, ktereга bo Gospod Jezus umoril s sapo svojih ust, in ga pokončal s svitlobo svojega prihoda.

Cerkvena molitev. O Bog, ki vidiš, da smo v stiskah zavoljo svoje pregrešnosti, dodeli milostljivo, da bomo potolaženi po tvojem obiskovanji; ki živiš in kraljuješ itd.

Četerta nedelja v adventu.

To nedeljo nas sv. cerkev zadnjokrat pripravlja na milosti polno rojstvo Kristusa, našega Odrešenika. V vvodu sv. meše se berejo goreči zdihljeji, s kterimi so stari očaki zdihovali po obljubljenem Mesiji, naj bi se tudi v sereih vernih kristijanov zbudile enake želje.

Vvod sv. meše: „Rosite nebesa od zgorej, — dežite oblaki Pravičnega, odpre naj se zemlja in naj rodi Zveličarja.“ (Izaija 45, 8.)

„Nebesa pripovedujejo Božjo slavo, in dela njegovih rok oznanuje nebez.“ (Ps. 18, 1.)

Molitev. Zbudi, prosimo, o Gospod! svojo mogočnost, ter pridi in pristopi nam s svojo veliko močjo, da nam s pomočjo tvoje gnade to, kar naši grehi nazaj deržijo, milost tvoje dobrote skoraj podeli; ki živiš in kraljuješ . . .

Berilo iz 1. lista sv. Pavla apost. do Korinčanov 4, 1—5.

Bratje! tako naj nas ima vsak kot služabnike Kristusove in delivce Božjih skrivnost. Tukaj pri delivcih se pa išče, da je kdo zvest najden. Meni je pa celo malo mar, da sem od vas ali kake človeške sodbe sojen, pa tudi sam se ne sodim. Zakaj nič sicer nêmam na vesti; toda v tem nisem opravičen. Gospod pa je, kateri me sodi. Ne sodite tedaj pred časom, dokler Gospod ne pride, kateri bo razsvetlil, kar je v temi skritega, in bo misli sere razodel, in takrat bo vsak hvalo od Boga imel.

Zakaj se bere te list na kvaterno nedeljo?

Svoje dni so se duhovni in mešniki posvečevali le v kvaternih tednih. S tem berilom opominja cerkev posvečene mešnike imenitosti in visokosti njihovega stanú in naj svoja sveta opravila vestno in zvesto opravljajo, da so vernim ovčicam dobri pastirji. Verne pa opominja, naj svoja serca očistijo po svetih zakramentih in Jezusu naj pripravijo vredno prebivališče, da se Njega ne bo treba bati, kedar pride sodit žive in mertve.

Kako gre mešnike spoštovati?

Po nauku sv. Pavla so oznanovavci vere služabniki Kristusovi, delivci Božjih skrivnost ali sv. zakramentov, angelji ali poslanci Najvišega. (I. Kor. 4, 1. II. Kor. 5, 20.) Zato zapoveda Bog sam, svoje duhovne spoštovati; Kristus pa je rekel svojim aposteljnom in njihovim nastopnikom: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.) Apostelj Pavl uči: „Mešniki, kateri so dobri predpostavljeni, naj se dvojne časti vredne štejejo, posebno kateri se trudijo v besedi in podučevanji.“ (I. Tim. 5, 17.) Sv. Frančišek je po navadi rekel: „Če bi me srečala angelj in duhoven, bi najpred duhovna in še le potem angelja počastil.“

Ali smejo mešniki sv. zakramente deliti po svoji volji?

Ne smejo, ker morajo biti zvesti služabniki Kristusovi in smejo sv. zakramente le takim deliti, ki so jih vredni. Če bi tedaj mešnik dal odvezo grešniku, od kterega vé, da

je ni vreden, imel bi smerten greh, ker je Kristus učil: „Ne dajajte svetega psom in ne metajte svojih biserov pred svinje.“ (Mat. 7, 6.)

Zakaj sv. Pavlu ni mar, kako ga ljudje sodijo?

Sodbe človeške so večidel negotove in nepopolne, ker ljudje sodijo le po videzu, predsodki jih mnogokrat slepijo in strasti jih goljufajo; le Božje sodbe so pravične, ker Bog gleda in pregleda naša serca.

Nas pa sv. apostelj uči, da se v svojih djanjih ne smemo toliko po svetu in ljudéh ravnati, temuč le po Bogu in naši vesti. Tisti, ki hočejo le ljudem dopasti, in se bojé, svetu se zameriti, Boga pozabijo in žalijo ter so sužnji sveta.

„Kaj pomaga ljudem dopasti, ako se Bogu zamerimo. Človek toliko velja, kolikor je pred Bogom vreden,“ veli sv. Frančišek Seraf.

Zakaj sv. Pavl noče sam sebe soditi?

Apostelj Pavl, kteremu vest nič ne očita, se ne prederzne pravičnega se šteti; s tem pa spričuje, da človek zavoljo svojega opravičenja pred Bogom zamore le zaupanje, ne pa popolnoma gotovosti imeti, razun takrat, ko bi zastran tega posebno razodenje imel. „Nobeden ne vé, ali je ljubezni ali serda vreden.“ (Prid. 9, 1.) Sv. apostelj hoče Korinčanom reči: „Ne vaša, ne moja sodba bo obveljala, le Gospod Jezus Kristus je, ki me bo po pravici sodil.“

Preglejmo tudi mi večkrat svojo vest, kako je ž njo. Ako na sebi nič grešnega ali hudobnega ne najdemo, se vendar ne smemo prevzeti in druge zaničevati. Tudi farizeji niso na sebi nič krivičnega našli, pa Jezus jim je vendar rekel: „Če se ne spokorite, bote poginili.“ (Luk. 13, 3.) Slepa ljubezen človeku slabosti in pregrehe prikriva, da jih ne vidi in se ne poboljša, dobre lastnosti pa prehvali in preceni, da se preveč sam na se zanaša; ona te oslepi in ogoljufa, da ne vidiš tega, kar je, in vidiš, kar ni.“ (Tertul.)

Z d i h l j e j: O Gospod! moj pravični sodnik, ne hodi v sodbo s svojim hlapcem, ker pred tvojim obličjem ni nobeden živih pravičen. (Ps. 142, 2.)

Evangelje sv. Lukeža 3, 1—6.

Petnajsto leto cesarstva cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat oblastnik v Judeji, Herod pa če-

tertne oblasti v Galileji, Filip njegov brat pa četertni oblastnik v Itureji in Trahoniškej deželi, in Lizanija četertni oblastnik v Abileni, pod velikima duhovnoma Anom in Kajfom, je Gospod govoril Janezu, Caharijevemu sinu v puščavi. In je prišel na vso stran Jordansko, in je oznanoval kerst pokore v odpuščanje grehov, kakor je pisano v bukvah govorov Izaija preroka: Glas upijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze; vsaka dolina naj se napolni, in vsaka gora in vsak grič naj se poniža; in kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega, gladka pot. In vse človeštvo bo vidilo zveličanje Božje.

Zakaj se tako natanko opisujejo: vladar, oblastniki in druge imenitne osebe na Judovskem o času, ko je Janez oznanoval kerst pokore?

Da se ktera dogodba prav verjetna stori, se navadno imenujejo imenitnejše osebe, za časa katerih se je dogodila. Tudi evangelist Lukež je zapisal leto cesarevanja Tiberija cesarja, imena rimskega oblastnika v Judeji, treh četertnih oblastnikov, in tedanja visoka duhovna, ko je Janez v puščavi oznanoval kerst pokore, da tem bolj dokaže resnico dogodbe in čas, kedaj se je dogodila.

Zakaj se reče: Gospod je govoril Janezu?

Bog sam je preroke izvoljeval, od Njega so dobival svoja razodenja, ktera so ljudem oznanovali; ker je bil Janez tudi izvoljen prerok, zato je Gospod njemu govoril t. j. ukazal mu je, ljudi vabiti k pokori in jim oznanovati prihod Odrešenikov.

Za te poklic se je Janez skoraj 30 let v ostrej pokori pripravljaj.

Ne sili se ti v imeritno službo, nar manj v cerkveno, temuč premisli poprej, ali imaš za njo tudi potrebnih zmožnost, in ali si k temu stanu poklican; potem prosi Boga za potrebno razsvetljenje s ponižnim srcem, posvetuj se s svojim spovednikom ali duhovnim očetom in pripravljaj se s požnim življenjem na stan, v kterega te je Bog poklical.

Kako se pripravlja pot Gospodu?

Že davno popred je prerok Izaija napovedal, da bo neki glas v puščavi klical: „Pripravite pot Gospodu.“

Gospodu se pripravlja pot z resnično, vredno pokoro, če se grehi obžalujejo in popustijo, storjena krivica pa popravi. Ta je tista pot, po kateri pride Gospod v naša serca.

Kako gre razumeti besede: vsaka dolina naj se napolni, vsaka gora in grič naj se poniža?

Kedar se pričakuje visok gospod, popravljajo se pota, globine se napolnijo, griči odkopljejo in znižajo. Janez hoče, naj bi storili ravno to v svojih sercih.

Doline in globine v sercih so pomanjkanje keršanskih čednost in nezaupnost v Boga; te globine naj se napolnijo s keršanskimi čednostmi in zaupanjem v Boga. Gore in griči v sercih so prevzetnost, napuh in nepokorščina do Boga; te se morajo znižati v ponižnost in pokorščino.

Kako bode ravno, kar je krivega? kako gladka pot, kar je ostrega?

Kar je po krivici pridobljenega, se mora poverniti, storjena škoda se mora popraviti, in krivo bode ravno.

Jeza in serd, sovraštvo in maščevanje, vsa nepoterpežljivost se mora iz serca odpraviti, da postane, kar je ostrega, — gladka pot.

Kaj pomenijo besede: Vse človeštvo bo videlo zveličanje Božje?

Te besede pomenijo: Vsi ljudje bodo videli Odrešenika. Torej vsi ljudje bodo videli Odrešenika; vendar se ga bodo veselili le tisti, ki so mu pot pripravili z resnično pokoro. Videli ga bodo tudi drugi, toda ne z veseljem, temuč s strahom, ker bodo v njem videli in spoznali svojega ostrega Sodnika. Kdor Odrešeniku pot pripravlja, k temu bo prišel s svojo gnado, in on bo občutil v sebi njegovo moč in delovanje.

Prošnja. O moj Jezus! naj bi bil jaz Tebi pot pripravil in poravnal tudi v svoje serce! Stori Ti z menoj, kar jaz ne morem storiti. Spreoberni moje serce v ponižno dolino in napolni jo s svojo

gnado; popravi mojo krivično in napčno voljo, kakor se Tebi dopade; pogladi spotike moje hude jeze in naglosti. Odpravi ali zboljšaj vse, kar Tebi ne dopade, da boš našel v mojem sercu čedno prebivališče in da boš pri meni počival in nad menoj kraljeval. Amen.

Nauk od pokore.

Kaj in kolikoktera je pokora?

Pokora ima več pomenov; pomeni narpred čeznatura čednost in tudi zakrament sv. pokore.

Pokora kot čednost je spokorni duh, ki človeka nagiba, Bogu zadostovati zavoljo žaljenja, ki se mu je storilo po grehah, — torej stadi grehe, jih obžaluje in sovraži, ima pa tudi resnično voljo grehe popustiti, za storjene grehe Bogu in bližnjemu zadostovati, s terdnim zaupanjem v milost Božjo in odpuščanje grehov.

Zakrament sv. pokore pa je zakrament, v katerem oblasteni mešnik na Božjem mestu grešniku po svetem kerstu storjene grehe odpusti, če se jih skesano in do čistega spove, in tudi resnično voljo ima, se poboljšati, za grehe zadostovati ali pravo pokoro delati.

Kedaj je Kristus postavil zakrament sv. pokore?

Po svojem vstajenji, ko je pri zaklenjenih durih stopil med zbrane učence, v nje dihnil in jim rekel: „Prejmite svetega Duha, katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zaderžali, so jim zaderžani.“ (Jan. XX. 22 — 23.)

Kaj je boljši in potrebniji, ali čednost ali zakrament sv. pokore?

Oboje je potrebno. Brez čednosti pokore, to je, brez spokornega duha nam tudi zakrament sv. pokore ne more odpuščanja grehov zadobiti; brez zakramenta nam pa tudi čeznatura popolnoma grevenga ali pokora kot čednost le takrat zadobi odpuščanje grehov, kadar nêmamo priložnosti prejeti zakrament sv. pokore.

Komu je potreben zakrament sv. pokore?

Vsakemu, ki je po kerstu smertno grešil. To je izrekel sveti zbor Tridentinski: „Zakrament svete pokore je tem, ki so po kerstu padli, tako potreben, kakor je kerst tem, ki še niso prerojeni.“ (Seja 14. pogl. 2.)

Ktere gnade nam deli zakrament sv. pokore?

Dobrote, ktere nam te zakrament deli, so neskončno imenitne in velike. Skoraj vsa pobožnost, vsa svetost, ktero nam usmiljeni Bog daje, ima svoj začetek v tem zakramentu. Posebne gnade tega zakramenta so te:

Po odvezi od mešnika prejetej se nam odpustijo grehi. Z grehi vred nam milostljivi Bog odpusti vse večne kazni, ktere smo po svojih grehah zaslužili; torej pekla nam se ni treba bati. V dušo se poverne posvečujoča gnada Božja, ktero smertni greh odvzame, in z gnado Božjo tudi pravica do nebes; oživijo se vse zasluge dobrih del, ktere smo zgubili zavoljo storjenih grehov. Vredna prejema zakramenta svete pokore nam da popolni mir vesti in dušni pokoj.

Kaj je treba, da postanemo deležni gnad in dobrot tega zakramenta?

Vredno moramo prejeti te zakrament. Da ga vredno prejmemo, moramo se skerbno pripraviti in pokoro zvesto opraviti.

Ako se hočemo dobro pripraviti, moramo skerbno svojo vest izpraševati, svojih grehov se skesati, in terdno skleniti, da ne bomo nič več grešili. Pokora se zvesto opravi, če se storjenih grehov zgrevano in do čistega spovemo, in za nje Bogu in bližnjemu zadostujemo.

Ali zamore vsak grešnik po tem zakramentu se zveličati?

Vsak grešnik, naj bo še tak velik in hudoben, zamore po vredni prejemi tega zakramenta Božjo milost zadobiti in se zveličati. Gospod Bog sam je govoril po preroku Ezechielu: „Kakor resnično jaz živim, nočem smerti hudobnega, temuč da se hudobni verne s svojega pota in živi.“ (Ezech. 33. 11.)

Ali ni nobene druge poti, dobiti odpušcanje grehov in gnado Božjo?

Ni je nobene druge poti. Ker je Božji Sin in naš Gospod Jezus Kristus le aposteljnem in njih naslednikom

izročil oblast, grehe odpuščati in zadrževati, treba je grešniku, da se pred njimi svojih grehov obtoži in od njih odvezo grehov dobi. Le takrat, kedar grešniku ni mogoče, pred mešnikom se spovedati, mu čezturna popolnoma grevenga zadobi milost Božjo.

Zakaj se vendar še toliko grešnikov pogubi vkljub neskončnemu usmiljenju Božjemu?

Zato ker milosti, katero nam Bog vedno ponuja, prejeti nočejo. Zakramenta sv. pokore ali nočejo prejeti, ali pa ga vredno ne prejmejo. Keršanski resnici se ustavljajo, do lepega opominovanja Božjega imajo oterpnjeno serce, v ne-spokornosti terdovratni ostajajo; s tem pa grešijo zoper svetega Duha, kateri grehi se ne odpustijo ne na tem, ne na unem svetu.

Naj bi ne bili tudi mi med njimi!

Priprava k vredni prejemi zakramenta sv. pokore.

1. Izpraševanje vesti.

Kaj se pravi vest izpraševati?

Vest izpraševati se pravi: premišljevati, kaj smo grešili od zadnje dobro opravljene spovedi, ali pa od tistega časa, od kar smo začeli greh spoznavati.

Ali je potrebno pred spovedjo vest izpraševati?

Zelo je potrebno in kdor po zanikernosti opusti, svojo vest izpraševati, greši. Le po skerbem izpraševanju vesti zamoremo svoje grehe prav spoznati, da jih potem iz serca obžalujemo in se jih do čistega spovemo.

Kako se opravlja izpraševanje vesti?

Najprej naj grešnik prosi Boga sv. Duha za gnado in razsvetljenje s kratko, priserčno molitvijo.

Da bo potem grehe in njih hudobijo ložej spoznal in obžaloval, svetuje sveti Ignacij Lojolaški, naj popred premisli dobre, ktere mu je Bog celi čas življenja, ali po zadnji spovedi podelil na duši in telesu. Tako bo spoznal, kako dober je bil Bog do njega, in kako nevhaležen in hudoben je bil on do Boga.

Potem naj dobro premisli najpred Božje in cerkvene zapovedi in naj se vpraša, ali se ni pregrešil zoper katero teh zapovedi; premisli naj tudi dolžnosti svojega stanú, ali jih je vse in zvesto dopolnoval; ali ni kriv katerega poglobitnih grehov, katerega greha zoper svetega Duha, v nebo vpijočega ali katerega tujih grehov; ali ni del usmiljenja ali kaj drugega opustil.

Treba mu bo se spomniti vseh grehov, tudi téh, ki jih je doprinesel le v mislih, željah ali z besedami; pri smertnih pa tudi števila in vseh okoliščin, ktere greh zvekušujejo, zmanjšujejo ali spreminjajo. Med tem, ko izprašuje svojo vest, naj si misli, da stoji pred vsevedočim Sodnikom, ki gleda v njegovo serce in vidi vse njegove kote.

Kako dolgo se je muditi pri izpraševanju vesti?

To se ne more na tanko določiti. Kdor svoje spovedi večkrat in vredno opravlja, in kdor svojo vest večkrat izprašuje, bo se kmalo spomnil vseh svojih grehov in spoznal stan svoje vesti; kdor pa zelo pregrešno živi, svoje spovedi dolgo odlašá in slabo opravlja, in svojo vest malokdaj ali celo nikdar ne izprašuje, te se mora dalej in skerbneje izpraševati, da ne bo po zanikernosti kak greh pri spovedi pozabil.

Še večá skerb naj se obrača na to, da se obudi popolna grevenga ali kesanje.

2. Od grevenga ali kesanja.

Jedro dobre spovedi je čeznurno kesanje, zlasti ono, ki iz ljubezni do Boga grehe objokuje. Žalost nad grehi ne more nikdar biti prevelika. Sv. Avguštin pravi: „Človek, zakaj objokaš truplo, katero je duša zapustila, ne pa duše, katero je Bog zapustil!“

Kaj je grevenga?

Grevenga ali kesanje je stud nad grehom, ker je greh največi hudo in znotranja žalost zavoljo razžaljenja Božjega, sklenjena s terdnim sklepom, Boga ne več razžaliti.

Ktere lastnosti ima prava grevenga?

Grevenga mora biti, a) znotranja, b) čeznurna, c) splošna, d) čez vse vélika.

a) Znotranja je, kedar ni le samo v ustih, ampak tudi v sercu, t. j. kedar je grešniku v resnici žal, da je grešil. Same solze še niso gotovo znamenje prave grevence. Škerbi le, da Bogu za naprej zvesteje služiš.

b) Čeznatura je, kedar je grešnik z gnado sv. Duha in od čeznaturnih nagibov h kesanju nagnjen, n. pr. ker je z grehom Boga razžalil, ali ker je nebesa zgubil in pekel zaslužil.

Ako grehe obžalujemo zgolj iz ljubezni do Boga in ker smo njega razžalili, ta grevenga je čeznatura popolna.

Ako jih pa obžalujemo le iz strahu pred Bogom in njegovo pravico, ker smo nebesa zgubili in pekel zaslužili, ta grevenga je čeznatura nepopolna.

Ako pa grešnik svoje grehe obžaluje iz zgolj naravnih nagibov, n. p. ker je po grehu v časno nesrečo, sramoto ali škodo prišel, — je grevenga le naravna. in s takšno grevengo grešnik ne zamore odpuščanja pri Bogu zadobiti.

c) Splošna je, kedar človek vse storjene grehe obžaluje.

d) Čez vse velika je, kedar je grešniku bolj žal, da je Boga razžalil, kakor da bil vse na svetu zgubil.

Kaj nam zadobi popolna čeznatura grevenga?

Popolna, čeznatura grevenga grešniku zadobi odpuščanje vseh grehov, ako grešnik nêma priložnosti, pa ima resnično voljo, kakor hitro bo mogoče, spovedati se.

Kaj moramo storiti, če hočemo popolno grevengo obuditi?

Človek ne more iz svoje moči popolno grevengo obuditi, treba mu je pomoči in gnade Božje; zato moramo 1. najpred Boga prositi, da bi nam k temu svojo gnado dal; 2. dobro premisliti, kdo da je tisti, ki smo ga razžalili; 3. se v obudovanji grevence pogostoma vaditi.

Kako se popolnoma grevenga obudi?

„O moj Bog! vsi moji storjeni grehi so mi iz serca žal, ker sem tebe, svojega preljubeznjivega Boga, tebe vso svetost in neskončno dobroto, ki te iz vsega serca ljubim, ž njimi razžalil. — Terdno sklenem s tvojo gnado svoje življenje poboljšati in vse, tudi smert raji preterpeti, kakor tebe, svojega Boga, tebe neskončno svetost in dobroto, še kedaj s kakim grehom razžaliti. — Daj mi gnado, spolniti te svoj sklep. Tega te prosim po neskončnem zasluženju

tvojega Božjega Sina, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.“

Ali nam nepopolnoma grevenga nič ne pomaga?

Nepopolnoma grevenga ni tako dobra, kakor popolnoma grevenga, vendar pa nam more še zadobiti odpuščanje grehov po spovedi. Če ravno ne izvira iz zgolj ljubezni do Boga, nas vendar vodi k ljubezni do Boga.

Grevenga mora biti sklenjena z upanjem na Jezusovo neskončno zasluženje in na usmiljenje Božje.

Ali je treba grevengo samo pred spovedjo obuditi?

Ni zadosti, če se grevenga le pred spovedjo obudi. Dobri kristjan jo večkrat obudi, nekteri vsaki dan po izpraševanju vesti. To lepo navado naj posnema vsak, komur to stan dopusti. Dolžni smo pa obuditi popolnoma grevengo, kedar koli hočemo kak sveti zakrament prejeti, pa nismo v stanu Božje gnade in nêmamo priložnosti spovedati se; tudi po storjenem smertnem grehu, posebno v bolezni, ali v smertnej nevarnosti je treba popolnoma grevengo obuditi. Nihče ne ve, kedaj ga bo poklical večni Sodnik in ali bo imel priložnosti zakrament sv. pokore vredno prejeti.

3. Sklep ali predvzetje.

Kesanje brez terdnega sklepa poboljšanja je prazna lupina brez jedra. Sklep je ravno tako potreben za odpuščanje grehov, kakor grevenga.

Kaj je terdni sklep?

Terdni sklep je resnična volja, svoje življenje poboljšati in ne več grešiti.

Kaj mora storiti, kdor ima terden sklep?

Kdor ima resnično voljo, poboljšati se, sklene:

1. varovati se vseh grehov, posebno tistih, v ktere je navadno večkrat padel; ogibati se tudi bližnjih priložnost in nevarnost, ki v greh napeljujejo, t.j. ogibati se oseb, krajev, tovaršij, v kterih je večkrat grešil;

2. vsemu nagnjenju k grehu se ustavljati in se poprijeti vseh pripomočkov, ki so k ohranjenju gnade potrebni;

3. ptuje blago poverniti, popraviti pohujšanje, ki ga je z grehom napravil, in škodo poravnati, ki jo je bližnjemu

na njegovi časti, na njegovem premoženji, ali kako drugače storil;

4. vsem sovražnikom in razžalnikom iz srca odpustiti;
5. vse dolžnosti svojega stanú na tanko spolnovati.

Kaj je storiti temu, kdor hoče v dobrem sklepu stanovitven ostati?

Kdor hoče biti stanovitven v sklepu poboljšati se, te naj

1. Boga prosi za gnado stanovitnosti;
2. naj se nikdar ne zanaša na svojo moč: „Kdor stoji, naj gleda, da ne pade“;
3. večkrat naj premišljuje, da je gnada Božja več vredna, kakor vse časne dobrôte, in da je greh večí hudo, kakor vse časne nesreče;
4. hudobnih ljudi naj se varuje, grevengo večkrat ponavlja, in naj večkrat vredno pristopi k sveti mizi Božji.

4. O spovedi.

Kaj je spoved?

Spoved je skesana obtožba, s katero grešnik pooblastenemu spovedniku vse svoje storjene grehe, ki se jih spomni, pové, da bi od njega odvezo dobil.

Zakaj se moramo grehov spovedati, če hočemo odvezo zadobiti?

Zato, ker nam zapoveduje Kristus, naš Gospod.

V starej zavezi je bilo zadosti, pred Bogom samim grehe spoznati in v znamenje pokore dar darovati; v novi zavezi je pa treba, da se grešnik svojih grehov pred duhovnikom izpove.

To vemo iz Jezusovih besedi: „kterim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; kterim jih boste pa zadržali, jim bodo zadržani.“ Ker mešniki niso vsegavedni, bi ne vedeli, ali nam zamorejo grehe odpustiti ali zadrževati, če se jih ne spovemo pred njimi;

tako so učili od nekđaj vsi cerkveni učeniki, rekoč, da se nikdar ne smemo zanašati odpuščanja grehov, ako bi se sramovali, se jih spovedati spovedniku;

zato je bila spoved v sveti cerkvi vedno v navadi. Gotovo bi se ne bil podstopil nikdo vpeljati je, in nikdo bi se ne bil spovedoval, ako bi ne bila verska resnica, da je spoved postavil Kristus, naš Gospod.

Ali so se že prvi kristijani spovedovali?

Že prvi kristjani so se spovedovali; v apostolskem djanji (19, 18.) beremo: „veliko vernikov je prišlo (k sv. Pavlu v Efez) in so se izpovedali in oznanili svoja dela.“ Tudi sv. Jakob opominja: „Spoznajte eden drugemu svoje grehe in molite eden za drugega, da bote ohranjeni.“ (Jak. 5, 16.)

Kakšna mora biti spoved?

Spoved mora biti: a) ponižna, b) čista, c) natančna. Spoved je ponižna, kedar grešnik čuti svojo nevrednost in se ves sramoten pred Bogom obtoži spovedniku, vse nepotrebne izgovore opušča in se spovednikovi sodbi popolnoma podverže.

Spoved je čista, kedar se grešnik obtoži vseh svojih smertnih grehov, katerih se še ni spovedal, brez zvičajč, kakor se jih po skerbnem izpraševanju svoje vesti zavé.

Spoved je natančna, kedar pove grešnik število smertnih grehov kakor tudi okoliščine, ktere greh zveksajo ali spremené. — Človeka, s katerim je grešil, ne smé nikoli imenovati in nič povedati, kar bi poštenju bližnjega škodovalo. Kar se za gotovo vé, naj se za gotovo pové; česar pa za gotovo ne vé, naj pa tudi pové, da prav ne vé.

Ali spoved kaj velja, pri kateri grešnik smerten greh, ali iz strahu, ali iz sramožljivosti, ali iz zanikarnosti zamolči?

Taka spoved nič ne velja, temuč tak grešnik stori še nov smerten greh in zakramentu svete pökore veliko nečast dela.

Toraj ne sramujmo se grehov pri spovedi, ker se nismo sramovali jih storiti; ne bojmo se, svoje grehe odkritoserčno spovedniku razodeti, ker nas čista spoved grehov očisti, zamolčani grehi pa nas še globokeje porinejo v brezen pogube; ne bodimo zanikarni pri spovedi, ker tú gre za naše zveščanje!

Kaj je storiti grešniku, ki za gotovo vé ali vsaj misli, da je nevredno spoved opravil?

Te naj opravi, kakor hitro mu je mogoče, dolgo spoved, t. j. spoved, pri kateri ponovimo ali eno, ali več ali pa vse storjene spovedi.

Ali smo dolžni, večkrat spovedati se?

Dolžni smo, večkrat v letu se spovedati, ker tudi večkrat v letu grešimo in Boga razžalimo; pokoro odlašati pa je nevarno.

Večkratne spovedi dušo v gnadi krepčajo, čistost in občutljivost vesti povekšujejo in nas nevarnosti in priložnosti greha varujejo.

Kaj je grešniku storiti, ko se je grehov spovedniku obtožil?

Nauke in opominovanja, ki mu jih spovednik daje, naj verno posluša; na vprašanje naj razločno odgovarja, in naloženo pokoro naj si zvesto zapomni.

Kaj je storiti, če spovednik komu odvezo odreče?

Ponižno naj se podverže njegovi rabsodbi in potem naj zvesto vse to stori, kar mu spovednik naroči, da bo kmalo odveze vreden.

5. Zadostovanje.

Kaj moramo storiti po opravljeni spovedi?

Po spovedi moramo opraviti naloženo pokoro ali zadostovanje.

Kaj je naložena pokora ali zadostovanje?

Zadostovanje so tista dobra dela, ki jih ali spovednik grešniku, ali pa grešnik sam sebi naloži, da Bogu zadostuje zavoljo nečasti, in bližnjemu zavoljo škode, ki mu jo je storil. — Kralju Davidu je rekel prerok Natan: „Gospod ti je greh odvzel, vendar pa naj umerje tvoj sin.“ (2. Kralj. 12, 13, 14.) In Cahej je rekel Gospodu: „Glej! polovico svojega blaga dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoljfal, povrnem čveterno.“ (Luk. 19. 8.)

Ali ni Kristus Bogu za vse naše grehe, in za vso nečast zadostil?

Kristus je za vse grehe vsega sveta v obilnosti Bogu zadostil; vendar pa hoče, da mi sami še zadostujemo. Grešnik mora namreč spoznati, da je po svojih grehih veliko, večno kazen zaslužil, ktera se mu odpusti zavoljo neskončnega zasluženja Kristusovega. Da bo tega zasluženja deležen, mora sam po besedah Kristusovih sad pokore prinesti, in sam si prizadevati, da kolikor premore, Bogu in bližnjemu

zadostuje. Ako si grešnik sam pokore naklada, mu Bog lahko okrajša ali odpusti časne kazni, ktere je zaslužil za svoje grehe.

Kako gre opraviti naloženo pokoro?

Pokoro opravi ponižno, vedoč, da si jo zaslužil, — z v esto, kakor ti je naložena, — gore č e, ker veš, da si še več e pokore vreden in potreben, — brez odloga, da pred Bogom pokažeš svojo resnično dobro voljo.

Ali je spoved veljavna, če kdo ne opravi naložene pokore?

Kdor pri spovedi ima voljo, pokoro opraviti, je pa po svojem zadolženji ne opravi, njegova spoved neveljavna ni; vendar pa greši in si odtegne več gnad.

Kaj je temu storiti, ki vidi, da naložene pokore ne more opraviti?

Kdor previdi, da ni v stanu opraviti naložene pokore, naj to spovedniku spoštljivo pove, kateri jo bo gotovo primeril njegovim močém in okoliščinam.

Ako pa spovednika ni razumel, ko mu je pokoro naložil, naj ga prosi, da mu jo še enkrat pove.

S čem zamore grešnik Bogu zraven naložene pokore za svoje grehe še zadostovati?

Z molitvijo, postom, milošnjo, z vsakim dobrim delom, z voljno poterpežljivostjo v terpijenji, nadlogah in težavah in z odpustki.

Sveti večer.

Najbližnje pripravljanje na prihod Zveličarja ali na spomin Kristusovega rojstva je dan pred svetim dnevom, ki ga imenujemo „sveti večer“. Pač se spodobi, da bi kristjani te pripravljavni dan z zbranim duhom obhajali in s serčnimi željami pričakovali svetega Božičnega praznika; toraj je te dan spokoren dan in zapovedan post, ako ni nedelja; če je pa nedelja, se pred te dan t. j. saboto postimo.

V nekterih slovenskih krajih še sluje lepa šega, da hodijo na sveti večer pobožni mladenči in deklice proti mraku koledovat, t. j. pred hiše popevat „kolednice,“ ali pobožne

pesmi od Jezusovega rojstva in detinstva. Skoraj po vsem katoliškem svetu, kjer vlada še ni prepovedala polnočne meše na sveti večer, je navada, da pobožni kristjani te večer ne grejo spat, temuč čakajo na polnočno mešo in med tem časom molijo, ali iz pobožnih bukev berejo, ali pa si lepe pravljice in pripovedke pripovedujejo. Posnemajte to lepo navado tudi vi v svojih družinah!

Če pa morate bivati na samem in nêmate družine, skerbite, da tudi sami te večer lepo obhajate. Spominjajte se, kako je Jožef z devico Marijo proti Betlehemu potoval; kako sta bila v Betlehemu zapuščena, da nista dobila kraja, prenočiti; še le v revni štalici zunaj mesta najdeta prostora in prenočišče. In to revno štalico si je izvolila Božja previdnost, da se je v nji razodel največi čudež ljubezni Božje do nas.

Kedar pa zvon vabi k polnočnemu svetemu opravilu, podajte se v cerkev vsi, katerih dolžnost ne veže na dom, in s pobožnimi serci obhajajte svete skrivnosti té presvete noči.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov 1, 1—6.

Pavl, služabnik Jezusa Kristusa, poklican apostelj, odločen v evangelje Božje, kterega je bil Bog pred obljubil po svojih prerokih v svetih pismih od svojega Sina, (kteri mu je bil rojen po mesu iz Davidovega zaroda, kteri je bil Sin Božji skazan v moči, po Duhu posvečujočem, iz vstajenja od mertvih) — Jezusa Kristusa, Gospoda našega, po kterem smo prejeli gnado in apostoljstvo, da spravimo vse narode pod pokorščino vere za njegovo ime, med kterimi ste tudi vi, poklicani Jezusa Kristusa, Gospoda našega.

Evangelje sv. Matevža 1, 18—21.

Ko je bila Marija, mati Jezusova, Jožefu zaročena, se je, preden sta vkup prišla, znašla noseča od svetega Duha. Jožef pa, njeni mož, ker je bil pravičen, in je ni hotel razglasiti, jo je hotel skrivej

zapustiti. Kedar je pa to mislil, glej! se mu je angelj Gospodov v spanji prikazal, rekoč: Jožef, Davidov sin! ne boj se (k sebi) vzeti Marije svoje žene; zakaj, kar je v nji rojeno, je od svetega Duha. Rodila bo sina, in imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.

Cerkvena molitev. O Bog, kateri nas z obletnim pričakovanjem našega odrešenja oveseliš, dodeli, da Tvojega Edinorojenega, kterega kakor Odrešenika veseli sprejmemo, tudi kakor sodnika brez strahú priti vidimo, Gospoda našega, Jezusa Kristusa, tvojega Sina, kateri s Teboj živi in kraljuje i. t. d.

Božič ali sveti dan.

Kaj je Božič ali sveti dan?

Božič ali sveti dan je praznik, ki ga je katoliška cerkev postavila v spomin milosti polnega rojstva Gospodovega.

Kedaj se je godilo rojstvo Jezusa Kristusa?

Po ustnem izročilu je bil Jezus o polnoči 25. decembra rojen; zato se ta noč imenuje sveta noč, ker jo je Gospod Jezus Kristus posvetil s svojim rojstvom.

Kako obhaja cerkev sv. Božični dan?

Sveti Božični dan sv. cerkev tako posebno obhaja, kakor nobenega drugega praznika: — ona pripusti vsakemu mešniku tri sv. meše brati in v farnih cerkvah tri slovesne službe Božje ali péte meše obhajati o polnoči, zarano, in pri belem dnevu. — To pa zato: a) da se sveti dan vseh družih praznikov loči, in b) da nas spominja trojnega Kristusovega rojstva, časnega iz Marije Device, duhovnega v keršanskih sercih, in večnega od Boga Očeta.

Česa nas opominjajo tri svete meše na Božični praznik?

Perva sv. meša nas opominja večnega rojstva Jezusovega iz Boga Očeta, s katerim ima eno naturo in bitje, pa vendar različno osebo ali peršono.

Druga sv. meša nas opominja časnega rojstva Jezusovega v Betlehemu iz Marije Device, od ktere je prejel svojo človeško naturo.

Tretja sv. meša nas opominja Jezusovega duhovnega rojstva, po katerem se hoče Jezus v naših srcih roditi in v njih prebivati s svojo gnado in ljubeznijo.

Zakaj je prva sv. meša o polnoči?

Zato, ker se je Jezus po noči rodil, ker nam je rojstvo njegovo nezapodljivo in v spomin, da so ljudje pred Jezusom v temi hodili.

Zakaj je druga sv. meša o svitu? in tretja o belem dnevu?

Z zorno mešo nas sv. cerkev opominja, da nam je rojstvo Kristusovo doneslo pravo luč, ker nas je Jezus učil, Boga prav spoznati. Sveta meša ob belem dnevu nas uči, da se Jezus v bogoljubnih dušah vselej more duševno roditi.

Kako se razodeva veselje nad rojstvom Jezusovim v družinskem življenji?

Visoko veselje nad rojstvom Jezusovim se v domačem družinskem življenji mnogotero razodeva in zlasti z naslednjo šego obhaja:

a) napravljajo se jaslice t. j. vpodobljenje Betlehemskega hleva in vsega, kar se je pri Jezusovem rojstvu godilo; to šego je pričel sv. Frančišek Asisijan;

b) v nekterih hišah in družinah postavljajo božičnice t. j. drevesca, okinčana z lučicami, s traki, pozlačenim ali pravim sadjem ali z drugimi darili, v znamenje, da smo po novorojenem Jezusu, ki je za nas na drevesu sv. križa umerl, dušno luč, ki je sv. vera, in vse preblage nebeške dari in milosti prejeli.

c) Lepa je tudi pobožna navada, da gospodarji ali gospodinje vse tri svete večere (pred Božičem, pred praznikom obrezovanja Kristusovega in pred tremi kralji) svoje izbe, vse hišne shrambe, hleve in živino po Avemariji z blagoslovljeno vodo kropé in s kadilom kadé; potem pa s svojo družino vse tri dele roženkranca molijo klečé okoli mize, z

belim pertičem pogernjene, na kateri so Božični kruhi ali popertniki. (Lésar Liturgika.)

Nauk o prvi sv. meši.

Vvod prve sv. meše je iz drugega psalma: „Gospod mi je rekel: Moj Sin si ti; danes sem te rodil.“ (Ps. 2, 7.) „Zakaj hrumé narodi in si ljudstva domišljujejo prazne reči?“ (Ps. 2, 1.) Reci iz globočine serca angeljsko pesem: „Slava Bogu na višavah,“ katero so angelji prepevali na sv. noč, da po njej Boga vredno počastiš in se njemu zahvališ.

Cerkvena molitev. O Bog! kateri si to presveto noč z razsvetljenjem prave luči svetlo storil; daj, prosimo, da, ktereга luči skrivnosti smo na zemlji spoznali, tega veselje tudi v nebesih uživamo; kateri s tebo kraljuje i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Tita 2, 11—15.

Preljubi! prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem, ktera nas uči, da se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu in čakamo zveličanskega upanja in častitljivega prihoda velikega Boga in Zveličarja, našega Jezusa Kristusa, kateri je dal sam sebe za nas, da bi nas rešil od vse krivice in sebi očistil prijetno ljudstvo, vneto za vse dobro. To govori in opominjaj v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

V čem se je prikazala milost Boga Zveličarja našega?

Prikazala se je v včlovečenji in rojstvu Jezusa Kristusa, Gospoda našega, v njegovem ponižnem življenji in njegovem nebeškem nauku.

Iz ljubezni do nas je postal človek, nam podoben, naš učenik in brat, da bi nas storil otroke Božje in dediče nebeškega kraljestva.

Kaj nas uči včlovečeni Bog?

Včlovečeni Bog ali Jezus Kristus nas uči, naj se odpovemo hudobiji in posvetnim željam. Hudobija ali brez-

božnost je nevera, kedar v Boga ne verujemo, ali njega prav ne častimo. Posvetne želje so poželjenje mesa, neredno poželjenje po denarji in blagu. Ta hudobija in posvetne želje nam branijo v nebesa, zato odpravimo jih, odpovejmo se jim, in živimo trezno, pravično in pobožno, da bomo Bogu in Kristusu prijetno ljudstvo, vneto za dobra dela.

Z d i h l j e j. Bodi češčeno, Božje Dete, Zveličar moj, po človeški naturi sin prečiste Device Marije! Da bi me učil pot pravice, hotel si v Betlehemu se roditi! Zavoljo tvoje milosti se odpovem vselej hudobiji, sovražnosti, kletvini in rotenji; iz ljubezni do Tebe, presladko Dete Božje! hočem pustiti pregrešno poželjenje in z gnado tvojo trezno, pravično, pobožno živeti na tem svetu. Amen.

Evangelje sv. Lukeža 2, 1—14.

Tisti čas je povelje prišlo od cesarja Avgusta, da naj se popiše ves svet. To popisovanje je bilo prvo pod Círinom, oblastnikom v Siriji. In ysi so šli, da so se popisali, vsak v svoje mesto. Šel je pa tudi Jožef iz Galileje, iz mesta Nacaret, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem, zato, ker je bil iz hiše in rodovine Davidove, da bi se popisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča. Prigodilo se je pa, ko sta tam bila, so se dnevi dopolnili, da bi porodila. In je porodila svojega pervorojenega Sina, in ga je v plenice pabila, in položila v jasli, ker za nje ni bilo prostora v hiši. In pastirji so v tisti strani čuli, in na ponočnih stražah bili pri svoji čedi. In glej! angelj Gospodov je stal pri njih, in svetloba Božja jih je obsvetila, in so se silno bali. In angelj jim je rekel: Ne bojte se; zakaj glejte! oznanim vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu; ker danes

vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem. In to vam bodi znamenje: Našli bote dete, v plenice povito in v jasli položeno. In zdajci jih je bilo pri angelju množica nebeške vojske, kateri so Boga hvalili in rekli: Čast Bogu na visokosti, in mir na zemlji ljudem svete volje.“

Zakaj se je godilo popisovanje o času cesarja Avgusta?

Previdnost Božja je to naredila, da se je dopolnilo prerokovanje preroka Miheja, (5, 2.) po katerem se bo Zveličar v Betlehemu rodil.

Cesar Avgust je imel pri svojem ukazu druge namene; hotel je zvedeti, kakošna je dežela, koliko prebivalcev ima in ktera posestva podložniki imajo. Bog pa je naredbo cesarjevo v svoje namene obrnil in je s tem cesarskim poveljem Jožefu in Mariji priložnost dal, potovati v Betlehem. Cesar je izročil popisovanje Cirinu, poveljniku v Siriji, njegov podpoveljnik Sekund ga je zgotovil.

Zakaj se je hotel Jezus roditi ob času, ko je bil mir po celem svetu?

Znamenje nam je dal, da je oče in poglavar miru, in da je prišel, mir na svet prinesel. (Izaija 9, 6.)

Zakaj se Jezus imenuje Pervorojeni Marije?

Ker Marija pred njim in tudi za njim ni imela nobenega otroka; zato se Jezus imenuje njeni prvi in edinorojeni Sin, kakor je bil tudi prvi in edinorojeni Sin Boga, nebeškega Očeta. (Hebr. 1, 6.)

Kaj nas uči o okoliščine Jezusovega rojstva?

Rodil se je v revni štalici in nas s tem uči, spoštovati uboge in ljubiti uboštvo. — Po noči se je rodil, ker je prišel razsvetlovat temoto v naših srcih. — Ubogim pastirjem, ne kralju Herodu, ali drugim velikašem, je dal najpred oznaniti svoje rojstvo po angeljih, ker le ponižne in priproste ljubi in se ž njimi obhodi, ne s prevzetnimi in mogočnimi sveta. —

Kaj pomenijo besede: Čast (slava) Bogu na visokosti, mir na zemlji ljudem svete volje?

Angelji so od samega veselja peli: Čast Bogu na visokosti, ker je svojega edinorojenega Sina na svet poslal;

ljudém pa, ki so svete volje, storiti vse, kar Bog od nas zahteva, oznanovali so mir, — da bodo imeli sveti mir z Bogom, z ljudmi in sami s seboj.

To prelepo angeljsko pesem: „Čast Bogu na visokosti“, i. t. d. poje mešnik pri vsaki sv. meši, razun pri černih mešah, pri adventnih in postnih mešah, kedar se rabi mešna obleka modre barve.

Zahvalimo se tudi mi pri vsaki meši Bogu, da nam je poslal Odrešenika in častimo Sina Božjega, ki nas je rešil oblasti hudičeve!

Bodimo pa tudi dobre, svete volje, storiti vse, kar je Božja sveta volja, da bomo imeli mir na zemlji in vživali enkrat večni mir Božji!

Nauk o drugi sveti meši.

Drugi meši na Božični praznik se v mnogih krajih pravi: pastirska meša, ker so pobožni pastirji zarano, ko se ta meša opravlja, v Betlehem šli, novorojeno Dete iskat in molit.

Vvod druge meše govori od tega, „da bo svetlost nad nami svetila, ker se je nam rôdil Gospod: imenoval se bo: čudni Bog, poglavar mirú, oče prihodnjega časa, kterege kraljestva ne bo konca.“ (Iz. 9.) „Gospod kraljuje, veličastvo je oblekel; Gospod je moč oblekel in se je opasal.“ (Ps. 92, 1.)

Čast Bogu i. t. d.

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo vsegamogočni Bog! nam, ki smo po novi luči tvoje včlovečene Besede obsijani, da se to sveti v našem djanji, kar po veri sije v našem duhu; po ravno tem Gospodu i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Tita 3, 4—7.

Preljubi! ko se je dobrota in ljubezen Boga, našega Zveličarja prikazala, nas je, ne iz del pravičnosti, ktere smo mi storili, ampak po svojem usmiljenji zveličal v kopeli prerorenja in ponovljenja svetega Duha, kterege je v nas obilno vlil po Jezusu Kristusu, Zveličarji našem,

da smo z njegovo gnado opravičeni, deležniki po upanji večnega življenja.

Ali smo mi zaslužili, da je sin Božji se včlovečil?

Nikakor nismo mi zaslužili, da je Božji Sin se včlovečil, ampak le iz gole milosti po svojem usmiljenji se je včlovečil in nas je zveličal.

Zakaj se Jezus ni včlovečil zavoljo prevzetnih angeljev?

Bogu se je dopadlo grešnemu človeškemu rodu svojo milost skazati, nad prevzetnimi angelji pa svojo pravičnost razodeti.

Zavoljo te neizrekljive milosti, katero nam je Božji Sin v svojem rojstvu skazal, spodobi se, da pademo na kolena, in Boga iz serca hvalimo in častimo.

Evangelje sv. Lukeža 2, 15—20.

Tisti čas so pastirji med seboj rekli: Pojdimo do Betlehema in poglejmo to reč, ktera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal. In so hité prišli, in našli Marijo in Jožefa in dete v jasli položeno. Ko so pa videli, so povedali, kar jim je bilo rečeno od tega deteta. In vsi, kateri so slišali, so se čudili temu, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je ohranila vse te besede, in premišljevala v svojem sercu. In pastirji so se vernili in Boga častili in hvalili za vse, kar so slišali in videli, kakor jim je bilo povedano.

Kaj se učimo od pastirjev?

Pastirji so poslušali Božji glas in so ga vbogali, hiteli so gledat, kar jim je bilo od Gospoda na znanje dano; poslušajmo tudi mi tako radi Božji glas in storimo, kar nam veleval!

Ko so pastirji spoznali, da je vse res, kar jim je bilo naznanjeno, so povedali vse tudi drugim ljudém; tudi mi smo dolžni druge ljudi spodbujati in napeljevati k pobožnemu življenju. Marija je ohranila vse te besede in premišljevala v svojem sercu. Ohranimo tudi mi keršanske

resnice zvesto v sercu, večkrat jih premišljujmo in svoje življenje po njih ravnajmo!

Nauk o tretji sveti meši.

Vvod svete meše nas opominja na duhovno rojstvo Jezusa Kristusa; to je na rojstvo, po katerem se Jezus Kristus v duši vsakega kristjana roditi ali včlovečiti želi.

„Dete nam je rojeno, in Sin nam je dan in na njega rami je poglavarstvo, imenuje se Velikega mirú angelj.“ (Iz. 9.)

„Pojte Gospodu novo pesem, ker je čuda storil.“ (Ps. 97.)

C e r k v e n a m o l i t e v. Dodeli, prosimo, vsegamogočni Bog! da nas novo rojstvo po mesu tvojega Edinorojenega reši, ki nas stara sužnost pod jarmom greha derži; po istem Gospodu našem, Jezusu Kristusu i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Hebrejcev 1, 1—12.

Velikokrat in po mnogih potih je nekdam Bog govoril očakom po prerokih in poslednjič tiste dni nam je govoril po Sinu, kterege je postavil deležnika vséh reči, po katerem je vstvaril tudi svet; kateri ko je svetloba časti in podoba bitja njegovega in vse z besedo svoje moči nosi, je očiščenje od greha opravil, in sedi na desnici veličastva v visokosti, in je toliko boljši od angeljev, kolikor više ime je memo njih dobil. Zakaj kteremu angeljev je kedaj rekel: Ti si moj Sin, danes sem te rodil? In zopet: Jaz bom njemu Oče, in on bo meni Sin? In kedar vpelje Pervorojenega zopet na svet, reče: In vsi angelji naj ga molijo. In od angeljev sicer reče: Duhove stori svoje angelje, in plamen ognja svoje služabnike. Sinu pa: Tvoj sedež, Bog, je od vekomaj do vekomaj; palica pravice je palica tvojega kraljestva; pra-

vico ljubiš, in krivico sovražiš; za tega voljo je Bog, tvoj Bog, tebe z oljem veselja bolj pomazilil, ko tvoje tovarše. In: Ti, Gospod, si v začetku zemljo uterdil, in nebo je delo tvojih rok. Ona bota prešla, ti pa ostaneš, in vsa se bota, kakor oblačilo postarala, in kakor ogri-njalo jih boš premenil, in bota premenjena; ti pa si zmirej ravno tisti, in tvoja leta ne bodo minula.

Nauk. Sv. Pavl nam pred oči stavlja neskončno dobroto in milost Božjo proti človeškemu rodu, ker Božji Sin ni sprejel angeljske, temuč človeško naturo, da bi nas odrešil.

Pomisli, duša keršanska! za te je Bog človek postal; koliko sveto dolžnost imaš, Boga ljubiti in se njemu za toliko dobroto zahvaljevati! Posnemaj Kristusa v poter-pežljivosti!

Z d i h l j e j. Večna zahvala bodi Tebi, Oče ne-beški! da si poslednjič nam govoril po svojem Sinu, nad katerim imaš posebno dopadenje. Iz serca rad, Oče milosti! hočem njega poslušati in njegov nauk od ljubezni in ponižnosti spolnovati.

Evangelje sv. Janeza 1, 1—14.

V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je po nji storjeno, in brez nje ni nič storjenega, kar je storjenega. V nji je bilo življenje, in življenje je bilo luč ljudi. In luč v temi sveti, in tema je ni zapopadla. Bil je človek poslan od Boga, kteremu je bilo ime Janez. Te je prišel v pričevanje, da je pričeval od luči, da bi vsi verovali po njem. On ni bil luč, ampak da bi pričeval od luči. Bila je prava luč, ktera raz-svetli vsakega človeka, kteri pride na te svet. Na svetu je bil, in svet je po njem storjen, in svet

ga ni spoznal. V svojo lastnino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli. Kolikor pa jih ga je sprejelo, dal jim je oblast, Božjim otrokom biti, njim, kateri verujejo v njegovo ime; kateri niso iz kervi, ne iz volje mesa, ne iz volje moža, ampak iz Boga rojeni. In Beseda je meso postala, in je med nami prebivala (in smo videli njeno čast, kakor čast Edinorojenega od Očeta), polna milosti in resnice.

Kaj dokazuje Janez v začetku svojega evangelja?

Sv. Janez dokazuje, da je bil Jezus Kristus ali včlovečena Beseda pravi Bog, zatorej od vekomaj, pred začetkom vseh stvari pri Bogu, pa vendar od Boga Očeta različna oseba, njegov edinorojeni Sin, z Očetom enega bitja in ene nature.

Koga pomeni „Beseda“?

„Beseda“ pomeni Sina Božjega, kakor je bil pred včlovečenjem, ki je z Očetom ene in tiste Božje nature, različen pa v osebi. Tudi beseda, katero človek govori, je ž njim edina, in ob enem različna. Božji Sin se imenuje tudi Beseda Očetova, ker nam je Oče po njem svojo voljo oznanoval: „Te je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopačenje, njega poslušajte.“ (Mat. 17, 5.) „Poslednjič je tiste dni nam Bog govoril po Sinu.“ (Hebr. 1, 2.)

Kaj pomenijo besede: „Vse je po nji storjeno“?

S temi besedami izreče sv. Janez velike resnice: a) svet ni bil od vekomaj, niti po snovi, niti po obliki; b) stvarila je svet neka moč, ktera je bila pred svetom in od vekomaj, ktereje mi pravimo Bog; c) po Besedi ali Božjem Sinu je bilo vstvarjeno vse s tisto močjo, ktera je bila njemu lastna, pa jo ima iz Očeta in s sv. Duhom.

Kako je bilo v nji ali v Besedi življenje?

Ker je Božji Sin, ali Beseda, vse vstvaril, je začetnik vsega časnega življenja. On je pa tudi začetek našega dušnega življenja, ker se je včlovečil, nas odrešil in naša serca s svojo gnado budi k ljubezni do Boga; kot Odrešenik je začetnik vsega dušnega življenja. Vse življenje je v Besedi.

Kako je življenje bilo luč ljudi?

Jezus je prava luč našim dušam, ker je nas On, ki je večna resnica, učil Boga in njegovo sveto voljo spoznovati in nas je tako razsvetil, kakor luč razsvetluje temoto. Beseda je toraj življenje in luč ljudi.

Kaj pomenijo besede: „Luč v temi sveti“?

Ta luč je Beseda ali Sin Božji, ki je hotel biti in je življenje in luč vsemu svetu. Bil je življenje in luč človeku, dokler greha ni storil. Po storjenem grehu je pa človek zgubil gnado Božjo in luč resnice, prišel je v temo; Božji Sin pa je ostal življenje in luč sveta, toda tema je ni zapopadla, ker je svet namesto resnice le laž veroval in je pod oblastjo hudičevega bil.

V novi zavezi in na večne čase je včlovečena Beseda, Jezus Kristus, luč sveta, ker nas uči edino resnico in nam daje gnado k pobožnemu življenju. Pa tudi v novi zavezi vsi niso verovali in ne verujejo v to luč; hudobni so sovražili in sovražijo luč in ljubijo temo. Jezus je pa vendar luč vsem, kateri v njega verujejo; zato pravi apostelj vernim: „Bili ste nekdanj tema, zdaj pa ste svetloba v Gospodu. Kakor otroci svetlobe hodite.“ (Efež. 5, 8.)

Kako je Janez pričeval od luči?

Pripravljaj je ljudi na prihod Mesijev, ko jim je označeval pokoro in jih je kerščeval. Povedal jim je, da se bliža Odrešenik in je s perstom kazal na njega, kot na Jagnje Božje, da je tisti, ki ima priti, po katerem se bodo mogli vsi zveličati.

Kako razsvetluje (Kristus) vsakega človeka, kateri na te svet pride?

Ker je Beseda, Sin Božji bil pravi učenik in zveličar vseh ljudi. Pošiljal je v stari zavezi preroke, ki so ljudi lepo učili; prišel je sam na svet nas učiti, da bi Boga prav spoznali in njegovo sveto voljo. Kar je učil, je s čudeži in znamenji poterdil. Znotrajno nas razsvetluje po sveti veri in svoji gnadi, po kateri moremo spoznati in delati, kar je dobro in se tako zveličati.

Zakaj svet Jezusa ni sprejel?

Svet je mislil in pričakoval, da bo Mesija mogočen, bogat in veličasten. Jezus je pa bil ubog in ponižen; zato ga svet ni hotel za Mesija spoznati in sprejeti.

Kteri so ga sprejeli?

Tisti, kateri so v svetlobi njegove gnade hodili, ž njo delali, po njegovem zgledu živeli in tako otroci Božji postali.

Kako postanemo mi otroci Božji?

Po gnadi Božji, ktera se nam pri svetem kerstu podeli.

Kaj je to: Beseda je meso postala?

To se ne da tako razumeti, kakor da bi se bila Beseda, namreč Sin Božji v človeško naturo spremenil, temuč, da je On po mesu ali telesu od Device Marije rojen bil in človek postal, in da ste se v drugi Božji osebi dve različni naturi, Božja in človeška zedinili. Po tem takem je Jezus pravi Bog in pravi človek, to je Bog-človek. Kakor človek je 33 let med nami na svetu prebival, z ljudmi prijazno se obhajal, potem terpel in na križu umerl. Njegovo Božje veličanstvo je bilo razodeto nekterim apostelnjom na gori Tabori, se je prikazalo v njegovem prečudnem vstajenji od smerti in slednjič v njegovem vnebohodu. Kakor človek je nižji od nebeškega Očeta, kakor Bog je Očetu enak. V Jezusu je bila tudi dvojna volja: Božja in človeška. Zato je na oljski gori molil: „Ne moja, (človeška volja, ktera se terpljenja boji,) ampak tvoja volja, moj Oče, naj se zgodi!“

Zdihljej. O Bog, Oče nebeški! Ti si dal, da se je za nas revne zgubljene stvari Tvoj edino-rojeni ljubi Sin, naš Srednik in Zveličar po prečisti Devici Mariji nicejšno noč rodil; mi se zahvalimo iz celega serca in iz cele svoje duše za to neskončno milost in dobroto, ter ponižno prosimo, da spomin na to milost globoko v naša serca vtisneš in vedno v njih ohraniš, in nas nagibaš, Tebi do konca zvesto služiti, Tebe častiti in hvalliti. Amen.

Od kod je navada o Božiču po cerkvah in hišah jaslice postavljati?

Ta navada je od sv. Frančiška Serafinskega, kateri je novorojeno ubogo Dete Jezusa priserčno ljubil in kaj rad premišljeval. Da bi to ljubezen še bolj in zmiraj v sebi vnel, napravil je v svoji izbi jaslice in se je v duhu postavil v Betlehem, kjer je novorojeno Božje dete v štalici ležalo. Ta sveta navada je močno pripravna, nevedne, posebno pa otroke o rojstvu Jezusa Kristusa podučiti in jih z ljubeznijo do Jezusa navdihniti; zavoljo tega je lepa navada daleč po katoliškem svetu se razširjala.

Nedelja po Božiču ali pred novim letom.

V začetku sv. meše se bere, kako je Beseda večnega Očeta o polnoči iz kraljevskega prestola prišla.

„Ko je pokojna tihota vse obsegala in je noč v svojem teku pol pota imela, je tvoja vsegamogočna Beseda priletela iz nebes, s kraljevskega sedeža.“ (Modr. 18, 14, 15.)

„Gospod kraljuje, veličastvo je oblekel; Gospod je moč oblekel, in se je opasal.“ (Ps. 92.)

Cerkvena molite v. Vsegamogočni večni Bog! ravnaj naša dela po svojem dopadenji, da zaslužimo v dobrih delih obogateti v imenu Tvojega ljubega Sina, kateri s Tebo živi in kraljuje i. t. d. Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Galačanov, 4, 1—7.

Bratje! dokler je naslednik majhen, se ne razloči od blapca, dasiravno je gospodar vsega, ampak je pod varhi in oskerbniki do časa, kateri je postavljen od očeta. Tako smo bili tudi mi, dokler smo bili majhni, sužnji pod pervim ukom sveta. Kedar je pa prišlo spolnjenje časa, poslal je Bog svojega Sina, rojenega iz žene, in podverženega postavi, da bi jih odrešil, kateri so bili pod

postavo, da posinovljenje prejmemo. Ker ste pa sinovi, poslal je Bog duha svojega Sina v vaša serca, kateri vpije: Aba, Oče! Zatega voljo zdaj ni več hlapec, ampak sin; ako je pa sin, je tudi deležnik po Bogu.

Posnetek iz berila. V tem berilu opominja apostelj Pavl Galačane velike dobrote, ktere smo deležni postali po rojstvu Jezusa Kristusa. Nekteri kristijani v Galaciji, popred Judje, — so mislili, da so še dolžni judovske postave spolnovati. Sv. Pavl jih pa uči, da tega ni več treba, ker jih je Jezus Kristus rešil težkega jarma té postave. Kakor ima sin, dasiravno bo gospodar, dokler je otrok, svoje varhe in oskerbnike, tako je bila judovska postava Judom varučka in oskerbnica. Kedar pa sin doraste in polnoleten postane, neha oblast varhov in oskerbnikov; tako je za Jude in za nas vse nehal jarm judovske postave, ker se je spoinil čas od večnega Očeta določen.

Od Boga poslani Sin Božji, Jezus Kristus, nam je zadobil pravico Božjih otrok, nas je rešil judovske postave in nas je učil, kako naj živimo kot otroci Božji.

Tudi mi smo poklicani k pravi veri, tudi mi smo izvoljeni otroci Božji, dediči nebeškega kraljestva! V tem poklicu je naša najviša čast, največa sreča. „Otroci Božji smo!“ oh, ne pozabimo tega nikdar! Varujmo se greha, da ne pridemo v sužnost peklenškega sovražnika!

Evangelje sv. Lukeža 2, 33—40.

Tisti čas sta se Jožef in Marija, Jezusova mati, čudila nad tem, kar se je od njega govorilo. In Simeon jih je blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: Glej! te je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kteremu se bo zoper govorilo. In tvojo lastno dušo bo meč presunil, da se misli razodenejo iz mnogih serc. In je bila prerokinja, Ana, Fanuelova hči, iz Aser-

jevega roda: ta je bila zeló v letih, in je po svojem devištvu živela s svojim možem sedem let. In ta vdova je bila pri štiri in osemdesetih letih, ktera ni šla od tempeljna, in je s postom in molitvami noč in dan Bogu služila. In ona je ravno tisto uro tje prišla, in je Gospoda častila, in od njega govorila vsem, kteri so čakali Izraelovega odrešenja. In ko so vse dopolnili po zapovedi Gospodovi, vernili so se v Galilejo, v svoje mesto Nacaret. Dete pa je rastlo in močno prihajalo, polno modrosti, in Božja milost je bila v njem.

Zakaj sta se čudila Jožef in Marija?

Čudila sta se, da je usmiljeni Bog Jezusa tako čudovito razodel po nebeških in zemeljskih pričah pravičnemu Simeonu, ubogim pastirjem in drugim ljudem, ki so tako lepe reči o Detetu govorili.

Kako je Simeon Jožefa in Marijo blagoslovil?

Simeon je srečo voščil Jožefu in Mariji, da sta bila vredna to Dete v tempelj prinesiti, pa tudi sam se je razveselil in Boga hvalil, da je videl Odrešenika.

Kako je bil Jezus mnogim v padec?

Jezus Kristus je v padec ali v pogubljenje tém, ki so slišali njegove nauke, pa so jih zavergli; tém, ki so sprejeli njegovo vero, pa po nji niso živeli in tudi tém, kteri ponujenih gnad niso hotli sprejeti ali ž njimi niso delali. Kristus ni kriv, da se pogubijo; kriva je le njih terdovratnost in oterpnost. Vsi ti ne bi imeli tolikega greha, ko bi Jezus ne bil prišel, ne bil učil, in njim ne bil ponujal svojih gnad. (Jan. 15, 22.)

Kterim je Jezus v vstajenje ali zveličanje?

Tistim, kteri njegovo vero sprejmejo in po nji živijo.

Kako je bil Jezus znamenje, kterim se je zopergovorilo?

To se je zgodilo, ko so Judje in neverniki Kristusa zaničevali in zavergli; to se pa še zdaj godi, ker po nauku sv. Bernarda napuhnjeni nasprotujejo njegovi ponižnosti,

lakomneži njegovemu uboštvu, požresn in nezmerni njegovi treznosti, lenuhi njegovemu trudu in njegovi gorečnosti v molitvi. Tako se razodevajo misli mnogih serc, to je, po tem se da spoznati, da so nekteri kristjani le po imenu, v svojem djanji pa Kristusa tajijo.

Kako je Marijino dušo meč presunil?

Simeon je s temi besedami Mariji napovedal, da bo morala veliko žalost preterpeti. Njena dušna bridkost bo tako velika, kakor da bi oster meč prebodel njeno materno serce.

Dopolnile so se te besede posebno takrat, ko je vidila svojega ljubega Sina, kakor razbojnika na križu viseti in umirati. Premišljevavši to žalost blažene Matere Marije sv. Bonaventura izdihne: „Nikoli ni bilo večje žalosti, ker nobena mati ni tolikanj ljubila svojega otroka.“

Kaj se še učimo iz tega sv. evangelja?

1. Vdove se učijo, kako imajo po zgledu sv. Ane Bogu služiti s postom in molitvijo. „Zakaj vdova, ktera v sladnosti živi, je živa mertva.“ (I. Tim. 5, 6.)

2. Stariši se učijo, da ni zadosti, če svojim otrokom le skerbijo za rast na truplu in za premoženje ali časno srečo; temveč naj skerbijo, da se otroci v keršanskem nauku podučijo, spodobno živijo in dopadajo Bogu in ljudem.

Nauk od blagoslova ali žegna.

„Simeon jih je blagoslovil.“ (Luk. 2, 34.)

Kaj pomeni beseda: blagosloviti ali žegnati?

Beseda: „blagosloviti“, pomeni, komu kaj dobrega storiti ali voščiti. V prvem pomenu zamore le Bog blagosloviti, ker nam le Bog zamore vse dobro podeliti na duši in na telesu. Blagosloviti v drugem pomenu zamorejo tudi angelji in ljudje, kedar kaj dobrega komu želijo ali voščijo. Starši blagoslovijo svoje otroke, kedar gredô od hiše, stopijo v zakon, ali pa kedar so sami na smertni postelji; želijo in prosijo jim od Boga vso srečo, vse dobro.

Ali tudi sveto pismo omenja takih blagoslovil?

Da, celo večkrat! Angelj je blagoslovil Jakoba; (I. Moz. 32, 29.) Jakob je blagoslovil Jožefova sinova: Efrajma

in Manasseta; (I. Moz. 48.) in posebno Judata, svojega sina. (I. Moz. 49.) Melkizedek je blagoslovil Abrahama. (I. Moz. 14, 19.) Rebeko so blagoslovili njeni bratje. (I. Moz. 24, 60.)

Ali je dobro, da starši blagoslovijo svoje otroke?

Gotovo je dobro, kajti Bog večkrat usliša blagoslovila starišev. Vidi se to na Izaku, kateri je svojega sina Jakoba, in na Jakobu, ki je svoje sine blagoslovil. Žalibog je pa tudi resnično, da pravični Bog hudo tepe otroke, ktere so stariši prekleli. Sveti Duh govori: „Očetov blagoslov uterduje otrokom hiše, materna kletev pa jih do tal podera.“ (Sirah. 3, 11.)

Ktero moč imajo cerkvena blagoslovila?

Veliko moč imajo cerkvena blagoslovila, ker mešniki blagoslavljajo kot služabniki svete cerkve v zaupanji v Jezusovo neskončno zaslužnje, v imenu in z močjo presvete Trojice, ktera se pri vsakem blagoslovilu imenuje in kliče. Zato naj se cerkvena blagoslovila visoko spoštujejo. Posebno dobro je, ako stariši svojim otrokom prosijo blagoslova, če kateri mešnik pride v hišo; tudi Jezus je klical: „Pustite otročičem k meni!“ in je blagoslovil otroke, ki so jih matere k njemu prinesle.

Zakaj dá sv. cerkev blagoslovljati vodo, sol, kruh, mesovje i. t. d.

Zato: naj bi jih verni s pobožnim srcem rabili in uživali, in naj bi po njih bili rešeni vsega zlega in napolnjeni z nebeškim blagrom. To pa dela po zgledu Kristusovem, ki je tudi blagoslovil kruhe in ribe in jih je s tem čudovito pomnožil. (Mark. 6, 41.) Sveti Pavl določno uči: „Vsaka stvar Božja je dobra in nič se ne sme zavreči, kar se z zahvaljenjem užije; posvečena je namreč po besedi Božji in po molitvi.“ (I. Tim. 4, 4—5.)

Kako se morajo rabiti blagoslovljene reči?

Z blagoslovljenimi reči gre spoštljivo ravnati, ker so nekako Bogu posvečene. Kedar jih rabimo, moramo terdno zaupati v njih pomoč in Božjo pomoč, ker so nam vselej dobre in koristne, čeravno se ne godi vselej po naši volji in po naših željah.

Kaj deli blagoslov Božji?

Blagoslov Božji koristi duši in telesu, na blagu in premoženji. Duši podeli veselje in moč, dobro storiti, grehov se varovati; telesu pomaga, da grejo dela in opravila dobro in gladko od rok. Blagoslov Božji množi blago in premoženje in ga škode obvaruje. Zato pravi prislovica: „Na Božjem žegnu je vse ležeče.“ Prizadevajmo si zaslužiti Božji žegen s pravičnim in pobožnim življenjem. „Gospodov blagor je nad glavo pravičnega.“ (Pregov. 10, 6.)

Z d i h l j e j. Nagibaj, o Jezus, novorojeni Zveličar! naša serca, spolnovati tvoje nauke, da ne bi bil nam v padec; kajti veliko boljši bi nam bilo, da nikdar ne bi bili spoznali pota pravice, kakor da po spoznanji zopet od njega odstopimo. (2. Petr. 2, 21.)

Novega leta dan.

Zakaj se te dan tako imenuje?

Ker se te dan začne solčno leto, kakor se cerkveno leto začne z adventom; toraj je prvi dan novega, solčnega leta.

Česa nas opominja novega leta dan?

P prvi dan novega leta je praznik Gospodov in nas opominja, naj novo leto, katero ravno te dan nastopimo, Bogu darujemo in Njega milosti prosimo, da bi mogli to leto začeti in dokončati Bogu na čast in našim dušam v zveličanje.

Kako moramo novo leto začeti?

Začnimo ga vselej s hvaležnim, pobožnim sercem. Spominjajmo se hvaležno vseh dobrot na duši in telesu, ktere smo v minulemu letu prejeli po Božji dobrotljivosti; priporočimo se presveti Trojici tudi za novo leto in upajmo, da nam usmiljeni Oče nebeški tudi v novem letu svojih darov ne bo odrekel. Obljubimo, da bomo v novem letu Bogu zvestejši služili, zamude in pregrehe starega leta pa, kolikor mogoče, popravili.

Zakaj si k novemu letu srečo voščimo?

To storimo iz keršanske ljubezni, ktera je naša največa zapoved. Nihče ne vé, kaj novo leto prinese, ali žalost in nesrečo, ali veselje in srečo; keršanska ljubezen nam pa vleva, da svojemu bližnjemu vse dobro voščimo in od Boga prosimo. Naša voščila naj pridejo iz dobrega serca in naj so resnična, sicer bi bili hinavci.

Česa nas danes cerkev opominja?

Cerkev nas opominja, da je bil Jezus današnji dan po postavi stare zaveze, kateri se je prostovoljno podvergel, obrezan in Jezus imenovan.

Kaj je bila obreza?

Obreza je bila zunanje znamenje stare zaveze, ktero je Bog že Abrahamu zapovedal kot znamenje izvoljenega ljudstva. Po obrezovanji so se ljudje stare zaveze med izvoljeno ljudstvo sprejemali, kakor se v novem zakonu po sv. kerstu sprejemajo v keršansko cerkev.

Komu je Bog dal prvemu postavo obrezovanja?

Abrahamu, očaku, je Bog dal prvemu to postavo v znamenje zaveze, ktero je Bog ž njim sklenil, in obljub, ktere je Bog dal njemu in njegovemu zarodu. (I. Moz. 17, 10.)

Ali je zapoved obrezovanja tudi v novem zakonu veljavna?

Gospod Jezus Kristus je v novem zakonu preklical zapoved obrezovanja, ker je na mesto obrezovanja postavil sv. kerst. Telesnega obrezovanja ni več treba, pač pa nam je treba na duši se obrezovati.

Kaj pomeni obrezovanje na duši?

Obrezovati se na duši pomeni, krotiti počutke svojega trupla in zatirati hudo poželjenje svojega serca; to je potrebno za dušno življenje. Telesno obrezovanje ni bilo brez bolečin, tudi dušno obrezovanje boli, včasih še bolj, kot telesno. Zatorej prosimo danes od Jezusa gnado, da bomo zamogli na duši se obrezovati in takole molimo:

Molite v. O ljubi Jezus! priserčno se Ti zahvalim, da si danes pri svojem obrezovanji prvi-

krat za me svojo kri prelil; dodeli mi gnado, iz ljubezni do Tebe obrezovati svoje oči, ušesa, usta in roke, da ne bom kaj nečistega ali nespodobnega gledal, poslušal, govoril ali otipal in vsake krivice se varoval. Amen.

Vhod sv. meše, kakor pri III. meši o Božiču. (Str. 55.)

Cerkvena molitev. O Bog, kateri si po rodovitnem devištvu svete Marije človeškemu rodu dodelil dar večnega zveličanja, dodeli prosimo, da nje priprošnjo za nas občutimo, po kateri nam je došla sreča, prejeti življenja Začetnika, Gospoda našega, Jezusa Kristusa, tvojega Sina, kateri s Tebo živi in kraljuje i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Tita 2, 11—15.

Preljubi! prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem, ktera nas uči, da se odpovejmo hudožiji in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu in čakamo zveličanskega upanja in častitljivega prihoda velikega Boga in Zveličarja, našega Jezusa Kristusa, kateri je dal sam sebe za nas, da bi nas rešil od vse krivice in sebi očistil prijetno ljudstvo, vneto za vse dobro. To govori in opominjaj v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

Evangelje sv. Lukeža 2, 21.

Tisti čas, ko je bilo osem dni dopolnjenih, da je bil otrok obrezan, mu je bilo dano ime Jezus, ktero je bilo imenovano od angelja, preden je bil spočet v maternem telesu.

Zakaj je Jezus na osmi dan po svojem rojstvu hotel obrezan biti?

Obrezovanje se je po Mozesovi postavi godilo osmi dan po rojstvu. To postavo je Jezus spolnoval, dasiravno ji ni bil podveržen in nam daje lep izgled pokorščine do cerkve in njenih zapoved.

Dokazal je pa tudi svojo preveliko ljubezen do nas, ker je že pri začetku svojega življenja, v najpervi mladosti, hotel za nas svojo kri preliti; učil nas je, da je prišel na svet, nas oprat in očistit v svoji kervi.

Zakaj je bil Jezus imenovan?

„Jezus“ pomenja to, kar Zveličar, Odrešenik. To ime že nas vedno opominja, da nas je Jezus odrešil, da nam je po njem zveličanje došlo. Zato je ime Jezus sveto, častitljivo in krepko ime, v katerem samem zamoremo zveličani biti. (Ap. dj. 4, 12.)

Kakšno moč ima sladko ime Jezus?

Sladko ime Jezus ima čudovito moč. Jezus je rekel apostelnom: „Kteri verujejo, pojdejo ta znamnja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijekali, in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali in bodo zdravi.“ (Mark. 16, 17 — 18.)

Sv. Peter je bromemu pred tempeljnovimi vrati rekel: „V imenu Jezusa Kristusa vstani in hodi; in je poskočil in hodil.“ (Ap. dj. 3, 6, 8.)

Obljubil nam je tudi Jezus, da bo nam storil, karkoli bomo Očeta prosili v njegovem imenu. (Jan. 14, 13.)

Dobro in koristno je, klicati v sladko imé Jezusovo, zlasti v nadlogah in skušnjavah, posebno pa v skušnjavah zoper čistost in ako smo bili tako nesrečni, da smo v greh privolili in padli.

Sv. Lavrencij Justin uči: „Kdor ne more obuditi prave, resnične grevence nad svojimi storjenimi grehi, naj se spomni sladkega, krotkega, terpečega Jezusa, naj kliče goreče in zaupljivo njegovo sveto ime; zares njegovo serce bo ginjeno in poboljšano.“

Kako se mora izrekati sladko imé „Jezus“?

Izrekujmo sladko ime Jezus vselej ponižno in po-
božno, pa tudi z živo vero in s terdnim zaupanjem; kajti

sv. apostelj uči: „V imenu Jezusovem se vsako koleno pripogne teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.“ (Fil. 2, 10.)

Hudo se pregrešijo, ki to sveto ime po nevrednem in nepotrebem pri vsaki priložnosti kličejo in izgovarjajo. (II. Moz. 20, 7.)

Kdo je Jezusu dal ime?

Bog sam je dal Jezusu to ime, ker je po angelju Gabrielu Jožefu in Mariji ukazal dati Sinu to ime. (Mat. 1, 21, Luk. 1, 31.)

Pobožna molitev k Jezusu v raznih potrebah. O presladki Jezus, tolažnik žalostnih! Tvoje ime je, kakor razlito žlahtno olje; Ti odpravljaš dušno slepoto in ozdravljaš dušne bolezni. O preljubeznivi Jezus! Ti nasituješ in napajaš lačne in žejne pravice. O Jezus! pravi dušni zdravnik, bodi meni Zveličar in ozdravi rane moje uboge duše. O Jezus! prebivališče vsem, ki so v nadlogah, varuj me v mojih skušnjavah. O Jezus! Oče ubogih, bodi meni krušni Oče. O Jezus! veselje angeljev, tolaži me v moji bridkosti. O Jezus! naše edino upanje in zavetje, pomagaj meni v bridki uri moje smerti; zakaj „nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudém, v katerem bi mogli zveličani biti,“ kakor le Tvoje presveto ime, o Jezus! (Ap. dj, 4, 12.)

Opomin sv. aposteljna Pavla. Sveti Pavl uči: „V imenu Jezusovem se pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.“ (Fil. 2, 10) in:

„Vse, kar koli delate z besedo ali v djanji, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.“ (Kol. 3. 17.)

Recimo toraj s svetim Gregorijem Nancijančanom: „Iz ljubezni do Tebe, o Jezus! vstanem, iz ljubezni do

Tebe delam, iz ljubezni do Tebe, o Jezus! se vležem, ker Ti me vodiš s svojo roko.“

Pristavimo še: „Iz ljubezni do Tebe, o Jezus! jem in pijem; iz ljubezni do Tebe, o Jezus! govorim in se trudim; iz ljubezni do Tebe, o Jezus! terpim vročino in mraz.“

Tako se navadimo vse storiti v imenu Jezusovem in naša dela bodo Bogu prijetna in dopadljiva.

Molitev za novo leto. O Gospod Bog, Oče nebeški! Oče milosti in Bog vsake tolažbe! iz celega serca se Tebi zahvaljujemo, da si nas od dneva našega rojstva tako čudovito ohranil in do tega novega leta milostljivo obvaroval v mnogoterih nevarščinah. — Prosimo Te po tvojem ljubem Sinu in po sv. kervi, katero je danes pri obrezovanji pervikrat prelil, odpusti nam vse, kar smo preteklo leto pregrešili zoper Tvoje zapovedi in zaslužili Tvojo pravično jezo. Preponižno Te prosimo, obvaruj nas vseh grehov in vsake nesreče na duši in na telesu. Dodeli, da bodo od današnjega dneva do naše smerti vsi naši počutki in naše misli, besede in naša djanja, ktere Ti zdaj darujemo, vselej po tvoji Božji volji. Daj nam slednjič, v pravi veri srečno umreti, in priti v Tvoje kraljestvo, kjer je en sam dan boljši od tisučerih na zemlji, da bomo imeli tam večno novo leto. Amen.

Nedelja po novem letu.

Vhod svete meše, cerkvena molitev in berilo, kakor v nedeljo pred novim letom. (Stran 60.)

Evangelje sv. Matevža 2, 19—23.

Tisti čas, kedar je bil Herodež umerl, glej! se je angelj Gospodov Jožefu v spanji prikazal v Egiptu, rekoč: „Vstani, in vzemi dete in njegovo mater in pojdi na Izraelsko zemljo, zakaj pomerli so, kateri so detetu po življenji stregli. In je vstal, in vzel dete in njegovo mater, in je prišel na Izraelsko zemljo. Ko je pa slišal, da Arhelaj kraljuje v Judeji namesti Herodeža, svojega očeta, se je bal tje iti; in v spanji opomnjen se je uganil na Galilejsko. In je prišel in prebival v mestu, kteremu je ime Nacaret, da se je dopolnilo, kar je govorjeno po prerokih, da bode Nacarejec imenovan.

Nauki iz evangelja. 1. Herodež, ki je preganjal Božje dete in dal umoriti nedolžne otroke, je umerl. Bog ga je udaril z grozno boleznijo; skoraj tri leta so ga červi živega jedli. Smert njegova je bila strašna in nesrečna, zgubil je kraljestvo in dušo; — smert hudobneža je grozna! Smert torej tudi mogočnim tega sveta ne prizanaša in jim je tém britkeja, čim več morajo zapustiti, čim več imajo krivic na svoji vesti. — Vsa posvetna čast in sreča je kratka, nestanovitna, minljiva, in nes pameten je, kdor zavoljo nje svojo dušo zgubi. Učimo se torej keršanske modrosti, usmilimo se svojih duš in ne delajmo greha, ne za celo kraljestvo, niti za ves denar celega sveta!

2. Bog kliče Jožefa, Marijo in njeno Dete iz Egipta nazaj, ker je nevarnost že minula. Tako čuje Bog nad svojimi ljubljenci, nad pravičnimi. On pripušča, da terpijo bolezni, nesreče, krivice, celo preganjanje, vendar ne pripušča, da bi vtonili; ob pravem času jih reši. „Gospodove oči gledajo v nje, ki se ga bojé; in v nje, ki upajo v njegovo milost, da njih duše smerti reši in jih živi v lakoti.“ (Ps. 32, 18—19). Zaupajmo v Boga in

bodimo poterpežljivi: „Poterpežljivost vam je potrebna, da Božjo voljo storite in dosežete obljubo.“ (Hebr. 10, 36.)

3. Jožef je precej vbogal, ker je v Boga terdno zaupal. Šel je tedaj nazaj v domačo deželo, pa ne v Judejo, kjer je bil kralj Arhelaj, Herodežev sin, temuč na Galilejsko, ker se ni hotel prederzno podati v nevarnost. Po tem zgledu bodimo tudi mi previdni, kolikor nam dopušča sveta vera, in pokorščina do Boga. Tudi Jezus se je sovražnikov ogibal, dokler ni prišel odločeni čas njegovemu terpljenju. In aposteljni, sveti Atanazij in drugi svetniki so ravno tako delali, ker ni pripuščeno, skušati Gospoda svojega Boga. (Mat. 4. 7.) Boga skušamo, če svojo dušo ali svoje življenje prederzno v nevarnost postavljamo.

4. Bil je Jezus Nacarejec imenovan, ker je v mestu Nacaret bival do svojega tridesetega leta. Po tem se je dopolnilo, kar so preroki napovedali, da bo Mesija Nacarejec imenovan. Galilejci in posebno Nacarejci so bili od Judov zaničevani; tudi v tem pomenu se je dopolnilo prerokovanje prerokov, ker je bil tudi Jezus od Judov zaničevan. Ne bojmo se zaničevanja zavoljo vere ali Jezusa, ker smo učenci Jezusa Nacarejca!

P r a z n i k

častitega razglašanja Gospodovega

ali

svetih treh kraljev god.

Kaj pomenja te god?

Té god je obletni spomin, da so tri modri ali kralji prišli iz Jutrovega v Betlehem, ktere je vodila lepa zvezda, ki se je na nebu prikazala. Blizo Betlehema v eni štalici so našli Božje dete, in so ga molili ter mu darove darovali.

Zakaj se temu prazniku pravi „Epiphania“ in Razglašenje Gospodovo?

Epiphania je gerška beseda in pomenja slovenski: prikazanje; zato se te god ruski imenuje: „Bogojavljenje,“ slovenski pa: „Razglašenje,“ ker se je te dan Gospod trikrat o raznih časih razglasil kot pravega Boga.

Kedaj se je godilo to trojno razglašenje?

Pervokrat se je zgodilo, ko se je Kristus svetim trém kraljem v Betlehemu prikazal; drugokrat, ko je Janez Kristusa kerstil v reki Jordan in je sam Oče nebeški razglasil: „Te je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje;“ tudi sveti Duh se je prikazal v podobi goloba in razodela se je sama presveta Trojica. Tretjokrat se je dogodilo pri ženitbi v Kani Galilejski, kjer je Jezus svojo Božjo moč razodel ko je vodo v vino spremenil. Po téh prigodbah se je Jezus, ko pravi Bog in Mesija svetu razglasil; zato se té god imenuje: „Razglašenje Gospodovo.“

Kako se je moglo vse to zgoditi en in isti dan?

Zgodilo se je to en in tisti dan, šestega januarja ali prosenca, toda ne v istem letu. To nam spričuje katoliška cerkev, ko v dnevnih urah tega godú veselo poje: „Častimo te dan, ki ga slavijo trije čudeži: „danes je zvezda modre pripeljala k jaslicam; danes je bila voda v vino spremenjena pri ženitnini; danes je hotel Kristus od Janeza kerščen biti, da bi nas zveličal. (Antiph. ad Magnificat.)

Vhod svete meše se glasi: „Glej pride gospodovavec, Gospod; v njegovi roci je kraljestvo, moč in gospodarstvo. (Malah. 3.)

„Bog! daj kralju svojo sodbo, in svojo pravico kraljevemu sinu.“ (Ps. 71, 1.)

Cerkvena molitev. O Bog, ki si danešnji dan svojega Edinorojenega ajdom po zvezdi, voditeljici razodel, dodeli milostljivo, da pridemo mi, ki smo Tebe po veri spoznali, tudi do gledanja Tvojega veličanstva; po ravno tem Gospodu našem, Jezusu Kristusu, Sinu Tvojem i. t. d.

Berilo iz Izaija preroka 60, 1—6.

Vstani Jeruzalem! bodi razsvetljen, ker pride tvoja luč in Gospodovo veličanstvo nad teboj izhaja. Zakaj glej, tema pokriva zemljo in mrak ljudstva; nad teboj pa se bo Gospod prikazal, in njegova čast se bo v tebi videla. Narodi bodo pri tvoji luči hodili in kralji v svetlobi, ktera tebi vzhaja. Vzdigni okrog svoje oči, in poglej, vsi se ti zbirajo in k tebi dohajajo; tvoji sinovi bodo od daleč prišli, in tvoje hčere od strani vstajale. Takrat boš vidil in boš poln veselja, in tvoje serce se bo čudilo in razširjalo, ko se bo spreobrnila k tebi primorska množica, ko moč narodov k tebi pride. Kamele te bodo, kakor povodenj, zagernile, dromedarji iz Madijana in Efe; vsi bodo prišli iz Sabe, ter bodo prinesli zlatá in kadila, in bodo hvalo Gospodovo oznanovali.

R a z l a g a. Prerok Izaija napoveda Jeruzalemu, da se mu bliža Mesija in da se nad njim vzhaja veličanstvo Gospodovo. — Kedar bodo druga ljudstva še v zmoti in nevednosti, prikazal se bo nad njim Gospod; — narodi in kralji se bodo k pravi veri spreobrnili in hodili s svojimi darovi v Jeruzalem, slavo Gospodovo oznanovat, njega molit. To prerokovanje Gospodovo se je dopolnilo prvokrat ravno današnji dan, ko so prišli modri iz Jutrovega, Mesija iskat, ter so ga v Betlehemu našli in molili.

Zahvalimo se Kristusu, da je nas po svetih treh kraljih poklical k pravej zveličanskej veri in recimo s prerokom Izajjem: „Hvalite, nebesa, in raduj se, zemlja; gore, pojte hvalo; ker potolažil je Gospod svoje ljudstvo, in se usmilil svojih revežev.“ (Iz. 49, 13.)

Evangeljé sv. Matevža 2, 1—12.

Kedar je bil Jezus rojen v Betlehemu na Judejskem, v dnevih kralja Heroda, glej! so prišli

modri iz Jutrovega v Jeruzalem, rekoč: Kje je kralj Judov, ki je rojen? Zakaj videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem, in smo prišli ga molit. Herod kralj pa, to slišati, se je prestrašil in ves Jeruzalem ž njim. In je sklical vse velike duhovne in pismarje ljudstva, in jih je izpraševal, kje bi imel Kristus rojen biti. Oni pa so mu rekli: V Betlehemu na Judejskem; zakaj tako je pisano po preroku: In ti Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor narmanjši med vojvodi Judovimi; zakaj iz tebe bo prišel vojvoda, kateri bo vladal moje ljudstvo Izrael. Tedaj je Herod modre skrivaj poklical, in jih je skerbno izpraševal za čas, v katerem se je jim zvezda prikazala. In jih je poslal v Betlehem, ter je rekel: Pojdite in skerbno poprašujte po detetu, in kedar ga najdete, pridite mi nazaj povedat, da tudi jaz grem in ga molim. In ko so bili kralja zaslišali, so šli; in glej! zvezda, katero so vidili na Jutrovem, je pred njimi šla, dokler ni prišla in zgorej obstala, kjer je bilo dete. Kedar so pa zvezdo ugledali, so se silno obveselili. In so šli v hišo, in so našli dete z Marijo njegovo materjo, ter so (predej) padli in ga molili (tukaj se poklekne); in so odperli svoje zaklade, in mu darovali zlata, kadila in mire. In ko so v spanji odgovor prejeli, ne vračevati se k Herodu, vernili so se po drugem potu v svojo deželo.

Zakaj sv. evangelj posebno povdarja: „Glej prišli so modri iz Jutrovega?“

S tem naznanja veselje, ker se je dopolnilo prerokovanje Izaijevo: „Malikovalsko ljudstvo, ki je hodilo po temi (nevere), je ugledalo veliko luč.“ (Iz. 9, 2.) Zahvalimo se Bogu, da nas je poklical k pravej veri, zakaj ti modri ali kralji so bili prvi izmed ajdov poklicani k veri v Jezusa Kristusa. (Iz. 55, 5.)

*Kaj je modre nagibalo podati se na tako daljni pot,
Zveličarja iskat?*

Nagibala jih je zvezda, ktera se jim je prikazala po Božjem sklepu na nebu; Bog jih je pa tudi znotraj razsvetil, da so razumeli, kaj ta zvezda pomenja, tako uči sv. Leon papež. Od svetih treh kraljev, ki so Božji glas tako hitro poslušali in se brez odloge podali na daljni, težavni pot, učimo se tudi mi, poslušati in hitro vbogati, kedar Bog nas kliče. — Modri so po Jeruzalemu skerbno in brez strahu popraševali po novorojenem kralju; poprašujmo tudi mi skerbno in brez strahu po tistih rečeh, ki nam služijo v zveličanje.

Zakaj je Herodež se prestrašil in Jeruzalem ž njim?

Herodež je imel hudo vest, in huda vest nikdar pokoja nêma, celo pred senco se tresse, kakor nam priča Gospod Bog sam: „Hudobni nêmajó mirú. (Iz. 57, 21.) Prestrašil se je ves Jeruzalem, to je, nekteri Jeruzalemčanje so se prestrašili, ker so bili priverženci Herodovi, drugi so se tresli zavoljo svojih grehov, ker je bilo o Mesiji prerokovano, „da bo revne sodil po pravici in se bo poganjal za krotke na zemlji; hudobnega pa bo usmertil s sapo svojih ustnic.“ (Iz. 11, 11.)

*Zakaj se je modrim skrila zvezda, ko so pri Herodu
popraševali po novorojenem kralju?*

S tem nam Bog kaže, da on svojega razsvetljenja in svoje pomoči tem odteguje, ki se preveč zanašajo na svojo pamet in na ljudi.

*Zakaj se je zvezda kraljem zopet prikazala, ko so od
Heroda šli?*

S tem nas opominja, da nam je Božja pomoč blizo, kedar naz zapušča človeška pomoč. Iščimo ga torej, ko je lahko najti in kličimo ga, dokler je blizo. (Iz. 55, 6.)

Zakaj je Herodež sklical više duhovne in pismarje?

Božja previdnost ni hotla, da bi tri kralji postavó Božjo sprejeli iz kraljevih ust, temuč od duhovnov. „Duhovnovne ustnice naj ohranijo učenost in postava naj se išče iz njegovih ust.“ (Mal. 2, 7.) Bog je to reč tako vredil, naj

bi tudi Herod in duhovni zvedeli, kje in kedaj bo Mesija rojen, da zavoljo svoje nevere izgovora ne bi imeli. Gorje temu, ki postavijo vé, in je ne spolnuje!

Zakaj je rekel Herodež, da hoče tudi on iti, dete moliti?

Bil je nesramen, prekanjen hinavec. Njemu ni bilo mar dete spodobno počastiti, temuč v svojem nečloveškem sercu je sklenil, ga umoriti. S prijaznimi, prihlinjenimi besedami je prikrival svojo kervožejno grozovitnost. — Tako delajo vselej in povsod zapeljivci, ki hočejo nam dušo umoriti. Pridejo k nam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so grabljivi volkovi; pred njimi nas je Jezus posebno svaril.

Kaj je tri kralje nagibalo, da so pred detetom padli na kolena ter ga molili?

Luč gnade Božje jih je znotrajno razsvetlila, da so v revnem detetu spoznali pravega Boga, če ravno na njem in njegovi materi niso videli nobenega bogastva, niti veličanstva. Kako osramotijo one nesrečne brate in prevzetneže, ki zapeljani po krivi veri ali po napuhu nočejo spoznati, niti moliti Jezusa v presvetem Rešnjem telesu! Zakaj ne bi mogel tisti Bog, ki je v podobi deteta se prikazal, pričujoč biti v podobah kruha in vina?

Zakaj so mu darovali zlata, kadila in mire?

Na Jutrovem je bila in je še navada, pred kralji in mogočnimi na kolena padati in jim darove darovati. Po tej šegi so se ravnali tri kralji, in so prinesli seboj darove, ker so menili, da bo Mesija mogočen kralj ali kraljevsk sin.

Z zlatom so ga počastili kot kralja, s kadilom so ga molili kot pravega Boga, z miro so spoznali v njem tudi umerljivega človeka. Bogata darila pa kažejo, da so bili ti trije možje bogati; mi pravimo, da so bili trije kralji in jih kličemo: Gašper, Melhior, Baltazar.

Kako zamoremo tudi mi Jezusu enake darove darovati?

Na mestu zlata darujmo njemu resnično ljubezen; na mestu s kadilom počastimo in molimo ga s pravo pobožnostjo; na mestu da mu prinesemo mire, mertvimo svoje hude nagone, zatrimo svoje pregrehe.

Zakaj so sv. trije kralji po drugem potu vernili se domu?

Ker jih je sam Bog opomnil, naj se ne vračajo k Herodu. Tako Bog vsakega človeka po opravljeni spovedi opo-

minja, naj se ne vrača nazaj v svoje pregrehe, temuč na drugem potu pokore naj ostane.

Ktero pobožnost naj danes opravimo?

Zahvalimo se Bogu, da nas je poklical po svojem usmiljenji v edino pravo, zveličavno vero in cerkev, kakor je kralje iz Jutrovega poklical in k Jezusu pripeljal. Molimo tudi za tiste, ki še hodijo v temi nevere ali živijo v zmotah krive vere, naj bi tudi oni začeli Jezusa iskati in naj bi prišli k luči prave vere in cerkve.

Molitev. Prosimo Te, o Gospod! razsveti naše duše s tisto lučjo, ktera je svetila modrim, da Te iščemo z deli, ki so tebi prijetna, in spoznamo, kaj nam je storiti in kaj je prav, po Jezusu Kristusu, ki je prava luč. Amen.

Perva nedelja po sv. treh kraljih.

Naj bi vsi molili Božje dete opominja cerkev v početku sv. meše z besedami sv. pisma:

„Videl sem na visokem prestolu sedeti moža, ktereга moli množica angeljev in mu enoglasno prepeva slavo: Glej! ime njegovega vladarstva je večno.“ „Ukajte Bogu vse dežele, služite Gospodu v veselji.“ (Ps. 99.)

Cerkvena molitev. Prosimo, o Gospod! spolni z nebeško milostjo želje ljudstva, ki ponižno prosi, da spozna, kaj je storiti, in da zamore, kar spozna, storiti; po Gospodu našem, Jezusu Kristusu i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov. 12, 1—5.

Bratje! prosimo vas pri usmiljenji Božjem, da dajte svoja telesa v živ, svet in Bogu dopadljiv dar, da bo Vaša služba po pameti. In ne ravajte se po tem svetu, temuč ponovite se s ponovljenjem svojega duha, da preiskujete, kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja Božja.

Zakaj po milosti, ki mi je dana, rečem vsim, kateri so med vami: Nikar bolj modrovati, ampak modrovati, kar je prav, kakor je Bog slehernemu podelil mero vere. Zakaj, kakor imamo v enem telesu veliko udov, vsi udje pa nemalej ravnajo ravno tistega opravila; tako nas je veliko eno teló v Kristusu, slehern pa smo eden družega udje v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

R a z l a g a. Judje so po šegah svoje postave Bogu darovali mesovje klavne živine, juncev, ovnov, kozlov, tudi moke in olja; dostikrat so opravljali te darove iz gole navade; — zato njih služba ni bila po pameti. Sv. Pavl pa nas prosi pri usmiljenji Božjem, naj svoja telesa po volji Božji posvečujemo službi Božji kot pameten dar in naj jih ne oskrunjamo z nečistostjo in nezmernostjo. Dalej nas opominja sveti Pavl, naj ne ravnamo svojega življenja po tem svetu, temuč po svoji vesti in volji Božji in nam priporoča ponižnost, ktera je vsem potrebna, svari nas pa pred nepotrebnim modrovanjem.

H koncu berila nas opominja, da smo vsi udje enega telesa po ljubezni v Kristusu Jezusu, zatorej naj radi eden drugemu na pomoč pritečemo, kakor svojim lastnim udom, ne le z besedo, temuč z djanjem. V tem se razodeva keršanska ljubezen. (I. Jan. 3, 17.)

Kako zamoremo svoja telesa Bogu darovati?

Svoja telesa Bogu darujemo, ako jih čista ohranimo in hudo poželjenje iz ljubezni do Boga berzdamo.

Učeni Origen pravi: „Kedarkoli ne ustrezamo svojim hudim željam, prinašamo Bogu živ dar n. pr. kedar svoj napuh premagamo ali svojo jezo krotimo, svojo pohotnost berzdamo ali preženemo raztrešene misli. —

Po nauku sv. Tomaža Akvinskega zamore človek Bogu trojen dar darovati: prvi je dar duha, če pobožno moli; drugi je dar telesa, če se posti in hude nagone mertvi; tretji je dar dobrih del, miloščine i. t. d.

Svoje dni je sv. Ciprijan uboge kristjane, ki so bili obsejeni v rudokope in niso mogli vdeleževati se službe Božje,

s tem tolažil: naj darujejo Bogu potertega duha, kar mu bo tudi dopadlo.

Zdihljej! O Jezus, svoje telo in svojo dušo Ti darujem v živ dar; svoje hude želje hočem mertviti, svojega duha poniževati; varuj me, da svojega telesa ne omadežujem z nečistostjo, požrešnostjo in nezmernostjo. Amen.

Evangelje sv. Lukeža 2, 42—52.

Kedar je bil Jezus dvanajst let star, šli so njegovi starši v Jeruzalem po navadi praznika. In ko so dnevi pretekli, in so nazaj šli, ostal je mladeneč Jezus v Jeruzalemu, in njegovi starši tega niso vedeli. Menili so pa, da je pri družini, in šli so dan hoda, in so ga iskali med žlahto in znanci. In ko ga niso našli, vernili so se v Jeruzalem, in so ga iskali. In prigodilo se je, da so ga tretji dan v tempeljnu našli sedeti v sredi učencikov, ki jih je poslušal in popraševal. Vsi pa, kateri so ga slišali, so se čudili nad njegovim umom in nad njegovimi odgovori. In ko so ga v gledali, so se zavzeli; in njegova mater mu je rekla: Sin, kaj si nama tako storil? Glej! tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala. In jima reče: Kaj je, da sta me iskala? Nista li vedela, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta? In ona nista umela besede, katero jima je govoril. In je ž njima šel in prišel v Nacaret in je bil jima pokoren. In njegova mati je ohranila vse te reči v svojem sercu. In Jezus je rastel v modrosti in starosti, in v gnadi pri Bogu in pri ljudeh.

Zakaj je dvanajstletni Jezus z Marijo in Jožefom šel v Jeruzalemski tempelj?

Da bi nam bil v izgled. — Mojzesova postava je velevala: „Trikrat v letu naj pride vse tvoje moštvo pred

obličje Gospoda, svojega Boga na mesto, ki si ga bo izvolil.“ (5. Mojz. 16, 16.)

To zapoved je hotel Jezus spolniti in nam izgled dati, naj smo tudi mi Bogu in cerkvi pokorni.

Ako se Jezusu ni stožilo tri dni hoda potovati v Jeruzalem, da v ondotnem tempeljnu moli nebeškega Očeta, zakaj bi se mi zbal še mnogo krajšega pota do cerkve, da ondi Boga počastimo in pobožno molimo.

Zakaj reče evangelist: „po navadi praznika?“

Da nas podučuje, naj se tudi mi deržimo vseh pobožnih in lepih navad, n. pr. da molimo angeljsko češčenje zjutraj, o poldne in zvečer, da pred jedjo in po jedi Boga počastimo, prosimo in se mu zahvalimo.

Od Marije in Jožefa, ki sta mladenča Jezusa seboj v Jeruzalem peljala, učite se vi starši, da morate svoje otroke, kedar pridejo k pameti, pošiljati k Božji službi in h kersanskemu nauku v šoli in cerkvi.

Molite ž njimi juternje in večerne molitve; učite jih: „Oče naš, vero, deset Božjih zapoved“; navajajte jih, dobro spovedati se in pobožno prejemati sv. obhajilo, posebno pa lepo obnašati se v hiši Božji.

Zakaj je mladenec Jezus v Jeruzalemu zaostal?

Hotel nam je na znanje dati, da je prišel na svet, povečičat svojega nebeškega Očeta in skerbet za naše zveščanje.

Zakaj sta Jožef in Marija Jezusa tako skerbno iskala?

Ker sta Jezusa priserčno ljubila. Vedela sta sicer, da bi bil mogel Jezus tudi sam za se skerbeti, vendar sta hotela tudi sama storiti svojo dolžnost. Učimo se torej, kako skerbno naj se varujemo, da Jezusa ne zgubimo po kakem grehu; ako smo ga pa zgubili, prizadevajmo si na vso moč, da ga čim prej zopet najdemo po zakramentu svete pokore.

Marija in Jožef sta Jezusa skerbno iskala in sta po njem popraševala. Stariši! imejte tudi vi takšno skerb za svoje otroke in varujte jih, da ne pridejo v slabo tovaršijo; zakaj med hudobnimi se človek spridi; kdor se smole dotika, osmoli se.

Kaj to pomenja, da sta mladenča v tempeljnu našla, ko je učenike poslušal in jih popraševal?

To nas uči, naj si tudi mi prizadevamo, naučiti se, kar nam je potrebno, ter naši duši v blagor in zveličanje; zatorej zvesto poslušajmo pridig in keršanskih nauk. Nikar ne sramujmo se, svojih dušnih pastirjev poprašati, česar sami ne razumemo, ali pa jim odgovarjati, kedar nas kaj vprašajo.

Jezus se ni sramoval popraševati in odgovarjati; kaj bi se mi — nevedni in slabi, — sramovali tega storiti. Mnogoteri so, — kar je zeló, zeló obžalovati, — tako napuhjeni, da se hočejo rajši pogubiti, kakor da bi kaj poprašali, ker se bojé odkriti svojo nevednost.

Zakaj je rekla Marija: „Sin, zakaj si nama tako storil?“

Rekla je Marija te besede, da bi na znanje dala svojo žalost in svoje hrepenenje po Jezusu, ktereга je nad vse ljubila; grajati pa ali Jezusu kaj očitati ni hotela, ker ni bil v ničemu kriv. Vedite pa vsi stariši, da ste, pri svojem dušnem zveličanju dolžni, paziti na svoje otroke, ter jih kaznovati, če kaj pregrešnega storijo.

Ker veliki duhoven Heli svojih sinov ni kaznoval, udaril je Bog njega; padel je znak s stola in si zlomil vrat. (I. Kralj. 4, 18.)

Učimo se pokorščine; varujmo se nepokorščine.

(„In bil je jima pokoren.“ Luk. 2, 51.)

Kristjani! učimo se od Kristusa pokornim biti Božjim in cerkvenim zapovedim, starišem in predpostavljenim. Bodimo pokorni Bogu, ker je naš najviši Gospod in je pokorščina njemu ljubša, kot darovi.

Cerkvi bodimo pokorni, ker je naša mati, Kristusova nevesta in jo vodi sveti Duh. Jezus sam je rekel gledé cerkve: „Kdor vas (aposteljne in cerkvene predstojnike) posluša, mene posluša.“

Stariše ubogajmo, ker nam to sam Bog zapoveduje in ker nam so stariši za Bogom največi dobrotniki, da celo namestniki Božji.

Večna sramota tistim otrokom, ki se sramujejo svojih lastnih roditeljev in svoje stariše zapuščajo, kedar so v uboštvu ali delati ne morejo. Prav gerdo je, če so otroci nepokorni, ali celo uporni svojim starišem. Božji Sin je bil podložen

in pokoren svoji materi in celo svojemu redniku, ki je bil ubog rokodelec.

Sv. Duh uči: „Preklet bodi, kdor ne spoštuje svojega očeta in svoje matere;“ (5. Mojz. 27, 16.) še večje gorje pa otrokom, ki svoje stariše zasramujejo in zapuščajo. V starem zakonu je Bog ukazal, razuzdane in neukrotljive otroke s kamenjem posuti. (5. Mojz. 21.)

Gnjusoba Bogu in ljudem so otroci, ki svoje stariše tepejo ali jim s tepenjem le žugajo. Bog veli: „Kdor udari svojega očeta ali mater, naj umerje.“ (2. Mojz. 21, 15.) —

„Oko, ktero svojega očeta zasramuje, naj krokarji pri potokih izkljujejo in mladi orli požrejo.“ (Preg. 30. 17.)

Gorje tudi njim, ki cerkev zaničujejo, njene postave sprevrčajo, njene zapovedi prestopajo. V peklu bodo morali hudiča poslušati, ki na zemlji cerkve ne poslušajo. Zakaj „pokorščina je boljša, kakor darovi, in poslušati več, ko darovati mastnih ovnov; ustavljati se, je kakor greh vraževanja in nepokoren biti je kakor hudobija malikovanja.“ (I. Kralj. 15, 22—23.)

Kako je Jezus rastel v starosti, modrosti in milosti pri Bogu in ljudéh?

Jezus, večna modrost, ni modrosti dobival po starosti, niti ni rastel v gnadi, kakor drugi ljudjé, temuč pred ljudmi je čedalje več razodeval svojo modrost, da so se mu vsi čudili, ker so menili, da je Sin Marije in Jožefa. Skerbimo še mi, da rastemo v dobrem; prizadevajmo si, da s starostjo zadobimo več modrosti in pobožnosti in dopadamo Bogu in ljudem.

Nauk od prave pobožnosti.

(„Našli so ga v tempeljnu.“ Luk. 2, 46.)

O pravi pobožnosti se žalibog prav mnogi motijo, ker si jo domišljujejo po svojem nagnjenji in svoji domišljavi. Poslušajmo, kaj sv. Frančišek Salesijan o tej reči govori: „Kdor se rad posti, misli, da je že za tega del pobožen, da si ravno svojega jezika ne varuje obrekovanja in opravljanja. Drugi se tudi dozdeva pobožnega, ako dan na dan mnogo molitvic narekuje; za hišne in sosede ima pa le grenke zbadljive besede. — Zopet drugi rad kaj ubogaime podeli, pa njegovo serce vendar ne more dospeti do tolike krotkosti,

da bi odpustil svojim razžalnikom. — Uni sicer rad odpušča sovražnikom, toda svojih dolgov ne plačuje, dokler ga ne primora posvetna oblast. — Vsi ti veljajo sploh za pobožne, pa pobožni niso nikakor.“ (Filoteja I. 1.)

V čem je toraj prava pobožnost?

Sv. Frančišek Salesijan jo tako-le popisuje: „Prava in živa pobožnost, prav za prav ni drugega, kakor resnična ljubezen do Boga, ktera nas nagibuje, dobro, ne samo hoteti, temuč tudi zvesto, urno in pogostoma storiti, da kratko povem, storiti vse, kar Bog od nas tirja.“ (Filot. I. 1.)

Poduk.

Navadimo se, kedar opravljamo svojo jutranjo ali večerno molitev, in kedar smo pri sveti meši, Boga tudi spodobno počastiti in moliti. Opravljajmo te pobožne navade vselej s tem namenom, da dajemo neskončnemu Bogu čast in hvalo, ktera mu gre. Kedar se v cerkvi priklanjam, poklekne, molimo ali pojemo, storimo to vselej z namenom, pred Bogom se ponižati, njemu služiti, njega počastiti. Veliko zasluženja ima, kdor sam tako dela in tudi druge uči.

Zdihljej. O preljubeznjivi Jezus! v svojem dvanajstem letu si hotel, da so Te Tvoji stariši v Jeruzalemu našli in si nam dal izgled ponižne pokorščine do njih; dodeli nam, da bomo tudi mi pokorni in Tvojo sveto voljo vsaki čas dopolnivali. Varuj našo mladino, da se ne pohujša, ne razuzda. Daj modrosti starišem in pomagaj jim, naj svoje otroke v Božjem strahu izrejajo in jim svetijo z lepimi izgledi. Pomnoži v nas ljubezen do sebe, da raji molimo in Božjo besedo zvesteje poslušamo, naj bi se Tvoje sveto ime od nas in v vseh rečéh častilo in poveličevalo, ktero bodi češčeno vekomaj. Amen.

Druga nedelja po svetih treh kraljih.

V početku sv. meše vabi cerkev vse stvari hvaliti Boga za včlovečenje Božjega Sina. „Vesoljna zemlja naj te moli in ti prepeva: tvojemu imenu naj hvalo poje, Najviši!“

„Ukajte Bogu vse dežele, pojte hvalo njegovemu imenu, dajajte čast njemu v hvalo.“ (Ps. 65.)

Cerkvena molitev. Vsegamogočni večni Bog, kateri vodiš nebeške in zemeljske reči; usliši milostljivo ponižne prošnje svojega ljudstva, in dodeli svoj mir našim časom; po Gospodu itd.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov 12, 6—16.

Bratje! po milosti, ktera nam je dana, imamo razne darove: ali prerokovanje po meri vere; ali službo v služnji; ali, kdor uči, v podučevanji; kdor opominja, v opominjanji; kdor podeluje, v priprostosti; kdor je čez druge postavljen, v skerbi; kdor usmiljenje skazuje, v veselji. Ljubezen bodi brez hinavščine; sovražite hudo, deržite se dobrega. Z bratovsko ljubeznijo se med seboj ljubite; s spoštovanjem si pridite med seboj naproti. Ne bodite leni v skerbi; bodite goreči v duhu; služite Gospodu; v upanji bodite veseli; v nadlogi poterpežljivi; v molitvi stanovitni; v potrebah svetim podelujte; ptuje radi sprejemajte. Dobro jim voščite, kateri vas preganjajo; blagoslovite in nikar ne kolnite. Veselite se z veselimi; jokajte z jokajočimi. Bodite ene misli med seboj; nikar si visokih reči ne domišljajte, ampak nizkih se deržite.

Razlaga. Sveti Pavl opominja vsakega kristjana, naj v dobro obrača darove, ktere je prejel od Boga.

Komur je podeljena služba, naj jo vestno opravlja, da bode enkrat pred Bogom obstal.

Dalej opominja sv. apostelj, naj se ljubimo med seboj z bratovsko ljubeznijo, in to ljubezen naj skazujemo z miloserčnimi deli, da gostoljubno sprejemamo popotne in z miloščino pomagamo tém, ki so preganjani zavoljo vere.

Veli nam tudi, da se veselimo sreče svojega bližnjega, in da žalujemo ž njim, kedarkoli ga zadene nesreča, ravno tako, kakor se veselimo lastne sreče in žalujemo v svoji nesreči.

Kaj največ pripomaga, da z bližnjim živimo v bratovski ljubezni?

Sveti Pavl opominja vsakega kristjana, naj v dobro obrača darove, ktere je prejel od Boga. Komur je podeljena služba, naj jo vestno opravlja, da bode enkrat pred Bogom obstal.

Nauk za predpostavljene.

Ostra sodba čaka tiste, ki mastne službe lovijo zavoljo dobička. Gorje jim, ki se vrivajo v službe, za ktere niso sposobni; še hujše gorje jim, ki imajo sicer dosti sposobnosti, pa svoje službe ne opravljajo po vesti, temuč sodijo in ravnajo po svoji lastni volji, po obrazih in po darovih. Zaradi takih se Bog pritožuje po Izaiji preroku: „Tvoji poglavarji so neverni, pajdaši tatov, vsi ljubijo darove in hodijo za plačilom, siroti ne prisodijo pravice in vdovina pravda ne pride pred nje.“ (Izaija 1, 23.) Sveti Duh opominja v bukvah modrosti kralje in sodnike, da Bog jim je dal oblast in bo torej Najviši njihova dela preiskaval in njihove misli pregledoval. „Silno ostra sodba se godi njim, ki so predpostavljeni.“ (Modr. 6, 1—6.)

Zdihljej. Dodeli nam, o Gospod! svojo gnado, naj bi po Tvoji volji in po nauku Tvojega aposteljna živeli v ponižnosti in ljubezni, naj bi imeli usmiljeno serce do potrebnih in se ne povzdigovali, temuč k najponižnišim se poniževali, da bi bili ž njimi enkrat v nebesih povišani.

Evangelje sv. Janeza 2, 1—11.

Tisti čas je bila ženitnina v Kani Galilejski, in mati Jezusova je bila tam. Bil je pa tudi Jezus povabljen in njegovi učenci na ženitnino. In ko je vina zmanjkalo, reče mati Jezusova njemu: Vina nêmajo. In Jezus jej reče: Žena! kaj je meni in tebi mar? Moja ura še ni prišla. Njegova mati reče služabnikom: Karkoli vam poreče, storite. Bilo je pa tam šest kamnitih verčev postavljenih po šegi Judovskega očiščevanja, kateri so deržali po dva ali tri mere. Jezus jim reče: Napolnite verče z vodo. In so jih napolnili do verha. In Jezus jim reče: Zajmite zdaj, in nesite starašinu. In so nesli. Ko je pa starašina v vino spremenjeno vodo pokusil, in ni vedel, od kod da je (služabniki pa, kateri so vodo zajemali, so vedeli), pokliče starašina ženina in mu reče: Vsak človek da dobro vino prvič, in kedar se napijejo, tedaj slabšega; ti pa si dobro vino do zdaj prihranil. Te začetek čudežev je storil Jezus v Kani Galilejski, in je razodel svoje veličanstvo; in njegovi učenci so v njega verovali.

Zakaj je bil Jezus s svojo materjo in s svojimi učenci pri ženitnini?

1. Da je počastil ženina in nevesto, ki sta bila gotovo pobožna in ponižna, ker sta Jezusa, njegovo mater in njegove učence na ženitnino povabila. — Zaročenci, če hočete Božjega blagoslova svojemu zakonu pridobiti, ne zabite povabiti Jezusa na ženitnino s čisto vestjo in priserčno molitvijo.

2. Jezus je šel s svojo materjo in s svojimi učenci na ženitnino, da je s svojo navzočnostjo posvetil vse poštene ženitnine in je dal na znanje, da pošteno se veselovati, ni prepovedano, temuč po volji Božji, če se le zmerno vživlja.

3. Pri tej priliki je storil Jezus svoj prvi čudež, razodel svojo Božjo moč in pomagal ubogim ljudem. Žalibog da sedanje dni mnogi opuščajo Jezusa povabiti na ženitnino, pri drugih zopet Jezus ne more biti, ker je obnašanje in

veselovanje pregrešno; zatorej je pa tudi toliko nesrečnih zakonov. —

Zakaj se je Marija potegnila za uboge ljudi, ko jim je vina zmanjkalo?

Ker je usmiljena in mati miloserčnosti, zatorej tako rada pomaga vsem žalostnim in potrebnim, ki se Boga bojé. Iz tega dogodka sklepa sv. Bonaventura, da smemo še mnogo več milosti pričakovati od Marije zdaj, ko v nebesih kraljuje. Če je bila Marija že takrat, ko je na svetu prebivala, že tako usmiljena, koliko več bode zdaj, ko je v nebesa sprejeta, ker tam pred obličjem Božjim naše potrebe veliko bolj pozna, kakor takrat, ko je bila še na svetu; kajti njeno usmiljenje je le rastlo, zatorej so tudi njene želje, nam pomagati, le večje postale. — Ah! zakaj se ne zatekamo v vseh svojih potrebah k Mariji, usmiljeni materi, ki je neprošena toliko skerblijiva za tiste, ki so v potrebah? Pomagajmo tudi mi radi potrebnim, posebno tistim ubogim, ki se sramujejo po hišah prositi ubogajme.

Zakaj je Jezus rekel Mariji: Žena, kaj je meni in tebi mqr?

S temi besedami Jezus ni hotel očitati svoji materi, da ga je opomnila pomanjkanja vina; le pohlevno ji hoče reči, da svoje Božje moči ni prejel od nje, temuč od Očeta, in da mora v tej zadevi le po volji svojega nebeškega Očeta ravnati, le njemu podložen biti. Vsled te volje hoče storiti, kar ga je mati prosila, kedar pride čas in od Boga odločena ura.

Marija je bila prepričana, da ji Sin prošnje ne bo odrekel, zatorej reče služabnikom: „Karkoli vam poreče, storite“. Poglej kristjan! koliko premore Marija Devica s svojo priprošnjo! Iščimo tudi mi pomoči pri materi usmiljeni in mogočni, in zaupajmo, da nam bo Bog o pravem času pomagal!

Kaj nas učijo besede Jezusove: „Moja ura še ni prišla?“

Kristus nas je hotel učiti, naj v vseh rečeh čakamo od Boga odločenega časa, v rečeh pa, ktere zadevajo Boga in njegovo čast, naj delamo po Božjih naredbah, ne gledé na človeške ozire.

Sv. Krizostom pravi, da takrat še ni bil čas prišel, da bi bil Jezus čudež storil, ker ni bilo še svatom zadosti znano, da vina manjka, kar jim je vendar bilo treba vedeti, da so se zamogli tolikanj bolj od čudeža prepričati.

Kaj pomenja, da je na ženitnini vina primanjvalo?

To ima duhoven pomen. Tudi zakonskim dostikrat vina primanjka, to je, zakonskega veselja, kedar med njimi ugasne ljubezen ali jih nadloge tarejo. Ti naj vsaki dan prosijo Jezusa, naj jim vodo bridkosti v vino spremeni in poverne ljubezen, ali olajša težave.

V spomin današnjega čudeža je v nekterih krajih lepa navada, da se po poroki vino blagoslavlja, in poročanim in svatom piti daje v opomin, naj se ljubezen med zakonskimi vedno ohrani.

Zakaj ukaže Jezus služabnikom: „Napolnite verče z vodo?“

Sv. Krizostom na to vprašanje odgovarja, ko pravi: „To se je zgodilo, da je imel čudež svoje priče, kateri so vodo zajemali in so pričati mogli, da tú ni bilo sleparije.“ Zakaj reče Jezus služabnikom: „Zajmite in nesite starašini?“ V vseh rečeh se je Jezus hotel deržati reda in šeg, kolikor se je dalo. Zato je ukazal nesti vino starašini, naj ga okusi, ker je starašina bil postavljen, da je skerbel za lepi red med svati in pri pijači.

Starašina, ko je pokusil vodo v vino spremenjeno, pokliče ženina in mu reče: „Vsak človek da dobro vino prvič, in kedar se napijejo, tedaj slabšega; ti pa si dobro vino do zdaj prihranil.“ Tako pa je govoril starašina, „ker ni vedel, od kod da je“. Nevedoma je postal čudežu priča, in da je bilo vino boljše od pervega.

Tako nam svet ponuja najprej sladko vino svojih pregrešnih sladnost, a za tem pride grenkoba hude, pekoče vesti. Bog pa svojim izvoljenim mnogokrat na tem svetu daje piti grenko vino težav in bridkost, ker jim je prihranil sladko vino tolažbe za pozneje dni ali za večnost.

Z dihljej. O moj preljubeznjivi Jezus! po Tvojem dopadenji hočem rajši na tem svetu piti grenko vino britkost, kakor sladko vino pregrešnih sladnost, naj bi le v nebesih smel uživati dobro vino večnega veselja!

Nauk o zakramentu svetega zakona.

Kaj je sveti zakon?

Zakon je svet zakrament in nerazvezljiva zveza, s katero se neoženjen kristjan in neomožena kristijana, mož in žena, redoma vzameta in zaročita, in od Boga v tem zakramentu gnado dobita, da bi v svojem zakonskem stanu do smerti pobožno živela, in svoje otroke po keršansko redila.

Kdo je zakon postavil?

Bog sam, Stvarnik vseh stvari, je zakon postavil med ljudmi, in je tudi določil, kako naj se derži. Ko je bil stvarjen prvi človek, Adam, reče Bog: „Človeku ni dobro, samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno.“ (I. Mojz. 2, 18.) In stvaril je Bog prvo ženo, Evo, „in jo je peljal k Adamu.“ (I. Mojz. 2, 22.) In Bog ju je blagoslovil in rekel: „Naraščajta in množita se in napolnita zemljo;“ (I. Mojz. 1 28.) in „zapustil bo človek svojega očeta in svojo mater in se deržal svoje žene.“ (I. Mojz. 2, 24.) Bog pa je stvaril Evo iz Adamovega rebra, katero je blizo serca, naj bi si bila mož in žena v zvesti ljubezni vedno vdana, in naj bi eden drugega nikdar ne popustila; zato je Jezus učil, „da bo človek očeta in mater zapustil, in se bo svoje žene deržal, in bota dva v enem mesu.“ (Mat. 19, 5.)

Je li keršanski zakon res tudi svet zakrament?

Tako je katoliška cerkev vselej učila in terdila, ker je vedela, da je Jezus Kristus zakon posvetil, mu nadnatorne gnade podelil in ga povzdignil med svete zakramente. Ker je vse to vedel tudi sv. apostelj Pavel, zato imenuje sveti zakon „velik zakrament v Kristusu in v cerkvi,“ in posnemo tiste zveze, ktera je med Kristusom in njegovo cerkvijo. (Efež. 5, 23—33.)

Na Tridentinskem zboru je pa katoljska cerkev slovesno določila in izrekla: „Ako bi kdo terdil, da zakon ni resnično in v pravem pomenu eden izmed sedmerih zakramentov evangeljske postave, ter od Kristusa postavljen, ampak da je le od ljudi izmišljen in v cerkev vpeljan, bodi izobčen.“ (Trid. zb. seja 24 can. 1.)

Pri svetem zakonu se nahajajo vse tri reči, ktere so k zakramentu potrebne: vidno znamenje, nevidna gnada, in da je od Kristusa postavljen.

Ktere gnade dodeli zakrament svetega zakona?

Te zakrament pomoži prvič posvečujočo gnado Božjo; podeli pa še posebne gnade, 1. da si zakonski ložej ohranijo zakonsko zvestobo; 2. da poterpežlivejši prenašajo težave svojega stanú; 3. da svoje otroke keršansko izrejšajo; 4. da si eden drugemu pomagajo pobožno živeti in v nebesa priti. — K vsemu temu je treba posebne pomoči, Božje gnade, katero dobivajo zakonski po svetem zakramentu.

Kako se je pripravljati na sv. zakon?

Najbolje se pripravlja za zakonski stan, kdor v mladosti čedno živi. Kdor pa v mladih letih razuzdano živi, te bo tudi v zakonu težko popustil navajenih slabih potov. Kdor hoče stopiti v zakon, naj pomisli, je li tudi poklican v te stan, to je, ali ima tiste lastnosti, ktere so potrebne k srečnemu zakonu.

Kedar snubiš, ali si snubljena, ne gledaj le na lepoto, temuč tudi na zadržanje, ne na žlahtni rod ali na veliko posestvo, temuč tudi na čednosti in pridnost, ne skerbi le za te svet, nego tudi za večnost.

Poslušaj voljo in nasvete svojih starišev in sorodnikov; vendar ni treba, da si jim vselej po volji. Kedar dvomiš, kaj ti je storiti, prosi Božjega razsvetljenja, in zvedenega spovednika, duhovnega očeta za svet.

Kedar si v zarokah, hodi vsaki dan k sveti meši, in ne prenehaj Boga prositi toliko potrebne milosti Božje in njegove svete pomoči. Pred poroko se pa čisto in zgrevano spovej svojih grehov in skerbno pripravljen ali pripravljena pristopi k mizi Gospodovi.

Priporočaj se prečisti Devici Mariji in sv. Jožefu, ki sta izgled lepega, pobožnega zakona. V zakon stopi s svetim namenom, kakor mladi Tobija, ki je rekel: „Gospod! ti veš, da svoje sestre (tete) nisem zavoljo sladnosti za ženo vzel, ampak samo iz ljubezni do zaroda, po katerem naj se tvoje ime hvali vekomaj.“ (Tob. 8, 9.)

Kaj je krivo, da je toliko nesrečnih zakonov?

Veliko jih stopi v zakon, ki v te stan niso poklicani, iz zgolj posvetnih in mesenih namenov. Drugi se k zakonskemu stanu slabo pripravljajo, ker v mladosti in pred zakonom nesramno in grešno živijo, morebiti celo spoved pred zakonom nevredno opravljajo. Zopet drugi mislijo brez Boga

in gnade Božje srečni biti, zato ne prosijo Božjega razsvetljenja, k sv. poroki stopijo vsi raztreseni, pri obedu se obnašajo pohujšljivo. Vsi ti Boga in blagoslov Božji odganjajo od svojega zakona; ali se je potem čuditi, da ga nemajo?

Ali je zakonski stan potreben? in čemu je?

Potreben je, toda ne za vsakega. — Potreben je, in zato postavljen, da se človeški rod ohrani in množi; da se otroci keršansko izreajo in da se zakonski po volji Božji med seboj podperajo, svoje dolžnosti ložej spolnujejo, in svoje meseno poželjenje v redu obderžijo.

Zaročence oklicujejo zato, da naj se fajmoštru na znanje da, če ve kdo za zaderžek, kateri bi zakon med zaročencema oviral ali razdiral. Cerkev je namreč postavila nekatere razdiravne zaderžke, kateri zakon delajo nedopuščen in neveljaven, n. pr. pomanjkanje prostega privoljenja, pameti, telesne zmožnosti, prave starosti, prebližnja žlahta itd. Drugi zaderžki so zaviravni, zavoljo katerih sicer zakon ni neveljaven, pa vendar je treba jih popred odpraviti, da postane zakon tudi dopuščen, n. pr. pomanjkanje privoljenja od strani starišev pri maloletnih, prepovedan čas, itd. Kdor ob času oklicevanja vé za tak zaderžek, ima dolžnost naznaniti ga duhovnu ali fajmoštru.

Kteri obredi so pri porokah navadni in kaj pomenijo?

Pri poroki stopita ženin in nevesta pred altar in sicer tako, da ženin ob nevestini levici stoji, in priči za njima. Mešnik, ki poroča, ženina in nevesto nagovori, jima pomen sv. zakona in njune zakonske dolžnosti razlaga in jima zarterjuje, jih zvesto in na tanko spolnovati. Po nagovoru poročevavec najpred ženina vpraša: „ali je njegova resnična volja, pričujočo nevesto I. v zakon vzeti?“ — Ženin mora tako razločno odgovoriti: „da“, da poročevavec in priči slišijo njegovo privoljenje; — potem mešnik nevesto popraša: „ali je njena resnična volja, pričujočega ženina I. v zakon vzeti?“ — Tudi nevesta mora odgovoriti: „da“, kakor je ženin storil. — V nekterih krajih Solingraške metropolije je navada, da se vprašanje do ženina in neveste trikrat, toda vselej nekoliko spremenjeno ponavlja.

Ženin in nevesta poročevavcu zakonska perstana podasta, ki ju na altarji blagoslovi, in zopet nazaj da, da si jih ženin in nevesta eden drugemu natakmeta. Perstana sta lepo

znamnje nespremenljive zvestobe, katero naj si zakonska do smerti ohranita.

Ženin in nevesta si podasta desni roki; sklenitev rok pomeni, da si pred Bogom in keršansko družbo poterdita, eden drugemu ne zapustita, akoravno jima Bog nadlog pošlje, temuč vedno ljubeznjivo in eden drugemu pomagaje tako dolgo skupaj ostati, da jih bo smert ločila.

Poročevavec v znamenje, da sta nerazvezljiv zakon vpricho cerkve sklenila, sklenjeni roki s štolo obvijajo, na njo desno roko položi, in pravi: Jaz vaju zvežem v zakon v imenu Očeta †, in Sina in svetega Duha. Amen,“ — ter ju z blagoslovljeno vodo pokropi.

Poslednjič poročevavec za nova zakonska še nekoliko moli in potem vsacega posebej z blagoslovljeno vodo v znamenji križa pokropi.

Zakaj še po poroki duhoven ženina in nevesto blagoslovlja?

Kedar se sv. zakon prav po cerkveni želji med sv. mešo sklepa, se mešnik po odmoljenem očenašu k novima zakonskima oberne, nad njima moli in jima v lepi molitvi prosi za blagoslov Božji, za zdravje na duši in na telesu, in za visoko, srečno starost.

Blagoslov Božji je zakonskim posebno potreben, da zamorejo svoje dolžnosti zvesto spolnovati, težave voljno prenašati in pobožno živeti. Te blagoslov se izreka nad poročenima v imenu cerkve in se sme le tistim podeliti, kateri postave katoliške cerkve gledé zakona vestno dopolnijo. On ima posebno moč, ako se zakonski tega blagoslova vredne skažejo, blagoslovi jim hiše, blago, otroke in vsa njihova dela in početja.

Ali so zakoni v katoliški cerkvi razvezljivi?

Katoliška cerkev je vselej učila in terdila, da je zakonska zveza nerazvezljiva. Ako se je zakon veljavno sklenil po cerkvenih postavah in se je zadostovalo tudi državnim tirjatvam, nihče ne sme zakonske ločiti tako, da bi smeli zopet z drugo osebo v zakon stopiti.

Da je pa zakon nerazločljiv, učil je Jezus z jasnimi besedami. Vprašali so farizeji Jezusa: „Je li pripuščeno, od žene se ločiti? Odgovoril jim je in rekel: Kaj vam je Mojzes zapovedal? Rekli so: Mojzes je pripustil, ločiven list pisati in se ločiti. In Jezus jim je rekel: „Zavoljo terdobe

vašega serca vam je pisal to zapoved. Ali od začetka stvarjenja je stvaril Bog moža in ženo. Za tega voljo bo človek popustil svojega očeta in mater in se bo svoje žene držal ... Kar je Bog združil, naj človek ne loči.“ (Mark. 10. 2—9.) Tega nauka se je katolijska cerkev vedno držala in nikdar ni dovoljevala, da bi mož ali žena z drugo osebo nov zakon sklenila, dokler še živi drugi zakonski: žena ali mož. Le iz tehtnih uzrokov včasih dopušča, da se zakonska ločita začasno od mize in postelje; zakonska zveza pa ostane.

Kaj sodi katolijska cerkev od civilnih zakonov t. j. od takih, ki se sklepajo pred posvetno oblastjo?

Katolijska cerkev jih ne spozna za prave in veljavne zakone, dokler niso ti, ki so pred posvetno oblastjo izrekli, da se hočejo vzeti, te svoje obljube ponovili pred svojim dušnim pastirjem ter od njega prejeli cerkvenega blagoslova.

Katolijska cerkev obžaluje civilne zakone, pa kjer so vpeljani, tam jih zabraniti ne more. Zato pa verne tem bolj opominja, naj se dajo poročati od svojega dušnega pastirja, čeravno so morali popred že postavi o civilnem zakonu zadostovati.

Kaj so versko-mešani zakoni, in kaj sodi katolijska cerkev o njih?

Versko-mešani zakoni so tisti, ki jih sklepajo katoljčani z drugoverci. Zakone z Judi in neverniki je katolijska cerkev svojim udom vselej prepovedovala, pa tudi zakone z nekatoljčani nikdar ni rada dopuščala, temuč odsvetovala, 1. ker je katoljčan v takem zakonu v veliki nevarnosti, svojo vero zgubiti ali oslabiti; 2. ker je v takih zakonih keršanska pobožna izreja otrok silno pomanjkljiva, ali še celo nemogoča; 3. ker je javalne tudi sreča, edinost in zadovoljnost med zakonskimi, ki so v veri, v najmenitniši zadevi, različni med seboj.

Dasiravno nerada, vendar sveta cerkev pri tehtnih razlogih pripušča tudi take zakone, toda le z naslednjimi pogoji: a) da katoljški del zamore brez vseh ovir po svoji veri živeti; b) da si katoljški del prizadeva, nekatoljškega soprogo k spoznanju prave vere spreobrniti; c) da se vsi otroci po katoljški veri izredijo; v to mora nekatoljški del pismeno dovoliti. Katoljčan, ki z nekatoljčanom zakon sklene brez obljube teh pogojev, se smertno pregreši, in cerkev njegovega zakona ne more blagosloviti.

Kaj imajo zakonski po poroki storiti?

Klečé naj se Bogu zahvalijo za gnade, ktere jim je po tem sv. zakramentu podelil; s ponižnim srcem naj kličejo: „Poterdi, o Gospod! kar si po svoji gnadi nama dodelil, da midva zvesto derživa, kar sva obljubila pred tvojim obličjem, do dnu Jezusa Kristusa, Gospoda našega.“

Da bodo zakonski svojo obljubo ložej deržali, naj se večkrat spominjajo dolžnosti, ktere jim je duhoven pred poroko razlagal in zaterdoval. Najimenitneje dolžnosti zakonskih razlaga sv. apostelj Pavl v listu do Efežanov s temi besedami: „Možje! ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus cerkev ljubil in sam sebe dal za njo,“ in „žene naj bodo svojim možem podložne, kakor Gospodu.“ (Efež. 5, 25. 22.)

Mož je glava ženi, kakor je Kristus glava svoji cerkvi. Žene! ljubite torej svoje može, ktere vam je Bog dal; ljubite jih priserčno in zvesto in spoštujte jih, kajti ravno za tega del je Bog stvaril moža močnejšega in je vpodobil prvo ženo iz kosti prvega moža, da bi bila žena svojemu možu pokorna in podložna. Nič ne pripomaga toliko k zakonski ljubezni, hišnemu miru in lepi zastopnosti, kakor pohlevna pokorščina in ljubezniva krotkost. Možem pa priporoča, naj imajo svoje žene, kakor prijateljice, ne kakor sužne ali dekle; naj jih ljubijo, kakor svoje lastno meso in varujejo vseh nevarnosti, ker mož in žena sta kakor eno meso in nihče ne sovraži svojega mesa.

Vsak človek svoje dobre, pa tudi svoje slabe lastnosti ima; zato ste poterpežljivost in prizanesljivost posebno zakonskim živo potrebni. Če pa zakonska eden drugega obrekujeta, svoje slabosti raznašata, tedaj zakonsko ljubezen podkopujeta in zakonsko srečo podirata; nasproti poterpežljivost naj-žlahntnejši sad rodi, iz nje zakonska sreča razcveta.

Sv. Avguštín pravi: „Jezus je hotel s svojim prvim čudežem blagosloviti zakonski stan in vsem zaročenim pokazati, kaj smejo dočakovati, ako svoj stan z Božjim blagoslovom nastopajo.“

O premilostljivi Jezus! pri ženitnini v Kani Galilejski si vodo v vino spremenil in po tem čudežu zakon posvetil; prosimo Te, dodeli, naj bo zakon vernim svet in častitljiv in naj v njem po-

božno in sramožljivo živijo, da s svojimi otroci enkrat srečno v nebesa pridejo. Amen.

Praznik najsvetejšega Imena Jezusovega.

Kako se je te praznik začel?

Že sv. Bernard je po dovoljenji apostolskega sedeža začel z vsem svojim redom to najsvetejše Ime slovesno častiti; papež Inocenc XIII. pa je leta 1721 zaukazal, naj se spomin presvetega Imena Jezusovega po celem katoliškem svetu kakor praznik obhaja.

V početku sv. meše nam kaže cerkev veličastvo tega imena z besedami: „V imenu Jezusovem naj se pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo in vsak jezik naj spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.“ (Filip. 2, 10, 11.)

„Gospod naš Bog! kako čudovito je tvoje ime po vsi zemlji.“ (Ps. 8, 1.)

Cerkvena molitev. O Bog! ki si svojega edinorojenega Sina človeškemu rodu v Odrešenika odločil in ukazal, njemu dati ime Jezus, dodeli nam milostljivo, da bi bili enkrat vredni gledati obličje Tega, katerega sveto ime tukaj častimo, po tistem Gospodu i. t. d.

Berilo iz djanja apostelnov 4, 8—13.

V tistih dneh jim je Peter, napolnjen s svetim duhom, rekel: Poglavarji ljudstva in starašini, poslušajte! Ako sva danes presojevana zavoljo dobrote nad bolnim človekom, v kom je te ozdravljen bil, bodi znano vam vsem, in vsem Izraelovemu ljudstvu, da v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa Nacarenskega, ki ste ga vi križali, kte-

rega je Bog obudil od mrtvih, v tem stoji te pred vami zdrav. Te je kamen, kateri je bil zaveržen od vas zidavcev, kateri je postal vogelni kamen. In v nikomur drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti.

R a z l a g a. To berilo nam pripoveda čudovito moč Jezusovega imena, v katerem se ne samo čudeži delajo, temuč v Njem je ves naš blagor, naše zveličanje. Zakaj nihče drugi, kakor Jezus, more nas odrešiti in zveličati, ker je Bog le Njega dal ljudem pod nebom, da se po Njem zveličajo; le On zamore rešiti vezi zmot in pregreh, v katerih zdihuje človeški rod in vsaki človek; le On je resnica; le On ima kot Božji Sin oblast, grehe odpuščati in nas pravične storiti. In le samo pravični se more zveličati. — Deržimo se Jezusa vselej krepko in zvesto in ne odjenjajmo od Njega: brez Njega ne zamoremo ničesar, ž Njim in po Njem zamoremo vse.

Evangelje sv. Lukeža 2, 21.

Tisti čas, ko je bilo osem dni dopolnjenih, da je bil otrok obrezan, mu je bilo dano ime Jezus, katero je bilo imenovano od angelja, preden je bil spočet v maternem telesu.

Besede sv. Bernarda o sladkem Imenu Jezusovem.

Sladko ime Jezus nam zbuja svete misli, napolnuje dušo z zlahtnimi občutki, vterjuje čednost, poganja dobra dela in redi čista nagnjenja. Jedi nam ne dišijo, če nemajo onega olja, katero je ime Jezus, ali one soli, ki jim okus daje. Ako jemljete pero v roke, pisajte ime Jezus; zakaj če bukve spisujete in jaz ne najdem v njih imena Jezusovega, prazne so mi in suhe. Naj že govorite ali odgovarjate, če od vaših ustnic ne glasi se ime: Jezus, nemate za nas blažila, niti nas mikate. Da! le spoznajmo, ime Jezusovo je med v naših ustih, luč v naših očeh in plamen v naših srcih.

To ime je zdravilo zoper vse dušne bolezni. Če ste žalostni, spominjajte se Jezusa; izrecite sveto ime Jezusovo, in oblaki se bodo razpersili, mir nebeški se bo povernil.

Če ste v grehe padli in se v svojem obupu smerti bojite, kličite v ime Jezusovo in kmalo bote čutili, da se povrača življenje. Nobena terdovratnost, nobena slabost, nobena merzlota se ne ustavlja temu svetemu imenu; ni tako terdega serca, da ne bi se omehčilo v solzah pri imenu Jezusa Kristusa; če vas obdajajo nevarnosti in bridkosti, kličite na pomoč ime Jezusovo, in vaše zmote pobegnejo. Nikdar še ni človek, ki je bil v stiski ali je že omagoval, tega mogočnega imena na pomoč klical, da ne bi bil našel krepke podpore. Dano nam je v zdravilo vseh naših nadlog, pomiruje silno jezo, hudo poželjivost napuha, hladi nam skeleče rane, gasi žejo lakomnosti, kroti naše strasti in mesene želje.

Ako se le spominjamo imena Jezusovega, moramo se tudi spomniti najponižnišega in najkrotkejšega serca Jezusovega, ki je zapopadek najbolj nežnega in ljubeznivega usmiljenja. Ime Jezusa Kristusa, narbolj čistega, svetega, zlahtnega in prizanesljivega vseh ljudi, Boga in človeka, je ime vseh milosti in čednosti! Kdor misli na Jezusa Kristusa, misli na neskončnega Boga, ki nam je svoje življenje v izgled postavil, pa tudi potrebno spoznanje, moč in pripomoč dodelil, da ga moremo posnemati in za njim hoditi, bodi si v svojih mislih in nagnenjih, ali v besedah in djanjih. Ako sega ime Jezusovo globoko v naša serca, zasaja v nje nebeške čednosti. Recimo torej s svetim apostelnom Pavlom: „Ako kdo ne ljubi Gospoda našega Jezusa Kristusa, bođi izobčen.“ (I. Kor. 16, 22.)

Tretja nedelja po sv. treh kraljih.

Cerkev Božja spozna, da ji je nemogoče Boga zadosti slaviti in častiti; zato vabi v početku nedeljske meše vse angelje Božje: „Molite Boga vsi njegovi angelji! To poslušaj Sion in se veseli in hčere Judove se radujejo.“

„Gospod kraljuje, raduj se zemlja; veselé naj se mnogoteri otroci.“ (Ps. 96.)

Cerkvena molitev. Vsegamogočni večni Bog, ozri se milostljivo na našo slabost, in iztegni, da nas obvarješ, desnico svojega veličanstva; po Gospodu našem i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Rimljanov. 12, 16—21.

Bratje! ne bodite sami pri sebi modri. Nikomur ne vračujte hudega za hudo; prizadevajte si za dobro, ne le pred Bogom, ampak tudi pred vsemi ljudmi. Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir z vsemi ljudmi. Ne delajte si sami pravice, preljubi! ampak dajte prostor jezi (Božji). Zakaj pisano je: Meni gre maščevanje; jaz bom povernil, reče Gospod. Temuč ako je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; ako je žejen, daj mu piti. Zakaj če to storiš, mu boš žerjavico na glavo nosil. Ne daj se hudemu premagati, temuč premagaj hudo z dobrim.

Razlaga. V današnjem berilu nas opominja sv. apostelj:

1. Naj se ne zanašamo na svojo modrost, ker vsakemu je treba, učiti se od drugih. Kdor se noče od drugih učiti, mora škodo terpeti.

2. Naj ne vračujemo hudega s hudim; kajti to bi bilo nekeršansko; tako delajo ajdje, ki ne poznajo keršanske ljubezni.

3. Naj delamo dobro, ne le pred Bogom, ampak tudi pred vsemi ljudmi, da jim dajemo lep izgled in posnemamo Očeta nebeškega, ki je neskončno dobrotljiv do vseh. „Ako kdo reče, da ljubi Boga, in sovraži svojega brata, je lažnik.“ (I. Jan. 4, 20.)

4. „Naj imamo, kolikor je pri nas, mir z vsemi ljudmi,“ da ne žalimo nikogar po krivici, prevezetji, sebičnosti; vendar ne zatajujmo resnice, ne prodajmo pravice zavoljo miru.

5. Naj prepuščamo vse maščevanje Bogu. Kdor se hoče sam maščevati, daje na znanje, da se ne zanaša na pravico Božjo. Naše maščevanje naj bo v tem, da tudi sovražnikom dobro storimo, ako nas potrebujejo. „Kdor tebe s kamenom, ti njega s kruhom“, veli prislovica.

6. Naj se ne dajamo hudemu premagati t. j. hudemu nagajenju, poželjenju, jezi, zapeljivemu svetu;

temuč naj premagamo hudo z dobrim, s pomočjo gnade Božje.

Kedaj se damo hudemu premagati?

Človek se da hudemu premagati, kedar nema toliko moči, da bi prenesel žaljenje in nadlegovanje sovražnikov; kajti to je znamenje maloserčnosti. Ako želodec ne more prebaviti jedi, je slab, in človek, ki ne more prenesti terde besedice, je maloserčen. „Ako si nesterpljiv,“ uči sv. Ambrož, „si že premagan; ako pa poterpljivo prenašaš, si ti premagal.“

David je bil od kralja Savla hudo žaljen in celo preganjan; vendar se ni maščeval, ko je Savla v svoji oblasti imel.

Kaj nam je storiti, kedar smo žaljeni na časti?

Prepuščajmo Bogu maščevanje, kajti On hoče tako, ker govori: „Moje je maščevanje in jaz bom povernil“ o svojem času. (5. Mojz. 32, 35.)

Prav lepo nas uči sv. Bernard: „Bog bo že poravnal nam storjeno krivico, če le mi ne segamo v njegovo maščevanje. Kdor se pa sam maščuje, kaže, da v Boga premalo zaupa, kakor da ne bi bilo njemu mar za našo čast in imetje. Le sovražne živali se praskajo, vjedajo, pikajo, kakor mačke, podgane, ose itd.“

Sv. Frančišek Salesijan nas o tej zadevi takole podučuje: Lepo je, si želeti dobro ime in ga tudi skerbno varovati; vendar je nevarno in škodljivo, če bi prenapeto skerbili za dobro ime. Žaljenje in obrekovanje pregledati, mnogokrat več koristi, kakor prevelika občutljivost, tožbe ali maščevanje. Jeza človeka le osramotuje. Ako pa obrekovanju in žaljenju le ni konca, poterpimo in svojo reč v Božje roke izročimo, kakor David, ki je rekel: „Moj Bog! zavoljo Tebe sem terpel zaničevanje in sramota je pokrila mi obraz.“ (Filoteja III. 7.)

Je li velik greh svojemu sovražniku voščiti hudo, kakor on nam vošči?

Se ve da je velik greh, ker nasprotuje keršanski postavi in ljubezni. Ta nas uči: „Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, molite za nje, kateri vas preganjajo in obrekujejo.“ (Mat. 5, 44.)

Kako gre umeti besede: „sovražniku boš nosil žerjavico na glavo“?

Sovražniku nosimo žerjavico na glavo, kedarkoli mu dobro storimo zavoljo Boga. Zakaj, ako vidi sovražnik, da mu dobrote skazujemo, obhaja ga sram in peče ga, kakor bi mu tlela žerjavica na glavi, ker je mislil, da bomo tudi mi njemu le s hudim vračali. Sv. Avguštin pa te besede apostelnove tako-le razlaga: „Če sovražniku daš jesti, piti, ali kakih drugih dobrot, nosiš mu žerjavico na glavo, ne jeze, temuč ljubezni, ker nič ne nagiba toliko k ljubezni, kakor če komu z ljubeznijo pridemo naproti.“

Učimo se toraj po zgledih svetnikov, naj se ne dajamo premagati hudemu; temuč premagajmo hudo z dobrim, i. storimo dobro tem, ki nas sovražijo in preganjajo.

Zdihljej. Oh, naj bi se vselej ravnal po opominu sv. aposteljna in naj bi ljubil svoje sovražnike, da bi bil otrok mojega Očeta nebeškega, ki daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne in da dežiti na pravične in krivične!

Evangelj sv. Matevža 8, 1—13.

Tisti čas, kedar je Jezus z gore šel, je veliko množic za njim šlo. In glej! gobov je prišel in ga molil, rekoč: Gospod! ako hočeš, me moreš očistiti. In Jezus je stegnil roko in se ga je dotaknil, rekoč: Hočem, bodi očiščen. In kar čist je bil od svojih gob. In Jezus mu je rekel: Glej, da nikomur ne poveš; temuč pojdi, skaži se duhovnu, in opravi dar, kterege je Mojzes zapovedal, njim v pričevanje. Kedar je pa v Kafarnavm šel, je stopil k njemu stotnik, kateri ga je prosil, in je rekel: Gospod! moj hlapec leži doma mertvouden, in ga hudo vije. In Jezus mu je rekel: Jaz bom prišel in ga ozdravil. In stotnik odgovori in reče: Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen. Zakaj tudi jaz sem človek, ki sem pod ob-

lastjo, in imam vojščake pod seboj, in rečem temu: Idi in gre; in unemu: Fridi, in pride; in svojemu služabniku: Stori to, in stori. Ko je pa Jezus to slišal, se je začudil, in jim je rekel, kateri so za njim šli: Resnično vam povem, toliko vere nisem v Izraelu našel. Povem vam pa, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo; ondi bo jok in škripanje z zobmi. In Jezus je rekel stotniku: Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgodi! in hlapec je bil ozdravljen tisto uro.

Zakaj je rekel govovi Jezusu: „Gospod! ako hočeš, me moreš očistiti?“

S temi besedami je govovi pokazal svojo živo, terdno vero, da je Jezus obljubljeni Mesija, ki ga po svoji Božji moči more ozdraviti. — Zaupajmo tudi mi v Boga v stiskah! Vse izročujmo Bogu in recimo: „Gospod! če je Tebi po volji in nam v zveličanje, daj nam to ali uno.“

Zakaj je roko stegnil in gobovega se dotaknil?

Jezusu bi bila ena sama beseda, tudi že sama misel zadosti, in govovi bi bil očiščen. Vendar se je gobovega še dotaknil in svoji vsegamogočni besedi dodal vidno znamenje; s tem pa nam je naznanil, da bo v svojih svetih zakramentih po vidnih znamenjih delil nevidne gnade.

Dal nam je tudi zgled ponižnosti in usmiljenja, kateri nas uči, naj se nam ne gnjusi do bolnikov, kajti najhujše boli bolnike, če vidijo, da se zdravim gabi ali gnjusi do njih. Ostuden je le greh, in tega se je nam najbolj bati. — Svetniki so bolnikom, ki so imeli najgerše bolezni, iz ljubezni do Jezusa z veseljem stregli; storimo še mi tako, zakaj bolnike največ tolaži in veseli sočutna, prijazna postrežba!

Z besedami: „Hočem, bodi očiščen,“ je razodel svojo vsegamogočnost, kateri je treba le reči, in se zgodi.

Zakaj je Jezus ozdravljenemu bolniku ukazal, naj nikomur ne pové?

Da nas uči, naj mi svojih dobrih del ne delamo za voljo posvetne hvale, sicer sami sebe opravljamo ob nebeško plačilo. (Mat. 6.)

Zakaj je Jezus gobovega poslal k duhovnu?

Po nauku Origena in sv. Hieronima je Jezus to storil:

1. Da spolni postavo, ktera je velevala gobovemu, ako se je očistil in ozdravil, naj se pokaže duhovnu in prinese dar. Duhovnim je šlo odločevati, ali je čist in zdrav.

2. Da duhovni ne bi mogli tajiti čudeža in naj bi Jezusovo moč spoznavši va-nj verovali in se zveličali.

3. Da nas uči spoštovati duhovne, ker so časti vredni zavoljo visokega poklica in svete službe, ktero opravljajo. Ne zaničujte duhovnov, zakaj posvečenci so Gospodovi!

Zakaj je Jezus ukazal, opraviti dar?

Da se spolni Mojzesova postava, in da nas uči, naj smo Bogu hvaležni za prejete darove in dobre.

Ozdravljenje gobovega po Jezusovi besedi je podoba zakramenta svete pokore.

Kaj nas uči skerblijivi stotnik?

Skerbljivi stotnik je gospodarjem in gospodinjam lep izgled ter jih uči, naj se usmilijo svojih bolnih poslov in jim v boleznih postrežejo; spodobno pa naj skerbijo, da se o pravem času previdijo s svetimi zakramenti.

Nekeršansko in neusmiljeno je, bolne posle odpravljati od hiše in jih zanemarjati na duši in na telesu. Sv. apostelj uči: „Gospodarji, storite hlapcem, kar je pravično in prav, ker veste, da imate tudi vi Gospoda v nebesih.“ (Kol. 4, 1.)

Zakaj je rekel Jezus: „Jaz bom prišel in ga ozdravil“?

Da je pokazal svojo neskončno ponižnost. Njemu, ki je Bog in Gospod vseh Gospodov, ni bilo preveč, obiskati revnega hlapca. Ta ponižnost Kristusova osramotuje mnogo gospodarjev, katerim se preveč zdeva, če bi za bolnega posla le eno stopinjo storili.

Zakaj je rekel stotnik: „Gospod! jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho“?

Veroval je v Jezusovo Božjo moč in je s tem spoznal Jezusovo visokost in tej nasproti svojo nizkost, da se je nevrednega imel, Jezusa sprejeti v svojo hišo.

Ponižajmo se tudi mi vselej pred Bogom, zlasti takrat, kadar hočemo Boga in Zveličarja Jezusa prejeti v sv. zakramentu. Zato pred svetim obhajilom molimo: „Gospod!

jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le eno besedo in ozdravljena bo moja duša.“

Kaj pomenja izrek stotnikov: „Reci le besedo in moj hlapec bo ozdravljen“?

Očitno je stotnik s tem izrekom spoznal svojo živo vero in terdno zaupanje v Jezusovo vsegamogočno, Božjo moč, ker je zaupal, da zamore bolnega hlapca ozdraviti, čeravno ni pričujoč.

Če je ajdovski stotnik imel toliko vere in zaupanja v Jezusa, mora nas kristjane pač sram biti, da smo pogostoma tako maloverni, in da tako malo zaupanja imamo v Boga!

Kaj pomenjajo še druge besede stotnikove?

Stotnik je hotel reči: Ako smem jaz, ki imam le malo oblasti in moram zopet drugim pokoren biti, vendar svojim vojščakom zapovedovati, in me ti na besedo bogajo, koliko več boš mogel ti s svojo Božjo močjo bolezní zapovedati in bo nehala na tvojo besedo.

Zaupajmo v Božjo vsegamogočnost in previdnost, kedar smo v stiskah ali nadlogah!

Zakaj je Kristus rekel: „Da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo“?

Tako je govoril zavoljo terdovratnih Judov, kateri Kristusove vere niso hotli sprejeti. Veliko ajdov, ki prebivajo na izhodu, bode sprejelo evangelje in ti bodo živeli po evangelji in se toraj z Abrahamom, Izakom in Jakobom veselili v nebeškem kraljestvu; Judje pa bodo zavoljo njihove nevere, terdovratnosti in drugih pregreh pahnjeni v vnanjo, najhujšo temo ali v pekel, kjer jih čakajo najhujše muke, ktere se naznanjajo z jokom in škripanjem z zobmi.

Judje se imenujejo otroci kraljestva, ker so bili prvi poklicani v Božje kraljestvo in bi bili ga tudi posedli, ko bi sprejeli Jezusovo vero in po nji živeli. — Tako se bo godilo tistim kristjanom, ki po svoji veri ne živijo. — Kristjan! tudi ti si poklican k pravi veri; a glej, da ne boš pahnjen v vnanjo temo, ker po svojem poklicu ne živiš, dokler bodo drugi namesto tebe zveličani, ker z Božjo gnado zvesto delajo. „S strahom in trepetom delajte za svoje zveličanje“, opominja sv. apostelj. (Fil. 2, 12.)

Zdihljej. Dodeli mi, o tolažbe polni Jezus! vero in zaupanje gobovega, da po vsem zaupam v Tvojo vsegamogočnost, da se popolnoma udam v Tvojo voljo Božjo in spoštujem Tvoje duhovne. Dodeli mi tudi, o najponižniši Jezus! ponižnost stotnikovo, da svojemu bližnjemu zavoljo Tebe miloserčno pomagam in se s tem vrednega storim Tvoje milosti in usmiljenja.

Vdajmo se popolnoma v voljo Božjo.

(„Gospod! ako hočeš.“ Mat. 8, 2.)

Jezus nas je učil, Bogu popolnoma zaupati, in v voljo Božjo popolnoma se vdati, ker Bog vse prav stori. Učil nas je moliti: „zgodí se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji;“ in na oljski gori, kjer je najhujše britkosti prestal, slišimo ga moliti: „Oče! ne, kar jaz hočem, ampak kar ti“ (Mark. 14, 36.), in: „Moj Oče! ako je mogoče, naj gre od mene te kelih; pa vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.“ (Mat. 26, 39.)

V Božjo voljo se vdamo, ako vse, karkoli nas zadene, voljno, da celo z veseljem sprejememo in nosimo. Vdanost v voljo Božjo je na najviši stopinji, ako se kristjan z voljo Božjo poenači in le to misli, želi, hoče, kar Bog hoče; le to dela, kar je po volji Božji; in tudi težave in bridkosti voljno prevzame in nosi. Tako nas je Zveličar učil terpeti. Zatorej recimo: vse, kar Bog hoče, kakor Bog hoče, in ker Bog hoče.

Kristjani, ki so v voljo Božjo popolnoma vdani, uči sv. Krizostom, imajo nebesa že na zemlji in nikdar jih žalost ne premaga, ker jim je vse prav, kar jim Bog pošilja, bodi si čast ali sramota, uboštvo ali bogastvo, bolezen ali zdravje. Vse jim je po volji, ker le to hočejo, kar Bog hoče. „Gospod spolnuje voljo njim, ki se ga bojé.“ (Ps. 144, 19.)

Kdo ne bi si voščil te sreče, mirno in veselo na tem svetu živeti? Da se je vdeležimo, pomislimo večkrat: 1. Vse, karkoli se na svetu godi, zgodí se z vedenjem Božjim, ali po Božji naredbi, le greh ne; zato uči modri Sirah (11, 14.) „Dobro in hudo, uboštvo in bogastvo je od Boga.“ Pomislimo tudi, 2. da vse, kar Bog stori, prav stori, (Mark.

7, 37.) in nam služi v zveličanje. Če se bomo spominjali le teh dveh resnic, bomo z voljo Božjo vselej zadovoljni in potolaženi. Že na tej zemlji bomo vživali miru Božjega in okusili nekoliko onega veselja, v katerem se radujejo svetniki Božji v nebesih. Tudi ti so prišli v nebesa, ker so le to hotli, kar je Bog hotel in zdaj je njih volja popolnoma poenačena z voljo Božjo.

Nauk gospodarjem in poslom.

Gospodarji! skerbite, da le dobre posle v hišo dobite, ker Bog hiše požegna zavoljo dobrih poslov. Požegnal je Labana zavoljo Jakoba (Gen. 30, 27.) in hišo Putifarjevo zavoljo pravičnega Jožefa. (Gen. 39, 5.) Dobri posli niso le zvesti, pridni, v bogljivi svojim gospodarjem, temuč tudi pobožni in pokorni Bogu.

Gospodarji! varujte svoje hiše malovrednih poslov; zavoljo takih Bog cele družine tepe in so največa nesreča hišam in gospodarstvu. Malovredni posli so, ki so razuzdani in nêmajó niti ljubezni do Boga, niti strahu Božjega.

Gospodarji in gospodinje! glejte na svoje posle in skerb imejte za njih dušni in telesni blagor. Za duše svojih položnih bote sodniku odgovor dajali, in „kdor za svoje in zlasti za domače nema skerbi, je vero zatajil.“ (I. Tim. 5, 8.)

Posli! od hlapcev v današnjem evangelju učite se, voljno, urno in zvesto storiti, kar vam predpostavljeni ukazujejo, če ni zoper Božje zapovedi. Sv. Pavl uči: „Hlapci bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem v priprostosti svojega serca, kakor Kristusu in ne služite na oko, kakor da bi hotli ljudem dopasti, ampak kakor hlapci Kristusovi storite voljo Božjo iz serca radi.“ (Efež. 6, 5—6.) Dobrim in zvestim poslom Jezus enkrat poreče: „Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, bom te čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda.“ (Mat. 25, 21.)

Molite v. Usmiljeni Jezus! ki si z eno besedo gobovega očistil in stotnikovega hlapca ozdravil, prosimo Te, ozri se na veliko slabost in pomanjkljivost naših duš in teles. Usmili se nas, ki si nas tako drago odkupil in dodeli nam gnado, da bi se po skesanej spovedi duhovnu pokazali, očistili

se smertnih gob svojih grehov in Tebe za toliko dobroto večno hvalili. Amen.

Četerta nedelja po sv. treh kraljih.

Vvod svete meše kakor poprejšnjo nedeljo.

Cerkvena molitev. O Bog, ki veš, da nam v tolikih nevarnostih po človeški slabosti ni obstati, dodeli nam dušne in telesne kreposti, da v tem, kar zavoljo svojih grehov terpimo, s Tvojo pomočjo zmagamo; po Gospodu našem i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov. 13, 8—10.

Bratje! ne bodite nikomur nič dolžni, razun tega, da se med seboj ljubite; kdor namreč bližnjega ljubi, je postavo dopolnil. Zakaj to: Ne prešestuj, ne ubijaj, ne kradi, ne govori krivega pričevanja, ne poželi, in če je kaka druga zapoved, je v teh besedah zapopadena: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. Ljubezen do bližnjega ne dela hudega. Spolnjenje postave tedaj je ljubezen.

Kaj pomenijo besede: „Kdor bližnjega ljubi, je postavo dopolnil“?

Sv. Avguštin nam jih tako-le razlaga: „Ljubezen do bližnjega, če je resnična, izhaja iz ljubezni do Boga; zavoljo Boga moramo bližnjemu dobro hoteti in storiti. Kdor pa Boga ljubi, spolnuje perve štiri zapovedi; zakaj on veruje in upa v Boga in njega časti, spoštuje pa tudi svoje stariše. Ker ljubi svojega bližnjega, spolnuje tudi druge zapovedi; zato ne ubija, ne krade, ne natolcuje, niti ne obrekuje svojega bližnjega. Tako spolnuje celo postavo, ktera je vsa zapopadena v teh dveh zapovedih. (Mat. 22, 40.)

Zdihljej. O ljubi Jezus; vlij v naša serca duha Svoje ljubezni, da, kakor si nas Ti ljubil, tudi mi s Tvojo gnado ljubimo svojega bližnjega. Amen.

Evangelje sv. Matevža 8, 23—27.

Tisti čas je Jezus stopil v čolnič, in njegovi učenci so šli za njim. In glej! velik vihar je vstal na morji, tako, da so valovi čolnič pokrivali; on je spal. In njegovi učenci so k njemu pristopili, in so ga zbudili, rekoč: Gospod! otmi nas; poginjamo. In Jezus jim je rekel: Kaj ste boječi, maloverni? Tedaj je vstal, in zapovedal vetrovom in morju, in bila je velika tihota. Ljudje pa so se čudili, rekoč: Kdo je te, da so mu pokorni vetrovi in morje?

Zakaj je Jezus stopil v čolnič? in zakaj je v njem spal?

Malo poprej je Jezus storil dva velika čudeža, gobovega je očistil, in stotnikovega hlapca je ozdravil. Že tedaj je bilo mnogo ljudi pri Jezusu. Kmalo jih je privrelo še več, ko so zvedeli ta dva čudeža. Da bi se umaknil toliki množici, stopil je Jezus v čolnič in učenci so šli za njim. Ko so bili na morji, vstal je velik vihar, in Jezus je spal. Spal je, da je skušal vero in upanje svojih učencev, in jim pokazal, kako pravični sladko in mirno spi celo v viharjih. Pripravljaj je svoje učence na druge, mnogo hujše viharje, kateri so jih čakali, nas pa je učil, naj se v nevarnostih po zgledu učencev k Jezusu zatekamo. Sv. Avguštin pravi: Kristus je spal, učenci so se bali; zakaj? Zato, ker je vera v Kristusa v njih spala. Tako je v viharjih hudih skušnjav tvoje serce zmeteno, tvoja ladjica nepokojna; zakaj? tvoja vera spi. Torej zbudi Kristusa v svojem sercu, oživi svojo vero, in tvoja vest bo mirna, tvoja ladjica pokojna.

Zakaj je Jezus grajal svoje učence, ki so ga zbudili?

Očital jim je boječljivost in malovernost; zakaj ako bi bili v Jezusa terdno verovali, bili bi zaupali tudi v njegovo Božjo moč, po kateri jim more spěč ravno tako po-

magati, kakor budeč. Nič Bogu manj ne dopade, kakor malovernost in nezaupnost v njegovo mogočno pomoč. „Gospod pravi: Proklet človek, kateri zaupa v človeka in meso za svojo roko izvoli. Srečen človek, kateri zaupa v Gospoda, in je Gospod njegovo zaupanje.“ (Jerem. 17, 5. 7.)

Tudi nad nas pošilja Bog včasih viharjev, siromaštvo, preganjanje, obrekovanje, bolezni; tudi nam se včasih zdeva, kakor da bi Bog spal in nas pozabil. Vse to le dela, da skuša našo vero, upanje in ljubezen, in da nas opominja, naj tudi mi vse svoje zaupanje v njega stavljamo. O pravem času se Bog zbudi in nam pošlje svojo pomoč; zato kličemo v nadlogah in skušnjavah, v dušnih in telesnih viharjih: „Gospod! otmi nas, poginjamo“, ali kakor je David klical: „Vstani, Gospod! zakaj spiš? vstani in ne zaverzi nas vekomaj.“ (Ps. 43. 23.)

*Zakaj je Jezus vstal in zapovedal vetrovom in morju,
da je bila velika tihota?*

Da pokaže svojo vsegamogočno voljo, kateri morajo biti pokorni tudi vetrovi in valovi; in da nam razodeva, kako rad pomaga, kedar ga kličemo na pomoč. Ljudje, ki so videli čudež, so stermeli in rekli: „Kdo je te, da so mu pokorni vetrovi in morje?“

Vsaki dan mi vidimo in slišimo čudovita dela Božje vsemogočnosti, modrosti in dobrotljivosti, in vendar nas ne ganejo, temuč naša serca ostanejo merzla in terdovratna. Tako se pa godi, ker gledamo stvari le s telesnimi, ne pa z dušnimi očmi, to je, ker od stvari svojih serc ne povzdigamo k Stvarniku. Dokler se čudimo lepim, mnogoverstnim in koristnim stvarjem, pozabimo, kako lep, moder, bogat mora biti On, ki je vse tako lepo in modro stvaril; „ki je ukazal, in je bilo“.

Vsaka še tako mala stvar je svetnike razveseljevala; ena cvetlica, en červiček je zavzemal serce sv. Frančiška Salesijana, sv. Frančiška Serafiškega in drugih, da so občudovali mogočnost in ljubezen Božjo. Premišljevaje stvari Božje so kakor po lestvici dospeli do Tega, ki vsaki stvari daje življenje, gibanje in bitje.

Storimo še mi tako, in gotovo bomo Boga več ljubili, bolj goreče po njem hrepeneli! Ako pa tega ne storimo, ne živimo kakor pametni ljudje, ki smo vendar le v to stvarjeni, da Boga spoznamo in ljubimo.

Verska resnica od previdnosti Božje.

(„On pa je spal.“ Mat. 8, 24.)

Sveta katoliška cerkev uči, da Bog sveta ni le stvaril, temuč da ga tudi ohranjuje in vlada, in v tem obstoji Božja previdnost.

Nekteri ljudje sicer mislijo, Bog je vse previsok Gospod, da bi se še zmenjal za ljudi, ali da bi mu mar bilo za te svet. Dosti je, da je stvaril svet, potem ga je prepustil svoji osodi, ali samemu sebi; v svoji blaženosti se ne da motiti po takšnih skerbeh. — Kdor pa tako misli, napéno in nespametno od Boga sodi. Kakšen Bog bi pač to bil, ki ne bi hotel, ali ne mogel pečati se z vladanjem sveta! gotovo je, da ne bi bil neskončno dobrotljiv, vsega mogočen in vsegaveden, kakor mi verujemo od Boga.

Kdor pa veruje, da je Bog stvaril svet, (in kateri pameten človek o tem dvomi?) mora tudi verovati, da Bog svet ohranjuje in vlada. Bodi si ktera koli reč še tako umetno in terdno izdelana, vendar ne more obstati, ako nihče ne skerbi, da se ohrani; kako bi li svet, najumetnejše delo, mogel obstati, da ne bi razpadel ali v nered prišel, ako ne bi ga Bog, ki ga je iz nič stvaril, tudi ohranoval in vladal?

Res da so nam poti previdnosti Božje nekterokrat tako skriti in njegovo vladanje tako čudno, da bi človek lahko mislil na osodo, na primerek, na vpliv hudičev ali hudobnih ljudi; vendar se Božja previdnost ne da tajiti in gledé Boga ni primerka, ker se tudi najmanjša reč ne zgodi, da Bog ne bi vedel za njo, ali je ne vredoval, ali ne dopustil. „Še vrabec ne pade na zemljo brez vašega Očeta in vaši lasje na glavi so vsi razštetí.“ (Mat. 10, 29. 30.) Kar ljudje govorijo o namerku, osodi, slepi sreči, vse je gola domišljija nevernikov, katero so celo pametnejši ajdje zavergli. Svet le obstoji, ker ga neskončno modri in dobrotljivi Bog ohranjuje in vlada vse stvari. Tudi hudoba ljudi in hudičev služi Bogu, da po njih dosega svoje dobre namene, ker Bog tudi hudo, kar dopušča, zna in more tako obrniti, da se v dobro izide; po nauku sv. Avguščina Bog rajši hudo dopušča, da se dobro ne opusti. Sveto pismo temu spričuje na vseh svojih listih. Le spominjajmo se, kaj nam pripoveduje od naših prvih starišev, od Abrahama, egiptovskega Jožefa, Mojzesa, Izraelskega ljudstva, Joba, Rute, Davida, Tobija, Esthere, Judite itd.; vse nam jasno kaže

Božjo previdnost, ktera po svojej modrosti in ljubezni, z vsegamočno roko vse vodi k časni sreči in večnemu blagru tistim, ki Boga ljubijo. Tudi današnje evangelje nam to priča. Zakaj stopi Jezus v čolnič? Zakaj On spi? ali se je vse to le namerilo? Nikakor ne; ampak zgodilo se je po volji in naredbi Kristusovi, da bi pokazal svojo vsegamočnost in poterdil vero in zaupanje svojih učencev.

Neskončno modri, dobrotljivi in mogočni Bog vse previdi, vreduje, vlada in ohranjuje, červiča v prahu, kakor nebeškega Serafa. To nam pričuje sv. pismo, lastna pamet in vsakdanja skušnja. Le bolj pazimo na vse, kar se po svetu ali z nami godi, lahko bomo spoznali previdnost Božjo, in gotovo jej bolj zaupali, kakor dosihmal. „Gospod me vodi in nič mi ne bo manjkalo;“ pel je David. (Ps. 22, 1.)

Da! ničesar nam ne bo manjkalo, če se izročamo volji Božji in smo zadovoljni z naredbami Božjimi: ako se pa volji Božji ustavljamo, zabredemo v stránpote in v nesrečo. Kakor mlado dete na rokah svoje ljube matere mirno spi, tako naj tudi človek mirno počiva v krilu Božje previdnosti. „Glej! ne dremlje in ne spi, kateri varuje Izrael.“ (Ps. 120, 4.)

Zdihljej. Dodeli nam, o usmiljeni Jezus! da v vseh svojih potrebah prav terdno zaupamo v Tvojo Božjo pomoč in ne dopusti, da bi bili kedaj malo-verní. Ne odtegni nam Svoje pomoči in milosti v nevarnostih, ktere nas obdajajo od vseh strani, pomiri valove in viharje, ki preganjajo Tvojo cerkev, katero si odkupil s svojo Rešnjo kervjo. Naj vlada mir po vsem svetu, da ložej pobožno in pravično živimo, in tako srečno pridemo v zaželjeni kraj večnega mirú in veselja. Amen.

Peta nedelja po sv. treh kraljih.

Vvod sv. meše kakor tretjo nedeljo po sv. treh kraljih.

Ta nedelja nam priporoča lepe keršanske čednosti in nas uči, da Bog grešnike terpi, naj bi se dobri vadili v poterpežljivosti.

Cerkvena molitev. Ohrani prosimo, o Gospod! z vednim usmiljenjem svojo družino, da bo, ker se na samo upanje nebeške milosti opira, pod Tvojim varstvom vedno obvarovana; po Gospodu našem i. t. d.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Kološanov 3,
12—17.

Bratje! oblecite, kakor izvoljeni Božji, sveti in ljubi, priserčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, pohlevnost, poterpežljivost. Prenašajte eden drugega, in odpuščajte si med seboj, če ima kdo čez koga pritožbo; kakor je Gospod vam odpustil, tudi vi. Pred vsem tem pa imejte ljubezen, ktera je vez popolnamosti, in mir Kristusov naj veselo gospoduje v vaših sercih, h kateremu ste tudi poklicani v enem telesu; in bodite hvaležni. Beseda Kristusova naj prebiva obilno med vami z vso modrostjo; učite in opominjajte se med seboj s psalmi, s hvalnimi in duhovnimi pesmi, pojte Bogu veseli v svojih sercih. Vse, karkoli delate z besedo ali v djanji, vse storite v imenu Gospoda, Jezusa Kristusa, in zahvalite Boga in Očeta po njem.

Zakaj imenuje sv. Pavl ljubezen vez popolnamosti?

Kar je telesu lepa obleka, to so duši keršanske čednosti, kterih najimenitnejša je ljubezen; zato jo sv. Pavl imenuje vez popolnamosti. Ljubezen do Boga in bližnjega še le drugim čednostim popolnamost daje in jih med seboj tako tesno in močno veže, da ena brez druge ne more biti. Kdor ljubi Boga in bližnjega, ima gotovo tudi druge čednosti in je usmiljen, miloserčen, dobrotljiv, ponižen, krotek in poterpežljiv, prenaša slabosti svojega bližnjega, rad odpušča; da kratko rečem, on doprinaša vse čednosti iz ljubezni, brez ktere ni prave čednosti.

Kedaj gospoduje mir Kristusov v naših sercih?

Mir Kristusov je tisti mir, ki nam ga je Kristus za služil in zapustil, rekoč: „Mir vam zapustim, svoj mir vam

dam; ne kakor svet daje, vam jaz dam. Vaše serce naj se ne prestraši in naj se ne boji.“ (Jan. 14, 27.) Mir Kristusov je mir dobre vesti, ktera nam nič hudega nema očitati in stori, da smo veselega, mirnega serca. Mir Kristusov je v terdnem zaupanju v Božjo previdnost, po katerem se na tem svetu ne ustrašimo nobene sile, tudi smerti ne. Mir Kristusov imamo, če smo zadovoljni in krotimo svoje nagone in strasti, zoper hudo in pregrehe pa se serčno vojskujemo. Te mir vse naše misli in želje v pravem redu derži in stori, da imamo mir sami v sebi in s svojim bližnjim in s celo dušo Kristusu služimo. Da si te mir ložej ohranimo, treba je, da Božjo besedo radi poslušamo in predmišljujemo in se med seboj k dobremu opominjamo in podučujemo s prepevanjem psalmov in svetih pesem. Sv. Tomaž Kempčan pravi: „Ubogi v duhu in ponižni imajo mirú obilo; prevzetni in lakomni ga nimajo.“

Zakaj naj bi vse storili v imenu Gospoda Jezusa Kristusa?

Naša dela in opravila so le takrat pred Bogom zaslužna in njemu dopadljiva, ako je storimo iz ljubezni do Jezusa, njemu na čast, po njegovi misli in v njegovem duhu. Zatorej nas opominja apostelj, naj vse, karkoli delamo, naj jemo, pijemo, delamo, spimo itd., storimo v imenu Jezusa Kristusa in s tem hvalimo in častimo Boga, nebeškega Očeta. — O kako bodo žalostni na smertni postelji tisti, ki opuščajo svoja vsakdanja dela po dobrem namenu Bogu darovati; prepozno bodo spoznali, da so prazni dobrih del! Nasproti bodo pa uni vsi veseli, katerim vest spričuje, da so pri vsem svojem djanji in nehanji ozirali se le na Božjo voljo in čast. — Naj bi to vsi pomislili, posebno pa tisti, ki morajo s težkim delom, v trudih in težavah služiti si kruha; naj bi vselej vse svoje trude in težave s terpljenjem in zasluženjem Kristusovim sklenjevali, nebeškemu Očetu darovali in tako Kristusa nasledovali, ki ni poznal drugega namena, kakor storiti voljo nebeškega Očeta in njega povelečevati.

Kar je oko našemu telesu, to je namen pri vsakem djanji. — „Svetilo tvojega telesa je tvoje oko. Ako je oko čisto, bo vse tvoje telo svetlo. Ako je pa tvoje oko hudobno, bo vse tvoje telo temno.“ (Mat. 8, 22. 23.) Tako je z namenom. Dober namen posveti navadno delo in ga stori za služno; slab namen pa najboljšemu delu vrednost in zasluženje jemlje. Obudimo pri vsakem delu dober namen,

posebno zjutraj za vsa dela, ktera bomo čez dan storili. Recimo: Vse, kar Bog hoče, kakor Bog hoče, iz ljubezni in na čast Jezusu Kristusu!

Od cerkvenega petja.

„Opominjajte se med seboj s psalmi, s hvalnimi in duhovnimi pesmi, pojte Bogu veselo v svojih sercih.“ (Kol. 3, 16.)

Po sporočilu svetega pisma so David, Salomon in Ecehija že v starem zakonu napravili, da so duhovni in leviti prepevali psalme in druge svete pesmi. V novem zakonu je bila od nekdanj navada, da so se v katoliških cerkvah pevali psalmi, antifone, sekvence in duhovne pesmi. Kristus sam je po zadnji večerji pel hvalno pesem (Mark. 14, 26.) in prvi kristjani so po apostolskem povelji pri Božji službi psalme in druge svete pesmi peli. To lepo navado je ohranila katoliška cerkev in zapovedala, naj verni pri službi Božji prepevajo pobožne pesmi in posnemajo angelje, ki v nebesih neprenehoma s petjem Boga slavijo. Prejšne dni so kristjani tudi tako delali, in so včasih cele noči v cerkvah prepevali, toda ta sveta gorečnost je zdajne dni že močno opešala in s cerkvenim petjem v nekterih krajih prav slabo stoji. — Petje, ako je spodobno in lepo vbrano, močno vnema, oživlja in povekšuje pobožnost pri Božji službi; če je pa nespodobno, posvetno, le moti in pohujša.

Cerkveno petje je 1. ali priprosto, posamno petje, n. pr. kakor poje mešnik sv. mešo ali druge molitve pri cerkvenih opravilih; in 2. skupno ali koralno petje, kedar več pevcev vkup poje, bodi si enoglasno, kedar vsi pevci en glas pojejo, bodi si figuralno, t. j. kedar vbrano pojejo pevci več glasov.

Kedar se psalmi in nekatere druge cerkvene pesmi koralno pojejo, se pevci ločijo v dva kora ali dela in pojejo med seboj si odgovarjaje. Ta navada sega v starodavne čase in jo imamo iz antijohijske cerkve, kjer je bila vpevljana že za časa sv. Ignacija mučenika, ki je bil ondi tretji škof za sv. Petrom. Naslanja se pa na videnje preroka Izaija, po katerem so Serafimi stoječi ob obeh straneh Božjega sedeža eden drugemu vpili: „Svet, svet, svet je Gospod Bog vojskinih trum.“ (Iz. 6, 3.)

Tudi domače petje mnogo pripomaga k pobožnosti in serca razveseljuje in tudi od tega petja veljajo besede sv.

aposteljna: „Pojte Bogu veseli v svojih srcih.“ Nespodobnega petja naj bi ne bilo nikdar med nami, niti v cerkvi, niti v družbah, ker tako petje Boga žali in ni za kristjane.

Z dihljej. O Bog ljubezni! Bog poterpežljivosti, Bog usmiljenja! nagibaj naša serca, da svojega bližnjega priserčno ljubimo in vse, karkoli mislimo in govorimo ali delamo, storimo v imenu našega Gospoda Kristusa in se Tebi, Bogu in Očetu po njem zahvaljujemo!

Evangelje sv. Matevža 13, 24—30.

Tisti čas je Jezus množicam to priliko povedal: Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme vsejal na svojo njivo. Kedar so pa ljudje spali, prišel je njegov sovražnik, in je pri-sejal ljulike med pšenico, in je preč šel. Ko je pa zelenje zrastlo, in sad storilo, tedaj se je tudi ljulika prikazala. Pristopili so pa hlapci hišnega gospodarja, in so mu rekli: Gospod! ali nisi dobrega semena vsejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko? In jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci so mu rekli: Hočeš, da gremo, in jo poberemo? In reče: Nikar, da kje ljuliko pobiraje, ž njo vred tudi pšenice ne porujete. Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženjicam: Poberite prvič ljuliko, in jo povežite v snopke, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico.

Kaj pomeni nebeško kraljestvo?

Nebeško kraljestvo pomeni sveto cerkev ali zbor vseh pravovernih kristjanov na zemlji, ki so v nebesa poklicani.

Zakaj se cerkev imenuje kraljestvo nebeško?

Cerkev se imenuje kraljestvo nebeško: 1. ker jo je sam Bog postavil in ljudi v njo kliče (Mat. 20.); 2. ker je Bog

vedno s svojo cerkvijo in jo vlada, kakor je Kristus objubil (Mat. 28, 20.); 3. ker nas cerkev k Bogu v nebesa pripelje, ako njene nauke zvesto spolnujemo. (Joan. 17, 24.)

Kako nam Jezus razlaga priliko od ljulike med pšenico?

„Kteri dobro seme seje, je Sin človekov. Njiva je svet; dobro seme so otroci kraljestva; ljulika so otroci hudobe. Sovražnik pa, kteri jo je vsejal, je hudič; žetev je konec sveta, ženjice so angelji.“

Kaj je dobro seme in kaj je ljulika?

Dobro seme pomeni, po nauku Jezusovem, otroke kraljestva, to je, pravoverne kristjane, ki so živi udje svete katoliške cerkve; tudi beseda Božja je dobro seme, ker ljudi spreoberne v otroke Božje in rodi sad dobrih del.

Ljulika so otroci hudobe, to je tisti, ki grehe doprinašajo in v grehah živijo, kakor uči sv. apostelj: „Kdor greh dela, je iz hudiča. (I. Joan. 3, 8.) Ljulika je tudi vsaka kriva vera, vsak zapeljiv in slab izgled, ki človeka v greh in k hudiču napeljuje.

Kdo seje dobro seme? Kdo seje ljuliko?

Najboljše seme je sejal Sin človekov, Jezus sam. Dobro seme so sejali aposteljni in ga sejejo še današnje dni dobri učenički, ki učijo pravo Kristusovo vero, in dobri stariši, ki svoje otroke skerbno izrejajo. — Ljuliko so sejali in še sejejo krivoverci, zapeljivci in grešniki po slabih izgledih, — največ je pa seje hudič, človekov najhujši sovražnik.

Kteri ljudje spijo?

Spijo vsi tisti, kteri ne marajo za zveličanje svojih duš, ne poslušajo Božje besede, ne prejemajo svetih zakramentov, ne berzdajo svojih čutov. Ker spijo, prikrade se jim sovražnik v serce in va-nj zaseje ljuliko napuha, lakomnosti, nečistosti in drugih grehov. Posebno nevarno je, ako spijo tisti, ktere je Bog postavil čuvaje, n. pr. škofje, duhovni, predpostavljeni, stariši. Spijo pa, kedar ne spolnujejo svojih dolžnost in ne skerbijo za tiste, kterim jih je Bog pastirje postavil; po svoji nemarnosti so krivi, da se ti zapeljejo ali celo pogubijo.

Zakaj Bog ne pripusti pobrati ljuliko, t. j. hudobneže iz pšenice?

1. Ker je prizanesljiv in miloserčen do grešnikov, katerim daje časa, naj bi se spokorili in dobra pšenica postali; 2. pa tudi zavoljo pravičnih, kateri po hudobnih priložnost dobijo, da se vadijo v čednostih in nabirajo zasluženja s poterpežljivostjo in ponižnostjo.

Kedaj bo čas žetve?

Kedar človek umerje, dozori, naj si bo pšenica ali ljulika. Velika žetev pa bo sodni dan. Takrat poreče sodnik svojim angeljem: „poberite prvič ljuliko“ t. j. odločite hudobne od pravičnih. „Povežite ljuliko v snopke, da se sēžge;“ hudobni bodo verženi v večni ogenj. „Pšenico spravite v mojo žitnico“; pravični bodo sprejeti v nebesa. Ljulika bo torej zvezana v snopke ter v ogenj veržena, to pomeni, da bodo hudobni terpeli v večnem ognju v družbi zaverženih.

Z d i h l j e j. O ljubi Jezus! Ker naše duše tako priserčno ljubiš, vsejal si v naša serca dobro seme Božje besede, naj bi obilen sad rodilo v večno življenje; naj to seme v nas se oživiti in rodovitno postati; obvaruj nas hudega sovražnika, da ne vseje v naša serca ljulike krivih in slabih naukov in dobrega semena ne pokvari; varuj nas grešnega spanja in lenobe v dobrem, naj bomo vedno čuječi in previdni v skušnjavah sveta, hudiča in mesa, da jih serčno premagamo in srečno umerjemo. Amen.

Od nagnenja k hudemu.

(„Od kod ima ljuliko.“ Mat. 13, 27.)

Od kod je naše hudo nagnenje?

Nasledek je podedovanega greha, to je, tistega greha, ki sta ga storila prva dva človeka, Adam in Eva v paradižu po svoji nepokorščini in ga vsi ljudje od nju podedvajo. Pri svetem kerstu se človeku izvorni greh izbrše, tudi dolg in večna kazen se mu odpusti, hudo nagnenje pa vendar še

ostane, (Catech. Rom. Part. II. c. 2 § 43) toda to nagnenje k hudemu še ni greh, dokler človek v hudo prostovoljno ne privoli.

Zakaj še ostane hudo nagnjenje v človeku po izbrisnem izvirnem grehu?

1. Naj bi se ponižali spoznavši svojo slabost in svojo veliko revščino, in pri Bogu, najboljšem in usmiljenem Očetu zavetja iskali, kakor je storil sv. apostelj Pavel, ko je bil od svojega mesa, od satanovega angelja hudo skušan. (2. Kor. 12, 7.—8.)

2. Da se v nas razodevlje krepost in moč milosti Božje in pomoči Kristusove, in da se povečuje Božja čast, kar se ne bi moglo zgoditi brez naše slabosti.

3. Da se nam priložnost daje vojskovati se, zmagati in ne opešati. Kjer ni truda, ni zasluzka; kjer ni vojske, ni zmage. Kako bi mogli vaditi se v čednostih in služiti si nebesa, če ne bi nam hudo nagnenje dajalo prilike, da se mu zoperstavljamo in s pomočjo milosti Božje tudi zmagamo. „Kar bojevalca utruduje, zmagovavca venčuje“; pravi sv. Bernard.

4. Da se učimo, pohlevno prenašati pregreške in slabosti drugih in da se varujemo pasti v enake skušnjave. (Gal. 6, 1.)

Nauk od proste volje človekove.

Zakaj je dal Bog človeku prosto voljo?

Bog je dal človeku zraven pameti še prosto voljo in ta mu je ostala še po storjenem grehu, dasiravno je pohujšana. S svojo prosto voljo se more človek odločiti za to ali drugo reč, za dobro, pa tudi za hudo; v njegovi moči je kaj storiti, ali opustiti. Prosta volja zamore človeku res tudi v pogubljenje biti, zatorej bi utegnili prosto voljo človekovo za kaj hudega ali slabega imeti. Temu ni tako.

Prosta volja je človeku najviša čast, ktera ga povišuje nad vse pozemeljske stvari. Vse druge stvari delajo le to, k čemur so gnane, človek pa dela s prosto voljo. Človek ima prosto voljo, Božji vsegamogočnosti se pa vendar ne more ustavljati in njegovih sklepov ne more prekrižati; tako se razodeva Božja vsegamogočnost v kljub prosti volji človekovi.

Prosta volja je človeku potrebna v zasluženje; zakaj kar prisiljen stori, od tega nema niti časti, niti zasluženja. Če je pa v njegovi moči, dobro opustiti ali hudo storiti in se vendar le za dobro odloči, to še le daje njegovemu djanju vrednost in zasluženje.

Prosta volja je človeku dana Bogu na čast in veselje, ker Boga največ veseli in časti služba, katero mu daruje človek s pametjo in prosto voljo obdarjen. Naj bi torej svojo prosto voljo vedno obračali Bogu na čast in nam v zveličanje!

Šesta nedelja po sv. treh kraljih.

Vhod, kakor pri meši na 3. nedeljo po sv. treh kraljih.

Cerkvena molitev. Vsegamogočni Bog! prosimo, dodeli nam, naj vedno le to premišljujemo, kar je po pameti in v govoru ter v djanji le to delamo, kar se Tebi dopada — po Jezusu Kristusu i. t. d.

Berilo iz 1. lista sv. Pavla apost. do Tesaloničanov.
1, 2—10.

Bratje! hvalo dajemo vselej Bogu za vas vse, in vas imamo neprenehoma v spominu v svojih molitvah, in pomnimo djanja vaše vere, in truda in ljubezni, in potrpežljivosti, v upanji v Gospoda našega Jezusa Kristusa pred Bogom in Očetom našim; ko vemo, od Boga izvoljeni bratje! vaše izvoljenje, ker naš evangelj ni bil le v besedi pri vas, ampak tudi v moči in svetem Dubu, in v veliki obilnosti, kakor veste, kakšni smo bili med vami zavoljo vas. In vi ste posnemavci naši in Gospodovi postali, ker ste besedo sprejeli v velikih nadlogah z veseljem svetega Duha; tako da ste podoba postali vsem

vernim v Macedoniji in Ahaji. Zakaj od vas se je razglasila beseda Gospodova, ne le po Macedoniji in po Ahaji, ampak tudi na vse kraje je šla vaša vera, katero imate v Boga, tako da nam ni treba, kaj govoriti. Saj sami od nas oznanujejo, kako smo bili pri vas sprejeti, in kako ste se od malikov k Bogu obrnili, služiti živemu in pravemu Bogu, in čakati njegovega Sina z nebes (kterega je od mertvih obudil), Jezusa, kateri nas je otel od prihodnje jeze.

R a z l a g a. Sv. Pavl je bival v Korintu s Silvanom in Timotejem, ki sta mu pomagala vstanoviti cerkev Solunsko ali Tesaloniško. Iz Korinata piše Pavl cerkvi Solunski ali keršanskim Solunčanom.

Za pozdrav jim vošči gnado in mir, ker brez gnade ni mirú Božjega.

Bogu se zahvaljuje in veseli se njih lepega obnašanja; pohvali jih ob enem, da je njih vera bila delavna, ljubezen živa, terdno in stanovitno njih upanje v Kristusa. Zato ima upanje, da so od Boga izvoljeni — k pravi veri in zveličanju, ker je Bog njegovo besedo med njimi s čudeži poterdil in darove sv. Duha nad nje izlil.

Hvali jih, da so zavoljo vere velike nadloge z veseljem preterpeli. Tako so postali posnemavci aposteljnovi in Kristusovi, ki nam je najlepši zgled v življenji in terpljenji.

Solunčanom pričuje, da so po svoji lepi obnaši zgled postali vsem vernim v Macedoniji in Ahaji, ter da se od njih razširja beseda in vera Gospodova na vse kraje.

Sami so razglasili na vse strani, kako prijazno so sprejeli aposteljna in kako so se odpovedali malikom, da bi služili pravemu Bogu in čakali Jezusa, Sina Božjega in Odrešenika.

N a u k i. Sv. Pavl se zahvaljuje Bogu zavoljo lepega zadržanja Solunčanov in neprenehoma za nje moli. Naj

bi se tudi mi zahvaljevali Bogu za sv. vero, brez ktere ni zveličanja, in prosili za gnado Božjo, brez ktere ne moremo nič dobrega, niti početi, niti storiti, niti doveršiti!

Sv. Pavl se veselo spominja njih vere, ljubezni in upanja. Vsakemu kristjanu mora biti največe veselje, videti, če se razširja kraljestvo Božje; dolžni smo pa vsi po svoji moči pripomagati k razširjanju svete vere in kersških čednost, v kterih je kraljestvo Božje! Sv. apostelj upa, da so Solunčanji izvoljeni. — Poklicani smo tudi mi; bomo pa tudi izvoljeni? Jezus je učil: „Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.“ (Mat. 20, 16.) Živimo po svojem poklicu in po veri, da bomo gotovo tudi izvoljeni! Solunčani so posnemali aposteljna in Kristusa v življenji in terpljenji; tudi naša skerb naj bo, posnemati lepe zglede Kristusa, aposteljnov in svetnikov, in tudi mi bomo postali drugim v izgled, in beseda in vera Gospodova se bo širila po svetu! Solunčani so se odpovedali malikom, služili pravemu Bogu ter čakali njegovega Sina Jezusa z nebes. Odpovejmo se tudi mi vsakemu malikovanju, ljubimo Boga več, kakor njegove stvari, bolj, kakor svoje meso in sladnosti, in čakali bomo z veselim upom prihod Jezusa Kristusa na sodni dan!

Evangelje sv. Matevža 13, 31—35.

Tisti čas je Jezus množicam to priliko povedal: Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu, ktero je človek vzel in na svojo njivo vsejal. To je sicer najmanjše zmed vseh semen; kedar pa zraste, je večje, kakor vsa zelišča, in je drevo, tako da ptice spod neba pridejo, in prebivajo na njegovih vejah. Drugo priliko jim je govoril: Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, kterega je žena vzela in vmesila med tri polovnike moke, da se je skvasilo. Vse to je Jezus množicam govoril v prilikah, in brez prilik jim ni govoril, da se je dopolnilo, kar je govorjeno po preroku, ki pravi:

Odperl bom v prilikah svoja usta, in bom izrekel skrito od začetka sveta.

R a z l a g a. Jedro današnjega sv. evangelja ste dve priliki. V prvi primerja Jezus svojo cerkev in svoj nauk ženofovemu ali gorčičnemu semenu, da bi kazal njuno rast in razširjanje na zunaj; v drugi priliki primerja nebeško kraljestvo kvasu, da bi naznanil, kako bota njegova cerkev in njegov nauk delala znotraj v človeku. Gnada Božja na tihem dela, kakor kvas; žene in raste, dokler ne prešine celega človeka in ga prerodi kakor v novo stvar.

Zakaj se cerkev primerja ženofovemu zernu?

Ženofovo ali gorčičino zerno je najmanjše izmed vseh semen; gorčica pa je izmed zelišč največe, ker zraste tako velika, kakor drevo, (do 10 čevljev visoko) ima veliko vej in široko perje, tice prileté in na njenih vejah prebivajo. — Kakor iz majhnega gorčičinega semena zraste veliko drevo, tako se je sv. cerkev na zemlji iz malega začela, zdaj pa se razširja po vsem svetu in sprejema vse ljudi, kateri v nji iščejo zavetja.

Ko je Jezus začel učiti, pridružil si je dvanajst apostelnov in ti so bili prosti ribiči; zares majhen začetek, — malo zerno! Zdaj šteje katoliška cerkev svoje verne na milijone; njeni udje so po vsem svetu, celo svetniki v nebesih in verne duše v vicah so njeni udje. Iz malega semena je zraslo veličansko drevo, kterege veje obsegajo cel svet in segajo celo v nebesa, da celo tice nebeške na njegovih vejah prebivajo.

Kristjani! tudi mi smo tiste presrečne tice, ktere so sprejete med veje katoliške cerkve in prebivamo v senci milosti Božje; hvaležni bodimo za to gnado, zakaj, ako se deržimo Kristusova in njegove cerkve, sprejeti bomo tudi v nebeško kraljestvo!

Zakaj se je Kristusova vera in cerkev tako hitro razširila?

Pripomagalo je k temu več reči: 1. Božja vsegamogočnost, ktera zna iz malega kaj velikega storiti, da celo

še svet iz nič stvariti. Aposteljni so od Jezusa po svetem Duhu prejeli moč čudeže delati in ti čudeži so pričevali, da so res od Boga poslani. 2. Lepota Jezusovega nauka in moč Božje besede. Tako lepo, kakor Jezus, še nihče ni govoril o Bogu in Božji ljubezni do nas, o našem cilju in poklicu ter o svetih nebesih. Božja beseda ima čudovito moč, ona presega kosti in mozeg in sega do duše. 3. Prelepo življenje prvih kristjanov, zlasti njihova ljubezen med seboj, ktera se je celo nevernikom dopadala; živeli so med seboj kakor bratje in sestre. 4. Celo to, kar so ajdje počenjali, da bi zaterli Kristusovo cerkev, služilo ji je v razširjanje; zato je rekel učeni Tertulijan: „kri mučeniška je postala seme kristjanov.“

Tudi nevera in kriva vera se hitro razširja, kakor sploh glota na njivi hitreje in bujneje raste, kakor dobro žito in se merčesi naglje množijo, kakor koristne in plemenite živali. Nevera in kriva vera učite, kar strasti boža in mesenemu poželjenju vstreza, zato se ju meseni ljudje radi poprimejo in strasti človeške pomagajo ju razširjati. Kristusova vera pa uči in tirja mnogokaj, kar kervi in mesu ni po godu, zato je tako čudno hitro rastla le s pomočjo milosti Božje.

Sloveči Tomaž Mor, kancelar krivoverskega kralja angleškega Henrika VIII., je rekel te pomenljive besede: „Da se je kriva vera na Angleškem tako naglo razširila, temu ne gre se čuditi, kajti tudi kamen po svoji teži v globočino leti.“

Zakaj je Jezus tako rad v prilikah govoril?

V prilikah je Jezus najrajši učil, da bi njegove nauke razumeti tudi priprosti, neučeni ljudje in jih ložej ohranili v spominu.

Nekterih resnic pa ljudje takrat nikakor ne bi mogli razumeti, in te je hotel Jezus v prilikah ohraniti poznejim zarodom, katerim bota milost Božja in spolnenje odkrila pomen.

N a u k. Iz mladega zerna zraste veliko drevo; malo kvasu veliko moke zakvasi. Iz malega zraste veliko — na dobro, kakor na hudo stran. Z malimi rečmi si nebesa kupimo, po malih rečeh si tudi lahko pekel zaslužimo. Bodimo torej zvesti v malih rečeh, le kdor je v malem

zvest, njemu se veliko zaupa. Varujmo se hudega, naj bi se nam še tako majhno zdelo, ker je začetek greha in prva stopinja v pekel. Pri izpraševanju vesti posebno na malenkosti glejmo, ker se najrajši skrivajo našim očém. „Kdor misli, da stoji, naj gleda, da ne pade,“ opominja sv. Pavl.

Zdihljaj. O najkrotkejši Jezus! Ti si pravo ženofovo zerno, iz kterega je izrastlo veliko drevo, čegar verh sega nad nebesa: Tebe hvalimo in častimo iz dna svojih serc in priserčno Tebe prosimo, sprejmi nas kot revne tičice v Svojo senco, naj bi ondi zavetja našli pred peklenskimi ropnimi ticami in hrani nas s Svojim sadjem na tem nevarnem svetu. Amen.

Velikonočna doba.

Z nedeljo „Septuagesimo“ se začne velikonočna prazniška doba, ktera obsega 16 tednov. V to dobo spadajo: 3 predpostne nedelje, ktere nas pripravljajo na post; 6 postnih nedelj in tednov, v kterih se pripravljamo na Veliko noč; 6 nedelj in tednov po Veliki noči, v kterih se veselimo Gospodovega vstajenja; in binkoštni prazniki s tednom pred binkošti in po binkoštih. — Ta prazniška doba se koača z binkoštno osmino in nam pred oči stavi neskončno ljubezen Sinu Božjega, njegovo očitno življenje, njegove nebeške nauke in dela, njegovo terpljenje, smert, vstajenje in njegov vnebohod.

Pomen posta in nedelj: Septuagesima, Seksagesima, Quinquagesima.

Post ali postni čas je odmenjen pripravljanju na velikonočni praznik. Katoliška cerkev hoče, naj bi se verni

kristjani pripravljali na velikonočni praznik s postom, molitvijo in premišljevanjem britkega terpljenja in smerti Jezusove v znamenje, da moramo tudi mi grehu odmreti, ako hočemo z Jezusom vstati k novemu duhovnemu življenju.

Brez dvoma so kristjani začeli postiti se, ker so hotli posnemati Jezusa, ki se je, preden je začel učiti, postil 40 dni. Prav primerno so postni čas postavili pred Veliko noč, v znamenje namreč, da so se hotli vdeležiti Jezusovega terpljenja.

Dandanešnji se sveti postni čas s pepelnično sredo začinja, — in je zapovedan post ob vseh delavnikih, katerih je do velikonočne nedelje ravno štirideset. Ob nedeljah ni zapovedan post.

Pred šestim stoletjem pa ni bilo tako. Po nekterih krajih se zunaj nedelje tudi niso postili veliki četrtek in veliko saboto, postili so se pa v ponedeljek in torek pred pepelnično sredo, in tako so tudi 40 dni posta imeli. V spomin te navade, nedeljo tega tedna še zdaj imenujemo „quingagesimo“ t. j. petdeseti dan pred Velikonočjo ali tretjo predpepelnično nedeljo.

Po družih krajih se kristjani niso postili noben četrtek v veseli spomin, da je Jezus te dan postavil zakrament sv. Rešnjega telesa; zato so pa post celi teden pred pričeli. Od tod se še dandanešnji nedelja tega tedna kliče „seksagesima“, t. j. šestdeseti dan pred velikonočjo ali druga predpepelnična nedelja; postili so se tudi ti kristjani 40 dni.

Spet drugi kristjani se pa zunaj nedelj in četrtekov tudi ob sobotah niso postili, torej so post še en teden poprej pričeli; od tod nedeljo tega tedna še zdaj imenujemo „septuagesimo“ t. j. sedemdeseti dan, ali prvo predpepelnično nedeljo. — Kteri so se bili te šege poprijeli, so le 36 dni posta imeli, in imenovali so ga desetino celega leta, ki so jo v spokornem postu v pripravljanje na velikonoč preživeli.

Nekteri pa terdijo, da je navada, začenjati post z nedeljo septuagesimo, bila vpeljana v spomin sedemdesetletne sužnosti v Babiloniji. Kakor so Judje celih sedemdeset let morali se pokoriti v sužnosti za svoje grehe in so s to pokoro dosegli milost, da so se smeli verniti nazaj v domačo deželo, tako so tudi kristjani se postili in pokoro delali 70 dni, da bi tudi dosegli milost Božjo. Pa ne samo imena teh nedelj so se v cerkvi do današnjega dne ohranila, cerkev jih še zdaj skoraj ravno tako obhaja, kakor postne nedelje.

Kterih posebnih obredov se derži cerkev ob predpostnikih in postnih nedeljah?

V mešah na predpostne in postne nedelje se ne poje „Gloria,“ tudi ne „Ite missa est;“ v duhovnih molitvenih urah se ne reče „Te Deum laudamus,“ ker so vesele pesmi in jih cerkev rabi le takrat, kedar ne žaluje; torej je postni čas cerkvi žalovanjski čas.

K daritvi svete meše pristopi duhoven v višnjevi mešni obleki. Višnjeva barva velja v cerkveni rabi v znamenje pokore; torej duhoven že v svojem pristopu k altariji naznanja, da je postni čas namenjen in odločen pokori. Cerkveni obredi pri Božji službi kličejo vernim kristjanom: „Obžalujte svoje grehe in spokorite se; z dobrimi deli si pripravljajte pot v nebesa.“

Nedelja Septuagesima.

Že vvod svete meše na nedeljo „septuagesimo“ nam pred oči stavi vso revščino, v katero smo zabredli po grehu; glasi se: „Obdale so me smertne bolečine, — obdale so me peklenške bolečine. V svoji stiski sem klical Gospoda in uslišal je moj glas s svojega svetega tempeljna.“

Ljubim Te, Gospod, moja moč, Gospod, moja terdnjava, moje pribežališče in moj rešenik.“ (Ps. 17.)

Cerkvena molite v. Prosimo Te, o Gospod! usliši milostljivo prošnjo Svojega ljudstva, da nas Tvoja miloserčnost zavoljo časti Tvojega imena reši, ki se po zasluženju kaznujemo za svoje grehe, po Gospodu našem . . .

Berilo iz 1. lista sv. Pavla apost. do Kor. 9, 24—27 in 10, 1—5.

Bratje! ne veste li, da tisti, kateri v ograji tekó, vsi sicer tekó, pa le eden stavo dobi? Tako tecite, da jo dosežete! Vsak pa, kateri se na premaganje skuša, se vsega zderži; in oni sicer, da strohljivo kronó prejmejo, mi pa nestrohljivo. Jaz tedaj tako tečem, ne kakor nepremišljeno, se tako bojujem, ne kakor da bi po vetru mahal; ampak

tarem svoje telo, in ga v sužnost devam, da, ko druge učim, sam ne bom zaveržen. Nočem namreč bratje, da bi ne vedeli, da so naši očetje vsi pod oblakom bili, in vsi skoz morje šli, in so bili vsi v Mojzesu kerščeni v oblaku in v morji, in so vsi eno duhovno jed jedli, in vsi eno duhovno pijačo pili (pili pa so iz duhovne skale, ktera je za njimi hodila; skala pa je bila Kristus). Ali prav veliko jih je bilo, ki niso Bogu dopadli.

R a z l a g a. Jezus nás uči: „Nebeško kraljestvo silo terpi in silni ga na se potegnejo“ (Mat. 11, 12.) in „prijadevajte si, skoz ozka vrata noter iti“ (Luk. 13, 24.); „zakaj široka so vrata in prostorna pot, ktera pelje v pogubljenje in veliko jih je, kateri po nji noter hodijo. Kako ozka so vrata, in tesna je pot, ktera pelje v življenje in malo jih je, kateri jo najdejo. (Mat. 7, 13—14). K zveličanju ni zadosti, da smo kerščeni, treba nam je za nebesa se truditi s postom, pokoro in dobrimi deli. Ravno to nas uči sv. apostelj v danešnjem berilu, v katerem nam tri izgled pred oči stavi, da bi nam kazal, kako naj se trudimo priti po sternem potu, skoz ozka vrata v nebesa.

Pervi izgled vzame od ajdovskih Gerkov. Na Istmu v Korintu so za stavo tekali. V tekališču so od konca k cilju vselej po štirje ob enem tekli, in on, ki je prvi pritekel, je za cilj prijel. Premagavci prvih tekov so napravili nove verste po štirje in so se zopet med seboj skušali in le on, kateri je vse pretekkel, je bil zmagal, ter je plačilo prejel. Torej veliko je bilo poklicanih, malo pa izvoljenih.

Tudi naše življenje, hoče sv. Pavl reči, je tako tekališče; za plačilo nam je postavljeno večno življenje; zato nam kliče: „Tako tecite, da jo dosežete“ t. j. krono večnega življenja. — Še druga igra je bila v navadi med Gerki, borili so se za stavo. Ti, ki so se hotli očitno vpričo ljudstva boriti za stavo, so se na te boj skerbno in dolgo časa pri-

pravljali. Živelii so zmerno, vina niso pili, zderževali so se slastnega razveseljevanja ter so se dolgočasno v tem vadili.

Če so se uni borivci toliko zatajevali zavoljo strohljive krone in za venljivi venec, koliko več bi se morali mi truditi za nestrohljivo krono. Naš najnevarniši sovražnik, zoper kterege se moremo bojevati, je naše lastno meso. Njega moramo le premagati s postom in zatajevanjem. „Meso moramo podvreči duhu, duha pa Bogu.“ (Avg.)

V drugi izgled sv. Pavl sam sebe stavi, kedar reče: da tudi teče, pa ne kakor nepremišljeno, ker se ozira na krono nebeško in upa, svoj cilj doseči. Tudi on se bojuje, toda ne, kakor da bi po vetru mahal. Borivci so imeli roke z jermeni ovite ter s svincem ali železom obtežene in so krepko mahali po protivniku. Če je protivnik bil urjen borivec, znal se je umikati in uni je po vetru mahal. Pavl ni po vetru mahal, temuč z močno pestjo je zadeval svoje telo s pomanjkanjem, s telesnim in duhovnim mertvenjem. Ni pustil, da bi ga verni živili in mu stregli, temuč raji je ubožno živel, da je svoje telo ložej berzdal in se pogubljenja obvaroval.

Če je sv. Pavl pri vseh svojih posebnih gnadah, ki jih je bil prejel, mertvenje svojega telesa za potrebno spoznal, da ne bi se pogubil, kdo se pač sme nadjati, da bo zveličan samo zavoljo vere, brez dobrih del, ali če mehkužno, slastno, posvetno živi?

Kot tretji izgled mu služi Izraelsko ljudstvo. Opominja namreč Izraelce na velike dobrote, ktere je usmiljeni Bog njihovim očetom storil, ko jih je Mojzes peljal v obljubljeno deželo. Pred Izraelci je hodil oblak ter jim je kazal pot; v največi nevarnosti se postavi oblačni steber med Egipčane in Izraelce. Egipčanom je bil temen, da celo noč ne morejo priti do Izraelcev; Izraelcem pa je svetil celo noč. Vsi so bili pod varstvom oblaka, vsi so šli skoz morje.

Oblak, ki je Izraelcem po dne senco delal, po noči pa jim pot razsvetljeval, je bil predpoda kerstne gnade,

ktera vročino poželjivosti zmanjša in človeku duha razsvetljuje; morje pa je bilo predpodoba kerstne vode, iz ktere kristjan ravno tako čist pride, kakor so nekdanji Izraelci s suho nogo skoz rudeče morje prišli.

Dalje omenja, da je Bog Izraelce v puščavi z mano živil in dvakrat z vodo iz skale napojil. Tudi mana, voda in skala imajo svoj duhovni pomen. Mana je bila predpodoba presvetega Rešnjega telesa, voda v puščavi studence gnad Kristusovih, kakor je Jezus sam oboje razlagal. (Jan. 6, 31 i. t. d.) Skala pa je bila predpodoba Kristusa.

Sv. Pavl hoče reči: Izraelci so bili vsi pod Božjim varstvom, vsi so šli skoz morje, jelli so vsi mano in pili vodo, ktera je na Mojzesovo povelje privrela iz skale, vendar vsi niso prišli v obljubljeni deželo, temuč veči del so pomerli v puščavi.

Ne zanašajmo se torej, da smo kerščeni, da imamo dar sv. meše in svete zakramente; če si ne prizadevamo, budo poželjenje premagati, za svoje grehe se pokoriti in tudi za dobra dela skerbeti, ne pojdemo v večno življenje, nebeske krone ne bomo deležni. „Prav veliko jih je bilo, ki niso Bogu dopadli; zakaj pobiti so bili v puščavi.“ (1. Kor. 10, 5.)

Zdihljej. O ljubi Jezus! pomagaj mi, da si po izgledu Tvojega svetega aposteljna in s Tvojo pomočjo prizadevam, po pobožnih vajah v čednostih popolnamost doseči, in nebesa si zaslužiti!

Evangelje sv. Matevža 20, 1—16.

Tisti čas je Jezus svojim učencem to priliko govoril: Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kteri je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd. Ko je pa delavcev najel po denarji na dan, poslal jih je v svoj vinograd. In ob tretji uri je ven šel in je videl druge

na tergu brez dela stati, ter jim je rekel: Pojdite tudi vi v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal. In oni so šli. Zopet je ven šel ob šesti in deveti uri, in je ravno tako storil. Okoli enajstih pa je ven šel in našel druge postajati, in jim reče: Kaj stojite tukaj brez dela čeli dan? Reko mu: Ker nas ni nihče najel. Reče jim: Pojdite tudi vi v moj vinograd. Kedar se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojemu hišniku: Pokliči delavce, in daj jim plačilo, in začni od poslednjih do prvih. Prišli so tedaj, kateri so bili okoli enajste ure najeti in so prejeli vsak po denarji. Ko so pa tudi prvi prišli, so menili, da bodo več prejeli; pa tudi oni so po denarji prejeli. In ko so prejeli, so godernjali nad hišnim gospodarjem, rekoč: Leti poslednji so le eno uro delali, in si nam jih enake storil, ki smo teže dneva in vročine prenašali. On pa je odgovoril in rekel enemu zmed njih: Prijatelj! ne delam ti krivice; ali se nisi za denar z menoj pogodil? Vzemi, kar je tvojega in pojdi; hočem pa tudi temu poslednjemu dati kolikor tebi. Ali mi ni pripuščeno storiti, kar hočem? Je li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober? Tako bodo poslednji prvi, in prvi poslednji; zakaj veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.

Kaj nas uči Jezus s priliko današnjega evangelja?

Blizo ravno to, kar apostelj Pavel v današnjem berilu. V nebeško kraljestvo smo vsi poklicani, toda vsi ne bodo prišli v nebesa. Za nebesa moramo delati in se truditi; brez dela ne smemo stati na tergu. Dobra dela so nam potrebna.

Kaj pomenijo besede: Hišni gospodar, vinograd, delavci in denar?

Hišni gospodar je Bog, terg je svet, kjer vsi brez dela stojé, dokler jih Bog ne pokliče; vinograd je cerkev in duša, delavci so verni; hišnik je Kristus, ki daje vsakemu delavcu zaslužen plačilo; denar pa pomeni večno življenje,

ktero vsi dobri delavci prejmejo, vendar v različni stopinji, ako je njih zaslužnje različno.

Kako in kedaj Bog ljudi kliče?

V različnem času kliče Bog delavce v svoj vinograd, kakor v starem testamentu, tako v novem. Bog kliče nekatere po znotranjih nagibih, druge po oznanovavcih Božje besede, nekatere po dobrotah, druge po nadlogah.

Nekteri zaslišijo klic Božje gnade že v mladosti, nekteri v starosti, nekteri celo v sivi starosti. Eni imajo veliko moči in delajo vse žive dni v svojem poklicu; eni so slabotni in bolehnii, ter le malo delajo, ali so še le pozno poklicani k pravemu delu.

Prav za prav nas kliče Bog celo življenje, toda mnogoteri ne zasliši Božjega klica in rajši brez dela na tergu stoji.

Kaj moramo delati v vinogradu Gospodovem?

Delati v vinogradu Gospodovem se pravi: delati za Boga in v čast Božjo, za zveličanje svoje in svojega bližnjega.

V nogradih so raznotera dela in opravila; delavci imajo kopati, trebiti, saditi, vezati itd. Tudi nogradi naših duš dajo dosti dela in opravila. Sv. Bernard uči: „Poklican nisi v lenobo, temuč k delu, da obdeláš svoj nograd, v svojo dušo zasadiš lepe čednosti.“

Nograd svoje duše moramo okopati, t. j. svojo vest dobro in skerbno izpraševati ter pogosto premišljevati smert, sodbo in večnost. — Trebiti moramo in rezati iz svojega serca korenine hudega poželjenja in grešnih razvad; to delo se stori s pravo, resnično pokoro. Nograda ne smemo praznega pustiti, temuč tudi saditi je treba in posajati keršanske čednosti in dobra dela. Kakor se tersje h količem privezuje, da viharji mladik ne odkerhnejo, tako je treba čednosti krepčati z molitvijo, z Božjo besedo, zlasti s prejemo svetih zakramentov.

Grehu se moramo ustavljeti, hudo navado iztrebiti, kako to storiti?

Grehu se ustavljeti, hudo navado iztrebiti, to ni lahko, marveč težko, težavno delo; vendar ga moramo storiti, če hočemo v nebesa priti. Da si to delo olajšamo, premišljujmo, kaj je greh?

Greh je največje hudo, ker žali Boga, našega Gospoda in Očeta in mu jemlje čast; torej je vsak greh velika nepokorščina, gerda nehvaležnost, strašna prederznost.

Greh je veliko hudo oziroma človeka, ker duši lepoto Božje gnade ali zmanjša ali popolnoma odvzame, jo oropa Božje ljubezni ter jo pripravi v nevarnost večnega pogubljenja.

Ako je že v enem samem grehu toliko hudobije, koliko hujša je še le grešna ali huda navada, po kateri se človek z večkratnim ponavljanjem greha tako navadi, da mu postane kakor druga natora in se ga prime, kot železna srajca.

Vse to dobro premislimo, gerdo in hudobo greha, še bolj pa grešne navade in gotovo bomo spoznali, kako potrebno nam je, grehu se ustavljati, grešno navado odpraviti.

Premišljujmo še nasledke grehov in grešnih navad, n. p. pijanščine, nečistosti ali drugih, in če nismo svojega serca zaklenili milosti Božji, mora v njem se pričeti gnjus in stud do greha. Kdor zna brati, naj bere v kaki podučni knjigi o tem grehu ali o tej strasti, ktere se hoče znebiti, ker veliko pripomaga, da človek tudi od druge strani zve, kaj se o tem grehu sodi ali govori.

Ves trud bo prazen, ako nam ne priskoči in pomaga pomoč gnade Božje, ktera mora dobre misli v nas vneti in naša serca k pokori nagibati. Zatorej če imamo terdno in resnično voljo grehu se ustavljati ali grešne navade se znebiti, prosimo ponižno in priserčno potrebne milosti Božje; priporočujmo se zlasti tistim svetnikom ali svetnicam, ki so v enakih skušnjavah ali pregrehah živeli, s pomočjo milosti Božje pa se poboljšali in krcno nebeško dosegli.

Pobožne sklepe, ki smo jih storili, ponavljajmo večkrat in tudi malenkosti ne prezirajmo, ktere bi nas utegnile v staro pregreho nazaj pripraviti. Hudiču je treba le enega samega lasú, iz kterega splete vervico, da nas vleče v pogubo. Post, miloščina in dobra dela nam naklanjajo obilnišo pomoč milosti Božje, ker sv. Duh uči: „Miloščina pokrije mnogo grehov.“

Tudi čednosti moramo v serce vsaditi.

Naj bi delavci nograd še tako dobro prekopal, da bi v njem ne ostalo nijedne slabe koreninice, nograd bo vendar še za nič, če se po njem ne zasade dobre vinske terte, ktere bodo s časom dorastle in sad rodile.

Prav enako je z nogradom naših duš. Ni dosti, da iztrebimo korenine grešnih navad, skerbeti nam je še, da ga obsadimo z lepimi čednostmi.

Pri svetem kerstu se v človeško serce zasejejo trije zlahtna zerna, to je seme treh Božjih čednosti, vere, upanja, ljubezni, ktere so nam od Boga vlite. Grehi in grešne navade to prežlahtno seme zadušé, da se skrijejo. Precej, kakor se grehi odpravijo, se korenine teh treh Božjih čednosti spet obudijo in rodijo obilo drugih čednosti. Obudimo torej pogostoma tri Božje čednosti. Skerben vertnar ne terpi praznega prostora, vsako ped zemlje zna dobro porabiti, sadi in presaja, tú zelišča, tam cvetlice, na drugem kraji drevesa; nikdar ne miruje, in če tudi počiva, misli vendar le na to, kako bi svoj vertec ali pa svoj vinograd dobro gleštal. Storimo mi tudi tako. Lepe, da najlepše čednosti nas je Jezus učil, svetniki nam dajejo izgledé vseh čednosti, kažejo pote in pomočke, po katerih so dospeli do toliko visokih stopinj. Treba nam je le resne volje in pričetka, milost Božja nam bo že naprej pomagala. Kličimo na pomoč tudi svetnike, kteri so se odlikovali v tej čednosti, po kterej se hočemo potruditi, sv. Petra, da nas s svojo priprošnjo v veri poterdí, sv. Štefana, da bi svojim sovražnikom ložej odpuščali itd.

Kteri ljudje stojé brez dela na tergu?

Žalibog, teh je premnogo; njim so prištevati vsi, kteri za Božjo čast ne delajo, za zveličanje svoje in svojega bližnjega ne skerbijo. Vsi, ki hudo delajo ali pri svojih delih dobrega namena nêmajó. Brez dela stojé, v lenobi živé, ker vsa njihova dela so prazna ter jim v zasluženje ne bodo šteta; zatorej tudi plačila za-nje ne bo.

Zakaj so poslednji toliko prejeli, kakor prvi, ki so delali celi dan?

Bog ne gleda, kako dolgo, temuč kako zvesto kdo dela in njemu služi. Mnogokrat se primeri, da kdo še mlad umerje in ima pred Bogom več zaslug, kakor drugi, ki je dosegel visoko starost, pa ni tako zvesto Bogu služil. Pričuje nam to resnico sv. Duh: „Zgodaj je končal, pa je spolnil veliko let, zakaj njegova duša je Bogu dopadla, zato je hitel, ga vzeti izmed hudobij.“ (Modr. 4, 13—14.)

Zakaj so godernjali ti, ki so bili prvi poklicani?

Ker so bili nevošljivi, da so ti, ki so le eno uro delali, toliko prejeli, kakor oni. Zavoljo te nevošljivosti jih zaroti hišni gospodar, ko enemu izmed njih reče: „Je li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober?“

Kar se tu v priliki pove, kmalo se je v resnici dopolnilo. Judje, ki so se pokristjanili, gledali so le nevoljno, da se tudi ajdje sprejemajo v Kristusovo cerkev, in da imajo ravno tiste pravice, kakor oni. Mislili so, da je bil Mesija le njim po prerokih obljubljen, le za nje poslan ter da imajo le oni pravice in vse prednosti v cerkvi. „Zato so se verni iz obreze, (to je Judovski kristjani) kateri so bili s Petrom prišli, zavzeli, da je bila tudi na ajde gnada sv. Duha zlita;“ (Dj. ap. 10, 45) in Pavlu so hudo zamerili, da je ajdom oznanoval sveto evangelje.

Ali niso tudi nekteri kristjani nezadovoljni, ako vidijo, da Bog druge z večimi časnimi ali duhovnimi gnadami obdaruje, dasiravno imajo manjša opravila in nêmajô tolikega zasluženja, kakor po njih dozdevi oni?

Hišni gospodar je godernjavce zavernil; ker je nevošljivost Bogu zoperna. — Nevošljiv je, kdor bližnjemu sreče ali dobrega ne privošči ali pa se njegove nesreče veseli. Oboje je gerdo in nevošljivost prav satanova pregreha, kajti po nevošljivosti hudičevi je prišel greh na svet in po grehu smert. (Modr. 2, 24.)

Nevošljivi človek sam sebi največ škoduje, ker nikdar nêma mira in pravega veselja.

Voščimo vsakemu vse dobro in veselimo se, če vidimo, da imajo drugi ravno toliko, ali še več kakor mi!

„Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih;“ kako gre te besede umeti?

Te besede, še več pa nekatere besede v listih sv. aposteljna Pavla, razlagale so se mnogokrat krivo. Nekteri so terdili, da je Bog nekatere ljudi od vekomaj izvolil k zveličanju in ti se ne morejo nikdar pogubiti, druge je od vekomaj odločil v pogubljenje in ti se ne morejo pogubljenja oteti, naj delajo, karkoli hočejo.

Opirali so se na sv. Avgušтина; pa sv. Avgušтина niso prav razumeli, ker on tega nauka nikdar ni učil. Terdila sta ta nauk posebno Luter in Calvin; katoliška cerkev ga je zavręla in obsodila kot nevarno krivo vero. Res bi bil

ta nauk strašen, ker nasprotuje Božji ljubezni, milosti in usmiljenosti, človeku pa zanikuje najlepšo prednost, katero ima pred živali, — njegovo prosto voljo.

Te besede gre tako razumeti. Bog jih je veliko, prav za prav vse ljudi poklical k zveličanju, toda vsi ne bodo se zveličali, ker nekteri klica ne poslušajo, drugi pa po poklicu ne živé. Po svoji vsegavednosti Bog ve, kateri bodo se zveličali in kateri ne, ker je pred Božjimi očmi vse jasno in odkrito. Vendar ti, ki bodo zveličani, svojega zveličanja ne bodo dosegli za tega del, ker jih je Bog izvolil ali to popred vedel, temuč za to, ker so po svojem lepem življenji zveličanje zaslužili. Kteri bodo pa pogubljeni, ne bodo v pogubljenje obsojeni, temuč ker so svojo prosto voljo zlorabili v grehe in hudobije, ker so se gnadi Božji ustavljali in pogubo zaslužili. Nihče ne pride v nebesa, kdor jih ni vreden; nihče ne bo pogubljen, kdor ne zasluži pogubljenja.

Ker nas Jezus sam uči, da bo le malo izvoljenih, potrudimo se toliko več, da bomo tudi mi med njimi!

„Poslednji bodo prvi, in prvi poslednji?“

Sveti Janez Krizostom te besede tako-le razlaga: „Judje so bili prvi poklicani v vinograd cerkve, pa ustavljali so se Božjemu poklicu. Neverniki so bili še le potlej poklicani in ti so bili Božjemu poklicu bolj pokorni. Pred drugim prihodom Kristusovim se bojo tudi Judje spreobrnili in stopili v Kristusovo cerkev; tako se bodo dopolnile besede pri-likine: „poslednji bodo prvi, prvi pa poslednji.“

Dopolnile se bodo še v drugem pomenu: Marsikteri človek je od sveta zaničevan, pred Božjimi očmi pa veliko velja, dokler drugi, katerega svet visoko časti, pred Bogom veljave nêma.

Živimo tako, da se nam kedaj poreče: „Pomakni se višej!“

Z d i h l j e j. O usmiljeni dobrotljivi Bog! Ti si nas zgolj po svoji milosti, ne po naših zaslugah poklical v svoj vinograd, — k pravi veri, v sveto katoliško cerkev, in si nam zapovedal v njem pridno delati; ponižno Te prosimo, dodeli nam svojo pomoč, da ne bomo brez dela stali, temoč kot pridni delavci najdeni. Kar smo v prejšnjih letih zamu-

dili, hočemo zvesto in stanovitno popraviti, da po končanem delu prejmemo obljubljeni plačilo v nebesih; to upamo po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Druga predpepelnična nedelja ali Seksagesima.

Vvod sv. meše: „Vstani! zakaj spiš, Gospod? vstani, in ne zaverzi nas vekomaj. Zakaj preč obračaš svoj obraz, pozabljaš naše stiske? K tlem potlačen je naš trebuh. Vstani, Gospod! pomagaj nam in reši nas.“

„Bog! s svojimi ušesi smo slišali; naši očetje so nam oznanovali.“ Čast bodi Bogu, itd. (Ps. 43.)

Cerkvena molitev. O Bog! ki vidiš, da se ne zanašamo na nijedno delo svoje, dodeli milostljivo, da bomo po brambi učenika nevernikov, (svetega Pavla) obvarovani vsega hudega; po Gospodu našem i. t. d.

Berilo iz 2. lista sv. Pavla apost. do Korinčanov 11, 19—33; 12, 1—9.

Bratje! radi prenašate nespametne, ker ste sami pametni. Saj preterpите, če vas kdo sužnje stori, če vas kdo objeda, če vam kdo jemlje, če se kdo povišuje, če vas kdo v obraz bije. Po nečasti rečem, kakor da bi bili mi slabi v tej reči. V čemur si kdo kaj upa, (po nespameti govorim), si tudi jaz upam. Hebrejci so, jaz tudi; Izraelci so, jaz tudi; zarod Abrahamov so, jaz tudi; služabniki Kristusovi so (kakor manj pameten rečem), jaz še več; bil sem v mnogih nadlogah, večkrat v ječah, v ranah čez mero, velikokrat v smertnih nevarnostih. Od

Judov sem jih petkrat po štirideset, eno manj prejel. Trikrat sem bil s šibami tepen, enkrat kamnjan, trikrat se je z menoj barka razbila, noč in dan sem bil v globočini morja; velikokrat na potih, v nevarnostih na vodah, v nevarnostih med razbojniki, v nevarnostih med neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morji; v nevarnostih med lažnjivimi brati; v trudu in revii, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti. Zraven tega, kar je zunajnega, imam svoje vsakdanje opravke in skerb za vse cerkve.

Kdo oslabi, in jaz ne bi oslabel? Kdo se pohujša, in mene ne bi peklo? Ako se je hvaliti treba, hvalil se bom svoje slabosti. Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri je hvaljen vekomaj, vé, da ne lažem. V Damasku je namestnik kralja Areta Damaško mesto z varhi obdal, da bi me ujel; pa skoz okno sem bil v košu po zidu spuščén, in tako sem ubežal njegovim rokam.

Ako se je treba hvaliti (kar sicer nič ne pomaga), prišel bom do prikazen in razodenj Gospodovih. Vem za človeka v Kristusu, kateri je bil pred štirinajst leti (ali v telesu, ali zunaj telesa, ne vem, Bog vé), zamaknjen v tretje nebó. In vem za tega človeka, da je bil (ali v telesu, ali zunaj telesa, ne vem, Bog vé) zamaknjen v raj, in je slišal skrivne besede, katerih človeku ni pripuščeno govoriti. Tega se bom hvalil, sebe pa ne bom hvalil, razun v svojih slabostih. Zakaj ko bi se tudi hotel hvaliti, ne bi bil nespameten, ker bi resnico govoril; zderžim se pa, da kdo več od mene ne misli, kakor kar na meni vidi, ali kar sliši od mene. In da se zavoljo velikega razodenja ne prevzamem, dano mi je želo v moje meso, angelj satanov, da me bije. Za tega voljo sem trikrat

Gospoda prosil, da bi odstopil od mene, pa mi je rekel: Dovolj ti je moja gnada, zakaj moč se v slabosti spolnuje. Rad se bom tedaj hvalil s svojimi slabostmi, da prebiva v meni moč Kristusova.

R a z l a g a. Sv. Pavl je v Korintu, velikem mestu, mnogo nevernikov kerstil in ondi vstanovil keršansko občino. Pri njegovem odhodu pa se priklatijo učeni, več za Judovsko, kakor za keršansko vero vneti, širokoustni bahači, ki so med ondotno keršansko občino zdražbe in razpore napravljali. Da bi kristjane od sv. Pavla odvernili in sebi pridobili, so ga zaničevali, kakor da bi ne bil apostelj.

Žalibog nekoliko keršanskih Korinčanov je dalo se zapeljati; verovali so bahačem in jim dajali, česar so pozeleli, sv. Pavla in njegovih naukov so pa pozabili.

Svetemu Pavlu so Korinčanje priserčno ljubi in ker je bil dober pastir, ni mislil tako lahko popustiti ljubljenih ovčič grabljivim volkom. Piše jim torej list, iz kterega je vzeto današnje berilo.

V berilu se razločijo tri oddelki. V prvem jim zboldljivo oponaša, da so bili tako pametni, poterpežljivi in pohlevni nasproti krivim učnikom, zatorej se zanaša, da bodo njega poslušali. Potem pravi, vse tiste prednosti, s kterimi se bahajo širokoustni krivi učeni, ima tudi on še v obilnejši meri. Vendar pristavi, da sam sebe noče hvaliti, le prisiljen od tega govori, da bi zgubljene ovčice spet Kristusu pridobil.

V drugem oddelku našteva svoja dela in terpljenja, svoje trude in nevarnosti, ktere je preterpel zavoljo Kristusa; omenja tudi opravila in skerbi, ktere ima vedno za kristjane in keršanske občine. Dokler kristjani bivajo na tem svetu, so udje vojskovavne cerkve in sv. Pavl nam je najlepši izgled keršanskega vojščaka. Na življenji njegovem vidimo, kako se mora kristjan truditi in vojskovati za nebesa.

V tretjem oddelku omeni sv. Pavl velikih gnad in prikazen, ktere je po Kristusu prejel, da je bil zamaknjen

v raj, in v tretje nebo. H koncu še ponižno spozna svoje slabosti in skušnjave, da bi kdo ne mislil več od njega, kakor na njem vidi.

Sv. Pavl se je za svoje poštenje in čast poganjal, vendar ne toliko zavoljo samega sebe, kakor zavoljo Kristusa in dragih po Kristusu odkupljenih duš. Ravnal se je po nauku Jezusovem: „Naj se sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in časté vašega Očeta, kteri je v nebesih. (Mat. 5, 16.) Poganjajmo se tudi mi za svoje poštenje in čast, ako je treba; samih sebe pa ne hvalimo nikdar, bilo bi gerdo, merzi se Bogu in ljudem!

Pomislimo, koliko je sv. apostelj za Kristusa in kristjane delal, terpel in se trudil! koliko smo storili že mi? Delajmo, dokler je dan; nebesa se kupijo le z dobrimi deli!

Kaj pomenijo besede: „Noč in dan sem bil v globočini morja?“

Barka se je bila razbila in sv. Pavl je bil noč in dan ali 24 ur na morji, v vedni nevarnosti se potopiti. Morebiti je le deska ali kos razbite ladje ga potopa otel.

Kaj pomenijo besede: „Kdo oslabi in bi jaz ne oslabel?“

Omahljivost v veri, mlačnost in plašljivost toliko ljudi so mu ravno tako pri sercu, kakor bi jih sam občutil. Če se drugi pohujšajo in so v veri moteni, ves gori jim pomagati in to ga silno peče.

Kako je zamogel sv. Pavl vse to premagati in preterpeti?

S pomočjo gnade Božje, ktera ga je v slabosti podpirala, ker moč se v slabosti popolnoma skaže.

Evangelje sv. Lukeža 8, 4—15.

Tisti čas, ko se je silno velika množica sošla, in so iz mest k Jezusu hiteli, je v priliki rekel: Sejavec je šel sejat svoje seme; in ko je sejal, padlo ga je nekaj poleg pota, in bilo je pohojeno, ptice neba so ga pozobale. In drugo je padlo na skalo;

in ko je pognalo, je usahnilo, ker ni imelo vlage. In drugo je padlo med ternje; in ternje, ki je ž njim vred rastlo, ga je zadušilo. In drugo je padlo v dobro zemljo; in je rastlo, in storilo stoteren sad. Ko je to rekel, je zaupil: Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša! Njegovi učenci pa so ga vprašali, kaj je ta prilika? In on jim je rekel: Vam je dano vedeti skrivnosti Božjega kraljestva, drugim pa v prilikah, da gledajoči ne vidijo, in poslušajoči ne umejo. Prilika pa je to: Seme je Božja beseda. Kteri so pa poleg pota, so tisti, kteri poslušajo; potlej pride hudič, in vzame besedo iz njih src, da ne bodo verujoči zveličani. Kteri so pa na skali, so tisti, kteri, kedar slišijo, z veseljem besedo sprejmejo; in ti nêmajó korenine, ker nekaj časa verujejo, ob času skušnjave odstopijo. Ktero je pa med ternje padlo, so tisti, kteri so slišali in gredó, in so od skerbi, in bogastva, in sladnosti življenja zadušeni, in ne obrodé sadú. Ktero je v dobri zemlji, so tisti, kteri besedo slišijo, in jo v dobrem in najboljšem srcu ohranijo, in sad obrodé v poterpljenji.

Kaj pomeni prilika?

Razlagavec Kornelij a Lapide nam priliko tako le razjasnuje. Nauk in oznanovanje svetega evangelja se primerja semenu in sadu ali žetvi, ki iz njega izraste. Da moramo kaj žeti, treba je semena, zemljišča, solnca, dežja in vetrov; tudi k duhovni žetvi so potrebne enake reči. Seme je Božja beseda ali sv. evangelje in njegovo oznanovanje; zemlja je serce ali prosta volja poslušavca; solnce je gnada Božja, ktera voljo človekovo budi, razsvetljuje in vnema, da besedo Božjo sprejme, prebavlja in obrodi sad ljubezni in vseh čednosti; dež je spet gnada Božja, ktera dobre nagibe in djanja ohranjuje, izveršuje in spolnuje; vetri so skušnjave, ktere mnogo pripomorejo, da se setve čversteje vkoreninijo in okrepeajo. Slednjič je treba poterpežljivosti ali stanovitnosti v delu, trudih in čakani na žetev.

Namen te prilike pa je: Kristus je hotel dokazati, da je On najboljše seme prinesel na zemljo, da bi se izsejalo. Toda seme ne pade vse na dobro zemljo; za to ne rodi povsod enakega sadu. Tega ni kriv niti sejavec, niti seme, temuč ker seme ne pade vse na dobro zemljo.

Pervi sejavec je toraj Jezus sam; njegovi pomagavci pa so vsi oznanovavci besede Božje ali pridižniki. Zemlja za seme pripravna je serce človekovo ali njegova prosta volja. Kakor njiva ne more roditi dobrega sadu, ako ni obsejana z dobrim semenom, tako človek ne more roditi dobrih duhovnih sadov brez Božje besede. Zato uči sv. Avguštin: Človeku je Božja beseda ravno tako potrebna, kakor Telo Kristusovo, in tisti, ki Božjo besedo zanikerno poslušajo, ravno tako kazni zasluži, kakor ta, ki pusti Telo Kristusovo na tla pasti.

Zakaj Jezus kliče: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušajo?“

S temi besedami Jezus svoje poslušavce opominja, da jim bo prav važen nauk povedal, kterega naj si prav dobro v sercih ohranijo. In jim razlaga pomen prilike in zakaj seme ne obrodi povsod enakega sadu. Opominja jih toraj, naj Božjo besedo zvesto poslušajo, v dobrem sercu ohranijo in po njej živijo, ako hočejo zveličati se. „Blagor tistim, kateri Božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.“ (Luk. 11, 28.) Sv. Avguštin pa uči: „Verjemite, ljubi bratje! kakor truplo po lakoti in stradanji oslabi, in se posuši, da ga je le gola senca, tako se bo tudi duša posušila in bo nezmožna vsakega dobrega dela, ako je ne oživi Božja beseda.“

Seme Božje besede seje se obilno, od kod tako malo sadu?

Nebeški sejavec, Jezus sam, nam to razlaga v priliki. Nekaj semena je padlo poleg pota in to so tisti, kateri poslušajo, potlej pride hudič in vzame besedo iz njih serca. Poleg pota so tisti, katerih serca so polna hudih misel, nečistih želj in se skušnjav ne ogibajo; skušnjava jim pobere Božjo besedo iz serca, hude želje jo pohodijo. Drugo je padlo na skalo in je usahnilo, ker ni imelo vlage. Skali podobna so serca, ktera se gnadi Božji upirajo ali so nestanovitna. Z veseljem prejemajo Božji nauk, deržijo se ga pa le, dokler jim je lahko ga spolnovati; ob času skušnjave odstopijo. Kar hitro raste, kmalu usahne.

Drugo padlo je med ternje, in ternje ga je zadušilo. Ternje, ki Božjo besedo zaduši, so skerbi, bogastva in sladnosti življenja. Kdor se zanaša na bogastvo, ta ne mara za Božjo besedo; ta v lakomnem sercu prostora ne najde. Kdor le na zemljo gleda in za ta svet skerbi, nêma časa za Božjo besedo; še nevarniša glota, ktera vsako dobro seme zaduši, so sladnosti življenja.

Kedar poslušamo pridigo, znebimo se vseh praznih, nepotrebnih skerbi. Zaupajmo, da Bog varuje naše hiše in naša polja, dokler mi njemu služimo v cerkvi in poslušamo njegovo sveto besedo. Tako govori Gospod: „Nihče ne bo prežal na tvojo deželo, kedar pojdeš in se boš prikazal pred obličje Gospoda, svojega Boga.“ (II. Moz. 34, 24.)

Moč in krepost Božje besede.

Prerok Jeremija primerja Božjo besedo kladvu, ki razbije skalo. (23, 29.); ognju, ki močvirje pregreh izsuši. Kralj David jo pripodobuje gromu, kateri vse pretresa. „Gospodov glas je močen; Gospodov glas polomi cedre. Gospodov glas razdeli ognjeni plamen, on pretresa puščavo.“ (Ps. 28.)

Primerja jo luči: „Tvoja beseda je svetilo mojim nogam in luč mojim stezam.“ (Ps. 118, 105.)

Sveti Pavl imenuje Božjo besedo ostrejšo, kot „meč, na obe strani oster, ki seže do ločitve duše in duha.“ (Hebr. 4, 12.); sv. Jakob jo pripodobuje „ogledalu, v katerem ogleduje človek obraz svojega rojstva“ (Jak. 1, 23.) ter v njem, če hoče, vidi svoje grehe in slabosti.

Prerok Izaija jo primerja rahlemu dežju, Jezus sam pa semenu, katero v dobrem sercu stoteren sad rodi. Malo zernice tega Božjega semena je zadosti, da v dobri zemlji obilen sad donese. Svetega Avgušтина so spreobrnile le-te besede: „Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti.“ (Rimlj. 13, 13.) Sv. Antona so ganile besede Jezuzove: „Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim“; (Mat. 19, 21.) prodal in razdal je vse in šel je v puščavo.

Sveti Miklavž Tolentinski sliši pridigati o besedah: „Ne ljubite ne sveta, ne tega, kar je v njem“ (1. Jan. 2, 15.); po končani pridigi gre in prosi za sprejem v Avguštinski red puščavnikov.

Toliko moči ima beseda Božja; zakaj je pa do nas nêma?

Odg. Ker ji ne pripravljamo dobre zemlje v dobrem sercu.

Kako pripravljati serce za Božjo besedo?

Pred vsem je treba, da hrepenimo po zveličavnem nauku. Jezus uči: „Blagor jim, ki so lačni in žejni pravice, ker oni bodo nasiteni.“ (Mat. 5, 6.)

Resnico moramo z dobrim, ponižnim srcem iskati. V stari knjižici sem našel zapisano: „Kdor išče z dobrim srcem, najde povsod zlato; kdor išče s slabim srcem, povsod blato“. Pripravimo serce za poslušanje Božje besede.

Sv. Kruzostom pravi: „Kdor hoče drage dišave v posodo djati, ali je ne bo popred očistil?“ Očistimo tudi mi svoje serce pred pridigo z obudanjem grevence, „ker modrost ne gre v hudovoljno dušo.“ (Modr. 1, 4.)

Predenj se seje, očisti in pripravi se njiva, tako naj se tudi naše serce pripravi za sprejem Božje besede. Posvetne skerbi pustimo zunaj cerkve, da ne zadušijo kakor ternje Božjega semena.

Pred pridigo prosimo sv. Duha razsvetljenja in molimo primerno molitvico ali pojmo dotične pesmi, če znamo peti in kjer je navada. Molitev je kakor rosa, ki Božjo besedo v duši namaka in rodovitno dela.

Molitev pred naukom (po „Nebeški hrani.“)

Posneta iz 118. psalma Davidovega. Hvaljen bodi, o Gospod, uči me svoje postave. Brez nehanja želi in hrepeni po tvojih zapovedih moja duša. — Z vsem svojim srcem Te iščem, ne zaverzi me spred svojih zapoved. — Naj se bliža moja molitev tvojemu obličju, o Gospod! po svoji besedi mi daj spoznanje. — Naj pride moja prošnja pred tvoje obličje; po svoji obljubi me reši. — Odverni moj pogled od nečimurnosti; na svoji stezi me poživi. — Daj luč mojim očem, da vidim čudapolno lepoto tvojih postav. — Razsveti mojo pamet, in preiskaval bom tvojo postavo in jo izpolnjeval iz celega serca. Amen.

Nauki za poslušanje Božje besede.

1. Poslušaj rad besedo Božjo. Ljubezen do besede Božje je tolažljivo znamenje, da si v gnadi Božji, kajti Jezus uči: „Kdor je iz Boga, posluša besedo Božjo. (Joan. 8, 47.) In zopet pravi: „Zveličani so, ki besedo Božjo poslušajo in jo ohranijo.“ (Luk. 11.)

2. Ne izbiraj si med pridigarji. Zadosti ti bodi, da so od tvojega škofa za učnike ti poslani; potem veš, da ti čisto kat. resnico oznanujejo, in da sv. Duh njih besede spremlja s svojo močjo, kakor Kristus uči: „Niste namreč vi, ki govorite, ampak Duh vašega Očeta je, kateri v vas govori.“ (Mat. 10.) Zato poslušaj najrajše besedo Božjo v domači farni cerkvi; kajti domači pastirji čujejo nad faro, kakor taki, ki bodo odgovor dajali za duše svojih ovčic. (Hebr. 13.)

3. Med pridigo zvesto poslušaj. Pozabi na človeka, ki govori in misli le na Kristusa, ki te po njem uči. „Kdor Vas posluša, mene posluša.“ (Luk. 10.)

Sam na sebe obračaj, kar se uči, ne na druge. „Sam na sebe pazi,“ opominja sv. Pavl. (I. Tim. 4.)

Med pridigo ne beri in ne moli drugih molitev; vsaka reč ima svoj čas: pridiga in molitev. Zdihuj vedno, kakor mladi Samuel: „Govori, o Gospod! Tvoj hlapec posluša.“ — Ne pazi preveč na lepoto besed in na pridigarjevo zgornost, ampak prevdarjaj pomen govorjenja in tehtaj važnost resnice, ki se razlaga. Aposteljmi niso bili učeni močje; s priprosto besedo so učili, in so vendar obličje zemlje ponovili.

Varuj se pridigarja oponašati ali zaničevati, zakaj Kristus veli: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10.)

4. Po pridigi se zahvali; napravi ročno dobre sklepe, h katerim te sv. Duh v serci nagiba in jih brez zamude izpelji. Molčé in v Bogu zbran pojdi na svoj dom in še doma med tednom premišljuj, kar si slišal, da kje tice izpod neba, to je, posvetne misli ne pridejo in ti semena Božje besede ne odnesejo. (Luk. 8.) Varuj se, da te ne zadenejo besede preroka Gospodovega: „Ti poslušajo besede tvoje, pa ne delajo po njih;“ (Eceh. 33, 31.) ampak pred očmi imej besede aposteljnov: „Bodite delavci besede, in ne samo poslušavci, s čimur bi sami sebe zapeljivali.“ (Jak. 1, 22.); kajti „pri Bogu niso pravični poslušavci postave, ampak spolnovavci bodo opravičeni.“ (Rim. 2. 13.) Besedo Božjo v serci ohranimo. „Blagor tistim, kateri

besedo poslušajo in jo ohranijo“ (Luk. 11, 28.) in se o slišanih naukih z drugimi pogovarjajo. Dobri stariši še svoje otroke izprašujejo, kaj so si zapomnili iz pridige ali nauka.

Zahvalna molitev po pridigi. Zahvaljujem se Tebi, o Jezus, nebeški sejavec! da si v mojo dušo sejal seme svoje besede Božje. Poškropi jo z roso svoje milosti Božje, naj raste in rodi stoteren sad čednosti. O Jezus! odženi od mene ropne tice, to je, raztrešilne misli, da mi ne poberejo ali zadušijo semena tvoje besede Božje, temoč da obrodi sad dobrih del v poterpežljivosti. Amen.

Opazka. Kdorkoli po nedeljah in praznikih v svoji farni cerkvi pridigo pobožno posluša, zadobi odpustek 7 let in 7 karen. (Pij VI. 12. dec. 1784.) — Šolski učitelji prejmejo 100 dni odpustka vsakokrat, kedar otroke v šoli keršanski nauk učijo, in 7 let odpustka vsakokrat, kedar ob nedeljah in praznikih šolarje v cerkev in h kerš. nauku peljejo; — očetje in matere, gospodarji in gospodinje zadobijo 100 dni odpustka, kedarkoli svoje otroke ali družino v veri podučujejo; — in vsak kristjan prejme 100 dni odpustka, kedarkoli koga pol ure verskih resnic uči. (Pavl V. 6. okt. 1607.) — Kdor je na dan sv. obhajila pri kerš. nauku, zadobi odpustek 7 let in 7 karen. (Klem. XII. 26. jun. 1735.) (Po „Nebeški hrani.“)

Zdihljej. O moj Bog! kako me je sram, da je Božje seme tvoje besede, ktere si tako obilno in tolikokrat v moje serce sejal, do sedaj tako malo sadu rodilo. Usmili se mene in spreoberni moje serce, da postane dobra zemlja, v kateri bo zamogla tvoja beseda Božja vkoreniniti se, lepo rasti in obilen sad donesti! Amen.

Nedelja Kvinkvagesima ali tretja predpostna.

Od té nedelje do velikonočne je ravno petdeset dni, zato se danešnja nedelja imenuje petdesetnica, po latinski Kvinkvagesima (Quinquagesima).

V vvodu sv. meše ali vvodu slišimo zdihati človeka, kateri je v stiski, pa vendar v Boga zaupa. „Bodi mi Bog varh in mesto pribežališča, da mi pomagaš; zakaj Ti si moja moč in moje pribežališče, in zavoljo svojega imena me boš vodil in živil.“ (Ps. 30, 3—4.) „V tebe Gospod sem zaupal, ne daj mi pasti v sramoto vekomaj ne; po svojem usmiljenji reši me, otmí me.“ Čast i. t. d.

Cerkvena molitev. Prosimo, Gospod! usliši blagovoljno naše prošnje, reši nas grehov, s katerimi smo zvezani, in obvaruj nas vsake zopernosti; po Gospodu našem i. t. d.

Berilo iz 1. lista sv. Pavla apost. do Korinčanov. 13, 1—13.

Bratje! ko bi človeške in angeljske jezike govoril, ljubezni pa ne bi imel, bil bi kakor bučeč bron ali zvo-
neč zvonec. In ko bi znal prerokovati, in bi vedel vse skrivnosti in imel vso učenost; in ko bi imel vso vero, takó, da bi gore prestavljal, ljubezni pa ne bi imel, nič nisem. In ko bi razdal ubogim v živež vse svoje premo-
ženje, in ko bi svoje telo dal tako, da bi gorel, ljubezni pa ne bi imel, mi nič ne pomaga. Ljubezen je poterpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevošljiva, ne ravna napčno, se ne napihuje; ni častilakomna, ne išče svojega, ne da se razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice; vse preterpi, vse veruje, vse upa, vse pre-
naša. Ljubezen nikoli ne mine, ako ravno bodo preroko-

vanja minula, in jeziki jenjali, in učenost prešla. Zakaj nekoliko le spoznamo, in nekoliko le prerokujemo. Kedar bo pa prišlo, kar je popolnoma, bo jenjalo, kar je nekoliko. Ko sem bil otrok, govoril sem po otročje, umel po otročje, mislil po otročje; odkar sem pa mož, sem opustil, kar je bilo otročjega. Zdaj vidimo skozi zerkalo, kakor v megli; takrat pa bomo videli od obličja v obličje. Zdaj spoznam le nekoliko; takrat pa bom spoznal, kakor sem bil sam spoznan. Zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje; največi med temi je ljubezen.

Posnetek in razlaga. Pervim kristjanom je sveti Duh podeljeval posebne darove, n. p. dar jezikov, ozdravljanja i. t. d., da bi se tem ložeje razširjevala Kristusova cerkev. Tudi nekterim kristjanom v Korintu so bili podeljeni takošni posebni darovi, zgolj milosti Božje, n. pr. dar učenosti, prerokovanja, ozdravljanja in dar jezikov.

Svet pa le na zunanje gleda, le po zunanjem sodi; tako so tudi nekteri Korinčanje te posebne darove najvišej cenili, celo višej od gnade sv. vere in zveličanja, ter so zavidali onim, ki so bili obdarjeni s temi posebnimi darovi. Da bi nje podučil, pisal je sv. Pavl svoj prvi list do Korinčanov, in v tem listu je danešnje berilo najlepši odlomek.

Sveti apostelj sam ves goreč svete in čiste ljubezni, stavi ljubezen nad vse posebne darove, ter jo priporoča vsem kristjanom kot najpotrebnejšo podlago vsem čednostim, vsem dobrim delom in zveličanju samemu. Brez ljubezni nĕmajo vrednosti niti darovi jezikov, niti prerokovanja, niti učenost, niti vera, niti dobra dela in telesna mertvenja; prazno in puhlo je vse brez ljubezni, ali kakor sv. Avguštĭn uči: „Kjer je ljubezen, je vse dobro; kjer ljubezni ni, nič ni dobrega.“

Ta ljubezen se ne najde v natornem Ćloveku; ona je rajska cvetlica, ki zraste le v duši, ki je po Kristusu prerojena ter v Njem živi.

Potem še opisuje sv. apostelj čudovita dela, ktera doprinaša sveta ljubezen in sklene s tem, da reče, ljubezen sega v nebesa, in je večja od vere in upanja.

Vsakemu kristjanu so k zveličanju potrebna dobra dela, kajti vera brez dobrih del je mrtva. Ako pa hočemo, da bi bila naša dobra dela Bogu dopadljiva in nam v zveličanje, morajo se storiti iz čiste ljubezni ter v gnadi Božji. Prava ljubezen je čisto zlato, ki naša dela pozlati; brez posvečujoče gnade Božje pa ne moremo ničesar storiti, kar bi bilo zaslužljivo za večno življenje. „Kakor mladika ne rodi, ako se terte ne derži!“

Kakšna nesreča zgubiti posvečujočo gnado Božjo, ker ž njo zgubimo tudi zasluženje dobrih del!

Ali vera sama ne more človeka zveličati?

Judje so se zanašali na obrezo in na zvesto spolnovanje obredov, ktere jim je predpisovala Mojzesova postava; mislili in terdili so, če le ta dela ali obrede spolnujejo, nikdar ne morejo biti zaverženi. Sv. apostelj jih posebno v listu do Rimljanov podučuje, da ta dela sama na sebi jih ne morejo zveličati, „ker iz del postave noben človek pred njim (Bogom) ni opravičen: — pravičnost Božja (je) po veri Jezusa Kristusa za vse in nad vse, kteri verujejo va-nj.“ (Rimlj. 3, 20, 22.) in „verujemo namreč, da se človek opraviči po veri brez vse postave.“ (Rimlj. 3, 28.)

Krivoverci so se polastili tega izreka sv. aposteljna, in krivo ga razlagaje terdijo, da človeku ni treba dobrih del, temoč zadosti je, če le veruje. Sv. Pavl pa ni rekel, da dobrih del ni treba, temoč Judom nasproti le uči, da dela ali obredi Mojzesove postave jih ne morejo opravičiti, ako ne verujejo v Jezusa Kristusa, zato pravi: „Verujemo, da se človek opraviči brez del postave.“ V listu do Galčanov ta nauk razločno povdarja: „v Kristusu Jezusu nič ne velja, niti obreza, niti neobreza, ampak vera, ktera po ljubezni dela.“ (Gal. 5, 6.)

V listu do Tita uči: „Resničen je nauk in hočem, da to terdiš, da naj si prizadevajo dobra dela delati, kteri v Boga verujejo.“ (I. Tit. 3, 8.) Kako bi li mogel apostelj Kristusov drugače učiti, kakor nebeški učenik sam, ki je rekel: „Vsako drevo, ktero ne stori dobrega sadu, bode po-

sekano, in v ogenj verženo," (Mat. 7, 19.) in ki bo na sodnji dan nas sodil ne po samej veri, temoč tudi po delih; zavoljo dobrih del bo sprejel pravične v nebesa, zavoljo hudih del ali pomanjkanja dobrih del bode druge v večni ogenj obsodil.

Ali prav nič ne koristijo dobra dela, ktera človek stori, ki ni v posvečujoči gnadi Božji?

Katoliška cerkev ni tega nikdar učila, da bi bila dobra dela, ki niso storjena v stanu gnade Božje, popolnoma za nič ali nekoristna; le to terdi, da človek od njih zasluženja nema, dokler si ne pridobi spet gnade Božje. Koristna so pa, ker človeku naklonijo milost Božjo, pridobijo mu usmiljenje Božje, in pripravljajo mu pot do gnade Božje. Kedar se človek poverne v stan posvečujoče gnade Božje, poverne se mu tudi zasluženje dobrih del; zato opominja pobožni Gerzon: „Stori dobrega, kolikor zamoreš, čeravno si v stanu smertnega greha, da Bog razsveti tvoje serce.“

Z dihljej. O usmiljeni Bog! Ti si Bog ljubezni, vlij v moje serce duha Tvoje čiste ljubezni, da si bom po nauku svetega Pavla, Tvoje izvoljene posode, vedno prizadeval, v stanu Božje gnade živeti, da bodo moja dela pred Teboj vselej zaslužljiva. Amen.

Evangelje sv. Lukeža 18, 31—43.

Tisti čas je Jezus dvanajstere k sebi vzel, in jim je rekel: Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekovega po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan, in bičan in zapljuvan; in potem, ko ga bodo bičali, bodo ga umorili; in tretji dan bo (od mertvih) vstal. In oni tega niso razumeli, in ta beseda jim je bila skrita, in niso razumeli, kar je bilo rečeno. Prigodilo se je pa, ko se je Jerihu približal, je neki slepec sedel poleg pota in je ubogaimo prosil. In ko je slišal mno-

žico memo iti, je vprašal, kaj bi to bilo. Povedali so mu pa, da Jezus iz Nazareta memo gre. In je upil, rekoč: „Jezus, sin Davidov, usmili se me!“ In spredej gredoči so ga svarili, da naj molči. On pa je še bolj upil: „Sin Davidov, usmili se me!“ Jezus pa je obstal, in ga je rekel k sebi pripeljati. In kedar se je približal, ga je vprašal, rekoč: „Kaj hočeš, da ti storim?“ On pa je rekel: „Gospod, da vidim.“ In Jezus mu je rekel: „Spreglej! tvoja vera ti je pomagala.“ In zdajci je spregledal, ter je za njim šel in Boga častil. In vse ljudstvo, ko je to videlo, je Bogu hvalo dajalo.

R a z l a g a. Bližal se je Jezusu čas terpljenja, nam se pa bliža sveti postni čas, ki je posvečen spominu Jezusovega terpljenja; zato se bere danešnje evangelje. — Po čudovitem obudeni mertvega Lazarja umaknil se je Jezus serdu zavidnih, in sovražnih Judov ter je bival v okolici mest Efrema in Jerihe. Velikonocni čas je bil blizo; bil je zadnji, h kateremu je hotel Jezus potovati. Ker je to dobro vedel, sklical je vse dvanajstere in jim reče: „Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sina človekovega po prerokih.“

Prerokoval je potem in povedal svojim apostelnom vse, kar ga čaka v Jeruzalemu, „da bo izdan nevernikom, zasramovan, bičevan, zapljuvan, umorjen in da bo tretji dan (od mertvih) vstal.“

Povedal je skrivnosti svojega terpljenja le učencem, ne množici ali ljudstvu, ker je le učence hotel pripravljati na bridko skušnjo, ktera jih je čakala. Svoje nastoječe terpljenje jim je na drobno naznanil, naj bi spoznali, da On sramoto, terpljenje in smert prostovoljno terpi, in naj bi se potem nad Njim ne spodtikali, kedar vidijo vse to nad Njim se izpolnovati. Zato še doda obljubo, „da bo tretji dan (od mertvih) vstal“.

Učenci pa „niso razumeli, kar je bilo rečeno“. Niso razumeli, kajti dosihmal so videli od Jezusa toliko čudežev

delati, kako bi li mogla učenika čakati tolika sramota! Niso mogli razumeti, ker njih um še ni bil razsvetljen in pričakovali so še vedno, da bo Jezus kot Mesija ustanovil mogočno kraljestvo; niso hotli razumeti, ker so svojega učenika preiskreno ljubili, in ta ljubezen do Jezusa se je upirala misli, da bi se moglo napovedano terpljenje nad Njim dopolniti.

Na tém svojem zadnjem potovanji je Jezus blizo mesta Jerihe ozdravil slepca, in dokazal je vnovič aposteljnomo in množicam svojo čeznatorno ali Božjo moč.

Zakaj se imenuje Jezus: „Sina človekovega?“

Jezus je imel dve natori: Božjo natoro po svojem Očetu nebeškem od vekomaj in človeško natoro po svoji materi, prečisti Devici Mariji; bil je Bog in človek vkup. Vendar se najrajši imenuje Sina človekovega, da bi Judom dokazal, da je pravi človek in sin Adamov. Ravnal je pa tako, ker je bil ponižen in da bi nas učil ponižnosti. Ne hrepenimo po visoki časti, po imenitnih službah, ne prevzetujmo s častnimi imeni ali naslovi, bodimo ponižni učenci ponižnega učenika!

Zakaj kliče slepec Jezusa Sina Davidovega?

Po prerokih je bilo Judom naznanjeno, da bo Mesija iz pokolenja ali rodú kralja Davida. Ker tedaj slepec Jezusa imenuje Sina Davidovega, očitno pred vso množico spozna svojo vero, da je Jezus obljubljeni pravi Mesija. Vsem kristjanom je ubogi slepec lep izgled, naj tudi oni Jezusa očitno pred svetom spoznavajo in naj ga nikdar ne zatajujejo iz strahu pred ljudmi!

Zakaj je Jezus vprašal slepca: „Kaj hočeš, da ti storim?“

Jezus, ki je pregledal misli in serca človeška, vedel je dobro, kaj slepec želi; vendar ga vpraša, kaj hočeš, da ti storim, več zavoljo njega in zavoljo ljudi. Zavoljo njega, t. j. zavoljo slepca, naj bi razodel svojo vero in svoje upanje v Jezusa; zavoljo ljudi, naj bi videli in spoznali, kako priserčno želi, vsem ljudem dobro storiti, in kako so mu všeč in dopadljive naše prošnje. Slepec pa nas uči, naj tudi mi prosimo stanovitno in naj ne odjenjamo, ako nas Bog precej

ne uslišuje. Kedar nas Bog precej ne usliši, mnogokrat skuša našo vero in zaupljivost.

Slepec je revež in telesna slepota huda nadloga, dušna slepota je še večja nesreča. Na duši so slepi, ki Boga ne poznajo in spoznati nočejo, ki pota k zveličanju ne vidijo in si ga pokazati ne dajo. Prosimo Jezusa, naj nas varuje telesne slepote in še veliko več, naj nas reši ali obvaruje dušne slepote!

Kakšen pomen ima današnje evangelje gledé na pustno veselje?

Z opominom na Kristusovo terpljenje, katero bomo pre-mišljevali v postnem, času hoče katoliška cerkev svoje verne odvracati od ajdovskega veseljevanja, po katerem se v pustnih dnevih toliko greha godi in Bog toliko žali. Cerkev želi, naj bi se kristjanje te dni zbirali v cerkvi pred svetim Rešnjim telesom in po svojih pobožnih molitvah Bogu vsaj nekoliko zadostovali za razžaljenja, ktera se mu godijo po ajdovsko razuzdanih ljudeh. Zato so v nekterih krajih, zlasti po mestih, ob pustnih dneh vpeljane molitvene ure in pridige in papež Klemen XIII. je podelil popolen odpustek njim, kateri ob pustnih dneh pobožno prejemajo zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega telesa. Verni sin sv. katoliške cerkve poslušaj glas mile svoje matere in si k sercu vzame besede, ktere je svoje dni govoril sv. Avguštín gledé pustnih dni. „Ajdje (in naši posvetnjaki) ukajo in pojejo pesmi posvetne od ljubezni in veselja, vi pa se veselite nad poslušanjem Božje besede; oni letajo v gledališča, vi obiskujte hišo Božjo; oni se napivajo, vi pa bodite zmerni in postite se.“

Zdihljej. Oh, nedolžni Jezus! Ti si svojim apostelnom na potu v Jeruzalem svoje nastoječe terpljenje naznanil; prosimo Te, globoko v naša serca zapisaj vse bolečine in sramotno smert, katero si za nas preterpel, naj se je vedno spominjamo in je nikdar ne oskrunimo ne z besedami, ne z djanjem, temuč naj se Ti z vso močjo svoje duše zahvaljujemo in zavoljo Tebe tudi radi kaj terpimo.

Pa slabi smo po svoji natori, zatoraj poterpi in krepčaj nas, Ti o Gospod! v poterpežljivosti, razsvetli nas uboge grešnike po Tvoji gnadi, da spoznamo Tvojo neizrekljivo ljubezen, noč in dan Te hvalimo in vedno le to delamo, kar Tebi dopada, ter enkrat v nebesih Tvoje Božje obličje v večni svitlobi gledamo. Amen.

Nauk od štiridesetdanskega posta.

Kedaj in zakaj se je pričel štiridesetdanski post?

Nekteri sveti očetje terdijo, da je Kristus sam štiridesetdanski post postavil in zapovedal. Gotovo pa je, kar nam sveto evangelje spričuje, da se je Jezus postil v puščavi 40 dni in noči ter da se je s tem postom pripravljaval, preden je začel učiti.

Sveto pismo starega zakona nam pripoveda, da so se že davno pred Kristusovim prihodom postili 40 dni sveti možje starega zakona; tako Mojzes na gori Sinai, Elija na gori Horeb in so s tem svojim postom velike gnade od Boga si pridobili.

Po teh svetih zgledih Kristusa in prerokov so kristjanje že ob apostoljskem času začeli se postiti. Priča nam je sv. oče Hieronim, ki pravi: „Vsled apostoljskega sporočila deržimo vsako leto štiridesetdanski post;“ in sv. Bazilij: „Štiridesetdanski post je slovesen in po vsem svetu veljaven posten čas in ni ga niti kraja, niti stanu, kateri bi se ga ne deržal; z veseljem in radostjo sprejemamo vsi označevanje te stare in svete zapovedi.“

Namen in pomen štiridesetdanskega posta.

Ta lepa, starodavna zapoved in navada ima več namenov. Katoliška cerkev hoče, da bi s tem postom verni kristjani posnemali izgled nebeškega učenika in svetih prerokov; kajti kar je jim bilo dobro in koristno, bo dobro in koristno tudi nam. Učencem se spodobi hoditi po stopinjah svojega učenika. Cerkev želi, naj bi kristjani o postnem času premišljevali bridko terpljenje in smert našega Odrešenika; kdor pa Jezusa resnično ljubi, on se bo rad in

prostovoljno zderževal obilnejših jedi in pijače, da bi nekako se vdeleževal Kristusovega terpljenja. Kristus je terpel, da bi nas rešil greha in večne smerti; cerkev kliče in opominja kristjane, naj bi s Kristusom vstali iz groba svojih grehov po zgrevani spovedi in resnični pokori. Najboljša priprava na vredno prejemo svetih zakramentov so tihi postni dnevi in krotenje mesa po postni zapovedi.

Koliko in kako hudo žalimo Boga po nezmernosti v jedi in pijači! Zakaj bi se prostovoljno ne zderževali nekterih jedi in preobilnosti, da bi vsaj nekoliko Bogu zadoštovali za vsa razžaljenja, ktera mu storimo, in za svoje grehe? Poglavitni namen štiridesetdanskega in vsakega posta pa je le ta, naj kristjanje dokažejo svojo pokorščino do ljube matere katoliške cerkve, in naj svoje meso in poželjenje krotijo in podveržejo duhu in postavi Božji. Ti naj bodo tudi naši nameni, kedar se postimo.

Ali so se prejšnje čase tudi tako postili, kakor sedaj?

Naši posti še senca niso nekdanjega ostrega posta; vendar se kristjanje drugih krajev še sedanje dni ostreje postijo, kakor mi. Po ostrem postu so se kristjanje le enkrat na dan nasitevali, zderževali so se mesa in vsega, kar je od živine, mleka, masla, jajec, še celó okusnejših rib in boljših pijač, n. pr. vina. — Posebno oster je bil post velikega tedna, v katerem so vživali le kruha, soli in vode; velik petek pa niso užili nobene jedi. Nekterim kristjanom je pa še sedajni mnogo olajšani post preveč!

Ktere cerkvene zapovedi veljajo zdaj za postni čas?

a) Katoliška cerkev o postnem času prepoveduje ženitvanje in vse očitno razveseljevanje, ki je spokornemu duhu nasproti.

b) Sveta cerkev o postnem času vse delavnike od pepelnične srede do velikonočne nedelje post v pravem pomenu zapoveduje, t. j. zderžati se mesnih jedi in le enkrat na dan do sitega najesti se.

Postna zapoved nas pod smertnim grehom veže. Smertno se toraj ne pregreši le tisti, kdor to zapoved iz zaničevanja prelomi, ampak tudi, kdor se iz sladnosti in lahkomišljenosti ne posti. V postu nam sv. cerkev ne zapoveduje le posta, ona tudi želi, da te dni tudi v duhu pokore živimo, jih z molitvijo in dobrimi deli posvečujemo, se tudi pripuščenega razve-

seljevanja ogibujemo, in vdeležujemo njenih pobožnost. Zeló koristno je, v postu prostovoljno molitev, ali kak prostovoljen zderžek naložiti si, ali kakšno pobožnost pričeti in opravljati; zlasti se postu priloga pobožnost križevega pota. (Lésar.)

Kteri so izgovorjeni od štiridesetdanskega posta?

Vzroki, ki od posta v pravem pomenu in tudi od štiridesetdanskega posta izgovarjajo, so:

a) nezmožnost; toraj se niso dolžni postiti bolniki; oni, ki so ravno kar ozdraveli; matere, ki otroke dojé;

b) stanovske dolžnosti t. j. težka dela pri kmetovalcih, rokodelcih, poslih, dolge in težavne hoje, služba v hišah, kjer se ne dobé postne jedi. Sveti Oče so pooblastili škofe gledé postne zapovedi še večja olajšanja dovoliti. Vsled tega so škofje izgovorili od posta: a) popotnike, ki se po železnici vozijo in so primorani v gostilnicah jesti, in b) tiste, ki se v kopeljih in drugih podobnih napravah nahajajo in se ozdravljajo.

Kako naj si postni čas v svoj dušni prid obrnemo?

Sv. Avguštin nas o tem prav lepo podučuje. „Ni dosti, da se o zapovedanih postnih dneh le od mesa zderžimo in si tudi od postnih jedi pritergamo; popolnoma post je, zderžati se krivičnosti in posvetnih sladnosti. Nič ne pomaga, postiti se, zraven pa grešiti. Tovaršice pravemu postu naj so pokora, molitev in miloščina.“

Kako obuditi dober namen o začetku štiridesetdanskega posta?

Vsegamogočni večni Bog! o začetku svetega postnega časa združim se s Tvojo vojskovalno cerkvijo, in hočem po želji svete cerkve te dni v to obrniti, da bom svoje grehe obžaloval in svoje meso krotil.

O moj ljubi Jezus! s tvojim postom sklenem svoj post in Ti ga darujem iz pokorščine do svete cerkve, v Tvojo čast in v zahvalo za toliko prejetih dobrot, v pokoro za moje in tuje grehe in v dosegó vseh keršanskih čednost, zlasti pa, da dobim pomoč tega greha (imenuj ga) se varovati in v tej čednosti (imenuj jo) se vaditi.

Pepelnica.

Zakaj se prvi dan v postu imenuje pepelnica?

Prvi postni dan je pepelnica, ki se tako imenuje zaradi starodavne navade v katoliški cerkvi, po kateri se na ta dan pepel blagoslovlja in potem na čela vernih kristjanov potresa s temi besedami: „Spominjaj se človek, da si prah in se spet v prah poverneš.“

Zakaj se pepel blagoslovlja?

Za blagoslovljenje pepela na pepelnico je cerkev predpisala štiri lepe molitve, v katerih se izreče, zakaj se pepel blagoslovlja. V prvi molitvi se prosi, naj pride blagoslov Božji nad pepel, da bi vsi, ki se z njim potresajo, zdravi bili na telesu in obvarovani na duši. V drugi molitvi se Bog prosi, naj po tem blagoslovljenem pepelu jim podeli odpuščanje grehov, v tretji pa, naj jim podeli skesanega duha in vse, kar po pravici prosijo. Štarta molitev se spominja Ninivljanov in se Bog prosi, naj bi mi, ki se po njihovem zgledu s pepelom potresamo, tudi usmiljenje dosegli, kakor oni.

Čemu je pepeljenje?

V prvih stoletjih keršanstva je sv. cerkev pepelila le očitne grešnike, ki so ta dan naloženo očitno pokoro pričenjali; sčasoma so se iz ponižnosti in pobožnosti tudi drugi kristjani med spokornike družili k pepeljenju. Leta 1091 je pa cerkveni zbor v Beneventu zapovedal splošno pepeljenje, kakošno je dan današnji v navadi, ki je pa tudi lepa in pomenljiva navada.

Pepel je bil namreč že v stari zavezi znamenje pokore, kakor beremo v življenji kralja Davida in od Ninivljanov; potem je pepel lepa podoba minljivosti vsega časnega, zlasti pepel, ktereга katoliška cerkev pepelnično sredo potresa svojim vernim na glavo, ker je izžgan iz oljk, ki so bile cvetno nedeljo preteklega leta blagoslovljene; toraj nas pepel ne spominja le smerti, ampak nas tudi k pokori, zlasti o postnem času vabi, in k ponižnosti budi. (Lésar).

S katerim namenom naj sprejamemo pepeljenje?

1. Naj se ponižamo pred Bogom, ker se spominjamo, da smo iz prahu in pepela in se bomo zaradi greha spet spremenili v prah in pepel;

2. Naj spoznamo pred Bogom in ljudmi, da začenjamo post in da se ne sramujemo zavoljo svojih grehov očitne pokore.

Ktere besede izreka mešnik med pepeljenjem?

Kedar mešnik čela vernih kristjanov potresa z blagoslovljenim pepelom, reče: „Spominjaj se človek, da si prah (pepel) in da se spet v prah (pepel) poverneš.“ Naj bi človek nikdar ne pozabil tega opomina, ovaroval bi ga mnogih grehov, zlasti napuha. Kaj si človek brez oživljajočega duha? prah; in kaj boš, ko ti Bog odvzame duha življenja ali dušo? prah! Toraj, prah si in v prah se poverneš; čemu se tako šopiriš?

Vvod sv. meše. V duhu pokore je cerkev na čelo današnje meše postavila besede, (vzete iz 11. poglavja bukev Modrostinih): „Vseh se usmiliš, o Gospod, in nič tega ne sovražiš, kar si vstvaril; ljudem pregledaš grehe za pokore voljo in jim zanašaš, ker si ti Gospod, naš Bog,“ in besede (156. psalma): „Usmili se me, Bog, usmili se me, ker v te zaupa duša moja.“

Cerkvena molitev. Dodeli, o Gospod! svojim vernim, da častitljivi postni čas s spodobno pokorščino začnejo in s stanovitno pobožnostjo dokončajo; po Jezusu Kristusu i. t. d.

Berilo iz Joela preroka 2, 12—19.

To reče Gospod: Spreobrnite se k meni iz vsega svojega serca, s postom, z jokom in s plakanjem. In pretergajte svoja serca, ne pa svojih oblačil, in spreobrnite se k Gospodu, svojemu Bogu; ker je dobrotljiv in milostljiv, poterpežljiv in velikega usmiljenja, in zvišan nad hudobo. Kdo ve, če se ne bo vernil in odpustil, in za seboj popustil blagodara, jedilnega in pitnega darú za Gospoda, vašega Boga. Trobite na trobento na Sionu, posvečujte post, pokličite srenjo, zberite ljudstvo, posvečujte srenjo, združite stare, zberite otroke in sêsajočé;

naj gre ženin iz svojega hrama, in nevesta iz svoje postelje. Med lopo in altarjem naj plakajo duhovni, služabniki Gospodovi, in naj rečejo: Zanesi, Gospod, zanesi svojemu ljudstvu; in ne dajaj svoje lastine v zasmehovanje, da bi nad njimi neverniki gospodovali. Zakaj bi med ljudstvi rekali: Kje je njih Bog? Vnel se bo Gospod za svojo deželo, in bo zanesel svojemu ljudstvu. In Gospod je odgovoril, ter rekel svojemu ljudstvu: Glej, poslal vam bom žita in vina in olja, in nasitni bote ž njimi; in nič več vas ne bom dajal v sramoto med narode.

Razlaga. Prerok Joel opominja ljudstvo k pokori, da se ogne tiste strašne šibe ali kazni, katero bo Bog poslal nad mesto Jeruzalemsko. Ne delajte le zunanje pokore s preterganjem oblačil, kliče prerok, temuč delajte znotranjo pokoro, s spreobrenenjem svojega serca, svojih hudih misel in želj.

S tem berilom želi nas sv. cerkev podučiti, kakošna naj bo naša pokora, da smemo upati odpuščanje grehov in milost na sodbi Božji. Ne zadostuje, zderžati se le od jedi in posvetnega veselja; treba je tudi, svoje grešno poželjenje krotiti, greha se varovati in s celim srcem k Bogu se obrniti.

Zapomnimo si, kristjani! te besede prerokove in delajmo postni čas pravo, znotranjo pokoro!

Evangelje sv. Matevža 6, 16—21.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Kedar se postite, ne delajte se žalostnih, kakor binavci; gerdijo namreč svoje obraze, da bi ljudje videli, da se postijo. Resnično, vam povem, prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kedar se postiš, pomaži svojo glavo in umij svoj obraz, da ne bodo ljudje videli, da se postiš, ampak tvoj Oče, kateri je na skrivnem; in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil.

Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rija in molj konča, in kjer jih tatje izkopljejo in ukradejo. Temuč zbirajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne konča rija, ne molj, in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo. Kjer je namreč tvoj zaklad, tam je tudi tvoje serce.

Razlaga. V tem odlomku svetega evangelja nam daje Jezus lep nauk gledé dobrih del. Sviri nas, naj pri dobrih delih in tudi pri postu ne iščemo posvetne hvale in časti in naj svojih del ne doprinašamo na videz in zavoljo ljudi, temuč zavoljo Boga, da ne bomo enaki hinavskim farizejem. — Dalej nas Jezus sviri pred nabiranjem zakladov na zemlji, ker ti niso nikoli varni tatov, rije in molja; tem bolj nas opominja nabirati zaklade v nebesih, kjer jih bomo vekomaj vživali.

V četrtek po pepelnici.

Berilo iz Izaija preroka 38, 1—6.

Tiste dni je bil Ezekija za smert zbolel, in šel je Izaija, Amozov sin, prerok, k njemu, in mu je rekel: To govori Gospod: Oskerbi svojo hišo, ker ti boš umerl, in ne boš živel. In Ezekija je obernil svoj obraz v steno, in je k Gospodu molil, ter je rekel: Prosim, Gospod! spomni se vsaj, kako sem hodil pred teboj v resnici in s popolnim srcem, in sem delal, kar je dobro pred tvojimi očmi. In Ezekija se je silno jokal. Tedaj je Gospod Izaiju govoril, rekoč: Pojdi in povej Ezekiju: To pravi Gospod, Bog tvojega očeta Davida: Slišal sem tvoje molitev, in tvoje solze sem videl; glej, dodal bom tvojim dnem petnajst let, in iz roke Asirskega kralja bom otel tebe in to mesto, in ga bom varoval: reče Gospod vsegamogočni.

Razlaga. Prerok Izaija je na Božje povelje kralju Ezekiju napovedal, da bo umerl. Kralj, ki je bil še mlad, se je te napovedi ustrašil; svoj obraz je obernal v steno in je zaupljivo k Bogu molil. In Bog ukaže Izaiju, nazaj se vrniti h kralju in mu oznaniti, da je uslišal njegovo molitev. Ozdravel bo in tretji dan pojde v tempelj, dodal bo še petnajst let njegovemu življenju in rešil bo njega in mesto iz roke Asirskega kralja.

Učimo se, koliko premore zaupljiva molitev! Kedar zbolimo, iščimo tudi mi pomoči pri Bogu v priserčni, zaupljivi molitvi; čeravno nam Bog ne daje vselej telesnega zdravja, dá nam pa ozdraveti na duši in večno življenje.

Evangelje sv. Matevža 8, 5—13. Kakor tretjo nedeljo po sv. treh kraljih, kjer se začne: „Kedar je v Kafarnaum šel“ i. t. d. Razlaga str. 101.

Cerkvena molitev. O Bog, ki Te greh žali in pokora tolaži, oglej se milostljivo na prošnjo k Tebi kličejočega ljudstva in šibe Tvoje jeze, ktere za svoje grehe zaslužimo, odverni, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

V petek po pepelnici.

Berilo iz Izajija preroka 58, 1—9.

To reče Gospod Bog: Vpij, ne jenjaj, kakor trobenta povzdiguje svoj glas, in oznanuj mojemu ljudstvu njegove hudobije, in Jakopovi hiši njene pregrehe. Od dne do dne me iščejo, in hočejo vedeti moje pote, kakor ljudstvo, ki pravično dela, in ni zapustilo pravice svojega Boga; od mene tirjajo pravico pravičnosti, in hočejo Bogu se bližati. Zakaj smo se postili, in nisi pogledal; poniževali svoje duše, in ti ni bilo mar? Glejte! v dan svojega posta delate po svojej termi, in stiskate vse svoje dolžnike. Glejte! v pravadah in prepirih se postite, in bijete

s pestjo neusmiljeno. Ne postite se, kakor dozdej, da bo vaše vpitje uslišano na višavi! Je mar to post, kakoršnega sem si izvolil, da človek čez dan svoj život tare, da svojo glavo zvija, kakor obroč, in na rasovniku in na pepelu leži? Boš mar to post imenoval, in Bogu prijeten dan? Ali ni bolj to post, kterege sem si izvolil? Razreši hudobne zveze, raztergaj obtežavne zapisnike, sprosti poterte, in razteri vsako težo. Lomi lačnemu svoj krub, vodi uboge in potikavce v svojo hišo, ko vidiš nagega, obleci ga, in ne zaničuj svojega mesa. Tedaj se bo tvoja luč zasvetila kakor zarja, in tvoje zdravje bo hitrejše prišlo, in tvoja pravičnost pojde pred teboj, in Gospodova čast te bo obdala. Takrat boš klical, in Gospod bo uslišal; upil boš, on pa poreče: „Glej! tukaj sem; ker sem usmiljen Gospod tvoj Bog.“

Razlaga. Bog svari Jude po preroku, ker se le po hinavsko postijo, in v nemar puščajo dobra dela do bližnjega. Prerok jim očita, da se ne postijo iz pokorščine, ampak po svoji glavi iz mnogih samopridnih namenov. To še ni pravi in Bogu prijetni post, če človek le samo svoj život tare in pokori, z glavo uklonjen perhuljeno hodi ter se v rasovnik oblači; boljši kakor uni zunanji post je podpiranje ubogih in usmiljenje do bližnjega. Ali ni veliko tudi kristjanov, ki se postijo ob zapovedanih postnih dneh in se zderžujejo mesnih jedi, zraven tega so pa mnogim pregreham vdani in zoper ljubezen do bližnjega ravnajo.

Sv. Ambrož pravi: „Pravi post je: ogibati se hudega, krotiti jezik, jezo in poželenje in zderževati se obrekovanja.“

Evangelje sv. Matevža 5, 43—48 in 6, 1—6.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Slišali ste, da je bilo rečeno: Ljubi svojega bližnjega,

in sovraži svojega sovražnika. Jaz pa vam povem: Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite za-nje, kateri vas preganjajo in obrekujejo; da bote otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in daje dežiti na pravične in krivične. Zakaj, ako tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakošno plačilo bote imeli? Ali ne delajo tega tudi cestinarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj storite več? Ali ne delajo tega tudi malikovavci? Bodite tedaj popolnoma, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma. Glejte, da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, da bi vas videli; sicer ne bote imeli plala pri svojem Očetu, kateri je v nebesih. Kedar tedaj ubogaime daješ, ne trobi pred seboj, kakor hinavci delajo po shodnicah in po tergih, da bi od ljudi hvaljeni bili. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Kedar pa ubogaime daješ, naj ne vé tvoja levica, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja miloščina na skrivnem, in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil. In kedar molite, ne bodite, kakor hinavci, kateri v shodnicah in na voglih potov stojé in molijo, da bi jih ljudje videli. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kedar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri, in moli svojega Očeta na skrivnem; in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil.

R a z l a g a. Danešnje evangelje je odlomek iz tako imenovane gorske pridige, to je košček tistih zveličanskih nauk, ktere je Jezus iz gore učil množice.

Nasproti tesnosereni ljubezni, kakor so jo učili farizeji, po kateri bi šlo ljubiti le znane in prijatelje, uči Jezus, da moramo ljubiti celo svoje sovražnike. Ravno s tem, da ljubimo sovražnike, postavimo se na najvišjo sto-

pinjo ljubezni, pridobimo si pa tudi najvišo čest, da postanemo otroci svojega očeta v nebesih. Sv. Krizostom razločuje devet stopinj v ljubezni do sovražnikov, katerih deveta je, da za sovražnike Boga prosimo.

Dalej nas Jezus svari, naj svojih dobrih del ne delamo zavolj ljudi, sicer smo že prejeli svoje plačilo, to je, hvalo od ljudi, od Boga pa nêmamo ničesar več pričakovati. Svoja dobra dela naj storimo iz ljubezni do Boga in v čest Božjo, čeravno tudi pred ljudmi, vendar ne zavoljo hvale, katero od njih čakamo.

Hinavščina se Bogu stûdi tudi takrat, kedar opravlja dobra dela, molitev, post in milodar.

Cerkvena molitev. Prosimo, o Gospod! podpiraj milostljivo post, katerega smo začeli, da bomo tudi z vernimi serci dopolnovali, kar telesno deržimo, po Gospodu i. t. d.

V saboto po pepelnici.

Berilo iz Izaija preroka 58, 9—14.

To reče Gospod Bog: Če izmed sebe odpraviš verigo, in jenjaš perst stegovati, in govoriti, kar nič ne tekne; če lačnemu podeliš, kar sam rad imaš, in nasitiš stiskano dušo, ti bo v temi luč zasvetila, in tvoja tema bo, kakor poldan. In pokoj ti bo dal Gospod za vselej, in tvojo dušo bo napolnil s svetlobo, in tvoje kosti odrešil, in boš kakor namočen vert in kakor tekoč studenec, kateremu voda ne poide. In sêzidal boš razdjano dolgo časa, podlage od rodú do rodú boš napravil; in imenoval se boš gradivec plotov in narejavec stez v pokoj. Če v saboto zderžuješ svojo nogo, da ne spolnuješ svoje volje moj sveti dan, in imenuješ saboto zaželen in Gospodu posvečen častitljiv dan, in jo posvečuješ, da ne delaš svojih potov,

in se ne godi tvoja volja, da bi marnjal: tedaj se boš veselil Gospoda, in povišal te bom nad vse višave na zemlji, in živil te bom z dedščino Jakopa, očeta tvojega; zakaj usta Gospodova so govorila.

Razlaga. Prerok Gospodov obljubi pokoj in blagor njim, ki popustijo terdobo in neusmiljenost do siromakov. In Gospod Bog obeta svoj blagoslov tém, ki posvečujejo njegovo saboto in se varujejo praznega besedovanja.

Imejmo mir z vsemi, krotimo svoj jezik, potrebnim pomagajmo v potrebah in zvesto posvečujmo Gospodove dni in Gospod Bog bo blagoslovil tudi nas in naša dela.

Evangelje sv. Marka 6, 47—56.

Tisti čas, ko se je bil večer storil, je bil čoln na sredi morja, in on sam na suhem. In je videl svoje učence truditi se z veslanjem (bil jim je namreč veter nasproti). In okoli četrte nočne straže je prišel k njim gredoč po morji, in je hotel memo njih iti. Oni pa, ko so ga videli hoditi po morji, so menili, da je prikazen in so zavpili. Zakaj vsi so ga videli in se prestrašili. In zdajci jih je ogoril in jim rekel: Zaupajte, jaz sem; nikar se ne bojte! In je stopil v čoln k njim in veter je nehal. In še bolj so stermeli. Niso namreč umeli od kruhov; zakaj njih serce je bilo oslepljeno. In so se prepeljali, in so prišli na Genezareško, in so v kraj ustavili. In ko so iz čolna stopili, so ga precej spoznali. In so obtekali vso tisto stran, in so začeli bolne na posteljah prinašati, kjer so slišali, da je on. In kamorkoli je šel, v vasi in v terge ali v mesta, so bolnike na ulice pokladali, in so ga prosili, da naj se vsaj robú njegovega oblačila dotaknejo; in kolikor se jih ga je dotaknilo, so bili ozdravljeni.

Razlaga. Čudovita dogodba, o kateri govori sveto evangelje, dogodila se je na jezeru Genezareškem po noči ob tretji straži. Rimljani so krajše noči delili v tri, dalje v štiri straže, vsako po tri ure. Celih devet ur so se učenci borili z nasprotnim vetrom ter niso mogli h kraju priveslati; ob treh zjutraj, to je, okoli četrte straže pride Jezus po morji gredoč in je hotel memo iti.

Prestrašeni učenci so zaupili, Jezus jih je pa ogovoril: „Zaupajte, jaz sem; nikar se ne bojte.“ In je stopil v čoln, veter je nehal, h kraju so ustavili čoln.

Tu gre opomniti, da so prav za prav tri čudoviti dogodki razložiti: Jezus je hodil po morji in se je skazal gospodarja nad stvarmi, veter je nehal in čoln so spravili h kraju, kar učencem popred ni bilo mogoče.

Devet ur so se učenci borili z nasprotnim vetrom, ali z viharjem, vihar pa je podoba skušnjav, — Jezus stopi v čoln in veter je nehal. Tudi nas pusti Bog mnogokrat s skušnjavami se vojskovati in hoče, da bi njega klicali na pomoč. Kličimo Jezusa in ne bojmo se, on bo gotovo pomagal krotiti viharje skušnjav.

Cerkvena molitev. Poslušaj, o Gospod! naše ponižne prošnje in dodeli, naj té slovesni post, ki je koristno vpeljan v ozdravljanje dušam in telesom, s pobožno zvestobo obhajamo. Amen.

Perva nedelja v postu.

Perva nedelja v postu se kliče nedelja „Invocabit“, ker s to besedo se začne današnja sveta meša.

Vvod je vzet iz 90. psalma in se tako-le glasi: „On me bo klical in jaz ga bom uslišal; rešil ga bom, in ga povečal. Z dolgim življenjem ga bom napolnil.“

„Kdor stanuje pod pomočjo Najvišega, on prebiva pod varstvom nebeškega Boga.“ Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. O Bog! ki vsako leto svojo cerkev očiščuješ s štiridesetdanskim postom, dodeli svoji družini, naj to, kar si želi zadobiti s pritergovanjem, doseže po dobrih delih, po Gospodu našem . . .

Berilo iz 2. lista sv. Pavla apost. do Korinčanov, 6, 1—10.

Bratje! opominjamo vas, da milosti Božje ne pridoma ne prejimate. Govori namreč: Ob prijetnem času sem te uslišal, in v dan zveličanja sem ti pomagal. Glejte, zdaj je prijetni čas; glejte zdaj je dan zveličanja! Nikomur ne dajajmo pohujšanja, da se naša služba ne zaničuje; ampak v vseh rečeh se skazujmo Božje služabnike v velikem poterpljenji, v nadlogah, v potrebah, v stiskah, v ranah, v ječah, v puntih, v trudih, v čuvanji, v postih, v čistosti, v znanji, v prizanašanji, v prijaznosti, v sv. Duhu, v ljubezni brez hinavščine, v besedi resnice, v moči Božji, z orožjem pravice na desni in levi, pri časti in nečasti, pri nepoštenji in v dobrem imenu, kakor zapeljivci in vendar resnični, kakor neznani, in vendar znani, kakor umirajoči, in glejte živimo, kakor stepeni in vendar ne umorjeni, kakor žalostni, vendar pa vselej veseli, kakor ubogi, in vendar jih veliko bogatimo, kakor da bi nič ne imeli, in vendar vse posedemo.

Razlaga. Sveti Pavl opominja Korinčane kot poslanec Božji, naj gnad po Kristusu prejetih in časa gnade v nemar ne puščajo, in naj se skažejo zveste služabnike Božje, kakor si prizadeva tudi on.

Ta odlomek apostoljskega lista je cerkev odločila v berilo za prvo postno nedeljo, ker je postni čas kristjanom čas posebne milosti Božje. Neskončno dobrotljivi Bog nam sicer vse naše žive dni ponuja in deluje

mного gnad, največ pa o postnem času, ako ga oberremo po namenu svete cerkve v preišljevanje svetih resnic, Kristusovega terpljenja in v vredno prejemo svetih zakramentov. Teh gnad ne zametujmo!

Apostelj se je skazal svetega služabnika Božjega po svoji poterpežljivosti v nadlogah, stiskah, trudih in vkljub vsemu zaničevanju. Serčen vojščak se v vojski pokaže in zvestega služabnika v trudih in težavnih poslih spoznamo; zato sveti Pavl Korinčane opominja, naj se tudi oni v poterpljenji skažejo zveste služabnike Božje.

V nadloge in stiske pridemo tudi mi, trudov in zaničevanja ne manjka nobenemu kristjanu, lepo priložnost imamo s terpljenjem skazati se zveste služabnike Božje in posnemalce svetega aposteljna.

Srečen je, kdor sam sebe premaga; on več velja, kakor tisti, ki mesta premaguje. Naj bo v teh postnih dneh naša največa skerb, da sami sebe premagamo in grešne želje krotimo!

Zdihlej! O Jezus, dodeli nam gnado, da se v čednostih vadimo in sveti postni čas v svoje zveličanje porabimo.

Evangelje sv. Matevža 4, 1—11.

Tisti čas je bil Jezus od Duha v puščavo peljan, da je bil od hudiča skušan. In ko se je štirideset dni in štirideset noči postil, bil je potem lačen. In skušnjavec je k njemu stopil in rekel: Ako si Sin Božji, reci, naj ti kamni kruh bodo. On je pa odgovoril in rekel: Pisano je: Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ktera pride iz ust Božjih. Tedaj ga vzame hudič seboj v sveto mesto, in ga postavi na verh tempeljna, in mu reče: Ako si Sin Božji, verzi se doli; zakaj pisano je: Svojim angeljem je zavoljo tebe zapovedal, in na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo ob

kamen ne zadeneš. Jezus mu je rekel: Spet je pisano: Ne skušaj Gospoda svojega Boga. Spet ga hudič vzame seboj na silno visoko goro, in mu pokaže vsa kraljestva svetá in njih veličastvo, in mu reče: Vse to bom tebi dal, ako (pred mé) padeš in me moliš. Tedaj mu reče Jezus: Poberi se satan! zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi. Tedaj ga je hudič popustil; in glej! angelji so pristopili in mu stregli.

Razlaga. Precej po kerstu v Jordanu je bil Jezus od sv. Duha v puščavo peljan; po zročilu je bila puščava Kvarantanija med Jeriho in Jeruzalemom.

Šel je v puščavo, da bi se po zgledu Elija in Mojzesa v samoti in tihoti s postom in molitvijo pripravljaj za svoj prihodni poklic. Hotel je Jezus v puščavi nasproti se postaviti njemu, ki se je vrinil v paradiz in je človeka porinil iz paradiza; satana je hotel premagati, ki je v skušnjavi premagal prvega človeka ter njega in ves rod pripravil v greh in nesrečo; podal se je v puščavo hudiča premagat, da bi nas učil, kako moremo tudi mi njega in skušnjave premagovati z Božjo pomočjo.

Postil se je Zveličar štirideset dni in noči. Kristusov post je bil čeznatoren in le mogoč s pomočjo njegove Božje nature, ker je za 40 dni natorna lakota utihnila, in se je po teh dneh spet vernila.

Skušnjavec se je Jezusu bližal od zunaj, ker znotraj ni imel Jezus nobene skušnjave. Satan se kaže zvedenega v izrekih svetega pisma ter v sklepah Božjih: temu se ni čuditi, kajti bil je nekda angelj Božji in najviših angeljev eden. Po svojem padu ni zgubil svojih popolnejših darov, to je: svojega popolnejšega uma, le ljubezen do Boga se mu je sprevergla v sovraštvo proti Bogu.

V prvi skušnjavi tirja satan od Jezusa čudež, naj bi njegova Božja moč služila človeškim potrebam; skušal ga je s poželjenjem mesa.

Jezus ga zaverne z Božjo besedo in mu reče, da človek ne živi le od navadnega živeža, temuč tudi od Božje besede, ktera vse stvari in vse ohrani.

V drugi skušnjavi je skušnjavec Jezusa postavil verh tempeljna, to je na streho enega tempeljskih poslopij in ga je skušal z napuhom ali prederznostjo. Tirjal je od njega, naj bi skočil v globočino in s tem skušal Boga, ali bo njega varoval. Tudi po drugi skušnjavi ga Jezus zaverne z Božjo besedo, da ne sme človek Boga skušati iz gole prederznosti.

V tretji skušnjavi razkaže skušnjavec iz visoke gore kraljestva sveta in njih veličastvo. Vse to mu ponudi, če ga moli. Satan se na mesto Božje postavlja, prilastuje si svet, kterege ni vstvaril in razdaja, kar ni njegovo; skušal je Jezusa s poželjenjem oči. Tudi to skušnjava premaga Jezus in zaverne skušnjavca z Božjo besedo, da gre edino le Boga moliti in njemu samemu služiti.

Hudič popusti Jezusa, angelji Božji pridejo, ga molit in mu streč.

Ne čudimo se, da tudi nas napadajo mnogoverstne skušnjave; saj vidimo, da se je skušnjavec celó Jezusu bližal in ga še celo seboj vzel verh tempeljna in na visoko goro in Jezus je vse to dopustil. Iz svetega pisma vémo, kako je satan Joba s strašnimi nadlogami mučil; življenje svetnikov nam pripoveda, da so svetniki z velikimi skušnjavami se vojskovali. Vendar nam hudi duh ne more škodovati, dokler sami ne privolimo. Noben človek in nikjer ni varen skušnjav; zatorej vsém in povsod velja Jezusov opomin: „Čujte in molite!“

Blagor njemu, kdor skušnjave premaga; njemu velja, kar beremo v skrivnem razodenji: „Kdor premaga, dal mu bom sedeti z menoj na mojem sedežu, kakor sem tudi jaz premagal, in se usedel s svojim Očetom na njegov sedež.“ (Skrivno razod. 3, 21.)

Nauk od skušnjav.

„Da bi bil od hudiča skušan.“ Mat. 4, 1.

Kaj je skušnjava?

Treba je razložiti skušnjavo k dobremu, s katero nas Bog skuša, da nas k čednosti napeljuje ali v nji poterdi. Tako se skuša zlato in srebro v ognji, da se očisti, kristjan pa v težavah, da se razodene njegova zvestoba. „Blagor človeku, kateri preterpi skušnjavo; ker skušen bo prejel krono življenja.“ (Jak. 1, 12.)

Druga je skušnjava k hudemu, s katero nas skuša hudič in ta je: vsaka misel ali želja, vsak pogled in vsaka beseda, vsako djanje in vsaka priložnost, ki nas v greh napeljuje ali napeljati zamore.

Od kod pridejo skušnjave?

Skušnjave niso od Boga, kakor da bi nas Bog sam hotel v greh napeljevati. „Nihče, ko je skušan, ne reci, da je skušan od Boga; zakaj Bog se ne da skušati v hudo in tudi nikogar ne skuša.“ (Jak. 1, 13.) Pač pa Bog skušnjave dopušča, kakor je dopustil skušati pobožnega Joba in je Kristus dopustil skušnjavcu, da se mu je bližal in ga trikrat skušal.

Korenina vseh skušnjav je v človeškem serci in je njegovo hudo poželenje. „Vsak pa je skušan, kedar je od svojega poželenja vlečen in vabljen.“ (Jak. 1, 14.) Ta korenina tri razlike ima; sveti Janez jih imenuje: „poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja.“ (I. Jan. 2, 16.) Za eno teh treh koreninskih razlik se prime hudič, kedar nas v skušnjavo napeljuje.

Ali tudi hudič skuša človeka?

To je gotovo, že prvi listi svetega pisma nam to pričajo. Skušal je satan prva dva človeka v paradizu in ju je zapeljal v greh. Skušal je Jezusa samega, zato se v današnjem evangelji imenuje skušnjavec. Pred njim nas sv. Peter, opominjaje: „Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi kakor rjoveč lev okoli in išče, koga bi požerl.“ (I. Pet. 5, 8.) Vendar ne smemo vsako skušnjavo le hudemu pripisovati, kajti mnogo skušnjav nam napravlja spačena natora, ktere nočemo berzdati; v mnogo skušnjav nas pripravljajo sprideni ljudje in zapeljivci.

Kako se rodi iz skušnjave greh?

Perva iskrica skušnjave se v glavi rodi in je misel na katero reč ali djanje, ki je zoper voljo Božjo. Začetek skušnjave je huda misel, ktera pa sama na sebi še ni pregrešna, dokler nam ne dopada. Hude misli pridejo pogostoma same od sebe, in so podobne ropnim ticam, ktere ne škodujejo, ako hitro spet odletijo.

Kakor hitro pa huda misel v serce stopi, se obudi huda želja, in ta je že nevarna korenina, iz ktere lahko izraste greh. Huda želja, če se ne zatere, raste enaka ognju, ki se piha; skušnjavec pa je tisti, ki ogenj piha. Huda želja čedalje večo moč dobiva, človeka moti in slepi, da pozabi Boga, ne mara za greh in pogubo, ne sramote in škode. Želja premaga voljo človekovo, da v greh dovoli. Tako se iz skušnjave, če se ne premaga, rodi greh.

Ali nas zamore siliti hudič v greh?

Kristus je hudiču oblast vzel, ker je bil močnejši, kakor on in ga je premagal (Luk. 11, 22.); pahnjen je hudič v peklenski brezen in je priklenjen z večnimi verigami. (Skrivno razod. 20, 2.) Zato pravi sv. Avgustin: „podoben je priklenjenemu psu, kateri sicer laja nad teboj, pa ugrizniti te ne more, ako mu blizo ne prideš.“ Satan nas ne sili, temuč le prigovarja, lé prosi za naše privoljenje; ravno s tem je morebiti tem nevarniši.

Kako Bog človeka skuša?

Bog ne skuša človeka nikdar k grehu, skuša ga pa z nadlogami in terpljenjem ali pa dopušča, da ga skušajo hudič in hudobni ljudje. Take skušnjave dopušča, da naj se pokaže in razodene naša zvestoba, ljubezen in pokorščina do njega. Tako je govoril po Mojzesu Judom: „Gospod, vaš Bog, vas skuša, da bi bilo očitno, ali ga ljubite, ali ne, iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše.“ (5. Mojz. 13, 3.)

Ali nas Bog skuša tudi po drugih ljudéh?

Bog dopušča, da nas skušajo drugi ljudje. Dopustil je, da je Putifarjeva žena skušala Jožefa; (I. Mojz. 39, 7.) da so Joba skušali prijatelji in njegova žena. (Job. 2, 9—11.) Vendar nas nikdar ne pusti skušati čez našo moč, temoč s skušnjava nam ponuja vsakokrat toliko gnade, da, ako hočemo, jo premagamo in se skušnjava dobro izide. (I. Kor. 10, 13.)

Ali so skušnjave škodljive in pregrešne?

Skušnjave same na sebi niso nikakor škodljive in pregrešne, celó koristne so in potrebne. One nam pripomagajo, da spoznamo sami sebe in slabosti svoje, da se v čednosti ukrepimo in zaslužimo čestitljiv venec, ako jih premagamo. Zato uči Tomaž Kempčan: „Skušnjave so človeku mnogokrat prav koristne, da si ravno so nadležne, kajti one človeka ponižajo, čistijo in učijo.“ In sv. Bernard: „Boj je težaven, pa koristen, zakaj če tudi bolečin prinese, prinese pa tudi venec.“ Vendar ne smemo skušnjav iskati, to bi bilo prederzno, ker ne vemo, ali bomo jih tudi zmagali.

Kako gre skušnjave premagati?

Sedmero orožje imamo, s katerim lahko vsako skušnjavo premagamo.

Pervo orožje je beg. Zogibajmo se priložnosti, varujmo se zapeljivih ljudi; tako je bežal Jožef pred nesramno žensko, tako bežimo tudi mi od tistih krajev in oseb, ki nas napravljajo v greh. — Drugo orožje zoper skušnjavo je post ali pokorjenje razvajenega trupla. Mlad puščavnik toži starejemu, kako hude skušnjave ima. Stareji mu odgovori: „Mene pa skušnjave ne nadlegujejo, ker strahujem svoje meso s postom, da me ne zalezuje.“ — Tretje orožje je po božna molitev; s tem orožjem jih je pregnal sv. Hieronim. V skušnjavi kličimo sladka imena Jezusa in Marije, priporočajmo se angelju varhu in svojim patronom, in premagali bomo. — Četero orožje je delo. Lenoba je mlaka, v kateri se izležejo vsakoteri merčesi gerdih pregreh; zato uči sv. Hieronim: „Nikoli ne bodi brez dela, da te hudič praznovati ne najde. On le do tistih oblast ima, kateri brez dela postopajo.“

Peto orožje je spomin večnosti in pekla. To orožje nam že sv. Duh v starem zakonu priporoča: „Človek! spomni se poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.“ Pomislimo, kako kratka je skušnjava, kako kratko grešno veselje, nesrečne večnosti pa nikdar ni konec. — Šesto orožje je ponižnost in zaupanje v Božjo pomoč. Sveti Anton je videl cel svet z mrežami in zanjkami preprežen. Vprašal je: „Kdo o Bog, se bo rešil“; odgovorilo se mu je: „Ponižni“, t. j. kdor svojo slabost spozna in svoje zaupanje stavi v Boga.

Sedmo orožje je pogosto in vredno preje-

manje svetih zakramentov; ker dušne rane se celijo v zakrametu sv. pokore, dušno moč nam podeli Jezus v presvetem Rešnjem telesu.

O koliko lepega orožja imamo zoper skušnjave! Zakaj pa vendar tolikokrat v skušnjavah onemagamo in pademo? Ker za orožje prijete nočemo. Skušnjavec nas najde nepripravljene, neoborožene in nas lahko premaga.

Recimo prav pobožno: „Ne pelji nas v skušnjava.“

Zdihljej. O Jezus, moj Gospod! Ti si štiri-deset dni brez jedi in pijače v puščavi se postil in si hotel od hudega duha skušan biti; po Tvojem svetem postu Te prosim, pomagaj meni milostljivo, ta sveti postni čas vojskovati se zoper nezmernost in ustavljati se navdajanju satanovemu, da bi zaslužil, venec večnega življenja. Amen.

V ponedeljek po prvi nedelji v postu.

Berilo iz Ezehiela preroka 34, 11—16.

To reče Gospod Bog: Glejte, jaz sam bom poiskal svoje ovce, in jih bom obiskoval. Kakor išče pastir svoje čede ob dnevu, kedar je med svojimi razkropljenimi ovci, tako bom iskal svojih ovec, in jih bom rešil iz svojih krajev, po katerih so se razzgubile oblačni in temni dan. In izpeljal jih bom izmed ljudstev, in jih zbral iz dežel, in jih popeljem v njih deželo, ter jih bom pasel po Izraelovih gorah, ob potokih in na vseh selih po deželi. Po najboljših pašah jih bom pasel, na visokih gorah Izraelovih bodo njih pašniki. Tam bodo počivale na zelenih tratah, in na tolstih pašah se bodo pasle po Izraelovih gorah. Jaz bom pasel svoje ovce, in jaz jih bom počivat vodil, reče Gospod Bog. Zgubljeno bom poiskal, zbegano nazaj pripeljal, ranjeno obvezal, slabo pokrepčal, debelo

in močno bom varoval; in pasel jih bom po pravici, reče Gospod vsegamogočni.

R a z l a g a. Bog objubi po preroku Ezeielu svoji čedi, t. j. Judom, dobrega pastirja, ki jo bo na dobro pašo vodil in zveri varoval. Objubi jim tudi, da jih bo rešil iz Babilonske sužnosti ter jih pripeljal nazaj v njih deželo.

V višem pomenu govori prerok o tisti dobi, ko bodo vsa ljudstva zedinjena v enem ovčjem hlevu pod enim Pastirjem, to je, pod Jezusom Kristusom.

Oberniti se dajo te besede prerokove na tiste duše, ktere je Kristus rešil oblasti hudičeve po resnični pokori, jih redi s svojo besedo in svetimi zakramenti in jih napolnuje z nebeškimi tolažbami.

Kristjan! ako si grešil in se ločil od dobrega pastirja Jezusa, le urno se spokori in teci nazaj k Njemu, zakaj On te bo z veseljem sprejel in te bo zopet ljubil.

Evangelje sv. Matevža 25, 31—46.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Kedar pride Sin človekov v svojem veličastvu, in vsi angelji ž njim, takrat bo sedel na sedežu svojega veličastva. In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in jih bo narazen ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. In bo ovce postavil na svojo desnico, kozle pa na levico. Takrat poreče kralj tistim, kateri bodo na njegovi desnici: Pridite, blagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; tujec sem bil, in ste me pod streho vzeli; nag sem bil, in ste me oblekli; bolan sem bil, in ste me obiskali; v ječi sem bil, in ste k meni prišli. Tedaj mu bodo pravični odgovorili, rekoč: Gospod! kedaj smo te videli lačnega, in smo te

nasitili? ali žejnega, in smo te napojili? Kdaj smo te pa videli tujega, in smo te pod streho vzeli? ali nazega, in smo te oblekli? Ali kdaj smo te videli bolnega, ali v ječi, in smo k tebi prišli? In kralj bo odgovoril in jim rekel: Resnično, vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili. Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levici: Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem. Zakaj lačen sem bil, in mi niste dali jesti; žejen sem bil, in mi niste dali piti; tuj sem bil, in me niste pod streho vzeli; nag sem bil, in me niste oblekli; bolan in v ječi, in me niste obiskali. Tedaj mu bodo tudi oni odgovorili, rekoč: Gospod! kedaj smo te videli lačnega, ali žejnega, ali tujega, ali nagega, ali bolnega, ali v ječi, in ti nismo postregli? Takrat bo odgovoril, rekoč: Resnično vam povem, kar niste storili kateremu teh najmanjših, tudi meni niste storili. In ti pojdejo v večno terpljenje; pravični pa v večno življenje.

R a z l a g a. V današnjem evangelji nam Jezus sam pove, kako se bo godila poslednja sodba. Sin človekov bo prišel z vsemi angelji in bo sedel na sedežu svojega veličastva. Ločili se bodo dobri od hudih, kakor pastir loči ovce od kozlov.

Do konca sveta bodo živeli na svetu dobri in hudi, kakor se na eni paši pasejo ovce in kozli. Kedar pa pride večer, odloči pastir ovce od kozlov in jih deva v posebne staje; tako bodo pri poslednji sodbi ločeni dobri od hudih, pravični od krivičnih; pravični ali ovce bodo se zbrali na desnici, krivični ali kozli pa na levici.

Tem, ki bodo na desnici, poreče Sodnik: „Pridite blagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero Vam je pripravljeno od začetka sveta;“ razodel jim bo ob enem,

s čim so si zaslužili nebeško kraljestvo: z dobrimi deli keršanskega usmiljenja. — Ne mislimo, da bi Bog gledal le na zunanja dela; Bog vsevidejoči gleda na serca, misli in želje. Pravičnim bo prisodil nebeško kraljestvo, ker so svojo ljubezen do Boga in bližnjega spričevali v dobrih delih keršanskega usmiljenja.

Tistim, kateri bodo na levici, poreče: „Poberite se, spred mene prekleti! v večni ogenj,“ in razodel jim bode ob enem, zakaj jih zadene ta strašna sodba; zato, ker nemajo pokazati dobrih del. Kako potrebna so toraj dobra dela k zveličanju!

Dobrim delom, s kterimi pomagamo ubogim iz keršanskega usmiljenja, obljubi Jezus takšno plačilo, kakor da bi jih storili Njemu samemu. Zato uči sv. Frančišek Serafiški: „V ubogih se nam kaže Kristus sam; kedar srečaš uboge ali nesrečne, spomni se ubožstva in slabote, katero je Kristus na se vzel zavoljo nas; počasti v njih Kristusa samega, ki pravi: „Kar ste storili kteremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“

Cerkvena molitev. Spreoberni nas, o Bog našega zveličanja! in poduči naše duše v nebeških naukih, da nam bo v prid štiridesetdanski post; po Gospodu našem . . .

V torek po pervej nedelji v postu.

Berilo iz Izajija preroka 55, 6—11.

Tiste dni je govoril Izajija prerok, rekoč: Iščite Gospoda, ko se lahko najde; kličite ga, dokler je blizo! Naj zapusti hudobnež svoj pot in krivičnik svoje misli in naj se verne k Gospodu in usmilil se ga bo, in k našemu Bogu, ker je bogat z odpuščanjem. Zakaj moje misli niso vaše misli, tudi ne vaša pota moja pota pravi Gospod. Ker kolikor više je nebo od zemlje: toliko viša so moja

pota od vaših pot in moje misli od vaših misel. In kakor pada dež in sneg z neba, in se gori ne vrača več, ampak napaja zemljo, in jo namaka, ter jo dela rodovitno, da seme daje sejavcu in kruh uživavcu: tako bo moja beseda, ktera pride iz mojih ust; ona se ne bo vernila k meni prazna, ampak opravila bo, karkoli hočem in srečna bo v tem, za kar jo pošljem, reče Gospod vsemogočni.

R a z l a g a. Prerok nas opominja, naj čas gnade dobro porabimo in naj se resnično spreobrnimo k Gospodu Bogu, kateri se bo nas usmilil, ker je vselej pripravljen, nas sprejeti. Naj bo število naših grehov še toliko in naši grehi še tako težki, to naj nas ne odstraši, zakaj usmiljenje Božje je še večje. Vse, kar Bog obljubi, tudi spolnuje.

Premislimo še, kaj pravi sveti Bernard (serm. 75 in cant.) k besedam: „Iščite Gospoda, ko se lahko najde.“ Tri reči so krive, če Gospoda zastonj iščemo, namreč, če ga ne iščemo o pravem času, ali ne prav, ali ne na pravem kraji. Pravi čas Gospoda iskati je to življenje, po smerti se nam vrata zapahnejo in ni več mogoče ga potem iskati; prav ga iščemo z gorečo željo in stanovitno; pravi kraj, kjer ga vselej najdemo, je premišljevanje Kristusovega življenja, terpljenja in smerti in njegove nebeske časti.

Iščimo toraj Gospoda za časa, iščimo ga goreče v molitvi in premišljevanji.

Evangelje sv. Matevža 21, 10—17.

Tisti čas, ko je Jezus v Jeruzalem šel, je bilo vse mesto po koncu, rekoč: Kdo je ta? Množice pa so rekle: Ta je Jezus, prerok iz Nazareta na Galilejskem. In Jezus je šel v tempelj Božji, in je izgnal vse, kateri so v tempeljnu prodajali. In jim je rekel: Pisano je: Moja hiša se hiša molitve

imenuje, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov. In pristopili so k njemu v tempeljnu slepi in kruljevi, in jih je ozdravil. Ko so pa veliki duhovni in pismarji videli čudeže, ktere je delal, in otroke, kteri so v tempeljnu vpili, rekoč: Hozana sinu Davidovemu! so se razjezili, in so mu rekli: Slišiš, kaj ti pravijo? Jezus pa jim reče: Kaj pa da; ali niste nikoli brali: Iz ust otrok in sêsajočih si si hvalo napravil? In jih je popustil, in je šel iz mesta v Betanijo, in je tam ostal.

R a z l a g a. Jeruzalemski tempelj je bil obširno poslopje, ktero je imelo več dvorišč. Zunanje dvorišče se je imenovalo dvorišče nevernikov, ker so vanj smeli tudi neverniki hoditi. Tú so se nastavili tudi menjalci, ki so tuji dnar za Judovski zamenjali, ker se je le tak smel v tempeljnu darovati; bili so ondi tudi prodajavci golobov in daritvine živine. Ker so pa kupčevalci sploh in Judovski še posebno nadležni, gotovo so silili še v druge tempeljnovne prostore in so te sveti kraj oskrunili.

Ko pride Jezus v tempelj in vidi to gnjusobo, se razserdi v pravičnem serdu, izžene kupčevavce in zverne jim mize in stole. S tim djanjem očisti tempelj v Božji moči in se pokaže kot Gospoda v svoji in hiši Očetovi.

Ako je Jezus že kupčevalcem toliko zameril njihovo početje v Jeruzalemskem tempeljnu, koliko več mora zameriti kristjanom nespodobno obnašo v hiši Božji, kjer prebiva. On sam v najsvetejšem zakramentu presvetega Rešnjega telesa.

Kristjani! Na svetem mestu spodobi se sveta, spodobna obnaša!

C e r k v e n a m o l i t e v. Pogledj, o Gospod! na svojo družino in dodeli, da naša duša žari od želje po Tebi, ko se s telesnim poštenjem pokorí, po Gospodu . . .

V sredo po prvi nedelji ali kvaterno sredo v postu.

Berilo iz III. bukev kraljev 19, 3—8.

Tiste dni pride Elija v Bersabo Judovo, in pusti tam svojega hlapca, in gre v puščavo en dan hoda. In ko tje pride, in sede pod neki brinj, želi si umreti, in reče: Dosti mi je, Gospod! vzemi mojo dušo; ker nisem boljši, kakor moji očetje. In se vleže in zaspi v brinjevi senci. In glej! angelj Gospodov se ga dotakne in mu reče: Vstani, in jej. In se je ozerl, in glej, pri njegovi glavi je podpepelnik in posoda vode. Tedaj je in pije in zopet zaspi. In angelj Gospodov se zopet verne, in se ga dotakne, ter mu reče: Vstani, in jej, zakaj ti imaš še dolg pot pred seboj. Ko je vstal, je in pije, in v moči té jedi hodi štirideset dni, in štirideset noči do Božje gore Horeba.

Zakaj je prerok Elija bežal v puščavo?

R a z l a g a. Malo popred je bil Elija s štiristo Baalovih prerokov na gori Karmel in je po čudežu dokazal kralju Ahabu in ljudstvu, da je Bog, kteremu on služi, pravi Bog, Baal pa je malik. S svojo molitvijo je sprosil dež z nebes po dolgi suši, dokler so Baalovi preroki zastonj vpili k svojemu maliku.

Ker so Baalovi preroki ljudstvo zapeljevali, ukaže jih vse še na gori Karmel zgrabiti in jih je dal pri potoku Kison pomoriti. Ko sliši kraljica Jezabel, kaj se je zgodilo Baalovim prerokom, pošlje sporočnika k Eliju in mu žuga, ga umoriti. Elija beži v puščavo, se vsede pod neki brinj, in želi, ako bi bila volja Božja, rajši umreti, kakor Jezabeli v roke priti. Bog pa svojega služabnika ne zapusti in pošlje mu po angelju jedi, ktera je Eliju moč dala, da je zamogel štirideset dni potovati

do gore Horeb. Ta jed, ktera je Eliju podelila čudovito moč, pomeni sveto obhajilo, in štirideset dni in noči, ki jih je Elija prebil brez jedi, pomeni v podobi Jezusov štiridesetdanski post.

Evangelje sv. Matevža 12, 38—50.

Tisti čas so eni zmed pismarjev in farizejev Jezusu odgovorili, rekoč: Učenik! znamenje bi radi od tebe videli. On pa je odgovoril in jim rekel: Hudobni in prešestni rod znamenje išče! Pa znamenje se mu ne bo dalo, razun znamenja Jona pre-roka. Zakaj, kakor je bil Jona v trebuhu morskega soma tri dni in tri noči, ravno tako bo Sin človekov v sercu zemlje tri dni in tri noči. Možje Ninivljani bodo vstali ob sodbi s tem rodом, in ga bodo obsodili, ker so pokoro delali na oznanovanje Jonovo; in glej! več, kakor Jona je tukaj. Kraljica od juga bo vstala ob sodbi s tem rodом, in ga obsodila, ker je prišla od pokrajin zemlje poslušat Salomonovo modrost; in glej! več kakor Salomon je tukaj. Ko je pa nečisti duh ven šel iz človeka, hodi po suhih krajih, in išče pokoja, in ga ne najde. Tedaj pravi: Vernil se bom v svojo hišo, iz ktere sem šel. In kedar pride, najde jo prazno, pometeno in osnaženo. Tedaj gre, in si privzame sedem drugih duhov, hujših kakor on, in gredó vanjo in ondi prebivajo, in poslednje tega človeka je hujši kakor prvo. Tako bo tudi s tem hudobnim rodом. Dokler je pa še množicam govoril, glej! so njegova mati in njegovi bratje zunaj stali, in so želeli ž njim govoriti. Rekel mu je pa nekdo: Glej! tvoja mati in tvoji bratje stojé zunaj, in te iščejo. On pa je tistemu, kateri mu je to povedal, odgovoril in rekel: Kdo je moja mati, in kdo so moji bratje? In je roko stegnil na svoje učence, rekoč: Glejte! moja mati in moji bratje.

Zakaj, kdorkoli stori voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, tisti je moj brat in sestra in mati.

R a z l a g a. Najpred zaverne Jezus terdovratne pismarje in farizeje, ki so hoteli znamenje od njega videti; zaverne jih na znamenje preroka Jona, rekoč: „kakor je bil Jona v trebuhu morskega soma tri dni in tri noči, ravno tako bo Sin človekov v sercu zemlje tri dni in tri noči.“ — Znamnja in čudeži, ki jih je Kristus delal, so dobili poterjenje še le po njegovem vstajenji od smerti. Ako bi ne bil Kristus od smerti vstal, zastonj bi bili vsi drugi čudeži, ktere je delal. Zato je zavernil farizeje na edino znamuje preroka Jona, ktero je bilo podoba vstajenja od smerti.

Potem grozi in žuga farizejem, da bodo na sodbi Ninivljani zoper nje pričali; kajti Ninivljani so pokoro delali na samo oznanovanje preroka Jona in niso tirjali od njega, da bi jim čudeže delal. Tudi kraljica od juga jih bo obsodila, ktera je prišla poslušat Salomonovo modrost; On pa, to je, Jezus, je več kot Jona, več kot Salomon. —

Kako se bo nam godilo na sodbi, ki imamo čudežev od Gospoda, čudežev od aposteljnov, toliko naukov in toliko gnad, in se še nočemo spokoriti?

Dalje popisuje Jezus žalostni stan človeka, ki po storjeni pokori pade nazaj v stare pregrehe: dušni stan takega človeka bo hujši, kakor pred spreobernenjem, ker hudič, kedar se poverne v dušo, privzame sedem drugih duhov, hujših kakor on.

Dobro si zapomnimo, kako nevarno je, stare grehe ponavljati; zakaj kdor se v svoje stare grehe poverne, globok pade in težko vstane.

Slednjič nam Jezus še pove, kdo mu je mati, brat, ali sestra? Té, ki stori voljo njegovega Očeta v nebesih in živi po naukih Jezusovih. „Oj velika čest tistega, ki veruje v Jezusa in ga čez vse ljubi.“ (Sv. Gregor.)

Cerkvena molitev. Prosimo Te, o Gospod! usliši milostljivo naše prošnje in varuj nas vseh zopernosti z roko svojega veličastva, po Gospodu našem i. t. d.

V četrtek po prvi nedelji v postu.

Berilo iz Ezehiela preroka 18, 1—9.

Tiste dni je govoril Gospod k meni, rekoč: Kaj je, da imate v Izraelski deželi to priliko za pregovor: Očetje so jedli kisló grozdje, in otroci imajo skomino v zobéh. Kakor resnično jaz živim, reče Gospod Bog, zanaprej vam ne bo več ta prilika v pregovor v Izraelu. Glej, vse duše so moje; kakor očetova duša, tako je tudi sinova duša moja; duša, ktera greši, bo umerla. Kdor je pravičen in prav po pravici dela, ne je na gorah, in ne vzdiguje svojih oči k malikoni Izraelove hiše, in ne oskruni žene svojega bližnjega, in ne hodi k svoji ženi ob mesečnem času, in nikogar ne žali, zastavo dolžniku nazaj da, s silo nič ne vzame, svojega kruha lačnemu podeli, in nazega obleče, na obrest ne posoduje, in več ne jemlje, svojo roko od krivice odvrača, in pravično sodbo dela med človekom in človekom, po mojih zapovedih hodi, in moje pravice ohrani, da dela po resnici: tak je pravičen, on naj živi, reče Gospod Bog.

Razlaga. Ko so Judje morali bivati v Babilonski sužnosti, so večkrat tožili, da morajo terpeti zavoljo grehov svojih očakov po pregovoru: „Očetje so kisló grozdje jedli in otroci imajo skomino v zobéh.“ Bog jim pa po preroku odgovori, da je ta njih pritožba po vsem krivična. Zakaj Bog ljubi vsakega človeka, kakor očeta, tako tudi sina, in kaznuje samo grešnika, naj bo oče ali sin.

Res se večkrat bere v svetem pismu, da kaznuje Bog grehe očetov v otrocih, pa le ker otroci ne premagujejo hudega nagnenja, ki so ga po svojih stariših podedovali, temoč posnemajo njih hude navade. Kdor se ogiba malikovalstva, prešestra, krivice, in kdor je usmiljenega serca do ubogih, je pravičen in bo prejel večno življenje.

Živimo po volji Božji, in gotovo ne bomo imeli nad Bogom se pritožiti!

Evangelje sv. Matevža 15, 21 – 28.

Tisti čas je Jezus šel, in se je uganil v kraje Tira in Sidona. In glej! Kananejska žena je prišla iz tistih krajev, in je vpila za njim, rekoč: Usmili se me Gospod, Sin Davidov! moja hči veliko terpi od hudiča. On pa ji ni besede odgovoril. In njegovi učenci so pristopili, in ga prosili, rekoč: Odpravi jo, ker za nami vpije. On pa je odgovoril in rekel: Nisem poslan, kakor le k zgubljenim ovcam Izraelove hiše. Ona pa je prišla, in ga je molila, rekoč: Gospod, pomagaj mi! On pa je odgovoril in rekel: Ni prav jemati kruha otrokom, in ga psom metati. Ona je pa rekla: Kaj pa da, Gospod! saj tudi psički jedó drobtine, ktere padajo od mize njih gospodov. Tedaj je Jezus odgovoril in jej rekel: O žena! velika je tvoja vera. Zgodi se ti, kakor hočeš. In njena hči je bila zdrava od tiste ure.

Razlaga. Žena, ki je za Jezusom vpila in pri njem pomoči iskala za svojo bolno hčer, je bila Kananejka, toraj nevernica. In ta žena nam je v izgled, kakošna naj bo tudi naša molitev. Ako hočemo, da bi bila uslišana naša molitev, naj bo zaupljiva, stanovitna in ponižna.

Iz prvega je Jezus še slišati noče, potem ji naravnost pove, da je poslan le k zgubljenim ovcam hiše Izraelove, ne pa k nevernikom; celo na ponižnosti jo skuša,

rekoč: „Ni prav jemati kruha otrokom in ga psom metati.“ Žena vendar še zaupa in prosi, pa tudi doseže, kar prosi; njena hči je bila ozdravljena od tiste ure.

Sveti Krizostom uči: „Naj dobimo ali ne dobimo, kar prosimo; bodimo le stanovitni v molitvi. Če dobimo, kar smo prosili, zahvalimo se njemu; če pa ne dobimo, bodimo poterpežljivi. Zakaj kedar nam Bog kaj odreče, je, kakor da bi nam storil po naši želji. Saj mi ne vemo, kaj nam tekne, to vé sam Bog.“ (Hom. 30. in Genes.)

Cerkvena molitev. Poglej, o Gospod! blagovoljno na pobožnost svojega ljudstva, da, ko svoja trupla po zderžnosti slabijo, na duši po sadu dobrih del se okrepijo, po Gospodu. . . .

V petek po prvi nedelji ali kvaterni petek v postu.

Berilo iz Ezehiela preroka 18, 20—28.

To reče Gospod Bog: Duša, ktera greši, naj umerje; sin naj ne nosi očetove hudobije, in oče naj ne nosi hudobije sinove: pravica pravičnega je nad njim, in krivica krivičnega je nad njim. Če pa krivični za vse svoje storjene grehe pokoro dela, in vse moje zapovedi dopolnuje, in prav in po pravici ravna: naj živi, in naj ne umerje!

Nobene njegovih storjenih hudobij se ne bom spomnil; zavoljo svoje pravice, ktero je delal, naj živi. Mar hočem smert hudobnega, reče Gospod Bog, in ne veliko bolj, da se spreoberne od svojih hudih del in živi? Če se pa pravični od svoje pravice oberne, in počenja hudobijo po vseh gnjusobah, ktere je hudobni navajen delati, bo mar živel? Nobeno njegovih pravičnih del, ktera je storil, se ne bo pómnilo; v svoji spačenosti, s ktero se je spačil, in v svojem grehu, s katerim je grešil, v njima bo umerl. In

vendar pravite: Gospodova pot ni pravična. Poslušajte tedaj, Izraelova hiša: Ali moja pot ni pravična, in niso veliko bolj vaše poti hudobne? Zakaj če se verne pravični od svoje pravice, in hudo stori, bo umerl v tem: v krivici, katero je delal, bo umerl. In če se hudobni odverne od svoje hudobije, katero je počenjal, ter prav in pravično dela, on bo oživil svojo dušo. Ker gre namreč v sé, in se odverne od vseh svojih hudobij, ktere je delal, bo gotovo živel, in ne bo umerl: reče Gospod vsemogočni.

Razlaga. V tem berilu spričuje prerok pravičnost Božjo, po kateri bo vsak prejel po svojem zasluženji; „sin ne bo nosil hudobije očetove, in oče ne bo nosil hudobije sinove.“

Oznanuje pa tudi usmiljenost Božjo do grešnika, ki se spreoberne. „Nobene njegovih krivic Bog ne bo pomnil; zavoljo pravice, katero je delal, bo živel.“

„Gorje pa pravičnemu, če odstopi od svoje pravice in dela hudobijo; nobeno njegovih pravičnih del se ne bo pomnilo;“ kdor pa pokoro odlaša, bo umerl v svojih grehah.

Naj toraj nihče ne obupa zavoljo svojih grehov; če se spreoberne, mu usmiljeni Bog odpusti vse hudobije. Ne odlašajmo k Bogu se poverniti, da v grehah ne bomo umerli!

Evangelje sv. Janeza 5, 1—15.

Tisti čas je bil Judovski praznik, in Jezus je šel gori v Jeruzalem. Je pa v Jeruzalemu ovčja kopel, ktera se po hebrejsko Betzajda imenuje, in je imela pet lop. V teh je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih, suhoudnih, kateri so čakali pljivkanja vode. Zakaj angelj Gospodov je ob časih prišel v kópel, in voda je pljivkala. In kdor je po pljivkanji vode prvi v kopel stopil, je

ozdravel, katero bolezen koli je imel. Bil je pa neki človek tam, kateri je bil osem in trideset let bolan. Ko je Jezus tega videl ležati, in je vedel, da je že veliko časa tak, mu reče: Hočeš ozdravljen biti? Bolnik mu je odgovoril: Gospod! nêmam človeka, da bi me, kedar se voda skali, v kôpel djal; zakaj preden jaz pridem, drugi pred menoj vanjo stopi. Jezus mu reče: Vstani, zadeni svojo posteljo, in hodi! In tisti človek je zdajci ozdravel, ter je vzel svojo posteljo in je hodil. Tisti dan pa je bila sabota. Judje so tedaj ozdravljenemu rekli: Sabota je, ne smeš svoje postelje nositi. Jim je odgovoril: Kteri me je ozdravil, mi je rekel: Zadene svojo posteljo, in hodi! Tedaj so ga vprašali: Kdo je tisti človek, kateri je rekel: Zadene svojo posteljo, in hodi? On pa, kateri je bil ozdravljen, ni vedel, kdo da je. Zakaj Jezus se je bil umaknil množici, ki je tam bila. Potlej ga je Jezus v tempeljnu našel, in mu je rekel: Glej, ozdravljen si; nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi! Tisti človek je šel, in je Judom povedal, da je Jezus, kateri ga je ozdravil.

Razlaga. Evangelje nam pripoveduje čudež, po katerem je Jezus ozdravil človeka, ki je že 38 let bil bolan. Ležal je dolgo pri bazarji Betzajda ali ovčji kopeli, ktera je po angelju dobivala čudovito moč, da se je ozdravel, kdor je prvi po pljivkanji vode v njo stopil. Siromak je zastoj čakal, ker je vsakokrat, kedar je voda pljivkala, že drugi pred njim stopil v kopel. Jezus mu le reče: Vstani, zadene svojo posteljo in hodi, in človek je hodil.

Ta ovčja kopel je podoba zakramenta sv. pokore, v katerem se ozdravljajo vse dušne bolezni in vsakemu, kdor ta zakrament vredno prejme in o vsakem času.

Skesano se spovejmo svojih grehov Božjemu namestniku, v serci si pa tudi ohranimo besede, ktere je Jezus

rekel ozdravljenemu: „Glej, ozdravljen si; nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi!

Cerkvena molitev. Bodi o Gospod! milostljiv svojemu ljudstvu in oživljaj ga po svojem usmiljenji z milo pomočjo, ker ga delaš do Tebe pobožnega, po Gospodu našem . . .

V saboto po prvi nedelji ali kvaterno saboto v postu.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Tesaloničanov. 5, 14—23.

Prosimo vas, bratje! svarite nepokojne, tolažite maloserčne, pomagajte slabim, bodite poterpežljivi z vsemi. Glejte, da ne bo kdo komu hudega za hudo vračeval; ampak vselej se deržite tistega, kar je dobro, eden do drugega in do vseh. Vselej se veselite; neprenehoma molite. V vseh rečeh se zahvalite; zakaj to je volja Božja v Kristusu Jezusu do vas vseh. Duha ne ugasujte; prerokovanja ne zaničujte. Vse pa skusite; kar je dobrega, ohranite. Vsake sence hudega se zderžite. Sam Bog miru pa naj vas posveti v vseh rečeh, da se ves vaš duh in duša in telo brez graje ohrani v prihod Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Razlaga. Prav lepe opomine daje apostelj Tesaloničanom. Najpred jih uči, kako naj se po keršanski ljubezni ravnajo do nepokojnih, maloserčnih in slabih, in naj nikomur ne vračajo hudega za hudo.

Posebno pomenljivi so trije nauki v kratkih besedah:

„Vselej se veselite; neprenehoma molite; v vseh rečeh se zahvalite.“ V tem je tista vdanost v voljo Božjo, tista

ravnodušnost, po kateri se kristjan v sreči ne prevzame, v nesreči serca ne zgubi. Njo občudujemo na Jobu, ki je rekel: Smo dobro prejeli iz Božjih rok, pokaj bi hudó ne? Njo najdemo na aposteljnih, ki so se veselili zavoljo Kristusa terpeti; po njej se odlikuje pravi kristjan od mlačnega, ker ta toži zavoljo malenkosti, uni se pa Bogu za vse zahvaljuje, za dobro in hudo; kako pa pridemo do te ravnodušnosti?

Apostelj nas uči: „Neprenehoma molite“. To storimo kedar vsako delo posvečujemo s tem, da ga storimo Bogu v čast in vsak dan Bogu darujemo z dobrim namenom in pobožno molitvijo.

Dalje opominja sv. Pavel, naj ne zaničujejo tistih, ki jim s pomočjo Božjo sv. pismo razlagajo, sveto vero oznanujejo, temoč naj vse prevdarijo, in če je po veri, ohranijo, ker se tudi krivih prerokov ne manjka.

Vošči jim tudi, naj jih sveti Duh posveti, da bi svojega duha, dušo in telo ohranili brez graje t. j. ne-omadeževane v prihod Gospoda Jezusa Kristusa.

Evangelje sv. Matevža 17, 1—9.; (glej jutrajšno nedeljo, stran 190.)

Cerkvena molitev. Poglej, o Gospod! z usmiljenjem na svoje ljudstvo in milostljivo od-
verni od njega šibe svoje jeze, po Gospodu našem . . .

Druga nedelja v postu.

Vvod svete maše se začne latinski: „Reminiscere“; po tej besedici se kliče druga nedelja v postu, nedelja „Reminiscere.“

Vvod se pa tako-le glasi: „Spomni se, o Gospod! svojega usmiljenja in svoje milosti, ki je od vekomaj; naši sovražniki naj nikdar ne gospodujejo nad nami; reši nas, Bog Izraela! iz vseh naših nadlog.“

„K tebi, o Gospod! povzdigujem svojo dušo; moj Bog, v te zaupam, naj ne bom osramoten.“ (Psalm 24.)

V teh vvodnih besedah slišimo pobožno dušo zdihovati po usmiljenji Božjem, ter prositi Boga pomoči, da bi več ne padla v grehe.

Cerkvena molitev. O Bog! kateri vidiš, da sami na sebi nêmamo nobene moči, varuj nas znotraj in zunaj, da bomo na telesu obvarovani vseh nadlog, in vseh hudih misli čisti na duši, po Gospodu našem . . .

Berilo iz 1. lista sv. apost. Pavla do Tesaloničanov,
4, 1—7.

Bratje! prosimo vas in opominjamo v Gospodu Jezusu, da, kakor ste od nas prejeli, kako da vam gre živeti in Bogu dopasti, tako tudi živite, da ste čedalje bogateji. Saj veste, kakošne zapovedi sem vam dal v Gospodu Jezusu. To namreč je volja Božja, vaše posvečenje, da se zderžite kurbanja, da izmed vas vsak vé svoje telo ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanji poželjenja, kakor neverniki, kateri Boga ne poznajo; in da kdo predaleč ne stopa in svojega brata v nobeni reči ne goljufa, ker Gospod je maščevavec vsega tega, kakor smo vam pred povedali in pričali. Zakaj Bog nas ni poklical k nečistosti, ampak k svetosti v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

Razlaga. Priserčno in pri Jezusu opominja in prosi sveti apostelj Tesaloničane, naj bi tako živeli, kakor jih je učil živeti in Bogu dopasti. Posebno kaj živo jih svari pred nečistostjo, koja je morebiti v onem mestu močno gospodovala, ker ta pregreha dušo in truplo ogerduje. Bog nas je pa k svetosti poklical.

Zdihljej. Dodeli, o Bog, da živim po svojem poklicu, čedno, čisto in sveto, ne pa po mesenem poželjenji, kakor neverniki, kateri Tebe ne poznajo!

Evangelje sv. Matevža 17, 1—9.

Tisti čas vzame Jezus seboj Petra in Jakoba in Janeza, njegovega brata, in jih pelje same na visoko goro. In se je spremenil pred njimi, in njegov obraz se je svetil, kakor solnce, njegova oblačila so bila bela ko sneg. In glej! prikazala sta se jim Mojzes in Elija, in sta ž njim govorila. Peter pa je spregovoril in je rekel Jezusu: Gospod! dobro nam je tukaj biti; ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega, in Eliju enega. Ko je še govoril, glej! jih je svetel oblak obsenčil; in glej! glas iz oblaka, rekoč: Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadanje; njega poslušajte! In ko so učenci to zaslišali, so na svoj obraz padli, in so se silno bali. In Jezus je pristopil, in se jih je dotaknil, in jim je rekel: Vstanite, in nikar se ne bojte! Ko so pa svoje oči vzdignili, niso nikogar videli, kakor Jezusa samega. In ko so z gore šli, jim je Jezus zapovedal, rekoč: Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov od mertvih ne vstane.

Razlaga. Danešnje evangelje nam pripoveduje Jezusovo prečudno spremenjenje. Godilo se je to spremenjenje na gori Tabor v pričo treh učencev, Petra, Jakoba in Janeza, katerim je Kristus posebne gnade delil. Sv. evangelist Lukež pravi, da se je to spremenjenje zgodilo v ponočni molitvi, in da sta Mojzes in Elija govorila s Kristusom od njegove smerti.

Prikazal se je Kristus svojim učencem v svetli podobni, v nebeški luči, kakor da bi njegova Božja natora na enkrat se zasvetila in zatemnila človeško njegovo natoro.

Zakaj se je Kristus na gori Tabor spremenil pred tremi učenci?

Kakor v začetku svojega učenja v svetem kerstu, tako je hotel Kristus še enkrat pred svojo smertjo svojim učencem se razodeti kot Božjega učenika in jim pokazati svoje Božje veličastvo.

Bili so pa na gori Tabor z Jezusom ravno tisti tri učenci, ktere je poznej vzel seboj na Oljsko goro v vert Getsemani, kjer je bila njegova duša žalostna do smerti, in ki so ga videli umirati na križu. Tu na gori Tabor jih je hotel poterditi, da bi bili terdni ostali v veri, ko bodo ga videli v najstrašnejem ponižanji.

Svojim učencem in vsem kristjanom je po svojem spremenjenji razodel, kako veličastna bodo trupla pravičnih po vstajenji od smerti; ob enim nas uči, naj gledé na prihodnjo čast vse križe in težave poterpežljivo prenašamo.

Zakaj sta se bila prikazala Mojzes in Elija?

Mojzes je bil postavodajavec, Elija je bil prerok; Kristus pa se je prikazal v sredi med njima. To pomeni, da je Jezus tisti Odrašenik, kateri je bil obljubljen v postavi in napovedan po prerokih; v Njem je bilo dopolnjeno, kar je bilo o Mesiji prerokovano v postavi in prerokih.

Kristus se prikaže med Mojzesom postavodajavcem in Elijem prerokom, ker je bil oboje, postavodajavec in prerok in je ravno ta poklic tudi svoji cerkvi izročil, da bi verne kristjane vodila po naukih in postavah k večnemu zveličanju.

Zakaj reče Peter: Naredimo tri šotore?

Od samega veselja Peter ne vé, kaj govori; bil je ves zmeden. Želi, naj bi ves čas tako ostalo; le Jezusu, Mojzesu, Eliju hoče šotore napraviti, na sebe in druga dva učenca pa pozabi. V svojem veselji tudi tega ne pomisli, da nebeške časti ne moremo doseči brez truda, križev in terpljenja. Če je Petru že Jezusovo spremenjenje toliko veselja napravilo, kako bo še le takrat, ko bomo Kristusa gledali v nebeškem veličastvu!

Čegav je bil glas: Ta je moj ljubi Sin?

Bil je glas Očeta nebeškega, ki je Jezusa že pri kerstu v reki Jordan za svojega Sina proglasil. Kakor takrat, nam Bog še dandanešnji kliče: „Ta je moj ljubi Sin, njega poslušajte!“

Zakaj so učenci na obraz padli in se silno bali?

Svete nebeške reči človeka z nekakim strahom navdajajo, ker čuti, da v svoji nepopolnosti ni vreden, jim se bližati. Zato so učenci padli na svoj obraz. S kakšno grozo bomo pa mi na sodni dan gledali Sodnika na oblakih neba?

Zakaj prepové Jezus svojim učencem o tej prikazni drugim povedati?

Ker takrat še niso bili pripravljeni; ko bode pa od mertvih vstal, bo ta prikazen nova priča njegove Božje moči in natore; nam pa so te besede lep opomin, naj svojih dobrih del in svoje časti po nepotrebnem ne razglašamo.

Z d i h l j e j. Preljubeznjivi Jezus! učenik vseh narodov! vzel si tri svoje najzvestejše učence s seboj na goro Tabor in si jim dal gledati iskrico svoje nebeške časti; ponižno Te prosimo za gnado, naj bi premišljevanje te visoke skrivnosti nam služilo v zveličanje. Razsveti nam um, naj spoznamo, da nihče ne bo deležen nebeške časti, kdor ne gre popred na goro pobožnosti. Navdaj našo slabo voljo z močno željo, da se za nebeško kraljestvo ne ustraši nobenega truda, ker le po nadlogah, križih in terpljenji pridemo v nebeške šotore; k temu nam pomagaj Jezus Kristus. Amen.

V pondeljek po drugi nedelji v postu.

Berilo iz Daniela preroka 9, 15—19.

Tiste dni je molil Daniel k Gospodu, rekoč: Gospod, naš Bog, kateri si z mogočno roko izpeljal svoje ljudstvo iz Egiptovske dežele, in si ime si napravil, kakor je še današnji dan; grešili smo, krivično smo delali, o Gospod! vsi tvoji pravici nasproti. Naj se odverne, prosim, tvoja jeza in tvoj serd od tvojega mesta Jeruzalema, in

od tvoje svete gore; ker zavoljo naših grehov in kri-vice naših čtetov je Jeruzalem in tvoje ljudstvo v zasmehovanje vsem, kateri so okoli nas. Zdaj tedaj, naš Bog! usliši molitev svojega hlapca in njegove prošnje; in poglej zavolj samega sebe milostljivo na svoje svetišče, katero je zapuščeno. Nagni, moj Bog! svoje uho, in poslušaj; odpri svoje oči, in poglej naše razdjanje, in mesto, katero se imenuje po tvojem imenu; ker ne (v zaupanji) na svojo pravico, ampak na tvoje obilno usmiljenje pokladamo svoje prošnje pred tvoje obličje. Usliši, o Gospod! bodi milostljiv, o Gospod! zavoljo sebe samega ne odlašaj, moj Bog! saj se po tvojem imenu imenuje mesto in tvoje ljudstvo, Gospod, naš Bog.

Razlaga. Mnogokrat je Bog Jude svaril po svojih prerokih, naj popusté malikovanje in razuzdanost; napovedati jim ukaže sužnost, če se ne spokorijo. Vendar ljudstvo in njegovi kralji prerokov ne poslušajo, da, celo preganjali so jih in morili. Za kralja Joakima pride kaldejski kralj Nabuhodonosor z veliko armado pred Jeruzalem leta 606 pred Kristusom, vzame mesto in mnogo imenitnih Judev odpelje v Babilon, med njimi je bil tudi Daniel, ki je bil iz imenitne rodovine. Štiri leta poznej pride druga armada, poslana od kralja Nabuhodonosorja v Judejsko deželo, njej se pridružijo še Moabitje in Amonitje, Judom od nekdanj sovražni, ropajo in požigajo po vsej deželi, kralja Joakima ubijejo in pred vrata Jeruzalemska veržejo, da ondi nepokopan sègnije.

Daniel je bil sicer kralju Nabuhodonosorju zavolj svoje modrosti ljub ter od njega poslavljen, vendar, ker je bil zvest služabnik Božji, ni mogel pozabiti Jeruzalema in svetega tempelja; tožilo se mu je po svetišči Gospodovem. Spoznal je, da so kralji in ljudstvo po svojih hudobijah zakrivili vse nadloge, ktere so terpeli v

babelonski sužnosti, zato se v priserčni molitvi oberne do Gospoda Boga, in prosi, naj odverne svojo jezo in svoj serd od mesta in svete gore. Odločeno je bilo Judom, da bodo celih sedemdeset let se pokorili v terdi sužnosti; prerok pa moli, naj Bog po svojem usmiljenju svojemu ljudstvu pripusti, da bi se kmalo zopet vernilo v svojo domovino.

Ta prelepa molitev preroka Daniela naj bo nam v izgled! Skesano moramo spoznati, da smo sami po svojih grehah krivi vseh nadlog, s katerimi nas Bog obiskuje. K Božjemu usmiljenju se zatecimo, pa tudi svoji hudobiji se odpovejmo!

Evangelje sv. Janeza 8, 21—29.

Tisti čas je rekel Jezus Judovskim množicam: Jaz grem, in me bote iskali, in bote v svojem grehu umerli. Kamor jaz grem, vi ne morete priti. Judje so tedaj rekli: Ali bo morda sam sebe umoril, ker pravi: Kamor jaz grem, vi ne morete priti? In jim je rekel: Vi ste od zdolej, jaz sem od zgorej; vi ste od tega sveta. Torej sem vam rekel, da bote umerli v svojih grehah; zakaj, ako ne verujete, da sem jaz, bote umerli v svojem grehu. Tedaj so mu rekli: Kdo si ti? Jezus jim je rekel: Začetek, kateri tudi z vami govorim. Veliko imam od vas govoriti in soditi; ali kateri me je poslal, je resničen; in kar sem jaz od njega slišal, to govorim na svetu. In oni niso umeli, da je rekel, da je Bog njegov Oče. Jezus jim je tedaj rekel: Kedar bote Sina človekovega povišali, takrat bote spoznali, da sem jaz, in da sam od sebe nič ne delam, ampak kakor me je Oče učil, to govorim. In kateri me je poslal, je z menoj, in me ni samega pustil; zakaj jaz vselej to delam, kar je njemu dopadljivo.

Razlaga. Jezus je bival v Jeruzalemu v tempeljnovi hrambi in se je pogovarjal z farizeji. Vedel je, da ga čertijo in le priložnosti iščejo, da bi ga umorili.

Ta čas pa še ni prišel, zato niso mogli kaj zoper njega. Njim tedaj reče: „kamor jaz grem, vi ne morete priti,“ On pojde v nebesa k Očetu, oni pa tje ne morejo priti, ker bodo umerli v terdovratnosti in zveličanja ne bodo deležni.

Farizeji pa mu nekako zaničljivo odgovorijo: „Ali boš morda sam sebe umoril, sicer nam ne moreš uiti?“

Jezus jim pa pohlevno odgovori in tudi pove, zakaj ne morejo priti tje, kamor on gre: zato, ker so od tega sveta in nočejo verovati, da je Bog njegov Oče, on pa Sin Božji.

Kako potrebna nam je vera v Jezusa Kristusa! Kdor ne veruje, da je Kristus Sin Božji, ne more priti v nebesa. Otroci tega sveta sovražijo Kristusa, ker je od zgorej in ga nočejo poslušati. Kdor je prijatelj sveta, je neprijatelj Bogu, (Jak. 4, 4.) pride ob vero, ter umerje v svojem grehu.

Cerkvena molitev. Prosimo Te, vsemo-
gočni Bog, dodeli milostljivo, da Tvoja družina,
ki si v jedih priterga in svoje meso mertvi, v pra-
vičnosti hodi in se grehov zderži, po Gospodu našem.

V torek po drugej nedelji v postu.

Berilo iz 3. bukev kraljev 17, 8—16.

Tiste dni je govoril Gospod Eliju Tezbičanu, rekoč: Vstani in pojdi v Sarepto Sidoncev, in ostani ondi; zapovedal sem namreč ondi ženi vdovi, da te preživi. Vstane in gre v Sarepto. In ko pride do mestnih vrat, zagleda vdovo, ktera nabira derv; in jo pokliče in jej reče: Daj mi malo vode v posodi, da pijem. In ko gre, da bi prinesla, vpije za njo, rekoč: Prinesi mi, prosim, tudi grižljaj kruha v svoji roki! Ona odgovori: Kakor resnično živi Gospod, tvoj Bog, nêmam kruha razun peščice

moke v loncu, in malo olja v verču; glej, nabiram par derv, da grem, in ga napravim sebi, in svojemu sinu, da jeva, ter umerjeva. In Elija jej reče: Nikar se ne boj, ampak idi in naredi, kakor si rekla; vendar najpoprej speci meni iz te močice hlebček pod pepelom, in mi ga prinesi, sebi pa in svojemu sinu boš potlej naredila. To pa govori Gospod, Bog Izraelov: „Moka v posodi ne bo pošla, in olja v verči ne bo zmanjkalo do dne, ko bo Gospod dež poslal na zemljo.“ Ona gre in stori po Elijevi besedi; in je jedel on in ona in njena družina. In od tistega dneva moka v posodi ni pošla, in v verči olja ni zmanjkalo, po besedi, katero je bil Gospod rekel po Eliju.

Razlaga. Bog obilno poplačuje, mnogokrat že na tem svetu, kar se ubogim podeli. Kaže nam to dogodba današnjega berila. Uboga vdova je bila v hudi skušnji, kajti ni imela več, kakor peršče moke in malo olja, vendar gre in stori, kar jo prosi prerok; speče podpepelnik za preroka. Jedli so pa prerok, ona in sin, in moka ni pošla in olja ji ni več primanjalo.

Sv. Krizostom uči: „Ubogaimo dajati je umetnost, ktera največ nese.“ (Hom. in his verb.) Janez, škof Aleksandrijski, imenovan „miloščinar“, je imel navado rekati: „Več med uboge razdelim, več od Boga nazaj dobim.“

Delajmo še mi tako in prepričali se bomo, da roka Božja še ni prikrajšana!

Evangelje sv. Matevža 23, 1—12.

Tisti čas je Jezus govoril ljudstvu in svojim učencem, rekoč: Na stolu Mojzesovem sedé pismarji in farizeji. Vse tedaj, karkoli vam rekó, spolnajte in storite; po njih delih pa nikar ne delajte, ker pravijo, pa nê storijo. Navezujejo namreč težka bremena, ki jih ni moč nositi, in nakladajo ljudem

na rame, pa jih sami s perstom nočejo ganiti. Vsa svoja dela pa storijo, da jih ljudje vidijo; delajo si namreč širji listke, in veči robove v krilu. In imajo radi prva mesta pri večerjah, in prve seže v shodnicah, in pozdravljanja na terгих, in da jim ljudje pravijo: učenik! Vi pa se ne pustite učenikov imenovati; zakaj eden je vaš učenik, vi vsi pa ste bratje; in nikogar ne imenujte na zemlji svojega očeta; zakaj eden je vaš Oče, ki je v nebesih. Ne imenujte se učenikov, zakaj eden je vaš učenik, Kristus. Kteri je največi med vami, bodi vaš služabnik. Kdor se pa povišuje, bo ponižan; in kdor se ponižuje, bo povišan.

Razlaga. Zakaj Jezus graja farizeje in pismarje? Jih je mar sovražil? Jezus ni bil sovražen nobeni duši, tudi farizejem ne; gnjusna mu je bila le hinavščina, in te je bilo obilno v farizejih in pismarjih. Zato pravi: „Karkoli vam rekó, spolnujte in storite; po njih delih pa nikakor ne delajte.“

Kaj je hinavščina?

Hinavščina je najgerša laž in je dvojna: hinavščina do Boga in hinavščina do bližnjega. Hinavec do Boga se na videz in pred svetom pobožnega dela, v sercu ga je pa sama zvijačnost; hinavec do ljudi se ljudem dobrika in prilizuje, v sercu pa je strupena kača.

Hinavska čednost je proti pravi čednosti, kar je pozlačena medenina proti čistemu zlatu. Nekoliko časa se sveti tudi pozlačena medenina, kmalo se pa pokaže, da ni zlato, temuč medenina. Hinavske farizeje primerja naš Zveličar pobeljenim grobovom, tudi grabljivim volkom, ki hodijo v ovčjih oblačilih.

Varujmo se hinavščine, dá ne žalimo Boga, ki sovraži vsako laž; ona nas nagnjusi Bogu in ljudem.

Posebno naj bo naša ponižnost resnična, ne prihljnena. Sveti Gregor uči: „Vse, kar se stori, se spet zgubi, če se ne naslanja na ponižnost,“ in sveti Bernard je rekel: „Nebeska vrata so nizka — in le majhni pridejo skoz nje“, to je le tisti, ki živé ponižno in priprosto, kakor otroci.

Cerkvena molitev. Prosimo Te, Gospod! pomnožuj po svoji dobrotljivosti v nas duha pokorščine, da to, kar po Tvojem vodstvu kot svojo dolžnost spoznamo, s Tvojo pomočjo dopolnujemo; po Gospodu našem.

V sredo po drugi nedelji v postu.

Berilo iz bukev Esterinih 13, 8—11 in 15—17.

Tiste dni je Mardohej milo prosil Gospoda, rekoč: Gospod, Gospod, vsemogočni kralj! v tvoji oblasti je vse in ni ga, kateri bi se mogel ustaviti tvoji volji, ako bi sklenil Izrael rešiti. Ti si vstvaril nebo in zemljo, in karkoli se okrog pod nebom znajde. Ti si vsega Gospod, in nikogar ni, kateri bi se tvojemu veličastvu ustavil. In zdaj Gospod, kralj, Bog Abrahamov, usmili se svojega ljudstva, ker naši sovražniki nas hočejo pogubiti, in tvojo dedščino pokončati. Ne zaverzi svojega deleža, kterega si si rešil iz Egipta. Usliši mojo prošnjo in bodi milostljiv deležu in svoji vervici, in preoberni našo žalost v veselje, da živimo in hvalimo tvoje ime; in ne zaperaj ust tem, ki tebi hvalo pojejo, Gospod naš Bog.

Razlaga. Aman je bil prvi izmed dvornikov ali služabnikov perzijanskega kralja Asvera. Vsi kraljevi služabniki svoja kolena po kraljevem povelji pripogujejo pred njim, ter ga skoraj po Božje časté. Le Mardohej tega ne stori, ker ni hotel človeku skazovati česti, ktera gre samemu Bogu. Bil je Mardohej Jud in rednik kraljice Estere. Ko Aman to vidi in sliši, se razserdi in sklene se maščevati in vse Jude pogubiti. Mardoheja hoče dati obesiti na steber, kterega je dal že za to pripraviti. V tej stiski Judje zdihujejo, jokajo in žalujejo, Mardohej pa se v goreči molitvi obrne do Boga in molitev je bila

uslišana. — Amanova hudobija pride na beli dan in kralj Asver ga ukaže obesiti na ravno tiste vislice, ktere je v svoji ošabnosti dal pripraviti za Mardoheja.

Premišljujmo resnico prigovora: „Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade.“ Poterdilo se je, kar nam Jezus pove: „Bog prevzetne ponižuje, ponižne pa povišuje.“ (Luk 1, 52.)

Evangelje sv. Matevža 20, 17—28.

Tisti čas je Jezus šel gori v Jeruzalem, in je vzel dvanajstere učence posebej k sebi, in jim rekel: Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in Sin človekov bo izdan velikim duhovnom in pismarjem, in ga bodo obsodili k smerti. In ga bodo izdali nevernikom zaničevati, bičevati in križati, in tretji dan bo (od smerti) vstal. Takrat je pristopila k njemu mati Cebedejevih sinov s svojima sinoma, ter ga je molila in ga nekaj prosila. On pa jej je rekel: Kaj hočeš? Mu pravi: Reci, da sedita ta moja sina, eden na tvoji desnici in eden na tvoji levici v tvojem kraljestvu. Jezus pa je odgovoril in rekel: Ne vesta, kaj prosita! Ali moreta piti kelih, ki ga bom jaz pil? Mu rečeta: Moreva. Jima reče: Moj kelih bota sicer pila; sedeti pa na mojej desnici ali levici ni moje, vama dati, ampak katerim je pravljeno od mojega Očeta. In uni deseteri, ko so to slišali, so bili nevoljni nad bratoma. Jezus jih je pa k sebi poklical, in jim rekel: Veste, da poglavarji narodov gospodujejo čez nje, in kateri so večji, jih imajo v oblasti. Med vami pa ne bodi tako; temuč kateri hoče med vami večji biti, naj bo vaš služabnik. In kateri hoče med vami prvi biti, naj bo vaš hlapec. Ravno kakor Sin človekov ni prišel, da bi se mu streglo, temuč da bi stregel, in dal svoje življenje v odrešenje za njih veliko.

R a z l a g a. I. Zveličar gre zadnjikrat v Jeruzalem. Na poti pove svojim dvanajsterim, da ga čaka v Jeruzalemu terpljenje in smert, pa tudi svoje vstajenje jim napoveda. Drugim ljudém tega še ni pravil, da bi se nad njim ne pohujšali; svojim apostelnom je pa to povedal, ker se mu je bližal čas terpljenja in ločitve. O tem piše prelepo sv. Krizostom: „Vse zveličanje človekovo izhaja iz Kristusove smerti in za nijedno drugo reč nismo tolikanj dolžni Bogu se zahvaljevati, kakor za smert njegovega Sina. Zato je vzel dvanajstere aposteljne posebej k sebi in jim je oznanil skrivnost svoje smerti, da bi se te dragi zaklad shranil v boljše posode, to je, v serca apostelnov, od koder se je imel podeliti vsem ljudem.“

II. Mati sv. Janeza in Jakoba prosi Jezusa za svoja sina, naj jima da sedeti enemu na svojej desnici, drugemu na svojej levici. Gotovo je mati svojima sinoma prav dobro želela, ker jima je hotla priskerbeti mesto prav blizo Jezusa. Nebeški učenik vendar materine prošnje ni uslišal, temveč jo zavernil. Zakaj neki? Ker je materi ali bolje da rečem, njenima sinoma to prošnjo le častiželjnost navdala; častiželjnosti pa ponižni Jezus nikdar ni bil prijatelj.

Želela sta Jakob in Janez sedeti najbližej Mesijevega trona na zemlji, prav njemu na desnici in levici; hrepenela sta po najčastniših službah v Mesijevem kraljestvu. Pa Mesijev tron na zemlji je bil sveti križ; zatorej ju vpraša učenik: „Ali moreta piti kelih, ki ga bom jaz pil?“

Potem pristavi: „Moj kelih bota sicer pila: sedeti pa na mojej desnici ali levici ni moje vama dati, ampak katerim je pripravljeno od mojega Očeta.“ Po razlaganji sv. Remigija in zv. Bede te besede pomenijo: „Mesto zraven mene je pripravljeno za ponižne. Bodita ponižna in tudi za vaju bo pripravljeno.“

Pomislimo, koliko velja ponižnost, brez ponižnosti še apostoljstvo nêma veljave, niti plačila!

Cerkvena molitev. Prosimo Te Gospod! poglej milostljivo na svoje ljudstvo in dodeli, da ti, ki se po Tvoji zapovedi od mesnih jedi zderžujejo, tudi pogubljive grehe popustijo; po Jezusu Kristusu.

V četrtek po drugi nedelji v postu.

Berilo iz Jeremija preroka 17, 5—10.

To pravi Gospod: Preklet človek, kateri zaupa v človeka in meso za svojo roko izvoli, in njega serce odstopi od Gospoda. Zakaj on bo kakor resje (tamariska) v puščavi, in ne bo gledal dobrega, kedar pride; temuč bo prebival na suhoti v puščavi, v solnati deželi, kjer nihče ne more prebivati. Srečen človek, kateri zaupa v Gospoda, in je Gospod njegovo upanje: on bo kakor drevo, ki je k vodam presajeno, in v močvirnost poganja svoje korenine, in se ne boji, ko pride vročina; in njegov list je zelen, in ob suši ga ne skerbi, tudi nikoli ne jenja sadu roditi. Vseh serce je hudobno in nepretuhtljivo; kdo ga bo spoznal? Jaz, Gospod, pregledujem serce in ledvice skušam: jaz vračujem vsakemu po njegovem djanji, in po sadu njegovih namer; reče Gospod vsemogočni.

Razlaga. Besede preroka Jeremija v današnjem berilu merijo na Judovskega kralja Joakima, ki se je zanašal na Egiptovskega kralja, pa svojemu ljudstvu ni mogel dati pomoči zoper Babilonskega kralja. Veljajo pa besede vsakemu človeku, ki se le na ljudi zanaša, pri Bogu pa pomoči ne išče.

Zakaj bi se človek ne zanašal na človeka? Zato, ker je človeško serce hudobno in nepretuhtljivo; Gospod Bog pa pregleduje serca, skuša ledvice in povračuje vsakemu po njegovem djanji.

Zaupajmo vselej v Boga, ki je vsemogočen in neskončno dobitljiv, in gotovo ne bomo brez pomoči!

Evangelje sv. Lukeža 16, 19—31.

Tisti čas je Jezus rekel Judovskim množicam: Bil je neki bogat mož, kateri se je oblačil v škerlat in v tenčico, in se je vsak dan imenitno gostil. In je bil neki ubožec, po imenu Lazar, kateri je ležal pred njegovimi vratni poln ran, in se je želel nasititi z drobtinami, ktere so padale od mize bogatega, in mu jih nihče ni dal; ampak tudi psi so hodili in so lizali njegove rane. Prigodilo se je pa, da je umerl ubogi, in je bil nesen od angeljev v naročje Abrahamovo. Umerl je pa bogati, in je bil pokopan v pekel. Povzdignil je pa svoje oči, ko je bil v terpljenji, in je vidil od daleč Abrahama, in Lazarja v njegovem naročji. In on je vpil in rekel: Oče Abraham! usmili se me, in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega persta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovitno terpim v tem plamenu. Abraham pa je rekel: Sin! pomisli, da si prejel dobro v svojem življenji, in ravno tako Lazar hudo; zdaj pa je ta oveseljen, ti pa terpiš. In verh vsega tega je med nami in med vami velik prepad postavljen, da kateri hočejo od tod k vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti. In je rekel: Prosim te tedaj, oče! da ga pošlješ v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam, da jim priča, da tudi oni ne pridejo v ta kraj terpljenja. Abraham mu reče: Imajo Mojzesa in preroke, nje naj poslušajo. On pa je rekel: Nikar, oče Abraham! ampak če kdo izmed mertvih k njim pojde, bodo se spokorili. Rekel mu je pa: Ako Mojzesa in prerokov ne poslušajo, tudi ne bodo verovali, če ravno kdo od mertvih vstane.

Razlaga. Bogati mož pomeni tiste, kateri pozemeljsko premoženje slabo obračajo in nič dobrega ne storijo; ubogi Lazar pa une, kateri v težavah živé, pa vendar

Bogu zvesto služijo. Ti bodo vekomaj oveseljeni, uni pa vekomaj terpeli. Časnega blaga in časnih darov Bog ne daja ljudem, da bi jih zakopali ali le za se ohranili in sami uživljali, temuč da ž njimi tudi drugim pomagajo in da se dobra dela doprinašajo. Ker bogati mož tega ni storil, bil je v pekel pokopan, ubogega Lazarja pa, ki je svojo revščino poterpežljivo prenašal, so angelji nesli v Abrahamovo naročje. Bilo je pa to tisti kraj, kteremu pravimo predpekel, kjer so duše očakov in pobožnih starega zakona čakale Odrešenika.

Kdo je bil po smerti srečnejši, ali bogati mož, ali ubogi Lazar? Gotovo Lazar, ker po kratkem terpljenji je šel v večno življenje. Reveži! bogatim ne zavidajte bogastva; če revščino v Božjo vdani voljo prenašate, bote po smerti srečnejši, kot uni.

Prav lepo uči sv. Hieronim: „Težko, celo nemogoče je, da bi ta, ki vživa posvetno blago, večno se veselil; nemogoče je, da bi se kdo iz posvetnih veselie prestavil v večno veselje; da bi bil v česti na zemlji in v nebesih.“

Cerkvena molitev. Dodeli nam, prosimo Gospod! pomoč svoje gnade, da bi se po primerenem postu in po molitvah oteli dušnih in telesnih sovražnikov; po Gospodu našem i. t. d.

V petek po drugej nedelji v postu.

Berilo iz prvih Mojzesovih bukev 37, 6—22.

Tiste dni je rekel Jožef svojim bratom: Poslušajte moje sanje, ktere sem imel. Zdelo se mi je, da smo na njivi snope vezali, in da se je moj snop vzdignil in po koncu postavil; vaši snopi pa, ki so okrog stali, so se priklanjali mojemu snopu. Njegovi bratje so odgovorili: Boš mar naš kralj? ali bomo podverženi tvoji oblasti? Te sanje tedaj in te besede so njih nevošljivost in so-

vraštvo podžigale. Imel je še druge sanje, ktere je svojim bratom povedal, rekoč: Videl sem v sanjah, kakor da bi se mi solnce in luna in enajst zvezd priklanjalo. Ko je bil to svojemu očetu in bratom povedal, ga je njegov oče posvaril, in je rekel: Kaj hočejo te sanje, ktere si imel? Se ti bomo mar jaz, in tvoja mati, in tvoji bratje priklanjali na zemlji? Nevošljivi so mu tedaj bili njegovi bratje; oče pa je to reč na tihem premišljeval. In ko so se njegovi bratje s pašo očetovih čed mudili v Sihemu, rekel mu je Izrael: Tvoji bratje pasejo ovce v Sihemu; pojdi, k njim te bom poslal. In ko je odgovoril: Tukaj sem, mu je rekel: Idi, in poglej, ali je vse prav pri tvojih bratih in pri živini, in pridi mi povedat, kaj se godi. Poslan iz doline Hebrona je prišel v Sihem. In najdel ga je mož na polji, ker je bil zašel, in ga je vprašal, česa da išče. On pa je odgovoril: Svojih bratov iščem, povej mi, kje pasejo čede. In mož mu je rekel: Šli so s tega kraja; slišal sem jih pa reči: Pojdimo v Dotajn. Jožef je tedaj šel za svojimi brati, in jih je našel v Dotajnu. Ko so ga bili od daleč ugledali, preden je do njih prišel, mislili so ga umoriti; in so djali med seboj: Glejte, sanjavec pride. Pridite, ubijmo ga, in verzimo ga v star vodnjak, in porečemo: Divja zver ga je požerla; in potem se bo pokazalo, kaj mu pomagajo njegove sanje. Ruben pa, ko je to slišal, ga je želel rešiti iz njih rok, in je rekel: Nikar mu življenja ne jemljite, in ne prelivajte kervi; temuč verzite ga v ta vodnjak, ki je v puščavi, in čiste ohranite svoje roke; to pa je rekel, ker ga je hotel oteti iz njih rok, in nazaj dati svojemu očetu.

Razlaga. Bratje Jožefovi so bili njemu nevošljivi, ker so videli, da je bil Jožef očetu ljubši. Nevošljivost

jim preide v serd, ko jim Jožef pripoveda pomenljive sanje. Serd pa brate zdivja, da nakanijo celo nedolžnega brata usmertiti, ko pride za njimi v puščavo, kjer so pasli.

Pomislimo, kam nevošljivost človeka zapelje!

Živo resnico pove sv. Ciprijan: „Nevošljivost je korenina vseh hudobij, začetek vojsk in seme hudodelstev.“ (Sermo de zelo et Civ.) Sv. Krizostom pa nevošljivce tako-le popisuje: „Nevošljivci so hujši od divjih zveri, celo hujši od hudičev, ker ti ne škodujejo niti sebi, niti sebi enakim, nevošljivci pa ne časté natorne vezi, in sami sebi ne prizanašajo.“ (Hom. 44. ad pop. ant.)

Od greha nevošljivosti in kako se ga je varovati.

Nevošljivost je znotranja žalost nad tujo srečo, kakor da bi bila škodljiva lastni, — in veselje nad tujo nesrečo ali škodo t. j. nevošljivec je žalosten in nepokojen, če vidi, da bližnji več ima, več dobi in se več česti, kakor on; veseli ga pa, če vidi bližnjega škodo terpeti, v sramoto priti ali čest in veljavo zgubiti.

Ta pregreha je zlobna mati velikih grehov in strašnih hudobij; lahko se reče, da v nevošljivosti je skrit začetek največjih hudodelstev, kar se jih je na svetu godilo. Iz nevošljivosti izhajajo: obrekovanje, opravljanje, podpihovanje, sovraštvo, preganjanje in morije itd. Iz nevošljivosti je satan prve stariše zapeljal; Kajn Abeljna ubil; Savel Davidu po življenji stregel in farizeji so Jezusa čertili in na križ pripravili.

Vendar je te pregrehe toliko na svetu, celo med kristjani, ki imamo na Jezusu in njegovih svetnikih toliko prelepih izgledov prave ljubezni do Boga in bližnjega.

Da se nevošljivosti obvarujemo, pomislimo:

1. Po nevošljivosti smo Bogu najmanj podobni, ker je Bog sama ljubezen, hudiču pa smo najbolj enaki, kar spričuje sv. Duh: „Po nevošljivosti hudičevi je smert prišla na svet, in kateri so na njegovi strani, ga posnemajo.“ (Modr. 2, 24—25.)

Nevošljivec ravna, kakor je hudič vaje delati; dobro sovraži in zabranuje, le hudega se veseli in hudo napravlja, kjer le more. Sv. Avguštín zdihuje: „Oj da bi Bog od vseh keršanskih duš odvernil kugo nevošljivosti, ker nevošljivost je hudičev greh, ktereга hudič po neprizanesljivem načinu

dela; zakaj on, ki je padel, občuti precej najhujšo nevošljivost do človeka, kateri po koncu stoji in se ne da v greh zapeljati.“

2. Nevošljivost škoduje nam na duši, na serci in na telesu: a) na duši, ker nevošljivec ni v gnadi Božji in zgubi zaslužnje dobrih del. „Kdor ne ljubi, ostane v smerti;“ (1. Jan. 3, 14.) b) na serci, ker iz serca odganja zadovoljnost, mir in veselje, brez katerih prave sreče ni. c) na telesu, ker nevošljivost človeku serce izpije in telo suši; zato je Bog svaril Kajna: „Kaj se togotiš, zakaj ti je obraz vpadel?“ (1. Mojz. 4, 6.) in v Pregovorih beremo: „Nevošljivost je gnjiloba v kosteh.“ (Preg. 14, 30.)

S čim se ovarujemo nevošljivosti?

Zatrimo sebičnost, iz te kali požene nevošljivost.

Ne za se, le za Boga moramo živeti, vse v njegovo čest obrniti. Obudimo ljubezen do Boga, rastimo v ljubezni do bližnjega; več ljubezni, manj sebičnosti; ljubezen in nevošljivost pa nimate prostora v enem sercu. Prosimo Boga za dar ljubezni!

Z dihljej. O Jezus! ki si po nevošljivosti farizejev toliko moral terpeti, prosim Te, dodeli mi gnado, da bom sovražil to pregreho, svojega bližnjega resnično ljubil in Tebe posnemal, ki si iz ljubezni do nas svojo kri prelil.

Evangelje sv. Matevža 21, 33–46.

Tisti čas je Jezus Judovskim množicam in duhovnom to priliko govoril: Bil je hišen gospodar, kateri je zasadil vinograd, in ga je s plotom ogradil, in skopal v njem tlačivnico, in postavil turn, in ga je dal kmetom obdelovati, in je šel na tuje. Ko se je pa čas sadú približal, poslal je svoje hlapce do kmetov, da bi prejeli njegov sad. In kmetje so zgrabili njegove hlapce, in so enega stegli, enega ubili, enega pa kamnali. Poslal je spet drugih hlapcev, še več, kakor popred, in so jim ravno tako storili. Zadnjič pa je poslal do njih svojega sina, rekoč: Mojega sina bodo spošto-

vali. Kmetje pa, ko so sina videli, so rekli med seboj: Ta je erb: dejte! ubimo ga in bomo imeli njegovo erbščino. In so ga zgrabili, in vergli iz vinograda in ubili. Ko tedaj gospod vinograda pride, kaj bo storil tem kmetom? Reκό mu: Hudo bo hudo končal, in svoj vinograd bo dal obdelovati drugim kmetom, kateri mu bodo sad opravljali ob svojih časih. Jezus jim reče: Ali niste nikoli brali v pismih: Kamen, ktereга so zavergli zidarji, on je postal glava vogla. Od Gospoda je to storjeno, in je čudno v naših očeh. Zato vam povem, da bo od vas vzeto Božje kraljestvo, in bo dano ljudstvu, katero bo njegov sad dalo. In kdor pade nad tem kamnom, se bo razbil; na kogar pa on pade, ga bo sterl. In ko so veliki duhovni in farizeji slišali njegove prilike, spoznali so, da od njih govori. In bi ga bili radi prijeli, pa so se bali ljudstva, ker so ga imeli kakor preroka.

Razlaga. V tej priliki se nam slikuje skerb Božja za izvoljeno ljudstvo, katero je pa ni bilo vredno. Hišni gospodar v tej priliki je Bog; vinograd je Božje kraljestvo, kakor se je od začetka med Judi prikazalo; plot je varstvo previdnosti Božje in skerb svetih angeljev; tlačivnica je Božja postava, ki slehernega priganja, sad čednosti in pobožnosti prinašati; turn ali tabor je posvetno varstvo predpostavljenih; vinogradniki so predpostavljeni: kralji, duhovniki, učeni, sodniki; odhod na tujé je podoba Božje nevidljivosti; sad so dobra dela ali dela pravice.

Dobra dela morajo sicer zmiraj biti, vendar se da v časih še posebno pokazati. Pošiljal je hlapce, svoje poslance ali preroke n. pr. Jeremija, Izaija, Caharija, zadnjič svojega Edinorojenega Sina, ktereга so Judje križali, grešniki pa in sovražniki kerščanstva ga še vedno križajo. Zato je bilo kraljestvo Božje Judom odvzeto, in se vzame

tudi grešnikom in sovražnikom Kristusovim, ker Gospoda zaničujejo, preganjajo in s svojimi grehi vnovič križajo.

Govorje tudi nam, ki smo h keršanski veri poklicani, v njej podučeni, če dobrega sadú ne prinašamo, tudi nam se bo vzelo Božje kraljestvo, sveta nebesa!

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo, vse-mogočni Bog! da bomo očiščeni po svetem postu, sveti praznik z vrednimi serci obhajali, po Gospodu...

V saboto po drugi nedelji v postu.

Berilo iz I. Mojz. bukev 27, 6—39.

Tiste dni je rekla Rebeka svojemu sinu Jakobu: Slišala sem tvojega očeta govoriti z Ezavom tvojim bratom in mu reči: Prinesi mi od svojega lova, in naredi mi jed, da jem, in da te blagoslovim pred Gospodom, preden umerjem. Torej, moj sin! poslušaj moj svet. Pojdi k čedi in prinesi dva najboljša kozliča, da naredim iz nju tvojemu očetu jed, katero rad jé; potlej mu jo poneseš, in bo jedel, in te blagoslovil, preden umerje. On ji je odgovoril: Veš, da je Ezav, moj brat, kosmat, jaz pa gladek; ako me bo moj oče pošlatal in to začutil, se bojim, da bi ne menil, da sem ga hotel zasmehovati, in da bi si ne nakopal prekletstva namesti blagoslova. Mati mu reče: Nad me naj pride to prekletje, moj sin! le poslušaj mojo besedo in pojdi, ter prinesi, kar sem rekla. Šel je in prinesel, ter dal materi. Ona je naredila jed, kakor je vedela, da ima rad njegov oče. In ga je oblekla z Ezavovimi najlepšimi oblačili, ktere je doma pri sebi imela, in mu je s kozličevinama roke obvila in goli vrat pokrila. In mu je dala jed, in zročila kruhe, ktere je bila spekla. To je noter nesel in rekel: Moj oče! On pa je

odgovoril: Slišim. Kdo si ti, moj sin? In Jakob je djal: Jaz sem tvoj pervorojeni Ezav; storil sem, kakor si mi ukazal; vstani, vsedi se, in jej od mojega lova, da me blagoslovi tvoja duša. In Izak je dalje rekel svojemu sinu: Kako si mogel tako hitro dobiti, moj sin? Odgovoril je: Volja Božja je bila, da mi je hitro naproti prišlo, kar sem hotel. In Izak je djal: Stopi le-sèm, da te ošlatam, moj sin! in se prepričam, ali si ti moj sin Ezav, ali ne? On je stopil k očetu, in Izak ga je ošlatal, ter je rekel: Glas je sicer Jakobov glas, roke pa so Ezavove roke. In ga ni poznal, ker so kosmate roke podobo starjega imele. Tedaj ga je blagoslovil in je rekel: Ti si moj sin Ezav? Odgovoril je: Jaz sem. On pa je rekel: Prinesi mi jed od svojega lova, moj sin! da te blagoslovi moja duša. Ko mu je bil prinesel, in ko jo je bil pojedel, dal mu je tudi vina. Ko ga je spil, mu je rekel: Stopi k meni, in me kušni, moj sin! Pristopil je in ga kušnil. In ko je čutil lepi duh njegovega oblachila, blagoslovil ga je precej, rekoč: Glej duh mojega sinu je kakor duh polne njive, ktero je blagoslovil Gospod. Bog ti daj rose neba in debelosti zemljè, in obilno žita in vina. Služijo naj ti narodi, in rodovi naj se ti priklanjajo! Bodi gospod svojih bratov, in sinovi tvoje matere naj se ti uklanjajo. Kdor te bo preklinjal, naj bo sam preklet; in kdor te bo blagoslovil, naj bo z blagoslovom napolnjen. Komaj je Izak nehal govoriti, in Jakob odšel, pride Ezav in je prinesel očetu skuhanu jed svojega lova, rekoč: Vstani, moj oče, in jej od lova svojega sina, da me blagoslovi tvoja duša! In Izak mu je rekel: Kdo pa si ti? On je odgovoril: Jaz sem tvoj pervorojeni sin Ezav. Izak je ostermel in se silno pre-

strašil, in se je bolj zavzel, kakor se more verjeti, ter je rekel: Kdo je tedaj uni, kateri mi je prej vjeto divjачino prinesel, in od vsega sem jedel, preden si ti prišel? in sem ga blagoslovil, in on bo blagoslovljen. Ko je bil Ezav zaslišal besede očetove, je na ves glas zarjul in prežaljen rekel: Blagoslovi tudi mene, moj oče! On je rekel: Prišel je tvoj brat z zvijačo, in je prijel tvoj blagoslov. On pa je dalje rekel: Ni mu bilo zastoj ime Jakob dano; zakaj, glej, v drugič me je že prekanil. Poprej je pervenstvo iz mene spravil, in zdaj v drugič mi je prevzel še moj blagoslov. In dalje reče očetu: Ali nisi nič blagoslova meni prihranil? Izak je odgovoril: Tvojega gospoda sem ga postavil, in vse njegove brate sem podvergel njegovi sužnosti. V posestvu žita in vina sem ga uterdil, in po tem takem, moj sin! kaj hočem še tebi storiti? Ezav mu je odgovoril: Ali imaš le en blagoslov, oče? Prosim te, blagoslovi tudi mene! In ko je silno vpil in jokal, je bil Izak omečen, in mu je rekel: V debelosti zemlje in v rosi neba od zgorej bodi tvoj blagoslov!

Razlaga. Jakob in Ezav, sina Izakova, si želita očetovega blagoslova. Ezav, kot pervorojeni, ima pravico do njega, Jakob pa, napeljan po svoji materi Rebeki, prekani očeta in brata in zadobi očetov blagoslov. Gotovo nista ni Rebeka, niti Jakob vedela, da ni dopuščena zvijača v dosego dobrega namena. Oba sta delala v dobri vesti, misleča, da je le tako prav, mati, ker je Jakoba rajši imela, Jakob pa, ker si je želel očetovega blagoslova in je menil pravico imeti do njega.

Po vodilih keršanske vere njunega ravnanja ne moremo opravičevati, ker je bilo po zvijači in laž; laži pa

sveta vera nikdar ne dopušča, ker je zoperna večni Resnici in ne v dosego dobrega namena.

V izgled naj sta nam brata Ezav in Jakob v tem oziru, ker sta oba visoko čislala in želela očetov blagoslov, o katerem sveto pismo govori, „da očetov blagoslov otrokom hiše uterduje, materna kletev pa jih do tal podera.“ (Sir. 3. 11.)

Z ljubeznijo in pokorščino do starišev delajmo se vredne njihovega blagoslova!

Evangelje sv. Lukeža 15, 11—32.

Tisti čas je Jezus farizejem in pismarjem to priliko povedal: Neki človek je imel dva sina, in mlajši zmed nju je rekel očetu: Oče! daj mi del blaga, kateri mene zadene. In jima je razdelil premoženje. In malo dni potlej je mlajši vse pobral, ter se je podal v daljno deželo, in je tam zapravil svoje premoženje z razuzdanim življenjem. Potem pa, ko je bil vse zapravil, je vstala velika lakota v tisti deželi; in on je začel pomanjkanje terpeti. In je šel in se pridružil nekemu mestjanu tiste dežele. In ta ga je poslal na svojo pristavo svinje past. In je želel svoj trebuh napolniti z luščinami, ktere so svinje jedle; in nihče mu jih ni dal. Šel je pa sam v sé, in je rekel: Koliko najemnikov v hiši mojega očeta ima obilno kruha, jaz pa tukaj lakote poginjam! Vzdignil se bom, ter pojdem k svojemu očetu in mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe! Več nisem vreden tvoj sin imenovan biti; stori me, kakor enega svojih najemnikov. In se je vzdignil, in prišel k svojemu očetu. Ko je pa še daleč bil, zagledal ga je njegov oče, in se mu je milo storilo; in je pritekkel, in se ga oklenil okoli vrata, in ga kušnil. In sin mu je rekel: Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden, tvoj sin imenovan

biti. Oče pa je rekel svojim hlapcem: Hitro prinesite najboljše oblačilo, in oblecite ga, in dajte mu perstan na roko in čevlje na noge; in pripeljite pitano tele, in ga zakoljite; in hočemo jesti in se gostiti. Zakaj ta moj sin je bil mertev, in je spet oživel; je bil zgubljen in je najden. In so se začeli gostiti. Njegov stareji sin pa je bil na polji, in ko pride in se približa hiši, je zaslišal petje in ples. In je enega zmed hlapcev poklical in poprašal, kaj da je to? On pa mu je rekel: Tvoj brat je prišel, in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je spet zdravega nazaj dobil. Ujezil se je in ni hotel noter iti. Tedaj je njegov oče ven šel, in ga je začel prositi. On pa je odgovoril in rekel svojemu očetu: Glej! toliko let ti služim, in nisem nikoli tvojega povelja prestopil, in nikdar mi nisi dal kozliča, da bi se bil gostil s svojimi prijatli. Ko je pa prišel ta tvoj sin, ki je svoje premoženje s kurbami zapravil, si mu zaklal pitano tele. On pa mu je rekel: Sin! ti si zmiraj pri meni, in vse moje je tvoje. Gostiti se pa in veseliti, se je spodobilo, ker je ta tvoj brat bil mertev, in je spet oživel; bil je zgubljen, in je najden.

Razlaga. Gotovo je prilika od zgubljenega sina ena najlepših. Iz nje se učimo, kako Bog skerbi za spreobrnjenje grešnikov in kako ljubeznivo sprejema usmiljeni Oče zgubljene sine in hčere, če se k njemu povernejo. Ta prilika nam tudi živo pred oči stavlja revščino in nesrečo človeka, ki po smertnem grehu Boga zapusti in svojo Božjo doto, posvečujočo gnado zapravi; na drugi strani nam kaže pot in stopinje, po katerih je nam mogoče, k Očetu se poverniti in njegovo milost spet zadobiti. Ta pot je zakrament svete pokore, po katerem hoče naš Zveličar oteti grešnike, ki po kerstu grešijo.

Stopinje so pa petere: izpraševanje vesti, kes, terdni sklep, izpovedanje, zadostovanje.

Vselej je pripravljen Oče nebeški nas sprejemati, kajti po nauku sv. Ambroža je „jed Očeta nebeškega naše zveličanje in njegovo veselje, nas grehov rešiti;“ kako dolgo bomo še odlagali?

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo Te Gospod! našemu postu dober vspeh, da bo mervenje mesa služilo v rast našim dušam; po Gospodu našem . . .

Nauk za tretjo nedeljo v postu.

Ta nedelja se kliče „Oculi“, ker se vvod sv. meše s to besedo začne. V tem vvodu se sliši glas duše, ki želi in prosi, naj bi se rešila zalezovanja hudičevega.

„Moje oči so vedno v Gospoda (obernjene); zakaj on bo rešil moje noge iz zadrege. Glej na-me in usmili se me, ker sem sam in ubog.“

„K tebi, o Gospod! povzdigujem svojo dušo; moj Bog v tebe zaupam, naj ne bom osramoten.“ (Ps. 24, 15—16, 1—2.) Čast bodi Bogu i. t. d.

Cerkvena molitev. Prosimo Te, vsemogočni Bog! ozri se milostljivo na želje ponižnih; stegni desnico svojega veličastva in brani nas; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Efežanov 5, 1—9.

Bratje bodite posnemalci Božji, kakor prelubi otroci; in hodite v ljubezni, kakor je tudi Kristus nas ljubil, in se za nas dal v dar in klavščino Bogu v prijeten duh. Kurbanje pa, in vsa nečistost, ali lakomnost se še ne imenuj med vami (kakor se spodobi svétim) ali nesramnost,

ali nespametne ali gerde besede, kar se ne spodobi; ampak veliko bolj zahvaljenje. To namreč vedite in premislite, da nobeden kurbir, ali nečistnik, ali lakomnik, kar je malikovanje, nema deleža v kraljestvu Kristusovem in Božjem. Ne dajte se nikomur zapeljati s praznimi besedami, ker zavoljo tega pride jeza Božja nad otroke nepokorščine. Ne bodite tedaj njih deležniki! Zakaj bili ste nekdam tema, zdaj pa ste svetloba v Gospodu. Kakor otroci svetlobe hodite. Ker sad svetlobe je v vsej dobroti, in pravici in resnici.

Razlaga „Bratje! bodite posnemalci Božji, kakor preljubi otroci.“ Bogu enaki ne moremo postati, niti doseči njegove popolnosti, vendar smo dolžni Boga posnemati, ker je nas stvaril po svoji podobi. Tudi otroci posnemajo radi svoje očete v dobrem in hudem pomenu; ker smo pa otroci Božji, naj posnemamo Boga najboljšega Očeta.

V čem naj posnemamo Boga? „V ljubezni, kakor je tudi Kristus nas ljubil in se za nas dal v dar in klavščino Bogu v prijeten duh.“ Jezus Kristus je sam rekel: „Veče ljubezni od té nêma nihče, da kdo svoje življenje dá za svoje prijatelje.“ (Joan 15, 13.) Dál je pa Jezus svoje življenje za nas, ki nismo mu prijatelji, temoč večidel sovražni njemu in njegovemu Očetu. Ljubimo torej Boga in Jezusa Kristusa, ki nas je prej ljubil od začetka, ljubil do smerti; ljubimo tudi svojega bližnjega, ker ni ljubezni do Boga, kjer ni ljubezni do bližnjega!

Ostudna pred Bogom je vsaka pregreha, največ studi Bog pa dve pregrehi: „Nečistost ali lakomnost naj se še ne imenuje med vami.“ „Vsak greh, ki ga človek stori, je zunaj telesa, kdor se pa kurba, se pregreši nad svojim lastnim telesom. Ali ne veste, da so vaši udje

tempelj sv. Duha, kateri je v vas, ktereга imate od Boga, in da niste svoji.“ (I Kor. 6, 18—19). Sv. Hieronim pravi: „Nečistost spridi duha (človeka) in naredi iz pametnega človeka nespametno žival.“ — Lakomnost pa je malikovanje, ker lakomnež ne služi Bogu, ampak blagu in denarju. Zato je rekel Jezus: „Resnično vam povem, da bogat pojde težko v nebeško kraljestvo; in ložej je kameli iti skoz šivankino uho, kaker bogatemu priti v Božje kraljestvo.“ (Mat. XIX. 23—24.) in sv. Pavl: „Kteri hočejo obogateti, padejo v skušnjave, in zadergo hudičevu, v veliko nepridnih in škodljivih želj, ktere poptopé človeka v pogubljenje in končanje.“ (I. Tim. VI. 9.)

„Ali nesramnost, ali nespametne gerde besede (naj se med kristjani ne govorijo), kar se ne spodobi.“ Kako potrebno bi bilo ta zlati nauk zapisati na vsako steno, na vsake duri, na vsaka vrata kerščanske hiše, ker se tako rad in pogosto pozabi. Nečisto djanje je greh, pa tudi takšno govorjenje je pregrešno, ker v nečistost napeljuje in iz nečistega serca izhaja. Nespodobni, nesramni govori so strupene pšice, ki ranijo na dve strani: tega, ki jih govori in tega, ki jih posluša. Zato je ljubi Jezus rekel farizejem: „Gadji rod; kako morete dobro govoriti, ker ste hudobni? Zakaj iz obilnosti serca usta govoré. Dober človek iz dobrega zaklada dobro prinaša, in hudoben človek iz hudega zaklada hudo prinaša. Povem vam: za vsako prazno besedo, ktero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodni den.“ (Mat. XII. 34—36.)

„Ne dajte se nikomur zapeljati s praznimi besedami.“ Od nekđaj je imela vsaka pregreha svoje zagovornike, tudi nečistost in lakomnost. Tako je še danešnje dni. Kolikokrat se sliši: „Ne verjemite duhovnom, oni vas le strašijo z grehom, sodbo, peklom; greh ni tako hud, kakor ga delajo, ampak le človeška slabost je, in Bog ni tako oster in serdit, ampak sama ljubezen in dobrotljivost.“ Tako hudobni svet hudobijo zagovarja in ljudi moti; sv. Pavl pa uči: „Ne dajte se nikomur zapeljati s praznimi

besedami, ker zavoljo tega pride jeza Božja na otroke nepokorščine.“ Spominjajmo se, kako lepo in sladko je kača govorila Evi, da jo je zapeljala in kaj je prišlo potem? Verujmo Božji besedi, ne krivim, zapeljivim učenikom! Božja beseda pa veli: „Nečistnik ali lakomnik nêma deleža v kraljestvu Kristusovem in Božjem.“

Kristjani so Bogu preljubi otroci, „otroci svetlobe“, naj se torej pokažejo vredne svojega poklica in naj pri-
našajo sad svetlobe „v vsej dobroti in pravici in resnici“.

Z dihljej. O Bog! naj se Tebe bojim in naj mi bo Tvoj strah vedno moja usta stražil, da ne bom nikoli govoril praznih, nesramnih, pohujš-
ljivih besed, s kterimi bi svojega bližnjega zape-
ljeval; dodeli mi moč, naj bi se tudi sam ne dal zapeljati in ločiti od Tebe po zapeljivih govorih!

Evangelje sv. Lukeža 11, 14—28.

Tisti čas je Jezus izganjal hudiča, in ta je bil mutast. In ko je bil hudiča izgnal, je mutec go-
voril, in množice so se čudile. Eni zmed njih pa so rekli: Z Belcebubom, višim hudičev, izganja hudiče. In drugi so ga skušali, in so iskali znam-
nja z neba od njega. On pa, ker je videl njih misli, jim je rekel: Vsako kraljestvo, ktero je samo zoper sebe razdeljeno, bo razdjano, in hiša bo na hišo padla. Ako je pa tudi satan sam zoper sebe razdeljen, kako bo obstalo njegovo kraljestvo, ker pravite, da z Belcebubom hudiče izganjam? Če pa jaz z Belcebubom hudiče izganjam, s kom jih vaši otroci izganjajo? Zato bodo oni vaši sod-
niki. Ako pa s perstom Božjim hudiče izganjam, je res Božje kraljestvo k vam prišlo. Kedar močni v orožji svoj dvor varuje, je v miru njegovo pre-
moženje. Če pa močnejši kakor on nad-nj pride,

in ga premaga, bo vse njegovo orožje pobral, na katero se je zanašal, in bo delil njegov rop. Kdor ni z menoj, je zoper mene; in kdor ne pobira z menoj, raztresa. Kedar nečisti duh iz človeka pride, hodi po suhih krajih, in išče pokoja, in ker ga ne najde; pravi: Vernil se bom v svojo hišo, od koder sem izšel. In ko pride, jo najde pometeno in osnaženo. Tedaj gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših kot on, in gredó vanjo, in prebivajo tam. In poslednje tega človeka je hujše, kakor prvo. Prigodilo se je pa, ko je to govoril, je povzdignila neka žena glas zmed množice, in mu je rekla: Blagor telesu, katero je tebe nosilo, in persim, ktere si sèsal! On pa je rekel: Veliko bolj blagor tistim, kateri Božjo besedo poslušajo, in jo ohranijo.

Ali zamore hudič človeka res obsesti?

Sveta katoliška cerkev uči, da ima hudobni duh še neko oblast do človeka, in da mu zamore še škodovati na duši in na telesu. Na duši mu škoduje, kedar ga vabi in zapeljuje v grehe in hudobije; na telesu pa s tem, da ga obsede, mečlje, po njem besni in nori. Da so bili obsedenci v starem in novem zakonu, nam pričajo sv. pismo, cerkveni zbori in cerkvena zgodovina. Sv. Ciprijan piše: „Mi zamoremo nečiste in besneče duhove, kateri obsedajo človeška trupla v pogubo dušam, zarotiti in prisiliti, da se dajo spoznati in izgnati.“ (Epist. adv. Donatum.)

V prvih časih keršanstva je bilo veliko takih obsedenih od hudega duha in Bog je obsedanja dopustil, deloma v skušnjo, da bi se po telesnem terpljenji k pokori naklonili, deloma v kazen za storjene grehe (1. Kor. 5, 5.) in da bi se očitno pokazalo, da le samo keršanstvo zamore premagati in pokončati hudičevo oblast. Za tega voljo je Kristus, ki je toliko hudičev izgnal, tudi svoji cerkvi, to je, aposteljnom in njegovim naslednikom podelil moč hudiče izganjati. (Mark. 16, 17. Dj. ap. 5, 16.; 8, 7; 16. 18. itd.) V katoliški cerkvi je še sedanje dni poseben nižji red, kateri se imenuje eksorcizat, po katerem dobijo posvečenci službo in oblast iz ker-

ščenih in nekerščenih hude duhove izganjati s pokladanjem rok in z zarotitvami.

Katoliška cerkev pa vendar svoje služabnike, duhovne opominja, naj so v tej zadevi previdni, da skerbno razločijo obsedenje od natornih bolezni. Sedanje dni smejo zarotnja hudih duhov opravljati le duhovni z dovoljenjem svojih škofov. — Verni kristjani naj ne mislijo precej, da je kdo obseden, če ima nenavadno in hudo bolezen; in naj ne poslušajo goljufov, ampak za svet naj poprašajo pametne zdravnike in dušne pastirje, da ne bodo goljfani.

Kaj pomenja mutasti hudič?

Po besedi pomenja hudega duha, ki je človeka obsedel in njegovo truplo tako nadlegoval, da je onemel ali mutec postal. V duhovnem pomenu je pa tista napčna sramožljivost, po kateri grešnik pri spovedi svoje grehe zamolči. Hudič vzame človeku sramožljivost, da ga v greh pripravi; po storjenem grehu mu pa sramožljivost poverne, da svoje grehe zamolči in še večji greh stori. — O kolikokrat hudi duh tudi nas mutaste stori, da molčimo, kedar bi imeli govoriti!

Kako izganja Kristus še zdaj mutaste hudiče?

S svojo gnado, s katero nas znotraj razsvetljuje, da spoznamo: grehi, ki jih pri spovedi zamolčimo, bodo na sodni den vsemu svetu očitni; in nas oserčuje, da premagamo napčno, pregrešno sramožljivost in se svojih grehov čisto izpovemo. — „Nikar se ne sramuj, povedati enemu človeku, kar se nisi sramoval z enim ali morda z mnogimi ali v pričo več njih storiti,“ pravi sveti Avguštin. Premisli besede ravno tega svetnika: „Odkritoserčna spoved zmaga pregrehe, prevlada satana, zapre žrelo peklu, odpre vrata v paradíž.“

S čim je Kristus dokazal, da hudičev ne izganja z Belcebubom?

Dokazal jim je, 1. da ne bi moglo obstati kraljestvo hudičevo, če bi eden drugega izganjal iz svojega posestva; 2. da s tem osramotijo svoje sinove, kateri tudi hudiče izganjajo, in oni jim vendar ne oponašajo, da jih z Belcebubom izganjajo; 3. z vsim svojim življenjem in djanjem, katero je hudiču naravnost nasprotno in razdeva hudičeva

dela in početja. — Zoper obrekovanje se najboljše obvarujemo s pobožnim in čistim življenjem; če nas pa po nedolžnem obrekujejo, tolažimo se s tem, da so tudi Jezusa obrekovali, ki je bil ves svet in je v dokaz svoje svetosti in Božje moči celo čudeže delal.

Kaj pomenja perst Božji?

Perst Božji pomenja moč Božjo, s katero je Kristus izganjal hudiče, ter dokazal, da je pravi Bog in obljubljeni Mesija, s katerim se začenja kraljestvo Božje na svetu.

Kdo je močni v orožji?

Močni, oboroženi, je bil nekdanj vratar v velikih hišah; varoval je tudi denarnico in druge reči posebne cene. Tukaj je podoba hudobnega duha, ki je res še močen, ker ima še um in moči angeljev, zraven pa najhujšo voljo in sovraštvo do Boga in ljudi, po katerem vedno išče, ako Bog dopušča, človeku škodovati.

Ktero je orožje hudičevo?

Sveti Janez nam ga imenuje: „Vse kar je na svetu, je poželenje mesa in poželenje oči in napuh življenja, kar ni iz Očeta, ampak iz sveta“ (1. Jan. 2, 16.), ali hudo poželenje človekovo, časno blago, posvetne časti in veselice, s katerimi hudobni duh človeka moti, omamlja in v greh napeljuje.

Kdo je tisti močnejši, ki je prišel nad hudiča, in kako mu je pobral njegovo orožje?

Tisti močnejši, ki je nad hudiča prišel, je po spričevanju svetega Janeza Kerstnika (Luk. 3, 16.) Jezus Kristus, ki je zato prišel na svet, da bi razdjal kraljestvo hudičevo, uničil njegova dela in izvergel vojvodo tega sveta (Jan. 12, 31.).

Pobral je njegovo orožje s tem, ko nam je gnado zaslужil in podelil, s katero se moremo ustavlјati hudiču in njegovemu navdajanju. Premagal pa je hudičev napuh s svojo ponižnostjo, njegovo lakomnost s svojim uboštvo, njegovo maščevalnost s svojo poterpežljivostjo, njegovo nezmernost s svojim postom, njegovo lenobo s svojimi trudi v čuvanji in molitvi, njegovo nesramnost s svojo čistostjo, njegov zavid s svojo ljubeznijo. Pred svetom je hotel Jezus največjo sramoto in zaničevanje terpeti, da nas uči, naj se

ne bojimo zasramovanja zavoljo Njega, in zavoljo dobrih del ali pobožnih vaj. Kdor se pa sramuje Njega in njegovih besedi, tega se bo tudi On sramoval, kedar bo prišel v svojem, Očetovem in svojih angeljev veličastvu. (Luk. 9, 26.).

Zakaj pravi Jezus: Kdor ni z menoj, je zoper mene?

Te besede zadevajo najpred farizeje, ki Jezusa niso hotli spoznati za Mesija. Vedno so njemu nasprotovali, namesti da bi ž njim zoper hudičevo kraljestvo se bojevali. Farizeji so največ ljudstvo od Jezusa odvrčali in mu zabranili, da ni moglo priti k edinosti vere in ljubezni po Kristusu. Farizejem enako počenjajo krivi učenci, ki po svojih zmotah verne ločijo od edinosti s Kristusom in njegovo cerkvijo, kakor je to delal hudič, oče zmote in laži. Vsi ti, ki menijo, da se ne razločujete resnica in laž, ali da se more služiti ob enem Kristusu in svetu, naj dobro pomislijo, da resnica in laž, da Kristus in svet ne moreta po enem in istem potu hoditi. Kristus tirja odločnosti, ali naj hodimo ž njim, ali pa smo zoper njega; ali se ž njim zveličamo, ali brez njega pogubimo.

Kaj pomenijo suhi kraji, kamor gre hudi duh in ne najde pokoja?

„Suhi in brezvodni kraji,“ pravi sv. Gregor „so serca pravičnih, v katerih je moč pokore mokroto mesenega poželenja posušila.“ Na takih krajih se ve, da hudobni duh pokoja ne najde; zakaj njegova hudoba pravičnemu človeku ne dopade, in njegova hudobna volja nič ne opravi.

Zakaj pravi hudi duh: „Vernil se bom v svojo hišo?“

Ker je le tam rad, kjer ga z veseljem sprejemajo in ohranijo, to je, pri tistih, kateri so po spovedi svoje serce sicer očistili in satana iz njega izgnali, pa kar nič ne skerbijo, da bi se tudi poboljšali, ampak gnado sv. zakramenta po novih grehih zopet zapravijo. N. pr. tisti, ki so v bližnji grešni priložnosti, in je nočejo popustiti; ali pa, ki so vdani grešni navadi, in si nič ne prizadevajo, da bi se je znebili. V takih sercih, ki so prazna vseh čednost in gnad, najde hudič prostora, v njih biva in gospoduje, ker so njegova hiša.

Zakaj se pravi: „In poslednje tistega človeka je hujše, kakor prvo?“

1. Kdor se v stari greh poverne, navadno globokeje pade in hujši greši, kakor popred. Zato pravi Jezus, da gre hudič in si privzame sedem drugih duhov, hujših, kakor on, in ti pomenijo sedem poglavitnih grehov. 2. Človek, kateri v stari greh pade, se težej k Bogu oberne, kakor se tudi bolnik težej ozdravlja, kateremu se stara bolezen povrača. 3. Kdor večkrat pada v isti greh, temu greh navada postane, navada pa je železna srajca, ktera se težko da sleči; zato je takemu grešniku na zadnje težavno, ali celo nemogoče, da bi se prav spókoril. 4. Po večkratnem ponavljanji istega greha um oslepi, serce oterpne, in človek se pogubi.

Zakaj je žena izmed množice povzdignila svoj glas?

Sveti Duh je ženo k temu nagibal, da bi osramotil farizeje, kateri, vsi slepi v svojem napuhu, niso hotli Jezusa spoznati in častiti kot Boga, temuč so ga zasramovali in zaničevali, kolikor so vedeli in mogli. Ta priprosta žena pa ni samo Jezusa očitno in neprestrašeno za Boga spoznala, temuč blagrovala je še Tisto, ktera je pod svojim srcem nosila Njega, ki ga ne objemata, niti nebo, niti zemlja. Premisli tukaj visoko čast prečiste Device in matere Božjega Sina in poslušaj, kako jo slavijo sveti očaki: Sveti Ciril jo pozdravlja: „Hvala tebi, sveta mati Božja! zakaj ti si dragi biser vesoljnega sveta, luč, ktera nikdar ne ugasne, venec devištva, žezlo prave vere;“ (Or. contra Nestor.) Sv. Efrem: „Bodi češčena, edino upanje očakov, glasnica aposteljnov, slava mučencev, veselje svetnikov in venec devic, zavoljo tvojega nezmernega blišča in tvoje nedosegljive luči;“ (Sermo de laud. Virg.) in sv. Krizostom: „Bodi počeščena, mati, nebesa, prestol, lepota naše cerkve.“ (Serm. de Deipara).

Zakaj je Jezus rekel: „Veliko bolj blagor tistim, ki besedo poslušajo in jo ohranijo?“

Jezus je hotel ženi reči: Ti mojo mater blagruješ in si enako srečo voščiš! Res, srečna je moja mati, pa srečni so tudi vsi, kateri besedo Božjo poslušajo in jo ohranijo. In ravno v tem je moja mati še srečniša, ker me je z vero

v duhu spočela. — K zveličanju ni zadosti, da besedo Božjo poslušamo, temuč tudi v sercu jo moramo ohraniti in po njej živeti, kakor je to najzvestejše storila Marija, Jezusova mati; zato jo Jezus veliko bolj srečno imenuje.

Zdihljej: O Jezus, moj Gospod in prava luč sveta! razsvetli moje dušne oči, naj me hudobni duh nikdar ne zmoti, da bi iz krive sramožljivosti pri spovedi kak greh zamolčal, in da bi se potem moji grehi na sodni dan pred vsem svetom odkrili. Poterdi me o Jezus! da spokorno živim in ne maram niti graje, niti hvale ljudi, in tako hudiču orožje poberem; varuj me, da ne padem nazaj v grehe, in se ne pogubim, ampak po Tvojem zasluženji se rešim iz vseh nevarnosti in nebesa dosežem! Amen.

V pondeljek po tretji nedelji v postu.

Berilo iz 4. bukev kraljev 5, 1—15.

Tiste dni je bil Naaman, vojskini poglavar Sirskega kralja, velik mož pri svojem Gospodu in časten; zakaj po njem je Gospod dal srečo Siriji; bil je pa mož serčen in bogat, pa gobov. Bili so pa iz Sirije izšli roparji, in so vjeto peljali iz Izraelove dežele majhno deklico, ktera je bila v službi pri Naamanovi ženi. Ta reče svojej gospi: O da bi bil pač moj gospod pri preroku, ki je v Samariji, gotovo bi ga ozdravil gob, ki jih ima. Naaman gre tedaj k svojemu gospodu, in mu pové, rekoč: Tako in tako je govorila deklica iz Izraelove dežele. In mu reče Sirski kralj: Pojdi, poslal bom list Izraelovemu kralju. Gre, in vzame seboj deset talentov srebra, in šest tavžent zlatov, in deset prazničnih oblačil; in prinese

list Izraelovemu kralju teh besedi: Kedar prejmeš ta list, vedi, da sem k tebi poslal Naamana, svojega služabnika, da ga ozdraviš njegovih gob. In ko je Izraelov kralj list prebral, preterga svoja oblačila, in reče: Sem mar jaz Bog, da bi zamogel usmertiti in oživiti, ker je on k meni poslal, da bi ozdravil moža njegovih gob? Čujte in glejte, kako priložnost išče zoper mene! Ko je Elizej, mož Božji, to slišal, da je namreč Izraelov kralj pretergal svoja oblačila, pošlje k njemu, rekoč: Zakaj si pretergal svoja oblačila? Naj pride k meni, in zve, da je prerok v Izraelu. Naaman tedaj pride s konji in vozovi, in obstoji pred vratmi Elizejeve hiše. In Elizej pošlje k njemu sporočit in povedat: Pojdi, in umij se sedemkrat v Jordanu, in tvoje meso bo spet ozdravelo, in očiščen boš. Serdit se Naaman oberne, rekoč: Menil sem, da bo prišel k meni, in bo stojé klical v ime Gospoda, svojega Boga, in se dotaknil s svojo roko mesta mojih gob, in me bo ozdravil. Ali niste boljši Abana in Farfar, reki v Damasku, kakor vse reke Izraelove, da bi se v njih umival, in se očistil? Ko se je tedaj obrnil, in je preč šel nevoljen, stopijo k njemu njegovi hlapci, in mu rekó: Oče, ko bi ti bil tudi veliko reč rekel prerok, bi bil je gotovo storil; koliko bolj, ker ti je zdaj rekel: Umij se, in boš očiščen! Na to gre, in se umije v Jordanu sedemkrat po besedi Božjega moža, in njegovo meso se je popravilo, kakor meso majhnega dečka, in je bil očiščen. Tedaj se je vernil k Božjemu možu z vso svojo družino, in pride in stoji pred njim, ter reče: Res vem, da ni drugzega Boga na vsej zemlji, kakor le v Izraelu.

N a u k. Gobovi Naaman se je po ukazu preroka Elizeja kopal v reki Jordan, in je bil očiščen svojih gob.

Ta kopelj je bila podoba zakramentov svetega kersta in svete pokore, ki po besedah sv. Ambrozija odzvameta duši gobe, to je greh. — Sprejemaj prav pogostoma zakrament svete pokore, da bo tvoja duša vedno čistejša in Bogu dopadljiviša.

Evangelje sv. Lukeža 4, 23—30.

Tisti čas je rekel Jezus farizejem: Kaj pa da mi bote rekli ta pregovor: Zdravnik ozdravi sam sebe! Kolikoršne reči smo slišali, da si jih delal v Kafarnaumu, jih delaj tudi tukaj v svojem kraji. Rekel je pa: Resnično vam povem, da noben prerok ni prijeten v svojem kraji. V resnici vam povem: V dnevih Elijevih je bilo veliko vdov v Izraelu, ko je bilo nebo tri leta in šest mesecev zaperto, in ko je bila velika lakota po deželi; in k nobeni iz njih ni bil Elija poslan, ampak le v Sarepto na Sidonskem k ženi vdovi. Tudi je bilo veliko gobovih ob času Elizeja preroka v Izraelu; in noben njih ni bil očiščen, ampak le Naaman Sirec. In vsi v shodnici, to slišati, so bili polni jeze. In so vstali, in so ga ven iz mesta izgnali; in ga peljali na rob gore, na kateri je bilo njih mesto zidano, da bi ga doli sunili. On pa je, posred njih gredé, stran šel.

Razlaga. Nazaretčanje so Jezusa zaničevali zavoljo njegovega nizkega stanu; imeli so ga za sina ubovega tesarja Jožefa. Ko so pa slišali od njegovih čudežev, ki jih je delal v Kafarnaumu, so tirjali, naj bi jih delal tudi v svojem kraji, in pomagal bolnikom in bolehnim domačega mesta, kar pa Jezus ni spolnil, ker je videl, da prave vere nimajo. — Poglej, kako potrebna ti je živa vera, ako hočeš, da ti Bog pomaga, in da te On ne zapusti, kakor je Jezus zapustil Nazaretčane. Živa vera pa je dar Božji, za kterega moraš vsaki dan Boga prositi, in jo moraš vsaki dan obuditi.

Cerkvena molitev. Prosimo, o Gospod! vlij milostljivo svojo gnado v naša serca, da, kakor se zderžujemo mesenih jedi, tudi svoje počutke ovarujemo vsake grešne nerednosti; po Jezusu Kristusu . . .

V torek po tretji nedelji v postu.

Berilo iz 4. bukev kraljev 4, 1—7.

Tiste dni je neka žena vpila Elizeju preroku, rekoč: Tvoj hlapec, moj mož, je umerl, in ti veš, da se je tvoj hlapec bal Gospoda; in glej posojevalec je prišel, in hoče vzeti moja dva sina, da bi mu služila. Elizej jej reče: Kaj hočeš, da ti storim? Povej mi, kaj imaš v svojej hiši? Ona pa odgovori: Jaz tvoja dekla nemam nič družega v hiši, kakor malo olja, da se ž njim mazilim. In jej reče: Pojdi, prosi na posodo od vsih svojih sosedov praznih posod, ne malo; in pojdi noter in zakleni svoje duri, kedar boš že znotrej ti in tvoja sinova; in nalij od tod v vse posode, in ko bodo polne, jih vzemi. Gre tedaj žena in zapre duri za seboj in za svojima sinoma; ona jej prinašata posode, in sama naliva. In ko so bile posode polne, reče svojemu sinu: Prinesi mi še eno posodo. On pa odgovori: Je nemam. In ustavi se olje. Ona pa gre in pove Božjemu možu. In on pravi: Idi, prodaj olje, in verni svojemu posojevalcu; ti pa in tvoja sina živita od ostanka.

N a u k. Elizej pomnoži ubogi vdovi olje, da ga proda in plača svoj dolg. „Tako pomaga tudi Jezus, pravi Elizej“, govori sv. Avguštin, (Sermo 256 de tem.) „cerkvi poplačati grešni dolg, s svojo milostjo, svojim usmiljenjem in z oljem ljubezni.“ — Posluži se kot otrok svete cerkve

té milosti in poplačaj svoj grešni dolg; obžaluj svoje grehe iz ljubezni do Boga in prosí njega, naj ti tvoj dolg odpusti zavoljo ljubezni do svojega Sina in zavoljo njegovega zasluženja. Sveti Magdaleni se je odpustilo veliko grehov, ker je ljubezen njena bila velika.

Evangelje sv. Matevža 18, 15—22.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Ako greši zoper tebe tvoj brat, pojdi in ga posvari med seboj in njim samim. Ako te posluša, pridobil si svojega brata. Ako te pa ne posluša, vzemi seboj še enega ali dva, da v ustih dveh ali treh prič stoji vsa reč. Ako jih pa ne posluša, povej cerkvi. Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik. Resnično, vam povem, karkoli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih. Še vam povem, da, ako se dva zmed vas zedinita na zemlji, jima se bo, za katero reč koli prosita, zgodila od mojega očeta, kateri je v nebesih. Zakaj kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi. Takrat je pristopil k njemu Peter, in je rekel: Gospod! kolikokrat bo grešil zoper mene moj brat, in naj mu odpustim? do sedemkrat? Jezus mu reče: Ne rečem ti do sedemkrat, ampak sedemdesetkrat sedemkrat.

R a z l a g a. Bratovsko posvarjenje bližnjega, kateri nam je s kakim pregrešnim djanjem pohujšanje dal, ima po Jezusovem nauku štiri stopinje, po katerih se ima praviloma zgoditi: 1. Posvari bližnjega prijazno in rahlo med seboj in njim samim; 2. ako te pa ne posluša, vzemi seboj še dva ali tri poštene možé za priče, da ga s teboj vred opominjajo in svariyo; 3. ako pa tudi teh ne posluša, povej predstojnikom cerkve, škofu, fajmoštru ali dušnemu pastirju, da oni pohujšanje odpravijo; 4.

ako še teh ne posluša, naj ga izobčijo iz cerkvene občine. Cerkvenci predstojniki smejo to storiti, ker jim je Jezus dal oblast zavezati in razvezati. Tacega človeka se potem ogibaj, in ne pečaj se z njim, vendar pa moli za-nj, naj ga Bog razsvetli; kajti Oče nebeški vselej usliši molitev, posebno če se jih več združi in v Jezusovem imenu moli. — Besedam Jezusovim, naj do sedemdesetkrat sedemkrat odpuščamo tim, ki grešijo zoper nas, doda sv. Avguštín še te-le besede: (Serm. 15. de Verb. Dom.) „Jaz si upam reči: in ako te razžali tvoj brat osem in sedemdesetkrat, ali stokrat, odpusti mu, kolikorkrat te je razžalil. Zakaj, če je Kristus našel na tavžente grehov, in jih vendar vse odpustil, tudi ti ne odrekaj milosti.“

Cerkvena molitev. Usliši nas vsemogočni in usmiljeni Bog in dodeli nam milostljivo darove zdravilne zmernosti; po Gospodu našem . . .

V sredo po tretji nedelji v postu.

Berilo iz 2. Mojzesovih bukev 20, 12—24.

To reče Gospod Bog: Spoštuj svojega očeta in svojo mater, da dolgo živiš na zemlji, katero ti bo dal Gospod, tvoj Bog. Ne ubijaj; ne prešestuj; ne kradi; ne govori krivega pričevanja zoper svojega bližnjega. Ne želi hiše svojega bližnjega; ne želi njegove žene; ne njegovega hlapca, ne njegove dekle, ne njegovega vóla, ne njegovega osla, ne vsega, kar je njegovega. Vse ljudstvo pa je vidilo grom in blisk, in trobentín glas, in goro, ki se je kadila; in vsi prestrašeni in od strahu pretreseni so od daleč stali, in so rekli Mojzesu: Govori ti z nami, in bomo poslušali; nikar naj ne govori z nami Gospod, da kje ne pomerjemo. In Mojzes je djal ljudstvu: Nikar se ne bojte! le skusit vas je prišel Bog, in da bi

bil njegov strah v vas, da bi ne grešili. Ljudstvo je tedaj stalo od daleč; Mojzes pa se je bližal temnini, v kateri je bil Bog. Rekel je dalje Gospod Mojzesu: Tako povej Izraelovim otrokom: Vidili ste, da sem z neba z vami govoril. Ne delajte si srebernih, tudi ne zlatih bogov. Altar iz persti mi naredite, ter mi darujte na njem svoje žgalne in hvalne darove, svojo drobnico in svojo govedino na vsakem kraji, kjer se obhaja spomin mojega imena.

R a z l a g a. Bog je dal Judom zapovedi, ki so se že vsakemu človeku v sercu zapisane (Rimlj. 2, 15.), med gromom in bliskom, da bi terdovratne s strahom priganjal, jih spolnovati. Pravi kristjan pa spolnuje zapovedi iz ljubezni do Boga, ker Kristus govori: „Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi.“ (Jan. 14, 21.) O tem piše sv. Avguštin: „Kdor ima moje zapovedi v spominu, in jih spolnuje na poti; kdor jih ima v govorjenji, in jih derži v djanji; kdor jih s tem ima, da jih posluša, in v tem stanoviten ostane, ta je, ki me ljubi.“ (In hunc loc. tract. in Joan.) Ne reci, da ljubiš Boga, ako ne deržiš njegovih zapovedi.

Evangelje sv. Matevža 15, 1—20.

Takrat so prišli k Jezusu iz Jeruzalema pismarji in farizeji, rekoč: Zakaj prestopajo tvoji učenci zročilo starih? Ne umivajo si namreč rok, kedar kruh jedó. On pa je odgovoril in je rekel: Zakaj prestopate tudi vi zapoved Božjo zavoljo svojega zročila? Zakaj Bog je rekel: Spoštuj očeta in mater, in: Kdor kolne očeta ali mater, naj umerje. Vi pa pravite: Kdor koli reče očetu ali materi: Daritev, kterakoli je od mene, bo tebi v prid; in naj bi tudi ne spoštoval svojega očeta ali svoje matere. Tako ste zapoved Božjo v nič storili zavoljo svojega

zročila. Hinavci! prav je prerokoval od vas Izaija, rekoč: To ljudstvo me časti z ustnicami, njih serce je pa daleč od mene. Pa zastonj me časté, ker učijo uke in zapovedi človeške. In je množice k sebi poklical, in jim rekel: Poslušajte in umejte: Kar gre v usta, ne ognjusi človeka, ampak kar gre iz ust, to ognjusi človeka. Tedaj so pristopili njegovi učenci in so mu rekli: Veš, da so se farizeji pohujšali, ko so to govorjenje slišali? On pa je odgovoril in rekel: Vsak sadež, kterega ni zasadil moj nebeški Oče, bo s korenino izrovan. Pustite jih; slepci so, in slepce vodijo; če pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta. Peter pa je odgovoril in mu rekel: Razloži nam to priliko. On pa je rekel: Ali ste tudi vi še brez uma? Ali ne razumete, da vse, kar v usta gre, v trebuh pride, in se po natornem potu izmeče? Kar pa iz ust gre, to iz serca pride, in to ognjusi človeka. Iz serca namreč izhajajo hude misli, uboji, prešestva, kurbarije, tatvine, krive pričbe, preklinjevanja. To je, kar človeka ognjusi; z neumitimi rokami pa jesti, ne ognjusi človeka.

N a u k. Pismarji in farizeji so Jezusu očitali, da njegovi učenci prestopajo zročilo starih. Jezus jim je pa očital, da zavoljo svojih zročil prelomljajo celo Božjo postavo. Imeli so v svojem zročilu: Ako sin svojim revnim starišem reče: Jaz hočem to, kar bi za odvrnenje vaše potrebe storiti zamogel, v tempeljnov zaklad darovati, to bo potlej vam pomagalo! — taki sin po njihovem zročilu starišem dolžne ljubezni in hvaležnosti ni prelomil, akoravno svojih starišev ni podpiral. Jezus jim pa naravnost pove, da s tem zročilom prestopajo četero Božjo zapoved, ktera velewa stariše spoštovati in jim v potrebi pomagati. — Krivoverci in tudi mlačni kristijani oponašajo katoliški cerkvi, da nalaga vernim zapovedi, kterih Jezus ni dal; na pr. da naj se zderžajo

mesenih jedi ob postih. Nanašajo se na besede: „Kar gre v usta, ne ognjusi človeka.“ Res je, da nijedna jed človeka ne ognjusi, če jo vžije zmerno in s pravim namenom, da svoje truplo krepča in telesno moč ohrani. Toda znotranja, hudobna misel, nepokorščina do cerkve, katero nam je Jezus sam poslušati zapovedal, ognjusi človeka in stori, da greši. — Bodimo pokorni sveti cerkvi, katero vlada sveti Duh; ona kakor dobra mati vselej za naš blagor skerbi.

Cerkvena molitev. Dodeli nam, prosimo o Gospod! da se mi, podučeni po koristnem postenju, tudi škodljivih pregreh zderžujemo, in Tvojo spravo ložej dosežemo; po Gospodu našem . . .

V četrtek po tretji nedelji v postu.

Berilo iz Jeremija preroka 7, 1—7.

Tiste dni je govoril Gospod Jeremiju, rekoč: Vstopi se med vrata Gospodove hiše, in oznanuj ondi to besedo ter reci: Poslušajte besedo Gospodovo vsi izmed Juda, kateri hodite skoz té vrata Gospoda molit. To pravi Gospod vojskinih trum, Izraelov Bog: Pobljšajte svoja dela in svoje namene, in prebival bom pri vas na tem kraji. Nikar se ne zanašajte na lažnjive besede, in ne rekajte: Tempelj Gospodov, tempelj Gospodov, tempelj Gospodov je! Pa če svoja dela in svoje namene dobro vravnate; če pravico delate med človekom in njegovim bližnjim; če tujcu in siroti in vdovi ne delate krivice, tudi nedolžne kervi ne prelivate na tem mestu, in za tujimi bogovi ne hodite sami sebi v nesrečo: bom prebival z vami na tem mestu, v deželi, katero sem vašim očetom dal od nekdaj in za vselej.

R a z l a g a. Judje so menili, da že zatega del Bogu dopadejo, ker so imeli v Jeruzalemu tempelj pravega Boga in so zunanjo službo Božjo po postavi opravljali. Prerok jim odvzame to pomoto, ter jih po Božjem povelji podučí, da le tisti Bogu dopade, kateri službo Božjo opravlja z namenom, Bogu dopasti in zraven tudi po pravici in usmiljenji dela. Tudi mnogoteri katoliški kristjani se zanašajo preveč na zunanjo službo Božjo in cerkvene obrede, ktere sicer zvesto opravljajo; pri tem pa zanemarajo svoje serce resnično poboljšati. Samo za voljo tega, da si ud katoliške cerkve in se po zunanjem kot takega vedeš, se še ne boš posvetil in zveličal, temuč, če po volji svete cerkve pobožno in sveto živiš.

Evangelje sv. Lukeža 4, 38—44.

Tisti čas se je vzdignil Jezus iz shodnice, in je šel v hišo Simonovo. Taščá Simonova pa je imela hudo merzlico, in so ga za njo prosili. In je stopil k nji in zapovedal merzlici, in jo je popustila. In zdajci je vstala in jim stregla. Kedar je pa solnce zašlo, so vsi, kateri so imeli bolnike z mnogoterimi boleznimi, jih k njemu perpeljali. On pa je na slehernega roke položil, in ga je ozdravil. Šli so pa tudi hudiči iz mnogih, so vpili in rekli: Ti si Sin Božji! in jim je zažugal, in jih ni pustil govoriti, ker so vedeli, da je on Kristus. Ko se je pa dan storil, podal se je, in je šel v pust kraj, in množice so ga iskale in so prišle do njega; in so ga priderževale, da bi ne šel od njih. On pa jim je rekel: Tudi drugim mestom moram oznanovati Božje kraljestvo, ker sem za to poslan. In je oznanoval v shodnicah po Galileji.

N a u k. Merzlica, za katero je bolebala taščá svetega Petra in jo je ozdravil Kristus, pomeni po razlagi sv. Ambroža, (Lib. 4. in Lucam 4, 38.) človekovo hudo poželjivost in pohlepnost. Ravno tisti Kristus, ki je

Petrovo taščo ozdravil merzlice, prinesel je tudi zdravilo zoper ogenj hude poželjivosti; to zdravilo je rosa gnade Božje, katero nam je On zaslužil in jo deli v svetih zakramentih.

Kristijan! če bolehaš tudi ti za to nevarno merzlico, prejemaj večkrat sveto obhajilo, vpelji Kristusa, nebeškega zdravnika pod streho svoje bolne duše; zakaj sveto obhajilo je „žito, od kterega se izvoljeni živijo; je vino, iz kterega poganjajo device.“ (Cahar. 9, 17.) Deviško meso Gospodovo ugaša ogenj pohotnosti, in prižiga v tebi ogenj svete ljubezni Božje; tako uči sveto pismo, tako pričajo sveti očaki in vsakdanja skušnja.

Molite v. Prosimo, Gospod! poveličaj po svoji nebeški milosti, ljudstvo, ki je Tebi udano, in dodeli, naj bi bilo Tvojim zapovedim vedno pokorno; po Gospodu . . .

V petek po tretji nedelji v postu.

Berilo iz 4. bukev Mojz. 20, 2, 3, 6—13.

Tiste dni so se zbrali Izraelovi otroci zoper Mojzesa in Arona, in so se spuntali, in so rekli: Dajta nam vode, da pijemo! — In ko sta bila Mojzes in Aron množico odpravila, šla sta v šotor zaveze, sta padla na zemljo, ter sta vpila k Gospodu, rekoč: Gospod Bog! usliši vpitje tega ljudstva, in odpri jim svoj zaklad, studenec žive vode, da se napijó, ter neha njih godernjanje. In prikazalo se je nad njima veličastvo Gospodovo. In Gospod je govoril Mojzesu, rekoč: Vzemi palico, in zberi ljudstvo, ti in Aron, tvoj brat, in govorita skali pred njimi, in dala bo vode. In ko boš izpeljal iz skale vodo, naj pije vsa množica in njena živina. Mojzes je tedaj vzel palico, ktera je bila pred Gospodom, kakor mu je

bil zapovedal. Ko se je bila množica zbrala pred skalo, rekel jim je: Poslušajte, puntarji in neverni! Ali vam bova mogla iz té skale vode dobiti? In Mojzes je vzdignil roko, in je udaril s palico dvakrat na skalo, in priteklo je prav obilno vode, tako, da se je napilo ljudstvo in živina. In Gospod je rekel Mojzesu in Aronu: Ker mi nista verjela, da bi me bila poveličala vpričo Izraelovih otrok, ne popeljeta teh ljudi v deželo, katero jim bom dal. To je voda zopergovora, kjer so se prepirali Izraelovi otroci zoper Gospoda, in bil je poveličan med njimi.

N a u k. Velike in neštnevilne dobrote je dodelil Bog Izraelovemu ljudstvu; ljudstvo pa mu je bilo malo hvaležno, ker mu je vedno nasprotovalo. Veliko dobrot si tudi ti že prejel na duši in na telesu; kakošna pa je tvoja hvaležnost? Hočeš mar gerše se obnašati, kakor neumne živali? Poslušaj, kaj pravi sv. Ambrož: „Ali ne mora biti sram tega, ki se ne zahvali svojemu dobrotniku, kedar vidi, da so hvaležne celo nespametne živali.“

Evangelje sv. Janeza 4, 5—42.

Tisti čas pride Jezus v Samarijsko mesto, katero se imenuje Sihar, blizo pristave, katero je bil dal Jakob Jožefu, svojemn sinu. Bil je pa tam Jakobov studenec. Jezus tedaj, truden od pota, je takó sedel na studencu. Bilo je okoli šeste ure. Pride žena iz Samarije vodo zajemat. Jezus jej reče: Daj mi piti! (Zakaj njegovi učenci so bili v mesto odšli, da bi jesti kupili.) Reče mu tedaj ta Samarijska žena: Kako ti, ker si Jud, mene piti prosiš, ki sem Samarijska žena? (Zakaj Judje se ne pečajo s Samarijani.) Jezus je odgovoril in rekel: Ako bi poznala dar Božji, in kdo da je, kateri ti pravi: Daj mi piti, bila bi ti njega morebiti prosila, in bi ti bil dal žive vode. Žena mu reče: Saj nemaš,

s čem zajeti, in studenec je globok; od kod imaš tedaj živo vodo? Ali si ti večji, kakor naš oče Jakob, kateri nam je dal studenec, in je iz njega pil on, in njegovi sinovi, in njegova živina? Jezus je odgovoril in je rekel: Slehern, kateri pije od te vode, bo spet žejen; kdor pa pije vode, katero mu bom jaz dal, bo v njem studenec vode izvirajoče v večno življenje. Žena mu reče: Gospod! daj mi te vode, da ne bom žejna, in da ne bom hodila semkaj zajemat! Jezus jej reče: Pojdi, pokliči svojega moža, in pridi semkaj. Žena je odgovorila, in rekla: Nemam moža. Jezus ji reče: Prav si rekla: Nemam moža; zakaj pet mož si imela, in ktereга zdaj imaš, ni tvoj mož; to si prav rekla. Žena mu reče: Gospod! vidim, da si ti prerok. Naši očaki so na tej gori molili, in vi pravite, da v Jeruzalemu je mesto, kjer se mora moliti. Jezus jej reče: Žena, verjemi mi, da pride ura, ko ne bote ne na tej gori, ne v Jeruzalemu molili Očeta. Vi molite, kar ne veste; mi molimo, kar vemo, zakaj zveličanje je iz Judov. Pride pa ura, in je že zdaj, ko bodo, kateri prav molijo, Očeta molili v duhu in v resnici; tudi Oče namreč hoče, da so taki, kateri ga molijo. Bog je Duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in resnici moliti. Žena mu reče: Vem, da Mesija pride (kateri se imenuje Kristus); kedar tedaj on pride, nam bo vse oznanil. Jezus jej reče: Jaz sem, ki govorim s teboj. In med tem so prišli njegovi učenci, in so se čudili, da je z ženo govoril. — Vendar pa nobeden ni rekel: Kaj vprašaš, ali kaj ž njo govoriš? Popustila je tedaj žena svoj verč, in je šla v mesto, in reče tistim ljudem: Pridite in pogledjte človeka, kateri mi je vse poyedal, karkoli sem storila; ali je on Kristus? Šli so tedaj iz mesta in prišli k njemu. Med tem so ga učenci prosili, rekoč: Učenik, jej!

On pa jim je rekel: Jaz imam jed jesti, ktere vi ne veste. Učenci so tedaj rekli med seboj: Mu je li kdo jesti prinesel? Jezus jim reče: Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal, in da dopolnim njegovo delo. Ali ne pravite vi, da je še štiri mesece, in žetev pride? Glejte! vam povem: Povzdignite svoje oči, in pregledajte polje, da je že belo za žetev. In kdor žanje, prejme plačilo, in zbera sad v večno življenje, da se vkupej veselita, kateri seje, in kateri žanje. Zakaj v tem je pregovor resničen: Drugi seje, in drugi žanje. Jaz sem vas poslal žet, česar niste obdelali; drugi so obdelali, in vi ste v njih delo stopili. Iz tistega mesta pa je veliko Samarijanov v njega verovalo zavoljo govorjenja žene, ktera je pričevala: Vse mi je povedal, karkoli sem storila. Ko so tedaj Samarijani k njemu prišli, so ga prosili, da bi pri njih ostal. In je ostal tam dva dni. In veliko več jih je vanj verovalo zavoljo njegovega govorjenja. In so rekli ženi: Zdaj več ne verujemo zavoljo tvojega govorjenja; zakaj sami smo slišali, in vemo, da je on resnično Zveličar sveta.

R a z l a g a. 1. Na Jutrovem razločujejo živo vodo, ki teče iz studenca, od vode, ki stoji v vodnjaku. Se ve da je živa voda, tekoča iz studenca, v ondotnih vročih, suhih krajih velika dobrot. Živa voda je podoba vsih gnad, ktere iz Kristusa, studenca gnad in iz njegovih gnadnih pomočkov — svetih zakramentov — izvirajo, s kterimi svoje verne očiščuje, posvečuje in zveličuje. Od te vode so že preroki govorili, in od nje govori evangelist tudi v svojem skrivnem razodenji. Ta voda očiščuje, poživlja, ohladije vročino poželjenja in strast, obroduje dobra dela, in podeluje duši pravo življenje. Tako sv. očaki. Kolikorkrat prejemaš svete zakramente z živo vero v Jezusa in želuješ goreče Njegovih gnad, tolikokrat piješ iz tega studenca; k temu te vabi cerkev z besedami:

„Vodo bote v veselji zajemali iz studencev zveličarjevih.“ (Iz. 12, 3.)

2. Ko pravi Jezus: „Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in resnici moliti,“ očita Judom, da Boga le z zunanjo službo Božjo častijo, svojih serc pa ne poboljšajo. Bog ni kako telesno bitje, ampak duh; zato mu samo zunanja služba ne zadostuje, temuč on si želuje častenja v duhu in resnici. Kristus ni hotel reči, da posihmal ne bo cerkvá, ne postov, ne duhovnov, ne svetih šeg, temuč le to je hotel reči, da bo njegova služba Božja seosebno notranja, kakor je Judovska seosebna zunanja bila. — Jezus graja tudi Samarijane, kateri so imeli tempelj na gori Garizim, in so obhajali ondi službo Božjo, ktero so si po svoji volji napravili, in je bila namšana z ajdovskimi vražami.

3. Jezusova jed je bila, da spolnuje delo, ki mu ga je naročil Oče nebeški, da reši, posveti in zveliča ljudi; s tem naznanja svojo preveliko željo po našem zveličanji. Tako naj bo tudi tvoja jed sveta volja Božja; Bog pa tirja od tebe, da ga ljubiš iz celega serca, in da spolnuješ njegove zapovedi.

Cerkvena molitev. Poglej, prosimo Gospod! z milostljivim dopadenjem na naše poste, da, kakor si telesno pritergujemo jedil, se tudi dušno zderžujemo pregreh; po Gospodu . . .

V saboto po tretji nedelji v postu.

Berilo iz Daniela preroka 13, 1—62.

Tiste dni je prebival v Babilonu mož, in njegovo ime je bilo Joakim; in je vzel za ženo hčer Helkijevo, po imenu Suzano, ktera je bila silno lepa, in se je Boga bala. Nje stariši namreč, ki so bili pravični, so podučili svojo hčer po Mojzesovi postavi. Bil je pa Joakim

silno bogat, in je imel sadni vert blizu svoje hiše, in Judje so se pri njem shajali, zato ker je bil med vsemi najčastitljiviši. Tisto leto pa sta bila postavljena izmed ljudstva dva stara sodnika, od kakoršnih je Gospod govoril: ker hudobija je izvirala z Babilona iz starašin, iz sodnikov, ki so se vidili, da ljudstvo vladajo. Ona sta zahajala v hišo Joakimovo, in k njima so hodili vsi, kateri so imeli tožbe. Ko se je pa bilo ljudstvo vernilo okoli poldneva, šla je Suzana se sprehajat po sadnem vertu svojega moža. In vidila sta jo starca vsak den vanj iti in sprehajati se; in vnela sta se v poželenji do nje. In preverгла sta svoj um, ter odvernili svoje oči, da nista vidila neba, in se ne spomnila pravičnih sodbá.

Prigodi se pa, ko pazita priložen den, da pride Suzana, kakor poprejšnje dni samo z dvema deklama na vert, ter se je hotla kopati; vroče je namreč bilo. In nikogar ni bilo tam, razun teh dveh skritih starcev, ki sta za njo gledala. Reče tedaj deklama: Prinesite mi olja in milja, in vrata na vert zaprite, da se skopljem. Ko ste pa bile dekli odšle, vstaneta starca, in tečeta k nji, in rečeta: Glej, vrata na vert so zaklenjene, in nihče nas ne vidi, in imava poželenje do tebe; zato privoli nama, in se nama vdaj. Ako pa nočeš, bova zoper tebe pričala, da je bil mladeneč pri tebi, in da si zato dekli od sebe poslala. Suzana zdihne in reče: V stiskah sem od vseh strani; zakaj če to storim, mi je umreti; če pa ne storim, ne bom ubežala vajnim rokam. Vendar bolje mi je brez greha vama v roke pasti, kakor grešiti pred obličjem Gospodovim. In Suzana je zavpila z velikim glasom: zavpila sta pa tudi starca zoper njo. In eden je tekell k vratam na vert, in jih je odperl. Ko so

tedaj hišni hlapci slišali vpitje na vertu, planili so vanj skozi zadnja vrata, da bi vidili, kaj da je. Ko sta pa starca povedala, bilo je hlapce silno sram; ker se nikdar ni kaj tacega govorilo od Suzane. In drugi dan, ko se je bilo ljudstvo zbralo pri Joakimu, njenem možu, prideta tudi starca polna krivičnih naklepov zoper Suzano, da bi jo umorili. In rečeta vpričo ljudstva: Pošljite po Suzano, hčer Helkijevo, ženo Joakimovo. In pošljejo jaderno. In pride s svojimi stariši, in z otroci, in z vso svojo rodovino. — Jokajo tedaj njeni, in vsi, kateri so jo poznali. Starca pa vstaneta v sredi ljudstva, in položita svoje roke na njeno glavo. Ona pa jokaje proti nebu pogleda, ker je njeno serce zaupalo v Gospoda. In starca rečeta: ko sva se sama sprehajala po vertu, je ona vanj prišla z dvema deklama, in je zaklenila vrata na vert, in dekli od sebe poslala. In prišel je k nji mladeneč, kateri je bil skrit, in se je ž njo spečal. Midva pa, ki sva bila v kotu na vertu, in ko sva vidila hudobijo, sva k njima tekla, in jej vidila v nečistem djanji. In njega sicer nisva mogla vzdržati, ker je bil močnejši od naju, in je vrata odperl, in je zletel; njo pa sva prijela in vprašala, kdo da je mladeneč, in nama ni hotela povedati; te reči sva priči. Verjela njima je množica, ko starašinama in sodnikoma ljudstva; in obsodili so jo k smerti. Suzana pa zavpije z velikim glasom, in reče: Večni Bog! kateri poznaš vse skrito, in veš vse, preden se zgodi, ti veš, da sta krivično pričala zoper mene; in glej, umerjem, akoravno nisem nič storila tega, kar sta una hudobneža spletla zoper mene. In Gospod je uslišal njen glas. In ko jo peljejo k smerti, obudi Gospod svetega duha v mladenču, kteremu je ime Daniel.

In ta zavpije z velikim glasom: Nedolžen sem jaz nad njeno kervjo! In vse ljudstvo se oberne v njega, in reče: Kaj je to, kar si govoril? Stojte v sredi njih reče: Ste li tako nespametni, otroci Izraelovi! da nič ne presodite in ne spoznate resnice, ker ste pogubili hčer Izraelovo? Vernite se na sodišče, zakaj krivo sta pričala zoper njo! Ljudstvo se je tedaj hitro vernilo, in Daniel jim reče: Odločite ju daleč narazen, in ju bom zaslišal! Ko sta bila tedaj odločena eden od drugega, pokliče enega iz nju, in mu reče: Zastarani hudobnež, zdaj so prišli na den tvoji grehi, ktere si poprej délal, ko si po krivem sodil, nedolžne zatiral, in krivične izpuščal, akoravno Gospod govori: Nedolžnega in pravičnega ne umori! Zdaj tedaj, če si jo vidil, povej, pod katerim drevesom si jo vidil v pogovoru med seboj? On odgovori: Pod mastikom. Daniel pa reče: Prav sam sebi na glavo si se zlegal; ker glej, angelj Gospodov, ki je od Boga prejel obsojenje, te bo na dvoje presekal. In ko so ga bili odpeljali, ukazal je družega pripeljati, ter mu reče: Zaroč iz Kanaana in ne iz Juda, lepota te je omamila, in poželenje je spačilo tvoje serce. Tako sta delala hčeram Izraelovim, in one so vama iz strahu privolile; ali hči Judova se ni vdala vajni hudobiji. Zdaj mi tedaj povej, pod katerim drevesom si jej dobil v pogovoru med seboj? On odgovori: Pod slivo. Daniel pa mu reče: Prav zlegal si se tudi ti na glavo; ker angelj Gospodov čaka s svojim mečem, da te po sredi preseka, in vaju umori. Tedaj zaupije vsa množica z velikim glasom, in hváli Boga, ki ohrani nje, kateri vanj zaupajo. In se vzdignejo zoper dva starca (zakaj Daniel jej je bil iz nju ust prepričal, da sta krivo pričala) in jima storijo, kakor sta ona hu-

dobno delala zoper svojega bližnjega, ter ju umorijo. In oteta je bila nedolžna kri tisti den.

N a u k. Vsi hudobni grešniki, ki živijo, kakor ta dva pohotna sodnika, pravijo: „Kdo me vidi? Tema me obdaja, in stene me zakrivajo, in nihče za menoj ne pogleduje, koga bi se bal? Najviši se mojih pregreh ne bo spominjal.“ (Sir. 23, 25—26.) Sv. Bernard pa takim odgovarja: „Bodi si, da te prav nijeden ne vidi. — Vidi te pa hudobni angelj, vidi te dobri angelj; vidi te tudi tisti, ki je večji od dobrih in hudobnih angeljev, namreč Bog; vidi te tožitelj, vidi te mnogo prič; vidi te sodnik sam, pred čegar sodnim stolom boš enkrat stal; pred njegovimi očmi greh hoteti je ravno tako nespametno, kakor je strašno, pasti v roke živemu Bogu.“ (Serm. ad Cler. c. 16.) — Vtisni si, moj kristjan! globoko v svoje serce leté besede, in naj po zgledu bogaboječe Suzane nikdar ne zgine iz tvojega serca sveti strah Božji; zakaj boljše je vselej zgubiti vse, celo svoje življenje, kakor pa zgubiti svojo edino dušo po smertnem grehu.

Evangelje sv. Janeza 8, 1—11.

Tisti čas je šel Jezus na oljsko goro. In zjutraj zgodaj je spet prišel v tempelj, in vse ljudstvo je prišlo k njemu; in jih je sedé učil. Pripeljejo mu pa pismarji in farizeji ženo, ki so jo bili v prešestvu dobili, in so jo v sredo postavili, in so mu rekli: Učenik! ta žena je bila zdaj v prešestvu najdena. V postavi pa nam je Mojzes zapovedal take kamnjati. Kaj tedaj ti praviš? To so pa rekli, ker so ga skušali, da bi ga mogli zatožiti. Jezus pa se je pripognil in je s perstom pisal na tla. Ko pa niso jenjali ga vprašati, sklonil se je, in jim je rekel: Kteri vas je brez greha, naj prvi verže kamen v njo. In se je spet pripognil, in pisal na tla. Ko so pa to slišali, so eden za drugim ven

šli, nar prvič starši; in je ostal Jezus sam in žena, ki je v sredi stala. Jezus pa se je sklonil in ji rekel: Žena! kje so tisti, kateri so te tožili? Ali te ni nobeden obsodil? Ona je rekla: Nobeden, Gospod! Jezus pa je rekel: Tudi jaz te ne bom obsodil; pojdi in nikar več ne greši!

Razlaga. Danešnje berilo nam pred oči stavi zgled pobožne, čiste žene, katero je Bog po čudovitem potu rešil iz rok njenih zlobnih sovražnikov; evangelje nam pa kaže veliko, toda skesano grešnico, ktere je Jezus grehe odpustil in jo tako rešil večne smerti. Oj kako neskončno usmiljen je Jezus! Pa kako terdoserčni so mnogokrat kristjani, kateri po farizejsko vsakega grešnika precej obsodijo in ne pomislijo, da so sami tudi grešniki in usmiljenja potrebni, in da zamore tudi največi grešnik, če se spreoberne, še velik svetnik postati. „Kaj sovraži in studi Bog bolj, kakor prederzno obsodbo?“ pravi Dorotej, „tako terdijo vsi naši očetje. Oni niso ničesar bolj sovražili, ničesar bolj studili, kakor bližnjega obsoditi.“ (Serm. 4, 2.) Pomisli, kristjan! da soditi gre le temu, kteremu je Oče dal vso sodbo, Sinu Božjemu, in zapomni si besede aposteljnove: „Kdor meni, da stoji, naj gleda, da ne pade.“ (I. Kor. 10, 12.)

Molitev. Dodeli, prosimo, vsemogočni Bog! da ti, ki svoje meso tarejo in si jedi pritergujejo, tudi po pravici delajo in se greha zderžijo; po Gospodu . . .

Četerta nedelja v postu. (Laetare.)

Vvod danešnje meše se začne z besedo „Laetare“ in se glasi: „Veseli se Jeruzalem! in vsi, ki ga ljubite, snidite se. Radujte se v velikem veselji, kateri ste bili žalostni da se razveselite in nasesate na persih njegove tolažbe.“

(Izaija 66, 10. 11.) „Veselim se tega, kar mi pravijo: V Gospodovo hišo pojdemo.“ (Ps. 121, 1.) Čast bodi Bogu itd.

S temi besedami in z današnjim listom nas cerkev opominja veselja, katero nas čaka v nebeškem Jeruzalemu, ako se spokorimo s stanovitno gorečnostjo, poterpežljivo prenašamo preganjanje, križe in terpljenje.

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo, vsegamogočni Bog! da, ker po zasluženji svojega djanja nadloge terpimo, se odahnemo po razveseljenji tvoje milosti; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Galačanov 4, 22—31.

Bratje! pisano je, da je imel Abraham dva sina; enega od sužnje in enega od proste. Pa kateri je bil od sužnje, je bil po mesu rojen; kateri pa od proste, po obljubi. To pa je v podobi rečeno. To ste namreč dve zavezi; ena na gori Sinajski, ktera v sužnost rodi, in ta je Agara. Zakaj Sinajska gora je v Arabiji, in se derži tiste, kjer je zdaj Jeruzalem, in služi s svojimi. Gornji Jeruzalem pa pomeni prosto, ktera je naša mati. Zakaj pisano je: Veseli se, nerodovitna, ktera ne rodiš; zaukaj in zavpij, ktera nisi na porodu; ker zapuščena ima veliko otrok, več ko ta, ktera ima moža. Mi pa, bratje! smo po Izaku, otroci obljube. Ali kakor je takrat tisti, kateri je bil po mesu rojen, preganjal unega, kateri je bil po duhu, tako tudi zdaj. Ali kaj govori pismo? Izženi sužnjo in njenega sina; zakaj sužnje ne bo imel delež s sinom proste. Tedaj bratje! nismo otroci sužnje, ampak proste, s katero prostostjo nas je Kristus proste storil.

Razlaga. Ob času očakov bilo je sploh v navadi med ljudstvi, da je en mož imel več žen. Bog je očakom dopustil, več žen imeti ob enem, nekoliko zato,

ker bi se bili očaki in njih mlajši težko zaročili samo z eno ženo, ko je bilo tisti čas sploh navada in šega, da so možje po več žen imeli; nekoliko pa zato, da se je bolj množilo Izraelovo ljudstvo, ki naj bi bilo podoba prihodnjega velikega pomnoženja Božjih otrok.

Tudi Abraham je imel dve ženi in od vsake po enega sina. Izmael, sin dekle Agare, je bil po natorno rojen; zakaj Agara je bila še mlajša; Izak, sin zakonske žene Sare, je bil po čeznatorno zavoljo dane obljuje spočet in rojen; zakaj Sara je bila že nerodovitna. Izmael je bil otrok mesa, Izak pa otrok gnade.

Te dve ženi s svojima sinoma pomenite po besedah svetega Pavla dve zavezi; sužnja Agara pomeni staro, prosta zakonska žena pa novo zavezo; Agarin sin jude, Sarin sin pa kristjane. Zakaj kakor je bil Izmael le po natornem potu sin Abrahamov, tako so judje le po natornem rodu Abrahamovi sinovi; nasproti pa, kakor je bil Izak zavoljo obljuje po vsegamogočnosti Božji Abrahamov sin, tako so kristjani po volji in gnadi Božji duhovni otroci Abrahamovi. Stara zaveza je bila dana na Sinajski gori in je rodila, kakor Agara, samo sužnje, hlapce, ker je jude le s protenjem velikih kazni in z obetanjem časnih dobrot v strahu in redu deržala. Nova zaveza, zgornji Jeruzalem, t. j. keršanska cerkev rodi otroke, ki voljno in iz ljubezni spolnujejo postavo Božjo; in ta je naša prava mati.

Kakor je bila Sara prej nerodovitna, in je potem vendar rodila, tako je bila tudi keršanska cerkev od začetka skorej brez udov, potlej pa je imela po milosti Jezusovej in trudu apostelnov več otrok, kakor judovska cerkev, ktera je bila dolgo z Bogom sklenjena, to je, več ajdov se je spreobrnilo h keršanski cerkvi, kakor judov, kateri so še celo sovražili in preganjali kristijane, kakor Izmael svojega brata Izaka. Zato jih je pa tudi Bog zavoljo njih terdovratnosti in nezvestobe zavergel, kakor je Abraham izpodil Agaro z njenim sinom; judje so bili namreč po razdjanji Jeruzalema razkropljeni po

vsem svetu. Zahvalimo se torej Bogu, da smo po Jezusu postali prosti otroci Božji, ki samo iz ljubezni Njegovo sveto voljo spolnujejo in se s tem zveličajo.

Zdihlej. O Jezus! dodeli mi gnado, naj bi rad molil, se postil, v preganjanju in nadlogah bil poterpežljiv, deležen Tvojega terpljenja in Tebi podoben, da ne bi me enkrat zapodil kakor nečimernega otroka, ampak svoje Božje obljube in vedne tolažbe v nebeškem Jeruzalemu vrednega spoznal.

Evangelje sv. Janeza 6, 1—15.

Tisti čas je šel Jezus čez Galilejsko morje, katero je Tiberijaško. In šla je za njim velika množica, ker so vidili čudeže, ki jih je delal nad bolniki. Jezus je tedaj šel na goro, in je tam sedel s svojimi učenci. Bila je pa blizu velika noč, judovski praznik. Ko je tedaj Jezus oči vzdignil, in je vidil, da je silno velika množica prišla k njemu, rekel je Filipu: Od kod bomo kupili kruha, da bi ti jedli? To je pa rekel, ker ga je skušal; zakaj On je vedel, kaj bo storil. Filip mu je odgovoril: Za dve sto denarjev kruha jim ni dosti, da bi vsakteri kaj malega dobil. Reče mu eden njegovih učencev, Andrej, Simona Petra brat: Mladeneč je tukaj, kateri ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi; ali kaj je to med tolikanj? Jezus pa je rekel: Recite ljudem sesti. Bilo je pa tamkej veliko trave. Sedli so tedaj okoli pet tavižent mož števila. Tedaj je Jezus vzel kruhe in je zahvalil, ter jih razdelil med sedeče; ravno tako tudi rib, kolikor so hotli. Ko so bili pa nasiteni, reče svojim učencem: Poberite kosce, kateri so ostali, da konca ne vzamejo. Pobrالی so tedaj, in napolnili dvanajst košev s kosci, ki so ostali od petih ječmenovih kruhov tistim,

kteri so jedli. Tedaj so ljudje, ko so vidili čudež, ktereга je bil Jezus storil, rekli: On je resnično prerok, kteri ima na svet priti. Ko je tedaj Jezus spoznal, da hočejo priti, in ga po sili vzeti, da bi ga kralja storili, je spet on sam zbežal na goro.

Zakaj je šel Jezus čez Galilejsko morje?

Zalezovanju zvitega Heroda Antipa hotel je oditi, ker njegova ura še ni prišla. Prepeljal se je čez Tiberijaško morje in podal se je po sporočilu sv. Matevža v tih, samotni kraj, kamor je prišla za njim velika množica. — Tudi človeku se je voziti po morju britkosti preden dospé do sladkosti Božje tolažbe; podati se mora v dušno samoto, da ložej razumeva nasvete in nauke Božje.

Zakaj je Kristus skušal svetega Filipa?

Kristus je poznal še slabo vero svojih aposteljnov; zato je vprašal Filipa, da bi skušal njegovo vero in zaupanje. Zraven je pa hotel še v njih obuditi paznost na čudež, ktereга je mislil storiti; zato jih prepriča, da v tistem samotnem kraju ni živeža za tolikanj ljudi. Ob enem jih pa uči, naj terdno zaupajo v Boga, kteri v sili pomaga tudi po čudežu. (Ps. 9, 10.) Zaupajmo tudi mi v Boga in v Božjo pomoč, toda ne opuščajmo najpred si pomagati s svojimi močmi in natornimi, navadnimi pomočki. Kdor se le na čudeže zanaša, sam pa ničesar ne stori, temu Bog ne bo pomagal.

Kaj nas učijo šege, ktere opazujemo na Jezusu pri tem čudežu?

Po spričevanji sv. Matevža (14, 19.) je Jezus 1. „pogledal v nebo,“ da bi nas učil: vsak dober dar je od zgorej in Bog svojo roko odpira in vse napolnuje s svojim blagoslovom; 2. zahvalil se je in s tem nas učil, naj se tudi mi Bogu zahvaljujemo za vse njegove darove. Sv. Krizostom pravi: „Miza, pri kteri se z molitvijo začinja in z molitvijo vselej konča, ne bo nikdar terpela pomanjkanja, temuč še obilnejše darove bo delila;“ 3. blagoslovil je kruh in potem s čudežem dokazal, da Božji blagoslov vse pomnožuje.

Zakaj je ukazal Kristus ostanke pobrati?

1. Da bi se ne pohodili in tako pod zlo šli; 2. da bi bil čudež tem očitnej, ko se bodo vidili obilni ostanki; in

3. da se učimo, tudi najmanjše darove Božje za vredne imeti, jih hvaležno prejemati, in če jih sami ne potrebujemo, naj jih drugim podelimo.

Zakaj je Kristus ubežal po tem čudežu?

Ker ga je ljudstvo po tem čudežu spoznalo za Mesija, in ga je hotelo izklicati za svojega kralja. S tem nas uči, naj ne iščemo pri svojih dobrih delih svoje časti ali hvale od ljudi, ampak na čast Božjo naj vse delamo.

Kaj nas tolaži v uboštvu?

To evangelje nas uči, da Bog svojih ne zapusti, in skerbi za tiste, kateri hodijo za njim in poslušajo njegove nauke, če ga tudi ne prosijo; to je posebna tolažba revnim in ubogim. — Kar svet stoji, je Bog za svoje skerbi imel. Ob času velike lakote pošlje Bog Jožefa, sina očaka Jakoba, popred v Egipt, da jim kruha poskerbi“ (I. Mojz. 45, 3.); štirideset let hrani Bog Izraelovo ljudstvo v puščavi s kruhom z nebes (5. Mojz. 8.); preroka Elija živi po krokarijih, ki so mu nosili kruha in mesa zjutraj, kakor zvečer (3. Kralj. 16, 6.); Daniela se spominja in ga ne zapusti v levnjaku. (Dan. 14, 37.) Pa tudi v novi zavezi vidimo in življenje svetnikov nam spričuje, da Bog za svoje vsikdar milostljivo skerbi, ker jih v sili in potrebi čudovito živi, zdaj po angeljih, zdaj po ljudéh, ali po živalih. Resnico govori David v psalmu (36, 25.) „Mlad sem bil in sem se postaral; pa nisem videl pravičnega zapuščenega, in ne njegovega zaroda, kruha prositi;“ in zato nam veli Kristus, naj iščemo popred Božjega kraljestva in njegove pravice, ker vse drugo nam bo priverženo. (Luk. 12, 31.) — Tisti pa, ki se tega ne deržijo, nemajo kaj od Boga pričakovati; zakaj kdor Boga zapusti, njega tudi Bog zapusti, ker On le za svoje prave otroke najbolj skerbi. — Bodimo torej Bogu dobri otroci, in Bog nam bo tudi Oče; tedaj smemo po besedah kralja Davida vso svojo skerb na Gospoda djati, ker On nas bo preživel. Pa vendar ne mislimo, kakor da bi bilo zadosti, le moliti in v Boga zaupati, da nam bo vselej pomagano. Božja volja je tudi, da delamo; kajti kdor ne dela, naj ne je. (2. Tesal. 3, 10.)

Z d i h l e j. Jaz se zanašam le na Tvojo vsega-mogočnost in dobrotljivost, o moj Bog! Terdno

verujem, da me tudi v uboštvu ne boš zapustil, in mi boš veliko dobrega storil, če se bom le Tebe bal, hudega varoval, in Tebi zvesto služil. Amen.

Nauk za pripravo k sv. velikonočnemu prazniku.

„Bila je pa blizo velika noč.“ (Jan. 6, 4.)

Če hočemo o veliki noči s cerkvijo veselo Alelujo peti, moramo se po njenih željah tudi pripravljati, da bomo ta sveti čas vredno obhajali. Zatorej 1. ogibajmo se nespo- dobnih, hrupnih tovaršij in veselje; podajmo se večkrat v samoto molit ali premišljevat bitko terpljenje našega Odre- šenika, „ker v samoti govori Bog človeku na serce.“ (Ozej. 2, 14.) 2. Svojo vest skerbno izprašujmo in premislmo, kako pred Bogom stojimo; ker: „ta dan bodi vaša sprava in očiščenje od vsih vaših grehov; bodite očiščeni pred Go- spodom; zakaj sabota počivanja je in pokorite svoje duše po večni postavi,“ to je: s postom, čuvanjem in molitvijo. (3. Mojz. 16, 30—31.)

3. Od sedaj do velike noči se ostrejšje postimo, če pre- moremo, obilnejše ubogaime dajajmo; kdor je pa sam ubog ali pa celo pomanjkanje terpi, naj svojo revščino voljno prenaša in jo Kristusu daruje, ki je bil tudi ubog in je za nas lakoto in žejo terpel.

4. Svojih grehov se odkritoserčno in zgrevano spovejmo in serce očistimo od starega kvasú hudobije, da moremo veliko noč obhajati s Kristusom „y opresnih kruhkih čistosti in resnice.“ (I. Kor. 5, 7—8.) V ta namen obudimo več- krat sveto željo, da bi s Kristusom v duhu vstali od greha, ki je dušna smert.

V ponedeljek po četerti nedelji v postu.

Berilo iz tretjih bukev kraljev 3, 16—28.

Tiste dni ste prišle dve ženi h kralju Salomonu in stopite pred njega. In nju ena reče: Prosim moj go- spod! jaz in ta žena sve stanovali v eni hiši, in poro- dila sem pri njej v hramu. Tretji dan po mojem po- rodu je porodila tudi ta; in bili sve skupej, in nikogar

druzega ni bilo z nama v hiši, razun naju dveh. Umerl je pa sin te žene po noči, spé namreč ga je zadušila. In vstala je pred časom po noči, ko je bilo vse tiho, ter je vzela mojega sina od moje strani, ko sem spala, tvoja služabnica, in ga je položila v svoje naročje: svojega sina pa, ki je bil mertev, je položila v moje naročje. In ko sem bila vstala zjutraj, da bi bila podojila svojega sina, najdem, da je bil mertev; in ko sem ga bolj skerbno ogledala pri belem dnevu, našla sem, da ni moj, ktereга sem rodila. In odgovorila je druga žena: Ni tako, kakor govoriš; ampak tvoj sin je umerl, moj pa živi. Nasproti je rekla una: Lažeš, moj sin namreč živi, in tvoj sin je mertev. In tako ste se prepirali pred kraljem. Tedaj reče kralj: Ta pravi: Moj sin živi, in tvoj sin je mertev; una pa odgovarja: Ne, ampak tvoj sin je mertev, moj pa živi. Rekel je tedaj kralj: Prinesite mi meč. In ko so bili prinesli meč pred kralja, reče: Razsekajte živega otroka na dvoje in dajte polovico eni, in polovico drugi. Žena pa, ktere sin je bil živ, (njej namreč se je njen sin v serce smilil,) reče kralju: Prosim, gospod! dajte uni otroka živega, in nikar ga ne umorite! Nasproti pa una reče: Ne bodi ne moj, ne tvoj, ampak razdeli naj se! Kralj odgovori in reče: Dajte uni otroka živega, in naj se ne umori; zakaj ta je njegova mati. Slišal je tedaj ves Izrael sodbo, ktero je toril kralj, in bali so se kralja, ko so vidili, da je modrost Božja v njem, delati pravico.

R a z l a g a i n n a u k. Salomon je ob začetku svojega kraljevanja svoje vladarske dolžnosti zvesto opravljal. Zaslišal je vsakega, tudi najpriprostejšega svojih podložnih. Pridete tudi dve ženi, ki niste dobro sloveli, prosit

kralja, naj jima razsodi pravdo. Po svojem umu kralj ne zna pravico zadeti, zato prepusti razsodbo maternemu sercu, in to je razsodilo po pravici.

Sv. Avguštin pravi: Te dve materi ste podobi prave ljubezni pa hinavščine. Prava mati je podoba Božje ljubezni, ktera svojim otrokom ohrani življenje po svetih zakramentih: kriva mati je pa hinavščina, ktera le hlina ljubezen do otrok, pa je nema, ker otroke mori s tem, da jim zaduši življenje svete vere. (Serm. X.)

Kdor se grehu poda, po navadi iz enega v drugega pada. Ene teh dveh žen ni bilo sram, očitno se legati, celo tirjala je, naj se še otrok njene tovaršice umori. Ona ni pomislila, da zamore pač goljufati človeka, nikdar pa Boga. — Varuj se, kristjan! perve stopinje v greh, in pomisli, da je strah Božji začetek modrosti.“ (Preg. 1, 7.)

Evangelje sv. Janeza 2, 13—25.

Tisti čas je bila blizo velika noč, in Jezus je šel gori v Jeruzalem. In jih je našel v tempelju, kateri so prodajali vole in ovce in golobe in menjavce sedeti. In je naredil kakor tepežnico iz vervic, in je vse izgnal iz tempelja, tudi ovce in vole; in je menjavcem denarje izsul in mize prevernili. In tistim, kateri so golobe prodajali, je rekel: Spravite to od tod, in ne delajte iz hiše mojega Očeta hiše kupčije! Njegovi učenci pa so se spomnili, da je pisano: Gorečnost za tvojo hišo me izjeda. Judje so tedaj odgovorili in mu rekli: S kakošnim čudežem nam skažeš, da smeš to delati? Jezus je odgovoril in jim rekel: Poderite ta tempelj, in v treh dneh ga bom postavil. Tedaj so judje rekli: Šest in štirideset let se je zidal ta tempelj, in ti ga boš v treh dneh postavil? On pa je govoril od tempelja svojega telesa. Ko je tedaj od mrtvih vstal, spomnili so se njegovih učenci, da je to govoril; in so

verovali pismu in besedi, ktero je Jezus govoril. Ko je bil pa v Jeruzalemu o veliki noči, v dan praznika, verovalo jih je veliko v njegovo ime, ker so vidili njegove čudeže, ki jih je delal. Jezus se jim pa ni zaupal samega sebe, zato ker je on vse poznal, in ker ni potreboval, da bi kdo pričeval od človeka; zakaj on je vedel, kaj je v človeku.

N a u k. Gorečnost za hišo Božjo naj tudi nas izjeda ali napolnuje, kakor je Jezusa izjedala. Kedar gremo v cerkev, naj bodo naša serca čista vsih posvetnih, maščevavnih, nevošljivih, prevzetnih, nasladnih misel in v cerkvi pred Bogom se pobožno in spodobno obnašajmo; pripomagajmo po svoji moči, da se hiša Božja čedno ohrani in z vsim oskerbi, česar je treba, da se Božja služba spodobno in častljivo opravlja. Kar z dobrim namenom darujemo cerkvi v popravo in olepšanje, damo Jezusu samemu, ki noč in dan ondi prebiva v najsvetejšem zakramentu svetega Rešnjega telesa.

C e r k v e n a m o l i t e v. Dodeli, prosimo, vse-mogočni Bog! da Ti mi, ki obhajamo sveti post z vsakoletno pobožnostjo, dopadamo na telesu in na duši; po Gospodu . . .

V torek po četerti nedelji v postu.

Berilo iz 2. Mojzesovih bukev 32, 7—14.

Tiste dni je Gospod Mojzesu govoril, rekoč: Pojdi z gore, zakaj grešilo je tvoje ljudstvo, ki si ga izpeljal iz Egiptovske dežele. Hitro so odstopili od pota, kterega si jim pokazal; naredili so si zlato tele, in so ga molili, in mu darovali in rekli: To so tvoji bogovi, o Izrael! ki so te izpeljali iz Egiptovske dežele. Dalje je djal Gospod Mojzesu: Vidim, da je to ljudstvo terdo-

vratno; pusti me, da se vname moja jeza zopar nje, in da jih potrebim; storil kom pa tebe v veliko ljudstvo. Mojzes pa je molil k Gospodu, svojemu Bogu, rekoč: Zakaj se je vnela, o Gospod! tvoja jeza zoper tvoje ljudstvo, katero si izpeljal iz Egiptovske dežele z veliko krepostjo in z močno roko? Naj ne rekó Egipčani: Zvi-jačno jih je izpeljal, da bi jih pomoril v gorah, in jih iztrebil iz zemlje. Uleže naj se tvoja jeza in bodi mi-lostljiv hudobiji svojega ljudstva. Spomni se Abrahama, Izaka in Izraela, svojih hlapcev, katerim si prisegel sam pri sebi, rekoč: Namnožil bom vaš zarod, kakor zvezde na nebu, in vso to zemljo, od ktere sem govoril, bom dal vašemu zarodu, da jo vedno posedete. In Gospod se je dal potolažiti, in ni poslal hudega, katero je govoril zoper svoje ljudstvo.

N a u k. V tem berilu občuduje sv. Ambrož veliko krotkost Mojzesovo, kateri je pozabil na vse žaljenje, ki mu ga je storilo Izraelsko ljudstvo, je od sebe odvernill ponudbo Božjo, da ga bo postavil voditelja drugemu velikemu ljudstvu, in tako priserčno molil za nehvaležne Izraelce; s tem pa je dosegel, da so ga več ljubili zavoljo njegove krotkosti, kakor občudovali zavoljo njegovih velikih del. (Lib. 2, de off. c. 7.)

Bodi tudi ti, kristjan! vselej krotek; krotkost ti priporoča Jezus sam, rekoč: „Učite se od mene, ki sem krotek,“ in „blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli,“ to je, pridobili si bodo serca svojih bližnjih. (Sv. Kriz. hom. 29. ad pop.)

Evangelje sv. Janeza 7, 14—31.

Tisti čas, ko je bil praznik že napol minul, je šel Jezus v tempelj, in je učil. In judje so se čudili, rekoč: Kako umé on pisma, ker se ni učil?

Jezus jim je odgovoril in rekel: Moj uk ni moj, ampak tistega, kateri me je poslal. Ako hoče kdo njegovo voljo storiti, spoznal bo iz uka, ali je iz Boga, ali jaz sam iz sebe govorim. Kdor sam iz sebe govori, išče svoje časti; kdor pa išče časti tistega, kateri ga je poslal, on je resničen, in v njem ni krivice. Vam li ni Mojzes dal postave? In nobeden zmed vas ne spolni postave. Zakaj me iščete umoriti? Množica je odgovorila in rekla: Hudiča imaš, kdo te išče umoriti? Jezus je odgovoril, in jim rekel: Eno delo sem storil, in vsi se čudite. Poglejte, Mojzes vam je dal obrezo, (ne da bila od Mojzesa, ampak od očakov), in v saboto obrezujete človeka. Ako človek obrezo prejme v saboto, da se Mojzesova postava ne prelomi; zakaj se nad menoj hudujete, da sem celega človeka ozdravil v saboto? Ne sodite na oči, ampak sodite pravično sodbo. Nekteri iz Jeruzalema so tedaj rekli: Ni li ta tisti, kterega iščejo umoriti? In glejte! očitno govori, in nič mu ne rekó! Ali so višji res spoznali, da je on Kristus? Toda tega spoznamo, od kod je; kedar pa Kristus pride, ne ve nihče, od kod je. Jezus je tedaj vpil v tempeljnu, ter je učil in rekel: Tudi mene poznate, in veste, od kod sem! In sam od sebe nisem prišel; ampak resničen je, kateri me je poslal, kterega vi ne poznate. Jaz ga poznam, ker sem od njega, in on me je poslal. Iskali so tedaj ga prijeti, in nihče ni rok nanj položil, ker še ni bila prišla njegova ura. Veliko iz množice pa jih je vanj verovalo.

R a z l a g a. Kdorkoli zvesto spolnuje Jezusov nauk, vselej se je še prepričal in sam na sebi skusil resnico Jezusovih besed, da je njegov nauk iz Boga; le on podeli duši, kar si želi, pravo spoznanje, mir in zveličanje. Da je pa njegov nauk v resnici Božji nauk, dokazuje s tem, ker ne išče svoje časti, ampak samo čast svojega

Očeta. Vsi tisti, ki krive vere učijo in trosijo, so po navadi prevzetni in od napuha gnani, ter iščejo le svojo čast, s čemur zadosti kažejo, da ni v njih Božjega Duha. Ako bi bili Judje te besede Jezusove prav premislili, ne bi bili tako krivo o Njem sodili, in ne bi bili celo tega na Njem grajali, da o sabotah bolnike ozdravlja, ker so vendar tudi oni ob sabotah otroke obrezovali. Tako je Jude oslepilo sovraštvo, nagla sodba in nevoščljivost, da Jezusovega poslanja Božjega niso spoznali; še celo iskali so ga umoriti. — Oj kako srečen je človek, kateri v Jezusa veruje in spolnuje njegov nauk! Tukaj zadobi sladek mir, unkraj groba bo imel neizrekljivo srečo.

Molite v. Prosimo, o Gospod! naj nam ostreje življenje v svetem postu pripomaga bolj pobožno živeti in tvoje usmiljenje zadobiti . . . Amen.

V sredo po četrtni nedelji v postu.

Berilo iz Izaija preroka 1, 16—19.

To reče Gospod Bog: Umite se, očistite se, hudobnost svojih misel spravite spred mojih oči, nehajte napučno počenjati. Učite se dobro delati, iščite pravice, zatiranemu pomagajte, siroti prisodite pravico, vdovo branite. Pctlej pridite in pritožite se nad menoj, pravi Gospod. Ako bi bili vaši grehi kakor škerlat, bodo beli, kakor sneg; in ako so rudeči, kakor bager, bodo beli, kakor volna. Če ste voljni, in me poslušate, bote dobre dežele vživali.

Razlaga. Vse grehe hoče Bog človeku odpustiti in pozabiti, če ima le terdno voljo svoje krive pote popustiti, svoje serce očistiti hudih misel in želj, in se skesano k Bogu oberne. — To preblago resnico razodeva Bog po svojem preroku v današnjem berilu. — Torej

znotrajno in resnično se moramo poboljšati, če hočemo zadobiti odpuščanje in milost. Ni zadosti, da le svojih grehov na spovedi naštevamo ali nekatere spokorne molitvice odmolimo; to samo nas še ne more grehov očistiti, kakor tudi judje še niso bili čisti pred Bogom, čeravno so pogostoma svoje roke umivali.

Evangelje sv. Janeza 9, 1—38.

Tisti čas, ko je Jezus memo šel, je vidil od rojstva slepega človeka. In vprašali so ga njegovi učenci: Učenik! kdo je grešil, on ali njegovi starši, da je slep rojen? Jezus je odgovoril: Ni grešil ne on, ne njegovi starši; temuč da se razodenejo Božja dela nad njim. Jaz moram delati dela tistega, kateri me je poslal, dokler je dan; pride noč, ko nihče ne more delati. Ko je bil to izrekel, pljunil je na tla, in storil blata iz pljunka, in je pomazal z blatom njegove oči, in mu je rekel: Pojdi, umij se v kopeli Siloe, (kar se prestavi poslani). Tedaj je šel in se je umil, in je prišel vidijoč. Sosedje tedaj, in kateri so ga poprej vidili, da je bil berač, so rekli: Ali ni ta tisti, kateri je sedel, in vbogajme prosil. Eni so rekli: On je. Eni pa: Nikakor ne, ampak podoben mu je. On pa je rekel: Jaz sem. Tedaj so mu rekli: Kako so se ti odperle oči? Odgovoril je: Tisti človek, ki se imenuje Jezus, je blata naredil, in je pomazal moje oči, in mi je rekel: Pojdi h kopeli Siloe, in umij se. In sem šel, in se umil in vidim. In so mu rekli: Kje je tisti? Rekel je: Ne vem. Peljejo ga, kateri je bil slep, k farizejem. Bila je pa sabota, kedar je Jezus blata naredil, in odperl njegove oči. Tedaj so ga spet tudi farizeji vprašali, kako je spregledal. On pa jim je rekel: Blata mi je djal na oči, in sem se umil, in vidim. Rekli so tedaj nekateri zmed farizejev: Ta človek ni od Boga, ker sabote ne

posvečuje. Drugi pa so rekli: Kako more človek grešnik take čudeže delati? In je bil razpor med njimi. Rečejo tedaj spet slepcu: Kaj ti praviš od njega, kateri ti je odperl oči? On pa je rekel: Prerok je. Judje tedaj niso verjeli od njega, da je bil slep, in da je spregledal, dokler niso poklicali staršev tega, kateri je bil spregledal. In so jih vprašali, rekoč: Je li ta vaš sin, od katerega vi pravite, da je bil slep rojen? Kako tedaj zdaj vidi? Njegovi starši so jim odgovorili in rekli: Vemo, da je ta naš sin, in da je bil slep rojen; kako pa zdaj vidi, ne vemo; ali kdo je odperl njegove oči, mi ne vemo. Njega vprašajte, zadosti je star, sam naj govori od sebe. To so rekli njegovi starši, ker so se judov bali; zakaj judje so bili že sklenili, da, če kdo reče, da je on Kristus, naj bo od shodnice odločen. Zavoljo tega so njegovi starši rekli: Dosti je star, njega vprašajte. Tedaj so v drugič poklicali človeka, kateri je bil slep, in so mu rekli: Daj čast Bogu! mi vemo, da je ta človek grešnik. On jim je tedaj rekel: Ali je grešnik, ne vem; samo to vem, da sem bil slep, in da zdaj vidim. Rekli so mu tedaj: Kaj ti je storil? Kako ti je odperl oči? Odgovoril jim je: Povedal sem vam že, in ste slišali; kaj hočete spet slišati? Ali hočete tudi vi njegovi učenci biti? Tedaj so ga kleli in so rekli: Ti bodi njegov učenec, mi pa smo Mojzesovi učenci. Mi vemo, da je z Mojzesom Bog govoril: od tega pa ne vemo, od kod da je. Odgovoril je tisti človek, in jim rekel: To je čudno, da vi ne veste, od kod da je; in je odperl moje oči! Vemo pa, da grešnikov Bog ne usliši; ampak če kdo Bogu služi, in njegovo voljo stori, njega usliši. Kar svet stoji, se ni slišalo, da bi bil kdo sleporojenemu odperl oči. Ko bi ta ne bil od Boga, ne bi bil mogel nič storiti. Odgovorili so in mu rekli: V grehu si rojen ves

in ti nas učiš? In pahnilo so ga venkaj. Jezus je slišal, da so ga venkaj izgnati, in ko ga je bil našel, mu je rekel: Veruješ ti v Sinú Božjega? On je odgovoril in rekel: Gospod! kdo je, da verujem vanj? In Jezus mu je rekel: Vidil si ga, in kateri s teboj govori, on je. On pa je rekel: Gospod! verujem. In je padel in ga molil.

Razlaga. Kako pa so mogli aposteljni Gospoda vprašati: „Gospod! kdo je grešil on ali njegovi stariši, da je slep rojen?“ Med judi je bila močno razširjena kriva vera, da so duše že pred živele in grešile, preden so se s telesom sklenile. Drugi spet so mislili, da so grehi starišev krivi, če otroci bolehalo. Res je sicer, da so nekterokrat otroci na telesu slabi in bolni, ker so jim starši bolehnost zadolžili s svojim razuzdanim življenjem. Velikokrat si človek tudi sam bolezní nakoplje po kakem grehu. Akoravno je temu večkrat taka, vselej vendar ni res. Tudi ta slepec, od kterega nam pripoveda današnje evangelje, ni bil zato slep rojen, ker je on grešil, ali pa ker so grešili njegovi stariši, temuč zato, da bi po njegovem ozdravljenji Jezus razodel svojo vsegamogočnost in svoj poklic, da je na svet prišel, ljudi zveličat. — Dan, ko je Jezus moral delati dela svojega Očeta, to je čudeže, je bil čas, ko je še tukaj na zemlji živel; po noči, po smerti se nič ne more več storiti. Dokler na svetu živimo je čas delavnosti in zasluženja; po smerti ne moremo ničesar več storiti v Božjo čast, niti zasluženja nabirati za večnost.

Jezus je rekel: „Dokler sem na svetu, sem luč sveta,“ to je dobrotnik sem ljudem za njih dušo in telo, torej hočem tudi temu slepcu pogled dati. In ozdravil je slepca najpred telesno, da je spregledal, potem tudi dušno, ker je ubogi berač v Jezusa veroval; pregnal mu je telesno in dušno temo. — Farizejem se niso odperle oči, ker jih je slepil napuh. V njéh očeh bil je Jezus grešnik, in ker niso mogli čudeža drugače tajiti, so krivo terdili,

da Bog grešnikov ne usliši, ker Bog vendar nikoli ne zaverže molitve spokorjenega grešnika. Kristus pa je bil brez greha, in nihče ga ni mogel greha obdolžiti. — Uči se tukaj, kristjan! studiti strašno hudobo napuha, in posnemaj ubozega sleporojenca, ki je bil takoj pripravljen, sprejeti luč svete vere, in potlej se ni ustrašil nobene sile, in se ni bal svojo vero v Jezusa očitno spoznati, čeravno so mu sovražniki Jezusovi hudo nagajali.

Cerkvena molitev. O Bog! ki pravičnim naklanjaš plačilo za njih zasluženje, grešnikom pa milost zavoljo posta, usmili se nas, ki Te ponižno prosimo, da po zgrevani spovedi zadobimo odpuščanje svojih grehov; po Gospodu ...

V četrtek po četrtej nedelji v postu.

Berilo iz 4. bukev kraljev 4, 25—38.

Tiste dni je šla Sunamska žena k Elizeju na goro Karmelsko; in ko jo je videl mož Božji od daleč, rekel je Giezi, svojemu hlapcu: Glej jo Sunamljanko! Teči ji naproti, in reci ji: Jeli dobro tebi, in tvojemu možu in tvojemu sinu? In odgovorila je: Dobro! In ko je bila prišla do moža Božjega na goro, oprijela se je njegovih nog, in pristopil je Giezi, da bi jo odmaknil. In rekel je mož Božji: Pusti jo, zakaj njena duša je v britkosti, in Gospod mi je prikrl, in mi ni naznanil. In ona mu je rekla: Sem li sinu prosila od svojega Gospoda! Ali ti nisem rekla: Ne norčuj se z menoj? In on je rekel Giezi: Opaši svoje ledja, in vzemi mojo palico v svojo roko, in pojdi; če te sreča človek, ne pozdravljaj ga; in če te kdo pozdravi, ne odgovarjaj mu; in položi mojo palico dečku na obraz. Na to je mati dečkova rekla: (Kakor resnično) živi Gospod, in živi tvoja duša, te ne pustim.

Vstal je tedaj, in šel za njo. Giezi pa je bil pred njima odšel, in je bil položil palico dečku na obraz in ni bilo glasú ne občutka; in vernil se je njemu naproti, in mu je naznanil, rekoč: Deček ni vstal. Šel je tedaj Elizej v hišo, in glej deček je ležal mertev na njegovi postelji; in ko je bil vanjo stopil, zaperl je duri za seboj in za dečkom, in je molil k Gospodu. In je šel gori, in se je ulegel na dečka; in je djal svoje usta na njegove usta, in svoje oči na njegove oči, in svoje roke na njegove roke, in se je skrivil nad njim, in ogrelo se je meso dečkovo. On pa se je povernil in je šel po hiši, enkrat tje in sem; in je spet šel gori, in se je ulegel na njega; in deček je zazdehal sedemkrat in je odperl oči. On pa je poklical Giezija in mu je rekel: Pokličí to Sunamljanko. In ko je bila poklicana, šla je k njemu. In on je rekel: Vzemi svojega sina. Ona je prišla, ter je padla njemu k nogam, in se mu je priklonila do tal, in je vzela svojega sina in je šla ven. In Elizej se je vernil v Galgalo.

Razlaga. Obudenje mertvega dečka, pravi sveti Avguštin, bila je podoba našega odrešenja. Kakor je prerok Elizej obudil vdovi mertvega dečka, obudil je Jezus človeški rod od smerti greha. Sv. Avguštin piše: „Elizej je prišel in šel gori v stanico: Kristus je prišel in je šel na križev les. Elizej se je ulegel na dečka, da bi ga oživil; Kristus se je ponižal, da bi vzdignil v grehe zakopani svet. Elizej je djal svoje oči in svoja usta na dečkove oči in usta. Glejte bratje! kako se je tisti mož, doraščeneec, skerčil, da bi se mertvemu dečku vpodobil. Kar je pa Elizej na tem dečku v podobi storil, izpolnil je Kristus na vsem človeškem rodu. Poslušaj aposteljna: „Ponižal je sam sebe in je bil pokoren do smerti.“ — Oj, zahvalimo se Jezusu, ki nas je iz greha obudil k večnemu življenju, in storil otroke Božje!

Evangelje sv. Lukeža 7, 11—16.

Tisti čas je šel Jezus v mesto, ki se imenuje Najm in ž njim so šli njegovi učenci in velika množica. Ko se je pa mestnim vratam približal, glej! so merliča nesli, edinega sinú svoje matere, in ta je bila vdova; in ž njo je bilo veliko ljudi iz mesta. In ko jo je Gospod videl, se mu je v serce smilila, in jej je rekel: Ne jokaj! In je pristopil, in se par dotaknil, (kteri so pa nosili, so obstali,) in je rekel: Mladeneč, rečem ti, vstani! In merlič je sedel, in začel govoriti. In ga je dal njegovi materi. Vse pa je strah obšel, in so Boga hvalili, rekoč: Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.

Razlaga. Sv. Avguština in sv. Ambrož to evangelje tako-le razlagata: Vdova, koja žaluje po svojem sinu, merliču, pomeni sveto mater, katoliško cerkev, koja tudi žaluje po svojih sinovih in hčerah, ki so po smertnem grehu zgubili dušno življenje t. j. gnado Božjo. Kakor se je žalostna mati Jezusu smilila, da ji je mertvega sina oživil, tako nagibajo Jezusa tudi solze in prošnje naše matere, katoliške cerkve, da njenim mertvim otrokom gnado Božjo poverne. Jezus pride, se dotakne grešnika s svojim križem, opominja ga k pokori z notranjim in zunanjim terpljenjem, pomaga mu krotiti hude strasti, odvzame mu greh, poverne mu gnado in grešnik zopet oživi; on dela dobro, tako, da vsi, ki vidijo njegovo spreobrnjenje, Boga hvalijo in časté. — Zahvali se Bogu, da si otrok te cerkve, v ktorej Kristus še vedno oživlja dušno mertve, za ktorej ga ona prosi.

Cerkvena molitev. Dodeli, vsegamogočni Bog! da nas, ki se s postom pokorimo, sveta pobožnost razveseluje; naj bi po ukrotenih posvetnih željah, ložej do nebeških dospeli, po Gospodu...

V petek po četrtej nedelji v postu.

Berilo iz 3. bukev kraljev 17, 17—24.

Tiste dni je zbolel sin žene, gospodinje, in bila je bolezen silno huda, tako da ni bilo v njem sape. Rekla je tedaj Eliju: „Kaj je meni s teboj, mož Božji? Si li zato prišel k meni, da zopet v spomin pridejo moje pregrehe, in da umoriš mojega sina? In Elija ji je rekel: Daj mi svojega sina! In vzel ga je z njenega naročja, in ga je nesel v gornjico, kjer je on prebival, in ga je položil na svojo posteljo. In je klical v Gospoda, ter je djal: Gospod, moj Bog! si li tudi vdovo, pri kateri se jaz, kakor si bodi, živim, z nadlogo udaril, da umoriš njenega sina? In razprosterl se je, in se je meril nad dečkom trikrat, in je klical v Gospoda, ter je rekel: Gospod, moj Bog, naj se verne, prosim, duša tega dečka v njegovo telo! In Gospod je uslišal Elijev glas, in povernila se je dečkova duša v njega, in oživel je. In Elija je vzel otroka, in ga je nesel iz gornjice v spodnjo hišo, in ga je dal njegovi materi, in ji je rekel: Glej! tvoj sin živi! In rekla je žena Eliju: Zdaj iz tega spoznam, da si mož Božji, in da je beseda Gospodova v tvojih ustih resnična.

Nauk. Ta vdova se ponižno in spokorno preroku obtoži, da je ona sama po svojih gréhih otrokovo smert zakrivila. Ta ponižna obtožba, uči sv. Teodret, ji gnado zadobi, da ji prerok Elija dečka zopet obudi. — Premisli tukaj, da Bog ne zaverže ponižnega in spokornega serca, in prenašaj terpljenje, ki ti ga Bog pošilja, ponižno, potrpeljivo in spokorno, dokler se Bogu ne dopade, ti ga odvzeti.

Evangelje sv. Janeza 11, 1—45.

Tisti čas je bil nekdo bolan, Lazar iz Betanije, iz terga Marije in Marte, njene sestre. (Marija pa je bila, ktera je Gospoda z mazilom mazilila in brisala njegove noge s svojimi lasmi,) ktere brat Lazar je bil bolan. Njegove sestri tedaj ste poslale do njega, rekoč: Gospod! glej, ktere ga ljubiš, je bolan. Ko je pa Jezus to slišal, jim je rekel: Ta bolezen ni k smerti, temuč k časti Božji, da bo Sin Božji po nji poveličan. Jezus pa je ljubil Marto, in njeno sestro Marijo, in Lacarja. Ko je tedaj slišal, da je bolan, ostal je še dva dni na tistem mestu. Potem pa je rekel svojim učencem: Pojdimo spet v Judejo! Učenci mu rekó: Učenik! zdaj so Judje iskali te kamnjati, in greš spet tje? Jezus je odgovoril: Ni li dvanajst ur v dnevu? Ako kdo po dnevu hodi, se ne spotakne, ker vidi luč tega sveta; ako pa po noči hodi, se spotakne, ker ni luči pri njem. To je govoril, in potem jim je rekel: Lazar; naš prijatelj, spi; pa grem, da ga iz spanja zbudim. Njegovi učenci so tedaj rekli: Gospod! ako spi, bo ozdravel. (Jezus pa je bil rekel od njegove smerti; oni pa so menili, da od navadnega spanja govori.) Takrat tedaj jim je Jezus razločno rekel: Lazar je umerl. Vesel sem zavoljo vas, da nisem bil tam, zato da verujete; pa pojdimo k njemu. Tomaž tedaj, ki je imenovan Dvojčič, je rekel součencem: Pojdimo tudi mi, da ž njim umerjemo! Jezus je tedaj prišel, in ga je našel že štiri dni v grobu ležati. (Betanija pa je bila blizo Jeruzalema, okoli petnajst tečajev hoda.) Veliko Judov pa je prišlo k Marti in Mariji, da bi ju tolažili zavoljo brata. Ko je tedaj Marta slišala, da Jezus pride, šla mu je nasproti; Marija pa je doma sedela. Marta je tedaj rekla Jezusu: Gospod! ko bi ti bil tukaj, bi moj brat ne bil

umerl. Pa tudi zdaj vem, da, kar koli boš Boga prosil, ti bo Bog dal. Jezus ji reče: Tvoj brat bo vstal. Marta mu reče: Vem, da bo vstal ob vstajenji, poslednji den. Jezus ji je rekel: Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v mé veruje, bo živel, akoravno umerje. In kdor koli živi in v me veruje, ne bo umerl vekomaj. Veruješ to? Reče mu: Kaj pa da verujem, Gospod! da si ti Kristus, sin živega Boga, ki si na ta svet prišel! In ko je bila to izgovorila, poklicala je na tihem Marijo, svojo sestro, rekoč: Učenik je tukaj, in te kliče. Ona, ko je to slišala, vstane hitro, in gre k njemu. Jezus namreč še ni bil prišel v terg, ampak je bil še na tistem mestu, kjer mu je bila Marta naproti prišla. Judje tedaj, kateri so bili pri njej v hiši, in so jo tolažili, ko so videli, da je Marija hitro vstala in ven šla, so šli za njo, rekoč: K grobu gre, da bo tam jokala. Ko je tedaj Marija tje prišla, kjer je bil Jezus, in ga je videla, padla mu je k nogam, in mu reče: Gospod! ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umerl. Jezus tedaj, ko jo je videl jokati, in jokati Jude, kateri so bili ž njo prišli, se je zgrozil v duhu, in se užalil, in je rekel: Kam ste ga položili? Rečejo mu: Gospod! pridi in poglej. In Jezus se je zjokal. Judje so tedaj rekli: Glejte, kako ga je ljubil! Eni zmed njih pa so rekli: Ali ni mogel ta, ki je oči odperl sleporojenemu, tudi storiti, da bi ne bil umerl? Jezus se je tedaj spet sam v sebi zgrozil, in pride k grobu. Bila je pa jama, in kamen je bil položen čez njo. Jezus reče: Odvalite kamen! Marta, sestra mertvega, mu reče: Gospod! že smerdi, zakaj štiri dni že leži. Jezus jej reče: Ali ti nisem rekel, da, ako veruješ, boš videla čast Božjo? Tedaj so kamen odvalili. Jezus pa je oči na kviško vzdignil, in je rekel: Oče zahvalim te, da si me uslišal. Jaz sem pa vedel, da me vselej

usliši; toda zavoljo ljudstva, ki okoli stoji, sem rekel, da verujejo, da si me ti poslal. In ko je bil to izrekel, je z velikim glasom zavpil: Lazar, pridi ven! In kateri je bil umerl, je zdajci ven prišel, povezan na rokah in nogah s povoji, in njegov obraz je bil v pert zavrit. Jezus jim reče: Razvežite ga, in pustite ga iti. Veliko Judov, ki so bili prišli k Mariji in k Marti, in so videli, kar je Jezus storil, je vanj verovalo.

N a u k. S tem čudežem, da je Jezus mertvega Lazarja k življenju obudil, je dokazal, da je Bog in je poterdil našo vero, da bomo tudi mi enkrat od smerti vstali. Tako uči sv. Ambrož, ki pravi: „Zakaj je Jezus k grobu stopil in na glas zavpil: Lazar! pridi ven, če ne zato, da bi pričeval prihodnjemu vstajenju!“

Dalje pravijo sveti očetje, da je obudjenje Lazarja podoba obudjenja grešnika iz grešnega spanja, kedar namreč grešnik svoje greha spozna, se jih spove, in od duhovna sveto odvezo dobi. — Prosi Gospoda, da naj vsem grešnikom in tudi tebi na glas zavpije: Pridite ven in zbudite se iz svojega grešnega spanja, spoznajte svoje grehe in bote na veke živeli.

Cerkvena molitev. O Bog! ki svet prenavljaš po Tvojih neizrekljivih skrivnostih; do deli, prosimo, da Tvoja cerkev raste po večnih uredbah, in ji ne zmanjka časne pomoči; po Gospodu . .

V saboto po četrtej nedelji v postu.

Berilo iz Izaija preroka 49, 8—15.

To reče Gospod: Ob prijetnem času te uslišim, in ob dnevu zveličanja ti pomagam, in te ohranim, in te dam v zavezo ljudstvu, da zbudiš zemljo, in posestvaš razdjane deleže, da rečeš jetnikom: Izidite! in tistim, kateri so v

temi: Pridite na den! Na potih se bodo pasli in po vseh planjavah bo njih paša. Ne bodo lačni, ne žejni, in tudi jih ne bo ne vročina ne solnce pritiskalo; ker njih smiljenec jih bo vodil, in pri vodnih studencih jih napajal. In vse svoje gore bom v pot napravil, in moje steze bodo povišane. Glej! ti pridejo od daleč, in glej! uni od severja in morja, in uni iz poldanje dežele. Hvalite nebesa in raduj se zemlja, gore pevajte hvalo, ker potolažil je Gospod svoje ljudstvo, in se usmilil svojih revežev. Sion pa je rekel: Zapustil me je Gospod, in Gospod me je pozabil. More li žena pozabiti svoje dete, da bi se ne usmilila sinu svojega telesa? In ko bi ga ona pozabila, vendar jaz ne bom pozabil tebe!

Razlaga. Prerok Izaija popisuje v tem berilu duhovno rešenje po Jezusu Kristusu in njegovi cerkvi, pa ga popisuje v taci podobah, ki so posnete od rešenja iz babilonske sužnosti; torej ob enem tudi njo prerokuje. Kaže na tisti srečni stan, kterega nam je Jezus pripravil s tem, da je za nas terpel, na križu umerl in svojo sveto cerkev postavil. Vsem, ki stopijo v Jezusovo cerkev, je Jezus voditelj, sveti zakramenti jim gasijo lakoto in žejo, in Jezus jim pomaga najtežeje čednosti dopernašati, — čednosti, ktere so jim bile težavnejše, kakor plaziti se na visoke gore. — Srečni smo, udje prave cerkve, v kateri Jezus tako usmiljeno z nami ravna, toliko milost nam deli!

Evangelje sv. Janeza 8, 12—20.

Tisti čas je Jezus govoril judovskim množicam, rekoč: Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja. Farizeji so mu tedaj rekli: Ti sam od sebe pričuješ; tvoje pričevanje ni resnično. Jezus je odgovoril, in jim rekel: Če tudi jaz sam od sebe pričujem, je moje

pričevanje vendar resnično; ker vem, od kod sem prišel, in kam grem. Vi po mesu sodite, jaz nikogar ne sodim. In ako jaz sodim, je moja sodba resnična, ker nisem sam, ampak jaz in Oče, kateri me je poslal. In v vaši postavi je pisano, da dveh človekov pričevanje je resnično. Jaz sem, kateri sam sebi pričujem; in Oče, kateri me je poslal, pričuje od mene. Tedaj so mu rekli: Kje je tvoj Oče? Jezus je odgovoril: Ne poznate ne mene, ne mojega Očeta; ako bi mene poznali, bi pač tudi mojega Očeta poznali. Te besede je Jezus govoril v tempeljnovi hrambi, ko je učil v tempelju; in nihče ga ni prijel, ker njegova ura še ni bila prišla.

Razlaga. Jezus se imenuje „luč sveta“, ker s svojim naukom in zgledom vse ljudi vleče, resnico spoznati in pobožno živeti, ter jih tako k zveličanju napeljuje, ako le njegov glas slušajo in posnemajo njegov izgled. Kdor njega posluša, njegove nauke spolnuje, in po njegovem izgledu živi, on ni v zmoti, v grehu in večni smrti, temuč ima resnico in pravo čednost, in bo od luči, ktera je Kristus, večno življenje sprejel. — Farizeji hočejo, naj jim Jezus spriča, kar sam od sebe pove. Jezus jih pa zaverne na pričevanje svojega Očeta, to je: na velike čudeže, ki jih je delal v imenu svojega Očeta. Če pravi Kristus: Jaz nikogar ne sodim, hoče s tem povedati, da on ne sodi, kakor farizeji, po mesu, to je: po zmoti in krivici; ali kakor sv. Krizostom pravi: „On ne sodi sedaj nikogar, ker je na svet prišel, samo rešit in zveličat; zdaj še ni čas sodbi, temuč, ta čas še le pride ob koncu sveta.“

Zdihljej. O Jezus, luč sveta! daj, da hodim vedno za Tebo, da Te vselej spoznam za pravega Sinú Božjega, in da enkrat milostljivo sodbo od Tebe zaslišim.

Peta postna ali tiha nedelja (Judica).

Peta postna nedelja je dobila med kristijani več poimenovanj. Kliče se po latinsko: „Judica“, po prvi besedi mešnega uvoda, in „dominica passionis“, to je nedelja (Kristusovega) terpljenja, ker cerkev s to nedeljo začne še bolj premišljevati Kristusovo terpljenje. — To nedeljo se zagrinjajo vsa razpela ali britke martre na altarjih in po cerkvi z višnjevimi perti, v spomin, da se je Jezus Judom skril in se jim ni več očitno prikazal (Jan. 11, 54.) noter do dneva, ko je slovesno v Jeruzalem šel; zatorej se ta nedelja pri nas Slovincih imenuje tudi „černa“ ali „tiha“ nedelja. Od te nedelje do velikonočne nedelje se pri sveti meši vse izpušča, karkoli kako veselje razodeva n. pr.: Hvalnica: Čast bodi Bogu Očetu itd. in tudi psalm „Judica“ o pristopu sv. meše, ker so danes višji duhovni svet imeli zoper Jezusa; na Njega merijo uvodne besede: „Sodi me, o Bog! in razsodi mojo pravdo zoper nesveto ljudstvo; krivičnega in zapeljivega človeka reši me, ker ti, o Bog! si moja moč.“ (ps. 42, 1—2.) „Pošlji svojo luč in svojo resnico, da me peljete in pripeljete na tvojo sveto goro, in v tvoje šotorje.“

Cerkvena molitev. Prosimo, vsegamo-
gočni Bog! poglej milostljivo na svojo družino,
da se po Tvoji blagodarnosti ohrani na telesu, in
pod Tvojim varstvom obvaruje na duši; po Gospodu
našem . . .

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Hebrejev 9, 11—15.

Bratje! Kristus je pristopil kakor veliki duhoven prihodnjih dobrot skoz viši in veliko boljši šotor, kateri ni z roko storjen, to je, ne tega vstvarjenja, tudi ne s kervjo kozlov in juncev, temuč je z lastno kervjo enkrat v svetišče šel, in je večno odrešenje našel. Zakaj če kri kozlov in juncev in potroseni jeničin pepel ognušene po-

sveti v telesno očiščenje, koliko bolj bo kri Kristusa, kateri je po svetem Duhu sebe brez madeža Bogu dal, našo vest očistila od mertvih del, da bomo služili živemu Bogu! In zato je srednik nove zaveze, da po smerti, koja se je zgodila v odrešenje od tistih pregeh, ki so bile pod poprejšno zavezo, prejmejo, kateri so poklicani, obljubo večne deležnine v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

Razlaga. Sveti Pavl uči v tem berilu, da je Kristus kakor veliki duhoven nove zaveze s svojo kervjo, ki jo je na altarji svetega križa prelil, za grehe celega sveta sicer zadosti storil, vendar pa morajo tudi grešniki storiti, kolikor premorejo, da postanejo deležni Kristusovega terpljenja in njegovih zaslug in zadobijo sad njegovega zadostenja. Kristus je pravo in večno odrešenje zgotovil; ako je namreč že kri darovane živine in pepel sežgane jenice človeka opravičil, če tudi le pred ljudmi; toliko bolj nas bo kri Božjega Sina znotrej očistila od del, s kterimi smo si večno smert zaslužili, da potem živemu Bogu služimo z deli, s kterimi si zamoremo večno življenje pridobiti.

Kristus je enkrat za vselej umerl, in s to svojo smertjo nas odrešil in opravičil, in zdaj v nebesih daruje zasluženje svoje kervave smerti svojemu nebeškemu Očetu za naše grehe; tukaj na zemlji se pa njegova kervava daritev nekervavo ponavlja. Kdor se hoče vdeleževati sadú Jezusove kervave daritve, naj hodi rad in pogostoma k daritvi svete meše, in naj jo sluša pobožno; naj tudi po želji svete cerkve svojo vest očisti s pravim kesom, in po vredni spovedi spokorna dela prostovoljno dopernaša. Če bo tako Jezusu nasledoval in zaupal v Njegove zasluge, bo vsaj nekoliko tudi sam zadosteval za svoje pregehe.

Zdihljej. Dodeli nam, o najmilostljiviši Jezus! svojo gnado, da bomo svoje grehe popolnoma ob-

žalovali, dobra dela doprinašali in se potem vdeležili zaslug Tvojega britkega terpljenja.

Evangelje sv. Janeza 8, 46—59.

Tisti čas je rekel Jezus judovskim množicam: Kdo zmed vas me bo greha prepričal? Ako vam resnico govorim, zakaj mi ne verujete? Kdor je iz Boga, besede Božje posluša. Za tega voljo vi ne poslušate, ker niste iz Boga. Judje so tedaj odgovorili, in mu rekli: Ali ne govorimo mi prav, da si Samarijan, in hudiča imaš? Jezus je odgovoril: Jaz nemam hudiča; ampak častim svojega Očeta, in vi ste mi čast odvzeli. Pa jaz ne iščem svoje časti; je, kateri je išče in sodi. Resnično, resnično vam povem: Ako kdo mojo besedo dopolni, ne bo smerti videl vekomaj. Judje so tedaj rekli: Zdaj smo spoznali, da imaš hudiča! Abraham je umerl in preroki, in ti praviš: Ako kdo mojo besedo dopolni, ne bo smerti okusil vekomaj. Si li ti večji, kakor naš Oče Abraham, ki je umerl? in preroki so umerli. Koga sam sebe delaš? Jezus je odgovoril: Če jaz sam sebe častim, moja čast nič ni; moj Oče je, kateri me časti, od ktereга vi pravite, da je vaš Bog. In ga ne poznate; jaz pa ga poznam. In ako rečem, da ga ne poznam, bom lažnik, kakor vi; ali poznam ga in dopolnujem njegovo besedo. Abraham, vaš oče, se je silno veselil videti moj den; videl ga je, in je bil vesel. Judje so mu tedaj rekli: Še petdeset let nemaš, in si Abrahama videl? Jezus jim je rekel: Resnično, resnično vam povem, preden je bil Abraham, sem jaz. Tedaj so pobirali kamnje, da bi vanj lučali; Jezus pa se je skrnil, in je šel iz tempeljna.

Zakaj je Jezus Jude vprašal, kdo ga zamore greha prepričati?

Kdor hoče druge učiti in kaznovati, mora biti sam, kolikor je mogoče, greha čist in prost. Jezus hoče tedaj

Judom reči: Jaz sem prost greha in zmote, in resnico govorim; zakaj mi ne verujete? S čim bote izgovarjali svojo nevero? — Ker je pa bil brez vsega greha, tedaj je bil več kakor zgolj človek, on je naš Zveličar in Sin Božji, kakor je On večkrat in posebno v tem evangelji Judom povedal in s svojimi čudeži očevidno dokazal.

Zakaj pravi Kristus: Kdor je iz Boga, besede Božje posluša?

Judje so se ponašali, da so otroci Božji. Otrok pa rad posluša svojega očeta, in kdor Božjega duha v sebi nosi, on tudi rad posluša Božje reči. Jezus je učil le to, kar je imel od Boga, svojega Očeta. Ker ga torej Judje niso hoteli poslušati, niti verovati njegovim Božjim naukom, so dokazali, da so otroci hudega duha, ki je njih serca s sovraštvom in nevošljivostjo zaslepil. Sv. Gregori pravi: „Naj se torej vsak, kedar posluša Božjo besedo, vpraša, od kod da je? Večna resnica zahteva, da hrepenimo po nebeški domovini, da krotimo mesne želje, da zametujemo ljudsko hvalo, da ne želimo ptujega blaga, da od vsega premoženja drugim podelimo. To naj vsak sam sebe izprašuje, in če zasliši té glas Božji v svojem sercu, bo spoznal, ali je iz Boga.“

Tolažba v zaničevanji.

Ko je Kristus Judom resnico povedal, zaničevali so ga in zmerjali: tako po navadi svet plačuje. Očitali so mu, da je Samarijan, kar je bila huda psovka, ker je pomenjala to, kar pomeni: krivoverec, sovražnik; rekli so mu celo, da ima hudiča in je od njega obseden. Gotovo je, da je Kristusa hudo zbolelo to zlobno zasramovanje. S tem naj se tolažijo vsi, ki so po nedolžnem zasramovani, da se samemu Kristusu ni boljše godilo. Tudi sv. Avguštín jih tolaži, ter takim pravi (Serm. 10, de verb. Dom.): „Prijetelj! kaj bi te moglo sramotivnejše zadeti, česar že ni popred terpel tvoj Odrešenik? Če je psovka, glej! Jezus jih je prej slišal, ko so ga zmerjali zdaj požeruha in pijanca, zdaj krivoverca in puntarja, zdaj pajdaša grešnikov, zdaj obsedenca; in ko je hudiče izganjal, moral je celo slišati, da jih izganja z Belcebubom, višjim hudičev. (Mat. 9, 34.) Zato tolaži Jezus sam svoje učence: „Če so hišnega gospodarja Belcebuba imenovali, koliko bolj njegove domače.“ (Mat. 10, 25.) Če se ti terpljenje grenko zdi? Ni je bolečine, da bi je

Jezus ne bil okusil; kaj je bilo grenkejše in sramotniše kakor smert na križu? Zato pravi sv. Pavl: „Kristijani! mislite nanj, kateri je tako nasprotvanje zoper sebe od grešnikov preстал, da se ne utrudite, in vam vaša serca ne upadejo.“ (Hebr. 12, 3.)

Kako in zakaj se je Kristus zagovarjal, ko so ga Judje zasramovali?

Kristus se je zagovarjal s tem, da je očitanja prav pohlevno zavernil in rekel, da nema hudiča, da ni Samarijan, in da svojega Očeta po svoje časti. Na druga zasramovanja Jezus ni odgovarjal, to je pa zavernil, da, če bi bil molčal, ne bi kdo dvomil na njegovem Božjem poklicu, in bi pri tem terpela Božja čast in zveličanje ljudi. S to svojo obnašo nas Kristus uči, naj se le takrat in prav pohlevno potegnemo zoper obrekovanja in zaničevanja, kedar bi pri tem terpela Božja čast ali zveličanje bližnjega, ne pa, če je žaljena samo naša čast. Po zgledu Kristusovem prepustimo Bogu, da našo čast reši, ker ve bolj, kakor mi, kaj oteti in nam spet poverniti. — Glej tudi nauk iz berila na 3. nedeljo po sv. treh kraljih (stran 99).

Kako je Abraham videl den Kristusov?

V duhu ga je videl. Ko je Abraham še na svetu živel, se je v duhu veselil Kristusovega prihoda, in z veseljem ga je čakal, ker mu je ga Bog razodel; in v predpeklju je z drugimi očaki po Božjem razodenju spoznal, da se je Kristus rodil in je bil s tem silno potolažen.

Zakaj se je Jezus pred Judi skrivil, in zakaj se ni rajše nad njimi maščeval?

Jezus se je umaknil Judom, ker še ni bil čas, da bi umerl. Pokazal je tudi svojo potpežljivost in krotkost in nas učil, naj se tudi mi svojih sovražnikov rajše ogibamo, in se jim umaknemo, kakor da se nad njimi maščujemo, ali pa se jim zoperstavljamo. S svojim zgledom nas Jezus uči, da je sploh dobro, v stran iti togotnim in prepirljivim ljudem, kar nam tudi sv. Duh priporoča: „V čast je človeku, ki se prepirom odteguje; vsi neumni pa se v krege vtikajo.“ (Preg. 20, 3.) Jezus je Jude popustil in prepustil njih terdovratnosti, in to jim je bila najhujša kazen. — Varujmo se, da tudi nas Jezus ne popusti in se nam skrije zavoljo terdovratnosti!

Zdihljej. Narkrotkejši Jezus! ko so Te Tvoji narhujši sovražniki tako hudo zasramovali, si jim pohlevno odgovarjal, in ko so Te hotli kamnjati, si se jim ognil; mi pa zamoremo komaj eno krivo besedo slišati, nočemo nič odjenjati svojemu bližnjemu, temuč vselej bi se radi prevročé branili in maščevali. Oh, odpusti nam našo nepoterpežljivost in dodeli nam milost, da bi nam storjene krivice poterpežljivo prenašali, in kedar koli je treba v Tvojo čast ali v zveličanje bližnjega, da bi pohlevno odgovarjali.

V pondeljek po tihej nedelji.

Berilo iz Jona preroka 3, 1—10.

Tiste dni je govoril Gospod v drugo Jonu preroku, rekoč: Napravi se in pojdi v Ninive, v veliko mesto, in oznanuj v njem oznanilo, ki ti ga bom jaz povedal. In vstal je Jona, in šel v Ninive po besedi Gospodovi. Ninive pa so bile veliko mesto tri dni hodá. In Jona je šel en den hoda v mesto, ter je vpil in rekel: Še trideset dni in Ninive bodo razdjane. In Ninivljani so verovali v Boga, in so oznanili post, ter se v rasovnike oblekli od največega do najmanjšega. Tudi je prišla beseda do kralja v Ninivah, in vstal je s svojega prestola, ter je vergel svojo obleko s sebe, in se je oblekel v rasovnik, in je sedel v pepel. In je ukazal oklicati in oznaniti v Ninivah kot povelje kralja in njegovih knezov, rekoč: Ljudje in živina, govedina in drobnica naj nič ne pokusijo, tudi naj ne hodijo na pašo, in vode naj ne pijejo. In naj se z rasovniki ogernejo ljudje in živina, ter naj vpijejo k Gospodu z močjo, in naj se slednji

verne s svoje hude poti, in od krivice, ki tiči v njegovih rokah. Kdo ve, če se Bog ne oberne in ne odpusti? Morebiti se oberne od serda svoje jeze, da ne poginemo. In Bog je videl njih delo, ker so se obernali s svoje hude poti, in usmilil se je svojega ljudstva Gospod, naš Bog.

Nauk. Bog je Ninivljanom napovedano kazen preklical, ker so se bili spreobrnili in so pokoro delali; spoznajmo iz tega, koliko premore prava pokora. Zbrisal je toliko in tako velikih pregreh silnega mesta, pomirila Božjo jezo, odvernila njegovo šibo, zadobila milost in opravičenje, in Ninivljane, otroke pekla, je prerodila v otroke nebes; iz sužnih hudičevih je storila prijatelje Božje, iz krivičnih, hudobnih, nevernih, pregrešnih, pa pravične, pobožne, verne, svete. (Chrys. Amb. Aug.) „Če se spokorimo, piše sveti Bernard, razveselimo angelje. Tecite, bratje! tecite, ne le angelji, temuč sam Bog vas čaka.“ (Serm. 2, Vig. Nat.) — Tudi tebe čaka Bog, čakajo te angelji; le teči se spokorit, da ne bodo enkrat Ninivljani pričali zoper tebe in te obsodili. (Mat. 12, 41.)

Evangelje sv. Janeza 7, 32—39.

Tisti čas so viši in farizeji poslali hlapcev, da bi Jezusa prijeli. Jezus jim je tedaj rekel: Še malo časa sem pri vas, in grem k njemu, kateri me je poslal. Iskali me bote, in me ne bote našli; in kjer sem jaz, vi ne morete priti. Judje so tedaj rekli med seboj: Kam misli ta iti, da ga ne bomo našli? Ali pojde med razkropljene nevernike, in bo nevernike učil? Kakošno govorjenje je to, ker je rekel: Iskali me bote, in me ne bote našli; in kjer sem jaz, vi ne morete priti? Poslednji veliki den, praznika pa je Jezus vstal in vpil, rekoč: Ako je kdo žejen, naj pride k meni, in naj pije. Kdor v me veruje, potekó, kakor pismo pravi, potoki žive

vode iz njegovega oserčja. To pa je rekel od Duha, ktereга so prejeli v njega verujoči.

Razlaga. V tem evangelji pove Jezus Judom, da se bo kmalo vernil k svojemu Očetu, to je, da bo umerl, od mertvih vstal in v nebesa šel; potem ga bodo iskali, in ga ne bodo našli. Po smerti pa bodo prišle nad Jude strašne šibe Božje in v teh svojih stiskah bodo zdihovali po obljubljenem Mesiji, naj bi jih rešil iz nadlog; toda pravega Odrešenika ne bodo našli; ker njega niso hotli spoznati. Pa tudi v nebesih ga ne bodo našli, ker v nebesa ne morejo priti, ki v grehih terdovratni ostanejo.

Oj kako strašno slep je človek, ki ne spozna časa, kedaj ga Bog obiskuje in mu milost ponuja; ki zaničuje roko, po kateri ga Bog rešiti hoče, in ne poslušá, kedar ga Bog k pokori kliče! Poslušaj, kaj Bog sam govori: „Ker sem vas klical, pa ste se branili; sem stegoval svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil ozerl . . . se bom tudi jaz k vaši pogubi smejal, kedar nadloga nagloma pridere; kedar stiska in težava nad vas pride; tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišal; zgodaj bodo vstajali, pa me ne bodo našli.“ (Preg. 1, 24—28.) „Iščite Gospoda, ko se lahko najde; kliči ga, ko je blizo.“ (Izaija 55, 6.)

Cerkvena molitev. Posvečuj, prosimo, Gospod! naš post in po Tvoji milosti nam dodeli odpuščanje naših grehov; po Gospodu našem..

V torek po tihi nedelji.

Berilo iz Daniela preroka 14, 28—42.

Tiste dni so prišli Babilončani pred kralja in so rekli: Daj nam Daniela, sicer bomo umorili tebe in tvojo družino. Ko je tedaj kralj videl, da silno vanj tišče, je sili jenjal, in jim je dal Daniela. Oni pa so ga vergli v levnjak, in je bil ondi šest dni. V jami pa je bilo sedem

levov, katerim so se vsak dan dajale dve trupli in dve ovci; le takrat se jim niso dale, da bi požerli Daniela. Bil je v Judeji prerok Habakuk, in on je bil podmet skuhal, in nadrobil kruha v lonec in je šel na polje, da bi ga ženjicam nesel. In angelj Gospodov je rekel Habakuku: Nesi južino, katero imaš, v Babilon Danielu, ki je v levnjaku. In Habakuk je rekel: Gospod! Babilona nisem videl, in za jamo ne vem. In prijel ga je angelj Gospodov verh glave, in ga nesel za lase njegove glave, ter ga je postavil s hitrostjo svojega duha v Babilonu na jamo. In Habakuk je zavpil, rekoč: Daniel, služabnik Božji, vzemi južino, katero ti je Bog poslal: Daniel pa je rekel: Spomnil si se me, o Bog! in nisi zapustil njih, kateri tebe ljubijo. In Daniel je vstal in jedel. Angelj Gospodov pa je Habakuka berž spet nazaj postavil na njegovo mesto. Sedmi dan tedaj je prišel kralj, da bi obžaloval Daniela, in je stopil k jami, ter vanjo pogledal; in glej Daniel sedi v sredi levov. Tedaj je kralj zaupil z velikim glasom, rekoč: Velik si Gospod, Danielov Bog! In ga je potegnul iz levnjaka; tiste pa, kateri so ga hotli pogubiti, je v jamo vergel; in berž so bili požerti v pričo njega. Takrat je kralj rekel: Bojé naj se vsi prebivalci po vsi zemlji Boga Danielovega; ker on je odrešenik, kateri dela znamenja in čudeže na zemlji, kateri je rešil Daniela iz levnjaka.

Razlaga. Babilončani so častili malika, po imenu Bel; tudi kralj ga je častil in vsaki dan ga je hodil molit. Daniel odkrije kralju zvijače Belovih popov in kralj se razserdi, da ukaže umoriti pope in njih žene in otroke. Častili so Babilončani še velikega zmaja; še celo kralj je molil to divjo zver. Daniel reče kralju, da

hoče tega zmaja, njihovega malika, ubiti brez meča in kola. Ko mu kralj privoli, vzame Daniel smole, masti in dlake, jih skupaj skuha, naredi kep in jih zmaju v gobec daje, — zmaj pa se razpoči. Ko Babilončani to slišijo, se silno razserdé, grejo do kralja, ki je Daniela rad imel, in ga primorajo, da ukaže Daniela vreči v levnjak. Bog pa ne zapusti svojih zvestih služabnikov. Daniel je šest dni v levnjaku, in levi se ga ne dotaknejo, Daniel je lačen in Bog mu pošlje jedi po čudežu. — Kristjan! izpolnuj zvesto svoje dolžnosti, skerbi za čast Božjo, razdevaj in pokončaj dela satanova in nič se ne boj; Bog svojih služabnikov ne zapusti.

Evangelje sv. Janeza 7, 1—13.

Tisti čas je Jezus hodil po Galileji; zakaj po Judeji ni hotel hoditi, ker so ga Judje iskali umoriti. Bil je pa blizu judovski praznik zelenih šotorov. Rekli so mu pa njegovi bratje: Idi od tod, in pojdi v Judejo, da tudi tvoji učenci vidijo tvoje dela, ktere delaš. Zakaj nihče ne dela kaj na skrivnem, kateri išče očitno biti; če to delaš, daj se na znanje svetu. Tudi njegovi bratje namreč niso vanj verovali. Jezus jim tedaj reče: Moj čas še ni prišel; vaš čas pa je vselej pripravljen. Vas svet ne more sovražiti; mene pa sovraži, ker jaz pričujem od njega, da so njegova dela huda. Vi pojdite k temu prazniku; jaz pa ne grem k temu prazniku, ker moj čas še ni dopolnjen. Ko je bil to rekel, je on ostal v Galileji. Ko so bili pa njegovi bratje odšli, takrat je tudi on k prazniku šel, ne očitno, ampak nekako na skrivnem. Judje so ga tedaj iskali o prazniku, in so rekli: Kje je on? In med ljudmi je bilo na tihem veliko govorjenja zavoljo njega. Zakaj nekteri so rekli: Dober je; nekteri so pa rekli: Ni tako, temuč ljudi zapeljuje. Vendar pa nihče ni očitno od njega govoril zavoljo strahu pred Judi.

Razlaga. Celo bratje, kar pomeni sorodnike Jezusove, niso vanj verovali, zato ga nagovarjajo, naj gre v Jeruzalem. Naj se pokaže velikemu zboru, in vpricho njega dela čudeže, ker on jih zamore prav presoditi in izreči, ali je on pravi Mesija. Jezus jim pa odgovori: Moj čas še ni prišel, to je, moj čas še ni, da bi se Judom v roke dal, in s svojo smertjo in s svojim vstajenjem cel svet prepričal o svojem poslanji; vaš čas pa je vselej pripravljen t. j. vi ste otroci sveta, in nekako z mojimi sovražniki deržite, ki tudi svet ljubijo, mene pa sovražijo, ker grajam in kaznujem pregrešna dela sveta. Vas pa ne sovražijo, in vam se ni jih bati, saj vi ljubite svet, kakor oni. — Resnica teh besed Jezusovih se vedno poterjuje. Kdor potegne z lahkomiselnimi otroci tega sveta, temu se ni nič bati od njih; kdor se pa umika njihovi tovaršiji, tega zaničujejo in preganjajo. Jezus pa pravi: „Blagor vam, ko vas bodo ljudje sovražili, in ko vas bodo zasramovali zavoljo Sinu človekovega; veselite se tisti dan, ker glejte! vaše plačilo je obilno v nebesih.“ (Luk. 6, 22—23.)

Cerkvena molitev. Naj ti dopada, prosimo, Gospod! naš post, ki nas očiščujoč, stori vredne Tvoje gnade, in nas privede do večnih zdravil; po Gospodu našem . . .

V sredo po tihi nedelji.

Berilo iz 3. Mojzesovih bukev 19, 1. 2. 10—19.

Tiste dni je govoril Gospod Mojzesu, rekoč: Govori vsemu kardelu Izraelovih otrok, in jim reci: Jaz sem Gospod, vaš Bog. — Ne kradite, ne légajte, tudi naj nihče ne goljufa svojega bližnjega. Ne prisegaj po krivem pri mojem imenu, in ne skruni imena svojega Boga; jaz sem Gospod. Ne delaj krivice svojemu bližnjemu, in ga ne zatiraj s silo. Naj ne ostaja plačilo tvojega na-

jemnika per tebi do jutra. Gluhega ne preklinjaj, in slepemu ne nastavljalj spodtikljeja, temuč boj se Gospoda, svojega Boga; zakaj jaz sem Gospod. Nič krivičnega ne delaj, tudi ne sodi po krivem. Ne glej na osebo ubozega, tudi obraza mogočnega ne časti. Sodi po pravici svojega bližnjega. Ne bodi opravljivec med ljudstvom. Ne vzdiguj se zoper kri svojega bližnjega. Jaz sem Gospod. Ne sovraži svojega brata v svojem sercu, temuč očitno ga posvari, da ne boš imel greha zavoljo njega. Ne išči maščevanja, tudi ne pomni krivice svojih sosedov. Svojega prijatelja ljubi kakor samega sebe. Jaz sem Gospod. Spolnujte moje postave; zakaj jaz sem Gospod, vaš Bog.

Razlaga. Bili so ljudje, in še jih je, kateri terdijo, da ni mogoče spolnovati Božje zapovedi. Njim odgovarja Tridentinski cerkveni zbor: „Bog ne zapoveduje ničesar, kar bi bilo nemogoče, ampak s tem, da zapoveda, te pri-ganja, da storiš, kar zamoreš, in da prosiš za to, kar ne premoreš, in on pomaga, da zamoreš. Njegove zapovedi niso težke, njegov jarm je sladek, in njegovo breme je lahko.“ (Sess. 6, c. 11.)

Z d i h l j e j. O Jezus! ki hočeš, da naj na se vzamem Tvoj jarm, če hočem svoji duši mir zado-biti; dodeli mi gnado, da ga zamorem veselo za Tebo nositi do konca življenja. Amen.

Evangelje sv. Janeza 10, 22—38.

Tisti čas je bil praznik posvečevanja v Jeru-zalemu, in zima je bila. In Jezus je hodil v tem-peljnu po Salomonovi lopi. Judje so ga tedaj obsuli, in so mu rekli: Doklej nas v nevednosti pustiš? Ako si ti Kristus, povej nam naravnost. Jezus jim je odgovoril: Jaz vam pravim, in vi ne verujete.

Dela, ktera jaz delam v imenu svojega Očeta, té pričujejo od mene. Toda vi ne verujete, ker niste iz mojih ovac. Moje ovce moj glas poslušajo; in jaz jih poznam, in hodijo za menoj. In jaz jim dam večno življenje, in ne bodo pogubljene vekomaj, in nihče jih ne bo iztergal iz moje roke. Kar mi je moj oče dal, je večji, kakor vse; in nihče ne more iztergati iz roke mojega Očeta. Jaz in Oče sva eno. Judje so tedaj kamnje pobirali, da bi ga kamnjali. Jezus jim je odgovoril: Veliko dobrih del sem vam pokazal od svojega Očeta, zavoljo kterega teh del me kamnjate? Judje so mu odgovorili: Zavoljo dobrega dela te ne kamnjamo, ampak zavoljo bogokletstva, in ker se Boga delaš, ki si človek. Jezus jim je odgovoril: Ni li pisano v vaši postavi: Jaz sem rekel: bogovi ste? Ako je tiste imenoval bogove, kterim je bila beseda Božja govorjena, in pismo ne more overženo biti: kako njemu, kterega je Oče posvetil, in na svet poslal, vi rečete: Preklinjaš, ker sem rekel: Sin Božji sem? Ako ne delam del svojega Očeta, mi nikar ne verjemite. Ako jih pa delam, in ako meni načete verjeti, verjemite delom, da spoznate in verujete, da je Oče v meni, in jaz v Očetu.

Razlaga. Judje so hotli Jezusa v besedah vjeti; zato ga večkrat vprašajo: ali je on Kristus? Jezus jih zavrača na svoja dela, ktera pričujejo od njega; zavoljo teh del bi morali v njega verovati. Judje pa ne verujejo vanj, ker niso iz njegovih ovac in ne sprejmejo njegovoga nauka, ker se jim preoster zdi. — Tudi med kristjani je več takih, kteri imajo ime, da so kristijani in se prištevajo Jezusovim ovcam, vendar Jezusove prave ovce niso, ker ne spolnujejo njegovih naukov. Le ti so njegove prave ovce, ki slušajo Jezusov glas in zvesto za njim hodijo; tém da on večno življenje in se ne zgubijo, tudi jih ne bo nobeden iztergal Jezusu iz rok, niti

svet, niti hudič, niti meso. — Bodi Jezusu zvesta ovčica, slušaj njegov glas in hodi za njim; on te ne bo zapustil ne tukaj, ne v večnosti.

Cerkvena molitev. O usmiljeni Bog! razsvetli po tem posvečenem postu serca svojih vernih in usliši milostljivo njih ponižne prošnje, ki jim podeluješ dar pobožnosti; po Gospodu . . .

V četrtek po tihi nedelji.

Berilo iz Daniela preroka 3, 34—45.

Tiste dni je molil Azarija k Gospodu, rekoč: Gospod, naš Bog! prosimo, ne izdajaj nas na večno, zavoljo tvojega imena, in ne razderaj svoje zaveze. Tudi nam ne odteguj svojega usmiljenja, zavoljo Abrahama, svojega ljubljenca, in Izaka, svojega služabnika, in Izraela, svojega svetega, katerim si govoril, in obljubil, da boš namnožil njih zarod kakor zvezde na nebu, in kakor pesek, ki je ob kraju morja; ker o Gospod! bolj smo zmanjšani, kakor vsi narodi, in ponižani smo zdaj po vsi zemlji zavoljo svojih grehov. In zdaj nemamo ne poglavarja, ne vojvoda, ne preroka, ne žgavne, ne klavne, ne jedilne daritve, ne kadila, tudi ne kraja, kjer bi ti darovali pervine, da bi mogli najti tvoje usmiljenje; pa zavoljo potertega serca in ponižanega duha nas sprejmi. Kakor žgavna daritev ovnov in juncev in veliko tavžent tolstih jagnjet, tako bodi danes naša daritev pred tvojim obličjem dopadljiva; zakaj kateri v tebe zaupajo, ne bodo osramoteni. In zdaj hodimo za teboj z vsim srcem, in se te bojimo, ter iščemo tvojega obličja. Ne sramoti nas, ampak delaj z nami po svoji krotkosti in po obilnosti svojega usmiljenja. Otmi nas po svojih čudežih, in daj

čast svojemu imenu, o Gospod! in osramoteni naj bodo vsi, kateri hudo delajo tvojim služabnikom; osramoteni naj bodo po tvoji vsemogočnosti, in njih moč bodi sterta, in naj vedó, da si ti Gospod, edini Bog, in častitljiv na vsi zemlji, Gospod naš Bog.

Razlaga. Kralj Nabuhodonozor si da narediti malika na zlatem stebru ter ga postaviti na ravnini pred Babilonom. K posvečevanju tega malika skliče vse velikaše svojega kraljestva in da po klicarji oklicati: Ko bodo zaslišali trobentni glas, naj pade vsak na obraz in moli zlato podobo. Kdor ne pade in ne moli, bo še tisto uro veržen v peč gorečega ognja. Berž tedaj, ko ljudstvo zasliši trobentni glas, vse pade na tla in zlato podobo moli; le Ananija, Mizael in Azarija, trije judovski mladenči, tega ne storijo. Babilončani jih zatožijo kralju, in Nabuhodonozor raztogoten ukaže zakuriti sedemkrat bolj, kakor je bila navada in te tri mladenče zvezane vreči v peč. Berž se to zgodi. Toda angelj Gospodov varuje mladenče, da se jih ogenj ne dotakne, le vezi jim sèžge, s katerimi so bili zvezani. Mladenči kakor na ena usta hvalijo Boga, in eden izmed njih, Azarija po imenu, moli k Gospodu, naj se on usmili svojega ljudstva, in ga reši iz rok sovražnikov, ker je spoznalo svoje grehe in je potertega serca. — Posnemajmo te tri mladenče, ne vklanjam se posvetnim malikom, niti sladnosti, niti prevzetnemu napuhu; za svojo vero darujmo vse, tudi zadajo kapljico svoje kervi.

Evangelje sv. Lukeža 7, 36—50.

Tiste dni je nekdo izmed farizejev Jezusa prosil, da bi pri njem jedel; in je prišel v hišo farizejevo in k jedi sedel. In glej! žena v mestu, ktera je bila grešnica, ko je zvedela, da je v hiši farizejevi per jedi, je prinesla alabastrovo pušico mazila; in je zad k njegovim nogam stopila, ter mu je začela

s solzami noge močiti, in jih je z lasmi svoje glave brisala, in mu je noge kuševala, in z mazilom mazilila. Farizej pa, kateri ga je povabil, to videti, je sam per sebi djal, rekoč: Ko bi bil on prerok, bi pač vedel, kdo in kakošna je žena, ki se ga dotikuje, da je grešnica! In Jezus je odgovoril in mu rekel: Simon! imam ti nekaj povedati. On pa reče: Učenik povej! Neki posojevavec je imel dva dolžnika; eden je bil dolžen pet sto denarjev, eden pa petdeset. Ker nista imela s čem plačati, je obema odpustil. Kteri tedaj ga bolj ljubi? Simon je odgovoril in rekel: Menim, da tisti, kteremu je več odpustil. On pa mu je rekel: Prav si razsodil. In se je obrnil k ženi, in je rekel Simonu: Vidiš to ženo? Prišel sem v tvojo hišo, in mi vode za noge nisi dal; ta pa mi je s solzami noge močila, in s svojimi lasmi jih brisala. Kušljeja mi nisi dal; ta pa, kar je v hišo prišla, mi nog ni jenjala kuševati. Moje glave nisi z oljem mazilil; ta pa mi je noge z mazilom mazilila. Zato ti povem: Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila. Komur se pa manj odpusti, manj ljubi. Njej pa je rekel: Odpuščeni so ti grehi. In so začeli, kateri so ž njim pri mizi bili, sami pri sebi reči: Kdo je ta, kateri celo grehe odpušča? Rekel je pa ženi: Tvoja vera ti je pomagala, pojdi v miru.

Razlago glej na praznik sv. Magdalene v II. delu.

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo, vsegamogočni Bog! da se čast človeške nature, katero je nezmernost hudo ranila, spet popravi po zdravilni treznosti; po Gospodu našem . .

V petek po tihi nedelji v postu.

Berilo iz Jeremija preroka 17, 13—18.

Tiste dni je rekel Jeremija: Gospod! vsi, kateri te

zapusté, bodo osramoteni; kateri od tebe odstopijo, bodo v prah zapisani; ker so zapustili vir žive vode. Ozdravi me Gospod! in bom ozdravljen, reši me, in bom rešen, ker ti si moja hvala. Glej, oni mi pravijo: Kje je Gospodova beseda? naj pride! In jaz nisem bil zbeگان, ko sem za teboj, pastirjem, hodil; in si nisem želel dni, kakoršne ima človek rad, ti veš. Kar je šlo iz mojih ust, je bilo prav pred tvojim obličjem. Ne bodi mi v strah, ti moje upanje ob dnevu nadloge! Osramoteni naj bodo, kateri me preganjajo, jaz pa naj ne bom osramoten; oni naj trepetajo, jaz pa naj ne trepečem; pripelji nad nje dan nesreče, in z dvojim potrenjem jih poteri, o Gospod, naš Bog!

Razlaga. Prerok Jeremija je Judom neprestrašeno oznanoval resnice in kaznovalne sodbe, kakor mu jih je Bog ukazal oznanovati. Zato ga Judje sovražijo, zasramujejo in preganjajo. Prerok pa Bogu potoži svojo stisko, v njegovo pomoč terdno zaupa in se le s tem tolaži, da je vse storil le Bogu na čast. — Varujmo se prazne častiželjnosti! Tako nas opominja sveti Hieronim: „Skerbno se varuj, da te ne prevzame želja prazne časti; zakaj kdor hrepeni po praznej časti, ne more imeti vere! — Zato recimo vselej: Ti si moja hvala, o Gospod.“

Evangelje sv. Janeza 11, 47—54.

Tisti čas so veliki duhovni in farizeji zbor poklicali, in rekli: Kaj hočemo storiti, ker ta človek veliko čudežev dela? Ako ga tako pustimo, bodo vsi vanj verovali, in bodo prišli Rimljani, in vzeli našo deželo in naš narod. Eden pa zmed njih, Kajfa po imenu, ki je bil tisto leto veliki duhoven, jim je rekel: Vi nič ne veste, in ne pomislite, da je bolje za vas, da umerje en človek za ljudstvo, in da ves narod ni pokončan. Tega pa ni sam iz sebe

rekel; temuč ker je bil tisto leto veliki duhoven, je prerokoval, da ima Jezus umreti za narod, in ne samo za narod, temuč tudi, da bi otroke Božje, kateri so bili razkropljeni, v eno zbral. Od tistega dne tedaj so se posvetovali, da bi ga umorili. Jezus tedaj ni več očitno hodil med Judi, ampak je od tod šel v kraj blizo puščave, v mesto, ki se imenuje Efreem, in je tam prebival s svojimi učenci.

Razlaga. Od dne do dne so Judje Jezusa več sovražili, čim več čudežev je delal; hotli so ga s pota spraviti, kakor bi se le dalo. Zato skličejo zbor, da bi se posvetovali, in veliki duhoven je nevedoma prerokoval Jezusovo smert za odrešenje celega sveta s pomenljivimi besedami: „Bolje je za vas, da umerje en človek za ljudstvo, in da ves narod ni pokončan.“ — Kajfa je bil hudobnež, pa je vendar prerokoval, ker je bil veliki duhoven. Tako dela sveti Duh v svetih zakramentih po vrednih in nevrednih duhovnih; služijo mu kot orodje, po katerih ljudem deli svoje gnade, kakor nam služijo cevi, da si po njih napeljemo dobre vode.

Cerkvena molitev. Prosimo Gospod! dodeli milostljivo našim srcem svojo gnado, da svoje grehe s prostovoljnim pokorjenjem krotimo, in se rajše časno mertvimo, kakor da bi bili v večne kazni obsojeni, po Gospodu . .

V saboto po tihi nedelji.

Berilo iz Jeremija preroka 18, 18—23.

Tiste dni so rekli hudobni Judje med seboj: Pridite, in zmislimo si naklepe zoper Jeremija, saj zato ne bo zginila postava zmed duhovnov, ne svēt zmed modrih, ne beseda (Božja) zmed prerokov: pridite in udarimo ga z jezikom in nič ne marajmo za vse njegovo govorjenje.

Glej, Gospod, na me, in poslušaj glas mojih zopernikov. Se li dobro s hudim povračuje, ker moji duši jamo kopljejo? Spomni se, da sem stal pred tvojim obličjem, da bi za njih prid govoril, in od njih tvojo jezo odvernil. Za tega voljo daj njih otroke lakoti, in pelji jih meču v roke; njih žene naj bodo brez otrok in vdove; in njih možje naj za kugo umerjejo; njih mladi možaki naj bodo z mečem prebodeni v boji. Sliši naj se vpitje iz njih hiš; zakaj nanagloma boš pripeljal nad nje razbojnika, ker so jamo izkopali, da bi mene vjeli, in so na skrivnem nastavili zaderge mojim nogam. Ti pa, o Gospod! veš ves njih naklep, mene umoriti; ne zanesi njih hudobiji, in njih greh pred teboj ne bodi zbrisan: naj popadajo pred tvojimi očmi, in znosi se nad njimi ob času svojega serda, Gospod, naš Bog.

Razlaga. Katoliška cerkev ima preroka Jeremija za predpodobo našega Zveličarja, in njegove sovražnike kot predpodobo Kristusovih sovražnikov; zato se bere v tistem tednu prošnja prerokova, s katero prosi Boga, naj pošlje Judom nadloge in nesreče pa le zato, da bi se poboljšali. Prerok, ki je le iz ljubezni za svoje ljudstvo molil, tudi le iz ljubezni Boga prosi, naj hudobne s šibami tepe in boljša. Zakaj sovražniki so ga hotli umoriti, da bi ne slišali več njegovih ostrih pridig, in da bi njih krivi preroki toliko bolj po svojem mogli ravnati. — Nikdar ne želi svojim sovražnikom nesreče ali hudega, razun v tem namenu, da bi svoje krivice spoznali in k Bogu se obernili!

Evangelje sv. Janeza 12, 10—36.

Tisti čas so se veliki duhovni posvetovali, da bi tudi Lazarja umorili, ker je zavoljo njega veliko Judov šlo, in so verovali v Jezusa. Drugi dan pa,

ko je veliko ljudi, kateri so bili prišli na praznik, slišalo, da pride Jezus v Jeruzalem, so palmové veje vzeli; in mu naproti šli, ter vpili: Hozana, hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem, kralj Izraelski! In Jezus je našel osliča, in je nanj sedel, kakor je pisano: Ne boj se, hči Sionska! glej, tvoj kralj pride sedeč na osličnem žebetu. Tega njegovi učenci popred niso umeli, ampak ko je bil Jezus poveličan, takrat so se spomnili, da je bilo to pisano od njega, in da so mu to storili. Pričevala je tedaj množica, ktera je bila ž njim, ko je Lazarja iz groba poklical, in ga obudil od mertvih. Zavoljo tega mu je tudi množica naproti prišla, ker je slišala, da je storil ta čudež. Farizeji so tedaj rekli med seboj: Vidite, da nič ne opravimo! Glejte, ves svet dere za njim! Bili so pa nekteri neverniki med tistimi, kateri so gori prišli, da bi molili ob prazniku. Ti so tedaj pristopili k Filipu, ki je bil iz Betzajde galilejske, in so ga prosili, rekoč: Gospod! Jezusa bi radi videli. Filip pride in pove Andreju; Andrej pa in Filip sta povedala Jezusu. Jezus pa jima je odgovoril, rekoč: Ura je prišla, da bo Sin človekov poveličan. Resnično, resnično, vam povem, ako pšeničino zerno ne pade v zemljo in ne umerje, ostane ono samo; ako pa umerje, stori veliko sadú. Kdor ljubi svoje življenje, ga bo zgubil; in kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo prihranil v večno življenje. Ako kdo meni služi, naj za menoj hodi; in kjer sem jaz, tamkej bo tudi moj služabnik. In ako kdo meni služi, ga bo moj Oče počastil. Zdaj je moja duša žalostna. In kaj hočem reči? Oče, reši me iz te ure! Pa zato sem prišel v to uro. Oče! poveličaj svoje ime. Glas je tedaj prišel z neba: Poveličal sem ga, in ga bom spet poveličal. Množica tedaj, ki je stala in slišala, je rekla, da

je zagromelo. Drugi so rekli: Angelj je ž njim govoril. Jezus je odgovoril in rekel: Ne zavoljo mene, ampak zavoljo vas je ta glas prišel. Zdaj je sodba svetá; zdaj bo vojvoda tega svetá izveržen. In jaz, kedar bom povišan od zemlje, bom vse k sebi vlekel. (To pa je rekel, da je na znanje dal, s kakošno smertjo da bo umerl.) Množica mu je odgovorila: Mi smo slišali iz postave, da Kristus vekomaj ostane; in kako praviš ti: Sin človekov mora povišan biti? Kdo je tisti Sin človekov? Jezus jim je tedaj rekel: Še malo časa je luč pri vas. Hodite, dokler imate luč, da vas tema ne obide; in kdor v temi hodi, ne ve, kam gre. Dokler imate luč, verovajte v luč, da bote otroci luči. To je Jezus govoril, in je šel, in se jim je skril.

Razlaga. Glas, da je Jezus mertvega Lazarja k življenju obudil, se je kmalo raznesel in je storil, da jih je še več verovalo v Jezusa. Celo nekteri neverniki so prišli, da bi ga videli in njegov nauk poslušali. Farizeje je to še bolj razserdilo, da so med seboj rekli: „Vidite, da nič ne opravimo.“ Nameravajo tedaj umoriti ne samo Jezusa, temuč tudi Lazarja, da bi zaterli vsak spomin na obudenje Lazarjevo. Toda blizo je bila ura, da se bo Jezus po večnem sklepu Božjem v smert dal, in bo kakor pšeničino zerno v zemljo zakopan, naj bi po njegovi smerti in njegovem zasluženji grešniki življenje zadobili. Kakor mora pšeničino zerno v zemlji umreti, da ob svojem času veliko sadú obrodi; ravno tako je hotel Jezus umreti, da prinese sad odrešenja, svoje poveličanje in spreobernenje ljudi. — Kar tukaj Jezus od sebe govori, velja nam vsim. Če hočemo sad večnega življenja za se in za druge obroditi, moramo po duhovno ravno tako svojega grešnega človeka z vsim njegovim hudim nagnjenjem mertviti, kakor se je Kristus po telesu smerti podvergel. Kdor sam sebe tako ljubi, da noče hudega poželenja v sebi moriti, se bo pogubil;

kdor pa sebe sovraži ter svoje pregrešno nagnjenje v sebi zatera in mori, ta se ohrani v večno življenje. —

Kakor po kerstu Jezusovem, preden je začel učiti, tako tudi v začetku njegovega terpljenja je prišel glas iz neba. Posvetno misleči Judje niso spoznali, kaj pomeni, ker Božji glas le tisti razume, kateri ga rad in ponižno posluša. — Besede Jezusove: „Kedar bom povišan od zemlje, bom vse k sebi vlekel,“ sv. Alfonz Liguori razlaga, da hoče Jezus nas s svojimi zaslugami, s svojim zgledom in z močjo svoje ljubezni k sebi vleči. — Daj se tedaj od milosti, ki ti jo Jezus tolikokrat ponuja, in od ljubezni, katero ti On na križu kaže, k Njemu vleči. Zdihi večkrat s svetim Avguštinom: „Gospod! vzemi me meni in daj me sebi;“ stori, da bom v edinosti s Teboj in Tvojo ljubeznijo, in ne pripusti, da se od Tebe ločim in v temo padem, iz ktere ni več rešitve.

Cerkvena molitev. Prosimo Gospod! naj Tebi posvečeno ljudstvo raste v pobožnosti, da bo, poterjeno v dobrih delih, tem več obdarjeno z imenitnejšimi darovi, čim prijetnejši bo Tvojemu veličanstvu; po Gospodu . . .

Šesta postna ali cvetna nedelja.

Zakaj se imenuje ta nedelja cvetna nedelja in kaj nas uči?

Ta nedelja se v latinskem jeziku imenuje „dominica palmarum“, v nemškem „Palmsonntag“, po naše bi se ji torej reklo „palmova nedelja,“ od palm, ki jih cerkev to nedeljo blagoslavlja. To ime pa pri nas ni prišlo v navado, menda, ker nemamo palm. — Blagoslavlja se pa pri nas oljke namest palm, in verni prinašajo ta dan blagoslavljat tudi protje ali šibice drugega lesovja, od verb mačaric, leskovja, brez, brinovja itd. v butare zvezano, katerim pravijo: prajtelj. Mladina si na prajteljne navezuje zelenja, cvetja,

ki je dobiti in od tega cvetja je dobila cvetna nedelja svoje ime.

Ta dan nam cerkev pred oči stavi, kako da je Jezus, reven sicer, pa vendar kot kralj svetá, veličastno na osliči jezdil v Jeruzalem, kamor ga je velika množica spremljala, mu v čast in slavo pot z vejami potresala in palmove veje in oljke v rokah veselo prepevala: „Hosana sinu Davidovemu! Češčen bodi, ki pride v imenu Gospodovem“ (Mat. 21.)

Palmove veje so znamenje veselja in zmage, ž njimi so nasproti hodili slavnim vojvodom po zadobljeni zmagi; oljke pa so znamenje miru. Vendar pa spomin te vesele prigodbe za nas ni vesel god, ker se je Jezus jokal nad nehvaležnim, nestanovitnim ljudstvom, katero je čez malo dni kričalo: križaj ga! križaj ga! Zato cerkev vsa opravila tega dne obhaja v oblačilih višnjeve barve.

Opravila cvetni nedelji lastna so:

1. Blagoslavljajo se palme v spomin Jezusove častite hoje v Jeruzalem; palme so pa tudi znamenje, da je Jezus s svojim vstajenjem premagal smert; oljke ali druge zelene vejice so pa znamenje našega upanja, da bomo s Kristusom častitljivo od smerti vstali.

Da bi se tega večkrat spominjali in po cerkvenem blagoslovu Božje varstvo dosegli, verni palme ali oljke seboj na dom jemljejo, jih na kak očiten kraj obešajo ter hranijo do cvetne nedelje prihodnjega leta.

2. Jezusa posnemaje, ki je slovesno jezdil v Jeruzalem, gredó duhovni z vernimi v procesiji okoli cerkve ali vsaj po cerkvi z oljkami ali prajteljni v rokah v znamenje, da so in hočejo ostati zvesti služabniki in podložniki nebeškega kralja. — Kedar pridejo do velikih vrat, hočejo v cerkev; toda vrata so zaperta; tedaj petje, kakor petje nebeških duhov, iz cerkve doni, tudi zunaj cerkve pevci pojó: „Hosana“. Ko so se notranji in zunanji pevci enkrat zverstili, subdijakon s križem na zaperta vrata poterka, vrata se odpró, zunanji pevci se z notranjimi zedinijo, ter po cerkvi gredé vsi eno pesem pejejo. — Pač lepa podoba, da so po grehu bila človeku zaperta vrata nebeška, in so Boga častili, molili in gledali le čisti angeljski duhovi. Po Jezusovi smerti na križu so se pa nebeška vrata odperla, in ž njimi so šli pravični v sveta nebesa ter se zedinili z angelji v čast in slavo Božjo.

3. Pri sv. meši se „passion“ bere, ali póje, in to po-

meni po naše „terpljenje“. — O tem pozneje več. (Po Lésarjevi Liturgiki.)

Zakaj se žegnujejo ali blagoslovljajo palme?

To nam najlepše povejo latinske molitve, ktere duhoven moli pri blagoslavljanji palm:

1. Naj bi bili ti, ki jih pobožno nosijo, obvarovani na duši in na telesu; 2. naj bi prebivalci tistega kraja, kjer se hranijo, dosegli žegen Božji, in naj bi Bog od njih odvernili vsako zopernost. 3. Naj bi ti, ki nosijo blagoslovljene palme ali oljke, moč zadobili, zmagati hudiča in njegova zalezovanja in svoje duše bogatiti z dobrimi deli. 4. Naj bi vsi, ki smo po veri udje Jezusovega telesa, enkrat častitljivi od smerti vstali in vredni bili, da nas Jezus v nebesa sprejme. Od palmovih vej piše sv. Avgustin: „One so hvala, in pomenijo zmago, ker je Gospod premagal smert s svojo smertjo in je s slavodobitnim znamenjem križa zmagal hudiča, kneza temote.“

Precej v začetku sv. meše nas cerkev spominja terpljenja Zveličarjevega. Da bi naša serca ganila in v njih obudila sočutno usmiljenje s terpečim Odrešenikom, začne cerkev danešnje sv. mešo s tem milim klicem: „Gospod! ne odteguj mi svoje pomoči; glej, da me braniš. Otmí me iz levovega žrela in mene ponižanega iz rogov enorogov. Bog, moj Bog! ozri se na-me; zakaj si me zapustil? Vpitje mojih grehov (t. j. grehov celega sveta, ki sem jih na se vzel) mi odteguje pomoč.“ (Ps. 21.)

Cerkvena molitev. Vsemogočni, večni Bog! ki si človeškemu rodu hotel dati zgled ponižnosti v posnemo v tem, da se je naš Zveličar včlovečil in na križu terpel, dodeli milostljivo, da njegovo poterpežljivost djansko posnemamo in se njegovega vstajenja vdeležimo; po tistem Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Filipljanov 2, 5—11.

Bratje! ravno to mislite med seboj, kar Kristus Jezus, kteri, ko je bil v Božji podobi, ni v rop štel Bogu enak biti, pa je sam sebe v nič storil, ko je podobo

hlapca na se vzela, človekom se upodobila, in po vnanjem najden bil kakor človek. Ponižal je sam sebe in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu. Zato ga je tudi Bog povišal, in mu dal ime, katero je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem vsako koleno (tukaj se poklekne) pripogne tēh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.

Nauk. Sv. Krizostom pravi, da nas apostelj v tem berilu posebno opominja, ponižnim biti; zakaj ponižnost nas Kristus, Gospodu našemu, najbolj podobne stori. Kristus je bil sicer Božje nature in Božjega bitja, pa se je vanal tega neskončnega veličastva, ker se je včlovečil, nam ljudem popolnoma enak bil, razun greha; iz pokorščine se je celó do sramotne smrti na križu ponižal. Zato izkliče sv. Gregor: „Naj bi pač vsi slišali: Bog se zoperstavlja prevzetnim, in ponižnim deli svojo milost. Naj bi vsi slišali: Kaj se vzdiguješ, ki si prah in pepel? Vsi naj bi slišali besede Gospodove: „Učite se od mene, ker sem ponižnega serca.“ Kajti edinorojeni Sin Božji je zavoljo tega na-se vzela podoba naše slabosti, zavoljo tega je prenašal zasramovanje, zaničevanje in terpljenje, da bi ponižni Bog človeka učil, naj se ne napihuje.“

Zdihljaj. Oh, naj bi bil jaz enakih misel, kakor Ti, o moj Gospod Jezus! ki si se tako ponižal, in si bil pokoren do najsrāmotnejše smrti na križu. Prosim Te, moj Odrešenik! daj mi gnado, da tudi jaz vselej zvesto posnemam Tvojo ponižnost.

Pri sv. meši se namesto evangelja *passion* bere, ali poje. „*Passion*“ se pravi po naše „terpljenje“, in tako se imenuje tisti oddelek štirih sv. evangeljev, v katerem sv. evangelisti popisujejo Jezusovo terpljenje. „*Passion*“ cvetne nedelje je iz evangelja sv. Matevža. Kedar se začne pasijon brati, se pri slovesni meši ne rabi kadilo, tudi luči na altari

se pogasnejo; to pomenja, da je Jezus, luč sveta, na križu umrl in tako nam bil odvzet, in da se je pri tej priliki majala, da skoraj ugasnila vera aposteljuov. Med „pasijonom“ duhovni in verni palme ali oljke v rokah derže v znamenje, da Jezusa tudi v njegovem največem poniževanju spoznajo za svojega kralja, in mu hočejo stanovitno zvesti ostati, tedaj ne posnemati judovskega ljudstva v Jeruzalemu, ki mu je cvetno nedeljo „hosano“ klicalo, v petek pa že kričalo: „Križaj ga“.

Kedar mešnik z branjem pasijona pride do besed: „Jezus je svojo dušo zdihnil,“ duhovni in verni na obe koleni pokleknejo, v znamenje velike žalosti, in v znamenje, da neskončno ljubeznjivega Zveličarja na tihem molijo, in njegovo smert hvaležno premišlujejo.

Pri žegnanji oljk bere mešnik to berilo in evangelje:

Berilo iz 2. Mojzesovih bukev 15, 27 in 16, 1—7.

Tiste dni so prišli otroci Izraelovi v Elime, in ondi je bilo dvanajst studencev in sedemdeset palmovih dreves; in so postavili šotore ob vodi. In vzdignili so se iz Elim, in vsa množica Izraelovih otrok je prišla v puščavo Sin, ki je med Elimami in med Sinajem, petnajsti dan drugega meseca, kar so prišli iz Egipta. In godernjala je vsa občina Izraelovih otrok nad Mojzesom in Aronom v puščavi. In so jima rekli otroci: O, da bi bili umerli v roki Gospodovi v egiptovski deželi, ko smo sedeli pri loncih mesa, in smo jedli kruh do sitega! Zakaj sta nas pripeljala v to puščavo, da bi pomorila vso množico z lakotjo? In Gospod je rekel Mojzesu: Glej, dežil vam bom kruha spod neba; in ljudstvo naj gre in naj ga nabira, kolikor ga potrebuje za vsakteri dan: da ga skusim, ali bo hodilo po moji postavi, ali ne. Šesti dan pa naj prihranijo, kar bodo nanosili, in bodi tega dvakrat toliko, kar so nabirali vsakteri dan. In rekla sta Mojzes in Aron

vsem Izraelovim otrokom: Drevi bote spoznali, da vas je Gospod izpeljal iz egiptovske dežele; in jutri bote videli veličastvo Gospodovo.

Evangelje sv. Matevža 21, 1—9.

Tisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu, in je prišel v Betfage pri oljskeji gori, je poslal dva učenca, in jima rekel: Pojdita v vas, ktera je pred vama, in berž bota našla oslico privezано in žebe pri nji; odvežita in pripeljita mi ju. In če vama kdo kaj poreče, recita, da ju Gospod potrebuje, in berž ju bo spustil. Vse to pa se je zgodilo, da se je dopolnilo, kar je govorno po preroku, kateri pravi: Povejte hčeri Sionski: Glej! tvoj kralj pride k tebi krotek, in sedeč na oslici, in na žebetu podjarmljene oslice. Učenca pa sta šla, in sta storila, kakor jima je Jezus ukazal. In sta pripeljala oslico in žebe, in so položili svoja oblačila na njiju in so ga gori posadili. Silno veliko ljudi pa je razgrinjalo svoja oblačila po potu; drugi pa so veje sekali z dreves, in stlali na pot. Množice pa, ktere so predej in zadaj šle, so vpile, rekoč: Hozana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem.

Zakaj je Jezus tako slovesno in vendar spet ponižno v Jeruzalem šel?

1. Jezus je hotel pokazati, da je On obljubljeni Mesija in kralj Judov, kakor je prerokoval prerok Caharija (9, 9.); 2. naznanil je, da pride premagat svet, hudiča in meso. Zmago je dobil nad temi sovražniki s tém, da je bil krotek, ponižen in ubog; zato ni jezdaril na čilem konji, temuč po šegi ubogih ljudi je ves ponižen jezdil v Jeruzalem na mladem žebetu podjarmljene oslice. S tem pa nas uči, da je krotkost, ponižnost in zaničevanje posvetnega blaga narbolje orožje, da zmagamo sovražnike naših duš; 3. dopolnil je predpodobo velikonočnega jagnjeta. Zakaj ta dan so jagnjeta slovesno v mesto gonili, ktera so namenili petek v tempeljnu

darovati. Tako je šel tudi Jezus kakor krotko jagnje v mesto Jeruzalem, da bi se za nas daroval. (Corn. a Lapide in Mat.)

Zakaj je šlo ljudstvo s palmovimi vejami Kristusu naproti?

Palma ali oljka je znamenje zmage in mira. Kristus je zmagal smert, hudiča in pekel, vsemu svetu je prinesel sladek mir in odperl nebeški Jeruzalem. Zato je Bog ljudstvo tako nagnil, da je šlo Kristusu naproti s palmovimi vejami. Pri tej priliki spoznamo tudi, kako nestanoviten in spremenljiv da je svet. — Uči se za nič imeti posvetno hvalo, pa ne bodi nestanoviten, kakor je bilo judovsko ljudstvo! O veliki noči prejmeš Jezusa v svetem obhajilu; glej! da ga potem kmalo spet ne križaš s svojimi grehi! (Hebr. 6, 6.)

Kako naj gremo za procesijo z blagoslovljenimi oljkami?

Kedar greš s procesijo z blagoslovljenimi oljkami, misli, da greš v duhu Kristusu nasproti, kakor nekdaj pobožno ljudstvo v Jeruzalemu, in imej namen, Jezusa počastiti kot pravega Zveličarja sveta. Kliči tudi ti v svojem sercu: „Hozana, Sinu Davidovemu; hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem; hozana na višavah.“ Med obhodom prosi serčno, naj bi ti Jezus dal svojo gnado, da bi pred Bogom vedno zelenel, kakor oljke ali palme, to je, da bi vedno doprinašal dobra dela, ž njim in z njegovo pomočjo premagal svet, hudiča in meso in si s tem zaslužil, ž njim priti v nebeški Jeruzalem.

Zdihljej. O Jezus! Ti vedno zeleno in sadunosno drevo življenja; dodeli, naj bi kakor palme vedno zeleneli po ljubezni in z doprinašanjem dobrih del cveteli in sad donášali!

Nauk za sveti teden.

Zakaj se imenuje ta teden sveti ali veliki teden?

Ves postni čas je sicer namenjen premišljevanju terpljenja in smerti Jezusove; zlasti pa zadnji teden, ktereга imenujemo ali veliki teden, ker v njem obhajamo najviše skrivnosti našega odrešenja, ali sveti teden, ker ga s posebno pobožnostjo obhajamo. — Nemci ga imenujejo: Char-

woche, ali od latinske besede „carus“ t. j. ljub, tedaj teden ljubezni, ali od stare nemške besede „chur“ t. j. bolečina ali terpljenje, torej teden bolečin ali terpljenja Kristusovega. Veliki teden se prične s cvetno nedeljo.

Kaj je Jezus posebnega storil perve štiri dni tega tedna?

Ko je na cvetno nedeljo med največim veseljem ljudstva v Jeruzalem prišel in v tempelj šel, kjer so mu še celo otroci klicali „Hozana“, je iz tempelja izgnal kupce in prodajavce. Potem je učil cel dan in ozdravljajal bolnike, zvečer pa se je podal v Betanijo, v hišo Lazarjevo, kjer je prenočil; zakaj v Jeruzalemu ga nihče ni hotel pod streho vzeti zaradi strahu pred Njegovimi sovražniki. Tudi nasleduje tri dni je hodil v Jeruzalem, in je čez dan v tempeljno učil, po noči pa je na oljski gori bedil in molil. V svojih govorih je skušal te dni posebno judovskim duhovnom, pismarjem in farizejem dokazati, da je On zares Mesija; prerokoval jim je, da bodo umerli in da ga bodo oni umorili, pa s tem se bodo hudo pregrešili in sebi in celemu judovskemu ljudstvu pogubo nakopali. Kakšna poguba jih čaka, pokazal jim je na figovem drevesu, katero je zaklel in se je precej posušilo; Jeruzalemu pa je napovedal, da bo razdjan s tempeljnom vred tako, da kamen nad kamenom ne bo ostal. Sporekal se je z njimi in jih je zavračal in na sram pripravljajal s svojimi prilikami, da so se hudo razsrdili in enodušno sklenili, spraviti si ga iz peta ter ga umoriti. Da so ta svoj hudobni sklep res izpeljali, pripomagal je eden njegovih učencev, lakomni Judež Iškarjot, ki ga jim je prodal za 30 srebernikov (blizo 20 goldinarjev v našem denarji); precej drugi dan, namreč v četrtek ga jim je izdal in v roke pripravil.

V pondeljek po cvetnej nedelji ali veliki pondeljek.

Berilo iz Izaija preroka 50, 5—10.

Tiste dni je rekel Izaija: Gospod Bog mi je odperl ušesa; jaz pa nisem zopergovoril, se nisem umaknil. Svoje telo sem dal njim, kateri so me bili, in svoja lica njim, ki so me težali (pulili brado); svojega obličja nisem

obernil od njih, ki so me zasramovali in zapljuvali. Gospod Bog je moj pomočnik, zato ne bom osramoten; zato sem nastavlil svoj obraz kakor na terši kamen, in vem, da ne bom osramoten. Blizo je, ki me opravičuje; kdo se bo z menoj prepiral? Stopimo vsi kmalo! Kdo je moj nasprotnik? naj pride k meni. Glej, Gospod Bog je moj pomočnik; kdo me bo pogubil? Glej, vsi se bodo ogulili, kakor oblačilo, molj jih bo požerl. Kdo izmed vas se boji Gospoda, in posluša glas njegovega hlapca? Kdor po temi hodi in nêma luči, naj zaupa v ime Gospodovo, in naj se zanese na Gospoda svojega Boga.

R a z l a g a. Vsi cerkveni očetje terdijo, da Izaija v tem berilu od Kristusa prerokuje, kateri je po volji svojega očeta in brez upora ali zopergovora se podal za nas v najsrāmotnejše terpljenje; poterjen po svoji Božji moči stal je ves poterpežljiv, ko so ga sovražniki bili in zasramovali. Sovražniki pa niso ušli pravičnej kazni, huda vest jih je vjedala, kakor molj obleko, in njih spomin je zginil iz sveta. Kedar moramo s Kristusom terpeti, in hoditi po temi nadlog in težav, pa ne vidimo rešenja nikjer in z nikod, le zaupajmo v Boga. On nam bo gotovo pomagal in nas rešil!

Evangelje sv. Janeza 12, 1—9.

Šest dni pred velikonočjo je prišel Jezus v Betanijo, kjer je bil Lazar umerl, ktereга je Jezus obudil. Napravili so mu pa večerjo tam, in Marta je stregla; Lazar pa je bil eden zmed njih, ki so bili pri mizi. Marija je tedaj vzela libro dragega mazila, prave narde, in je mazilila Jezusove noge, in brisala njegove noge s svojimi lasmi, in hiša je bila napolnjena z duhom mazila. Eden njegovih učencev tedaj, Judež Iškarjot, tisti, kateri ga je imel izdati, je rekel: Zakaj se to mazilo ni prodalo za

tri sto denarjev, in dalo ubogim? To je pa rekel, ne da bi mu bilo skerb za uboge, temuč ker je bil tat, in je mošnjo imel, in nosil, kar je bilo vanjo verženo. Jezus je tedaj rekel: Pustite jo, da to za dan mojega pogreba prihrani. Zakaj uboge imate vselej med seboj, mene pa nimate vselej. Velika množica Judov je tedaj zvedela, da je tam in so prišli, ne le zavoljo Jezusa, temuč da bi tudi Lazarja videli, ktereга je od mertvih obudil.

Na u k. Marija Magdalena je z dragim mazilom Jezusu mazilila noge in to delo je bilo njemu prijetno; zato jo zagovarja nasproti lakomnemu Judežu. Mazilimo tudi mi našega Zveličarja s tém, da radi in goreče doprinašamo dobra dela; zakaj vsako dobro delo je Bogu prijetniše, kakor dišeče mazilo; po dobrih delih postanemo dober duh Kristusov pred Bogom. (2. Kor. 2. 5.) — Judež Iškarijot nam je svarilen izgled. Ker je bilo njegovo serce navezано na posvetno blago in se lakomnosti ni varoval, postal je tat, potem izdajavec svojega Učitelja, in na zadnje je sam sebe umoril. Toda nesrečni Judež ni na mah tako globoko padel, ni na enkrat tako velik grešnik postal. Več je ljubil denar, manj je ljubil Gospoda, in zadnjič ga je omamila in oslepila lakomnost, da je šel in prodal Gospoda njegovim sovražnikom. — Ne navezujmo svojega serca na posvetno blago, in ogibajmo se lakomnosti, ktera človeku narnevarniše zanjke nastavlja! Zatrimo hudo poželenje precej v začetku, da nas ne pripravi v greh in v pogubo, kakor nesrečnega Judeža Iškarijota!

Cerkvena molite v. Vsegamogočni Bog! naša slabost omaguje v tolikih težavah; dodeli, prosimo, da novo moč dobimo po terpljenji Tvojega edinorojenega Sina, ki živi in kraljuje . . .

V torek po cvetnej nedelji ali veliki torek.

Berilo iz Jeremija preroka 11, 18—20.

Tiste dni je rekel Jeremija: Gospod, ti si mi razodel, in sem spoznal; takrat si mi pokazal njih namene. In jaz sem bil kakor krotko jagnje, katero peljejo v mesnico, in nisem vedel, da so zoper mene naklepe delali, rekoč: Denimo strupeni les v njegov kruh, in strebimo ga z dežele živih, da njegovo ime ne bo več v spominu. Ti pa, Gospod Sabaot, ki po pravici sodiš in ledvice skušaš, daj mi videti tvoje maščevanje nad njimi; tebi namreč sem razodel svojo reč.

Razlaga. Prerok Jeremija je Judom oznanil kazni, ktere jim je Bog zavoljo njih malikovanja poslati sklenil. Zavoljo tega oznanovanja so preroka preganjali in zalezovali rojaki, on pa se pritožuje. K tém besedam preroka Jeremije opomni sv. Hieronim: Vsi cerkveni očetje so v tem ene misli, da Jeremija tukaj predpodbuje Jezusa Kristusa, in je tedaj njegova podoba. Besede berila zadevajo najpred Jeremija, ktereга so tudi preganjali sovražniki, on pa je ostal krotek in pohleven. Prav za prav pa kažejo te besede na Kristusa, kateri je privolil, da so ga sovražniki pribili na terdi križev les, On pa je molčal kakor krotko jagnje. — Uči se tukaj, o kristjan! posnemati zgled krotkega jagnjeta Božjega, in molčé prenašati vse zopernosti. Jeremija je Boga prosil, naj bi se maščeval nad sovražniki njegovimi; k temu opominja sveti Avguštin: „To ni nobeno maščevanje, kedar se pravični veseli, da se hudobni kaznuje, temuč le dobro mu hoče; zakaj on se ne veseli grešnikove pogube, ampak le želi, da bi se grešnik poboljšal. Zato hoče, naj se mu po pravici godi, ker se jih mnogo po nji spokori.“ (Sent. 246.)

Cerkvena molitev. Vsegamogočni, večni Bog! dodeli, naj bi skrivnosti Gospodovega terpljenja tako premišljevali, da bi bili vredni dobiti odpuščanje; po tistem Gospodu . . .

(Tudi danes se pri sv. meši bere pasijon ali terpljenje Jezusa Kristusa po spisu sv. Marka 14, 15 pogl. Glej veliki petek.)

V sredo po cvetnej nedelji ali veliko sredo.

Berilo iz Izaija preroka 62, 11, in 63, 1—7.

To govori Gospod Bog: Povejte hčeri sionski: Glej, tvoj zveličar pride, njegovo plačilo je ž njim. Kdo je ta, ki pride iz Edoma v pobarvanih oblačilih iz Bosre? Tisti lepi v svoji suknji, ki hodi v obilnosti svoje moči? Jaz sem, ki govorim pravico, in se potegujem za rešenje. Zakaj pa je rudeča tvoja suknja, in tvoje oblačilo, kakor njih, ki tlačijo v tlačivnici? Sam sem tlačil v tlačivnici, in izmed narodov ni bilo nikogar z menoj. Tlačil sem jih v svojem serdu, in jih pomandral v svoji jezi, da je njih kri šterkala na mojo suknjo in vsa svoja oblačila sem ogerdil. Ker dan maščevanja je v mojem sercu, in leto rešenja je po meni prišlo. Okoli sem se ozeral in ni ga bilo, da bi bil pomagal: pa moja roka me je rešila, in moj serd sam mi je pomagal. In poteptal sem ljudstva v svojem serdu, in jih napojil v svoji jezi, in njih moč sem ob tla vergel. Usmiljenja Gospodovega se bom spominjal, hvalil Gospoda za vse, kar nam je dodelil Gospod, naš Bog.

Razlaga. Kar v tem berilu prerok govori, se naša na Zveličarja našega, Jezusa Kristusa. On je tisti slavni zmagovavec, ki je na cvetno nedeljo slovesno šel v Jeruzalem, da bi tam dokončal presveto opravilo, katero

mu je naložil Oče nebeški in katero je imel vedno pred očmi in v svojem srcu, naše odrešenje. Prispodoblja ga tlačivcu, ki v tlačivnici grozdje tlači in mandra; kakor tlačivec grozdje, je Jezus s svojo smertjo na križi svoje sovražnike, zlasti svet in hudiča sterl in premagal. — Dan Jezusove smerti bil je tudi dan maščevanja nad njegovimi sovražniki, katere je premagal On sam, Božji sin, po svojem terpljenju. Prerok je vse to v duhu gledal in se zato zahvaluje v poslednjih besedah Bogu, da je po Kristusu odrešil svet. To nas opominja, naj se tudi mi zahvalimo Zveličarju za Njegovo presveto kri, ki jo je prelil v naše odrešenje.

Cerkvena molitev. O Bog, ki si hotel, naj Tvoj Sin na križu za nas umerje, da nas oblasti hudičeve reši, dodeli nam, svojim služabnikom, da se vdeležimo gnade vstajenja, po tistem Gospodu . .

(Danes se bere pasijon po spisu svetega evangelista Lukeža 22 in 23. pogl. 1—53. verste. Glej veliki petek.)

O jutranjicah (matutinum, Mette) na veliko sredo, četrtek in petek.

Veliko sredo popoldne se začne premišljevanje Jezusovega terpljenja, in sicer s tem, da se v cerkvah prepevajo jutranjice t. j. jutranje duhovske molitve. — Nemci te molitve imenujejo: „Mette“, ki je prikrajšana beseda iz latinske „matutinum“ t. j. jutranjice ali jutranja molitev.

Ravno tako godi se tudi veliki četrtek in petek.

Jutranjice teh treh dni so sestavljene iz psalmov, žalostnih pesem Jeremijevih in beril, ki merijo na terpljenje Jezusa Kristusa. V znamenje žalosti se konec psalmov izpušča navadni hvalivni sklep: Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu itd.

Žalostnice ali žalostne pesmi so tiste pesmi, v katerih prerok Jeremija objokuje pogin Jeruzalemskega mesta zavoljo pregreh judovskega ljudstva, in terpljenje Zveličarjevo v preroškem duhu popisuje. Te pesmi naj nas opominjajo, da so naši grehi zadolžili Jezusovo terpljenje, ter naj nas budijo

k spreobnjenji in pokori, torej se končavajo z besedami: „Jeruzalem, Jeruzalem, spreobnjeni se k Gospodu, svojemu Bogu!“ — Jeruzalem namreč nas grešnike pomeni.

Med petjem je na desni strani pred altarjem postavljen trivoglat svečnik, na katerem je nataknenih 16 voščenihi sveč, ob robu 14 rudečih, bela pa na verhu. Konec vsakega psalma se ena rudečih sveč ugasne, tako da le bela še gori. To ugasovanje pomenja, da so aposteljni in učenci Jezusa zapustili v njegovem terpljenji. Med prepevanjem Caharijeve hvalne pesmi se sveče tudi na altarji pogasé v znamenje, da je hudobno judovsko ljudstvo preganjalo tudi preroke in poslance Božje.

Po odpeti poslednji versti hvalne Caharijeve pesmi strežnik belo gorečo svečo s svečnika sname, jo nese pred altar ter jo klečé na desni strani v roki derži, v znamenje, da je z Jezusovo smertjo na videz ugasnila luč sveta; ko se začne peti verstica: „Kristuš je bil za nas pokoren“ itd., strežnik vstane, svečo nese za altar, kjer jo v znamenje, da je šel Jezus v pred pekel pravične tolažit, očém vernih toliko časa odtegne, da se psalm „miserere“ zmoli ali spoje in sklepna molitev odmoli; po končanem ropotu strežnik belo gorečo svečo spet natakne na svečnik, v znamenje Jezusovega vstajenja.

Ko duhoven sklepno molitev odmoli, s palčico na stopnjice pred altarjem nekoliko udari, in tedaj se začne tudi v cerkvi ali pred cerkvijo velik ropot, ki nas opominja divjega vpitja judov in strašnih prigodb v naturi ob smerti Kristusovej; po tem ropotu tem jutranjicam pravijo nemški „Pumpermette“.

Veliki čertetek.

Kteri spomin se ta dan obhaja?

Veliki čertetek je spomin, da je Jezus pri zadnji večerji postavil presveto Rešnje telo in narsvetejšo daritev svete meše; sveta cerkev ta dan tudi „Gospodovo večerjo“ (Coena Domini) imenuje.

Judje so k velikonočnemu jagnjetu in opresnemu kruhu jedli neka zelena grenka zelišča. (III. Moj. 12.) To šego so posnemali po nekterih krajih tudi kristjani, ter so ta dan jedli le zelenjad, ki je bila ravno takrat dobiti. Še zdaj, pravi Himioben, so družine, ki imajo veliki čertetek zelena

zelišča pri jedi. In od te šege je menda nemško ime „Gründonnerstag“.

Zakaj se imenuje veliki četrtek?

Veliki četrtek se imenuje, ker je Jezus Kristus danes postavil zakrament presvetega Rešnjega telesa, ker je danes v vertu Getsemani kervavi pot potil, in za nas terpeti začel.

Kaj je Kristus ta dan imenitnega storil?

Ta dan je Jezus s svojimi aposteljni zadnjikrat obhajal veliko noč; jedel je ž njimi po Mojzesovi postavi velikonočno jagnje in to je bilo njegova predpodoba. Velikonočno jagnje se je moralo snesti stojé, oblačila so imeli prepasana in palice v rokah, kakor da so pripravljene na odhod; k velikonočnemu jagnjetu so jedli opresne kruhe in grenka zelišča. Tako je bilo Izraelcem zapovedano po Mojzesu v spomin prečudnega rešenja iz egiptovske sužnosti in naglega odhoda po noči (II. Mojz. 12.). Tudi mi kristjani moramo ob velikonočnem času zavžiti pravo velikonočno jagnje Jezusa Kristusa v presvetem Rešnjem telesu; popred pa moramo svoja serca pripraviti s solzami prave pokore in resnične žalosti zaradi storjenih grehov.

Po jedi velikonočnega jagnjeta Jezus vstane, svojim aposteljnem noge umije in jih uči, naj bodo tudi oni ravno tako ponižni in ljubezni polni, kakor On. Potem vzame kruh, ki je bil pred njim, v svoje roke, povzdigne svoje oči proti nebu, posveti kruh in ga dá svojim aposteljnem, rekoč: „Vzemite in jejte, to je moje telo, katero bo za vas dano.“ — Ravno tako vzame tudi kelih z vinom, se zahvali, ga posveti in dá svojim učencem, rekoč: „Vzemite, in pijte vsi iz njega; to je moja kri, kri nove zaveze, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpuščanje grehov. To storite v moj spomin.“ Tako je postavil zakrament presvetega Rešnjega telesa in daritev sv. meše, svoje aposteljne pa je posvetil mešnike, ker jim je dal oblast storiti ravno to, kar je On pred njimi storil.

Potem začne slovo jemati od svojih aposteljnov, jim naznani, da ga bo to noč eden zmed njih izdal, drugi pa trikrat zatajil; govori jim še posebno o bratovski ljubezni, katero naj imajo vedno med seboj, in kakor veliki duhoven opravi prelepo molitev, v kterej priporoča svoje aposteljne svojemu nebeškemu Očetu; svojej cerkvi pa prosi posebno za edinost. Po končani molitvi se poda, kakor po navadi,

na oljsko goro, kjer na svoja kolena pade in goreče moli. Tamkej ga obide velika žalost in bridkost in se začne njegovu terpljenje s tém, da je kervavi pot potil; pa vendar je bil ves vdan v voljo nebeškega Očeta. Ko vstane od molitve, bliža se Judež Iškarjot, Jezusa poljubi in ga s tém znamenjem Judom izda, ki ga zgrabijo, zvežejo in peljejo k velikima duhovnoma, Anu in Kajfu. Veliki zbor obsodi še tisto noč Jezusa v smert, Peter pa ga zataji.

Vvod svete meše se glasi: „Nam pa se je hvaliti v križi Gospoda našega Jezusa Kristusa, v katerem je naše zveličanje in vstajenje, po katerem smo zveličani in rešeni.“ (Gal. 6.) Usmili se nas, o Bog! in blagoslovi nas; naj razsvetli svoj obraz nad nami, in se nas usmili.“ (pr. 66.)

Cerkvena molitev. O Bog! od Tebe je prejel Judež kazen za svojo pregrebo, razbojnik pa plačilo za svojo pokoro; daj nam občutiti Tvojo usmiljenost, da, kakor je Jezus Kristus v svojem terpljenji obema, vsakemu po njegovem zasluženju povernil, tako tudi nam staro zmoto odvzame, in gnado svojega vstajenja podeli, kateri s Teboj živi in kraljuje itd.

Kteri posebni obredi so danes pri sveti meši?

Bridka martra (razpelo) na velikem altarji se ogerne z belim pertom v veseli spomin, da je Jezus danes postavil najsvetejši zakrament sv. altarja ali Rešnjega telesa.

Sveta meša se bere v beli obleki; mešnik „gloria“ veselo zapoje, na koru mu slovesno odpevajo, oboje petje pa spremljajo vsi zvonovi z zvonika v znamenje veselja. Ali kmalo se žalostni spomin Jezusovega terpljenja poverne, slovesno petje neha, zvonov in zvončkov veseli glasovi utihnejo ter molčé do sabote, in namesti zvonov lesena derdrača z zvonika ropotá in namesti zvončkov leseni klepetci pri sveti meši dalje klepečejo.

Zvonovi in zvončeki utihnejo v znamenje velike žalosti; zvonovi pa tudi pomenjajo aposteljne, ki so bili namenjeni Jezusove nauke, kakor zvonovi svoje glasove, po svetu razpošiljati; molčeči zvonovi torej naznanjajo, da so aposteljni zapustili Jezusa v njegovem terpljenji, in da se tem sv.

dnem še večja tihota spodobi, kakor drugemu postnemu času. Utihnjeni zvonovi nas opominjajo, naj v tihoti in žalosti pre-mišljujemo Kristusovo terpljenje.

Veliki četrtek se le ena sv. meša v vsaki farni cerkvi bere. Pri tej pa mešnik tri hostije posveti, eno za mešo tega dneva, drugo za veliki petek, tretjo pa za Božji grob v monštranco; prvo mešnik pri sv. obhajilu zavžije, dve drugi pa skrije v kelih, ktereга zakrije.

Ker le en mešnik ta dan bere sv. mešo, drugi pričujoči duhovni iz njegovih rok sv. obhajilo prejmejo, kakor so ga tudi aposteljni pri zadnji večerji prejeli iz Jezusovih rok. Želeti je, da bi se njim pridružilo tudi veliko vernikov.

Po sv. meši se kelih s sv. hostijama v slovesni procesiji prenese v poseben kraj, kjer se hrani do prihodnjega dné. — To prenesenje pomeni Jezusovo pot na oljsko goro po zadnji večerji in je spomin na starodavne čase, ko so hostije za bolnike hranili na posebnem kraju v cerkvi. Potem se vsi altarji odkrijejo, med odkrivanjem pa duhoven moli 21. psalm, v katerem je bilo marsikaj prerokovano od Zveličarja, zlasti pa, da bodo njegova oblačila med se razdelili in vadjali za njegovo suknjo. — To opravilo pomeni globoko cerkveno žalost in Jezusovo zapuščenje.

V stolnih ali škofovskih cerkvah škofje olje blagoslavlja jo in dvanajst starčekom noge umivajo. Umivanje nog nam kaže neskončno ponižnost Gospodovo, ter nas opominja, ponižnim biti in Jezusa častiti in ljubiti v najubožniših in najmanjših udih njegovega duhovnega telesa.

Tudi opati v samostanih in katoliški vladarji ta dan revnim starčekom noge umivajo; papež v Rimu pa dvanajsterim duhovnom. Veliki četrtek popoldne je duhovno opravilo, kakor prejšni dan.

Berilo iz 1. lista sv. Pavla aposteljna do Korinčanov
11, 20—32.

Bratje! kedar se snidete, se to ne pravi Gospodovo večerjo jesti. Vsak namreč svojo večerjo popred vzame in já. In tako je eden lačen, eden pa pijan. Ali nimate hiš za jesti in piti? Ali cerkev Božjo zaničujete, in tiste sramotite, kateri nêmajó? Kaj bi vam rekel? Ali bi vas hvalil? V tem vas ne hvalim. Zakaj jaz sem prejel od

Gospoda, kar sem vam tudi zročil, da je Gospod Jezus tisto noč, ko je bil izdan, vzel kruh, in zahvalil, ter razlomil in rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo, katero bo za vas dano. To storite v moj spomin. Ravno tako tudi kelih po večerji, rekoč: Ta kelih je nova zaveza v moji kervi. To storite, kolikorkrat bote pili, v moj spomin. Zakaj kolikorkrat bote jedli ta kruh, in kelih pili, bote smert Gospodovo oznanovali, dokler ne pride. Kdorkoli tedaj bo nevedno jedel ta kruh, ali pil kelih Gospodov, bo kriv telesa in kervi Gospodove. Naj torej človek sam sebe presodi; in tako naj je od tega kruha, in pije od keliha. Zakaj kdor nevedno je in pije, si sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega. Zato je med vami veliko slabih in bolnih, in veliko jih spi. Ako bi sami sebe presodili, ne bi bili sojeni. Kedar smo pa sojeni, smo od Gospoda pokorjeni, da bi ne bili s tem svetom pogubljeni.

Razlaga. Pri skupnih Božjih službah prvih kristjanov so najpred kaj iz sv. pisma brali, molili in peli ter se s tem k pobožnosti spodbudovali. Po tem so Kristusovo poslednjo večerjo ponavljali, darovali namreč in se obhajali, poslednjič pa so shod sklenili s skupnim obedom v znamenje bratovske ljubezni in edinosti, kteremu so rekali: Agape. Da so zamogli sv. skrivnosti obhajati, so premožni kruha in vina seboj prinesli, pa tudi družih jedi za bratovsko gostovanje za se in za druge ubožniše. V Korintu pa se je bila razvada vtepla, da so nekteri še pred sv. obhajilom jedli ali tudi snedli, kar so seboj prinesli, in tako nezumno pili, da pri bratovskem pogostovanju, po sv. obhajilu, pogosto ni bilo več toliko, da bi se bili vsi nasitili. To razvado nezmernosti in omerznjene ljubezni jim očita tukaj apostelj, da je to nevedno pripravljanje k sv. skrivnostim. —

Zatorej jim ponavlja, kako je bil postavljen zakrament svetega Rešnjega telesa in omenja, da mu je to Gospod sam razodel. Potem jih še opominja, naj le vredno prejemajo meso in kri Jezusa Kristusa, zakaj če kdo ne vredno prejema meso in kri Gospodovo, ima tolik greh, kakor da bi bil Gospoda umoril, in kri Gospodovo prelil. — Presodi se torej sam, kristjan! kedarkoli greš k svetemu obhajilu, in dobro premisli, ali nêmaš na sebi kakega smertnega greha, in ali si vse grehe serčno obžaloval in se jih čisto spovedal!

Evangelje sv. Janeza 13, 1—15.

Pred velikonočnim praznikom, ko je Jezus vedel, da je prišla njegova ura, da bi šel iz tega svetá k Očetu, ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, jih je do konca ljubil. In ko so bili večerjali (in je bil hudič Judežu Iškarjotu Simonovemu že v serce dal, da bi Jezusa izdal), vedoč, da mu je Oče vse v roke dal, in da je od Boga prišel, in k Bogu gre, vstane od večerje, in dene s sebe svoje oblačilo, in vzame pert, ter se opaše. Potlej vlije vode v medenico, in začne umivati učencem noge, in brisati s pertom, s katerim je bil opasan. Pride tedaj k Simonu Petru. In Peter mu reče: Gospod! ti mi boš noge umival? Jezus je odgovoril in mu rekel: Kar jaz delam, ti zdaj ne veš; vedel pa boš potlej. Peter mu reče: Ne boš mi umival nog vekomaj ne. Jezus mu je odgovoril: Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj. Simon Peter mu reče: Gospod! ne samo nog, ampak tudi roke in glavo. Jezus mu reče: Kdor je umit, ne potrebuje, kakor da noge umije, pa je ves čist. Tudi vi ste čisti, pa ne vsi. Vedel je namreč, kdo je, kateri ga bo izdal; zato je rekel: Niste vsi čisti. Potem tedaj, ko jim je bil noge umil, in vzel svoja oblačila, se je spet k mizi vsedel, in jim je rekel:

Veste, kaj sem vam storil? Vi me kličete: Učenik in Gospod! in prav pravite: sem tudi. Ako sem tedaj jaz, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi vi eden drugemu noge umivati. Zgled namreč sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jaz vam storil, tudi vi storite.

Zakaj je Jezus svojim učencem noge umival?

Jezus, dasiravno Sin Božji, je vendar hotel svojim apostelnom opravljati službo nar nižjega hlapca in jim je noge umival. Storil je to, 1. da jim je pokazal, kako serčno jih ljubi in da jih opominja, naj so ponižni, kakor je On; 2. podučil jih je, da, čeravno so čisti smertnih grehov in tako vredni sprejeti narsvetejše Telo in Kri, morajo vendar še zbrisovati manjše pomanjkljivosti in slabosti po djanjih keršanske ljubezni do bližnjega. Zakaj te slabosti se primejo serca in ga omadežujejo, kakor prah noge; v omadeževanem sercu pa sv. obhajilo ne more obrodititi veselega sadu.

Zakaj umivajo noge duhovni predpostavljeni svojim podložnim, knezi pa dvanajsterim uboščekom?

Ta lepa navada se nahaja samo med keršanskimi vladarji in duhovni. Vpeljala jo je katoliška cerkev po Jezusovem povelji: „Zgled sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jaz vam storil, tudi vi storite.“ Vladarje pa in predpostavljene opominja, naj se po Jezusovem zgledu ponižajo do ljudi nižjih stanov in naj tudi uboge po keršansko in bratovsko ljubijo. Zato poljubijo ubogim noge in papež pritisnejo njih noge na svoje persi in podajo vsakemu eno sreberno in zlato medaljo s podobo, kako Kristus svojim učencem noge umiva.

Opomin. Na veliki četertek obhajamo spomin, da je ljubi Jezus postavil zakrament sv. Rešnjega telesa, nekervavo daritev nove zaveze, in nam vsem zapustil zgled največje ponižnosti in ljubezni. — Spominjajmo se tega pri Božji službi, ponižno pokleknimo in molimo Jezusa, našega Učenika in Odrešenika, v podobah kruha in vina na altarji pričujočega! Zahvalujmo se Njemu za ta najsvetejši zakrament in za vse gnade, ktere nam izvirajo iz tega vira in studenca ljubezni in milosti Božje!

Veliki petek.

Ta dan je bil Judom dan pripravljanja na velikonočni praznik; imenovali so ga „Parasceve“. Nam kristjanom je veliki petek obletnica ali smertni dan našega Gospoda in Zveličarja, Jezusa Kristusa. Ta dan ni praznik, je pa dan največje žalosti. Sv. cerkev ta dan bridko terpljenje Jezusovo obžaluje in grehe vsega človeškega rodu, ki so krivi Jezusovega terpljenja in njegove smerti.

Zakaj je kristjanom veliki petek tako svet in častitljiv?

Čeravno veliki petek katoliškim kristjanom ni zapovedan praznik, je vendar vsem svet in častitljiv dan; zakaj ta dan so se dopolnili nepresegljivi sklepi večne milosti Božje, kakor nam je to Jezus sam na križi poterdil, ko je izklical: „Dopolnjeno je.“ Ta dan je bil, kakor je bil Jezus popred sam napovedal, nevernikom izdan, bičan, s ternjem kronan, zasmehovan in zasramovan, s križem obložen in na goro Kalvarijo peljan; tam je bil križan v sredi med dvema razbojnikoma in je umerl na križi. S svojo kervjo je izbrisal naše grehe, s smertjo poplašal je dolg človeškega rodu, na svetem križi nas je odrešil.

Zakaj pa je Kristus tolikanj terpel za naše odrešenje?

Po svoji neskončni ljubezni do nas je Kristus, naš Odrešenik, tolikanj terpel: 1. da nam je pokazal, kako veliko zlo, kako strašna hudoba je greh, ker je moral narnedolžniši, sam Božji Sin, toliko terpeti, da je zadostil večni pravičnosti Božji; 2. da nam je razodel svojo nezmerno ljubezen, ker je za nas vso svojo sveto kri do zadnje kapljice prenil; 3. da ni samo za nekte, ampak za vse ljudi Bogu zadosti storil, da bi vsi zamogli večno življenje zadobiti. — Premišljuj, ljubi kristjan! danes in kedarkoli pogledaš sveto bridko martro, spominjaj se, kako strašno Bog kaznuje greh, ker ni prizanesel svojemu Edinorojenemu, ki je naše grehe na se vzel, da je moral celo na križi umreti. Kakošno smert smo pa mi zaslužili s svojimi neštevilnimi grehi in hudobijami!

Zakaj katoliška cerkev le tiho obhaja veliki petek, dokler je protestantom velik praznik?

Protestantom je veliki petek res veliki god ali praznik;

katoliški kristjani ga pa ne praznujemo kakor praznik, ampak ta dan le tiho obhajamo spomin Kristusovega terpljenja. Vsak praznik ima nek veseli pomen; velikega petka pa ne moremo veselo praznovati, ker cerkev žaluje po svojem ženinu in mi kristjani žalujemo zavoljo Kristusovega terpljenja in naših grehov. Ob smerti Jezusovej je celo natura žalovala, solnce je otemnelo, zemlja se je tresla, skale so pokale; zato žalujejo tudi katoliški kristjani. — Veselimo se, da nas je Jezus Kristus odrešil; da se pa tega odrešenja vdeležimo, premišljujemo Jezusovo bridko terpljenje in spokorno obžalujemo svoje grehe. Na to merijo vsi obredi danesje Božje službe dopoldné.

Sv. Křizostom pravi, da je že sv. apostelj Pavl svojim vernim zapovedal, pobožno obhajati veliki petek in obhajali so ga z najostrejšim postom, v tihoti in žalosti.

Šege in obredi velikega petka.

Veliki petek se ne opravlja daritev sv. meše, ker nam je ta dan živo pred očmi spomin kervave daritve na križi in ker je s sveto mešo vselej nekaj veselega združeno, veliki petek pa vejete le tuga in žalost.

Vendar ima mešnik pred altarjem neko duhovno opravilo, kteremu se latinski pravi: „missa praesantificata“, ker pri njem povžije hostijo, ktera je bila že veliki četertek posvečena. Opravila velikega petka so ta le:

1. Od začetka duhovnega opravila se sveče na altarji ne prižgó in tudi v svetilnici se luč ugasne, v znamenje, da je ta dan luč sveta tako rekoč ugasnila, ko je Jezus umerl. — Bridke martre so s črnimi perti ogernjene; tudi duhovni v černih oblačilih k altarju pristopijo, se na njegove stopnjice vležejo, nekoliko časa bridko smert Jezusovo obžalujejo, ter ponižno molijo njegovo ljubezen, iz ktere se je za nas daroval na križi.

2. Potem duhovni vstanejo, in mešnik, ki opravlja opravilo današnjega dné, gre k altarju in na listovi strani bere iz sv. pisma stare zaveze oddelek, v kterem je vstajenje zveličarjevo bilo napovedano, bravec (lector) ga pa pred altarjevimi stopnjicami poje. — To berilo je vsi službi Božji tega dneva predpostavljeno, da nam je v nekoliko tolažbo pri premišljevanji bridkega terpljenja. To berilo se konča z molitvijo: Jezusovo terpljenje nam bodi v zveličanje.

3. Zdaj se bere tisti oddelek iz sv. pisma, v katerem je zapovedano, kako naj Judje zakoljejo in jedó velikonočno jagnje, ki je bilo predpoda Zveličarjeva. Zato se potem bere ali poje (kakor cvetno nedeljo) „passion“ ali terpljenje Jezusovo, kakor ga nam je popisal sv. Janez, v dokaz, da je bilo ta dan pravo velikonočno jagnje nove zaveze v resnici darovano.

4. Po „passion-u“ poje mešnik molitve za vse ljudi: za papeža, škofa, vso duhovščino, za cesarja in vse verne; za kerščevance, krivoverce in razkolnike ali ločence, za jude in nevernike. Pred vsako molitvijo vabi dijakon verne k molitvi z besedami: „Flectamus genua“ (kolena pripognimo), subdijakon pa jim veleva zopet vstati, rekoč: „levate“ t. j. vzdignite se; le pred molitvijo za jude se kolena ne pripognejo, v znamenje studa, da so judje poklekovaje zasramovali Jezusa.

Te molitve so pač živ dokaz keršanske ljubezni sv. katoliške cerkve. Kakor je Jezus pred svojim terpljenjem molil za svoje aposteljne in vse verne, na križi pa še celo za svoje sovražnike in morilce, ravno tako moli tudi njegova sv. cerkev veliki dan našega odrešenja s serčno željo, da bi se vsi ljudje zveličali in nikdo ne pogubil. In tako sv. cerkev kaže, da sovraži in zametuje le greh in zмотo, grešnike in zmotence pa miluje in za nje moli.

5. Po dokončanih teh molitvah mešnik s črnim perutom zakrito bridko martro v roke vzame ter jo polagoma razkriva, v spomin, da so bili Jezusu oblačila slekli in trikrat zapoje: „Glejte, les križa, na katerem je viselo zveličanje svetá.“ — Pevci pa mešniku vselej odpojejo: „Pridite, častimo!“

Ko je mešnik odkrito bridko martro, znamenje našega odrešenja, pokazal ljudstvu, jo na pripravljeni, s črnimi perti pogernjeni kraj nese, jo tam na černo blazinicu položi, v spomin, da je Jezusovo teló bilo položeno v grob; potem se poda na svoj kraj, si čevlje izzuje, bridki martri bližaje se trikrat pred njo poklekne, ter ji iz ponižnosti le noge poljubi. — Ravno tako pričujoči duhovni in verni svetemu križu čast skazujejo. Med tem čiščenjem sv. križa se na koru pojejo „očitanja“ (improperia), s katerimi se judovskemu ljudstvu naštevajo brezštevilne dobrote, ktere je Jezusu s toliko nehvaležnostjo povračevalo.

6. Ko je čiščenje sv. križa končano, gredó duhovni v procesiji po kelih, v kterega ste bili v četertek položeni po-

svečeni hostiji, ga na veliki altar prinesó in potem se pričnó opravila, ki so namesti sv. meše; namreč: mešnik v kelih vina in vode vlije, nekaj molitev opravi, med katerimi je tudi „očenaš“, eno sveto hostijo z desnico s pateno vred povzdigne toliko, da jo ljudstvo more videti, jo potem precej nad kelihom zlomi, kakor pri sv. meši, mali košček v kelih spusti, le zadnjo molitev pred sv. obhajilom moli, se s sv. hostijo obhaja in vino z malim koščekom sv. hostije iz kelihliha zavžije.

7. Drugo hostijo v monštranco dene, katero z belim zagrinjalom zagerne in v procesiji nese v posebni, v to napravljene kraj, ki nam pred oči stavi Jezusov, v skalo vsekan grob, ter sveto Rešnje teló tam izpostavi med lučicami in cveticami.

Ta kraj imenujemo Božji grob, ki je po raznih krajih različno napravljen, olepšan in razsvetljen; večidel pa je vpodobljen grob, v skalo vsekan, na Jožef Arimatejevem vertu blizu Kalvarije, od kodar se v daljni daljavi vidi Jeruzalemsko mesto; okoli groba vertna drevesa in cvetice, pred grobom pa straža.

Da bi pač množica, ki ta in prihodnji dan obiskuje Božji grob, vselej navdana bila s pravim spokornim duhom, in se vselej spodobno in pobožno vedla, kakor se svetima dnevoma in svetemu kraju spodobi! — Obiskanje Božjega groba nam podobuje pobožne žene in aposteljne pri Jezusovem grobu.

Zakaj se danes in jutre presveto Rešnje telo v Božji grob postavlja?

Sv. cerkev želi, da bi se danes in jutre verni kristjani prav živo spominjali Jezusove ljubezni, njegovega terpljenja in bridke smerti. Zato se presveto Rešnje telo v grob postavlja, naj bi kristjani imeli Jezusa prav živo pred očmi in naj bi ga prosili odpuščanja vseh grehov, s katerimi so ga do zdaj razžalili in ga ljudje še vedno razžaljujejo. Cerkev hoče, naj bi Jezusa tudi v grobu molili kot pravega Božjega Sina, svojega Odrešenika in Srednika pred Bogom; in naj bi Njega posebno danes prosili, da nas razsvetli z lučjo svoje vere in nas skoz temna vrata smerti in groba pripelje v svetle višave nebeške in enkrat k veselemu vstajenju.

Ktero pobožnost gre danes opraviti?

Posebno dobro je danes križev pot moliti in Jezusovo terpljenje premišljovati. Prav lepo pravi sv. Avguštín: „Glej rane Jezusa, na križi visečega, glej kri umirajočega, ceno Odrešenika! Svojo glavo je nagnil, nas vse poljubiti, svojo stran je odperl, nas vse ljubiti, svoje roke je stegnil, nas vse objeti, celo svoje telo je dal, nas vse odrešiti. Premišljuj, kaj vse to pomenja, naj bi On popolnoma v tvojem srcu gospodoval, ki je za te na križ pribit.“

Berilo iz preroka Ozeja 6, 1—6.

Tako govori Gospod: V svoji stiski se bodo zgodeli k meni vzdignili, (ter porečejo): „Pridite in vernimo se k Gospodu; ker on sam nas je vjel, tedaj nas bo tudi rešil; udaril nas je, in nas bo tudi ozdravil. Oživil nas bo čez dva dni, in tretji dan nas bo obudil; in živeli bomo pred njega obličjem. Razumejmo in si perzadevajmo, da spoznavamo Gospoda; kakor zarja je pripravljen njegov izhod; in prišel bo k nam kakor zgodnji in pozni dež na zemljo.“ Kaj ti čem storiti, o Efrajm? Kaj ti čem storiti, o Juda? Vaše usmiljenje je kakor jutranja megla, in kakor rosa, ki zjutraj zgine. Zavoljo tega jih otesujem po prerokih, in ubijam z besedo svojih ust: in tvoja sodba se bo kakor luč prikazala. Ker usmiljenje hočem, in ne daru; in spoznanje Boga bolj kakor žgavne daritve.

Cerkveno molitev glej na veliki četrtek!

II. Berilo iz 2. bukev Mojzesovih 12, 1—11.

Tiste dni je rekel Gospod Mojzesu in Aronu v egiptovski deželi: Ta mesec vam bodi začetek mescev; prvi mesec vam bodi v letu. Govorita z vsem zborom Izraelcev, in recita jim: Deseti dan tega mesca vzemi sleherni jagnje za vsaktero družino in svojo hišo. Ako je pa premalo

družine v hiši, da bi mogla povžiti jagnje, naj privzame svojega soseda, bližnjega svoje hiše, po številu duš, da bodo mogli povžiti jagnje. Jagnje pa bodi brez madeža, samec, letnik; po tem povelji smete vzeti tudi kozliča. In prihranite ga do štirinajstega dneva tega mesca; in zakolje naj ga vsa množica Izraelovih otrok na večer. In vzamejo naj njegove kervi, in naj pomažejo oba podboja in naddurje tistih hiš, v katerih ga bodo jedli. In naj jedó meso tisto noč, pečeno pri ognji, in opresen kruh s poljskimi zelišči. Ne jejte ga sirovega, tudi ne na vodi kuhanega, ampak le pečenega pri ognji; njegovo glavo z njegovimi nogami in z njegovim drobom vred povžite. Nič naj ostane od njega do jutra; ako bi utegnilo kaj ostati, v ognji sežgite. Tako pa ga jejte: Svoja ledja prepašite, in čevlje imejte na nogah, in deržite palice v rokah, in hitro jejte; ker je fase (to je: memohod) Gospodovo.

Zakaj se danes služba Božja z dvema beriloma začne?

V znamenje, da je Kristus umerl za Jude in nevernike. Pervo berilo je iz preroka Ozeja, ki prerokuje, da se bodo Judje ob prihodnjih nadlogah k Bogu spreobrnili. Drugo berilo je iz drugih Mojzesovih bukev, in napoveda, kako imajo Izraelci pripravljati in jesti velikonočno jagnje. Obojno berilo se nanaša na Jezusa Kristusa, pravo velikonočno jagnje, ki je bil darovan za naše grehe, in se je obudil tretji dan.

Opomba. Duhovno uro v čast Kristusovemu terpljenju najdeš v „Nebeški hrani“ prvem delu str. 49—52.

Nauk, kako premišljevati bridko terpljenje Jezusa Kristusa.

Že sv. Alfonz Ligvorijan se pritožuje nad tistimi kristjani, ki morejo Jezusa na križi gledati in merzli ostati in pravi: „Kako je mar mogoče, da je toliko kristjanov, ki

Jezusa na križi gledajo, in niso ganjeni. Veliko je že, če pridejo veliki teden v cerkev, kjer se obhaja spomin Kristusove smerti; serce jim je pa merzlo in še sledú hvaležnosti ni v njem, kakor da bi bilo vse le kaka basen, ali da bi se obhajal kak spomin, ki jih prav nič ne zadeva. Mar ne vedô, ali ne verujejo, kar nam evangelje pripoveda o terpljenji Kristusovem? Vedô pač in tudi verujejo, toda ne premislijo vsega tega. Ni mogoče, da, kdor to veruje in premišljuje, ne bi se vnel ljubezni do Boga, ki iz ljubezni do njega terpi in umerje.“ Kako je vendar, da nekterim, ki verujejo v Kristusa in njegovo terpljenje premišljujejo, vse to prav malo koristi v dušno zveličanje? Oni opustijo premišljevanje in posnemati čednosti, ki jih nam Jezus kaže in nas uči v svojem terpljenji.

„Križ“, pravi sv. Avguštín, „ni samo postelj umirajočega, temuč tudi leca učečega Kristusa,“ t. j. križ ni samo postelj, na kateri Kristus umira, temuč tudi leca, iz ktere naš uči. Kedar koli premišljujemo Kristusovo terpljenje, bodi nam perva skerb, posnemati prelepe čednosti, ki se nam svetijo iz njegovega terpljenja in njegove smerti; pa žalibog da se ravno to večidel opušča. Malo sočutja s terpečim Jezusom je vse, kar občutijo in ne pomislijo, kako ves ponižen, krotek, poterpežljiv da terpi, in še veliko manj jim je mar, posnemati te lepe čednosti. Da boš, ljubi kristjan! iz premišljevanja Kristusovega terpljenja in njegove smerti več dobička imel za svojo dušo, poslušaj, kako te o tej zadevi podučuje sv. Alfonz Rodriguez:

Kedar premišljujemo skrivnosti Kristusovega terpljenja, prizadevajmo si, da se navzamemo nagibljejev posnemati Kristusove čednosti. Polagoma in pazljivo premišljujmo in pretehtujmo vsaktero čednost za se, da jo začnemo ljubiti in po njej hrepeneti; potem se bo v nas rodil terden sklep ali sklenili bomo, tudi njena djanja in dela posnemati; njej nasprotno pregrehe pa bomo studili in sovražili. N. pr. kedar premišljuješ, kako je Pilat Jezusá obsodil v smert na križi, premisli najprej ponižnost Jezusovo, ki se je tako globoko ponižal, da se je dal od krivičnega človeka, celo od ajda v smert obsoditi. On, ki je bil ves nedolžen, se da obsoditi v nar sramotnejšo smert na križi. Tukaj imaš na Jezusu zgled, kako naj se tudi ti ponižaš, vse zamere, krive sodbe, obrekovanja poterpežljivo prenašaš, se jih celo veseliš, da Kristusa posnemaš. Da se ti bodo pa ti nagibljeji in

sklepi zbudili, premisli in pretehtaj pri vsaki skrivnosti sledeče reči:

1. Kdo je ta, ki terpi? Narnedolžniši, narsvetejši, narljubezniviši je, edinorojeni Sin vsegamočnega Očeta. Gospod nebes in zemlje. 2. Kaj terpi? kakšne muke in bolečine, znotranje in zunanje, na svojem telesi in na svoji duši? 3. Kako terpi vse te muke? kako poterpežljivo, ponižno krotko, ljubeznivo itd. prenaša zaničevanje in vso sramoto! 4. Za koga terpi? Za vse ljudi; za te, ki so že pomerli, še živijo in se bodo še le rodili, za svoje sovražnike in mučitelje, za slehernega človeka. 5. Od koga terpi? Od judov in ajdov, od vojščakov in rabeljnov, od hudiča in vseh hudobnih posvetnjakov do konca sveta, ki so bili takrat vsi v duhu združeni z Jezusovimi sovražniki in so pomagali Njega terpinčiti. 6. Zakaj terpi Jezus? V pokoro za grehe celega sveta, da poplača dolg vseh grehov in zadostuje večni pravičnosti Božji, da nas spravi z Očetom nebeškim in nam nebesa odpre, da nam podari svoje neskončno zaslužnje in podeli moč, gotovo priti v sveta nebesa. Pri premišljevanji téh reči in pri vsaki skrivnosti nam bodi prva skerb posnemati lepe čednosti in izgleda, in to je tim potrebnije in koristnije, ker v nasledovanji Jezusovem je pravo življenje in popolnamost keršanska. Kedarkoli torej premišljuješ Gospodovo terpljenje, naj ti je prav živo pred očmi Jezusov zgled, premisli, ktera čednost se ti kaže v tem ali unem djanji; potem se pa poprašaj, ali imaš tudi ti to čednost, ali pa morebiti se nahaja pri tebi nasprotna pregreha? Ako nemaš na sebi čednosti, temuč najdeš le pregreho, tedaj jo obžaluj v vsi ponižnosti in obudi v svojem sercu resnično željo po nasprotnej čednosti; skleni prav terdno, da se hočeš za naprej te pregrehe znebiti, v čednosti pa vaditi in prosi Gospoda v ta namen potrebne gnade in pomoči. — Le tako ti bode koristilo premišljevanje Kristusovega terpljenja in Jezusu boš čedalje podobniši; to pa je po besedah sv. Ludovika iz Granade kristjanu nar večja čast in lepota, da je podoben svojemu nebeškemu Učeniku, pa ne tako, kakor je Lucifer htel Njemu podoben biti, ampak kakor nas je Jezus sam učil, rekoč: Zgled sem vam dal, da tudi vi storite, kakor sem jaz vam storil.

Pasijon

ali terpljenje Gospoda našega, Jezusa Kristusa, po spisu vseh štirih evangelistov.

Približeval se je praznik opresnih kruhov, kateri se imenuje velika noč. In Jezus je rekel svojim učencem: Veste, da bo čez dva dni velika noč, in Sin človekov bo izdan, da bo križan. In veliki duhovni in pismarji so iskali, kako bi Jezusa umorili. Takrat so se zbrali veliki duhovni in starašine ljudstva v dvor velikega duhovna, kateri je bil imenovan Kajfež; in so se posvetovali, da bi Jezusa z zvijačo vjeli in umorili; bali pa so se ljudstva. Rekli so: Nikar v praznik, da kje hrup med ljudstvom ne vstane. Satan pa je šel v Judeža, kateri se je imenoval Iškarjot, ki je bil eden zmed dvanajsterih. In je šel in govoril z velikimi duhovni in s poglavarji, kako bi jim ga izdal, in jim je rekel: Kaj mi hočete dati, in jaz vam ga bom izdal? Oni pa, ko so to slišali, so se obveselili, in so mu obljubili trideset srebernikov. In je besedo dal in je iskal priložnosti, da bi jim ga izdal brez hrupa.

Prišel je pa prvi dan opresnih kruhov, ob katerem se je moralo klati velikonočno jagnje. Tedaj so pristopili učenci k Jezusu in so mu rekli: Kam hočeš, da gremo, in ti pripravimo, da boš jedel velikonočno jagnje? In pošlje dva svojih učencev, Petra in Janeza, in jima je rekel: Pojdita v mesto in vaju bo srečal človek, kateri ponese verč vode; pojdita za njim v hišo, v katero gre, in recita hišnemu gospodarju: Učenik ti reče: Moj čas je blizo, pri tebi hočem imeti veliko noč s svojimi učenci. Kje je moja gostilnica, kjer bom velikonočno jagnje s svojimi učenci jedel? In vama bo pokazal veliko obednico pogernjeno; ondi nam

pripravita. In njegova učenca gresta in prideta v mesto, in najdeta, kakor jima je bil povedal; in sta pripravila velikonočno jagnje.

Ko se je bil pa večer storil, je prišel z dvanajsterimi. In kedar je ura prišla, šel je k jedi, in dvanajsteri aposteljni ž njim. In jim je rekel: Iz serca sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden terpim. Zakaj povem vam, da od zdaj ga ne bom več jedel, dokler ne bo dopolnjeno v Božjem kraljestvu. In je vzel kelih, ter je zahvalil in rekel: Vzemite in razdelite si med seboj. Zakaj povem vam, da ne bom pil od tertnega sadú, dokler Božje kraljestvo ne pride.

In ko so večerjali, vstane od večerje, in dne iz sebe svoje oblačilo, in vzame pert, ter se opaše. Potlej vlije vode v medenico, in začne umivati učencem noge, in brisati s pertom, s katerim je bil opasan. Pride tedaj k Simonu Petru. In Peter mu reče: Gospod! ti meni noge umivaš? Jezus je odgovoril, in mu rekel: Kar jaz delam, ti zdaj ne veš, vedel pa boš potlej. Peter mu reče: Ne boš mi umival nog vekomaj ne. Jezus mu je odgovoril: Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj. Simon Peter mu reče: Gospod ne samo nog, ampak tudi roke in glavo. Jezus mu reče: Kdor je umit, ne potrebuje, kakor da noge umije, potlej je ves čist. Tudi vi ste čisti, pa ne vsi. Vedel je namreč, kdo je, kateri ga bo izdal; zato je rekel: Niste vsi čisti.

Potem, ko jim je bil noge umil, in vzel svoja oblačila, se je spet k mizi vsedel in jim rekel: Veste, kaj sem vam storil: Vi me kličete: Učenik in Gospod! in prav pravite, sem tudi. Ako sem tedaj jaz Gospod in Učenik vam noge umil, morate tudi vi eden drugemu noge umivati. Zgled namreč sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jaz vam

storil, tudi vi storite. — Resnično, resnično vam povem: Hlapec ni večí, ko njegov gospod; ne poslanec večí, ko tisti, kateri ga je poslal. Ako to veste, blagor vam bo, če bote to storili. Ne rečem od vas vseh; jaz vem, ktere sem izvolil. Ali da se dopolni pismo: Kteri z menoj kruh jé, bo vzdignil zoper me svojo peto. — Zdaj vam to povem, preden se zgodi; da, kedar se zgodi, verujete, da sem jaz. Resnično, resnično vam povem: Kdor sprejme, kterega pošljem, mene sprejme; kdor pa mene sprejme, sprejme njega, kateri me je poslal. In ko je bil Jezus to izrekel, je v duhu žalosten bil in je pričal in rekel: Resnično, resnično vam povem: Eden izmed vas me bo izdal, kateri jé z menoj. Učenci so se tedaj eden drugega pogledovali pomišljevaje, od kterega da govori. In silno žalostni so začeli sleherni reči: Gospod! ali sem jaz? On pa je odgovoril in rekel: Kteri pomaka z menoj roko v skledo, ta me bo izdal. Sin človekov gre sicer, kakor je pisano od njega; toda gorje tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan! Bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen tisti človek. Eden pa njegovih učencev, kterega je Jezus ljubil, je slonel na njegovih persih. Temu je tedaj pomignul Simon Peter in mu je rekel: Kdo je, od kterega govori? On tedaj se nasloni na persi Jezusove in mu reče: Gospod! kdo je? Jezus je odgovoril: Tisti je, kteremu bom jaz pomočen kruh podal. Judež pa, kateri ga je izdal, je odgovoril, rekoč: Učenik! ali sem jaz? Reče mu: Ti si rekel. In je pomočil kruh in ga dal Judežu Iškarjotu Simonovemu. In po grižljeji je šel satan v nja. Jezus mu tedaj reče: Kar misliš storiti, stori berž. Nobeden teh pa, kateri so pri mizi bili, ni vedel, čemu je to rekel. Eni namreč so menili, ker je Judež mošnjo imel, da mu je Jezus

rekel: Kupi, kar za praznik potrebujemo, ali da bi kaj ubogim dal.

Ko so pa večerjali, vzel je Jezus kruh, in ga je posvetil in razlomil, ter dal svojim učencem, in je rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo, katero bo za vas dano. Ravno tako je vzel tudi kelih, je zahvalil, in jim dal, rekoč: Pijte iz njega vsi! To je moja kri, nove zaveze, ktera bo za njih veliko prelita v odpuščanje grehov. — To storite v moj spomin. In so pili iz njega vsi.

Ko je bil Judež odšel, rekel je Jezus: Zdaj je Sin človekov poveličan, in Bog je poveličan v njem. Ako je Bog v njem poveličan, ga bo Bog tudi sam v sebi poveličal; in zdajci ga bo poveličal. Otročiči! še malo časa sem pri vas. Iskali me bote, in kakor sem Judom rekel: Kamor jaz grem, vi ne morete priti, tudi vam zdaj rečem. Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako bote ljubezen imeli med seboj. In ko so bili zahvalno pesem speli, šli so na oljsko goro.

Simon Peter mu reče: Gospod! kam greš? Jezus je odgovoril: Kamor jaz grem, zdaj ne moreš za menoj iti; potlej pa pojdeš za menoj. Peter mu reče: Zakaj ne morem zdaj za teboj iti? Gospod pa je rekel: Simon, Simon! glej! satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal, kakor pšenico. Jaz pa sem prosil za te, da ne jenja tvoja vera; in ti, kedar se boš nekdam spreobernil, poterdi svoje brate. Peter pa mu je rekel: Gospod! s teboj sem pripravljen v ječo in v smert iti. Svoje življenje bom za te postavil. Jezus mu je odgovoril: Svoje življenje boš za me postavil? Resnično, resnično ti povem, da nicoj to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil. Vsi se bote pohujšali to noč nad menoj; zakaj pisano je:

udaril bom pastirja, in razkropile se bodo ovce. Kedar vstanem, pojdem pred vami v Galilejo. Peter mu reče: Da bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, jaz vendar ne. Jezus pa je rekel: Povem ti Peter! petelin ne bo danes pel, preden trikrat utajiš, da me poznaš. On pa je še več govoril: Ako bi mi bilo tudi umreti s teboj, ne bom te zatajil. Ravno tako so pa tudi vsi rekli. Jezus jih je pa milo tolažil in učil: Vaše serce naj se ne prestraši. Verujete v Boga, tudi v me verovajte. V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč. In ko odidem in vam mesto pripravim, bom spet prišel, in vas bom k sebi vzel, da bote tudi vi, kjer sem jaz. In jaz bom Očeta prosil, in vam bo drugega Učenika dal, da pri vas ostane vekomaj. Ne bom vas zapustil sirot. — Jaz sem prava vinska terta, vi mladike Ako ostanete v meni, in moje besede v vas ostanejo, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo. Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil, ko vas. To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil. Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz odbral, torej vas svet sovraži. Spomnite se besed, ktere sem vam jaz govoril: Hlapec ni večji, kakor njegov gospod. Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali. Iz shodnic vas bodo devali; ura clo pride, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori. Tega pa vam od začetka nisem pravil, ker sem bil pri vas. In zdaj grem k Njemu, kateri me je poslal, in nobeden zmed vas me ne vpraša: Kam greš? Temuč, ker sem vam to govoril, je žalost napolnila vaše serce. Ali jaz vam resnico povem: Za vas je dobro, da jaz grem. Zakaj ako ne grem, Tolažnik ne bo k vam prišel; ako pa grem, vam ga bom poslal. Še malo, in me več ne

bote videli, in spet malo, in me bote videli, ker grem k Očetu. Resnično, resnično vam povem, da bote jokali in žalovali, svet pa se bo veselil; vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila; spet vas bom videl, in vaše serce se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nihče vzel. Na svetu bote britkost imeli; ali zaupajte, jaz sem svet premagal. To je Jezus govoril, in je vzdignil oči v nebo in je rekel: Oče, ura je prišla; pove-ličaj svojega Sina, da tvoj Sin tebe pove-liča: Jaz prosim za-nje, za te, ktere si mi dal, ker so tvoji. Sveti Oče! ohrani jih v svojem imenu. Ne prosim, da bi jih iz sveta vzel, ampak da bi jih hudega varoval. Pa ne prosim samo za nje, ampak tudi tiste, kateri bodo po njih besedi v mene verovali. Da bodo vsi eno, kakor ti Oče v meni, in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nas eno. Oče! hočem, da bodo tisti, ktere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jaz, da moje veličastvo vidijo.

Ko je bil to izgovoril; je šel s svojimi učenci čez potok Cedron, in je šel po navadi na oljsko goro. Za njim pa so šli tudi učenci. Tedaj je prišel ž njimi na pristavo, ki se jej pravi Getzemani, kjer je bil vert, v kterega je šel on in njegovi učenci. Vedel je pa tudi Judež, kateri ga je izdal, ta kraj, ker je Jezus s svojimi učenci pogosto tje hodil. Kedar je Jezus na mesto prišel, jim je rekel: Sedite tukaj, da grem tje, in molim. Molite, da ne pridete v skušnjavo. In vzame seboj Petra, Jakoba in Janeza; in začne prestrašen, žalosten in otožen biti, in jim reče: Moja duša je žalostna do smerti; ostanite tukaj in čujte. In je malo naprej šel, in se je odtegnil od njih za lučaj kamna, in je na kolena padel in molil, rekoč: Moj Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelih od mene, vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi. In pride k svojim

učencem, in jih najde spati, in reče Petru: Simon, spiš? Nisi mogel eno uro čuti? Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo. Duh je sicer voljen, ali meso je slabo. Spet je v drugič šel, in molil, rekoč: Oče moj! ako ne more memo iti ta kelih, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja. In ko se je vernil, našel jih je spet spati (njih oči namreč so bile trudne) in niso vedeli, kaj bi mu odgovorili. In jih je popustil, in spet šel, in tretjič molil, in ravno tiste besede govoril. Prikazal se mu je pa angelj iz nebes, kateri ga je pokrepčal. In ko so ga smertne težave obšle, je priserčniše molil. Njegov pot pa je bil, kakor kervave kaplje tekoče na zemljo. In pride v tretjič k svojim učencem, in jim reče: Spite zdaj in počivajte! Dosti je; ura je prišla, glejte! Sin človekov bo izdan v roke grešnikov. Vstanite! pojdimo! kateri me bo izdal, je blizo.

In ko je še govoril, glej! je Judež, eden dvanajsterih prišel, in ž njim straža in velika množica služabnikov od velikih duhovnov in farizejev z meči, in kolmi, s svetili in bakljami in orožjem. Dal jim je pa njegov izdajavec znamenje, rekoč: Kterega bom kušnil, tisti je, njega primite, in peljite ga varno. In ko je bil prišel, šel je pred njimi, in berž je k Jezusu stopil, in je rekel: Zdrav bodi Učenik! in ga je kušnil. In Jezus mu je rekel: Prijatelj! čemu si prišel? Judež! s kuševanjem izdaš Sina človekovega? In Jezus, ki je vedel vse, kar je imelo čez njega priti, je naprej stopil in je rekel: Koga iščete? Odgovorili so mu: Jezusa Nazarenskega. Jezus jim reče: Jaz sem. Stal je pa tudi Judež pri njih, kateri ga je izdal. Kadar jim je rekel: Jaz sem, so odstopili in padli na zemljo. Spet jih je tedaj vprašal: Koga iščete? Oni so pa rekli: Jezusa Nazarenskega.

Jezus je odgovoril: Povedal sem vam, da sem jaz; ako tedaj mene iščete, pustite te iti. — Da so se spolnile besede, ktere je rekel: Ktere si mi dal, nobenega zmed njih nisem zgubil.

Tedaj so pristopili in roke na Jezusa vergli, in ga prijeli. Kadar so pa, kateri so bili okoli njega, videli, kaj ima biti, so mu rekli: Gospod! ali naj mahnebo z mečem? Simon Peter tedaj, ki je meč imel, ga je izderl, in je mahnil po hlapcu velikega duhovna, in mu je odsekal desno uho. Hlapcu pa je bilo ime Malhus (Malh). Jezus pa je odgovoril in rekel: Jenjajte od tega. In se je njegovega ušesa dotaknil in ga je ozdravil. Tedaj je Petru rekel: Vtakni svoj meč v nožnice; zakaj vsi, kateri za meč prijemajo, bodo z mečem končani. Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, in mi bo poslal več ko dvanajst legijonov angeljev? Ne bom li pil keliha, ktere ga mi je Oče dal? Kako se bodo tedaj dopolnila pisma, ker se mora tako zgoditi? Straža tedaj, in poglavar in hlapci Judov so Jezusa popadli, in so ga zvezali. Tisto uro je Jezus velikim duhovnom in poglavarjem tempeljna in starašinam, ki so nad nja prišli, rekel: Kakor nad razbojnika ste prišli z meči in s kolmi me lovit; vsak dan sem sedel pri vas, in učil v tempeljnu, in me niste prijeli; toda to je vaša ura in oblast teme. Pa to vse se je zgodilo, da se dopolnijo pisma prerokov. Tedaj so ga njegovi učenci zapustili in so vsi zbežali.

In kateri so Jezusa vjeli, so ga peljali prvič k Anu; bil je namreč tast Kajfu, kateri je bil duhoven tisto leto. Bil je pa Kajfež tisti, kateri je bil Judom svet dal, da je bolje, da en človek umerje za ljudstvo.

Kteri so Jezusa vjeli, so ga peljali potem h Kajfu, velikemu duhovnu, kjer so se bili pismarji

in starašine sèšli. Veliki duhoven tedaj je vprašal Jezusa za njegove učence in njegov uk. Jezus mu je odgovoril: Jaz sem očitno govoril pred svetom, jaz sem vselej učil v shodnici in v tempeljnu, kamor se vsi Judje shajajo, in na skrivnem nisem nič govoril. Kaj mene vprašaš? Vprašaj tiste, kateri so slišali, kaj sem jim govoril; glej! oni vedó, kaj sem jaz govoril. Kadar je bil pa to rekel, je eden služabnikov, kateri je zraven stal, Jezusa za uho udaril, rekoč: Tako odgovarjaš velikemu duhovnu? Jezus mu je odgovoril: Ako sem krivo govoril, spričaj od hudega; ako pa prav, kaj me biješ? Veliki duhovni pa in ves zbor so iskali krivega pričevanja zoper Jezusa, da bi ga umorili, in ga niso našli, da si ravno je bilo veliko krivih prič pristopilo. Zakaj veliko jih je krivo pričevalo zoper njega, pa pričevanja se niso vjemala. Zadnjič pa ste prišli dve krivi priči, in ste krivo pričali zoper njega, rekoč: Mi smo ga slišali reči: Jaz morem podreti tempelj Božji, in v treh dneh ga spet sèzidati. In tudi njih pričevanje ni obstalo. In veliki duhoven je stopil v sredo, in vpraša Jezusa, rekoč: Ne odgovoriš nič na to, kar ti zoper tebe pričajo? On pa je molčal, in ni nič odgovoril. In veliki duhoven mu je rekel: Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin Božji? Jezus mu reče: Ti si rekel. Pa povem vam: Posihmal bote videli Sina človekovega sedeti na desnici moči Božje, in priti v oblakih neba. Tedaj je veliki duhoven raztergal svoja oblačila, rekoč: (Boga) je preklinjal, kaj potrebujemo še prič? Glejte! zdaj ste slišali preklinjevanje. Kaj se vam zdi? Oni pa so odgovorili in rekli: Smerti je vreden!

In možje, kateri so ga deržali, so ga zasramovali in bili. In so ga zakrivali, in ga v obraz

bili; in so ga vprašali, rekoč: Prerokuj, kdo te je udaril? In več drugega preklinjevanja so govorili zoper njega.

Peter pa je od daleč za njim šel do dvora velikega duhovna, in drugi učenec. Tisti učenec pa je bil znan velikemu duhovnu, in je šel z Jezusom vred na dvorišče velikega duhovna; Peter pa je stal zunaj pri vratih. Uni učenec tedaj, kateri je velikemu duhovnu znan bil, je vun šel, in je govoril z vratarico, in je Petra noter peljal. Zakurili so pa ogenj v sredi dvorišča hlapci in služabniki in so se greli. Stal je pa tudi Peter ž njimi, in se je grel, da bi videl konec. Ko ga je pa videla dekla vratarica, sedeti pri ognji, in ga je prav pogledala, je rekla: Tudi ta je bil ž njim. In pristopila je k njemu, rekoč: Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem. On pa je tajil vpričo vseh, rekoč: Nisem; žena! ne poznam ga! ne vem in ne umem, kaj praviš! In je vun šel na dvorišče, in petelin je zapel. Ko je pa skozi vrata šel, ga je videla druga dekla, in je rekla tistim, kateri so bili tam: Tudi ta je bil z Jezusom Nazarenskim! In kmalo po tem ga je drugi videl, in rekel: Tudi ti si zmed njih. Peter pa je rekel: O človek! nisem. In nekako uro časa potlej je nekdo drugi terdil, rekoč: Resnično, tudi ta je bil ž njim, ker je tudi Galilejec. In čez malo so zraven stoječi spet Petru rekli: Res si zmed njih; saj si tudi Galilejec, zakaj tvoj jezik te razodeva. In edea zmed hlapcev velikega duhovna, stric tistega, kteremu je bil Peter uho odsekal, mu reče: Te li nisem jaz videl na vertu pri njem? Peter je tedaj spet tajil: Ne poznam tega človeka, od kterega pravite. In zdajci je petelin v drugič zapel. In Gospod se je ozerl in je pogledal v Petra. In Peter se je spomnil besede, katero mu je Jezus

rekel: Preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil. In je vun šel, in je britko jokal.

Ko se je pa jutro storilo, sklenili so vsi veliki duhovni in starašine ljudstva zoper Jezusa, da bi ga v smert izdali, in so ga peljali v svoje zbirališče, rekoč: Ali si ti Kristus? povej nam. In jim je rekel: Ako vam povem, ne bote mi verjeli. Ako pa tudi vprašam, ne bote mi odgovorili, in me ne spustili. Odsihmal pa bo Sin človekov sedel ne desnici moči Božje. Vsi pa so rekli: Ti si tedaj Sin Božji? In je rekel: Vi pravite, da jaz sem. Oni pa so rekli: Kaj potrebujemo še pričevanja? Saj smo sami slišali iz njegovih ust! In vstala je vsa njih množica, in so ga zvezanega peljali in izdali Ponciju Pilatu, poglavarju dežele.

Tedaj ko je Judež, kateri ga je izdal, videl, da je obsojen, se je skesal, in je nazaj prinesel trideset srebernikov velikim duhovnom in starašinam, rekoč: Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri. Oni pa so rekli: Kaj je nam mar, ti glej! In je vergel od sebe srebernike v tempeljnu, in se je vernil, in je šel in se je z vervjo obesil. Veliki duhovni pa so vzeli srebernike, in so rekli: Ne spodobi se jih devati v tempeljnovno skrinjico; zakaj to je cena kervi. Sklenili so pa in kupili za nje lončarjevo njivo za pokopališče ptujcev. Zato je imenovana tista njiva Hakeldama, to je njiva kervi do današnjega dné. Tedaj se je dopolnilo, kar je bilo govorjeno po Jeremiji preroku, ki pravi: In so vzeli trideset srebernikov, ceno cenjenega, ktereга so skupčevali od Izraelovih otrok. In so jih dali za njivo lončarjevo, kakor mi je ukazal Gospod.

Peljejo tedaj Jezusa od Kajfa v sodnjo hišo. Bilo je pa zjutraj. In oni niso šli v sodnjo hišo, da bi se ne omadeževali, temuč da bi smeli jesti

velikonočno jagnje. Šel je torej Pilat vunkej, in je rekel: Kakošno tožbo imate zoper tega človeka? Odgovorili so in mu rekli: Ko bi ta ne bil hudodelnik, bi ti ga ne bili izdali. Pilat jim je tedaj rekel: Vzemite ga vi, in ga po svoji postavi sodite. Judje so mu tedaj rekli: Mi ne smemo nikogar umoriti. Da se je dopolnila Jezusova beseda, katero je govoril, ko je na znanje dal, s kakošno smertjo bo umrl. Začeli so ga pa tožiti, rekoč: Tega smo našli, da zapeljuje naš narod, in da brani cesarju davkov dajati, in pravi, da je on Kristus kralj. Pilat pa ga je vprašal, rekoč: Ali si ti kralj judovski? On pa je odgovoril in rekel: Ti praviš. In kadar je bil tožen od velikih duhovnov in staršim, ni nič odgovoril. Tedaj mu reče Pilat: Ali ne slišiš, koliko zoper tebe pričujejo? Ali nič ne odgovoriš? In mu ni odgovoril na nobeno besedo, tako, da se je poglavar silno čudil.

Šel je tedaj Pilat spet v sodnjo hišo, in je poklical Jezusa in mu rekel: Ti si kralj Judov? Jezus je odgovoril: Govoriš to sam iz sebe, ali so ti drugi povedali od mene? Pilat je odgovoril: Kaj sem jaz Jud? Tvoj narod in veliki duhovni so te meni izdali; kaj si storil? Jezus je odgovoril: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se moji služabniki pač bojevali, da bi ne bil Judom izdan; zdaj pa moje kraljestvo ni od tod. Pilat mu je tedaj rekel: Tedaj si ti kralj? Jezus je odgovoril: Ti praviš, da sem jaz kralj. Jaz sem v to rojen, in v to prišel na svet, da pričam resnici. Vsak, kateri je iz resnice, posluša moj glas. Pilat mu reče: Kaj je resnica? In ko je bil to rekel, je spet ven šel k Judom, in jim reče: Jaz ne najdem nobene krivice nad njim. Oni so pa še bolj silili, rekoč: Ljudstvo šunta, ker uči po vsi Judeji, začeni od Galileje do sem. Ko

je pa Pilat slišal Galilejo, je vprašal, ali je on Galilejec. In ko je zvedel, da je spod Herodove oblasti, poslal ga je k Herodu, kateri je bil tudi v Jeruzalemu tiste dni.

Herod pa, ko je Jezusa videl, se je silno obveselil; zakaj že zdavno ga je želel videti, ker je veliko slišal od njega, in je upal, da ga bo videl kak čudež storiti. In ga je opraševal z mnogimi besedami, on pa mu ni nič odgovoril. Veliki duhovni pa in pismarji so stali, in ga terdo težili. Herod pa s svojimi vojaki ga je zaničeval in zasramoval, in ga je oblekel v belo oblačilo, in ga je nazaj poslal k Pilatu. In postala sta prijatla Herod in Pilat tisti dan; zakaj poprej sta bila v sovraštvu med seboj.

Pilat pa je poklical velike duhovne, poglavarje in ljudstvo, in jim je rekel: Pripeljali ste mi tega človeka, kakor da bi odvrčeval ljudstvo, in glejte! jaz sem ga vpričo vas izprašal, in nisem našel nobene krivice nad tem človekom v tem, česar ga tožite. Pa tudi Herod ne; zakaj poslal sem vas bil k njemu, in glejte! nič smerti vrednega ni bilo najdenega nad njim.

Ob prazniku pa je poglavar navado imel ljudstvu izpustiti enega jetnika, kterega so hotli. Imel je pa takrat slovečega jetnika, kateri je bil imenovan Baraba. Ta je bil zavoljo nekega v mestu storjenega punta in uboja v ječo veržen. In ko je ljudstvo gori prišlo, začelo je prositi za to, kar jim je vselej storil. Pilat pa jim je odgovoril, rekoč: Kterega hočete, da vam izpustim, Baraba ali Jezusa, kateri je imenovan Kristus? Zakaj vedel je, da so ga bili iz nevošljivosti izdali. Kadar je pa sedel na sodnjem stolu, poslala je k njemu njegova žena, rekoč: Nič si ne dajaj opraviti s tem pravičnim; zakaj veliko sem terpela danes v sanjah zavoljo

njega. Ali veliki duhovni in starašine so pregovarjali ljudi, da bi prosili za Baraba, Jezusa pa pogubili. Poglavar pa je odgovoril, in jim rekel: Kterega teh dveh hočete, da vam izpustim? Zavpila je pa množica vsa kmalo, rekoč: Preč s tem, in spusti nam Baraba. Pilat jih je tedaj spet nagovoril, ker je hotel Jezusa izpustiti, in jim rekel: Kaj tedaj hočete, da storim s kraljem Judov? Oni pa so spet vpili: Križaj, križaj ga! On pa jim je v tretjič rekel: Kaj je pa ta huđega storil? Nič smerti vrednega ne najdem nad njim; pretepel ga bom in spustil. Ali oni so še bolj vpili, rekoč: Križan naj bo!

Na to je tedaj Pilat Jezusa vzel in gajžlal. Vojaki pa so ga peljali na dvorišče sodnje hiše, in skličejo vso trumo. In so ga slekli, in so mu škerlatast plašč ogernili. In so spletli krono iz ternja, in so mu jo na glavo djali, in terst v njegovo desnico, in so pred njega poklekovali in ga zasramovali, rekoč: Zdrav bodi, kralj judovski! in so vanj pljuvali, in mu jih za uho dajali, in terst jemali, in ga tolkli po glavi, in na kolena padali, ter ga molili.

Pilat je tedaj spet vunkej šel, in jim reče: Glejte! pripeljem vam ga vunkej, da spoznate, da ne najdem nad njim nobene krivice. (Jezus je tedaj vunkej prišel noseč ternjevo krono, in škerlatasto oblačilo.) In (Pilat) jim reče: Glejte, človek! Ko so ga tedaj videli veliki duhovni in služabniki, so vpili, rekoč: Križaj, križaj ga! Pilat jim reče: Vzemite in križajte ga vi; zakaj jaz ne najdem krivice nad njim. Judje so mu odgovorili: Mi imamo postavo, in po postavi mora umreti, ker se je Sina Božjega delal.

Ko je Pilat slišal to govorjenje, se' je še bolj bal. In je šel spet v sodnjo hišo, in je rekel

Jezusu: Od kod si ti? Jezus pa mu ni odgovoril. Pilat mu tedaj reče: Meni ne odgovoriš? Ne veš, da imam oblast te spustiti? Jezus je odgovoril: Ne bi imel nobene oblasti do mene, ko bi ti ne bilo od zgoraj dano. Zavoljo tega ima tisti, kateri me je tebi izdal večji greh. In odslej je iskal Pilat ga spustiti. Judje pa so vpili, rekoč: Ako tega spustiš, nisi cesarjev prijatelj; zakaj vsak, kateri se kralja dela, cesarju zopergovori.

Pilat tedaj, ko je to govorjenje slišal, je Jezusa vun pripeljal, in je sedel na sodnji stol, na mestu, katero se imenuje Litostrotos, po hebrejsko pa Gabata. Bilo je pa dan pripravljanja velike noči, okoli šeste ure, in reče Judom: Glejte, vaš kralj! Oni so pa vpili: Preč ž njim, preč ž njim, križaj ga! Pilat jim reče: Vašega kralja bom križal? Veliki duhovni so odgovorili: Nêmamo kralja razun cesarja. In oni so tiščali z velikim vpitjem, in so prosili, da naj bo križan; in njih vpitje je prihajalo čedalje večje.

Ko je pa Pilat videl, da nič ne opravi, temuč da večji hrup vstaja; vzel je vode, in si je roke umil vpričo ljudstva, rekoč: Jaz sem nedolžen nad kervjo tega pravičnega, vi glejte! In vse ljudstvo je odgovorilo in reklo: Njegova kri pridi na nas in naše otroke. In Pilat je prisodil, da bi se dopnila njih prošnja. Tedaj jim je izpustil Baraba, Jezusa pa jim je izdal, da bi bil križan.

Vzeli so pa Jezusa, in po tem, ko so ga zasmurovali, so mu slekli škerlat, in ga oblekli z njegovimi oblačili, in so ga vun peljali, da bi ga križali. In je svoj križ noseč vun šel na mesto, ki se imenuje mesto mertvaških glav, po hebrejsko pa Golgata. Gredé so dobili človeka iz Cirene, Simona po imenu, kateri je šel iz polja, očeta Aleksandrovega in Rufovega; tega so primorali, da

je nesel njegov križ. Šla je pa za njim velika množica ljudi in žen, ktere so jokale in ga milovale. Jezus pa se je proti njim obernal in je rekel: Hčere Jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj, in nad svojimi otroci. Zakaj glejte! dnevi bodo prišli, ob katerih porekó: Srečne so nerodovitne, in telesa, ktera niso rodila, in persi, ktere niso dojile! Takrat bodo začeli reči goram: Padite na nas! in hribom: Pokrite nas! Če namreč nad sirovim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim? Peljana sta bila ž njim tudi dva druga hudodelnika, da bi bila umorjena.

In so prišli na mesto, ki se imenuje Golgota, to je mesto mertvaških glav. In so mu dali piti vina z miro in žolčem zmešanega. In ko je bil pokusil, ni hotel piti. Ondi so ga križali, njega in hudodelnika, enega na desnej in enega na levej strani, v sredi pa Jezusa. In je bilo dopolnjeno pismo, ktero pravi: In med krivične je bil štet. Jezus pa je rekel: Oče odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo. Bila je pa tretja ura in so ga križali. Napisal pa je Pilat tudi napis; in ga je djal verh križa. Bilo je pa pisano: Jezus Nazarenski, kralj Judov. Ta napis je veliko Judov bralo; kraj namreč, kjer je bil Jezus križan, bil je blizo mesta. Bilo je pa pisano po hebrejsko, po gerško in po latinsko. Rekli so tedaj Pilatu veliki duhovni: Nikar ne piši: Kralj Judov. ampak da je on rekel: Kralj Judov sem. Pilat je odgovoril: Kar sem pisal, to sem pisal. —

Vojaki tedaj, ko so bili Jezusa križali, so vzeli njegova oblačila, (in so naredili štiri dele, vsakemu vojaku del), in suknjo. Suknja pa je bila brez šiva, od verha sceloma tkana. Rekli so tedaj med seboj: Nikar je ne režimo, ampak vadjajmo za-njo, čegava bode. Tako se je pismo dopolnilo, ki pravi: Razdelili

so moja oblačila med se, in za mojo suktnjo so vadljali. Vojaki so tedaj to storili, in so sedeli in ga varovali.

Ti pa, ki so memo hodili, so ga preklinjali, in s svojimi glavami majali in rekli: Aha! kako tempelj Božji poderaš, in v treh dneh spet sèzidaš; pomagaj sam sebi! Če si Sin Božji stopi s križa. Ravno tako so ga zasramovali tudi veliki duhovni s pismarji in starašinami vred, in so rekli: Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je Izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa, in verujemo vanj. V Boga je zaupal, naj ga zdaj reši, če ga rad ima. Saj je rekel: Sin Božji sem. Zasramovali so ga pa tudi vojaki, kateri so pristopili, in mu Jesiha ponujali, in rekli: Ako si ti kralj judovski, pomagaj si! Eden razbojnikov pa, ktera sta visela, ga je preklinjal, rekoč: Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama. Drugi pa je odgovoril, in ga je svaril, rekoč: Se tudi ti ne bojiš Boga, ker si v ravno tistem obsojenji? In midva sicer po pravici, zakaj po zasluženji svojih del prejemava; ta pa ni nič hudega storil. In je rekel Jezusu: Gospod! spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo. In Jezus mu je rekel; Resnično ti povem, danes boš z menoj v raji.

Poleg križa Jezusovega pa so stale njegova mati, in sestra njegove matere, Marija Kleofova, in Marija Magdalena. Ko je tedaj Jezus mater in učenca, kterege je ljubil, videl zraven stati, reče svojeji materi: Žena, glej, tvoj sin! Potlej reče učencu: Glej, tvoja mati! In od tiste ure jo je učenec k sebi vzal.

Bilo je pa okoli šeste ure, in tēma se je storila po vsej zemlji do devete ure. In solnce je otemnelo. In ob devetej uri je Jezus z velikim glasom zavpil, rekoč: Eli, Eli! lama sabaktani? To

je: Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil? Eni pa tam stoječih, to slišati, so rekli: Glejte! Elija kliče.

Po tem, ker je Jezus vedel, da je vse dokončano, da se je dopolnilo pismo, je rekel: Žejen sem! Stala je pa ondi posoda polna jesiha. Oni pa so gobo z jesihom napojili, in na hisop nataknili, ter mu jo k ustam podali. Drugi pa so rekli: Pusti, pogledjmo, ali pride Elija ga rešit! Kadar je bil tedaj Jezus jesiha vzel, je rekel: Dopolnjeno je! In Jezus je zavpil z velikim glasom: Oče! v tvoje roke zročim svojo dušo. In ko je to izrekel, je dušo izdihnil. (Tukaj se poklekne, in nekoliko preneha.)

In glej! zagrinjalo v tempeljnu se je pretergalo na dvoje od verha do tál; in zemlja se je potresla, in skale so pokale in grobi so se odperali, in veliko teles svetnikov, kateri so spali, se je obudilo. In so šli iz grobov po njegovem vstajenji, in so prišli v sveto mesto, in so se mnogim prikazali. Šotnik pa, in kateri so ž njim bili in Jezusa varovali, ko so videli potres, in kar se je zgodilo, so se silno bali, in so rekli: Resnično, ta je bil Sin Božji! In vsi ljudje, kateri so se bili sèšli to gledat, kadar so videli, kar se je zgodilo, so terkali na svoje persi, in se vernili. Vsi njegovi znanci pa, in žene, ktere so bile prišle za njim iz Galileje, med kterimi je bila Marija Magdalena, in Marija Jakoba manjšega in Jožefova mati, in Saloma, (ktere so tudi, ko je bil v Galileji, za njim hodile, in mu stregle), in veliko drugih, ktere so bile ž njim vred v Jeruzalem prišle, so od daleč stali in to gledali.

Judje tedaj, (ker je bil dan pripravljanja), da ne bi ostala na križu trupla v saboto, (tisti sabotni dan namreč je bil velik), so Pilata prosili, da bi se jim kosti poterle, in da bi se sneli. Vojaki so

torej prišli, in so prvemu sicer sterli kosti, in drugemu, kateri je bil ž njim križan. Ko so pa do Jezusa prišli, so videli, da je že mertev, in mu niso kosti sterli, ampak eden vojakov je s sulico njegovo stran odperl, in zdajci je tekla kri in voda iz nje. In kateri je videl, je pričeval, in resnično je njegovo pričevanje; in on ve, da resnico govori, da tudi vi verujete. To se je namreč zgodilo, da je pismo dopolnjeno: Nobene kosti mu ne sterite. In spet drugo pismo pravi: Gledali bodo vanj, kterega so prebodli.

Ko se je pa večer storil, prišel je neki bogat človek iz Arimateje, judovskega mesta, po imenu Jožef, imeniten svetovavec, dober in pravičen mož, (ta ni bil privolil v njih svet in djanje), kateri je tudi sam čakal Božjega kraljestva, in kateri je bil tudi sam učenec Jezusov, toda skrivaj zavoljo strahu pred Judi; in je serčno šel k Pilatu, in je prosil, da bi snel Jezusovo telo. Jožef pa je kupil tenčice, in ga je snel. Prišel je pa tudi Nikodem, kateri je bil vpervič po noči k Jezusu prišel, in je prinesel zmesi mire in aloe sto liber. Vzela sta tedaj Jezusovo telo, in ga zavila v tenčico z dišavami vred, kakor je pri Judih šega pokopovati. Bil je pa na tistem kraji, kjer je bil križan, vert, in na vertu nov grob, v kterega še nihče ni bil položen, kterega je bil dal Jožef izsekati v skalo. Tam sta tedaj zavoljo dneva pripravljanja Judov Jezusa položila. In Jožef je zavalil velik kamen k durim groba, in je šel. Šle so pa za njim tudi žene, ktere so bile z Jezusom prišle iz Galileje, in so sedele grobu nasproti, in gledale, kam in kako je bilo položeno njegovo telo. In so se vernile, ter so pripravile dišav in mazil; in v saboto sicer so bile pri pokoji po postavi.

Drugi dan pa, kateri je po pripravljanji, so se

zbrali veliki duhovni in farizeji k Pilatu, rekoč: Gospod! spomnili smo se, da je ta zapeljivec, ko je še živ bil, rekel: Čez tri dni bom vstal. Ukaži tedaj grob obvarovati do tretjega dne, da kje ne pridejo njegovi učenci, in ga ne ukradejo, in ne rekó ljudstvu: Od mertvih je vstal; in poslednja zmota bo hujša od prve. Pilat pa jim je rekel: Imate stražo, pojdite, obvarujte, kakor veste. Oni pa so šli, in so grob obdali z varhi in kamen zapečatili. —

Obredi in nauki za veliko saboto.

Česa nas spominja velika sabota in zakaj se tako imenuje?

Velika sabota nas spominja, da je Jezusovo teló v grobu počivalo med tem, ko je njegova duša šla pred pekel, po-božne duše stare zaveze tolažit, jim naznanovaje doveršeno odrešenje.

Imenuje se pa velika sabota, ker je Jezus Kristus, ki je najsvetejši, in naš posvečevavec, danes v grobu počival in se danes kerstna voda blagoslavlja, s katero se človek k novemu, svetemu življenju posveti.

Kteri obredi so ta dan v cerkvi navadni in kaj pomenjajo?

Sveto mešo sme, kakor v četrtek, tudi ta dan le en mešnik v slednji farni cerkvi brati; sv. obhajilo se kakor veliki petek tako tudi danes zdravim vernim ne deli; altarji so tudi še brez vseh lepotij, brez pertov, tabernakelj je od-pert in prazen, britka martra v posebnem kraju na črni blazinici na tleh leži, zunaj Božjega groba v cerkvi nobena luč ne gori, ne na altarjih, ne pred altarji, ne v svetilnicah; vse naznanja, da Jezus v grobu počiva.

Vendar pa molitve in opravila velike sabote že vse na vstajenje Jezusovo merijo; in so te le:

1. Blagoslavljanje ognja. — Pred cerkvijo se iz kremená ukreše ogenj, s katerim se nekoliko derv ali oglja zažge; — ta ogenj mešnik blagoslavlja, in ž njim se potem vse tri sveče na stalnici s tremi roglji užgó.

Zakaj se danes nov ogenj iz kremenca izkreše, blagoslavlja in ž njim sveče in lampe v cerkvi prižgó?

V starodavnih časih bila je navada, da so vsaki dan, pozneje vsaj vsako saboto nov ogenj izkreševali in blagoslavljali, ter ž njim sveče v cerkvi prižigali. V ednajstem stoletji pa se je jela ta navada v cerkvi opuščati in ostala je še za veliko saboto.

Ogenj se iz kremenca izkreše v znamenje, 1. da je Jezus podlagni ali stalni kamen našega zveličanja, kterega so Judje zavergli, cerkvi pa je vogelni kamen; 2. da je Sin Božji luč sveta, ktera je pri smerti Jezusovi nekako ugasnila, pri vstajenji njegovem se pa tim svitileje zasvetila; 3. naj bi ta luč s svojo svetlobo in svetim ognjem nas napolnila na tem in na unem svetu.

Ogenj se blagoslavlja, ker cerkev želi, naj bi bilo vse posvečeno, kar se rabi pri službi Božji, in ker nam pripodbuje Kristusa, ki je ogenj svete ljubezni z nebes na svet prinesel, da bi v nemal vsa serca.

Potem mešnik pet kadilnih zern za velikonočno svečo blagoslavlja.

Kaj pomenja stalnica s tremi roglji in svečami?

Ko so se ostanki sv. olja na blagoslovljenem ognju sežgali, se duhovščina v cerkev v procesiji podá. Dijakon nese stalnico s tremi roglji, na vsaki rogelj je nataknjena bela sveča; k velikemu altarju gredé se sveča za svečo z blagoslovljenim ognjem užgé, in sicer prva precej pri vstopu v cerkev, druga sredi cerkve, tretja pred velikim altarjem. Ko je vsaka sveča užgana, dijakon s stalnico vselej poklekne, in vsi drugi ž njim vred, dijakon povzdigne glas ter zapoje: „Luč Kristusova“ (Lumen Christi); vsi drugi duhovni mu poje odgovorijo: „Bogu bodi hvala (Deo gratias), namreč zato, da smo po Kristusu spoznali trojedinega Boga. Zakaj stalnica s tremi roglji in svečami pomenja presveto Trojico.

Kaj pomenja velikonočna sveča?

Drugo opravilo veliki saboti lastno je blagoslavljanje velikonočne sveče, ki nam pomeni Jezusa od smerti vstalega.

Ko se sveča začne blagoslavljati, še ne gori, v znamenje, da Gospod še počiva v grobu. Začne se blagoslavljati s prelepo hvalno pesmijo na častito vstajenje Kristusovo; med

petjem dijakon pet blagoslovljenih kadilnih zern v podobi križa vanjo vtakne, kar pomeni maziljenje Jezusovega telesa in pet ran Gospodovih; potem s triroglja eno svečo sname, ter ž njo velikonočno svečo prižge v znamenje, da se je Jezus s svojo Božjo vsegamogočnostjo oživil; in poslednjič tudi vse svetilnice po cerkvi prižge.

Blagoslovljena velikonočna sveča se na evangeljsko stran k altarju postavi, in se odslej do praznika vnebohoda pri vsaki slovesni službi Božji prižiga. Pozneje se tudi vse druge sveče na altarji prižgó, v znamenje, da se vsa luč, t. j. po aposteljnih razširjeni nauk, od Kristusa izhaja.

Nekteri pomen velikonočne sveče takole razlagajo: Vosek pomeni truplo, stenj ali toht dušo Jezusovo, luč pa njegovo Božjo natoro; torej cela sveča Jezusa samega. Ta luč je bila predpodobljena po oblačnem in ognjenem stebru, ki je Izraelove otroke peljal iz Egiptčanske sužnosti, kakor nas je Kristus, naša prava luč, osvobodil satanove sužnosti. — Pet jamic, ki se v svečo narede, pomeni petero Jezusovih ran, in pet kadilnih zern pomeni dišave, s katerimi je bilo Jezusovo truplo maziljeno.

Prižgé se pa z eno svečo iz triroglja najpred velikonočna sveča in potem vse druge sveče, v spomin: a) da je Kristus od Očeta luči od vekomaj rojen, tedaj Bog od Boga, luč od luči; b) da vse razsvetljenje človekovo pride od Boga po Kristusu, ki je luč sveta, in se z gnado svetega Duha čez nas vse izliva. (2. Kor. 4, 6.)

Ktero je tretje opravilo na veliko saboto in kaj pomenja?

Bere se dvanajst oddelkov iz svetega pisma stare zaveze, v katerih se pripovedujejo poglobitna prerokovanja in predpodobe, ki so se nad Jezusom spolnile. Nanašajo se pa na kerst, s katerim se prerodimo v Kristusu k novemu življenju.

Ktero je četrto opravilo na veliko saboto?

Četrto opravilo je slovesno blagoslavljanje ali žegnanje kerstne vode, kar se godi vsako veliko in binkoštno saboto, v spomin, da je svoje dni cerkev odraščence ob teh dneh kerščevala.

Blagoslavlja se pa kerstna voda prav slovesno in z mnogoterimi obredi, da bi se spoznalo, kako svet je kerst in koliko koristi duši donaša, naj bi se torej pobožno delil, prejemal in bolje spoštoval.

Kerstna voda pomeni Kristusovo kri, ktera očičuje naše duše in razdene hudičevu oblast do nas; zatorej je nekako podoba rudečega morja, v katerem se je potopil Farao s svojo vojsko.

Kako se kerstna voda blagoslavlja in kaj pomenjajo obredi?

1. Duhovnik vodo, v veliki posodi pripravljeno, z roko v. podobi križa razdene, v znamenje, da ima sveti kerst posvečujočo moč od daritve Kristusove na križi;

2. se z dlanjo vode dotakne, v znamenje, da bo nad to vodo stal sv. Duh s svojo milostjo, in bo očistil vse, ki bodo kerščeni ž njo;

3. nad vodo tri križe zapored z roko naredi in potem nekoliko vode na vse štiri kraje sveta pluskne; — to pomenja prošnjo, naj bi bila vsem ljudem vseh narodov v zveličanje Jezusova daritev na križi, od ktere ima sv. kerst svojo moč;

4. potem v vodo trikrat dihne, v znamenje, da svojo moč zadobi od Boga. Tako je nek taj Stvarnik dihnil v prvega človeka ter ga oživil; tako je tudi Kristus vdihnil aposteljnem svetega Duha, kteri s svojo gnado in močjo kerščence vnovič oživlja in posvečuje.

5. Duhovnik prižgano velikonočno svečo trikrat v vodo potakne, vsakokrat globokej, in pri tem ponavlja trikrat prošnjo: „Stopi naj v to vodo moč sv. Duha,“ kar pomeni, naj bodo kerščenci s pomočjo sv. Duha vedno bolj razsvetljeni z lučjo Jezusovega nauka in čedalje bolj spoznali, da je ta nauk res od Boga in da bodo očiščeni vseh grehov.

6. Potem vzame mešnik nekoliko te blagoslovljene vode v malo posodo, iz ktere pričujoče verne po cerkvi gredé kropi, v opomin, da naj se vsi Bogu serčno zahvalijo za gnade, pri sv. kerstu prejete; te blagoslovljene vode iz velike posode tudi verni na dom jemljejo. Verne pa kropljenje z blagoslovljeno vodo opominja, da so sicer po svetem kerstu posvečeni; če so pa grešili, morajo se vnovič očistiti s solzami resnične pokore.

7. Zdaj se z blagoslovljeno vodo napolni kotlič ali pa kerstni kamen in v vodo vlije nekoliko sv. kerstnega olja, potem nekoliko sv. križme in poslednjič obojega ob enem, v znamenje gnad, ki se delé pri sv. kerstu.

8. Po doveršenem blagoslavljanji se mešnik verne k velicemu altarju, se na stopnjice altarjeve vleže na obraz

ter ležé poje litanije. — Z litanijami vse svetnike na pomoč kliče, naj bi se po njih priprošnji vsi ljudje vdeležili gnad sv. kersta; na obraz se pa vleže zato, da spoznava svojo nevrednost in ponižnost, in serčne želje po uslišanji; naj bi se vsi ljudje v večnem zveličanji zedinili z Božjimi svetniki.

Kaj je vernim storiti pri blagoslavljanji kerstne vode?

1. Hvaležno naj se spominjajo velike gnade in sreče svetega kersta in za to gnado naj se priserčno zahvalijo; 2. terdno naj sklenejo, zvesto ohraniti kerstno nedolžnost, zgubljeno pa spet zadobiti po vredni pokori. Spodobi se posebno danes, da se ponavljajo kerstne obljube t. j. naj se moli apostolska vera in obudijo tri Božje čednosti s popolnoma grevengo, poslednjič pa naj se reče z ustmi in sercem: „Odpovem se hudiču in vsemu njegovemu djanju, in vsemu njegovemu napuhu, vabljenju in nasvetovanju.“

Kako se opravlja sveta meša na veliko saboto?

Daritev sv. meše se opravlja v beli obleki, pa nêma vvoda. Vvod sv. meše je bil nekđaj cel psalm, ki se je pel med tem, ko je ljudstvo v cerkev dohajalo; to noč pa je bilo ljudstvo že v cerkvi zbrano, in zatorej ni bilo treba psalma prepevati; zatega del danešnja meša nema vvoda. Ker je bila v starih časih ta meša po noči, zato se njene molitve vjemajo z nočjo in z vstajenjem Kristusovim. Ko mešnik „Glorija“ zapoje, vsi zvonovi v zvoniku in zvončeki po cerkvi zadoné veselo oznanovaje častito vstajenje Jezusovo.

Po prebranem listu mešnik veselo „alelujo“ trikrat vselej z nekoliko vzdignjenim glasom zapoje, ki se mu enako na koru odpeva.

Kaj pomenja beseda: Aleluja, ki se poje o veliki noči?

Beseda „aleluja“ se zlasti o veliki noči in vsem velikonočnem času pogostoma pristavlja mešnim in drugim cerkvenim molitvam. Vzeta je iz hebrejskega jezika in v našem jeziku poménja: „hvalite Gospoda“ ali „Bog bodi hvaljen“. S pogostim ponavljanjem te besede nas cerkev opominja, naj se ljubemu Zveličarju brez prenehanja zahvaljujemo ter ga hvalimo zavoljo njegovega častitljivega vstajenja. Sv. Avguštin tej navadi še drug lep vzrok pridene, rekoč: „Ve-

likonočni čas (od velike noči do binkošti) nam pomenja večno življenje v nebesih, kjer bomo, s svetniki zedinjeni, Boga brez prenehanja hvalili; postni čas pa je podoba sedanjega minljivega in betežnega življenja, kjer nam je s hudim nagnjenjem vojskovati se, grehe objokovati in po nebeški domačiji zdihovati in hrepeneti. V sedanjem življenji še le pričakujemo večnega zveličanja, deležni ga pa še nismo. Torej se aleluja pristuje veselemu velikonočnemu času, ne pa žalostnemu postu.“ — Beseda aleluja se sicer rabi tudi o družih letnih časih, čeravno ne tako pogostoma, ker smo Jezusu vedno hvalo dolžni zavolj njegovega vstajenja, zlasti se pa rabi ob nedeljah, ker je vsaka nedelja spomin zveličarjevega vstajenja.

Cerkvena molitev. O Bog, ki to presveto noč s častjo Gospodovega vstajenja razsvetljuješ, ohrani v novem zarodu Tvoje družine duha svojih otrok, ktere ga si jim podelil, da ti, ponovljeni na telesu in duši služijo s čistim srcem, po istem Gospodu našem . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Kološanov
3, 1—4.

Bratje! ako ste vstali s Kristusom, iščite, kar je gori, kjer je Kristus, sedeč na desnici Božji; hrepenite po tistem, kar je zgorej, ne pa po tem, kar je na zemlji. Zakaj umerli ste, in vaše življenje je skrito s Kristusom v Bogu. Kadar se bo pa prikazal Kristus, vaše življenje, takrat se bote tudi vi prikazali ž njim v časti.

Razlaga. Sveti Pavl nas opominja: Ker smo po svetem kerstu grehu odmerli in k novemu, svetemu življenju vstali, naj pustimo posvetne želje in hrepenimo po tem, kar je gori, po večnem zveličanji v nebesih. — Naše življenje naj bo skrito v Kristusu, kakor je Kristus skrit v Očetu do sodbe, pred svetem nepoznan in zaničevan. Svetu moramo odmreti, kakor drevo po zimi, ki nêma perja, pa ima zdravo korenino, kadar pa pride po-

letje, drevo oživi, poganja perje in cvetje in sad obrodí. Ko se bo prikazal Kristus v svojem veličastvu na sodnji dan, prikazali se bodo ž njim in v njegovi časti tudi udje Jezusovega telesa, njegove svete cerkve.

Evangelje sv. Matevža 28, 1—7.

Zvečer sabote pa, ko se prvi dan tedna zasveti, je prišla Marija Magdalena, in una Marija, gledat groba. In glej! velik potres je vstal. Zakaj angelj Gospodov je prišel z nebes, in je pristopil ter kamen odvalil in nanj sedel. Njegovo oblačje pa je bilo kakor blisk, in njegovo oblačilo kakor snég. Od strahú pred njim so varhi strepetali, in so bili kakor mertvi. Angelj pa je pregovoril in ženam rekel: Nikar se ne bojte! zakaj vem, da iščete Jezusa, kateri je bil križan. Ni ga tukaj; vstal je namreč, kakor je rekel. Pridite in poglejte kraj, kamor je bil Gospod položen. In berž pojdite, in povejte njegovim učencem, da je vstal; in glejte! pred vami gre v Galilejo, tamkej ga bote videli. Glejte! pred sem vam povedal.

Kaj nas uči to evangelje?

Žene so zarano vstale in šle k grobu Jezusa iskat. Tudi mi moramo zgodej vstati in Jezusa iskati, to je, preden se na svoja opravila podamo, storimo dober namen, pobožno molimo in svete želje obudimo!

Kaj je še posebnega v današnji sv. meši?

„Kredo“ ali vera se ne moli in Agnus Dei se ne reče, zato, ker so nekđaj, in v Rimu še dan današnji „kredo“ ali vero kerščenci molijo; „Agnus Dei“ ali Jagnje Božje se je že v litanijah pelo.

Kušljej ali poljubek mirú se ne daje, ker še ni rekel Kristus učencem: „Mir vam bodi.“

Po mešnikovem obhajilu se molijo slovesne kratke večernice, ker je današnji dan podoba večne sabote v nebesih, kjer ni več večernic, to je, tisti dan nema konca.

Opomin. Obišči tudi danes sveti grob, moli Kri-

stusa v nar svetejšem zakramentu, zahvali se Njemu za njegovo terpljenje, smert in za naše odrešenje, počasti tudi njegovo prežalostno mater Marijo! Zvečer pa pridi k slovesnej procesiji v spomin Kristusovega vstajenja.

Na veliko saboto zvečer.

Velike sabote popoldné nam predočuje velikonočno jutro; torej se ob določenem času vesele, velikonočne jutranjice pojó.

Po dokončanih jutranjicah mešnik z drugo duhovščino gre v Božji grob, ondi presveto Rešnje telo s kadihom pokadi, z monštrance belo tanko ogrinjalo sname, in monštranco v roke primši trikrat vselej z zvišanim glasom zapoje: „Alelujo“, ravno tako mu pevci odpojó; potem mešnik prične velikonočno pesem: „Kristus je od smerti vstal.“ Na to se presveto Rešnje telo v procesiji iz cerkve nese med petjem in zvonjenjem, da vstalega Zveličarja moli keršanska obilna množica, ki se je zbrala k svetemu pravilu. — V cerkev vernivši se, mešnik presv. Rešnje telo na altar postavi, hvalno pesem „Te Deum laudamus“ zapoje, in potem s presv. zakramentom vernim slovesni blagoslov da. —

Velika noč.

Kaj je velika noč?

Velika noč je spomin tiste svete noči, v kateri se je Jezusova duša spet s svojim telesom sklenila in je naš Zveličar kakor zmagavec smerti in pekla ves častitljiv iz groba prišel; velikonočno nedeljo ali o vuzmi obhajamo spomin častitljivega vstajenja Jezusa Kristusa.

Ta god in praznik je v katoliški cerkvi vedno bil prvi in pglavitni dan, ali kakor ga sv. Gregor imenuje, „največi vseh praznikov in kralj vseh dni.“ S tém, da je Kristus od smerti vstal, je svetu neoveržljivo dokazal, da je On res od Boga poslani Odrešenik in Zveličar sveta, da je torej njegov nauk Božji nauk in čista resnica, in nas je zagotovil, da bomo tudi mi vsi enkrat od smerti vstali.

Kaj pomenja beseda „Pascha“, kakor imenuje cerkev veliko noč?

Cerkev imenuje ta god „Pascha“ — praznik; to pa je hebrejska beseda in se po naše pravi „memohod.“ Začetek tej besedi je bil tale.

Izraelci so bili v Egiptu za časa Faraonov silno stiskani, da se Bogu smilijo. Bog sklene jih rešiti iz sužnosti in si izvoli v ta namen Mojzesa in Arona. Najpred tepe Bog Egipčane z deseterimi šibami, in ko s tem nič ne opravi, pošlje svojega angelja o polnoči, da pomori vse pervorojeno po Egiptu, od pervorojenega sina faraonovega do pervorojenca kake sužnje. Izraelcem pa je bilo po Mojzesu in Aronu napovedano: Naj se tisto noč pripravijo na odhod. V vsaki hiši ali družini naj zakoljejo jagnje, in ž njegovo kervjo naj pomažejo podboje in naddurje. Izraelci storijo, kakor jim je bil Gospod ukazal. In angelj Gospodov je šel memo prebivališč, kjer so bile duri z jagnjetovo kervjo poškopljene, Egipčanom pa je pomerlo vse pervorojeno. Izraelci so se hvaležno spominjali té noči in čudne rešitve ter so jo imenovali „Fase“, „Pascha“, memohod Gospodov.

Pa tudi naša cerkev z vso pravico ta god „fase“ ali „Pascha“ imenuje, zakaj dan vstajenja Jezusovega je zares memohod, in sicer memo žalosti v veselje, memo smerti v življenje, memo satanove sužnosti v prostost otrok Božjih.

Kje je bila duša Jezusova od smerti do njegovega vstajenja?

Ko je Jezus na križi umerl, ločila se je njegova duša od telesa, vendar njegova Božja natora se ni ločila, ne od duše, ne od telesa. Med tem, ko je Jezusovo truplo v grobu počivalo, je šla njegova duša pred pekel, to je v tisti kraj, kjer so pravične duše stare zaveze čakale odrešenja. Ondi duše sicer niso terpele, pa vendar Božjega obličja še niso gledale, ker izvirnega greha še niso bile čiste. Tém pravičnim je šla Jezusova duša naznanit, da je rešenje blizo, in s tem jih tolažiti.

Ktera posebna opravila so o veliki noči navadna?

Vsa opravila velikonočnega praznika naznanjajo veselje nad vstajenjem Gospodovim; so pa tale:

1. Altarji so, kolikor cerkev premore, okinčani, na veliki altar je postavljena podoba vstalega Jezusa z beloru-

dečim bandercem v roki, ker je smert in pekel premagavši iz groba vstal, ter nam mir s svojo kervjo zadobil; zraven velikega altarja pri vsaki očitni službi Božji velikonočna sveča gori.

2. Duhovni se oblačijo v najlepša bela oblačila, ki jih ima cerkev; pri sv. meši se pa po zbranem listu „aleluja“ večkrat ponavlja in tudi besedam „Ite missa est“ konec meše se pristavite dve aleluji, ki verne opominjate, da se naj tudi doma spominjajo Gospodovega vstajenja.

Vsaka keršanska družina in še celo najubožniša družinica si za ta dan nekoliko mesá, kruha, jajc in hrena preskerbi, si jih da blagosloviti ter jih veselo vživa in kaj rada prijatlom in znancem in še celo tujcem ž njimi postreza.

Cerkev blagoslavlja te jestvine vernim v spomin, da se po opravljenem postu ne smejo vdati požrešnosti, temuč da naj hvaležno in zmerno jedi vživajo, kar jim jih je treba k življenju.

Od starodavnih časov so v navadi pirhi ali pi-sanke, t. j. kuhana in rudeče pobarvana jajca, ki tudi naznanjajo vstajenje Gospodovo. Jajčeva lupina naznanja Jezusov grob, kterege je Jezus iz lastne moči prederl; rudeča barva pa veselje, ki ga zlasti nedolžni otročiči s pirhi imajo.

Velikonočni praznik se v cerkvi vso osmino obhaja v znamenje vednega veselja nad Jezusovim vstajenjem; zapovedan praznik je pri nas dandanešnji pa le še pondeljek.

Vvod sv. meše: „Vstal sem, in sem pri tebi, aleluja! Ti si svojo roko nad mene stegnil, aleluja! Čudovitna je za me tvoja vednost, aleluja, aleluja!“

„Gospod! preiskuješ me, in me poznaš; ti poznaš mojo sejo in moje vstajenje.“ (ps. 138.)

Cerkvena molitev. O Bog! ki si dandanešnji dan po svojem Edinorojenem smert premagal in nam vrata večnosti odklenil, pomagaj, da svete obljube, ki jih v nas zbujaš, s Tvojo gnado dopolnujemo; po istem Gospodu našem.

Berilo iz I. lista sv. Pavla apost. do Korinčanov 5, 7—8.

Bratje! postergajte stari kvas, da bote novo testo,

kakor ste opresni. Zakaj naše velikonočno jagnje Kristus je darovano. Obhajajmo tedaj veliko noč, ne v starem kvasu, tudi ne v kva-u hudobije in malopridnosti, ampak v opresnih krutih čistosti in resnice.

R a z l a g a. Preden se Judje zaklali velikonočno jagnje, morali so iz hiše spraviti ves kvas, da so imeli čisto opresen kruh za velikonočne pojedine. Na to šego Mojzesove postave meri sv. apostelj, ko pravi: „Postergajte stari kvas.“ — Naše pravo velikonočno Jagnje je Jezus Kristus, ker se je na Njem vse dopolnilo, kar se je godilo z judovskim velikonočnim jagujetom. Zato gre tudi nam postergati stari kvas; to je, vse svoje storjene grehe moramo resnično obžalovati, zgrevano se jih spovedati in jih potem popustiti, da bomo vredno zavžih velikonočno Jagnje, Jezusa Kristusa, v svetem obhajilu.

Reči danes in to celo osmino večkrat s cerkvijo: „Aleluja! Slavite Gospoda, ker je dober, in vekomaj terpi njegova milost, aleluja! To je dan, ki ga je Bog naredil, radujmo se in veselimo se v njem, aleluja! Naše velikonočno jagnje je Kristus, ki je bil za nas darovan, aleluja!“

Evangelje sv. Marka 16, 1—7.

Tisti čas so Marija Magdalena in Marija Jakobova, in Salome kupile dišav, da bi prišle in Jezusa mazilile. In prvi dan po saboti so prišle celo zgodaj k grobu, ko je solnce izhajalo. In so rekle med seboj: Kdo nam bo odvalil kamen od dur groba? In so se ozerle, ter so videle kamen že odvaljen; bil je namreč silno velik. In so šle v grob, in so videle mladenča sedečega na desni, ogerljenega z belim oblačilom, in so ostermele. On pa jim reče: Nikar se ne ustrašite! Jezusa iščete Nazarenskega križanega; vstal je in ni ga

tukaj! Glejte kraj, kamor so ga bili položili. Pojdite pa, povejte njegovim učencem, in Petru, da gre pred vami v Galilejo; tam ga bote videle, kakor vam je rekel.

Zakaj so svete žene kupile dišav, da bi Jezusovo truplo mazilile?

Pri Judih je bila navada merliče maziliti. Ker pa žene tega niso mogle storiti pred Jezusovim pogrebom zavoljo dné pripravljanja ali velike sabote, so precej po saboti z arano kupile dišav in so ž njimi hitele k grobu, da bi še mertvemu Jezusu skazale svojo ljubezen. Torej iz ljubezni do Kristusa so žene to storile, uči nas sv. Gregor. Učimo se od njih, da naj naša ljubezen do Boga ne bo mlačna in lena; brez odlašanja storimo, kar Bogu dopada!

Ali je Bogu dopadla pobožnost teh tréh svetih žen?

Gotovo je dopadla Bogu. Zakaj, ko se pogovarjajo, kdo nam bo kamen odvalil, bil je že odvaljen, in angelj jih je potolažil in jim povedal, da je Kristus vstal. — Dela keršanskega usmiljenja so Bogu vselej všeč; karkoli storimo ubogim, nam bo Kristus povrnil ravno tako, kakor da bi bili storili Njemu samemu. (Mat. 25, 40).

Zakaj je angelj poslal žene k Jezusovim učencem in posebno k Petru?

Ker so bili učenci silno žalostni in pobiti zavoljo Jezusove smerti in ker so bili poklicani vsemu svetu oznanovat, da je Kristus od smerti vstal. Peter pa je bil poglavar aposteljnov, in ker je bil trikrat Kristusa zatajil, je bil silno žalosten in malodušen; zato je bilo treba njega najpred potolažiti.

H čemu nas spodbada Kristusovo vstajenje?

Kristusovo vstajenje nam je močen opomin, naj tudi mi ž njim po duhu vstanemo in za naprej novo življenje živimo. (Rim. 6, 4.) Opustimo vsak greh, ogibajmo se grešnih priložnost, znebimo se slabih navad, krotimo hudo poželjenje, in doprinašajmo dobra dela, da si ž njimi služimo nebesa!

Z dihljej. Veselim se, o moj Jezus! da si zopet zmagovalno iz groba vstal. Po tej zmagi, s

ktero si prevladal smert, hudiča in pekcl, dodeli tudi nam moč, da bomo mogli vkrotiti hudo nagnenje, hoditi v novem življenji, in da v nobeden smertni greh več ne pademo. Amen.

Djanski nauk.

Jezus Kristus je s svojo smertjo na križi in s svojim vstajenjem Božji pravici popolnoma zadostoval in ves človeški rod odrešil; (Rimlj. 6, 4.) vendar bi bilo krivo, če bi mislili, da nam ni več treba se pokoriti, delati in vojskovati se za zveličanje. Tudi Izraelci so morali še dolgo potem, ko so bili po Mojzesu rešeni iz Egiptovske sužnosti, vojskovati se z mnogoterimi sovražniki, preden so prišli v obljubljeno deželo in jo posedli.

Kristus nas je sicer tudi rešil iz hudičeve sužnosti, pa za obljubljeno deželo se moramo vojskovati, dokler živimo. Naši sovražniki so svet, hudič in meso; naša pomoč je pa v gnadi Božji. Krono prejme le ta, ki se po postavi in serčno vojskuje. (II. Tim. 2, 5.) Le s tem, da se tudi sami trudimo in z gnado Božjo delamo, kolikor premoremo, se vdeležimo Kristusovega zasluženja in zadostenja. To storimo, če zvesto za Jezusom hodimo, njegove čednosti posnemamo, pobožno in goreče svete zakramente prejemamo, voljno prenašamo terpljenje in nadloge in spokorno živimo.

Pobožni Angelj Silesij nam v nemški pesmici daje prelep nauk: Da je Božji Sin nedolžno jagnje bil, ti ne pomaga nič, moj kristjan! če ne postaneš ti sam jagnje Božje.

In križ na Golgati te ne bo rešil, če si ga sam v v svoje serce ne zasađiš. In Kristusova smert ti ne koristi, preden ti sam ne umerješ za Njega v Njem.

Velikonočni pondeljek.

Vvod danešnje sv. meše je iz drugih Mojzesovih bukev 13. pogl. Kakor je Josua Izraelsko ljudstvo peljal v obljubljeno deželo, tako nas Kristus pelje v nebesa, ktere nam je odperl s svojo smertjo in s svojim vstajenjem.

Gospod je vas peljal v deželo, po kateri se cedi mleko in med, aleluja; da bo postava Gospodova vedno v tvojih ustah, aleluja.“ (II. Mojz. 13).

„Slavite Gospoda, in kličite v njegovo ime; oznanujte med narodi njegova dela.“ (ps. 104, 1.)

Cerkvena molitev. O Bog, ki si svetu v velikonočnem praznovanju podelil pripomočke k zveličanju; prosimo Te, oblagodaruj svoje ljudstvo z nebeškimi darimi, da bo vredno doseči popolno prostost in doraste v večno življenje; po Gospodu . .

Berilo iz djanja aposteljnov 10, 37—43.

Tiste dni je Peter v sredo med ljudstvo stopil, in rekel: Možje in bratje! vi veste kaj se je zgodilo po vsej Judeji, kar se je začelo v Galileji po kerstu, kterega je oznanoval Janez, kako je Jezusa iz Nazareta Bog mazilil s svetim Duhom in z močjo, kateri je okoli hodil, delil dobrote in ozdravljaj vse od hudiča nadlegovane, ker je bil Bog ž njim. In mi smo pričē vsega, kar je storil v judovski deželi in v Jeruzalemu, kterega so na les obesili in umorili. Tega je Bog obudil tretji dan, in ga dal videti, ne vsemu ljudstvu, ampak od Boga pred izvoljenim pričam; nam, kateri smo ž njim jedli in pili, potem ko je bil od mertvih vstal. In nam je ukazal ljudstvu oznanovati in pričevati, da je on tisti, kterega je Bog postavil sodnika živih in mertvih. Temu vsi pre-roki pričevanje dajejo, da v njegovem imenu dobivajo odpušcanje grehov vsi, kateri vanj verujejo.

Nauk in razlaga. Te besede je sv. Peter govoril v Jopi, v hiši nekega Kornelija, stotnika laške trume, kateri je Petra v hišo prosil. In ta je najpred zbrano ljudstvo opomnil na vse imenitnejše dogodke iz Kristusovega življenja, kateri so bili znani vsemu ljudstvu. Zadnjič pa pravi, da je Bog Jezusa, kterega so v Jeruzalemu križali in umorili, tretji dan obudil, in da so on in njegovi tovarši pričē temu, ker se jim je Jezus po vstajenji

prikazal. Vstajenje pa se je zgodilo, da zadobijo odpuščanje grehov vsi, ki vanj verujejo. Pa vera mora biti delavna, živa, ki se kaže v dobrih delih; mertva vera ne zveliča.

Temu priterduje sv. Pavl v listu do Timoteja (I. 1, 15): „Resničen nauk je in vsega sprejetja vreden, da je Jezus Kristus prišel na ta svet grešnike zveličat, med katerimi sem jaz prvi.“ — O blagi dan! o srečna ura!

Evangelje sv. Lukeža 24, 13 — 35.

Tisti čas sta šla dva Jezusovih učencev ravno tisti dan v terg, kateri je bil šestdeset tečajev od Jeruzalema daleč, po imenu Emavs. In ona sta med seboj govorila od vsega tistega, kar se je bilo zgodilo. In prigodilo se je, ko sta se pogovarjala, in izpraševala, se je tudi Jezus približal, in je šel ž njima. Njune oči pa so bile zadržane, da ga nista spoznala. In njima je rekel: Kakošni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj, in sta žalostna? Eden pa, ki mu je bilo ime Kleofa, je odgovoril, in mu rekel: Si ti sam ptujec v Jeruzalemu, in ne veš, kaj se je zgodilo v njem te dni? In jima je rekel: Kaj? In sta rekla: Od Jezusa Nazarenskega, kateri je bil prerok, mogočen v djanji in besedi, pred Bogom in vsem ljudstvom; in kako so ga izdali naši veliki duhovni in oblastniki v obsojenje k smerti, in so ga križali. Mi smo pa upanje imeli, da bo on Izrael odrešil; ali memo vsega tega je danes že tretji dan, kar se je to zgodilo. Pa tudi ene žene izmed nas so nas ostrašile, ktere so bile pred dnevom pri grobu, in niso našle njegovega telesa, ter so prišle in rekle, da so tudi prikazen angeljev videle, kateri pravijo, da živi. In nekaj naših je šlo k grobu, in so ravno tako našli, kakor so žene pravile, njega pa niso našli. In on jima je rekel: O vi nespametni

in kesnega serca, verovati vse, kar so govorili preroki! Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to terpel, in tako v svojo čast šel? In začel je od Mojzesa in vseh prerokov, in jima je razlagal, kar je bilo od njega v vseh pismih. In so se približali tergu, kamor so šli, in on se je delal, kakor da bi hotel dalje iti. In sta ga silila, rekoč: Ostanj z nama, ker se mrači, in se je dan že nagnil. In je šel noter ž njima. In zgodilo se je, ko je ž njima pri mizi bil, je vzel kruh, in ga je posvetil in zlomil, in jima podal. In odperle so se jima oči. In sta rekla med seboj: Ali ni bilo najno serce goreče v nama, ko je po poti govoril, in nama pisma razkladal? In sta vstala tisto uro, in se vernila v Jeruzalem; in sta našla zbrane enajstere in tiste, ki so bili ž njimi, kateri so rekli: Gospod je res vstal, in se je prikazal Simonu! In ona sta pravila, kaj se je bilo na potu zgodilo in kako sta ga spoznala v lomljenji kruha.

Zakaj se je Jezus tema dvema učencema pridružil?

Ker sta o Jezusu se pomenkovala. Kjer se pa nespodobno pogovarjajo, tje Boga ni blizo, ker Bog nesramne pogovore sovraži, kakor golobi smrad in bčele dim.

Zakaj se Jezus jima prikaže kakor ptujec?

Sv. Gregor pravi, da se je Kristus tema dvema učencema prikazal v tisti podobi, ki je bila lastnosti njunih serc najbolj primerna. Dvomila sta še nad Kristusom, nista še, kakor se zdi, verovala, da je tudi Bog, dasiravno jim je to večkrat povedal in neovergljivo dokazal; imela sta ga le za preroka in sta dvomila, da je od smerti vstal. Ker sta ga doslej gledala le s telesnimi očmi, ne pa z dušnimi očmi, to je, ker nista še verovala v njegovo Božjo natoro, zato se Zveličar ni razodel njunima dušama, temuč kazal se je njima le po zunanosti, le njunim telesnim očem. — Tako ravna Bog navadno s človekom; On mu deli milosti po njegovi sposobnosti. Kakoršna je naša vera, naše upanje, naša ljubezen in zvestoba do njega, takošno je naše spoznanje od Njega, ta-

košne so milosti, ki jih od Njega prejemo in dobrote, ki jih nam skazuje.

Ali ni Kristus prostovoljno terpel, da pravi: „Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to terpel?“

Kristus se je sam prostovoljno v smert dal; tako nam pričuje sveto pismo: „Darovan je, ker je sam hotel.“ (Izaija 53, 7.). Ker je pa po prerokih naznanjal, da boče prostovoljno za nas terpeti, moral je tudi terpeti, da se je dopolnilo vse, kar je bilo po prerokih prerokovano. S svojim prostovoljnim terpljenjem pa je nas učil, da bomo tudi mi le po terpljenji v nebesa prišli.

Kako je Kristus tema dvema učencema sveto pismo razlagal?

Prej ko ne jima je Jezus razlagal, da je že davno v besedah in podobah bilo napovedano vse, kar je moral terpeti, in tudi njegova smert; n. pr. Jožef od svojih bratov prodan, in njegova kervava suknja, katero so očetu Jakobu kazali, ste bili predpodobi Jezusa, ki je bil prodan za 30 srebernikov in po bičanji ves s kervjo polit. Oven, ki se je na gori Moriji z rogmi v ternje zapletel, bil je predpodoba Jezusovega kronanja s ternjem; Izak, ki je sam nesel derva za altar, na katerem bi imel biti darovan, bil je podoba Jezusa, ki je tudi sam nesel svoj križ na goro Kalvarijo. Noe odgernjen in od lastnih sinov zasmehovan je kazal na Odrešenika, katerega so pred križanjem do nagega slekli in zasramovali. Bronasta kača, katero je dal Mojzes v puščavi na visoki steber postaviti, bila je predpodoba Jezusovega križanja. Tudi klavni darovi stare zaveze, posebno pa velikonočno jagnje so bili njegova podoba, ker je bil tudi Jezus na križi umorjen, kosti mu pa niso polomili, kakor velikonočnemu jagnjetu niso smeli zlomiti nobene kosti. Tudi Jona prerok, ki je bil tri dni v ribjem trebuhu in tretji dan živ na suho veržen, bil je predpodoba Odrešenika, ki je bil tri dni v grobu in je tretji dan od smerti vstal. Kazal je jima, kako očitno sta David in Izaija njegovo terpljenje prerokovala in bi djal popisala.

Zakaj se je Kristus delal, kakor da bi hotel dalej iti?

Sv. Gregor pravi, da je Jezus učenca skušal, ali ga saj ko tujca ljubita, ker ga še nista za Boga spoznala, in da jima je priložnost dal usmiljeno delo storiti. Zakaj Bogu je zelo všeč, če kdo tujca pod streho vzame in mu po-

streže. Tako sta Abraham in Lot angelje sprejela v podobi Popotnikov; svetniki nove zaveze so pa Jezusu samemu postregli.

Zakaj sta ga učenca spoznala pri lomljenji kruha?

Ker jima je, kakor menijo cerkveni očetje, tukaj svoje presveto Telo ravno tako podelil, kakor aposteljnem pri zadnji večerji, kar sta menda slišala iz njihovih ust. — To je moč in nasledek presvetega Rešnjega telesa, da človeku odpera dušne oči, in ga razsvetljuje, da spozna Jezusa in se povzdiga do Božjih in nebeških reči.

Kaj naj se še posebno učimo iz tega evangelja?

Učimo se, da moramo tudi mi o velikonočnem času Jezusa Kristusa prejeti v najsvetejšem zakramentu. Prosimo ga, naj pri nas ostane, ker se nam bolj in bolj bliža večer našega življenja.

Z dihljej. Ostani pri nas, o Gospod Jezus Kristus! z močjo in delovanjem svojega svetega zakramenta, zakaj glej! bliža se nam vedno bolj večer našega življenja — smert; naj bi se mi, ki smo po nespameti in omahljivosti podobni učencema v Emavs gredočema, po zavžitji Tvojega presvetega Telesa v veri okrepčali, v upanji poterdili in po ljubezni s Teboj tako se sklenili, da nas nič več od Tebe ne loči. Amen.

Velikonočni torek.

Še danes hvali cerkev Boga za odrešenje, kajti vvod sv. meše se glasi: Napajal jih je z vodo zveličavne modrosti, aleluja; na nje se bo opiral, in ne bo omahoval, aleluja; povišal jih bo na veke, aleluja, aleluja.“ (Sirahove bukve 15. 3, 4)
„Slavite Gospoda in kličite v njegovo ime; oznanujte med narodi njegova dela.“ (ps. 104, 1.)

Cerkvena molitev. O Bog, ki svojo cerkev vedno množiš z novim zarodom, dodeli svojim služabnikom, da to skrivnost, katero so po veri prejeli, v življenji deržijo; po Gospodu.

Berilo iz djanja aposteljuov 13, 26—33.

Tiste dni je Pavl vstal in z roko mignil, da naj molčé in je rekel: Možje, bratje, sinovi Abrahamovega rodú, in kateri se med vami Boga bojé! vam je beseda tega zveličanja poslana. Zakaj v Jeruzalemu prebivajoči in njih poglavarji, ki niso Jezusa spoznali, ne besedi prerokov, ktere se vsako saboto beró, so (jih) z obsojenjem dopolnili; in akoravno nič smerti vrednega nad njim niso našli, so Pilata prosili, da bi ga umorili. In kadar so vse dopolnili, kar je bilo od njega pisano, so ga sneli z lesa, in ga položili v grob. Bog pa ga je tretji dan obudil od mertvih, in videli so ga skozi več dni ti, kateri so bili prišli ž njim vred iz Galileje v Jeruzalem in ti so zdaj njegove priče pred ljudstvom. In mi vam oznanujemo tisto obljubo, ktera je bila našim očetom storjena, ker to je Bog nam, njih otrokom, dopolnil, ki je obudil Jezusa Kristusa Gospoda našega.

Zakaj govore aposteljni skorej v vseh svojih pridigah od Kristusovega vstajenja?

Ker je vstajenje Kristusovo najbolj imenitna resnica in je podlaga naši veri, steber našemu upanju, zato pravi sv. Pavl: „Ako Kristus ni vstal, je prazna naša vera; še ste namreč v svojih grehah.“ (I. Kor. 15, 17). Zakaj če Kristus ni vstal, tudi smerti ni premagal in greha ni zbrisal, zaradi ktereга je prišla smert na svet. Če Kristus ni vstal, ni bil Božji Sin in naša vera bi bila zgolj človeška, in če Kristus ni vstal, ne bi mogli pričakovati tega, kar smo po grehu zgubili, namreč da smo opravičeni in da bomo vstali k večnemu življenju. Zato je Kristus dopustil, da so apoteljni in učenci tako dolgo dvomili o njegovem vstajenji, dokler se jim ni večkrat prikazal in so se o tém prepričali z lastnimi očmi. Zdaj se ne more reči, da so bili prelahkoverni ali da so se dali ogolfati.

Evangelje sv. Lukeža 24, 36—47.

Tisti čas je Jezus v sredi med svojimi učenci stal, in jim rekel: Mir vam bodi! Jaz sem, ne bojte se! Prestrašili so se pa in zbali, in so menili, da duha vidijo. In jim je rekel: Kaj ste prestrašeni in take misli obhajajo vaša serca? Poglejte moje roke in noge, da sem jaz sam; potipajte in pogledajte, saj duh nêma mesa in kosti, kakor vidite, da jaz imam. In ko je to rekel, jim je pokazal roke in noge. Ker pa še niso verovali od veselja, in so se čudili, je rekel: Imate kaj jesti tukaj? Oni pa so mu ponudili kos pečene ribe in sat medú. In je vpričo njih jedel, ter vzel ostanke, in jim dal. In jim je rekel: To so besede, ktere sem vam govoril, ko sem še pri vas bil, da mora vse dopolnjeno biti, kar je pisano od mene v postavi Mojzesovi, in v prerokih in psalmih. Tedaj jim je odperl um, da so razumeli pisma. In jim je rekel: Tako je pisano, in tako je bilo treba Kristusu terpeti, in tretji dan vstati od mertvih; in oznanovati v njegovem imenu pokoro in odpuščanje grehov med vsemi narodi.

Zakaj reče Jezus apostelnom: „Mir vam bodi“?

Te besede niso bile le navadno pozdravilo, temuč nanzanjale so, da je Jezus spravo in mir prinesel med Bogom in stvarmi; apostelnom pa je voščil mir, ker je mir največi blagodar Božji. Zato je s temi besedami pred svojim terpljenjem slovo vzel od apostelnov, in po vstajenji jih spet ž njimi pozdravil. — Mir pa le tam prebiva, kjer je ponižnost doma po nauku častitljivega Tomaža Kempčana, ki pravi: „Ne boš dolgo v miru živel, ako si ne prizadevaš, najmanjši biti.“ Kjer je ponižnost, ondi je edinost in tudi Bog. Blagor hiši, kjer vlada sveti mir Božji, v tej hiši je raj na svetu. V bukvah Pregovorov beremo: „Boljši je suh grizljev v miru, kakor klavni darovi s prepirom.“ (Pregov. 17, 1.)

Zakaj je Jezus svojih pet ran učencem pokazal?

Da bi jih do dobrega prepričal o svojem vstajenji in jih poterdil v veri. Zato se je dal od njih potipati in je ž njimi jedel in še druga opravila opravljal.

Tako moramo tudi mi v djanji pokazati, da smo res vstali iz duševnega groba svojih pregreh, in zopet živimo; ljubimo Boga in bližnjega, varujmo se greha in grešnih priložnost, dopernašajmo dobra dela!

Zakaj je Kristus tudi po vstajenji ohranil svete rane na svojem telesi?

Gotovo je imel Jezus za to več vzrokov. Ne bomo se motili, če rečemo, da je Jezus to storil 1. v svojo čast in poveličanje, 2. da bi svoje aposteljne in nas poterdil v veri v njegovo vstajenje, ker je vstal z ravno tistimi ranami, ki so mu jih sovražniki zadali; 3. da bi nam vedno pričevale njegovo ljubezen do nas, in nas opominjevale k ljubezni do Njega; 4. v tolažbo in brambo vsem, ki so v skušnjavah in stiskah, naj bi v Jezusovih ranah zavetja in pomoči iskali; 5. v strah nesporkorjenim, katerim bo pri sodbi svoje rane pokazal in jim očital njihovo nehvaležnost, ker je tudi za nje te rane prejel.

Živimo pobožno, da se teh ran ne bomo enkrat ustrašili, ampak veselili!

Zdihljej. Dodeli, o najdobrotljiviši Jezus! da Tvoja nardrajša kri, ki je tekla iz Tvojih peterih ran, za me in za vse grešnike ne bo zastonj prelita!

Verske resnice o svetem pismu, ustnem zročilu in da je katoliška cerkev v uku nezmotljiva.

„Operl jim je um, da so razumeli pisma.“ (Luk. 24, 25.)

Kaj je sveto pismo?

Sveto pismo so tiste bukve, ki so jih sveti možje z razsvetljenjem in navdihnjenjem sv. Duha pisali in od katerih sv. mati katoliška cerkev priča ali terdi, da so jih taki razsvetljeni ali navdihnjeni možje pisali. — V teh bukvah najdemo mnogo mnogo tega, kar je Bog od začetka sveta o raznih časih in priložnostih ljudem razodeval in sv. možje,

ki so te bukve spisovali, pri tem niso se ravnali po lastni volji in razumnosti, temuč pisali so le razsvetljeni in navdihnjeni po sv. Duhu.

Sveto pismo delimo v bukve stare in v bukve nove zaveze. Bukve stare zaveze nam pripovedujejo od stvarjenja sveta, od očakov, zgodbe izraelskega ljudstva do rojstva Kristusovega; tudi psalme in prerokbe. Bukve nove zaveze obsegajo: evangelje, apostoljsko djanje, apostolske liste in skrivno razodenje.

Ali najdemo v svetem pismu vse, kar je Bog razodeval?

Nikakor ne! — Že sv. pismo omenja, da se je več svetih bukev pogubilo; na pr.: bukve Gospodovih vojsk (IV. Mojz. 21, 14.), bukve pravičnih (Jos. 10, 13.), prerokbe več prerokov (II. Kron. 33, 19.), en list sv. Pavla do Korinčanov (I. Kor. 5, 9.). S temi bukvami se je gotovo nekoliko razodetih resnic pogubilo, ki se v drugih bukvah ne najdejo.

Tako spričuje samo sveto pismo, da v njem niso vsa razodenja Božja; ravno to povzamemo še iz sv. pisma nove zaveze na več mestih. Tako pravi sv. Pavl (I. Kor. 11, 34.): potem ko je zapovedal, kar je bilo potrebno zastran svetega obhajila, da bo vse drugo sam naročil, kadar bo prišel v Korint. Nikjer pa ne najdemo zapisano, kaj je naročil. V listih do Tesaloničanov (II. Tes. 2, 74.) in do Timoteja (I. Tim. 6, 20.), govori od ustnih zročil in govorov, ki jih je imel, in od podučnih besed, ktere je pridigal. Kterih pa ne najdemo nikjer zapisanih. Ravno ta apostelj piše do Timoteja te pomenljive besede: „Kar si slišal od mene po veliko pričah, to zroči zvestim ljudem, kateri bodo pripravni tudi druge učiti“ (II. Tim. 2, 2.); kje pa so zapisani ti zročeni nauki aposteljnovi, se ne ve.

Sv. apostelj Janez na konci svojega evangelja sam spoznava, da je še veliko drugega, kar je Jezus storil in da on ni vsega zapisal (Jan. 21, 25.); tudi sv. Luka pravi, da je Jezus po svojem vstajenji s svojimi učenci govoril od Božjega kraljestva (Ap. dj. 1, 3.); a kaj je govoril, tega ni zapisal. Tedaj ti imenitni nauki, ki jih je Jezus svojim aposteljnomo dajal po svojem vstajenji, večidel manjkajo v svetem pismu; torej se ne more reči, da bi bila v svetem pismu vsa beseda Božja, ali da so v njem zapisana vsa razodenja Božja.

Jezus ni ukazal apostelnom: „Idite in spisujte moje nauke,“ ampak rekel je: „Idite in učite.“ Evangelje se je oznanovale že v treh delih sveta, in je že lepi sad rodilo, preden so bile pisane prve bukve. (Rim. 10, 18.) Ko so aposteljni in evangelisti jeli spisovati svete bukve, niso imeli namena spisovati vse nauke Jezusove, ampak spisali so jih o priložnostih, ko so vstajali krivoverci, ali če se kateri nauk ni prav zastopil. Po vsem tem je razvidno, da v svetem pismu ne smemo iskati celega razodenja Božjega, ali vseh naukov in dejanj našega Odrešenika Jezusa Kristusa.

Kje pa se nahajajo tisti nauki Jezusovi, ki niso v sv. pismu?

Tisti nauki in tiste verske in djanske resnice, katerih aposteljni niso zapisali, niso se zgubili, temuč so se ohranili po ustnem zročilu. Ustno zročilo so pa tisti nauki, ki so jih aposteljni ali iz ust Jezusa samega slišali ali pa po navdahnjenji in razsvetljenji sv. Duha oznanovali, pa jih niso v svetem pismu zapisali. Nasledniki apostelnov so resnice, ktere so slišali od apostelnov, učili druge; in tako so se od ust do ust čisto ohranile resnice, ktere so cerkveni očetje pozneje zapisali.

Da se je tako godilo, učijo nas besede svetega Pavla: „Kar si slišal od mene po veliko pričah, to zročim ljudem, kateri bodo pripravni tudi druge učiti.“ (II. Tim. 2, 2.) Ravno to nam pričujejo tudi najstarejši cerkveni očetje: Sv. Ignacij († 107. po Kr.) opominja zvesto se deržati apostolskih zročil; sveti Klement († 101. po Kr.) pomagavee sv. Pavla pripoveda, da so ga bratje večkrat prosili, naj spiše, kar je ustmeno slišal od naslednikov apostolskih; in sv. Bazilij pravi: „Verske resnice, ktere se v cerkvi učijo, so prišle do nas nekoliko po bukvah, ki so jih spisali aposteljni, nekoliko pa po svetih ustnih zročilih; svete bukve in ustna zročila so enake važnosti, in vsakteri naj se jim podverže.“ (de spir. s. c. 27.) Sv. Krizostom piše: „Aposteljni niso vsega spisali; mnogo so zročili brez pisma in tudi to gre verovati.“ (in Tess. c. 2.)

Katoliška cerkev se zatorej po vsej pravici nanaša in opera v svojih verskih resnicah in djanskih naukih tako na sveto pismo, kakor na ustno zročilo, in se mora tudi nanj operati, ker ji je Kristus ukazal ljudstva učiti vsega, kar je On zapovedal in je pristavil, da bota prešla nebo in zemlja, njegove besede pa ne bodo prešle. (Mat. 24, 35.) V

svetem pismu pa ne najdemo vsega, kar je Jezus učil; kako bi torej zamogla cerkev to povelje spolnovati, če ne bi imela tega v ustnem zročilu, kar se ne nahaja v svetem pismu? Protestantje, ki terdijo, da je sveto pismo edino versko pravilo, in ustno zročilo zametujejo, so v veliki zmoti in si še sami oporekajo. Deržijo se namreč sami nekterih apostolskih naredb, od katerih v svetem pismu ni sledu, n. pr. praznujejo nedeljo, kakor katoličanje; kerščujejo male otroke; učijo, da se ne sme dvakrat prejeti zakrament sv. kersta, uživajo od kervi i. t. d. Vse to se ne najde v sv. pismu, ali pa še celo nasprotne zapovedi se v njem nahajajo. Kod imajo te resnice, če ne iz ustnega zročila katoliške cerkve! In vendar nasprotujejo ustnemu zročilu, ter ga zametujejo!

— Koliko terdnejšo podlago ima nauk katoliške cerkve!

Ima li v katoliški cerkvi sveto pismo, ali pa ustno zročilo več veljavnosti?

V katoliškej cerkvi imata sveto pismo in ustno zročilo enako veljavnost. Ker se v obeh hrani razodenje Božje, zato sta sveto pismo in ustna zročila bila katoliški cerkvi od nekdanj enako veljavno vodilo in pravilo prave zveličavne vere. Sveti Tridentinski cerkveni zbor uči: „Vse bukve stare in nove zaveze, ker obojih začetnik je le Bog, kakor tudi ustna zročila od verskih in djanskih naukov, ki jih je ustmeno učil ali Kristus sam, ali so pa bili vdihnjeni od svetega Duha in po nepreterganem sporočenju v katoliški cerkvi hranjeni, spozna sveti zbor in jih časti z enako pobožnostjo in spoštovanjem . . . . Kdor pa ne spozna teh bukev in radovoljno zaničuje omenjena zročila, bodi izobčen.“ (Sess. 4. de script. can.)

Ali je res, kar terdijo nasprotniki naše cerkve, da ustno zročilo uči tudi nauke, ki so zgolj človeški, od papeža izmišljeni?

To ni res, ampak gerdo obrekovanje; zakaj katoliški cerkvi je bilo vselej le tó ustno zročilo, kar so aposteljni ali sami od Jezusa slišali ali po navdihnenju svetega Duha sprejeli, pa ne zapisali, temuč ustmeno svojim naslednikom zročili. Ona se vedno derži pravila: „Le to je pravo ustno zročilo, kar se je vselej, povsod in od vseh pravovernih kristjanov verovalo.“

Ali ni sveto pismo tako jasno, da ga zamore vsak razumeti?

Ne; zakaj bi bil sicer Jezus svojim učencem pisma razlagal, kakor nam pové danešnje evangelje? Sveta cerkev ne prepoveduje svojim vernim sveto pismo brati, pa želela je vselej, naj se verni poslužujejo le takih svetih pisem, katerih prestava in razlaga je poterjena od svete cerkve. Kajti vsak človek ne more svetega pisma razumeti, in ga ne sme po svoji volji razlagati. Da je sveto pismo težko razumljivo, omenja že sveti apostelj Peter gledé listov sv. Pavla (II. Pet. 3, 16.), in v svojem listu do kristjanov v mali Aziji piše: „To najprej vedite, da se nobeno prerokovanje (svetega) pisma ne sme po lastni volji razlagati.“ (II. Petr. 1, 20.) Komornik kraljice Kandace je na vprašanje diakona Filipa: „Meniš li, da razumeš, kar bereš (v preroku Izaiji)?“ odgovoril: „Kako bi mogel, ako me kdo ne podučí?“ (Dj. ap. 8, 30. 31.)

Ako bi bilo sveto pismo vsakemu človeku razumljivo, ne bi bilo med krivoverci toliko preprirov zastran vere, in tudi ne toliko raznih ver. Vsi se na sveto pismo naslanjajo, in s svetim pismom v roci eden drugega preklinjevajo in obsojevajo. Sveto pismo je bilo od svetega Duha vdihnjeno svetim možém in zato ga zamore samo sveti Duh, ali pa tisti, katerim je sveti Duh obljubljen in zares dan, prav razumeti in razlagati. Sveti Duh pa ni obljubljen vsakemu človeku v ta namen, da bo razumel in razlagal sveto pismo, kakor to spričuje sveti Pavl (I. Kor. 12, 8—10.); tudi ni vsak v stanu sveto pismo v izvornem jeziku brati in razsoditi, ali je prevod zvest ali pa spačen, ali je od ravnostistih pisateljev, kateri so ga pisali, ali hrani v resnici Božjo besedo, ali ne itd.

Iz vsega tega je očitno, da je Bog, ki hoče, naj bi vsi ljudje resnico spoznali in se zveličali (I. Tim. 2, 4.), v rečeh, ki zadevajo našo vero in djanja, razun svetega pisma še drugi temelj postavil, na kterega se smejo vsi brez nevarnosti zanašati in operati, ki želijo pravega spoznanja in resnice.

Kteri je ta temelj?

Ta temelj je nezmotljivost učeče cerkve katoliške.

Kdo je nezmotljiv v učeči cerkvi katoliški?

1. Papež zedinjen s škofi katoliške cerkve. 2. Papež

sami, kadar „ex cathedra“ govorijo, to se reče, kadar opravljajo svojo najvišjo apostolsko dolžnost in delajo ali določujejo po svoji popolnoma oblasti ko Pastir in Učenik vseh kristjanov. Nezmotljivi so pa le v določevanju in oznanovanju Božjega razodenja in kar je s tem sklenjenega, to je, le v takih naukih, ki zadevajo vero in djanske nauke, za vso cerkev veljavne, torej nezmotljivost ne obsega čisto svetnih zgodb in vednost, ne zgolj človeških djanj, ker to ni od Boga razodeto.

Kadar papež na ta način določujejo v verskih prepirih, kaj je verska resnica ter zavračajo nasprotno zmoto, ne učijo nikdar kake nove vere, temuč tudi papež se morejo v verskih določbah deržati Božjega razodenja, ki je shranjeno v svetem pismu in v cerkvenem zročilu ter od tega ne smejo nič odvzeti in nič pridjati. Katoliška cerkev nikdar ni učila in ne uči kaj drugzega, kakor Kristus in njegovi aposteljni, in kar ji je bilo zročeno, da zvesto ohrani in oznanuje; ta nauk je verno hranila skozi vsa stoletja „kot steber in terdnost resnice“ (1. Tim. 3. 15), kakor jo imenuje sv. apostelj.

Kdo nam je porok, da je nezmotljiva učeča cerkev katoliška, a) kadar škofje združeni s svojim poglavarjem, rimskim papežem sodijo in učijo o Božjem razodenju?

Porok nam je Kristus sam, ki je to obljubo slovesno dal svoji cerkvi; a) „da bo On ž njo do konca sveta“ (Mat. 28, 20.) b), „da bo Duh resnice pri nji ostal vekomaj“ (Joan. 14. 16, 17.) in c) „da je vrata peklenska ne bodo zmagala.“ (Mat. 16, 18.)

Če bi bilo mogoče, da bi se mogla zmotiti učeča cerkev, bila bi v zmoti tudi poslušajoča cerkev, ker mora ta verovati, kar una uči; to bi pa bilo nasproti obljubi Kristusovi, ki jo je dal svoji cerkvi, da je ne bo zmagal niti duh laži, niti pekel.

Kdo nas pa zagotavlja, da je nezmotljiva učeča cerkev katoliška, b) kadar papež sami v verskih zadevah določujejo?

Spet Kristus sam, ki je a) svetemu Petru djal: „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev“ (Mat. 16, 18.) in „peklenska vrata je ne bodo premagala.“ Očitno Jezus tú izreče 1. da hoče svojo cerkev zidati, in sicer svojo edino, Božjo, neminljivo cerkev; 2. to cerkev

hoče postaviti na Simona Petra ko terdno podlago, zato imenuje Petra skalo, in mu ključe obljubi; te na Petra zidane cerkve nobena moč, tudi peklerska vrata ne bodo premagala, ker je zidana na Petra, skalo. Tedaj je Peter temelj Kristusove cerkve in sicer močen, nepremakljiv temelj. Kakor se skala ne maja, naj viharji ali valovi še tako silno v njo butajo, tako se tudi Petrova vera nikdar ni dala zmajati ne od nevernikov, ne od krivovercev. Kar je bilo Petru rečeno, veljalo je vsem njegovim pravim naslednikom, rimskim papežem, ker Kristus svoje cerkve ni vstanovil le za dni svetega Petra, temuč za vse čase, da se vsi ljudje po nji zveličajo. Da pa more cerkev večno stati, mora stati tudi skala, na katero je zidana.

b) Petru storjeno obljubo je Jezus ponovil po svojem vstajenji, ko se je več učencem prikazal pri genezareškem jezeru. Trikrat vpraša Petra, ali ga ljubi? trikrat Peter zagotavlja, da ga ljubi več, ko drugi. In Jezus mu reče: „Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce.“ (Joan. 21, 15—17). Vso čedo mu izroči, mlade in stare, podložne in predpostavljene z vsemi pravicami in dolžnostmi, ktere so s to skerbjo sklenjene, ktere ima pastir do svoje čede. — Kaj pomeni beseda: Pasi? Gotovo to: Spolnuj službo pastirja, vodi čedo na dobro duhovno pašo, ne na strupeno pašo laži in zmote, ampak na tečno in zdravo sv. resnice, Božje besede. Veli mu pasti jagnjeta in ovce, tedaj vso čedo, škofo in verne ima Peter v Božji resnici podučevati in jih zmote varovati. Prav lepo govori sv. Leon: „Eden se izvoli, naj je nad vse druge, da, čeravno je več pastirjev, vendar vse Peter vodi t. j. pase.“

c) Da bi ne mogel nihče reči: Kristus je le v podobi govoril, imamo še druge bolj določne besede, ktere je Jezus govoril pri zadnji večerji. Ko je vsem napovedal bridkosti in nevarnosti, oberne se zopet posebej do Petra ter mu reče: „Simon, Simon! glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal, kakor pšenico. Jaz pa sem zate prosil, da ne opeša tvoja vera; in ti, kadar se boš nekaj spreobernal, poterjaj svoje brate.“ (Luk. 22, 31—32.) To je pa neka posebna prednost, ktero Jezus kot Božji Sin prosi Petru in vsem njegovim naslednikom, naj bi ne pešala, ne majala se, niti njegova vera, niti vera njegovih naslednikov.

Jasno in razločno je Jezus Kristus izrekel nezmotljivost učeče cerkve in svojega namestnika na zemlji kakor v podobah, tako z besedami; ni se torej čuditi, da je tudi ka-

toliška cerkev, zbrana v vesoljnih zborih večkrat to resnico slovesno poterdila, in da so se je deržali vsi imenitnejše cerkveni učeniki; tako n. pr. Kalcedonski zbor l. 451, kjer je bilo zbranih 630 škofov; potem zbor Vienski za Klementa V. in Florenški zbor l. 1439 v svoji zadnji seji: „Določimo, da apostoljski sedež in rimski papež ima prvaštvo čez ves svet, in da rimski papež je naslednik sv. Petra, pervaka apostelnov ter pravi namestnik Kristusov in glava cele cerkve ter vseh kristjanov oče in učenik in mu je v sv. Petru po Gospodu našem dana popolnoma oblast pasti, vladati in voditi vesoljno cerkev.“ Tako so učili Ignacij marternik, Irenej, Avguštin in drugi.

Zato je tudi zadnji vesoljni zbor Vatikanski l. 1870 18. julija slovesno določil tako-le: „Zvesti že od začetka keršanske vere prejetemu zročilu, v slavo našega Božjega Zveličarja, v povikšanje katoliške vere in v blagor narodov s priterjenjem sv. zbora učimo in določimo za od Boga razodeto resnico, da rimski papež, kadar govore s katedre ali prestola t. j. ko v spolnovanje svoje službe ko pastir in učenik vseh kristjanov po svoji najvišji apostoljski oblasti določijo versko ali нравno (djansko) resnico, katero mora sprejeti vsa cerkev, po Božji pomoči, ktera jim je bila obljubljena v sv. Petru, so obdarjeni s tisto nezmotljivostjo, s katero je Božji Učenik hotel obdarovati svojo cerkev pri določbi svojega nauka o verskih in нравskih rečéh, in da so take določbe rimskega papeža same na sebi in ne še le po priterjenji cerkvenem nespremenljive. Ko bi pa kdo, kar Bog obvari, se prederznil temu zoper govoriti, naj bo izobčen.“

S tem pa ni rečeno, kakor da papež ne bi mogli grešiti. Treba je v papežu ločiti Njih zasebo od Njihovega poklica. Kot zasebnik so kakor drug človek in vsak duhoven, slabosti podverženi, in ker imajo prosto voljo, zamorejo grešiti tako, kakor vsak drug človek. Po svojem višjem poklicu ko najvišji pastir in učenik vse cerkve imajo posebno pomoč od zgorej v prid vse cerkve. Kadar govorijo kot zasebnik, Njih besede nêmajó veče veljave, kakor besede drugega učenjaka; kadar pa določujejo s katedre o Božjem razodenji v verskih ali нравskih rečéh, tedaj so nezmotljivi in take določbe mora vsak katolišk kristjan spoštljivo sprejeti in se jim z umom in srcem podvreči.

Kedaj pa s katedre govore, lahko zvemo, če ne drugači

pa iz tega, da po takih določbah zažugajo z cerkvenimi kazni tēm, ki bi jim ugovarjali.

Kako naj odgovarja katoliški kristjan krivovercem, kadar zabavljajo zoper sveto vero, sv. mešo, češčenje svetnikov itd. in on nēma tiste učenosti, da bi se z njimi mogel prepirati?

Tedaj naj reče: Te in enake resnice verujem zato, ker jih je Bog razodel, in da je to res, verujem, ker je učeča cerkev nezmotljiva, steber in podlaga resnice, Jezus in sv. Duh ji na strani stojita, jo vodita in varujeta: cerkev mi pa to verovati zapoveda.

Povelikonočna doba.

Perva nedelja po veliki noči ali bela nedelja.

Velikonočni dobi še prištevamo 40 dni po veliki noči v spomin, da je Jezus po svojem vstajenji še 40 dni bival na svetu, preden je v nebesa šel. Povelikonočna doba pet nedelj šteje, prva nedelja se imenuje „bela nedelja“.

Zakaj se prva nedelja po veliki noči imenuje „bela nedelja“?

„Bela nedelja“ se imenuje v spomin, da so nekdam tisti, ki so bili veliko saboto kerščeni, belo oblačilo, kterega so pri sv. kerstu prejeli, to nedeljo zadnjikrat nosili. Dobili so potem en „Agnus Dei“ ali Jagnje Božje iz voska narejeno in od papeža žegnano, katero so na vratu nosili, naj bi jih spominjalo kerstne nedolžnosti in Jezusove krotkosti. Za vvod sv. meše poje cerkev: „Kakor novorojeni otroci poželite duhovnega, neskaženega mleka, da bote rastle po njem v zveličanje.“ (I. Petr. 2, 2.) aleluja, aleluja, aleluja.

„Radujte se Bogu, našemu pomočniku; ukajte Bogu Jakobovemu.“ (ps. 80, 2.)

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo, vsegamogočni Bog! da se pomen velikoncnih praz-

nikov, ktere smo dokončali, s Tvojo pomočjo v našem djanji in življenji ohrani; po Gospodu . . .

Berilo iz 1. lista sv. Janeza aposteljna 5, 4—10.

Preljubi! vse, kar je rojeno iz Boga, premaga svet, in to je zmaga, ktera premaga svet, naša vera. Kdo je pa, kateri premaga svet, kakor kdo veruje, da je Jezus Sin Božji? Ta je, kateri je prišel z vodo in kervjo, Jezus Kristus! ne le v vodi, ampak v vodi in kervi. In Duh, je, kateri pričuje, da je Kristus resnica. Zakaj trije so, kateri pričujejo v nebesih: Oče, Beseda, in sveti Duh; in ti trije so eno. In trije so, kateri pričujejo na zemlji: Duh, in voda, in kri; in ti trije so eno. Ako človeško pričevanje sprejmemo, je pričevanje Božje vekše; to namreč je pričevanje Božje, ktero je veči, ker je Bog pričeval od svojega Sina. Kdor veruje v Sina Božjega, ima pričevanje Božje v sebi.

Nauk. Sv. apostelj Janez uči, da le tisti premaga svet, to je napuh in hudo poželjenje, kdor veruje, da je Jezus Sin Božji, kajti Jezus mu podeli potrebno pomoč in gnado, da zamore premagati svet. Potem si prizadeva tudi v tem berilu, kakor v svojem evangelji dokazati, da je Jezus Kristus v resnici Bog, kar je tajilo več krivo-vercev. Janez pravi, da je prišel Kristus z vodo in kervjo; prišel je z vodo t. j. s kerstom, s katerim je bil posvečen in vpeljan v svojo Mesijevo službo; prišel je s kervjo, ktero je na križi prelil za naše odrešenje. — „Ni prišel le v vodi, ampak v vodi in kervi“ t. j. njegov kerst ni kakor je bil kerst Janeza kerstnika, ki je kerščeval z vodo, temuč v kerstu od Jezusa postavljenem, je voda združena z njegovo presveto, za nas prelito kervjo, ter ima moč ljudi očistiti grehov in jih preroditi v večno življenje. Tako se je skazal Božjega Odrešenika. „Tudi sv. Duh spričuje, da je Kristus resnica“, to je Odrešenik in Zveličar sveta, ker je v

vsej popolnosti prebival in delal v Kristusu, in po njegovi smerti od Njega poslan v aposteljnih in vernih. Kakor tedaj na svetu trije, Duh, voda in kri pričajo, da je Kristus res Bog, in so v tem soglasni, tako pričajo tudi v nebesih trije od Božje natore Kristusove: Oče, ko ga imenuje svojega ljubega Sina; (Mat. 3, 17.) Beseda, ali sam Božji Sin, ki je toliko čudežev delal in sv. Duh, ki je pri kerstu Jezusovem v Jordanu v telesni podobi goloba nad njega prišel; (Luk. 3, 22.) in tudi teh treh pričevanje je enoglasno. — Ker je torej Kristus v resnici Bog, moramo tudi v njega kot v Boga verovati. In ta vera premaga, če je živa, svet, ker nas uči Boga Jezusa Kristusa ljubiti čez vse, ljubiti več, kakor ta svet. Prizadevajmo se, naj bo naša vera tako trdna in živa, da bomo premagali svet in njegove skušnjave ter večno krono dosegli!

Z d i h l j e j. O Gospod Jezus! okrepčaj me z živo vero, da si Ti v resnici pravi, živi Bog, in pomagaj mi, da v duhovnem boji zoper meso, hudiča in svet ne omagam, in se vekomaj ne pogubim.

Evangelje sv. Janeza 20, 19—31.

Tisti čas, ko je bil večer tistega dneva, prvega v tednu in so bile duri zaklenjene, kjer so bili učenci zbrani zavoljo strahu pred Judi, je prišel Jezus in je v sredo med nje stopil, in jim rekel: Mir vam bodi! In ko je bil to rekel, jim je pokazal roke in stran. Učenci so se tedaj obveselili, ker so videli Gospoda. Tedaj jim je spet rekel: Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, jaz vas pošljem. In ko je bil to izrekel, je v nje dihnil, in jim rekel: Prejmite svetega Duha; katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zaderžali, so jim zaderžani. Tomaža pa, dvajsterih enega, kateri je imenovan Dvojčič, ni bilo pri njih, ko je Jezus prišel. Drugi učenci tedaj

so mu povedali: Gospoda smo videli. On pa jim je rekel: Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žebļjev, in ne denem svojega persta v rane žebļjev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval. In čez osem dni so bili njegovi učenci spet notri, in Tomaž ž njimi. Jezus pride, akoravno so bile duri zaklenjene, in je stal na sredi in rekel: Mir vam bodi. Potlej reče Tomažu: vložī svoj perst semkej, in poglej moje roke; in podaj semkej svojo roko, in položī jo v mojo stran, in ne bodi neveren, ampak veren. Tomaž je odgovoril, in mu rekel: Moj Gospod, in moj Bog! Jezus mu reče: Ker si me videl, Tomaž! si veroval; blagor jim, kateri niso videli, in so verovali. Jezus je sicer še veliko družih čudežev storil v pričō svojih učencev, kateri niso zapisani v teh bukvah. Ti pa so zapisani, da verujete, da je Jezus Kristus, Sin Božji, in da imate verovajoči življenje v njegovem imenu.

Koliko si je Jezus prizadeval s samim Tomažem, da bi ga prepričal o svojem vstajenji! Gledé na to uči sv. Krizostom: „Pomisli dobroto Gospodovo, kakó on tudi zavoljo ene duše svoje rane kaže, in le zato pride, da bi tudi le eno dušo otel.“

Zakaj pravi Jezus trikrat svojim učencem: „Mir vam bodi“?

Ker nam je s svojo smertjo in s svojim vstajenjem trojni mir prinesel: mir z Bogom, mir v samem sebi in mir z bližnjim: — Mir z Bogom imamo, ako se greha ogibamo ali pa po storjenem grehu z Bogom se spravimo z resnično pokoro; mir sami v sebi imamo, ako si ohranimo čisto, dobro vest; mir z bližnjim nam varuje ljubezen, ki vse prenaša in vsako razžaljenje odpušča. Ta trojni mir je v zveščanje potreben.

Zakaj je Jezus dihnil v svoje aposteljne, ko jim je oblast dal grehe odpuščati?

Jezusovo dihnjenje v aposteljne je bilo prvič vidno znamenje, s katerim je Kristus prav očitno hotel pokazati, da se sveti Duh od njega izhaja, in da ga apostelnom vdihne

in podeli; drugič naznanja s tem dihnjenjem moč in delovanje sv. Duha. Kakor je Bog Adama po telesu oživil, ko je vanj dihnil, tako tudi Adamove otroke, ki so smertno grešili, po sv. Duhu zopet oživlja, ker jim podeli posvečujočo gnado Božjo po naslednikih aposteljnov v zakramentu sv. pokore.

Zakaj je Bog pripustil, da Tomaž prvi Kristusovej prikazni ni veroval?

Jezus je vedel, da Tomaž téh besed ni govoril iz hudega serca, temuč le ker je bil omamljen od žalostnih dogodb tedanjih dni. Zato se ga je Jezus usmilil ter mu je dopustil, da je otipal rane na njegovem vstalem telesu. Sv. Gregor pravi: „ko je tisti učenec otipal rane na telesu Zveličarjevem, ozdravil je za vselej v naših sercih nevarnišo rano nevere. Tako nam je Tomaž po svoji nevernosti več pripomagal k veri, kakor drugi učenci, ki so verovali.“

Ali je imel Tomaž pravo vero, ker je Kristusa s svojimi očmi videl?

Tomaž je imel pravo vero; zakaj videl je na Jezusu le človeško podobo, pa vendar izkliče: „Moj Gospod in moj Bog!“ torej očitno spozna, da je Kristus resnično vstal, in da je pravi Bog.

Je li to prav in zaslužno, če kdo reče, da noče verovati, preden z očmi vidi, kar ima verovati?

Gledé Božjega razodenja to ni prav, niti zaslužno; kajti le to je prava in zaslužna vera, da terdno za res imamo, kar je Bog razodel, če ravno ne moremo tega videti z očmi. Zato blagruje Kristus tiste, ki ne vidijo in vendar verujejo; t. j. srečni so, ki Jezusa po mesu niso videli, in se vendar njega v duhu terdno deržijo.

Kdo veruje prav in zaslužno?

Prav veruje, kdor neomejeno za res ima, kar je Bog razodel, naj bo zapisano ali ne, in po tej veri tudi živi, ker sama vera brez del ne zveliča. Zaslužno veruje, kdor svoj um rad in v ponižnosti podverže razodetej resnici, čeravno je ne zapopade, in to stori zavoljo Boga, ki je večna resnica, ktera ne more goljfat.

Od kod moremo za gotovo vedeti, da je Bog kaj razodel?

Od Kristusove cerkve, ktera edina hrani zvesto in nepokvarjeno razodeto besedo Božjo v svetem pismu in ustnem zročilu, ker jo sv. Duh uči vsu resnico, (Joan. 16, 13.) in jo Kristus vlada, ki je obljubil, da pri nji ostane do konca sveta. (Mat. 28, 20.)

Ali ni mogoče vséh razodetih resnic spoznati in prave vere zadobiti samo z branjem in preiskovanjem svetega pisma?

Ni mogoče. 1. Bilo je že zgorej omenjeno, da se razodjenje Božje ne hrani samo v svetem pismu, temuč v svetem pismu in ustnem zročilu, ki sta oba katoliškemu kristjanu versko pravilo.

2. Kristus svojim apostelnom ni ukazal pisati, kar je učil, ampak učiti, in vernim ni zapovedal brati, temuč poslušati. (Luk. 10, 16.) Temu priterduje sv. apostelj, ki pravi: „Vera tedaj je iz poslušanja.“ (Rim. 10, 17.)

3. Če bi se le samo z branjem in preiskovanjem svetega pisma moglo priti do prave vere, kaj bi počeli ti, ki ne znajo brati, ne umejo starih pisem, ne morejo razloževati, ali so bukve, ktere berejo, tudi res nepopačeno sveto pismo?

4. Cerkevne zgodbe nam pričajo, da je po neomejenem branji in samovoljnem razlaganji svetega pisma nastalo največ krivih ver in žalostnih razporov v veri. Ravno med protestanti, ki svojo vero operajo edino na sveto pismo, je najmanj edinosti v veri, ker sveto pismo vsak po svoje umé in razlaga.

Le v cerkvi, kteri je dal Jezus nezmotljivo učeništvo, se hrani čista, nepopačena vera Kristusova; le po nji se pride do prave vere.

Koliko cerkev je postavil Jezus Kristus?

Jezus Kristus je le eno cerkev postavil, zunaj ktere ni upati zveličanja; zatorej se tudi edino zveličayna imenuje. Jezus naravnost pravi: „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17.)

Po čem se spozna prava Jezusova cerkev?

Prava Jezusova cerkev se spozna po štirih znanih; 1. da je edina, 2. sveta, 3. katoliška ali vesoljna, 4. apostoljska.

V čem mora biti edina?

V nauku, da se namreč povsod ravno tiste verske in djanske resnice učijo in verujejo; v zakramentih, da imajo povsod ravno toliko in ravno tiste zakramente; v svojem poglavarji, vidnem in nevidnem, t. j. da vsi udje prave cerkve spoznajo Jezusa Kristusa za svojega nevidnega, postavnega naslednika sv. Petra pa za vidnega poglavarja.

Prava cerkev pa mora biti edina, ker ne more obstati kraljestvo, „ktero je zoper sebe razdeljeno.“ (Luk. 11, 17.)

Zakaj mora prava cerkev biti sveta?

Prava cerkev mora biti sveta, ker je Kristus njen začetnik bil svet in sama svetost, in je svoje zakramente postavil, da bi se ljudje po njih posvečevali. Nauk, kterega je učil, je bil ves svet in je k svetosti vodil in napeljeval in Jezusova volja je bila, naj bi vsi verni sveto in pobožno živeli. Na to znamnje prave cerkve Kristusove merijo besede sv. Pavla: „Kristus je svojo cerkev ljubil in sam sebe za njo dal, da bi jo posvetil, ker jo je očistil v kopelji vode z besedo življenja, da bi napravil sam sebi častito cerkev, ktera nêma ne madeža, ne gerbe, ali kaj drugzega tacega, temuč da je svêta in neomadežena.“ (Efež. 5, 25—27.)

Kako da mora biti prava cerkev vesoljna ali katoliška?

Ker je Jezus Kristus svojo cerkev postavil za vse ljudi, za vse kraje in vse čase. Rekel je svojim apostelnim: „Pojdite pó vsem svetu, in oznanujte evangelje vsi stvari.“ (Mark. 16, 15.) „Pojdite, in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.“ (Mat. 28, 19.)

Zakaj mora prava cerkev biti apostoljska?

■ Ker jo Kristus svojo cerkev zidal na aposteljne. Apostoljska pa je, če le to uči, kar so apostelnji učili, le to veruje, kar so apostelnji verovali, in če so njeni višji pastirji in učeniki pravi nasledniki apostelnjov. „Vzidani ste na skalo apostelnjov in prerokov, in poglavitni vogelni kamen je sam Kristus Jezus.“ (Efež. 2, 20.) „Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev.“ (Mat. 16, 13.)

V kateri cerkvi se najdejo vsa ta znamenja, ali ktera je prava Kristusova cerkev?

Nobena druga, kakor naša, ki ji pravimo: rimsko-katoliška, ker ima rimskega papeža za svojega vidnega poglavarja: zakaj le ona ima vsa znamenja prave Kristusove cerkve. —

Naša cerkev je edina; čeravno po vsem svetu razširjena, ima vendar le enega poglavarja, eno vero, eno daritev, ene zakramente; ona tudi vsakega, kateri noče vsega verovati, kar ona uči in verovati zapoveda, izobčuje, ali iz svoje srede odločuje.

Ona je sveta; svet je njen začetnik Jezus Kristus in njen uk; sveti in posvečujoči so njeni zakramenti; svoje ude k svetosti napeljuje in so zmiraj svetniki v nji, katerih svetost Bog s čudeži poterjuje. Nobena druga ločina nema takih svetnikov.

Naša cerkev je katoliška ali vesoljna. Vesoljna je gledé časa, ker od apostoljskih časov do danesnjega dne nikdar ni prejenjala in tudi ne bo; ob vseh teh časih so se od nje ločevali razkolniki in so delali ločine ali sekte. Deblo pa je vselej prej, kakor veje, ki se iz njega razraščajo in potem usušijo; tako je tudi rimsko-katoliška cerkev vselej bila in še bo. Ona ima namen in lastnost, vse ljudi vseh časov odrešenja Jezusovega vdeleževati. Vesoljna je gledé kraja, prostora in ljudi, ker se je razširila po vsem svetu in se še vedno širi, in ker v sé sprejema vse narode. Vesoljna je gledé uka, ker je ves Jezusov uk ohranila in ga še vedno nespremenjenega hrani. — Za tega voljo so jo katoliško imenovali še celo krivoverci vseh časov in jo še vedno ves svet tako imenuje.

Ona je tudi apostoljska; njeni predstojniki, papež in škofje so pravi nasledniki apostelnov, s katerimi so v neprenehani versti zvezani, kar lahko dokaže; ona hrani Jezusov nauk, kakor so ga aposteljni oznanovali, in ne sprejema nobenega nauka, če ni že od apostelnov.

Ali se morejo zveličati ti, ki niso udje rimske katoliške cerkve?

Sveti zbor Tridentinski je slovesno izrekel, (Sess. V.) „da je le katoliška cerkev tista, brez ktere se ne more Bogu dopasti;“ in rimski katekizem uči: „Cerkve se imenuje katoliška zato, ker morajo v njo stopiti, kateri se hočejo zveličati, kakor so v času vesoljnega potopa vsi poginili, ki so bili zunaj Noetove barke.“

Cerkev torej uči in sveti cerkveni očetje priterjajo, da zveličanja ne bodo deležni le tisti neverniki in terdovratni krivoverci, ki resnico vedoma tajijo in zaničujejo in zato nestopijo v Jezusovo cerkev. Krivovercev katoliška cerkev ne sodi, ne pogublja, marveč za nje moli in sodbo Gospodu prepušča, ki le sam serca pozna in vé, je li človek kriv ali nekriv, da je v zmoti. Cerkev opominja svoje verne, naj molijo in prosijo Boga za razsvetljenje krivovercev.

Ali bo kdo že zavoljo tega zveličan, da je v katoliški cerkvi?

Tega cerkev nikdar ni terdila, temuč je svoje verne vedno priganjala, naj tudi živijo po nauku, ktereга uči; naj vredno in radi prejemajo pripomočke k zveličanju, ktere nam ponuja in naj zvesto spoštujejo in izpolnujejo njene naredbe in naprave. Kteri se pa tega ne deržé, njim bodo veljale besede Kristusove: „Povem vam pa, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v unanjo temo.“ (Mat. 8, 11—12.)

Druga nedelja po veliki noči.

Zavoljo radosti polnega vstajenja Kristusovega in zavoljo gnad, ki nam od tod izvirajo, začne cerkev današnje sveto mešo: „Zemlja je polna milosti Gospodove, aleluja! Po Gospodovi besedi so nebesa vterjena, aleluja, aleluja.“ (ps. 32, 5—6.)

„Radujte se pravični, v Gospodu; poštenim se spodobi hvalno petje.“ (ps. 32, 1.)

Cerkvena molitev. O Bog! ki si s ponižanjem svojega Sina svet od padca vzdignil, dodeli svojim vernim vedne veselosti, da, ker si jih rešil nesreče večne smerti, jim daš uživati večnega veselja; po ravno tistem Gospodu . .

Berilo iz 1. lista sv. Petra aposteljna 2, 21—25.

Preljubi, Kristus je za nas terpel in vam je zapustil

zglede, da hodite po njegovih stopinjah. On ni greha storil, tudi ni bila najdena goljufija v njegovih ustih. On, ko je bil preklinjan, ni klel; ko je terpel, ni protil, temuč se mu je vdal, kateri ga je krivično sodil; on je naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da bi grehom odmerli, in pravičnosti živeli. Z njegovimi ranami ste bili ozdravljeni. Zakaj bili ste kakor zgubljene ovce; zdaj pa ste se obrnili k pastirju in škofu svojih duš.

Razlaga. Ljudje po svetu veliko terpijo, pa, ker so nevoljni, vse zasluženje zgubijo; malokdo se spominja na Jezusa, ki je po nedolžnem in vendar tako voljno terpel. Po nedolžnem terpeti nam pripravlja gnado pri Bogu; v tem nam je Kristus v zgled, ker je nedolžen za naše grehe umerl. Na ta prelepi zgled nam kaže pervak apostelnov, naj bi nas poterpežljivosti učil. Jezus je najviši Pastir in škof naših duš, mi pa bodimo Njemu dobre ovčice s tem, da zvesto za Njim hodimo in da smo poterpežljivi!

Zdihljej. O Jezus, moj Gospod! dodeli mi gnado, da Tebe, svojega dobrega pastirja posnemam, in da se ne togotim in ne preklinjam, ako me zadene kaka nadloga.

Evangelje sv. Janeza 10, 11—16.

Tisti čas je rekel Jezus farizejem: Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce. Najemnik pa, in kdor ni pastir, ki niso ovce njegove, vidi volka priti, in popusti ovce in beži; in volk popade in razpodi ovce. Najemnik pa beži, ker je najemnik, in mu ni skerb za ovce. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje, in moje poznajo mene; kakor pozna mene Oče, in jaz poznam Očeta, in dam svoje življenje za svoje ovce. In imam še druge ovce, ktere niso iz tega hleva;

tudi tiste moram pripeljati, in bodo moj glas poslušale, in bo en hlev in en pastir.

Kako je Jezus kazal, da je dober pastir?

Da bo Kristus dober pastir, so preroki prerokovali in Jezus sam se kaj rad imenuje dobrega pastirja. Dober pastir je, kdor daruje vse, če je treba, tudi svoje življenje, za svoje ovce. In to je storil Kristus za nas. Daroval se je za nas in je dal svoje življenje za tiste, ki ga niso popred ljubili, in mu toliko ljubezen niso mogli povrniti, umerl je celo za svoje sovražnike; (I. Jan. 4, 10. Rim. 5, 8.) še samega sebe nam je v živež dal in zapustil.

Po čem spoznamo, da smo izmed Jezusovih ovčic, tedaj v številu izvoljenih?

1. Ako Jezusa za svojega dobrega pastirja spoznamo in njegov glas radi poslušamo, kadar k nam govori v pridigah in keršanskih naukah, v duhovnih bukvah in pogovorih, posebno če smo pokorni sveti cerkvi, po kateri nas pase dober pastir, in njene zapovedi zvesto izpolnujemo. (Luk. 10, 16.) Sv. Avguštín pravi: „Tisti, ki nema cerkve za svojo mater, tudi Boga ne bo imel za očeta.“ 2. Ako hodimo radi na pašo, na katero nas vodi dober pastir in uživamo jed, katero nam je pripravil: njegovo presveto Telo v svetem obhajilu. 3. Ako smo po njegovem zgledu krotki in poterpežljivi, kakor ovčice in svojim sovražnikom radi odpustimo; ako vse ljudi iz serca ljubimo in si prizadevamo jih k Jezusu pripeljati.

Ktere so tiste druge ovce Kristusove?

Tiste druge ovce Kristusove, ki niso bile iz Izraelovega ovčnjaka (hleva), so verni izmed ajdov, ktere bodo njegovi aposteljni in njih nasledniki v njegovem imenu v njegovo cerkev pripeljali. Tudi ti so njegove ovce, ker mu jih je Oče izročil po večnem sklepu odrešenja, in si jih je sam odkupil s svojo kervjo ter izvolil po svojem usmiljenji. — Med te ovce spadamo tudi mi in naši prededje. Zahvalujmo se Bogu, ki nas je brez našega zaslužnja po svoji neskončni milosti pripeljal in sprejel v ovčnjak prave cerkve Kristusove! Živimo pa tudi tako, kakor se dobrim ovčicam Kristusovim spodobi!

Kako bo en pastir in en hlev?

Po Kristusovi smerti se je poderla ločitev med judi in ajdi, njegovi aposteljni so nosili evangelje na vse strani sveta, pod svetim križem se zbirajo ljudje vseh narodov in jezikov, in njegov namestnik na zemlji jih vlada kot vidni poglavar; tako je katoliška cerkev že od apostoljskih časov velik ovčnjak pod enim poglavarjem. Pa že preroki so napovedali in Kristus je prerokovanje poterdil, da se bodo vsi narodi in zadnjič še Judje h Kristusovi veri spreobrnili, da bo ena sama cerkev pod enim poglavarjem. — Molimo goreče, da se to zgodi!

Zdihljej. O moj ljubi Jezus! Ti dobri pastir! ki si na lesu svetega križa dal svoje življenje za svoje ovce; mi Te prosimo, zavoljo Svoje smerti daj nam gnado, da bomo tudi v resnici Tvoje prave ovčice, in enkrat Tvojim izvoljenim v nebesih prišteti.

Nauk od upanja.

„Jaz dam svoje življenje za svoje ovce.“ Jan. 10, 15.

Kaj nam je Kristus s svojo smertjo zaslužil?

Jezus Kristus nam je s svojo smertjo zaslužil odpuščanje grehov, posvečujočo gnado Božjo in tudi druge gnade, ktere so nam potrebne, da moremo Bogu dopadljivo živeti, in večno zveličanje. Vse to smemo upati in zanesljivo pričakovati; vse to bomo prejeli, ako bomo zaslužili.

V čem pa je zveličanska blaženost?

V tem obstoji zveličanska blaženost, da bomo Boga od obličja do obličja gledali in popolnoma ljubili. Ker bomo Boga tako gledali in popolnoma ljubili, bomo Njemu popolnoma podobni, ž Njim zedinjeni, in dospeli do najviše popolnosti, ktero je človeku mogoče doseči; ljubezen in gledanje bota nas navdajala z veseljem, ktero bode izpolnilo vse naše želje.

Kako dosežemo to zveličansko blaženost?

Božja milost nam ponuja potrebnih pripomočkov, da če le res hočemo, tudi zveličanje dosežemo. Najpotrebniša nam

je Božja pomoč ali njegova gnada. Da se pa gnade Božje vdeležimo, moramo se radi vaditi v treh Božjih čednostih: veri, upanji in ljubezni, in pobožno moliti. Božje zapovedi zvesto deržati in svete zakramente vredno prejemati. Delati moramo in se truditi, kolikor znamo in moremo; zakaj sv. Avguštín pravi: „Bog, ki nas je stvaril brez nas, ne bo nas zveličal brez nas.“

Zakaj smemo zveličanje od Boga upati?

Mi smemo od Boga upati, da nam bo dal zveličanje, če ga zaslužimo: 1. Ker je neskončno dobrotljiv in usmiljen do nas. Ljubil nas je od vekomaj, več kot telesna mati; v tej svoji ljubezni do nas celo svojemu edinorojenemu Sinu ni prizanesel, temuč dal Ga je v najbritkejšo smert; kako bi nam nebesa odrekel, ko nam je v svojem Sinu vse, še več kot nebesa podaril? 2. Ker je Bog neskončno zvest. Tolikokrat nam je zveličanje obljubil in v svetem pismu na več krajih določno izrekel, da nas hoče zveličati; to obljubo mora spolniti, ker je večna resnica in ne more ne legati, ne goljufati. (Hebr. 6, 18.) On ne reče, danes je, in jutre ni „pri Njem ni premenjenja, tudi ne sence kake spremenljivosti.“ (Jak. 1, 17.) 3. Ker je Bog vsegamogočen; vse kar hoče, tudi stori. Njemu se nič ne more ustaviti. Ako tedaj zaupamo in se zanašamo na premožnega, poštenega moža, ki nam je obljubil pomoč v potrebi, koliko več moramo zaupati v Boga, ki je najdobrotljiviši, najzvestejši in vsegamogočen!

Kedaj je treba upanje obuditi?

Upanje gre obuditi: 1. Kadar človek k pameti pride, in spozna, kaj in zakaj sme upati; 2. v stiskah in nadlogah, posebno če ga obhaja skušnjava zoper to čednost; 3. kadarkoli prejema svete zakramente; v smertni nevarnosti in na smertni postelji.

Dobro je in zaslužno, da kristjan to čednost z vero in ljubeznijo večkrat v svojem življenji, n. pr. vsako nedeljo, še bolje je, da vsaki dan obudi in se v njih vadi.

Tretja nedelja po veliki noči.

Z vvodnimi besedami današnje svete meše nas cerkev še vedno opominja, naj se veselimo Kristusovega vstajenja

in hvalimo Boga; glasijo se: „Ukajte Bogu vse dežele, aleluja! pojte hvalo njegovemu imenu, aleluja! dajajte čast njemu v hvalo, aleluja, aleluja, aleluja!“

„Recite Bogu, kako strašna so tvoja dela, o Gospod! zavoljo obilnosti tvoje moči se ti bodo legali tvoji sovražniki.“
(ps. 65.) Čast bodi Bogu i. t. d.

Cerkvena molitev. O Bog, ki tém, ki so se zgubili, luč Tvoje resnice kažeš, da bi se mogli verniti na pot pravice; dodeli vsem, ki nosijo keršansko ime, sovražiti, kar je temu imenu nasprotno, in ljubiti, kar se njemu spodobi; po Gospodu . . .

Berilo iz 1. lista sv. Petra aposteljna 2, 11—19.

Preljubi! prosim vas kakor ptujce in popotnike, zderžite se mesenih želj, ktere se vojskujejo zoper dušo; imejte lepo življenje med neverniki, da, ko vas obrekujejo kakor hudodelnike, vaša dobra dela vidijo, in Boga časté na dan obiskanja. Bodite tedaj podložni vsaki človeški stvari zavoljo Boga, bodi si kralju, kakor najvišemu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim v maščevanje nad hudodelniki, dobrim pa v pohvaljenje. Zakaj to je volja Božja, da z dobrimi deli usta zamašite nespametnim in nevednim ljudem; kakor prosti, in ne, kakor bi prostost imeli v zagrinjalo hudobije, ampak kakor hlapci Božji. Vse spoštujte, brate ljubite, Boga se bojte, kralja častite. Hlapci, bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, ampak tudi čmernim. To namreč je prijetno v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

Razlaga. V tem berilu daje sv. Peter kristjanom prav lepe nauke za življenje in zadržanje, zlasti med ajdi in do predpostavljenih. Najpred nas opominja, da ta svet ni naša prava domovina; le ptujci in popotniki smo

na tem svetu, in vse imetje in premoženje ni naša lastnina, temuč le na posoji ga imamo. Zatorej svojega serca ne smemo nanj navezati, ker nas lahko odvrača od večnega cilja.

Kristjani ob času sv. Petra so morali živeti večidel med Judi in med ajdi, ki so jih sovražili in obrekovali kot hudodelnike. Tém kristjanom priporoča sv. apostelj, naj svojim sovražnikom z lepim zaderžanjem usta zamašijo in jih s svojimi dobrimi zgledi k resnici pripeljejo; in naj so pošteni ne zavoljo ljudi, ampak zavoljo Boga, ker to kristjanu veva sveta dolžnost.

Dalej opominja kristjane, naj spolnujejo tudi dolžnosti do svojih predpostavljenih, in naj so jim pokorni, ker to je Božja in ne človeška naredba, da je vsak človek pod oblastjo. Torej tudi gosposki moramo pokorni biti zavoljo Boga, ker je postavljena od njega v vseh rečeh, ki niso zoper voljo Božjo in zapovedi Božje; tudi davke ji moramo odrajtovati, kakor je Kristus storil in sv. Peter naravno zapovedal.

Hlapcem in sužnjim veva podložnim biti svojim gospodarjem, ne le dobrim in krotkim, temuč tudi čmernim. — Oh naj bi tudi mi spoznali, kako potrebna nam je pokorščina; brez nje ni časne sreče, ni zveličanja!

Zdihlej. O Jezus! dodeli mi gnado, da se imam, dokler živim, za tujca in popotnika na tem svetu, in da se le kot popotnik poslužim časnega blaga. — Daj mi poterpežljivosti v zopernostih, in poterdi me, da bom vikšim tudi takrat pokoren, kadar se mi bodo njih postave in naredbe težke zdele, in davki veliki!

Evangelje sv. Janeza 16, 16—22.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Še malo, in me več ne bote videli; in spet malo, in me bote videli, ker grem k Očetu. Tedaj je nekaj

njegovih učencev reklo med seboj: Kaj je to, kar nam pravi: Še malo in me ne bote videli; in spet malo, in me bote videli; in: ker grem k Očetu? Rekli so tedaj: Kaj je to, kar pravi: malo? Ne vemo, kaj govori. Jezus pa je spoznal, da so ga hotli vprašati, in jim je rekel: To se vprašate, ker sem rekel: Še malo, in me ne bote videli; in spet malo, in me bote videli. Resnično, resnično vam povem, da bote jokali in žalovali, svet pa se bo veselil: vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila. Žena, kadar je na porodu, ima žalost, ker je prišla njena ura; kadar je pa porodila dete, ne misli več na britkost od veselja, da je človek rojen na svét. Tudi vi tedaj imate zdaj sicer žalost; pa spet vas bom videl, in vaše srece se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nihče vzal.

Kaj pomenijo Kristusove besede: Še malo, in me več ne bote videli itd.?

Te besede je Jezus govoril nekaj ur pred svojo smertjo in po sv. Krizostomu (Hom. 78.) pomenijo čas njegovega trpljenja in njegove smerti do vstajenja, kakor da bi hotel reči: Le malo časa me še vidite s telesnimi očmi, potem me ne bote videli, ker bom po smerti odmaknjen vašim očém; in spet malo časa in me bote spet videli, ker bom od smerti vstal.

Drugi učeniiki jih drugači razlagajo, n. pr. sv. Avguštin (Tr. 101.) meni, da te besede pomenijo čas od Kristusovega vstajenja do vnebohoda in do sodnjega dne in pristavi: to malo časa je ves sedanji čas. To „malo“ se zdi nam dolgo, dokler živimo; kadar pa prejde, takrat spoznamo, kako kratko da je bilo. V nadlogah tolažimo se tudi mi s tem, da bodo kmalo minule, ker vse trpljenje sedanjega časa se ne da primeriti prihodnji časti, ktera čaka v nebesih tiste, ki voljno in poterpežljivo trpijo. (2. Kor. 4, 17.)

Zakaj je Kristus svojim učencem napovedal trpljenje in veselje?

Napovedal je Jezus svojim učencem, da bodo po njegovi

smerti terpeli veliko britkost, težav in preganjanja; pa temu žalostnemu naznanilu dodal je precej veselo tolažilo, da se bo njih žalost v veselje spreobrnila. To svoje naznanilo poterja še s podobo od žene, ki je na porodu in velike bolečine terpi, pa jih kmalo pozabi od veselja, da je človek rojen na svet. Žalost pa je svojim učencem napovedal, naj bi se pripravili na britkosti in težave, ker človek ložej prenaša terpljenje, od kterega vé, da ga čaka. Veselje jim naznanja, naj bi se v terpljenji s tém tolažili, da bo le kratko.

Sv. Krizostom vpraša: „Če bi bil izvoljen v kralja posvetnega kraljestva, in bi bil moral zadnjo noč, preden greš v stolno mesto h kronanju, prenočiti v kakem zapuščenem hlevu v veliki težavi; povej, ali bi se ti težko zdélo? Ali bi ne prenašal vsega tega ves vesel v upanji, da boš kraljeval? Zakaj bi mi v tej solzni dolini ne hotli preživeti nekaj časa v nadlogah, ker smemo potem za gotovo upati nebeškega kraljestva?“

Zdihljej. Razsvetli me, o sveti Duh! naj spoznam, da zdanje življenje z vsemi svojimi nadlogami le kratko terpi in poterdi me z upanjem prihodnjega večnega veselja, da bom vse težave tega življenja poterpežljivo prenašal.

Tolažba v zopernostih in britkosti.

„Vi bote jokali in žalovali.“ Jan. 16, 20.

Velika nesreča je, če kdo misli, da je vsa sreča na tém svetu v časti, bogastvu in sladnostih. Kristus je ravno nasprotno učil in je ubogim in stiskanim, ki na tem svetu jočejo, zveličanje obljubil (Luk. 6, 21—23.); bogatinom pa, ki imajo dobro na tem svetu in v sladnostih živijo, je napovedal, da bodo večno žalovali in jokali. „Za veseljem pride žalost.“ (Preg. 14, 13.) In Jezus pravi: „Gorje vam bogatim, zakaj svoje oveseljenje že imate. Gorje vam, ki ste siti, zakaj stradali bote. Gorje vam, ki se zdaj smejate, ker žalovali in jokali bote.“ (Luk. 6, 24—25.) Vse to se bo dopolnilo, ker je Kristus večna resnica in pravi Bog to govoril.

Žalibog da se kristjani za to resnico tako malo zmenijo. Vsakdo misli: ta resnica, da moremo le po britkosti in mnogem terpljenji priti v nebeško kraljestvo, njega ne

zadeva, temuč da je le za druge, za uboge kristjane v Turčiji, Kini itd., ne za nas. Pa spolnila se je na Kristusu, na Janezu Kerstniku, na apostelnih in vseh svetnikih Božjih skoz vsa stoletja, in se mora spolniti tudi nad nami. Narboljša tolažba v vseh britkostih je kristjanu, če terdno veruje, da mora najpred s Kristusom terpeti, ako hoče se vdeležiti njegovega veličastva. Kdor pa veruje, da so le križi in težave pot do nebes in se jih vendar ogiba, ta je zgrešil pravi pot v nebesa.

Navod, obuditi vero v križih in terpljenji.

Ti, moj ljubeznjivi Zveličar! si nam razodel, da so srečni, ki v nadlogah poterpežljivo jokajo in žalujejo, ker bodo potem oveseljeni in potolaženi in da moremo le po velikih britkostih priti v nebesa; Ti si nas učil, da se nam zoper voljo Tvojega nebeškega Očeta nič žalega ne more zgoditi, niti las iz glave pasti; za tega del jaz terdno verujem, da bom tem srečnejši, čim več me preganjajo in čim poterpežliviše prenašam preganjanje. Popolnoma se zatorej vdam v Tvojo Božjo voljo, Oče nebeški! delaj z menoj, kakor se Tebi dopada. Prepričan sem, naj se cel pekel zoper mene vzdigne, mi vendar ne more kaj škodovati, če Ti ne dopustiš.

Molite v. O Gospod, Jezus Kristus, moj Srednik in Zveličar! ki si v blagor svojim otrokom po očetovsko uredil, naj le po velikih britkostih pridejo v nebeško domovino, kakor si nam tudi Ti sam z nar večim in nar težjim križem popredšel; mi Te prosimo, poterdi nas po svetem Duhu, da križ, kterege nam po svoji dobrotljivosti naložiš, voljno sprejemamo in poterpežljivo za Teboj nosimo, terdno prepričani, da se bo naša žalost po Tvoji objubi v veselje spreobrnila. Dodeli nam zatorej, o Jezus! da nas nobena stiska in nadloga v malo serčnost, nobeno veselje in blagostanje pa v prezetnost ne zapelje, ampak, kadar se nam hudo godi, naj se tolažimo s tem, da ne bo dolgo ter-

pelo; kedar smo pa v sreči, naj se spomnimo, da tudi sreča kmalo mine. Take misli vedno v nas ohrani, o moj ljubljeni Jezus! in usmili se nas! Amen.

Četerta nedelja po veliki noči.

V začetku sv. meše se Bogu hvala poje za podeljeno pomoč z besedami 97. psalma:

„Pojte Bogu novo pesem, ker čuda je storil, aleluja! V pričo narodov je svojo pravico razodel, aleluja, aleluja, aleluja!“ „Pomagala si je njegova desnica in njegova sveta rama.“

Cerkvena molitev. O Bog! ki misli svojih vernih nagibaš, da so zložnega duha, dodeli svojim ljudstvom, ljubiti to, kar zapovedaš in po tem hrepeneti, kar obljubljaš, da svojih serc ne obračajo na minljive posvetne reči, ampak tje, kjer je pravo veselje; po Gospodu našem . . .

Berilo iz lista sv. Jakoba aposteljna 1, 17—21.

Preljubi! vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj, in pride od Očeta svetlobe, pri katerem ni premenjenja, tudi ne sence kake spremenljivosti. Zakaj radovoljno nas je rodil z besedo resnice, da smo nekakošne pervine njegovih stvari. Veste, preljubi moji bratje! Vsak človek bodi hiter k poslušanju, kesen pa k govorjenju, in počasen k jezi. Človekova jeza namreč ne dela pravice Božje. Za tega voljo odložite vso nečednost in obilnost hudo bije, in v krotkosti ohranite vsajeno besedo, koja more zveličati vaše duše.

Razlaga. Najboljši vseh darov, ki jih od Boga dobivamo, je ta, da nas je iz zgolj milosti svoje z besedo resnice, s svetim evangeljem in s svetimi zakramenti, zlasti

s svetim kerstom prerodil, da smo tedaj Njegovi otroci in nekakošne pervine vseh stvari. Kolika čast za nas! Zato je treba, da Božjo besedo, sveto evangelje radi poslušamo, kadar se nam oznanuje.

Dalej opominja apostelj, naj vsak človek rajši posluša, kakor govori, „ker veliko govoriti ni brez greha, kdor pa svoje ustnice kroti, je prav moder.“ (Pregov. 10, 19.) Naj se človek varuje tudi jeze, ker jeza ne dela, kar je pravično pred Bogom, temuč človek v jezi marsikaj stori ali reče, kar ga poznej hudo peče.

Kako se moremo jeze ovarovati?

Pred očmi imejmo Jezusovo krotkost in poterpežljivost; prosimo ga za gnado, naj bi se tudi mi mogli ravnati po tej lepi, keršanski čednosti; posebno pa ogibajmo se skerbno tistih priložnost, ki nas k jezi napravljajo in sklenimo trdno, da hočemo z Božjo pomočjo jezo premagati in krotkost ohraniti.

Zdihljej. O moj najkrotkejši Jezus! S Svojim britkim terpljenjem in s Svojo smertjo si mi gnado zaslužil, da zamorem svojo jezo krotiti in premagovati; po Tvoji preveliki poterpežljivosti in krotkosti Te prosim za milost, da bi bil pri vseh zopernostih krotek in poterpežljiv. „Deni stražo pred moja usta, in na moje ustnice terden pečat, da ž njimi ne padem, in da mene ne pogubi moj jezik.“ (Sirah. bukve 22, 33.)

Evangelje sv. Janeza 16, 5—14.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Grem k njemu, kateri me je poslal, in nobeden zmed vas me ne vpraša: Kam greš. Temuč, ker sem vam to govoril, je žalost napolnila vaše serce. Ali jaz vam resnico povem: Za vas je dobro, da jaz grem. Zakaj ako ne grem, Tolažnik ne bo k vam prišel; ako pa grem, vam ga bom poslal. In kadar on

pride, bo svet prepričal greha, in pravice in sodbe; greha sicer, ker niso verovali v mé; pravice pa, ker grem k Očetu, in me po tem ne bote videli; sodbe pa, ker je vojvoda tega sveta že obsojen. Še veliko vam imam povedati; toda zdaj ne morete nositi. Kadar pa pride on, Duh resnice, vas bo učil vso resnico; ne bo namreč govoril sam iz sebe, temuč, kar bo slišal, bo govoril in prihodnje reči vam bo oznanoval, On bo mene poveličal, ker bo od mojega vzel, in vam oznanoval.

Nauk. Aposteljni so bili zavoljo Jezusove ločitve od njih tako močno prežaljeni, da celo nič niso mogli govoriti; zato je Gospod zavoljo te prevelike žalosti ljubeznivo posvaril, rekoč: „Nobeden zmed vas me ne vpraša, kam greš?“ Pa ravno tako je mnogo kristjanov, ki se nikdar ne poprašajo: Kam grem? ker je njih serce navezано na ta svét in njegovo sladnost. In vendar je to za vsakega človeka najimetiše vprašanje: „Kam grem? kam me pelje pot, katero hodim?“

Pomisli kristjan! ali te more tvoja zanikernost v dobrem, tvoja mlačnost v molitvi v nebesa pripeljati? Ako pa vidiš, da tvoja pot ni prava, popusti jo in hodi za Jezusom, kateri je tudi le po terpljenji in križi v nebesa šel.

Zakaj učenci niso mogli prejeti sv. Duha pred Kristusovim vnebohodom?

Sv. Bernard meni, da zato ne, ker so bili učenci svojemu Učeniku Kristusu samo z naravno ljubeznijo vdani. Kristus je moral z dušo in telesom kot človek se nazaj verniti k Bogu, preden je Bog, sveti Duh, s popolnostjo svojih gnad mogel priti k človeku. — Ker je tedaj naravna ali počutna ljubezen že pri aposteljnih bila opovirek, da svetega duha niso prejeli, kako je mogoče, da bi sveti Duh prebival v človeku, ki je ves zatopljen v nečisto ljubezen?

S čem tolaži Jezus učence zaradi svoje ločitve od njih?

S tém jih tolaži, da jim bo poslal sv. Duha, in kadar tá pride, bo svet prepričal greha, pravice in sodbe.

Kako bo sveti Duh svet prepričal greha, pravice in sodbe?

Sveti Duh bo svet prepričal greha t. j. sv. Duh bo prepričal ljudi, da so močno grešili s svojo nevero, ker so Mesija zavergli; prepričal jih bo po pridigi, čednostih in čudežih apostelnov in po znotranjem razsvetljenji;

pravice jih bo prepričal in jim dokazal, „da je lažnjiva Judovska pravičnost, ker so jo devali samo v natančno spolnovanje šeg in umivanj; in da je prazna ajdovska pravičnost, kateri so jo iskali zgolj v naravno poštenih djanjih. Edino pravičen in začetek vse pravice je Kristus, ktereга so Judje in ajdje kot krivičnega zavergli;“ (Cyril.)

sodbe jih bo prepričal, ker bodo ljudje videli in spoznali, da je satan obsojen v peklenski brezen, da se njegovo kraljestvo na svetu, — malikovanje, zmote, pregrehe, — čedalje bolj zmanjšuje, kraljestvo Božje pa, — ljubezen in resnica — bolj in bolj razširja.

Zakaj ne pové Kristus svojim apostelnom vsega, kar jim ima še povedati?

Ni jim mogel vsega povedati, ker so bili še preslabega uma, da bi razumeli visokih resnic, in ker so bili še preveč vdani Judovskim šegam; zato jim obljubi svetega Duha, kateri jih bo učil vso resnico.

Kako uči sv. Duh vso resnico?

Sveti Duh uči vso resnico: 1. ker vodi in vlada cerkev Kristusovo in jo dela nezmotljivo, da uči vso in samo resnico od Boga razodeto in k zveličanju potrebno; 2. ker razsvetljuje tiste ude Kristusove cerkve, kateri njegovi gnadi over ne stavljajo, da resnice svete vere čedalje bolj spoznajo in po njih živijo.

Kaj pomenijo besede: On ne bo govoril sam iz sebe, temuč kar bo slišal, bo govoril?

Te besede pomenijo: Sv. Duh bo le to govoril, kar je od vekomaj od Očeta in od Sina slišal; njegov nauk bo popolnoma v soglasji z naukom Kristusovim, in mu ne bo nasproten; zakaj sveti Duh izhaja enako od Očeta in od Sina, je en Bog z Očetom in Sinom, in kar On uči, je tudi nauk Očeta in Sina. Ravno to pomenijo tudi besede: On bo od mojega vzel in vam oznanoval.

Zdihljaj. Oh! kam jaz grem? Bo me pot, po kateri hodim, tudi k Bogu pripeljala? Moj Gospod, in moj Bog! vodi moje noge, da hodijo po Tvojih zapovedih in ohrani moje serce čisto od grehov, da sveti Duh ne najde nad menoj nič kazni vrednega, da me uči vso resnico in me k Tebi, Večni Resnici, v nebesa pripelje.

Peta nedelja po veliki noči.

Vvod svete meše poje zahvalo za odrešenje: „Oznajute z radostnim glasom, dajte to slišati, aleluja! in nesite do pokrajin zemlje: Rešil je Gospod svoje ljudstvo, aleluja, aleluja!“ (Izaija 48, 20.)

„Ukajte Bogu vse dežele, pojte hvalo njegovemu imenu, dajajte čast njemu v hvalo.“ (ps. 65.)

Cerkv ena molitev. O Bog! od katerega izhaja vse dobro, dodeli nam, ki te ponižno prosimo, da po Tvojem navdihanju le to mislimo, kar je prav, in pod Tvojim vodstvom ravno to storimo; po Gospodu našem . . .

Berilo iz lista sv. Jakoba aposteljna 1, 22—27.

Preljubi! bodite delavci besede, in ne samo poslušavci, s čimur bi sami sebe zapeljevali. Zakaj, ako je kdo poslušavec besede, ne pa delavec, tak je podoben človeku, kateri ogleduje obraz svojega rojstva v ogledalu; ogleda se namreč in gre, in berž pozabi, kakošen je bil. Kdor pa prav pregleda popolno postavo prostosti, in v njej ostane, in ni pozabljen poslušavec, ampak delavec; on bo srečen v svojem djanju. Ako pa kdo meni, da je pobožen, pa ne berzda svojega jezika, temuč zapeljuje serce, je prazna njegova pobožnost.

Čista in pred Bogom in Očetom neomadežana pobožnost je ta: obiskovati sirote in vdove v njih nadlogah, in neomadežanega se ohraniti pred tem svetom.

Razlaga. Prava keršanska pobožnost je po nauku sv. Jakoba v tém, da Božjo voljo spoznamo in spolnujemo, da svoj jezik, ki je tolikanj nevaren in škodljiv, berzdamo in krotimo, da uboge in sirote ljubimo, in se jih usmilimo, in da se ne damo zapeljati od sveta, njegovih krivih naukov, nespametnih šeg in pohujšljivih zgledov. Premisli kristjan, kakošna je tvoja pobožnost?

Zdihljej. O Jezus! Ti voditelj moji duši! dodeli mi gnado prave pobožnosti, kakor mi jo priporoča sv. Jakob.

Evangelje sv. Janeza 16, 23—30.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Resnično, resnično vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Do zdaj niste nič prosili v mojem imenu. Prosite, in bote prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno. To sem vam v prilikah govoril. Pride ura, da vam ne bom več v prilikah govoril, ampak vam bom očitno označeval od Očeta. Tisti dan bote v mojem imenu prosili: in vam ne rečem, da bom jaz Očeta prosil za vas. Zakaj Oče vas sam ljubi, ker ste vi mene ljubili, in ste verovali, da sem jaz iz Boga izšel. Izšel sem od Očeta, in sem prišel na svét; spet zapustim svét, in grem k Očetu. Rekó mu njegovi učenci: Glej! zdaj očitno govoriš, in ne praviš nobene prilike. Zdaj vemo, da vse veš, in ne potrebuješ, da te kdo vpraša; zato verujemo, da si od Boga izšel.

Zakaj Bog hoče, naj ga prosimo?

1. Zato, da spoznamo: Vse dobro pride od Njega;

2. da priznamo svojo revščino in slabost, ker nam je v vsem potrebna Božja pomoč; 3. iz gole dobrotljivosti do nas, ker hoče, da bi se po molitvi napolnili z nebeškimi darovi.

Kaj se pravi prositi v imenu Jezusovem?

V imenu Jezusovem prositi, pomenja 1. prositi z zaupanjem na Jezusovo zasluženje; zakaj po nauku sv. Cirila nam Jezus kot Bog z Očetom vred dobre deli, kot Srednik pa naše prošnje pred Očeta nosi. Zatorej pa tudi naša cerkev skorej vse molitve sklepa s temi le besedami: „po Jezusu Kristusu, Gospodu našem itd.“; 2. prositi le to, kar nam Kristus sam želi in hoče dati, namreč, kar nam je v zveličanje. Kdor pa prosi le časnih dobrot, njegova prošnja ne dopada Jezusu, zato pravi sv. Avguštín: „Kdor prosi, kar je zveličanju na škodo, ta ne prosi v imenu Zveličarjevem.“ In Jezus je svojim učencem rekel: „Do zdaj niste nič prosili in mojem imenu,“ ker po besedah svetega Gregorja niso prosili tega, kar bi jim bilo v zveličanje.

Zakaj Bog ne usliši vselej naših molitev?

a) Mnogokrat prosimo takih reči, ktere bi nam škodovala, zato jih nam odreče Oče nebeški, ker nam v svoji neskončni dobrotljivosti hoče boljših in koristnejših dati; b) včasih skuša našo poterpežljivost in stanovitnost v molitvi; c) še večkrat pa tako molimo, da naša molitev Bogu ne more dopasti.

Da bo naša molitev Bogu dopadla, moramo moliti 1. v stanu gnade Božje in z zaupanjem v zasluženje Kristusovo, „ker veliko premore molitev pravičnega“ (Jak. 5. 16.) 2. Molitev naj bo ponižna in vdana v voljo Božjo; 3. pre-mišljena, goreča in serčna; 4. stanovitna.

Kedaj naj molimo?

Vselej in vsaki čas, kar nas Jezus sam uči, rekoč: „Trebja je vselej moliti in ne jenjati.“ (Luk. 18. 1.) Ker nas Bog s svojimi dobrotami vedno obdaruje, spodobi se, da se mu tudi mi vedno zahvaljujemo za prejete dobrote.

Vendar imajo pobožni kristjani po starodavni navadi še posebne čase, molitvi odmenjene, kterih naj se derži vsaka keršanska družina. Prav lepo je, če se jutranja in večerna molitev skupno v družini opravlja; tudi pred jedjo in po jedi naj gospodar ali gospodinja s svojo družino moli, kakor tudi angeljsko česčenje zjutraj, o poldne in zvečer.

Moliti moramo med Božjo službo v cerkvi; kdor pa ne more priti v cerkev, naj med sv. mešo doma svojo pobožnost opravi. K svetim zakramentom se moramo z molitvijo pripravljati, vsako imenitnejše delo z molitvijo pričeti, bude skušnjave z molitvijo odganjati, in vselej za srečno smertno uro prositi.

Kako zamoremo po Kristusovem nauku vedno moliti?

Skerbimo, da pri vsakem delu dober namen obudimo in sklenimo vse storiti iz ljubezni do Boga. Večkrat čez dan svojega duha k Bogu povzdignimo v kratkih molitvicah ali zdihljeh, s katerimi obudimo ali ljubezen do Boga, ali kes čez grehe, ali ponižnost itd. n. pr. O Jezus usmili se nas! O Bog, pridi nam na pomoč! — Vsi duhovni očetje priporočajo take kratke pobožne zdihljeje, ker se lahko opravijo in mnogo koristijo.

Kaj pomenjajo nekatere katoliške šege pri molitvi?

Jezus je sicer rekel: „Bog je duh, in kdor ga moli, mora ga v duhu in resnici moliti.“ Pa tudi naše telo je od Boga in za Boga, in z dušo v najtesnejši zvezi; zato se spodobi, da kadar duša moli, jo tudi telo spremlja in podpera s spodobnim zadržanjem. Verni kristjani imajo pri molitvi nekatere posebne šege, ktere so se ohranile iz starodavnih časov.

Kadar molimo na glas, hočemo Boga častiti z dušo in ustmi. Kadar glavo odkrijemo, se pripognemo, pokleknemo, — se pred Bogom ponižujemo. S tem, da si na persi terkamo, pričujemo, da smo mi s svojimi grehi krivi Jezusovega terpljenja in njegove smerti. Kadar Boga za milost prosimo, roke na persih sklenemo, z razpetimi rokami Kristusovo molitev na križi posnemamo.

Nekatere teh šeg so že iz stare zaveze, tudi Kristus in aposteljni so se jih deržali, n. pr. da so pri molitvi na zemljo pokleknili, na obraz padli; zatorej so nam svete in častiljive.

Ktera je najimenitniša molitev?

Naj imenitniša molitev je sveti Očenaš, ktereга je Jezus Kristus sam nas učil. Zato ima tudi ta molitev največo moč, če se prav in pobožno moli. (Mat. 6. Luk. 11.)

Kratka razlaga svetega Očenaša.

Koliko delov ima Očenaš?

Očenaš, ki se imenuje tudi Gospodova molitev, ima ogovor, kateri nas pripravlja k molitvi in sedem prošenj. Te obsegajo vse, za kar nam je treba moliti Bogu na čast ter v naše zveličanje. Ogovor se glasi: „Oče naš, kateri si v nebesih!“

Zakaj pravimo Bogu: „Oče naš,“ in česa nas te besedi opominjate?

Boga kličemo: Oče! ker nas je stvaril po svoji podobi, odrešil po svojem Sinu, posinovil in posvetil po svetem Duhu, nas storil deležnike in dediče nebeškega kraljestva in po svoji neskončni dobrotljivosti vedno po očetovsko za nas skerbi.

Zato ljubimo Njega, ki je nas od vekomaj ljubil; zahvaljujmo se mu za neizmerne gnade in dobrote, ki jih od Njega prejemo; zaupajmo, da nas Njegova milost nikdar ne bo zapustila; prizadevajmo si, da bomo vedno dobri otroci najboljšega Očeta!

Besedica „naš“ povdarja, da imajo vsi ljudje enega in istega Očeta, torej so si vsi bratje in sestre, ena sama velika družina na svetu; za vse in z vsemi smo tedaj dolžni moliti! Naj bi pa tudi bila ljubezen in mir med vsemi ljudmi, in lepa ponižnost, kakor med otroci dobre keršanske družine, ker je bil krotek in ponižen poglavar té velike družine, Jezus Kristus.

Kaj nas učijo besede: „Kteri si v nebesih?“ ali ni Bog povsod?

Bog je sicer povsod pričujoč, vendar sosebno v nebesih prebiva, kjer se svojim izvoljenim obliče v obliče kaže in uživati daje. Nas pa te besede 1. učijo, da so nebesa naš pravi dom, ker le ondi naš Oče biva; dokler smo na svetu, smo le nekako na tujem; 2. nas opominjajo, naj bodo naše želje vedno tje obrnjene, kjer Oče nebeški vekomaj kraljuje in kjer je tudi nam mesto pripravil.

Kaj prosimo v prvi prošnji: „Posvečeno bodi tvoje ime?“

V prvi prošnji prosimo: 1. da bi vsi ljudje na zemlji Boga prav spoznali in čistili; 2. da bi se neverniki, kri-

voverci in grešniki k Bogu spreobrnili in resnično spokorili; 3. da bi nikdo nikoli nečasti ne delal Božjemu presvetemu imenu ne s krivoverstvom in nevero, ne z bogokletjem in nekeršanskim življenjem. — Ta prošnja je za tega del perva, ker nam mora biti čast Božja vselej perva in poglobitna skerb.

Kaj prosimo v drugi prošnji: „Pridi k nam tvoje kraljestvo?“

1. Da bi Bog svoje kraljestvo, to je, svojo cerkev in pravo vero širjal in uterdoval, kraljestvo hudičevo pa, t. j. pregrehe, nevero in vse zmote razdeval;
2. da bi nam svojo gnado, vero, upanje in ljubezen dodelil in v nas vedno množil;
3. da bi po tem življenji vsi v nebesa prišli.

Kaj prosimo v tretji prošnji: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji?“

1. Da bi nam vsem Bog gnado dal, njegove svete zapovedi vselej, na tanko in voljno spolnovati, kakor jih angelji in svetniki v nebesih spolnujejo;
2. da bi se vselej in v vseh okolščinah v Božjo voljo vdali. V téh treh prošnjah torej iščemo, po nauku Jezusovem, najpred kraljestva Božjega (Luk. 12, 31), zato, da bi se nam vse drugo pridalo.

Kaj prosimo v četerti prošnji: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh?“

1. Da bi nam Bog dal vse, česar nam je za telesno in dušno življenje treba, kar vse pomenja beseda: „kruh“; torej vsakdanji potrebni živež, besedo in gnado Božjo, Jezusovo presveto Rešnje telo v najsvetejšem zakramentu itd.
2. Da bi Bog lakoto in draginjo, pa tudi greh, kateri večkrat za sabo vodi take nesreče, dobitljivo od nas odvernil.

Kaj pomenite besedici „danes“ in „vsakdanji“?

Besedica „danes“ nas opominja dolžnosti, da moramo Boga vsak dan prositi potrebnega živeža in terdno zaupati, da ga nam bo tudi dal.

Druga besedica: „vsakdanji kruh“, pa nas uči, naj ne prosimo obilnosti in bogastva, temuč naj bodimo zadovoljni z navadnim potrebnim živežem. Ker pa le vsakdanjega

kruha prosimo, ne smemo potratno živeti; s tem bi zapravljali živež, ki je odločen za več dni.

Kaj prosimo v peti prošnji: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom?“

Da bi nam Bog odpustil naše dolge, to je, grehe, s katerimi ga žalimo vsak dan, kakor tudi mi odpustimo tistim, ki so nas razžalili. Kdor tedaj svojim razžalnikom ne odpusti, ta sam v ti prošnji reče, naj bi tudi Bog njemu ne odpustil grehov. (Mark. 11, 26.)

Kaj prosimo v šesti prošnji: „In nas ne vpelji v skušnjavo?“

1. Da bi Bog vse skušnjave, grešne nevarnosti in priložnosti od nas odvernili;

2. ali nam pa pomoč dodelil, se jim zoperstaviti ter jih premagati.

Skuša nas in v greh nas hoče zapeljati: a) naše meso, ali naše hudo nagnjenje in poželenje; b) svet t. j. hudobni ljudje s pregrešnim govorjenjem in življenjem, bogastvo, nečimurna čast in druge posvetne reči; c) hudič, ki nam pamet slepi, vero slabi in prelomnikom Božjih zapoved obeta veselje in srečo. Brez skušnjav ni nihče na svetu in Bog jih pripušča, da nas v gorečnosti in ponižnosti ohrani, da se nam zasluženje za večnost množi; „ker skušen bo prejel krono življenja.“ (Jak. 1, 12.)

Kaj prosimo v sedmi prošnji: „Temuč reši nas od hudega?“

1. Da bi nas Bog zlasti hudega na duši, t. j. greha rešil in nas obvaroval večnih in časnih kazni greha;

2. da bi nas Bog tudi časnih nadlog in težav rešil, ako niso k našemu zveličanju;

3. da bi nam dodelil gnado, vse nadloge in težave, ki nam jih pošilja, poterpežljivo in stanovitno preterpeti.

Kaj pomeni beseda: „Amen.“

Po razlaganju sv. Hieronima ponavlja se z besedo „Amen“ vse, kar smo popred prosili, kakor da bi hotli reči: „Zgodi se, ali zgodilo se bo, česar smo prosili.“

Nauk od procesij.

Kaj so procesije?

„Procesija“ je latinska beseda in pomenja: „izhod,

obhod.“ Procesije so katoličanom tisti slovesni obhodi, ki jih naša mati, sveta cerkev po starodavni navadi večkrat v letu napoveduje in obhaja. S temi obhodi hoče svoje verne buditi k pobožnosti, jih opominjati k hvaležnosti za prejete dobrote ali pa po vzajemni združeni molitvi izprositi Božje pomoči. Procesije imajo svoj visoki pomen in kdor se jih vdeležuje s pobožnim srcem, njemu donašajo gotovo lep sad keršanske pobožnosti.

Ali so procesije kaj novega?

Procesije niso nikakor kaj novega, kajti v navadi so bile že v prvih časih keršanske cerkve, za sv. Ciprijana, Lucija, Bonifacija; pričajo nam to tudi sv. očetje: Bazilij, Krizostom, Ambrozij, Gregor itd. Omenja jih celo sv. pismo stare zaveze n. pr. v 2. bukvah kraljev (II. kr. 6.) beremo, da je kralj David skrinjo zaveze s slovesnim sprevodom ali v procesiji prinesel. Njegov sin Salomon je napravil še slovesnejši obhod, h kateremu se je sešel ves Izrael in so prišli vsi starašini ljudstva, ko so duhovni prinesli skrinjo Gospodovo, in šotor zaveze in vse svetiščino orodje v novo sèzidani tempelj. (III. bukve kraljev 8.) Od Kristusa nam je tudi znano, da je na cvetno nedeljo spremljan od velike množice ljudstva in svojih učencev jezdil v Jeruzalem.

Kaj pomenjajo procesije?

Procesije 1. budijo k pobožni molitvi. Kdor jih po 100 in 1000 vidi zbranih v pobožni molitvi in jih sliši Boga na glas hvaliti in častiti, kako bi li mogel le on merzel ostati? Pobožnost vnema in spet pobožnost obudi, ker je Kristus sam obljubil, da bo tudi On tam, kjer sta dva ali so trije zbrani v njegovem imenu.

2. Procesije so kaj lepa podoba našega življenja. Potniki smo in tujci na tej zemlji; potujemo iz té solzne doline proti nebeškemu Sionu. Zatorej konča procesija vselej v cerkvi. — Procesije se napravljajo pod milim nebom, o vsakem vremenu in mnogokrat po težavnih potih, kar nas živo opominja, da tudi naše potovanje na tem svetu nikdar ni brez napotkov in težav.

3. V procesijah očitno spoznamo svojo vero v Boga in v križanega Jezusa, pred vsem svetom ga častimo in molimo, slovesno se zahvaljujemo za prejete milosti in dobrote, in se čutimo kot ude ene velike Božje družine. Tod je nastala šega v procesijah obiskovati druge, sosedne cerkve in kadar

se procesije srečevajo, se z nagnjenjem križev ali bander pozdravljajo.

4. Procesije so znamenje, da je keršanska vera zmagala nad neverstvom in krivoverstvom; zakaj kjer vladata neverstvo in krivoverstvo, ondi ni veselih procesij.

To pomenjajo katoliške procesije. Kjer se obhajajo v lepem redu, s pravo pobožnostjo in jih vodijo duhovni, ondi so gotovo podučljive, zaslužne in Bogu dopadljive; zato so pa takošne procesije nevernikom in krivovercem vselej hudo bódle v oči.

Čemu so pri procesijah križi in bandera?

Križ pomeni, da smo kristjani in zbrani v imenu križanega Jezusa. V njegovem imenu začenjamo in končujemo vsako molitev, po njegovem zasluženji upamo vse dobiti od nebeškega Očeta, za njim moramo hoditi, če hočemo priti v svete nebesa. Bandera so bela, rudeča in modra (ali višnjeva). Bela nas opominjajo, naj pod Jezusovo bandero v nedolžnosti živimo; rudeča pa, naj se vojskujemo zoper greh, svet in hudiča, in naj smo pripravljeni za vero in Kristusa celo svojo kri preliti. Višnjeva pa nas učijo, naj se z mertvenjem in zatajevanjem samega sebe v ponižnosti pokorimo za svoje grehe in razžaljenje Božje. Bandera so tudi znamenja, da je Kristus premagal smert in pekél in Jezusova vera premagala judovsko in ajdovsko silo.

Zakaj hodimo v križevem tednu s procesijami po polji?

Okoli leta 469 po Kr. so na Francoskem razsajali hudi potresi, bila so slaba leta in polja niso rodila, pritiskale so še druge nesreče, divje zveri so se celo v mesta priklatile in plašile zbegano ljudstvo. Sv. Mamert, tedanji škof Vienski, zbira svoje verne ter jih opominja pri Bogu iskati pomoči; zapovedal je, naj se tri dni pred Kristusovim vnebohodom obhajajo procesije po polji in te tri dni naj se ljudstvo posti. Hude tiske so prenehale, Božje usmiljenje je odvernilo lakoto, kugo in druge nadloge, ktere so takrat ljudstvo terle. V hvaležni spomin té očitne pomoči Božje so se procesije širile po vseh francozkih deželah in poznej so se vpeljale po vsem keršanskem svetu, ker jih je papež Leo III. (795—816) zapovedal.

Tá pomen imajo procesije v križevem tednu še današnji dan in zato hodimo s procesijami po polji, da Boga ponižno prosimo, naj blagoslovi polja in setve s svojim nebeškim

blagoslovom, naj nam dá in ohrani žita in druge sadeže, ki jih zemlja rodi, in milostljivo naj odverne od nas lakoto, vojsko, kugo in druge nesreče. — Ob enem se pripravljamo k prazniku Kristusovega vnebohoda, ki je v nebesih naš mogočni besednik pri svojem Očetu.

Kako se je začela procesija na sv. Marka dan?

Procesija na sv. Marka dan se je začela že pred papežem Gregorijem Velikim (590); torej je ta papež ni vpeljal, pač pa je pripomogel, da je še bolj v navado prišla in slovesneje se obhajala, naj bi si verni s svojimi molitvami Božjega usmiljenja izprosili. — Za časa strašne kuge, ki je po rimskem mestu razsajala, je ta sveti papež uredil še drugo procesijo, imenovano procesijo zavoljo kuge. Tudi po drugih laških deželah je ta kuga strašno morila, da so ljudje kar nagloma mertvi se zgrudili, ako so kihnili. Takrat se je začela navada, da pravimo: „Bog pomagaj“, kadar kdo kihne, in da si pokrižamo usta, kadar se nam zdeha. — Papež Gregorij je zaukazal, da so se Rimljanje zbrali v 7 poglavitnih cerkvah rimskega mesta in potem v sedmerih oddelkih šli k cerkvi Matere Božje, kjer so se vse procesije združile v eno veliko procesijo. Te obhode so tri dni pred Kristusovim vnebohodom zaporedoma obhajali, in kuga je odlegla. Nosili so s procesijo podobo Matere Božje, od ktere se govori, da jo je naslikal sveti evangelist Lukež, in so tudi mogočno priprošnjico na pomoč klicali.

S kakošnim namenom je treba iti s procesijo?

Čeravno nas Bog sedanje dni ne obiskuje s takimi hudimi nadlogami, smo vendar dolžni križevih procesij se vdeleževati, s tem namenom 1. da Boga častimo, za njegove dobrote se zahvalimo, in v dušnih in telesnih potrebah njegove pomoči prosimo; 2. da svojo vero očitno pred svetom spoznamo, in 3. da se za svoje grehe pokorimo, in Kristusa nasledujemo. — Če pa kdo iz drugih, posvetnih namenov gre s procesijo, tá se pregreši zoper Boga in cerkev.

Križevi teden.

Vvod sv. meše: „Uslišal je moj glas s svojega svetega tempeljna, aleluja, in moje vpitje pred njegovim obličjem je prišlo do njegovih ušes; aleluja, aleluja.“ (ps. 17. 7.)

„Ljubim te Gospod, moja moč, Gospod, moja terdnjava, moje pribežališče, in moj rešenik.“ (ps. 17. 2, 3.) Častbodi Bogu.

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo, vsega-mogočni Bog! da bomo, ker se v svojih stiskah na Tvoje usmiljenje zanašamo, po Tvoji brambi vseh zopernost obvarovani, po Gospodu našem...

Berilo iz lista sv. Jakoba aposteljna 5, 16—20.

Preljubi! spoznajte eden drugemu svoje grehe, in molite eden za drugega, da bote ohranjeni; veliko premore stanovitna molitev pravičnega. Elija je bil človek terpljenju podveržen, kakor mi, in je iz serca molil, da bi ne bilo dežja na zemljo; in ni bilo dežja tri leta in šest mesecev. In je spet molil, in nebo je dalo dež, in zemlja je rodila svoj sad. Bratje moji! ako kdo zmed vas zajde od resnice, in ga kdo verne, naj ve, da kdor grešnika verne od njegove krive poti, rešil bo njegovo dušo od smerti in pokrtil veliko število grehov.

Razlaga. Cerkev je to berilo za križevi teden odločila, ker se v njem dokazuje moč stanovitne molitve pravičnega. V izgled nam stavlja molitev prerok Elija, ki je živel za hudobnega kralja Izraelovega Ahaba. Ta kralj je storil več hudega, kakor vsi njegovi spredniki, ker je verh drugih pregreh neverko Jezabelo za ženo vzel, in je v velikem mestu Samariji maliku Balu tempelj sezidal in log zasadil. Tudi 450 Balovih duhovnov je poklical, duhovne Gospodove pa je ukazal pomoriti. Zidaj Elija stopi pred njega, rekoč: „Kakor res živi Gospod, Izraelov Bog, pred čegar obličjem stojim, da ne bo ta leta ne rose ne dežja, dokler jaz ne porečem!“ In bilo je tako.

Potem ko ni bilo tri leta in šest mesecev dežja, Gospod Eliju napove: Pojdi in pokaži se Ahabu, zakaj zopet hočem dati dežja na zemljo. Elija gre. Ko ga Ahab ugleda, reče mu serdit: Si ti tisti, ki nesreče napravlja

Izraelu? Elija mu odgovori: Izraelu nesreče ne napravljam jaz, ampak ti in hiša tvojega očeta . . . Vendar pošlji in zberi k meni ves Izrael na goro Karmel in tudi 450 duhovnov Balovih. Ahab stori, kar mu Elija reče, ker ga stiska huda lakota, in tudi sam na goro gre.

Duhovni Balovi pridejo in Elija reče: Oni naj vzamejo enega vola, naj ga razsekajo na kose, položijo na altar, pa ognja naj ne podtikajo; jaz bom pa pripravil drugega vola, in položil na derva, ognja pa ne bom podtaknil. Potem kličite imena svojih bogov, jaz pa bom klical ime svojega Gospoda: in bog, kateri pošlje ogenj, bodi Bog. Vsemu ljudstvu se dopade svet.

Balovi preroki so skakali in se spakovali cel dan do večera, toda Bal ni slišal njih molitve.

Protiv večeru pa pravi Elija ljudstvu: „Pojdite k meni!“ In ko ljudstvo k njemu stopi, iz dvanajst kamnov altar postavi, dá vkopati grapo okoli in okoli njega, derva nanj naloži, razseka vola na kosove, ga na derva dene in reče vode trikrat viliti nanj, tako da se tudi struga z vodo napolni. Na to Elija k altarju stopi ter moli, rekoč: „Gospod, pokaži danes, da si ti Bog Izraelov, jaz pa tvoj hlapec, ki delam to po tvoji zapovedi. Usliši me Gospod, da se uči to ljudstvo, da ti, Gospod, si Bog, in da si spreobernal njih serca!“ Kar ogenj z nebes pade in povzije žgavni dar in derva in kamenje, in poliže tudi prah in vodo, ki je bila v vodotoku. Ko ljudstvo to vidi, pade na svoj obraz, in kliče: „Gospod sam je Bog! Gospod sam je Bog! Elija gre potem na verh Karmela, se k zemlji skloni in moli. Glej, kar od morja sem meglica vstaja. Kmalo se pa stemni nebó, in dež se vsuje in vse z novega oživi.

Uslišana je bila Elijeva molitev, ker je pravični molil k pravemu Bogu; kričanje Balovih prerokov se ni uslišalo, ker so sleparji kričali k svojim malikom. Molimo prav, prosimo pravega Boga in nas bo uslišal! Solnce in dežja bodo polja in senožeti vselej potrebovali, oba sta darova

Božja; torej prosimo za nju, pa ne še le takrat, kadar je sila, temuč posebno o križevih procesijah!

Evangelje sv. Lukeža 11, 5—13.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Ko bi kdo zmed vas prijatla imel, in bi k njemu šel o polnoči, in mu rekel: Prijatelj! posodi mi tri hlebe, ker je moj prijatelj prišel k meni s pota, in nêmam kaj pred-nj položiti; in uni bi znotrej odgovoril in rekel: Ne delaj mi nadleže, duri so že zaperte, in moji otroci so zmenoj v hramu; ne morem vstati in ti dati. In ako uni le še terka, vam povem: ko bi ravno ne vstal, in mu ne dal zato, ker je njegov prijatelj, bo vendar zavoljo njegove nadležnosti vstal, in mu dal, kolikor potrebuje. In jaz vam povem: Prosite, in se vam bo dalo; iščite, in bote našli; terkajte in se vam bo odperlo. Zakaj slehern, kateri prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor terka, se mu bo odperlo. Kdo pa zmed vas očeta kruha prosi, pa mu bo kamen dal? ali ribe, mu bo li namesto ribe kačo dal? ali če ga jajca prosi, mu bo li škorpijona podal? Ako tedaj vi, ko ste hudobni, veste dobre darove dajati svojim otrokom; koliko bolj bo vaš Oče z nebes jim dal dobrega duha, kateri ga prosijo!

Kaj nas Jezus s to priliko uči?

Malo prej je Jezus svoje učence učil: Oče naš; potem jih je pa še hotel podučiti, kakšne lastnosti naj molitev ima in kakšen sad donša prava molitev.

Kakšne lastnosti naj ima molitev?

Molitev naj bo: 1. zaupljiva t. j. kakor prijatelj prijatla, kakor otrok svojega Očeta zaupljivo prosi, ker ve, da mu ne bo odrekel prošnje, tako naj kristjan moli in prosi svojega nebeškega Očeta. — Sred noči pride prijatelj prijatla prosit, ker se zanaša na prijateljstvo in da mu nadležnosti ne bo zameril; 2. prositi moramo najpred to, kar nam je naj-

bolj potrebno. Prijatelj je prijatelj prosil kruha, ktere ga je najbolj potreboval, ne slaščic ali drugih manj potrebnih reči; tako naj tudi mi prosimo Boga najpred tega, kar je duši in telesu najbolj potrebno, pred vsem pa gnade Božje; 3. molitev naj bo stanovitna. Prijatelj ni odjenjal, temuč le še terkal, čeravno uni, ki je bil v hramu, ni precej vstal, in mu dal, česar je želel. Tako tudi mi ne smemo odjenjati, če nismo precej uslišani. — „Vse, karkoli prosite v molitvi, ako verujete, bote prejeli.“ (Mat. 21, 22.)

Kaj pomenijo Jezusove besede: Prosite, iščite, terkajte?

Tudi s temi besedami nam Jezus razlaga lastnosti naše molitve, in so nekako tri stopinje Bogu dopadljive molitve. Kdor prosi, razodeva svojo zaupljivost; kdor išče, ima vse svoje misli v to obrnjene, kar išče, torej si prizadeva in se trudi, to dobiti, kar prosi; kdor terka, se že nekako sili, da bi dosegel, kar hoče in potrebuje. Torej naša molitev naj bo zaupljiva, stanovitna, pa tudi z delavnostjo sklenjena. Moli in delaj! Sv. Avguštín pravi: „Mi prosimo v veri, ktera je v ljubezni delavna; mi iščemo z upanjem, ktera se opira na večno resnico; mi terkamo po ljubezni Božji v dopolnitev zveličanja.“

Kakšen sad Jezus pravi molitvi obeta?

Kteri prosijo, bodo prejeli; kteri iščejo, bodo našli; kteri terkajo, njim se bo odperlo. Kakor oče prosečemu otroku ne daje slabih darov, tem manj bo Oče nebeški naših prošenj zavergel, in nam potrebnih darov odrekel. Sv. Avguštín uči: „Molitev pravičnega je ključ nebeški; naše prošnje se k nebesom vzdigajo; z nebes pride usmiljenje Božje.“ — Prosimo, molimo radi, pobožno, zaupljivo, stanovitno v imenu Jezusovem!

Praznik vnebohoda Kristusovega.

Praznik vnebohoda Jezusovega nas spominja tistega trenutka, ko je Jezus pričo svojih apostelnov in učencev častitljivo v nebesa šel na oljski gori.

Za vvod svete meše je cerkev odločila tiste besede, s kterimi sta angelja po Gospodovem vnebohodu aposteljne in učence nagovorila: „Možje Galilejci! Kaj stojite in gledate v nebo? aleluja; kakor ste ga videli iti v nebo, tako bo spet prišel, aleluja, aleluja, aleluja.“ (Dj. ap. 1.)

„Pokajte z rokami, vsi narodi! ukajte Bogu z veselim glasom.“ (ps. 46.)

Cerkvena molitev. Prosimo, vsegamogočni Bog! dodeli nam, ki verujemo, da je Tvoj Edinorojeni, naš Odrešenik današnji dan v nebesa šel, naj bi tudi mi s svojim duhom v nebesih prebivali, po ravno tistem Gospodu . . .

Berilo iz djanja aposteljnov 1, 1—11.

V prvem pisanji sem govoril, o Teofil! od vsega, kar je Jezus začel delati in učiti, do dneva, ko je aposteljnem, ktere je bil izvolil, po svetem Duhu zapovedi dal in bil gori vzet. Kterim se je tudi po svojem terpljenji živega skazal z mnogimi znamenji, ko se jim je prikazoval štirideset dni in govoril od Božjega kraljestva. In kadar je ž njimi jedel, jim je zapovedal, da naj ne hodijo iz Jeruzalema, ampak naj čakajo obljube Očetove, ktero ste (je rekel) slišali iz mojih ust. Ker Janez je kerščeval z vodo, vi pa bote kerščeni s svetim Duhom kmalo po teh dneh. Tedaj so ga, kateri so se bili sošli, vprašali, rekoč: Gospod! ali boš v tem času spet postavil Izraelovo kraljestvo? Rekel pa jim je: Vam ne gre vedeti časov ali ur, ktere je Oče ohranil v svojej oblasti; pa prejeli bote moč svetega Duha, kateri bo v vas prišel, in mi bote priče v Jeruzalemu, in po vsej Judeji in Samariji, in do kraja sveta. In kadar je bil to izgovoril, se je vpričo njih vzdignil, in oblak ga je vzel spred njih oči. In ko so ga gledali v nebo iti, glej! dva moža sta stala pri njih v belih oblačilih, in sta rekla: Možje Galilejci! kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.

Razlaga. Sveti Lukež je v svojem evangelji nekemu Teofilu, plemenitemu kristjanu v Antiohiji, popisal življenje, terpljenje in smert Jezusa Kristusa do njegovega vnebohoda. V djanji aposteljnov, katero je tudi on spisal, pripoveda dalej in v kratkem, kaj je Kristus štirideset dni po svojem vstajenji še delal, in kako je v pričo svojih učencev v nebo bil vzet. Veseli se danes s Kristusom, da je svoje drago kupljeno kraljestvo v nebesih v last sprejel in moli tako-le:

Veselim se, o kralj nebes in zemlje! Tvojega veličastva, katero si Ti danes v nebesih posedel. „Kraljestva po zemlji, pojte Bogu; prepevajte Gospodu, prepevajte Bogu! ki hodi po nebes nebesih od začetka. Dajajte čast Bogu, ki je čez Izrael, njegovo veličastvo in njegova moč je v oblakih. — Prepevajte našemu Bogu, prepevajte našemu kralju, prepevajte! Ker kralj vesoljne zemlje je Bog; prepevajte razumno: Bog kraljuje čez narode; Bog sedi na svojem svetem sedežu.“ Aleluja. (ps. 67. 46.)

Evangelje sv. Marka 16, 14—20.

Tisti čas se je Jezus prikazal enajsterim, ko so pri mizi bili, in je svaril njih nejevero, in terdobo njih serca, da tistim, kateri so videli, da je vstal, niso verjeli. In jim je rekel: Pojdite po vsem svetu, in oznanujte evangelje vsej stvari. Kdor veruje in bo kerščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen. Kteri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi: V mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali; in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi. In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet, in sedi na desnici Božji. Oni pa so šli, in so učili povsod, in Gospod je delal ž njimi, in je besedo poterdoval s čudeži, kateri so se potem godili.

Zakaj pravi Kristus svojim apostelnom: „Idite po celem svetu, in oznanujte evangelje vsej stvari“?

V Kristusovi cerkvi si ne sme nihče sam prilastovati cerkve, ne službe; učiti sme le tá, ki je poklican in poslan od Kristusa in njegovih namestnikov, ki so postavljeni vladati cerkev Božjo. Tega nas opominjajo besede Jezusove, ki jih je govoril svojim apostelnom pred svojim vnebohodom: „Idite po celem svetu, oznanujte evangelje vsej stvari.“ — „Vsej stvari“, ukaže mili Zveličar, „evangelje oznanovati“, ker Bog hoče, naj bi vsi ljudje se zveličali. Če se pa ta volja Božja pri nekterih ne izpolni, tega ni kriv Bog, temuč krivi so ljudje sami, ker ali ne sprejmejo evangeljskega nauka, ali po njem ne živé, ali pa spoznani resnici terdovratno se ustavljajo, ali v nespokornosti terdovratno živijo in umerjó.

Ali je k zveličanju zadosti, da je človek kerščen in veruje?

Sam kerst človeka, ki k pameti pride, še ne more zveličati; on mora tudi verovati. In tudi sama vera ni zaslužna, ako ni živa in se v djanji ne kaže. „Le vera, ki je v ljubezni delavna,“ (Gal. 5. 6.) je pred Bogom zaslužna in zveličavna; vera pa brez del je mrtva, in po besedah sv. Anzelma, ni keršanska, ampak hudičeva, ker tudi hudič veruje, da je Bog, po veri pa ne ravna. Kdor se hoče zveličati, mora po prejetem kerstu verovati v Jezusa in v njegov nauk, in po tem nauku živeti.

Ali naša vera ni prava, ker ne delajo vsi verni tistih znamenj, ktere jim je Jezus obljubil, da jih bodo delali?

Sv. Gregor nam to vprašanje reši, ker pravi: „Če je Odrešenik rekel, da bodo čudeže delali oni, ki bodo verovali, ne smete si misliti, da vi nimate vere, ker teh čudežev ne delate; o pričetku cerkve so se morali čudeži goditi, da je prava vera rasla po téh vidljivih znamenjih Božje mogočnosti.“ (Hom. 29. in evang.) — Kadar je pa takošnih znamenj treba, da se prava vera širi in neverstvo premaga, podeluje Kristus še dandanešnji svojim izvoljenim moč, delati znamenja in čudeže.

Ali se res še dandanešnji godijo znamenja in čudeži v katoliški cerkvi?

Moč, čudeže delati, v katoliški cerkvi ni nikdar prenehala,

ker je Bog ob vseh časih svoje poslance in izvoljence obdarjal s to posebno gnado in močjo. Če se ne godijo pred našimi očmi, ne smemo jih zategadelj tajiti; vidijo jih drugi, ki jih ne morejo tajiti; n. pr. sv. Frančišek Ksaveri je vpričo nevernikov več mrtvih k življenju obudil. Najočitniši čudež je pa tá, da se je Kristusova cerkev toliko overam vkljub ustanovila in da je vse sovražne in peklenske moči niso mogle zatreti.

Nevidno in duhovno delajo pobožni kristjani še vedno take čudeže. Sv. Krizostom pravi, „da izganjamo hudiče, ako se s spokoro grehov znebimo, ker je greh hujši od hudiča. Nove jezike govorimo, ako po svojem spreobnjenju ne govorimo več od posvetnih in nečimurnih, temuč od duhovskih in nebeških reči. In sv. Bernard pravi, da kače ne pijemamo, kadar hude želje v svojem serci precej zadušimo. Pijemo strup in nam ne škoduje, kadarkoli hudo vdihovanje in nasvetovanje precej zaveržemo. Na bolnike pokladamo roke ter jih ozdravljamo, kadar grešnike svarimo, nevedne podučimo in od greha odvrčamo.

Porabi vsako priložnost, ljubi kristjan! kadar le moreš takošno delo storiti, Bog ti bo pomagal; s takimi deli boš sam sebi in drugim več koristil in Boga bolj častil, kakor z največimi znamenji in čudeži.

Kod in kako je Kristus v nebesa šel?

Na oljsko goro peljal je Jezus svoje učence; tod se je vpričo svojih učencev vzdignil v nebo. Kjer se je začelo njegovo terpljenje, ondi se je začelo tudi njegovo poveličanje. — Križ in terpljenje bo tudi nam pot v nebesa, ako ga voljno, poterpežljivo in vdani v voljo Božjo prenašamo. — Kristus je šel v nebo iz lastne moči, ker je bil in je pravi Bog; s svojo duhovno, poveličano človeško natoro se je vsedel na desnico Boga Očeta, da je pri Njem vedno naš Srednik.

Kdo je bil navzoč, ko je Kristus šel v nebo?

Navzoč so bili aposteljni in več učencev, ktere je popred blagoslovil in potem se je vzdignil v nebo; oni so pa občutili veliko veselje, ko so ga videli iti v nebo, pravi sv. Leon. Veseli so tudi ti, duša keršanska! ker ti je Kristus ta dan nebesa odperl, da moreš tudi ti tje priti, če le hočeš, to je, ako v Kristusa terdno in živo veruješ in z dobrimi deli nebesa si služiš. Prav lepo nas opominja sv. Avguštin:

„Povzdignimo se s Kristusom v duhu gori v nebesa, da bomo mogli, kadar pride njegov dan, tudi s telesom iti za njim. Vedeti pa moramo, ljubi bratje! da s Kristusom ne more gori iti ne napuh, ne lakomnost, ne nečistost, ne ktere koli druge pregrehe; zakaj z najponižnišim ne more se vzdigniti napuh, niti z najdobrotljivejšim iti hudobija, niti nečistost s sinom prečiste Device.“ (Avg. sermo 3. de asc.) Tako tedaj povzdigajmo se gori za njim, da vsakeri svoje pregrehe in hude nagone zatira, in si s tem lestvo napravlja, po kateri zamore kviško stopati. Iz svojih grehov pa si napravljamo stopnice do nebes, ako jih popuščamo in zatiramo.

Kaj se je zgodilo potem, ko je Kristus v nebo odšel?

Učenci so štermeli in žalostni gledali za njim, in tudi še potem, ko ga je bil svitel oblak odmaknil njih očem. Dva angelja v belih oblačilih se jim prikažeta in jim nazzanita, da bodo Jesusa, kakor so ga videli iti v nebo, na sodnji dan spet videli priti sodit žive in mertve.

Aposteljni se pa po Jezusovem povelji vernejo v Jeruzalem, ondi se zberejo z Marijo, materjo Jezusovo in drugimi ženami, in čakajo stanovitni v molitvi prihod svetega Duha. (Djanje ap. 1. 12—14.)

Kako obhaja katoliška cerkev tá spomin?

Od starodavnih časov sveta cerkev tá spomin veselo obhaja s praznikom Kristusovega vnebohoda in sicer 40. dan po veliki noči, ki je vselej četertek, ker je Jezus po ustnem zročilu 40. dan, v četertek ob šestih, t. j. o poldne v nebesa šel.

Temu godu lastne šege so: a) Velikonočna sveča se ugasne pri slovesni sveti meši po svetem evangelji, v katerem se Jezusov vnebohod pripoveduje, in se od altarja vzame v znamenje, da s tem praznikom jenja velikonočna doba; b) podoba vstalega Zveličarja se z altarja vzame in odnese; c) v stolnih cerkvah se po nekterih krajih o poldne duhovni snidejo k molitvi, po kateri se da blagoslov s sv. Rešnjim telesom.

Zdihljelj. O kralj časti in Gospod vojskinih trum! ki si kakor preslaven zmagovalec danes nad vse nebesa se vzdignil; ne zapusti nas ubogih

sirot, temuč pošlji nam od Očeta Duha resnice, ktereга si nam obljubil. Aleluja!

Nauk o čudežih.

„Kteri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi.“ Mark. 16, 17.

Kaj je čudež?

Po razlaganji sv. Tomaža Akvinskega je čudež vse, kar Bog dela zunaj navadnega, od njega določenega reda, po katerem se sploh reči godijo. Torej čudežev ne more delati človek sam ob sebi, ampak le sam Bog, in tisti človek, kteremu Bog v to moč in oblast daje. N. pr. če se tisučeri nasitijo s peterimi kruhi in dvema ribicama; če se na samo besedo ali po dotaknenji mertvi oživijo; če slepi spregledajo, gluhi preslišijo itd.: so tó take dogodbe, ki se godé zunaj navadnega naravnega reda, in jih še ni nobeden človek delal iz svoje lastne moči; takim dogodbam rečemo, da so čudeži. Kdo bi mogel tajiti, da Bog čudeže delati more? Bog, ki je naturi dal svoje postave, zakaj bi ne mogel v teh postavah izjemkov delati? Da se je to res zgodilo, nam pričajo najtehtnejši, neoveržljivi dokazi. Čudeže nam spričujejo: 1. priče, ki so jih videle, ljudje, ki so zavoljo čudežev verovali in se spokorili; 2. ednajst milijonov marternikov, ki so za sveto resnico svojo kri prelili: za laž in sleparijo se ne da nihče umoriti; 3. celo judje in ajdje čudežev niso tajili, le copernijam in hudim duhovom so jih pripisovali, ker si jih po svojem terdovratnem nasprotovanji zoper Kristusa in njegovo vero niso mogli drugače umevati.

Ali morejo tudi ljudje čudeže delati?

Kakor je bilo zgorej omenjeno, ne more nobeden človek sam ob sebi delati čudežev, ampak le Bog edini dela čudeže in z Božjo močjo tisti človek, kteremu Bog v tó moč in oblast podeluje. Delali so čudeže aposteljni, svetniki itd. kakor nam pripovedujejo cerkvene zgodbe iz vseh stoletij po Kristusu.

Ali se čudeži tudi po svetinjah, sv. ostankih in podobah morejo goditi?

Sveti zbor Tridentinski je slovesno določil, da tudi v svetinjah in svetih podobah zna biti nekaka moč, zavoljo

katere se morejo čudeži zgoditi in so se res tudi zgodili in zatorej gre častiti svetinje in svete podobe, katere cerkev častiti priporoča. Čudežev pa ne delajo svetinje ali podobe, temuč' edino le Bog jih dela po svetinjah in podobah; dokazuje nam to sveto pismo in zgodbe Kristusove cerkve. —

Da bi se ne godile sleparije s takimi podobami, ukazuje sveta cerkev take čudeže vselej na tanko preiskovati in še le, če so od vseh strani verjetni in poterjeni, jih vernim v častenje priporoča, ker so znamenja Božje mogočnosti in milosti.

Zakaj se sedanje dni ne godi več toliko čudežev, kakor o prvih časih Kristusove cerkve?

Ker cerkvi ni več treba takih nenavadnih znamenj v dokaz in poterjenje svoje resnice in svojega nauka. Zato pravi sv. Avguštin: „Kdor zdaj, ko se je svet h keršanski veri spreobrnil, še čudežev želi, ali pa taji tistih, ki so ljudi napeljali k spreobrnjenju, temu se je čuditi, da je še tako nespameten in slaboumen,“ in sv. Krizostom pravi: „Vprašajo nekteri, zakaj se zdaj ne godijo več čudeži? Jim odgovarjam, da zato ne, ker Kristusa že poznajo po vsem svetu in je cerkev postala močno drevo, katero je svoje korenine globoko v zemljo pognalo in visoko proti nebu zrastle, torej ni treba, da se podpera ali da se mu priliva.“

Šesta nedelja po veliki noči.

Ta nedelja in cel predbinkoštni teden nas pripravlja na sveti binkoštni praznik; z molitvijo in dobrimi deli naj se deležne storimo darov sv. Duha.

Vvod sv. meše. „Usliši, Gospod, moj glas, s katerim v tebe kličem; aleluja! Moje serce ti je reklo: Moje obličje te išče; Tvojega obličja iščem, o Gospod! Ne obračaj svojega obličja od mene, aleluja, aleluja.“

„Gospod je moja luč, in moja pomoč; koga se bom bal?“
(ps. 26, 7—9, 1.)

Cerkvena molitev. Vsegamogočni, večni

Bog! stori, da svojo voljo vselej Tebi podveržemo, in Tvoji svetlosti s čistim srcem služimo, po Gospodu . . .

Berilo iz 1. lista sv. Petra aposteljna 4, 7—11.

Predragi! bodite modri in čujte v molitvah. Pred vsem pa imejte vedno ljubezen med seboj; ker ljubezen pokrije obilnost grehov. Jemljite radieden družega pod streho brez godernjanja. Kakor je vsak prejel dar, s tem postrezite eden drugemu, kakor dobri delivei mnogotere gnade Božje. Ako kdo govori, naj govori kakor Božje besede; ako kdo služi, naj služi iz moči, katero Bog daje, da bo Bog v vseh rečeh češčen po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.

Razlaga. Sv. Peter nas opominja, naj bi bili keršansko modri, čuječi v molitvah in marljivi v delih keršanske ljubezni. To so trije najkrepkejši pripomočki nam zadobiti darov sv. Duha; po njih so si jih pridobili sv. aposteljui. Kako potrebni smo tudi mi pomoči sv. Duha, ker brez njega ne moremo kaj dobrega misliti, še veliko manj storiti!

Prosimo torej vsak dan darov in gnad svetega Duha z naslednjo molitvico:

Cerkvena molite v. Pridi sveti Duh! napolni serca svojih vernih, in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni, kateri si ljudstva vseh jezikov k edinosti vere poklical.

Evangelje sv. Janeza 15, 27—27, 16, 1—4.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Kadar pride Tolažnik, kterega Vam bom jaz poslal od Očeta, Duh resnice, kateri se od Očeta izhaja, on bo pričeval od mene. Pa tudi vi bote pričevali, ker ste od začetka pri meni. To sem vam govoril,

da se ne pohujšate. Iz shodnic vas bodo devali; pride celo ura, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori. In to bodo vam storili, ker ne poznajo ne Očeta, ne mene. To pa sem vam govoril, da se spomnite, kadar ura pride, da sem vam jaz to pravil.

Zakaj se sveti Duh kliče: Tolažnik in Duh resnice?

Sam Jezus Kristus povelečuje svetega Duha z najbolj častnimi priimki; imenuje ga: Tolažnika, Duha resnice.

Sveti Duh je Tolažnik, ker obilno tolažbe in duhovskega veselja vlija pobožnim dušam na tém svetu in v večnosti; zlasti je mil tolažnik žalostnim in tém, ki zavoljo resnice in pravice preganjanje terpijo. Tolažil je aposteljne in svetnike Božje, da so se veselili, ako so zavoljo Kristusa mogli terpeti. — Sv. Duh je Duh resnice, ker nas le On vso resnico uči in zmote varuje; nasproti pa je hudi duh, duh laži, ker že od začetka laži uči in ljudi v zmote napeljuje.

Kako je sveti Duh od Kristusa pričeval?

Sveti Duh je od Kristusa pričeval po aposteljnih in učencih njegovih, katerim je dal zgovornost in jih napolnil s serčnostjo, da niso se bali Jezusa očitno spoznati in označevati kot Sina Božjega in pravega Mesija. Podelil jim je tudi gnado, da so za Kristusovo vero veselo svojo kri pretilivali in jo poterjali s čudeži, ki so jih delali z njegovo močjo. —

Še dan današnji pričuje sv. Duh od Kristusa po učeči cerkvi, to je, po pridigarjih in učenikih katoliške cerkve, iz katerih ust sv. Duh govori, ktere gre zatorej spoštljivo poslušati. Če mi hočemo biti kristjani t. j. učenci Kristusovi, moramo tudi Kristusu pričevanje dajati, ter v svojem življenji in s poterpežljivostjo v križih in težavah kazati, da nam je Kristus učenik, gospod in Bog. Če ga mi ne bomo pred ljudmi spoznali, nas tudi on ne bo spoznal pred svojim Očetom. (Mat. 10, 33.)

Ali so Judje s tem grešili, da so aposteljne preganjali in morili?

Judje so gotovo se s tem hudo pregrešili, da so aposteljne preganjali in morili. Čeravno so v svoji zmoti menili,

da s tem Bogu utrezajo in mu prijetno službo storé; bila je vendar njih zmota in nevednost pregrešna in kazni vredna, ker so imeli dosti priložnosti, resnico zvedeti in se podučiti.

V taki pregrešni nevednosti se nahaja mnogo kristjanov, ki ne poslušajo, ne pridig, ne keršanskih naukov in so edino le po svoji zanikarnosti krivi, da ne znajo resnic k zveličanju potrebnih, da grehov prav ne spoznajo in razločijo in ne vejo svetih zakramentov vredno prejemati.

Zakaj pravi Jezus: „To sem vam govoril, da se ne pohujšate“?

Kristus je svojim apostelnom napovedal, da jih bo svet sovražil in preganjal, kakor je sovražil in preganjal njega samega. Pa od začetka jim vsega ni povedal, ker je popred vse sovrašтво le na njega letalo; pred svojo smertjo pa jim naznani bolj določno, kakošno preganjanje jih čaka, da bi se ne pohujšali, v veri in serčnosti ne majali, kadar pride tista ura. Tá ura je prišla, pa še ni končana, ker svet še vedno preganja in sovraži prijatelje Jezusove in verne kristjane.

Spominjajte se, kristjani! ako tudi vas svet sovraži zavoljo Kristusa, da je nam Kristus vse to pravil.

Zdihljej. O Gospod, Jezus Kristus! pošlji nam Tolažnika, svetega Duha, kateri se od Očeta in Tebe zajedno izhaja, da nas v vseh nadlogah tolaži in krepča. Obvaruj nas milostljivo, da se ne damo mi pohujšati, pa tudi drugih ne pohujšamo. Podvizaj nas po Svojem svetem Duhu, da se vseh resnic naše svete vere radi učimo, po njih živimo in slednjič k Tebi pridemo, ki si Začetnik in Dopolnovalec svete vere.

Nauk o pohujšanji.

„To sem vam govoril, da se ne pohujšate.“ Jan. 16, 1.

Kaj je pohujšanje in kako se pohujšanje daje?

Kadarkoli se vpričo drugega človeka kaj govori, stori ali opusti, kar bi tistega človeka vtegnilo v greh napeljati,

in njega hujšega ali slabejšega storiti, to je pohujšanje. In kdorkoli pohujšanje daje, se težko pregreši zoper keršansko ljubezen do bližnjega. Ta nam veleva za dušno srečo in zveličanje svojega bližnjega skerbeti in vse opuščati, kar bi duši njegovi in zveličanji bilo na kvar. Zato kliče Jezus: „Gorje svetu zavoljo pohujšanja!“ (Mat. 18, 7.)

Pohujšanje se godi po nesramnih pogovorih, umazanih pesmih, nečimerni ali nesramožljivi obleki, kar vse v drugih lahko pregrešne, nečiste misli in želje obudi. Še težeje pohujšanje je, če kdo vpricho drugih nespodobna dela dopernaša, ali slabe knjige spisuje in razširja, ki so nasprotno dobremu zadržanju ali sveti veri in če kdo druge v jezo napravlja, da preklinjajo ali se maščujejo, in ako jim brani k Božji službi, pridigi, keršanskemu nauku. Kdor po pohujšanji druge v greh napeljuje, nema le greha zavoljo pohujšanja, temuč kriv je vseh grehov, ktere njegovo pohujšanje napravlja.

Še za svoje grehe nam bo težko pred sodnikom se zagovarjati, koliko hujši nam bo odgovor dajati zavoljo tistih, ktere smo zakrivili po danem pohujšanji. „Kdor pohujša kterege teh malih, ki v me verujejo, bolje bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinsk kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja.“ (Mat. 18, 6.)

Kako stariši pohujšanje dajajo?

Stariši dajajo pohujšanje 1. s slabim izgledom, ako se hudo jezijo, preklinjajo, priduševajo, krivo prisegajo, goljufujejo, krivico delajo, se prepirajo, nezumno jedó in pijó, zapravljajo, sveto vero in lepo zadržanje zaničujejo. 2. Če svojih otrok ne varujejo in ne odvrčajo od slabih tovaršij, ali če jih celo sami v nevarnosti in grešne priložnosti napeljujejo. 3. Če svojih otrok ne kaznujejo zavoljo njih napak in si ne prizadevajo jih odvaditi. Taki stariši se grozno pregrešijo nad svojimi otroci in ti bodo na sodnji dan njih tožniki.

Kako pohujšajo gospodarji in gospodinje svoje posle?

1. Z vsem tem, s čémur stariši svoje otroke pohujšajo; 2. keđar molčijo k grehom svojih poslov in jih od pregreh ne odvrčajo; 3. če jih ob nedeljah in praznikih k Božji službi ne pošiljajo, ali jih še celo zadržujejo in jim ob postnih dnéh mesne jedi na mizo postavljajo.

Kako naj se kristjan pripravlja na binkoštni praznik?

Sveti aposteljni so se na prihod sv. Duha pripravljali s stanovitno molitvijo. Ker je binkoštni praznik spomin, da je sv. Duh po obljubi Kristusovi prišel nad aposteljne in jim podelil svoje darove, ktere tudi nam ponuja, se spodobi vsakemu kristjanu, naj se tudi on pripravlja na sv. binkoštni praznik: 1. Po zgledu svetih aposteljnov in prečiste Device Marije, matere Božje, naj se poda v samoto, ali naj se vsaj ogiba nepotrebnege govorenja in občevanja z drugimi ljudmi; toliko več in bolj goreče naj pa moli, ker v samoti Bog najrajše h človeku govori. „Približujte se Bogu, in se vam bo on približal.“ (Jak. 4, 8.)

2. S čisto in z grevano spovedjo naj svojo dušo očisti, in če je v sovraštvu, naj se spravi z vsemi, ker sveti Duh je duh ljubezni, miru in čistosti, in le v čistih, miroljubnih dušah prebiva.

3. Po svoji premožnosti naj daje vbogajme; zakaj od stotnika Kornelija pripoveda djanje aposteljnov, da je bila uslišana njegova molitev, in njegove milošnje so bile vredne spominu pred Bogom; (dj. ap. 10, 31.) ž njimi se je vrednega storil gnade in darov svetega Duha.

4. Večkrat naj obudi gorečo željo po sv. Duhu in njegovih darovih in v ta namen naj ponavlja zdihlje: „Pridi sv. Duh, napolni serca svojih vernih i. t. d.“

Binkoštna doba.

Česa nas spominja binkoštna doba sploh?

Binkoštna doba nam pred oči stavi neskončno ljubezen svetega Duha, ki vernim deli sad odrešenja ter jih posvečuje po cerkvi, ki jo je na zemlji vstanovil Jezus Kristus.

Kako se obhaja predbinkoštna sabota?

Predbinkoštni dnevi ali pripravlanje na binkoštni praznik v velikonočno dobo sega, kar očitno oznanjajo evangelja že od četrte nedelje po veliki noči, ki naše oči obračajo v sv. Duha, kterege je Kristus obljubil aposteljnem in svoji cerkvi.

Da se pa na binkoštni praznik posebno skerbno pripravljamo, nas zlasti predbinkoštna nedelja opominja. To saboto je namreč zapovedan post, nam v opomin, da sta post in molitev najboljše pripravljanje na darove svetega Duhá.

Binkoštna sabota se skorej ravno tako obhaja, kakor velika sabota:

a) Ta dan se tudi bere prerokovanje iz sv. pisma stare zaveze, toda le šest prerokovanj od Zveličarja in prihoda sv. Duhá, ki so se v novi zavezi na tanko dopolnila;

b) tudi se kerstna voda blagoslavlja;

c) pri „gloriji“ slovesne sv. meše tudi vsi zvonovi zvoné v znamenje veselja nad prihodom sv. Duhá.

Binkoštni praznik.

Kaj je binkoštni praznik?

Binkoštni praznik je spomin tistega dneva, ko je sv. Duh v podobi ognjenih jezičkov vidno prišel nad aposteljne, ki so bili enovoljno k molitvi zbrani z Marijo v neki hiši v Jeruzalemu. Ta praznik je vselej v nedeljo.

Zakaj se tá praznik kliče: Binkošti?

Naša beseda binkošti, kakor nemška „Pfungsten“, je izpeljana iz grške besede „pentekoste“, ki pomenja „petdeset“; binkoštni dan je namreč petdeseti dan po vstajenji Gospodovem. Ta praznik je to imé zadobil ali zató;

a) ker je sveti Duh ravno petdeseti dan po veliki noči prišel nad aposteljne, ali pa

b) zato, ker je bil tisti dan tudi judovski binkoštni praznik, ki so ga judje tudi petdeseti dan po velikonočnem prazniku obhajali v spomin postavodaje na sinajski gori, ali 50. dan po izhodu iz Egipta. Tako bi bile judovske binkošti predpoda keršanskim binkoštim.

Zakaj se tá praznik tako slovesno obhaja?

Ker je binkoštni praznik zmed najvišjih godov; zakaj odrešenje bi nam ne bilo nič pomagalo, ako bi ne bil prišel sveti Duh, ljudém delit milost, ki jih je Jezus pridobil s svojo smertjo na križi. 1. In ravno tá dan so aposteljni po prejetem sv. Duhu prvokrat svetu oznanovali milosti, ki

jih je Jezus človeštvu zaslužil in pridobil, namreč gnado Božjo, opravičenje in posvečenje. 2. Tá dan so aposteljni, napolnjeni s svetim Duhom, jeli ljudi opravičevati in posvečevati, ko so kerstili v Jeruzalemu tri tavežent ljudi, ki so se spreobrnili po pridigi sv. Petra. 3. Binkoštni praznik je spomin dneva, ko se je ustanovila vidna keršanska cerkev, ktera se je ta dan začela in očitno pokazala svojo vero v križanega Zveličarja.

Zakaj se na predbinkoštno saboto kerstna voda blagoslavlja?

Kerstna voda se ta dan blagoslavlja, ker je sv. Duh začetnik svetosti in vir kerstne gnade. V djanji aposteljnov se prihod sv. Duhá „kerst“ imenuje. (Dj. apost. 1, 5.)

Vsa vesela zavoljo prihoda svetega Duhá poje cerkev v začetku današnje sv. meše:

„Duh Gospodov vesoljni svét napolnuje, aleluja; in Njemu, ki vse obsega, je znan vsaki glas, aleluja, aleluja, aleluja.“ (Modr. bukv. 1, 7.) „Vzdigni naj se Bog, in razkropé naj se Njega sovražniki, in bežé naj spred Njegovega obličja, kteri Ga sovražijo.“ (ps. 67, 2.)

Cerkvena molitev. O Bog! ki si današnji dan serca vernih po razsvetljenji svetega Duhá učil; daj, da ravno v tem Duhu, kar je prav, spoznamo, in se njegovih tolažb vedno veselimo, po Gospodu našem, Jezusu Kristusu . . .

Berilo iz djanja aposteljnov 2, 1—11.

Kadar je bilo petdeset dni dopolnjenih, bili so vsi (aposteljni) vkupej na tistem mestu. In vstal je nagloma z neba šum, kakor prihajóčega silnega piša, in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli. In so se jim prikazali razdeljeni jeziki, kakor ognja, in je sédel na njih slehernega. In vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom, in so začeli govoriti v mnogoterih jeziki, kakor jim je sv. Duh dajal izgovarjati. Prebivali so pa v Jeruzalemu Judje, bogaboječi možje iz vsakega naroda, kteri je pod nebom. Kadar se

je pa ta glas zaslišal, se je množica sèšla, in se je zavzela, ker jih je slišal vsak v svojem jeziku govoriti. Vsi pa so stermeli in se čudili, rekoč: Glejte! niso li vsi ti, kateri govoré, Galilejci? In kako mi slišimo vsak svoj jezik, v katerem smo rojeni? (Mi) Partijani, Medijani in Elamitani, in kateri prebivajo v Mezopotamiji, v Judeji in Kapadociji, v Pontu in Aziji, v Frigiji in Pamfiliji, v Egiptu in v straneh Libije, ktera je pri Cireni in (mi) ptujci iz Rima, tudi (mi) Judje in spreobrnjeni, (mi) Krečani in Arabci, jih slišimo govoriti v naših jezikih velika dela Božja.

Zakaj je sv. Duh prišel s šumom, kakor prihajočega viharja?

Sv. Duh je prišel s šumom ljudem 1. v opomin, da se ima kaj posebnega zgoditi; 2. in naj bi se ljudstvo, ki je bilo v Jeruzalemu, zbralo k pridigi sv. Petra.

Kaj je storil sv. Duh posebno aposteljnomo?

Sveti Duh jim je: 1. Um razsvetil, da so vse nauke Jezusove čisto spoznali. 2. Voljo jim je poterdil, po nauku Jezusovem živeti in umreti. 3. Moč jim je dal, čudeže delati v poterjenje nauka Jezusovega. 4. Podelil jim je dar jezikov in razločevanja duhov.

Evangelje sv. Janeza 14, 23—31.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval; in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njem prebivala. Kdor me ne ljubi, ne spolnuje mojih besed. In besede, ktere ste slišali, niso moje, ampak Očeta, kateri me je poslal. To sem vam govoril, dokler sem pri vas. Tolažnik sveti Duh pa, kterega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam rekel. Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor svét daje, vam jaz dam. Vaše serce naj se ne prestraši, in naj se ne boji! Slišali ste, da

sem vam jaz rekel: Grem in pridem k vam. Ako bi me ljubili, bi se pač veselili, da grem k Očetu; zakaj Oče je veči od mene. In zdaj sem vam povedal, preden se zgodi, da bote verovali, kadar se zgodi. Ne bom že veliko z vami govoril. Pride namreč vojvoda svetá, in pri meni nič nêma. Ampak da svet spozna, da ljubim Očeta, in takó delam, kakor mi je Oče zapovedal.

Zakaj se tretja oseba v presveti Trojici imenuje sveti Duh?

Tretja oseba v presveti Trojici se imenuje sveti Duh, ker se s tem imenom najlepše naznanjajo dela sv. Duhá, ktera opravlja z Očetom in Sinom vred. Svete šo vse tri osebe v presveti Trojici, Oče, Sin in sveti Duh; tretjo osebo pa imenujemo sveto, ker je sv. Duh začetnik duhovnega življenja in znotranje svetosti, in brez njegovih darov in gnad se človek ne more posvetiti, nič zaslužnega za večno življenje storiti.

Kaj dela sv. Duh v človeku?

Sveti Duh človeku: 1. um razsvetljuje, da spozna in ume resnice svete vere in lepoto keršanskih čednost; 2. voljo mu nagiba po veri živeti in to storiti, kar za prav spozna; 3. podeluje mu svoje darove.

Kteri so darovi svetega Duha?

Darovi sv. Duha so po besedah preroka Izaija Iz. 11, 2-3, sedmeri, namreč:

1. Dar modrosti, kteri nas uči, vse prav spoznati in razsoditi, izvoliti dobro, opustiti hudo in vse reči tako obrniti, da so Bogu v čast, nam pa v časno srečo in večno zveličanje:

2. Dar umnosti ali zastopnosti, kteri dušo razsvetljuje, da vé in umé razodete resnice svete vere, in se ovaruje krivih naukov in zmot. Za ta dar prosimo vsi, posebno pred keršanskim naukom in pridigo.

3. Dar svéta ali svetovanja, po katerem razločuje človek dobro od hudega in si vé vselej to izvoliti ali drugim svetovati, kar dopade Bogu in duši služi v zveličanje. Tega darú so posebno potrebni: a) predpostavljeni; b) tisti, ki se mislijo možiti, ženiti, ali na vselej svoj stan premeniti;

c) zakonski, ki so v nadlogah ali se med seboj ne zastopijo

4. Dar moči, ki nam daje moč in serčnost, vse zopernosti, tudi terpljenje in preganjanje zavoljo Boga veličudno prenašati in premagati skušnjave in vse napotleje zveličanja.

5. Dar učenosti, ki pomaga človeku spoznati Boga in njegove lastnosti, pa tudi samega sebe in svoje dolžnosti do Boga, in si pridobiti vseh tistih vednost, ktere so mu k zveličanju potrebne.

6. Dar pobožnosti, ki človeško serce le po Bogu ravna, da pri vseh svojih opravilih pred vsem na to misli, kako bi Bogu služil in vse njemu na čast storil.

7. Dar strahu Božjega, ki stori, da se bojimo ne le pravičnih kazni Božjih, ampak vsakega razžaljenja Božjega, vsakega greha bolj, kot vsega drugega na svetu.

Kteri je sad svetega Duha?

Dvanajsteri sad svetega Duha omenja sv. Pavl. (Gal. 5, 22—23.) namreč: „Ljubezen, veselje, mir, poterpežljivost, miloserčnost, dobrotljivost, prizanesljivost, krotkost, zvestoba, zmernost, zderžnost, čistost.“ — Da si ta sad zadobiš in tudi darov sv. Duha, opravljaj vsaki dan molitev: „Pridi sveti Duh itd.“!

Zakaj pravi Kristus: „Oče je veči od mene“?

Kristusu je bil Oče res veči od človeka Kristusa; po svoji Božji naturi pa je bil Kristus Očetu popolnoma enak.

Zakaj pravi Kristus: „Ne bom že veliko z vami govoril“?

Te besede je Jezus govoril malo pred svojim terpljenjem in je hotel reči: Posihmal ne bom več veliko z vami govoril; ker čas se bliža, da me bo satan po svojih sužnjih, to je, po Judih umoril; toda satan nema do mene nedolžnega nobene pravice in oblasti, ampak prostovoljno hočem smert terpeti, da spolnim voljo svojega Očeta.

Molitev. O Bog, sveti Duh! ki si po obljudi Kristusovi danešnji dan v podobi razdeljenih, ognjenih jezikov prišel nad aposteljne in si priproste ribiče premenil v učene može, ki so umeli in govorili jezike vseh ljudstev, prosimo Te, ne

spominjaj se naše nevrednosti, temuč po svoji milosti in miloserčnosti pridi in razsvetli naša temna serca, da se učijo in zastopijo, kaj je prav. Poterdi in ohranuj nas v pravi, edino zveličavni veri; dodeli nam pravo ponižnost in krotkost. Tolaži nas v vseh zopernostih, da bi se zoper hudičevo zvižahnost in svoje poželjivo meso, zoper vedne napade in skušnjave nečimurnega sveta vselej neoplašeni vojskovali, jih premagali in enkrat Tebi v nebeškem raji z vsemi svetniki večno čast, slavo in hvalo prepevali. Amen.

Binkoštni pondeljek.

Binkoštni god se obhaja s sedmino. Prejšnje dni so tudi v naših krajih binkoštno praznike tri dni praznovali; sedaj nam je pa le še binkoštni pondeljek zapovedan praznik.

Vvod sv. meše glej na praznik svetega Rešnjega telesa.

Cerkvena molitev. O Bog! ki si svojim apostelnom poslal svetega Duha, spolnuj svojemu ljudstvu pobožne prošnje, in jim, katerim si dal vero, podeli tudi mir, po Gospodu . . .

Berilo iz djanja apostelnov 10, 42—48.

Tiste dni je Peter odperl svoja usta, in rekel: Možje, bratje! nam je Gospod ukazal oznanovati ljudstvu, in pričevati, da je On tisti, kterega je Bog postavil sodnika živih in mertvih. Temu vsi preroki pričevanje dajejo, da v Njegovem imenu dobivajo odpuščanje grehov vsi, kateri vanj verujejo. Ko je Peter še govoril te besede, je sveti Duh prišel na vse, kateri so poslušali besedo. In verni iz obreze, kateri so bili s Petrom prišli, so se zavzeli, da je

bila tudi na ajde gnada svetega Duha izlita. Šlišali so jih namreč govoriti mnoge jézike, in Boga poveličevati. Tedaj je Peter rekel: Smé li kdo vode braniti, da bi ne bili kerščeni ti, kateri so svetega Duha prejeli, kakor tudi mi? In jih je ukazal kerstiti v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.

Razlaga. To evangelje nam pove, da je prišel sveti Duh tudi na verne ajde, kateri so bili zbrani v hiši stotnika Kornelija ter so z ukaželjnim srcem poslušali Petrovo pridigo. — Poslušaj tudi ti Božjo besedo z ukaželjnim srcem in ne zabi pred pridigo v pomoč klicati sv. Duha, naj ti um razsvetli in serce razgreje za nauk Božji in večne resnice!

Evangelje sv. Janeza 3, 16—21.

Tisti čas je rekel Jezus Nikodemu: Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdor koli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v imé edinorojenega Sinú Božjega. To pa je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temò, ko luč; zakaj njih dela so bila huda. Slehern namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela. Kdor pa dela resnico, pride k luči, da se razodenejo njegova dela, ker so v Bogu storjena.

V čem se nam najbolj kaže ljubezen Božja do nas?

V tem se spozna prevelika ljubezen Božja do nas, da nam je svojega preljubega edinorojenega Sina dal, ne samo, da bi nas učil, temuč da bi bil v spravno daritev za naše grehe po najsramotojši, najgroznejši smerti na križi. Zato pravi Kristus: „Bog je svet tako ljubil, da je dal

svojega edinorojenega Sina, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.“ (Jan. 3, 16.)

Zakaj se jih vendar toliko pogubi?

Ker zaničujejo ljubezen Božjo in zametujejo Kristusa, luč sveta t. j., ker njegovih nauk ne spolnujejo, jih celo sovražijo; nasproti pa ljubijo temó, poslušajo vabljenje satanovo in vdajo se pohotnosti sveta, čegar glavar je satan.

Ali ni prišel sveti Duh na svet kakor luč, ki razsvetljuje?

Sveti Duh je prišel na svet kakor luč, ki razsvetljuje; zato mu pravimo: Razsvetljevalec. Razsvetil je aposteljne, da so Jezusove nauke do dobrega umeli, in razsvetljuje še dandanešnji tiste, kateri se njemu in njegovim gnam ne zoperstavljajo. On razsvetljuje nam um in ogreva nam serce za zveličavne resnice Božje. On nam kaže nevarnosti in zalezovanja, ki jih nam stavljata hudič in svet, da se jih vemo ogibati in varovati.

Zakaj pravi apostelj: „Bog ni poslal svojega Sinú na svet, da bi svet sodil?“ Ali ne bo prišel Kristus sodit živé in mertve?

Te besede gre umeti o Jezusovem prvem prihodu. O svojem prvem prihodu je prišel Kristus na svét, grešnike zveličat. (I. Tim. 1, 15.) Kadar bo njegov drugi prihod, takrat bo prišel sodit žive in mertve.

Ljubimo Boga!

„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina.“ (Jan. 3, 16.)

Zakaj moramo Boga ljubiti? Zato ker nas je popred ljubil in je na nas mislil, preden smo bili; ljubil je nas, ko mu še nismo mogli z ničemur poverniti njegove ljubezni. Iz gole ljubezni nas je stvaril po svoji podobi, nam vdihnil neumerjočo dušo, vso pravično in sveto; iz ljubezni do nas je vstvaril vse druge stvari. Najočitniše se pa kaže neskončna ljubezen Božja do nas, da nam pošlje celo svojega Sina na svet, ki je spet le iz ljubezni do nas človek postal, na križu nas odrešil, in v presvetem Rešnjem telesu med nami prebiva. Božja ljubezen nam je dala tudi sv. Duha, ki nas je pri svetem kerstu posvetil in nam vse gnade in milosti

podeluje, ktere so nam k zveličanju potrebne. Kaj bi mogla Božja ljubezen še več storiti za nas?

Zato opominja sv. Bernard: „Ako mi ljubimo tega, ki nam poverne zgubljeni vid ali sluh, ali pa nam ozdravi hromo nogo, mertvoudno roko, zakaj bi ne ljubili Boga, ki nam je te ude iz nič sèstavil in jih nam dal? Ako mi ljubimo tega, ki se za nas v nevarnost postavi, zakaj bi ne ljubili Boga, ki se za nas ni le v nevarnost podal, temuè celo umerl najsrमतnejšo smert? O èlovek! nisi li dolžen ljubiti Njega, ki je vstvaril angelje, da te varujejo, solnce, mesec in zvezde, da ti svetijo, zemljo, da na nji bivaš, se živiš in veseliš, vse živali v zraku, na zemlji in v vodi, da te redijo?“

Bog te živi, Bog te varuje vsak trenutek neštevilnih nevaršèin in nesreè; On te ohranjuje, da ne pogineš. Vse, karkoli je pod teboj in nad teboj, je Bog vstvaril, da ti služi in iz ljubezni do tebe. In tolika ljubezen Božja do nas, ali ne zasluži, da bi tudi mi ljubili Boga èez vse?

„Bog nam tako usmiljeno odpušèa vse pregrehe, ozdravlja vse slabosti, oteva pogina naše življenje, nas venèa z milostjo in usmiljenjem.“ (ps. 102.) In Njega bi ne ljubili?

Oh! ljubimo Boga, ki nas je od vekomaj ljubil in je do nas tako usmiljen in dobrotljiv. Iz vsega serca naj nas greva, da smo ga dosehmal tako malo ljubili, tolikokrat žalili! Zdi se, kakor da bi Bog le za nas živel, za nas skerbel, dokler mi na vse več mislimo, kakor na Boga. Kako nam bo obstati, kadar nas bo sodil? — Prosimo Boga za pomoè in gnado, naj bi ga za naprej več in bolj stanovito ljubili!

Binkoštni terek.

Nauk o sveti birmi.

„Ko so bili aposteljni, kteri so bili v Jeruzalemu, slišali, da je Samarija sprejela Božjo besedo, so jim Petra in Janeza poslali. In sta prišla in sta za nje molila, da bi prejeli svetega Duha. Zakaj v njih nobenega še ni bil prišel, ampak samo keršèeni so bili v imenu Gospoda Jezusa. Tedaj sta roke na-nje pokladala, in so prejeli svetega Duha.“ (Djanje apost. 8, 14—17.)

Kaj je sveta birma?

Sveta birma je zakrament, v katerem sveti Duh keršèenega èloveka s poklado škofovih rok, s sveto križmo

in z Božjo besedo v gnadi poterdi, da svojo vero stanovitno spoznava in po njej živi.

Je li birma res sv. zakrament?

Res je; zakaj pri sv. birmi se znajdejo vse trije znamenja ali reči, ktere morajo biti pri vsakem zakramentu: 1. vidno znamenje; 2. nevidna gnada Božja; 3. postavljenje po Jezusu Kristusu.

Ali je Kristus res zakrament sv. birme postavil?

Kakor druge zakramente nove zaveze je Kristus postavil tudi zakrament sv. birme. Priča temu je 1. Jezusova obljuba, ker je o svojem vnebohodu dejal aposteljnóm: „Prejeli bote moč svetega Duha, kteri bo v vas prišel.“ (Dj. ap. 1, 8.), in kar je še pred svojim terpljenjem rekel: „Za vas je dobro, da jaz grem. — Ako grem, vam bom Tolažnika poslal.“ (Joan. 16, 7.). Kristus pa je moral poprej terpeti, umreti, vstati in v nebo se verniti, preden je vernim poslal svetega Duha. 2. Aposteljni so vernim delili sveto birmo, kar bi ne bili storili, če ne bi bil Jezus, njih učenik, jim to delati zapovedal. 3. Sv. katoliška cerkev, ktera je steber resnice in se ne more motiti, je to vselej učila in še uči. Sv. Klemen, ki je bil učenec svetih aposteljnóv je od samega sv. Petra slišal, da je sv. birma pravi zakrament, kakor so vsled naročila Kristusovega učili tudi drugi aposteljni. (Epist. 4. ad Jul.) 4. Sv. cerkev je tó določno izrekla na Tridentinskem zboru v 7. seji. (can. 1. de Confirm.)

Ktero je pri sv. birmi vidno znamenje?

Vidno znamenje pri sv. birmi je: Poklada škofóvoh rok, maziljenje s sv. križmo in molitev, ktero škof med maziljenjem rečejo: J. . . . zaznamnjam te z znamenjem križa, in te poterdim z mazilom zveličanja v imenu Očeta in Sina in svetega Duha.

Kaj dodeli sv. birma?

Sv. birma 1. dodeli kerščenim sv. Duha z njegovimi gnadami in darmi, in dopolnuje kerstno gnado; zato so očetje sv. birmo imenovali „dopolnek in zapečatenje“; ali da rečem z besedami katekizma: sv. birma množi posvečujočo gnado Božjo; 2. podeli kerščenemu človeku posebno moč,

ktera ga krepi in poterdi, da more svojo vero stanovitno spoznati, terditi in po nji živeti; od tod ime „birma“, kar je latinsko in pomenja „poterdenje“; 3. vtisne duši neizbrisljiva znamenje, ktero kerščenega človeka zaznamuje kot vojščaka Kristusovega in mu naloži dolžnost za Kristusovo vero se vojskovati. Ker je to znamenje neizbrisljivo, se sv. birma veljavno in brez greha ne sme več ko enkrat prejeti.

Kdo deli sv. birmo?

Redno delijo sv. birmo le škofje, ker so poleg djanja apost. (8. 16.) le aposteljni mogli podelovati sv. Duha s poklado rok; nasledniki aposteljnov so pa škofje. Sv. Avguštin omenja že to izključivno pravico škofovsko, in jo imenuje staro navado, jim izročeno od aposteljnov. S pooblastenjem papeževim zamorejo birmovati tudi mešniki, n. pr. misijonarji.

Kaj je sv. križma?

Sveta križma je oljkino olje, kateremu je nekoliko balzama primešanega; škof jo vsako leto na veliki četertek z družimi olji posvečujejo. Že sv. papež Fabijan je zapovedal, pri sv. birmi rabiti križmo, ker gnado sv. birme kaj lepo naznanja. Olje zavolj svoje maščobe v svetem pismu pomenja vso srečo in gnado, in pri sv. birmi človek v resnici prejme vse darove sv. Duha; — dalje olje udom moč in gibčnost podeli, zato so si v starih časih bojevalci ude z oljem mazali; tudi pri sv. birmi duša zadobi moč za boj s sovražniki našega zveličanja. —

Balzam pa lepo dišavo daje, ravno tako naj tudi birmanec, ker je polnost gnade zadobil, lepo dišavo keršanskih čednost okoli sebe razširja, in svojemu bližnjemu lep izgled daje. Z balzomom so se mazilila trupla merličev, da bi se trohnenja ovarovali, gnada sv. birme pa naj birmanca na duši varuje okuženja in gnjilobe po grehu.

Zakaj se birmanci na čelu s sv. križmo mazilijo?

Škof mazilijo birmanca s sv. križmo na čelu, ki je najbolj vidni del človeškega telesa. To maziljenje na čelu naznanja, da mora birmanec svojo vero na znanje dajati in spoznavati pred vsem svetom, da se mora vselej in povsod neprestrašeno vojskovati pod bandero križanega Jezusa, in da se sv. križa ne sme nikdar sramovati.

Zakaj škof na birmance roke pokladajo?

Zato, ker so tudi aposteljni prvimi kristjanom s pokladanjem rok podelili sv. Duha in ker je to znamenje, da Bog birmance vzame v svoje posebno varstvo.

Ktero molitev opravljajo škof, kadar svoje roke nad birmance razprostrejo?

„Molimo. Vsegamogočni, večni Bog, ki si te svoje služabnike z vodo in svetim Duhom preroditi blagovolil, in si jim odpuščanje vseh grehov dodelil, izlij nad njimi sedmere darove Tvojega svetega Duha.“ Amen.

„Duha modrosti in umnosti.“ Amen.

„Duha svetovanja in moči.“ Amen.

„Duha učenosti in pobožnosti.“ Amen.

„Napolni jih z duhom svojega strahu in jih milostljivo zaznamovaj s križem Kristusovim za večno življenje; po ravno tistem Jezusu Kristusu itd.“

Zakaj prosijo škof birmancem posebno strahu Božjega?

Ker iz strahu Božjega izvira vse dobro in je začetek vse modrosti; kdor v njem živi, dobi si večno življenje in zveličanje.

Zakaj se birmanci rahlo na lice udarijo?

Škof birmanca rahlo na lice udarijo, rekoč: „Mir bodi s teboj.“ Udarec birmanca opominja, da mora po Jezusovi veri stanovitno živeti in jo serčno do smerti pričati, ko bi moral še toliko terpeti zavolj nje. — Voščilo miru pa je birmancu v tolažbo, da bo pravega miru deležen le tisti, ki zavoljo Kristusa in po njegovem zgledu prenaša vse težave in bridkosti.

Zakaj se tudi k birmi jemljejo botri? Kaj imajo ti pri birmi opraviti? Ktere dolžnosti prevzamejo do birmancev?

Po starodavni navadi se tudi k sv. birmi jemljejo botri, da birmancem v duhovnem boji na strani stojé z ukom, svetom, opominjevanjem in lastnim zgledom. Kakor kerstni boter s kerščencem, tako tudi birmenski boter z birmancem v duhovno sorodstvo (žlahto) stopi. Birmenski boter mora z birmancem biti enega spola, že birman, in toliko star, da zamore spolnovati botrove dolžnosti. Lastni stariši, kerstni

botri, očitni neverni ali očitni grešniki in nekatoličani ne smejo botri pri sv. birmi biti.

Pri birmi med maziljenjem boter svojo desno roko na desno birmančevo ramo položi, s čemur pokaže, da hoče biti vedni pomočnik in varh mlademu bojevalcu Kristusovemu.

Dolžnosti, ki jih prevzamejo birmenski botri do birmancev, določuje cerkev s temi besedami: „Birmenski botri morajo svoje birmance v lepem zadržanji podučevati, in jih napeljevati, da se hudega varujejo in dobro delajo.“

Kaj se godi še po sv. birmi?

Po maziljenji s sv. križmo duhovnik birmancu čelo s pavolo zbríše, drug duhoven pa še ravno tisto mesto s kruhovo skorjo in soljo osterže, da ne bi se oskrunila sv. križma. V nekterih krajih pa je bila navada, ravno v ta namen birmancu maziljeno čelo s prevezo zavezati, ktera se je snela, ko je duhoven maziljeno mesto s kruhovo skorjo in soljo ostergel.

Ko so škof že vsem birmancem ali vsaj večemu številu podelili zakrament sv. birme, molijo nad njimi zadnji blagoslov, rekoč: „Blagoslovi † naj vas Gospod iz Siona, da boste Jeruzalemske blagre gledali vse dni svojega življenja in imeli večno življenje.“ Amen. — Pri tem blagoslovu morajo vsi birmanci biti pričujoči.

Ali je sv. birma k zveličanju potrebna?

Sveta birma k zveličanju ni neogibno potrebna; vendar je pa brez greha zamuditi ne smé, kdor ima priložnost prejeti jo, ker bi s tem na znanje dal, da malo mara za sv. Duha in njegovo pomoč. Pri sv. kerstu se duhovno, keršansko življenje začne, zato je sv. kerst neogibno potreben; pri sv. birmi se pa duhovno življenje poterdi in dopolnjuje, zato je tudi potrebna, vendar ne tako, kakor sv. kerst.

Kaj je treba k vredni prejemi sv. birme?

K vredni prejemi sv. birme je treba: a) da je birmanec v stanu gnade Božje, zatorej morajo birmanci, ki so že za spoved, pred sv. birmo prejeti sv. zakramente;

b) da je dobro pripravljen, t. j. da je v poglavitnih keršanskih resnicah dobro podučen in da ima serčne želje po gnadi sv. Duha, ktere naj prosí v goreči molitvi.

Vsak kerščení, pa še ne birmaní človek zamore sv.

birmo veljavno prejeti. — Primerno pa je, da otroci sv. birmo še le prejmejo, kadar k pameti pridejo; zato je po nekterih škofijah navada, da se birmajo le otroci, ki so sedmo leto dopolnili.

Kaj je storiti po prejeti sv. birmi?

Po prejeti sv. birmi naj se birmanci v cerkvi zahvalijo Bogu za prejete gnade; ondi naj tudi obljubijo, da bodo Bogu zvesto služili, sv. vero zvesto ohranili in po nji živeli; z lepim, keršanskim življenjem naj vsikdar kažejo, da darov in gnad sv. Duha niso zastonj prejeli in tako pričevanje dajejo sv. Duhu, in katoliški cerkvi, katero On vodi.

Molitev za birmance,

(ktero naj večkrat v letu ponavljajo.)

Sv. Duh! priserčno se Tebi zahvalujem, da si mi pri sv. birmi svojo sveto gnado podelil in me zoper vse skušnjave in preganjanja poterdil. Ponižno Te prosim, priganjaj me vedno v mojem serci, da s prejetimi gnadami zvesto delam, kadar koli je v nevarnosti moje zveličanje, in da nikdar ne prelomim Božjih, ali cerkvenih zapovedi, bodi si iz strahú ali iz krive sramožljivosti. Naj mi rajše umreti, kakor da Tebe, sveti Duh! kedaj razžalim, Tebe ne poslušam, ali celo s smertnim grehom Tebe od sebe odženem. Amen.

Evangelje sv. Janeza 10, 1—10.

Tisti čas je Jezus rekel farizejem: Resnično, resnično vam povem: Kdor ne gre skoz vrata v ovčji hlev, ampak lazi drugod vanj, tisti je tat in razbojnik. Kdor pa vanj gre skoz vrata, je pastir ovac. Njemu odpre vratar, in ovce poslušajo njegov glas, in kliče svoje ovce po imenu, in jih ven vodi. In kadar svoje ovce izpusti, gre pred njimi,

in ovce gredó za njim, ker poznajo njegov glas. Za ptujim pa ne gredó, temuč bežé od njega, ker ne poznajo ptujih glasú. To priliko jim je Jezus pravil; oni pa niso umeli, kaj jim je govoril. Jezus jim je tedaj spet rekel: Resnično, resnično vam povem: Jaz sem vrata k ovcam. Vsi, kolikor jih je prišlo, so tatje in razbojniki, in ovce jih niso poslušale. Jaz sem vrata. Ako' kdo skoz mene noter gre, bo zveličan, in bo noter in ven hodil, in bo pašo našel. Tat ne pride, kakor da krade, in kolje in pokonča; jaz sem prišel, da imajo življenje, in obilniši imajo.

Razlaga. Farizeji so slepega, kateri je v Jezusa veroval, iz občine pahnili, in so se s tem skazali slabe pastirje, kateri dobre ovčice, ne da bi jih varovali, še le razkropljujejo in moré. Od tod je vzel Jezus priložnost, jim priliko od ovčjega hleva in dobrega pastirja povedati. V tej priliki je ovčji hlev občina Božja, prava cerkev Kristusova; njen Gospod je Bog Oče; vrata do nje je Kristus, ker po Njem v svetem kerstu stopimo v pravo cerkev, in po njegovem zasluženji gremo v nebesa; vratar je sv. Duh, kateri Kristusu naša serca pripravlja; pravi pastir je spet Jezus Kristus in tisti učenički, ki od Kristusa in njegovih pravih namestnikov svoje poslanje imajo; tatje pa so vsi krivi učenički, ki niso od Kristusa poslani, in niso od Njega uka prejeli, temuč se sami pošljejo in po svoji glavi učé.

Pravi verni poslušajo le glas pravih pastirjev, ker jih že po govorjenji, po uku spoznajo, da so pravi; in ti jih vodijo na dobro pašo dobrih naukov in svetih zakramentov. Krivi učenički so tatje, ker Bogu in Kristusu pravemu pastirju ropajo in kradejo ovce, ki jih je sebi v last odkupil s svojo kervjo; razbojniki, morivci so, ker duše moré in pogublajo.

Zdihljej. O Bog! Ti vekomaj najljubezniji-

viši in najzvestejši Pastir, ki si Svojega preljubega Sina na svet poslal in po njem ustanovil svojo cerkev, tá veliki ovčji hlev, v katerem sveti Duh že osemnajst sto let vodi prave pastirje, papeža, škofe in mešnike; mi Te prosimo, daj vernim povsod takih pastirjev, ki bodo obdarjeni z učnostjo in pobožnostjo skoz prava vrata hodili, Tvojo čedo s pravim naukom in lepim zgledom skerbljivo pasli, zgubljene ovčice pa k pravi čedi nazaj spravljali. Dodeli tudi vernim, da bodo kakor dobre ovčice glas svojih pravih pastirjev poslušali, jih ljubili in radi vbogali; daj, da bodo sodnji dan s svojimi pastirji na desno stran postavljeni in v večno življenje k Tvojim izvoljenim sprejeti. Amen.

V sredo po binkoštih ali kvaterno sredo.

Berilo iz djanja aposteljnov 5, 12—16.

Tiste dni se je po rokah aposteljnov godilo veliko znamenj in čudežev med ljudstvom. In so bili vkupej vsi enega Duha v Salomonovi lopi. Drugih se pa nihče ni upal se jim pridružiti; ljudstvo pa jih je poveličevalo. Množilo se je pa bolj in bolj število mož in žen, ki so verovali v Gospoda; tako, da so bolnike na ceste nosili, in pokladali na postelje in ležišča, da bi vsaj senca megredočega Petra koga zmed njih obsenčila, in bi bili rešeni od svojih bolezni. Prišlo jih je pa tudi veliko iz bližnjih mest v Jeruzalem, ter so prinesli bolnikov in nadleževanih od nečistih duhov; in vsi so bili ozdravljeni.

Razlaga. V tisti lopi, ki se je imenovala Salomona lopa, in je bila v preddvorišči za ajde, so se zbirali

aposteljni, da so Judom in ajdom oznanovali Kristusa. Sv. Peter, vidni namestnik Kristusov, se je pred drugimi aposteljni skazoval s čudovitno močjo; zakaj že njegova senca je čudeže delala. S tem se je jelo dopolnovati, kar je Kristus napovedal: „Kdor v mé veruje, bo dela, ktera jaz delam, tudi on delal, in še veči, kakor té bo delal.“ (Jan. 14, 12.)

Evangelje sv. Janeza 6, 44—52.

Tisti čas je Jezus rekel Judom: Nihče ne more k meni priti, ako ga ne vleče Oče, kateri me je poslal; in jaz ga bom obudil poslednji dan. V prerokih je pisano: Vsi bodo od Boga podučeni. Sleherni, kateri je od Očeta slišal, in se naučil, pride k meni. Ne da bi bil kdo Očeta videl, razun tisti, kateri je od Boga, on je Očeta videl. Resnično, resnično vam povem: Kdor v mene veruje, ima večno življenje. Jaz sem kruh življenja. Vaši očetje so jedli mano v puščavi, in so umerli. Ta je kruh, kateri z nebes pride, da, kdor od njega jé, ne umerje. Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo jé od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, ktereга bom jaz vam dal, je moje meso za življenje sveta.

Razlaga. Besede Jezusove: „Nihče ne more k meni priti, ako ga ne vleče Oče,“ sv. Ciril tako razlaga, da nihče ne pride k veri in nihče se ne more spokoriti in zveličati, če ga gnada Božja ne budi ali mu ne pomaga. Božja gnada nas pa budi z opominjevanjem, podučevanjem in razodenjem, vendar nam prosto voljo pusti, da moremo z gnado Božjo ali delati, ali se ji zoperstavljati, zato pravimo, gnada Božja nas vleče, ne sili. Ravno zato del se jih toliko pogubi, ker z gnado Božjo nočejo delati in poglavitna keršanska resnica veli: Gnada Božja nam je k zveličanju potrebna.

Človekova duša sliši znotranjo govorjenje Božje, čuti,

kako jo vleče gnada Božja, vendar Očeta na svetu ne more videti, vidi ga le tisti, ki je z Očetom od vekomaj, Kristus, njegov Sin.

Nadalje govori Jezus od presvetega Rešnjega telesa, katero imenuje: kruh, ki je z nebes prišel, živi kruh, ki daje temu, ki ga jé, večno življenje, in ta kruh je njegovo meso. S temi besedami, ktere gre po čerki razumeti, napoveduje Jezus Judom veliko skrivnost presv. Rešnjega telesa. Akoravno je videl, da so Judje nad temi besedami godernjali, vendar ni besedice preklical ali popravil. — Sv. Avguštín opominja: „Prosi Boga vsaki dan za njegovo gnado, da te k sebi vleče in s pravim kruhom, mesom svojega Sina, živi in redi za večno življenje!“

Cerkvena molitev. Prosimo, Gospod! naj razsveti sveti Duh, ki iz Tebe izhaja, naš um, in nas uči vso resnico, kakor je obljubil Tvoj Sin, ki s Teboj živi in kraljuje . . .

V petek po binkoštih ali kvaterni petek.

Berilo iz preroka Joela 2, 23—27.

To govori Bog, Gospod: Radujte se; sinovi sionski! veselite se v Gospodu; ker vam bo dal učenika pravičnosti, in vam bo poslal zgodnji in pozni dež kakor od začetka, in napolnila se bodo gumna z žitom, in tlačilnice bodo prenapolnjene z vinom in oljem. Tedaj bote jedli in vživali in se nasitovali; in hvalili bote ime Gospoda svojega Boga, kateri bo čudovitno storil z vami; in moje ljudstvo ne bo osramoteno na vekomaj; govori Gospod, vsegamogočni.

Razlaga. Prerok Joel je napovedal Judom najprej kazni Božje, ktere jih bodo zadele zavoljo njihovih grehov in jih opominja k pokori. Če se bodo pa spokorili, pre-rokuje jim srečen čas, v katerem jih bo obiskal učenik,

ki bo učil resnico in pravico, Mesija. — O blaga pokora, ki spokorjencu toliko blagrov pridobi!

Evangelje sv. Lukeža 5, 17—26.

Tisti čas se je prigodilo en dan, da je Jezus sedel in učil. In sedeli so farizeji in učeniki postave, kateri so bili prišli iz vseh vasi galilejskih in judijskih in iz Jeruzalema; in moč Gospodova je bila, da jih je ozdravljala. In glej! možje so prinesli na postelji človeka, kateri je bil mertvoúden, in so iskali, kako bi ga noter nesli, in prednj položili. In ker niso našli, kod bi ga noter prinesli zavoljo množice, so na streho šli, in ga skozi skodlje spustili s posteljo vred v sredo pred Jezusa. In ker je njih vero videl, je rekel: Človek, grehi so ti odpuščeni! In pismarji in farizeji so jeli misliti, rekoč: Kdo more grehe odpuščati, kakor Bog sam? Ker je pa Jezus njih misli poznal, je odgovoril in jim rekel: Kaj mislite v svojih sercih? Kaj je ložej reči: Grehi so ti odpuščeni, ali reči: Vstani in hodi? Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji, grehe odpuščati, (reče mertvoúdnemu): Rečem ti, vstani, vzemi svojo posteljo, in pojdi na svoj dom. In precej je vpričo njih vstal, in vzel posteljo, na kateri je ležal, in šel na svoj dom in Boga častil. In vse je groza obšla, in so Boga častili. In so bili s strahom napolnjeni, rekoč: Danes smo čudne reči videli.

(Razlaga evangelja kakor na osemnajsto nedeljo po binkoštih.)

Cerkvena molitev. Prosimo Te, usmiljeni Bog! dodeli svoji cerkvi, ki je zbrana v svetem Duhu, da je ne moti nikdar sovražen napad; po Gospodu našem . . .

V saboto po binkošnih ali kvaterno saboto.

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Rimlj. 5, 1—5.

Bratje! ker smo opravičeni iz vere, imejmo mir z Bogom, po Gospodu našem Jezusu Kristusu, po katerem imamo tudi po veri pristop k ti gnadi, v kateri stojimo, in se hvalimo z upanjem veličastva Božjih otrok. Ne samo s tem pa, temuč hvalimo se tudi z nadlogami, ker vemo, da nadloga poterpežljivost prinese; poterpežljivost pa skušnjo, skušnja pa upanje; upanje pa ne osramoti, ker je ljubezen Božja izlita v naša serca po svetem Duhu, kateri nam je bil dan.

Razlaga. Sv. apostelj Pavl v listu do Rimljanov večkrat govori od vere, od postave, in od del postave. Te besede krivoverci napek razlagajo, terdó, da bo človek samo po veri zveličan. Sv. Pavl pa uči, da vera, ktera človeka opraviči, in ga Bogu dopadljivega stori, mora biti živa, delavna, torej da se mora v djanji spolnovati. Tista dela postave, o katerih pravi sv. apostelj, da človek tudi brez njih mora zveličan biti, so šege in opravila judovske postave n. pr. obreza, očiščevanja, itd. katerih so se spreobrnjeni Judje še tolikanj držali, in tudi druge kristjane, ki so bili popred ajdje, hotli siliti, da jih spolnujejo.

V tem berilu pa sv. apostelj naznanuje sad opravičenja in ta je mir z Bogom; po veri smo deležni gnad, vséh gnad, ki jih nam je Kristus zaslužil, in jih nam deli sv. Duh. Imamo tudi upanje večnega zveličanja; v tem upanji nam celo nadloge ne morejo škodovati, ker nas nadloge napeljujejo k poterpežljivosti in zvestobi, za ktero nas bo ljubezen Božja bogato obdarila.

(Evangelje, kakor v četertek po tretji nedelji v postu.)

Cerkvena molitev. Izlij, prosimo Gospod! svojega Duha v naša serca, da, ker nas je po

svoji modrosti v podobil, nas po svoji previdnosti vlada; po Gospodu našem . . .

Pobinkoštna doba.

Pobinkoštni dobi se ves čas od binkošti do adventa prišteva. V tem času navadno 24 nedelj štejeemo; če jih je pa več od 24, se pred 24. nedeljo vverstijo tiste nedelje, ki so po sv. treh kraljih ostale. Ta doba je najdaljša celega leta, in nas uči, da cerkve ne bode konec do končanja sveta; začne se s praznikom presvete Trojice.

Praznik presvete Trojice.

Ta god je vselej prvo nedeljo po binkoštih, ker so aposteljni precej po prejetji sv. Duha začeli učiti in kerščevati v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha ali v imenu presvete Trojice, kakor jim je Kristus naročil.

Praznik presvete Trojice nam očitno in slovesno pred oči stavi najvišjo skrivnost svete vere, namreč skrivnost presvete Trojice, in zato ga obhajamo, da svojo vero v presveto Trojico očitno spoznavamo. — Na tá god ponavljamo spomin vséh dobrot, ki smo jih prejeli in še prejemamo od vsake zmed treh Božjih oseb, in ponavljamo vse skrivnosti, ktere smo slovesno obhajali o posameznih preteklih praznikih in godovih. Te prevelike skrivnosti in gnade so: da nas je Bog Oče vstvaril, Bog Sin odrešil, in sv. Duh posvetil.

Presveti Trojici se zahvaljujemo, kadar rečemo: „Čast bodi Bogu Očetu, in Sinu in sv. Duhu, kakor je bilo od začetka sveta, zdaj in vse večne čase. Amen.“

V čast in hvalo presvete Trojice poje cerkev v začetku današnje meše: „Bodi češčena presveta Trojica in nerazdeljena enota. Hvalimo jo, zakaj milost nam je skazala.“ „Gospod, naš Gospod! kako čudovitno je tvoje ime po vsi zemlji.“ (ps. 8, 1.)

Cerkvena molitev. Vsegamogočni, večni

Bog, ki si svojim služabnikom dodelil, da v spoznavanju prave vere čast večne Trojice, in v mogočnosti veličastva edinost molijo: mi Te prosimo, naj bomo v terdnosti ravno tiste vere obvarovani vseh zopernosti; po Gospodu našem . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov
11, 33—36.

O globočina bogastva, modrosti in znanja Božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe in neizvedljive njegove poti! Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovalec? Ali kdo mu je pred kaj dal, da bi se mu povernilo? Zakaj iz njega, in po njem, in v njem je vse; njemu bodi slava vekomaj.

Razlaga. Sv. Pavl se tukaj začudi, kako čudovit in nezapopadljiv je Bog, da je Jude zavergel, ajde pa poklical k pravi veri. Sveta katoliška cerkev pa te besede po pravici oberne na previsoko skrivnost danšnjega praznika. Res je, da skrivnost presvete Trojice našo pamet daleč, daleč presega, vendar človeku zdrave pameti ni težko, to visoko skrivnost terdno verovati; zakaj Bog, večna resnica, nam jo je razodel.

Sveti Pavl, v tretja nebesa zamaknjen, je gledal čudne reči, vendar misel Gospodovih ni spoznal, niti razumel njegovih pravičnih sodb, niti razvedel potov Božjega djanja in nehanja, ampak ves začudjen je vzdihnil prelepe, visoke besede, ktere katoliška cerkev na presveto Trojico obrača: „O globočina bogastva, modrosti in znanja Božjega!“

Noben človek ne zapopade, zakaj Bog tako sodi in ravna; nihče ne razume, po katerih potih ga Bog vodi k njegovemu poklicu; in kdo bi mogel Njemu kaj svetovati? — In vendar človek toliko rad sodi Božje naredbe, in je dostikrat njih nevoljen! Kdor Božje sklepe radovedno

pretuhtuje, lahko zabrede v velike pregrehe, znori, ali obupa. Če Bog komu več podeli, kakor tebi, pomisli, da ti nisi mu ničesar dal, kar bi ti imel poverniti. — Bodimo zadovoljni s tem, kar imamo; le to dobro porabimo, in zveličani bomo!

Kedaj se je sveta Trojica razodela?

Sveta Trojica se je razodela o Jezusovem kerstu. Kadar je sv. Janez kerščeval Jezusa v Jordanu, so se nebesa odperla, in sv. Duh je prišel v podobi goloba nad Jezusovo glavo; Oče pa se je iz nebes oglasil rekoč: „Ta je moj preljubeznjivi Sin, nad katerim imam svoje dopadenje.“ Tukaj so bile pričujoče vse tri Božje osebe.

In Jezus Kristus je skrivnost sv. Trojice razodel, ko je pred svojim vnebohodom svojim učencem rekel: „Pojdite in učite vse narode, kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha.“ (Mat. 28, 19.)

In sv. Janez pravi: „Tri so, kateri v nebu pričujejo, Oče, Beseda, in sv. Duh, in ti tri so eno.“ (I. Jan. 5. 7.)

Kaj pa je sveta Trojica?

Sveta Trojica je en sam Bog v treh osebah, katerih prva je Oče, druga Sin, in tretja sveti Duh.

Koliko natur ima vsaka teh treh Božjih oseb?

Bog Oče ima eno samo naturo, in sicer Božjo; torej je le Bog. — Bog Sin ima dve naturi, Božjo in človeško; on je tedaj pravi Bog in pravi človek. — Sveti Duh ima eno naturo, ter Božjo; in je torej tudi le samo Bog.

Akoravno ima vsaka oseba Božjo naturo, vendar niso trije Bogovi, temuč le en sam Bog, ker imajo vse tri Božje osebe le eno Božjo naturo in eno bitje.

Je li ktera teh treh Božjih oseb večja od druge?

Nobena, temuč vse tri Božje osebe so si popolnoma enake, ker so vse tri osebe večne, vsegamogočne, neskončno modre, svete, pravične, dobrotljive in popolnoma od vekomaj. To je tista visoka in globoka, nezapopadljiva skrivnost Božja, od ktere je angelj rekel sv. Avguštinu, da bo prej morje v majhno jamico izčrepal, kakor on (Avguštín) to

skrivnost sv. Trojice razumel. — Verujmo to skrivnost, ker jo je Bog razodel! „Blagor jim, ki ne vidijo, in vendar verujejo.“

Zdihljej. Sprejmi nas, o večni Oče! v svojo očetovsko skerb, naj po stezi pokorščine srečno k Tebi pridemo. Sprejmi nas, o Božji Sin, v svojo ljubeznjivo braterno, in bodi nam prijatelj, učenik in voditelj. Sprejmi nas, Bog sv. Duh! v svoje usmiljenje, ter razsveti in poterdi našo dušo. Sprejmi nas, trojedini Bog! v svojo gnado, naj se Tvoja sveta volja vselej zgodi. Amen.

Evangelje sv. Matevža 28, 18—20.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Torej pojdite, in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha. Učite jih deržati vse, kar koli sem vam zapovedal. In glejte! jaz sem z vami vse dni do konca sveta.

Razlaga. Kakor Bog je imel Kristus od vekomaj ravno tisto moč in oblast, kakor jo je imel Bog Oče; kakor človek pa jo je imel po zedinjenji svoje človeške nature z Božjo naturo in zavoljo neskončnega zasluženja, katero si je pridobil po svoji pokorščini, s svojim terpljenjem in svojo smertjo. Vsled te oblasti pošlje svoje aposteljne po svetu in jim naroči, učiti vse narode in jih kerščevati. — Obljubi jim tudi svojo pomoč do konca sveta, ktera jih bo tolažila v terpljenji, krepčala v preganjanji, in varovala zmot, in ne samo njih (aposteljnov), temuč tudi vse njihove prave naslednike, škofe in duhovne do konca sveta.

Zdihljej. O Gospod! bodi pri nas; zakaj brez Tebe ne morejo niti dušni pastirji Božje besede vredno oznanovati, niti verni je razumeti in spolnovati. Bodi zatega del vedno pri nas, ker

Tvoje pomoči vedno potrebujemo. Vsa oblast je Tebi dana; Ti imaš pravico zapovedovati, mi pa imamo dolžnost, Tvoje zapovedi izpolnovati, ki jih nam oznanjaš po svoji cerkvi. — To smo obljubili pri svetem kerstu, in to obljubo ponovimo pred Tvojim obličjem. Pa slabi smo! Pomagaj torej, da to obljubo, ki je brez Tebe nismo mogli storiti, in je brez Tebe ne moremo deržati, spolnujemo v djanji. Ne zapusti nas, temuč bodi z nami, in mi bomo Tebi pokorni, in po pokorščini Tebi dopadljivi in zveličani!

Nauk od zakramenta svetega kersta.

Kaj je sveti kerst?

Sveti kerst je prvi in najpotrebniši zakrament, v katerem je nekerščeni človek z vodo in Božjo besedo izvirnega greha in vseh pred kerstom storjenih grehov očiščen in v Kristusu kakor nova stvar k večnemu življenju prerojen in posvečen.

Ali je kerst res sveti zakrament?

Sveti kerst je pravi od Kristusa postavljen zakrament, zakaj pri svetem kerstu nahajamo vse tri reči, ktere so k svetemu zakramentu bistveno potrebne: 1. vidno znamenje; kerščevalec človeka z vodo oblije in med oblivanjem izgovarja besede: Jaz te kerstim v imenu Očeta, in Sina, in sv. Duha; 2. nevidna gnada, to je, posvečujoča gnada Božja, zato sv. apostelj (Tit. 3. 5.) imenuje sveti kerst: „kopel prerorenja in ponovljenja sv. Duha“; 3. postavljen je od Kristusa v naše posvečenje.

Kedaj je Jezus postavil zakrament sv. kersta?

Jezus je sv. kerst postavil že takrat, kadar se je od Janeza dal kerstiti v reki Jordan, torej pred svojim terpljenjem. Sv. Avguštín pravi: „Ker se je Jezus v vodo potopil, zadobila je voda moč, odmivati vse grehe.“ In že pri Janezu (3. 22.) beremo, „da je prišel Jezus in

njegovi učenci v judovsko deželo, in je ondi ž njimi prebival in kerščeval.

Sveti kerst je tedaj Jezus pred svojo smertjo postavil, a zapovedal ga je še le po svojem vstajenji, preden je v nebesa šel, ko je svojim apostelnom rekel: „Pojdite in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina in sv. Duha“; svojo moč ima iz smerti Kristusove.

Kaj je k svetemu kerstu bistveno treba?

K sv. kerstu je bistveno treba:

a) Vode, in sicer prave narurne vode. Čeravno je pa zadosti prava narurna voda, vendar cerkev vелеva, da se pri slovesnem kerstu iz spoštovanja do sv. zakramenta jemlje blagoslovljena voda, in sicer tista, ki se blagoslavlja veliko in binkoštno saboto, ktera se torej tudi imenuje kerstna voda. — Jezus je po svoji neskončni modrosti sv. kerstu v vidno znamenje odločil vodo, ker je bilo to unanje znamenje že judom znano in ker voda kaj očitno in živo naznanja gnade sv. kersta. Kakor namreč voda opere teló, ravno tako sv. kerst človekovo dušo očisti madežev vseh grehov; — kakor voda zemljo rodovitno dela, ravno tako sv. kerst človekovo dušo pripravno stori, doprinašati dela, ki so ji sad za večno življenje, t. j. za nebesa zaslužljiva;

b) da se človekovo telo na glavi z vodo moči, kar se more zgoditi s potapljanjem, kropljenjem ali z oblivanjem. Dan današnji se v katoliški cerkvi latinskega obreda kerst sploh z oblivanjem deli;

c) da se med oblivanjem izgovarjajo imenovane besede, ktere se kar nič ne smejo spremeniti.

Kaj dobimo po svetem kerstu?

Po svetem kerstu dobimo: 1. odpušcanje izvirnega greha in vseh drugih pred kerstom storjenih grehov, velikih in majhnih. Zato je apostelj Peter rekel Judom: „Spokorite se, in daj se kerstiti slehern zmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpuščenje grehov.“ (Dj. ap. 2. 38.) Odpustijo se nam tudi vse kazni, večne in časne, ki smo jih z grehi zaslužili. Zato uči sv. Pavl: „Nič obsojenja vrednega ni nad tistimi, kteri so v Kristusu Jezusu“ t. j. z Jezusom zedinjeni po sv. kerstu. Za tega del se kerščencem, če so že odraščeni, ne naloži nobena pokora za grehe pred kerstom storjene, in ako umerjejo v kerstni gnadi, pridejo precej pred obličje Božje.

2. Posvečujočo gnado Božjo, ktera nas opraviči, posveti v ude Kristusovega telesa in za spodobno keršansko življenje, da smo otroci Božji in deležniki večnega življenja. „Ne iz del pravičnosti, ktere smo mi storili, ampak po svojem usmiljenji nas je Bog zveličal v kopeli prerojenja in ponovljenja svetega Duha, da smo z njegovo gnado opravičeni, deležniki po upanji večnega življenja.“ (Tit. 3, 5. 7.)

3. Sv. kerst nas pridruži Jezusovi cerkvi, da postanemo njeni udje in sposobni za druge zakramente in duhovne dobrote sv. cerkve. „Kteri so tedaj njegov nauk sprejeli, so bili kerščeni, in pridružilo se je tisti dan okoli tritavžent duš.“ (Dj. ap. 2. 41.)

4. Sv. kerst vtisne duši neizbrisljivo znamenje, torej se sv. kerst ne sme več kakor enkrat veljavno in brez smertnega greha prejeti.

Po sv. kerstu pa še ostane v človeku hudo poželenje, ktero pa samo na sebi še ni pregrešno; ostanejo po kerstu tudi bolezn, nadloge in smert, da bi nikdar ne pozabili, v kako žalosten stan nas je greh pripravil. Te žalostne nasledke prvega greha je neskončno modri Bog še po kerstu pustil nad nami, da bi Kristus, ki je za nas terpel do smerti, bolj se vpodobili, in s poterpežljivostjo in stanovitnostjo si zasluženje nabirali pred Bogom. Te nepopolnosti nam bodo odvzete, „kadar bo to umerljivo obleklo neumerljivost.“ (I. Kor. 15. 54.)

Komu je sv. kerst potreben?

Sv. katoliška cerkev je vselej terdila in na Tridentinskem zboru (Sess. 6. cap. 3. Sess. 7. can. 4. 5.) slovesno določila, da je sv. kerst vsem ljudem, tudi najmanjšim otrokom, v djanji ali vsaj v željah, potreben. Potreben pa je sv. kerst vsem, ker pride vsak z izvornim grehom na svet, in nas le sv. kerst izvirnega greha očisti. Zato je Jezus rekel Nikodemu: „Ako kdo ni prerojen iz vode in iz svetega Duha, ne more iti v Božje kraljestvo,“ (Jan. 3. 5.) in je svojim apostelnom dal povelje: „Učite vse narode, in kerščujte jih.“

Zatorej je bila od nekđaj v katoliški cerkvi navada, že male otroke keršćevati, in od nekđaj so se dobri kristjani podvizali, svojim otročičem gnado sv. kersta pridobiti. Za otroke, ki umerjejo brez kersta, je cerkev posebno poko-

pališče odločila; za nekerščene pomerte ljudi cerkev nikdar ni dopustila opravljati daritev sv. meše, niti za nje moliti.

Silno se pregrešijo tiste matere, ki so bodi si po zanemarnosti ali pa po zlobnosti krive, da telesni sad ne doseže gnade sv. kersta; in vsi tisti, kateri so krivi, da otrok brez sv. kersta umerje.

Ker je tedaj kerst vsakemu človeku potreben, pravimo, da je sv. kerst najpotrebniši zakrament; prvi se pa imenuje, ker mora človek najpred kerščen biti, preden zamore kak drug sv. zakrament prejeti.

Kako se zamore sv. kerst nekako nadomestiti?

Akoravno je Kristus le kerst z v o d o postavil in zapovedal in je ta kerst vsakemu človeku v zveličanje potreben, se vendar more pri odraščениh nadomestiti s kerstom v kervi in s kerstom v željah.

Odraščeni, ki nēma priložnosti prejeti kerst z vodo, pa svojo kri in življenje dá za sveto vero, on prejme kerst v kervi, ker mu prelita kri namestuje vodo in zavoljo terpljenja Kristusovega izbriše greh in kazni. Ta kerst so prejeli otroci po Herodeževem ukazu zavoljo Jezusa umorjeni, ktere zdaj katoliška cerkev svetnikom prišteva; prve keršanske čase ob preganjanji se je to večkrat zgodilo.

Kerst v željah prejme, kdor goreče hrepeni zakrament sv. kersta prejeti, ko bi le bilo mogoče, in ima popolnoma ljubezen do Boga in se tedaj resnično kesa vseh storjenih grehov. Ta kerst zadobi odpuščenje greha, toda kazen greha se ne odpusti. Neizbrisljivo znamnje, kakor pravi kerst z vodo, ne vtisne niti kerst v kervi, niti kerst v željah.

Kdo sme kerstiti?

V sili zamore vsak človek kerstiti, bodi si stanú ali spola ali vere ktere koli, da le ima namen tako kerstiti, kakor je Kristus keršćevati zapovedal in katoliška cerkev zahteva. Sila pa je takrat, kadar bi utegnilo dete poprej ugasniti, preden bi ga kak mešnik kerstiti zamogel.

Redni delivci sv. kersta so škofje in mešniki, in sicer tisti mešniki, ki so od škofa postavljeni dušni pastirji v fari ali občini, in še le ž njih privoljenjem ali pooblastenjem drugi duhovni. Dušni pastir, od škofa postavljen, sme keršće-

vati vse otroke, ki se vležejo v mejah njegove pastirske oblasti, če ravno bi mati otrokova spadala pod drugo faro.

Kdo se sme kerstiti?

Starejim in novim krivovercem nasproti je katoliška cerkev na Tridentinskem zboru (sej. 7. can. 12.) določila, da se sme kerstiti vsak človek, ki še ni bil kerščen, naj bo odrašččen ali pa še majheno dete. Mrtvo povitje se ne sme kerstiti; tudi takšno ne, na katerem ne bi bilo zaslediti človeške podobe in nature.

Če pa odrašččenec hoče sv. kerst prejeti, mora: a) najpotrebniše nauke sv. vere znati in verovati; b) sv. kerst želeti in zanj prositi; c) svojih grehov se skesati; in d) obljubiti, da bo vse žive dni po keršanski veri živel.

Kje in kdaj se sme kerščeovati?

Sveti kerst se vsaki čas in v vsakem kraju veljavno deli; vendar se spodobi, da se v blagoslovljenih ali svetih krajih, t. j. v cerkvi deli. Na domu se smé sv. kerst le v smertni nevarnosti, sicer pa le s škofovim privoljenjem deliti.

Čemu so botri pri svetem kerstu?

K svetemu kerstu se od starodavnih časov jemljejo botri, da so kerščenikom tako rekoč duhovni stariši, priče podeljenega kersta, in da v imenu otrok apostoljsko vero molijo in kerstno obljubo storijo.

Treba je le enega botra, bodi si možki ali ženska, k večemu se sméta dopustiti dva, toda nikoli dva enega spola. Ako jih več pride, so drugi le priče podeljenega kersta in ne stopijo v duhovno sorodstvo s kerščencem. H kerstu v sili pa botra še celo treba ni.

Kakošno dolžnost prevzamejo botri in botre?

Botri in botre prevzamejo dolžnost, tiste, ki so jih pri svetem kerstu deržali, v pravi veri dobro učiti in z besedo in zgledom k pobožnemu življenju napeljevati, zlasti kadar jim starši pomerjó, ali so pa zanikarni.

Zato botri ne smejo biti: 1. nekerščeni (neverniki ali judje); 2. krivoverci in očitni izobčenci; 3. razuzdani, nepošteni katoličani ali očitni grešniki, in taki, ki niso pri zdravi pameti, ali v poglavitnih resnicah ne podučeni;

4. lastni stariši, kateri že tako imajo imenovane dolžnosti do svojih otrok.

Kaj je duhovno sorodstvo?

Po sv. kersti se kerščenec na svoji duši prerodi, pri sv. birmi pa v duhovnem življenju potrdi, in botri so nekako duhovni stariši svojim kerščencem in birmancem, zato je nastane med njimi tako imenovano duhovno sorodstvo, katero je po vsem podobno kervnemu sorodstvu med stariši in njihovimi otroci. To duhovno sorodstvo zabranjuje zakon med botri in kerščenci ali birmani, in njihovimi stariši brez cerkvenega privoljenja ali dispenze; duhovno sorodstvo nastane tudi med tem, kateri kerščuje in birma in kerščencem ali birmancem in njegovimi stariši.

Cerkev namreč želi, naj bi kerščenci in birmanci svoje botre tem bolj spoštovali; botri pa tem bolj skerbela za dušno srečo svojih kerščencev ali birmancev.

Kaj pomenjajo obredi pri sv. kerstu?

Sv. cerkev je obdala sv. kerst z mnogimi in prelepimi obredi, da bi nam živo pred oči postavila važnost in imenitnost tega svetega zakramenta. Ti obredi so starodavni in segajo do prvih časov naše katoliške cerkve, do aposteljnov; vsi prav lepo zunajno naznanjajo, kar se godi v duši kerščencevi pri delenju sv. kersta.

Kteri so poglobitnejši obredi pri sv. kerstu?

1. Pred kerščevanjem.

a) Kadar botri otroka h kerstu prinesó, ostanejo ž njim pred cerkvenimi vratmi in pričakajo duhovna. — Zakaj, kdor še ni posvečen Jezusu Kristusu, še ne sme z vernimi stopiti v hišo Božjo, ker še nima deleža do Kristusovega kraljestva.

Mešnik v roketu in z višnjevo štolo pristopi h kerščevancu in botra popraša: Kako naj bo otroku ime?

Botra povesta ime, katero želita da bi se kerščencu dalo in duhoven otroka nagovori z izvoljenim imenom. To ime je kerstno ime in pomenja, da bo kerščenec ud družine Kristusove, da hoče Kristusu služiti in za Njega se vojskovati. Zato cerkev želi, naj bi se kerščencem izvoljevali in nadevali le imena keršanskih svetnikov, da bi se s tem tudi svetnikom v varstvo priporočevali.

Potem vpraša duhoven: „I. kaj želiš od cerkve Božje?“
 Boter odgovori: „Vero,“ t. j. keršanstvo z vsemi zve-
 ličavnimi pripomočki.

Dalje vpraša mešnik: „Kaj ti dá sv. vera?“

Boter odgovori: „Večno življenje“ t. j. večno zveličanje.

Potem kerščevalec govori: „Ako hočeš iti v življenje, spolnuj zapovedi: ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega sercá, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli, in svojega bližnjega, kakor samega sebe.“

S temi besedami kerščevalec naznanja, da vera brez spolnovanja zapoved, brez dobrih del, še ni zadosti za večno življenje.

b) Duhoven kerščevancu trikrat v obraz dihne; pač lepo znamenje kerstnih gnad. Kakor je Bog prvemu človeku življenje vdihnil, in Kristus aposteljnomo dušno življenje, in izpod oblasti satanove pride pod oblast sv. Duha.

c) Mešnik kerščevancu čelo in persi z znamenjem sv. križa zaznamnja. — S tem na znanje daje, da kerščevanec stopi v cerkev križanega Jezusa. Znamenje sv. križa na čelu kerščenca opominja, da mora nauke križanega Jezusa verovati in če je treba, tudi očitno spoznati; na persih pa, da mora po njegovih naukih tudi živeti.

d) Kerščevalec položi kerščevancu svojo roko na glavo, in med tem polaganjem Božje pomoči prosi. — Polaganje roke pomenja, da bo kerščevanec v posebnem varstvu Božjem, s katerim mu bo tudi moč, živeti po Jezusovih naukih.

e) Duhoven kerščevancu nekoliko blagoslovljene soli v usta dene. Sol je znamenje modrosti; kakor sol jedi dela okusne in jih varuje gnjilobe, ravno tako modrost dušo prijetno stori in greha varuje. Vera in življenje po veri, to je prava modrost, ki človeka stori prijatelja Božjega in ga varuje večnega pogubljenja.

Z dosedanjiimi znamenji cerkev kerstne gnade naznanja; treba pa je, da se tudi odpravijo zadržki, ki so kerstni gnadi nasproti. Poglavitni zadržek pa je hudičeva oblast, ktereje je človek po izvirnem grehu zapadel; torej zdaj nasledvajo zarotovanja, s kterimi se hudiču odvzame vsa oblast nad kerščevancem.

f) Zarotovanja so slovesne molitve, ktere se opravljajo

z večkratnimi znamenji sv. križa in se hudiču zapovedovalno naznanja, da jenuje njegova oblast nad kerščevancem, ki bo zdaj pridružen cerkvi Božji.

Zarotovanja so tri, konec katerih mešnik detetu čelo s palcem prekriža, rekoč: „In tega znamenja sv. križa, kterege mu na čelo damo, prekleti hudič, se nikdar ne prederzni oskruniti. Po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

g) Mešnik pelje kerščevanca v cerkev h kerstnemu kamnu; konec štole na njega položi in na štolo svojo desno roko, v znamenje, da bo od zdaj pod Božjim varstvom, in pravi: „I... pojdi v cerkev Božjo, da boš s Kristusom večnega življenja deležen. Amen.“

Ko pridejo do kerstnega kamna, mešnik in botri molijo apostolsko vero in očenaš, ki sta poglavitni del keršanske vere in keršanskega upanja.

h) Duhovnik kerščevancu ušesi in nosnici s slino pomaže, rekoč: „efeta“ t. j. „odpri se.“ — To spominja na čudež, s katerim je bil gluhomutec ozdravljen, in naznanja, da naj kerščevanec rad posluša Božjo besedo; naj si prizadeva s pobožnim življenjem „lepa dišava biti pred Bogom.“ (2. Kor. 2, 15.)

i) Kerščevalec poprašuje kerščevanca: „Ali se odpoveš hudiču? — in vsemu njegovemu djanju? in vsemu njegovemu napuhu?“ Boter na vsako vprašanje odgovori: „odpovem se.“ — Potem mešnik kerščevancu persi in medplečje s svetim kerstnim oljem, ki ima znamenje S. O. mazili. V starih časih so se bojevavci z oljem mazali, da so bili pri bojevanji krepkejši in gibčnejši; ravno tako se kerščevanec pomazili v znamenje, da v sv. kerstu prejme duhovno moč, zoperstati vsem skušnjavam hudičevim in lastnemu mesenemu poželenju, in nositi sladki jarem Gospodov t. j. spolnovati njegove zapovedi.

Zdaj kerščevalec višnjevo štolo z belo spremeni; zakaj, že se bliža trenutek, ko ima kerščevanec prerojen biti za nebesa. Še enkrat mešnik kerščevanca poprašuje, rekoč: „Ali veruješ v Boga Očeta, vsegamogočnega, stvarnika nebes in zemlje? — Ali veruješ v Jezusa Kristusa, njegovega Sinú, edinorojenega, ki je bil rojen in je terpel? — Ali veruješ v sv. Duhá, sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov, odpuščanje grehov, vstajenje mesa in večno življenje?“

Boter na trojno vprašanje odgovarja: „Verujem.“ —

Potem kerščevalec še vpraša: „I... ali hočeš kerščen biti?“ —

Boter odgovori: „Hočem.“

To odpovedovanje hudiču in spoznavanje poglobitnih verskih resnic ste bistvena dela kerstne obljube in vsega keršanskega življenja. — Dolžni smo kerstno obljubo večkrat ponavljati, t. j. prostovoljno obljubovati, kar so kerstni botri v našem imenu obljubili. Kerstno obljubo ponavljamo: rojstni in kerstni dan, v dan svojega godú, ki nam pred oči stavi zgled nebeškega priprošnika, in kadarkoli gremo k svetemu obhajilu.

2. Kako se kerščuje?

Pri kerščevanju se kerščevancu glava trikrat z vodo oblije, v znamenji sv. križa in med oblivanjem se izrečejo besede: „I... jaz te kerstim v imenu Očeta † in Sina † in svetega † Duha.“ — Oblivanje se godi v podobi križa v znamenje, da ima sv. kerst svojo moč v Jezusovi daritvi na križi, in sicer na glavi, ker je glava poglobitni del našega telesa. Med kerščevanjem boter otroka na rokah derži, botra pa desnico nanj položi.

3. Po kerščevanju.

a) Duhovnik kerščencu glavo na temenu med molitvijo s sv. križmo mazili. — To maziljenje naznanja, da je kerščeneec že ud duhovnega telesa Kristusovega in da ima delež njegove duhovske in kraljevske časti; duhovske, ker se vdeležuje daritve sv. meše in se z zvesto pokorščino Bogu v prijetni dar daruje; kraljeve pa, ker je pri sv. kerstu postal sodedič Jezusa Kristusa, s katerim bo v nebesih kraljeval.

b) Mešnik na kerščenca belo oblačilo položi, v znamenje, da ga je sv. kerst popolnoma očistil, in v opomin, da naj prejeto kerstno čistost in nedolžnost prinese pred sodni stol Gospoda našega Jezusa Kristusa, da prejme večno življenje.

c) Poslednjič duhoven kerščencemu prižgano svečo v roko podá v opomin, da hodi v luči sv. evan-gelja, se terdno in nepremakljivo derži Jezusovih naukov in po njih vedno ravna svoje življenje.

Popisane obrede sv. kersta smejo le duhovniki opravljati. — Kadar se kerst deli v sili, se človek le z vodo oblije in se izrečejo besede pri kerščevanju zapovedane: Jaz te kerstim v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. —

Ako pa otrok pri življenju ostane, dostavi duhovnik še druge obrede sv. kersta, le kerstnega znamenja ne sme ponavljati. Kadar duhovnik dvomi, da bi bil otrok v sili prav in veljavno kerščen, vse obrede sv. kersta opravi, pri kerščenju pa reče pred oblitvanjem: „Ako še nisi kerščen,“ kerstim te itd.

d) Mešnik odpusti kerščenca z besedami: „I... pojdi v miru, in Gospod bodi s teboj.“

S temi pomenljivimi besedami mu reče: „Mir si dosegel, pojdi in ohrani ta mir, živi v gnadi Božji, da enkrat prideš do večnega mira; Gospod naj ti bo na pomoč s svojo sveto gnado! Amen.“

Perva nedelja po binkoštih.

Praznik presvete Trojice je ob enem tudi prva nedelja po binkoštih, ktera ima svojo posebno mešo in opravilo.

Vhod te svete meše slavi Božjo usmiljenost z besedami 12. psalma: „Jaz pa upam, Gospod! v tvojo milost; moje serce se raduje v tvoji pomoči; pel bom Gospodu, ki mi je dobro storil.“

„Doklej, Gospod! me boš popolnoma pozabljal? Doklej boš obračal svoje obličje od mene?“

Cerkvena molitev. O Bog! Ti moč vseh, kateri v Tebe zaupajo, usliši milostljivo naše prošnje, in ker brez Tebe človeška slabost nič ne zamore, dodeli nam pomoč svoje gnade, da Ti v izpolnjenju Tvojih zapoved po volji in djanji dopadamo; po Gospodu našem, Jezusu Kristusu.

Berilo iz prvega lista sv. Janeza apostelja 4, 8—21.

Predragi! Bog je ljubezen. V tem se je skazala ljubezen Božja do nas, da je Bog svojega edinorojenega Sina poslal na svet, da bi po njem živeli. V tem je ljubezen; ne kakor da bi bili mi Boga ljubili, temuč da nas je On pred ljubil, in da je poslal svojega Sina v

spravo za naše grehe. Preljubi! ako nas je Bog tako ljubil, moramo tudi mi eden drugega ljubiti. Boga ni nikoli nihče videl. Ako se ljubimo med seboj, ostane Bog v nas, in njegova ljubezen je v nas popolna. Iz tega spoznamo, da ostanemo v Njem, in On v nas, ker nam je dal od svojega Duha. In mi smo videli in pričujemo, da je Oče poslal svojega Sina Odrešenika svetá. Kdor koli bo pričal, da je Jezus Sin Božji, ostane Bog v njem, in on v Bogu. In mi smo spoznali, in verovali ljubezni, katero ima Bog do nas. Bog je ljubezen, in kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu, in Bog v njem. V tem je ljubezen Božja pri nas popolna, da imamo zaupanje v dan sodbe; zakaj kakor je On, tako smo tudi mi na tem svetu. V ljubezni ni strahú, temuč popolna ljubezen izžene strah. Zakaj strah ima terpljenje; kdor se pa boji, ni popoln v ljubezni. Ljubimo tedaj mi Boga, ker nas je Bog pred ljubil. Ako kdo reče: „Ljubim Boga,“ in sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, kterega vidi, kakó more Boga ljubiti, kterega ne vidi? In to zapoved imamo od Boga, da, kdor ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata.

Razlaga. Sv. Janez, ljubeznjivi učenec Jezusov, kaj živo priporoča ljubezen do Boga in do bližnjega. Zakaj kdor ima pravo ljubezen, je v Bogu, ker je Bog sama ljubezen.

Boga moramo ljubiti, da mu povračamo ljubezen, s katero nas je pred ljubil in „v tem se je skazala Božja ljubezen do nas, da je svojega edinorojenega Sina poslal na svet, da bi po njem živeli.“ To je največa in najlepša priča, da nas Bog neizrečeno ljubi.

Ker pa nevidnemu Bogu ne moremo svoje ljubezni prav skazati, moramo ljubiti svojega bližnjega, ker nam

je Bog tako zapovedal in ker je vsak človek stvarjen po Božji podobi, ljubimo v bližnjem tudi Boga v njegovih podobah. Prava keršanska ljubezen do Boga mora imeti tri priče: 1. mora živo verovati in očitno spoznati, da je Jezus Sin Božji; 2. mora terdno zaupati v usmiljenje Božje, posebno v dan sodbe; 3. mora ljubiti svojega bližnjega. Kdor ne ljubi brata, tudi Boga ne ljubi. Sv. Avguštin pravi: „Ako je bližnji tvoj brat, in ti ga ne ljubiš, kako ljubiš Boga, ktereга zapoved tako zaničuješ?“

Evangelje sv. Lukeža 6, 36—42.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen. Ne sodite, in ne bote sojeni; ne pogublajte, in ne bote pogubljeni; odpuščajte in vam bo odpuščeno. Dajte, in se vam bo dalo; dobro, natlačeno, in potreseno in zverhano mero vam bodo dali v vaše naročje. S kakoršno mero namreč bote merili, s tako se vam bo odmerjalo. Povedal jim je pa tudi pri-liko: Ali more slepec slepca voditi? Ali ne padeta oba v jamo? Učenec ni več, kakor učenik; popolnoma pa bo vsak, če je, kakor njegov učenik. Kaj pa vidiš pezder v očesu svojega brata, bruna pa, ki je v tvojem očesu, ne čutiš? Ali kako moreš reči svojemu bratu: Brat! pusti, da ti bom izderl pezder iz očesa; ko sam v svojem očesu bruna ne vidiš? Hinavec! izderi poprej bruno iz svojega, in potlej glej, da izdereš pezder iz očesa svojega brata.

Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen!

Ako hočemo biti otroci nebeškega Očeta, bodimo dobrotljivi in usmiljeni, kakor je On, ki dá svoje solnce sijati nad dobre in hudobne, in svojo milost rositi nad pravične in grešnike. Bog je dobrotljiv proti nam, ker dan na dan dobivamo toliko dobrot od Njega; Bog je miloserčen, ker nam dolgo prizanaša; Bog je usmiljen do nas, ker nas

vselej milostljivo sprejame in nam grehe odpusti, kadarkoli se k Njemu povernemo. — Bodimo tudi mi tako dobrotljivi in usmiljeni proti bližnjemu. Ako bližnji greši, upajmo, da se bo popoljšal; ako nas razžali, odpuščajmo mu; ako ga vidimo v dušnih ali telesnih potrebah, storimo mu dobro po svojih močéh!

Ne sodite, in ne bote sojeni; ne pogublajte, in ne bote pogubljeni!

Dvojno sodbo nam Kristus prepoveda: soditi in pogubljati, ali prederzno sodbo in prevzetno ali hudobno sodbo.

Kdor sodi svojega bližnjega, kadar ni v tó poklican in nima oblasti, prederzno sodi in sega prederzno v Božjo pravico; zato po besedah sv. Doroteja kliče Boga na maščevanje in se oropa Božjega varstva. — Kdor pa drugemu pri vsakem djanji hudobne namene podtika, katerih morebiti nima, ali ga za hudobneža in grešnika ima, ko mu v serce videti ne more, ta sodi prevzetno in hudobno, — on pogublja, kakor so delali farizeji z Jezusom.

Varujmo se prederzno soditi in pogubljati! Sv. ap. uči: „Kdo si ti, kateri sodiš ptujega hlapca? Svojemu Gospodu stoji ali pade.“ (Rim. 14, 4.) In sv. Krizostom pravi: „Dvojni, ali celo trojni greh je, druge soditi, in bruno v svojem očesu nositi, in ne da bi kake bolečine čutil.“

Odpuščajte in vam bo odpuščeno.

Drugi ljudje nas žalijo, mi pa Boga. Mi pa vsak dan v Očenašu molimo: „Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom.“ In zakaj molimo tako? Zato, ker je Kristus rekel: Odpustite in vam bo odpuščeno. Tedaj nam Bog naše grehe le takrat in le s tem pogojem odpušča, ako tudi mi odpuščamo svojim razžalnikom, in to iz serca. Sv. Krizostom pravi: „Kako si v stanu svojo roko proti nebesom povzdigniti, ako sam ne odpustiš; zakaj če ravno bi hotel Bog tebi tvoje grehe odpustiti, mu ti ne pripustiš, ker sovraštvo v svojem serci do svojega brata rediš.“

Dajte in se vam bo dalo.

Vsi smo ubogi in potrebni Božjih darov; zato prosimo vsak dan: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh.“ Bog nam pa odgovarja: Dajte in se vam bo dalo. S kakoršno mero

bote merili, s tako se vam bo odmerjalo; — kakor da bi nam hotel reči: „Vi ste moji ubogi: ako hočete, da bi vam jaz dal, dajte tudi vi ubogim, ki jih imate okoli sebe.“ — Kako obilno nam Bog vračuje radodarnost in dobrotljivost! Mi dajemo le malo: On nam vračuje obilno, dobro, natlačeno, potreseno in zverhano mero nam daje. Enako plačuje vsa druga dobra dela, ktera delamo iz ljubezni do njega; za vsako še tako malo dobro delo nas bogato obdaruje, tukaj na svetu z novimi gnadami in dobrotami, v večnosti pa z večno, nebeško častjo.

Pa tudi hudemu bo povernil z ravno tisto mero, s katero je meril; kaznoval ga bo po številu in hudobiji njegovih hudobnih del. Čim več je stregel poželjivosti, tem huje muke bo terpel. „V čemur kdo greši, s tem bo tudi pokorjen.“ (Modr. 11. 17.)

Ali more slepec slepca voditi?

Vsako vé, da ne. — S to priliko je hotel Jezus svoje učence svariti, naj ne bodo kakor farizeji, ki so bili sami slepi in so hotli voditi slepce. Kdorkoli hoče druge učiti, mora biti sam podučen o tém, kar hoče druge učiti; in kdor hoče druge svariti, mora biti sam čist tistih pregeh, zavoljo kterih druge svari. Kaj bi se bili mogli učenci učiti od farizejev, ki so pezder v očesu svojega brata videli, bruna v svojem očesu pa niso čutili? Slepi vodniki so bili in so s temi, kterim so bili vodniki, v jamo padli, ker učenec ni več, kakor učenik. Svoje učence torej Jezus opominja, naj bodo svojim vernim pravi vodniki in naj jih vodijo k nebeškemu cilju. — Ta nauk zadeva vse predpostavljene, stariše, učenike in dušne pastirje. Naj bi bili podložnim in mlajšim skerbni učeniki, ne pa slepi vodniki! Naj bi bili sami čisti tistih napak, zaradi kterih svoje podložne svarijo, in z lepimi nauki in zgledi naj bi jih vodili po potu k zveličanju!

Zdihljej. Oh naj bi bil vselej dobrotljiv in usmiljen do svojega bližnjega, da bi tudi jaz smel pred Bogom usmiljenja upati! Oh naj bi nikoli nobenega prederzno ali hudobno ne sodi, da ne bom sam enkrat od Boga zavoljo svojih grehov ostro sojen in pogubljen. Obžalujem, o moj Bog!

iz celega serca vse svoje grehe in zaupam od Tebe odpuščanje zadobiti, kakor tudi jaz odpuščam vsem, ki so mene razžalili. Razsvetli, o Gospod! mojo slepoto, da bom vedel grehov se varovati, pravi pot k nebesom hoditi, in tudi druge z naukom in zgledom tje voditi! Amen.

Praznik presvetega Rešnjega telesa.

Zakaj se imenuje ta dan: praznik presvetega Rešnjega telesa?

Cerkev obhaja ta praznik v spomin presvetega zakramenta ali zakramenta presvetega Rešnjega telesa, ktereга je Jezus pri zadnji večerji postavil.

Po latinski se imenuje: „Slovesnost Telesa Kristusovega,“ po nemški pa: „Frohnleichnam,“ kar je sestavljeno z besedama „Frohn“, t. j. Gospod, in „Leichnam“ t. j. telo, torej se po naše pravi: „Telo Gospodovo“, ali praznik presvetega Rešnjega telesa.

Ta spomin sicer od apostoljskih časov sem obhaja sveta cerkev na veliki četrtek; ali ker ta dan, ki je ravno pred spominom Jezusove smerti, ne dopušča čistega veselja, je veseli spomin neizrečene ljubezni Gospodove prestavila na deseti dan po binkoštih, t. j. na četrtek po prazniku presvete Trojice. Ta čas se v omlajeni naturi nova radost in krasota oživlja, vertovi in gozdi pa ponujajo pisanih cvetlic in zelenih drevesec ali mlajev, da zamoremo veličastno obhajati preveseli spomin.

Kako in kdaj se je ta praznik vpeljal?

Okoli leta 1230 je v mestu „Litih“ na Nizozemskem živela pobožna nuna, Julijana po imenu. Bog, ki modrim prikriva marsikaj, kar razodeva priprostim, v pobožni Julijani s prikaznijo zbudi misel, da se še en praznik pogreša v katoliški službi Božji, namreč poseben praznik presvetemu Rešnjemu telesu na čast. Prikazen pa je bila tá-le: Večkrat je v spanji videla svetlo polno luno, ki je pa bila na enem kraju obsenčena ali zatemnela. Julijana prosi Boga, naj ji razodene pomen te prikazni in bilo ji je na znanje dano: Ta zatemneli lunini krajec pomenja, da manjka sveti cerkvi

praznika presvetemu Rešnjemu telesu na čast, in da bo katoliška služba Božja še le takrat v svoji popolni lepoti, kedar se bo ta praznik po keršanskem svetu vpeljal. To prikazen in njeni pomen razodene Julijana litiškemu škofu in več duhovnom in ponižno prosi, naj bi se jej dovolilo, da bi smela v svojem samostanu kak poseben dan v letu odločiti v češčenje presvetega Rešnjega telesa. Ko so škof s svojo duhovščino spoznali resničnost prikazni in njeni sveti pomen, jej prošnjo dovolijo. Leta 1246 so v litiški škofiji ta praznik prvič obhajali, papež Urban IV. ga je leta 1264 zapovedal za ves keršanski svet. To zapoved je pa še le Vienski cerkveni zbor 1311 speljal. Procesija se je pa po pobožnosti kristjanov začela, papež Janez XXII. jo je leta 1317 po zahtevanju mnogih učencov zapovedal za ves katoliški svet, in sveti Tridentinski cerkveni zbor jo je na novo poterdil. Da bi verne kristjane k slovesnišemu obhajanju spodbudili, so papeži mnogo odpustkov podelili za ta praznik.

Zakaj se je postavil ta praznik? In zakaj se obhajajo ta dan slovesne procesije s svetim Rešnjim telesom?

Imenitnejši razlogi temu prazniku in slovesnim procesijam so ti-le:

- a) da se katoliški kristjani nebeškemu Zveličarju očitno in slovesno zahvaljujejo za neskončno ljubezen, iz ktere hoče Jezus vedno pri nas ostati v presvetem zakramentu;
- b) da nevernikom in krivovercem nasproti očitno in slovesno spoznavajo versko resnico, da je Jezus resnično pričujoč v presvetem zakramentu;
- c) da nebeškemu Zveličarju očitno in slovesno zadostujejo za toliko nečast, ki mu jo v presv. zakramentu delajo neverniki, ki ga nočejo spoznati, mlačni kristjani, ki zanj ne marajo, in grešniki, ki ga nevredno prejemajo;
- d) da na znanje dajajo: Kristus v presv. zakramentu je pravi Bog in gospod vséh stvari, in da prosijo njegovega blagoslova ljudem in poljem.

Kako se obhaja ta praznik?

Praznik svetega Rešnjega telesa se povsod, kjer so še Slov. Goffine.

pobožni katoliški kristjani, kaj veličastno obhaja z obhodom ali procesijo: in sicer tako-le:

a) Po slovesni sv. meši, na več krajih po deželi pa pred sv. mešo se presv. Rešnje teló iz cerkve nese med veselim petjem in slovesnim zvonjenjem in zvončlanjem. Verno ljudstvo ga spremlja v lepem redu; kdorkoli more od doma, hoče pričujoč biti pri veseli slovesnosti.

b) Kjer ima fara več podružnic, pridejo ljudje od podružnic s svojimi banderami k farni cerkvi in se vverstijo v procesijo. Navadni red pri procesijah ali pranganji je pa ta-le. Za križem gredó otroci in šolarji, potem device, mladenči, možki, ti vsi gredó pred sv. Rešnjim telesom, katero nosi duhoven pod baldahinom ali nebesom. Blizo presv. Rešnjega telesa se zberó pevci, ki Jezusa častijo s prelepimi pesmi, kedar duhovni prenehajo moliti. Za baldahinom gre deželjska gosposka, kjer se še te slovesnosti vdeležuje, in za njo pride ženstvo.

c) Koder procesija gre, je pot s cvetličjem potresena, ob hišah in cestah so postavljena zelena drevesca ali veje (mlaji), na okinčanih oknih pa sveče goré. — Po kmetih procesija na polje gre.

d) Na štirih krajih so postavljeni altarji, pri katerih procesija postoji, mešnik sv. Rešnje telo v monštranci na nje postavi, in poje se pri prvi postaji začetek evangelja sv. Matevža, pri drugi sv. Marka, pri tretji sv. Lukeža, in pri četerti začetek evangelja sv. Janeza. Po vsakem evangelji obmoli mešnik še nekatere molitve in blagoslovlja na zadnje verno množico s presvetim Rešnjim telesom. Po vsakem blagoslovu se navadno tudi strelja, da se razlega po gorah in dolinah in oznanuje Jezusovo čast in slavo.

e) Po zadnjem blagoslovu pri četerti postaji se procesija verne v cerkev. Mešnik postavi sv. Rešnje telo na veliki altar, ga s kadihom pokadi in molitev od presv. Rešnjega telesa odmoli; potem se še enkrat zbrano ljudstvo blagoslovlja s sv. Rešnjim telesom. Na drugih krajih pa je po pranganji ali procesiji še le slovesna velika meša.

Ta veseli praznik ima svojo osmino. V tej osmini je v mestih in tudi v nekterih krajih po deželi vsak dan sv. meša pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom, naj bi verni Jezusa večkrat obiskali, počastili in molili v najsvetejšem zakramentu.

V stari zavezi so nekterikrat nosili v slovesnem obhodu skrinjo zaveze, v kateri je bila mana, kot podoba presveteга

zakramenta, in ti obhodi so bili podoba današnjega „pranganja“ ali procesij s svetim Rešnjim telesom.

Za vvod sv. meše se jemljejo besede, ktere je kralj David v preroškem duhu peval o tem sv. zakramentu:

„Živil bi jih bil s pšenično maščobo, aleluja, in z medom iz skale bi jih bil nasitoval, aleluja, aleluja, aleluja.“

„Radujte se Bogu, našemu pomočniku; ukajte Bogu Jakobovemu.“ (ps. 80, 17, 2.)

Cerkvena molitev. O Bog, ki si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega terpljenja zapustil, mi Tebe prosimo, daj nam skrivnosti Tvojega telesa in Tvoje kervi tako častiti, da sad Tvojega odrešenja vedno v sebi občutimo. Ki živiš in kraljuješ itd.

Berilo iz prvega lista sv. Pavla apost. do Korinčanov 11, 23—29.

Bratje! jaz sem prejel od Gospoda, kar sem vam tudi zročil, da je Gospod Jezus tisto noč, ko je bil izdan, vzel kruh, in zahvalil, ter razlomil in rekel: Vzemite, in jejte; to je moje telo, ktero bo za vas dano. To storite v moj spomin! Ravno tako tudi kelih po večerji, rekoč: Ta kelih je nova zaveza v moji kervi. To storite, kolikorkrat bote pili, v moj spomin. Zakaj kolikorkrat bote jedli ta kruh, in kelih pili, bote smert Gospodovo označevali, dokler ne pride. Kdorkoli tedaj bo nevedno jedel ta kruh, ali pil kelih Gospodov, bo kriv telesa in kervi Gospodove. Naj torej človek sam sebe presodi; in takó naj je od tega kruha, in pije od kelha. Kdor namreč nevedno je in pije, si sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.

Nauk o zakramentu svetega Rešnjega telesa; ob enem tudi berilna razlaga.

Kaj je zakrament presvetega Rešnjega telesa?

Zakrament svetega Rešnjega telesa je najsvetejši zakrament, je pravo teló in prava kri našega Gospoda Jezusa Kristusa v podobah kruha in vina.

Imenuje se najsvetejši zakrament, ker človeka ne posvečuje le, kakor vsi drugi zakramenti, ampak ker je v njem Jezus, začetnik vse svetosti.

Kdaj in kako je Jezus ta presveti zakrament postavil?

Ravno o tem nam pripoveda sv. apostelj v današnjem berilu, bolj natančno pa sv. evangelist Matevž (26, 26—28.); in omenita tudi sv. Marka in Luka.

Jezus je postavil zakrament presvetega Rešnjega telesa pri zadnji večerji, tisto noč, ko je bil izdan; tako pripoveduje sveti Matevž: „Kedar so pa večerjali, vzel je Jezus kruh, in ga je posvetil, in razlomil, ter dal svojim učencem, in je rekel: Vzemite in jejte, to je moje teló. — In je vzel kelih, je zahvalil in jim dal, rekoč: Pite iz njega vsi! Zakaj to je moja kri nove zaveze, ktera bo za njih veliko prelita v odpuščenje grehov.“

Kaj se je zgodilo pri besedah Jezusovih: „To je moje telo; to je moja kri?“

Pri besedah: „to je moje telo“ se je kruh nevidoma spremenil v Jezusovo pravo telo.

Pri besedah: „to je moja kri“ se je vino nevidoma spremenilo v pravo kri Jezusa Kristusa.

Kako vemo, da je v tem zakramentu res „pravo telo“ in „prava kri“ našega Gospoda Jezusa Kristusa, ali Jezus Kristus sam pričujoč?

1. To nas učijo Jezusove lastne besede, s katerimi je postavil ta presveti zakrament. Rekel je namreč: „Vzemite in jejte, to je moje telo. Pite iz njega vsi, to je moja kri nove zaveze.“ Bolj določno Jezus ni mogel govoriti. Te besede je Jezus govoril učencem, ko jim je kosce podal, tedaj pred zavživanjem, da so vedeli, kaj zavživajo. S temi

besedami je hotel Jezus reči: To, kar po zunanjem vidite v podobi kruha, ni več kruh, ampak moje telo, katero bo za vas dano, ali darovano. In to, kar tukaj vidite v podobi vina, ni več vino, ampak moja kri, kri nove zaveze, t. j. kakor je bila stara zaveza Božja z Judi poterjena z darovalno kervjo, tako bo nova zaveza Božja z vsem človeškim rodom sklenjena in poterjena z mojo kervjo, t. j. z mojim telesom, ki svojo kri prelije. — Nihče ne sme téh besed Jezusovih drugači umeti ali razlagati, kakor jih je Jezus govoril. Da Jezus svojim učencem ni dal le priprostega kruha, nam pričajo besede: „to je moje telo;“ in da jim v kelhu ni ponudil le priprostega vina, nas učijo besede: „to je moja kri nove zaveze.“ — Tudi ne gre misliti, da bi bil v kruhu dal le znamenje svojega telesa, ker je dostavil: „to je moje telo, katero bo za vas dano.“ Jezusovo telo pa ni bilo le v priliki, temuč resnično darovano. V kelhu jim ni dal le znamenja svoje kervi, temuč svojo pravo kri, ker pravi, „to je moja kri nove zaveze, ktera bo za njih veliko prelita v odpuščenje grehov.“ Na križi je pa iz Jezusovega telesa tekla prava, resnična kri, ne le kri v znamenji. — Ker je tedaj v podobi kruha bilo pravo telo Jezusovo, telesa pa ni brez kervi, moramo reči, da se je v podobi kruha učencem dal sam Jezus Kristus, in je še danes dni Jezus Kristus v tem presv. zakramentu v podobi kruha pričujoč. — Ker je bila v podobi vina prava Jezusova kri, ravno tista, katero je drugi dan na križi pretil, in se kri ne more misliti brez živega telesa, zato moramo reči, da je bilo takrat v podobi vina tudi živo telo Jezusovo, torej sam Jezus pričujoč. In kakor takrat, takó dan danes in na večne čase, ker to, kar je Jezus storil pri zadnji večerji, ponavljajo po Jezusovi zapovedi in oblasti mešniki katoliške cerkve pri vsaki daritvi sv. meše.

2. Sv. aposteljni so verovali in tudi učili, da je Jezus resnično in bistveno, ne le v podobi v presv. zakramentu pričujoč. Najbolj jasno govori in uči sv. Pavl, ki pravi, da je to resnico od Gospoda samega prejel. Ta apostelj pravi, kakor beremo v danšnjem berilu: „Kdor koli bo nevredno jedel ta kruh, ali pil kelih Gospodov, bo kriv télesa in kervi Gospodove;“ in „kdor nevredno jé, in pije, si sodbo jé in pijé, ker ne razloči telesa Gospodovega.“ Sv. Pavl je terdno veroval, da je v presvetem zakramentu res telo in kri Gospodova, ne navadni kruh in vino, tudi ne le podoba telesa in kervi Gospodove. Kako bi mogel

sicer reči, da tisti, ki nevedno prejme ta zakrament, se pregreši nad telesom in kervjo Gospodovo, in si pogubljenje zavživa, ker ne razloči telesa Gospodovega od navadne jedi? Kakor sv. Pavl so verovali tudi drugi aposteljni.

3. To nam poterduje splošna vera in nauk katoliške cerkve, katera je po sv. pismu in po starem, nepreterganem, apostoljskem zročilu vselej verovala in učila, da je v podobah kruha in vina pravo telo in prava kri Jezusa Kristusa pričujoča. Priče nam so cerkveni učeniški prvih treh stoletij, ki pogostoma in razločno govorijo o pričujočnosti Jezusovi v presv. zakramentu. Sv. Ignacij, mučenec in apostoljski učenec, govoreč od nekkih krivovercev pravi: „Odtegujejo se svetemu Obhajilu in molitvi, ker ne spoznajo, da je sveto Obhajilo meso našega Odrešenika Jezusa Kristusa, katero je zavolj naših grehov terpelo in od smerti vstalo.“ (Ep. ad Smyr.) Sv. Irenej, učenec sv. Polikarpa, kterega je sam sv. apostelj Janez podučeval, pravi: „Iz kruha postane telo Kristusovo.“ (Lib. 4. adv. haer.) In sv. Ciril govori: „Ker je Gospod Kristus sam od kruha rekel: to je moje telo, — kdo bi smel o tem še dvomiti? Ker je tudi rekel: to je moja kri — kdo bi smel reči, da ni njegova kri?“ (Lib. 4. regal Cat.) Na drugem mestu govori: „Kruh in vino, ki sta bila, preden se je molilo k presv. Trojici, le kruh in vino, postaneta po tej molitvi Kristusovo telo in kri.“ (Cat. myrt. I.) Ravno tako govorijo vsi drugi cerkveni učeniški tedajnih dni in pričujoče, da so tudi verni tako verovali. Kaj morejo krivoverci takim pričam odgovoriti?

Zadnjič je vesoljni cerkveni zbor Tridentinski vero katoliške cerkve o presv. Rešnjem telesu tako-le določil: „Vsi naši pradedje, kolikor koli jih je bilo v pravi cerkvi Kristusovi, in so govorili o tem presv. zakramentu, so prav očitno in jasno spoznavali, da je naš Odrešenik ta prečudni zakrament postavil pri zadnji večerji, ko je z določnimi in jasnimi besedami pričal, da po posvečenji kruha in vina, jim (aposteljnem) daje svoje lastno meso in svojo kri,“ in, „ako bi kdo tajil, da v zakramentu presv. Rešnjega telesa ni resnično, pravo in bistveno telo in kri, z dušo in Božjo naturo Jezusa Kristusa, zatorej celi Kristus pričujoč, in bi terdil, da se v njem nahaja le kakor v znamenji, ali v podobi, ali z močjo, bo di izbčen.“ (Sess. 13. c. 1. can. I. de sacros. Euchar.)

Z dihljej. O premili Jezus, skrit v podobi

kruha! pri ljubezni, s katero se v tem zakramentu dušam v živež daješ, Tebe prosim, poterdi in pomnoži v meni in v vseh vernih vero v tá najsvetejši zakrament in dodeli nam, naj bi le skerbno pripravljene in s čisto vestjo k njemu pristopili, da ne bi sodbe prejeli, ampak večno življenje. Amen.

Evangelje sv. Janeza 6, 56—59.

Tisti čas je Jezus rekel judovskim množicam: Moje meso je res jed, in moja kri je res pijača. Kdor jé moje meso, in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem. Kakor je mene poslal živi Oče, in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene jé, živel zavoljo mene. Ta je kruh, kateri je z nebes prišel; ne kakor so jedli vaši očetje mano, in so umerli. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.

Kdaj je Jezus te besede govoril?

Takrat jih je govoril, ko je obetal presveto Rešnje telo.

Kako in kdaj je Jezus obetal ta zakrament?

Jezus je ta presveti zakrament obetal eno leto, preden ga je postavil. Kako se je to zgodilo, pripoveda nam sv. evangelist Janez. (Jan. VI. pogl.)

Jezus je bil v puščavi nasitil 5000 ljudi s peterimi kruhi. Ko so ljudje videli ta čudež, so Jezusa hotli si v kralja izvoliti. Jezus pa je to vedel, se jim natihoma umakne nekam na goro in ondi moli do pozne noči. Aposteljni se po noči prepeljejo v čolnu v Kafarnaum, Jezus je pa po morji šel in prišel ž njimi vred v to mesto.

Drugi dan iščejo množice Jezusa na tistem kraju, kjer jih je čudovito nasitil, in ker ga tamkej ne najdejo, hitijo po suhem v Kafarnaum, Jezusa iskat. Najdejo ga v shodnici. Ko jih Jezus ugleda, jim reče: „Iščete me, ne ker ste čudeže videli, temuč ker ste od kruhov jedli, in

nasiteni bili. Delajte, ne za jed, ktera mine, ampak za jed, ktera ostane za večno življenje, in vam jo bo dal Sin človekov.“ — Opominjal je množice, naj bi ga ne iskali samo zavoljo telesnega kruha, ki mine, in potem jame govoriti od „Božjega kruha, kteri je z nebes prišel in svetu življenje daje.“ (v. 33.)

Oni mu tedaj rekô: „Gospod, daj nam vselej ta kruh!“ Jezus pa jim razlaga, rekoč: „Jaz sem živi kruh, ki je prišel z nebes.“ Judje so tedaj nad tem godernjali, ker je Jezus rekel: „Jaz sem živi kruh, kteri sem z nebes prišel.“ Jezus jim pa odgovori: „Nikar ne godernjajte med seboj“ in jim v drugič reče: „Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo jé od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, kterega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.“

Zdaj se Judje, ki so bili v shodnici, med seboj prepirajo, in veliko jih reče: „Kako nam more tá svoje meso dati jesti?“ Jezus vidi, da Judje téh besed, ktere jim je govoril o nebeškem kruhu, ki je njegovo meso, nočejo verovati in da se nad njimi pohujšajo, vendar jih ne prekliče, temuč še bolj zaterdi, rekoč: „Ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega, in pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi . . . Zakaj moje meso je res jéd, in moja kri je res pijača . . . Ta je živi kruh, kteri je z nebes prišel. Ne kakor so jedli vaši očetje mano, in so umerli. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“

Razločno Jezus obeta in poveda, da hoče svoje meso in svojo kri ljudém dati v dušni živež; tudi Judje in učenci Jezusovi so te besede tako zastopili, zato so se med seboj prepirali. Neverjetno, celo nemogoče se jim je zdelo, da bi jim Jezus mogel dati v zavživanje svoje lastno meso, ker so mislili na njegovo mertvo truplo ali meso. Zato je veliko njegovih učencev, kteri so poslušali, reklo: „To govorjenje je terdo, in kdo ga more poslušati?“

Jezus jih pa prepriča, da je to mogoče, ker jim reče, da bodo tudi videli Sinu človekovega gori iti, kjer je popred bil — v nebesa; Njemu, ki je iz nebes, ni nemogoča nobena reč. — Da je to, kar jim je govoril, tudi verjetno, dokaže jim z besedami: „Duh je, ki oživlja, meso nič ne pomaga. Besede, ktere sem vam jaz govoril, so duh in življenje;“ t. j. verjetno je, pa to skrivnost zamore le tisti verovati, kterega razsvetljuje sv. Duh in ga vodi gnada Božja.

Judom in nekterim učencem se je ta govor preoster zdél, ker jih je vodilo le meso in meseno mišljenje, zato niso verovali. Odsihmal je odstopilo veliko njegovih učencev in niso več ž njim hodili. Kakor je Jezusu k sercu šlo pogubljenje toliko duš, vendar le pri tem ostane, da je treba verovati to skrivnost, in tudi svojim ljubim dvanajst aposteljnóm dá na voljo ali verovati ali pa se ločiti od njega. Torej jih vpraša: „Hočete tudi vi preč iti?“ V imenu vseh mu Simon Peter odgovori: „Gospod, h komu pojdemo? Ti imaš besede večnega življenja; in mi smo verovali, in spoznali, da si ti Kristus, Sin Božji.“

Ta povest sv. Janeza aposteljna nam jasno in očitno dopričuje, da je Jezus gotovo obetal, nam svoje presveto telo in kri resnično in djansko v živež dati; torej ni govoril le v prilikah od dolžnosti, v njega verovati, kakor terdijo nasprotniki in zaničevalci tega sv. zakramenta. Če bi bil Jezus namenil le v podobah in prilikah govoriti, bi bil moral Jude in učence, ki so njegove besede po čerki umeli, in ga zatorej niso razumeli, zaverniti, česar pa nikakor ni storil, temuč spet in spet je zaterjal, da je njegovo meso resnična jed in njegova kri resnična pijača. Celó ostro je zaukazal njegovo meso jesti in njegovo kri piti, ker je to potrebno v večno življenje. Celó učence pusti rajši oditi, kakor da kaj prekliče od svojih besed.

Jezus je tedaj, kakor katoliška cerkev vedno veruje in uči, res obetal, da bota njegovo meso in njegova kri resnična dušna jed in pijača, in da se bo v tem svetem zakramentu zavživalo Jezusovo telo, Jezusova kri, ali Jezus Kristus sam. Kar je Jezus takrat obetal v Kafarnaumu, v shodnici, je leto in dan poznej dopolnil na večer pred svojim terpljenjem pri zadnji večerji, ko je postavil zakrament presvetega Rešnjega telesa.

Zakaj je Jezus obetal in postavil ta presveti zakrament?

Obetal je Jezus ta zakrament in ga postavil:

1. Našim dušam v živež za večno življenje. Rekel je sam: „Moje meso je res jed, in moja kri je res pijača . . . Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“ (Jan. 6, 56, 59.) Tudi duša potrebuje živeža; njeni živež za večno življenje je Jezus v sv. Rešnjem telesu.

2. V spomin svojega terpljenja in svoje smerti na svetem križu, da se njegova kervava

daritev na svetem križu nekervavo ponavlja na altarju, in spomin njegovega britkega terpljenja in njegove smerti vedno obhaja v njegovi sveti cerkvi. Zato je pri zadnji večerji rekel Jezus svojim aposteljnóm: „To storite v moj spomin.“ (Luk. 22, 19.) In sv. Pavl uči: „Kolikorkrat bote jedli ta kruh in kelih pili, bote smert Gospodovo oznanovali, dokler ne pride.“ (I. Kor. 11, 26.)

3. V z n a m n j e s v o j e l j u b e z n i d o n a s, ker hoče vedno med nami in s svojo cerkvijo biti, in se nam v priprostih podobah kruha in vina v živež dajati. Sv. Janez po pravici govori: „Ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, ljubil jih je do konca.“ (13, 1.) In Jezus sam pravi: „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.) „Veče ljubezni od té nêma nihče, da kdo svoje življenje dá za svoje prijatelje.“ (Jan. 15, 13.) Jezus pa je storil še neskončno več: dal je ne le življenje za nas, ampak med nami ostane in v dušni živež se nam daje v priprostih podobah kruha in vina.

Kako se ponavlja zakrament presv. Rešnjega telesa?

Ta presv. zakrament se ponavlja v daritvi sv. meše.

Potem ko je Jezus pri zadnji večerji s svojo vsegamočno besedo kruh in vino v kelhu premenil v svoje telo in v svojo kri, reče aposteljnóm: „To storite v moj spomin!“ t. j. Jaz vam dam moč in oblast to delati in ponavljati, kar sem ravno kar jaz storil, spreminjati kruh in vino v moje telo in v mojo kri.

Aposteljni so se po prihodu svetega Duha z vernimi k službi Božji zbirali, so kruh in vino z Jezusovimi vsegamočnimi besedami v njegovo telo in kri spreminjali, so to nebeško jed sami vživali in tudi vernim zavživati dajali; to pa so delali v hvaležni spomin Jezusa Kristusa. (I. Kor. 10, 16.)

Pa tudi nasledniki aposteljnóv, škofje in mešniki, so prejeli to moč in oblast, ker so jim aposteljni vso moč in oblast izročili, katero so sami od Gospoda prejeli, ko jim je rekel: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem.“ (Jan. 20, 21.) Škofje in mešniki so vselej spolnovali in tudi še dandanešnji spolnujejo povelje Jezusovo pri sv. meši, kedar nad kruhom in vinom tiste svete besede izgovarjajo, ktere je bil Jezus pri zadnji večerji nad njima izrekel.

Kaj se tedaj godi pri sv. meši?

Pri sv. meši se s kruhom in vinom ravno to zgodi, kar se je zgodilo pri zadnji večerji. Kedar namreč mešnik nad kruhom in vinom izgovarja Jezusove besede, potem kruh ni več kruh, ampak pravo telo Jezusovo; in vino ni več vino, ampak prava kri Jezusova; podobi kruha in vina pa se ne spremenite, kakor se tudi pri zadnji večerji niste spremenili t. j. oči, okus, čutnice vidijo, okusijo in čutijo še vse lastnosti kruha in vina, toda bistvo kruha in vina se je spremenilo v pravo telo in kri Gospodovo.

Doklej je Jezus pričujoč v podobah kruha in vina?

V podobah kruha in vina je Jezus pričujoč, dokler podobi kruha in vina ostanete ali se ne spremenite. Tako je cerkev od nekdanj učila in so kristjani verovali. Že v starodavnih časih so dijakoni donášali sveto obhajilo belnikom na dom in ob času preganjanja so verniki sv. Rešnje telo domu jemali, da so zamogli tudi takrat se obhajati, kedar niso mogli priti k službi Božji. Te dogodbe nam spričujejo vero svete cerkve že iz prvih časov, da je Jezus v presvetem zakramentu pričujoč tako dolgo, dokler ostanete podobi kruha in vina.

Kako je Jezus Kristus v zakramentu presv. Rešnjega telesa pričujoč?

Jezus Kristus je v zakramentu sv. Rešnjega telesa pričujoč s telesom in dušo, z mesom in s kervjo, po človeški in po Božji natori v podobah kruha in vina, in sicer v vsaki teh dveh podob cel in nerazdeljen. Zakaj sv. apostelj Pavl pravi: „Vemo, da Kristus, ko je vstal od mertvih, več ne umerje.“ (Rim. 6, 9.) Ker torej Jezus več ne umerje in se njegova duša več ne more ločiti od telesa, je v tem presv. zakramentu in sicer v vsaki podobi in v vsakem, tudi najmanjšem delu podobe ves pričujoč; tedaj v podobi kruha je živo telo Kristusovo, torej tudi kri njegova, in v podobi vina živa kri, torej s telesom Kristusovim, ker živo telo ne more biti brez kervi, in žive kervi ni brez telesa. Zatorej pravi sv. Tridentinski cerkveni zbor: „Ako bi kdo tajil, da je v vsevrednem zakramentu altarja v oboji podobi, in po storjeni delitvi v vsakem delu celi Kristus pričujoč, bodi izobčen.“

Ali prejme vsak, kateri ta zakrament vžije, Kristusa Gospoda?

Ker je Kristus v vsaki podobi, celo v vsakem koscu presv. Rešnjega telesa in v vsaki kapljici presv. Rešnje kervi cel in nerazdeljen, prejme vsak, kateri ta zakrament vžije, Kristusa Gospoda, kakor je tudi vsakteri izmed svetih aposteljnov prejel celega Kristusa. Božja vsegamogočnost tudi naredi, da se solnčne svitlobe vsi ljudje vkup in vsak za se razveselijo in jo uživajo, in da se eden in isti glas sliši v ušesih vseh poslušalcev, zakaj bi ne mogla storiti, da se telo Kristusovo tolikokrat pomnoži, kolikor jih ga prejme?

Ali je treba, da se presveti zakrament pod obojno podobo prejme?

Ni treba, da bi tá sveti zakrament prejemali pod obojno podobo, ker nas sveta vera uči, da že pod eno podobo celega in nerazdeljenega Jezusa prejmemo z dušo in s telesom, s kervjo in z mesom, po Božji in po človeški natori.

Sam Gospod Jezus Kristus ne tirja, naj se ta sv. zakrament prejema vselej v obeh podobah, ker po sv. evangelistu Janezu večkrat ponavlja, da bo imel večno življenje, kdor zakrament presvetega Rešnjega telesa le pod eno podobo prejme. „Ta je kruh, kateri z nebes pride, da, kdor od njega jé, ne umerje.“ (Jan. 6, 50.)

„Kdor ta kruh jé, bo živel vekomaj.“ (Jan. 6, 59.)

Sveta zgodovina nam pripoveda, da se je že v prvih časih svete keršanske vere ta sv. zakrament hranil v cerkvi za bolnike in umirajoče le pod eno podobo, in ob časih silnega preganjanja so kristjani sv. Rešnje telo na dom seboj jemali in ondi zavživali, da so se krepčali s to nebeško hrano. Sv. Pavlin pričuje, da je duhoven Honorat prinesel sv. Ambroziju presveto Telo Gospodovo, in ko ga vžil, je izdihnil svojo dušo.

Res je, da so prejšnje dni tudi verniki dobivali kelh Gospodov, kakor duhovni; vendar to ni bilo nikdar zapovedano, ker je znano, da so drugi verni ta sv. zakrament le pod eno podobo prejemali. Iz važnih uzrokov je potem cerkev zapovedala, da se sveto obhajilo sme le pod podobo kruha deliti. Uzroki so pa ti: 1. da se Gospodova ali

presveta Rešnja kri pri obhajanji vernih ne izlije in tako onečasti; 2. Ker se mora ta zakrament za bolnike v cerkvi vedno hraniti, bi se podoba vina lahko skazila ali skisala. 3. Nekteri vina še pokusiti ne morejo. 4. V drugih krajih je vino težko in le za dragi denar dobiti. 5. S to zapovedjo je sveta cerkev obsodila in zaverгла zmoto tistih, ki tajijo, da je Kristus pod vsako podobo cel pričujoč. (Kat. rom.)

Kakor je cerkev iz važnih uzrokov to zapoved vpeljala, jo more tudi preklicati, če ji drugi še važnejši uzroki to svetujejo. Vendar mora zmiraj zavreči zmote tistih, ki terdijo, da je pod podobo kruha pričujoče samo mervto telo Kristusovo, in pod podobo vina samo mervta Kristusova kri; zakaj Kristus, ki živi in čez smert gospoduje, nêma nobenega mervtevega telesa in nobene mervte kervi.

Ktere gnade dobivamo po vredni prejemi tega svetega zakramenta ali po svetem obhajilu?

Rimski katekizem pravi: Neizmerne so gnade tega presvetega zakramenta; zakaj on je studenec vseh gnad, ker po čudu Božjem v sebi ima Kristusa Gospoda, ki je vir vseh nebeških milosti in začetnik vseh zakramentov; iz Njega se, kakor iz studenca, zajema in napeljuje vse, karkoli imajo drugi zakramenti v sebi dobrega in popolnega.

Sveta cerkev pa omenja posebno šesterih gnad, ktere dobivajo tisti, ki ta zakrament vredno prejemajo:

1. Vredna prejema tega sv. zakramenta nas sklène in zedini s Kristusom, kar nam On sam razložno pove: „Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ (Jan. 6, 57.) Zato se sv. obhajilo po latinski imenuje „communio“, kar pomeni združenje, zedinjenje. Sv. Leon pravi: „Prejetje ali zavživanje telesa in kervi Kristusove stori, da prehajamo v to, kar prejemamo;“ in s tem, da se združimo s Kristusom, našim poglavarjem, se bolje in tesneje združimo z našimi brati in sestrami in postanemo „eno telo vsi, kteri se enega telesa vdeleževamo;“ (I. Kor. 10, 17.)

2. ohrani in pomnoži v nas posvečujočo gnado Božjo, ktera je našim dušam duhovno življenje, zakaj Zveličar nas zagotavlja: „Kteri mene jé, bo živel zavoljo mene;“ (Jan. 6, 58.)

3. pomanjša v nas trojno hudo poželenje in nas včversti proti zalezovanju peklenškega sovražnika. Sv. Krizostom pravi: „Ako se vredno obhajamo, se vračamo od te mize enaki ognjevitim levom, katerih se hudič boji;“

4. stori, da serčno in krepko donašamo sad dobrih del, zakaj „kdor je v Kristusu, in Kristus v njem, rodi veliko sadú;“ (Jan. 15.)

5. male ali odpustljive grehe v nas izbriše in nas varuje smertnih grehov. Zato pravi sv. Ambrozij: „Ta vsakdanji kruh jemljemo kakor pomoč zoper vsakdanje slabosti.“ Ker po zavživanji tega sv. zakramenta postanemo posebna lastnina Kristusova in njegove drage ovčice, ktere redi s svojo lastno kervjo, ne bo pripustil, da se mu ropa tako draga ovčica. Vendar se to le takrat godi, kedar se z gnado Božjo tudi sami prizadevamo in molimo, se postimo in vojskujemo;

6. nam zagotovi veličastno vstajenje in večno zveličanje; zakaj po vrednem obhajilu prejmemo Tistega, „ki je vstajenje in življenje“ (Jan. 11, 25.) in ki je rekel: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 55.) V Kristusu ima zastavo, da bo veličastno vstal, in vekomaj živel. To so tedaj presvete in prevelike gnade, ki jih zakrament presv. Rešnjega telesa donaša vsakemu, ki ga vredno prejema! Kako iskreno, kako priserčno bi imeli hrepeneti po tej presladki hrani nebeški, po tem studencu vseh gnad in milosti! Pervi kristjani so jo navadno prejeli vsako nedeljo in zatorej piše sv. Avguštín: „Prejmi vsaki dan, kar ti vsaki dan koristi;“ in sv. Ciril pravi: „Kerščeni naj vedô, da se dalječ odstranijo od večnega življenja, ako dolgo časa ne pristopijo k svetemu obhajilu.“ — Ah, od kod je vendar to, da je sedanje dni toliko katoličanov tako mlačnih, slabih in hudobnih? Mar ne zategadel, ker tako redko in velikokrat še nevredno stopijo k mizi Gospodovi.

Moj kristjan! ne zatakni svojih ušes, poslušaj Jezusov glas, ki te tako ljubeznjivo vabi k svoji mizi, rekoč: „Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obloženi, in jaz vas bom poživil.“ Hodi k njemu pogostoma, da prav pogostoma! Ako pa k Njemu greš, ne zanemarjaj, se prav dobro pripraviti, da Ga vredno prejmeš, in kmalo boš občutil v

svoji duši dobre nasledke in prepričal se boš, da je vse resnica, kar se je povedalo o tem svetem zakramentu.

Kako se je treba pripravljati k svetemu obhajilu?

Treba je, da se k svetemu obhajilu dobro pripravljamo bo besedah svetega Pavla: (I. Kor. 11, 28.) „Naj človek sam sebe presodi; in tako naj je od tega kruha in pije od kelha.“

Pripravljati se moramo na duši in na telesu. Imeti moramo čisto vest, t. j. ne smemo imeti na sebi smertnega greha, pa tudi male grehe moramo obžalovati; zato je treba, da se pred svetim obhajilom svojih grehov prav skesano in do čistega izpovemo in terdno voljo imamo, grehov se varovati. Kdor v smertnem grehu sveto obhajilo prjeme, „si po besedah sv. aposteljna sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.“ (I. Kor. 11, 27—29.)

Mizi Gospodovi se moramo bližati s pobožnim srcem t. j. z globoko ponižnostjo, z živo vero, s terdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo do Jezusa v svetem zakramentu pričujočega.

Na telesu moramo, če nismo nevarno bolni, 1. odpolnoči tešč biti; 2. v čedni in spodobni obleki in z vso častjo k Božji mizi pristopiti.

Kaj še gre opomniti zastran tega svetega zakramenta?

Sveto Rešnje telo se brani tudi v tabernakeljnu, pred katerim gori noč in dan luč, kateri pravimo večna luč. Večna luč nam naznanja, da tukaj biva Kristus, ki je prava luč sveta in opominja, naj bi se v vsaki keršanski soseski jasno svetila luč prave vere, plamen terdnega upanja, ogenj goreče ljubezni, in to naj bi na znanje dajala s tem, da prav pobožno živi in da za Božjo čast vsa gori, kakor večna luč.

Če tedaj veruješ, moj kristjan! in če hočeš biti katoliški kristjan, moraš verovati, da je Jezus Kristus, naš Gospod in Zveličar v tabernakeljnu pod podobo kruha pričujoč, tedaj je tudi tvoja sveta dolžnost, da ga v tem najsvetejšem zakramentu večkrat obiskuješ, pobožno moliš in počastiš. Sveti Alfonz Liguori pravi: „Gotovo je Bogu najbolj dopadljivo in ljudem najbolj koristno, Jezusa Kristusa zavživati v tem presvetem zakramentu; za tem je najbolj imenitna in Bogu najdopadljiviša, nam najkoristniša po-

božna vaja, da Jezusa Kristusa v presvetem Rešnjem telesu molimo. Ne zanemaraj te pobožne vaje, odpovej se rajši razveselovanju z ljudmi in podaj se od danes za naprej vsak dan najmanj pol ali vsaj četert ure v cerkev, da se ondi s Kristusom v najsvetejšem zakramentu pogovarjaš in veseliš. Vedi, da bodo ti tiste ure, ki si jih temu namenu posvetil, najslajša tolažba na smertni postelji, dá za celo večnost.“

Kedarkoli se sv. Rešnje telo nese k bolniku, ali pa se Rešnje telo nosi v procesiji po poljih, spremljaj Ga in moli pobožno in spoštljivo. S tem skazeš svojemu Bogu in Gospodu vredno čast, sebi pa nabiraš velike zasluške in zaupaj terdno, Kristus ti jih bo povernil!

O p o m b a. Nauk od svete meše in njenih obredov se najde konec teh bukev.

Praznik presv. Serca Jezusovega.

Kako se je začela pobožnost do najsvetejšega Serca Jezusovega?

Danešnje dni se močno razširja med katoličani pobožnost do najsvetejšega Serca Jezusovega. Leta 1875 so sveti Oče Pij IX. celo katoliško cerkev, kateri so vidni poglavar, posvetili temu najsvetejšemu Sercu, pa tudi posamne škofije so se temu Sercu goreče priporočevale.

Kako pa je nastala ta pobožnost, za katero kristjani prej niso vedeli? Ta pobožnost ni nikakor popolnoma nova, le znana ni bila toliko ljudém, kakor je znana danešnje dni. Na tihem so že davno, davno vse pobožne duše častile najsvetejše Serce Jezusovo, kakor to za gotovo vemo od sv. Avgušтина, sv. Bernarda, Bonaventure, Tomaža Akvinskega, Franca Salezijana, Ignacija, sv. Klare, Jederte, Mehtilde, Katarine Sienske, Terezije in drugih.

Pa naš ljubi Zveličar je hotel, naj bi vsi ljudje spoznali neizmerno ljubezen Njegovega Serca in naj bi se v merzlih sercih vnel ogenj nove ljubezni. Novi pripomoček je hotel Jezus ljudem podati, da bi jih k sebi privabil, naj bi ga iz celega serca ljubili in svoje duše zveličali. Svoje ljubezni goreče Serce je hotel ljudem pokazati in čisto razodeti, naj bi ljudje ne samo slišali, temuč tudi gledali z lastnimi očmi, kako velike ljubezni Jezusovo presladko serce do nas gori. In to se je tako-le zgodilo.

Živela je na Francoskem pobožna nuna, z imenom Marjeta Alakok. Bila je vsa ponižna in čista nevesta Kristusova. In ravno po tej pobožni devici je hotel Jezus čudež svoje Božje ljubezni tudi drugim razodeti. Ko je enkrat pobožna devica v tihi molitvi zamaknjena — pred svetim Rešnjim telesom klečala, se ji naenkrat Jezus prikaže. Njegovo serce se je prečudno svetilo; kakor na častiljivem tronu je bilo s plamenom in ognjem obdano. Vidno se je prikazala tista rana, katero je Jezus takrat dobil, ko je bilo Njegovo serce na križu s sulico prebodeno. Ternjeva krona je bila okoli serca ovita; in verh tega se je znamenje svetega križa veličastveno svetilo. S perstom Jezus na to svoje serce kaže in te le besede milo govori: „Glej, to je tisto serce, ki je ljudi tako močno ljubilo, da je vse preterpelo, se čisto utrudilo in upehalo, jim svojo ljubezen skazati; namesto hvaležnosti pa od večidel ljudi nič drugega ne prejmem, kakor nehvaležnost po njih zaničevanji, nespoštljivosti, njih Božjih ropih, in njih merzloti proti meni v zakramentu moje ljubezai.“ — „In to me bolj boli,“ Jezus dalje govori, „kakor vse, kar sem poprej v svojem terpljenji prestal; zakaj ko bi ljudje mojo ljubezen z nasprotno ljubeznijo povračevali, bi jaz vse to, kar sem za nje prestal, za kaj malega deržal, in bi rad, ko bi mogoče bilo, še več za nje storil.“

Potem ji zapove, naj se petek po osmini svetega Rešnjega telesa praznuje kot poseben praznik, da bi se nečast, ki se Njegovemu najsvetejšemu sercu godi, nekoliko popravila. Tudi je ukazal, da se ima podoba Njegovega serca, kakor se je tej pobožni devici prikazalo, napraviti in očitno častiti, naj bi merzla in neobčutna človeška serca nad tem plamečim sercem se ogrela in se za Njegovo počeščenje in ljubezen v nemala. Obljubil je tudi, da hoče čez vse tiste, ki se bojo tej pobožnosti do Njegovega najsvetejšega Serca vdali, obilnost svojih gnad in blagrov razliti. Med tem je tej bogaboječi devici razodel, da ima ta pobožnost kakor zadnja skušnja biti, po kateri hoče nesrečne duše k sebi klicati; zakaj On priserčno želi, da bi se ljudje k Njegovemu sercu obrnili, tisto goreče ljubili, in se velikih gnad in milost vdeležili, ktere iz tega najsvetejšega Serca vsemu človeštvu izvirajo.

Marjeta hitro vboga, pa zadene na velike overe in hude nasprotnike; celo njene samostanske družice ali sestre jo zasmehujejo in preganjajo. Pobožna devica vse voljno terpi

dolga leta, dokler je ne postavijo čez nunske novinke. Te mlade neveste Jezusove je najpred pridobila za častenje Jezusovega Serca, vendar njeni gorečnosti to še ni bilo zadosti; ves svet hoče pridobiti in privabiti k častenju tega najslajšega Serca. Jezus, ki jo je izvolil v to častno nalogo, jo očitno podpira, gane in spreoberne terda serca njenih samostanskih družic, da tudi one začnejo častiti Njegovo presveto Serce. Rimski papeži in drugi viši pastirji so to pobožnost na tanko preiskali, in še le potem, ko so bili prepričani, da ni od ljudi iznajdena, ampak da je delo Božjega usmiljenja, so jo poterdili in vsem vernim kristjanom posebno priporočali.

Kaj častimo v Jezusovem Sercu?

V Jezusovem Sercu častimo telesno, živo Serce Jezusa Kristusa našega Zveličarja, ki je bil Bog in človek v eni peršoni, ki sedi zdaj na desnici Božji in biva med nami v zakramentu presv. Rešnjega telesa. To Serce si ne smemo nikdar misliti ločeno od Jezusove peršone, temuč živo in torej sklenjeno ž Njegovo presveto osebo.

To Serce pa častimo zato: 1. ker je en del vse časti vrednega telesa Kristusovega in Njegove presvete osebe, v kateri ste Božja in človeška natura vekomaj sklenjeni; 2. ker je najprimerniša podoba Jezusove Božje in človeške ljubezni.

S pobožnostjo do Jezusovega Serca častimo: a) telesno, živo Serce Jezusovo, kakor tudi častimo Njegovo presveto kri, in rane, ktere je prejelo Jezusovo telo, in sveti križ, na katerem je terpel in umerl za nas; b) Njegovo Serce, ker je najprimerniša podoba Jezusove Božje in človeške ljubezni do nas, to je, podoba je tega, kar je Kristus iz ljubezni do nas mislil, želel, čutil, terpel, in vsega znotranjega življenja Kristusovega; c) samo presveto osebo našega Zveličarja, čegar neločljivi del je to presveto Serce.

Jezusovo živo, telesno Serce je najprimerniša podoba Njegove ljubezni do nas, ker dušni občutki, veselje, žalost, ljubezen zadevajo najbolj človeško serce, tako da je bilo serce od nekdanj in vsem narodom naturalna podoba znotranjega ali dušnega čutja, posebno pa ljubezni.

Zato so svetniki, kakor je bilo gori omenjeno, od nekdanj goreče častili to presveto Serce. Sv. Avguštin pravi: „Longin je s sulico odperl Jezusovo stran; tje noter hodim in v miru počivam.“ Sv. Bernard kliče: „Oh kako lepo, kako prijetno

je, v tem sercu prebivati. — V tem tempeljnu, v tem svetišču, pred to skrinjo zaveze hočem moliti, Gospodovo ime hvaliti, in s prerokom klicati: „Našel sem serce Jezusa, svojega kralja, svojega brata, svojega prijatelja.“ . . . „Verujte mi, o slepotni ljudje,“ pravi sv. Bonaventura, „ako bi znali hoditi v Jezusovo Serce, skoz svete rane, našli bi tam ne le čudne prijetnosti za svoje duše, temuč tudi sladki mir za svoja telesa. Če pa celo telo ondi najde mirú, kaj menite, koliko prijetnost bo še le vživala duša, ako se skoz te rane združi z Jezusovim Sercem!“ Tako govori tudi sv. Peter Damijan: „V tem presvetem Sercu zadobimo orožje, da se branimo zoper sovražnike; zdravila, da se ozdravljamo; močno pomoč zoper skušnjave, najslajšo tolažbo v terpljenji in najčistejšega veselja v tej solzni dolini!“

Kako ljubeznjivo in vse časti vredno da je Serce Jezusovo, ste spoznale in občutile posebno dve svetnici: sv. Mehtilda in sv. Jedert. Za to ste tudi Serce s toliko gorečnostjo častile in molile. Sv. Jedert je od Boga razsvitljena rekla: „Gospod je pobožnost do svojega najsvetejšega Serca prihranil poznejim stoletjem, kot zadnje prizadevanje svoje Božje ljubezni.“

Te preroške besede sv. Jederti so se spolnile po sv. Marjeti.

Naj bi se spolnile tudi goreče želje Jezusove, da bi vsi ljudje in tudi mi spoznali, ljubili in častili posveto Serce Jezusovo!

Kaj nam pobožnost do Jezusovega Serca priporoča?

Pervič Jezus Kristus sam, ki si je priprosto nuno izvolil, da se vpelje ta pobožnost do Njegovega Serca, in je zapovedal, naj se Njegova ljubezen časti v podobi Njegovega Serca. V tej podobi je hotel, naj bi kristijani Njegovo neskončno ljubezen premišljevali, s tem svoja merzla serca v ljubezni do Njega ogrevali in nevere se obvarovali.

Drugič: sveta cerkev jo je poterdila in jo nam priporoča. Že leta 1726 so Rimski papež Inocenc XII. to lepo pobožnost do Jezusovega Serca poterdili. Papeži Klemen XI. Benedikt XIII. in XIV. so si zlo prizadevali, to lepo pobožnost povsod vpeljati. Papež Klemen XIII. so l. 1765 tej pobožnosti dovolili posebno mešo in opravilo, papež Pij IX, so pa 26. avgusta 1856 praznik Serca Jezusovega zapovedali za vso katoliško cerkev.

Da bi se pomnožila pobožnost do Jezusovega Serca, so papeži vpeljali in poterdili bratovščine in družbe n. pr. bratovščino Jezusovega Serca in apostolstvo molitve, katerim so podelili obilne odpustke za vse večje godove in posebno za praznik Jezusovega Serca, če se družbeniki k tém godovom hočejo spovedati, obhajati in moliti na namen sv. Očeta in na čast Jezusovemu Sercu.

Tretjič: Kristus je tistim, kateri Njegovo Serce častijo, obljubil posebne gnade in milosti. Rekel je v svojem razodenju do sv. Marjete Alakok: Oznanuj in daj oznaniti, da bom tem, ki častijo moje Serce, podelil vse gnade, ktere so jim po njihovem stanu potrebne; družinam bom prinesel mir; v terpljenji jih bom tolažil; v življenji in zlasti v smerti jim bom zavetje; njihova početja bom blagoslavljal; grešniki bodo v mojem Sercu našli mir in neizmerno morje mojega usmiljenja; mlačne duše bodo goreče in popolne; blagoslavljal bom hiše, kjer se hrani in časti podoba mojega Serca; duhovnom bom podelil gnade, ganiti najterša serca; imena tistih, ki bodo razširjali to pobožnost, bom zapisal v moje serce, in nikdar jih ne bom iz njega izbrisal. To so obljube neskončno zvestega kralja, ki vse svoje obljube zvesto spolnuje.

Četertič: Ta pobožnost je najlepša, najpopolnija in Bogu najprijetnija, ker ž njo častimo in molimo neskončno ljubezen našega Božjega Odrešenika in Jezusa samega.

Petič: Vse pobožne duše od nekdanj so častile najsvetejše Serce Jezusovo, in častijo ga tudi angelji in svetniki v nebesih. Njim se pridružimo, kedar tudi mi častimo to vse ljubezno polno, vse časti vredno Serce. Veselo se sedanje dni razširja pobožnost do Jezusovega Serca po vsem katoliškem svetu, vsako leto se pridružuje mnogo far apostolstvu molitve ali se dajo vpisati v bratovščino Jezusovega Serca, pa tudi vsaki dan sprosijo družbeniki po vzajemni molitvi mnogo gnad od Jezusovega usmiljenega Serca. Zato pa tudi tebe, kerščanska duša prijazno povabim, naj tudi ti pristopiš tej družbi ali bratovščini. Pridruži se vsem pobožnim dušam časti in moli najsvetejše Serce Jezusovo!

Kako najložej častimo Jezusovo Serce?

1. Daj se vpisati v apostolstvo molitve ali pa v bratovščino Jezusovega Serca; vsak duhoven ti more to poskerbeti.

2. Vsaki dan daruj Jezusovemu Sercu vse, karkoli boš ta dan dobrega mislil, delal ali pa molil in terpel.

3. Vsako jutro moli na čast Jezusovemu Sercu: En očenaš, češčenja si Marija, apostolsko vero in zdihni: O presladko Serce Jezusovo daj, da Te ljubim več in več.

4. Vsak petek daruj sv. mešo na namen apostolstva molitve, prvi petek vsakega mesca posvečuj posebno Božjemu Sercu, obhajaj pobožno Jezusove in Marijine praznike, in prejmi vredno svete zakramente.

Molitev. O večni Oče! dovoli mi, da Ti Serce Tvojega preljubljenega Sina Jezusa tako darujem, kakor se Tebi to Božje Serce pri vseh sv. mešah na altarcu samo daruje. V edinosti z vsemi njegovimi voščili, občutki in nameni Ti darujem tudi vsa zasluženja, darove in gnade naše nebeške matere in kraljice Marije, vseh angeljev, svetnikov in izvoljenih. Ravno tako Tebi darujem vse svoje lastne misli in želje, besede in djanja, terpljenja in molitve danšnjega dneva. Vedno zedinjen z najsvetejšim Sercem Jezusovim hočem danes delati, moliti in terpeti. O sprejmi vse to kakor dar češčenja in zahvale, sprave in prošnje, ktere ga želim opravljati Tvojemu Božjemu Veličastvu. Posebno pa naj bo vse to dar prošnje za razširjanje Tvoje časti, za povišanje svete cerkve, za spreobrnjenje nevernikov, malikovalcev, krivovercev, razkolnikov in grešnikov. Enako naj bo ta dar za ohranjenje in vterdovanje nedolžnih, pravičnih in umirajočih, za reševanje ubogih duš v vicah. Meni pa dodeli milost, da v ponižnosti, pohlevnosti, poterpežljivosti, pokorščini, čistosti in vseh čednostih se zmiraj bolj in bolj vpodobim najsvetejšemu Sercu

Tvojega večnega Božjega Sina, in da tisto ljubim in ljubim neprenehoma. Amen.

Spoznano, ljubljeno, hvaljeno, slavljeno, češčeno in poveličano bodi vselej in povsod Božje Serce Jezusovo in neomadeževano Serce Marije Device! Amen.

Vvod sv. meše za ta dan se glasi: „Gospod se bo usmilil po obilnosti svojega usmiljenja. Zakaj On ne ponižuje, in ne zametuje rad otrok človeških. Dober je Gospod njim, ki vanj zaupajo, duši, ktera ga išče.“ (Jerem. žal. pesmi 3, 32, 33, 25.)

„Gospodovo usmiljenje bom vekomaj prepeval od roda, do roda.“ (ps. 88, 1.)

Cer k v e n a m o l i t e v. Dodeli, prosimo Te, vsegamogočni Bog! nam, ki se hvalimo v najsvetejšem Sercu Tvojega ljubljenega Sina in se spominjamo najjimenitniših dobrot njegove ljubezni do nas, da se jih tudi v djanji in vživanji razveselimo; po Gospodu našem . . .

Berilo na praznik presv. Jezusovega Serca.

Izaia. 12, 1—6.

Zahvalim Te, o Gospod, ker si se na me jezil, pa tvoja serditost se je obrnila, in si me potolažil. Glej, Bog je moj odrešenik, z zaupanjem bom ravnal in ne bom se bal, ker moja moč in moja hvala je Gospod, in mi je v zveličanje. Vodo bote v veselji zajemali iz studencev zveličarjevih, in tisti dan porečete: Hvalite Gospoda, in kličite njegovo ime; oznanujte med ljudstvi njegova dela; spominjajte se, da je njegovo ime visoko. Pojte Gospodu, ker je storil veličastne reči; oznanujte to po vsi zemlji. Radujte se, in hvalite, Sionski prebivalci, ker velik je v sredi tebe Izraelov Sveti.

R a z l a g a. To berilo je zahvalnica za rešitev Judov iz rok sovražnikovih; ob enem je tudi prerokovanje od prihodnjega Odrešenika, kateri bo ves človeški rod rešil greha in smerti. „V veselji,“ pravi prerok, „bote zajemali iz studencev zveličarjevih.“ Ti studenci so gnade, ki jih je nam Jezus na križu pridobil, zlasti pa, kakor uči sv. Avguštín, zakramenta sv. kersta in sv. Rešnjega telesa, ki sta iz odperte strani Zveličarjeve cerkve pritekla. Téh milosti se radujmo, zlasti pa prevelike gnade, da Sveti Izraelov t. j. Sin Božji, Jezus v sredi Siona, t. j. v katoliški cerkvi prebiva v presvetem Rešnjem telesu in pri nji ostane do konca sveta.

Le pogostoma se bližajmo temu vednotekočemu studencu vseh gnad, presvetemu Rešnjemu telesu in zaupljivo zajemajmo iz tega živega studenca tolažbo, pomoč, krepost in serčnost!

Evangelje sv. Janeza 19, 31—35.

Judje tedaj, (ker je bil dan pripravljajnja, da bi ne ostala na križu trupla v saboto, bil je namreč tisti sabotni dan velik praznik) so Pilata prosili, da bi se jim kosti sterle, in da bi se sneli. Vojaki so torej prišli, in so prvemu sicer sterli kosti, in drugemu, kateri je bil ž njim križan. Ko so pa do Jezusa prišli, so videli, da je že mertev, in mu niso kosti sterli; ampak eden vojakov je s sulico njegovo stran odperl, in zdaj je tekla kri in voda iz nje. In kateri je videl, je pričeval, in resnično je njegovo pričevanje.

R a z l a g a. Judovska postava je prepovedala, ob sabotah v smert obsojenega hudodelnika usmertiti, ali pa truplo usmertenega na morišči pustiti; zatorej so Judje prosili deželnega poglavarja Pilata, naj jim dovoli pokopati trupla Jezusa in obeh razbojnikov. Preden se je pa to zgodilo, so se po rimljanski postavi morale križanim kosti streti z železnimi kiji. To so storili vojaki najpred

obema razbojnikoma, ki sta še živa bila. Ko pa pridejo do Jezusa in ga že mertvega najdejo, zabode mu eden zmed vojakov, Longin po imenu, s svojo sulico v stran, kakor so vse to že preroki napovedovali.

Jezus pa si je pustil odpreti svoje presvete Serce,

1. da bi zadostil in izbrisal tiste grehe, kateri izvirajo iz človeškega serca, kakor Kristus sam pravi: „Iz serca izhajajo hude misli, uboji, prešestva, kurbarije, tatvine, krive priče, preklinjevanja;“ (Mat. 15, 19.)

2. da bi nam pokazal svojo neskončno ljubezen, s katero nas je popred ljubil, na katero naj bi nas opominjala sulica;

3. da bi nam dopričal, kako je hotel za nas vse tudi najdrajše darovati, ker je celo zadnjo kapljico svoje presvete Rešnje kervi za nas preлил;

4. da bi nam v svojem odpertem sercu zavetje pripravil, kakor prelepo uči sv. Avguštín: „Evangelist je previden v svojih besedah, ker ne reče: Vojak je prebodel ali ranil Njegovo stran, ampak odperl je jo, da bi se ondi življenju vrata odperle, iz katerih cerkvi dotekajo zakramenti, brez katerih se ne pride do tistega življenja, katero je pravo življenje.“ Kolikorkrat nas napada skušnjava ali nas teži ktera težava, le tecimo v tisto zavetje in ondi prebivajmo, dokler se ne vleže vihar; tako svetuje prerok: „Zlezi v pečino in skrij se v jamo pod zemljo.“ (Izaija. 2, 10.) Ktera je tista pečina? ali ni Kristus? Kje je tista jama? ali ni to njegova rana?

Zdihljej in posvečenje Jezusovemu Sercu. O preljubeznjivi Jezus! iz hvaležnosti in v zadostovanje za svojo tolikerno nezvestobo, Ti darujem svoje serce in se vsega in za vselej posvečujem Tvoji službi; terdno sklenem s Tvojo gnado Tebe nikdar več ne žaliti. Amen.

Opomin. Kdor ta zdihljej moli pred podobo Jezusovega Serca in svoje grehe resnično in iz serca obžaluje, dobi vsakterokrat 100 dni odpustka. Če jo pa moli skoz

cel mesec vsaki dan, more zadobiti popolnoma odpustek, kterikoli dan prejme sv. zakramente in po namenu sv. cerkve moli.

Druga nedelja po binkoštih.

Vvod sv. meše: „Gospod je bil moj varh in peljal me je na širjavo; otel me je, ker me je ljubil.“ (ps. 17, 19—20).

„Ljubim te, Gospod, moja moč: Gospod, moja terdnjava, moje pribežališče, in moj rešenik“ (ps. 17, 2—3.) Čast bodi Bogu i. t. d.

Cerkvena molitev. Stori, o Gospod! da se Tvojega imena vselej bojimo, ob enem pa tudi Ga ljubimo, ker svojega vodstva nikdar ne odtegneš tém, ki si jih poterdil v svoji ljubezni; po Gospodu . . .

Berilo iz pervega lista sv. Janeza apost. 3, 13—18.

Predragi! nikar se ne čudite, ako vas svet sovraži. Mi vemo, da smo bili preneseni iz smerti v življenje, ker ljubimo brate. Kdor ne ljubi, ostane v smerti. Slehern, kteri sovraži svojega brata, je ubijalec; in veste, da noben ubijalec nema večnega življenja v sebi obstoječega. V tem smo spoznali ljubezen Božjo, da je on svoje življenje za nas dal; tudi mi moramo za brate življenje dati. Kdor ima premoženje tega sveta, in vidi svojega brata, da je v potrebi, in zapre svoje serce pred njim: kako prebiva ljubezen Božja v njem? Otročiči moji! ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v djanji in resnici.

Razlaga. Pobožni imajo od posvetnih in hudobnih ljudi vedno kaj terpeti; tako jim je že Jezus napovedal. Pobožni pa vendar še ljubijo svoje sovražnike, kakor da bi jim bili najboljši prijatelji, in če bi bilo treba, so

pripravljani za nje, kakor Kristus, celo svoje življenje darovati. Tako ljubezen naj bi imeli vsi kristjani; ker nam vesoljna Božja zapoved, ktera vsakega veže, veleva, ljubiti svojega bližnjega, tudi če je nam sovražnik. Ta ljubezen je duši življenje, sovraštvo pa je dušna smert in stori, da človek ubija, ker je sovraštvo že začetek moritve in se mnogokrat z moritvijo in ubojem konča. Po ljubezni naj se pravi kristjani razločijo od drugih. (Jan. 13, 35.) Svetemu Janezu je ljubezen gotovo znamenje izvoljenja za večno življenje, ker pravi: „Mi vemo, da smo bili preneseni iz smerti v življenje, ker ljubimo brate.“ O kako malo izvoljenih bo med današnjimi kristjani, ker je ljubezni tako malo med njimi! Ljudje se znajo prijazno pozdravljati in priklanjati, objemati in kuševati, pa vse to je le ljubezen z besedo in z jezikom, ktera je prazna in nič ni vredna; malo jih je, ki ljubijo v djanji in resnici in so miloserčni do potrebnih. Večno življenje je obljubljen le tej ljubezni, ker le ta izvira iz Božje ljubezni.

Zdihljaj. O Bog! ki si sama ljubezen, dodeli mi ljubezni polno serce, da dokažem ljubezen do Tebe s tem, da dobra dela kerščanskega usmiljenju delam tim, ki so v potrebi!

Evangelje sv. Lukeža 14, 16—24.

Tisti čas je Jezus farizejem to priliko govoril: Neki človek jo napravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil. In je poslal svojega hlapca ob uri večerje, reči povabljenim, da naj pridejo, ker je že vse pripravljeno. In so se začeli vsi skupej izgovarjati. Pervi mu je rekel: Pristavo sem kupil, in moram iti, in je ogledati, te prosim, imej me izgovorjenega. In drugi je rekel: Pet jarmov volov sem kupil, in jih grem poskusit; prosim te, imej me izgovorjenega. In drugi je rekel: Oženil sem

se, in torej ne morem priti. In hlapec se je vernil in je povedal svojemu gospodu. Tedaj se je hišni gospodar razserdil in je rekel svojemu hlapcu: Pojdi berž po cestah in ulicah mesta, in pripelji sem uboge, in hrome, in slepe, in kruljeve. In hlapec je rekel: Gospod! zgodilo se je, kakor si ukazal; in še je prostora. In gospod reče hlapcu: Pojdi na pota in prelaze, in primoraj jih noter iti, da se napolni moja hiša. Povem vam pa, da nobeden unih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.

Kaj je ta velika večerja?

Sveti Gregor pravi, da ta velika večerja pomenja nebeško veselje in zveličanje.

Drugi razlagavci pa pravijo, da ta večerja pomenja Jezusovo cerkev tukaj na zemlji in v nebesih, ali vojskovalno in poveličano; zakaj verni kristjani na zemlji se hranijo z Jezusovim naukom in z njegovim presvetim Rešnjim telesom in s presveto Rešnjo kervjo, zveličanim v nebesih pa se Bog sam gledati in uživati daje. Večerja je zares velika, zakaj cerkev je ustanovil Bog sam, ona obsega nebesa in zemljo, njeni udje štejejo na milijone in vsi ljudje so v njo poklicani, po končani vojski na zemlji bo v nebesih vekomaj stala, vekomaj bodo svetniki Božji uživali najviše blago, vse želje se bodo jim ondi spolnile. O sreča prevelika, da smo k tej večerji že povabljeni in že udje Jezusove cerkve, katerim se tukaj na svetu podaja v hrano Jezusov nauk, Jezusovo telo in kri, in če smo v dobrem stanovitni, bomo v nebesih Boga vekomaj uživali!

Kdo je ta človek, ki to večerjo napravlja?

Nihče drugi, kakor Jezus Kristus, ki je Bog in človek vkup. On je postavil svojo cerkev nam v zveličanje in je ji izročil svoj nauk in zakrament svojega Telesa in svoje Kervi: On je nam zaslužil večno zveličanje s svojim terpljenjem in s svojo smertjo. Vabi nas pa po svojih poslancih in je v ta namen pošiljal najprej preroke, ki so Njega in njegovo cerkev napovedovali; potem je poslal svoje aposteljne in učence in zdaj pošilja in bo pošiljal do konca sveta

naslednike aposteljnov in učencev, škofe in mešnike kato-
liške cerkve.

Kteri so tisti, ki so se izgovarjali?

Najprej so Judje, ki niso hotli Jezusa spoznati, niti
stopiti v njegovo cerkev, ker jih je napuh oslepil, lakom-
nost omotila in so jih sladnosti tega sveta omamile.

Ta, ki je rekel, da je kupil pristavo in mora iti in jo
ogledati, je živa podoba vseh téh prevzetnih in lakomnih
posvetnjakov, ki od same skerbi za posvetno blago in
bogastvo ne marajo za večno zveličanje. — Ta, ki je kupil
pet jarmov volov, je podoba tistih ljudi, ki se zamotajo v
toliko početij, opravil in skerbi, da ne vtegnejo več za
nebesa skerbeti, ali pa nedelje in praznike posvečevati. V
tem pa, ki se je oženil in naravnost povedal, da ne more
priti, spoznamo mesenim sladnostim vdane nečistnike, ki
so za duhovno in nebeško veselje popolnoma neobčutljivi.
Ker se téh treh verst ljudje nebeške večerje niso hotli
vdeleževati in so se je nevredne storili, jih je Bog od svojo
večerje odločil, zaverigel in je druge poklical.

*Kdo so li drugi: ubogi, hromi, slepi, kruljevi, kteri
so bili potlej poklicani?*

Ti so bili ponižni Judje, ki so se dali od Jezusa pod-
učiti, grešniki, ki so se spokorili, Samaritani in ajdje, ki
niso Jezusa in njegovega nauka zaverigli, kakor prevzetni
in nasladni farizeji in pismarji, na ktere Jezus posebno
meri v tej priliki, temuč so ga varno sprejeli, so stopili
v njegovo cerkev in so se tako večnega zveličanja deležne
storili! — To se godi še dan na dan, da Bog prevzetne,
lakomne in nasladne ljudi po svojih služabnikih vabi in
kliče, toda zastonj, ker oni prijaznega vabila in kliča ne
poslušajo. Zato jim pa Bog ne bo pustil v nebeško kraljestvo,
kterega niso vredni; uboge, revne, zaničevane ljudi, spo-
korjene grešnike, bo pa sprejel; zakaj On jih s svojimi
gnadami in nasveti od posvetne ljubezni in pregrešnih želj
odganja, jim pošilja težave in nadloge, in jih nekako
sili, pobožno živeti, in se vdeležiti duhovnega veselja v
nebesih.

Z di h l j e j. O preusmiljeni Jezus! zahvaljujem
se Tebi, da si me poklical v svojo cerkev, da se

smem tolikokrat vdeleževati Tvoje svete večerje in da si mi s svojim terpljenjem in svojo smertjo zaslužil nebeško veselje. Priganjaj me po Tvojem dopadanji ali pa sili me s časnimi nadlogami, naj se s kerščanskimi čednosti te prevelike gnade vrednega storim, da ne bo enkrat drugi zasedel moje mesto pri nebeški večerji.

Svarilo pred nečistostjo.

„Oženil sem se in torej ne morem priti.“ Luk. 14. 20. Po tem izgovoru bi bil zakonski stan overa ali zadržek na poti do nebeške večerje; to pa ni res, temuč zakon, ako se prav sklene in zvesto derži po volji Božji, le pripomaga k večnemu zveličanju tistim, katerim ni dano, se zderžati in deviško živeti. Da se je oženjeni tako izgovarjal, tega ni kriv zakonski stan, kriva je bila le njegova neredna pohotnost, ktera človeka vsega zatôpi za duhovne in nebeške reči; zakaj „ponatorni človek ne razumé tega, kar je Božjega Duha.“ (I. Kor. 2, 14.)

Kako nesrečni so pa tisti, ki se dajo od svojega mesenega poželenja zapeljati, da neprecenljivi zaklad čistega in nedolžnega serca, ki človeka angeljem podobnega stori, prodajo za kratko in gnjusno veselje in zapravijo tisto belo, predrago obleko nedolžnosti, v kateri bodo čiste duše, ki jo neomadeževano ohranijo, vekomaj svetlele pred Božjim obličjem? Kaj ima nečistnik od tega, ako svojim napačnim željam ustreza? Po storjenem grehu se mu gnjusi do njega, vest ga peče, zaslužil je Božji serd, in če se ne spokori, večne peklenske muke. Tako uči sv. apostelj: „Nikar se ne motite! Ne kurbirji, ne malikovalci, ne prešestniki, ne mehkužni . . . ne bodo posedli nebeškega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 9—10.)

Nečiste grehe je Bog vedno studil in sovražil; mnogoteri zgledi iz stare zaveze nam to jasno dopričujejo. — Zakaj je „bilo Bogu žal, da je stvaril človeka na zemlji?“ (I. Moz. 6, 6.) Zakaj je s povodnjo pokončal vse meso t. j. vse ljudi na zemlji? (I. Moz. 6, 17.) Zakaj je mesta Sodomo in Gomoro požgal z žveplenim ognjem? (I. Moz. 19.) Zakaj je z naglo smertjo kaznoval brata Her in Onan? (I. Moz. 38.) Zakaj je dal skorej ves rod Benjaminov pokončati?

(Sodnikov 20.) Ali se ni vse to zgodilo zavoljo ostudnega greha nečistosti?

Res je ta pregreha vsa gnjusna in zasluži, da jo pravični in vekomaj sveti Bog sovraži. Nečistnik oskruni s svojimi grehi svoje telo, ktero bi imelo biti ud Kristusov, tempelj svetega Duha; ogerdi svojo dušo, ki je vstvarjena po podobi Božji, očiščena in odkupljena s predrago kervjo Kristusovo; poniža se pod žival, ktera je brezumna in dela le po svojem naturnem gnanji; slabi svoje telesne in dušne moči, si podkopuje svoje zdravje, si zapravi spoštovanje vseh pravičnih; pohujša svojega bližnjega; se prostovoljno loči od občestva (gmajne) svetnikov, zgubi posvečujočo gnado Božjo, in pravico ali deleštvo do zaslug Kristusovih in njegovih svetnikov, in slednjič, ako te pregrehe ne popusti, na svoji duši oslepi, na svojem sercu tako oterpne, da ga večne resnice od smerti, sodbe, pekla in večnosti več ne morejo ganiti. V njegovi slepoti so mu najostudniše nečistosti le malenkost ali človeška slabost, greh pa celo ne. Malokedaj se tak nesrečnež spokori, ker mu huda navada postane železna srajca, ktere se brez posebne gnade Božje ne more znebiti. Bog pa nečistnikom te posebne gnade redkokrat podeli, ker navadnih gnad in pripomočkov prederzno zametujejo. Zatorej nečistnik mnogokrat obupa in samega sebe pahne v brezen večnega ognja, kjer červ ne umerje, in nečistniki v družbi satana in zaverženih angeljev noč in dan in vekomaj terpijo.

Moj kristjan! ne daj se zapeljati od sveta, ki gnjusobo tega greha rad prikriva z besedama: „ljubezen in prijaznost,“ in terdi, kakor da bi bila ta pregreha le človeku prirojena slabost. Nesramna ljubezen je ogenj, ki se je v peklu zavnel, in bo v peklu trupla nečistnikov, ki so se mu vdali, večno mučil. Kako bi pač bila le malenkost ali človeška slabost, kar Bog tolikanj studi in kaznuje? Dobro si zapomni: Veliki grehi, ki te od nebeškega kraljestva odpahnejo, so vse prostovoljne nečiste misli, želje in pogledi, v ktere privoljuješ, vse nesramne besede, pesmi, nagote, otipanja, in šale i. t. d., ker po Jezusovi besedi nič nečistega ne pride v nebesa, in „da vsaki, kateri ženo pogleda, da jo poželi, je že prešestoval z njo v svojem sercu.“ (Mat. 5, 28.) Naj hudobni svet le reče, da so to malenkosti; le skerbnost jih varujmo, da ne pridemo v nevarnost, vekomaj se pogubiti.

Čeravno je težko, da bi se nečistnik prav spokoril,

vendar ne sme obupati, ker Bog nobenega, tudi največega grešnika ne zaverže, in je Jezus prešestnico v tempeljnu pomilostil, sveto Magdaleno sprejel in ji odpustil. Pridno in goreče naj rabi pripomočke, da v stare grehe nazaj ne pade in si gnado Božjo ohrani; téh pripomočkov naj se poslužijo tudi tisti, ki se z nečistimi grehi še niso omadeževali. Ti pripomočki pa so:

1. Stanovitna molitev. Modri kralj opominja: „Ko sem pa zvedel, da ne morem drugači zderžljiv biti, kakor če dá Bog, sem pred Gospoda stopil in ga prosil.“ (Modrost. bukv. 8, 21.)

2. Mertvenje mesa s postom in pritergovanjem. Kristus pravi: „Ta rod (t. j. nečisti duhovi) se ne izžene drugači, kakor le z molitvijo in s postom.“ (Mat. 17, 20.)

3. Pogosto premišljevanje štirih poslednjih reči in Kristusovega terpljenja. Sveti Avguštín uči: „Ni gotovejšega, niti krepkejšega pomočka zoper ogenj poželjivosti, kakor je smert mojega Odrešenika.“

4. Mirno preudarjanje časnih in večnih hudih nasledkov te pregrehe, kakor smo jih gori premišljevali.

5. Ljubezen in častenje presvete Device, ki je mati lepe ljubezni in pribežališče vsem grešnikom, od ktere sv. Bernard pravi, da je še nihče ni klical zastonj v svojih potrebah.

6. Skerbno krotenje oči, „s kterimi je pobožni Job naredil zavezo, da bi celo ne mislil na devico!“ (Job. 31, 1.)

7. Treba je ogibati se slabe priložnosti, posebno obhoje in pajdašenja z osebami drugega spola. Sv. Hieronim opominja: „Pomisli, da je ženska človeka iz raja pregnala in da ti nisi svetejši od Davida, niti močnejši od Samsona, niti modrejši od Salomona, ki so vsi padli po grešni obhoji.“

8. Varovati se moramo lenobe, ker je ta začetek vseh hudobij.

9. Ne čiste misli precej zatrimo s tem, da pogostoma kličemo sveta imena Jezusa in Marije, ki imajo po sv. Alfonsu Liguorijanu posebno moč, odganjati pregrešne misli. Slednjič

10. pogosto in vredno prejema jmo zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega telesa. Zlasti ta

slednji pripomoček prinese gotovo ozdravljenje, ako spovedniku odkritoserčno odkrijemo svoje slabosti in pregrehe, lepo ubogamo in storimo, kar nam svetujejo. Pogosto sveto obhajilo je tista pšenica, iz ktere se rodijo device, in je tista miza, ktero je Bog pripravil zoper vse skušnjave, ktere nas napadajo.

Cerkvena molitev za zderžnost.
O Bog, užgi naša serca z ognjem svetega Duha, da Ti bomo s čistim telesom služili in z očiščenim srcem dopadli!

Tretja nedelja po binkoštih.

Pri vvodu sv. meše moli z duhovnim prav ponižno in serčno: „Glej na me, in usmili se me, ker sem sam in ubog. Poglej moje ponižanje in mojo težavo, in odpusti mi vse pregrehe, moj Bog!

K tebi, o Gospod! povzdigujem svojo dušo; moj Bog v te zaupam, naj ne bom osramoten.“ (ps. 24.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. O Bog! ki si varh vsem, ki v tebe zaupajo, in brez Tebe ni moči, ni svetosti, pomnoži nad nami svojo miloserčnost; Ti nas vodi in pelji, da skoz časne dobrote tako hodimo, da večnih ne zgubimo; po Gospodu našem . . .

Berilo iz prvega lista sv. Petra aposteljna 5, 6—11.

Predragi! ponižajte se pod mogočno roko Božjo, da vas poviša ob času obiskanja. Vso svojo skerb naj zvernite, ker njemu je skerb za vas. Bodite trezni in in čujte, ker hudič, vaš zopernik, hodi kakor rjoveč lev okoli, in išče, koga bi požerl. Temu se ustavlajte terdni v veri, ker veste, da so vaši po svetu razkropljeni bratje ravno v takem terpljenji. Bog vse milosti pa, kateri nas

je poklical k svoji večni časti v Kristusu Jezusu, vas bo po kratkem terpljenji, spopolnil, uterdil in ukoreninil. Njemu bodi čast in gospodstvo na vse vekomaj. Amen.

R a z l a g a. V prejšnji versti priporoča sv. apostelj mlajšim, naj bodo podložni starejšim, vsem pa naj so med seboj ponižnega serca, ker se Bog napuhnjenim ustavlja, ponižnim pa daje gnado. V začetku danšnjega berila nas opominja, naj spoznamo svoje slabosti in svoje pregrehe in naj se ponižamo pod mogočno roko Božjo, ki s tremi persti derži cel svet. Sami na se naj se tedaj ne zanašamo, tudi ne povzdigujemo; ob času obiskanja, na sodni dan, nas bo Bog povišal.

Ponižajmo se pod mogočno roko Božjo in zaupajmo Božji previdnosti tudi takrat, kadar nas s težavami obiskuje; le poterpimo in Bog nas bo zopet povišal ob času obiskanja. Sv. Avguštin pravi: „Božja previdnost skerbi za enega človeka, kot za vse, in za vse, kot za enega samega. Bogu je skerb za nas.“ — Ljuta, nevarna zver je lev; njega rjojenje se daleč sliši in plaši ljudi in druge živali. Človeku je pa še nevarniša nezmernost, ker njemu mori dušo in truplo. Zatorej opominja sv. apostelj: „Bodite trezni in čujte!“ zakaj peklenski sovražnik išče naše duše in ravno z nezmernostjo jih največ vlovi in pogubi. — Temu se ustavljajmo, zaupaje na Božjo pomoč. Tudi drugim se tako godi in ni kristjana, ni človeka, da ne bi imel skušnjav. Bog nas je poklical k svoji večni časti v Kristusu Jezusu; ob času skušnjave nas bo podpiral Kristus in nam pomagal zmagati sovražnike; po kratkem terpljenji naše duhovske vojske nas bo popolne storil in nas poplačal z večnim življenjem. Zato mu bodi „čast in gospodstvo na vse vekomaj. Amen.“

Ne pijančuj!

„Bodite trezni in čujte! (1. Petr. 5, 8.)

Ena najostudnejših pregreh pred Bogom in pred ljudmi je gerdo pijančevanje. Noben požar ni toliko hiš ukončal,

Slov. Goffine.

nobena povodenj ni toliko zemlje odnesla, nobena kuga ni toliko ljudi pomorila, kakor nesrečno pijančevanje. Pijanost iz Božje podobe naredi gerdo spako, iz pametnega človeka neumno zver, iz močnega korenjaka neckretnega, slabega otroka na duši in na telesu. Pijanščina je mati ali hči lenobi, in neusahljiva korenina mnogih najgerših grehov; zato svari sv. Pavl Efežane: „Nikar se ne upijanite z vinom, v katerem je nečistost.“ (Efež. 5, 18.) Gorje jim, ki zavoljo pijanosti v vedni noči živijo, in grešno spanje spijo! Kaka jim bo, kadar jih bo nagla smert predramila iz tega pregrešnega spanja ter jih postavila pred večnega Sodnika, kterege niso hotli poznati in so ga tolikokrat žalili z neštevilnimi svojimi grehi. Zakaj kdo bi mogel šteti grehe, ki so jih v pijanosti dopernašali, in za nje niso marali, in se jih niso nikdar skesali, nikdar se spovedali. Kakor neumna žival niso vedeli, kaj so mislili, govorili, delali, in vendar so imeli greh, ker so največi dar Božji, um in pamet zapivali in tudi druge darove Božje zapravljali.

Če tudi pijanci za svoje grehe ne vedô, pa Bog za nje ve. Zakaj On sliši njih gerdo preklinjevanje, zabavljanje, zmerjanje in pohujševanje; bode mar molčal k vsemu? On, kteremu bomo odgovor dajali za vsako prazno besedico? Bode li molčal in pregledal toliko zanikarnosti, toliko zgubljenega časa, toliko zapravljenega premoženja, toliko zamujenih Božjih služb, toliko slabo izrejenih otrok, toliko nesrečnih družin, toliko drugih pregreh, ki jih imajo pijanci na svoji vesti? Zastonj se bodo izgovarjali in zagovarjali s svojo nevednostjo, da niso vedeli, kaj delajo v pijanosti, ali da so se le šalili in norčevali, ali s svojo slabo naturo, ki ne more (veliko) pijače prenesti. Ravno to se bo jim največ štelo v greh, da so pijač več vživali, kakor jim je bilo potrebno, in so si s tem pamet zapravili, in vse druge grehe zakrivili, ki so jih v pijanosti storili.

Kaj jih tedaj čaka? Kaj družega, kakor to, kar je zadelo bogatina, ki je bil zavoljo požrešnosti v pekel pahnjen, kjer zdaj zastonj koperni po kapljici vode, da bi si pekoč jezik ohladil. (Luk. 16, 22, 24.) Da! tam je kraj za nesporjane pijance, od kterih pove sv. Pavl, da Božjega kraljestva ne bodo posedli. (I. Kor. 6, 10.) Pred tem groznim krajem jih reši le resnična pokora; toda kako težko in redko se spokori pijanec! Nesrečna navada jim je, kakor nečistnikom, železna srajca, in svete zakramente po navadi nevredno prejemajo, ker se spokoriti nočejo.

Vse to bi bilo že dosti, nas za vselej ovarovati ali pa odverniti od gerdega pijančevanja. Pa preišljimo še, kako nespodobna, gerda in pogubljiva je ta pregreha, da bomo še večji gnjus in stud do te pregrehe dobili.

Nespodobno je, da se pameten in za nebesa stvarjen človek pijančevanju vda, in s tem svojo čast, svojo Božjo podobo osramotuje, in se še pod neumno živino postavlja. Kadar se živina napije, noče več kar kapljice piti; ali ni tedaj pijanec, vpraša Krizostom, neumniši od živali? Kako gerdo se obnašajo v svoji pijanosti, kako ostudno govorijo, kako nesramna so njih dela! Kako gerdo odkrit je ležal Noe v svojem šotoru, da je bil v zasmeh nesramnemu sinu Kamu! (I. Moz. 9, 21.) Ajdovskim Spartancem je bila pijanost velika gerdoba, in da bi svoje otroke pred to pregreho svarili, so kterelega sužnja upijanili in ga jim v svarilo pokazali.

Zadnjič še pomislimo, kako pogubljivo je pijančevanje, ker mori truplo in dušo. „Zavoljo pijanosti jih je že veliko pomerlo,“ (Sir. 37, 34.), še veliko več jih je ob zdravje prišlo. „Komu gorje? čegavemu očetu gorje? kdo ima prepir? kdo pade v jamo? kdo ima rane brez uzroka? kdo kalne oči? Ali ne oni, ki pri vinu sedé, in pridno kozarce izpivajo?“ (Preg. 23, 29—30.) Da sv. pismo popolnoma resnico govori, nam poterjajo žalostne dogodbe dan na dan. Malokteri pijanec dosega starosti; že v najboljših letih je ves klavern in pobit, njegovi otroci slabotni na umu in na telesu, in revščina je v hiši in družini. Je treba še več dokazov, da je pijančevanje pogubljivo?

Evangelje sv. Lukeža 15, 1—10.

Tisti čas so se Jezusu približali cestinarji (colnarji) in grešniki, da bi ga poslušali. In farizeji in pismarji so godernjali rekoč: Ta grešnike sprejema in je z njimi. Pa povedal jim je to priliko, rekoč: Kteri človek zmed vas, ako ima sto ovac, in eno zmed njih zgubi, ne popusti devet in devet deseterih v puščavi, in ne gre za zgubljeno, dokler je ne najde? In kadar jo najde, zadene jo vesel na svoje rame; in ko pride domu, pokliče prijatelje

in sosede, in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco. Povem vam, da tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, kateri se spokori, kakor nad devet in devet deseterimi pravičnimi, kateri ne potrebujejo pokore. Ali ktera žena, ki ima deset denarjev, ako en denar zgubi, ne prižge luči, in ne pomete hiše, ter ne išče skerbno, dokler ga ne najde? In kadar ga najde, pokliče prijateljice in sosedinje, rekoč: Veselite se z menoj, ker sem našla denar, ktereга sem bila zgubila. Tako, vam povem, bo med angelji Božjimi veselje nad enim grešnikom, kateri se spokori.

Kaj je ganilo grešnike Jezusu se bližati?

Vabila jih je Jezusova prijaznost, njegova ljubeznjivost in usmiljenost, s katero je spokorne grešnike sprejemal in ž njimi obhajal; zakaj njegov poklic je bil, grešnike iskati in jih oteti. — Bližaj se Njemu tudi ti ponižno in zaupljivo, in zanašaj se, da dobiš gnado in odpuščenje, čeravno bi bil največi grešnik!

Kaj nas uči Jezus v priliki od zgubljene ovce in zgubljenega denarja?

V teh dveh prilikah nam razodeva svojo čez vse veliko željo, grešnike oteti in zveličati, in nam naznanja veselje, katero ima On, in ž Njim vsi nebeščani nad enim grešnikom, ki se spokori. Farizejem pa, ki so se v svoji dozdevni pravičnosti od grešnikov ločili in Jezusu celó zamerili, da z grešniki občuje, je kazal, da nimajo prav, ker moramo grešnike le pomilovati, nikdar pa sovražiti.

Zakaj se bolj veselijo angelji nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devet in devet deseterimi pravičnimi?

1. Zato, ker spokorjeni grešniki polnijo mesta, ki so jih zaverženi angelji zgubili; 2. ker spokorjeni grešniki Boga bolj goreče ljubijo in mu zvesteje služijo; 3. ker vidijo, kako se usmiljeni Bog njihove pokore veseli; 4. ker vidijo

spolnjene svoje priprošnje in želje za spokorjenje grešnikov; zato pravi sv. Bernard: „Solze spokornikov so angeljem vino,“ 5. ker spokorjeni grešniki spet angeljem podobnej postanejo.

Z dihljej. Zablodil sem, zgubil sem se, kakor ovca, ki je zašla; ali Tebi, o Jezus, ki si moj dobri pastir, se zahvaljujem, da si me iskal tako skerbljivo, da si me klical, opominjal in svaril; pelji me s pravo pokoro nazaj k svoji čedi, da razveselim Tvoje angelje. Amen.

Četerta nedelja po binkoštih.

Terdno zaupaj v Boga in moli pri vhodu svete meše z mešnikom: „Gospod je moja luč, in moja pomoč; koga se bom bal? Gospod je varh mojega življenja; pred kom se bom tresel? Moji sovražniki, ki me stiskajo, bodo oslabei in padli.“

„Ako bi šotorišče meni nasproti stalo, se moje serce ne bo balo.“ (ps. 26, 1—3.)

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo, o Gospod! naj se nam po Tvoji uredbi svetne reči v miru ravnajo, da Ti Tvoja cerkev v miru služiti zamore — po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov
8, 18—23.

Bratje! menim, da se terpljenje sedanjega časa ne dá primeriti prihodnji časti, ktera bo nad nami razodeta. Zakaj stvar željno čaka razodenja Božjih otrok. Ker stvar je nečimernosti podveržena, ne iz svoje volje, ampak zavoljo tistega, kteri jo je podvergel v upanji, da bo tudi stvar rešena iz sužnosti popačenja v častitljivo prostost

otrok Božjih. Vemo namreč, da zdaj vsa stvar zdihuje in stoka kakor na porodu. Pa ne samo ona, ampak tudi mi, kateri imamo pervine Duha; tudi mi sami pri sebi zdihujemo, ker čakamo posinovljenja Božjega, in odrešenja svojega telesa, v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

Razlaga. V nadlogah in terpljenji, in kadar čutimo težave pobožnega življenja, dramimo in tolažimo se tudi mi z besedami sv. aposteljna: „Menim, da se terpljenje sedanjega časa ne dá primeriti prihodnji časti, ktera bo nad nami razodeta.“ To je sladka beseda, polna mile tolažbe. Terpljenje tega sveta, naj bi bilo še tako hudo, je vendar le kratko; prihodnja čast nam bo obilno povernila, kar smo terpeli zavoljo Boga. Zato pravi častitljivi Beda: „Če ravno bi morali nekoliko časa celo peklenske muke terpeti, bi nam to ne smelo prehudo biti, da bi le s tem zaslužili, Kristusa gledati v njegovem veličastvu in v srečni družbi svetnikov prebivati.“

Vsa stvar t. j. žive in nežive stvari v natori niso več tako popolnoma, kakor so prišle iz Stvarnikovih rok; to je zakrivil greh prvega človeka, zavoljo kterega so prišle vse stvari nekako v sužnost in so se popačile. Zato pa vsa natora željno pričakuje razodetja in poveličanja Božjih otrok, ker bo po tem tudi ona spreobrnjena in spremenjena. Po tém vsa stvar zdihuje in stoka, da si ravno se tega ne zaveda. Človek, kterega vodi Duh Božji, že tukaj na svetu požlahtnuje samega sebe in natoro, ktera ga obdaja; koliko popolniši pa bo, kadar se bo dopolnilo njegovo posinovljenje in bo rešeno njegovo truplo smerti in trohljivosti!

Zdihljej. O Gospod! kedaj se nam bodo rešile vezi tega revnega življenja? kedaj se bomo vdeležili tistega nepopisljivega veličastva, ki si ga pripravil svojim otrokom, ko bomo rešeni tolikih rev in skušnjav večno veselje vživali? Daj

nam čedalje več spoznati revščino tega življenja, da se bomo tem bolj prizadevali po prostosti in veličastvu v Tvojem kraljestvu! Amen.

Evangelje sv. Lukeža 5, 1—11.

Tisti čas, ko so Jezusa množice obsule, da bi poslušale besedo Božjo, je on stal pri Genezareškem jezeru. In je videl dva čolna ob jezeru stati; ribiči pa so bili ven stopili, in so izpirali mreže. Stopil je pa v en čoln, kateri je bil Simonov, in ga je prosil malo od kraja odriniti. In je sedel množice iz čolna učil. Ko je pa nehal govoriti, rekel je Simonu: Pelji na globoko, in verzite svoje mreže na lov. In Simon je odgovoril in mu rekel: Učenik! vso noč smo delali, in nismo nič vjeli; na tvojo besedo pa bom vergel mrežo. In ko so bili to storili, zajeli so veliko število rib; njih mreža pa se je tergala. In so mignili tovaršem, ki so bili v unem čolnu, da naj pridejo in jim pomagajo. In so prišli in napolnili oba čolna, tako da sta se topila. Simon Peter pa, ko je to videl, padel je Jezusu h kolenom, rekoč: Gospod! pojdi od mene, ker sem grešen človek! Groza namreč je bila obšla njega in vse, kateri so bili z njim nad vlakom rib, ki so ga bili storili; ravno tako pa tudi Jakoba in Janeza, Cebedejeva sinova, ki sta bila Simonova tovarša. In Jezus je rekel Simonu: Ne boj se, odslej boš ljudi lovil. In so potegnili čolna h kraju, in vse popustili, ter za njim šli.

Kaj nas učijo množice, katere so Jezusa obsule, da bi poslušale Božjo besedo?

Naj bi vsi kristjani tako goreče in željno poslušali Božjo besedo, ki je živež našim dušam in jih ohrani za večno življenje!

Zakaj je Jezus iz Petrovega čolna učil?

Petrov čoln je podoba Kristusove cerkve, kateri je Jezus Petra dal in postavil poglavarja in svojega namestnika. Iz Petrovega čolna uči, nam v vedni opomin, da le tista cerkev hrani pravi in nepokvarjeni nauk Kristusov, kateri je Peter vodnik in poglavar. Petrov čoln, Kristusovo cerkev so napadali mnogi in ljuti viharji, in ti nikdar ne bodo odlegli, pa obljubo ima od Kristusa, da je viharji ne bodo zmagali. (Mat. 16, 18.) Iz tega čolna Jezus še sedanje dni uči po nasledniku svetega Petra, in svojem namestniku, Rimskem papežu, po škofih in mešnikih, ki so mu pomaganci; „ž njimi bo vse dni do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.)

Zakaj so Peter in njegovi tovarši popred celo noč delali, pa niso nič vjeli; potem pa so zajeli toliko rib?

Celo noč so delali, pa še ribice niso vjeli, ker niso delali v imenu Jezusovem, temuč so se zanašali le na svojo moč. Tako se godi vsakemu, ki ne zaupa v Boga in v Božjo pomoč, ampak se zanaša le na svoj razum in svoje moči, posebno če dela v noči, t. j. v težkih grehah in iz slabega namena. Ti ne vjamejo ničesar, za nebesa si ne dobijo zasluženja. Zato pravi sv. Ambrozij: „Ta zgled nas uči, kako prazno in nerodovitno je prederzno zaupanje, nasproti pa, kako krepka je ponižnost, ker so tisti, ki so popred zastonj delali, na samo besedo Odrešenikovo napolnili svoje mreže.“ Ponižno spoznajmo svojo nezmožnost in začenjajmo svoja dela vselej z Bogom t. j. zaupaje v Božjo pomoč, začenjajmo svoja opravila z dobrim namenom, in storimo vse iz ljubezni do Boga in Bogu na čast; in Gospodovega žegna nam ne bo manjkalo.

Kaj pomenijo mreže in ribji vlak?

Sv. Ambrozij razlaga: „Mreže so besede večne resnice, ktere so stkane in vpletene v evangeljske pridige, da ž njimi nasledniki aposteljnov, škofje in mešniki, duše vlačijo iz teme (zmot), jih k luči resnice pripravijo, brezna večnega pogubljenja otmejo, in v nebesa pripeljejo.“

Kaj to pomeni, da so aposteljni svoje tovarše klicali na pomoč?

To nas uči, da moramo tudi mi pridižnikom in dušnim pastirjem pomagati v njihovem težkem poklicu s tém, da

za spreobrnjenje grešnikov molimo, se postimo in ubogajme dajamo, zlasti pa z dobrimi zgledi, ker je to delo nam posebno zaslužno. (Jak. 5, 20.)

Zakaj si je Jezus uboge, neučene ribiče izvolil v aposteljne?

Naj bi svet spoznal, da katoliške cerkve niso ljudje ustanovili in razširili, temuč da je delo Božje, in Božja ustanova. Kako bi bili sicer ubogi, neučeni ribiči brez Božje pomoči moč ajdovske vere razdjali in ljudstva Jezusovi veri pridobili, ki je bila Judom gnjusoba, ajdom pa se je zdela nespametna?

Od dobrega namena.

„Učenik! vso noč smo delali, in nismo nič vjeli; na tvojo besedo pa bom vergel mrežo.“ (Luk. 5, 5.)

Nekteri ljudje se na tem svetu veliko trudijo in morajo mnogo rev in nadlog preterpeti, da se nam zdi, Bog jih je po nekem posebnem, nam nerazumljivem sklepu le za terpljenje stvaril. Pa še hujši je, da za svoje trude in svoje terpljenje tudi v večnosti nimajo plačila pričakovati. Bog jim namreč revščino pošilja, naj bi si iz nje z dobrim namenom zlato kovali in zaslužnje nabirali za večnost; ker pa dobrega namena ne obudijo, zastonj terpijo in pota v nebesa ne najdejo. In ker se trudijo in gonijo vse žive dni le po časnem dobičku, so njihovi trudi za večnost zgubljeni. **K a k o m o č n o j e t r e b a, d a z n a m o o b u d i t i d o b e r n a m e n!**

Neki stari puščavnik je imel navado pred vsakim početjem nekoliko postati, kakor da nekaj premišljuje. Vprašajo ga, kaj pri tem dela; on pa odgovori: Naša dela so sama na sebi kakor surovi hlod, kterege mora dober namen še le otesati in olikati. Zatorej pred vsakim početjem nekoliko postojim, da ga obernem na Boga, ki mi je pri vsem slednji cilj in konec. Prav ima sv. Bernard, ki pravi, da je neprijetna Bogu vsa naša pokorščina in poterpežljivost, če ni zavoljo Njega. In Jezus je djal ženi Samaritanski: „Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal, in da dopolnim njegovo delo.“ (Jan. 4, 34.) Tedaj vse zavoljo Boga.

Kteri je pravi ali dober namen?

Dober namen, ktereга moramo imeti pri vseh naših delih, je djanje naše volje, po katerem vse naše misli, besede in djanja na Boga obrnemo, in vse mislimo, govorimo, storimo in tudi terpimo zavoljo Boga. Dober namen je serčna želja, v vseh rečéh Bogu dopasti, tako misliti, kakor Bog hoče, tako govoriti, kakor je Bogu všeč, tako delati, kakor je sveta volja Božja, in terpeti, dokler in kakor Bog hoče, v združenji s terpljenjem Kristusovim.

Ali se sme pri enem delu več dobrih namenov združiti?

Pač! Čim več dobrih namenov pri enem delu združimo, tem širji in popolnejši je poglobitni dober namen. Kadarkoli je oče Peter Faber opravljaj molitve duhovnih ur, je storil namen, moliti: 1. v čast Božjo; 2. v počastenje svetnikov; 3. za dopolnenje pravičnih; 4. za spreobernenje grešnikov; 5. za povišanje katoliške cerkve; 6. za ohranjenje miru in edinosti med katoliškimi vladarji; 7. za ozdravljenje bolnikov; 8. v tolaženje žalostnih; 9. v krepčanje umirajočih; 10. za rešenje vernih duš iz vic. V eden dober namen je združil mnogotera djanja ljubezni do Boga, do bližnjega, gorečnosti, miloserčnosti i. t. d. in molitev mu je bila gotovo v večje zasluženje, kakor če bi jo bil opravil le iz pokorščine do cerkvene postave. Sv. Gregor opominja: „Bog gleda le na serce, ne na reč; in on ne misli toliko na to, koliko kdo dela, temuč s katerim namenom kaj stori.“

Kako gre obuditi dober namen?

Precej zjutraj daruj Bogu vse misli, besede in djanja, vse molitve, križe in težave, da kratko vse djanje in nehanje celega dneva; in sicer 1. kot dolžno službo, da ga častiš in moliš; 2. kot zahvalni dar, da se mu zahvaljuješ za prejete dobrote; 3. kot spravi dar, da pravici Božji za svoje in tuje grehe vsaj nekoliko zadostuješ; 4. kot prosivni dar, da po zasluženji Jezusovem novih gnad in darov sebi ali drugim zadobivaš. Pred vsem pa ne zabi, da pri obudenji dobrega namena vsa svoja dela zediniš z zasluženjem Kristusovim, ker le po njem dobivajo vrednosti in zasluženja pred Bogom; varuj se, da dobrega namena, ki si ga zjutraj obudil, ne oslabiš ali uničiš z nevoljo ali grešnim djanjem, ker zraven greha dober namen

nima prostora. Koristilo ti bo, če svoje djanje in nehanje vložiš v Jezusove rane in ga po rokah Marije, preblazene matere Gospodove, daruješ Bogu; in da se dobrega namena spominjaš, ponavljaj ga večkrat čez dan, n. pr. s temi besedami: Gospod! iz ljubezni do Tebe! Zavoljo Tebe! Vse Bogu na čast! Iz tistega namena, ki sem ga zjutraj storil!

Prizadevaj si, priproste in take ljudi, ki ne znajo brati, podučevati, kako gre obuditi dober namen, in tako se boš tudi ti vdeležil njih dobrih del.

Čemu je dobri namen?

Dobri namen po nauku sv. Anzelma 1. vsa, tudi najmanjša dobra dela v zlato spreoberne in stori, da so Bogu všeč; 2. po besedah sv. Gregorja vsem mislim, besedam in delom zasluženje daja; 3. nam zadobi gnado, da bomo v smertni uri, kakor modre device, nebeškega ženina z veseljem pričakovali, kateri nas bo obilno obdaroval.

Z dihljej. O Bog! nagni moje serce k Tvojim svetim zapovedim. Varuj me, da ne bi delal v noči greha in s svojimi deli ničesar ne zaslužil. Pomagaj tudi dušnim pastirjem, da s Tvojo Božjo besedo duš pridobivajo za Tvoje kraljestvo in jih k Tebi vodijo.

Peta nedelja po binkoštih.

K začetku sv. meše prosi Boga pomoči, in reci z mešnikom. „Usliši, Gospod, moj glas, s katerim v Te kličem; usmili se me, in usliši me! Bodi moj pomočnik; ne zapusti me; in ne zaverzi me, o Bog, zveličar moj!

Gospod je moja luč in moja pomoč; koga se bom bal?“
(ps. 26.) Čast bodi . . .

Cerkvena molitev. O Bog, kateri si tistim, ki Tebe ljubijo, nevidne dobrote pripravil, vlij v naša serca čut Tvoje ljubezni, da Te v vsem in čez vse ljubimo in se Tvojih obljub, ki vse želje presegajo, vdeležimo; po Gospodu našem.

Berilo iz prvega lista sv. Petra aposteljna 3, 8—15.

Bratje! bodite vsi ene misli, usmiljeni, bratoljubni, miloserčni, krotki, ponižni. Ne povračujte hudega za hudo, ne kletve za kletev, temuč nasproti dobro voščite, ker ste v to poklicani, da blagodar v delež posedete. Zakaj kdor hoče življenje ljubiti, in videti dobre dni, naj berzda svoj jezik od hudega, in njegova usta naj ne govore goljušije, naj se ogiba hudega, in naj dela dobro; naj išče mirú, in naj se ga derži. Ker oči Gospodove so obrnjene v pravične in njegova ušesa v njih molitve; obraz Gospodov pa je zoper hudodelnike. In kdo vam bo škodoval, ako ste za dobro vneti? Pa če tudi kaj terpite za pravičnosti voljo, blagor vam! Njih strahú pa se ne bojte, in ne dajte se zmotiti. Gospoda Kristusa pa posvečujte v svojih sercih.

Kako moremo in moramo Kristusa Gospoda posvečevati v svojih sercih?

Lepe čednosti nam sv. Peter v tem berilu našteva in priporoča: zastopnost, usmiljenost, krotkost, ponižnost, prizanesljivost, berzdanje jezika, pravičnost, mirnost. Ako si te čednosti prilastujemo in se v njih vadimo, častimo in posvečujemo Kristusa tako, kakor mu je najbolj všeč, in storimo, da ga tudi drugi časté; zakaj naš lepí zged jih bo nagibal, Jezusa in njegov nauk ljubiti in po Njem živeti. Kristus sam je djal: „Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval.“ (Jan. 14, 23.) S tém posvečujemo Kristusa v svojih sercih, pa tudi v drugih, in si zaslužimo Božjih darov in Božjega varstva. Čeravno nas hudobni ljudje zavoljo pobožnosti preganjajo, bati se nam vendar ni treba, ker je Bog z nami in nam je zveličanje prihranil.

Evangelje sv. Matevža 5, 20—24.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Ako vaša pravica ne bo obilniša, kakor pismarjev in

farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Slišali ste, da je bilo rečeno starim: Ne ubijaj; kdor pa ubija, bo sodbe kriv. Jaz pa vam povem, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe; kdor pa svojemu bratu reče raka, bo kriv zbora; kdor pa reče norec, bo kriv peklenškega ognja. Če tedaj svoj dar prineseš k altarju, in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar pred altarjem, in pojdi poprej spraviti se s svojim bratom, in tedaj pridi in daruj svoj dar.

Kakošna je bila pravičnost farizejev in pismarjev?

Pravičnost farizejev in pismarjev je bila le na oko, na videz, zgolj zunanja: Dosti jim je bilo, da so se varovali in ogibali velikih pregreh, katere ne morejo skrite ostati in v sramoto in škodo pripravljajo, serca pa so imeli polna hudih želj in nekrotenege slabega nagnenja, napuha, zavida in lakomnosti. Božje zapovedi so spolnovali pa le po čerki, ne po duhu, po zunanjem so se kazali pobožne, serce pa jim je bilo hudobno, pokaženo in merzlo. Z ustmi so hvalili Boga, pa serce za to ni vedelo. Zato jim Jezus reče: Hinnavci in pobeljeni grobovi. Janez Kerstnik jih kliče: gadji zarod! — Prava, keršanska pravičnost pa ni le v zunanjih pobožnih djanjih in vajah, temuč posebno v čistem sercu, ki je vneto ljubezni do Boga in dobro želi svojemu bližnjemu. Brez tega so vsa druga dobra dela le prazne lupine, v katerih ni jedra.

Kako je razumeti, kar tukaj Jezus pravi ođ jeze in od sramotilnih besed?

Te besede Jezusove pomenijo: Vašim sprednikom je bila v puščavi zapoved dana: Ne ubijaj. To obračajo vaši učenci le na djansko ubijanje, ter ubijalca zročijo sodnji. Jaz vam pa rečem, da ta zapoved prepoveduje tudi, se zoper ljubezen pregrešiti z jezo ali zasramovanjem, in da je ta, ki se nad svojim bratom brez ljubezni jezi, že moji sodbi zapadel, še bolj, ako je svoj notranji serd z vnanjim zmer-

janjem svojega brata razodel, posebno, ako je bližnjega silno močno onečastil; tedaj si celo večno pogubljenje zasluži. (Avg. Hil. Kriz.) „Sodba in zbor“ se ne smete po besedi vzeti, ampak le pomeni, da manjši pregrešenje zoper ljubezen bo menj, veči pregrešenje pa s pogubljenjem kaznovano. (Avg.) Besedi „raka“ in „norec“ sta sploh namesti manjšega ali večega pregrešenja zoper ljubezen. „Gehena“ je bila dolina pri Jeruzalemu, kjer so darove malika Moloha in vso nesnažnost sežigali in tje metali — zato je bila „Gehena“ poznejši — ime pekla, ognjišča vse spridenosti, in brezna vse dušne nesnažnosti.

Ali je vsaka jeza pregrešna?

Vsaka jeza ni pregrešna; grešna je, ako v razkačeni želimo se maščevati, svojemu bližnjemu na duši, telesu ali časnem blagu škodo voščimo ali storimo, ali ga tako zmerjamo in zasramujemo, da je užaljen na svoji časti in dobrem imenu in s tem razjezen. —

Jeza pa ni grešna, ampak sveta jeza, če kdo le greh in gerde napake ali nerednosti nad bližnjem sovraži, bližnjega pa vendar le ljubi. Služba in poklic nalagata človeku dolžnost bedeti nad podložnimi in temi, ki so mu v skerb izročeni, jih kaznovati in poboljšati, kar se ne dá vselej z mirnim srcem, brez vsega razserdenja opraviti, n. pr. stariši, učeni, predpostavljeni imajo to sveto dolžnost, in če se zavoljo napačnosti svojih otrok in podložnih raztogotijo, jim vendar le dobro hočejo, in pri svoji jezi nemajo greha. Vendar ima tudi pravična jeza svoje meje, katerih ne sme prestopiti. Sveta jeza je tudi, če se kdo iz ljubezni do Boga razserdi nad pregrehami svojega bližnjega, kakor David, ali kdo hudobnega zapeljivca, ki ga v pregreh napravlja, z nevoljo od sebe pahne. Zato pravi sv. Gregor: „Vedeti je treba, da jeza, ki izhaja iz nepoterpežljivosti, je vse kaj družega, kakor jeza, v katero nas nažene gorečnost za pravico. Una se rodi iz greha, ta pa iz čednosti.“ Od take svete jeze vnetega vidimo Jezusa samega, ki nam je zgled vse popolnosti, zakaj kupčevalce in prodajalce je z rjemni iz Gospodovega tempelja izgnal. (Jan. 2, 15.) Sv. Pavl se je razserdil nad čarovnikom Elymom (Apost. dj. 13, 8.) in sv. Peter zaradi goljufije Ananije in Safire. Da torej jeza ni pregrešna, mora izhajati iz gorečnosti za Božjo čast in dušno zveličanje, da si prizadevamo druge poboljšati in od

greha odverniti. Treba pa je vselej previdnosti, da nam jeza pameti ne prevlada in otemni, ker dostikrat se motimo in mislimo, da je jeza pravična, kar pa ni, ker je le izrodek častiželjnosti in sebičnosti.

Zakaj je treba, iti se spraviti z bližnjim, preden se dar prinese, ali kako drugo dobro delo stori?

Nobena daritev in nobeno drugo dobro delo ni Bogu dopadljivo, ako z bližnjim živimo v serdu, prepiru ali sovraštvu; to je Božji volji ravno nasproti. Pa žalibog gre mnogo kristjanov k spovedi in celo k svetemu obhajilu se derznejso pristopiti z hudo jezo in sovraštvom v sercu. Njim odveza nič ne pomaga in v presvetem obhajilu si jedó pogubljenje.

Kako naj se godi sprava z bližnjim?

1. Hitro; apostelj Pavl uči: „solnce naj ne zajde v vaši jezi.“ (Efež. 4, 26.) Če pa tistega ni blizo, kterega si razžalil, pravi sv. Avguštin (Hom. de Serm. D. in monte l. c.) in ne moreš lahko k njemu priti, si dolžen, vsaj v duhu se z njim spraviti t. j. pred Bogom se ponižati, Ga odpuščenja prositi, in terdno skleniti, da se boš s sovražnikom spravil o prvi priložnosti. Če je pa pričujoč in ti lahko k njemu prideš, poišči ga in prosi ga za odpuščenje, ali če te je on razžalil, odpusti mu iz serca. 2. Sprava mora biti resnična, t. j. odpustiti moraš iz serca, ne na videz, ker Bog gleda v serce; 3. stanovitna, zakaj če ni stanovitna, ni bila resnična.

Nekdaj je bila v cerkvi navada, da so se verni kristjani pred svetim obhajilom kuševali; pri slovesnih svetih mešah še dandanešnji to delajo mešnik in leviti, da si dajo kušlej mirú ali si dajo kušniti kako svetinjšče. Ta navada izhaja iz Kristusove zapovedi, pred darovanjem spraviti se z bližnjim. Verne kristjane pa ta navada opominja, naj se tudi oni pred svetim obhajilom popolnoma spravijo s svojimi sovražniki.

Zdihljej. O Bog! ne vdari me s slepoto farizejsko, da ne bom, kakor oni, s svojimi deli le ljudém dopadati želel, in se s tem večnega plačila

oropal. Preženi iz mojega serca vso grešno jezo, in daj mi gorečnost svete ljubezni, da bom skerbel le za Tvojo čast in za dušno zveličanje svojega bližnjega. Dodeli mi tudi, da nikogar ne žalim, svojim sovražnikom rad odpuščam, s tem pravo, keršansko pravičnost spolnujem in Tebi dopadam.

Pripomočki, s katerimi se ovarujemo hude in grešne jeze.

Ker je vsak človek več ali menj k jezi nagnjen, podam ti nekoliko pripomočkov, s katerimi se boš, ako jih zvesto rabiš, ovaroval pregrešne jeze.

1. Vadi se v ponižnosti, ker jeza navadno izvira iz skritega napuha. „Med prevzetnimi so vedni prepri;“ (Preg. 13, 10.) ponižni so pa pohlevni in se lahko zastopijo.

2. Spominjaj se pogostoma prelepega zgle da Jezusa Kristusa, „ki sam ni greha storil, tudi ni bila najdena goljufija v njegovih ustih,“ (I. Petr. 2, 22.) pa je vendar od sovražnikov veliko preganjanja, zasramovanja in zaničevanja preterpel. On pa za vse to ni maral. (Hebr. 12, 2.) in ko je bil preklinjan, ni klel; ko je terpel, ni pretil.“ (I. Pet. 2, 23.) Zato nam je tudi rekel: „Učite se od mene, ker jaz sem krotek in iz serca ponižen.“ (Mat. 12, 29.)

3. Že zjutraj, kadar vstaneš, pomisli, kaj te v tegne čez dan zopernega zadeti in skleni, da boš vse tiho in voljno prenašal. Če se ti pa vendar kaj primeri, kar ti nevoljo zbudi, pomisli: Kaj ti bo jeza pomagala? Ali boš ž njo mar sitnost odvernil? Ali si ne škoduješ na svoji duši, na zdravji, in na časti? Sveto pismo in skušnja nam pričujeta, da jeza podkopuje zdravje in krajša dni našega življenja.“ (Sir. 30, 26.)

4. Prosi Boga vsak dan za gnado krotosti in poterpežljivosti. Človeška natora se temu upira in nemogoče se jej zdi, da bi vse voljno in poterpežljivo prenašala, pa z gnado Božjo jej je tudi to mogoče, da celo lahko.

Nauk od daritve.

„Daruj svoj dar.“ (Mat. 5, 23.)

Dar sploh se imenuje vse, kar koli kdo dobrega želi ali stori iz tega konca, da bi Boga častil, in se z Bogom sklenil. Splošen dar je tedaj dvojen: notranj ali duhoven, in pa zunanj ali viden.

Notranj ali duhoven dar imenujemo vsako po-božno misel, bogaboječo željo, svet občutljej, resnično voljo Boga vedno držati se, in torej vse storiti, kar Bog zapo-veduje, vse pa opustiti, kar Bog prepoveduje. Notranj dar je Boga v duhu in resnici moliti, v Boga upati, njega čez vse, in svojega bližnjega ko sebe ljubiti, svojih grehov se skesati; vsako dobro delo in spolnenje Božje postave je že daritev, kakor pravi sveto pismo: „Darujte darove pravice in zaupajte v Gospoda.“ (Ps. 4, 6.) „Daruj Bogu hvalno daritev.“ (Ps. 49, 14.) „Dar Bogu je prežaljen duh; poter-tega in ponižanega serca, o Bog! ne boš zaničeval.“ (Ps. 50, 19.) „Zveličavna daritev je, gledati na zapovedi (in od vse hudobije odstopiti).“ (Sir. 35, 2.)

Zunanj ali viden splošen dar so vsa zunanja dobra dela, ki jih kdo stori iz tega konca, da bi z njimi Boga počastil, in se z Bogom sklenil. „Vsako dobro delo,“ pravi sveti Avguštin, „ki ga iz tega konca storimo, da bi se z Bogom v sveto družbo sklenili, in v njem ostali, je resničen dar, ker se nanaša na cilj in konec vsega dobrega, na Boga, kar nas more zveličati.“ (De civ. Dei lib. 10, 1, 6.)

Kadar se tedaj v molitvi pred Bogom ponižaš, se Bogu vsega podariš, svojo voljo Božji volji popolnoma podveržeš, prinašaš Bogu notranj ali duhoven dar. Kadar pa svoje telo krotiš z zderžanjem, svoje telesne počutke mertvuješ z zatajevanjem, in vse to delaš zavoljo Boga, mu daruješ zu-nanj dar, „ker daješ svoje ude Bogu kakor orožje pravičnosti.“ (Rimlj. 6, 13.) Kadar krotiš hudo poželenje svojega mesa, spačena nagnenja svoje duše, in se odpoveš kateremu koli posvetnem veselju zavoljo Boga, mu daruješ dar.

Take darove daruj Bogu vsaki dan; brez takih darov vse druge daritve nimajo nobene cene, in ne dopadejo Bogu. Take darove zamoreš tudi vsaki čas Bogu darovati, ker zamoreš vsaki trenutek Boga ljubiti, kaj dobrega zavoljo

Boga misliti, govoriti in delati. Prizadevaj si torej, moj kristjan! Bogu najvišemu take, Njemu dopadljive darove darovati. Kakor bodeš ti Njega s tem poveličeval, bo tudi On tebi povračal z neizrekljivim zveličanjem.

Šesta nedelja po binkoštih.

V v o d sv. meše je klicanje duše, ktera zaupa v mo-gočno brambo dobrotljivega Boga: „Gospod je moč svojega ljudstva, in varh blagosti svojega Maziljenega. Pomagaj, Gospod! svojemu ljudstvu, in blagoslovi svoj delež; ter jih vladaj in poveličuj vekomaj.“

„V te, Gospod, kličem, moj Bog! ne molči od mene; da kje, ako molčiš od mene, ne bom enak njim, ki gredo v jamo.“ (Ps. 27.)

C e r k v e n a m o l i t e v. O Bog vseh čednosti, od katerega je vse, kar je v resnici dobro, vsadi v naša serca ljubezen do Tvojega imena, in pomnoži v nas pobožnost, da rediš, kar je dobrega, in kar si izredil, s sveto skerbljivostjo varuješ; po Gospodu našem.

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Rimljanov 6, 3—11.

Bratje! kterikoli smo kerščeni v Kristusu Jezusu, smo v njegovi smerti kerščeni. Pokopani smo namreč ž njim po kerstu v smert, da, kakor je Kristus vstal od mertvih po veličastvu Očetovem, tako tudi mi v novem življenji hodimo. Zakaj ako smo (ž njim) vsajeni v podobnost njegove smerti, bomo tudi v podobnost njegovega vstajenja. Ker to vemo, da je bil naš stari človek ž njim vred križan, da bi se razdjaló teló greha, in da bi več ne služili grehu. Kdor je namreč umerl, je opravičen od greha. Ako smo pa umerli s Kristusom, verujemo,

da bomo tudi živeli s Kristusom vred; ker vemo, da Kristus, ko je vstal od mrtvih, več ne umerje; smert več ne bo čez njega gospodovala. Zakaj da je umerl grehu, je enkrat umerl; da pa živi, živi Bogu. Tako mislite tudi vi, da ste namreč grehu odmerli, živite pa Bogu v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

R a z l a g a. Sv. apostelj uči: Po svetem kerstu smo vsajeni v Jezusa Kristusa, kakor mladike v drevo; zakaj po svetem kerstu smo otroci Božji, bratje Jezusa Kristusa, udje njegovega skrivnega telesa. Ravno za tega voljo se mora nad nami vse zgoditi, kar se je nad njim zgodilo. Kakor je on greh končal v svoji spravi smerti, tako moramo tudi mi po duhovni smerti grehu odmirati, svojo počutno požljivost vsmertovati. Kakor je Kristus umerl, pokopan bil, in vstal v Božji moči, tako moramo tudi mi z premaganjem samega sebe svoje grehe pokopati in k novemu življenju vstati. Svoje dni so pri kerščenjanju vsega človeka v vodo vtopljali in spet iz vode vzdigovali, to je bila prav očitna podoba duhovne smerti in pa vstajenja k novemu življenju. — Kakor se je Kristus dal v križanje, in je s tem zadostoval za naše grehe, moramo tudi mi križati svoje grešno telo t. j. svojo grešno požljivost moramo z mertvenjem križati, umorjevati in pokopati, da ne služimo več grehu. Kakor Kristus, ko je vstal, več ne umerje, ampak Bogu t. j. v Božji časti in za Božjo čast živi, tako naj tudi mi, kadar vstanemo iz greha k novemu življenju v gnadi Božji živimo s pomočjo gnade Jezusa Kristusa le za Boga in Božjo čast.

Z d i h l j e j. O Gospod Jezus! jaz zaupam, da sem po zasluženju Tvojega britkega terpljenja od smerti greha vstal; dodeli mi gnado, da, kakor ti več ne umerješ, temuč Bogu živiš, tudi moja

duša več z grehom ne umerje, temuč po Tvojem nauku le Bogu živi.

Evangelje sv. Marka 8, 1—9.

Tisti čas, ko je bilo veliko ljudstva pri Jezusu, in niso imeli kaj jesti, je poklical Jezus svoje učence in jim reče: Množica se mi smili! ker glejte! tri dni so že pri meni, in nimajo kaj jesti. In ako jih lačne spustim na njih dom, bodo omagali na poti; nekaj namreč jih je od daleč prišlo. In njegovi učenci so mu odgovorili: Kako jih bo kdo mogel tukaj v puščavi nasititi s kruhom? In jih je vprašal: Koliko imate kruhov? Oni so rekli: Sedem. In je ukazal množici sestiti po tleh. In je vzel sedmere kruhe, in se zahvalil, ter razlomil in dal svojim učencem, da bi pred (nje) položili, in so položili pred množico. In so imeli nekaj ribic, in jih je blagoslovil in ukazal pred (nje) položiti. In so jedli in se nasitili; in so pobrali ostanke koscev, sedem jербasov. Njih pa, kateri so jedli, je bilo okoli štiri tавžent. In jih je spustil.

Zakaj pravi Kristus: „Množica se mi smili?“

Jezus tako govori, da razodeva svoje usmiljenje in dobrotljivost do ljudi. Kako ljubeznjivo skerbi Gospod za telesne potrebe svojih, da rajši čudež stori, kakor da bi jih lačne spustil! Koliko več je poskerbel in še skerbi za njihove dušne potrebe!

Poterdil je pa s tém tudi resnico svojih besed, ki jih je o drugi priliki govoril: „Iščite najpopred Božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo priverženo.“ (Mat. 6, 33.) Nobeden iz te množice ni skerbel za živež, nobeden ni Jezusa kruha prosil, in vendar je za vse poskerbel.

Zakaj je Jezus rekel: „Že tri dni so pri meni?“

Iz teh besed razvidimo, da Bog števa dni in ure, ki

jih posvečujemo njegovi službi, in jih nam obilno plačuje. (Hebr. 11.) Najmanjšega dobrega dela, še kozarca merzle vode, ki se ponudi žejnemu iz ljubezni do Boga, On ne pusti brez plačila. (Mat. 10, 42.) Kakor je Jezus sedmere kruhe in nekaj ribic najpred blagoslovil in se zahvalil, skerbimo tudi mi, da pred jedjo in po jedi svojo molitev pobožno opravljamo. — Množica se je vsedla po tléh in je čakala, da so aposteljni kosce pred nje položili. Tudi ti čakaj pri jedi, da versta pride na te. — Ostanke so pobrali; tudi mi spoštujmo darove Božje, jedi in pijače; ne zametujmo jih prevzetno, zmerno jih uživljajmo!

Od blagoslovil ali žegnovanj v katoliški cerkvi.

„In jih je blagoslovil.“ (Mark. 8, 7.)

Ko je vsegamogočni Bog stvarjal svet, je pogledal delo vsakterega dneva, in je videl, da je dobro. Torej vse stvari so bile po stvarjenji dobre in popolne. Ko je pa šesti dan vstvaril človeka po svoji podobi, moža in ženo, ju je blagoslovil in je rekel: „Množita se, in polnita zemljo . . . gospodujta čez ribe v morji in ptice pod nebom, in čez vse živali, ki se gibljejo po zemlji.“ (I. Mojz. 1.) „Po volji Stvarnikovi bi bil človek gospodovalec vsem stvarém na zemlji, in vse stvari njemu podložne in služne; in vse, kar je bil Bog naredil, je bilo prav dobro.“ (I. Mojz. 1, 31.)

Toda po grehu prvih starišev se je mnogo, mnogo na zlo spremenilo. Precej ko je človek svojemu Bogu pokorščino odrekel, so se tudi stvari spuntale zoper njega, živali mu niso več bile služne, zemlja mu je ternje in osat rodila, nektera zelišča so svojo zdravilno moč v strup premenila in zemlja je bila prekleta v njegovem delu, satanu je bila dana oblast do tega, kar zemlja rodi in na nji živi, celo do človeka. Bil je to nasledek in kazen prvega greha. (I. Mojz. 3, 17.)

Bog pa ni hotel, da bi človek in zemlja vedno v tem žalostnem stanu ostala; Jezus Kristus je prišel, je človeka in natoro prekletstva rešil s svojo smertjo na križu. Hudič nima več tolike oblasti do človeka in natore, on ni več gospodovalec sveta, pa vendar mu je ostalo še veliko moči, s katero zamore škodovati človeku in stvarém Božjim na zemlji. Apóstelj Pavl govori o hudobnih duhovih v podnebj, (Efež, 6, 12.) zoper ktere se nam je vojskovati, in nas svari pred hudičem, „ki hodi kakor rjoveč lev okoli, in

išče, koga bi požerl.“ (I. Peter 5, 8.) S prepovedanim sadom je hudič človeka v raji prekanil in zapeljal; te zvi-jače se še dan današnji tem ložej poslužuje, ker je človekova volja po grehu k hudemu in v zemeljsko bolj naklonjena, kakor k dobremu in do nebeških reči. S stvarjenimi reči satan človeka zapeljuje, da bi ga z grehom v svojo oblast dobil. Vsa skerb naše matere, katoliške cerkve, tje meri, da bi človeka in stvari otela vpljivo in oblasti hudičevi, in odrešenje Jezusovo prilastovala človeku in celi natori, „zakaj stvar željno čaka razodenja Božjih otrok.“ (Rimlj. 8, 19.) To se godi pred vsem drugim pri svetem kerstu, po katerem se človeku odpusti izvirni ali podedovani greh, in se kakor nova stvar v Kristusu prerodi. Cerkvi pa je z oblastjo „vezati in razvezati“, dan še drug pripomoček, s katerim stvari otima vpljivo hudičevemu, jih dela človeku koristne in tečne za dušni in telesni blagor, ali pa jih naravnost v Božjo službo odločuje; ta pripomoček so blagoslovila ali žegnovanja. Cerkev se ravna po tem, kar se je učila od Kristusa in njegovih aposteljnov, kajti tudi „Kristus je objemal otroke, in roke na nje pokladal, in jih blagoslavljal;“ (Mark. 10, 16.) „blagoslovil je kruhe in ribice in ž njimi nasitoval tisučere; pri zadnji večerji je vzel kruh in ga je posvetil, in je vzel kelih, in je zahvalil;“ (Mat. 26, 26—27.) „učenca v Emavzu sta Jezusa spoznala, ko je vzel kruh in ga je posvetil;“ (Luk. 24, 30—31) „preden je v nebo odšel, je svoje učence blagoslovil.“ (Luk. 24, 51.) Svojim učencem je Jezus naročil: „kadar v hišo pridete, jo pozdravite, rekoč: Mir bodi ti hiši!“ (Mat. 10, 12.) in sv. Pavl pravi: „Vsaka stvar Božja je dobra, in nič se ne sme zavreči . . . posvečena je namreč po besedi Božji in po molitvi“ (I. Tim. 4, 4, 5.).

Že v sv. pismu stare zaveze najdemo blagoslovila; vse, karkoli je bilo odmenjeno Božji službi, se je moralo posvetiti ali blagosloviti. (II. Mojz. 29, 36. 30, 25. 40, 9.) (III. Mojz. 8.) Koliko več se spodobi, da se blagoslavljaajo osebe in reči, odločene Božji službi nove zaveze, kateri je bila Božja služba stare zaveze le senca in predpoda. Sveti očetje in zgodbe sv. cerkve nam pričajo, da so bile v njej blagoslovila ali žegnovanja od nekdaj v navadi. Treba je razločevati: posvečevanja in blagoslove.

Posvečevanja se godijo z molitvijo in z maziljenjem s sv. oljem, in ta navadno le škofje opravljajo. Posvečevanje je vsako cerkveno opravilo, s katerim sv. cerkev osebi kako

čast ali cerkveno službo podeli, ali pa kakošno reč v Božjo službo odloči; n. pr.: posvečenje cerkve, zvonov, mešnikov, kelhov in paten.

Blagoslavljanja (žegnovanja) so prošnje ali molitve z znamenjem sv. križa, s katerimi se osebe ali reči Bogu in Božji službi posvečujejo ali odločijo, ali pa se od Boga prosi, naj rečem podeli svojo pomoč ali jim skaže svojo milost; blagoslavlja se ljudje, živina, sadeži, polja, hiše, ladje itd.

Kakošno moč imajo žegni ali blagoslovila?

Tú gre razločiti osebna in rečna blagoslovila, t. j. blagoslavljanja oseb ali reči. Blagoslavlja se osebe v ta namen, 1. da bi bile ovarovane proti vpljivu hudega duha; 2. da se duša ovaruje njegovih skušnjav in zmotnjav; 3. da se življenje in blago človekovo ovaruje zoper njegovo škodljivo hudobnost; 4. da se manjši grehi in kazni odpusté, hudo poželenje pa ložej zatira; 5. da se ozdravljajo od bolezni, dušnih in telesnih nadlog, bođi si natornih ali nadnatornih; 6. da se ves človek in kar ga obdaja, blagoslovi; 7. da se človeku pridobi gnada, ki ga budi ali k pokori priganja in 8. da se človek vdeleži cerkvenih priprošenj.

Reči se blagoslavlja: 1. da hudič do njih ne bi imel moči, in bi ne mogel ž njimi nam škodovati ali nas v greh napeljati; 2. da bi se po njih vdeležili Božjega blagoslova, in 3. da bi nam bile v brambo zoper hudega duha in v pomoč za naše zveličanje.

Od kod imajo blagoslovila svojo moč?

Cerkvena blagoslovila imajo svojo moč iz neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa, in po molitvi svete matere katališke cerkve. Zatorej cerkev pri blagoslovih, ktera deli, vselej prosi, naj bi Bog osebe in reči blagoslovil in posvetil zavoljo neskončnega zasluženja svojega edinorojenega Sina, in zavolj priprošenj svetnikov in izvoljencev Božjih, ter naj bi njih raba nam koristila na duši in na telesu. Same na sebi blagoslovljene reči nimajo moči, kakor jo imajo sv. zakramenti; ker je pa cerkev živo telo Kristusovo in vselej le v tistem namenu prosi, v katerem je Kristus svojega Očeta prosil, dobivajo blagoslovljene roči vselej tisto moč, ktero jim cerkev nakloniti želi. Toda človek po njih ne

dobiva vselej tisto pomoč, ktero si prosi ali želi; ampak vse je na tem ležeče, ali je je vreden, ali ima pravo zaupanje, dober namen in ali mu je to, kar po blagoslovljenih rečeh dobiti želi, tudi koristno.

Če tedaj blagoslovila nam ne pomagajo vselej, jih vendar ne zametujmo, temuč Božji modrosti prepuščajmo, ktera najbolj ve, kaj nam služi v zveličanje. Ne zaupajmo prederzno v moč blagoslovljenih reči, s tem bi le overe delali. Blagoslovila naj nam so le pripomoček, da skerbimo za dušni in telesni blagor. Nekaj dobrega po njih vselej dosežemo, ker se ž njimi ložej ubranimo in ovarujemo hudičevega zalezovanja. Blagoslovljenih reči prodajati ne smemo.

Čemu se blagoslavljata sol in voda?

To se razvidi iz molitev, ki jih duhoven pri blagoslavljanji moli. V imenu cerkve nad vodo moli: naj bi Bog to vodo z nebeško močjo napolnil, da bi od njih, ki se bodo ž njo kropili, odvernili vse hudičevo zalezovanje in telesne betežnosti, njih duše pa očistil in z gnadami napolnil, ter rečem, ki bodo ž njo pokropljene, odvzel vse, kar bi človeku utegnilo škodovati; nad soljo pa, naj bi jo posvetil in blagoslovil, da bi vsem, ki jo rabijo, služila v blagor na duši in na telesu.

Zakaj se verno ljudstvo ob nedeljah pred službo Božjo z blagoslovljeno vodo poškropi?

Preden se ob nedeljah začne slovesna služba Božja, stopi mešnik k sveti meši pripravljen brez plašča ali pa s plajšem pred altar, vzame škropilnik, ga omoči z blagoslovljeno vodo in zapoje: „Asperges me.“ Potem poškropi stopnice altarja trikrat in še sam sebe, oberne se in gre po cerkvi škropé ljudstvo na desno in na levo; med tem se na koro poje antifona: Asperges me, on pa moli psalm: Miserere. Ob nedeljah po veliki noči pa zapoje mešnik: Vidi aquam; in tudi drugi psalm med škropljenjem moli.

Najpred se poškropi altar, da verni vidijo in spoznajo, s kakšnim spoštovanjem je treba priti k Božji službi. Žegnana voda, ktera na nje pada, jih živo opominja, naj bi le s čistim srcem hodili k presveti daritvi. Ta lepi obred se samo ob nedeljah opravlja, ljudstvo pa stoji sveti

blagoslov prejema, ker nas vsaka nedelja spominja vstajenja Kristusovega, in sv. kersta, po katerem smo vstali k novemu življenju v gnadi Božji. Kdor pa nima čistega serca, naj se podviza očistiti svoje serce s sveto pokoro, in na verne padajoče kapljice blagoslovljene vode jih opominjajo solz, s katerimi naj bi očistili in omili svoja grešna serca. Ravno v ta namen moli mešnik spokorni psalm: Miserere. Antifona: Vidi aquam, je sprejeta iz preroka Ecehiela (47. 1.) Videl sem vodo teči na desno stran tempeljna i. t. d. in (ps. 147, 1.) „Aleluja! Slavite Gospoda, ker je dober, ker vekomaj terpi njegova milost.“ Antifona in psalm nas spominjata kerstne vode, po kateri smo bili grehov očiščeni in je prav za prav zahvala za prejeto gnado svetega kersta, kateri se je prejšnje dni le pred veliko nočjo in pred binkošti slovesno delil.

Kako moramo rabiti posvečene ali blagoslovljene reči?

1. S posvečenimi in blagoslovljenimi rečmi moramo vselej spoštljivo in pobožno ravnati. Kdor ž njimi nespodobno dela, Bogu samemu nečast dela. Nečast, ki se takim stvarém stori, se imenuje oskrunjenje, in je velik greh.

2. Sveta blagoslovila moramo rabiti z dobrim namenom, in vdani v voljo Božjo. Nikdar ne mislimo, da bomo s tem že vseh nesreč ovarovani, ali že s tem zveličani, če le blagoslovljene reči seboj nosimo, ali jih damo blagoslavljati. Pervi namen naj nam vselej bo, da bi Boga ložej častili, in za zveličanje svojih duš bolj skerbili. Blagoslovila pa nam nič ne bodo koristila, če se sami nič ne potrudimo za svoje zveličanje, in ne vojskujemo zoper sovražnike svojih duš.

Sedma nedelja po binkoštih.

Vvod današnje sv. meše nas vabi, naj hvalimo Boga, ker začne z besedami: „Pokajte z rokami, vsi narodi! ukajte Bogu z veselim glasom!

Zakaj Gospod Najviši je strašen; velik kralj čez vso zemljo.“ (ps. 46, 2—3.) Čast bodi Bogu...

Cerkvena molitev. O Bog, čegar previdnost se v svojih naredbah nikdar ne zmoti, ponižno Te

prosimo, odverni od nas vse, kar nam škoduje, in dodeli vse, kar nam koristi; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov
6, 19—23.

Bratje! po človeško govorim, zavoljo slabosti vašega mesa: Kakor ste namreč dali svoje ude služiti nečistosti in krivici v hudobijo, tako dajte zdaj svoje ude služiti pravici v posvečenje. Zakaj ko ste bili sužnji greha, ste bili prosti pravičnosti. Kakošen sad ste tedaj takrat imeli v tem, česar se zdaj sramujete? Konec tega namreč je smert. Zdaj pa, ko ste prosti od greha, sužnji pa postali Bogu, imate svoj sad, posvečenje, konec pa večno življenje. Zakaj plačilo za greh je smert; gnada Božja pa je večno življenje v Kristusu Jezusu Gospodu našem.

R a z l a g a. Sv. apostelj Pavl nas v tem berilu opominja, naj bi se odpovedali grehu, ki dušo mori, in naj bi s pobožnim življenjem služili Bogu, da bi se vdeležili večnega življenja.

Pisal je sv. apostelj namreč Rimljanom, ki so bili sicer že kerščeni, pa še slabi v dobrem, in jih je opominjal, naj bi za posvečenje svojih duš le toliko storili, kolikor so prej si prizadevali jih pogubovati. S tem pa ne terja več, kakor človeška slabost premore; in gotovo bi bil marsikteri pravičen, če bi za nebesa le tolikanj storil, kolikor je delal ali še dela za greh in pekel. Potem vpraša Rimljane: „Kaj ste tedaj imeli v tem, česar se zdaj sramujete? Ali kaj nam donáša greh? Greh nam donáša dušno smert in večno pogubljenje. Zakaj smertni greh nas loči od Boga, pokvari Božjo podobo v nas, nam vzame dušni mir, nas oropa vsega za sluzenja, Božje milosti in svetih nebes; torej „plačilo za greh je smert.“ S pobožnim življenjem služimo Bogu, se posvetimo in zaslužimo večno življenje. —

O kristjan! vprašaj se tudi ti sam večkrat: Kaj imam od tega, da sem pohotno živel, poželjivosti stregel? Nič drugega, kakor nepokojno vest, sramoto in težki dolg na svoji duši. Grešno veselje se skadi, kakor dim, le saje in gerdoba ostanejo, in pravica Božja me čaka. O Bog! dodeli mi gnado, da se prav spokorim!

Evangelje sv. Matevža 7, 15—21.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi! Po njih sadu jih bote spoznali. Ali se bere grozdje s ternja, ali fige z osata? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad; malopridno drevo pa rodi malopriden sad. Dobro drevo ne more malopridnega sadu roditi, tudi ne malopridno drevo roditi dobrega sadu. Vsako drevo, katero ne stori dobrega sadu, bo posekano in v ogenj verženo. Tedaj iz njih sadu jih bote spoznali. Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod! Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak, kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.

Kdo so ti lažnjivi preroki?

1. Tisti zapeljivci, ki poštenost hlinijo, nedolžne, priproste duše, kakor znajo in morejo, od pravega pota in čednosti odvrtaajo in v nesramnost in pregrehe napeljujejo. V ovčjih oblačilih pridejo, da priprostih duš ne splašijo; zato govorijo le od Božje ljubezni, ki človeka ne bo tako lahko pogubila, ali od Božjega usmiljenja, ki slabemu človeku njegove slabosti in pregrehe tako rad odpušča in pregleda.

S tem jemljejo nedolžnim dušam strah Božji in sramožljivost, da jih potem tém ložeje v pogubljenje pripravijo. Varujmo se teh hinavcev, ker imajo zunaj sicer ovčja oblačila in med na jeziku, v sercu pa gadovi ali modrasovi strup nosijo in zakrivajo!

2. Krivoverci in vsi tisti, ki učijo in razširjajo krive, pogubljive nauke, ki so pravi Kristusovi veri nasproti. Tudi ti pridejo v ovčjih oblačilih, hlinijo gorečnost za pravo vero, skerb in ljubezen za omiko, srečo in pravo čednost, pa vendar le pravo vero podkopujejo, duše na dvombe in v pomote pripravljajo, in jim zadnjič vso vero pa tudi ves notranji mir v srcih zadušijo. — Ne poslušajte jih, niti takrat, kadar k vam govorijo v kerčmah ali ob shodih, niti tedaj, kadar se v hišo prinašajo ali ponujajo taki časniki ali take bukve, v katerih se zabavlja zoper Kristusovo vero in cerkev!

S temi lažnjivimi preroki v zvezi so tri najhujši sovražniki naših duš in našega zveličanja a) svet; b) meso; c) hudič. Svet obeta čast in bogastvo, plačuje pa s sramoto in zaničevanjem. Meso zbujajo želje po mesnih sladnostih, ktere pa zapuščajo pekočo vest in bolešno truplo. Hudič pa zabljuje človeka v prederzno zaupanje v Božjo milost, in stori, da nespokorjen umerje in ostri pravici Božji zapade.

Na čem se dajo spoznati lažnjivi preroki?

Lažnjivi preroki se dajo spoznati po njegovih delih; tako uči Jezus sam: „Po njih sadu jih bote spoznali;“ zakaj „malopridno drevo rodi malopriden sad.“

Naj svetu še tako skerbno zakrivajo svoje življenje in svoja dela, prej ali slej pridejo na beli dan in njih hinavščina se odkrije. Njihova dela pa popisuje sv. apostelj: „Dela mesa pa so znana, in té so: kurbanje, nečistost, nesramnost, malikovanje, zavdajanje, sovraštva, zdražbe, jeza, nevošljivost, uboji, pijančevanje, požrešnost in kar je temu enakega.“ (Gal. 5, 19—21.) Drugi malopriden sad, po katerem se dajo spoznati lažnjivi preroki, so njih krivi zapeljivi nauki, s katerimi Božji red sprevačajo, in ljudi gonijo v časne nadloge in večno pogubo.

Ktere ljudi še moremo prištevati lažnjivim prerokom?

1. Z lažnjivimi preroki se pajdašijo tisti sleparji, kateri priproste ljudi napravljajo, da verujejo v vraže in copernijo. Žalibog, da je takih sleparjev še toliko po svetu!

2. Ž njimi hodijo zlobni podpihovalci in puntarji, ki

šuntajo posle zoper gospodarje, oslepljeno in zapeljano ljudstvo zoper duhovsko in deželno gosposko. Kadar se punt vname, se poskrijejo; nedolžni morajo za nje kervaveti, oni si pa čisti dobiček prilastujejo. Tém bahačem, ki imajo vselej polna usta sladkih besed in zlatih obljub, ne dajte se zapeljati; s Kristusom vam ključem: Varujte se lažnjivih prerokov!

Zakaj pravi Kristus: „Vsako drevo, katero ne stori dobrega sadú, bo posekano in v ogenj verženo?“

Kristus nas s tém uči: da bo hudoben človek, če se ne spokori, kakor malovredno drevo posekan in v ogenj veržen; posekala ga bo pa smert. Da se bo kdo pogubil, je že zadosti, da nič dobrega ni storil. Zato pristavlja Jezus še te le besede: „Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak, kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih,“ t. j. ki svojega stanú dolžnosti spolnuje in dobra dela stori po volji nebeškega Očeta. — Tako malovredno drevo je vsaka duša, ki nima na sebi čednost niti zaslužnja za večnost. Kako je s tvojo dušo, kristjan? Že leta stojiš, kakor žlahtno drevo na Božjem vertiču, kje je tvoj sad?

Poboljšajmo se in prizadevajmo se, da bomo tudi mi donašali sad dobrih del!

Nauk od dobrih del.

Kaj je dobro delo?

Dobro delo je vsako delo, katero je Bogu prijetno, dopadljivo in kristjanu zaslužljivo za večno življenje; tedaj vsako delo, katero storimo iz ljubezni do Boga, ki je po volji Božji, in nam služi v večno življenje, je dobro delo.

Ktera so najimennitniša dobra dela?

Najimennitniša dobra dela so: moliti, postiti se in vbo-gajme dajati. Pri besedi: moliti, si tukaj mislimo vsa pobožna djanja, ki so Bogu in svetnikom v čast. Pri besedi: postiti se, si ne mislimo le pri jedi in pijači pri-tergovati si, ampak svoja pregrešna nagnjenja berzdati, pri-puščenega veselja zderžati se in sploh vsa spokorna dela,

vse nadloge in težave, ki jih v voljo Božjo vdani prenašamo. V bogajme dajati pomeni vsa telesna in dušna dobra dela usmiljenja.

Ktera so telesna dela usmiljenja?

Telesna dobra dela usmiljenja so: 1. lačne nasitovati; 2. žejne napajati; 3. popotnike sprejemati; 4. nage oblačiti; 5. bolnike obiskovati; 6. jetnike reševati; 7. merliče pokopovati.

Ktera so dušna dobra dela usmiljenja?

Duhovna dobra dela usmiljenja so tista, ktera se storé za zveličanje neumerjočih duš, kakor: 1. grešnike svaričiti; 2. nevedne učiti; 3. jim prav svetovati, kteri dvomijo; 4. žalostne tolažiti; 5. krivico voljno terpeti; 6. jim iz serca odpuščati, kteri nas žalijo; 7. za žive in mertve Boga prositi.

Ali je mogoče se zveličati tudi brez dobrih del?

Brez dobrih del se nihče ne more zveličati. Jasna in razločna je beseda Kristusova: „Vsako drevo, ktero ne stori dobrega sadú, bo posekano in v ogenj verženo.“ In uni hlapec, od kterega nam evangelje pove, (Mat. 25, 25.) da svojega talenta ni zapravlil, temuč da ga le ni porabil in ga je v zemljo zakopal, je bil že zavoljo tega pahnjén v zunanjo temo. Zeló se motijo oni, ki upajo v nebesa priti, če le nič hudega ne storijo. To zmotó krepko zavrača sv. Krizostom, ko pravi: Če bi imel hlapca, ki sicer ne ropa, ni požrešnež, tudi ne pijanec, pa bi vedno doma lenaril in vse zanemarjal, za kar si ga najel, ali ne boš ga stepel in od hiše pognal? Ali ni že to dosti hudo, da se ne stori, kar terja dolžnost? . . . Ravno tako kristjan že hudo dela, če nič hudobnega, pa tudi nič dobrega stori. On zgubi večno plačilo v nebesih, ktero se plačuje le za storjeno dobro delo. Kdor pa ni delal, tudi plačila nema pričakovati.

Zdihljej. Varuj me, o Gospod! lažnjivih prerokov, krivovercev in zapeljivcev, in dodeli mi gnado, da bom po nauku svetega Pavla, rodo-

viten dobrih del; vnami moje serce, da svojo vero zaljšam z dobrimi deli, in tako spolnujem voljo nebeškega Očeta, sebi pa zaslužim sveta nebesa.

Osma nedelja po binkoštih.

Vvod svete meše se glasi: „Sprejeli smo, o Bog! tvoje usmiljenje v sredi tvojega tempeljna. Kakor tvoje ime, o Bog! tako je tudi tvoja slava do pokrajin zemlje; pravice polna je desnica tvoja.“

„Velik je Gospod, in vse hvale vreden v mestu našega Boga, na svoji sveti gori.“ (ps. 47.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Podeli nam, prosimo, Gospod! dobrega duha, naj bi vselej le to mislili, kar je dobro in delali, kar je prav, da bi mi, ki ne moremo biti brez Tebe, zamogli po Tebi, — po Tvoji sveti volji živeti — po Gospodu našem . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov
8, 12—17.

Bratje! nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli. Zakaj, ako bote po mesu živeli, bote umerli; ako bote pa dela mesa z duhom zamorjevali, bote živeli. Kteri koli namreč so po Duhu Božjem gnani, ti so otroci Božji. Saj niste prejeli duha sužnosti spet v strah, ampak prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: Aba, Oče! Duh sam namreč daje pričevanje našemu duhu, da smo otroci Božji; ako pa otroci, tudi deleži; deleži sicer Božji, sodeleži pa Kristusovi.

R a z l a g a. V človeku si vedno nasprotujeta meso

in duh, pa le eden sme gospodariti, to je duh, ker je imenitnejši. Zato opominja sv. apostelj: „Bratje! nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli“ ali tako ravnali, kakor pregrešno meso poželuje. Kdor svojim mesnim željam ustreza, na duši umerje. „Dela mesa so: kurbanje, nečistost, nesramnost, razuzdanost...“ (Gal. 15, 19.) Kdor taka dela doprinaša, ni gnan od Božjega Duha, ni otrok, niti delež Božji in večna smert ga čaka. Kdor svoje meso mertvuje in svoje hudo poželjenje zatira z molitvijo, s postom, z miloščino, . . . tega vodi Duh Božji; tá ga napolnuje z upanjem v Boga, da po otroško zaupljivo k njemu kliče: Aba, Oče! Veselo je prepričan, da je otrok Božji in deležnik nebeskega kraljestva.

Pogubljeni bodo v peklu vekomaj terpeli, ker so po mesu, ne po duhu živeli. Zveličani se bodo v nebesih vekomaj veselili, ker so premagovali svoje hudo poželjenje.

Zdihljej. Poterdi me, o Gospod, da ne živim po mesu in večno umerjem, temuč da se mesnemu poželjenju zoperstavljam in vekomaj živim!

Evangelje sv. Lukeža 16, 1—9.

Tisti čas je Jezus svojim učencem to priliko govoril: Bil je neki bogat človek, kateri je imel hišnika, in te je bil obdolžen pred njim, kakor da bi bil zapravljaval njegovo premoženje. In ga je poklical, in mu je rekel: Kaj to slišim od tebe? Daj odgovor od svojega hiševanja; zakaj posihmal ne boš mogel več gospodariti. Hišnik pa je sam pri sebi rekel: Kaj bom storil, ko mi moj gospod odvzame hiševanje? Kopati ne morem, vbogajme prositi se sramujem. Vem, kaj bom storil, da me, kadar sem odstavljen od hiševanja, vzamejo v

svoje hiše. Tedaj je poklical vse dolžnike svojega gospoda in je rekel prvemu: Koliko si dolžen mojemu gospodu? On pa je rekel: Sto čebrov olja. In mu je rekel: Vzemí svoje pismo, vsedi se hitro, in zapiši petdeset. Potlej je rekel drugemu: Ti pa, koliko si dolžen? On pa je rekel: Sto starjev pšenice. In mu reče: Vzemí svoje pismo, in zapiši osemdeset. In gospod je hvalil krivičnega hišnika, da je bil modro storil; zakaj otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu, kakor otroci luči. In jaz vam povem: Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom, da vas, kadar obnemagate, vzamejo v večna prebivališča.

Kdo je bogati mož in njegov hišnik?

Bogati mož je Gospod Bog, njegov hišnik pa je človek. Veliko darov dušnih in telesnih, in veliko gnad in časnih dobrot Bog človeku zročuje in zaupa, pa ne v last, temuč naj ž njimi dobro hišuje Bogu na čast, sebi in bližnjemu pa v zveličanje. Dal mu je um, da bi Boga spoznaval, in voljo, da bi Boga ljubil, in spomin, naj bi Božjih dobrot nikdar ne pozabil. Bog človeka pokliče k sveti veri, ga navdihuje, razsvetljuje in nagibuje k dobrim delom in čednostim. Od Boga ima zdravje in telesne moči, živež, premoženje, mnogo veselja in blagih občutkov. Za vse te darove, gnade in dobrote bomo o svojem času Bogu odgovor dajali, ali smo jih rabili, vživali in ž njimi hiševali po volji Božji. Gorje nam, ako jih zlorabimo in v greh obračamo, namesto da bi jih obračali v čast Božjo, samim sebi in bližnjim v greh in pogubo!

Kaj hoče Jezus s to priliko?

Podučiti nas hoče, kako naj se časno blago in premoženje po Božji volji najbolje obrača. Jezus nam svetuje, naj porabimo časno premoženje posebno za dela keršanskega usmiljenja, ker s tem si pridobivamo prijateljev za čas sile in potrebe: „Kdor se ubozega usmili, na obresti posodi Gospodu; in mu bo povernil.“ (Preg. 19, 17.)

Kdo so ti prijatelji, ki si jih z miloščino pridobimo?

Razun ubozih, katerim pomagamo, nam bo prijatelj Kristus sam, ki sodnji den poreče: „Karkoli ste storili kteremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) Roke ubožčeka so Kristusove roke. Po ubožčekovih rokah pošiljamo svoje blago v nebesa, kjer ga bomo po smerti zopet našli, ker molitev ubozih in svetnikov, ktere si s tem prijatelje storimo, bo Boga primorala, da nam bo podelil gnado srečne smerti. Torej, kdor vbo-gajme daje, bo tudi angelje in svetnike za predprošnike in prijatelje imel.

Zakaj hvali gospod svojega hišnika?

Sv. evangelje nam pove: „Gospod je hvalil krivičnega hišnika, da je bil modro storil;“ torej ni ga hvalil za- voljo krivičnega djanja, temuč zavoljo njegove previdnosti, da si je prijateljev priskerbel. Jezus pa je še dodal be- sede: „Otroci tega sveta so modrejši, kakor otroci luči v svojem rodu;“ to je, posvetni ljudje znajo bolj za pri- hodnjost skerbeti, si časti, blaga, veselja pridobivati, kakor veje otroci luči ali pobožni ljudje skerbeti za večnost in nebesa.

Zakaj se mamon ali bogastvo imenuje krivično?

1. Ker se čestokrat po krivici pridobiva in hrani;
2. ker jih mnogo h krivici napeljuje; 3. ker se večkrat krivično rabi in pregrešno zapravlja.

Zdihljej. Dodeli mi vendar svojo gnado, o moj pravični Bog in sodnik! da se na tem svetu blaga, ktereга mi podeluješ, tako poslužim, da si ž njim prijatelje pridobim, ki me bodo enkrat po moji smerti v večno veselje sprejeli.

Ne žali svojega bližnjega časti!

(„In ta je bil obdolžen.“ Luk. 16, 1.)

Hišnik, o katerem pove evangelje, je bil po zasluženji obdolžen, da je bil zapravljal gospodarjevo premoženje, ker

je bil res tudi krivičen hišnik. Mnogoteri pa pridejo ob čast in dobro ime po krivih tožbah in po hudobnih, obrekljivih jezikih. Kdor žali svojega bližnjega čast in dobro ime, se težko pregreši zoper ljubezen do Boga in bližnjega.

Kako se žali bližnjega čast in dobro ime?

1. Z obrekovanjem, ako se od bližnjega kaj hudega govori, kar res ni, ali vsaj popolnoma ni res; 2. z opravljanjem, ako se od bližnjega, naj bo živ ali mertev, greh, kateri se je bil res storil, pa ljudem še ni znan, iz slabega namena in brez potrebe razodene, naj se to že z besedo ali s pisanjem godi; 3. z natolcevanjem, ako se djanju in nehanju bližnjega brez pravega vzroka hudobni nameni podtikajo; 4. ako se dobra dela bližnjega tajijo ali njih zasluženje zmanjšuje; 5. pregrešijo se tudi tisti, kateri radi poslušajo ali ne zabranijo, kedar se govori zoper čast in dobro ime bližnjega.

Ali je žaljenje časti svojega bližnjega težek greh?

Kdor žali svojega bližnjega čast, se pregreši: 1. zoper poglavitno zapoved naše svete vere, namreč zoper ljubezen do Boga in bližnjega; zoper bližnjega, ker bi ga imel po volji Božji ljubiti, kakor samega sebe; zoper Boga, ki prepoveda v osmi zapovedi: Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega; 2. pregreši se zoper sedmo zapoved: ne kradi. Kdor čast in dobro ime bližnjega žali, mu krade več, kakor blago in premoženje, ker „dobro ime je boljši, kakor obilno bogastvo;“ (Preg. 22, 1.) 3. po satansko ravna; zato pravi sv. Krizostom: „Bežimo pred obrekovanjem, ker je satansk brezen poln njegove zvijačnosti;“ 4. obrekovanje je še posebno za tega del težek greh, ker se po njem storjena škoda težko ali nikdar ne popravi. Kakor se perje, ki se iz pernice izsuje, od vetra na vse strani raznese, in vsega pobrati nikoli ni mogoče, tako se nikdar ne da več popolnoma popraviti škoda, ki se je po obrekovanji, ali opravljanji in sploh po hudobnih jezikih storila bližnjemu na časti in dobrem imenu.

Kaj nam je storiti, ako smo koga na časti žalili?

1. Moramo ta greh resnično obžalovati, zgrevano se ga spovedati, in za naprej skerbno se varovati; 2. moramo škodo,

ki smo jo s tem grehom napravili, precej in kolikor premoremo, popraviti; pred vsem pa obrekovanje, laži in druge krive govore zoper bližnjega preklicati; 3. ker pa vse storjene škode in vsega žaljenja nikdar ne moremo popraviti, smo dolžni za tega, ktereга smo žalili, vsak dan moliti.

Ali se ne smejo nikdar pregreški bližnjega razodevati?

Nikdar iz tega namena, da bi se jim smejali, ali da bi drugim kratek čas delali ali njih radovednosti ustregali. Vendar nas veže večasih dolžnost, da ne smemo zamolčati pregreškov svojega bližnjega. Ako kdo vidi otroke ali podložne grešiti, katerih ne more ali ne sme kaznovati, je dolžen, jih naznaniti starišem in predpostavljenim, naj jih kaznujejo in grehe zabranijo. Kdor bi v takem primerljeji molčal, bi se vdeleževal ptujih grehov.

Ali je tudi greh poslušati obrekovalce in opravljalce?

Se ve da, ker se s poslušanjem obrekovalcem in opravljalcem priložnost daje, da še več govorijo in še huje grešijo. Zato pravi sv. Bernard: (lib. 2. de consid.) „Ne derznem se razsoditi, kaj je veči greh, obrekovati, ali obrekovanje poslušati. Obrekovalcu sedi hudič na jeziku, poslušalcu pa v ušesu.“ Obrekovalca ali zavračajmo, ali pa mu v stran idimo; če pa oboje ni mogoče, dajmo mu na znanje, da nam njegovo obrekovanje in djanje ni všeč: „Sever dež odžene, in temen obraz opravljeni jezik.“ (Preg. 25, 23.) Enako se obnašajmo pri nečistih govorih.

Kako se še more žaliti čast bližnjega?

Z zaničevanjem, zasramovanjem, zmerjanjem, očitovanjem in zasmehovanjem, ako se bližnjemu resnični ali izmišljeni pregreški ali pa slabosti vpričo drugih očitajo, da bi se na sramoto postavil; tudi s podpihovanjem, če se temu ali unemu natihoma pove, kaj je bližnji hudega od njega govoril in se dražbe in sovraštva napravljajo med ljudmi. „Preklet je podpihovalec in dvojezičnik; zakaj med veliko njih, ki v miru živé, napravi zmešnjave.“ (Sir. 28, 15.)

Kaj nam je pomisliti, da ne bomo drugih žalili na časti?

Premišljajmo: 1. velikost tega greha; 2. kako težavno je, da celo nemogoče, popraviti škodo, ki jo bližnjemu storimo; 3. hudo kazen, ktera čaka obrekovalce, ker oni, kakor roparji in preklinjevalci, Božjega kraljestva ne bodo posedli in sv. Duh v pregovorih (24, 21—22.) svari: „Ne družuj se z obrekovalci, zakaj njih poguba naglo pride.“

Z dihljej. Varuj me, o preljubeznjivi Jezus! da ne bom nikdar niti iz sovraštva, niti iz nevošljivosti svojega bližnjega žalil na časti, temuč da se tega greha vedno skerbno izogibam.

Tolažba, kadar smo žaljeni na časti.

Kadar nas hudobni jeziki žalijo na časti, tolažimo se s tem: Bog nam je ponižanje poslal ali dopustil, da se napuha in častiželjnosti znebimo, v poterpežljivosti pa vadimo.

Spominjajmo se, da se je svetim ljudem stare in nove zaveze ravno tako, če ne hujše godilo. Sramožljivi Jožef je bil v hiši Putifarjevi gerdega greha obdolžen in v ječo veržen. (I. Mojz. 39.) Krotkemu Davidu je Semei očital kervoločnost. (II. Kralj. 16.) Čisto Susano so tudi prešestva obdolžili in k smerti obsodili. (Dan. 13.)

Pomnimo dalej, kaj so vganjali z Jezusom, Svetim vseh svetih, kteremu so očitali, da preklinja, da je požeruh, da popiva, da z Belcebubom izganja hudiče, ljudstvo šunta itd. in kakor bi bil največi hudobnež, so ga križali med dvema razbejnikoma. Pred Bogom nam ne bo škodovalo, naj govorijo hudobni jeziki o nas, kar hočejo; Bog pa se poteguje za čast tistih, ki v Njega zaupajo, in jih varuje, kakor punčice svojega očesa. (Cahar. 2, 8.)

Z dihljej. O najnedolžniši Jezus, ki si bil tako hudo obrekovan; jaz se vdam popolnoma v Tvojo Božjo voljo, ves pripravljen, kakor Ti, vse zasramovanje in obrekovanje voljno prenašati, ker zaupljivo Tebi svojo čast izročam in priporočam, in sem prepričan, da mi jo boš po Tvojem dopa-

denji branil in varoval, in me otel iz rok mojih sovražnikov.

Deveta nedelja po binkoštih.

Klici Boga na pomoč zoper vse skušnjave in napade vidnih in nevidnih sovražnikov in reci z mešnikom k vvodu sv. meše po 53. psalmu: „Glej, Bog mi pomaga, in Gospod je prejemnik moje duše. Obrni hudo na moje sovražnike, in v svoji resnici jih pokončaj, o Gospod moj branitelj!

O Bog! v svojem imenu reši me, in v svoji moči prisodi mi pravico!“ Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Odperta naj bodo ušesa Tvojega usmiljenja molitvam téh, ki Te ponižno prosijo, in da bi mogel prošnjikom podeliti, kar želijo, stori, da le to prosijo, kar Tebi dopada; po Gospodu . . .

Berilo iz I. lista sv. Pavla aposteljna do Korinčanov
10, 6—13.

Bratje! nikar ne poželimo hudih reči, kakor so jih Judje poželeli. Tudi ne bodite malikovalci, kakor nekteri zmed njih, kakor je pisano: Ljudstvo je sedlo jest in pit, in so vstali igrat. Tudi ne kurbajmo se, kakor so se nekteri zmed njih kurbali, in jih je padlo en dan tri in dvajset tavžent. Tudi ne skušajmo Kristusa, kakor so ga njih nekteri skušali, in so od kač poginili. Tudi ne godernjajte, kakor so njih nekteri godernjali, in so bili pomorjeni od angelja pokončevalca. Vse to se jim je pa v (svarilni) zgled zgodilo; zapisano je namreč nam v posvarjenje, ki v poslednjih časih živimo. Kdor

tedaj meni, da stoji, naj gleda, da ne pade. Skušnjava naj nad vas ne pride druga, ko človeška. Bog pa je zvest, ki vas ne bo pustil skušati bolj kakor premorete, temuč bo storil tudi s skušnjo izid, da jo zmagate.

Kako in kedaj se pregrešimo z željami in z misli?

V željah grešimo, kadar koli hudobne in nepripuščene reči poželujemo, in misli so greh, kadar radovoljno in z dopadenjem kaj grešnega preišljujemo, akoravno kaj hudoga v djanji ne dopernašamo. Bog ne prepoveda samo hudobnega djanja, ampak v deveti in deseti zapovedi prepoveda: želeti svojega bližnjega žene in svojega bližnjega blaga. In Kristus uči, „da vsak, kateri ženo pogleda, da jo poželi, je že prešestoval ž njo v svojem sercu.“ (Mat. 5, 28.) Vendar so take misli in domišljevanja še le takrat pregrešne, kadar za to vemo, da so pregrešne, v nje privolimo in se v njih dalj časa pomudimo; ako pa nam ne dopadajo, se njim upiramo in se jih znebiti prizadevamo, se nam tudi v greh ne štejejo, in če jih z Božjo pomočjo premagamo, si celo pred Bogom zasluženje zadobimo. Najpobožniše duše, in celo sv. apostelj Pavl, so imele take hude skušnjave in sv. Pavl je Gospoda prosil, naj mu odvzame želo mesa; Gospod mu je pa rekel: „Dovolj ti je moja gnada.“ (II. Kor. 12, 9.)

Kdo skuša Boga?

Boga skuša, kdor prederzno terja znamnja ali dokaze Božje vsegamogočnosti, dobrotljivosti, previdnosti, pravičnosti itd. n. pr: 1. če kdo brez uzroka terja, naj bi se verske resnice z novimi čudeži razodele ali poterdile; 2. če se kdo v smertno, telesno in dušno nevarščino poda zanašaje se, da ga bo Bog že otel; 3. ali če bi kdo v nevarni bolezni navadnih zdravil zanemarjal, zaupaje samo na Božjo pomoč.

Ali je velik greh, mermrati zoper Boga?

Kdor mermra zoper Boga in njegove naredbe, se hudo pregreši, ker to ni nič drugega, kakor nepokorščina proti

Bogu; vsaka nepokorščina pa zlasti proti Bogu je težka pregreha. Ravno to nam dokazuje ostra kazen, ktera je zadela Izraelce, ki so godernjali zoper Mozesa in Arona, namestnike Božje, ne zoper Boga samega. Koreta, Datana in Abirona je zemlja požerla in veliko tavežent jih je ogenj pokončal, ker Bog nepokorščino zoper svoje namestnike ravno tako ostro kaznuje, kakor da bi se proti Njemu samemu godila; zato reče Mozes tém, ki so godernjali zoper njega in Arona: „Ni zoper naju vaše godernjanje, ampak zoper Gospoda.“ (II. Moz. 16, 15.)

Z d i h l j e j. Prosim Te, o Gospod! očisti moje serce vseh hudih misel in želj. Ne daj, da bi Te jaz hotel kedaj skušati, ali godernjati zoper Tvoje očetovske naredbe. Ne pripusti tudi, me skušati bolj, kakor uterpim, ampak dodeli mi toliko moči, da skušnjave premagam in mi izidejo v zveličanje moje duše.

Evangelje sv. Lukeža 19, 41—47.

Tisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu, in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim, rekoč: Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta tvoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi, ker prišli bodo dnevi na té, in tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani; in bodo v tla pomandrili tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, zato ko nisi spoznalo časa svojega obiskanja. In je šel v tempelj, in jih je začel izganjati, kateri so v njem prodajali in kupovali; in jim je rekel: Moja hiša je hiša molitve; vi pa ste jo storili v jamo razbojnikov. In je učil vsak dan v tempelju.

Zakaj se je Jezus zjokal nad mestom Jeruzalemom?

Té solzé, ki jih je usmiljeni Jezus točil nad Jeruzalemom, nam pričujejo, da On noče smerti grešnikov, temuž

da naj se grešnik spokori in živi. Zjokal se je pa nad Jeruzalemom 1. zavoljo nehvaležnosti, slepote in oterpnenja njegovih prebivalcev, ki ga niso hotli spoznati in sprejeti kot svojega Odrešenika; 2. ker je videl, da se mestu in ljudstvu bliža strašni pogin, in 3. ker je pomislil, da je vse njegovo trudenje in terpljenje za nje zastonj in zgubljeno.

Kedaj je bil čas obiskanja za Jeruzalem in ljudstvo?

Ta čas obiskanja je bil takrat, ko je Bog Judom pošiljal preroke in jih k pokori opominjal, Judje pa so jih zaničevali, kamnjali in morili. (Mat. 23, 34.) Zlasti pa je bil čas obiskanja, ko je Kristus prišel učiti in je svoj zveličavni nauk tolikokrat razlagal v tempeljnu Jeruzalemskem, ga poterjeval s čudeži in s tem dokazoval, da je On Mesija in Odrešenik sveta; terdovratno, nespokorno mesto pa ga je zaverglo.

Čegar podoba je terdovratno in nespokorno mesto Jeruzalem?

Glej v tej podobi terdovratne in nespokorne grešnike. Tudi nje Bog kliče in vabi po pridižnikih, spovednikih, predpostavljanih in znotranjem opominjevanji, naj se poboljšajo in za zveličanje svojih duš skerbijo; pa tudi oni opominjevanja ne poslušajo, časa obiskanja ne spoznajo in pokoro do smerti odlašajo. Njim se bo godilo ravno tako, kakor nezbožnemu mestu Jeruzalemu. Sovražniki t. j. hudi duhovi bodo njihove duše obdajali, napadali, jih z grozo in s strahom mučili ter v brezen pogubljenja vlekli. —

O kako nespametno je, tako lahkomišelnostno zapravljati dni zveličanja, in zanemarjati čas milosti Božje! Oj kako radi bi pogubljeni pokoro delali, če bi smeli na ta svet nazaj se povrniti; kako dobro bi porabili čas, da bi rešili svoje duše! Porabi torej, ljubi kristjan! čas milosti, ki ti ga je Bog odločil; kadar poteče in si ga zapravlja, ti ga še za trenutek ne bo podaljšal.

Ali prikriva Bog hudobnim, kar jim je v zveličanje?

Sv. Gregor pravi, da ne, ampak dokler letajo za sladnostmi tega življenja, ne vidijo zla, ki se jim že pete

deržé. Ker jim pa prihodnjost v sredi veselje še vendar včasih nepokoj dela, se odvrčajo, kolikor morejo, od tega strašnega pogleda in med veseljevanjem tekajo z zavezanimi očmi v večni ogenj. Ne Bog, temuč oni sami si prikrivajo spoznanje tega, kar jim je v mir, in se tako pogubijo.

Z dihljej. O Gospod Jezus! ki si se zjokal nad mestom Jeruzalemskim, ker ni spoznalo časa svojega obiskanja, prosim Te, razsvetli moje serce, da čas milosti spoznam in ga svoji duši v prid obračam!

Razdjanje tempeljna in mesta Jeruzalemskega.

Jezus je prerokoval, da bodo prišli sovražniki, ki bodo terdovratno judovsko ljudstvo poterli in razkropili, mesto Jeruzalemsko obdali, zmagali in razdjali s tempeljnomo vred, tako, da ne bo kamen na kamnu ostal. To prerokovanje se je na tanko spolnilo, in rimsko ljudstvo je pravični in zvesti Bog izvolil, da je po njem izpeljal svoj sklep.

Z nevoljo so Judje prenašali rimsko oblast; pa tudi cesarski oblastniki so jih krivično stiskali in jim težek jarm nakladali. Jeli so se že leta 66 Rimljanom ustavljati in zoper rimsko silo vzdigovati. Iz začetka jim je šlo po sreči; rimskega vojvodo Cestija Gala so potokli in od Jeruzalema pognali; to jih še bolj prederzne in terdovratne stori. Ali bližal se je že strašni dan, ko se je imelo spolniti nad mestom silno gorje, katero je Gospod s solzami bil napovedal; čudna znamenja so prihod šibe Božje napomenjevala.

Cesar Neron pošlje svojega vojskovodja Vespazijana zoper Jude z veliko vojsko, ktera po groznem klanji premaga in vzame vse terdnjave v Galileji in vsa Galileja se podverže. Rimski vojščaki vsi razserdeni bi bili radi nad Jeruzalem planili in s tem vojski hitro konec storili; pa Vespazijan je počakoval, kaj bo prišlo iz razpertij, ki so jih Judje sami med seboj pričeli. Derhal vnetih in prederznih puntarjev, ki jo je Janez iz Giskale vodil, je prisilila v Jeruzalem in grozovitno vihrala zoper une, ki so, bolj modri in skušeni, mir z nasprotniki svetovali.

Vespazijan si je podvergel vso Judejo ter je pred mestom Jeruzalemom z vojsko obstal in čakal povelja od novega cesarja. Neusmiljeni in razuzdani cesar Neron je leta 68 po zasluženji konec vzel in za njim so se v enem letu verstili cesarji Galba, Oton in Viteli. Razper-tijam v Rimu konec storiti, so vojščaki ljubljene-ga vojsko-vodja cesarja izvolili in razglasili. Ta zapusti leta 69 s svojo vojsko Jeruzalem in se poda v Rim; leta 70 pa pošlje tje svojega sina Tita z novo vojsko in mu naroči, naj vzame mesto in njega prebivalce ostro kaznuje.

Tisti čas, preden Tit z veliko vojsko pride pred Jeruzalem, so se kristjani spomnili besede Jezusove, da kadar vidijo gnjusobo razdjanja na svetem mestu, naj kateri so v Judeji, beže na gore, in kdor je na polji, naj se ne vračuje nazaj v mesto, in so se umaknili v mesto Pelo unstran Jordana ter so se grozovite nadloge oteli. Oslepljeni Judje pa v Jeruzalemu niso hotli spoznati časa svojega obiskanja.

Bila je ravno velika noč in v mestu je bilo zavoljo praznika veliko Judov od vseh krajev, ko pride Tit s svojo vojsko pred vrata Jeruzalemska; dvakrat jim mir ponuja, toda zastonj, torej Tit mesto popolnoma obda in napade.

Velika množica ljudstva kmalo povžije živež, kterega so v mestu imeli, in kmalu pritisne lakota in kuga razsaja, da je groza. Vodja puntarske derhali, Janez iz Giskale, preiskuje s svojo prederzno trumo vse hiše po skritem živežu, ga ljudem s silo jemlje in strašno v mestu divja; več kot 12.000 imenitnih oseb grozovitno pomori in se potem še zoper nižje ljudstvo oberne. — Njemu nasproti sprejmejo v mesto nekega Simona s tolovajsko derhaljo, ki pa ravno tako, kakor uni divja. Poslednjič se še Eleazar, poglavar tempeljna, vzdigne kakor vojvoda; in tri stranke so se med seboj bile in klale, tempelj z gnjusobo polnile, po mestu ropale in morile, zaloge žita požigale; potokoma je po mestu tekla kri. Le kadar so Rimljani mesto napadali, so se stranke pomirjale in napade rimske vojske odbijale.

Pa lakota čemdalje hujši pritiskuje. Judje so hodili iz mesta nabirat si zelišč; Tit pa ukaže svojim konjikom jih loviti in tiste, ki so bili v orožji, križati. Po pet sto na den so jih križali pred mestnim obzidjem, da jim je že prostora in lesa primanjkovalo; Judje pa se še nočejo

vdati. Ko Tit vidi, da mesta še ne more vzeti, ukaže ga z nasipom tako zapreti, da ni mogel nihče ne iz mesta ne v mesto. V treh dneh napravijo vojščaki nasip okoli mesta, ki je imel 4 ure v obsežku. Tako se dopolni prerokovanje Gospodovo: „Tvoji sovražniki te bodo obdali z nasipom, te oblegli, in stiskali od vseh strani.“

Strašna nadloga med prebivalci vstane, sèstradani ljudje preiščejo smradljiva stanišča in žrejo najostudniše reči; neka blagorodna mati celo lastno dete speče in jé. Ko pa puntarji zvoajo grozno pečenko, prilomastijo v hišo in nesrečno mater silijo, naj jim pokaže, kaj je jedla. Ona jim ponudi ostanek pečenega deteta in jim reče: „Nate in jejte, to je moje dete; mar ne bote bolj sladkosnedni, kakor žena, ali rahločutnejši od matere!“ Vsi prestrašeni odidejo. —

Lakoti se pridruži kuga, v poltretjem mesecu se le pri enih vratih 115.880 merličev iznosi; 600.000 pa jih čez zidovje zmečejo; verh tega pa vse izpraznjene hiše z merliči napolnijo. Kdor je mogel ubežati, je pobègnil in nekterim se je posrečilo priti v rimski tabor; pa tudi beg ni mogel vse smerti oteti. Rimski vojščaki so zvedeli, da so nekteri Judje zlate požerali, da bi jih odnesli; zato pa jim rimski vojščaki trebuhe razparajo in eno samo jutro najdejo v rimskem taboru 2000 takih nesrečnikov.

Tit hoče to grozovitnost zabraniti, toda zastonj. Rimljani že ne morejo takih gnjusob več preslišati; serda polni vdarijo na mesto, vzamejo grad Antonijo, vendar do tempeljna ne morejo predreti, ker ga brani Janez iz Giskale s svojo divjo trumo. Z grozovito morijo zadnjič zmagajo Rimljani; veči del mesta je bil razdjan; tempelj pa ukaže Tit varovati, in ponudi puntarski derhali, ki ga brani, prost odhod, toda tá ponudbe ne sprejame in napadajoče Rimljane odbija. Tedaj prime serdit vojščak gorečo plamenico, tovarši ga vzdignejo kviško, in tako verže plamenico noter v tempeljnovno poslopje, ki je bilo kmalo vse v plamenu, ker vojščaki niso hotli gasiti. Prelepi tempelj razpade v pepel in razvaline, da se tudi v tem dopolni Jezusovo prerokovanje. Vojščaki posekajo, kar jim pride pod meč; kar od mesta in tempeljna še po koncu stoji, ukaže Tit še razdjati in plug čez razvaline peljati v znamenje, da se mesto ne sme več zidati!

Vseh Judov skupej je v tej vojski do poldruega

milijona smert storilo; 97.000 se je v sužnost prodalo, in kar jih je še bilo ostalo, so bili večidel po svetu razkropljeni.

Tako je pravični Bog kaznoval terdovratno ljudstvo in mesto, nad katerem se je mili Jezus zjokal; vse se je dopolnilo, kar je bil prerokoval.

Kaj se učimo iz tega?

Kakor to prerokovanje Jezusovo, se bodo spoznile tudi vse druge oblube in zažuganja Zveličarjeva. Da sta se mesto in tempelj Jeruzalemski razdjala, da so se Judje razkropili po vsem svetu, so zgodbe, ktere nam zgodovina neoverzljivo spričuje in jih ne more nihče tajiti; skozi vse veke bodo pričevale resnico Jezusovih besed: „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“ (Luk. 21, 33.)

(Deloma po Lesarju.)

Ne odlašaj pokore do smertne ure.

Ali se sme grešnik zanašati, da se bo spokoril o smertni uri?

Nihče se ne sme in ne more zanašati, da se bo spreobrnil ob koncu življenja, ker to bi bilo „prederzno grešiti v milost Božjo“, kar je pa greh zoper svetega Duha. Sveti Avguštin pravi: „Bog navadno kaznuje take prederzne grešnike s tem, da o smertni uri sami sebe pozabijo, ker so poprej, dokler so bili še zdravi, pozabili Boga.“ In Bog sam govori: „Meni so herbet obrnili, ne pa obraza, in ob času svoje bridkosti porečejo: Vstani, in reši nas! Jaz pa jim porečem: Kje so vaši Bogovi, ktere ste si naredili? Naj vstanejo, in vas rešijo ob času vaše bridkosti!“ (Jerem. 2, 27—28.) Res da se je spokoril desni razbojnik na križi o smertni uri, kar nas gotovo močno tolaži; zato opominja sv. Avguštin: „Eden se je spokoril, da nobeden grešnik ne obupa, pa le eden, da nihče prederzno ne zaupa.“

Kaj gre misliti od tistih, ki se spreobernejo še le o smertni uri?

Misliti moramo vselej najboljše, ker nihče ne pozna potov Božjega usmiljenja; vendar za gotovo ne smemo

nikdar terditi, da je ta tudi dobil odpuščenje, ki se je spreobernal še le o smertni uri. Tako uči sv. Avguštin in sv. Hieronim meni, da se bo izmed tavežent hudobnih eden prav spokoril in zveličal. Sv. Vincenci Fereri pravi, da je srečna smert hudobnega človeka veči čudež, kakor da bi se merlič k življenju obudil. Kaj bi se temu čudili? Pokora konec življenja je le prisiljena, kajti strah pred smertjo in bližnjo sodbo človeka k pokori priganja. Zato pravi sv. Avguštin: „Ne grešnik zapusti greha, temuč greh zapusti njega, in on ne bi nehal grešiti, ako bi ne jenjal živeti. Kaj bi smeli upati od takega spreobernenja?“

Kedaj je tedaj treba delati pokoro?

Dokler je človek še zdrav, pri pameti in moči, naj se spokori, ker je pokora bolnega človeka po besedah sv. Avguština tudi bolna, in pokora umirajočega tudi umira. (Sermo 57. de temp.) Bolnika, ki je v težki bolezni, mučijo bolečine, ob enem ga nadleguje tudi strah pred smertjo in pekoča vest, hudi duh ga napada in skuša, za svoje ljudi bi še rad poskerbel . . . in vse to ga tako moti in pači, da svojih misli ne more zbrati, še veliko manj pa misliti na pravo pokoro. Če se nekterim že tako težko zdi, pokoro delati, dokler so še zdravi in pri močéh, in jim nihče ne brani, svojega duha k Bogu obrniti, koliko težavneje jim še le bo, kadar bota glava in celo truplo oslABLJENA, in jih bodo bolečine mučile.

Mnogoteri bolniki se po bolezni ničesar ne spominjajo, kar se je z njimi v bolezni zgodilo, še celo tega ne, da so se spovedali in da so bili obhajani! —

Če si torej v smertnem grehu, mudi se, čim prej, tem bolje, s popolnoma grevengo in odkritoserčno spovedjo k Bogu se poverniti. Ne odlašaj od dne do dne, ker je spokorjenje čemdalje težje, tako, da ti brez posebne gnade Božje ne bo več mogoče; Bog pa prederznim svoje milosti ne podeli.

Deseta nedelja po binkoštih.

Pri v o d u sv. meše hvali s cerkvijo Boga za pomoč, s katero nas varuje proti našim sovražnikom:

„Ko sem klical k Gospodu, uslišal je moj glas in me je otel od teh, kateri so se mi sovražno bližali. Ponižal jih je On, ki je bil pred vsemi časi in bo vekomaj: Verzi svojo skerb na Gospoda in On te bo preživil.“

„Usliši, o Bog! moje molitev in ne zametuj moje prošnje; ozri se na me, ter usliši me.“ (ps. 54.) Čast bodi Bogu itd.

Cerkvena molitev. O Bog, ki svojo vsegamogočnost najbolj s prizanašanjem in z usmiljenjem razodevaš; pomnoži nad nami svojo miloserčnost, da nas, ki tekamo za Tvojimi obljubami, deležne storiš nebeških darov; po Gospodu...

Berilo iz I. lista sv. Pavla aposteljna do Korinčanov
12, 2—11.

Bratje, ko ste bili neverniki, veste, da ste k mustim malikom hodili, kamor ste bili peljani. Zato vam na znanje dam, da nihče, ki v Duhu Božjem govori, Jezusa ne kolne; in nihče ne more reči: Gospod Jezus, drugači, ko v svetem Duhu. Darovi so mnogoteri, Duh je pa eden; in službe so mnogotere, Gospod pa je eden; in dela so mnogotera, Bog pa je eden, kateri dela vse v vseh. Slehernemu pa je dano razodenje Duha v prid. Enemu je po Duhu dano govorjenje modrosti; enemu pa govorjenje učenosti po ravno tistem Duhu; enemu vera v ravno tistem Duhu; enemu dar ozdravljenja v ravno tistem Duhu; enemu delanje čudežev, enemu prerokovanje, enemu razločenje duhov, enemu mnogoteri jeziki, enemu razlaganje govorov. Vse to pa dela en in ravno tisti Duh, kateri deli slehernemu, kakor hoče.

Razlaga. Zavoljo duhovnih darov, ktere je bil Jezus svojim vernim obljubil, in binkoštni dan pri sv. kerstu in pri sv. birmi tudi zares podelil, so pri Korin-

čanih marsikteri prepiri vstali. Ko namreč Bog teh posebnih darov ni vsém podelil, ampak le nekterim in takó, kakor je k razširjanju svojega kraljestva potrebno videl, so nekteri Korinčani po takih darovih hrepeneli, obdarovani pa so ž njimi prevzetovali, in jih slabo obračali; ljubezen pa, ki bi jo bili mogli kakor najpotrebniši dar pred očmi imeti, so zanemarjali. Sv. apostelj Korinčane opominja, da so mnogoteri darovi Enega Duha, mnogotere službe Enega Gospoda, mnogotere čudežne moči Enega Boga, ki razdeluje svoje darove, službe in moči enemu tako, drugemu drugače po volji Duha zavoljo občnega prida v razširjanje kraljestva Božjega. Naj so torej Bogu hvaležni za gnade, ki so jih prejeli, ko so se spreobrnili. Dokler so bili še ajdje, so Kristusa kleli; zdaj pa, ko jih vodi Duh Božji, Kristusa ne morejo preklinjevati, ampak ga spoznajo kot svojega Gospoda in Odrešenika.

Sveti Duh je prvim kristjanom posebne darove in gnade podeloval, pa ne zavoljo človeka, ki jih je prejel, temuč zavoljo cerkve, da bi se razširjala in spoznala kot Božja ustanova. Sedanje dni se ti darovi ne delijo več v tej meri; zakaj da ne, to ostane skrivnost Božjega gospodarstva. Vendar nas sveti Duh nikdar ne pušča brez svojih darov in svojo pomoč nam vedno ponuja; še vedno razsvetljuje nam um k spoznanju Božjih resnic, nagibuje nam voljo k spolnovanju svetih dolžnost, nas posvečuje s svojo posvečujočo gnado in nam ponuja tiste posebne gnade, ktere so nam potrebne, da kaj dobrega mislimo, želimo, začnemo, delamo in dokončamo. S temi darovi in gnadami le zvesto delajmo, da nam ne bodo zastonj podeljeni.

(Od darov sv. Duha glej nauk na binkoštni praznik str. 413.)

Evangelje sv. Lukeža 18, 9—14.

Tisti čas je Jezus enim, kteri so sami v se zapali, da so pravični, in so druge zaničevali, po-

vedal to priliko: Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej, in eden cestninar. Farizej je stal, in je sam pri sebi to molil: Bog! zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krievičniki, prešestniki, ali tudi kakor ta cestninar. Postim se dvakrat v tednu; dajem desetino od vsega, kar imam. In cestninar je od daleč stal, in še oči ni hotel proti nebu vzdigniti; temuč je terkal na svoje persi, rekoč: Bog, bodi milostljiv meni grešniku! Povem vam, ta je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne; ker vsak, kateri se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan.

Kaj nas Jezus uči v priliki od farizeja in cestninarja?

Jezus nas uči: Ako hočemo, da bi Bogu dopadli in da bi bila uslišana naša molitev, moramo se ponižati in moliti s skesanim srcem. Tudi naj nikogar prederzno ne sodimo in zaničujemo, če se nam tudi hudoben in grešen zdi; zakaj lahko se motimo, kakor farizej o cestninarji, kterege je farizej sodil za velikega grešnika, bil pa je opravičen zaradi svoje spokorjenosti.

Kaj nam je storiti, preden v cerkev stopimo?

Preden v cerkev stopimo, pomislimo: kam gremo? V hišo Božjo gremo, z Bogom samim govorit. Bog sam nas pa opominja po preroku Malahiji: „Če sem jaz Gospod, kje je moj strah? Če sem jaz vaš Oče, kje je moja čast?“ (Mal. 1, 6.) — Dobro premislimo, kaj hočemo ž njim govoriti, česa ga prositi; da bomo od njega tudi uslišani; ponižajmo se, kakor Abraham (I. Moz. 18, 27.) in pomislimo, da smo le prah in pepel in da zavoljo svojih grehov nismo vredni, pred Božje obličje stopiti, še veliko manj pa ž njim govoriti. „Bog bo gledal na molitev ponižnih in ne bo zaničeval njih prošnje.“ (ps. 101, 18.) „Prevzetnim se Bog ustavlja, ponižnim pa gnado daje.“ (Jak. 4, 6.)

Ali je farizejeva molitev Bogu bila všeč?

Nikakor ne, ker je bila le ostudno bahanje, ne pa molitev. Ni storil prav, da je druge ljudi zaničeval, prederzno

jih sodil, jih za razbojnike, krivičnike, prešestnike imel, zlasti pa unega cestninarja, ki se je ves spokorjen v kotič stisnil. Grešil je tudi s tem, da je po bahaško našteval svoja dobra dela in jih le sebi pripisoval, Bogu pa časti ni dajal; s pobožnostjo se je šemil in zakrival svoj napuh. „Prevzetnost hodi pred zatrenjem, in napuh pred padcem.“ (Pregov. 16, 18.) Varujmo se prazne časti, da ne zgubimo plačila v nebesih! Sv. Ignacij marternik je rekel: „Bičajte me oni, ki me slavijo,“ in ko je sv. Hilarij zapazil, da ga ljudstvo hvali zavoljo njegovih dobrih del, jokal se je in bal, ker je morebiti svoje plačilo že na tem svetu prejel.

Je mar molitev cestninarjeva Bogu dopadla?

Da! dopadla je; čeravno je bila kratka, bila je pa tem bolj priserčna, ponižna in spokorna. On ni šel v tempeljnu tje naprej, kakor prevzetni farizej, temuč je od daleč stal, ker se je nevrednega štel biti v pričo Boga in v družbi človeški. Stal je tu s pobesenimi očmi, ker se je zavoljo grehov nevrednega čutil, svojih oči k nebesom povzdigniti. Na svoje persi je terkal, ker se je grešnika spoznal in se je hotel s tem, kakor sv. Avguštín uči, kaznovati za svoje grehe, ki jih je storil v svojem sercu. Zato tudi mi večkrat med sv. mešo na persi terkamo in s tem spoznamo, da smo ubogi grešniki in da svoje grehe iz serca obžalujemo.

Od napuha in nečimerne časti.

To evangelje nam poterduje, kar se že v psalmu (137, 6.) učimo, da Bog le na ponižne milostljivo gleda, prevzetnim pa svojo milost odrekuje. Farizej je šel v tempelj ves napuhnjen, in kakor je menil, poln dobrih del; iz tempeljna pa je šel prazen, ker je s svojo slavohlepnostjo vse, kar je imel dobrega na sebi, izlil; cestninar se je vernil opravičen domu, ker je z resnično pokoro vseh grehov se znebil.

„Bog je visok; če se povišuješ, pred teboj beži; če se ponižuješ, se k tebi poniža;“ uči sv. Avguštín. Boljši je ponižen grešnik; kakor prevzeten pravičnik.

Kdor se hvali s svojimi dobrimi deli ali jih opravlja zavoljo ljudi, da bi jim dopadel, ali zavoljo nečimerne hvale,

zgubi svojega plačila pri Bogu, ker Kristus uči: „Glejte, da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, da bi vas videli; sicer ne bote imeli plačila pri svojem Očetu, ki je v nebesih.“ (Mat. 6, 1.)

Ne bodi tedaj človeške hvale lakomen, ampak studi jo, da zapeljan ne boš. Častiželjnemu človeku se na smertni postelji hudo godi, ker vidi, da nema nobenega zasluženja od svojih dobrih del. Podoben je človeku, ki se je vse svoje žive dni trudil, da bi si nabral zakladov, in je prehodil mnogo sveta po suhem in po morji; zadnjič, ko si je blaga in premoženja napravil, se mu barka razbije in v morje pogrezne vse, kar si je nabral. Da te taka nesreča ne zadene, prizadevaj se vselej, preden kako delo začneš, svoje serce z obudanjem dobrega namena k Bogu obrniti.

Da greh napuha, ki se rad skriva, bolj spoznaš in se ga skerbneje varuješ, vеди, kaj je? Napuh je preveliko spoštovanje samega sebe in nezmerna želja po prednosti, da bi druge prekosil, da bi se častil in hvalil. Prevzetnež s svojimi misli previsoko leta, misli, da je kaj več in druge zaničuje; tako je delal farizej, ktereга je Bog ravno zavoljo tega zaveržel. Ponižni sebe vselej le malo čišla, nikdar se ne povzdiguje, nikogar ne zaničuje, kakor le samega sebe; tako je storil očitni grešnik, ki je zavoljo tega Bogu tolikanj dopadel. Tega posnemaj in boš dosegel milost pri Bogu.

Zdihljej. O Bog! ki uslišuješ molitve ponižnih, prevzetne pa studiš in ponižuješ, priserčno Te prosim, dodeli mi ponižno serce, da v ponižnosti nasledujem Tvojega Edinorojenega Sina, našega Gospoda Jezusa in se s tem vrednega storim, ž Njim v nebesih povišan biti.

Nauk od gnade Božje.

Sv. apostelj Pavl govori v današnjem berilu od mnogoterih darov svetega Duha, ktere deli, komur hoče. Ti darovi sv. Duha so izredni darovi in k zveličanju niso človeku potrebni.

Posvečujoča gnada Božja, ktero nam tudi sv. Duh deli,

je pa k zveličanju potrebna, ker brez nje ne moremo niti verovati, niti Božjih zapovedi izpolnovati. Zakaj keršanska vera nas uči in skušnija nam to poterduje, da smo po grehu prvih starišev revni in slabi, da sami iz sebe, to je, iz lastne moči ne moremo, kar je dobro, spoznati in storiti, da bi se zveličali. K temu potrebujemo više pomoči, ktera se imenuje g n a d a B o ž j a.

Kaj je gnada Božja?

Gnada Božja je notranj, nadnatoren dar Božji ali pomoč Božja, ki jo Bog brez našega zasluženja in le zavoljo neskončnega zasluženja Jezusovega naši duši deli v zveličanje.

Da teh besed bolj umemo, si jih bolj na tenko oglejmo! Gnada Božja je dar, t. j. darilo, prijaznost, dobrota; notranj je, ker se le duši človekovi podeli in se v tem razločuje od zunanjih gnad in dobrot Božjih, kakor so n. pr. živež, obleka, zdravje, Božja beseda, sveta cerkev i. t. d.; nadnatoren je, ker presega naše natorne moči.

Ko je Bog človeka stvaril, podelil je njegovi duši neko mero razsvetljenja, da bi zamogla misliti, pretehtovati, razsojati, in več ali menj spoznanja si dobiti; to razsvetljenje je njena natorna luč. Bog pa je naši duši, ko jo je stvaril, tudi neko moč podelil, po kateri zamore nekoliko krotiti in premagati neredno poželenje; in to je njegova natorna moč. Ta natorna luč in moč pa ne zadostuje, da bi se človek mogel posvetiti in zveličati; treba mu je še nadnatorne luči in moči, ktero mu daje gnada Božja. In ta se imenuje nadnatoren dar, ker presega natorne moči človekove, in v njegovem umu in v njegovi volji tako zveličavno dela, da človek brez nje nikdar ne more kaj takega opravljati. Tako sta sveta keršanska vera in keršanska ljubezen nadnatorna darova Božja, ker človek nikdar ne bo mogel iz lastne moči Božjega razodenja in njegovih nedosegljivih skrivnost tako veselo in terdno verovati, tudi ne Boga čez vse in zavoljo njega samega ljubiti, če mu Bog s svojo gnado ne pomaga.

Gnado nam Bog deli iz g o l e d o b r o t e, t. j. mi je nismo zaslužili in nemamo do nje nobene pravice, temuč zgolj nezasluženo darilo Božje je, ktero deli, komur hoče. Deli jo nam pa zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa

Kristusa, ktero nam je zaslužil s svojim terpljenjem in s svojo smertjo na križu, in ga nam deli sv. Duh v naše posvečenje.

Gnada Božja se deli naši duši v zveličanje, t. j. le z gnado Božjo zamoremo zaslužljiva dela delati in v nebesa priti; brez gnade Božje nam ni mogoče, kaj dobrega in zaslužljivega misliti, ali delati, da bi si nebesa zaslužili. —

Gnada Božja nam torej pomaga, da moremo vse storiti, kar je nam k zveličanju potrebno, da zamoremo splovnati zapovedi Božje; brez gnade Božje ne moremo nič zaslužljivega storiti. Bog vsakemu človeku toliko gnade dá, kolikor je je vsakemu treba v zveličanje.

Hudobni se torej pogubijo, ne, ker bi se ne bili mogli zveličati, temuč ker niso hotli. Gnada Božja nas ne sili, ampak nas le naganja in podpira; nji se moremo tudi ustavljeti in potem se pogubimo po lastni krivdi (t. j. sami smo pogube krivi).

Kolikera je gnada Božja?

Gnada Božja je dvojna: 1. djanska; 2. posvečujoča.

Djanska gnada je tista pomoč Božja, ktero vsakokrat potrebujemo, kedarkoli hočemo ktero dobro delo storiti, ali se greha, h kateremu smo skušani, varovati; ali tista pomoč, ktera nas k dobremu naganja in v djanji podpira. To gnado je imel v mislih sv. Pavl, rekoč: „Bog je, kateri dela v vas hoteti in dopolniti.“ (Fil. 2, 13.) Da smo zmožni ktero dobro delo koli storiti, mora nam Božja pomoč ali gnada um razsvetliti, da dobro prav spoznamo in od hudega razločimo; mora nam voljo buditi in nagibati, da spoznana dobro storimo in se hudega varujemo; mora slednjič našo voljo in vse druge moči krepčati, da tudi doversujemo in dokončamo, karkoli smo dobrega namenili ali začeli.

Djanska gnada je pravičnim potrebna, da se v posvečujoči gnadi ohranijo in dobra dela opravljajo: treba je je tudi grešnikom, da se spet povernejo v stan posvečujoče gnade Božje.

Kaj je posvečujoča gnada Božja?

Posvečujoča gnada Božja je za nas najimenitniši izmed vseh darov Božjih v nebesih in na zemlji, je tista

neskončna dobrota Božja, po kateri nas Bog posvečuje in opravičuje t. j. nas svete in pravične dela; ona je ljubezen Božja, katero sv. Duh v naša serca izlija, da si v njih napravi tempelj, v katerem hoče prebivati, kakor je Jezus govoril: „Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval; in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njem prebivala.“ (Joan. 14, 23.)

Blagor njemu, kdor je v posvečujoči gnadi Božji; on hrani najdražši zaklad, ki ga človek na zemlji more imeti. Kaj bi bilo drajšega od tega, če smo lepi pred Božjimi očmi, če Bogu dopadamo in smo ž njim združeni! Kdor je v gnadi Božji, na njem se sveti nadnatorna podoba Božja, otrok Božji je in prijatelj Božji in ima pravico do dedščine Božje, do svetih nebes.

Kako se posvečujoča gnada Božja zgubi ali zapravi?

Posvečujoča gnada Božja se zapravi z vsakim smertnim grehom; dobiti se pa le more, če se popolnoma k Bogu povernemo, s pravo pokoro in s poboljšanjem. Kdor tedaj posvečujočo gnado Božjo, katero je pri svetem kerstu prejel, zapravi, ima veliko večo zgubo, kakor če bi bil zgubil vse premoženje, vso čast, da celo svoje življenje. Kakšna hudobija je tedaj smerten greh, ki nas oropa tega dragega zaklada!

Enajsta nedelja po binkoštih.

K vvodu svete meše prosi z mešnikom vred za bratovsko slogo in za brambo zoper vidne in nevidne sovražnike: „Bog je v svojem svetem kraji; Bog, ki daje prebivati njim, ki so enih misel, v hiši; On bo dal moč in krepost svojemu ljudstvu.“

„Vzdigni naj se Bog, in razkropé naj se njega sovražniki, in bežijo naj spred njegovega obličja, kateri ga sovražijo.“ (ps. 67.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Vsegamogočni, večni Bog! ki v svoji preobilni dobrotljivosti tém, ki Tebe prosijo, več daješ, kakor zaslužijo in prosijo;

izlij nad nami svoje usmiljenje, da nam odpuščaš, česar se straši vest, in dodajaš, česar se ne derznemo prositi; po Gospodu . . .

Berilo iz I. lista sv. Pavla aposteljna do Korinčanov
15, 1—10.

Bratje! opomnim vas pa evangelja, ktereга sem vam oznanoval, ktereга ste tudi sprejeli, v kterem ste tudi stanovitni, v kterem bote tudi zveličani, ako se ga tako deržite, kakor sem vam oznanoval, če niste zastonj verovali. Zakaj sporočil sem vam sosebno, kar sem tudi prejel, da je Kristus za naše grehe umerl po pismih; in da je bil pokopan, in da je tretji dan vstal po pismih; in da se je Kefu prikazal, in potem enajsterim; potlej se je prikazal več ko pet sto bratom vsem kmalo, zmed kterih je še zdaj veliko živih, eni so pa zaspali. Potlej se je prikazal Jakobu, potlej vsem aposteljnóm. Poslednjič za vsemi se je prikazal tudi meni kakor negodniku. Zakaj jaz sem najmanjši aposteljnóv, in nisem vreden apostelj imenovan biti, ker sem preganjal cerkev Božjo. Po gnadi Božji pa sem to, kar sem, in njegova gnada v meni ni bila prazna.

N a u k i. 1. Sveti Pavl svari Korinčane pred tistimi, kteri so tajili vstajenje Kristusovo in pomerlih vernikov, ter jih opominja, naj terdni ostanejo v veri, katero so od njega sprejeli in naj tudi po njej živijo. — Tudi sedanje dni se vera v Jezusa Kristusa in njegovo cerkev povsod taji, zaničuje in zasramuje; zatorej tudi nam velja nauk in opomin svetega aposteljna, naj ostanemo stanovitni v edino zveličavnej katoliškej veri, ktera je ravno tista, kakor jo je učil sv. Pavl.

2. Zavoljo grehov, ki jih je sv. Pavl storil pred

spreobertitvijo, se imenuje „negodnika“ in najmanjšega zmed aposteljnov, ki ni vreden apostelj imenovan biti. Zraven spozna, da je vse, kar je, le po gnadi Božji. Sveti Pavl se je veliko trudil za cerkev Božjo in je tudi veliko storil za njeno razširjanje, pa se tega vendar ne hvali, temuč le svoje grehe vidi in vse dobro Bogu in gnadi Božji pripisuje.

S tem pa je Korinčanom in nam vsem zgled prave ponižnosti. Zakaj tako dela v resnici ponižni človek: on ne vidi na sebi nič družega, kakor grehe, slabosti in pomanjkljivosti, zavoljo katerih on sam sebe zaničuje in želi, naj bi ga tudi drugi zaničevali; vse dobro pa, kar ga je na njem ali kar ga dela, pripisuje Bogu in Njemu daje vso čast in zahvalo. Prizadevajmo si, ljubi kristjani! da bodemo tudi mi tako ponižni, ker imamo za to veliko več uzrokov, kakor sv. Pavl, zavoljo grehov, ki smo jih storili po kerstu s tem, da smo slabo obračali ponujene gnade in darove Božje ter smo nemarno in nečimerno živeli.

Z d i h l j e j. O moj najponižniši Zveličar! preženi od mene prevzetnega duha in dodeli mi tolikanj potrebne ponižnosti. Daj mi spoznati, da sam iz sebe nič ne premorem in da vsa moja zmožnost do dobrega le od Tebe izhaja, ker le Ti delaš v meni, da dobro hočem in dopolnujem.

Evangelje sv. Marka 7, 31—37.

Tisti čas je Jezus šel s krajev Tira, in je skozi Sidon prišel h Galilejskemu morju, sredi krajev Desetomestja (deseterih mest). In mu pripeljejo gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roko nanj. In ga je vzel zmed množice na stran, in je vtaknil svoje perste v njegova

ušesa, ter je pljunil in se dotaknil njegovega jezika, in je pogledal v nebo in zdihnil, in mu reče: Efeta, to je, odpri se. In kar odperle so se mu ušesa, in razvezala se je vez njegovega jezika, in je prav govoril. In jim je zapovedal, da naj nikomur ne pravijo. Pa bolj ko jim je prepovedal, bolj so oznanovali. In so se še bolj čudili, rekoč: Vse je prav storil; gluhim je dal slišati in mutastim govoriti.

Kteri so podobni temu gluhemu in mutastemu človeku?

Temu so podobni tisti, ki nočejo nič slišati od Božje besede in od tega, kar zadeva dušno zveličanje.

Zakaj vzame Jezus gluhomutca zmed množice na stran?

S tem nas uči, da mora tá, ki se hoče spokoriti in pobožno živeti, popustiti posvetni šum, ogibati se grešne tovaršije, in ljubiti samoto; ker le v samoti Bog človeku na serce govori. (Ozej, 2, 14.)

Zakaj je Jezus zapovedal, da naj nikomur ne pravijo tega čudeža?

Da se vemo ogibati ljudske hvale, ktera je vselej nečimerna in premenljiva.

Kaj nas učijo ljudje, ki so gluhomutca k Jezusu pripeljali in so zoper Jezusovo prepoved čudež razglasili?

Bili so dobri in usmiljeni ljudje, ker so ubogemu človeku veliko dobroto storili. Imejmo tudi mi tako ljubezen do bližnjega in usmiljenje do ubogih, revnih in bolnih, priskočimo jim radi v njihovih potrebah. — Hvalimo in oznanujmo tudi mi dela Božja, ki jih še vedno dela zato, da nam razodeva svojo vsegamogočnost in dobrotljivost. (Jan. 9, 3.)

Zakaj je Jezus gluhomutcu vtaknil perste v ušesa, ter je pljunil in se dotaknil njegovega jezika? Zakaj je pogledal v nebo, zdihnil in rekel: „Efeta, to je, odpri se?“

Gluhomutcu je vtaknil perste v ušesa; s tem nam kaže, da gnada sv. Duha, ki se v sv. pismu imenuje perst Božji, duši odpera ušesa. — Pljunil je in se dotaknil njegovega jezika, ker se le od Kristusa učimo, od Boga in svojega bližnjega prav govoriti. — V nebo je pogledal, ker vse dobro pride od Boga, ki je v nebesih. — Zdihnil je, da nas uči, naj imamo usmiljenje do grešnikov, in da nam kaže, kako težko je spreobrniti terdovratnega grešnika, ki od Boga nič noče slišati ali govoriti. — Rekel je: Efeta, da spoznamo in vidimo, kako mogočna je ena sama beseda Kristusova, ker so se na to besedo gluhomutcu odperla ušesa, in se mu je razvezala vez njegovega jezika, da je prav govoril.

Zdihljej. O Gospod Jezus! dokler si na svetu hodil, si bolnike in bolehnne ozdravljaj; odpri mi ušesa, da poslušam Tvojo voljo in razveži mi jezik, da Tvoja dela hvalim in razglašam. Obvaruj me, usmiljeni Jezus! da ne poželujem ljudske hvale, da ne razglašam zavoljo nje svojih dobrih del in tako zgubim plačila pri svojem nebeškem Očetu. (Mat. 6, 1.)

Nauk od obredov.

Katoliška cerkev je pri Božji službi in pri drugih svetih opravilih vpeljala ali poterdila nekatere pobožne navade, djanja in obnašanja, ki so pripravne to zunaj naznanjati, kar se znotraj v človeku godi; tem pravimo obredi ali ceremonije.

Čemu so taki obredi pri službi Božji?

Obredi so vpeljani v večje častenje Božje in v pomnoženje naše pobožnosti; služijo namreč v to: 1. da Boga ne

častimo samo z dušo, temuč tudi s telesom, ne samo znotranje, temuč tudi zunanje; 2. da smo pri Božji službi bolj zbrani, z večjo pobožnostjo molimo, in tako drugim lep zgled dajemo; 3. da nas zunanje reči budijo in povzdignejo k premišljevanju znotranjih in Božjih reči. (Trid. Sess. 22.)

Ali se sveti obredi naslanjajo tudi na sveto pismo?

Da; sveto pismo nam to pričuje, zlasti danešnje sveto evangelje. Jezus je gluhomutastemu perste v ušesa vtaknil, s svojim pljunkom njegovega jezika se dotaknil in v nebo pogledal, da je s temi znamenji nekako v podobi naznanjal, kaj se ima goditi v tem gluhomutcu in na vsakem človeku, namreč naj smo vselej pripravi, Jezusov nauk poslušati, hvalo Božjo oznanovati in pomoč z nebes pričakovati. O drugih priložnostih posluževal se je drugih obredov; n. pr. ko je kruh in ribe požegnal (Mark. 8, 7.; Mat. 15, 36.), z blatom iz pljunka pomazal oči sleporojenemu (Jan. 9, 6.); ko je na kolena padel in molil (Luk. 22, 41.), ali ko je na obraz padel in molil (Mat. 26, 39.), ko je v svoje učence dihnil in njim sv. Duha podelil (Jan. 20, 22.); in ko je pri svojem vnebohodu svoje roke vzdignil in jih blagoslovil. (Luk. 24, 50.)

V stari zavezi so imeli Judje mnogo obredov, ktere jim je Mozes po Božjem povelji predpisal; ti obredi so se v novi zavezi večidel odpravili, nekteri pa še ohranili in spet druge je cerkev vpeljala ali poterčila. Nad temi obredi se nasprotniki naše vere in cerkve močno spodtikajo in terdijo, da so nepotrebni ali celo praznovorni, ker je Jezus sam Judom očital, da so se tako terdo deržali svojih obredov in jim rekel: Bog je Duh in kdor ga moli, mora ga v duhu in resnici moliti. Dobro si tukaj zapomnimo: Jezus ni grajal obredov, ker jih je celo sam zvesto spolnoval; grajal je le napčenost Judov, ki so obrede na tanko spolnovali, za notranjo pobožnost pa niso nič skerbeli; kakega obreda opuščati so se bali, svojega bližnjega pa so stiskali in zatirali. Zato jim Jezus reče: Boga morajo v duhu in resnici t. j. znotraj v sercu moliti in častiti, ne samo zunaj in na videz. —

Naj te torej ne motijo taki prazni ugovori, tudi ne zasmehovanje. in zaničevanje sovražnikov naše svete cerkve, ampak spoštuj starodavne in pobožne obrede, ki so ka-

toliškim kristjanom navadni. Skerbi, da prav spoznaš duha in lepe pomene teh obredov, in zvesto se jih derži, kajti veliko ti bodo pripomogli, tvojo pobožnost vnemati, Boga poveličevati, in bližnjemu dober zgled dajati.

Nauk zoper hudobni jezik.

Ni ga na našem telesu bolj nevarnega in bolj škodljivega uda, kakor je jezik. Sv. apostelj Jakob pravi: „Jezik je sicer majhen ud, in vendar velike reči napravi; in on je med našimi udi, kateri ognusi vse telo, in zažge tek našega življenja, vnet od pekla. Z jezikom hvalimo Boga in Očeta, in ž njim kolnemo ljudi, ki so po Božji podobi vstvarjeni.“ (Jak. 3, 5—12.) Težko je najti dežele, mesta ali hiše, kjer bi hudobni jeziki ne napravljali krega in prepira, nesloge in sovraštva, ljubosumnja in obrekovanja, zapeljevanja in nečistosti. Hudoben jezik preklinja Boga in svetnike, pokvarja in zavija Božjo besedo, napravlja krivovere in razkolništva, dela ljudi nezmerne, nesramne, nevošljive in sovražne. Z eno besedo: „Jezik je,“ po besedah sv. aposteljna, „ogenj, zapopadek vse hudobije.“ (Jak. 3, 6.) Kačji jezik je zapeljal naše perve stariše, in je na svet prinesel revo in smert; (I. Moz. 3.) Judežev jezik je Jezusa izdal. (Mat. 26, 47.) — In kaj je tolikokrat napravilo vojske med vladarji, punte med ljudstvi i. t. d. kakor jeziki častiželjnih, nepokojnih ljudi, kateri si v vojski in puntu iščejo svojo srečo? In koliko jih se je z neberzdanim jezikom pogreznilo v največo nesrečo!

Kako je pa mogoče zavarovati se pred tem tako nevarnim domačim sovražnikom? Ni druge pomoči, kakor ta, ki jo nam svetuje sv. apostelj Jakob: „Vsak človek bodi hiter k poslušanju, kesen pa k govorjenju,“ (Jak. 1, 19.) t. j. naj se malo pa dobro premišljeno in pametno govori. Tako se človek ne bo pregrešil v besedi in bo popoln mož. (Jak. 3, 2.) Ker se pa to ne more zgoditi brez posebne gnade Božje, moramo po nasvetu svetega Avgušтина za njo Boga prositi, kar lahko storimo s sledečim

Zdihljejem: „Deni, Gospod! stražo na moja usta in terdna vrata na moje ustnice, da se ž njimi ne pregrešim, in da se moj jezik ne pogubi.“ (ps. 140, 3.)

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

V vod današnje svete meše je molitev stiskane duše, ki prosi Boga pomoči zoper svoje sovražnike: „O Bog! glej na mojo pomoč: Gospod, hiti mi pomagat! Osramoteni naj bodo in sramujejo naj se, ki mojo dušo zalezujejo. Zavernejo naj se, in sram jih bōdi, ki mi hudo želé.“ (ps. 69.)
Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Vsegamogočni, usmiljeni Bog! po Tvoji gnadi se zgodi, če Ti Tvoji verni spodobno in dopadljivo služijo; dodeli nam milostljivo, da se brez napotkov za Tvojimi obljubami poganjamo; po Gospodu našem . . .

Berilo iz II. lista sv. Pavla aposteljna do Korinčanov
3, 4—9.

Bratje! takošno zaupanje imamo po Kristusu v Boga, ne kakor da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz Boga, kateri nas je tudi storil pripravne služabnike nove zaveze, ne po čerki, ampak po duhu; zakaj čerka umorí, duh pa oživlja. Ako je tedaj služba smerti, s čerkami v kamne vdolbljena, v časti bila, takó da Izraelovi otroci niso mogli pogledati v Mojzesov obraz, zavoljo svetlobe njegovega obličja, ktera mine: kako ne bo veliko bolj služba duha v časti? Zakaj ako je služba pogubljenja v časti, je služba pravice v veliko obilniši časti.

Razlaga. Sv. apostelj Pavl stavlja vse svoje zaupanje v Boga po Jezusu Kristusu. Že drugo leto je Korinčane učil, mnogotere zmed njih kerstil in h Kristusovi veri spreobrnil, pa tega ne pripisuje samemu

sebi, ampak Bogu. „Sam iz sebe, pravi, kaj dobrega še misliti ne bi mogel; ampak vsa zmožnost je iz Boga.“ On ga je izvolil in poklical v aposteljna in pripravnega služabnika nove zaveze, ne po čerki, ampak po duhu. — Spoznajmo tudi mi, da sami iz sebe ničesar ne zmoremo, ako nas ne vodi usmiljenje Božje; s pomočjo gnade Božje pa premoremo vse, ker je Bog vsega-mogočen.

V stari zavezi je Bog svoje zapovedi s svojim lastnim perstom na kamnite table zapisal, in izročil Mojzesu in duhovnom, naj jih razlagajo Izraelovemu ljudstvu. Že ta služba je bila častitljiva, tako da Izraelovi otroci niso mogli pogledati v Mojzesov obraz zavoljo svetlobe njegovega obličja; in vendar postava stare zaveze ni imela moči človeka greha rešiti in z Bogom spraviti, zato jo imenuje „službo smerti.“ Vse bolj častitljiva je služba nove zaveze, ker nam je postavilo nove zaveze sveti Duh v serca zapisal, in ta nas zveliča. „Čerka stare zaveze umori, duh nove zaveze pa oživlja.“

Spoštujmo in častimo službo duhovnov nove zaveze! Bodimo pa tudi ponižni, kakor je bil sv. Pavl, ki je le v Boga zaupal, in Njemu čast dajal, ne sebi.

Evangelje sv. Lukeža 10, 23—37.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Srečne oči, ktere vidijo, kar vi vidite. Ker povem vam, da veliko prerokov in kraljev je hotlo videti, kar vi vidite, in niso videli; in slišati, kar vi slišate, in niso slišali. In glej! neki učenik postave je vstal, kateri ga skuša, in reče: Učenik! kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil? On pa mu je rekel: Kaj je v postavi pisano? Kako bereš? On je odgovoril in rekel: Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše in iz vse svoje moči, in iz vse svoje misli; in

svojega bližnjega, kakor sam sebe. In mu je rekel: Prav si odgovoril; to stori, in boš živel. On pa je hotel sam sebe pravičnega delati, in je rekel Jezusu: Kdo pa je moj bližnji? Jezus pa je odgovoril in rekel: Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho, in je padel med razbojnike, kateri so ga tudi obropali, in z ranami obdali, ter so šli in ga pustili na pol mertvega. Primerilo se je pa, da je neki duhoven šel po tistem potu; in ga je videl, in je memo šel. Ravno tako je tudi levit, ko je prišel na to mesto, in ga videl, memo šel. Neki popoten Samarijan pa je prišel do njega, in ko ga je videl, se mu je v serce smilil. In je pristopil in mu obvezal rane, in je vлил vanje olja in vina, in ga je posadil na svoje živinče, ter ga peljal v gostilnico, in ga oskerbel. In drugi dan je vzel dva denarja, in jih je dal gostilniku, in je rekel: Skerbi zanj, in kolikor boš več izdal, ti bom jaz nazaj gredé povernil. Kteri teh treh se ti zdi, da je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike? On pa je rekel: Tisti, kateri mu je usmiljenje storil. In Jezus mu reče: Pojdi, in tudi ti tako stori!

Zakaj Jezus svoje učence blagruje?

Ker so njegov prihod doživeli, njega videli, njegove nauke slišali. — Akoravno nismo tako srečni Jezusa samega videti in njega slišati, vendar slišimo njegove nauke in Jezus sam je rekel: „Blagor jim, kateri niso videli, in so verovali.“ (Jan. 20, 29.)

Kaj je poleg vere k zveličanju najpotrebniši?

Ljubezen do Boga in bližnjega, „ker je v teh dveh zapovedih zapopadena vsa postava.“ (Mat. 22, 40.)

Opazka. Obširnejši nauk o ljubezni do Boga, glej po 17. nedelji po binkoštih.

Kdo je naš bližnji?

Vsak človek, naj bo tuj ali domač, ubog ali bogat, naše vere ali druge. Samarijan ni izpraševal nesrečnega popotnika: kdo, in kod je? temuč ne vprašaje ga je za svojega bližnjega spoznal, in precej pomagaje se mu je bližnjega skazal.

Kako naj ljubimo svojega bližnjega?

Kakor sami sebe t. j. vse dobro moramo njemu voščiti, želeti in storiti, kar in kakor si sami želimo in vse opustiti, kar mu je neprijetno, škodljivo in česar si sami ne želimo. Tako je Samarijan ljubil svojega bližnjega in je v tej čednosti prekosal judovskega duhovna in levita.

Kako se da ljubezen do bližnjega posebno spolnovati?

S telesnimi in duhovnimi deli keršanskega usmiljenja. Zlasti tudi s tem, 1. da se veselimo duhovnih in telesnih dobrot, ktere je Bog bližnjemu podelil, in da ga pomilujemo v nesreči; (I. Kor. 1, 4.)

2. da pomanjkljivosti in slabosti svojega bližnjega preterpimo, kakor nas uči sv. Pavl: „Eden družega bremena nosite, in tako bote dopolnili Kristusovo postavo.“ (Gal. 6, 2.)

Zakaj moramo bližnjega ljubiti?

1. Ker nam je Kristus zapovedal bližnjega ljubiti in je rekel, da v ljubezni do bližnjega spozna svojega učenca: „V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj;“ (Jan. 13, 35.)

2. ker nam je Jezus s svojim življenjem in s svojo smertjo dal najpopolnši zgled ljubezni do bližnjega: „Bodite posnemalci Božji, kakor preljubi otroci; in hodite v ljubezni, kakor je Kristus nas ljubil in se za nas dal.“ (Efez. 5, 1—2.)

3. ker smo vsi vstvarjeni po Božji podobi, po natorni postavi v Adamu, in po postavi gnade v Kristusu bratje in sestre, in otroci enega Očeta v nebesih. „Ali nimamo vsi enega Očeta? Ni nas vseh en Bog vstvaril?“ (Mal. 2, 10.)

4. ker nas Božja postava tako rekoč sili: „Kdor ne ljubi (bližnjega), pravi sv. Janez, ostane v smerti,“ (I. Jan. 3, 14.) in, „kdor ne ljubi svojega bližnjega, tudi Boga ne ljubi“, (4, 20.) „prelomi največo zapoved Božjo in postave ne spo-
nuje.“ (Rimlj. 13, 10.)

Kaj je treba, da nam je ljubezen do bližnjega zaslužna?

Ljubiti moramo bližnjega zavoljo Boga t. j. zategadelj, ker Bog tako zapoveduje in je Bogu takó ljubo in dopadljivo in zato, ker je bližnji po Božji podobi vstvarjen in z Jezusovo kervjo odrešen. Če bi pa svojega bližnjega ljubili le iz natornega nagnjenja, ker se je nam prikupil, ali ker od njega dobiček imamo ali pa iz drugih še manj čistih nagibkov, bi bila takšna ljubezen le natorna, živalska in ne bi se nič razločevala od ajdovske ljubezni; zakaj tudi ajdje in cestninarji so ljubili in pozdravljali tiste, ki so tudi nje ljubili in pozdravljali. (Mat. 5, 46.)

Z d i h l j e j. O moj Bog, Oče vse miloserčnosti! dodeli mi ljubezni polno in usmiljeno serce, da me bo vedno naganjalo, svojemu bližnjemu zavoljo Tebe dobro storiti, revnim pomagati, žalostne tolažiti, nevedne podučevati, zatiranim priskočiti, uboge krepčati itd., da bi ravno to tudi od Tvoje milosti zaslužil.

Ali ima prilika današnjega evangelja še kateri viši in duhovski pomen?

Sveti očetje to priliko razlagajo v višem pomenu takole: Nesrečni popotnik, ki je padel med razbojnike, pravijo, pomeni Adama in ves človeški rod, ki je po nepokorščini Adamovi padel v oblast satana in njegovih angeljev. Obropali so ga perve pravičnosti in milosti Božje; ranili so ga in oslabili na vseh dušnih močih z hudim poželenjem. Duhoven in levit pomenita postavbo stare zaveze, ktera človeškemu rodu ni mogla pomagati, ker ga ni mogla spraviti z Bogom; Kristus, pravi Samarijan ali pomočnik, je vlil olje svoje gnade in vino svoje kervi v njegove dušne

rane in ga je ozdravil, po svetem kerstu ga pripeljal v svojo cerkev ter ga zročil dušnim pastirjem, da mu strežejo in zanj skerbé. — Zahvaluj se Kristusu, usmiljenemu Samarijanju, za preveliko ljubezen in skerb, ki jo je imel za te in prizadevaj si, da si jo s svojim sodelovanjem v prid oberneš.

Od zakramenta svetega poslednjega olja.

„Vlil je olja in vina v njegove rane.“ (Luk. 10, 34.)

V tem, kar je usmiljeni Samarijan storil težko ranjenemu človeku, vidimo lahko podobo zakramenta svetega poslednjega olja, v katerem Kristus, pravi Samarijan, bolniku po maziljenji s sv. oljem in po molitvi mešnika, svojega namestnika, podeljuje svojo gnado k dušnemu in večkrate tudi k telesnemu ozdravljenju, če ji bolnik ne stavlja over ali napotkov.

Ali je poslednje olje zakrament?

Sveto poslednje olje je resničen zakrament, ker ima vse tri k vsakemu zakramentu potrebne reči: a) vidno znamenje, ki je maziljenje s sv. oljem in mešnikova molitev; b) podeli bolniku nevidno gnado k dušnemu in telesnemu ozdravljenju; c) postavljeno je od Jezusa Kristusa.

Ali je res že Jezus Kristus ta zakrament postavil?

Tako je; zakaj rimski katekizem (Pars 2. c. 6, § 8.) piše: Zdi se, da je Jezus to maziljenje menil, kadar je svoje učence po dva in dva pred svojim obličjem poslal, od katerih nam sv. evangelje tóle pove: „In so šli in oznanovali, da naj pokoro delajo. In so veliko hudičev izgnali, in veliko bolnikov z oljem mazilili in ozdravili.“ (Mark. 6, 12, 13.) Verovati moramo, da sv. poslednjega olja niso aposteljni iznajdli, ampak da ga je Gospod sam zapovedal. Tako terdi tudi sv. Tridentinski cerkveni zbor: „Sveto oljenje bolnikov je postavljeno kakor resnični in pravi zakrament nove zaveze, pri Marku omenjeno, po aposteljni Jakobu, sorodniku Gospodovem, vernikom priporočeno in oznanjeno z besedami: „Je kdo bolan med vami, naj pošlje po cerkvene mešnike, in ti naj molijo nad njim in naj ga mazilijo z oljem v imenu Gospodovem; in verna

molitev bo otela bolnika, in Gospod mu bo polajšal, in ako je v grehih, mu bodo odpuščeni." (Jak. 5, 14—15.) Sv. Jakob bi ne bil mogel kaj tacega pisati, če bi ne bilo njemu znano, da je Gospod sam ta zakrament postavil in zapovedal; temu priča tudi nepretergano, apostolsko zročilo.

Ktere gnade ta zakrament bolnikom dodeli?

Po razlaganji sv. Tridentinskega zbora in po besedah sv. aposteljna Jakoba ta zakrament bolniku téle gnade podeli:

1. Odpuščenje malih, in tudi tistih smertnih grehov, kterih se bolnik ali iz nezadolžene pozabljivosti, ali pa iz nezmožnosti ni spovedal;

2. ga reši hudih nasledkov in ostankov greha;

3. mu dušo olajša in okreпча, ter v njem zaupanje v Boga obudi in moč dodeli, težavo in terpljenje boleznj stanovitneje prenašati, zoperstati hudičevemu zapeljevanju in njegovim skušnjavam;

4. mu dodeli večkrat tudi telesno zdravje, ako je njegovi duši v zveličanje.

S čim se mora bolnik k zakramentu sv. poslednjega olja pripravljati?

Sv. zakramenti imajo sploh tem večo moč, čem skerbneje se za nje pripravljamo. Ker se v zakramentu sv. poslednjega olja le tisti grehi odpuščajo, ki jih bolnik ne spozna ali iz nezadolžene pozabljivosti pozabi, zato je treba, da se bolnik k temu zakramentu pripravlja pred vsem s čisto spovedjo in sv. Popotnico. Če mu ni mogoče, spovedati se, naj vsaj obudi žalost nad svojimi grehi. Naj torej ne odlašá do zadnjih trenutkov prejeme tega zakramenta, ko je po boleznj že ves omoten in oslavljen na umu in telesu, ampak če je mogoče, naj ga prejme, dokler je še pri zdravi pameti in s po-božnim sercem.

Ali je bolnik, kadar nevarno zbolí, dolžen zakrament poslednjega olja prejeti?

Zakrament svetega poslednjega olja k zveličanju sicer ni tako potreben, da bi nihče brez njega ne mogel zve-

ličan biti, vendar je človek v nevarni bolezni dolžen ga prejeti, zavoljo velikih gnad, ki jih po njem zadobi. Sv. Tridentinski zbor uči: „Zanemarjanje tolikega zakramenta ne bi bilo brez težkega greha in žaljenja svetega Duha.“ (Sess. XIV. 3.)

Kolikokrat smé bolnik zakrament sv. poslednjega olja prejeti?

Bolnik smé ta zakrament tolikokrat prejeti, kolikorkrat v novo smertno nevarnost pride; tedaj tolikokrat, kolikorkrat nevarno zbolí; pa tudi v eni dolgi bolezni večkrat, če bi se zdaj bolniku na boljše oberno, pozneje pa bolezen spet na huje zasukala in vnovič smertna nevarnost nastopila.

Zakaj se ta zakrament imenuje poslednje olje?

Zato, ker se med vsemi svetimi maziljenji, ki jih je Gospod, naš Zveličar, svoji cerkvi zapovedal, najposlednjič deli. Zavoljo tega zakramenta, čeravno se imenuje poslednje olje, vendar ne umerje noben bolnik, kakor se nekateri slabi kristjani bojé, temuč služi le v dušno, večkrat tudi v telesno ozdravljenje.

Kaj dela mešnik, kadar pride v hišo bolnika previdit?

Mešnik v izbo stopi rekoč: „Mir bodi tej hiši!“ — in strežej mu odgovori: „In vsem, ki v nji prebivajo.“ Potem mešnik da bolniku bridko martro kušniti in bolnika, izbo in pričujoče z žegnano vodo pokropi rekoč antifono: „Pokropi me, o Gospod! z izopom in očiščen bom; operi me, in bolj bom bel kakor sneg.“

Kropljenje bolnika: a) spominja dušne čistosti, katero je pri svetem kerstu zadobil, in ga opominja, naj z vredno pokoro in s solzami resničnega kesanja od Boga prosi odpuščanja grehov, s katerimi se je omadeževal; b) da odverne in prežene skušnjave hudega duha.

Zakaj se molijo litanije vseh svetnikov?

Da bi Bog po priprošnji vseh svetnikov in svetnic bolniku dodelil vse, kar mu koristi na duši in na telesu.

Zategavoljo naj vsi pričujoči in tudi bolnik z mešnikom pobožno molijo.

Kaj prosi mešnik, kadar bolniku desno roko nad glavo položi in nad njim moli?

Ta poklada rok bolniku naznanja, da se mu ni bati, ker je pod varstvom Božjim, kteremu naj se popolnoma izroči. Mešnik namreč prosi, naj bi Bog po tej pokladi rok in po priprošnji svetnikov bolnika v svoje varstvo sprejel in moč hudičevo, ki bolnika posebno v smertni uri nadleguje, razdjal.

Kako opravlja mešnik sveto maziljenje?

Mešnik desni pavec v sveto olje pomoči ter ž njim v podobi sv. križa bolniku oči, ušesi, nosnici, ustnici, roki, nogi in ledje mazili, in pri vsakem maziljenji moli rekoč: Po tem maziljenji in po presvetem svojem usmiljenji ti Bog odpusti, karkoli si grešil s pogledom, (poslušanjem, duhanjem, govorjenjem, tipanjem, hojo, sladnostjo ledij).“ Ledje se mazili le možkim. Pri tem opraviu naj bolnik s ponižnim in zgrevanim srcem Boga za odpuščanje grehov prosi, ktere je doprnesel s počutki svojega telesa.

Zakaj mešnik kaže bolniku bridko martro, ga ž njo blagoslavlja in mu jo kušniti daje?

Da bi bolnika opominjal, naj voljno terpi kakor Jezus in vse svoje zaupanje naj stavlja v Njegovo neskončno zasluženje. — Bolnik pa naj spozna, da se ima le križanemu Jezusu zahvaliti za odpuščenje grehov in za vse prejete milosti.

Kaj ima bolnik storiti, kadar so mešnik vse opravili?

Bolnik naj se iz vse moči Bogu zahvaljuje za prejete dobrote, priporoča naj se v Jezusove presvete rane in v Njegovo presveto Rešnjo kerv, ter pobožno naj premišluje smert in večnost.

Tudi v tem zakramentu vidimo, kako ljubeznjivo skerbi sveta mati katoliška cerkev za vse potrebe svojih vernih. Kakor skerblijva mati jih sprejame pri svetem kerstu v svoje naročje; po sveti birni jih oskerbuje s potrebnim orožjem zoper greh, nevero in krivovero; v sv. pokori jih očiščuje grehov in vseh dušnih madežev ter jim pomaga vzdigniti se iz dušnih prepadov; v zakramentu presvetega Rešnjega telesa jih hrani s kruhom nebeškim, krepčuje za čednosti in varuje novih padcev; tudi v smertni uri jih ne zapušča. V tej odločivni uri, kadar umirajočega vse zapušča, in se mu celo sorodniki le plašno bližajo, kadar človeku zginja ta svet in se mu bliža neznana večnost, kadar satan vse svoje moči napenja, da bi spet eno dušo v svojo last dobil, kadar se človeku grozi zavoljo nastoječe sodbe, — v tej bridki uri ga ne zapusti ljubeznjiva mati, katoliška cerkev. Ona mu pošlje svojega služabnika, posvečenega mešnika in tá pride k bolniku kakor tolaživni angelj, mu pomaga v terpljenji, plašnega tolaži z besedo Gospodovo, omadežanega očisti in z Bogom spravi, slabega okrepča s sveto popotnico, in ga poterdi za zadnjo vojsko s svetim oljem. Tako se duša oskerbi in previdi z vsemi pripomočki in gnadami, ki jih je Kristus zaslužil in zročil svoji cerkvi; pobožne molitve jo spremljajo pred večnega Sodnika in ji milost in usmiljenje prosijo zavoljo Njegovega neskončnega zasluženja. —

Kristjan! pomisli, kolika je tvoja sreča, da si ud tiste cerkve, ki vse tvoje žive dni neprenehoma za te skerbi. Vedno se zahvaluj Bogu za to preveliko gnado in bodi katoliški cerkvi vselej dober in zvest sin. V krivi veri se morebiti ložej živi; pa le v katoliški cerkvi je dobro umreti, — in srečna smert je največ vredna.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

Ob začetku sv. meše prosi danes s cerkvijo Boga pomoči zoper njene sovražnike in reci: „Ozri se na svojo zavezo, in duš svojih ubozih nikdar ne pozabi. Vzdigni se, Bog razsodi svojo pravdo in ne pozabi klicanja tistih, kateri te iščejo.“

„Žakaj, o Bog! si nas popolnoma zavergel in se jezi tvoj serd nad ovcami tvoje paše.“ (ps. 73.) Čast bodi Bogu itd.

Cerkvena molitev. Vsegamogočni, večni Bog! pomnoži v nas vero, upanje in ljubezen; in da bomo vredni doseči, kar obetaš, stori, da ljubimo, kar zapovedaš; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Galačanov
3, 16—22.

Bratje! Abrahamu in njegovemu zarodu so bile obljube storjene. (Pismo) ne reče: „In zarodom“ kakor da bi jih več bilo, ampak kakor le enemu: „In zarodu tvojemu,“ kateri je Kristus. To pa rečem: Od Boga poterjena zaveza po postavi, ktera je štiristo in trideset let potlej dana, ni overžena, da bi obljuba nič ne veljala, Zakaj ako je iz postave dedina, tedaj ni iz obljube. Abrahamu pa jo je Bog po obljubi dal. Čemu tedaj postava? Zavoljo prestopov je postavljena, dokler bi ne prišel zarod, kateremu je bil (Bog) obljubil in je bila po angeljih sredniku zročena. Srednik pa ni le enega, Bog pa je eden. Je li tedaj postava zoper obljube Božje? Tega ne! Zakaj ko bi bila postava dana, ktera bi mogla oživljati, bi bila pravičnost res iz postave. Pa pismo je vse pod greh zaklenilo, da bi bila obljuba iz vere Jezusa Kristusa vernim dana.

R a z l a g a. Judovski krivi učeniki so kristjane v Galati zapeljevali, da so preveč se zanašali na Mojzesovo postavo. Zavoljo tega jih svari sv. apostelj Pavl in jih uči, da ta postava zdaj več ne zadostuje in jih ne more zveličati. Abrahamu in njegovemu zarodu je Bog obljubil, da bodo v njem blagoslovljeni vsi narodi in to obljubo mu je dal zavoljo njegove žive vere in dobrih del, ne zavoljo postave, ktero je še le več sto let poznej po Mojzesu na gori Sinajski dal Izraelovemu ljudstvu.

Ker se je v Kristusu, ki je pravi Abrahamov zarod, obljava spolnila, je postava overžena in je več ni treba spolnovati. Postava pa ni mogla ovreči zaveze po Bogu storjene, tudi ne obljube po Bogu Abrahamu dane. Gnade in zveličanje nam dohaja po Kristusu, ne po spolnovanji judovskih šeg.

Če je obljava od Boga, in postava od Boga; zakaj pa sv. Pavl priporoča obljube se deržati, postavo pa opustiti? Temu vprašanju apostelj sam naj odgovarja: „Postava je zavoljo prestopov postavljena, dokler bi ne prišel zarod, kteremu je bil Bog obljubil.“ Postava je torej obljobo varovala in je bila dana zato, da bi Izraelcem prav močno zaterdovala, kaj je greh, in da bi se svoje grešnosti zavedli, s protenjem hudih kazen velicih pregreh obvarovali. Ko pa je Mesija, pravi Abrahamov zarod prišel, je obljobo dopolnil, in postava stare zaveze nima več veljave. — Postava stare zaveze, po angelju Mojzesu, sredniku med Bogom in Božjim ljudstvom zročena, vendar ljudi ni mogla opravičiti; zveličanje obljubila je le njim, ki verujejo v prihodnjega Mesija. Tudi kristjanom je k zveličanju treba le žive vere v Jezusa, terdnega zaupanja v to, kar nam je obljubil, in da zvesto živijo po Jezusovem nauku.

Zahvalujmo se za to obljobo, še veliko več pa za Kristusovo včlovečenje, po kterem se je dopolnila obljava!

Zdihljej. O Bog, kteri nam nisi le obljobo dal, temuč tudi Jezusa, Obljubljenega poslal in ž Njim vse podaril, dodeli, da bomo v Njega živo verovali in s tem deležni nebeškega kraljestva.

Evangelje sv. Lukeža 17, 11—19.

Tisti čas, ko je Jezus v Jeruzalem šel, je hodil po sredi Samarije in Galileje. In ko je šel v eno

vas, mu je naproti prišlo deset gobovih mož, kateri so od daleč stali, in so povzdignili glas, rekoč: Jezus, učenik, usmili se nas! In ko jih je zagledal, je rekel: Pojdite in skažite se duhovnom. In prigodilo se je, ko so šli, so bili očiščeni. Eden zmed njih pa, ko je videl, da je očiščen, se je vernil, in je z velikim glasom Boga častil; in je padel na obraz pred njegove noge, in se mu je zahvalil. In ta je bil Samarijan. Jezus pa je odgovoril in rekel: Ali jih ni bilo deset očiščenih? Kje pa je unih devet? Nobeden se ni znašel, da bi se bil vernil, in Bogu čast dal, kakor ta ptujec. In mu je rekel: Vstani in pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala.

Ktere so dušne gobe?

Dušne gobe so raznoteri grehi, zlasti pa nečistost, po kateri se človekova duša veliko huje ogerdi, kakor truplo po najostudnejših gobah. Judovska postava je razločevala gobe trojih plemen: gobe na telesu, na obleki in po hišah.

V duhovnem pomenu so gobovi na telesu — nečistniki, ki s svojimi pogledi, pogovori in s svojim obnašanjem lahko okužijo druge, in je za tega del treba, jih se varovati.

Gobe na obleki so prevzetna obleka in pohujšljiva noša, po kateri jih pride veliko ljudi in celih družin in sosesk na beraško palico in v gerde pregrehe; gobe po hišah se nahajajo ondi, kjer se hranijo pohujšljivi, razuzdani posli, kjer se ljudje obojega spola shajajo v ponočnih shodih, da se razveseljujejo z nespodobnimi igrami, pesmi, plesi in nečistim djanjem. Pa tudi v onih hišah rastejo, kjer se zakonski vpričo otrok neprevidno vedejo in obnašajo, ali pa bolj odraščene otroke k sebi v postelj jemljejo, otrokom obojega spola skupej ležati pustijo. Take hiše so okužene in polne dušnih gob in treba je, se jih ogibati; gorje njim, ki v take hiše zahajajo ali radovoljno v njih prebivajo!

Zakaj so gobovi od daleč stali?

Ker je Mojzesova postava tako zapovedala. Da bi drugih ne okužili, (III. Mojz. 13, 46.) so morali gobovi sami zunaj šotorišč prebivati, kajti gobe so bile zelo nalezljive. Tudi dušne gobe so kužne, in zapeljivih ljudi, pohujšljivih družčin se je tem bolj ogibati, ker se po njih duše nevedoma in nevidoma okužijo. „Kdor se dotakne smole, se ž njo umaže; in kdor se peča s prevzetnežem, se bo prevzetnosti navzel.“ (Sir. 13, 1.)

Čemu je Jezus gobove poslal k duhovnom?

Jezus ukaže gobovim: „Pojdite in skažite se duhovnom,“ ne, da bi jih ti ozdravili, ker tega niso mogli, temuč 1. da skaže spoštovanje duhovniški službi in Božji postavi, ktera je velevala očiščenim gobovim, naj se pokažejo duhovnom, ki so jih pregledali in razsodili, ali so očiščeni ali ne. (III. Mojz. 14.)

2. da skuša njih zaupanje in pokorščino; zatorej jih ni ozdravil na samo prošnjo, temuč je hotel, naj pokažejo svojo vero in pokorščino s tem, da gredo in se pokažejo duhovnom, in se podeljene milosti vsaj nekoliko vredne storijo;

3. s tem poveljem je Kristus kakor v podobi naznanil, da se bodo dušno gobovi morali skazati duhovnom nove zaveze in njim svojih grehov zgrevano se spovedati; duhovni pa bodo jih očiščevali po sveti odvezi. (Korn. a Lap.)

Zakaj vpraša Jezus po unih deveterih, ki so bili tudi ozdravljeni?

Deveteri zmed ozdravljenih so bili nehvaležni. Vai veseli, da so jih duhovni spoznali očiščene, pozabili so dobrotnika, ki jih je ozdravil, ter se niso vernili, da bi se mu zahvalili. Jezus je torej vprašal po njih in s tem vprašanjem razodeva, kako zoperna mu je nehvaležnost. Krivice, ki so se mu storile, in žaljenja je Jezus molčé prenašal, nehvaležnost pa je očital in posvarjal, ker je velika pregreha ostudna Bogu in ljudém. Prav lepo uči sv. Bernard: (Serm. 21. in can.) „Nehvaležnost je duši sovražnica, ker ji ropa vse zasluženje, vgonobi čednosti in zadržuje milost Božjo; ona je kakor žgeč veter, po katerem usahne

vir dobrotljivosti, rosa usmiljenosti in potok milosti Božje.“ Sv. Krizostom pa pravi: „Najložej si ohranimo dobrote s tem, da se jih spominjamo in smo hvaležni; hvaležna duša se Bogu najbolj prikupuje in za vse dobrote, s katerimi nas dan na dan obdaruje, ne tirja od nas ničesar drugega, kakor da smo hvaležni.“ Zato nas opominja sv. apostelj: „Bodite hvaležni.“ (Kol. 3, 15.)

Bodimo hvaležni, kristjani! in ne zabimo zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi moliti in se zahvaljevati. Kadar koli zapazimo pri hiši, ali pri družini, na blagu in premoženji blagoslov Božji, zahvalujmo se Bogu, zlasti takrat, kadar spravljamo poljske pridelke, (III. Mojz. 23, 10.) tako si bomo pridobivali novega blagoslova in pomnoženih milosti. Sv. Avguštín pravi: „Ne moremo nič boljšega in Bogu prijetnišega misliti, izrekati ali pisati, kakor: „Hvala Bogu!“ (Hom. 8. in Epist. ad Col.)

Z dihljej. O predobrotljivi Jezus! ki si bil svojemu nebeškemu Očetu vse dni svojega bivanja na zemlji nam v izgled vedno hvaležen, dodeli, naj bi tudi jaz po Tvojem zgledu in po nauku Tvojega služabnika Pavla nebeškemu Očetu za vse njegove dobrote se vselej zahvaljeval. (Kol. 3, 15.)

Od zakramenta svetega mešnikovega posvečevanja.

„Skažite se duhovnom.“ (Luk. 17, 14)

Bog sam je duhovne stare zaveze s tem počastil, da je po Mojzesovi postavi gobove k njim pošiljal, dasiravno gobovih niso ozdravljali, temuč le razsojevali, ali so očiščeni ali ne. Še veliko večega spoštovanja in časti so vredni duhovni nove zaveze, katerim je Bog dal moč, ozdravljati ljudi dušnih gob, in jim po mešnikovem posvečenju podelil še večje oblasti in pravice.

Duhovski stan je poseben, od Boga izvoljen in svet stan.

Pričuje nam to sveto pismo stare in nove zaveze in tudi ustno zročilo. — V stari zavezi si izvoli Bog sam —

Arona in njegove rodiče izmed Izraelovih otrok, da bodo njegovi duhovni. Po Mojzesovi postavi določi duhovnom obleko in opravila: duhovni naj opravljajo očitno Božjo službo, molijo za ljudstvo in naj ga podučujejo, zlasti pa naj darujejo vsakdanje daritve. Za to službo so se duhovni posvečevali s posebnimi obredi celih sedem dni. (II. Mojz. 28, 29.) Duhovnom na pomoč in v strežbo je odločil levite iz rodü Levijevega, (IV. Mojz. 3, 6.) kateri pri razdelitvi kananske dežele niso dobili posestev, odmenil jim je pa za službo, ki mu jo opravljajo v šotoru zaveze, vse desetine Izraelove; (IV. Mojz. 18, 20—21) tudi leviti so se za njih službo posvečevali. (IV. Mojz. 8, 6—26.) Duhovni stare zaveze so bili le predpoda duhovnov nove zaveze, ker Jezus duhovništva ni odpravil, temuč ga je le spopolnil.

Ko je Kristus začel učiti, izbral si je izmed vernih 72 učencev, in zmed njih si izvoli 12 aposteljnov. Njim reče: „Jaz sem vas izvolil, in sem vas postavil, da greste in sad obrodite.“ (Jan. 15, 16.) Njim da oblast zavezati in razvezati, (Mat. 18, 18.) t. j. grehe odpuščati, ljudi posvetovati in jih z Bogom spravljati. Tém naroči, učiti vse narode, jih kerščevati (Mat. 28, 19.) in opravljati Njegovo presveto daritev. (Luk. 22, 19.)

Kakor si je Kristus izbral aposteljne in učence, tako je sv. Duh izvolil sv. Pavla v aposteljna, ki se zatorej sam imenuje služabnika Kristusovega in delivca Božjih skrivnost. (I. Kor. 4, 1.) Djanje apost. pričuje, da je bil z Barnabom za sveto opravilo posvečen. (13, 2—3.) Aposteljni so si izvolili in posvečevali naslednike; (I. Tim. 4, 14.; II. Tim. 1, 6.) sedem diakenov pa so si privzeli v pomoč za duhovsko službo. (Djanje apost. 6, 1—3.)

Iz teh pričevanj svetega pisma se razvidi, da je Bog v stari zavezi, kakor tudi Kristus v novi zavezi izvolil in odločil može v poseben stan, kateri naj vodijo njegovo cerkev, opravljajo službo Božjo, skerbijo za zveličanje vernih, in ta stan je imel več redov. Ravno to nam poterdjuje tudi ustno zročilo. Že sveti očetje prvih keršanskih časov, Ignacij, Klemen, učenec apostolski, imenujejo in razločujejo v duhovski službi škofe, duhovne, diakone; sv. Gregor Nacijančan, sv. Justin, sv. Ciprijan in mnogo drugi, posebno cerkveni zbor Kartaginski l. 398, omenjajo v duhovski službi še subdiakone, lektorje, eksorciste, akolite. Omenjeni cerkveni zbor nam tudi pove, kako so se takrat duhovni posvečevali.

Krivoverci očitajo katoliški cerkvi, da ona pravim vernikom čast jemlje, ker duhovsko čast le posebnemu stanu prilastuje; terdijo namreč, da so vsi verni Kristusovi duhovni in svojo terditev naslanjajo na besede v I. listu sv. Petra (2, 9). „Vi ste izvoljen rod, kraljevo duhovstvo,“ in na izrek v razodenji sv. Janeza (1, 6.), kjer pravi od Jezusa Kristusa, „da nas je storil kraljestvo in duhovne Bogu in svojemu Očetu.“ Ali krivoverci te besede napak razumejo in obračajo, ker se na dotičnih mestih govori le od znotranjega duhovstva, po katerem more vsak kristjan, ki je po svetem kerstu posvečen in v gnadi Božji, tedaj opravičen in živ ud Jezusa Kristusa, najvišega mešnika, duhovne daritve opravljati na altari svojega serca, n. pr. dobra dela, molitve, mertvenja, miloserčnosti, pokore; * to učijo sv. apostelj Peter (I. Pet. 2, 5.), sv. Pavl (Rimlj. 12, 1.) in David (ps. 50, 19.). Če bi imeli krivoverci s svojo terditvo prav, da so vsi verni tudi duhovni, čemu je Bog že v stari zavezi postavil posebno duhovstvo? čemu je Kristus si izbral in izvolil sposobne može v duhovsko službo? Če so vsi verni duhovni, zakaj niso tudi vsi kralji, ker vendar sv. Janez pravi, da nas je Kristus za kralje postavil? Bog je tiste, ki so si prilastovali duhovskih opravil, ostro kaznoval, kakor n. pr. kralja Ozijo, kterega je z gobami vdaril, ker je v tempeljnu kadila zažgal, kar je le duhovnom bilo dopuščeno. (II. Kron. 26, 19.)

Krivoverci že morajo tako terditi, ker duhovnov ne potrebujejo. Sveto pismo jim je edino versko ravnilo, čemu bi jim bili razlagavci Božje besede in oznanovalci vere, ker sv. pismo vsakteri sam bere in si ga razlaga? Ker nimajo daritve in razun kersta nimajo zakramentov, čemu bi jim bili duhovni? V katoliški cerkvi pa se ponavlja Jezusova nekervava daritev in se bo ponavljala do konca sveta; v nji se delijo še vsi sedmeri od Kristusa postavljeni sveti zakramenti; ona še vedno spolnuje naročilo Kristusovo, učiti vse narode; k temu je treba duhovnov ali mešnikov, ki opravljajo službo Gospodovo, in ti se ne samo izvolijo, temuč morajo se tudi posvečevati po posebnem zakramentu.

*) Glej nauk o daritvi za peto pobinkoštno nedeljo str 497 in o službi Božji po pameti za prvo nedeljo po sv. treh kraljih str. 83.

Kaj je mešnikovo posvečevanje?

Mešnikovo posvečevanje je zakrament, v katerem tisti, ki so posvečeni, od Boga zadobé potrebno oblast in gnado k duhovski službi; imenuje se tudi zakrament svetega mešnikovega reda.

Ktero je vidno znamenje pri tem sv. zakramentu?

Vidno znamenje pri mešnikovem posvečevanju je poklada škofovih rok z molitvijo, in izročevanje cerkvenih posod, t. j. patene z hostijo, in keliha z vinom in vodo, z ustmenim pooblastenjem, kruh in vino spremenovati v Kristusovo pravo telo in kri, in grehe odpuščati ali zadrževati.

Kedaj je Kristus ta zakrament postavil?

Pri zadnji večerji. Ko je Jezus bil kruh in vino spremenil v svoje telo in kri, rekel je apostelnom: „To storite v moj spomin;“ s temi besedami posvetil jih je v duhovne. Njih duhovno oblast pa je Jezus spopolnil, ko je po svojem vstajenji stopil med zbrane aposteljne in jim rekel: „Mir vam bodi! kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem. Potem je v nje dihnil, in jim rekel: Prejmite svetega Duha, katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani.“ (Jan. 20, 21—23.)

Ali so mešnikovo posvečevanje v cerkvi vselej za sv. zakrament imeli?

Vselej. Že sv. apostelj Pavl opominja svojega učenca Timoteja, (I. Tim. 4, 14.) „naj nikar v nemar ne pušča gnade, ktera mu je bila dana po prerokbi s pokladanjem rok duhovščine;“ in (II. Tim. 1, 6.) spet, „da obudi gnado Božjo, ktera je v njem po pokladi njegovih (apostelnovih) rok.“ Sv. Pavl je bil prepričan, da se s poklado škofovih ali mešnikovih rok posebna gnada dodeli, v tem pa obstoji sv. zakrament. Sv. Tridentinski zbor je slovesno določil: „Ako bi kdo terdil, da mešnikovo posvečevanje ni pravi in resničen zakrament postavljen od Kristusa, Gospoda, ali da je le kaka človeška izmišljava, izmišljena od ljudi; ali da je le kak obred, po katerem se izvolijo služabniki Božje besede in zakramentov, bodi izobčen. (Sess. 23, de ord. can. 3.)“

Kako cerkev skerbi, da bi le pripravne može za duhovsko službo dobila?

Tisti, ki želijo v duhovski stan stopiti, se morajo za ta stan pripravljati in si pridobiti primeraih vednosti zlasti v bogoslovnih in duhovnih vedah. In še le potem, ko so se cerkveni predstojniki prepričali, da imajo pripravljanci postavna leta, da so pošteni in čednega zadržanja, in dosti podučeni, se jim podelijo po določenih stopinjah in v postavnih obrokih duhovni redovi.

Kteri so ti duhovni redi?

Duhovnih redov je sedem: delimo jih v štiri nižje in tri višje; zakrament pa je le en red, ki ga navadno imenujemo mešnikov red ali mešnikovo posvečevanje; v njem se namreč sveti zakrament posvečencu podeli. Škofovo posvečevanje oblasti mešnikovega reda razširi in dopolni; dijakoni imajo tudi delež pri svetem zakramentu. Drugi redovi niso zakramenti in jih tudi Jezus Kristus ni postavil, ampak njegova sveta cerkev; vsi posvečenci so v duhovskem stanu.

Od tonzure in štirih nižjih redov.

Kogar sv. cerkev prejme v duhovski stan, da se na redove ali posvečenja pripravlja: a) mu škof dajo tonzuro t. j. škof mu na temenu, in sencih lasé porežejo ali postržejo, v opomin, da se mora odpovedati vsi posvetni nečimurnosti in le Gospodu živeti, kateri je bil s ternjem kronan. — V spomin ternjeve krone Jezusove in v znamenje, da pričakujejo krono večnega veličastva, ako zmagajo sovražnike svojega zveličanja, duhovni na temenu lasé na okroglo do polti strižejo, t. j. tonzuro ali plešo nosijo.

b) Mu škof čez duhovsko haljo (talar) belo cerkveno prikrajšano srajčico (roket, super peliceum) oblečejo.

Cerkev je od nekdanj za nižja opravila pri službi Božji posebne služabnike potrebovala in imela, ktere je za to službo v posebnih štirih redovih, katerim se pravi štiri nižji redovi, posvečevala. — Sčasoma so ta opravila prevzeli posvetni ljudje, cerkovniki in strežaji; cerkev pa nekdanjih redov vendar ni opustila, nekaj v spomin preteklih časov, nekaj iz spoštovanja do mešnikovega reda, da se do njega prihaja od stopnje do stopnje.

Ti nižji redovi in njih službe so:

a) Red vratarstva (ostiariat), ktereга dolžnost in služba je bila vernim naznanjati čas Božje službe, cerkvena vrata odperati in zaklenjati, varovati, da se k Božji službi niso vrivali zlobni, nepoklicani. — V spomin te službe jim škof izročé pri posvečevanji cerkvene ključe in zvonček.

b) Red bravstva (lektorjev), ki so vernim pri Božji službi brali sveto pismo in škofove ukaze; v ta spomin se jim pri posvečevanji bukve podajo.

c) Red zarotištva (exorcistat); — njihova služba je bila: nad obsedenci cerkvene zarotilne molitve opravljati. V spomin te službe se jim pri posvečevanji izroči knjiga, v kateri so cerkvene zarotne molitve.

d) Red strežništva (akolitat). — Akoliti so skerbeli za svečavo in kadilo, in pripravljali vino in vodo za sveto daritev. V spomin te službe jim škof podadó svečnik in verčeke za vino in vodo.

Višji redovi.

K višjim redovom štejemo: subdijakonot, dijakonat in presbiterat ali mešnikov red.

a) S subdijakonatom se posvečencem dodeli oblast, svete posode k altarju nositi, čediti ali čistiti jih, list pri sveti meši brati, pri darovanji vodo v kelih vlivati in dijakonu pri sv. meši streči.

Subdijakonot ni zakrament, vendar se pa višjim redovom prišteva, ker je že v nekaki zvezi s sv. mešo v pripravljanji presv. Rešnjega telesa, in ker se ž njim prevzame dolžnost, v duhovskem stanu vse svoje žive dni ostati, breviar moliti in v vednem devištvu živeti.

b) Dijakonat je red, v katerem se s posvečevanjem prejme oblast, škofu ali mešniku pri sv. meši streči, evangelje peti, s posebnim dovoljenjem sv. kerst slovesno deliti in sv. obhajilo vernim nositi. Svoje dni so dijakoni oskerbovali cerkveno premoženje, skerbeli za vdove, uboge in sirote. V ta namen so jih aposteljni ukazali vernim izvoliti in so jih posvetili. Šv. Štefan, prvi marternik in sv. Lorenc sta bila dijakona. Nekteri učeniki prištevajo dijakonat k zakramentu sv. reda. Oba reda t. j. subdijakonot in dijakonat delijo škof med sveto mešo po odbranem listu s slovesnimi obredi.

c) Presbiterat ali mešnikov red daje posvečencu oblast do pravega in duhovnega telesa Kristusovega, to je oblast, daritev sv. meše opravljati, in vernim grehe odpuščati, pa tudi gnado, da bi te dolžnosti zvesto spolnovali.

Mešnikov red ali posvečevanje se deli od škofa med sveto mešo s slovesnimi in pomenljivimi obredi, katerih najjimenitnejši je, da škof posvečencu obe roki na glavo položi, in tako tudi vsi pričujoči mešniki storijo. — Ta poklada rok pomenja izročenje mešniške oblasti.

*Kakšne oblasti prejme mešnik v zakramentu sv. reda in
ktere poglavitne dolžnosti ima?*

P e r v a in najjimenitnejša oblast, ktera se mešniku s posvečevanjem podeli, je oblast do pravega telesa Kristusovega ali oblast opravljati nekervavo daritev novega testamenta, brati sv. mešo. Zato mu rečejo škof pri posvečevanju: „Prejmi oblast, meševati za žive in mervte.“ Ta oblast mu naloži dolžnost, meševati za verne, za žive in mervte, in vernim deliti presv. Rešnje telo.

D r u g a poglavitna oblast, ktero mešnik prejme, je oblast do duhovnega telesa Kristusovega ali do vernih, kteri se mu izročé. Njim sme v imenu Kristusovem grehe odpuščati, pa tudi zaderževati, druge zakramente deliti, za duše vernih skerbeti, jih učiti in voditi, in jim besedo Božjo oznanovati, kakor je Jezus naročil svojim učencem: „Pojdite, in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha;“ (Mat. 29, 19.) in sv. Pavl Timoteja opominja: „Oznanuj besedo, ne jenjaj.“ (II. Tim. 4, 2.)

Torej veliko oblast prejmejo mešniki, pa tudi težavne dolžnosti imajo, za ktere potrebujejo posebne gnade, ktera se jim v zakramentu sv. reda podeli.

Popolno in vso apostelnom dodeljeno oblast le škofje v škofjem posvečevanju zadobé, ker so le oni pravi nasledniki apostelnov. Mešniki so njihovi pomočniki, in keršanskim občinam predstojniki le v njihovem imenu in po njihovem povelji. Pa tudi duhovni nimajo vsi enake oblasti, temuč da se ohrani edinost in red v vladanji katoliške cerkve, je cerkev vpeljala in razločuje več stopinj duhovske oblasti, ktere so ena drugi podredjene in se imenujejo katoliška hierarchia.

Kaj so verni dolžni duhovnom?

Že sv. apostelj Pavl opominja Korinčane (I. 4, 1.) „Naj nas vsak ima ko služabnike Kristusove, in delivce Božjih skrivnost.“ Ker je poklic mešnikov tako visok in imeniten, njih dolžnosti pa toliko težavne, da bi jih celo angelji težko spolnovali, gre nasproti vernim sveta dolžnost, mešnike v njihovem poklicu po vsej moči podperati. To pa storijo, ako spolnujejo dolžnosti, ktere četrta zapoved Božja nalaga vernim proti svojim duhovnim očetom.

Verni so dolžni: 1. Ljubiti svoje duhovne, ker so jim prijatelji in dobrotniki, ki skerbijo za njih dušni blagor in večno zveličanje. Nespametni so in nehvaležni, ki čertijo duhovne, ker jim včasih kaj podrejo ali grešno veselje zabranijo.

2. Spoštovati duhovne, ki so namestniki Božji, delivci svetih zakramentov, sredniki med Bogom in ljudstvom, in so torej spoštovanja vredni. Sirah uči: „Iz vse duše ljubi Boga in duhovne spoštuj.“ (Sir. 7, 33.)

3. Vbogati duhovne, ki le v imenu Gospodovem učijo in zapovedujejo. Zato pa je Kristus rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.) Nepokorščina in nagajivnost proti duhovnom je ravno tako greh zoper četrto zapoved Božjo, kakor nepokorščina proti očetu in materi.

4. Pomagati duhovnom, da bi svoj poklic ložeje in zvesteje dopolnovali. Verni naj molijo za svoje duhovne, zlasti o kvaternih tednih in jim prosijo pomoči gnade Božje, tudi naj jih podperajo v blagih in dobrih početjih s skerbnim izrejevanjem mladine, odpravo pohujšanja in voljnim spolnovanjem tega, kar jim dušni pastirji naročijo. Gerda reč je, ljudi zoper duhovne šuntati ali pa njihovim dobrim namenom overe stavljati, kakor so delali Judje, „ki so nadražili bogaboječih in poštenih žen, in perve mestne može, in so obudili preganjanje zoper Pavla in Barnaba in so jih izgnali iz svojih pokrajin.“ (Djanje apost. 13, 50.)

Verni svojim duhovnom naj pomagajo tudi v časnih potrebah in skerbih s tem, da jim skerbé za spodoben živež in jim odrajtajo, kar jim gre, ker že sv. Pavl pravi: „Kteri altarju služijo, naj tudi od altarja živé.“ Celo duhovnov, ki svojega poklica ne spolnujejo, ne zaničujejte, temuč spoštujte v njih visoko čast in neizbrisljivo znamenje, ktero se je njihovim dušam vtisnilo po zakra-

mentu sv. reda; tem bolj goreče za nje molite, naj bi se čim prej spet zavedeli svojega poklica in svetih dolžnost.

Štirnajsta nedelja po binkoštih.

Pri vvodu sv. meše obudi priserčne želje po nebesih in moli z mešnikom: „Ozri se, Bog, naš varh, in poglej na obličje svojega maziljenega: zakaj bolje je en dan v tvojih lopah, kakor tavžent.“

„Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepeni in koperni po lopah Gospodovih.“ (ps. 83.) Čast bodi Bogu itd.

Cerkvena molitev. Varuj, prosimo Gospod! svojo cerkev po večnem usmiljenji in ker umerljivi človek brez Tebe propada, odvrčaj ga s svojo pomočjo vselej od tega, kar mu škoduje in obračaj ga k temu, kar mu koristi; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Galačanov
5, 16—24.

Bratje! hodite po duhu, in ne bote želj mesa spolnili. Zakaj meso poželi zoper duha, duh pa zoper meso; ta dva sta namreč eden drugemu zoper, da ne storite, kar koli hočete. Ako se daste duhu voditi, niste pod postavo. Dela mesa so pa znana, in ta so: kurbanje, nečistost, nesramnost, razuzdanost, malikovanje, zavdajanje, sovraštva, zdražbe, zavid, jeza, boji, kregi, razpertje, nevošljivosti, uboji, pijančevanje, požrešnost, in kar je temu enakega. Od takih del vam napovem, kakor sem vam napovedal, da, kateri take reči delajo, ne bodo kraljestva Božjega dosegli. Sad duha pa je: ljubezen, veselje, mir,

poterpežljivost, miloserčnost, dobrotljivost, prizanesljivost, krotkost, zvestoba, zmernost, zderžnost, čistost. Zoper takošne ni postava. Kteri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.

R a z l a g a. V človeku je vedna vojska, zakaj „meso poželi zoper duha, duh pa zoper meso;“ ona dva sta si vedna sovražnika, ker „sta eden zoper drugega.“ Kteri pa hočejo biti „Kristusovi“, morajo delom mesa slovo dati, „svoje meso z grehi in željami vred križati in po duhu hoditi.“ Po duhu hodijo, kateri nasvete in nagibe sv. Duha poslušajo in vbogajo, svojo poželjivost pa berzdajo in morijo. Ti „niso pod postavo“, ker se prostovoljno ogibajo tega, kar postava prepoveda. Kar meso ali pregrešni človek po svojem mesnem poželjenji dela, je znano, in kdor take reči dela, Božjega kraljestva ne bo dosegel.

Po svetem kerstu smo vsi postali otroci Božji, bratje in sestre Jezusa Kristusa, dediči nebeškega kraljestva; zakaj pa je vendar še tako malo Kristusovih, da svojega mesa z grehi in željami vred nočejo križati? Ali ni Kristus rekel: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj?“ (Mat. 16, 24.) Bodo nas mogla dela mesa zveličati?

Z d i h l j e j. Prosi za me, sveti Pavl! naj mi Bog gnado dodeli, da bi svoje meso z hudim poželjenjem vred križal in s teboj sodeležnik postal našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Evangelje sv. Matevža 6, 24—33.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Nihče ne more dvema gospodoma služiti; ali bo namreč enega sovražil, in enega ljubil; ali se bo enega deržal, in enega zaničeval. Ne more služiti Bogu

in mamonu. Zato vam povem, ne skerbite za svoje življenje, kaj bote jedli, tudi ne za svoje telo, kaj bote oblačili. Ali ni življenje več, ko jed, in telo več, ko oblačilo? Poglejte ptice pod nebom, ker ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice; in vaš Oče nebeški jih živi. Ali niste vi veliko več, kakor one? Kdo pa zmed vas more s svojo skerbjo pridjati le en komolec k svoji dolgosti? In za obleko kaj skerbite? Poglejte lilije na polji, kako rastejo: ne delajo in ne predejo; pa vam povem, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena. Če pa travo na polji, ktera dans stoji, in se jutre v peč verže, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, maloverni! Ne skerbite tedaj rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čem se bomo oblačili? Ker po vsem tem poprašujejo neverniki. Saj ve vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. Iščite tedaj najpoprej Božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo priverženo.

Kaj se pravi: Bogu služiti?

Bogu služiti se pravi: spolnovati voljo Božjo ali delati zvesto in skerbno iz ljubezni do Boga vse, kar od nas po našem stanu in poklicu tirja.

Kdo sta tista dva gospoda, kterima ne more nihče skupej služiti?

Bog in mamon, to je malik bogatije. Tema dvema se ne more ob enem služiti, ker ukazujeta ravno nasprotno reči. Bog prepoveda oderati in krasti; mamon ali poželenje bogastva in blaga pa ravno k odertiji in tatvini priganja. Bog ukazuje nedelje in praznike posvečevati in k Božji službi hoditi; malik bogatije pa človeka od Božje službe odvrta in ga za časnim dobičkom goni. Ta malik človeka še pri Božji službi nadleguje in ga vsega raztreša, da je le s truplom v cerkvi, svoje serce pa ima domá pri blagu in opravilih.

Kristjan ne sme mamonu, temuč služiti mora Bogu. Vkljub bogastva vendar še moremo služiti Bogu, kakor so delali Abraham, Job, Salomon in mnogoteri svetniki, kateri so svoje premoženje porabili na dobra, Bogu prijetna dela, v čast Božjo in za dela telesnega usmiljenja, in so si z njimi nabirali zaklade za nebesa. Lakomnež je mamonov suženj, dobrotljivemu pa služi mamon v dobre namene in namere.

Zakaj nas Kristus opominja ptic pod nebom in lilij na polji?

Kristus hoče zaupanje v Božjo previdnost v nas poverdati in vkrepiti s tem, da nam kaže, kako Bog zvesto skerbi za stvari, ktere so veliko nižej od človeka, kakor so ptice in cvetlice. Bog, vsegamogočni, „ki daje živež živini in mladim vranam, ki ga kličejo“ (ps. 146, 9.), ki hrani ptice, ktere ne sejejo in ne žanjejo; ki oblači lilije na polji, ktere ne predejo, za človeka ne bo skerbel, ktere ga je vstvaril po svoji podobi? Naj človek le po svojem poklicu zvesto živi, to je, moli in dela, vse druge skerbi pa naj izroči Očetu nebeškemu, On bo zanj skerbel.

Ali tedaj človeku ni treba skrbeti in delati?

Bog nas obvari kaj takega misliti, ali govoriti, zakaj tega nikjer ne najdemo v svetem evangelji, da bi nam Kristus prepovedal skrbeti in delati. On le tega noče, da bi imeli nepotrebnih, pretiranih skerbi, ktere človeka od Boga odvrtaajo in so na poti dušnemu zveličanju. Bog sam je svojo voljo človeku razločno razodel: „V trudu se boš od zemlje živil vse dni svojega življenja,“ (I. Moz. 3, 17.) in sv. Pavl uči: „Kdor noče delati, naj tudi ne je.“ (II. Tesal. 3, 10.)

Kaj nas more ovarovati nepotrebnih skerbi?

Terdna in živa vera, da nam Bog vselej pomagati more in hoče. On nam lahko pomaga, ker je vsegamogočen; gotovo nam tudi hoče pomagati, ker je proti nam neskončno dobrotljiv in je nam to obljubil mnogo mnogokrat po spričevanju svetega pisma. Kar pa Bog obljubi, zvesto spo- lnuje, ker je vekomaj resničen in zvest. K temu živemu zaupanju nas spodbuja Kristus sam, kadar uči: „Vse,

kar koli v molitvi prosite, verujte, da bote prejeli, in se vam bo zgodilo.“ (Mark. 11, 24.) Sv. apostelj Peter pa nam priporoča: „Vso svojo skerb zvernite na Gospoda, ker njemu je skerb za vas.“ (I. Pet. 5, 7.) In kako bi Gospod za nas ne skerb, ker nam je svojega Sina in ž Njim vse dal? Zategadel pravi sv. Avguštin: Kako moreš dvomiti, da ti Bog dobro da, ker se je ponižal, za te tudi hudo prejeti?

Zdihljej. O Gospod Jezus! dodeli mi terdno zaupanje v Tvojo Božjo previdnost in pomnoži ga v meni dan na dan, naj bi v vseh okolščinah terdno veroval, da mi boš vse drugo privergel, če pred vsem iščem Božjega kraljestva in njegove pravice.

Tolažba v revščini.

„Ne skerbite za svoje življenje, kaj bote jedli.“ (Mat. 6, 25.)

Če si ubogega rodú, ali revščine sam kriv, ali po sreči v siromaštvo prišel, tolaži se s tem, da ti je Bog uboštvo dopustil ali poslal v tvoj prid; zakaj „dobro in hudo, življenje in smert, uboštvo in bogastvo je od Boga.“ (Sir. 11, 14.)

Bodi si revščine sam kriv ali pa ti je od Boga pri-sojena, sprejemi jo voljno, prenašaj jo poterpežljivo; ž njo te morebiti Gospod Bog varuje, da Njega ne pozabiš. V sreči in v obilnosti jih mnogo Boga pozabi; zato jim je časna sreča pogubna za večnost. Če je tvoja zapravljivost ali pa razuzdano, pregrešno življenje krivo, da te uboštvo tare in stiska, naj ti bo v zasluženo in zdravilno pokoro in zahvaljaj se Bogu, ki tebi v svoji milosti priložnost daje, za tvoje grehe se spokoriti. Ako pa svojega uboštva nisi sam zadolžil, tolaži se s svetniki, ki so po pričevanji sv. Pavla „rop svojega blaga z veseljem preterpeli, ker so vedeli, da imajo v nebesih boljše in stanovitno premoženje.“ (Hebr. 10, 34.) Spomni se Kristusa, „ki je, ko je bil bogat, zavoljo nas ubog postal,“ (II. Kor. 8, 9.) in na zemlji „ni imel, kamor bi glavo naslonil.“ (Mat. 8, 20.)

Reci s pobožnim Jobom: „Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; bodi

češčno Gospodovo ime.“ (Job. 1, 21.) Nag sem prišel iz maternega telesa, nag se povrnem v naročje zemlje. — „Nikar se ne boj, moj sin,“ opominja Tobija svojega sina, „revno sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se bomo Boga bali, in se vsega greha ogibali, in dobro delali.“ (Tob. 4, 23.) Največi dobiček ima, kdor Bogu služi in je z malim zadovoljen; če se mu že ne plača na tem svetu, v večnosti bo gotovo prejel svoje plačilo, ker je Jezus ubogim v duhu, to je tistim ubogim, ki poterpežljivi in vdani za Kristusom hodijo, nebeško kraljestvo obljubil. Hodi za ubogim Jezusom, hodi za Njegovo ubogo materjo, in ravnaj se po Njihovem zgledu, in nebeško kraljestvo ti je gotovo.

Nauk zoper odertijo.

„Ne morete služiti Bogu in mamonu.“ (Mat. 6, 24.)

Odertijo razločujemo dvojno: 1. odertijo pri posojevanji denarjev in 2. odertijo pri kupčevanji z zernjem ali žitom.

Odertije je torej kriv, kdor od svojega bližnjega za posojeni denar ali drugo blago prevelike obresti tirja in ga stiska; z odertijo se pregrešijo tisti kupčevalci, kateri zernje, žito in druge vžitnine po nizki ceni skupujejo, in jih na kupe spravljajo iz tega namena, da bi jim ceno zvišali, in ob času lakote in dragine drago prodajali revežem, kateri se morajo vsega znebiti, da lakote ne pomerjejo. — Oboja odertija je težek greh, zatorej Bog žuga oderuhom z večno smertjo in Jezus ostro prepoveda vso odertijo pri posojevanji. (Luk. 6, 34—35.)

Odertniki niso za las boljši, če ne morebiti hujši od roparjev in so prave pijavice v človeški podobi, ker se živé in redé od pota in kervi revnih in ubogih. Zato je odertija prepovedana po naradni in Božji postavi, le nesrečne postavne nove dobe oderuhe branijo. Božja postava vselej povdarja, naj bližnjega ljubimo in potrebnim miloserčnost skazujemo, in kdor to postavo prelomlja, tega nobena človeška postava ne bo ovarovala pravične kazni Božje. — Kristijan! ako si tudi morebiti k temu grehu naklonjen, premisli dobro besede našega Zveličarja: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“ (Mat. 16, 26.)

Petnajsta nedelja po binkoštih.

Sv. meša se začenja z molitvijo, katero je dobro moliti v vsaki sili in težavi: „Nagni, Gospod! svoje uho, in me usliši: pomagaj, moj Bog! svojemu hlapcu, ki v tebe upa. Usmili se me, Gospod! ker v tebe kličem vsaki dan.“

„Razveseli dušo svojega hlapca, ker k tebi, o Gospod! povzdigujem svojo dušo.“ (ps. 85, 1—4.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Tvojo cerkev, o Gospod! naj Tvoje vedno usmiljenje čisti in vterduje, in ker brez Tebe ne more neoskrunjena obstati, naj se vselej vlada pod Tvojo skerbjo; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Galačanov 5, 25—26.
in 6, 1—10.

Bratje! ako v duhu živimo, tudi v duhu hodimo. Ne bodimo željni prazne časti, da bi eden družega dražili, eden družemu nevošljivi bili. Bratje! ako je kdo od kakega greha prenagljen, takega vi, ki ste duhovni, podučite v duhu krotkosti; in glej sam na se, da ne boš tudi ti skušan. Eden družega bremena nosite, in tako bote dopolnili Kristusovo postavo. Zakaj ako kdo od sebe misli, da je kaj, ker nič ni, sam sebe zapelje. Vsak pa naj prevdari svoje delo; in tako bo sam v sebi čast imel, in ne pri drugem. Vsak namreč bo svoje breme nosil. Tisti pa, kateri je v keršanstvu podučen, naj podeluje njemu, kateri ga podučuje, vse dobro. Nikar se ne motite; Bog se ne pusti zasmehovati. Zakaj kar človek seje, to bo tudi žel. Kdor seje tedaj v svojem

mesu, bo od mesa tudi žel pogubljenje; kdor pa seje v duhu, bo od duha žel večno življenje. Dobro pa delajmo, in se nikar ne utrudimo; ker ob svojem času bomo želi, ako se ne utrudimo. Dokler tedaj čas imamo, storimo dobro vsem, zlasti pa domačim po veri.

R a z l a g a. Kakor berilo zadnje nedelje je tudi današnje berilo vzeto iz lista sv. Pavla do Galačanov. Ko jim je apostelj pomanjkljivost judovske postave dokazal in razložil, da jih le živa vera v Kristusa more zveličati, jih potem opominja, naj to živo vero v Kristusa pokažejo v svojem djanji in življenji. Naševa jim dela mesa, potem pa jim naznanja čednosti, katere so sad duha in sklene z opominom: „Ako v duhu živimo, tudi v duhu hodimo“ t. j. sv. apostelj govori Galačanom in jim pravi: Prejeli ste sv. Duha, ki je svoje gnade in darove razlil v vaše duše in v vaša serca; kažite sedaj v svojem djanji in v življenji, da ste prejeli te gnade in darove.

Potem navaja še posebna opominjevanja, katerih naj se derzé Galačanje: 1. Sviri jih zaradi častizeljnosti, katere je hči napuha in prevzetnosti, ljudi draži, nam sovražnike napravlja, ali vsaj stori, da so nam ljudje nevošljivi. Prazna je vsaka čast, katere se opira le na našo domišljavo in posvetno mnenje ljudi, ne pa na Boga in znotranjo vrednost.

2. Opominja jih k ljubezni do bližnjega, katere naj se razodeva:

a) v miloserčnosti do tistih, ki so od greha prenačljeni. Njih ne sodite preostro, temuč podučite v duhu krotkosti. Nihče naj ne reče: Kaj mi je sosed mar, ali kaj je meni zato, kako moj sosed živi. Sv. apostelj drugači uči in opominja: podučite jih v duhu krotkosti, in ta dolžnost ne gre samo duhovnim po po-

klicu, temuč vsem kristjanom, ker so vsi poklicani po duhu živeti in hoditi. — V začetku se greh človeku bliža in ga prenegli, in posebno teh ne gre ostro soditi; potem pa, ko je bil človek od greha prenegljen, začne sam rad za grehom hoditi, pa tudi take moramo od hudih potov odvracati, in Bogu pridobiti; zakaj ljubezen do bližnjega se kaže posebno v skerbi za njegovo dušo in zveličanje.

b) Ljubezen do bližnjega se razodeva v poterpežljivosti, s katero eden družega bremena nosimo in to storimo, kadar voljno prenašamo neprijetnosti nadležnih in zopernih ljudi, in drugim težave in nadloge, kolikor premoremo, olajšamo. Pa nam rado zamerzi, ako nam drugi prav ne delajo ali govorijo; če pa mi drugim nadlego delamo, želimo in hočemo, da bi nam nihče ne zameril. „Eden družega bremena nosimo,“ tako bomo dopolnili postavo Kristusovo, ktera nam veleva svojega bližnjega ljubiti, kakor samega sebe.

3. Najterdnejša podlaga pobožnemu življenju je ponižnost, in najgotovejši pot do ponižnosti je spoznava samega sebe in svojih del, zato uči sv. apostelj: Ako kdo od sebe misli, da je kaj, ker nič ni, sam sebe zapelje, in vsak naj prevdari svoje delo. Božji Sodnik človeka ne bo sodil po tem, kar on sam od sebe misli, tudi ne po tem, kelikor je boljši ali slabejši od drugih, temuč po tem, kar je in po njegovih delih. Kdor težeje greši, bo hujše kaznovan, pa tudi za manjše pregreške se bomo morali pokoriti; kako in kedaj, bo določil Sodnik. Prevdarimo svoja dela, in dajmo Bogu čast za to, kar je na njih dobrega in od Boga; s tem na svoji časti ne bomo zgubili ničesar.

4. Prelepa čednost je hvaležnost posebno za duhovne dobrote, zato jo sv. Pavl nam, kakor Galačanom priporoča: Tisti, ki je v keršanstvu podučevan, naj podeluje njemu, kteri ga podučuje, vse dobro. Perve čase keršanske vere so verni pri Božji službi obilne darove

na altar polagali. Od teh darov se je odločilo nekoliko za Božjo službo, drugo pa se obrnilo za služabnike sv. cerkve in za uboge. Pozneje se je duhovnim odrajtovala desetina po zgledu staro zakonske postave. Sedanje dni so odpravljeni darovi in desetine, da mnogoteri služabniki sv. cerkve pomanjkanje terpé, pa tudi verno ljudstvo si s tém ni nič pomagalo.

5. H koncu berila stoji še velikanska resnica: Naše življenje je setev, konec življenja pride prava žetev. Usmiljeni Bog nam tukaj na svetu veliko in dolgo prizanaša, ali nikar se ne motimo, Bog se ne pusti zasmehovati. Želi bomo, kar sejemo. Kdor seje v mesu in živi po mesnem poželjenji, bo žel pogubljenje. Kdor pa seje v duhu, in z duhom mesno poželjenje kroti, bo od duha žel večno življenje. — Kakor mi prizanašamo drugim, bo tudi Oče nebeški nam prizanesel. Delajmo dobro, dokler še čas imamo!

Dobro si ohranimo te nauke, ker zadevajo nas vse; posebno pa si zapomnimo, da, če ne berzdamo svojega mesa in ne krotimo svojega napčnega poželjenja, nebes ne bomo deležni.

Zdihljej. Sv. Pavl! sprosi nam od Boga gnado, da bomo vselej ponižni, da bomo svojega bližnjega resnično ljubili, njegove slabosti in pregreške radi prenašali in s tem in v drugem vselej dopolnovali postavo Kristusovo!

Evangelje sv. Lukeža 7, 11—16.

Tisti čas je šel Jezus v mesto, ki se imenuje Naim, in ž njim so šli njegovi učenci in velika množica. Ko se je pa mestnim vratam približal, glej! so merliča nesli, edinega sinú svoje matere, in ta je bila vdova; in ž njo je bilo veliko ljudi iz mesta. In ko jo je Gospod videl, se mu je v serce smilila, in ji je rekel: Ne jokaj! In je

pristopil, in se par doteknil (kteri so pa nosili, so obstali); in je rekel: Mladeneč, rečem ti, vstani! In merlič je sédel, in začel govoriti. In ga je dal njegovi materi. Vse pa je strah obšel, in so Boga hvalili, rekoč: Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.

Zakaj se je Kristus te vdove usmilil?

Da je nam očitno dokazal, Bog zapuščenih ne pozabi, On je žalostnim in vdovam tolažnik in pomočnik; nas pa uči, naj enako ravnamo tudi mi. Gorjé tem, ki vdove in sirote stiskajo in zatirajo, namesto jih tolažiti, in jim pomagati. Solze vdov bodo k Bogu vpile, in Bog bode uslišal njih vpitje, in bo njim storjeno krivico strašno kaznoval. (II. Moz. 22, 22.)

Gotovo so bili Jezusu še drugi uzroki, da se je usmilil te uboge vdove. Mertvi mladeneč Mu je bil podoba nesrečnega grešnika, kteremu že v mladosti hudoben greh dušo umori; v materi pa, katera za mertvim sinom grede bridko plaka, je v duhu videl žalost duhovne matere, svete katoliške cerkve, katera bo obžalovala zgubo toliko svojih ljubih otrok, ker je spoznal, da jih bo hudi duh in pohujšani svet v vsakoverstne pregrehe zapeljeval, ali pa duh laži in zmote okužil in večnega zveličanja oropal. Morebiti je Jezusa ravno to k usmiljenju nagnilo; naj pa tudi nas ravno to nagiba žalovati z materjo katoliško cerkvijo zavoljo toliko njenih otrok, ki so mertvi na duši. Zares, ni mogoče, da bi ji bili zvesti otroci, ako ž njo ne bi čutili tiste bridkosti, in gotovo bi bili že sami mertvi na duši, ako bi z mirnim srcem gledali, koliko duš vsaki dan zapada dušni smerti po grehah vsake verste, in koliko jih je že zapeljanih in se še zapeljuje v žalostne zmote, ker se dajo odverniti od prave steze, ktero kaže le prava Jezusova cerkev.

Oh, molimo vsaki dan s katoliško cerkvijo in prosimo Jezusa, naj bi vendar obudil grešnike iz strašne dušne smerti, in naj bi razsvetlil krivoverne, da bi vsi spoznali resnico, našli in hodili pot, katera pelje k življenju!

Zakaj je Kristus rekel vdovi: Ne jokaj?

Le preveliko žalost ji je hotel zabraniti in nas učiti, naj ne žalujemo preveč, če kdo naših umerje; tako delajo ajdje, „kteri upanja némajo v vstajenje in večno življenje.“ (I. Tesal. 4, 12.) Kristjanu, ki veruje in upa, da bomo od mertvih vstali, se spodobi, v Božjo voljo se vdati; s tém, z molitvami in dobrimi deli bode rajnim več koristil in pomagal, kakor s solzami in jokanjem.

Kaj se še učimo iz tega evangelja?

Da ni nihče, bodi si star ali mlad, smerti varen in naj bodimo za smert vedno pripravljeni.

Nauk o smerti.

Mislimo si nekoliko stotin ljudi zapertih v eni ječi in vse obsojene v smert, toda dan in ura bi jim bila neznana, kedaj se bo nad vsakem izmed njih sodba izveršila, le enega za drugim, včasih tistega, ki se tega najmanj nadja, bi odpeljali k smerti; ali bi se ne tresel vsakteri, kadarkoli bi se ječine vrata odperle? Glejte! ti jetniki smo mi. Smertna sodba se je nad nami vsemi neoveržljivo izrekla, in dokler smo v svojih telesih, smo zaperti kakor v ječi, iz ktere nas smert popelje enega za drugim. Pa za to se najmanj zmenimo. Mnogoteri živi, kakor da bo vekomaj živel; le za truplo skerbimo, da bi se mu dobro godilo; le zanj nabiramo in spravljamo, za dušo pa ne delamo nič, ali pa jo še z grehi obtežujemo. — Ali je mar to po pameti? Truplo bo strohnelo, duša pa pojde v hišo večnosti (kedaj? ni znano nikomur). Tje bi imela seboj prinesiti zaklade dobrih del, ali pa naj bi jih pošiljala pred seboj, da bi bila ondi vekomaj blažena. Kdo bi že bil tako nespameten in prederzen, da bi le za truplo skerbil, dušo pa zanemarjal?

O človek! djal je sv. Francišek Salezijan, (Fil. I. pogl. 13.) prav živo domišljuj, da bo o tvoji smerti svet za te minul. Za te ne bo več sveta in ti boš gledal, kako zginja pred tvojimi očmi. S tvojo poslednjo uro bodo kakor senčne podobe ti zginile veselje, nečimurnosti, bogatije, časti, prijateljstva in vse, kar ti je ljubo bilo. Takrat porečeš: Joj meni nesrečnežu! da sem zavoljo tacih malenkosti, tacih norčij vse zgubil? Nasproti se ti bodo

pobožnost, dobra dela, pokora itd. velike in prijetne zdevale in boš zdihoval: Oj zakaj vendar nisem hodil po ti blaženi poti? — Takrat se bodo ti grehi, ki si jih popred za kaj malega porajtal, kazali kakor gore veliki in vse, kar si si števal v veliko zaslugo gledé pobožnosti, se bo skerčilo v malenkost! —

Kakošna groza bo obšla tvojo dušo, kadar bo prav sama morala se podati v neizmerno brezno večnosti, ktera po besedi sv. Bernarda požira vse časove, kolikor si jih moremo misliti. Sv. Gregor od nje pravi, da je ložej povedati, kaj ni, kakor to, kaj je! Kakšen strah jo bo napadel, kadar bo morala stopiti pred sodnika, ktereга v življenji ni nikdar resnično ljubila in čistila, pred katerim bode morala dajati najostrejši odgovor, od ktereга bo zaslíšala neoporekljivo, pravično sodbo! Ali te ne ganejo nič vse te misli? —

Kako bi pa mogel ubežati temu strašnemu stanu? Le s tem, da zdaj tako živiš, kakor boš o smerti želel, naj bi bil živel. Dokler si živ, uči se srečno umreti, zakaj ta umetnost je najviša, pa se le enkrat rabi. Umiraj, s svetim Pavlom vsak dan, s tem, da križaš svoje meso z željami vred in se prostovoljno odpovedaš svetu, njegovim dobrotam in nečimurnostim, predenj te smert siloma od njih loči; zakaj nek moder, pobožen mož pravi: Kdor umerje, preden umerje, ne bo umerl, kadar umerje.

Zdihljej. O svet! ker ne vem ure, kedaj te bom moral zapustiti, nočem se Tebe okleniti. Tudi vam, ljubi prijatelji in znanci! hočem se za naprej vdati le s sveto, Bogu ljubo prijaznostjo, ktera tudi s smertjo ne bo nehala, temuč vekomaj ostala. O Gospod! pomagaj mi, da zdaj sebi in smerti odmerjem, le Tebi samemu živim in se blažene večnosti vdeležim.

Obredi pri pogrebih.

„Nesli so merliča, edinega sina svoje matere; in veliko ljudi je šlo z njo.“
(Luk. 7, 12.)

Velika množica ljudi, ktera je mertvega mladenča k grobu spremila, nas uči, naj tudi mi radi hodimo k po-

grebom in rajnim skažemo zadnjo čast in posebno ljubezen s spodobnim sprevodom. Tobiju se je v posebno hvalo štelo, da je merliče pokopaval; (Tob. 1, 20, 21.) in veljalo je to vselej za dobro in zaslužno delo, posebno, če se ne stori iz dobičkarije, temuč z dobrim namenom iz ljubezni do Boga in do rajnih, da bi jim pomagali z molitvami. Zeló toraj grešijo, kateri to dobro delo iz zgolj posvetnih ozirov opuščajo, ali pri pogrebih nespodobno se obnašajo, pogovarjajo, za rajnega pa nijedne molitvice ne opravijo.

Zakaj se nosi križ pred merličem?

V znamenje, da je rajni bil kristjan, ki je v življenji v križanega Jezusa veroval, v tej veri umerl in po Njem vstajenje upal.

Zakaj se rabijo pri pogrebih goreče sveče in tudi baklje?

Ta lepa navada nas nekoliko spominja prvih časov keršanske cerkve, ko so kristjani svoje mučence in druge merliče le po noči pokopavali. Vendar imajo luči pri pogrebih še viši pomen. Pokojnim moramo voščiti, naj bi jih Božja milost sprejela v večno svetlobo, in na ta namen tudi cerkev moli. Navada je pa že starodavna, kajti od sv. Ciprijana, kterege so l. 258 po Kristusu obglavili, je zapisano, da so ga pokopali z voščeninami, bakljami, z molitvijo in veliko slovesnostjo. (Ruinart.)

Zakaj se mertvaška truga in grob z blagoslovljeno vodo kropi?

Sv. Tomaž Akvinski nam pomen tega obreda takole razlaga. S tem kropljenjem prosimo Boga, naj bi vsled moči, katero je voda po blagoslovnih molitvah prejela, duše vernih očistil vseh madežev, jim olajšal muke, če jih imajo terpeti, in jih tolažil. (Lib. 3. art. 21.)

Zakaj se merlič in grob s kadilom pokadita?

Sv. cerkev s tem naznanja, da je bil rajniki poklican Kristusu v dober, prijeten duh; verne pa opominja, naj se njih molitve za rajnega kakor kadilo k nebu povzdigajo.

Zakaj se pri pogrebih pojejo psalmi in druge sv. pesmi?

Ker je že sv. apostelj Pavl opominjal, naj po zamertih preveč ne žalujemo, kakor ajdje, ki niso imeli upanja, da bodo vstali. (I. Tesal. 4, 12.) Mertvim voščimo srečo za voljo mirú, ki so ga našli. (Skriv. razod. 14, 13.) Ta obred izhaja, kakor terdi sv. Hieronim, že od aposteljnov, kateri so sv. Štefana pokopali s psalmi in hvalnimi pesmi.

Zakaj se merličem zvoni?

Zvonenje za merliče verne opominja, naj zdaj molijo za rajnega, ki je tudi ž njimi tolikokrat molil pri Božji službi in je zdaj njih molitve najbolj potreben; potem se tudi verni z zvonjenjem kličejo k pogrebu.

Zakaj katoliška cerkev svoje merliče v blagoslovljeno zemljo najrajši blizo cerkve pokopuje?

Truplo kerščenega človeka je častljivo, ker je po sv. kerstu postalo prebivališče sv. Duha; zato ga katoliška cerkev tudi po smerti spoštuje in v blagoslovljeno zemljo pokopuje. Po sv. kerstu postanemo udje katoliške cerkve in ti, ki v gnadi Božji zamerjejo, ostanajo še po smerti v zvezi in družbi katoliške cerkve ali v občestvu svetnikov; zato so bili nekđaj v znamenje te zveze pokopališča blizo cerkve. V velikih mestih pa to ni več mogoče.

Cerkev merliče v blagoslovljeno zemljo pokopuje, naj bi živi grobove tem bolj spoštovali in se bali jih oskrunjevati.

Čemu so križci ali spominki na grobéh?

Križci na grobéh so znamenja, da na tem mestu počiva in trohni truplo katoliškega kristjana, ki je svoje zveličanje upal po zasluženji križanega Jezusa. Živim so pa križci resni opomini na smert in prošnja, naj za pomerte molijo. Spominki na grobéh so znamenja hvaležnosti in spoštovanja živih do rajnih, ki so jim bili v življenji ljubi in dragi; naj bi bili spominki vselej tudi keršanski, ne ajdovski!

Kaj določuje katoliška cerkev zastran pokopovanja?

1. Pred vsem želi katoliška cerkev, naj bi se zvesto ohranili obredi pri pogrebih, kakor so bili vpeljani po naj-

starejih zročilih in določilih najvišjih cerkvenih poglavarjev, ker so prave skrivnosti naše vere, znamenja keršanske pobožnosti in mertvim najkoristniše priprošnje.

2. Naj bi se merliči pokopovali o postavnih obrokih, posebno ti, ki naglo zamerjejo, da bi se odvernila vsaka dvomba o resnični smerti pokopanega.

3. Cerkev želi, naj bi se sveta opravila in meše za pomerte opravljale o nazočnosti mertvaške truge z merličem, kar se pa sedanje dni iz raznih, tehtnih razlogov opušča.

4. Pri vseh pogrebih, tudi pri ubogih, naj se rabijo prižgane sveče; za spodoben pogreb ubogih naj skerbé keršanske bratovščine.

5. Dalje želi, naj bi pokopališča duhovnov bila na odličnejem mestu, in duhovni naj se pokopljejo v mešnikovi opravi, z nogami preč od altarja obrnjeni. Verni pa, ki so posvetnega stanú, se pokopujejo, kolikor je to mogoče, tako, da so z nogami k velikemu altarju obrnjeni. V nekterih krajih imajo navado merliče tako pokopovati, da vsi grobovi v redih z nogami proti jutru, le grobovi duhovnih so proti večeru obrnjeni, kar nekteri tako razlagajo, da bo Kristus k sodbi od jutra prišel, in da bodo na sodbi duhovni proti vernim postavljeni, kakor na spričevanje tega, kar so verne učili in jih opominjali.

Kterim merličem cerkev ne dovoljuje slovesnega pogreba v blagoslovljeni zemlji?

Slovesen pogreb se ne dovoljuje ajdom, judom, vsem nevernikom, krivovercem in tem, ki jih podperajo, odpadnikom od Kristusove vere, razkolnikom in tem, ki so očitno bili iz cerkve izobčeni ali po imenu v prepoved djani; dalje se ne smejo slovesno pokopovati samomorci, ako se samomor ni v norosti zgodil in niso dali pred smertjo nobenega kesavnega znamenja; tudi ne v dvoboji vsmerteni, če so tudi pred smertjo kesanje na znanje dali; in tudi tisti, ki so se na smertni postelji ubranili, prejeti zakramente umirajočih: sv. pokore, svete popotnice in poslednjega olja.

Zakaj katoliška cerkev tem merličem ne dovoljuje cerkvenega slovesnega pogreba?

Katoliška cerkev je po vsem svetu le ena velika družina Božja, in njena pokopališča so do nove dobe bila njena

lastnina, do ktere nimajo nobene pravice merličiči, ki niso bili v svojem življenju v tej družini, ali pa so se sami iz nje ločili, in njene obrede, molitve in blagoslovljenja zaničevali.

V smert obsojeni hudodelniki in samomorci se po cerkveni postavi niso pokopovali v blagoslovljeni zemlji, da bi se v pravovernih obudil stud do takih pregreh in da bi se jih tem gotovejše ovarovali.

Zdihljej. Da bom umerl, to mi je gotovo, ali kje bo moj grob, to mi je neznano. Pa naj bo že na tem ali na drugem kraji, naj bi se moje truplo le pokopalo v blagoslovljeno zemljo, moja duša pa naj bi šla v gnadi Božji pred Sodnika!

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

O začetku sv. meše kliči zaupljivo v milost Božjo z besedami 85. psalma: „Usmili se me, Gospod! ker v tebe kličem vsaki dan. Ti Gospod! si ljubeznjiv in milostljiv, in velicega usmiljenja do vseh, ki v tebe kličejo.

Nagni, Gospod! svoje uho, in me usliši, ker sem siromak in revež.“ Čast bodi Bogu itd.

Cerkvena molitev. Prosimo Te, o Gospod! naj nas Tvoja gnada vedno budi in spremlja, da nikdar ne peša naša gorečnost za dobra dela; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Efežanov 3, 13—21.

Bratje! prosim vas, da ne obnemagajte zavoljo nadlog mojih za vas, ktere so vaša čast. Zavoljo tega pri-pogujem svoja kolena pred Očetom Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri je oče vsega, kar je v nebesih in na zemlji, da vam da po bogastvu svoje časti močno uterditi se po njegovem Duhu v notranjem človeku, da prebiva Kristus po veri v vaših srcih, da, v ljubezni ukore-

ninjeni in uterjeni, morete umeti z vsemi svetimi, kakošna je širokost in dolgost, višina in globočina; tudi spoznati ljubezen Kristusovo, ktera um preseže, da ste napolnjeni z vso popolnostjo Božjo. Njemu pa, kateri premore vse obilniši storiti, kakor prosimo ali umemo, po moči, ktera v nas dela, njemu čast v cerkvi in v Kristusu Jezusu v vse rodove vekomaj! Amen.

Razlaga. Sveti apostelj Pavl je bil v Rimu v ječi, kamor so ga odpeljali, ker so ga Judje po krivem zatožili. Pa tudi v ječi ne pozabi svojih Efežanov, ktere je bil Kristusovi veri pridobil in jim iz ječe piše list, da jih poterdi v veri in gorečnosti, pa tudi tolaži zavoljo svojega terpljenja. On prosi svoje Efežane, naj se zavoljo tega ne motijo, da on terpi; terpljenje, ki ga on za nje terpi, je njim le v čast. Aposteljna je namreč skerbelo, da bi se Efežani zavoljo njegovega terpljenja ne motili in od keršanske vere ne odstopili. On sam si v veliko čast šteje, in je Bogu hvaležen za to, da je vreden postal Kristusu enako terpeti. Klečé prosi Boga in Očeta Gospoda našega Jezusa Kristusa za svoje Efežane, naj jih poterdi v svoji veri in jim pravo ljubezen podeli, da bi Kristus v njihovih sercih prebival in da bi Boga ne ljubili samo zavoljo plačila, temuč tudi zavoljo nadlog, da bi Kristusu čedalje podobniši bili.

Le kdor Kristusa stanovitno ljubi, ume z vsemi svetimi širokost in dolgost, visočino in globočino ljubezni Kristusove. Široka je ljubezen Kristusova, ker obsega vse ljudi celega sveta, in je Kristus na vseh svojih telesnih udih, na svojih dušnih močeh hotel terpeti za grehe vseh ljudi; dolga je, ker se je v večnosti začela in bo vekomaj terpela, in Jezusovo terpljenje obsega vseh 33 let, kar je Jezus na svetu bival; visoka je, ker sega iz zemlje do nebes in ker je Kristus na križu viseč in terpeč popolnoma poznal strašno hudobijo vsakega smert-

nega greha in grozno razžaljenje Božjega veličastva, ktera se z vsakim grehom godi; globoka je, ker sega celo v kraljestvo mrtvih, in muke, ktere je Jezus terpel, presegajo vse, kar so kedaj ljudje na svetu terpeli ali bodo še terpeli. Le ta, ki skrivnosti Jezusovega terpljenja in našega odrešenja premišljuje, spozna neskončnost ljubezni Božje in Kristusove do nas, Boga čedalje več ljubi in se vdeleži preobilnih darov Božjih.

Premišluj tudi ti, kristjan! skrivnosti našega odrešenja, premišluj terpljenje in ljubezen Kristusovo do nas, terpi tudi ti, da mu boš nekoliko podobniši. Kadar vidiš, da se cerkev preganja in morajo njeni služabniki škofje in mešniki zavoljo Kristusa in svete vere terpeti, naj te to nikakor ne moti, temuč pomisli, da je ravno to znamenje pravega učenca Kristusovega, da mora terpeti, kakor Kristus, naš Gospod, učenik in poglavar.

Že celih osemnajststo let nosi naša mati, rimskokatoliška cerkev ternjevo krono Kristusa, svojega začetnika in pije njegov britki kelih terpljenja; pa tudi ona bo, kakor Kristus, njeni poglavar, premagala vse svoje sovražnike; ti bodo poginili, ona pa bo stala do konca vseh časov, v nebesih pa se bo svoje zmage vekomaj veselila.

Evangelje svetega Lukeža, 14, 1—11.

Tisti čas, ko je šel Jezus v hišo nekega višega farizeja v saboto kruh jest, so oni nanj gledali. In glej! neki vodeničen človek je bil pred njim. In Jezus je spregovoril in djal učenikom postave in farizejem, rekoč: Ali se sme v saboto ozdravljati? Oni pa so molčali. In ga je prijel, ozdravil in spustil. In je odgovoril, in jim rekel: Komu zmed vas bo osel ali vol v kapnico padel, in ga ne bo izvlekel precej sabotni dan? In mu niso mogli na to odgovoriti. Povedal je pa tudi povabljenim priliko, ker je videl, kako si perve sedeže

izbirajo, in jim je rekel: Kadar si povabljen na ženitnino, ne sedaj na prvo mesto, da, ko bi bil morebiti častitljiviši, kakor ti, od njega povabljen, ne pride, kateri je tebe in njega povabil, in ti reče: Ugani se temu, in se takrat ne začneš s sramoto na zadnje mesto presedati. Temuč, kadar si povabljen, pojdi in sedi na poslednje mesto, da ti poreče, ko pride, kateri te je povabil: Prijatelj! pomakni se više! Takrat ti bo čast vpričo tistih, kateri so s teboj vred pri mizi. Zakaj vsak, kateri se povišuje, bo ponižan; in kdor se ponižuje, bo povišan.

Zakaj je šel Jezus v hišo nekega farizeja kruha jest?

Sv. Ciril nam to razlaga: „Kristus je dobro poznal hudobo farizejev, pa vendar gre ž njimi jest, da bi pričujočim koristil s svojimi nauki in čudeži; učiti jih je hotel, da se sme tudi v saboto ozdravljati in kako naj se pri gostijah obnašajo ti, ki vabijo in uni, ki so povabljeni.“ (In cat.) Farizeji niso Jezusa povabili na večerjo, da bi mu miloserčnost skazali, temuč da bi na njem kaj zapazili, kar bi mu poznej mogli očitati. Jezus pa jih krotko nagovori, in si prizadeva jih podučiti. — Varuj se grajavnosti, in bodi, kakor Jezus, krotek in pohleven tudi ž njimi, ki so ti sovražni.

Kateri se dajo primerjati vodeničnemu v današnjem evangelji?

Vodeničnemu v današnjem evangelji so podobni vsi nečistniki in lakomniki. (Beda et Aug.) Kakor vodenični vedno le po pijači hrepenijo in si svoje žeje nikoli ne vgasijo, ravno tako nečistniki, čim bolj razuzdano živijo, tembolj po nečistem veselji hrepenijo; in lakomniki, čim več si bogastva pridobijo, temveč si ga še želijo. Kakor se vodenični težko ozdravijo, tako se nečistniki in lakomniki težko in redko spreobernejo in spokorijo.

Zakaj je lakomnost poglaviten greh?

„Ker je korenina vsega hudega.“ (I. Tim. 6. 10.) Kdor se lakomnosti vda, začne tudi oderati, krasti, goljufati pri

meri in vagi, krivo prisegati, uboge, vdove in sirote zatirati in vero zatajevati; kakor to vidimo na Judežu Iskarijotu. Zatorej opominja sv. apostelj (I. Tim. 6, 9): „Kteri hočejo obogeteti, padejo v skušnjavo, in v zadergo hudičevo, in v veliko nepridnih in škodljivih želj, ktere potopé človeka v pogubljenje in končanje“, in pristavlja: „ti, o človek Božji! beži od tega, derži se pravice, pobožnosti vere, ljubezni, poterpežljivosti, krotkosti.“ (I. Tim. 6. 11.)

Dobro zdravilo zoper lakomnost je opomin ravno tega aposteljna, da nič nismo prinesli na ta svet; gotovo je, da tudi nič ne moremo odnesti (I. Tim. 6. 7.); pač pa bomo imeli dajati težek odgovor pred Sôdnikom od vsega, kar smo prejeli in kako smo vse porabili.

Od posvečevanja svete nedelje.

„Ali se sme v saboto ozdravljati?“ (Luk. 14, 3.)

Zakaj je Kristus to vprašal?

Judje, zlasti farizeji so na videz saboto na tenko praznovali, pa delali so to več iz hinavščine in praznovernosti, kakor iz gorečnosti in ljubezni do Boga. Jezusu so hudo zamerili, da je v saboto bolnike ozdravljaj, čeravno je s tem le dobra dela opravljaj; zavoljo tega še celo Jezusa za Mesija niso hotli spoznati. Sedanje dni pa vidimo mnogo ljudi ravno nasprotno delati, da praznika nove zaveze, sv. nedelje celo ne posvečujejo, in jo oskrunjajo z hlapčevskimi deli in nesposodbnimi, grešnimi veseljami.

Ljubi kristjan! celi teden delaš in se trudiš, da sebe in svojo družino preživiš in glej! Bog požegna tvoje delo, če ga storiš z dobrim namenom. Le en sam dan v tednu in še nekoliko praznikov v letu si je Bog prideržal v svojo čast, in hoče, naj bi človek te dneve posvetil Božji časti in jih porabil v zveličanje svoje duše. Premisli zdaj ali ni gerdo in nehvaležno, ako človek še te dni Bogu in svoji duši krade, da jih v časni dobiček in v pregrešno razveseljevanje porabi? Še svoji živini dovoli človek nekoliko počitka, da se oddahne in pri močéh ostane, le svojim telesnim in dušnim močém ne daje počitka, da bi se v pobožni molitvi, pri Božji službi, in s prejemo sv. zakramentov k Bogu povzdignile in za nove trude in dela okrepile. — Kaj je krivo, da se nedelje in prazniki tako gerdo oskrunjajo? Nič drugzega, kakor lakomnost, slastnost, pomanjkanje

vere in trdnega zaupanja v Božjo previdnost. Naglo hočejo obogateti, in ne pomislijo, da brez Božjega žegna to ni mogoče; bogastvo pa je zaderga hudičeva, v katero se jih mnogo zamota in večno pogubi. Radi bi veselo in dobro živeli in pozabijo, da so kratki dnevi našega življenja na svetu nam le dani, da bi se za srečno večnost pripravljali, naj bi ondi uživali rajski mir, ktereга podoba nam je sveta nedelja. Ob nedeljah in praznikih postopajo, se lišpajo, klafajo, prodajajo, kupujejo, hlapčevska dela in še druge bolj pregrešne reči opravljajo, in vest jih ne peče. Pa Bog bo oskrnjevalce svojih svetih dni s sramoto vdaril (Malah. 2. 3.) in jim časnih nadlog poslal; vsakdanja skušnja nam to pričuje. Božjega blagoslova ni nad ljudi, ki se zanj ne zmenijo in ga niso vredni. Dobro si zapomni ta nauk!

Zdihljej. O predobrotljivi Zveličar! Tvoje besede so krotkost in modrost. Dodeli nam pomoč, da se bomo v vsem svojem djanji le po Tebi ravnali, da bomo le Tebi dopadli in svojega bližnjega k dobremu vneli. Pomagaj nam tudi, da bomo vse nedelje in praznike Tebi v čast in svojim dušam v zveličanje obračali; daj nam tudi pravo ponižnost, da se ne bomo nikdar nad druge povišali, temuč v ponižnosti Tebi nasledovali. Amen.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

O začetku sv. meše se slavi pravičnost in milosrčnost Božja z besedami 118. psalma: „Pravičen si, Gospod! in prava je tvoja sodba, ravnaj s svojim hlapcem po svoji usmiljenosti.“

„Blagor nedolžnim na potu, ki hodijo po Gospodovi postavi.“ Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo Gospod, da Tvojega ljudstva hudičev strup ne okuži, ampak da je le Tebi vdano s čistim duhom; po Gospodu našem . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Efežanov
4, 1—6.

Bratje! prosim vas jaz jetnik v Gospodu, da spodobno živite po poklicu, h kateremu ste poklicani z vso ponižnostjo in krotkostjo, s poterpljenjem prenašajte eden drugega v ljubezni, in skerbite ohraniti edinost duha v zvezi mirú. Eno telo in en duh, kakor ste poklicani v eno upanje svojega poklica. En Gospod, ena vera, en kerst, en Bog in Oče vseh, kateri je čez vse, in po vsem, in v nas vseh, kateri bodi hvaljen vekomaj. Amen.

Nauk od edino zveličavne vere.

„En Gospod, ena vera, en kerst, en Bog in Oče vseh.“ Efez. 4, 6.

Sedanje dni slišimo pogostoma ljudi takole modrovati. „Vere so si vse enake — nobena ni boljša od druge — človek se po vsaki verilehko zveliča — torej je vse enako, ali se té ali une vere derži, če le v Enega Boga veruje. Takošno modrovanje ni le abotno, temuč celo bogokletstvo, s katerim zviti antikristi nemarne ljudi od edino prave vere odvrtačajo in zapeljujejo. Le premislimo in potem sodimo.

Pomisli, ljubi kristjan! da je le En Bog, in ta Edini Bog je le Enega Odrešenika poslal, in ta Edini Odrešenik je le Eno vero oznanoval, le Eno cerkev vstanovil.

Ako bi bila Božja volja, naj bo več cerkev, gotovo bi bil že Jezus sam to povedal, ali pa bi bil že sam več cerkev ustanovil, celo treba bi mu ne bilo, novo vero oznanovati, in keršansko cerkev vstanoviti, ker so tudi Judje verovali v edinega Boga. Jezus je pa zaverigel ajdovsko in judovsko vero, in je oznanoval le Eno, in sicer novo vero in je vstanovil le Eno cerkev. On ne govori nikjer od več cerkev, temuč vselej le od Ene cerkve in pravi, to cerkev moramo poslušati; nikdar ni pristavil, da tisti, ki te cerkve noče slišati, sme druge poslušati. Vedno omenja le Enega pastirja, Eno čedo, Eden ovčnjak, v kateri bodo vsi ljudje sprejeti. Vselej pominja le Eno kraljestvo Božje na zemlji, kakor je tudi Edino kraljestvo nebeško; le Enega

hišnega gospodarja, in Eno družino, Eno njivo in En vinograd, to je svojo cerkev, le Eno skalo, na kateri hoče zidati svojo cerkev.

Pri zadnji večerji je Jezus v priserčni, slovesni molitvi svojega nebeškega Očeta prosil za vse, ki bodo v Njega verovali, naj bi bili in ostali Edini kakor sta Edina On in Oče; svojim apostelnom je razločno zapovedal, naj oznanujejo vsem narodom Njegovo evangelje, in naj jih učijo Vse, karkoli jim je zapovedal. Aposteljni so to povelje zvesto spolnovali. Povsod so oznanovali le Eden in isti nauk, in kamorkoli so zahajali, so vstanovljali keršanske občine, ktere je pa vezala med seboj Ena in ista vera; razporom in razdorom v veri so se krepko ustavljali, verne svarili pred krivoverci, in vse, ki so učili drugo evangelje, kakor oni, iz družbe sv. cerkve izobčevali. Kakor aposteljni, so ravnali tudi njihovi nasledniki. Vsi sveti očetje govorijo z velikim navdušenjem o toliko potrebni edinosti v veri in vsi terdijo, da ti, ki ostanejo vedoma ločeni od Edine prave Jezusove cerkve, ne morejo se zveličati.

Spoznaj, ljubi kristjan! da je le Ena sama prava cerkev; ker je pa le Ena prava cerkev, je le v nji zveličanje mogoče. Kdor terdi, da se človek po vsaki veri lahko zveliča, je v zmoti in Boga preklinja. Jezus sam, ki nam je pot, resnica in življenje, govori le od Ene cerkve, katero mora poslušati, kdor se hoče zveličati in pristavi, da kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor odpadnik in očiten grešnik. Govori tudi le od enega ovčnjaka ali hleva, in le tistim ovcam, ki so iz tega hleva, in poslušajo glas Edinega pastirja, in hodijo na Njegovo pašo, obljudi večno življenje. Tega prepričanja so bili tudi aposteljni, da je zveličanje le v Edino pravi cerkvi. V listu do Hebrejcev (11. 6) sv. Pavl uči: „Brez vere ni mogoče Bogu dopasti,“ in v današnjem berilu slišimo: „En Gospod, ena vera, en kerst.“ (Efež. 4, 5.) Ako bi bili aposteljni menili, da se človek v vsaki veri lahko zveliča, gotovo ne bi se bili toliko trudili, razširjevati in učiti Kristusov nauk, gotovo ne bi tolikanj skerbeli za edinost v veri, in ne bi tako resno in slovesno povdarjali, da morajo verni biti Kristusovi, in da se le njegovi nauk mora poslušati in izpolnovati. Kakor so učili aposteljni, učili so vsi njihovi nasledniki, in vsi sveti očetje so edini v tem terdenji, da zunaj prave cerkve ni zveličanja. Sv. Ciprijan primeri pravo cerkev Noetovi barki,

rekoč: „Če se je kdo otel, ki je bil zunaj Noetove barke, tedaj bo otet tudi ta, ki je zunaj cerkve.“

Po vsem tem je razvidno, da je le Ena, prava, zveličavna vera ali cerkev, zunaj ktere ni zveličanja.

Ktera je pa ta cerkev? Gotovo le rimsko-katoliška, apostolska cerkev; le njo edino je Jezus ustanovil, le ona je pokropljena s kervjo apostelnov in toliko tisučernih marnikov, samo ona ima znamenja prave cerkve, kateri je Jezus obljubil, da bode vkljub vsem njenim sovražnikom stala do konca sveta. Pred tremi sto leti so ti, ki so od katoliške cerkve odpadli, terdili in terdijo še dan današnji, da je katoliška cerkev v zmoti, in da ne oznanuje več čistega in pravega evangelja Jezusovega. Ako bi ti možje prav imeli, tedaj bi bil Jezus sam tega kriv; zakaj On je to cerkev ustanovil, On ji je obljubil, pri nji ostati in jo po svojem svetem Duhu voditi do konca sveta. Tedaj bi morali soditi, ali da Jezus svoje obljube ni spolnil, ali pa je ni mogel spolniti. Kdo bi se derznil kaj takega terditi? Katoliška cerkev, to je tista, ki je bila postavljena na skalo sv. Petra, je bila prva in od Jezusa samega ustanovljena; kedaj, zakaj bi bila odpadla od resnice in zgubila čisto evangelje? Nihče nam ne more naznaniti tega časa, niti povedati, zakaj bi se bilo to zgodilo. V osemnajst sto letih so razpadle največe in najmogočnejše države, cerkev katoliška še stoji; poderli so se troni silovitih vladarjev, stol sv. Petra, pa je nepremakljiv. Kako bi bilo to mogoče, ako katoliška cerkev ni prava, edino zveličavna. Kristus pravi očitno: „Vsak sadež, ktereга ni zasadil moj nebeški Oče, bo s korenino izrovan.“ (Mat. 15, 13.) Že davno bi bila poginila katoliška cerkev, ako bi ne bila Kristusova cerkev: poginili so sovražniki, ki so jo napadali, ona pa stoji, in moči peklenške je ne bodo zmagale. Tako ji je Gospod obljubil, in to obljubo je dozdej spolnoval in jo bode še naprej vkljub vsem zakonom in nasprotovanjem njenih zagriženih sovražnikov.

Vidiš tedaj, ljubi kristjan, da je le katoliška cerkev edino prava in zveličavna cerkev. Ne daj se toraj motiti po tistih zapeljivcih, ki ti pravijo: „Vere so si vse enake — in človek se po vsaki veri lahko zveliča, če le veruje v Eneга Boga.“ Oni ti hočejo vzeti pravo vero in te potisniti v brezno dvomb, zmot in laži. Zunaj prave Kristusove cerkve, katera je le rimsko-katoliška, ni zveličanja; tega nauka se zvesto primi in derži. Tako so učili Jezus,

njegovi aposteljni, vsi sveti očetje; za to vero in za ta nauk so aposteljni in neštivilni marterniki svojo kri prelili. Ravnaj se pa tudi po tem nauku, ubogaj in poslušaj cerkev in njene zapovedi, prejemaj njene zakramente, in zahvaljuj se Bogu za neprecenljivo gnado, da si poklican v pravo Kristusovo cerkev. Ne zabi bratov, ki so zunaj cerkev in še v zmoti, moli za nje, naj jih Gospod pokliče in v njo pripelje in se izpolni obljuba: „da bode en hlev in en pastir“.

Evangelje sv. Matevža 22, 34—46.

Tisti čas so pristopili k Jezusu farizeji in eden zmed njih, učenik postave, ga je vprašal ga skušajoč: Učenik! ktera je velika zapoved v postavi? Jezus pa mu je rekel: Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli. Ta je največi in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe. V teh dveh zapovedih je zapadana vsa postava in preroki. Ko so bili pa farizeji zbrani, vprašal jih je Jezus, rekoč: Kaj se vam zdi od Kristusa, čegav sin je? Reko mu: Davidov: Reče jim: Kako ga tedaj David v duhu imenuje Gospoda, rekoč: Gospod je rekel mojemu Gospodu: Vsedi se na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog. Ako ga tedaj David imenuje Gospoda, kako je njegov sin? In nobeden mu ni mogel odgovoriti besede; tudi se ga ni od tistega dne nobeden prederznil še kaj vprašati.

Kaj se pravi: Boga ljubiti?

Boga ljubiti, se pravi: dopadanje in hrepenenje imeti do Boga, ker je največa lepota in dobrota, — zavoljo Boga vse voljno storiti, kar nam je zapovedal.

Kako moramo Boga ljubiti?

Jezus uči, da moramo Boga ljubiti iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli t. j. z vsemi

svojimi moči, resnično, popolnoma. Človek ima tri dušne moči: Voljo ali serce; pamet ali dušo; spomin ali misel. Z voljo ali iz serca ljubimo Boga, ako se veselimo njegovega veličastva in želimo, naj bi mi in vsi ljudje Boga spoznali, ljubili, častili in njegovo sveto voljo natanko spolnovali. S pametjo ali iz svoje duše ljubimo Boga, ako si prizadevamo Boga in njegovo sveto voljo čedalje bolj spoznati, in njegove svete zapovedi zvedeti v ta namen, da bi jih bolj zvesto spolnovali. S spominom ali iz vse svoje misli ljubimo Boga, ako se radi spominjamo Njegovih popolnost in Njegovih dobrotljivosti, milosti in usmiljenosti do nas in vseh ljudi in mu želimo za vse to hvaležni biti. Iz vseh svojih moči ljubimo Boga, ako tudi svoje telesne moči in občutke v to obračamo, da Bogu služimo in Njega častimo.

Ali bi bila prava in popolnoma ljubezen, če bi ljubili Boga le za tega del, ker nam je dobrotljiv?

Taka ljubezen bi bila le enostranska, polovična, ne popolnoma ljubezen; zakaj ljubiti moramo Boga, najpred zavoljo Njega samega, ker je največa lepota in popolnamost, potem še le zavoljo nas, ker je do nas neskončno dobrotljiv. Kdor bi ljubil Boga le zavoljo dobrot, ki jih od Njega dobiva ali pričakuje, bil mu bi hvaležen pa le iz sebičnosti; kdor bi ljubil Boga le zato, ker se Njega boji, bi Boga le hlapčevsko ljubil; prava ljubezen do Boga ne sme biti sebična, tudi ne hlapčevska, temuč popolnoma, t. j. ljubiti moramo Boga najpred zavoljo Njega samega, ker je najpopolnejši, potem še le zavoljo nas, ker je neskončno dobrotljiv.

Ali se more boječnost strinjati z ljubeznijo?

Hlapčevska boječnost se ne strinja z ljubeznijo, pač pa detinska boječnost. Hlapčevska bogaboječnost se kazni več boji, kakor Boga ali Njega žaliti. Takšna boječnost se ne strinja z ljubeznijo do Boga; zakaj po nauku svetega Avgušтина v ljubezni ni strahú (In 1. Jan. Tr. 9.) „temuč popolna ljubezen izžene strah.“ (I. Jan. 4. 18.) Detinska bogaboječnost se boji Boga, najboljšega očeta razžaliti in ta boječnost vodi k ljubezni in je nasledek ljubezni. „Začetek modrosti je strah Gospodov.“ (Sir. 1. 27.)

To detinsko bogaboječnost glejmo si pridobiti; „ona

bo grehe od nas odganjala, kakor čuvaji odganjajo tatove; (Sir. 1. 27) naša serca bo oveseljevala, nam veselje, radost in dolgo življenje dajala, in dobro se bo nam godilo zadnjo uro, oblagodarjeni bomo v dan svoje smerti.“ (Sir. 1, 12—14.)

Kako v nas pomnožimo ljubezen do Boga?

Treba je omeniti, da je ljubezen do Boga le od Boga; dar Božji je in od Boga nam vlita čednost, koja se človeku vlije po svetem kerstu. Dolžni smo pa ta dar Božji skerbno hraniti, varovati in množiti, ali skerbeti, da naša ljubezen do Boga čedalje popolnejša prihaja. To bomo dosegli, ako Boga prosimo, da v nas to ljubezen pomnoži in poterdi, potem pa preišljamo Božje popolnosti, njegovo vsegamogočnost, dobrotljivost, modrost in svetost; spominjamo se pogostoma Božje ljubezni do nas, koja se nam razodeva posebno v včlovečenji, terpljenji in smerti Edinorojenega Sina Božjega, in v našem posvečenji po svetem Duhu. Dobro je in koristno, da večkrat obudimo to Božjo čednost.

Kedaj smo dolžni obuditi ljubezen do Boga?

S kratkimi zdihljeji lahko večkrat na dan ljubezen do Boga obudimo, zlasti takrat, kadar smo Boga s kakim grehom razžalili, ktero posebno dobroto od Boga prejeli, n. pr. pred jedjo ali po jedi.

Vsi sveti učeniki nam priporočajo in sveta katoliška cerkev želi, naj verni tri Božje čednosti večkrat pobožno obudijo. Posebno je kristjan dolžen jih obuditi: 1. kadar k pameti pride; 2. ob času hudih skušnjav, kadar nas hudi duh, svet ali poželjivo meso hoče odverniti od Boga; 3. kadarkoli prejemamo sv. zakramente, zlasti kadar pristopamo k svetemu Obhajilu; 4. na smertni postelji.

Zakaj se ljubezen do Boga in do bližnjega imenuje največa zapoved?

Ker te dve zapovedi obsegate vse druge zapovedi, in je po besedi Kristusovi „v teh dveh zapovedih zapopadena vsa postava in preroki.“ Kdorkoli spolnuje te dve zapovedi, spolnuje vso postavo in stori vse, kar Bogu dopada. Kdor namreč Boga prav iz serca ljubi, se ne loči od Njega z nevero ali krivovero; ga ne žali niti skrivno, niti očitno z

malikovanjem in prazno vero; Bogu ne nasprotuje, Božjega imena ne onečastuje s kletvino ali krivo prisego; ne oskrunja Gospodovih dni, ker ve, da vse to žali ljubega Boga. Nasproti pa upa v Boga, nedelje in praznike pobožno posvečuje, derži cerkvene zapovedi, ker Bog hoče, da poslušamo in vbogamo tudi cerkev. On spoštuje svoje stariše, ne stori žalega svojemu bližnjemu, ne poškoduje in ne nbija nikogar, ne prešestuje, ne krađe, ne priča po krivem zoper svojega bližnjega, ne sodi prederzno, zakona ne prelomi, ni nevošljiv, sovražen, neusmiljen, temuč opravlja, kadar le more, dela telesnega in duhovnega usmiljenja. Vse to pa dela, ker ljubi Boga in bližnjega zavoljo Boga, kakor samega sebe. Zakaj pa mi od tega tako malo storimo, ali celo nič? Ker Boga in svojega bližnjega celo nič ali premalo ljubimo.

Kaj mislite vi od Kristusa?

Tako je Kristus vprašal farizeje, ker jih je hotel iz njih lastnih ust prepričati, da ni samo človek in po telesu Davidov sin, temuč da je kot Edinorojeni Sin Božji Gospod Davidov in vseh ljudi (ps. 2, 7.) — Tudi dan danesnji je mnogo ljudi, kateri tajijo Božjo naturo Kristusovo in terdijo, da je bil Kristus le človek, kakor so drugi ljudje, k večemu pripoznajo, da je bil modrejši in popolnejši od drugih ljudi. In ker Njega ne spoznajo za Božjega Sina in pravega Boga, tudi Njegovo vero zametujejo, dasiravno jo je Jezus poterdil s tolikimi čudeži. Teh se le ogibaj, da te ne pripravijo ob vero v Božjega Odrešenika Jezusa Kristusa, pa tudi ob dušni mir in tolažljivo upanje prihodnjega vstajenja in večnega življenja. Ako ti je pa Kristus, pravi Bog in Božji Sin, naš Gospod, postavodajavec, učenik in odrešenik, kakor nas uči sveta katoliška cerkev, tedaj izpolnuj Njegove nauke, in varuj se, da v djanji ne tajiš, kar z besedo spoznaváš.

Zdihljej. Preljubeznjivi Jezus! ki si nas tako lepo opominjal ljubiti Boga in bližnjega, vlij v naša serca ogenj té ljubezni, naj bi se vse naše djanje in nehanje, vse naše misli, besede in dela v Tvoji ljubezni začele in dokončale. Dodeli nam, da bi Te ljubili z vsemi dušnimi in telesnimi močmi in bi se s Teboj takó sklenili, da bi nas, kakor

sv. Pavla, nobena skušnjava, nadloga in nevarščina, celo smert ne mogla ločiti od Tebe. Dodeli nam tudi, da bomo zavoljo Tebe ljubili svoje bližnje, prijatelje in sovražnike, kakor sami sebe in bi se po tej ljubezni vredne storili, Tebe imeti za svojega Odrešenika in milostljivega Sodnika.

**V sredo po sedemnajsti nedelji po binkoštil
ali na kvaterno sredo.**

Berilo iz II. bukev Ezdrovih 8, 1—10.

Tiste dni se je zbralo vse ljudstvo, ko en mož na prostoru, ki je pred vodnimi vratmi; in rekli so pismarju Ezdra, naj prinese bukve postave Mojzesove, ki jo je Gospod zapovedal Izraelu. Prinesel je tedaj Ezdra, duhoven, postavo pred množico mož in žen, in vseh, ki so mogli umeti, prvi dan sedmega mesca. In bral je v njih očitno na prostoru, ki je bil pred vodnimi vratmi, od jutra do poldneva, v pričo mož in žen in razumnih; in ušesa vsega ljudstva so bila obrnjene k bukvam. Stal je pa Ezdra, pismar, na leseni stopnjici, ki jo je bil naredil za govorjenje; in stali so zraven njega Matatija, in Semeja, in Anija, in Urija, in Helcija, in Maasija ob njegovih desnici; ob levici pa Fadaja, Misael, in Melkija, in Hasum, in Hasbadana, Zaharija in Mosolam. In odperl je Ezdra bukve vpričo vsega ljudstva; molel je namreč čez vse ljudstvo; in ko jih je bil odperl, je vse ljudstvo stalo. In hvalil je Ezdra Gospoda, velikega Boga, in odgovarjalo je vse ljudstvo: Amen, amen! povzdigovaje svoje roke. In so se priklonili in Boga molili k tlam obrnjeni. In Jozue, in Bani, in Serebija, Jamin,

Akub, Septaj, Odija, Maasija, Kelita, Azarija, Jozabed, Hanan, Falaja, leviti, so tihoto napravili med ljudstvom, da bi se postava slišala, ljudstvo pa je stalo na svojem mestu. In brali so v bukvah postave Božje razločno in glasno za umevanje; in umeli so, ko se je bralo. Nehemija pa (to je Atersata) in Ezdra, duhoven in pismar, in leviti, ki so vsemu ljudstvu razlagali, so rekli: Ta dan je posvečen Gospodu, našemu Bogu, ne žalujte in ne jokajte! Jokalo je namreč vse ljudstvo, ko je besede postave slišalo. In rekel jim je: Pojdite, jejte mastnino, in pijte sladčico, in pošljite dela njim, ki niso nič pripravili; ker ta dan je svet Gospodu in ne bodite žalostni; zakaj veselje v Gospodu je naša moč.

Zdihljej. O Gospod! pošiljaj goreče duhovne, kakor je bil Ezdra, v svoj vinograd t. j. v cerkev in dodeli, naj bi mi Tvojo besedo, katero nam oznanujejo Tvoji služabniki, duhovni, tako zvesto poslušali, kakor tó ljudstvo, naj bi svoje grehe popolnoma obžalovali, in v Tebi, svojem Gospodu, svoje edino veselje in moč iskali in našli.

Evangelje sv. Marka 9, 16—28.

Tiste dni je eden zmed množice odgovoril in Jezusu rekel: Učenik! pripeljal sem k tebi svojega sina, kateri ima mutastega duha. In kjer koli ga popade, ga meče, da se peni, in škriplje z zobmi, in sahne; in sem rekel tvojim učencem, da naj ga izženó, in niso mogli. On pa jim je odgovoril in rekel: O neverni rod! doklej bom pri vas? doklej vas bom terpel? Pripeljite ga k meni! In so ga pripeljali. In ko ga je videl, ga je

zdajci duh stresel, in je na tla padel, in se je valjal in se penil. In je vprašal njegovega očeta: Koliko časa je, kar se mu to prigoduje? On pa je rekel: Z mladega. In velikrat ga je v ogenj in v vodo vergel, da bi ga končal; ali če kaj moreš, usmili se nas in pomagaj nam! Jezus pa mu je rekel: Če moreš verovati, vse je mogoče verujočemu. In zdajci je zavpil oče mladenčev in je s solzami rekel: Verujem. Gospod! pomagaj moji neveri. In ko je Jezus videl, da se množica steka, je zažugal nečistemu duhu in mu rekel: Gluhi, mutasti duh! jaz ti zapovem: izidi iz njega, in ne hodi več vanj. In je zavpil in ga je silno stresel, in je šel iz njega, in je bil kakor mrtev, da jih je veliko reklo: Umerl je. In Jezus ga je za roko prijel in vzdignil, in je vstal. In ko je bil domu prišel, so ga njegovi učenci skrivaj vprašali: Zakaj ga mi nismo mogli izgnati? In jim je rekel: Ta rod se ne more z ničemur izgnati, kakor z molitvijo in s postom.

Cerkvena molitev. Prosimo, Gospod! podperaj s pripomočki svoje usmiljenosti našo slabo naturo, naj jo Tvoja milost okrepi, ki je sama na sebi v hudo nagnjena; po Gospodu . . .

V petek po sedemnajsti nedelji po binkoštih ali kvaterni petek.

Berilo iz preroka Ozeja 14, 2—10.

To govori Gospod Bog: Verni se, o Izrael! k Gospodu svojemu Bogu, ker si padel po svoji pregrehi. Vzemite seboj besede, in vernite se k Gospodu, ter mu rečite: Odvzemi vso pregreho, sprejmi dobro; in darovali ti bomo junce svojih ustnic. Asur nas ne bo rešil, na

konje ne bomo sedli, tudi nič več ne porečemo delu naših rok: „Vi ste naši bogovi;“ ker se usmiliš sirote, ki je pri tebi. Ozdravil bom njih rane, prostovoljno jih bom ljubil, ker se je obernal moj serd od njih. Bodem kakor rosa, Izrael bo cvetel kakor lilija, in njegove korenine bodo gnale, kakor one na Libanu. Njegove veje se bodo razprosterale, in kakor olika bo njega lepota, in njegov duh kakor na Libanu. Vernili se bodo, in sedeli pod njegovo senco; s pšenico se bodo živili, in bodo poganjali kakor vinska terta; njegov spomin bo kakor vino z Libana. Kaj mi hoče Efrajm za naprej z moliki? Jaz ga bom uslišal, in jaz ga bom ravnal kakor zeleno jelko; iz mene se bo našel sad na tebi. Kdo je moder, in razumeva to? kdo razumen, in spoznava to? Gospodovi poti so namreč ravni, in pravični hodijo po njih; grešniki pa padajo na njih.

R a z l a g a. Prerok Ozej opominja Izraelce k pokori, in jim — spokornim — obeta veliko srečo. O kako srečne nas dela resnična pokora v življenji, zlasti pa v smertni uri!

(Evangelje, kakor na god sv. Magdalene, najdeš v 2. delu.)

V saboto po sedemnajsti nedelji po binkoštih ali na kvaterno saboto.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Hebrejcev
9, 2—12.

Bratje! narejen je bil namreč prvi šotor, v katerem so bili svečniki, in miza, in posvečeni kruhi in temu se pravi sveto. Za drugim zagrinjalom pa je šotor, kteremu se pravi najsvetejše, v katerem je zlata kadilnica, in skrinja zaveze od vseh strani z zlatom okovana, v

kteri je zlati verč, ki je mana v njem, in Aronova palica, ktera je bila ozelenela, in tabli zaveze; in nad njo sta bila častitljiva Kerubim, ktera sta obsenčevala pokrov sprave, od kterih (reči) zdaj ni treba posebej govoriti. Ko so bile te reči tako napravljene, so sicer v prvi šotor duhovni vedno hodili, kadar so službo darovanja opravljali; v drugoga pa gre le enkrat v letu samo veliki duhoven, in ne brez kervi, ktero daruje za svoje in ljudstya grehe. S tem je hotel Duh na znanje dati, da še ni odperta pot v svetišče, dokler poprejšnji šotor stoji. To je podoba zdanjega časa, po kteri se darovi in klavščine darujejo, kteri pa ne morejo, kar vest zadeva, popolnega storiti njega, kteri službo opravljajo samo z jedmi in pijačami, in z mnogimi umivanji, in opravičbami mesa, do časa poprave naloženimi. Kristus pa je pristopil kakor veliki duhoven prihodnjih dobrot, skozi viši in boljši šotor, kteri ni z roko storjen, to je, ne tega vstvarjenja; tudi ne s kervjo kozlov ali juncev, temuč je z lastno kervjo enkrat v svetišče šel, in je večno odrešenje našel.

R a z l a g a. Sv. apostelj v tem berilu kaže, da so bile daritve stare zaveze le podobe in so kazale, pomenile kervavo daritev Jezusovo na križu. Kakor druge tačasne šege so tudi daritve stare zaveze človeka le pred svetom, po zunanje opravičevale, pravega, znotranjega očiščevanja pa niso mogle dajati. Kristus pa je šel po prelivanju svoje lastne kervi enkrat za vselej v nebeško svetišče, in je s tem večno odrešenje pridobil, odrešenje za vse ljudi, za vse čase, in vse kraje.

Zahvaljij se pogostoma in priserčno za preveliko gnado odrešenja in skerbi, da ga boš deležen s pobožnim življenjem.

Evangelje sv. Lukeža 13, 6—17.

Tisti čas je Jezus množici to priliko povedal: Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu, in je prišel sadú na njem iskat, in ga ni našel. Rekel je pa gorniku: Glej! tri leta je, kar hodim iskat sadú na tem figovem drevesu, in ga ne najdem; posekaj ga tedaj! čemu se prostor jemlje? On pa je odgovoril in mu rekel: Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem, in mu pognojim, če kje sad obrodi; če pa ne, ga boš potlej posekal. Učil je pa v saboto v njih shodnici. In glej! žena je bila, ktera je imela duha bolezní osemnajst let, in je bila sključena, in se nikakor ni mogla skloniti. Ko jo je pa Jezus videl, jo je k sebi poklical, in ji je rekel: Žena! rešena si od svoje bolezní. In je roke na njo položil, in od svoje precej se je sklonila in je Boga častila. Vikši čez shodnico pa je odgovoril, nevoljen, da je Jezus v saboto zdravil, in je rekel množici: Šest dni je, ktere se mora delati; ob teh tedaj pridite, in se zdravite, in ne ob sabotnem dnevu. Gospod mu je pa odgovoril in rekel: Hinavci! ali ne cdveže vsakteri zmed vas v saboto svojega vola ali osla od jasel, in ga pelje napajat? Té Abrahamove hčere pa, ktero je satan, glej! osemnajst let zvezano imel, se ni spodobilo rešiti od te vezi sabotni dan? In kadar je to govoril, bilo je vseh njegovih zopernikov sram; in vse ljudstvo se je veselilo nad vsem, kar je častitljivega storil.

Zdihljej. O Gospod! ne pripusti vendar, da bi nas, kadar prideš iskat sadú prave pokore, brez njega našel in zaverigel; dodeli nam marveč časa za pokoro in gnado, naj bi Ti po Tvojem potu zvesto nasledovali, v dobrih delih obogateli

in ž njimi se večnega zveličanja vdeležili. Pošiljaj svoji cerkvi pobožne duhovne, kateri bodo edino le na Tvojo čast in na zveličanje vernih gledali in z besedo ter zgledi verne proti nebesom vodili. Amen.

Osemnajsta nedelja po binkoštih.

K vvodu sv. meše prosi cerkev mirú, kterega je Bog obljubil po prerokih: „Poverni, o Gospod! mir njim, ki Tebe čakajo, da bodo tvoji preroki resnični najdeni. Usliši molitev tvojih služabnikov in tvojega ljudstva Izrael.“ (Sir. 36, 18.) „Veselím se tega, kar mi pravijo: „V Gospodovo hišo pojdemo.“ (ps. 121, 1.)

Cerkvena molitev. Naj vodi, prosimo, o Gospod! Tvoje vsegamogočno usmiljenje naša serca, ker Tebi ne moremo dopasti brez Tebe; po Gospodu našem.

Berilo iz I. lista sv. Pavla aposteljna do Korinčanov 1, 4—8.

Bratje! zahvalim svojega Boga vselej za vas zavoljo gnade Božje, ktera vam je dana v Kristusu Jezusu, ker ste po njem v vsem obogateli, v vsi besedi in v vsem znanji, kakor je bilo pričevanje Kristusovo poterjeno med vami, tako da vam ne manjka nobenega darú, kateri čakate razodenja Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri vas bo tudi poterdoval do konca, da bote brez greha v dan prihoda Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Razlaga. V tem berilu se jasno kaže velika ljubezen, ktero je imel sv. apostelj Pavl do Korinčanov; zakaj ljubezen se posebno v tem razodeva, da se veselimo sreče svojega bližnjega in mu vse dobro voščimo.

Sv. Pavl se pa veseli in Boga hvali za gnade, ktere so Korinčanom došle po odrešenji in za druge darove, ktere so prejeli po Jezusu Kristusu. Zlasti ga veseli, ker jim je Božji nauk pogosto oznanoval in jih v veri v Kristusa poterdil, da zamorejo brez strahú čakati drugega prihoda Kristusovega, kteri se bo godil konec sveta. — Veseli se tudi ti, ako vidiš, da je tvoj bližnji v gnadi Božji, zakaj to je znamenje prave ljubezni do svojega bližnjega.

Evangelje sv. Matevža 9, 1—8.

Tisti čas je Jezus stopil v čolnič, ter se je prepeljal in je prišel v svoje mesto. In glej! prinesli so mu mertvoudnega, ležečega na postelji. In ker je Jezus videl njih vero, je rekel mertvoudnemu: Zaupaj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi! In glej! eni pismarjev so sami pri sebi rekli: Ta preklinja. In ko je Jezus videl njih misli, je rekel: Zakaj mislite hudo v svojih sercih? Kaj je ložej, reči: Odpuščeni so ti tvoji grehi; ali reči: Vstani in hodi? Da pa veste, da ima Sin Človekov oblast na zemlji odpuščati grehe, (reče tedaj mertvoudnemu): Vstani, vzemi svojo posteljo, in pojdi na svoj dom. In je vstal, in šel na svoj dom. Množice pa, to videti, so stemele, in častile Boga, kteri je dal tako oblast ljudem.

N a u k i. I. Dobri ljudje, ki so mertvoudnega k Jezusu prinesli, nas prav ginljivo učijo, naj se tudi mi usmilimo bolnikov in jim pomagamo po svojih močih. Vera in ljubezen téh dobrotljivih ljudi je Jezusu toliko dopadla, da je mertvoudnemu grehe odpustil in ga še telesno ozdravil. To nas opominja, naj tudi mi pomagamo njim, ki boleajo na duši t. j. njim, ki v grehah živé. Pomagamo jim pa, ako molimo za njih spreber-

nenje, ali pa jih s prigovarjanjem ali z lepimi zgledi k Bogu nazaj pripeljemo. Ne opuščajmo vsaj za grešnike moliti, če jim kaj drugega dobrega storiti ne moremo!

II. Kristus mertvoudnemu najpred grehe odpusti, in potem še le ga ozdravi, nam v poduk, da so boleznim mnogokrat le nasledki in kazni za grehe. Z boleznimi in nadlogami nas Bog dramí in kliče iz dušnega spanja. Ta nauk vidimo poterjen, ko je Jezus bolniku, ki je 38 let bolehal, rekel: „Nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne prigodi.“ (Jan. 5, 14.) — Naj bi to pomislili vsi tisti, ki Boga tolikokrat prosijo odvrnenja ali olajšanja nadlog, pa nočejo popustiti grehov, s katerimi so si nakopali in nakopujejo vse te nadloge in težave!

III. Ta preklinja. Tako so sodili spačeni Judje v svojih mislih o Kristusu, ker so menili, da se Kristus Božjih pravic polastuje in Boga žali s tem, da je mertvoudnemu grehe odpustil; kdor pa Boga žali, zoper Njega in njegove svetnike zaničljivo misli, govori ali dela, tá preklinja Boga. Pa česar so Jezusa dolžili, v tem so se hudobneži sami pregrešili; preklinjali so Jezusa, pravega Boga, ki je z ozdravljenjem mertvoudnega in po drugih čudežih zadosti dokazal, da je pravi Bog. To derzno natolčevanje Jezusa tolikanj žali, da jih resno zaverne z besedami: „Kaj mislite hudo v svojih sercih?“ Ako je pa Jezus že Judom, ki niso ga hotli za Boga spoznati, njih hude misli tako zeló zameril, koliko ostreje bo kaznoval kristjane, ki Njega kakor Boga spoznajo in molijo, pa vendar v jezi tako gerdo preklinjajo Boga, Jezusa, in sveti zakrament!

IV. „Ko je Jezus videl njih misli, je rekel: Z a k a j mislite hudo v svojih sercih?“ Tedaj so tudi misli greh, ako dovolimo in dopadenje imamo do takih misli, ki so zoper Božjo čast, ali zoper čistost ali pa zoper bližnjega. Tudi zavoljo hudih misli se moramo

pri spovedi obtožiti, ako hočemo, da bi se nam ti grehi odpustili; ker homo Bogu zavoljo prevzetnih, nečistih, lakomnih, maščevalnih, nevošljivih misli ravno tako odgovor dajali, kakor zavoljo praznih govorov. (Mat. 12, 36.) Spominjajmo se, da Bog gleda v naša serca in ve naše misli; to bo nam pomagalo, hude misli krotiti in se jih znebiti.

Zdihljej. O Jezus! kako usmiljen in ljubeznjiv si do ubogih grešnikov, da mertvoudnemu revežu nisi le grehe odpustil in ga ozdravil, temuč v svoji milosti ga imenuješ svojega sina in ga potolažiš. Tvoja ljubeznjivost mi daja serčnost, Tebe prositi za gnado, naj bi vendar enkrat vstali iz postelje svojih pregreh, da bi se resnično spokorili, svoje življenje poboljšali in po potu Tvojih zapovedi šli v hišo večnega zveličanja. Amen.

Nauk od odpustkov.

„Zaupaj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.“ (Mat. 9, 2.)

Kakor je Kristus rekel mertvoudnemu, tako govori namestnik Kristusov pri spovedi vsakemu zgrevanemu grešniku. Ko se je namreč spovedniku svojih grehov obtožil, in mu je ta sveto odvezo podelil po oblasti, katero je od Kristusa prejel, se odpusti grešniku dolg pred Bogom, to je zamera, v katero pride pred Bogom zavoljo svoje nepokorščine, in večna kazen, katero je za svoje grehe zaslužil. Za grehe je pa grešnik zaslužil tudi časne kazni, katere so spet dvojne, ali naravne, n. pr. revščina, boleznj, nadloge in druge nesreče, ali pa dušne in čeznaturne, kakor so: raznotere dušne bridkosti ali na tem svetu, ali po smerti v vicah. Po zadobljeni odvezi se té časne kazni ne odpustijo vselej, temuč še ostanejo; téh se moremo rešiti z odpustki.

Kaj je odpustek?

Odpustki so odpuščenje ali vseh ali nekterih časnih kazni, katere bi bil moral človek po odpuščenem grehu ali v zdanjem življenji, ali pa po smerti v vicah terpeti.

Kdo nam pravi, da bi moral grešnik po odpuščenem grehu še časne kazni terpeti?

To vemo iz sv. pisma. Že naši prvi stariši so morali časno kazen terpeti, če ravno jima je Bog greh že bil odpustil. (I. Mojz. 3.) Izraelovim otrokom, ki so v puščavi tolikokrat zoper Boga se pregrešili, je Bog sicer zamero odpustil, ker je Mojzes za nje prosil, kazni jim pa vendar ni prizanesel, ter jim ni pustil priti v obljubljeni deželo; v puščavi so vsi pomerli. (IV. Mojz. 14.) Celo Mojzesu in Aronu se je tako godilo; zavoljo malega pregreška, ker nista Bogu popolnoma zaupala, Bog jima ni dovolil pristopa v Kanaan. (IV. Mojz. 20, 12. V. Mojz. 32, 51.) David je svoj greh spoznal in se ga kesal, zato mu je prerok Natan naznanil, da mu je greh odpuščen, ob enem mu je pa napovedal kazen Božjo, da mu bo nezakonski otrok umerl, kar se je tudi dopolnilo. (II. Kralj. 12.) In sveto pismo govori od ječe, iz ktere človek ne pojde, dokler ne bo plačan zadnji vinar. (Mat. 5, 26.)

Ali katoliška cerkev temu nauku sv. pisma priterduje?

Katoliška cerkev je vselej učila, da se v zakramentu sv. pokore odpusti dolg ali zamera greha in večna kazen zavoljo neskončnega zasluženja Kristusovega, da pa še ostanejo časne kazni, ktere mora grešnik še prestati po zadobljenem odpuščanju grehov. Zato je cerkev že v prvih časih keršanske vere grešnikom velike in težke pokore nalagala, če ravno so se jim grehi že bili odpustili; n. pr. za uboj, za prešestvo so se morali pokoriti celih 20 let, zavoljo krive prisege, zavoljo nečistosti, vedeževanja ali če je kdo od vere odpadel, se je moral ostro pokoriti s postom celih 7 let; ves ta čas je smel le peš potovati, k daritvi svete meše in k svetemu obhajilu ga niso pripustili. Če je pa spokornik posebno gorečnost kazal in se je resnično poboljšal, ali če so odlični cerkveni udje, posebno marterniki zanj prosili, so mu škof podelili odpustek, t. j. odpustili so mu ostalo kazen ali deloma ali popolnoma. Dan-danešnji mora pa cerkev zavoljo velike slabosti svojih vernikov bolj mehkeje ž njimi ravnati in jim cerkvene pokore ali močno olajša ali popolnoma odpušča po odpustkih. Tedaj se z odpustki odpuščajo cerkvene pokore in tiste duhovne in časne kazni, ktere bi moral grešnik za svoje očiščenje ali v sedanjem življenju ali v vica terpeti.

Ali ima cerkev tudi oblast, odpustke deliti?

Da ima cerkev to oblast, je sv. Tridentski cerkveni zbor (Sess. 25.) določno in slovesno izrekel, opiraje se na Kristusove besede: „Resnično vam povem, karkoli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 18, 18.)

Že apostelj Pavl je odpustek delil, ko je tistemu Korinčanu, kterega je zavoljo težkega greha iz cerkve izobčil, „da bo duh otet ob dnevu Gospoda našega Jezusa Kristusa“ (I. Kor. 5, 5.), spet sprejel v cerkveno družbo, in mu v imenu Kristusovem (II. Kor. 2, 10.) odpustil.

Kod jemlje cerkev, kadar odpustke deli?

Cerkve jemlje iz zaklada neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa, zasluženja prečiste Device Marije in zasluženja drugih svetnikov Božjih; iz tega preobilnega, nikdar vsahljivega zaklada nadomestuje cerkev to, kar grešniki sami popraviti ne morejo.

Kolikeri so odpustki?

Odpustki so ali popolni ali nepopolni. S popolnim odpustom, ako si ga pridobimo, se nam odpustijo vse cerkvene pokore, duhovne in časne kazni, ktere smo zaslužili in jih še nismo dostali. Nepopolni odpustek nam pa le nekoliko zasluženih časnih kazni odpusti. Ako, postavim, kdo koga pobožno pozdravi: Hvaljen bodi Jezus Kristus! na katero pozdravljenje je dano 100 dni odpustka, odsluži s tem gotovo lahkim delom pred Bogom toliko, kakor če bi bil 100 dni ostro pokoro v postu in molitvi delal.

Kaj je jubilej ali odpustek svetega leta?

Sveto leto je tista slovesnost naše svete katoliške cerkve, v kateri ona po svojem vidnem poglavarji vsem vernim v odločenem času vso polnost svojih milostnih zakladov deli. Na široko so nam v tem času odperte rane našega Gospoda Jezusa Kristusa, in obilneje teče njegova presveta Kri na duše grešnikov in pravičnih, ki jih očiščuje in posvečuje. Ni ga še tako velikega greha, ki bi se ga spokorna duša ta sveti čas ne mogla očistiti, ker smejo spovedniki ta čas

odvezati tudi od taci h grehov, ki si jih zavoljo njih velikosti papež in škofje drugo č sami sebi prideržujejo. Takrat smejo spovedniki odvezati skorej od vseh cerkvenih kazni, ki si jih je grešnik nakopal, in od katerih sicer le papež in škofje odvezujejo.

Odpustek svetega leta je torej popoln odpustek, sklenjen z vsemi prednostmi in tako obilen, da, kakor morje vse potoke in reke sprejema, vse druge odpustke popolne in nepopolne obsega, da si toliko skerbneje prizadevamo dobiti ta najbogatejši odpustek.

Kaj je potrebno v zadobljenje odpustkov?

1. Da smo v gnadi Božji. Po odpustkih se namreč ne odpuščajo grehi, ampak grehi morajo že odpuščeni biti, potem še le se zamorejo kazni, zavolj njih zaslužene, popolnoma ali deloma odpustiti.

2. Da imamo spokorno serce. Brez spokornosti ni odpustkov. Odpustki niso blazina za dušne lenuhe in nemarneže, ampak so podpora za pridne in goreče spokornike, kateri se sami trudijo, kolikor morejo, Božji pravici zadostiti. Za take, ki se pokoriti nočejo, ni odpustkov. Zato tirja sv. cerkev pri popolnih odpustkih vselej (razun odpustkov križevega pota) dobro opravljeno spoved in sv. obhajilo, pri nepopolnih pa vsaj kako molitev ali dobro delo, da spokornik svojo dobro in resnično voljo vsaj koliko toliko na znanje dá.

3. Da vsetiste pogodbe dopolnimo, ktere so pri raznih odpustkih zaukazane. Poglaviti navadni pogoji so: a) da se zakramenti sv. pokore in presv. Rešnjega telesa vredno prejmejo; b) da molimo po namenu svetega Očeta: za povišanje in razširjanje svete cerkve, kraljestva Jezusovega; za zatiranje nejevere, zmote in nemarnosti v verskih rečeh; za edinost med keršanskimi kralji in mir med keršanskimi ljudstvi. Na ta namen se navadno molijo 7 ali 5 Očenašev, Češčena si Marij in Čast bodi Bogu — z apostolsko vero. Potem se navadno še zaukažejo druga pobožna dela: post, ali obiskanje cerkev itd. Vse te pogoje je treba zvesto dopolnovati.

Ali nas odpustki rešijo vsake in vse pokore?

Nikakor ne. Že zgorej je bilo omenjeno, da odpustki niso blazina za dušne lenuhe in nemarneže, temu č le pod-

pora za našo slabost in nagrada za goreče spokornike; torej nas cerkev nikakor noče pokore oprostiti, ker ne more nasproti ravnati izreku Gospodovemu: „Če se ne spokorite, bote poginili.“ (Luk. 13, 3.) Cerkev hoče iz zaklada, ktereга ji je Jezus Kristus izročil, naši slabosti na pomoč priti, in toliko nadomestovati, kolikor ne zamoremo sami Božji pravici zadostovati. Ako nočemo sami za svoje grehe se pokoriti, tudi zaslužnja Kristusovega, Marije in svetnikov po odpustkih ne bomo se vdeležili.

Ali zamoremo z odpustki tudi rajnim pomagati?

Tudi, in sicer s priprošnjo. Nam živim more sveta cerkev zaklad odpustkov naravnost v prid obračati z o d v e z o, ker smo še pod njeno sodbo. Dušam v vicah pa more cerkev odpustke le nenaravno ali posredno v prid obračati, s tem namreč, da za-nje pri Bogu prosi, ali s priprošnjo, ker te duše niso več pod njeno sodbo, ampak so že naravnost prišle pod sodbo Božje pravice v tem trenutku, ko so življenje na tem svetu sklenile. Ali bo Bog tudi uslišal priprošnje, to je pri Njemu. Veliko zamoremo dušam v vicah z odpustki pomagati in ljubezen nas veže to storiti, sami se pa ne zanašajmo, da bodo nam drugi prišli na pomoč po naši smerti z dobrimi deli in odpustki, zakaj ljudje rajnih radi pozabijo. Skerbimo rajši, dokler živimo, za svoje zveličanje s pobožnim življenjem, z dobrimi deli in s tem, da si odpustkov zadobivamo.

Kaj se učimo iz nauka katoliške cerkve od odpustkov?

Učimo se 1. da se z odpustki ne daje nobeno dovoljenje za katerikoli greh, kakor protilniki katoliško cerkev natolcujejo; 2. odpustki nam ne odpuščajo niti storjenih, niti prihodnjih grehov; 3. katoliški kristjan ne sme misliti, da ga odpustki oproščajo vse pokore in dobrih del, temuč njegova dolžnost je še, se spreobrniti, hudim nagonom, strastim, slabim navadam se ustavljati, krivico in pohujšanje popravljati, in Boga poveljati z djanjem in voljnim terpljenjem; 4. da se nam z odpustki le časne kazni, bodi si deloma, ali popolnoma odpustijo; 5. odpustki nas opominjajo naše slabosti in zanikarnosti v primeri z ostrim pokorjenjem prvih kristjanov; 6. nas priganjajo, naj bi Božji pravici zadostovali po svojih močeh; 7. in naj bi se Bogu zahvaljevali za ta nevsahljivi zaklad neskončnega zaslu-

ženja Jezusa, Božjega Sina in svetnikov Božjih, iz kterega sme naša sveta cerkev zajemati, da naši slabosti na pomoč pride in to nadomestuje, kar je pomanjkljivega na naši pokori.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

Sv. meša se začne z besedo Gospodovo: „Jaz sem blagor ljudstva; v kterikoli nadlogi me bo klicalo, jaz ga bom uslišal in bom zmiraj njegov Gospod.

Poslušajte, moje ljudstvo! postavo mojo, nagnite svoje uho k besedam mojih ust.“ (ps. 77, 1.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Vsegamogočni in usmiljeni Bog! odvrčaj milostljivo od nas vse, kar nam je na kvar, da bi zdravi na duši in na telesu vse, kar je po Tvoji volji, z veselim srcem izpolnovali; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Efežanov 4, 23—28.

Bratje! ponovite se v duhu svojega uma, in oblecite novega človeka, kateri je po Bogu stvarjen v pravičnosti in resnični svetosti. Za tega voljo opustite laž, govorite resnico vsakteri s svojim bližnjim, ker smo udje med seboj. Če se jezite, nikar ne grešite; solnce naj ne zajde v vaši jezi. Ne dajajte prostora hudiču! Kdor je kradel, naj ne krade več, temuč naj raji pridno dela s svojimi rokami, kar je dobro, da bo imel kaj podeliti potrebnemu.

Razlaga in nauk. Sv. apostelj Pavl opominja Korinčane in tudi nas, naj bi slekli starega človeka, v kterem je le laž, jeza, krivica, in naj bi oblekli novega človeka, ki bi hodil v pravičnosti in svetosti. Kdor se hoče ponoviti po postavi Kristusovi, mora popustiti laž,

pregrešno jezo in krajo; z vsakterim naj govori resnico, vsakemu naj hitro odpušča in naj pridno dela s svojimi rokami. Laž, jeza, lenoba so trije zlobne sestre, ktere veliko hudega napravljajo po svetu. —

Tudi mi smo bili morebiti že večkrat na tem, da bi se v duhu ponovili in novo, pobiljšano življenje začeli. Obljubimo to Bogu in spovedniku pri vsaki spovedi; o posebnih priložnostih, zlasti o svetem letu, ali v smertni nevarnosti smo celo prav žive, resnične želje imeli in tudi terdno sklenili, da bomo v naprej le Bogu in za zveličanje svojih duš živeli. Zdelo se nam je, da smo se ponovili, pa doklej? Kmalu smo padli nazaj v prejšnje grehe in hudobije, da celo še pohujšali smo se. Zakaj neki? Preveč smo sami sebi verovali, na svojo obljudo preveč zaupali, in smo se prevarali. Menili smo, da že zadostuje vesoljna spoved, da našega sklepa nihče ne more omajati, in zanemarali smo previdnost in pripomočke, ki bi nas vtegnili ohraniti v stanu gnade Božje. Bogu se nismo zahvaljevali za gnado spokorjenja in nismo ga prosili za gnado stanovitnosti. Zopet smo iskali slabe družčine in nevarne priložnosti, vdali smo se lenobi in nasladnemu življenju; kako bi se potem čudili, da je naše ponovljenje bilo le prazno? Po odpuščenem grehu ne smemo biti brez strahú. (Sir. 5, 5.) Ako je človek pravičen in moder, in so njegova dela v Božjih rokah, vendar ne ve, ali je ljubezni ali serda vreden. (Prid. 9, 1.) Po nasvetu sv. aposteljna naj vsak s strahom in trepetom dela za svoje zveličanje, (Filip. 2, 12.) da se prederzno ne zanaša na svojo varnost in s tem nazaj zabrede v staro pregrešnost, ker se potem toliko težej ali nikdar ne spokori in pobiljša.

Evangelje sv. Matevža 22, 1—14.

Tisti čas je govoril Jezus velikim duhovnom in farizejem v prilikah, rekoč: Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kteri je napravil ženitnino svo-

jemu sinu. In je poslal svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino; pa niso hotli priti. Spet je poslal drugih hlapcev, rekoč: Povejte povabljenim: Glejte! svoje kosilo sem pripravil, moji junci in pitana žival je zaklana, in vse je pripravljeno; pridite na ženitnino. Oni pa niso marali in so šli, eden na svojo pristavo, eden pa po svoji kupčiji. Drugi pa so zgrabili njegove hlapce, ter so jih zasramovali in pobili. Ko je pa kralj to slišal, se je razserdil, in je poslal svoje vojske, in je končal tiste ubijavce, in njih mesto požgal. Potlej reče svojim hlapcem: Ženitnina je sicer pripravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite tedaj na razpotja in ktere koli najdete, pokličite jih na ženitnino. In njegovi hlapci so šli na ceste, in so jih nabrali, kolikor so jih našli, hude in dobre; in ženitnina je bila napolnjena s svati. Prišel je pa kralj pogledat svatov; in je videl tam človeka, ki ni bil svatovsko oblečen, in mu reče: Prijatelj! kako si le sem prišel, ker nemaš svatovskega oblečila? On pa je umolknil. Tedaj je kralj rekel služabnikom: Zvežite mu roke in noge, in verzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi. Veliko namreč jih je poklicanih, ali malo izvoljenih.

Opazka. Ta prilika je močno podobna unej, ki se bere na drugo nedeljo po binkoštih; obe priliki ste enakega pomena. Beri toraj razlago unega evangelja na praznik svete Katarine, device in mučenice.

Razlaga. Kdo je kralj, ki je svojemu sinu napravil ženitnino? kdo je ženin? kdo nevesta?

Kralj v današnji priliki je Oče nebeški, ki je svojemu Sinu v nevesto dal sveto cerkev; ženin je pa cerkvi zročil nebeški, zveličavni nauk in svete zakramente, svojim otrokom odmenil dedšino nebeškega veselja. K tej gostiji je ukazal vabiti najpred Jude po svojih služabnikih, prerokih, aposteljnih in Jezusovih učencih. Judje pa niso

marali časti in milosti nebeškega kralja, so hudo ravnali z njegovimi služabniki in jih morili: zategadel so bili od njega po zasluženji ostro kaznovani, zaverženi, njih mesto Jeruzalem pa so sovražne vojske razdjale in pokončale. Na mesto Judov je poklical ajde in vse tiste narode, ki popred niso bili izvoljeni in niso poznali pravega Boga; ti bodo zasedli mesto nesrečnih Judov v sv. cerkvi, in nekdam tudi v nebesih. Tako se bodo na Judih spolnile besede prilikine, da jih je bilo veliko poklicanih, malo pa izvoljenih, ker vabila niso marali.

Djanski nauk. Mi imamo to preveliko srečo, da smo k tej ženitnini povabljeni, in da smo celo svatje na gostiji, ker smo po sv. veri in svetem kerstu udje svete cerkve Kristusove. Sv. Gregori pravi: „Kristjan, ki je po veri ud sv. cerkve postal, pa ljubezni nema, je podoban človeku, ki je na svatbi brez svatovskega oblačila. S to obleko, ki se ji pravi ljubezen, je bil oblečen naš Odrešenik, ko je prišel ženitnino obhajati s cerkvijo, svojo posvečeno nevesto; po ljubezni se hoče Sin Božji poročiti s svojimi izvoljenimi. Prav razvidno nam daje na znanje, da je ljubezen svatovska obleka za nebeško gostijo. Oni pa, ki verujejo in so po kerstu v družbi svete cerkve, ljubezni pa nemajo, so sicer v svatovskem hramu, pa brez svatovskega oblačila.“ Cerkvi so mertvi udje in k nebeški gostiji poveljane cerkve brez te obleke ne bodo pripuščeni, temuč nebeški kralj jih bo, kakor unega nepovabljenega svata, vergel v unanjo temo. Ta je umolknil, ko ga je kralj vprašal po svatovski obleki. To pomeni, da se pred Bogom nihče ne bo mogel izgovarjati zavoljo pomanjkanja ljubezni; zakaj vsak si jo lahko pridobi, če si jo od Boga prosi. Sv. Avguštin uči, da je serce tovarnica ljubezni in vsak more v nji delati, kdor ima serce.

Zdihljej. Zahvalim se Tebi, o Jezus! da si me poklical na ženitnino v Tvoji sveti cerkvi; dodeli mi svatovsko oblačilo svete ljubezni, da

pridem enkrat k nebeški gostiji in ne bom veržen v unanjo temo.

O pekl.

„Verzite ga v unanjo temo.“ Mat. 22, 13.

Kaj je pekel?

Pekel je tisti strašni kraj, kjer pogubljeni vekomaj terpé.

Ali je tudi res pekel?

Pekel je in mora biti, tako sodi in tirja že človekova pamet. Zakaj če je en Bog, in to mi vsi verujemo in moramo verovati, mora biti neskončno pravičen, in ker je pravičen, mora vse hudo kaznovati. Nam vsem je znano, da se na tem svetu ne kaznujejo vsi grehi in mnogo grešnikov gre iz sveta, ki se za svoje grehe niso prav nič spokorili. Božji pravici niso zadostovali. Kje bodo ti dostali zasluženó kazen? V večnosti, kjer je pekel, to je kraj, kjer pogubljeni za svoje hudobije večne kazni terpé. Tako so verovali celo narodi, katerim luč Božjega razodenja ni zasijala, temuó luč natorne pameti jih je tako učila, ker jim je strah zavoljo kazni unkraj groba globoko v serca zasadila.

Kar pamet tirja, Božje razodenje poterduje, ker nam sveto pismo razločno in jasno o pekl. dopoveda. Že pobožni Job govori od dežele, koder se nihče ne vere, ki je temna in pokrita v smertno senco, od dežele reve in teme, kjer ni redú, ampak večni strah prebiva. (Job 10, 21—22.) Tudi prerok Izaija o pekl. govori; imenuje ga Tofet in pravi, da je ta kraj od kralja pripravljen globok in širok. Njegov živež je ogenj; Gospodova sapa ga užiga, kakor žveplen potok.“ (Izaija 30, 33.) Jezus pravi, da ti, ki so hudo delali, „pojdejo v večno terpljenje“ (Mat. 25, 46.), „v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem“ (Mat. 25, 41.); govori tudi od „vnanje teme, kjer bo jok in škripanje z zobmi“ (Mat. 8, 12.), kjer hudobni terpijo v „ognji, ki ne ugasne, od červa, kateri ne umerje.“ (Mark. 9, 47.) Ravno tako učijo sveti cerkveni učeniki, da zmed vseh le sv. Avguština omenim, ki uči: „Neskončna modrost Božja nam pravi, da je pekel, in neskončna vsegamogočnost Božja ondi pogubljene čudovitno, toda resnično kaznuje.“

Kakošne so kazni ali muke peklenske?

Neizrečeno strašno terpljenje je v peklu; in sicer:

1. Pogubljeni s strahom in trepetom v Boga svojega pravičnega sodnika mislijo in so spred Božjega obličja zaverženi. — „Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj,“ jim Kristus poreče sodnji dan. Ta ogenj nikdar ne ugasne in njegov dim se vzdiguje vekomaj. „Zdi se mi, kakor da bi ta ogenj pamet imel, ker muči vsakega po velikosti njegovih pregreh,“ pravi sv. Gregor. Ta ogenj gori, pa ne sveti, gori, pa v njem vendar nihče ne zgori, temuč pogubljene ohrani, da vekomaj terpijo, kakor sol ohrani meso, da ne gnjije, uči Kasiodor.

2. Červ jih zmiraj grize, da so z lastnim zadolženjem zgubili večno veselje v nebesih. — „Njih červ ne umerje.“ (Mark. 9, 47.) Vest jim bode očitala: Sami ste krivi, da ste zgubili Boga in večno zveličanje, da ste oropani Božjega obličja in nebeškega veselja, da ste ga zgubili na vekomaj; prodali ste ga za kratko, minljivo, ostudno sladnost in veselje. To grizenje in očitane bo strašna, večna muka.

3. V družbi so hudobnih in zaverženih duhov. — „Poberite se v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.“ (Mat. 25, 41.)

4. Še veliko družih kazni bodo terpeli, ktere sv. pismo primerja z neugasljivim ognjem in s temnim krajem, kjer je jok in škripanje z zobmi. (Mark. 9, 47. Mat. 8, 12.) „Umerl je pa tudi bogatin, in je bil pokopan v pekel. — Povzdignil je pa svoje oči, ki je bil v terpljenji, in je od daleč videl Abrahama in Lazarja v njegovem naročji. — In on je zapil, rekoč: Oče Abraham, usmili se me, in pošlji Lazarja, da pomoči konec persta v vodo in ohladi moj jezik.“ (Luk. 16, 22—24.)

5. Vse to terpljenje bode vekomaj terpelo, t. j. brez vsega konca, brez upanja kacega polajška ali odrešenja. V peklu bo minul ves čas; večnost ga bo požerla. Če bi po milijonih let kateri pogubljenih koga svojih nesrečnih tovaršev vprašal za čas ali za leta, bi se mu odgovorilo: Tukaj ni več časa, tu ne štejemo po letih, tukaj je večnost.

Koga bi ne grozilo pred peklom, ako vse to premisli? ali temu bi se ne studilo do greha, ki je kriv, da je pekel in jih toliko v pekel pripravlja? Pa vendar jih je žalibog! toliko, ki jih ta strašna resnica ne pretresa; pekel tajijo, zanašaje se na Božjo ljubezen, ktera po njih mnenji Božjih

stvari ne more nesrečnih videti in ne more greha večno kaznovati, ki ga človek v svoji slabosti, v teh kratkih dnevih svojega življenja stori. Rad priterdim, ker je resnica, da je Bog večna, neskončna ljubezen, da je tudi usmiljen in milosrčen, ki zgrevanemu in spokorjenemu grešniku rad odpušča in prizanaša; pa Bog je tudi pravičen in njegova večna pravičnost tirja, da se človek kaznuje za vsak greh, s katerim Božjo svetost vedoma in prostovoljno žali, in da svojo milosrčnost odreče tistim, ki se njegove milosti poslužiti nočejo. Spačena, hudobna volja človeka, ki v smertnem grehu terdovraten umerje, ostane spačena in hudobna vekomaj, toraj se mora tudi vekomaj kaznovati.

Ljubi kristjan, ne poslušaj tistih zapeljivcev, ki ti pravijo, da pekla ni. Pekla se bojé, ker so ga zaslužili s svojim pregrešnim življenjem in zato si želijo, da bi ga ne bilo in kakor si želijo, tako govorijo. Pa s svojimi govori pekla ne bodo odpravili, ker Božja vsegamogočnost je večja in Jezusova beseda vekomaj resnična. Jezus pa nam pove, da je pekél: Njemu moramo verovati. Skerbimo rajši, da peklu odidemo, to je, živimo tako, da pekla ne zaslužimo. Nek svetnik nam svetuje, naj bi se v duhu večkrat v pekél podali, ondi gledali in premišljevali muke in kazni peklenske, da bi se s tem strahom navzeli in tem rajši Jezusa nasledovali, ki je svojim nasledovalcem veselje nebeško obljubil.

Od nebeškega veselja.

„Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu.“ (Mat. 22, 1.)

Kaj so nebesa?

Nebesa so srečni kraj, kjer izvoljeni Božji, prosti vsega zla, neizrečeno veselje vso večnost vživajo, kjer se Bog izvoljenim svojim zvestim služabnikom obličeje v obličeje razodeva, in je On sam njih neizrečeno veliko plačilo.

Ali se da popisati nebeško veselje?

Od nebeškega veselja in sreče izvoljenih nam je Jezus le nekoliko razodel. Rekel je: „Pravični so bodo svetili kakor solnce v kraljestvu mojega Očeta“ (Mat. 10, 43.), in svojim učencem je povedal: „Veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih!“ (Mat. 5, 12.) Zato pa tudi sv. apostelj Pavelj, ki je bil po posebni

gnadi zamaknjen v tretje nebo, vendar o nebeškem veselju ne ve drugega povedati, kakor to: „Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v serce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo. O veselju nebeškem Jezus najrajši v prilikah govori, pa iz prilik moremo soditi in spoznati, koliko srečo uživajo nebeščani. Zdaj primerja nebesa dragocenemu biserju, drugokrat zakladu, kterege molje ne snedó, rija ne zgloda, tatje ne morejo izkopati in ukrasi; spet drugokrat pripodobuje nebeško kraljestvo in srečo kraljestvu, prestolu, kroni, mestu, ki je zidan iz zlata, dražih kamnov in biserov, razsvetljuje ga Božje veličastvo, okinčano je z vso krasoto, in v njem se živa nepopisljivi mir in največa varnost. Se ve da, da so vse to le podobe, pa te podobe nam kažejo nebesa kakor najsrečnejši kraj, kjer se nam bodo izpolnile vse želje in bomo živili vso prijetnost in večno veselje.

Kaj vemo iz Jezusovega nauka od nebeškega veselja?

Od nebeškega veselja vemo:

1. Izvoljeni bodo Božje lastnosti in Božjo voljo v nebesih veliko bolj popolnoma spoznali, Boga obličje v obličje gledali, ljubili in živili. — „Blagor njim, ki so čistega serca, ker oni bodo Boga gledali.“ (Mat. 5, 8.)

2. Oni ne bodo imeli v nebesih nobene tudi najmanjše težave ali zopernosti ne. — „Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smerti ne bo več, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo.“ (Skrivn. razod. 21, 4.)

3. Izvoljeni se bodo tudi zavoljo vsega, kar so na zemlji dobrega storili, neizrečeno veselili in bodo zmiraj dobro in mirno vest imeli. „Blagor mertvim, ^{ki so} Gospodu umerjó; ^{ker} zakaj njih dela za njimi gredó.“ (Skriv. razod. 14, 13.)

4. Oni bodo v neizrečeno veseli družbi pri Bogu, pri Jezusu, pri Materi Božji, pri angeljih in svetnikih. — „Pristopili ste v mesto živega Boga, k nebeškemu Jeruzalemu in k množici veliko tavžent angeljev, k cerkvi pervencev, kateri so zapisani v nebesih, in k Bogu sodniku, in k duhovom popolnoma pravičnih in k Jezusu, sredniku nove zaveze.“ (Hebr. 12, 22—24.)

5. Izvoljeni bodo neizrečeno zveličanje vekomaj živili, ki jim ga nihče ne bo mogel odvzeti. „Pravični pojdejo v večno življenje.“ (Mat. 25, 46.)

Pa vendar ne bodo vsi izvoljeni v nebesih enako veselje imeli. „Slehern bo lastno plačilo prejel po svojem delu.“

(1. Kor. 3, 8.) „Kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žel; in kdor seje v obilnosti, bo tudi žel v obilnosti.“ (2. Kor. 9, 6.)

Kristjan! le premisli srečo nebeško in primeri jo vsej človeški sreči. Povej le, ali bi za to kratko, minljivo, goljufivo srečo, ki jo nam svet ponuja, odpovedali se pravi, neminljivi nebeški sreči? Ali ta sreča ne zasluži, da za njo na tem svetu nekoliko terpimo, nekoliko se trudimo in vojskujemo, ker nam potem nebeškega veselja nihče ne more odvzeti. Nebesa so največ vredna in kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa in nebesa zgubi. Delajmo, trudimo se za Boga in sveta nebesa!

Zdihljej. „Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepeni in koperni po lopah Gospodovih. Moje serce in moje meso se veseli v živem Bogu.“ (ps. 83, 2—3.) „Kako se mi studi do zemlje, kadar nebesa pogledam.“ (Ignac. Lojol.)

Dvajseta nedelja po binkoštih.

V v o d sv. meše je ponižna molitev, s katero spoznamo, da nas Bog kaznuje zavoljo naše nepokorščine: „Pravičen si, o Gospod! v vsem, kar si nam storil in pravične sodbe si sklepal. Grešili smo namreč, ker smo od tebe odstopili. Ali daj slavo svojemu imenu in ravnaj z nami po svoji veliki milosti.“ (Dan. 3.)

„Blagor nedolžnim na potu, ki hodijo po Gospodovi postavi.“ (ps. 118, 1.)

Cerkvena molitev. Prosimo, o Gospod! dodeli svojim vernim odpuščanje in mir, da bojo vseh grehov očiščeni Tebi z zaupljivim duhom služili; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla apost. do Efežanov 5, 15—21.

Bratje! glejte, kako bi ravno hodili, ne kakor ne-spametni, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker so

dnevi hudi. Ne bodite torej neumni, ampak umejte, kaj je volja Božja. In nikar se ne upijanite z vinom, v katerem je nečistost, temuč bodite napolnjeni s sv. Duhom, in govorite med seboj v psalmih, in hvalnih in duhovnih pesmih, in pojte in prepevajte Gospodu v svojih sercih, in dajajte vselej hvalo za vse Bogu in Očetu v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa. Bodite eden drugemu podverženi v strahu Kristusovem.

Kako si odkupljamo čas?

Najdrajše blago na svetu je čas, ž njim si kupimo večnost. Zato pravimo čas je zlat, pa z zlatom se kupiti ne da. Mnogi ljudje pa čas gubijo in tratijo, ker za večnost in nebesa ne delajo; drugi za svoja dobra dela zaslužnja nemajo, ker so opustili pri dobrih delih tudi dober namen obuditi. Čas si odkupljamo, ako po nauku sv. Avgušтина ves čas, kar ga nam Bog da, le v dobro obračamo, iz ljubezni do Boga delamo, terpimo, molimo in v čednostih rastemo.

Tudi zgubljenega časa se da še nekoliko nazaj kupiti, ako se resnično kesamo, da smo toliko drugega časa zgubili, za vsa storjena dobra dela dober namen obudimo in jih Bogu darujemo.

Pobožni Kornelij a Lapide pravi: „Če hočeš vedeti, kako drag je čas, vprašaj pogubljene, oni to vedó povedati iz lastne skušnje. Pridi ven, bogatin iz peklenškega brezna, povej nam, koliko bi dal za eno leto, za en dan, za eno samo uro tega časa? On nam odgovarja: Rad bi dal ves svet, če bi bil moj, dal bi vse veselje, vse zaklade tega sveta, terpel bi rad vse muke, ako bi se mi le en sam trenutek dovolil, da bi mogel svoje grehe obžalovati, odpuščenje in usmiljenje zadobiti; za ta trenutek bi hotel vse dati in terpeti vse kazni, bolečine in muke, ki so jih ljudi terpeli, ali na tem svetu, ali v vicah, samo da bi upanje imel, mojega terpljenja bo enkrat konec.“

O predragi trenutek, zlati čas, s katerim si kupimo večnost!

O kristjan! koliko, koliko dragega časa ti gubiš, v katerem bi lahko kaj dobrega storil, Bogu služil in večno zveličanje si zaslužil. Dobro si zapomnimo: Z enim trenut-

kom si moremo ali nebesa kupiti ali pekel zaslužiti; zato odkupljajmo čas, ker dnevi so hudi.

Zdihljej. O najdobrotljiviši Bog in Gospod! iz serca mi je žal, da sem čas, ki si mi ga dal, služiti si zveličanje, tako slabo porabil. Da svoje zamude vsaj nekoliko popravljam, darujem ti vse, kar sem od svojih prvih let dobrega delal ali hudega terpel, ravno tako, kakor da bi mi bilo vse to še storiti ali terpeti: to darovanje sklenem z vsem, kar si Ti, moj Zveličar delal in terpel, in te priserčno prosim, s svojim neskončnim zaslužanjem dopolnuj, kar je na meni nepopolnega, naj Ti bo prijetno moje djanje in terpljenje!

Nikar se ne upijanite z vinom, v katerem je nečistost!

O p o m b a. O pijanosti glej nauk k tretji nedelji po birkoštih. Tukaj le nekoliko besed za tiste, kateri z napivanjem ali prigovarjanjem druge v nezmernost zapeljujejo.

Perzijanski kralj Asuer je napravil veliko gostovanje, svojim služabnikom pa je prepovedal, da ne smejo siliti piti nje, ki niso hotli. (Ester 1, 8.) Bil je Asuer ajd, pa po natorni luči svoje pameti je spoznal, da se ne spodobi druge siliti k pijači. Na sodbi bo ta ajd tiste kristjane osramotil, ki tega nemajo za greh, če druge k pijančevanju napeljujejo ali silijo. Prerok Izaija kliče: „Gorje vam, kateri ste junaki pri pitju vina in serčni možje pri mešanji močnih pijač.“ (Izaija 5, 22.) Sv. Avguštin nas svari pred tacimi prijatelji, ki nas z napivanjem Bogu sovražnike delajo.

Evangelje sv. Janeza 4, 46—53.

Tisti čas je bil neki kraljič, ktereга sin je bolan ležal v Kafarnavmu. Ko je ta slišal, da je Jezus prišel iz Judeje v Galilejo, šel je k njemu, in ga je prosil, da naj pride doli, in ozdravi njegovega sinú; začel je namreč umirati. Jezus mu je tedaj rekel: Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne ve-

rujete. Kraljič reče: Gospod! pojdi doli, preden moj sin umerje. Jezus mu reče: Pojdi, tvoj sin živi! In človek je veroval besedi, katero mu je Jezus rekel, in je šel. Ko je pa bil še na poti tje doli, prišli so mu hlapci na proti, in povedali, rekoč, da njegov sin živi. Tedaj jih je vprašal po uri, ob kateri mu je bilo bolje. In so mu rekli: Včeraj ob sedmi uri ga je pustila merzlica. Oče je tedaj spoznal, da je bilo tisto uro, katero mu je Jezus rekel: Tvoj sin živi; in je veroval on in vsa njegova hiša.

Nauki. Kraljič je bil gotovo žalosten, ko je videl, da mu sin umira. Pa nesreča se mu je v srečo spremenila, žalost pa v veselje, ker je Jezus bolnega sina ozdravil, njega in njegovo hišo k sv. veri poklical. Tako Bog mnogokrat grešnike išče in kliče po boleznih nadlogah, ki jih pošilja bodisi nad nje ali nad otroke, nad njihovo premoženje ali živino. Zato pravi David: „Dobro je, ker si me ponižal, da se učim tvoje postave;“ (ps. 118, 71) in Boga prosi: „Napolni grešnikom obraz s sramoto, da vprašajo po tvojem imenu.“ (ps. 82, 17.) Dopolnilo se je to nad tistimi, od katerih spet David pravi: „Namnožile so se njim nadloge, potem so hiteli k zveličanju.“ (ps. 15, 4.) Naj bi le tudi mi tako storili! Kadar nam Bog pošilja slabe letine, povodnje, točo, dragino, vojsko, nas hoče od grehov odverniti in k sebi obrniti. Kaj pa delamo mi? Namesto da bi se k Bogu obrnili, iščemo pomoči v vražah in praznih verah, ali nad Bogom godernjamo, in celo njega preklinjamo; na mesto, da bi se poboljšali, Boga z nevmimi grehi žalimo, z nepoterpežljivostjo, s prederzno sodbo in natolcevanjem, kakor da bi bili drugi ljudje krivi nesreče, ktera nas zadene. Kaj bo potem Bog z nami storil, ako nas niti z dobrotami, niti z nadlogami ne more poboljšati?

2. Kristus je rekel kraljiču; „Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete,“ in mu je tako očital njegovo

preslabo, nepopolno vero. Zakaj če bi bil kraljič terdno veroval, Jezusa ne bi bil v svojo hišo klical, temuč bi bil kakor stotnik veroval, (Mat. 8) da Jezus, čeravno ni nazoč, z eno besedo more bolnega sina ozdraviti.

Še veliko več zasluži mnogo kristjanov to očitanje, ker precej vso vero in zaupanje popustijo, ako jih Bog ne usliši in jim v nadlogah ne pomaga. Takošna malovernost in nezaupnost je Bogu velika zamera; zato opominja modri Sirah (2, 4—5). „Sin, vse, kar se ti prigodi, sprejmi (in prenašaj bolečine) in imej poterpljenje v svoji ponižnosti; zakaj v ognji se skuša zlato in srebro, ljubčiki Božji pa v peči poniževanja.“

3. Veliko premore vera in dober izgled. Malo popred je bila v hiši žalost, — vera pa je prinesla v hišo srečo in veselje. Komaj je začel kraljič verovati, je že tudi verovala vsa njegova hiša. Gospodarji, gospodinje! vidite v tem primerljeji, koliko premore vaš dober zgled. Ako bote vi pobožni, zvesti v molitvi in prejemi svetih zakramentov, trezni, pohlevni, sramožljivi, bote imeli tudi take otroke in posle.

Tolažba v boleznih.

„Sin nekega kraljiča je bil bolan.“ (Jan. 4, 46.)

Kadar ti Bog bolezen pošlje, tolaži se s tem premišljevanjem: Morebiti sem jo zaslužil, tedaj mi je dobra, ker služi moji duši v zveličanje. Bog me hoče ž njo od greha odverniti in k sebi spreobrniti. Če sem pa nedolžen, tem bolje za me; Bog mi ponuja lepo priložnost, pokazati svojo vero, zaupanje in poterpežljivost in si s temi čednostmi množiti moje zasluženje. Tako je podučeval in tolažil star puščavnik svojega sobrata, ki se je pritožil zavoljo pogostih boleznih: Moj sin! mu je djal, če si čisto zlato, boš s tem skušen, če si žlindrasto, boš očiščen. Sv. Avgustin pravi: „Mnogoteri je v zdravji hudobnež, ki bi bil v boleznih pobožen.“ Enako uči sv. Bernard: „Boljše je z boleznimi si zveličanje zaslužiti, kakor po zdravji se pogubiti.“

V boleznih premišluj terpečega Zveličarja, ki od temena do podplat ni imel nič zdravega na sebi; zato je sveti Bo-

naventura izklical: „O Gospod, nočem biti brez bolezni, ker vidim Tebe tako ranjenega.“

Kadar te nahaja bolezen, preišči najpred svojo vest, ali nemaš krivičnega blaga, ali drugih skrivnih grehov na sebi. Če kaj takega stakneš na sebi, le podvizaj se tuje blago poverniti, svojo dušo pa očistiti z zgrevano, odkritoserčno spovedjo. Grehi so mnogokrat krivi naših bolezni in noben zdravnik nas ne more ozdraviti, dokler v grehah terdovratno ostajamo, ker Bog zdravnikovega truda ne požegna, dokler z resnično pokoro Njega ne potolažimo. Še manj smemo pomoči upati, temuč časne in večne nesreče se nam je bati, ako se zanašamo na vraže in prazne vere. Kralj Ohozija je moral umreti, ker je v svoji bolezni poslal v Okaron, vprašat Belzebuba, molika (4. Kralj 1.)

Zdihljej. O Jezus, pravi zdravnik naših duš! ki raniš in celiš, in nam dostikrat bolezni na telesu pošiljaš, da nas na duši ozdravljaš; dodeli mi, da vsako telesno bolečino po Tvojih vedno miloserčnih namenih v zveličanje moje duše obračam in poterpežljivo prenašam.

Kako za bolnike skerbeti?

„Pojdi doli, preden moj sin umerje.“ (Jan. 4, 49.)

Skerbljivi oče, ki je za svojega bolnega sina pri Jezusu pomoči iskal, nam daje lep nauk, naj tudi mi za bolnike s tem skerbimo, da o pravem času prejmejo sv. zakramente, ali da se previdijo, ker hudič temu največje ovare dela. Bolnika moti s tem, da mu nevarnost bolezni prikriva; bolnik upa, da bo še ozdravel in pokoro odlaša, svojo dušo pa v smertnem grehu pusti, in ravno to hudič želi, da bi dušo pogubil. Redovniki in znanci, ali tudi strežniki se bojijo bolniku nevarnost odkriti, da bi se mu ne zamerili ali da bi ga ne prestrašili, in ne upajo se po duhovnika poslati. Vse to se godi pod šemo ljubezni, sočutja in skerbi za bolnikovo življenje. Pa to je napčna ljubezen, ktera večno zveličanje bolnikovo v nevarnost stavlja, in gotovo bodo imeli težek odgovor pred Bogom zavoljo tistih duš, ki so se pogubile po tej neusmiljeni nemarnosti. Kjer gre za večnost, nobena skerb ni prevelika in najmodrejše je, da se stori, kar je najvarnejše. Bolezen se zna shujšati in bolnik tako

oslabeti, da mu ni več mogoče svetih zakramentov vredno prejeti. Če je tedaj bolnik v nevarnosti, mora se prijazno opomniti, naj se z Bogom spravi, dokler je še pri pameti in naj se popraša, ktereга duhovna si želi, da pred njim svojo spoved opravi. Za tega delj, ker sv. zakramente prejame, gotovo ne bo umerl, temuč še ložej bo ozdravel, ker so bo očistil svojih grehov. Sv. poslednje olje bolniku to posebno gnado podeli, da bi mogel bolečine in težave svoje boleznj voljno preterpeti, in spet ozdraveti ali pa srečno umreti, kakor je volja Božja.

Bližnji in strežniki bolniku dobro delo storijo, če ga tolažijo in opominjajo, naj se Bogu vda in voljno terpi, ali pa mu narekajo pobožne molitve, da mu odganjajo skušnjave hudega duha in hude misli. Vendar se morajo varovati, da bolniku ne bodo nadležni, ker je njemu več pokoja treba. Bolnik naj se tudi večkrat z žegnano vodo poškropi, ali pa naj se mu ponudi sv. bridka martra, da jo spoštljivo kušne; presveta imena Jezus, Marija Jožef naj se mu ponavljajo, da se mu v sercu obudi terdno zaupanje v te najmočnejše zagovornike in predprešnike umirajočih. Okoli stoječi naj ne jokajo na glas, temuč tiho in pobožno naj umirajočemu prosijo srečne smertne ure. Posvetni govori vpričo bolnika se ne spodobijo, in tiste osebe, ktere so ga popred v greh napeljevale, naj se odstranijo, ker bi bile resničnemu spokorjenju lahko na poti.

Gotovo ni bolj usmiljenega dela, kakor svojega bližnjega pripravljati za srečno smert.

Eden in dvajseta nedelja po bin-koštih.

Za vvod sv. meše se moli molitev Mardoheja, rednika kraljice Estere, ktera naj se moli tudi v bridkostih in nadlogah: „V tvoji oblasti je vse, in nikogar ni, kteri bi se mogel tvoji volji ustaviti, ako si sklenil Izrael rešiti. Ti si vstvaril nebo in zemljo, in karkoli se okrog pod nebom znajde. Ti si vsega Gospod.“ (Ester. 13, 9—11.)

„Blagor nedolžnim na potu, ki hodijo po Gospodovi postavi.“ (ps. 118.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Varuj svojo družino,

prosimo, o Gospod! po svoji neprenehljivi dobroti, da bo pod Tvojo brambo prosta vseh zopernosti in z dobrimi deli Tvojemu imenu služila; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Efežanov
6, 10—17.

Bratje! bodite močni v Gospodu, in v mogočnosti njegove moči. Oblecite Božje orožje, da zamorete obstati pred zalezovanjem hudičevim, ker se nam ni vojskovati zoper meso in kri, ampak zoper poglavarstva in oblasti, zoper gospodovalce tega temnega sveta, zoper hudobne duhove v podnebj. Zavoljo tega primate za Božje orožje, da se zamorete braniti ob hudem dnevu, in v vseh rečeh popolni obstati. Stojte tedaj opasani okoli svojih ledij z resnico, in oblečeni z oklepom pravice, in obuti na nogah za oznanovanje evangelja mirú; pred vsem pa vzemite v roko škit vere, s katerim zamorete vse ognjene pšice hudobnega ugasniti; in vzemite čelado zveličanja in meč Duha, kar je beseda Božja.

Razlaga. Že Job pravi: „Vojska je človekovo življenje na zemlji“ (Job 7, 1); kar on pove, nam Kristus poterdi: „Nikar ne mislite, da sem prišel mir prineset na zemljo.“ (Mat. 10, 34.) Gospodov apostelj nam to vojsko v današnjem berilu popisuje, ker Efežanom in nam kaže sovražnike, zoper ktere se nam je vojskovati, in orožje, s katerim bomo jih premagali. Sovražniki niso iz mesa in kervi, t. j. niso slabotni ljudje iz tega sveta, temuč nevidljivi duhovi, ki so imeli nekda veliko moč in oblast v nebesih, po grehu so pa mogočni oblastniki in gospodovalci temote postali. Zoper te sovražnike nam je treba mogočnega orožja, ktero je le orožje Božje.

1. Kdor se na boj pripravlja, se opase z opasnikom, v katerega dene svoja orožja, da jih ima vedno pri roci. Sv. apostelj svetuje: „Stojte opasani okoli svojih ledij z resnico.“ Zoper laž je najboljšje orožje sveta resnica, ktera na zadnje vselej zmaga. Ta resnica je resnica Božjega nauka, naj se naše življenje po tem nauku ravna.

2. Vojšakom drugo orožje je bil svoje dni oklep, ki je varoval život proti sovražnikovim bodljajem in vdarcem. Kristjanu naj lo oklep sveta pravica ali pravičnost, ktera nas najbolj varuje, da nam sovražnik na duši smertne rane ne vseka.

3. Kdor gre na pot ali na vojsko, se obuje; obuvalo je znamenje pripravljenosti. Sv. apostelj uči: „Bodite obuti na nogah za oznanovanje evangelja miru;“ t. j. bodite vselej pripravljeni oznanovati sveto evangelje in razširjati sveti mir, ki nam prihaja iz svetega evangelja; nič naj vas ne oplaši.

4. Škit je pokrival in varoval celo truplo, in vojščaki so ga obračali na vse strani, koder jim je nevarnost pretila. Škit, kteri nam varuje celo dušno življenje, je sveta vera, ker brez vere smo že mertvi na duši in ne moremo Bogu dopasti. Vera in zaupanje v Boga premagata vse skušnjave; zato opominja sv. Pavl:

5. „vzemite čelado zveličanja,“ t. j. upanje večnega zveličanja in 6. „meč Duha, kar je beseda Bozja,“ ktera je kakor na dva kraja ostren nož. — S tem orožjem so zmagali Jezus in njegovi svetniki; tudi mi bomo ž njim zmagali, le zvesto ga rabimo!

Evangelje sv. Matevža 18, 23—35.

Tisti čas je Jezus svojim učencem to priliko povedal: Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kteri je hotel obrajt delati s svojimi hlapci. Ko je začel rajtati, bil je pred nja postavljen eden, kteri mu je bil dolžen deset tavžent talentov. Ker pa ni imel s čem plačati, je ukazal njegov gospod

prodati njega, in njegovo ženo in njegove otroke, in vse, kar je imel, in poplačati. Hlapec pa je padel na kolena, in ga je prosil, rekoč: Poterpi z menoj, in vse ti bom povernil. In gospod se je usmilil tistega hlapca, in ga je spustil, in mu dolg odpustil. Spred njega gredé pa je tisti hlapec našel enega svojih sohlapcev, kateri mu je bil dolžen sto denarjev, in ga je zgrabil in davil, rekoč: Plačaj, kar si dolžen. Tedaj je njegov sohlapec pred njega padel, in ga je prosil, rekoč: Poterpi z menoj, in vse ti bom povernil. On pa ni hotel; temuč je šel in ga je vergel v ječo, dokler ne bo splečal dolgá. Ko so pa videli njegovi sohlapci, kar se je zgodilo, bili so silno žalostni, ter so šli in povedali svojemu gospodu vse, kar se je bilo zgodilo. Tedaj ga je poklical njegov gospod, in mu reče: Hudobni hlapec! ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil torej tudi ti dolžen usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jaz tebe usmilil? In njegov gospod se je razserdil, in ga je izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga. Tako bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih senc.

Kdo je kralj in kdo so hlapci evangeljske prilike?

Kralj pomeni Gospoda Boga, ki je usmiljen vselej in do vseh ljudi; hlapci pa pomenijo ljudi, ki niso usmiljeni vselej in do vsakega.

Kaj pomenijo deset tavžent talentov?

Deset tavžent talentov je veliko denarja, po našem več kakor dva in dvajset milijonov goldinarjev. V današnji priliki pa pomeni ta veliki dolg vsak smerten greh, s katerim se proti Bogu tako zelo zadolžimo, da tega dolga ne moremo poplačati; zakaj s smertnim grehom se zamerimo Bogu neskončno svetemu in dobrotljivemu in razžalimo naj-

boljšega Očeta in ta zamera je tako velika, da bi je ne mogel noben človek, tudi z vsemi dobrimi deli vseh ljudi ne, poravnati, kakor ne more ubog hlapec plačati deset tavžent talentov. Vendar je Bog milostljiv in usmiljen, in odpusti grešniku zavoljo Kristusovega zasluženja vse grehe, ako ga skesan prosi odpuščanja in resnično voljo ima popoljšati se.

Zakaj je gospod ukazal prodati dolžnika, in njegovo ženo in njegove otroke?

Po judovski postavi je posojevalcu ali upniku zapadla vsa družina dolžnikova, to je dolžnik, z ženo in otroci, ako dolga ni mogel plačati. (IV. bukve kralj. 4, 1; III. Mojz. 25, 30.) V tej priliki ima ta ukazana prodaja še ta pomen, da so zaslužili tudi žena in otroci kaznovanja, ker so bili z možem in očetom vred krivi, da je dolg tako strašno narastel. To naj bo v svarilo tistim, ki se vdeležujejo tujih grehov, zlasti starišem in gospodarjem, ki molčijo k grehom svojih podložnih, jih pregledajo, ne kaznujejo, ali jim celo še grešiti veleljivo; naj svari tudi posle, brate in sestre, kateri si v grehe svetovajo, pomagajo, grehov vdeleževajo, v grehe napeljevajo, k njim molčijo, ali jih ne zabranjujejo, celo grehe tudi zakrivajo; da kratko povem, ta ukaz je svarilo za vse tiste, ki so, bodi si z besedami, z djanjem ali z zamudo svojih dolžnost krivi, da drugi grešijo.

Kaj pomeni. sto denarjev?

Sto denarjev je po našem blizo dvajset goldinarjev, to pa je majhen znesek proti unim deset tavžent talentom. Vse krivice, ki so nam jih drugi storili, so majhne v primeri z našim pregrešenjem proti Bogu.

Kaj nas Jezus s to priliko uči?

S to priliko nas Jezus uči usmiljenje do bližnjega. Ker je Bog proti nam toliko usmiljen, da nam ves, neizmerni dolg odpušča, hoče tudi od nas, naj bi bili usmiljeni proti svojim bližnjim in jim radi odpuščali male dolge ali razžalitve, s katerimi nas žalijo. Kdor pa noče odpustiti, tudi pred Bogom ne bo usmiljenja našel; izpolnilo se bo nad njim, kar sv. apostelj Jakob uči: „Sodba brez usmiljenja tistemu, kateri ne dela usmiljenja.“ (Jak. 2, 13.)

Kteri so tisti, ki davijo svoje dolžnike?

Sploh vsi neusmiljeni; zlasti 1. tisti, ki zatirajo vdove in sirote, kar je v nebo vpijoči greh; 2. ki dolgove od dolžnikov neusmiljeno iztirjajo, ž njimi, kadar hitro plačati ne morejo, poterpljenja nemajo, in jih tako dolgo stiskajo, da jih ob hišo in vse premoženje ne pripravijo; 3. pa tudi gosposke, ktere podložnim prevelike davke in bremena nakladajo, da vse na beraško palico pripravijo.

Kdo so ti, ki neusmiljene ali terdoserčne pri Bogu tožijo?

Angelji varhi, pravični in svetniki tožijo neusmiljene pred večnim Sodnikom, in neusmiljenost sama vpije k Bogu po maščevanji; Božja pravica jih sodi, kakor da so nevredni odrešenja in usmiljenja Božjega.

Kdo je svojemu bratu iz svojega serca odpustil?

Le-tá je iz serca odpustil, ki je iz svojega serca pregnal ves serd, vso maščevalnost in sovraštvo in svoje razžalivce in sovražnike ne le v sercu ljubi, temuč tudi to zunanje na znanje daje in v djanji kaže.

Kteri se pa svojih nasprotnikov ogibajo, jih ne pozdravljajo, ali jim ne odzdravljajo, kteri s svojimi razžalivci ne govorijo, za nje ne molijo, jim v sili ne pomagajo, ti niso še iz serca odpustili, če ravno mislijo in terdijo, da nemajo nobene jeze, niti sovraštva do njih.

Nauk o poterpežljivosti in prizanesljivosti.

„Poterpi z menoj.“ (Mat. 18, 26.)

Bog je z nami neskončno poterpežljiv, ker nas in naše hudobije dolgo, dolgo prenaša, naše pokore čaka; Bog pa je do nas tudi neskončno prizanesljiv, ker nam prizanaša, vse pregrehe in večne kazni nam odpušča, ako se spokorimo. Zato pa Jezus tudi od nas hoče in tirja, naj smo poterpežljivi in prizanesljivi, ker nas uči: „Bodite usmiljeni, kakor je usmiljen vaš Oče nebeški; odpustite in vam se bo odpustilo.“

Poterpežljivi smo, kadar nadloge in zopernosti tega sveta voljno prenašamo, se jim ne zoperstavljamo, zaradi njih nespametno ne tožimo. Prizanesljivi smo, kadar slabosti svojih bližnjih preterpimo in ako se razžalimo, precej

in iz serca odpustimo. Torej ste te dve čednosti dve sestrici, ki ste izrastle na tléh keršanske ljubezni, in jih je ljubi Jezus posebno gojil.

V obeh nam je poterpežljivi Job prav lep izgled. Živel je v deželi Hus in je bil silno bogat, častit in srečen, pa tudi pobožen; sedem sinov in sedem hčer mu je Bog dal. Bog ga hoče skušati in pripusti, da mu je satan mnogo hudega storil. — Zgubil je vse svoje premoženje, svoje otroke, zadnjič je še hudo zbolel in je bil gobov po vsem životu. V téh nesrečah in hudih bridkostih ostane Job ves miren; s sunjami odet sedi na gnojišči, ne toži, ne kolne, ne zmerja Boga, temuč ves vdan v voljo Božjo pravi: „Gospod je dal, Gospod je vzal. Kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo. Ime Gospodovo bodi češčeno.“ Job je bil poterpežljiv.

V tej nesreči ga njegova lastna žena zaničuje in njegovi prijatelji, ki so prišli ga tolažit, ga krivo sodijo in mu očitajo, da je morebiti svoje terpljenje s svojimi grehi zaslužil. Job pa ženi in prijateljem prizanaša in se le na Boga zanaša, rekoč: „V nebesih je moja priča.“

Bog, vekomaj pravični, je videl zvestobo svojega služabnika in mu njegovo poterpežljivost obilno poverne in plača. Bog mu je odvzel bolezen, dal mu je vsega blaga po dvojno, kar ga je poprej imel. Tudi sedem sinov in sedem hčer je zopet dobil. In živel je potem še 140 let v sreči in veselji. Poglejmo, kako ljuba je Bogu poterpežljivost in njena sestra prizanesljivost!

Kristjani! mi smo učenci Jezusa, najbolj poterpežljivega, ki je v svojem najgroznejem terpljenji bil kakor krotko jagnje, ker je mirno terpel in ni tožil, in bil je Jezus toliko prizanesljiv do vseh ljudi, tudi do največih grešnikov; zakaj smo pa mi tako nepoterpežljivi, da smo precej nevoljni, če nas zadene le majhna nesreča? zakaj svojih bližnjih tako težko prenašamo? ker se od Jezusa nočemo učiti; sram naj nas bodi naše slabosti!

Poterpežljivost vse in vselej premaga, prizanesljivost pa ima obljubo Božjega usmiljenja, obe čaka gotovo plačilo. Kristjan! ako zapaziš, da si nagnjen k nepoterpežljivosti, skleni vsak dan precej zjutraj, da hočeš to napako premagovati tako dolgo, da je ne odpraviš. Prosi Boga večkrat za pomoč njegove gnade, da boš nadloge voljno prenašal, in moli:

Molitev. O Bog! ki si s poterpežljivostjo svojega edinorojenega Sina napuh starega sovražnika ponižal, dodeli milostljivo, da pobožno preišljujemo, kaj je za nas terpel, in tako vse, kar nam je zoperno, poterpežljivo terpimo po ravno tistem Jezusu Kristusu . . .

Dva in dvajseta nedelja po bin-koštih.

K začetku sv. meše prosi z mešnikom odpuščanja svojih grehov, rekoč: „Ako boš na pregrehe gledal, kdo bo obstal, o Gospod! Toda pri tebi je sprava, Bog Izraelov!“ „Iz globočine vpijem k tebi, o Gospod! Gospod, usliši moj glas.“ (ps. 129.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. O Bog, naše pribežališče in moč, usliši pobožne prošnje svoje cerkve, ker si edini začetnik pobožnosti, in dodeli, da gotovo dosežemo, kar zaupljivo prosimo, po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Filipljanov 1, 6—11.

Bratje! zanesemo se na Gospoda Jezusa, da kateri je začel v vas dobro delo, ga bo tudi dokončal do dneva Kristusa Jezusa; kakor se mi prav zdi to od vas vseh misliti, zato ker vas imam v sercu, tudi v svojem železji, in v zagovarjanji in poterjenji evangelja, vse, ki ste deležni mojega veselja. Zakaj Bog mi je priča, kako želim po vas vseh v sercu Jezusa Kristusa. In to molim, da bi vaša ljubezen bolj in bolj rastla v znanji in v vsej umnosti, da prevdarite, kaj je boljše, da ste čisti in brez

spotikljeja v dan Kristusov, napolnjeni s sadom pravičnosti po Jezusu Kristusu v čast in hvalo Božjo.

R a z l a g a. Filipe je bilo svoje dni lepo in bogato mesto v nekdanji Macedoniji, sedaj pod turškim cesarjem. Sv. Pavl je ob svojem drugem popotvanji tje prišel, in tudi ob svojem tretjem apostolskem popotvanji je to mesto zopet obiskal in več Judov in Ajdov Kristusovi veri pridobil. Kristjani filipljanski so bili posebno goreči in sv. aposteljno vdani, zatorej njemu tudi ljubi in dragi. Poslali so za njim darov in ko je bil sv. Pavl jetnik v Rimu, pošljejo do njega Epafrodita in po njem nekoliko darov za njegovo postrežbo. Po Epafroditu je apostelj zvedel, da med nekterimi Filipljani ni edinosti v ljubezni in v veri. Iz ječe jim piše list, v katerem jih najprej hvali, da so nauk svetega evangelja tako radovoljno sprejeli in se ga stanovitno deržé. To mu daje upanje, da bodo tudi za naprej in do konca zvesti ostali do dneva, kadar pride Kristus nas sodit. To ne le upa, temuč tudi jim želi in prosi, ker jih ljubi v sereu Jezusa Kristusa. Največa sreča, katero more dušni pastir svojim vernim želeti in prositi, je ta, da bi rastle v ljubezni, da bi bolj in bolj spoznali in umeli, kaj je prav in po volji Božji, in naj bi se ohranili čiste na duši in obogateli v dobrih delih keršanske pravice po Jezusu Kristusu. To srečo tudi sv. Pavl svojim Filipljanom vošči in prosi.

Evangelje sv. Matevža 22, 15—21.

Tisti čas so šli farizeji in se posvetovali, da bi Jezusa vjeli v besedi. In pošljejo do njega svojih učencev s Herodijani vred, rekoč: Učenik! vémo, da si resničen, in pot Božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudi. Povej nam tedaj, kaj se ti zdi, ali se sme davek dajati cesarju, ali ne? Jezus pa je poznal njih hudobo, in je rekel: Kaj me skušate, hinavci?

Pokažite mi davkni denar. In oni so mu podali denar. In Jezus jim reče: Čigava je ta podoba in napis? Rekó mu: Cesarjeva. Tedaj jim reče: Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega.

Zakaj so hoteli farizeji Jezusa v besedi vjeti?

Za čas evangelijskega dogodka so bili Judje že pod oblastjo rimskih cesarjev, Herod Antipa pa njih kralj, od rimskega cesarja postavljen. Judje so bili med seboj razdeljeni v več strank. Farizeji so bili Rimljanom hudo nasprotni in so želeli njih jarma se znebiti. Ti so menili, da so Judje kot Božje ljudstvo le samemu Bogu podložni, in nobenemu poglavarju kakega družega naroda ne, najmanj pa kakemu nevernemu in malikovalskemu. Herodijani so bili priverženci kralja Heroda Antipa in Rimljanom manj sovražni. Učenci farizejski in Herodijani so bili tedaj nasprotnih strank; obe stranki ste Jezusa sovražile in iskale prilike Jezusa pogubiti. Mislili so, kakorkoli bode Jezus odgovoril, eni stranki se bo gotovo zameril. Če poreče, da se sme davek dajati cesarju, razžalil bo farizeje in zameril se bo Judom, ki so terdili, da Božje ljudstvo ne sme davkov plačevati nevernikom. Če pa poreče, da se davek ne sme plačevati, bodo Herodijani priliko imeli, zatožiti ga cesarjevemu namestniku kot puntarja.

Tem farizejem so podobni vsi, ki prijaznost in prijateljstvo hlinijo, pa le da bi od človeka besedo vjeli, s katero bi ga mogli potem začerniti, in mu jezo ali sovraštvo napraviti.

Kaj je hinavščina? in kateri so prav za prav hinavci?

Hinavščina je bila Jezusu najbolj zoperna in ostudna, ker vekomaj resnični le resnico ljubi. Zato zakliče tolikokrat gorje hinavcem, gorje pismarjem in farizejem, ki so bili hinavci skoz in skoz. (Mat. 23.) Hinavci so, ki se po zunanjem vedenji ali obnašanji drugače kažejo, kakor v svojem serci mislijo in čutijo, kakor so n. pr. delali farizeji, ki so na videz bili pobožni, očitno molili, se postili, desetino dajali od vsega, njihova serca pa so bila polna hudobe in pregrešnosti; tudi proti drugim ljudem so se hlinili usmiljene, dobrotljive in postrežljive, pa prave lju-

bezni do bližnjega vendar niso imeli. Storili so vse to le zavoljo tega, da bi čast in hvalo prejeli od ljudi. Hinavščina ima torej dve strani; prvič hinavščina proti Bogu, s katero se kdo pobožnega ali svetega dela, pa ni; drugič hinavščina proti ljudem, če ima kdo sterd na jeziku, v serci pa želo, s katerim bližnjega, kadar more, zbada in pika.

Hinavščina je vsakemu človeku velika sramota, še veliko več pa kristjani, ki ima nad Jezusom najlepši izgled odkritoserčnosti in resničnosti. Hinavci so v braterni s Kainom, Joabom in Judežem; prvi je svojega brata usmrtil, drugi svojega stričnika ogoljfal in umoril, tretji pa svojega Gospoda s kušljejem izdal. Menj se je bati odkritega sovražnika, pred katerim se lebko varujemo, kakor hinavskega prijatelja, kterege se ne vemo in ne moremo varovati, ker mu zaupamo. Zato je hinavca kakor goljufa Bog preklel. (Malah. 1, 14.) V bukvah pregovorov beremo: „Dvojezična usta so Bogu gnjusoba.“ (8, 13.) „V sercih hinavcev sedi molčé hudič, ter mirno v njih spi,“ pravi sv. Gregor in sv. Hieronim piše: „Hinavska svetost je podvojena hudobija.“

Kristjani! varujmo se vsikdar hinavščine in bodimo odkritoserčni proti Bogu, sami seboj in do bližnjega; v pravi ponižnosti hodimo pred Bogom, da bomo po podobi Božji, ki je večna resnica!

Z d i h l j e j. „Pomagaj mi, Gospod! ker zmanjkuje svetih in resnica se zmanjšuje med človeškimi otroci. Nečimerno govoré, vsakteri svojemu bližnjemu; njih ustnice so goljufne, z dvojim sercem govoré. Gospod naj konča vse goljufne ustnice, in bahaške jezike, ki pravijo: Svoje jezike bomo poveličali; naše ustnice so z nami; kdo je naš Gospod? O Gospod! reši mojo dušo krivičnih ustnic in goljufnega jezika;“ (ps. 11, in 119.) dodeli mi gnado, da s pobožnostjo in čednostjo Tvojo podobo v sebi ohranim. Nakloni moje serce k pravici, in odverni ga od lakomnosti, da vsakteremu dam in pustim, kar mu gre!

Ni prav ljudi se bati, Boga pa žaliti.

„Ti si resničen, in tebi ni mar za nikogar, zakaj ti ne gledaš na veljavo ljudi.“ (Mat. 22, 16.)

Kamen spotike za njih veliko je neka plašnost ali boječnost pred ljudmi, ktera jih mnogokrat od spreobrnjenja in pobožnosti odvraca. Kaj bodo le ljudje mislili, kaj bodo govorili o meni, če se bom predrugačil, stare navade in tovaršije popustil? Narobe svet! Ljudem se zameriti jih je strah, Boga žaliti pa se ne bojé. Njim veljajo besede našega Zveličarja: „Ne bojte se jih, kateri telo umoré, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se veliko bolj tistega, kateri morijo dušo in telo pogubijo v pekel.“ (Mat. 10, 28.)

Ta plašnost in boječnost, prazni strah pred ljudmi je kriv, da se mnogo grehov po svetu godi, mnogo hudega ne odpravi. Celó Peter se je neke dekle zbal, da je svojega Gospoda zatajil. Marsikteri v greh privoli, k grehu molči, greh zagovarja in se greha vdeležuje, ker se boji, zameriti se prijatelju ali mogočnemu. Plašni kerčmarji o zapovedanih postnih dnevih kuhajo in dajajo meso; molčijo, kadar se v njih hišah gerdo govori ali celo Bog preklinja, sveta vera zaničuje. Boječi kristjani se pri volitvah skrivajo ali za nasprotnike svete vere glasujejo, ker se ljudi ali zgube bojijo. Špet drugi vidijo krivice, ki se godijo sosedom, ubogim, pa nemajo serca, jih odkriti ali zabraniti, da bi se mogočnim ne zamerili.

Taka plašnost je kristjana in moža nevredna; torej ne bojmo se ljudi iz praznega strahu, da ne bomo žalili Boga! Modri Sirah uči: „Začetek in venec vse modrosti je strah Božji,“ ne pa strah pred ljudmi.

Vrednost in imenitnost človekove duše.

„Čigava je ta podoba?“ (Mat. 22, 20.)

Človek je najimenitnejša stvar Božja na zemlji. To pričuje sv. pismo: „Kaj je človek, da se nanj spominjaš (o Bog) in Sin človekov, da ga obiščeš. Le malo pod angelje si ga ponižal, s slavo in častjo si ga ovenčal in postavil črez dela svojih rok.“ (ps. 8, 5–8.) Človek, pogledj v teh besedah svojo imenitnost in visokost! Kaj ti da toliko vrednost? Tvoja duša, ktero je Bog vstvaril po svoji podobi, ktera je torej podoba Božja.

Čigava podoba je človekova duša? Ali ni podoba

Božja, podoba, ozaljšana z Jezusovo predrago kervjo, za katero je Zveličar dal svoje življenje. In to podobo človek gerdi in oskrunja, kadarkoli smertno greši! O naj bi človek to resnico dobro premislil, gotovo bi se greha skerbneje ogibal.

Izmed vseh stvari Božjih je razun angeljev človekova duša, ktera je v gnadi Božji, najlepša in najčastnejša. Sveta Katarina Sienska pravi: „Ako bi mogli s telesnimi očmi gledati dušo v gnadi Božji, čudoma bi se zavzeli, da s svojo lepoto presega vse cvetice, vse zvezde, vse na svetu; za toliko lepoto bi vsakdo rad umerl.“ Zato je Kristus svoje življenje dal le za dušo, ne pa za vse bogatije in zaklade sveta. Duša v gnadi Božji je prebivališče presvete Trojice. —

Kristjan! ali te ni sram, da svojo dušo tako malo ceniš? Prodajaš jo za minljivo, ostudno veselje, za sladnost nekoliko trenutkov. Svojemu truplu ustregati, ga lepšati in krepčati, imaš toliko skerb; za svojo dušo pa, ki je podoba Božja, ti je malo ali celo nič mar, da bi jo ohranil v gnadi Božji ali ozaljšal s čednosti! Ali to ni velika slepota?

Dolžni smo gosposkam davke odrajtovati.

„Dajte cesarju, kar je cesarjevega.“ (Mat. 22, 21.)

Keršanska pravica tirja, naj se postavni gosposki odrajtujejo davki. Tako je Kristus učil: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega,“ in njegovi apostelj pravi: „Dajte vsakemu, kar ste dolžni; davek, komur (gre) davek; dac, komur dac.“ (Rimlj. 13, 7.) Kakor je Jezus učil, je tudi ravnal. Ko je bil s svojimi učenci v Kafarnaumu, so davkarji pristopili k Petru in so mu rekli: „Ali vaš učenik ne plačuje davka dveh drahem?“ Peter reče: Kaj pa da. In ko je bil v hišo prišel, ga je Jezus prehitel in mu ukaže: pojdi k morju, verzi ternek, in prvo ribo, ki se vjame, vzemi in odpri usta, in boš našel stater; (1 gold. 50 kr.) tega vzemi in ga jim daj za me in za se.“ (Mat. 17, 23—26.)

Zato uči sv. Ambrož: „Ako sam Božji Sin dacija in davek plačuje, kdo si ti, o človek! da bi jih odrajtovati ne hotel?“ Pervi kristjani so zvesto odrajtovali daciju in davke, celo neverskim kraljem in cesarjem. Davki se prav za prav ne plačujejo kraljem, temuč le državi in država jih potrebuje, da more gosposke poskerbeti, kar je za obstanek,

mir in razvitek države in podložnih potrebno. Gosposke imajo dolžnost braniti državo in podložne zunanjih sovražnikov; jim gre skerb, da se ohrani mir in varnost po deželah, da žaljeni dobivajo pravico, in da se hudodelniki kaznujejo, da se mladina podučuje, za stare, bolehe in uboge skerbi, da se kupčija razcveta, vednosti in umetnosti podperajo. Iz davkovskih denarjev plačujejo se sodniki, gosposke, vojščaki, učitelji in mnogo, mnogo drugih služabnikov, ki se imenujejo cesarske ali kraljevske služabnike, ker jim je cesar ali kralj najviši načelnik ali gospod, djansko pa le služijo državi. Nekterim ljudem pač ne gre v glavo, čemu so davki potrebni; kadar pa sami kaj storijo za državo, dobro vedô, kje imajo denar iskati in se dobro dajo plačevati. Vsak, ki uživa dobrote državnih naprav, je dolžen pripomagati k stroškom, ki jih država ima. Kdor se zoperstavlja tej zapovedi, se zoperstavlja Bogu, od ktereга dobivajo kralji in cesarji svojo oblast. V imenu Božjem, kralji kraljujejo in zapovedniki določujejo, kar je pravično. Po Njem (Bogu) gospodujejo, in mogočni pravico določujejo.“ (Preg. 8, 15—16.)

Zelô se pregrešijo proti Bogu in na ljudstvu, ki s težko plačanimi davki zapravlljivo ravna, ali za dobre plače slabo svoje službe opravljajo. Proti Bogu se pregrešijo, ker so mu nezvesti služabniki in namestniki; na ljudstvu se pregrešijo, ker mu davke krađejo. — Po zgledu prvih kristjanov svoje davke radi odrajtujmo, ker to tirja keršanska pravica; ako imamo pa službo v državi, zvesto jo opravljajmo!

Tri in dvajseta nedelja po binkoštih.

O p a z k a. Če je od binkošt do adventa le 23 nedelj, izostane nedelja, in rabi se le berilo, nauk in sv. meša za 24. ali zadnjo nedeljo po binkoštih.

V v o d svete meše nas tolaži in opominja, naj zaupamo v Boga, ker je proti nam vselej milostljiv in nas v nadlogi ne pušča brez pomoči: „Gospod pravi: Jaz imam zavoljo vas v mislih sklepe za mir in ne za nadlogo. Klicali me bote, in jaz vas bom uslišal in nazaj bom pripeljal vaše

vjete iz vseh krajev.“ (Jerem. 29, 11.) „Blagoslovil si, o Gospod! deželo svojo; odvrnil si Jakobovo sužnost.“ (ps. 84.) Čast bodi Bogu itd.

Cerkevna molitev. Odpusti, prosimo Gospod! svojim ljudstvom, kar so si zadolžila, da bomo po Tvoji dobroti rešeni grešnih zvez, v ktere smo se po svoji slabosti zapletli; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Filipljanov
3, 17—21; 4, 1—3.

Bratje! posnemajte mene, in glejte na tiste, kateri tako živé, kakor imate zgled nad nami. Zakaj veliko jih živi, od katerih sem vam že večkrat rekel, zdaj pa tudi jokaje rečem, da so sovražniki križa Kristusovega; katerih konec je poguba, katerih Bog je trebuh, in hvala v njih sramoti, kateri pozemeljsko ljubijo. Naše prebivanje pa je v nebesih, od koder tudi Zveličarja čakamo, Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri bo premenil naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu po moči, s katero si tudi zamore podvreči vse reči.

Za tega voljo, bratje moji predragi in priserčni, moje veselje in moja krona! tako stojte v Gospodu, preljubi! Prosim Evodijo, in prosim Sintiho, da naj bote ene misli v Gospodu. Prosim tudi tebe, zvesti tovarš! pomagaj jima, ki ste z menoj trudile v evangelji s Klemenom in drugimi mojimi pomagalci, katerih imena so v bukvah življenja.

R a z l a g a. Veliko moč ima lep izgled; svetla luč je keršanskemu življenju. Zato sv. apostelj Filipljane opominja, naj si v zgled jemljejo one, kateri živijo po njegovem zgledu. Toda po svetu je malo lepih, dosti

pa gerdih, pohujšljivih zgledov. Dosti jih je, žalibog, tudi med kristjani, ki niso prijatelji križu, temuč sovražniki in nasprotniki. Od križanega Jezusa, od spravne smerti Jezusa Kristusa in njegovih zveličavnih naukov nič nočejo slišati; edino le na to mislijo, kako bi stregli svojemu poželjivemu mesu. Njih Bog je trebuh, hvalijo se v tem, česar bi jih imelo sram biti; nje pa čaka večna poguba. Popolni kristjan ima le telo na zemlji, njegovo serce pa je v nebesih, to je, misli, kakor Jezus v nebesih. Kdor mertvenja Jezusovega na svojem telesu ne nosi, temu se tudi življenje Jezusovo ne bo pokazalo na njegovem telesu. (II. Kor. 4, 10.) Kdor v svojem življenji na nebesa ne misli, ta tudi po smerti v nebesa ne pride.

Zdihljej. Bog daj, naj bi s sv. Pavlom mogel reči: „Varuj me Bog, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jaz svetu.“ (Gal. 6, 14.)

Evangelje sv. Matevža 9, 18—26.

Tisti čas, ko je Jezus množicam govoril, glej! je eden vikših prišel in ga molil, rekoč: Gospod! moja hči je zdaj umerla; ali pridi, in položi svojo roko na njo, in bo oživila. In Jezus je vstal, in ž njim šel in njegovi učenci. In glej! žena, ki je na kervotoku terpela dvanajst let, je pristopila od zadej, in se je dotaknila roba njegovega oblačila. Zakaj rekla je sama pri sebi: Ako se le njegovega oblačila dotaknem, bom ozdravljena. Jezus pa se je obernal, in ko jo je videl, je rekel: Zaupaj, hči! tvoja vera te je ozdravila. In žena je bila zdrava od tiste ure. In ko je Jezus v vikšega hišo prišel, in je videl piskače in šumečo množico, je rekel: Odstopite; zakaj deklica ni mertva, ampak spi. In so se mu posmehovali. Ko je bila pa množica

izgnana, šel je noter, in jo je prijel za roko, in deklica je vstala. In ta slovez je šel po vsi tisti deželi.

N a u k i. 1. Občudujmo živo vero, terdno zaupanje in globoko ponižnost Jaira, ki je prišel Jezusa prositi za svojo hčer, ki je bila umerla, pa tudi žene, ki je na kervotoku terpela in se je dotaknila roba Jezusovega oblačila. Obema je Jezus pomagal, vikšemu je mervto hčericu obudil, ženo je kervotoka ozdravil. Spoznajmo iz tega, kaj je tudi nam treba, da Jezus usliši naše prošnje: žive vere, terdnega zaupanja in prave ponižnosti. Kdor tako prosi, zastonj ne bo prosil. „Vedite, da še nobeden ni bil osramoten, kateri je v Gospoda upal.“ (Sirah. 2, 11.)

2. Pobožni Ludovik de Ponte nam to ženo v izgled postavlja, naj bi tudi mi k svetemu obhajilu tako spoštljivo in zaupljivo pristopali, kakor žena k Jezusu. Žena si misli, ako se le Jezusovega oblačila dotakne, bo ozdravljena, in je pristopila od zadej in se je dotaknila roba njegovega oblačila. — V zakramentu presv. Rešnjega telesa je podoba kruha le obleka, ktera krije pravo in živo telo in kri Jezusa Kristusa. Kdor hoče na duši ozdraveti, kakor je žena na telesu ozdravela, posnemaj jo. Če bo Jezusovo presveto Rešnje telo in kri prejel s toliko ponižnostjo, s tolikim zaupanjem v Njegovo moč in dobrotljivost, posušil se bo tudi v njem vir vseh pregreh, hudo poželenje.

3. Evangelisti omenjajo tri merliče, ktere je Jezus k življenju obudil: dvanajstletno Jairovo hčer, o kateri govori danešnje evangelje, mladenča v Naimu in Lazarja. Razlagalci primerjajo te trije merliče trojim verstam grešnikov; v mervti deklici vidijo podobo onih, ki so v mladih letih grešili iz slabosti, pa ko jih gnada Božja razsvetli, spoznajo svoje grehe in se vernejo na pravi pot, kakor se je tudi deklica vzdignila, ko jo je Jezus za roko prijel. Mervtemu mladenču v Naimu so podobni

tisti, ki so greh že tolikokrat ponavljali, da je jim že navada. Ti že potrebujejo obilnejše in zdatnejše gnade, kakor se je tudi Jezus z obudanjem mladenča dalej mudil. Lazar, ki je že tri dni bil v grobu in je že smedel, je po tem znamenji prilika zastarelih in terdovratnih grešnikov. Lazarja je Jezus le z molitvijo in glasnim klicom spet iz groba priklical; tako je terdovratnim grešnikom treba priprošenj in posebnih klicov gnade Božje, da se k pokori in dušnemu življenju prebudé.

4. Piskačem in šumeči množici ukaže Jezus odstopiti; še le potem gre noter, stopi k mertvi deklici, jo prime za roko in deklica vstane. Lep in pomenljiv nauk tudi za naš! Med posvetnim hrupom in šumom, v sredi veselja in sladnosti se človek ne prebudi iz grešnega spanja, iz dušne smerti. V tiho samoto, preč od hrupa se mora podati, da se Jezus duši s svojo gnado zopet bliža in jo obudi.

5. Jezus je rekel: „Deklica ni mertva, ampak spi;“ v dokaz, da mu je bilo ravno tako lahko mertvega oživiti, kakor spijčnega prebuditi.

Boga in svetih reči ne zaničuj, ne zasmehuj!

„In so se mu posmehovali.“ (Mat. 9, 24.)

Ko je Jezus piskačem in šumeči množici rekel: „Deklica ni mertva, ampak spi, so se mu posmehovali.“ Ker v Jezusa niso verovali, niso ga razumeli, in ker ga niso razumeli, so se mu posmehovali. Kdor v Jezusa veruje, v Njega tudi terdno zaupa, Njega časti in moli in ponižno veruje vse, kar nas Kristus in Njegova cerkev uči; kdor pa v Njega ne veruje, Ga tudi ne časti, temuč zaničuje, in Njegove nauke zasmehuje. Godilo se je tako ob času Jezusovem in aposteljnov, in še dandanešnji se tako godi. Aposteljni in verni kristjani so za Kristusa in Njegovo vero svoje življenje dali, neverni Judje in Ajdje so Kristusa in sveti Križ zaničevali in zasmehovali. Le dvoje je mogoče ali v Kristusa verovati in Ga moliti, ali pa Njega zaničevati in zasmehovati.

Zato jih je danešnje dni toliko, ki zasmehujejo sveto

cerkev in njene služabnike, vse resnice in nauke katoliške cerkve in njene svete obrede. Nespameten se jim zdeva nauk o ponižnosti, o radovoljnem uboštvu in mertvenji, kterege cerkev svoje verne uči; posmehujejo se resnicam o sodbi, vstajenji in večnosti, ki jih Kristusova cerkev oznanuje. Ne razumejo jih, ker ne verujejo v Kristusa; z zasmehovanjem mislijo te nauke in resnice podreti in odpraviti.

Žalibog, da jih posluša toliko kristjanov in se jim da zapeljati; po zasmehovanji in zaničevanji keršanskih resnic se je veliko več ljudi od Kristusa dalo odverniti, in se jih še dandanes odvraca, kakor svoje dni po najgroznejših mukah. Mehkužni, bojazljivi človek zasmehovanja najtežej prenaša; zato jih je toliko, ki se bojé svojo vero očitno spoznati, očitno moliti in sv. zakramente prejemati; mislijo, da morejo z volki tuliti, na tihem pa kristjani biti, ker se ne spominjajo Kristusovih besed: „Kdor mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ (Mat. 10, 33.) Gorje zasmehovalcem, „ker gnjusoba pred Bogom je vsak zasmehovalec!“ (Pragov. 3, 32.) Od njih bo enkrat terjal duše, ktere so s posmehovanjem in zaničevanjem Božjih resnic in reči zapeljali in pogubili.

Zdihljej. Vem, o moj ljubi Jezus! da hlapec ni veči od gospoda. Ker si bil Ti tolikokrat zasmehovan, zaničevan in zasramovan, zakaj bi se jaz čudil, in ne prenašal, kadar tudi mene zasmehujejo in zaničujejo zavoljo vere v Tebe in Tvojo sveto cerkev in zavoljo keršanskega življenja?

O p a z k a. Ako je po binškoštih več nedelj, kakor 24, se po 23. nedelji jemljejo nedelje, ktere so tisto leto po razglašenji Gospodovem ostale.

Štiri in dvajseta nedelja po bin- koštih.

Vvod sv. meše je, kakor na tri in dvajseto nedeljo.

Cerkvena molitev. Zbudi, prosimo, o Gospod! voljo svojih vernih, da bojo skerbneji iskali sad Tvojega Božjega odrešenja doseči, in od Tvoje dobrote čemdalje večo pomoč zadobijo; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Kološanov
1, 9—14.

Bratje! ne jenjajmo za vas moliti in prositi, da bi bili vi napolnjeni s spoznanjem njegove volje, v vsi modrosti in duhovni razumnosti; da bi spodobno živeli Bogu v vsem prijetni, rodovitni v vsakem dobrem delu, in rastejoči v spoznanji Božjem, v vsej moči uterjeni po mogočnosti njegove častitljivosti, v vsem poterpljenji in prizanašanji z veseljem, hvalujoči Boga Očeta, kateri nas je vredne storil vdeležiti se dedščine (erbščine) svetih v razsvetljenji, kateri nas je otel oblasti teme, in prestavil v kraljestvo svojega preljubega Sina, v katerem imamo odrešenje po njegovi kervi, odpuščanje grehov.

Razlaga. Dve reči želi in prosi sv. apostelj Pavl svojim ljubljenim Kološanom: 1. naj bi rastli v spoznanji Božje volje; 2. naj bi bili rodovitni v vsakem dobrem delu; zakaj, ni še zadosti, da kristjan Božjo voljo le spozna, on jo mora tudi izpolnovati in v dobrih delih obogateti. Ravno to mora vsak dušni pastir svojim podložnim, vsak kristjan svojemu bližnjemu želeti in prositi; v tem se kaže in razodeva prava ljubezen do bližnjega.

Nihče ne doseže na enkrat in hipoma najviše stopinje čednosti ali popolnosti, temuč le korak za korakom do nje došpéva. Zato prosi sv. apostelj svojim Kološanom, naj bi bili napolnjeni s spoznanjem Božje volje, da bi spodobno živeli, rodovitni v vsakem dobrem delu; naj bi jih Božja vsegamogočnost v vsej moči uterdila, za vsako poterpljenje; naj bi v speznaciji Božjih dobrot hvalo dajali Bogu Očetu, ki jih je iz zgolj milosti h keršanstvu poklical, v cerkev preljubega Sina, in jih otel od oblasti satana.

Posnemajmo tudi mi sv. aposteljna v gorečnosti za zveličanje svojega bližnjega; molimo za vse kristjane, naj bi rastle v pravi keršanski razumnosti, in obogateli v vseh dobrih delih!

Evangelje sv. Matevža 24, 15—35.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Kadar bote videli gnjusobo razdjanja, prerokovano od Daniela preroka, stati na svetem mestu: (kdor bere, naj umé) tedaj naj, kateri so v Judeji, bežé na gore; in kdor je na strehi, ne hodi z nje, jemaj kaj iz svoje hiše; in kdor je na polji, se ne vračaj jemaj svoje suknje. Gorjé pa nosečim in doječim tiste dni! Molite pa, da se vaš beg ne zgodi po zimi ali v saboto. Zakaj takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka svetá do zdaj, in je ne bo. In ko bi ne bili prikrajšani ti dnevi, bi ne bil otet noben človek; toda zavoljo izvoljenih bodo prikrajšani tisti dnevi. Takrat, ako vam kdo poreče: Glejte! tukaj je Kristus, ali tam, ne verjemite. Zakaj vstali bodo krivi Kristusi, in krivi preroki, in bodo delali velika znamenja in čudeže, tako da bi bili zapeljani tudi izvoljeni, (ko bi bilo mogoče). Glejte! pred sem vam povedal. Ako vam tedaj porekó: Glejte! v puščavi je, ne hodite venkaj; glejte! v hramu je, ne verjemite. Ker

kakor blisk pride od solnčnega izhoda, in se posveti do zahoda; tako bo tudi prihod Sinú človekovega. Kjer koli je namreč mertvo truplo, ondi se bodo zbirali tudi orli (postojne). Kmalo po stiski tistih dnev bo pa solnce otemnelo, in mesec ne bo dal svoje svetlobe, in zvezde bodo padale z neba in nebeške moči se bodo gibale. In takrat se bo prikazalo znamenje Sinú človekovega na nebu; in tedaj se bodo jokali vsi rodovi na zemlji, in bodo videli Sinú človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom. In bo poslal svoje angelje s trobento in z velikim glasom, in bodo zbrali njegove izvoljene od čveterih vetrov, od konca do konca neba. Od figovega drevesa pa učite se prilike: Kadar je njegova veja že muževna, in berst požene, veste, da je blizo poletje. Tako tudi vi, kadar bote videli vse to, vedite, da je blizo predurmi. Resnično, vam povem, da ta rod ne bo prešel, dokler se vse to ne zgodi.

Razlaga in nauki.

„Kadar bote videli gnjusobo razdjanja . . .“ Gnjusoba razdjanja, katero je prerok Daniel prerokoval (9, 27) in o kateri Kristus govori, se je dopolnila l. 70 po Kristusu.

Puntarski Judje so tempelj oskrunili, ker so se v njem vtaborili, kri prelivali, morili med seboj in najostudnije reči in pregrehe v njem doprinašali. Ajdovski Rimljanje so ga potem zažgali, razderli in svoje malike na njegovo mesto postavili. O tem razdjanji Jezus po pričevanji sv. evangelista Lukeža (21, 20) govori; ob enem pa prerokuje o koncu sveta in o svojem prihodu k sodbi, katero predpodbuje razdjanje Jeruzalemskega tempeljna.

„Molite, da se vaš beg ne zgodi po zimi, ali v saboto.“ Zakaj ne „po zimi“? Ker bi bilo po zimi, v mrazu in slabem vremenu še težavniši bežati v puščavo ali na gore, uči sv. Hieronim. Zakaj ne „v saboto“? Ker so ta dan Judje po Mojzesovi postavi smeli le tavžent velikih stopinj daleč iti, in bi se jih mnogo od bega odvernilo, da bi postave ne prelomili.

„V stali bodo krivi Kristusi in krivi preroki.“ Judovski zgodovinar Jožef, ki je bil priča strašnemu koncu mesta in tempeljna Jeruzalemskega, pravi, da so tisti čas, ko je bil Eleazar poglavar Jeruzalemskega tempeljna, bili krivi preroki Janez Simon in drugi. Obetali so Judom pomoč, da so se tem terdovratneji Rimljanom zoperstavljali, s tem pa so jih v še veliko večjo nesrečo pripravili. Pred koncem sveta pa bo antikrist s svojo derhaljo vstal in ljudi zapeljeval; njega imenuje sv. Pavl zavoljo njegove hudobije in okrutnosti (II. Tessel. 2, 3—4.) „človeka greha, sina pogubljenja“ in pravi: (4) „da se bo ustavljal, in se vzdigoval čez vse, kar se Bog imenuje, ali kar se po Božje časti, tako, da bo v tempeljnu Božjem sedel in se skazoval, kakor da bi bil Bog.“

Tudi pravični bodo v nevarnosti, da bi bili zapeljani, ker bodo krivi preroki delali velika znamenja in čudeže s satanovo pomočjo, kajti od nekdaj so satan in njegovi priverženci ljudi motili in slepili s takimi znamenji.

„Kjer koli je mrtvo truplo, ondi se bodo zbirali tudi orli“; t. j. kakor se orli, jastrebi zbirajo okrog mertvega trupla, tako bo potem, ko bo antikrist svoje gnjusobe dokončal, Sin človekov prišel v sodbo nad popačeni človeški rod, kakor so rimski orli (rimski vojščaki so imeli orle na svojih banderih) prišli s strahovalno sodbo nad nesrečno mesto Jeruzalemsko.

„Ta rod ne bo prešel, dokler se vse to ne zgodi.“ Te besede imajo dvojni pomen. Tedanji rod ne bo prešel, in zares je mnogo poslušalcev Jezusovih doživelo razdjanje mesta in tempeljna. Izraelov rod pa tudi ne bo prešel takrat, kadar pride Sin človekov k sodbi. „Tega dneva pa ne ve nihče, tudi ne angelji nebeški.“ (Mat. 24, 36.)

Pripravljamo se s pobožnim življenjem za ta strašni dan!

Zdihljej. O preljubi Jezus! prav po očetovsko si učil Jude in svoje učence, kaj naj storijo, kadar se bliža gnjusoba razdjanja; dodeli tudi nam gnado bežati pred grehom, ki je največa gnjusoba, na svete gore keršanskih čednosti! — Gorje si klical nosečim in doječim tiste dni; naj bi to gorje ne zadelo nas, ki pokoro vedno odlašamo, ali pa v

stare grehe se povračamo! Zatorej pomagaj nam raztergati tiste vezi, ktere nas vežejo na ta svet, da se ž njim ne pogubimo. — Daj našemu duhu perutnice, kakor postojnam, da se v premišljevanji radi povzdigamo v nebeške višave, kjer Ti bivaš s svojimi izvoljenimi! — Ne pripusti, da bi nas zapeljali krivi preroki, temuč v edino zveličavni katoliški veri in cerkvi daj nam živeti in umreti! Amen.

Ne prisegaj niti po krivem, niti brez potrebe!

„Resnično vam povem.“ (Mat. 24, 34.)

Tukaj in še na več drugih mestih svetega evangelja poterduje Sin Božji svoje besede nekako s prisego, ker svojo Božjo resničnost na pričo sklicuje. Ravno v tem je prisega, če se kdo sklicuje na Božje pričevanje in pravico, da poterduje resnico svojih besed ali pa zvesto spolnitev svoje obljube. Prisegamo ali naravnost pri Bogu, s tem, da Boga imenujemo, ali pa pri kakih Božjih stvarih, postavim, na sveto evangelje, sveti križ, sveto vero itd.

Ali je pripuščeno prisegati in kedaj?

Pripuščena je pravična prisega, to je, človek sme prisegati a) v resnici, b) v sodbi, c) po pravici; torej le takrat, kadar je reč imenitna, resnična, pravična in v potrebi. Prisegati iz zgolj navade, in brez pomislika, je gerda navada in greh; grešijo tudi ti, ki prisegajo brez potrebe in dovoljnega uzroka, ker Boga ne časti, kdor se v malenkosti na Njega sklicuje.

Se veliko večja pregreha je kriva prisega, če kdo s prisego za resnično poterdi, od česar ve, da ni res, ali vsaj za gotovo ne ve, da je res, — ali pa, če se zaveže, da bo storil kako reč, ktere vendar ne misli storiti. Sv. Krizostom pravi: „Ni ga, da bi po krivem ne prisegal, kdor večkrat prisega, kakor tisti, ki mnogo govori, nekterikrat nespodobno in lažnjivo govori.“ Zato je Kristus, kakor meni sv. Avguština, kristjanom prepovedal prisegati, (Mat. 5, 34.) da bi se ne dali zapeljati v krive prisege.

Kaj gre pomisliti, da ne bomo brez potrebe ali celo po krivem prisegli?

1. Kdor ima navado brez potrebe prisegati, naj pomisli, da bomo Bogu odgovor dajali za vsako prazno besedo, torej tudi za nepotrebno prisego, in da se temu, ki lahko prisega, manj veruje. 2. Krivičnega prisegalca Božji blagoslov zapusti, in Božja kazen mu hodi za petami; nevreden je Kristusovega zasluženja in svetih nebes. — Kadar se prisega pred sodnijo, se postavijo prižgane luči zraven bridke martre, da bi kristjana tem živejši opominjale Božje vsegavednosti in ga odvrčale od krive prisege.

Kdor pa je krivo prisegel, on naj le hitro dela pokoro, primerno velikosti storjenega greha, pa tudi škodo in krivico, ki izhaja iz njegove krive prisege, naj precej in po vsi moči popravi, da ga Božja sodba ne zasači v tem grehu.

Obletnica cerkvenega posvečevanja.

Navadno se obhajata pri vsaki farni cerkvi in tudi pri nekterih podružnicah dva „žegna“; eden na čast cerkvenemu patronu, drugi v spomin cerkvenega posvečevanja. Ker se je pa v mnogih krajih pozabil dan prvega posvečenja cerkve, ali pa je neprilichen takej slovesnosti, je katoliška cerkev postavila poseben god, s katerim obhajamo spomin posvečevanja vséh cerkev. Za ta god je odločena tretja nedelja mesca oktobra, ki je ob enem tudi zahvalni dan za opravljene poljske pridelke.

Ta god cerkvenega posvečevanja nas spominja, da je bila cerkev v hišo Božjo po škofu s slovesnimi obredi posvečena in Božji službi odmenjena; torej je zahvalni dan za prevelike dobrote in gnade, ktere smo v tem Bogu posvečenem kraju že prejeli.

Ali je to kaj novega, da se hiše Božje posvečujejo in da se obhaja spomin cerkvenega posvečevanja?

To ni nič novega. Znano nam je iz stare zaveze po III. bukvah kraljev (8.), da je Salomon sèzidal Gospodu prekrasen tempelj, kateri se je z veliko častjo blagoslovil; celih štirnajst dni so se obhajale slovesnosti in darovali darovi. Ko so za časa Makabejcev postavili razderti tempelj

v Jeruzalemu, „so posvetili hišo in dvore“. (I. Mak. 4, 48; II. Mak. 1.) Pri sv. evangelistu Janezu (10, 22—23.) beremo: „Bil je praznik (tempeljnovoga) posvečevanja v Jeruzalemu, in zima je bila. In Jezus, (ki je bil prišel na ta praznik), je hodil po Salomonovi lopi.“

Že sveti apostelj Pavl razločuje posvečene hiše od navadnih bivališč, kadar piše Korinčanom: „Ali nemate hiš za jesti in piti? Ali cerkev Božjo zaničujete?“ (I. Kor. 11, 22.) to je: kaj drugega je hiša Božja, in kaj drugega navadna hiša.

Bukve marternikov, ktere se pripisujejo svetemu Hieronimu, nam pričujejo, da so že prvi kristjani svoje hiše Božje posvečevali, se ve da ne tako slovesno, kakor dan današnji, in so tudi vsako leto obhajali spomin posvečevanja svojih cerkev. Ko je s cesarjem Konstantinom odjenjalo preganjanje kristjanov, jeli so tudi keršanske cerkve in kapele z večo slovesnostjo blagoslavljevati.

Razlaga obredov pri posvečevanju nove cerkve.

Preden se začne cerkev zidati, škof ali v to pooblasten mešnik na mestu, kjer ima biti veliki altar, križ postavijo, v znamenje, da v imenu Kristusovem vzamejo ta prostor v posest; potem ves prostor, za cerkev odločen, z blagoslovljeno vodo pokropijo, vogeljni ali stalni kamena štiri voglje blagoslové, ter ga na odločeno mesto v dno med primernimi molitvami vložé. Ta kamen, ki se po latinsko zove „*lapis primarius angularis*“, pomenja Kristusa, na katerem je sv. katoliška cerkev zidana ali vstanovljena, zakaj Kristus je „vogeljni kamen, kterege so delavci (judje) zaverгли“; in „druzega dna nihče ne more vložiti razun tega, ki je vloženo, kteri je Kristus Jezus.“ (I. Kor. 3, 11.)

Ko je cerkev dodelana, jo škof slovesno posvetijo. Dan pred cerkvenim posvečevanjem je po cerkveni zapovedi škofu posvečevalcu in vsej duhovniji t. j. tudi ljudstvu k cerkvi spadajočemu, zapovedan post, da bi sprosili od Boga gnado za to imenitno opravilo, in tudi v znamenje, da zamoremo le po spokorni poti priti v nebeško kraljestvo, kterege lepa podoba je cerkev.

Na večer pred posvečevanjem se prenesó svetinje (od treh mučencev), ki so jih škof za cerkev odločili, v šotor, kteri je v ta namen zunaj cerkve postavljen. To se godi v spomin, da so tudi svetniki v zdrobljivih posodah,

v umerljivih telesih hodili na tem svetu, kakor tujci in potniki, preden so se jim odperla vrata nebeška. Žraven svetinj se postavita najmanj dva svečnika s prižganima svečama; — potem duhovni molijo jutranjice in hvalnice v čast svetnikom, katerih svetinje so v šotoru. — Verni pa vso noč pred svetinjami čujejo, molijo ali sv. pesmi prepevajo.

Na cerkvenih stenah se naredi dvanajst križev in pred vsakim se prižge sveča, preden se začne posvečevanje. Sv. križ je častljivo znamenje keršansko, dvanajst sveč pomeni dvanajst apostelnov, ktere je Kristus sam imenoval „luč sveta“. Prižgane sveče nas opominjajo, naj bi tudi mi svete apostolske vere trdno se poprijeli in živeli kakor otroci luči, ne pa, kakor otroci teme.

Dan posvečevanja zarano se jamejo v šotoru na svetinjah sv. meše brati.

Cerkveno posvečevanje se opravlja s temi obredi:

1. Škof z vso pričujočo duhovščino gredó v šotor pred svetinje, kjer vseh sedem spokornih psalmov molijo, v znamenje, da se moramo s pokoro očistiti, ako hočemo iti v nebeško kraljestvo, ktereга podoba je posvečena cerkev.

2. Po kratki molitvi se začno klečé moliti litanije vseh svetnikov; izrekši prošnjo: „Od vsega hudega“ — reši nas „o Gospod“, škof vstanejo, z duhovščino in ljudstvom v procesiji trikrat okoli cerkve gredó (prvič in drugič na desni, in tretjič na levi strani pričenshi) ter spotoma cerkvene vnanje stene (v prvo kolikor visoko dosežejo, v drugo ob tléh, in v tretje v srednji višavi), kropijo rekoč: „V imenu Oče † ta, in Si † na, in svetega Du † ha, v znamenje, da v imenu presvete Trojice v posest vzamejo cerkveno poslopje ter ga za vselej odločijo v službo Božjo. — Cerkvene unanje stene se z blagoslovljeno vodo kropijo v znamenje, da to poslopje ne bo v nikakoršno posvetno rabo, ampak vse le Bogu v čast. Ko škof do zapertih velicih vrat prvič in drugič pridejo, obekrati s pastirsko palico na nje poterjajo, ktera se jim pa ne odpró, v znamenje, da je nekđaj človeštvo zastonj zdihovalo po nebesih, ki jim jih je bil zaperl izvorni greh; v tretje pa s pastirsko palico znamenje svetega križa naredé na vratih, in koj se jim odpró, v znamenje da nam je le daritev sv. križa nebesa odperla.

3. Med tem škof le z duhovščino v cerkev gredó s pozdravom: „Mir bodi tej hiši“; drugemu ljudstvu ostane cerkev še zaperta. To nas opomene na Kristusov vhod v nebesa, ki je nekoliko izvoljenih seboj vzel in ustanovil

ondi zmagovalno cerkev. V cerkvi pokličejo škof svetega Duha na pomoč za svoje sveto opravilo s cerkveno pesmijo: „Veni, creator Spiritus“, ker od sv. Duha izhaja vse blagoslavljanje in posvečevanje. Ko se ta pesem moli, eden strežnikov cerkvena tla s pepelom potrosi navskriž do čevlja na široko od vogla do vogla. Potem duhovščina litanije vseh svetnikov dalje molijo, vanje pristavivši prošnjo: „da bi Bog hotel to cerkev blagosloviti in posvetiti.“

4. Po dokončanih molitvah škof s pastirsko palico greško in latinsko abcedo pišejo v navskriž potresen pepel od jutra proti večeru, na koru pa se poje pesem: „Benedictus“. Ta dvojna abceda pomenja, da Kristusova cerkev obsega vse narode; Judom se je sveto evangelje najpred czanovalo, poznej pa tudi ajdom. Gerški in latinski sta poglavitna dva jezika, v katerih se opravlja daritev svete meše.

5. Potem škof blagoslové zmes, ki so jo naredili iz vina, vode, soli in pepela, kateri se pravi voda svetega Gregorija. Ta zmes pomenja dari, ki se bodo delili v hiši Božji, in sicer sol modrost, pepel spokornost, voda čistost serca, vino pa keršansko ljubezen. Voda pomenja tudi človeško, vino pa Božjo naturo Kristusovo, pepel je podoba smerti, sol podoba nestrohljivosti. Torej pomenja ta zmes, da ste bili v Kristusu dve naturi, da je po človeški naturi umerl, po svojem vstajenji pa vekomaj živi.

6. Zdaj naredé škof s koncem svoje pastirske palice zgorej in zdolej na cerkvenih vratih znotrej sv. križ v znamenje, da morajo pred tem pragom bežati vsi sovražniki miru in blagoslova, in da bodo milosti Božje obilno rosile nad tiste, ki bodo hodili skoz ta vrata.

7. Za tem se prične

Posvečevanje velicega altarja.

a) Škof pomočijo pavec v vodo sv. Gregorija in naredé znamenje križa sred altarja in na štirih vogléh, kjer so v kamnato ploščo vsekani križci; potem kropé altar sedemkrat okoli njega gredé; med katerim opravilom se poje psalm: „Miserere.“ — Pet vsekanih križcev pomenja pet Jezusovih ran, kropljenje altarja pa pomenja, da nam vsi darovi in gnade, ki se v hiši Božji delé, izvirajo iz presvete daritve, ki se opravlja na altarji.

8. Zdaj gredó škof za altar, in začnó z blagoslovljeno zmesjo kropiti znotranje cerkvene stene v trikratnem obhodu v prvem ob tleh, v drugem v srednjej višavi, v tretjem

se obernejo na levo stran in steno še nekoliko višje kropé. Med vsacim obhodom se poje psalm. Po tretjem obhodu kropé cerkvena tla od velicega altarja do cerkvenih vrat in potem navskriž od vogla do vogla; med tem se pojejo tri antifone s svojimi versticami. Slednjič obstojé škof sred cerkve, zlijejo blagoslovljene vode na vse štiri strani sveta, in k velikim vratom obrnjeni glasno molijo. To kropljenje gre k cerkvenemu posvečevanju. Potem se altar dalje posvečuje:

b) Škof z ostalo zmesjo in nekoliko apnom mavte napravijo in blagoslové; kar pa zmesi ostane, se okoli altarja po tleh polije;

c) zdaj gredó škof po svetinje v šotor, dva mešnika jih vzdigneta na ramo in neseta do cerkvenih velicih vrat, od tod pa okoli cerkve, dva druga duhovna vedno kadita, ljudstvo pa kliče k Bogu za usmiljenje rekoč: „kirie eleison;“

d) po končani procesiji se svetinje pred velika vrata na tla postavijo, in škof sami, ali kak drug duhoven pričujoče ljudstvo v primerni pridigi nagovoré;

e) po nagovoru škof verne opominjajo, moliti za te, ki so cerkev sezidali, vstanovili ali prosili, da bi se posvetila v Božjo čast. — Po kratki molitvi s sv. križmo velika cerkvena vrata od zunaj v znamenji sv. križa pomazilijo; — potem mešnika svetinje vzdigneta ter jih v procesiji med petjem neseta v cerkev, kamor zdaj tudi verni smejo iti, in jih pred velicim altarjem na tla deneta, strežniki pa jim svečnike s prižganimi svečami pristavijo;

f) zdaj škof začno posvečevati grob za svetinje vsekan t. j. jamico, ktera je v poverhno ali sprednjo plošo vdolbena; oni jo s križmo pomazilijo na vseh štirih vogléh, in tudi malo ploščico, s katero bo se grob pokrtil. Potem skrinjico s svetinjami pokadijo, jo z lastno roko v grob vzdajajo, zazidano ploščico zunaj mazilijo in altar od vseh strani pokadé;

g) potem posvečujejo poverhno altarjevo plošo, jo pokadijo sredi, na štirih voglih v podobi križa in potem ves altar okoli njega gredé, pet križcev v plošo vsekanih dvakrat s sv. kerstnim oljem in enkrat s sv. križmo mazilijo. Po dokončanem trikratnem maziljenji križcecev škof kerstnega olja in sv. križme po ploši zlijejo, ter ju z desnico po vsi ploši razmažejo tako, da je vse njeno zgornje lice pomaziljeno.

Da se svetinje vzdajajo v altar, pomenja, da so svetniki s Kristusom popolnoma zedinjeni, in da mi, kar od svetnikov prosimo, le po Kristusovem zasluženji zadobivamo.

9. Škof 12 križev na cerkvenih stenah namalanih s križmo mazilijo in s kadihom pokadé. Ti dvanajsteri križi pomenjajo 12 apostelnov, ktere je Jezus svoji cerkvi stebre postavil. Maziljenje križev nas opominja gnad, kterih se vdeležimo po zvestem dopolnovanji sv. apostolske vere.

h) Potem škof pred altarjem blagoslové 25 kadihnik zern, jih po pet položé v vsaki izsekani križec, na kadihna zernca denejo križec iz malih voščenih svečic, in jih zažgó, da s kadihnikimi zernci pogoré, med tem pa škof na altarjevi spodnji stopnici klečé molijo: „Pridi, sv. Duh, napolni serca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.“

Lučice nas opominjajo ljubezni, s katero sv. Duh naša serca napolnuje in pobožnih molitev, ktere se bodo od novo posvečenega altarja vzdigovale k Bogu.

i) Po nekterih molitvah škof s sv. križmo znamenje sv. križa na sprednji altarjevi ploši naredé in sv. križmo še altarjeve zveze na štirih vogleh mazilijo; s tem je doveršeno cerkveno in altarjevo posvečevanje.

Altar se pogerne s pertovjem, nanj se dene orodje za Božjo službo potrebno, ktero se tudi blagoslovi, in daritev sv. meše se na ravno kar posvečenem altarji opravi.

Zakaj se cerkve tako slovesno blagoslovljajo?

1. Da se Bogu, Vsega mogočnemu, kolikor premore človeška moč, napravi vredno prebivališče, v katerem ga molimo in mu darujemo, 2) da bi spoznali, kako sveta in častitljiva je hiša Božja, ker se tako slovesno blagoslavlja; 3) da imamo kraj, kjer se snidemo k daritvi sv. meše, k poslušanju Božje besede, k prejemanju svetih zakramentov; 4) da bi toliko sveti kraj tem bolj častili in v njem tem spodobniši se obnašali, goreče in pobožno molili.

Da bi nam cerkev zbudila spoštovanje do hiše Božje, jemlje za vvod té svete meše besede, ki jih je očak Jakob govoril na mestu, kjer se mu je Bog prikazal: „Strašen je ta kraj! Tukaj ni družega, kakor hiša Božja, in vrata nebaška in imenovan bo hiša Božja.“ (I. Mojz. 28) „Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepeni in koperni po lopah Gospodovih.“ (ps. 83.) Čast bodi Bogu itd.

Cerkvena molitev. O Bog! kateri nam vsako leto posvečenja tega svojega svetega tempeljna

ponavljaš, in nam daješ k obhajanju svetih skrivnost zdravim zopet pristopiti; usliši prošnje svojega ljudstva, in dodeli, da kdor koli pride v ta tempelj prosit dobrot, se veseli, da je vse sprosil; po Gospodu . . .

Berilo iz skrivnega razodenja svetega Janeza 21, 2—5.

Tiste dni sem jaz Janez videl sveto mesto, novi Jeruzalem, priti z neba od Boga, pripravljeno, kakor nevesta, ki je napravljena svojemu ženinu. In sem slišal velik glas s sedeža govoriti: Glej prebivališče Božje z ljudmi, in prebival bo ž njimi! In oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog sam, njih Bog, bo ž njimi. In Bog bo obrisal vse solze od njih čči, in smerti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo. In kateri je sedel na sedežu, je rekel: Glej, novo storim vse!

R a z l a g a. Popred je sv. Janez popisoval sveto cerkev v njenem vojskovanji na zemlji, v tem berilu jo pa začne popisovati v njenem poveličanji v nebesih. Videl je v prikazni sveto mesto, novi Jeruzalem doli z nebes priti; to mesto pomeni zbor izvoljenih ali zveličano cerkev. Prikazalo se mu je v vsej lepoti in sreči, kakor nevesta, ki je napravljena svojemu ženinu; v tej podobi je Janez gledal veliko srečo zveličanih, s katerimi Bog sam prebiva in vse želje so jim spolnjene. Cerkev oberne to podobo na hišo Božjo, ktera je s posvečenjem postala prebivališče Božje, kjer Bog prebiva in ljudi z zakladi svoje milosti obdaruje. — V časti imejmo cerkve, ker so prebivališča Božja, in kraji, kjer se Bogu služi in Bog naše prošnje uslišuje!

Evangelje sv. Lukeža 19, 1—10.

Tisti čas je Jezus prišel, in hodil po Jerihi. In glej! bil je mož, Cahej po imenu; in ta je bil

viši cestinarjev, in on je bil bogat. In je iskal Jezusa videti, kdo da je; in ni mogel zavoljo množice, ker je bil majhne postave. In je naprej tekkel, in zlezal na divje figovo drevo, da bi ga videl, ker tam je imel memo iti. In ko je bil Jezus na tisto mesto prišel, je gori pogledal, in ga je videl, ter mu je rekel: Čahej! stopi hitro doli, ker danes moram v tvoji hiši ostati. In je hitro doli stopil, in ga sprejel z veseljem. In ko so vsi to videli, so godernjali, rekoč: K grešnemu človeku je šel v hišo. Čahej pa je pristopil, in rekel Gospodu: Glej, Gospod! polovico svojega blaga dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoljfal, povernem čveterno. Jezus pa mu je rekel: Danes je tej hiši zveličanje došlo, zato ker je tudi on sin Abrahamov; Sin človekov je namreč prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.

N a u k i. Čahej je bil viši cestinarjev t. j. cestninski prejemnik, ki je denar podložnih cestinarjev Rimljanom dajal. Bili so pa cestinarji najbolj zaničljivi, samopridni, krivični ljudje; zato so Judje cestinarje sovražili kakor očitne grešnike. Čahej je bil tudi cestinar, vendar je močno želel videti Jezusa; Jezus pa njegovi želji v okom pride in se sam k njemu povabi ter v njegovo hišo pride. Čahej se Jezusovega prihoda močno razveseli, gnada Božja pa njegovo serce prešine, da se grešnika spozna, spokori in je pripravljen polovico svojega premoženja na miloserčna dela obrniti in vse storjene krivice pa čveterno poverniti. Jezus njegov blagi sklep pohvali in poterdi, rekoč: Danes je tej hiši zveličanje došlo t. j. grehe mu je odpustil ter ga sprejel med otroke Božje.

To evangelje je za god cerkvenega posvečevanja prav primerno; zakaj kjerkoli je posvečena cerkev, tam Jezus grešnike s svojimi gnadami obiskuje, toda le tiste, ki hočejo verovati in ljubiti.

Kako rad pride Kristus v gostje tudi k nam! Od

Njega veljajo besede: „Moje veselje je bivati s človeškimi otroci.“ (Preg. 8, 31.) V svetem obhajilu pride k vsakemu, kdor ga prejme, resnično in bistveno; zakaj k svetemu obhajilu tako redko pristopamo? Če pa hočeš sveto obhajilo vredno prejeti, posnemaj Caheja, obudi močno poželenje po Jezusu, obžaluj svoje grehe, spokori se in popravi vse krivice in storjene škode!

Ob cerkvenih žegnih je po deželi navada, da se žlahta (sorodniki) in prijatelji v gostje povabijo. Ta navada je lepa in hvale vredna, zlasti, ako povabljeni gredó najpred k Božji službi in se vdeležijo duhovnih dobrot v posvečeni hiši Božji. Druga navada ob cerkvenih žegnih pa ni lepa, da se namreč napravljajo plesi in veselice po gostilnicah. O takih priložnostih se godijo veliki grehi po nezmernosti, nečistosti, pobojih in pretepih.

Pametna mladina in pošteni kristjani se takih veselie izogibajo, ker blagoslov Božji v kletev spreminjajo.

Djanski nauk od duhovnega tempeljna, kateri je človek sam.

„Vi ste tempelj živega Boga, kakor govori Gospod: Pri njih bom prebival.“
(II. Kor. 6, 16.)

Sv. Bernard je enkrat na god cerkvenega posvečevanja tako-le govoril: „Danešnji god je naš god, ker tudi nas zadeva, kajti tudi mi smo duhovni tempeljni Božji.“ In prav je imel, zakaj po svetem kerstu smo se posvetili v žive tempeljne Božje, v katerih prebiva sv. Duh, in to posvečenje pri svetem kerstu se godi skorej ravno tako slovesno, kakor se opravlja posvečevanje hiše Božje ali cerkve iz kamna in lesa. Sv. Bernard pravi dalje: „Kar se na cerkvenem zidovji vidno zgodi, se na duši godi duhovno ali nevidno. Cerkveno posvečevanje se opravlja s tremi poglavitnimi obredi: s kropljenjem z blagoslovljeno vodo, z zaznamovanjem s svetim križem, z maziljenjem in razsvetljenjem; — vse to se ponavlja duhovno v nas po svetem kerstu.“ Zato je rekla sv. devica in mučenica Lucija, da je tempelj svetega Duha.

Po sv. kerstu smo se posvetili v tempeljne Božje. Bodo Bogu 1. čist tempelj t. j. ohranimo čistost, katero smo

pri sv. kerstu prejeli, in ne terpimo v tempeljnu svojega serca ničesar, kar bi žalilo najčistejšega Boga. „Gorje mu, ki tempelj Božji oskruni, Bog ga bo končal.“ (I. Kor. 3, 17.) Tempelj našega serca se oskruni z vsakim smertnim grehom, zlasti z nečistostjo. Kdor nečistost dela, Boga iz svojega tempeljna preganja in malika na Njegovo mesto postavlja. Ali bi to Boga ne žalilo? Če smo pa to storili, le glejmo, da hitro zopet iz serca spravimo gerdega malika in svoje serce vnovič Bogu posvetimo z resnično pokoro in s presvetim obhajilom.

2. Bodimo Bogu svet tempelj, v katerem se „Bog v duhu in v resnici moli (Jan. 4, 23.) in se mu služi v svetosti in v pravici.“ (Luk. 1, 74—75.) To hoče od nas Bog, ki je najsvetejši, in ker smo pri svetem kerstu bili maziljeni in posvečeni s svetim oljem in križmo, kakor hiša Božja.

Svetost je torej kristjanu bistvena lastnost, in nobeden ni v resnici kristjan, ki ne živi pobožno, ali se vsaj ne prizadeva pobožno živeti. Nikar ne mislimo, da bi bilo to nemogoče! Prava pobožnost je v tem, da ljubimo Boga in njegove zapovedi dopolnujemo. Boga ljubiti in njegovo voljo dopolnovati, ni težko, ni nemogoče, ker nam Bog k temu svojo gnado in pomoč ponuja in podeluje. „Božja gnada je moč, ki se v slabosti spopolnuje;“ (II. Kor. 12, 9.) in „če je Bog za nas, kdo je zoper nas?“ (Rimlj. 8, 31.)

Zdihljej po besedah sv. Avguština. O Bog! ki si mene ne po mojem zasluženju, temuč zgolj po svoji milosti pri svetem kerstu posvetil v svoj tempelj, dodeli mi, da bi Ti bil vselej čist in svet tempelj. Očisti ga vseh madežev, ozalšuj ga s Tebi prijetnimi čednostmi in ne pripusti, da bi v tem Tvojem prebivališči kaj bilo, kar bi žalilo oči Tvojega veličastva. Dodeli slednjič, da bom jaz kakor živ kamen, ki so ga težave in nadloge tega sveta zadosti okresale in ogladile, enkrat vzdian v zidovje nebeškega Jeruzalema. Amen.

Nauk za pondeljek po cerkvenem žegnu.

V nekterih krajih po deželi in tudi v terjih je lepa navada, da se v pondeljek po cerkvenem žegnu opravljajo mertvašnice ali Božja služba za pomerte farmane.

Lepa je ta navada, da se živi farmani spominjajo svojih rajnih, ki so ž njimi še v zvezi po občestvu svetnikov. Tudi mertvi naj se vdeležujejo gnad, ki se delijo v posvečeni hiši Božji, v kateri so sami tolikokrat za druge molili, po najsvetejši daritvi, ktera se opravlja za žive in mertve.

Verni kristjani naj ondi, kjer se je ohranila ta navada, v obilnem številu pridejo k mertvašnicam, in naj molijo posebno za tiste duše, katerih se nihče ne spominja.

R. P. Goffineta

Razlaganje cerkvenega leta.

Drugi del.

Obsega nauk o častenji svetnikov in svetnic Božjih

tudi

razlaganje beril in evangelij za njihove godove
z verskimi resnicami in djanskimi nauki.

„Potem sem videl veliko trumo, ktere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov, in rodov, in ljudstev in jezikov stati pred sedežem in pred Jagnjetom, bili so oblečeni v bela oblačila in palmove veje so bile v njih rokah. In so vpili z velikim glasom, rekoč: Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu!“ Razodenje sv. Janeza 7, 9 in 10.

„Hvalite Gospoda v njegovih svetih.“ (ps. 150, 1.)

„Meni pa so prečastitljivi tvoji prijatelji (svetniki), o Bog! Njih gospodstvo je zelo poterjeno.“ (ps. 138, 17.)

Nauk

o častenji in priprošnjah svetnikov.

Kaj nas uči rimsko-katoliška cerkev o častenji in priprošnjah svetnikov?

Sveta katoliška cerkev uči:

1. da imajo pravoverni kristjani že od prvih časov keršanske cerkve lepo in hvalevredno navado ob posebnih godovih obhajati blagi spomin svetnikov Božjih in častiti njih podobe in svetinje, čemur priterjajo tudi sveti očetje in cerkveni zbori; 2. da svetniki, kateri „s Kristusom kraljujejo“ (Razod. 20, 4.) Boga za nas prosijo, in da je torej dobro in koristno, svetnike na pomoč klicati in njihovim priprošnjam se priporočati. (Trid. zb. sej. 25.)

Zakaj gre svetnike častiti?

Mi že tukaj na zemlji spoštujemo in častimo poštene, pravične in pobožne ljudi, koliko več se spodobi, da imamo v časti tudi svetnike, ki so že v nebesih? Častiti jih moramo, 1. ker so na svetu pobožno in lepo živeli, Kristusu nasledovali, za Njega se vojskovali, (II. Tim. 4, 7) zdaj pa so poveljani prijatli Kristusovi in ž njim kraljujejo (II. Tim. 2, 12) v nebesih; 2. ker so še živi udje svete cerkve, z nami v zvezi po ljubezni, kakor bratje in prijatli, ki nas priserčno ljubijo, naše sreče se veselijo (Luk. 15, 7) in za nas Boga prosijo. (II. Mak. 15, 14.)

Ali čast, katero svetnikom skazujemo, ne zmanjšuje časti Božje?

Nikakor ne; zakaj vsa čast, katero svetnikom skazujemo, povračuje se na Boga, ki jim je dodelil svojo pomoč in gnado, da so na svetu pobožno živeli, in so zdaj v nebesih njegovi služabniki in prijatli. Zatorej častenje svetnikov Božje časti ne zmanjšuje, temuč jo le povekšuje.

Kako moramo svetnike častiti?

Velik je razloček med častjo, katero svetnikom skazujemo in med častjo Božjo; Boga molimo, svetnike pa le častimo kakor služabnike in prijatle Božje, ki tudi nas ljubijo in Boga za nas prosijo, iz svoje lastne moči pa nam ne morejo pomagati.

Molenje je najviše češčenje, katero le Bogu gre; le Njega spoznamo kakor svojega Stvarnika, Odrešenika, Posvečevalca in najvišega Gospoda; svetnikov pa ne molimo, jih tudi ne smemo moliti, temuč le spoštujemo in častimo. Kadar podobo, ostanke in svetinje svetnikov kušujemo, ali se jim priklanjam, je to vunanje spoštovanje le njim namenjeno, katerih podobe ali svetinje pred seboj imamo. Krivoverci, ki očitajo katoliškimi kristjanom, da svetnike in svetinje molijo, to delajo ali iz nevednosti ali zlobnosti, nam katoličanom pa veliko krivico.

S čem svetnike najbolj častimo?

Svetnike najbolj častimo:

1. s tem, da se veselimo njih sreče in zveličanja, katero so si zaslužili s tem, da so z gnado Božjo zvesto delali, po svojih lepih čednostih in dobrih delih tudi Boga za to hvalimo;

2. s tem, da spodobno in pobožno obhajamo njih praznike in godove. K temu pa še ni zadosti, da te dni od dela prenehamo, ali lenobo pasemo, temuč skerbno se varujmo grehov, in doprinašajmo lepe čednosti in dobra dela! Mnogokrat bi mogli svetniki tudi nam očitati, kakor je Bog očital Judom: „Vaše godove čerti moja duša; težavni so mi, težko jih prenašam. Na videz ste pobožni, pa vaše roke so prazne dobrih del, polne krivic in pregreh.“ (Izaija 1, 14 in 58, 6.) Razvežite vezi grehov in učite se delati dobro, potem mi bo dopadla vaša pobožnost;

3. s tem, da posnemamo njih pobožno življenje in lepe čednosti. Zatorej pravi sv. Avguštin: „Svetniki se nas ne veselijo, če jih (le samo) častimo, temveč če posnemamo njih pobožne zglede. Jih častiti, pa ne tudi posnemati, nič družega ni, kakor se jim po hinavsko prilizovati.“

4. s tem, da se jim zaupljivo v priprošnjo izročujemo.

Ali smemo svetnike tudi na pomoč klicati?

Zakaj ne? Sv. cerkev je vselej učila, da je dobro in koristno svetnike klicati na pomoč. (Trid. zb. sej. 25.) Da pa svetniki Boga za nas prosijo, nam priča sv. pismo stare zaveze: „Kadar si s solzami molil, in si mertve pokopaval . . . sem jaz tvojo molitev pred Gospoda nosil;“ (Tobij. 12, 12.) je djal angelj Rafael Tobiju. — Sv. apostelj Pavl se celo Solunčanom v priprošnjo priporoča, rekoč: „Bratje! molite za nas;“ (Tessal. 5, 25.) Gospod sam ukaže Jobovim prijateljom, naj gredo k njemu, in pristavi: „on bo za vas prosil.“ (Job. 42, 8.) Če je po spričevanji sv. pisma dopuščeno, da se živim v priprošnje priporočamo, zakaj bi ne smeli svetnikom se priporočati, ki pred Božjim sedežem klečijo in obličje Božje gledajo?

Čemu se svetnikom priporočamo, saj ne vedó za naše prošnje?

Ne rečemo, da bi svetniki bili vsegavedni, kakor Bog ali da bi vedeli za vse naše potrebe in prošnje; tega ni treba. Gotovo pa ima Bog dosti potov, nam neznanih, po kterih svetniki zvedó naše potrebe in prošnje. Od angeljev nam sv. pismo pravi, da se veselé grešnikove spreobrnitve, da vedó za molitve in dobra dela pravičnih, in njih molitve kakor prijetno kadilo na zlati altar pred sedežem Božjim nosijo. (Razod. 8, 3.) Zakaj bi tega ne mogli tudi svetniki, od kterih sam Jezus pravi, da bodo kakor angelji, (Mat. 22, 30.) in ž njim enako čast vživajo. Ali nista Onija in Jeremija po svojej smerti vedela za revnost judovskega ljudstva in sta zanj Boga prosila? (II. Mak. 15, 12.)

Bog je svojim zvestim služabnikom že tukaj na zemlji dal obilniše znanje, kakor n. pr. sv. Pavlu, koliko obilniša je še njih vednost v nebesih. Akoravno bi svetniki ne vedeli za naše posebne potrebe ali prošnje, to je vendar gotovo, da so še živi udje tistega telesa, kterega udje smo tudi mi, in da iz ljubezni, ktera jih še z nami veže, za nas in naše potrebe Boga prosijo, kakor tudi mi molimo za pomerte, čeravno ne vemo, kje so in kako se jim godi.

Na kaj se opera naša vera v priprošnje svetnikov?

1. Na nauk ali resnico o gmajni ali občestvu svetnikov t. j. tisto duhovno zvezo, ktera veže vse ude Jezusove cerkve:

svetnike v nebesih, verne na zemlji in verne duše v vicah. Po tej zvezi se vsak ud veseli dušne sreče vseh drugih udov in želi, naj bi se tudi drugi udje vdeleževali duhovnih dobrot, ki jih sam vživa. Zatorej pravični po opominu sv. Jakoba eden za drugega molijo. (Jak. 5, 16.) (Raz. 5, 8.)

2. Na veliko ljubezen do bližnjega, katero so svetniki kazali, dokler so še na zemlji hodili, in ki jih je nagibala za blagor bližnjega vse, da celo življenje darovati. Ta ljubezen tudi po njih smrti ni odjenjala, ker „ljubezen nikoli ne mine“, (I. Kor. 13, 8) le tem večja in popolnša je, zato pa tem bolj goreče za nas prosijo, ker vedô, v kolikih nevarnostih se nahajamo, in kako zelo potrebujemo pomoči Božje.

Zakaj kličemo svetnike na pomoč, in ne prosimo naravnost Boga?

Nihče nam tega ne brani, da bi Boga in Kristusa naravnost prosili; svetnike pa kličemo na pomoč in za priprošnjo, ker spoznamo, da smo grešniki, in čutimo, da smo nevređni stopiti pred obličje Najsvetejšega, kterega smo s svojimi grehi tolikokrat razžalili, po molitvah svetnikov, ktere pred Bogom veliko premorejo (Jak. 5, 16) pa upamo ložej Božjo milost in usmiljenje zadobiti. S tem pa, da se svetnikom v priprošnje priporočamo, se ne pregrešimo zoper Božjo čast, ker pomoč in vse dobrote le od Boga pričakujemo po našem Sredniku in Odrešeniku Jezusu Kristusu, (Jak. 1, 17) zato cerkev vse svoje molitve sklepa z besedami: po Jezusu Kristusu, Gospodu našem . . . Amen.

Ali ni Kristus naš pravi Srednik? Čemu svetnike na pomoč kličemo?

Če ravno mi katoliški kristjani svetnike na pomoč kličemo, smo vendar do trdnega prepričani, da je Jezus Kristus, naš Odrešenik, tudi naš edini in pravi Srednik in da vso milost in usmiljenje le po Njem dobivamo. Svetnike le prosimo, naj naše prošnje s svojimi priprošnjami podpirajo, zatorej v litanijah in drugih molitvah k svetnikom nikdar ne kličemo: usmilit se nas, temuč „prosite za nas.“ In rimski katekizem uči: „Ako kdo pred podobo kterega svetnika moli Gospodovo molitev, mora pri tem misliti,

kakor da svetnik ž njim moli in Boga prosi za to, kar je v Očenašu zapopadeno.“

Tudi pri posvetni gospôdi vemo, da je najvišja oblast le pri vladarju samem, vendar se priporočamo tudi njegovim služabnikom, da bi po njihovi priprošnji ložej dosegli, česar si želimo.

Če Kristus za nas prosi in posreduje, je to posredovanje več kakor zadostno. To resnico je dobro vedel sv. apostelj, pa vendar opominja: „Čujte v vsi stanovitnosti in prošnji za vse svete in za me.“ (Efež. 6, 18.)

Kako naj častimo svetnike, da bo po volji Božji in po namenu katoliške cerkve in svetnikov samih?

1. Kadar častimo svetnike, mora čast meriti pred vsem na Boga, ki je svetnikom podelil moč in svojo gnado, da so dosegli toliko svetost in zveličanje. Sv. Hieronim pravi: „Mi častimo služabnike, da bi v služabnikih bil počasten Gospod.“ Svetnikom, ki so Boga nad vse častili, gotovo ne bi bilo všeč, če bi se z njihovim častenjem Božji časti kaj odvzelo; 2. mora nas častenje svetnikov poboljšati in vnemati za dobra dela in lepe čednosti; 3. smemo v dušnih in telesnih zadevah po priprošnjah svetnikov le to prositi, kar je po volji Božji in našim dušam v zveličanje; 4. s spodobnim življenjem naj se vredne storimo tega, kar prosimo.

Zakaj ne častimo vseh svetnikov enako?

Sveta cerkev vsaki dan v letu spomin kacega svetnika ali njih več obhaja, toda ne vseh enako.

Nekteri zmed teh dni so zapovedani prazniki; kakor svetega Štefana, svetega Jožefa (pri nas, ker ga deželnega varha častimo) sv. Petra in Pavla, in vseh svetnikov dan.

Nekteri so bili nekdam zapovedani, zdaj pa niso več; mi jim pravimo soprazniki, manjši godovi ali nedeljci.

Večidel se pa le v cerkvenih molitvah in pri sv. meši na tihem obhajajo.

Katoliška cerkev tako ravna, ker svetnikov gledé njih svetosti in zasluženja več verst razločuje. (I. Kor. 15, 41, 42.) Sv. Pavl uči: „Druga je svetloba solnca, druga svetloba lune, in druga svetloba zvezd; zvezda se pa od zvezde razloči po svetlobi. Tako bo tudi vstajenje mertvih.“

Katoliška cerkev pripušča in poterjuje deželam, cerkvam, soseskam, stanovom in osebam posebne varhe, naj bi jih posebno častili, po njih priprošnjah v dušnih in telesnih potrebah pomoč dobili, in v čednostih tim zvestejši posnemali.

Zakaj Marijo zmed vseh svetnikov največ častimo?

„Ker je mati Edinorojenega Sina Božjega, našega Odrešenika in zatorej kraljica vseh svetnikov. Kako bi se ne imela pred vsemi svetniki častiti in hvaliti ona, ki je polna milosti, in je Gospod ž njo, ki je žegnana med ženami“ (Luk. 1, 28) in je v preroškem duhu sama od sebe govorila: „Glej! odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ (Luk. 1, 48.) Od nje je rekla žena zmed množice: „Blagor telesu, katero je tebe (Jezusa) nosilo, in persim, ktere si sesal.“ (Luk. 11, 27.)

Ravno tako tudi sv. Jožefa posebno v časti imamo, ker ga je Bog zavoljo njegovih posebnih čednost izvolil v rednika Jezusa Kristusa.

Ktere verste in stanove med svetniki katoliška cerkev razločuje?

Katoliška cerkev razločuje dvanajst verst in stanov med svetniki:

1. **Angelji**, ki so sicer popolnejši od ljudi, „pa vendar so v strežbo poslani zavoljo tistih, kteri bodo delež zveličanja prejeli,“ (Hebr. 1, 14) in jih varujejo na duši in telesu, zato se „angelji varhi“ imenujejo. 2. **Patriarhi** ali **Očaki**, ki so bili po mesu pradedje Kristusovi, po čednostih pa njegove predpodobe. 3. **Preroki**, kteri so razsvitljeni po sv. Duhu Božjo voljo razodevali, ljudi v veri poterjevali in jih na prihod Zveličarja pripravljali. 4. **Aposteljni**, ki so bili priče Jezusovih čudežev, oznanovalci njegovih naukov, očetje in pastirji vseh vernih, stalo in stebri njegove cerkve. 5. **Evangelisti**, ki so veselo sporočilo od kraljestva Božjega, t. j. Jezusove nauke in čudeže deloma zapisali in nam ohranili. 6. **Mučeniki**, ki so za vero in ljubezen do Jezusa svoje življenje dali in s svojo kervjo njivo Božjo rodovitno storili, da je neštevilno množico vernih rodila. 7. **Škofje** in **mešniki**, ki so s svojimi evangelijskimi nauki in svojim življenjem bili čedam dobri pastirji, varhi, s svojimi molitvami in z daritvijo

sv. meše pa nekako sredniki in priprošnjiki pred Bogom. 8. Mnihi in puščavniki, ki so popustivši vso posvetno čast, blago in veselje v puščavah ali samostanih le Kristusu živeli in živi se mertvili. 9. Spoznavalci, katerih ni moglo niti zaničevanje, niti preganjanje ločiti od ljubezni do Kristusa in njegove svete vere. 10. Device, ktere so deviško čistost ohranile v kljub vsem sladnostim in nevarnostim sveta, zato pa v nebesih „hodijo za Jagnjetom, kamor koli gre, in pojejo pesem, ktere nihče ne more peti.“ (Razod. 14, 4, 3.) 11. Vdove, ki so svoj težavni stan posvetile s ponižnostjo, poterpežljivostjo, delavnostjo, vdanostjo in keršansko izrejo svojih otrok. 11. Spokorniki, ki so sicer grešili in svojo nedolžnost zgubili, pa so se z gnado Božjo zopet spokorili, z ostro pokoro za svoje grehe zadostovali ter po stermin stezi, skoz ozka vrata v nebesa prišli.

Ali smemo častiti tudi svetinje t. j. kosti in ostanke svetnikov?

Iz sv. pisma stare in nove zaveze se prepričamo, da je to lepa in hvalevredna navada.

Ko so Izraelci popustili Egipt, kjer so zdihovali v terdi sužnosti, da bi se vernili v obljubljeni deželo, vzal je Mozes seboj tudi kosti očaka Jožefa in pokopali so jih v Sihemu; (II. Moz. 13, 19.) Prerok Elizej je v veliki časti imel plašč Elijev in je ž njim razdelil reko Jordan, da je šel skoz njo. (IV. Kralj. 2, 13, 14.) Merlič, kterege so ljudje vergli v Elizejev grob, je oživel, ko se je dotaknil Elizejevih kosti; (IV. Kr. 13, 21.) ali s tem čudežem ni Bog sam počastil svetinje t. j. ostanke svojega preroka?

Jezus ni grajal kervotočne žene, ktera se je s terdno vero dotaknila roba njegovega oblačila in je ozdravela; (Mat. 9, 20) prvi kristjani so „potne rute sv. aposteljna Pavla in njegove pasove na bolnike pokladali, in bolezniki so jih popustile, in hudi duhovi so šli iz njih.“ (Dj. apost. 19, 12.)

Kar nam sv. pismo spričuje, poterjajo tudi drugi spisi, da so imeli verni kristjani že od nekdanj lepo navado, častiti svetinje in ostanke svetnikov. Z veliko pobožnostjo so obiskovali pokopališča svetnikov, da so ondi molili in opravljali svoje daritve; z veliko skerbjo so zbirali njihove kosti in jih z častjo pokopovali. Kostmi sv. Ignacija, muče-

nika, so kristjani v Rimu skerbljivo pobrali in jih na imenitnem kraji zunaj mesta pokopali, poznej pa so jih kakor dragoceni zaklad v Antiohijo prenesli l. 107 p. Kr. Verni Smirnenski so kosti svetega škofa Polikarpa, ki je bil l. 166 po Kr. sežgan, više cenili kakor zlato in drage kamne, hranili so jih na posvečenem kraji, in so tam vsako leto slovesno obhajali spomin njegove mučne smerti. Sv. Krizostom pravi v neki pridigi od svetnikov Juvencija in Maksima: „Obiskujmo nju večkrat, dotaknimo se škrinjice, v kateri leže njune kosti in s terdnim zaupanjem se bližajmo njunim svetinjam, da blagoslov po tem zadobimo.“ Še veliko več prič in čudežev dokazuje, da je dobro in Bogu ljubo častiti svetinje.

Zakaj moramo svetinje svetnikov častiti?

O tem nas prav lepo podučuje sv. Tridentinski zbor: „Telesa častitih mučencev in telesa drugih svetnikov, kateri so zdaj s Kristusom v nebesih, bila so živi udje Jezusa Kristusa in živ tempelj svetega Duha, in morajo, kadar bodo vstala, častitljiva biti, da bodo deležna plačila, kakor so bila deležna vojskovanja. Bila so orodje njih čednosti in svetosti in Bog sam nam toliko dobrot po njih deli; gotovo torej zaslužijo, da jih častimo.“ (Sej. 25.)

Ali smemo tudi podobe svetnikov, sveti križ i. t. častiti?

Smemo; zato, ker nam podobe pred oči stavijo kaj častitljivega: ali katero Božjo osebo, ali mater Božjo, ali kacega angelja ali svetnika. Češčenje ni namenjeno podobi, ampak temu, kogar podoba pomeni. Tako je določil Tridentinski zbor, da smemo svete podobe v cerkvah imeti in častiti, toda ne sme se misliti, kakor da bi bila v podobah kaka Božja moč, ali da bi od njih pomoči pričakovali, temuč ker se čast, ki jo podobam skažemo, povračuje na tiste, ktere nam podobe pred oči postavljajo.

Čemu so nam svete podobe?

Svete podobe, pravi sv. Gregor, so neučenim ljudem kakor bukve, ktere jih učijo skrivnosti in milosti Božje do ljudi; zlasti jim prav živo pred oči stavljajo, kaj je Kristus terpel za naše odrešenje in kaj so svetniki terpeli za Kristusa

in jih spodbujajo, naj so Bogu hvaležni in naj posnemajo ljubezen svetnikov do Kristusa in njih lepe čednosti.

Ali ni zoper prvo zapoved Božjo „podobe“ častiti?

Ni ne, ker prva zapoved le prepoveduje narejene podobe moliti. Bog je Izraelcem prepovedal narejati in častiti podobe, da bi jih ovaroval malikovanja, h kateremu so bili močno naklonjeni. Kjer se tega ni bilo bati, je Bog sam dovolil rabo sv. podob, ukazal je Mojzesu postaviti v puščavi bronasto kačo (IV. Mojz. 21, 8), na pokrov sv. skrinje sta se postavila dva kerubima, (II. Mojz. 25, 18) stene in duri Salomonovega tempeljna so bile olepšane z mnogoterimi podobami. (III. Kraljev 6, 29.)

Zato so imeli podobe Kristjani že v prvih časih. Priča nam je Tertulijan (160 po Kr.), ki omenja podobo dobrega pastirja na kelihu; priče nam so podobe Device Marije, svetih apostelnov, znamenja Kristusovega imena, sv. križa itd., ktere so že iz drugega stoletja in se nam še kažejo v rimskih podzemeljskih pokopališčih ali katakombah.

Kaj so čudodelne podobe? kaj so čudogodnji kraji?

Čudogodnji kraji ali Božje poti so kraji, kjer Bog ljudem, ki jih obiskujejo, večkrat posebne milosti skazuje in dodeluje in čudodelne podobe so, po katerih Bog vernim, ki hodijo podobo častit, večkrat prošnje čudovito uslišuje. Katoliška cerkev v tej zadevi posebno previdno ravna, in le tiste podobe dovoljuje čudodelne imenovati, o katerih se je po ostrem preiskovanju prepričala, da so se res čudeži po njih godili; čudodelne moči pa vendar ne prisojuje podobam, tudi ne krajem, temuč vselej le Bogu samemu, ki v svoji milosti take podobe in kraje izvoljuje, da po njih razodeva svojo mogočnost. Torej tudi od teh podob ne smemo kaj prositi ali od njih pričakovati, temuč le od samega Boga; dobro pa je take kraje obiskovati in take podobe častiti, ker ondi bolj zaupljivo molimo in Bog svoje milosti obilniši podeluje.

Krivovertci nam očitajo, da mi svetnikom, njihovim podobam in svetinjam cerkve zidamo, altarje postavljamo, jim daritev svete meše darujemo in obljube delamo; ali je to res?

Ne; zakaj cerkve zidamo in altarje postavljamo le samemu Bogu, pa tudi svetnikom in angeljem v čast. Zatorej

je vsaka cerkev, čeravno se imenuje po kacem svetniku, vendar le Bogu posvečena in hiša Božja, ne hiša svetnikova. Od altarjev pa pravi sv. Avguštín: „Altarjev ne zidamo mučencem, temuč Bogu mučencev, akoravno na grobih mučencev.“ Daritev sv. meše se vselej daruje le Bogu samemu; angeljem in svetnikom pa le samo na čast. Zato govori sv. Avguštín: „Kteri škof je še kedaj pri altarji govoril: Tebi, o Peter! tebi, o Pavel! darujemo? Kar je darovano, je Bogu (samemu) darovano.“ Ravno to velja tudi od obljub.

Česa se nam je varovati pri častenji svetnikov, njihovih podob in svetinj?

Pregrešno bi bilo, ako bi le od svetnikov pomoč pričakovali, ne od Boga; prederzno je vse svoje zaupanje stavljati na molitvice v čast kteremu svetniku, svojega življenja pa ne poboljšati; vraža je po svetnikih ali njih podobah le pomoč v časnih rečeh in dobiček iskati ali svetnike častiti z molitvami, kterih cerkev ni poterčila; ni pripuščeno častiti svetinje, kterih cerkev v častenje ne priporoča, ali pa s svetinjami barantati. Tega se nam je ogibati in varovati.

Omeniti je še treba, da katoliška cerkev častenje svetnikov, njihovih podob in svetinj le priporoča, ne pa zapoveduje; prepoveduje pa ostro, jih zaničevati ali oskrunjevati, ker tudi kralj in celo priprosti človek bi bil žaljen, ako bi videl, da se zaničuje njegova podoba.

Ali je res, kar nam natolcujejo krivoverci, da papež dela svetnike?

Nesramna laž je in od krivovercev izmišljena, da bi katoliško cerkev in njenega poglavarja sramotili. Sam Bog dela svetnike, ker le ž njegovo gnado in pomočjo zamore človek skušnjave premagati, greha se varovati, pobožno in sveto živeti. Papež pa, ker so vidni poglavar katoliške cerkve, le slovesno izrečejo, ta ali uni pometi katoliški kristjan zasluži, da se kakor svetnik časti, ker ga je Bog po čudežih poveličal. Preden se to zgodi, se njegovo življenje in čudeži skerbno in natančno preiskujejo.

Obravnave pri proglašenji svetnikov.

Kadar zamerje kristjan, ki je slovel zavoljo pobožnega življenja in se pripoveduje, da je Bog po njem čudeže delal, morajo škof dotičnega kraja sklicati poštene in verjetne može, kateri morajo s prisego poterediti, da je vse res, kar se pripoveduje o svetosti pomertega in o čudežih. Napravi se zapisnik, in se odpošlje naravnost v Rim nekemu odboru, ki se imenuje „congregatio rituum“, ali odbor za svete obrede. Ondi se zapisnik odpečati, prebere in na tenko pretresa; če se kaže, da je vse verjetno, se izroči samemu svetemu Očetu, ki potem enega zmed odborovih kardinalov imenujejo za poročevalca v tej zadevi. Ta mora poskerbeti vse spričevala in pojasnila, ki vtegnejo resnico na vse strani razjasnovati. — Potem se sestavi porota ali sodnija prisežnih mož, v katero se jemljejo kardinali, bogoslovci, pravdniki, zdravniki in naravoslovci; vsi prisežejo, da hočejo življenje pomertega, ki je slovel za svetnika, in tudi čudeže, kateri so se godili, na vse strani, ostro in natančno preiskovati in vselej po resnici in pravici ravnati in govoriti. Kadar ta sodnija poterdi svetost rajnega in čudeže, dobi priimek: „častitljivi“; ta pomenja: pomerti je vreden in zasluži, da se zveličanim prišteva, za „zveličanega“ se pa sme še le petdeset let po smerti razglasiti.

Med tem pa gre pravda ali obravnava svojo pot; vse djanje in nehanje „častitljivega se na drobno preiskuje, naj za-nj ali zoper njega govori, in potem se pravda vstavi za 10 let. Ko je potekel ta obrok, se spet življenje „častitljivega“ preiskuje in presojuje gledé treh Božjih in štirih poglavitnih čednost. Za to opravilo se imenujejo posebni komisarji ali pooblastenci iz dežele ali kraja, kjer je „častitljivi“ živel. Pravda, zapisniki, pisma in dokazi se izročijo konsistoriju ali zboru kardinalov, nadškofov in škofov rimskega dvora, kateri v večkratnih sejah vso pravdo prevdarja in pretresa. Še le potem, ko je ta dolga pravda srečno končana, in so sv. Oče svetega Duha večkrat za razsvetljenje prosili, dovolijo, da se svetnik sme med „zveličane“ postaviti. To se godi vselej z veliko svečanostjo ali slovesnostjo v cerkvi sv. Petra v Rimu. Ogromna cerkev se zunaj in znotraj bogato okinča, in zvečer kaj umetno vsa zunanja stavba do verh kuplje razsvetljuje. Po slovesni peti meši bere eden kardinalov breve ali papeževo pismo, katero dovoli, da se „častitljivi“ sme v nekterih deželah, krajih ali redovih kot „zveličani“ častiti.

Preden se „zveličani“ za svetnika razglasi in se njegovo častenje za ves katoliški svet poterdi, morajo se po novi pravdi in natančni preiskavi novi čudeži dokazati, s kterimi je Bog svetnika poveličal. Tudi proglašenje za svetnika se opravlja z veliko cerkveno slovesnostjo.

Vidiš ljubi kristjan! da cerkev z veliko previdnostjo ravna, preden koga za svetnika spozna in ga vernim v častenje priporoča. Tolika previdnost je potrebna, da se zmotam in zvijačam v okom pride, nam pa je v močno tolažbo, ker smo prepričani, da nobenega svetnika ne častimo, ki te časti ne bi bil zaslužil. Čudeži, ki so se godeli, ali na njegovem grobu, ali po njegovih svetinjah, so nam priče, da je svetnik Bogu prijeten in njegova priprošnjaja mogočna.

Častimo svetnike, ker po obljubi Jezusovi „Bog sam svoje služabnike počasti!“ (Jan. 12, 26.)

Od Božjih potov.

Kaj so Božji poti?

Božji poti so prostovoljna potovanja v daljne, posvečene kraje z namenom, počastiti te kraje, svetinje ali podobe matere Božje in svetnikov, da bi po njihovih priprošnjah sprosil odpuščenje grehov ali pomoči v dušnih in telesnih potrebah.

Ali so Božji poti kaj novega?

Božje pote so imeli že v stari zavezi, najdemo jih skorej da pri vseh narodih. Abraham je šel tri dni hoda, da bi po Gospodovem povelji opravil svoj dar. (I. Mojz. 22, 3.) O določenih časih so hodili Judje v Betel, kateri kraj je očak Jakob potvetil. (I. Mojz. 28, 18; I. Kr. 10, 3.) Trikrat v letu so hodili Izraelci po Mojzesovi postavi v Jeruzalem, kjer so imeli skrinjo zaveze, poznej pa tempelj Gospodov. (V. Mojz. 16, 16.) Ta potovanja so bili Božji poti. — Iz nove zaveze vemo, da sta Jožef in Marija z Božjim detetom, ko je bil dvanajst let star, v Jeruzalem potovala na praznik; starši so pa hodili vsako leto, (Luk. 2, 41, 42) da so aposteljni in pobožne žene Jezusovo pokopališče obiskovali; (Mat. 28, Luk. 24) tudi sv. Pavelj, že kristjan, je hitel v Jeruzalem obhajati binškožni praznik. (Djanje apost. 20, 16.)

Od nekda so pobožni kristjani radi obiskovali sveta

mesta: Nacaret, Betlehem, Jeruzalem in druge posvečene kraje, kakor pričuje sv. Hieronim: „Iz vseh dežel sveta hitijo na ta mesta kristjani, ter nam pokažejo izglede mnogoterih čednost.“

Kako gré Božje pote opravljati?

Božji poti se morajo opravljati z dobrim namenom, ne za kratek čas ali zavoljo veselovanja. Pobožni kristjani gredó na Božje pote, da bi Boga v njegovih svetnikih počastili, za svoje grehe se spokorili, v družbi pobožne tovaršije bolj goreče molili in se svojih preposvetnih misli iznebili. Temu primerno se tudi na Božjem potu obnašajo. Pobožni kristjan na Božjem potu vse težave voljno prenaša, nepotrebnih in pregrešnih pogovorov se skerbno ogiba, tem pobožniši moli ali duhovne pesmi prepeva, svete nauke zvesto posluša, ali duhovne pesmi prepeva, svete nauke zvesto posluša, svete zakramente po skerbni pripravi prejema, in se Bogu za prejete gnade in dobrote zahvaljuje, za nove priporočila. Po opravljenem Božjem potu svetih sklepov in blagih vtisov ne pozabi, temuč kar je na potu začel in sklenil, doma zvesto izvršuje. Kdor svoje Božje pote tako opravlja, bo lep sad in Božji blagoslov iz njih domú prinesel.

God svetega Andreja aposteljna.

(30. novembra.)

Andrej, Simona Petra brat, ribič, se je rodil v Betzajdi ob jezeru Genezareškem, prebival pa je v Kafarnavmu. Kadar je Janez Kerstnik v puščavi ob Jordanu začel učiti, hodil ga je Andrej skerbno poslušat. Neki dan pride Jezus sam v puščavo in Janez kazaje na Jezusa izklíče: „Glejte, „Jagnje Božje“, ktero odjemlje greh svetá!“ (Jan. 1, 29.) Kadar Andrej te besede zasliši, gre za Jezusom in tudi svojega brata k njemu pripelje, rekoč: „Mesija smo našli.“

Poznej sta Peter in Andrej z drugimi ribiči celo noč lovila in nijedne ribice niso vjeli. Proti jutru pride Jezus k morju z veliko trumo ljudi, ki je poslušala njegove nauke. Ribiči so ravno mreže izpirali vsi žalostni, da so zastoj delali. Jezus stopi v čoln Simon Petra in ukaže ribičem, peljati na globoko in vreči svoje mreže na lov. Simon odgovori: „Učenik! celo noč smo lovili in nismo nič vjeli.“ Pa na Gospodovo besedo vendar še veržejo mreže, in zajeli so toliko rib, da se jim je mreža tergala. Simon Peter, ko je to videl, pade na kolena, Jezus pa reče Simonu: Od

zdaj boš ljudi lovil. Andrej in Peter popustita ribljenje, ker ju je Gospod poklical za ljudska ribiča.

Ko je sv. Andrej z drugimi apostelji vred na binkoštni praznik prejel svetega Duha in njega darove, prehodi Scitijo, Epir in Gerško povsod oznanovaje sv. evangelje; slednjič ostane v mestu Patraš v Ahaji na Gerškem. Tam je Kristusovo vero z veliko gorečnostjo učil, veliko nevernikov spreobernal in kerstil. S tem se je hudo zameril ajdovskemu poglavarju Egeju, ki ga pred se pokliče, mu prepove še dalej od Jezusa govoriti in mu ukaže malikom darovati. Sv. Andrej mu odgovori: „Jaz darujem vsak dan vsegamogočnemu edinemu Bogu, ne klavne živine, kakor vi, temuč jagnje brez madeža darujem vsak dan na altariju svetega križa. In čeravno vse ljudstvo meso tega jagnjeta je in njegovo kri pije, ostane vendar darovano jagnje celo in živo.“ Poglavar ves serdit ga ukaže zgrabit in v ječo odpeljati. Sv. Andrej pa Jezusa ne zataji, zato ga poglavar dá bičati in ga obsodi v smert na križi.

Ko ga peljejo na morišče in sv. Andrej križ ugleda, ki je bil zanj pripravljen, glasno zaupije: „Bodi mi pozdravljen, križ! ki si posvečen po Jezusovem telesu in si svojo lepoto prejel po njegovih udih. Verni vedô, kako sladek si nam in do kako lepega plačila nas pelješ. Križ presveti! dolgo sem te želel, goreče sem te ljubil, neprenehoma sem te iskal; zdaj si mi pripravljen po želji mojega serca. Pelji me iz tega sveta in pripelji me k mojemu Gospodu, da me po tebi prejme, kateri me je na tebi odrešil.“

Po teh besedah poljubi križ, sleče svoja oblačila, se da poterpežljivo nanj privezati in kviško vzdigniti. Dva dni je še na križi viseč živel in neprenehoma pridigal obilno zbrani množici. Ker se ljudem smili, tiščijo v oblastnika, da ga mora s križa vzeti in že jim Egej privoli iz strahu pred puntom.

Sv. apostelj pa moli in prosi Kristusa, naj ga iz križa vzame k sebi, rekoč: „Gospod Jezus! vzemi mojo dušo v miru k sebi, ker čas je, da k Tebi pridem.“ Želja se mu dopolni, sv. Andrej na križi umerje, njegova čista duša pa zleti v nebeške višave k Božjemu sedežu 30. novembra leta 62.

Po ustnem zročilu je bil sv. Andrej z raztegnjenima rokama in nogama na križ privezan, zato se obrazuje z dvema brunoma, ki se po šev križata in se

jima pravi sv. Andreja križ, v podobi latinske velike cerke X. —

Posnemajmo sv. Andreja v ljubezni do svetega križa, da bomo deležni tudi njegove časti!

V začetku svete meše pravi cerkev od sv. aposteljnov: „Meni so prečastljivi tvoji prijatelji, o Bog! Njih gospodstvo je zelo poterjeno.“

„Gospod preiskuješ me in me poznaš; ti poznaš mojo sejo in moje vstajenje.“ (ps. 138, 17, 1.) Čast bodi Bogu itd.

Cerkvena molitev. O Gospod! ponižno prosimo Tvoje veličastvo, naj bi bil sv. Andrej apostelj pri Tebi vedno naš priprošnjik, kakor je bil Tvoji cerkvi učenik in višji pastir; po Gospodu našem itd.

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Rimljanov
10, 10—18.

Bratje! s srcem se veruje v pravičnost, z ustmi pa se priča v zveličanje. Pismo namreč govori: Nobeden, kateri vanj varuje, ne bo osramoten. Zakaj med Judom in Gerkom ni razločka, ker eden je Gospod vseh, bogat za vse, kateri vanj kličejo. Zakaj kdorkoli kliče v ime Gospodovo, bo zveličan. Kako bodo tedaj (vanj) klicali, v kterega niso verovali? Ali kako bodo v nja verovali, od kterega niso slišali? Kako pa bodo slišali brez označevalca? Kako pa bodo oznanovali, ako niso poslani? Kakor je pisano: Kako lepe so noge oznanujočih mir, oznanujočih dobro! Toda evangelju niso vsi pokorni. Izaija namreč pravi: Gospod! kdo je veroval, kar je od nas slišal? Vera tedaj je iz poslušanja, poslušanje pa po Kristusovi besedi. Pa vprašam: Niso mar slišali? Saj

je po vsej zemlji izšel njih glas, in do pokrajin zemlje njih besede.

R a z l a g a. V tem berilu nas sv. apostelj uči, kar vemo tudi iz katekizma, da kristjanu še ni zadosti, ako le v sercu veruje, temuč on mora, če hoče opravičen in zveličan biti, to, kar v sercu veruje, kadar je treba, tudi z besedo ali z ustmi spoznati ali pričati, in svojo vero v djanji kazati t. j. po veri živeti. To je prava in živa vera v Jezusa, ktera nas osramotila ne bo. — Nasproti judovskim farizejem, ki so Mesija le za se pričakovali in da jim bo vsa druga ljudstva sužnje storil, uči sv. apostelj, da je Bog Gospod vseh, ki ne dela razločka med Judom in Gerkom. Vse ljudi je Bog poklical v svoje kraljestvo, vsem narodom je Kristus ukazal svoje evangelje oznanovati, ter jih kerščevati, vsak človek se more zveličati, ako veruje v Kristusa in njegove nauke, in po tej veri tudi živi. „Gospod je bogat za vse, kateri vanj kličejo.“ Vsakemu daje potrebno gnado in pomoč, da se more zveličati, ako le hoče. Če se kdo pogubi, temu ni kriv Bog, kakor da njemu potrebne gnade ne podeli, temuč on sam, ker s ponujeno gnado Božjo delati noče.

Vera pride iz poslušanja, poslušanje pa iz oznanovanja; da bi se sveto evangelje po vsem svetu oznanovalo, je Jezus poklical in poslal aposteljne, katerih poklic in opravilo so prevzeli škofje in mešniki katoliške cerkve. Njim veljajo besede: „Kako lepe so noge oznanujočih mir, oznanujočih dobro!“ — „Pa evangelju niso vsi pokorni.“ Žalibog, da je tako, kakor sv. apostelj toži, vselej bilo in je dandanešnji. „Veliko je sovražnikov Kristusovega križa, katerih konec je poguba.“ (Fil. 3, 18.) Zakaj da niso vsi pokorni evangelju, nam sv. Anzelm pove, ker namreč mnogo kristjanov noče se spokoriti, niti po keršanskem življenji z Bogom se spraviti in zediniti. —

Koliko se sedanje dni uči in pridiga, pravega, keršanskega življenja je pa tako malo, in vera je pri tolikih vsa omahljiva. Ali kako bi bila vera terdna, ko se Božja beseda tako malo zvesto posluša?

Evangelje sv. Matevža 4, 18—22.

Tisti čas, ko je Jezus hodil ob Galilejskem morji, je videl dva brata, Simona, kateri je imenovan Peter, in Andreja, njegovega brata, metati mrežo v morje; bila sta namreč ribiča. In jima reče: Hodita za menoj, in vaji bom storil ribiča ljudi. Ona sta pa koj svoje mreže popustila in sta šla za njim. In od tod dalje gredoč je videl dva druga brata, v čolnu z njih očetom Čebedejem, popravljati svoje mreže, in jih je poklical. Ona pa sta precej mreže in očeta popustila, in sta šla za njim.

R a z l a g a. 1. *Kristus si je izvolil aposteljne*, ker ni hotel, da bi smel vsakdo učiti, temuč le, kdor je od Njega poklican in poslan. (Jan. 15, 16.) Precej ko je Jezus začel učiti, si je izvolil učence in aposteljne, naj bi njegove nauke slišali, njegova dela in čudeže videli, in se pripravljali za svoj imenitni poklic. Njih poklic pa je bil, da so priče življenju, nauku, smerti in vstajenju Jezusa Kristusa in oznanovalci njegove svete vere. Kaj pa je naš poklic? Hoditi za Jezusom.

2. *Kristus si je v aposteljne izbral priproste ribiče*, naj bi svet spoznal, kakor sv. Ambrož pravi, da je keršanska cerkev res delo Božje, in da se Kristusova vera po svetu ni razširila z zvijačo, s silo, z denarjem ali z učenostjo človeško.

3. *Vaji bom storil ribiča ljudi* t. j. ljudi bota vabila v Božje kraljestvo, neumerjoče duše bota Jezusu pridobivala. — Ne samo aposteljni, vsi predpostavljeni, da vsi ljudi naj bi bili takšni ribiči, in naj bi svoje podložne z dobrimi nauki, z lepimi izgledi, s svarjenjem in opomi-

njevanjem k Jezusu vodili, od greha in pogube pa odvrčali. Kteri tako delajo, po besedah sv. Avguščina apostolsko delo opravljajo.

4. *Ona sta svoje mreže popustila in sta šla za njim,* t. j. precej, brez pomude. Ko bi sv. Andrej ne bil precej šel za Jezusom, morebiti nikdar ne bi bil za njim hodil. Božji klic moramo hitro vbogati, pokore in poboljšanja ne smemo odlašati. — Sv. Andrej je svoje mreže in čoln popustil, in to je bilo vse, kar je imel, in je šel za Jezusom. Ravno to hoče Jezus od svojih pravih naslednikov, da naj vse popustijo, vse zadržke premagajo, in mu s celim srcem nasledujejo. „Kdor ljubi očeta ali mater bolj, ko mene, ni mene vreden.“ (Mat. 10, 37.)

Zdihljej. O najdobrotljiviši Jezus, ki si priproste ribiče povzdignil do visoke apostolske časti, da bi modre in mogočne tega sveta osramotil, prosimo Te za gnado, naj bi njih in njihovih naslednikov nauke zvesto spolnovali, ter v veri, upanji in ljubezni Tebi vedno zvesti ostali.

God svetega Frančiška Ksaverija.

(3. decembra.)

Sveti Frančišek Ksaverij, tovarš svetega Ignacija, se je rodil na Španskem l. 1506 v gradu Ksaveri blizo mesta Pampelune. Bil je zlahtnega rodu, pa še bolj blagega serca, in po svojem nevtrudljivem prizadetji za razširjanje Kristusove vere v daljni Indiji je zaslužil lepi priimek Indijskega aposteljna. Ker je bil prebrisane glave in za vednosti ves vnet, pošljejo stariši še le osemnajstletnega mladenča na visoke šole v Pariz. Frančišek se tako pridno uči, da kmalo za izverstnega učenika zaslovi; pa posvetna čast je ena najbolj nevarnih spotik, na kateri se jih mnogo spotakne, da se prevzamejo. To nevarščino mu odverne sv. Ignacij Lojolan, s katerim se v Parizu seznanil in z njim pod eno streho prebiva. Kako je Ignacij to opravil? S tem, da mu večkrat zakliče besede Gospodove: „Kaj pomaga

človeku, naj ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi.“ Te besede so častiteljnega mladenča popolnoma ozdravile, da je terdno sklenil, samo za Božjo čast delati in živeti; stopil je v red družbe Jezusove.

Takrat so imeli Portugizi v Indiji obširne pokrajine, kjer so živeli večidel še ajdje ali malikovalci; še celo ondotni kristjani niso bili kaj vredni in ondotnim ljudém le v pohujšanje. Pobožni kralj Janez III. prosi od papeža duhovnov iz Jezusove družbe, da bi jih poslal v Indijo; Frančišek Ksaverij je bil v to izvoljen in z drugim tovaršem tje poslan. Leta 1541 se poda na barko, vožnja v daljnjo Indijo je bila počasna, dolga in tudi težavna. Pa Frančišek tudi na barki ni lenobe pasel, sam si je svoje perilo pral, svojo stanico čedil, s svojo priljudnostjo se je prikupil vsem na barki, višjim in nižjim, kupčevalcem in uradnikom, mornarjem kakor vojakom; zato so ga vsi radi poslušali, kadar jim je keršanske nauke razlagal. Kmalo je bilo videti na barki čedneje obnašanje.

Glavno mesto Portugizov v Indiji je bilo Goa; vladala je ondi velika popačenost med kristjani ne manj, kakor med ajdi. Kristusova vera se je zaničevala, malokdo je še hodil k spovedi. To videti gorečega moža močno zaboli. Kaj stori? Z zvončekom v roci prehaja mesto in prosi stariše, naj bi vsaj otrokom dovolili hoditi h keršanskim naukom. Ko si otroke pridobi, začne tudi odraščeniim pridigovati, in Goa, poprej razuzdano, postane pobožno mesto.

Veliko prostora bi bilo treba, ako bi hotel vse na drobno popisati, koliko se je Frančišek Ksaverij trudil, da bi zastarele in oterpnjene grešnike na pravo pot pripravil, spreobernal in poboljšal. Največe zasluge si je pa nabral s tem, da je ajdovskim Japoncem bil pravi apostelj in duhovni oče.

Peš prehodi z velikimi težavami Indijo in Japonsko kraljestvo, povsod oznanovaje Kristusovo vero, več sto tavižent ajdov je kerstil z lastnimi rokami. Dopolnilo se je, kar je bilo Frančišku že davno pred po sanjeh razodeto; čutil je namreč v sanji, kakor da mu je velik zamorec na ramah, ki ga tako silno teži, da je na glas jel zdihovati. S tem sanjem se mu je napovedalo težavno delo, ktero ga je čakalo med zamorci v daljni Indiji in v Japanu. S pomočjo Božjo ga je slavno opravil, Kristus pa je svojega gorečega oznanovalca že za njegove žive dni poveličal in

na njegovo priprošnjo veliko čudežev storil, celo mertve k življenju obudil.

Sveti mož, dasiravno že spehan in utrujen od prevelikega dela, težav in boleznih, hoče še na Kitajsko potovati, a Bogu se je že dovolj zdelo njegovega truda in terpljenja. Blizo morja na otoku Sancyanskem v revni bajtici umerje ta veliki svetnik 2. decembra 1552. Z besedami psalмовi: „V Tebe, o Gospod, sem zaupal, vekomaj ne bom osramoten!“ (ps. 30, 2) je izdihnil svojo dušo.

Sv. Frančiška Ksaverija časti misijonsko društvo za svojega patrona.

Začetek sv. meše se glasi: „Govoril sem od Tvojih spričevanj vpricho kraljev; in ni me bilo sram. Premišljeval sem Tvoje zapovedi, ker jih nad vse ljubim.“ (ps. 118, 46—47.)

„Hvalite Gospoda vsi narodi! hvalite ga vsa ljudstva! ker poterjena je nad nami njegova milost, in Gospodova resnica ostane vekomaj.“ (ps. 116.) Čast bodi Bogu . . .

(Berilo, kakor na god sv. Andreja apost. str. 671.)

Cerkvena molitev. O Bog! ki si hotel Indijska ljudstva po pridigah in čudežih svetega Frančiška Tvoji cerkvi pridružiti, dodeli nam milostljivo, da bi zglede njegovih čednost posnemali, kakor častimo njegove velike zasluge; po Gospodu Jezusu Kristusu . . .

Evangelje sv. Marka 16, 15—18.

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Pojdite po vsem svetu, in oznanujte evangelje vsi stvari. Kdor veruje in bo kerščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen. Kteri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijekali; in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi.

O razširjanji katoliške cerkve.

„Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelje vsi stvari.“ (Mark. 16, 15.)

Iz življenja svetega Frančiška Ksaverija zvemo, da je blagi mož popustil domovino in se po morji prepeljal v daljne, neznane kraje, preterpel mnogo trudov, veliko težav, in je svoje sveto življenje sklenil na samotnem otoku pod revno bajtico. Kaj je svetega moža k temu nagibalo? Samo pokorščina do Jezusa in ljubezen do neumerjočih duš. Slišal je, kar je Jezus svojim aposteljnem rekel: „Pojdite po vsem svetu, oznanujte evangelje vsi stvari. Kdor veruje in bo kerščen, bo zveličan.“ Frančišek je hotel biti Jezusu pravi, zvesti učenec, zato ga močno razveseli, ko ga predpostavljeni izvolijo in pošljejo v daljno Indijo, ajdom in mlačnim kristjanom oznanovat Kristusa in njegovo sveto vero. V serce so se blagemu možu smilile duše, ktere od Kristusa niso še slišale, kakor ajdje, in tudi duše, ki so Kristusa pozabile, ker se jim ni več oznanoval. „Kako bodo vanj klicali, v ktereга niso verovali? Ali kako bodo vanj verovali, od ktereга niso slišali? Kako pa bodo slišali brez oznanovalca?“ (Rimlj. 10, 14.) Po svoji gorečnosti je sv. Frančišek bil Jezusu več, kakor učenec, bil mu je pravi apostelj, ker je kakor aposteljni Kristusovi šel v najdaljne kraje, da bi evangelje oznanoval vsi stvari, in ljudi, kolikor bi jih mogel, po sveti veri in kerstu Kristusu pridobival. —

V katoliški cerkvi so pa bili, hvala Bogu, vselej taki, ljubezni do Jezusa in neumerjočih duš vsi vneti možje, ki so, spominjaje se Jezusovega povelja, hodili v neznane kraje, med tuja in divja ljudstva, oznanovat Jezusovo evangelje; n. pr. sv. Mohor in Fortunat v naše kraje, sv. Bonifac, sv. Rupert, Severin med Nemce, sv. Vojteh med Pruse, sv. Ciril in Metod na Ogersko in Moravsko, sv. Frančišek v Indijo in Japonsko. Še dandanešnji pošilja katoliška cerkev svoje misijonarje na vse strani širokega sveta, da bi se povsod oznanovala čista in prava Kristusova vera; pošilja jih v Afriko med černe zamorce, v Ameriko, kjer je veliko krivoverskih ločin, v Indijo, na Kitajsko, Japonsko, med divjake avstralskih otokov. Povsod najdeš goreče možje, ki so iz ljubezni do Kristusa vse popustili, da bi kolikor bi mogli, neumerjoče duše Kristusu pridobivali, ter jim k zveličanju pripomagali. Ne bom popisoval njih trudov in težav, niti nevarščin in terpljenja, ki jih čakajo v tem apo-

stolskem poklicu. Kristjan! če le hočeš, sam lahko razumeš, da misijonarji ne hodijo po svetu za kratek čas, da se po puščavah ne vozijo v kočijah, in med divjimi ljudstvi ne živijo mehkužno; njihovo življenje, polno težav in terpljenja je vedna daritev, ki jo Kristusu, večnemu pastirju naših duš blagovoljno darujejo. Le to zdaj premisli, da si tudi ti dolžen, misijonarjem pomagati po svojih močéh, in kako to svojo dolžnost najbolj dopolnjuješ?

Že Jezusa slišimo reči: „Žetev je velika, ali delavcev je malo. Prosite tedaj Gospoda žetve, da naj pošlje delavcev v svoj vinograd.“ (Mat. 9, 37—38.) S temi besedami ti Jezus razločno pove tvojo dolžnost, naj moliš, da pošlje Gospod delavcev v svojo žetev, t. j. oznanovalecev svetega evangelja. Nekako bolj skrito nas na to dolžnost opominja druga prošnja Gospodove molitve: „Pridi k nam tvoje kraljestvo.“ Po tej prošnji, ki jo vsak dan molimo in izrekamo, smo vsi katoliški kristjani dolžni prositi in pripomagati, kolikor vsakteri premore, da se Božje kraljestvo razširja po svetu, in vterja v srcih; Božje kraljestvo pa je katoliška cerkev in prava Kristusova t. j. katoliška vera. Katoliški misijonarji, ako hočejo po svetu potovati, med tujimi, ubogimi ali divjimi ljudstvi živeti, daritev sv. meše opravljati, ubogim in bolnikom pomagati, cerkve ali kapelice zidati, jih s potrebnimi opravami oskerbeti, potrebujejo denarja, ker ga sami večidel nêmajó; potrebujejo pa tudi naših molitev in priprošenj, naj Bog njih dela in trude požegna, in da v svojem težkem poklicu ne onemagajo. Da bi skerbele za oboje potrebe, so se vstanovile družbe in bratovščine, sv. Oče so jih poterdili in z obilnimi odpustki obdarovali.

Te družbe imajo blagi namen katoliške misijonarje podperati. One nabirajo radovoljne darove, bodi si za misijonarje, ali za misijonske priprave, za cerkve, mešne oprave in oblačila, bolnišnice, sirotnice in druge dobrotne naprave; ob enem pa verne opominjajo, naj za misijonarje, za razširjanje Kristusove cerkve, za spreobnjenje nevernikov, krivovercev in grešnikov molijo, ali za nje darujejo daritve sv. meše ali druga dobra dela.

Takšne vstanove so: propaganda v Rimu, t. j. zavod ali ustanova, kjer se mladenči izrejajo in pripravljajo za misijonski poklic; misijonsko društvo v Lijonu na Francoskem, ki ga je vstanovilo 3. maja l. 1822 dvanajst go-rečih mož, in ima ravno ta namen, pripravljati delavcev za

Gospodovo žetev. Imamo Marijino družbo, ki pomaga misijonom v srednji Afriki, družbo sv. Cirila in Metoda za spreobnjenje ločenih starovercev, ali Slovenov in Grekov, družbo sv. Leopolda za misijone v Ameriki, družbo sv. Bonifacija, ki skerbi za katoliške misijonarje med krivoverci po nemških deželah, družbo Jezusovega detinstva, ki kupuje ajdovske otroke, da se kerstijo in v keršanski veri izrejšajo.

Kristjan! ako ti sam ne moreš iti v misijone, ker se nisi za to pripravljaj, ali pa se ustrašiš težavnega poklica, podperaj vsaj misijonarje. Ali se ti ne smilijo neumerjoče duše, ktere ne verujejo, v pravega Boga ne kličejo, ker ni oznanovalec, da bi jim sveto evangelje oznanovali? In koliko duš se pogubi, ker pridejo krivoverskim učenikom v past! Vse so poklicane v Jezusov ovčnjak, toda pastirjev ni, da bi jih tje vodili; za vse je Jezus svojo drago kri na križu prelil, vse bi rad zveličal in okrog sebe zbral v nebeškem veličastvu, toda žetev je velika, delavcev je malo. Pomagaj po svoji moči, da bodo misijonarji mogli delati v svojem apostolskem poklicu. Če že bratovščinam ali misijonskim družbam ne pristopiš, prinesi vsako leto svoj dar, naj bi bil še tako pičel, svojemu dušnemu domačemu pastirju, ki ga bodo poslali na pravo mesto; pa ne opuščaj vsak dan moliti za misijonarje ali delavce v Gospodovi žetvi. V teh dušah, kterim s svojim darom pomagaš priti do zveličavne vere, boš imel priprošnjike pred Bogom, in kar tem ubogim storiš, Kristus ti je obljubil poverniti.

Še ene svete dolžnosti te opominjam. Vsaka reč, ki gre na širjavo, mora tudi sama v sebi se včverstiti in vkrepiti. Drevo, ktero je sicer visoko in široko, znotraj pa trohnelo, bode prvi vihar poderl. Enako je s katoliško cerkvijo in Kristusovo vero; ni dosti, da se le razširja po svetu, tudi v sercih se mora vterditi in vkoreniniti. Kaj nam pomaga, če štejem katoličane na milijone, ki so kristjani le po kerstu in po imenu, v sercih in djanjih pa ne. Glej! tukaj se ti ponuja mnogo dela in najlepša prilika, se vdeleževati apostolskega poklica. Delaj, trudi se in ne odjenajaj, preden da se vterdi v tvojem serci Kristusova vera, da boš kristjan v serci, v mislih, besedah in djanji. Potem delaj in moli, da boš tudi druge v sveti veri poterdil, jih od hudega odvrčal, k Božji službi in poslušanju svetih naukov, k molitvi in prijemi svetih zakramentov napravljaj. Tudi to delo bode Jezusu prijetno,

tebi pa zaslužno; tudi tú veljajo besede Jezusove: „Žetev je velika, delavcev je malo.“

God sv. Barbare, device in mučenice.

(4. decembra.)

Katoliški kristjani častijo sv. Barbaro kot priprošnjico umirajočih in se ji priporočajo, da bi jim sprosil gnado svete popotnice v smertni bolezni; rudarji jo imajo za svojo varhinjo ali patrono.

Malo zanesljivega se ve iz njenega življenja; le toliko je gotovo, da je živela v Aziji v mestu Nikomediji. Bila je hči zagrizenega pagana Dioskora, ki je hotel tudi hčerko v malikovalstvu izrediti. Da bi v učenosti tem bolj napredovala, in da bi je ne pokvarilo razuzdano življenje paganov, jo oče da zapreti v samotni stolp tako, da sta le on in neka dekla mogla do nje. Zidovji in zapahi vendar ne morejo zabraniti žarkom gnade Božje, da bi ne dosegli serca device. V samoti in ločeni od sveta se ji odprejo dušne oči. Ko gleda po noči jasno nebo in zvezd brez števila, in po dne svitlo solnce, lepe gore, rodovitne planjave, se ji čedalje jasneje dozdeva, da vse to ni delo paganskih malikov in neslane so ji bile basni o njih. Barbara hrepeni spoznati pravega Boga, in Bog je njeno željo uslišal in spolnil.

Slovela je posebno zaradi telesne lepote in paganski oče jo hoče omožiti paganskemu mladenču, pa Barbara se brani in očetu odločno pove, da hoče v devištvu živeti. Oče misli iz pervega, da je to le ženska terma, katero bo sčasom popustila; pri Barbari pa ni bila terma, temuč terden sklep, ktereга ji je navdala ljubezen do Jezusa.

Ko se Dioskor neki dan verne iz potovanja, in svojo hčer v samotnem stolpu obiše, ugleda, da ima v kopalnici tri okna in križ na steni. Oče jo vpraša, kaj bi to pomenilo. Spoštljivo mu Barbara odgovarja: „Ukazala sem to napraviti, da bi se spominjala presvete Trojice, ki jo kristjani časté in svojega odrešenja po Jezusu Kristusu, Sinu Božjem,“ in še veliko več govori očetu prav navdušeno o lepoti keršanske vere in nespameti malikovalskih sanjarij.

Dioskor stoji nekoliko časa kakor od strele zadet, ves besen togote še besedice ne more pregovoriti; potem pa izdere svoj meč, da bi hčer preklal. Barbara beži, pa ne

iz strahú pred smertjo, temuč da ne bi bil oče morivec svoje lastne hčere. Oče se za njo zažene, jo najde skrito v germovji, jo zgrabi za lase, kjer jo neusmiljeno pretepa. Jezus, nebeški ženin, je svoji nevesti podelil serčnost in stanovitnost, da je tudi terpljenje in smert ne more ločiti od Njega, odverniti od svete vere. — Serditi oče ovadi svojo hčer rimskemu oblastniku Marcijanu, da zaničuje rimske bogove. Marcijan se ji dobrika, da bi jo odvernil od keršanske vere; kadar pa vidi, da nič ne opravi, jo ukaže s stremeni pretepati in zopet v ječo pahniti. V ječi se ji prikaže Jezus sam, ji rane zaceli in krono večnega življenja oblubi. Ko jo oblastnik Marcijan zopet pred se pokliče, mu naravnost pove, da hoče Kristusova nevesta ostati. Zdaj ukaže razserjeni trinog, sveto devico do nagega sleči, z bakljami na životu žgati in jo nago po mestnih ulicah vleči. Barbara prenaša tudi to zasramovanje vsa voljna in poterpežljiva, celo Bogu se zahvaljuje. Na morišči ji razdivjani oče sam z enim mahljejem glavo odseka. Božja roka neusmiljenega očeta zadene, strela ga kmalo potem ubije. Sveto devico in mučenico so začeli kristjani častiti in jo časti še dandanešnji ves katoliški svet.

(Vvod, berilo in evangelje svete meše za god sv. Barbare kakor na god sv. Katarine 25. novembra.)

Cerkvena molitev. O Bog, kateri si med drugimi čudeži svoje mogočnosti tudi slabemu spolu dal po mučeništvu zmagati, dodeli milostljivo, da mi, ki god Tvoje device in mučenice obhajamo, po njenih zgledih k Tebi pridemo; po Gospodu našem . . .

God svetega Miklavža, škofa.

(6. decembra.)

Vsakemu dobremu otroku je znan sv. Miklavž zavoljo lepih darov, ki jih dobiva na večer pred sv. Miklavžem. Kako se je pričela ta lepa navada, dobrim otrokom k sv. Miklavžu lepe darove dajati ali nastavljati, hudim paglavcem pa šibo, morebiti ni toliko znano. Zvedeli bomo to iz življenja tega svetnika, iz katerega tukaj le nekoliko posnemamo.

Sv. Peter Damijani je svetega Miklavža posebno visoko čislal ter ga poslalil z najčastnejimi priimki; imenoval ga je izvoljenca Božjega že od maternega telesa, slavo mladenčev, čast starcev, blišč duhovnov, luč škofov. S čim je sv. Miklavž zaslužil, da je svetnik svetnika s toliko slavnimi priimki počastil? — Rodil se je sv. Miklavž l. 280 po Kr. v mestu Patari v Liciji.

Bog ga je podaril že priletnim starišem, ki so ga bili tem bolj veseli, ker popred niso imeli otrok. Sami pobožni kristjani so tudi sinčeka v Božjem strahu skerbno izrejevali; na Miklavžu se je pa že v otroških letih videlo, da je k veliki svetosti poklican. Ko ga je mati še na persih imela, ob sredah in petkih do večera ni hotel sesati, in ko doraste, se je ta dneva postil vse svoje žive dni.

Prigovor sicer pravi: Mladost, norost; pa na mladenču Miklavžu se prigovor ni poterdil. Mladeniške norosti ni bilo na njem zapaziti; že v mladosti se je lepo obnašal, rad molil, pridno se učil, slabe tovaršije pa se je najbolj skerbno ogibal.

Zgodaj mu kuga pobere dobre stariše, ki mu zapustijo lepo premoženje, mnogim ljudem toliko nevarno, Miklavžu pa le pomoček, s katerim si pridobi še večje zaklade v nebesih. Mladí Miklavž je bil ubogim dober oče in je iz svojega premoženja posebno rad tistim vbogaime delil, ktere je bilo sram vbogaime prositi, in kateri so zavoljo uboštva bili v nevarnosti v grehe pasti in se pogubiti. — Nek imeniten človek je imel tri hčere, katerih pa ni mogel pošteno omožiti, ker ni imel česa jim za doto. Nesrečni oče misli svoje hčere nesramnemu življenju zročiti, da bi ne bilo njemu treba jih živiti. Kadar blagoserčni Miklavž to zve, ne da mu mirú, dokler te nesreče od nedolžnih hčer ne odverne. V tihi noči pride k hiši in skrivši toliko denarja v njo verže, kolikor je zadostovalo eni hčeri za doto. To ponavlja še dvakrat in oče je mogel vse tri hčere trem poštenim mladenčem v zakon dati. S toliko dobroto Miklavž ubogi družini ni le telesno dobro delo storil, temuč še večja je bila duhovska dobrota, ker je odverníl veliko grehov in pohujšanja. Njegova dobrotljivost je široko in daleč zaslovela in tolika čednost je zaslužila, da se na svečnik postavi.

Škofjski sedež v Mirski je bil prazen, ker je škof bil umerl; duhovni so se snidli volit si škofa, in se med seboj posvetujejo, koga bi izvolili. Eden izmed njih svetuje,

naj si tistega v svojega škofa izvolijo in postavijo, kateri bo drugo jutro prvi prišel v cerkev. Drugo jutro je bil Miklavž prvi v cerkvi; njega izvolijo za škofa, dasiravno se je branil te časti. V škofa posvečen, je bil še ponižniši, dobrotljiviši in v vseh čednostih popolniši. Bil je vernim skerblijiv pastir, ki ni pozabil niti zanemarjal nobene svojih ovčic. Obiskoval je uboge, bolnike, jetnike, cerkve je oskerboval s potrebnimi dohodki in vnetimi duhovni. Bog pa je pokazal, kako ljub mu je ta služabnik, ker mu je podelil moč čudežev, da so ljudi svetega Miklavža sploh imenovali čudodelnega moža; Kristus mu je še večjo čast namenil, ker ga je poklical za častljivo krono mučencev. Zavoljo vere so gorečega škofa preganjali in celo v ječo vergli. Ko pa Dioklecijan umerje in blagi Konstantin cesarski prestol zasede, je preganjanje kristjanov nehalo, Miklavž se verne k svoji čedi nazaj. Čakal je Kristusovo cerkev še drug vihar, kriva vera Arijeva, ki je tajil Božjo naturo Jezusa Kristusa. Z vso gorečnostjo se sveti škof tej krivi veri zoperstavlja in do svoje smerti zoper njo vojskuje. Umerl je leta 327 po Kristusu in te so bile njegove zadnje besede: „V Tebe, o Gospod! sem zaupal; v Tvoje roke izročim svojo dušo.“ Njegove kosti so se l. 1087 v mesto Bari na Neapolitanskem prenesle in Bog jih je poveličal z mnogimi čudeži.

Na podobah vidimo sv. Miklavža v škofovski obleki, v rokah derži bukve sv. evangelij in na njih se kažejo tri jabelka. Bukve pomenijo njegovo gorečnost za ohranjenje čiste vere, tri jabelka pa pričajo od njegove darežljivosti, s katero je tri hčere greha ovaroval, in mnogo drugih dobrih del storil. Mornarji ga častijo kot svojega varha, ter ga posebno v nevihtah radi kličejo na pomoč.

Sveta meša se začne: „Gospod je sklenil ž njim zavezo miru, in ga je postavil pervaka, da pri njem ostane čast duhovstva vekomaj.“ (Sirah. 45, 30.)

„Spomni se Gospod! Davida in vse njegove krotkosti.“ (ps. 131.) Čast . . .

Cerkvena molitev. O Bog, ki si svetega škofa Miklavža poveličal po neštevilnih čudežih, dodeli, prosimo, da bomo po njegovem zasluženju in in priprošnji oteti večnega ognja; po Gospodu . . .

**Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Hebrejcev
13, 7—17.**

Bratje! spomnite se svojih sprednikov, kateri so vam govorili besedo Božjo; glejte konec njih življenja, in ravnajte se po njih veri. Jezus Kristus je ravno tisti včeraj in danes vekomaj. Ne dajte se z mnogoterimi in ptujimi nauki zapeljati. Saj je najbolje z gnado poterčiti serce, ne z jedmi, ktere niso pomagale tistim, ki so v njih živeli. Imamo altar, od ktereга nêmajo oblasti jesti, kateri šotoru služijo; zakaj trupla žival, katerih kri nese veliki duhoven za greh v svetišče, se sêžigajo zunaj šotorišča. Torej je tudi Jezus, da bi posvetil s svojo kervjo ljudstvo, zunaj vrat terpel. Pojdimo tedaj k njemu iz šotorišča, in nosimo njegovo zasramovanje. Saj nêmamo tukaj obstoječega mesta, temuč prihodnjega iščemo. Po njem tedaj darujemo vselej Bogu hvalni dar, to je, sad ust, ktere časté njegovo ime. Dobrotljivosti pa in podeljenja nikar ne pozabite; ker taki darovi dopadejo Bogu. Bodite pokorni svojim sprednikom, in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, kateri bodo za vaše duše odgovor dajali.

R a z l a g a. Judje, ki so se h keršanski veri spreobrnili, so vedno še menili, da mora judovska vera biti s keršansko vero zedinjena. Njim govori sv. apostelj nauke, ki jih beremo v tem berilu.

Najprej jih opominja, naj častijo svoje sprednike, t. j. škofe in duhovne pastirje, in posnemajo lepe zglede, ktere so na njih videli, zlasti pa naj se ravnajo po njih veri, po kateri so dosegli toliko častitljivi konec svojega življenja.

Dalje jih svari pred tujimi in krivimi nauki in pred nestanovitnostjo v veri, ker je Kristusova vera nespre-

menljiva, kakor Kristus njeni začetnik sam, ki je vekomaj ravno tisti. — V Kristusovi veri ni napredka ali zboljšanja, kakor nekteri menijo, ker je Kristus svojo vero že popolno iz nebes prinesel.

Nekteri krivi učeniški zmed kerščenih Judov so terdili, da morajo Mojzesove postave tudi po prejetem kerstu spolnovati. Sv. Pavl pa jim razločno pove, da tega ni treba, ker samo spolnovanje zunanjih šeg človeka ne opravičuje, niti ne posvečuje, temuč le gnada Božja, posebno v presvetem zakramentu.

Mi kristjani imamo altar, na katerem se opravlja daritev in ta daritev je ob enem tudi jed, od ktere ne smejo jesti ti, ki sotoru služijo, t. j. Judje, je tudi ne umejo. Kristjani, ki se judovskih šeg deržijo, s tem pravico zgubé do presvetega Rešnjega telesa.

Trupli klavnih žival, ki ste bile veliki dan sprave za grehe darovane, so se po Mojzesovi postavi morale sèžgati zunaj šotorišča, poznej zunaj mesta; od teh daritev Judje torej niso nič vživali. Ta daritev je bila predpodoba Jezusove daritve na križi, ki je bil tudi darovan za grehe, zatorej zunaj mesta Jeruzalemskega „zunaj vrat je terpel“. Kdor se hoče te daritve vdeležiti, mora poprej šotor popustiti t. j. mora v Kristusa verovati, grešne navade popustiti, „njegovo zasramovanje nositi,“ ktero ne bo dolgo terpelo, „ker tukaj nêmamo obstoječega mesta.“

Slednjič jim priporoča, naj so dobrotljivi in ubogim radi kaj podeljujejo, ker taki darovi Bogu dopadejo; svojim duhevnim predpostavljenim pa naj so pokorni, ker oni za njih duše skerbé in bodo za nje odgovor dajali.

Sveta in zasramovanja se ne sme bati, kdor hoče s Kristusom kraljevati. — Svojim škofom in duhovnom bodite pokorni, oni so pastirji vaših duš in za nje Bogu odgovorni. Sv. Krizostom pravi: „Groza me obide, strah me preleti, kadar se spominjam te odgovornosti. Kadar

tvoj duhovni voditelj, od tebe zaničevan, k Bogu zdihuje, ne misli, da boš brez kazni, ker le zdihuje in se nad teboj ne maščuje. Bog se bo za njega nad teboj maščeval.“

Evangelje sv. Matevža 25, 14—23.

Tisti čas je Jezus svojim učencem to priliko govoril: Človek, kateri je na ptuje šel, je poklical svoje hlapce, in jim je izročil svoje blago. In je dal enemu pet talentov, enemu pa dva, enemu pa enega, vsakemu po njegovi zmožnosti, in je zdajci odrinil. Šel je pa, kateri je bil pet talentov prejel, in je kupčeval ž njimi, in je pet drugih pridobil. Ravno tako je tudi, kateri je bil dva prejel, pridobil dva druga. Kateri je bil pa le enega prejel, je šel in je zakopal v zemljo, in skril denarje svojega gospoda. Čez veliko časa pa pride gospod tistih hlapcev, in ima obrajt ž njimi. In je pristopil, kateri je bil pet talentov prejel, in je prinesel pet drugih talentov, rekoč: Gospod! pet talentov si mi zročil, glej! pet drugih sem pridobil. Njegov gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda. Pa tudi, kateri je bil dva talenta prejel, je pristopil in rekel: Gospod! dva talenta si mi zročil; glej! dva druga sem pridobil. Njegov gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil: pojdi v veselje svojega gospoda.

Kdo je človek, kateri je na ptuje šel?

Ta je Kristus, naš Odrešenik, ki je vesel v nebesa šel, in bo na sodnji dan zopet prišel.

Kaj pomenijo talenti?

En talent je bilo veliko denarja; vreden je bil blizo 10.000 gold. sedanjega denarja. Tukaj pa pomenijo trojne darove milosti Božje. V prvi versti so narurni darovi, ti so: bistri um, zdrava pamet, telesne moči, zdravje in urnost. V drugo versto gredó duhovni darovi milosti Božje: vera, upanje, ljubezen in čednosti sploh, znotranje razsvetlovanje, navdihovanje in spodbujanje. V tretjo versto postavljamo nenavadne, čeznarurne darove milosti Božje, ktere Bog le nekterim podeljuje, n. pr.: dar čudežev, prerokovanja, tujih jezikov, razločevanja duhov, apostolstvo, pastirstvo.

Kako deli Bog talente?

Bog deli svoje darove ljudem po svoji neomejeni moči, kakor gospodar vseh stvari, različno, kakor se mu poljubi, enemu več, drugemu manj. Kdor več darov prejme, se ne sme prevzeti, kdor malo, ne sme obupati; vsakdo pa mora s prejetimi darovi dobro kupčevati, Božjo čast povikševati in za zveličanje svoje in svojega bližnjega duše skerbeti. Več je kdo prejel, več bo Bog od njega tirjal; nikdar pa več, kakor je premogel.

Eden je prejel pet talentov in je ž njimi pet drugih pridobil; drugi je prejel dva in je ž njima še dva talenta pridobil; — kdo so ti?

Ti so tisti, ktere Bog pokliče v više službe, za duhovne, škofo, posvetne pervake, in so zvesti v svojem poklicu, da veliko dobrega storijo, in tisti, ki od Boga obilno telesnih, dušnih in duhovnih darov prejmejo in ž njimi zvesto gospodarijo; njim bo Bog skerbi in trude obilno povernil v nebeškem veselji. — Kako, da je gospod tega, ki je le dva talenta pridobil, ravno tako pohvalil, kakor unega, ki mu jih je pet prinesel? Ker bo Bog le gledal na našo voljo in na trud, ktereга smo si prizadeli, ne toliko na sad, ktereга nam je trud prinesel. Tisti, ki se sicer veliko trudi, pa malo opravi, ne bo prišel ob svoje plačilo.

Kdo je hlapec, ki je svoj talent v zemljo zakopal?

Vsak človek, bodi si visocega ali nizkega stanu, ki svoje darove po Božji volji ne obrača, ter v lenobi in za-

nikernosti živi. Bog mu bo pobral darove in jih dal onim, ki jih zvesto obračajo. Na sodbi mu ne bo pomagalo izgovarjanje; lenoba bo kaznovana po zaslužku. Zato nas sv. apostelj Pavl tako goreče opominja: „naj gnade Božje nepridoma ne prejemamo.“ (2. Kor. 6, 1.)

Zakaj pravi gospod: pojdi v veselje svojega gospoda?

1. Ker se Bog sam veseli našega zveličanja; 2. ker bodo služabniki Božji v nebesih živali nepopisljivo veselje v gledanji Božjem.

Z d i h l j e j. Ljubi Zveličar! zahvaljujem se Tebi za vse darove in milosti, ktere si mi podelil; iz serca me greva, da sem jih napčno obračal in slabo ž njimi kupčeval. Usmili se me in dodeli mi gnado, naj bi po zgledu sv. Miklavža svoje talente le Tebi v čast, svoji duši pa v zveličanje rabil, da mi boš na sodnji dan mogel zaklicati: „Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda!“

Praznik neomadežanega spočetja Device Marije.

(8. decembra.)

Praznik neomadežanega Marijinega spočetja, 8. decembra, nas spominja verske resnice, da je bila Marija posebni milosti Božji in zavolj zaslužjenja Jezusovega brez madeža izvirnega greha spočeta.

Ta visoki Marijini god ima osmino; 7. decembra, dan pred tem praznikom je zapovedan post.

Kaj prav za prav ta verska resnica o Marijinem neomadežanem spočetju pomenja?

S to versko resnico katoliška cerkev ne meni tiste velike gnade, po kateri se je Marija vselej čisto ohranila vsacega tudi najmanjšega greha; kajti to resnico je bila cerkev že davno popred izrekla; ta resnica tudi ne pomenja

Njenega vednega devištva, ker je cerkev od nekdaj verovala, da je bila Marija čista devica pred, pri in po rojstvu svojega Božjega Sina. Ravno tako tukaj ne gre misliti na kako posvečenje v maternem telesu, kakor sta bila posvečena preroka Jeremija in Janez Kerstnik, ki sta oba bila v izvirnem grehu spočeta, pa še pred rojstvom njega očiščena; tudi ne spada pod to resnico spočetje Kristusovo od svetega Duha, t. j. da je Marija Božjega Sina od samega svetega Duha, ne od kakega moža spočela, ker tudi ta resnica je bila od nekdaj v katoliški cerkvi verovana. Ta resnica pomenja le tisto posebno prednost, ktera je bila po posebni milosti Božji in zavolj zaslužnja Jezusovega edino le Mariji podeljena, da je bila že v prvem trenutku svojega spočetja vsakega madeža izvirnega greha ovarovana.

*Kako je cerkev o tej predpravicu Marijini do l. 1854
mislila?*

Od nekdaj so najbolj pobožni in učeni možje v katoliški cerkvi imeli sveto misel, da je bila Marija, izvoljena mati našega Odrašenika, brez vsega madeža izvirnega greha spočeta. To nam spričuje listina, ktera je že iz apostolskih časov in nam sporoča govor sv. Andreja aposteljna pred oblastnikom Egejem. V tej listini beremo: „Ker je bil prvi človek stvarjen iz zemlje, ki še ni bila omadežana (po grehu), zato je bilo treba, da se je tudi popolnoma človek (Jezus Kristus) iz neomadežane device rodil.“ — Sv. Justin, ki je l. 167 umeril kot mučenec, primerja prečisto Devico Evi, ko je bila še nepopačena in deviška. Sv. Amfiloh pravi: „Ta, ki je stvaril prvo Evo nepohabljeno, je tudi drugo Evo vstvaril nepokvarjeno in neomadežano. Cerkvni učenik Origen uči, da Marije ni niti kačino pregovarjanje prevarilo, niti strupeni dih okužil, in imenuje Marijo neomadežano in čisto mater. Sveti Efreem jo kliče „neomadežano in neoslabljeno, neoskrunjeno in prečisto, vsakterih nesnag in madežev vso prosto devico. Sv. opat Saba Marijo s temi besedami počasti: „V tebe, ki nisi nikdar kaj zakrivila, stavljam vse svoje zaupanje. Nihče ni popolnoma brez greha, kakor ti, o gospa, in razun tebe ni nihče neomadežan; le ti si brez vsega madeža.“ Tudi sv. Ambrozij in sv. Avguštin pričujeta, da je Marija po posebni milosti vsacega grešnega madeža čista. To terdijo

sv. Proklus in Paschasi Radbert. Sv. Fulgencij pravi: „V ženi prvega človeka je kačina zlobnost dušo zapeljala in popačila, pa v materi drugega (Kristusa) je Božja milost dušo in truplo nepokvarjeno ohranila.“ Pobožni Alkuin piše o Mariji: „Lepa si kakor luna in prosta vsega madeža, in še sence spremenljivosti ni (na tebi).“ Sv. Ildefonz uči: „Gotovo je, da je Marija ostala prosta izvirnega greha.“ Pač bi se dalo navesti še mnogo, mnogo izrekov, ki so nam jasne priče, kako so vsi pobožni možje in cerkveni učenički od nekdanj mislili o Marijinem spočetju, da je namreč izvoljena mati Božja bila po posebni milosti Božji brezmadežano spočeta. Nekteri so z veliko bistroumnostjo in gorečnostjo zagovarjali to prednost Marije Device; na visokih šolah: Pariški, Salamanški, Neapelski, Koimbriški, Kolonski, Mogunški, Ingolštadski i. t. d. so se učenički prisego zavezali, da hočejo to posebno pravico Marijino v besedi in pismih zagovarjati. Meniški redovi Frančiškanov in Jezuitov so to pobožno misel o Marijinem neomadežanem spočetju med ljudstvom razširjali, celo kralji in vladarji so si v čast šteli, se potegovati za to prednost neomadežane Device. Na Tridentinskem zboru je katoliška cerkev, ko se je razpravljala o poerbanem grehu, slovesno izrekla, da Marije ne zadeva. Praznik Marijinega spočetja se je vpeljal že za časa sv. Anzelma v desetem stoletju in se je od tih mal neprenehoma po vseh cerkvah slovesno obhajal.

Vendar te pobožne misli cerkev še ni bila za versko resnico proglasila; vsakemu je bilo pripuščeno o tej resnici po svoji vesti misliti in tej pobožni misli se udati ali ne, — brez greha zoper sveto vero, samo to je bilo prepovedano, zoper to resnico govoriti, učiti ali pridigati. Ker so pa sčasom pobožni verniki, veliki škofi in škofje, meniški redovi in celo vladarji ustmeno in v pismih višjega poglavarja svete cerkve vedno bolj goreče prosili in tiščali, naj bi se vendar enkrat pobožna misel o Marijinem neomadežanem spočetju slovesno kot verska resnica določila in izrekla, se tudi papež niso mogli več dalej uperati tej splošni misli in želji.

Kaj so tedaj sv. Oče, papež, gledé resnice od neomadežanega spočetja prečiste Device storili?

Sv. Oče, papež Pij IX., z ginjenim srcem pričujejo, da so mnogokrat in obilno pomoč prejeli po blaženi

kraljici nebeški. Pa akoravno jih je njihova otročja ljubezen in lasno češčenje device Marije priganjalo, poslednji svitli in dragoceni kamen v njeno sijajno krono postaviti, vendar se v tako važni in imenitni stvari niso hotli pre-naglati, marveč z vso modrostjo in previdnostjo postopati. Z okrožnim pismom od 2. februarja 1849 opomenejo vse pervake, patrijarhe, velike škofe in škofe vsega katoliškega sveta, naj jim po vesti in resnici sporočajo, kako povsod duhovščina in ljudstvo misli o Marijinem neomadežanem spočetju, in ali res želijo, naj bi se pobožna misel določila kot verska resnica? Med tem so sami molili, pa tudi vernim moliti priporočali k Očetu luči za potrebno razsvetljenje. Od 500 škofov iz vseh strani sveta so prišla v Rim sporočila, da oni sami, kakor njih verni verujejo, da je bila Marija brez madeža izvirnega greha spočeta in da priserčno želijo, naj bi se ta pobožna misel za versko resnico določila in izrekla. — Vsi veseli povabijo sv. Oče vse škofe katoliške cerkve, naj bi osebno pripotovali v Rim, da bi se v tej zadevi ž njimi posvetovali. Snidlo se je 150 škofov in nadškofov, mnogo redovniških sprednikov in učenjakov; še enkrat so pretresali in na tanko preiskali najbolj gotova pričevanja iz vseh stoletij, in slednjič sklenili, naj se 8. decembra, na praznik neomadežanega spočetja ta verska resnica slovesno proglasi.

Na praznik sam, l. 1854 se podajo sv. Oče v veličansko cerkev sv. Petra; ondi prosijo z vsemi nazočimi še enkrat svetega Duha za razsvetljenje, potem berejo, stojé na svojem apostolskem prestolu vpričo 150 škofov in neštetilne množice, vsi ginjeni, določilo, in okličejo: „Nauk, ki terdi, da je bila preblazena Devica v prvem trenutku svojega spočetja po posebni milosti in prednosti vsegamogočnega Boga gledé na zasluženje Jezusa Kristusa, Odrešenika človeškega rodú, od slehernega madeža izvirnega greha prosta ohranjena, je od Boga razodet nauk, in se mora od vseh vernih terdno in stanovitno verovati.“

Odsihmal ta nauk ni bil več le pobožna misel, temuč je verska resnica. Najvišji poglavar in učenik katoliške cerkve so odgernili zadnjo zavezo, ki je še zakrivala popolno čast nebeške kraljice, in njena brezmadežna lepota je zablížčela po vesoljnem svetu.

*Ali je mar to določilo o neomadežanem spočetju Marijinem
nov nauk?*

Sv. Oče s tem slovesnim oklicem brezmadežnega spočetja Marijinega niso kakove nove verske resnice oglasili, temuč so le starodavni nauk in vedno vero sv. cerkve kot nauk, ki je res od Boga razodet, slovesno izrekli. Novih verskih resnic tudi papež ne smejo delati, temuč oni smejo le to kot versko resnico oklicati, kar je Bog, večna resnica, razodel, in kar so vselej, povsod in vsi verni kristjani verovali. Kadar pa papež katero resnico, ker je v svetem pismu in v ustnem zročilu poterjena, za versko resnico okličejo, jo mora slehern katoliški kristjan verovati, ako se noče pregrešiti in Božji sodbi zapasti.

Že zgorej se je dokazalo, da so verni že od apostolskih časov verovali Marijino brezmadežno spočetje. Tudi sv. pismo nam poterdjuje to resnico. V I. Mojzesovih bukvah (3, 15) beremo: „Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo sterla, in ti boš njeno peto zalezovala.“ Te besede je Bog govoril kači, v kateri je bil satan, precej po grehu prvih starišev, in ji napoveda, da bo prišla žena, ki bo ji glavo sterla t. j. moč satanovo razdjala. Vsi katoliški razlagalci in učeniki terdijo, da je ta žena prečista devica Marija. Njo je Bog izvolil in satanu sovražnico postavil, da bi njemu glavo sterla. Da bi mogla to storiti, ni smela nikdar pod oblastjo satanovo biti, temuč čista in prosta je morala biti tudi izvirnega greha, že v prvem trenutku svojega spočetja, sicer bi bila po besedi sv. aposteljna „otrok jeze Božje“ in pod oblastjo satanovo. —

Dalje beremo v evangelji sv. Lukeža (1, 28): „In angelj je prišel k nji, in je rekel: Češčena, gnade polna.“ Angelj sam jo po Božjem povelji imenuje „gnade polno.“ Sveti učeniki pravijo, da jo angelj zategadel tako kliče, ker je prejela od Boga več gnad, in je imela posvečujočo gnado v obilniši meri, kakor vsi drugi pravični. Ali bi bil mogel angelj Marijo tako imenovati, če bi le eden edini trenutek bila v izvirnem grehu? Kako bi bil Bog mogel dopustiti, da izvoljena mati njegovega Sina, iz ktere je hotel svoje meso, svojo kri prejeti, pod ktere srcem je hotel počivati, le za trenutek bila pod oblastjo satanovo? Tega ne moremo, ne smemo misliti. Božja milost je ohranila Marijo, zavoljo zasluženja njenega Božjega Sina,

čisto in prosto vsacega grešnega madeža. Na njo obrača cerkev po vsej pravici besede svetega pisma: „Vsa si lepa, moja prijateljica, in nobenega madeža ni na tebi.“ (Vis. pes. 4, 7.)

Djanski nauki iz te resnice.

Neomadežano spočetje nas uči neskončno svetost presvete Trojice, s katero greh studi in sovraži. Nebeški Oče ni mogel videti, da bi bila njegova preljubljenka hči le en sam trenutek od izvirnega greha omadežana. Božji Sin si ni hotel device v mater izvoliti, kateri bi bil na duši najmanjši grešni madež. Sv. Duh, čegar nevesta je Marija, ni hotel, da bi bilo njeno serce, katero si je v prebivališče izvolil, le za trenutek od greha ogerdeno. Mati Najsvetejšega je morala biti vselej sveta in brez madeža. — Poglej, kako Bog greh studi.

Neomadežano spočetje nas uči, koliko dragocen zaklad je posvečujoča gnada Božja. Marija je ta neprecenljivi zaklad prejela že v prvem trenutku svojega spočetja; brez njega ne bi bila nikdar postala mati Odrešenikova. Ti pa, kristjan! si prejel ta zaklad v svetem kerstu, kjer te je Bog posvetil, ti dal obleko nedolžnosti in je sv. Duh tvojo dušo sebi v prebivališče izvolil. Marija je ta zaklad do smerti ohranila, vselej je cvetela, kakor prečista lilija, niti grešni dihlej ni je oskrnil. Kako pa ti? Ali še hraniš obleko nedolžnosti, ki si jo pri svetem kerstu prejel? ali si ovaroval svojo dušo pred grehom? Kako nesrečen si po grehu!

Če si že bil tako nesrečen, da si z grehi ogerdil obleko nedolžnosti in zgubil posvečujočo gnado Božjo, ne obupaj: Marija, gnade polna devica, ti je rodila Odrešenika, čegar sveta kri očiščuje vsakega greha in čegar neskončno zasluženje ti povrača posvečujočo gnado Božjo, ako svoje grehe obžaluješ in se jih izpoveš. Brez tega Odrešenika bi bila tvoja duša vekomaj pogubljena; brez Njegovega neskončnega zaslužjenja tudi Marija ne bi bila izvirnega greha ovarovana, posvečujoče gnade Božje ne bi bila prejela že v svojem spočetju. Spoznaj, kako potrebno nam je bilo odrešenje, zahvaljuj se Bogu, da nam je dal v Jezusu, svojem Sinu, Odrešenika, in počasti Marijo, ki je imela gnado, Njega spočeti in roditi! — V neomadežanem spočetju premišluj neprecenljivi zaklad devišstva! — Vsa čista

in neomadežana je morala biti devica, ktero si je Jezus v svojo mater izvolil; ona je ogledalo vsem deviškim dušam; njena prečista, neoskrunjena podoba popačenemu svetu vedno pridiga, kako ljubo in drago je devištvo v Božjih očéh.

Vvod svete meše: „Veselil se bom v Gospodu, in moja duša se bo radovala v mojem Bogu, ker me je oblekel v oblačilo zveličanja, in me ogernil z obleko pravičnosti, kakor nevesto, ki se nališpa s svojo dragotino.“ (Izaija 61, 10.)

„Povzdigoval te bom, Gospod! ker si me prejel, in nisi dal mojim sovražnikom se veseliti nad menoj.“ (ps. 29, 2.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. O Bog! ki si po neomadežanem spočetji Device svojemu Sinu vredno prebivališče pripravil, prosimo Te, ki si njo zavoljo predvidene smerti svojega Sina vsacega madeža ovaroval, pusti tudi nam po njeni priprošnji brez greha k Tebi priti; po Gospodu našem, Jezusu Kristusu . . . Amen.

Berilo iz bukev Pregovorov ali Pripoved 8, 22—35.

Gospod me je (v lasti) imel v začetku svojih potov, preden je kaj storil od začetka. Od vekomaj sem postavljena, in od nekdej, preden je bila zemlja. Ni še bilo breznov, in jaz sem bila že spočeta; tudi studenci vod še niso izvirali; tudi gore s svojo silno težo še niso stale; preden so bili hribi, sem se jaz rodila. Ni še bil naredil zemlje, ne rek, ne tečajev okrogle zemlje. Ko je nebesa narejal, bila sem zraven; ko je s stanovitno postavo in z okrogom ograjal brezne, ko je zgorej uterdoval hlipiše, in voda studence tehtal; ko je okoli morja mejo postavljjal, in vodam dajal postavo, da naj ne prestopajo svojih bregov; ko je zemlji dno pokladal: sem

pri njem bila, in vse ž njim ravnala, in sem se veselila vsaki dan, in sem ves čas pred njim igrala, sem si igrala na okrogli zemlji, in moje veselje je bivati s človeškimi otroci. Zdaj tedaj, otroci! poslušajte me: Blagor jim, kateri ohranijo moja pota! Poslušajte nauk, in bodite modri, in nikar ga ne zametujte! Blagor človeku, kateri me posluša, in čuje pri mojih vratih vsaki dan, in na me streže pri podbojih mojih dur. Kdor mene najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda.

R a z l a g a i n n a u k. Z besedami tega berila se prav za prav slavi Božja, nestvarjena modrost, večni Sin Božji, ki je bil vselej in pred vsemi stvarmi pri Bogu in v Bogu; po Njem se je vse stvarilo, vredilo, in se vse ohranjuje; On se veseli vseh svojih del, jih ljubi in zlasti ljudi opominja, naj bi Njega ljubili, častili in nasledovali, da bi jim dal časne in večne sreče. — Cerkev je pa to berilo današnjemu prazniku odločila, ker se veči del teh verstic na preblašeno Devico Marijo daje obračati; Od nje se sme reči, da je bila najsvetejša in najimennitniša stvar Božja in je imela prvo mesto v sercu Božjem in pred vsemi stvarmi. Na njo obrača cerkev tudi besede Sirahovih bukev (24, 5): „Jaz sem iz ust Najvišega prišla (pervorojena pred vsemi stvarmi).“ Zakaj ona je, kakor Rihard pravi, najvredniša med vsemi, in nihče ni tako čist, kakor ona, nihče ni toliko čeznatura turnih darov prejel, kakor ona; na nobeni stvari se niso čudeži milosti Božje tako očitno prikazali, kakor na nji. Poglej pobožna duša ta čudež Božje vsegamogočnosti, in reci večkrat s svetim Krizostomom:

„Bodi češčena mati našega Boga in naša mati; bodite češčena nebesa, v katerih Bog sam prebiva, o sedež milosti, kjer Gospod vse svoje milosti deli, prosi za nas Jezusa, da bomo po tvoji priprošnji na dan sodbe odpuščenje in večno zveličanje dosegli.“

Evangelje sv. Lukeža 1, 26—28.

Tisti čas je bil angelj Gabriel od Boga poslan v mesto Galileje, ki mu je ime Nacaret, k devici, zaročeni možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in Devici je bilo ime Marija. In angelj je prišel k nji, in je rekel: Češčena, (si) gnade polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami.

Zakaj se v današnji meši bere to evangelje o poslanju angelja Gabriela in počeščenji Device Marije?

Ker ima oznanilo tega evangelja pomenljivo zvezo z neomadežanim spočetjem in nam kaže nepopisljivo visoko čast prečiste Device. To razvidimo iz angeljevih besed: „Gnade (si) polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami.“

Zakaj reče angelj Mariji: „Gnade polna?“

Temu so štiri uzroki: 1. ker je bila Marija z gnadami oblagodarjena, preden je na svet prišla; 2. ker je v gnadi vedno rastla; 3. ker je rodila začetnika vseh gnad; 4. ker po Mariji tudi mi mnogo gnad dobivamo.

1. Marija je bila z gnadami oblagodarjena, preden je na svet prišla. — Vsi otroci Adamovi smo v grehu bili spočeti, torej že pred rojstvom z grehom omadežani, le Marija je bila po posebni prednosti in milosti Božji prosta in čista vsega madeža, brez izvirnega greha spočeta; čista in s posvečujočo gnado Božjo obdarjena je bila njena duša z najčistejšim telesom zedinjena, katero je bilo izvoljeno, da najsvetejši Odrešenik iz njega prejme svoje meso in svojo kri. Že v prvem trenutku je imela tisto pervo svetost in pravičnost, ktera je bila največa lepota naše prve telesne matere Eve.

Pa ne samo v gnadi je bila Marija od prvega trenutka svojega spočetja, temuč tudi polna gnade, ker jo je Bog izvolil v najvišo čast, v mater svojega edinorojenega Sina, in jo je sv. Duh s primerno obilnostjo svojih gnad in darov oblagodaryl. Najbolj sloveči učenci terdijo, da so Mariji bile gnade vse obilniše podeljene, kakor kateremu koli angelju ali drugemu svetniku.

2. Marija je v gnadi vedno rastla. "Pot pravičnih pa je, kakor svetla luč, izhaja in raste do polnega dne." (Pregov. 4, 18.) Te besede svetega Duha niso se nikjer bolj uresničile, kakor v življenji preblažene Device. Večni Oče, ki je Marijo že v spočetji z obilnostjo svojih gnad oblagodaryl, tudi potem ni odjenjal, zaklade svoje milosti nad njo razlivati, da bi svojemu Sinu vredno prebivališče pripravil. Najvišjo mero obilnosti so gnade v Mariji dosegle, ko jo je sv. Duh obsenčil, in se je Božji Sin, ki je neskončni vir in začetnik vseh gnad, v njenem prečistem telesu včlovečil. Pomnoževale so se vse te gnade še vedno po neprenehljivi, ljubeznipolni zvestobi, s katero je Marija vedno delala s prejetimi gnadami. Zato pravi sv. Bonaventura: „Kakor se v morje vse vode stekajo, tako so se v Mariji zedinile vse gnade.“

3. Marija je Jezusa, začetnika vseh gnad rodila, kateri je gotovo svoji materi od njih najobilnišo mero podaril, ne samo za njo, temuč tudi

4. za nas. Sv. Tomaž Akvinski govori: „Marija ni bila samo za se milosti polna, ampak tudi za vse ljudi. Vsakemu svetniku so bile sicer dodeljene milosti, s katerimi je zamogel pripomoči, da so se zveličali nekteri drugi; Marija pa je bila z gnadami tako obilno napolnjena, da je zamogla vsemu svetu k zveličanju pripomoči, kar je za Jezusom Kristusom lastno le samo njej.“ „S koliko pobožnostjo se spodobi častiti Marijo, ker je Najvišji obilnost vseh gnad ji podelil, in mi vemo, da vse upanje, vsaka gnada, in vse zveličanje nam le po Mariji dohaja!“ uči sv. Bernard.

Zakaj je angelj rekel Mariji: „Gospod je s teboj?“

Ker je Bog bil z Marijo prav posebno in več, kakor s katero koli drugo stvarjo. Angelj ni rekel Mariji: „Bog bodi s teboj,“ (Sodn. 6, 13) kakor je svoje dni rekel Gideonu, sodniku. Te besede bi pomenjale le voščilo milosti, blagoslova in pomoči Božje. Z besedami: „Gospod je s teboj“ angelj Mariji zagotavlja, da je Gospod v resnici ž njo, ne le po svoji vsegamogočnosti, in vsegاپričujočnosti, po kateri je z vsemi stvarmi in za vse skerbi, tudi ne le po svoji dobrotljivosti, ljubezni in prijaznosti, s katero je z vsemi pravičnimi, temuč da je ž njo prav posebno in izverstno, ker je s tem, da je bila izvoljena v mater Božjega Sina,

prišla v najožjo in svetejšo zvezo s presveto Trojico, bila je Bogu Očetu preljuba, gnade polna hči, Božjemu Sinu presveta mati, svetemu Duhu, prečista nevesta. Sv. Bonaventura pravi: „Bog Oče je bil ž njo, kakor s svojo prežlahtno hčerjo; Bog Sin je bil ž njo, kakor s svojo najvrednejšo materjo; Bog sv. Duh je bil z Marijo, kakor s svojo najčistejšo nevesto.“

Zakaj je angelj rekel Mariji: „Ti si žegnana med ženami?“

Ker jo je hotel hvaliti in počastiti kakor najbolj blaženo njenega spola. Najbolj blažena pa je 1. ker je bila izvoljena deviška mati Božjega Sina, 2. ker je ona svetu zveličanje prinesla.

1. Marija je mati Božja. Kolikor je Bog višji od vseh stvari, toliko povzdiga čast matere Božje Marijo nad vse, kar si more človek misliti ali izreči; po tej časti je Marija prva za Bogom. Marija je deviška mati t. j. mati in devica ob enem. Kakor je najbolj zvišena in najslavnejša vseh mater, tako je najbolj čista in nepokvarjena devica, in kraljica vseh devic;

2. Marija je svetu zveličanje prinesla. Ona je tista žena, ktera je bila že starišem v raju obljubljen, da bo kači glavo sterla; ona je svojemu Sinu dala telo, v katerem je On s svojo smertjo na križu opravil naše odrešenje.

Hvalnica. Hvaljeno in češčeno bodi sveto in neomadežano spočetje prečiste device Marije!“

(Papež Pij IX. so tém, ki to hvalnico pobožno in zgrevano izrekajo, podelili odpustek za 100 dni.)

God svetega aposteljna Tomaža.

(21. decembra.)

Sv. Tomaž, tudi Didim, to je: dvojčič imenovan, je bil rojen na Galilejskem in ribič. Ko ga Zveličar med svoje aposteljne sprejame, mu je vedno zvest spremljevalec na vseh njegovih potih. Zvestobo svojo in serčnost pokaže posebno takrat, ko je Jezus hotel v Betanijo iti in mertvega Lacarja obuditi. Drugi učenci hočejo Jezusa zadržati, ter mu rečejo, naj bi ne šel v Judejo, ker so ga Judje iskali

umoriti. Kadar pa Jezus vendar le reče: „Pojdimo k njemu (Lazarju)“, reče Tomaž svojim součencem: „Pojdimo tudi mi, da ž njim umerjemo.“ (Janez 11, 16.) Res je, da se je njegova vera v Kristusovo vstajenje iz prvega nekoliko majala. Kadar se pa Jezus svojim apostelnom v drugič prikaže in Tomažu reče: „Vloži svoj perst semkaj, in poglej moje roke in podaj semkaj svojo roko in položi jo v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren,“ Tomaž precej veruje ter izkliče: „Moj Gospod in moj Bog!“ S temi besedami je dal spričevanje, da Jezusa speznava ne le za človeka, kakor ga je z očmi videl, temuč tudi za pravega Boga, česar z očmi videti ni mogel. O tem prigodku pravi sv. Gregorij: „Bog je dopustil, da se je dvomeči apostelj dotaknil ran na telesu svojega Učenika. Tomaževa nevera je naši veri več koristila, kakor vera drugih apostelnov; zakaj ker je uni po dotikanji veren postal, odvzel nam je vsaki dvom in je našo vero poterdil.“

Ko se aposteljni po svetu razkropijo, se sv. Tomaž oberne v dežele proti jutru ali solnčnemu izhodu, kjer so prebivali takrat Perzijani, Medijani, Karamanci, Baktrijani, tudi Indijani in Kinezi. Sv. Frančišek Ksaverij je njegov grob našel v mestu Meliapor v Indiji. Tam je sv. apostelj sklenil svoje življenje; neki ajd ga je s sulico prebodel.

Tomaž je tri leta z Jezusom hodil in je slišal vse njegove nauke; slišal je gotovo tudi Jezusovo prerokovanje, da ne bo v grobu ostal, temuč od mertvih vstal; bil je Jezusu vselej zvest in iz serca mu vdan. Pa vendar je bil iz prvega neveren in je dvomil, ko so mu drugi učenci pravili o Jezusovem vstajenji. Kaj je bilo mar temu krivo? Kriva je bila le človeška slabost, in nekoliko tudi mlačnost, v katero je padel po preveliki žalosti zavoljo Jezusove smerti. V tej svoji žalosti se je bil ločil od Marije in drugih učencev, ki so po smerti Jezusovi bili zbrani v molitvi, in so se med seboj tolažili; zatorej ni imel sreče Jezusa videti, kadar se je zbranim apostelnom pervikrat prikazal. Ako je pa Tomaž že zategadel bil malo veren, kako bi se čudili, da je toliko kristjanov že popolnoma nevernih, ker se pajdašijo le z neverniki in zaničevalci svete vere in le takšne knjige prebirajo!

(Vvod svete meše, kakor za god sv. Andreja.)

C e r k v e n a m o l i t e v. Daj nam, prosimo,
o Gospod! veseliti se goda Tvojega svetega apo-

steljna, da bi podperani po njegovih priprošnjah s spodobno pobožnostjo v veri živeli po Gospodu našem . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Efežanov
2, 19—22.

Bratje! zdaj niste več gostje in ptujci, ampak ste mestjani svetih in domači Božji, vzdani na stalo aposteljnov in prerokov, in poglavitni vogelni kamen je sam Jezus Kristus, na katerem je vse zidovje sèstavljeno, in raste v svet tempelj v Gospodu, v kterega ste tudi vi vzdani v prebivališče Božje v Duhu.

R a z l a g a. Kdor je v hiši le gost ali ptujec, nema tistih pravic, kakor hišni otroci in domači. V stari zavezi so bili le Abrahamovi mlajši otroci Božji, vsi drugi so bili ptujci. Kristus pa je po svojem odrešenju vse svoji družini pridružil; vsi, ki so kerščeni, niso več ptujci v hiši Božji, temuč deležniki Božjega kraljestva, somestjani svetnikov, domači Božje. Vdeležujmo se torej svojih pravic.

Vsako poslopje, vsaka hiša več delov ima, ki niso vsi enako imeniitni; zatorej se tudi pri zidanju ne jemlje za vse dele enako kamenje. Poglavitni deli poslopja so stalo in pa vogli, za ktere se ne sme rabiti perhlo, drobno kamenje, temuč terdno in stanovitno. V cerkvi ali hiši Božji so aposteljni in preroki stalo, Kristus pa vogelni kamen, ki stene veže in cerkvi terpežnost daje. Če je pa Kristus vogelni kamen, aposteljni in preroki pa stalo, iz česa je pa drugo zidovje? Drugo zidovje smo verni kristjani, vezani s Kristusom in z aposteljni po svetem kerstu in sveti veri, ako verujemo, kar je Kristus učil in kar so aposteljni oznanovali.

Kadar je stalo hiši položeno in je vogelni kamen vzdian, drugo zidovje hitro narašča; zatorej se je kato-

liška cerkev po vsem svetu hitro razširila in se še razširja, ker je zidana na stalo aposteljnov in ji je Kristus vogelni kamen. —

Kolika sreča za nas, da smo po svetem kerstu bili odločeni za zidovje cerkve Božje! Gorje nam, ako po veri ne živimo, in se ne damo obdelati od zidalcev Božjih. Kadar zidanci kamna ne morejo porabiti, ga zaveržejo; tako se bo nam godilo, če ne bomo vredni vzidanja v poslopje hiše Božje, v prebivališče svetega Duha. (Evangelje in razlago glej prvo nedeljo po veliki noči.)

Od vere in od vraž.

Sv. apostelj Pavl uči: „Pravični iz vere živi.“ (Rimlj. 1, 17); to je, kakor se kmet preživlja s svojim delom, umetnik s svojo umetnijo, ter vsak po tem potu dobiva, česar potrebuje, tako živi pravični (kristjan) iz vere, ter iz svoje vere dobiva dušno življenje, moč, zdravilo. Da je truplo živo in zdravo, kaže se v gotovih znamenjih; tako ima tudi zdrava duša, živa vera svoja znamenja, po katerih se razodeva. Kristjan, v katerem vera ni zamerzla, rad moli in vbogaiame daje po svojem premoženji; svojemu bližnjemu rad pomaga, bodi si v dušnih ali telesnih potrebah; posti se, ni mehkužen, ravna se po volji Božji, beži pred grehom, ker ga vera uči, da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in vse hudo kaznuje, da nebeško kraljestvo silo terpi in ga bodo le tisti posedli, kateri se zanj potrudijo. V komur je pa vera že zamerla, ta ne dela tega, kar mu vera veleva, svoje serce obeša na zemeljsko in posvetno; na tem svetu išče vso svojo srečo, svoja nebesa. Da bi dosegel, kar si želuje, se celo vraž ne zboji.

Kaj so pa vraže? Iz katekizma se učimo, da je prazna vera in vraža, če kdo rečem takšno moč pripisuje, kakoršne nêmajó ne po naturi, ne po razodenji Božjem, ne po molitvi cerkve Božje; če kdo hoče s pomočjo hudobnega duha kaj posebnega storiti.

Prazna vera bi bila, če bi kdo verjel, da se dajo „šaci“ kopati ali vzdigniti, in bi še celo svete ali blagoslovljene reči v ta namen zlorabil, n. pr. da bi si hotel najeti sv. mešo, ktera se mora o polnoči brati. S prazno

vero se pregreši, kdor takemu pregrešnemu početju priterduje ali k njemu pripomaga.

Goljufnost in samopašnost človeška je po navdihovanji hudega duha izmislila mnogo molitvic, krivih pobožnost, s katerimi se dajo po lažnjivem terdenji, ozdravljati bolezn, odvracati škode, pridobiti brez truda in težav denarji in premoženje. Takšne molitvice prodajajo brezvestni pobišni prodajalci in kramarji, dasiravno katoliška cerkev ostro prepoveda tiskati in prodajati molitvice in pobožnosti, ktere niso od nje poterjene.

Žalostna zmeta je, da nekteri kristjani celo mislijo, s takšnimi molitvicami ali pobožnostmi Boga častiti, kakor n. pr. s Kolomonovim žegnom, s postenjem na delopust sv. aposteljna Tomaža. Drugi si izmišljujejo sami svoje pobožnosti, n. pr. da hodijo lepod jasno nebo molit, ne pa v cerkev, da se hočejo le pred Bogom ali pod jasnim nebom svojih grehov izpovedati. Čemu bi bil Jezus potem postavil sv. zakramente in daritev sv. meše?

Silno pregrešno vražo so počenjali sleparski ljudje zadnja leta z magnetizmom in spiritualizmom, da so namreč duhove klicali, od njih pozvedovali prihodnje ali druge skrivne reči, ozdravljali celo bolezn. Kristjan jim ne veruje, temuž se jih ogiba, ker je to počenjanje obsodila katoliška cerkev in je določno izrekla, da, če niso gola sleparija, se gadijo le po vpljivanji in s pripomočjo hudega duha. Že sv. Avguštín pravi: „Bog po svoji pravični sodbi včasih tém, ki s pomočjo hudih duhov hočejo kaj prihodnjega zvedeti, nekoliko vedoželjnost dopolnuje, da se še bolj vnema in se zamotajo v mnogotere zanjke najškodljivišega krivoverstva.“

Kako zoperne so Bogu vse vraže, nam On sam razodeva, ki je kralja Savla zavergel, ker je pri vražarici v Endorju sveta iskal, prihodnjost pozvedoval. Gospod pravi: „Preklet človek, kteri zaupa v človeka,“ (Jerem. 17, 5) koliko hujši se mu zameri še le tá, ki pri hudih duhovih pomoči išče.

Zdihljej. O predobrotljivi Jezus! Ti si dvomečemu in malovernemu Tomažu dovolil Tvojih ran se dotakniti in si ga s tem rešil njegove nevernosti; oh ozdravi tudi mene, in dodeli mi prav živo, terdno, močno vero, da bom vselej le

to delal, kar je Tebi všeč, in vse opuščal, kar Tebi ne dopada. —

God svetega Štefana, prvega mučenca.

(26. decembra.)

Sv. Štefan se imenuje prvi mučenec, ker je prvi za Kristusa dal svoje življenje. Njegovo slavno in srečno smert nam popisuje današnje berilo; treba je le še nekoliko čertic dodati iz njegovega življenja, kolikor se nam sporočajo v djanji aposteljnov.

Ime „Stefanos“ je gerško in pomeni krono; sv. Štefan je bil vreden tega prelepega imena, ker je s svojim življenjem in mučeniško smertjo zaslužil krono ali venec nebeški. Bil je pa Štefan eden izmed prvih apostolskih učencev. Če ravno še mlad, je bil vendar ves goreč, poln žive vere in svetega Duha, drugim kristjanom v Jeruzalemu sprelep izgled. Bili so tedaj aposteljni z delom že preobloženi in niso dotegnili, ob enem siromakom streči, in duhovska opravila opravljati, pridigovati, kerščevati in druge sv. zakramente deliti. Zato so aposteljni poklicali množico učencev in so jim rekli: „Bratje izvolite si zmed sebe sedem mož, ki imajo dobro spričevanje, ki so polni svetega Duha in modrosti, da jih postavimo čez to opravilo,“ t. j. skerbeti za možno in telesne potrebe. In izvolili so Štefana in še drugih šest, ktere so postavili pred aposteljne; ti pa so molili in roke na nje položili; posvetili so jih v dijakone.

Štefanu se daje spričevanje, „da je bil poln gnade in svetega Duha, ki je delal čudeže in znamenja med ljudmi, in da Judje niso mogli zoperstati modrosti in duhu, kateri je govoril.“ V „djanji aposteljnov“ (7, 1—54) je ohranjen lepi govor, kterege je Štefan govoril pred judovskim zborom. Dokler je Štefan govoril od Božjih dobrot in Judovskih očakov, so ga veliki duhoven in drugi prisedniki velikega zbora še poslušali, tudi za to se niso zmenili, da je omenjal pregrehe njihovih očetov; kadar pa jim samim jame očitati „terdovratnost“ in jim pravi, „da so neobrezani na sencih in ušesih, da se vedno svetemu Duhu ustavljajo, kakor njih očetje,“ so se togotili v svojih sencih in so z zobmi škripali zoper njega. Tega očitanja niso mogli prenašati, preživo jih je zbadalo in zadevalo; planili so vsi kmalo na

Štefana, pahnili iz mesta in s kamnjem ga pobijali. Ko so ga kamnjali, pokleknil je in glasno klical: „Gospod Jezus! sprejmi mojo dušo!“ Tudi za morilce svoje je molil, rekoč: „Gospod! ne prištevaj jim tega greha!“ Ko je to izrekel, zaspal je v Gospodu.

V v o d sv. meše: „Pervaki so sedeli in govorili zoper mene in brezbožni so me preganjali. Pomagaj mi Gospod, moj Bog! ker Tvoj služabnik sem, in se bom vadil v Tvojih postavah.“ (ps. 118.)

„Blagor nedolžnim na potu, ki hodijo po Gospodovi postavi.“ (ps. 118, 1.) Čast bodi Bogu Očetu . . .

C e r k v e n a m o l i t e v. Daj nam, prosimo, Gospod! posnemati, kar častimo, naj se učimo tudi mi ljubiti sovražnike, ker obhajamo god tega, ki je celo za svoje preganjalce prosil Gospoda našega Jezusa Kristusa, Sina Tvojega . . .

Berilo iz djanja aposteljnov 6, 8—10 in 7, 54—59.

Tiste dni je Štefan, poln gnade in moči delal čudeže in velika znamenja med ljudmi. Vstalo jih je pa nekaj iz shodnice, ktera se imenuje Libertincev, Cirencev, in tistih, kateri so bili iz Cilicije in Azije, ter so se prepirali s Štefanom; in niso mogli zoperstati modrosti, in Duhu, kateri je govoril. — Kadar so pa to slišali, so se togotili v svojih sercih, in so z zobmi škripali zoper njega. Ker je pa bil poln svetega Duha, se je ozerl v nebo, in je videl Božje veličastvo, in Jezusa stati na desnici Božji. In je rekel: Glejte! vidim nebesa odperete, in Sinu človekovega stati na desnici Božji. Zavpili so pa z velikim glasem, in zatisnili svoja ušesa, in vsi kmalo nanj planili. In so ga pahnili iz mesta in s kamnjem pobijali, in priče so položile svoja oblačila k nogam mladenča, kteremu je bilo ime Savelj. In so kamnjali Štefana, kateri je klical, rekoč: Gospod Jezus,

sprejmi mojo dušo! In je pokleknil, in z velikim glasom vpil, rekoč: Gospod! ne prištevaj jim tega greha. In ko je to izrekel, zaspal je v Gospodu.

Razlaga in nauki. 1. Nedolžnost in pravičnost svetega Štefana ste bili tako očitni, da mu razkačeni Judje ničesar niso mogli očitati; in Duhu, ki je iz njega govoril, niso mogli zoperstati. Kaj tedaj storijo v svoji hudobiji in zvijačnosti? „Podšuntali so mož, kateri naj bi rekli, da so ga slišali govoriti preklinjavske besede zoper Mojzesa in zoper Boga. Nadražili so zoper njega ljudstvo in starešine in pismarje, in so vkup priderli, ter ga zgrabili in peljali v zbor, in so postavili krive priče, kateri so rekli: Ta človek ne neha govoriti zoper sveto mesto in postavo.“ (Dj. ap. 6, 11—13.) Kaj pa sv. Štefan? On še ni maral za krive priče in grožnje; imel je čisto vest.

Pomni kristjan, da ni hujšega rabeljna od hude vesti in ni boljšega podglavja od dobre vesti. „Pokojna vest je vedna gostarija“ (Pregov. 15, 15.), t. j. najboljša tolažba v nesreči in težavah, ona odvzame celo smerti in sodbi ves strah, vso grozo.

Kar so znali hudobneži od nekdej, kar so počenjali zoper Jezusa, zoper sv. Štefana, ravno tako delajo še sedanje dni zoper pravične; ker jim hudega ne morejo dokazati, jih z zvijačami zalezujejo, obrekujejo, opravljajo in zoper nje šuntajo. Pravičnost in nedolžnost, če ravno tukaj na svetu spodlega, na Božji pravici bo ji zmaga in krona gotova.

2. Sv. Štefana pred mesto vlečejo, brez sodbe s kamnjem pobijajo; on pa najpred svojo dušo Bogu sporoči, potem pa za preganjalce in morilce moli: „Gospod! ne prištevaj jim tega greha.“ In ko je to izrekel, je zaspal v Gospodu.

Prav lahko in mirno v Gospodu zaspi, kdor vsem odpusti, ker tudi Bog bode njemu odpustil, kar je Boga

žalil. Za kar je sv. Štefan prosil v svoji smertni uri, za to naj prosimo vsak dan: 1. naj bi Bog odpustil našim razžalivcem vse, kar koli so nam hudega storili; 2. naj bi jim podelil duha mirú in sprave, da bi nas več ne žalili in zoper Boga ne grešili. Če pa sovražnikom in razžalivcem nočemo odpustiti, nismo vredni kersanskega imena, kajti to je pervo znamnje pravega kristjana, da ljubi svojega bližnjega in sovražnikom svojim odpušča. Le s tako ljubeznijo „smo otroci nebeškega Očeta, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in da dežiti na pravične in krivične.“ (Mat. 5, 45.)

Evangelje svetega Matevža 23, 34—39.

Tisti čas je Jezus rekel pismarjem in farizejem: Glejte! jaz vam pošiljam preroke in modre in pismarje, in zmed njih bote nekatere umorili in križali, in nekatere gajžlali v svojih shodnicah, in preganjali od mesta do mesta, da pride nad vas vsa pravična kri, ktera je prelita na zemlji, od kervi pravičnega Abeljna do kervi Caharija, sinu Barahijevega, kterege ste umorili med tempeljnóm in altarjem. Resnično vam povem, vse to bo prišlo nad ta rod. Jeruzalem, Jeruzalem! ki moriš preroke, in jih kamnjaš, kateri so k tebi poslani; kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbera svoja pišeta pod perute, in nisi hotel! Glejte! vaša hiša vam bo pusta puščena. Zakaj povem vam, ne bote me videli od slej, dokler ne porečete: Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem!

Kdo so ti preroki, modri in pismarji?

Tako imenuje Kristus svoje aposteljne. Le ti imajo, pravi sv. Hieronim, mnogotere darove: So preroki, ker prihodnje reči prerokujejo; modri, ker vedó, kaj govore; pismoučeni, ker so v postavi učeni.

Ali so Judje resnično nektere zmed njih umorili?

Da; Štefana so kamnjali; Jakoba, Janezevega brata, ob glavo djali, družega Jakoba iz tempeljna pahnili, Petra in druge bičali, Janeza na ptuje izgnali, Pavla in Barnaba strašno in velikokrat preganjali. Zato je rekel sv. Pavl: „Vsi, kateri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje terpeli.“ (II. Tim. 3, 12.)

Kaj pomenijo besede: „da pride nad vas vsa nedolžna kri“?

Te besede pomenijo, da bo zavoljo kervi, ktera se je po nedolžnem prelijala, prišla Božja kazen nad Jude, ker so svoje predstariše posnemali, čeravno so Boga bolj poznali, kakor oni. Sv. Avguštin pravi: „Tisti, ki posnemajo hudobne, niso krivi samo tega, kar sami storijo, temuč so sodeležni tudi hudobije tistih, ktere posnemajo.“

Kdo je bil Caharija, ktereга so umorili med tempeljnom in altarjem?

V kroniškikh bukvah (II. Paralip. 24, 22) beremo: „Kralj Joas se ni spomnil milosti, ki mu jo je bil Jojada, (ki je bil veliki duhoven in oče Barahijev) skazal; temuč je umoril njegovega sina, kateri je rekel, ko je umiral: Gospod naj pogleda, in naj se maščuje.“

Spomin na ta uboj se je med ljudstvom živo ohranil, že zavoljo časti umorjenca, ki je bil duhoven, prerok in sodnik, zavoljo mesta, kjer so ga kamnjali, ker je bilo posvečeno, namreč med altarjem in tempeljnovimi vratmi; tudi zavoljo časa, o katerem se je zločin godil, po zročilu je bila sabota in spravni dan; slednjič še, ker je že takrat je bila govorica, da prelita kri na tlaku vedno vskipeva in k nebu kliče za maščevanje, kakor Abeljnova kri. Maščevana pa je bila s kervjo duhovnov, starašin in otrok, ktera se je prelila na ravno tistem mestu, ko je Nabuzardan, asirski višji vojakov, vzel Jeruzalem. (Jerem. 39, 9.)

Zakaj se Jezus koklja primerja?

Ker je Kristus, kakor koklja, z neizmerno ljubeznijo in skerbjo skerbel in še skerbi za zveličanje Judov in vseh ljudi. Kakor koklja cel dan kloče in piščeta k sebi

vabi, jih pokriva s svojim truplom, in brani proti vsaki nevarnosti, tako, pravi sv. Hilarij, je Jezus, dokler je na svetu živel, nas učil, za nas terpel in zdihoval, da bi nas rešil; kakor se koklja za svoje pišeta trudi in vpeha, tako je Jezus iz ljubezni do nas postal slab človek, da bi ozdravil naše slabosti; kakor se koklja vsa po svojih mladičih ravna, tako se je Jezus, poln milosti in usmiljenja, popolnoma ravnal po našem umu in naši slabosti.

To ljubezen naj bi posnemali učenci, stariši in gospodarji; naj bi svoje podložne učili, prosili, svarili, jim žugali, da bi jih od hudega odvrčali in nevarščin obvarovali!

Kdo še dandanešnji pridigarje kamnja in mori?

Tisti, ki duhovne in dušne pastirje černijo in obrekujejo, pridižnike in njih nauke zasmehujejo in zaničujejo. Tudi njim se zna goditi, kakor se je nad Judi dopolnilo, da se jim bo prava vera odvezela in drugim dala, kateri so je bolj vredni.

Kaj pomenja: zapuščena hiša?

Kristus prerokuje, da bo njih mesto (Jeruzalem), in njih tempelj razdjan, ves narod pa razkropljen; 40 let pozneje se je dopolnilo Jezusovo prerokovanje. — Tudi grešniku se bo ravno tako godilo, kateri Boga zapusti; najhujšim dušnim sovražnikom bo prišel v oblast, ki ga bodo večno pogubili.

Zdihljej k svetemu Štefanu. Sv. Štefan, ki si bil poln milosti, serčnosti in ljubezni; ki si bil tako nedolžen, da se je tvoje obličje svetilo, kakor angeljevo obličje; ki si se ozerl v nebo, si videl nebesa odperta in Sinu človekovega stati na desnici; izprosi tudi meni od Boga čisto in mirno vest, krotkost in ljubezen, da bom po tvojem zgledu vsem, ki me žalijo, iz serca odpuščal, za nje molil, njim ne le vse dobro voščeval, temuč tudi delal, s tem pa gnado srečne smerti si zaslužil, po Jezusu Kristusu . . .

God sv. Janeza aposteljna in evangelista.

(27. decembra.)

Sv. Janez, sin ribiča Cebedeja in Salome, se je rodil v Betzajdi na Galilejskem; Jakob starejši bil mu je brat. Kakor se pripoveduje, je bil osem let mlajši, kakor Jezus, naš Zveličar in najmlajši zmed vseh aposteljnov. Kakor oče njegov in brat je tudi Janez ribaril, in ko ga Jezus ob jezeru Genezareškem za aposteljna pokliče, popusti čolne in mreže in stanovitno za Jezusom hodi. Zavoljo njegove deviške čistosti ga je Jezus posebno rad imel in mu je dal več očitnih dokazov svoje ljubezni do njega: pri zadnji večerji je smel sloneti na Gospodovih persih, na križi viseč mu je Jezus svojo deviško mater v varstvo zročil, ktere od tiste ure ni več zapustil. Njega je vzel Jezus s Petrom in Jakobom za pričó svojega spreobraženja na Taborski gori, pa tudi na vert Getzemani, da je videl njegove bridkosti.

Po ločenji aposteljnov ostane sv. Janez v mali Aziji, in tam vstanovi več keršanskih občin, v Efezu pa postavi svoj škofovski sedež, da je od tod vladal keršanske občine.

Za cesarja Domicijana, ki je zoper kristjane hudo divjal, so pagani sv. Janeza v Rim odpeljali in tam v kotel z vrelin oljem vergli; pa Božja pomoč starčka varuje, da mu ta grozna kopelj kar nič ne škoduje, temuč ga le poživi in pomladi. Tako je tudi on pil iz kelha terpljenja, kakor mu je Kristus prerokoval. Ko so ajdje videli, da vrelo olje svetemu aposteljnu nič ne škoduje, so ga imeli za čarovnika ali copernika, in cesar Domicijan ga pošlje v pregnánstvo na Patemski otok, kteremu se dandanes pravi „Palmoza ali Palina“.

Tukaj v samoti in pregnanji je po Gospodovem povelji pisal „skrivno razodenje“ zastran prigodb cerkve Božje. Po smerti cesarja Domicijana se je smel zopet verniti k svoji ljubi čedi v Efez, da je zopet obiskoval keršanske občine in nad njimi čuval kakor skerbljivi pastir. Ker so ravno takrat krivi učeniki, Ebijon, Cerint in drugi tajili Jezusovo Božjo naturo in čast, je Janez na prošnje vernih kristjanov in po nagibanji sv. Duha spisal svoje evangelje, v kterem dokazuje, da je Jezus Sin Božji, in da imajo vsi, kteri v njega verujejo, večno življenje. Sveti Janez se je pri pisanji svojega evangelja povzdignil s svojim duhom kviško

k nebesom, kakor postojna, in v znamenje tega se mu na podobah postojna prideva.

Pisal je sv. Janez še tri liste. V prvem dokazuje ravno to, kar v svojem evangelji, da je Jezus Kristus Sin Božji in verne opominja, naj se skerbno varujejo krivih naukov, in naj se ljubijo med seboj. Ravno te nauke ponavlja v drugem listu, ki ga je sv. Janez pisal neki gospi z imenom Elekta in v tretjem listu, pisanem nekemu Gaju.

Cerkveni pisalci pripovedujejo od tega aposteljna, da je vedno v deviškem stanu ostal, in da je preživel več ko 90 let. V svoji visoki starosti, pripoveduje sv. Hieronim, se je dajal v cerkev nositi, in ko je le malo govoriti zamogel, je vselej te-le besede ponavljal: „Otročiči, ljubite se med seboj!“ Ko so ga pa vprašali, zakaj da zmiraj te besede ponavlja, je odgovoril: „Ker je to zapoved Gospodova, in je dovolj, če se to edino spolnuje.“

Mislil je namreč, da tiste ljubezni, katero je sam vžival od Gospoda, ne more boljši poverniti, kakor s tem, da vsem ljudem v serce vsadi tisto sveto ljubezen, ktera je vez popolnamosti in znamenje pravega učenca Jezusovega.

Sv. Janez je umerl v Efezu, star 92 ali 93 let. Dolgo časa so kazali njegov grob na gorici blizo mesta Efežkega; Bog sam ga je poveličal s čudeži, in verni kristjani so ga v časti imeli.

Sv. meša se začne: „V sredi zbirališča mu je Gospod usta odperl in ga je napolnil z duhom modrosti in razuma. Z obleko veličastva ga je oblekel.“ (Sirahov. bukve 15, 5.)

„Dobro je, slaviti Gospoda, in prepevati Tvojemu imenu, o Najviši!“ (ps. 91, 2.) Čast bodi Bogu itd.

C e r k v e n a m o l i t e v. Razsvetli milostljivo, o Gospod! svojo cerkev, da po naukih Tvojega svetega aposteljna in evangelista razsvitljena pride do večnih dobrot; po Gospodu . . .

Berilo iz bukev Sirahovih 15, 1—7.

Kdor se Boga boji, dobro dela, in kdor se pravice derži, jo bo dosegel. Ona mu bo na proti prišla, kakor

častita mati, (in kakor deviška nevesta ga bo sprejela). Ona mu bo dajala jesti kruha (življenja) in razumnosti, in ga bo napajala z vodo zveličalne modrosti, in se bo v njem vkoreninila, da ne bo omahoval. Ona ga bo deržala, da ne bo osramoten, in ga bo povišala pri njegovih bližnjih, v sredi zbirališča mu bo usta odperla, (in ga napolnila z duhom modrosti in razumnosti, in ga bo oblekla z častnim oblačilom). Veselje in radost mu bo nakladala, in večno ime mu bo dala v dedšino.

Nauk o čistosti.

„Modrost ne gre v hudovoljno dušo, tudi ne prebiva v telesu, ki je vdano grehom.“ (Modr. 1, 4.)

Sveti Janez je bil od mladih nog zmirom pravi angelj čistosti in nedolžnosti, zatorej ga je Jezus posebno ljubil in ga je sv. Duh, kakor sv. Avguštin uči, s toliko modrostjo in učenostjo obdaroval, da je svoje evangelje bolj visoko začel, kakor uni trije evangelisti. Zakaj uni trije evangelisti so tako rekoč po zemlji z včlovečenim Bogom hodili, ter so manj povedali od njegove Božje nature; tá pa, kakor da bi se mu bilo studilo po zemlji hoditi, se je povzdignil, (kakor orel, ne le nad zemljo in nad vse višave zraka in nebes, ampak tudi nad vse trume angeljev, in je prišel k Njemu, po katerem je vse storjeno, ko pravi: „V začetku je bila Beseda.“ Pri zadnji večerji je slonel na Gospodovih persih. Iz teh pers je tedaj skrivši pil; pa kar je skrivši pil, je očitno izlil.“ — Ljubite čistost, ohranite nedolžnost, kakor sv. Janez, in tudi vi bote Jezusu ljubljenci; z nebeško modrostjo vas bo napolnil.

Evangelje sv. Janeza 21, 19—24.

Tisti čas je Jezus rekel Petru: Pojdi za menoj. Peter se je pa obernal, in je videl tistega učenca, ktereга je Jezus ljubil, kateri je pri večerji tudi na njegovih persih slonel, in je bil rekel: Gospod! kdo je, kateri te bo izdal? Ko je tedaj Peter tega videl, je rekel Jezusu: Gospod! kaj pa ta? Jezus

mu reče: Hočem, da tako ostane, dokler ne pridem, kaj tebi za to? Ti pojdi za menoj. Razšlo se je tedaj to govorjenje med brati, da tisti učenec ne umerje. Pa Jezus mu ni rekel: Ne umerje; ampak: Hočem, da tako ostane, dokler ne pridem, kaj tebi za to? To je tisti učenec, kateri pričuje od tega, in je to pisal, in vemo, da je resnično njegovo pričevanje.

Kaj hoče Jezus povedati z besedami: „Hočem, da tako ostane, dokler ne pridem: ti pojdi za menoj“?

Petru je bil Jezus ravno pred naznanil, da bo kakor On na križu umerl in Ga bo s to smertjo poveličal. O Janezu je pa hotel Jezus napovedati, da ne bo take smerti umerl, temuč da bo imel mirno navadno smert.

Zakaj Jezus Petru zaverne njegovo vprašanje?

Zavernil je Jezus Petru radovednost, nas pa uči, naj bi tudi mi ne popraševali zvedavo o djanji in nehanji svojega bližnjega. — Po tujih skrivnostih človeka rada glava boli. — Kdor pred tujimi durmi pometa, pred svojim pragom smetje pušča.

Zdihljej k svetemu Janezu. Preljubi učenec Kristusov, sveti Janez! ki si pri zadnji večerji na njegovih persih slonel in ti je Kristus na križi svojo mater izročil; prosim te zavoljo velike milosti, sprosi meni in vsem ljudem čistost serca, globoko pobožnost do umirajočega Zveličarja in Njegove preblažene matere, priserčno ljubezen do Boga in bližnjega, in srečno smertno uro. Amen.

Zakaj se na Šent Janjževo vino blagoslavlja?

Večkrat vidimo sv. Janeza evangelista namalanega, da ima kelih ali kupico pred seboj, iz ktere se kača vije. Ta kača pomeni strup. Neki nevernik je slišal, da je Jezus

svojim učencem rekel: „ako bote kaj strupenega pili, nič vam ne bo škodovalo.“ (Mark. 16, 18.) Da bi se o tem prepričal, poda Janezu kozarec ostrupljenega vina. Sv. Janez pa po navadi ostrupljeno pijačo z znamenjem svetega križa blagoslovi, jo izpije in nič mu ne škoduje. Cerkev torej vino blagoslovja: 1. naj bi Bog te, ki pijejo blagoslovljenega vina, obvaroval vsega hudega na duši in na telesu, kakor je obvaroval Janeza, ki je ostrupljeno vino brez škode popil;

2. naj bi nas priprošnja sv. Janeza poterdila v veri in v ljubezni do Boga in bližnjega, v kateri nam je Janez posebno lep izgled, zakaj vino je znamenje in podoba ljubezni. Zato reče mešnik, kadar Šentjanžvevo vino ljudem piti podaja: Pij ljubezen svetega Janeza v imenu Boga Očeta, Sina in svetega Duha. Amen.

God nedolžnih otročičev.

(28. decembra.)

Hočete vedeti, zakaj cerkev precej za praznikom Kristusovega rojstva obhaja spomin nedolžnih otročičev? Sveti Avguštin nam to pove: „Bog je, ki se je narodil; nedolžne daritve se mu spodobijo. Jagnje se mora dati za nas na križ; jagnjetča se mu morajo torej darovati.“ Nedolžne otročiče imenuje pomladanski cvet marternikov in popke, ki so pognali v mrazu neverstva, zato jih je slana preganjanja vzela.

Za časa, ko se je Kristus rodil, vladal je v Jeruzalemu s kraljevsko oblastjo Herod, na slabem glasu zavoljo krute grozovitnosti. On ni bil rojen jud, temuč Idumejec, za česar del so ga judje sovražili. Vse to je Herod dobro vedel in se je vedno bal, da bi ga judje ne pregnali; zato je preganjal rodovnike iz kralja Davidove hiše in je mnogo plemenitih oseb dal pomoriti.

Takrat pridejo v Jeruzalem modri iz jutrovih dežel iskat novorojenega kralja, ktereга jim je zvezda naznanila. Naravnost poprašujejo po njem, rekoč: „Kje je novorojeni kralj judovski? Mi smo videli njegovo zvezdo na jutrovem, in smo prišli ga molit.“ Kralj to slišati, se prestraši in ves Jeruzalem ž njim; v svoji zlobnosti pa si izmisli zvižajo, da bi se znebil novega kralja in odvernil nevarnost. Skliče velike duhovne in pismarje, ter jih vpraša, kje se ima roditi njih Mesija in kralj, ktereга pričakujejo? Od-

govorijo mu: V Betlehemu na Judovskem, tako so prerokovali njih preroki. Herod pokliče na skrivnem modre in od njih pozveduje čas, kedaj se jim je zvezda prikazala. Potem jim reče prekanjeno: Le idite v Betlehem in skerbno poprašujte po detetu in kadar ga najdete, pridite nazaj mi povedat, da tudi jaz pojdem ga molit. Toda njemu ni bilo mar dete moliti, ampak ga umoriti; Božje dete pa je bilo v varstvu Božjem. Zdaj se trije Modri ali kralji obernejo in podajo proti Betlehemu, iskat novorojenega kralja ali Mesija. Zunaj Jeruzalema se jim zopet prikaže zvezda, ktera jim je bila doslej zvesta vodnica, jih pelje proti Betlehemu in nad revno štalico obstoji, kakor da bi jim govorila: „Tukaj je kralj in Mesija, ktereга iščete.“ Kralji se sicer začudijo, da bi bil novorojeni kralj v tako priprostem kraju; pa v svoji pobožnosti stopijo vendar v revni hlev, pokleknejo pred Božje dete, ter ga molijo, in mu darujejo darove, ki so jih bili seboj prinesli, zlata, kadila in mire.

Ko so to opravili, hočejo se vrniti v Jeruzalem h kralju Herodu, da bi mu sporočili, kako in kje so našli napovedanega Mesija; toda angelj Gospodov jih odverne ter jim pokaže drugo pot, po kateri naj se vernejo domu.

Zviti Herod je kralje že težko pričakoval; kadar jih pa čez dolgo ni bilo nazaj, spozna, da mu je njegova zvižahnost spodletela, se hudo razserdi in sklene s silo to storiti, česar z zvižaho ni mogel. Svoje vojščake razpošlje in jim ukaže, pomoriti vse fantičke v Betlehemu in po vsej okrajini Betlehemski, ki še nemajo več, kakor dve leti, misleč, da bo med njimi zadel tudi ono dete, čegar rojstvo ga je toliko prestrašilo. Vojščaki storijo, kakor jim je bilo ukazano; neusmiljeno tergajo materam v Betlehemu in okolici dojenčke in fantiče iz naročja, jih davijo, koljejo in morijo, da je bila groza. Spolni se prerokovanje Jeremijevo: „Glas se je slišal v Rami, jok in velik krik; Rahela je jokala po svojih otrocih, in se ni dala utolažiti, ker jih ni več.“ (Mat. 2, 18. Jerem. 31, 15.)

V spomin, da je dal Herod nedolžne otročiče pomoriti, obhajamo kmalo po Božiču god ali spomin nedolžnih otročičev. Katoliška cerkev jih je med svetnike postavila, ker so otročiči svojo nedolžno kri za Božje dete prelili. —

Herod tudi s to grozovitnostjo svojega hudobnega namena ni dosegel. Božja previdnost je čula nad Božjim detetom; angelj Gospodov opominja Jožefa, naj beži z

detetom in njegovo materjo v Egipt, ker mu Herod streže po življenji. Tako je Jezus ušel Herodovi grozovitnosti, Herod pa Božji pravici ni mogel uteči. Strašna, ostudna bolezen ga napade, ki ga je znotraj pekla kakor živi ogenj, na životu so se mu zaredili červiči in nastale smerdeče rane, da nihče ni mogel blizo njega biti. V svojih groznih bolečinah se je hotel sam prebosti, toda domači mu tega niso pripustili. Terpeti je moral, dokler in kakor mu je prisodila pravica Božja, svarilen zgled vsem terdovratnim grešnikom.

Sv. meša se začne: „Iz ust otrok in dojenčev, o Bog! si napravil si hvalo zavoljo svojih sovražnikov.“ (ps. 8, 3.)

„Gospod, naš Gospod! kako čudovito je tvoje ime po vsi zemlji.“ (ps. 8, 2.) Čast bodi Bogu itd.

Cerkvena molitev. O Bog! ktereга hvalo so današnji dan nedolžni marterniki — ne z besedami, temuč s svojo smertjo oznanovali, omertvi v nas vso pregrešno hudobo, da bi naše življenje pričevalo v djanji Tvojo vero, ktero spoznamo s svojim jezikom, po Gospodu našem ...

Berilo iz skrivnega Razodenja sv. Janeza aposteljna
14, 1—5.

Tiste dni sem videl, in glej! Jagnje je stalo na gori Sionu, in ž njim jih sto štiri in štirideset tavžent, kateri so imeli njegovo ime, in ime njegovega Očeta zapisano na svojih čelih. In sem slišal glas z neba, kakor glas veliko vodá, in kakor glas velicega groma; in glas, ktereга sem slišal, je bil kakor glas citrarjev, kateri na svoje citre citraje. In so peli kakor nekako novo pesem pred sedežem in pred čveterimi živalimi in pred starašini; in nihče ni mogel peti pesmi razun unih sto in štiri in štirideset tavžent, kateri so bili odkupljeni z zemlje. Ti

so, kateri se niso z ženami ognusili; device namreč so. Ti hodijo za Jagnjetom, kamor koli gre. Ti so odkupljeni zmed ljudi pervine Bogu in Jagnjetu, in v njih ustih se ni našla laž; zakaj brez madeža so pred sedežem Božjim.

R a z l a g a i n n a u k. To prikazen svetega Janeza obrača cerkev na nedolžne otročiče, vendar ne reče, kakor da bi bili resnično oni ti sto in štiri in štirideset tavžent svetniki. Za gotovo se ne ve, koliko otročičev se je takrat pomorilo, le to je gotovo, da jih toliko ni moglo biti. To je le število tistih, kateri so bili izbrani iz vseh Izraelovih rodov in sploh stoji za vse izvoljene zmed Judov in izmed nevernikov.

Sveti Janez popisuje cerkev Božjo, družino izvoljenih, ktera obdaja Jagnje Božje, stoječe na gori Sionu, t. j. Kristusa v nebesih. V to družino spadajo vse tiste duše, ktere so z Jezusovo kervjo odkupljene in so se vsega malikovanja in pregreh čiste ohranile, ali so se s pokoro vseh grešnih madežev očistile. V tej družini sicer niso samo prave device, temuč so vsi pravi kristjani, kateri so se, bodi si v zakonu ali zunaj zakona, odpovedali svetu in njegovim sladnostim, in so počteno, pobožno in čisto živeli, ali pa ki so se popolnoma vseh madežev očistili; vendar gre prvo mesto pravim devicam, t. j. deviškim dušam, ki so se vsega telesnega omadežvanja zderžale. O njih pravi Janez, da imajo ime Jagnjeta (Kristusa) ali njegovega Očeta zapisano na svojih čelih, da pojejo nekako novo pesem, ktere nihče drugi ne more peti, in da hodijo za Jagnjetom, kamor koli gre. Med te izvoljene uverstuje cerkev nedolžne otročiče, kajti „bili so pervine Bogu in Jagnjetu odkupljeni zmed ljudi, v njih ustih se ni našla laž, brez madeža so pred sedežim Božjim.“

Poslušaj keršanska duša! in zapomni si, koliko vrednost in prednost bo v nebesih imelo devištvo. Ne

zapravljaj tega predragega biserja, ohrani nedolžnost! Če si jo pa zgubila, očisti se s solzami prave pokore. —

Evangelje sv. Matevža 2, 13—18.

Tisti čas se je angelj Gospodov Jožefu v spanji prikazal, rekoč: Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt, in bodi tam, dokler ti ne porečem: zakaj Herod bo deteta iskal, da bi ga končal. In je vstal, in vzel dete in njegovo mater po noči, in se je uganil v Egipt. In je bil ondi do Herodove smerti, da se je dopolnilo, kar je Gospod govoril po preroku, ki pravi: Iz Egipta sem poklical svojega sina. Ko je tedaj Herod videl, da je od modrih zapeljan, se je silno razserdil, in je poslal in pomoril vse fantiče, kar jih je bilo v Betlehemu in v vseh njegovih pokrajinah po dve leti in manj starih, po času, ki ga je bil od modrih izprašal. Takrat se je dopolnilo, kar je bilo govorno po Jeremiji preroku, ki pravi: Glas se je slišal v Rami, jok in velik krik, Rahela je jokala po svojih otrocih, in se ni dala utolažiti, ker jih ni več.

Zakaj je Herod stregel Jezusu po življenji?

Že pred je bilo omenjeno, da Herod ni bil iz kraljeve rodovine, temuč da se je le s silo vrinil na kraljevi prestol in česar se je s silo polastil, hotel je s silo in zvijačo obdržati; bil je časti in vladeželjen in to je storilo, da je postal tudi kervožejen in grozovitnež. V svoji grozovitosti celo svoji rodovini ni prizanašal; svoje lastne otroke je dal pomoriti.

Kadar pridejo modri iz Jutrovega prašat po novorojenem kralju, se stari okrutnež trese za tron in ko mu zvijača spodleti, ukaže pomoriti vse fantičke po Betlehemu in njegovih pokrajinah. — Učimo se, kam napuh človeka zapelje! Preglejmo skerbno svoja serca! Nekoliko korenin te najbolj nevarne pregrehe bo gotovo vsak našel v svojem sercu. Spomnimo se, kako globoko so angelji padli po

napuhu; kakšen konec je prevzetni Herod imel; zatrimo korenine napuha, za ponižnost pa Boga prosimo!

Kdo dela kakor Herod?

Vsi tisti, ki svoje otroke dušno ali telesno morijo, ali kateri so krivi, da otroci dušno ali telesno hirajo; n. pr. matere, ki so noseče, in težke reči vzdigajo ali prenašajo, škodljive jedi ali pijače uživljajo, se močno togotijo, nezumno žalujejo ali veseljujejo, plešejo, kajti s tem škodujejo svojemu zarodu; potem možje, ki svojih nosečih žen ne varujejo, surovo in gerdo ž njimi ravnaajo, jih suvajo, pretepajo ali hudo žalijo; stariši, ki dojenca k sebi v postelj jemljejo in se v nevarnost pripravijo, jih v spanji zadušiti; tiste nečloveške žene, ktere, da bi svojo sramoto zakrivale, telesni sad zapravljajo, in so krive, da otroci ne dosežejo gnade svetega kersta. Ravno tako grozovitni so tisti, ki nedolžno mladino pohujšajo s svojimi gerdimi govori, umazanimi pesmi, nespodobnimi šalami in nečistim obnašanjem. Strašno gorje je Jezus nad njimi izrekel.

Kako se je Herodu povernilo za njegove hudobije?

Že na tem svetu ga je zadela Božja pravica, ker nikjer ni imel miru in pokoja, celo lastna družina ga je sovražila. Posebno hudo je terpel zadnja leta pred smertjo; po životu so mu navstali turi ali vredi, ki so se gnajili in ostudno smerdeli, da nihče ni mogel zraven njega sterpeti. Tako je terpel Herod že na tem svetu, kaj pa še le terpi v večnosti?

Ako je Herod, morivec nedolžnih otročičev, od Boga bil tako hudo kaznovan, kakšna kazen pa čaka morivce in zapeljivce nedolžnih duš?

Kaj pomenijo besede: Glas se je slišal v Rami?

Sv. Krizostom pravi: „Če kdo vpraša, zakaj se tukaj omenja Rahela, ki je jokala po svojih otrocih, ko se vendar tukaj le govori od otročičev v Betlehemu, in kaj imate med seboj Rahela in Rama, odgovorimo: Po vsej pravici se tukaj omenja Rahela, da se dokaže njena boleost, ker je bila mati Benjaminova (iz kterega rodu so bili nedolžni otročiči), in so jo pokopali med Betlehemom in Ramo, ki je bila v pokrajini rodu Benjaminovega. Ker je bila Rahela mati pervaka tega rodu, in so bili ondi še ostanki te

matere, zato imenuje pismo pomorjene otročiče sinove Raheline.“ V teh besedah se naznauja žalost Betlehemskih mater zavoljo pomorjenih otročičev. — Matere, če žalujete po svojih pomertih otrocih, to je naravno, toda le preveč ne žalujte, ker to bi bilo nespametno in pregrešno. Bog jih je vam dal, zakaj bi mu zamerile, če jih še v nedolžnosti k sebi pokliče? Ali jim morete dati tiste sreče, ki jo pri Bogu uživajo? Kadar v nedolžnosti umerjô, so jim nebesa gotova; če bi pa bili še dalej živeli, bi jih ve morebiti ne mogle obvarovati pohujšanja in pogubljenja. —

Še druge resnice v poduk in tolažbo.

Nauki: I. Bog je otel svojega Sina, dete Božje, po naravnem potu, ker je po svojem angelju Jožefu ukazal, naj beži z detetom in materjo v Egipt, čeravno bi ga bil mogel rešiti s čudežem. To naj bo tudi nam poduk, da ne pričakujemo nadnarurne pomoči s čudeži, dokler si moremo pomagati po naravnem potu. Jezus, Marija in Jožef, ki niso dolgo premišljevali, temuč so Božja povelja precej spolnovali, nas učijo, naj se tudi mi Božjim naredbam precej podveržemo in vdamo brez obotavljanja in mermranja.

II. Najsvetejše osebe, celo Jezus, Marija in Jožef so imele svoje težave in bridkosti, ker Bog tudi svoje ljubljence skuša z nadlogami, da jih poterdi in spolni. Ne bodimo torej nevoljni, če jih tudi nam pošilja!

III. „Herod je deteta iskal, da bi ga končal.“ Da bi svojo zlobno nakano tem gotovejše dosegel, ukaže mnogo nedolžnih otročičev pomoriti; Božje dete mu je vendar le odšlo? — Kaj premorejo brezbožniki zoper Boga in njegove služabnike? Kdor se Boga boji in njemu služi, proti temu nič ne more vsa peklenska moč.

Zdihljej k nedolžnim otročičem. Pozdravljam Vas, mladi, nedolžni mučeniki! ki ste Boga ne z besedami, temuč s svojo smertjo povelicali. Oj kako srečni ste bili, da ste se preselili v večno življenje, preden ste časno prav nastopili! Kako srečni ste zdaj, ko Jagnje Božje spremljate, kamor koli hodi! O prosite za nas,

da bi mi vero v Jezusa s srcem in jezikom spoznavali, s pobožnim življenjem poterdovali in skoz križe in težave prišli k Jezusu, kterega vi vekomaj vživete!

God stola svetega Petra.

(18. januarja in 22. februarja.)

Kaj pomenja ta god?

S tem godom obhaja cerkev spomin tistega dneva, ko je sv. Peter, najviši vidni poglavar katoliške cerkve in Kristusov namestnik svojo škofijsko stolico najpred v mestu Antiohiji na Sirkem, in sedem let pozneje apostolsko papeško stolico v Rimu vtemelžil in postavil. Na tem apostolskem stolu je sedel pet in dvajset let do svoje smerti. Spomin stola sv. Petra v Rimu obhaja cerkev 18. januarja, stola v Antiohiji pa 22. februarja.

Zakaj je sv. Peter apostolsko stolico v Rim prenesel?

Rim je bil takrat poglavitno mesto vsega tedaj znanega sveta, kjer se je strinjala vsa posvetna oblast in so se stekale vse zmote in krive vere. Zato pravi sv. Leo, je bilo pristojno, da se je to mesto izvolilo in povzdignilo v središče in glavno mesto prave, keršansko-katoliške vere, iz kterega naj bi se luč prave vere in apostolske oblasti ravno tako po vsem svetu razsevala in razširjala, kakor je popred Rim po svetu razširjal zmote in posvetno oblast.

Kako se spodobi kristjanom ta god obhajati?

Zahvaljujmo se Bogu, da smo se rodili v rimsko-katoliški, apostolski cerkvi, in molimo za najvišega poglavarja te cerkve, naj ga Bog s svojo gnado poterdí, da bi sv. Petra posnemal v gorečnosti, ljubezni in ponižnosti, kakor mu je naslednik na apostolskem stolu.

(Vvod sv. meše, kakor na god sv. Miklavža.)

Cerkvena molitev. O Bog, ki si svojemu aposteljnu Petru izročil ključe nebeškega kraljestva in mu s tem dal najvišo duhovno oblast, zavezovati

in odvezati; dodeli, da bi se tudi mi s pomočjo njegove priprošnje rešili iz vezi naših grehov; ki živiš in kraljuješ . . .

Berilo iz I. lista sv. Petra aposteljna 1, 1—7.

Peter, apostelj Jezusa Kristusa, izvoljenim ptujcem, razkropljenim v Pontu, Galaciji, Kapadociji, Aziji in Bitiniji, po prevednosti Boga Očeta, v posvečenje Duha, v pokorščino in pokropljenje kervi Jezusa Kristusa: Gnada vam bodi, in mir se pomnoži! Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je zavoljo svojega velikega usmiljenja prerodil v živo upanje po vstajenji Jezusa Kristusa od mertvih, v nestrohljiv, in neognušen in nezvenljiv delež, prihranjen vam v nebesih, kateri ste v Božji moči ohranjeni po veri za zveličanje, katero ima razodeto biti poslednji čas, v katerem se bote veselili, če morate zdaj malo žalovati v mnogoterih skušnjavah, da se skušnja vaše vere veliko drajši ko zlato, katero se v ognji skuša, pokaže v hvalo in slavo in čast v razodetji Jezusa Kristusa.

Razlaga. Sv. Peter je pisal ta pastirski list kristjanom, razkropljenim v mali Aziji. Ptujce jih imenuje in razkropljene, ker so bili med temi kristjani spreobrnjeni Judi, ki niso več prebivali v Palestini, ktera je lila Judom prava domovina, ampak po drugih krajih, v ktere so se bili naselili; bili so med njimi tudi spreobrnjeni ajdje, kateri so kakor otroci Božji ptujci na tem svetu, razkropljeni med neverniki. Izvoljeni so bili in odločeni zmed velikega števila nevercev; pri njih je Bog prevedel, da bodo sprejeli Božji klic h keršanstvu in posvečeni po Duhu, veri pokorni, odrešeni in pokropljeni z Jezusovo rešivno kervjo. Precej v začetku lista opominja sv. Peter te kristjane, naj se

Bogu zahvaljujejo, ki jih je iz gole milosti po Jezusu Kristusu prerodil v novi rod in jim je dal upanje večnega življenja.

Naš delež je v nebesih in je nestrohljiv, neognušen, nezvenljiv; za ta delež se moramo poganjati, truditi in če je treba, tudi terpeti ali žalovati v mnogoterih skušnjavah, ker se v njih naša vera skuša in očisti, kakor zlato v ognji.

Evangelje sv. Matevža 16, 13—19.

Tisti čas je prišel Jezus v kraje Cesaraje Filipove, in je vprašal svoje učence, rekoč: Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov? Oni pa so rekli: Nekteri, da je Janez Kerstnik, nekteri pa, da Elija, nekteri pa, da Jeremija, ali prerokov kdo. Jezus jim reče: Vi pa, kdo pravite, da sem? Odgovoril je Simon Peter in rekel: Ti si Kristus, Sin živega Boga. In Jezus je odgovoril in mu rekel: Blagor ti, Simon, Jonov sin! ker meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jaz povem tebi: Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagale. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva; in karkoli boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.

Zakaj se Jezus tukaj in večkrat imenuje Sinu človekovega?

Jezus to stori iz same ponižnosti in nas uči, da je bil pravi Božji Sin, pa tudi pravi človek, Sin človekov, po mesu otrok in potomec Adamov. Tako je moralo biti, ker je to tirjal od Boga ustanovljeni red našega odrešenja in zveličanja. Naš Odrešenik je moral biti pravi človek, da je mogel za naše grehe terpeti in Božji pravici zadostovati, ker kakor Bog bi ne bil mogel terpeti; moral je biti tudi pravi Bog, ker sicer ne bi bil mogel popolnoma

zadostovati. Oboje nam je treba verovati, če se hočemo zveličati, namreč da je Kristus pravi človek in pravi Bog.

*Zakaj je na vprašanje: „Vi pa, kdo pravite, da sem?“
le Peter sam odgovoril?*

Peter tukaj ne odgovarja v svojem imenu, temuč kakor poglavar cerkve in aposteljnov, katerim ga je Bog, kakor pravi Hieronim, v poglavarja odločil in po Kristusovem vstajenji postavil. Kar je Peter po Božjem razodnji izrekel, so sprejeli vsi drugi aposteljni in mora sprejeti vsak pravoverni kristjan, ako hoče se zveličati.

*Kaj je Peter z besedami izrekel: „Ti si Kristus, Sin
živega Boga?“*

S temi besedami je izrekel v najbolj jedernati in najkrajši obliki temeljno resnico naše svete vere, da je Kristus pravi od Boga obljubljeni Mesija, Maziljenec Gospodov, od vekomaj rojeni Sin vsegamogočnega Očeta, ki ima Sam v Sebi življenje in ga daje vsem stvarém. Že beseda „Kristus“, Maziljenec, pomeni trojni poklic Odrešenika, ker bo duhoven, prerok in kralj; Sin pa kaže na rojstvo njegovo iz Boga Očeta, ki je, živi in dela od vekomaj in na najtesnejšo zavezo, ki je med Očetom, Sinom in sv. Duhom v presveti Trojici od vekomaj.

Recimo in spoznajmo tudi mi večkrat, kakor je sv. Peter rekel in spoznal: Ti si Kristus, Sin živega Boga; zakaj to spoznanje je potrebno ravno današnje dni, ko maloverniki in brezbožniki tako prederzno tajijo Kristusovo Božjo čast in naturo, in v našem ljubeznipolnem Odrešeniku vidijo le samega človeka. Kdor s svetim Petrom ne veruje in ne spozna, da je Kristus resnično Sin živega Boga in pravi Bog, ni več ud katoliške cerkve, niti ne deležnik večnega zveličanja.

Kod je imel Peter spoznanje, da je Kristus pravi Bog?

Kristus sam nam pove, da meso in kri Petru nista tega razodela, temuč sam Oče, ki je v nebesih, mu je razodel.

Vera je dar Božji in čeznatura luč, ktera človeka razsvetljuje, da to sprejame, terdi in spozna, kar je Bog razodel.

Zakaj blagruje Jezus svetega Petra?

Ker je terdno veroval, da je Kristus pravi Bog, zakaj v tej veri in v ljubezni do Jezusa je na tem svetu naše zveličanje. Kar tukaj verujemo in ljubimo, bomo v večnosti gledali in uživali. „To pa je večno življenje, da spoznajo tebe, samega pravega Boga, in Jezusa Kristusa, ktereга si poslal.“ (Jan. 17, 3.)

Zavoljo tega blagrovanja je cerkveni zbor Efeški sv. Petra imenoval trikrat blaženega, in so njegovega naslednika, rimskega papeža svoje dni klicali „preblaženega“ očeta, dandanešnji ga pa po navadi kličemo „svetega očeta“.

Kako je Kristus Petru povernil spoznanje?

Poverh blagrovanja je Kristus svetemu Petru izročil najvišjo oblast v svoji cerkvi in prednost pred vsemi apostelnji. Rekel mu je in obljubil, da na njega bo zidal svojo cerkev, ktere ne bojo premagale peklenske moči.

Premislimo, kako čudovito se spolnuje ta obljuba Kristusova! Osemnajst sto let je poteklo, kar je Jezus te besede spregovoril in sv. Petra postavil svoji cerkvi vidnega poglavarja. Sto in tisuče krivih ver je skovala peklenska zviijačnost, ktere so vse butale in rogovilile zoper sv. Petra stol in zoper katoliško cerkev; pa sv. Petra stol še stoji, in na njem sedi naslednik sv. Petra, oče vseh pravovernih kristjanov, glavar Kristusove cerkve. Krive vere pa so se razperšile ali razdrobile v neštevilne ločine, ktere zderžuje skorej le samo sovraštvo do cerkve katoliške in njenega poglavarja.

V teku teh osemnajst sto let so večkrat tudi cesarji in kralji skušali preverniti sv. Petra stol, cela ljudstva in mogočna mesta so se zoper njega postavila, preganjali in morili so škofe, duhovne in pravoverne kristjane, stola sv. Petra še niso premaknili. Vladarji, katoliški cerkvi in sv. Petra stolu sovražni, so pozabljeni, sv. Petra stol pa še stoji, in iz njega govori naslednik sv. Petra in ves katoliški svet posluša ubogljivo njegove besede in povelja.

Ker je sv. Peter ponižno izrekel in terdno veroval, kar mu je Oče nebeški razodel, da je Kristus Sin živega Boga, zato ga je Kristus tako povišal. Veruj tudi ti terdno in spoznavaj očitno in neprestrašeno to temeljno resnico

katoliške vere in derži se vselej terdno njenega poglavarja, rimskega papeža. Ne daj se slepiti in zapeljati od onih, ki so sami vero zgubili in hočejo še tebe ločiti od žive vinske tertē, ktera je Kristus, ki le v cerkvi živi in cerkev po Njem. Če ti govorijo od luči prostosti in napredka, vedi, da edino prava luč je le Jezus Kristus in njegova sveta vera, prava prostost le v zatajevanji samega sebe, in edino pravi napredek le v tem, da si prizadevamo Kristusa in njegove čednosti nasledovati.

Ali je Peter res skala cerkve?

Tako je, ker je Kristus razločno rekel: „Ti si Peter, to je skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklena vrata je ne bodo zmagale.“ Tako je moralo in mora biti. Jezus je prišel na zemljo vstanovit svojo cerkev, ktere pa ni delal, ampak se še vedno zida in doveršuje. Dokler je Božji Sin na svetu hodil, je bil On sam mladi cerkvi vidni glavar, najviši duhoven in temelj, in ji je ostal tudi po svojem odhodu v nebesa nevidni poglavar. Ker je pa Kristusova cerkev na zemlji vidna družba in vidno duhovno poslopje, potrebuje tudi vidnega fundamenta ali temeljna in ker ima cerkev po Jezusovi obljudi stati do konca sveta, potrebuje najterdnejše podlage, ktero ji je dal v Petru, ktereга iz tega namena kliče Petra ali skalo. Podlaga ali fundament cerkvi ni Petrova vera, temuč le Peter zavoljo njegove vere in po poklicu, h kteremu ga je Kristus poklical. Sicer se tudi drugi aposteljini imenujejo podlage ali stebri cerkve, pa so le stebri in podpora njenih posameznih delov, Peter pa je podlaga vsega poslopja.

Resnično so le Peter in njegovi nasledniki, papeži, cerkev ovarovali zmot in krivih ver, zato so vsi krivoverci le Petra in njegove naslednike v Rimu napadali, sprevidivši, da če podlago zmajajo, se poslopje ali cerkev sama podere. Le po edinosti v vidnem poglavarju se je katoliška cerkev ohranila čista in prosta vseh krivih naukov v verskih in djanskih resnicah. „Vrata peklena je ne bodo zmagale.“

Kaj pomenijo ključi nebeškega kraljestva?

Ključi so bili znamenje najviše namestovalne oblasti in skerbi čez hišo in kraljestvo. (Iza. 22, 22.) Kadar se v

jutrovi deželi komu ključi izročijo, se njemu s tem oblast da, v hiši zapovedati in gospodovati. Še dan današnji se prinesejo kralju ali vojskovodju ključi od mesta, katero se hoče njemu podati ali podvreči. Besede Jezusove: Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva, nekteri krivoverci razlagajo, kakor da bo Peter jude in ajde v keršansko cerkev peljal in sprejemal; pa ta razlaga je napčna. S temi besedami je Kristus Petru izročil najvišjo oblast v svoji cerkvi, oblast zapovedati in soditi, postavil ga je za svojega namestnika.

Kaj se pravi: vezati in razvezati?

Po preroku Izaiju (22, 22) in skrivnem razodenji (3, 7) pomenite besedi: vezati in razvezati, toliko, kakor nebesa odperati in zaperati, t. j. verne v keršansko, katoliško cerkev sprejemati ali pa iz nje izločevati. Imate pa še druge pomene, pomenite namreč oblast: 1. grehe odpuščati ali priderževati; 2. spokornikom pokoro nakladati, jo zljajšati ali celo odpustiti; 3. odpadnike, brezbožnike izobčevati t. j. jim ali samo prejemo sv. zakramentov prepovedati ali jih popolnoma iz družbe katoliške cerkve izločevati; 4. vernim zapovedi in prepovedi dajati in jih preklicati; 5. duhovne kazni nalagati; 6. keršanske resnice razlagati, dvomljive določevati; kratkoma te besedi pomenite oblast, v cerkvi vse vredovati, karkoli je treba, da se ohrani edinost v veri, red in prava pobožnost med verniki.

Ali se ni dala tudi drugim aposteljnóm oblast vezati in razvezati?

Da, tudi drugim aposteljnóm je bila dana, pa še le potem, ko je bil Peter za podlagni kamen z najvišjo oblastjo ključev slovesno izvoljen. S tem jim je ukazano, da naj svojo Božjo oblast le v zedinjenji s poglavarjem rabijo; zakaj le eden je bil izvoljen podlagni kamen vse cerkve, na katerem naj sloni vse poslopje, le eden je vidni hišni gospodar, ki naj odpera in zopera.

Zato pravi sv. Ciprijan: „Na enega zida Kristus svojo cerkev in čeravno po vstajenji vsem aposteljnóm enako oblast podeli, vendar, da bi Edinost bolj dokazal, le Eno stolico postavi, in po svojem polnomočji zapoveda, naj Edinost iz Edinega izvira.“

Z dihljej. O Gospod Jezus Kristus! Ti Sin živega Boga, ki si svojo cerkev na svetega Petra, kakor na skalo terdno postavil, njemu ključne nebeškega kraljestva izročil, njega in njegove naslednike svoji cerkvi v višje pastirje in v svojega namestnika na zemlji odločil, dodeli nam svojo gnado, da bomo njim v vseh njihovih naredbah tako pokorni, kakor Tebi samemu in da bomo po izgledu svetega Petra v vsem dobrem stanovitni in terdni, kakor skale.

Nauk od papeža.

Kaj so papež rimsko-katoliškim kristjanom?

Vidni poglavar prave Kristusove cerkve, postavni naslednik sv. apostelja Petra na škofijskem sedežu v Rimu.

Koga je Jezus prvega vidnega poglavarja postavil?

Svetega apostelja Petra. in sicer tako-le: 1. Prejšnje ime Simon mu je spremenil v ime Peter t. j. skalnik; tako spreminjanje je imelo pri judih visok pomen; 2. mu je rekel, da bo na njega, kakor na skalo zidal svojo cerkev, in zročil mu je ključne nebeškega kraljestva; 3. mu je djal, da je prosil za njega, da ne jenja njega vera; 4. kar Jezus Petru trikrat obljubi, po svojem vstajenji spolni, ker mu ukaže, pasti njegova jagnjeta in ovce njegove, t. j. vladati vso njegovo čedo, njegovo cerkev po vsem svetu.

Kedaj je Peter nastopil višje pastirstvo in kako ga je opravljajl?

Nastopil ga je precej potem, ko je bil Jezus v nebesa odšel. Kadarkoli je bilo v Kristusovi cerkvi kaj imenitnega opravljati ali določevati, vselej je to storil, dokler je živel, sv. Peter, kakor višji poglavar; zatorej ga sv. Krizostom imenuje „usta apostelnov, pervaka in glavo (tiste) svete družine.“ (In Ioan. hom. 87.) „Ko je šlo za to, da bi se namesto nesrečnega Judeža izvolil nov apostelj, je vstal

Peter v sredi bratov in je govoril“ (Apost. dj. 1, 15.); izvolili so Matija; — na binkoštno nedeljo je tudi Peter prvi začel Kristusa oznanovati; — na prvem cerkvenem zboru v Jeruzalemu, ko so se prepirali, ali bi se smeli neverniki brez obreze sprejemati v cerkev ali ne, je Peter prvi svoje mnenje povedal in drugi so mu priterdili. (Apost. dj. 15, 7.) Evangelisti dajejo sv. Petru vselej prvo mesto v versti aposteljnov; pri sv. Matevžu celo beremo: „Dvanajsterih aposteljnov imena pa so te: Pervi, Simon, imenovan Peter;“ (Mat. 10, 2.) Peter pa ni bil prvi po klicu, temuč po svoji višji časti, kar očitno dokazuje, da so ga aposteljni sami spoznali za svojega poglavarja.

Ali je bilo tudi po Petrovi smerti cerkvi najvišje pastirstvo potrebno?

Tudi po Petrovi smerti je bilo in je še vedno višje pastirstvo potrebno; zakaj 1. da vedno ostane cerkev na zemlji, je vedno tudi treba skale ali stalnega kamna, na katerem stoji; 2. ako je bilo takrat potrebno, ko je bila cerkev še majhna, temveč je potrebno potem, ko se je cerkev razširila in se je tudi krivoverstev namnožilo.

Kdo je po Petrovi smerti vidni poglavar Jezusove cerkve?

Naslednik sv. Petra je vidni poglavar Jezusove cerkve. Sv. Peter je pa bil rimski škof; v Rimu je vladal cerkev celih 25 let, ondi je bil tudi martran. Postavni naslednik na škofijskem sedežu rimskem mu je tudi namestnik v višjem poglavarstvu. Imenuje se papež t. j. oče in namestnik Kristusov na zemlji.

Od nekdanj so rimski škofje kot višji poglavarji vladali katoliško cerkev; škofje, verniki in cerkveni zbori so jih ustmeno in djansko za svoje višje poglavarje spoznali in počastili. Vselej je veljalo za znamenje pravega kristjana in pravovernosti, če je kdo bil v zvezi z rimskim papežem in je veroval, kakor je verovala in učila rimska cerkev. Zato se imenujemo rimske katoličane in nas ne sme biti sram tega imena. Sv. Hieronim piše: „Jaz pa kličem, kdor derži s stolom sv. Petra, ta je moj.“ Deržimo se tudi mi središča edinosti, stola sv. Petra, zakaj sv. Ciprijan pravi: „Kako se derzne ta biti cerkven ud, ki je zapustil sv. Petra stol, na katerem je cerkev postavljena?“

Kaj so škofje?

Škofje so pravi nasledniki drugih aposteljnov, od Kristusa poklicani in pooblašteni, v zvezi z naslednikom Petrovim cerkev voditi in vladati. Vsak škof ima navadno svojo škofijo ali čedo, kateri je kot višji pastir postavljen.

Kaj so nadškofje, primasi in patrijarhi?

Nadškofje nêmajó višjega posvečenja, kakor škofje, temač so svojim škofijam viši pastirji, kakor drugi škofje, vendar imajo zraven še neko oblast in nadzorstvo nad nekaterimi škofi in škofijami, ktere so združene v eno cerkveno krajino. Primas ali škof pervak je tisti škof, ktereга stolica je v kraljestvu ali državi prva in najimenitniša. To ime je včasih samo časten naslov, včasih pa je primas res tudi papežev namestnik s posebnimi pravicami in večo oblastjo. Patrijarhi se imenujejo tisti škofje, ki imajo vse škofo in nadškofe kake države ali ktereга naroda pod svojo duhovno oblastjo.

Od cerkvenega izobčenja.

Kristus je Petru posebej, potem pa tudi vsem aposteljnóm vkup rekel: „Karkoli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 18, 18.) Že gori je bilo omenjeno, da so s temi besedami Peter in njegovi nasledniki, pa tudi aposteljni in njih nasledniki, škofje, od Kristusa prejeli oblast grehe odpuščati in priderževati, in da smejo grešnikom zavoljo posebnih pregreh, in kadar so terdovratni, nalagati duhovne ali cerkvene kazni; papež imajo to oblast za, vesoljno cerkev, škofje le za svoje škofije.

Najhujša cerkvena kazen je **cerkveno izobčenje**.

Cerkveno izobčenje je dvojno: večje in manjše, kakor je hudobija večja ali manjša. Kogar zadene večje izobčenje, je popolnoma odločen od cerkvene družbe in zgubi vse pravice do duhovnega telesa Kristusovega, do svetih zakramentov; nêma več nobenega deleža do duhovnih zakladov katoliške cerkve, do molitve, zasluženja svetnikov, odpustkov, daritve sv. meše, Božje besede. Le enkrat v letu, na veliki petek, cerkev za izobčence moli. To izobčenje zadeva le očitne krivoverce in prav velike hudodelnike, in se godi vselej slovesno s pisano škofovo

sodbo, ktera se očitno, pri Božji službi po svetem evangelji prebere in oznanja.

Kogar zadene manjša izobčenja, ne sme prejemati svetih zakramentov, niti opravljati duhovske službe, pač pa sme še v cerkev in k Božji službi hoditi.

Izobčenja pa ni samo kazen, temveč zdravilo in namen tacega izobčenja je, da se duhovno telo Kristusovo zdravo ohrani, bolnega uda znebi, hudodelnik pa svojo hudobijo spozna in se spokori. Ker je ta duhovna kazen tako huda in strašna, se ne sme, kar bodi, izreči, temuč le zavoljo posebne hudobije in terdovratnosti grešnikove, po natančnem preiskovanji in po ponavljanem opominjevanji. Kakor je Bog že v stari zavezi rekel, da nčče smerti grešnikove, temuč, da se poboljša in živi, tako misli in ravna še zdaj naša mila in skerblijiva mati, katoliška cerkev. Ako vidi, da je izobčenec svojo hudobijo spoznal in se poboljšal, ga, če za to prosi, z materno ljubeznijo zopet sprejemlje nazaj v svoje naročje, ga odveže cerkvene kazni in prišteje zopet svojim otrokom. Ako se je izobčenja očitno godilo, se tudi očitno godi sprejemanje nazaj v družbo pravovernih.

Nasprotniki so cerkvi hudo zamerjali vse cerkvene kazni, zlasti izobčenja. Cerkev se te oblasti in pravice, izobčevati nevredne ude, ni nikakor siloma polastila, temuč jo je cd Kristusa prejela, in kadar je prisiljena nad kom izobčenja izreči, to dela vselej le s težkim srcem, z veliko žalostjo in po izgledu sv. aposteljnov. Že sv. Peter je proklel Simona, copernika in sv. Pavl je gerdega prešestnika v Korintu izobčil iz keršanske družbe. (I. Kor. 5, 4.) — Katoliška cerkev je vidna družba, v vsaki družbi pa imajo predniki pravico, nepokorne ude izobčevati ali kaznovati; zatorej mora to pravico imeti tudi katoliška cerkev. Če te pravice ne bi imela, ali če ne bi smela se je poslužiti, morala bi sama od sebe razpasti ali se razrušiti.

Dobri kristjani, ki dopolnujejo Božje in cerkvene zapovedi, se nĕmajo bati cerkvenih kazni; one zadevajo le očitne, posebno velike in terdovratne grešnike.

God svetega Boštjana.

(20. januarja.)

V vsakem stanu je mogoče pobožno živeti in nebesa si zaslužiti, tudi v vojaškem stanu. Priča nam je med sto

drugimi sv. Boštjan, ki je služil za vojaka na odlični stopinji. Rojen v Narboni na Francoskem od keršanskih starišev, ki so ga skerbljivo in po keršanko izredili, je živel za cesarja Dioklecijana, ki je kristjane najgroznejši preganjal.

Še mlad stopi v vojaški stan in ravno v tem stanu je mnogo kristil Kristusovi veri. Zavoljo lepega obnašanja, posebne serčnosti in zvestobe se prikupi cesarju Dioklecijanu, ki ga postavi stotnika prvemu kardelu svoje telesne straže, ker ni vedel, da je Boštjan že kristjan. Boštjan svoje keršanske vere ni nikdar tajil, pa tudi po nepotrebem ni se ž njo bahal, in je tako imel lepo priložnost, kristjane po ječah obiskovati in jih v stanovitnosti poterovati. Ko je videl, da so nekteri kristjani v veri omahovali, jih je v ječah obiskoval in jim prigovarjal, naj bi zavoljo tega kratkega življenja ne prodajali nebeške krone; s svojo živo gorečnostjo je celo veliko ajdov od ajdovske vere odvernili in jih Kristusovi veri pridobil. Med drugimi spreoberne nekega ajdovskega sodnika, po imenu Kromacija, ki se da kerstiti z vso svojo družino in štirinajstimi sto sužnjih, katerim vsem prostost podari. Kromacij popusti cesarsko službo, in se poda na svoja posestva zunaj mesta, kjer preganjane kristjane ljubeznjivo sprejema.

Zdaj se pa ni več moglo dalej skrivati, da je Boštjan sam kristjan. Neki vojak, ki je od sv. vere odstopil, ga ovadi cesarju in ta ga k sebi pokliče in ga ostro nagovori: „Jaz sem te povišal k veliki časti, ti si pa v mojo nesrečo bogove žalil.“ Sv. Boštjan mu odgovori: „Vedno sem molil h Kristusu za tvoj blagor in sem Njega, ki je v nebesih, prosil za srečo rimskega cesarstva. Nespametno se mi je pa zdelo moliti bogove, bogove, ki so kamneni.“ Cesar se raztogoti in ukaže Boštjana k stebri privezati in s pušicami na njega streljati. Vojščaki storijo po cesarjevem povelji, Boštjana slečejo, z vervmi k stebri privežejo, in pušicarji tako dolgo v njega streljajo, da je bil Boštjanu život s pušicami ves pokrit in se svetnik v omedlevico zgrudi. Vojščaki menijo, da je mertev in ga popustijo. Neka pobožna vdova, Irena, gre po noči, iskat truplo mučencevo, da bi ga pokopala, ko ga pa še živega najde, spravi ga skrivši v svoj dom, kjer se kmalo spet opomore. Kristjani mu svetujejo, naj se skrije pred cesarjem, ali sv. Boštjan preveč hrepeni po kroni mučeniški. Kadar je zamogel spet hoditi, opravi najpred gorečo molitev in se potem nastavi Dioklecijanu

na pot, kjer je vedel, da ga cesar mora videti. Ko se mu cesar približa, ga mučenec nagovori in mu očita, zakaj poslušaj malikovavce, kateri kristjane po nedolžnem tožijo in obrekujejo. „V svojem cesarstvu nêmaš boljših in tebi bolj zvestih podložnikov,“ mu pravi, „kakor so kristjani, ki vedno za tvoj blagor in srečo domovine molijo.“

Dioklecijan ostermi, videti Boštjana, mislil je, da je merteve in že pokopan, zato reče: „Ali ti nisi Boštjan, kterega sem obsodil, naj se s pušicami ustrelj?“ Boštjan odgovori: „Jaz sem tisti, in ravno zategadel mi je dal Jezus Kristus zopet oživet, da tebi vprîčo vsega ljudstva povem, kako krivično ravnaš s služabniki Kristusovimi, da jih preganjaš.“ Dioklecijan se po tem očitani še hujši razserdi; precej ukaže serčnega keršanskega junaka zgrabiti, na teržišče peljati, kjer ga neusmiljeno tako dolgo pretepajo, da jim med pretepanjem umerje l. 287.

Morivci njegovo sveto truplo veržejo v smerdljivo jamo, ki je bila polna blata, pa blaga sveta Lucina ga poišče, očedi in kristjani ga pokopljejo v svojih katakombah. Leta 680 so njegove kosti prenesli v lepo cerkev, katero je cesar Konstantin že davno popred dal sezidati. Ker je ob času, ko so prenesli kosti sv. mučenca, strašna kuga v Rimu precej odlegla, so jeli kristjani sv. Boštjana častiti in klicati na pomoč zoper hude kužne bolezni, in bili so dostikrat uslišani.

Sv. Boštjan je bil zvest svojemu cesarju, pa še zvestejši svojemu Bogu, dober vojščak časnemu vladarju, pa še boljši vojščak večnemu kralju Jezusu Kristusu in nam vsem lep izgled, kako moramo sveto vero, kadar je treba, očitno spoznati in rajši vse, tudi smert preterpeti, kakor Kristusovo vero zatajiti. Sem ter tje kako pobožno besedo še vsakdo more spregovoriti in na skrivnem zdihovati in tožiti čez hude čase in hudobne ljudi, ali nasprotnikom svete vere očitno se upirati, k temu je treba posebne serčnosti, katero naj se učimo od sv. Boštjana.

Izreki sv. Boštjana.

Ohranili so se nam nekteri prelepi izreki, katere je sv. Boštjan svojim sokristjanom govoril; zlahtni biseri so in vredni, da jih pomnimo.

1. „Kdor v tem življenji, katero hitro mine, le prijetnosti vživlja, jih bo v drugem življenji, katero nikdar ne mine, stradal.“

2. „Kristjan se ne boji v tem časnem življenji terpeti, ker ve, da si z bolečinami kupi večno ugodnost, in po kratkih stiskah pojde v večno veselje. Ne ustrašimo se, eno uro na svojih telesih bolečine terpeti, ker si želimo, naj bi se vekomaj s Kristusom veselili.“

3. „Pravi kristjani so najzvestejši podložniki, ker molijo neprenehoma za blagor vladarja in cesarstva.“

V vod svete meše. „Naj pride pred tvoje obličje zdihovanje jetnikov; poverni našim sosedom sedmero njim v naročje; maščuj kri tvojih svetih, ki je bila prelita.“ (ps. 78.)

„O Bog, narodi so prišli v tvojo deležnino, oskrunili so tvoj sveti tempelj; spremenili so Jeruzalem v čuvajnico v sadnem vertu.“ (78.)

Cerkvena molitev. Pogledj, vsegamogočni Bog, našo slabost, in ker nas težavnost našega lastnega trudenja tare, naj nas podpera slavna priprošnjaja Tvojega svetega marternika Boštjana; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Hebrejcev
11, 33—39.

Bratje! svetniki so po veri premagali kraljestva, delali pravico, dosegli obljuje, zamašili levom žrela, ugasili silne ognje, ubežali ojestremu meču, se ozdravili od slabosti, bili močni v boji, in odgnali zunanjih vojske; prejele so žene svoje mertve iz mertvih obujene. Eni pa so bili razpeti, ker niso hotli rešenja, da bi našli boljše vstajenje. Eni so pa zasramovanje in tepenje terpeli, zraven tudi železje in ječe; so bili kamnjani, prežagani, skušani, z mečem umorjeni; so okrog hodili v kozuhih in kozjih kozah, ubožni, stiskani, zatérani, katerih svet ni bil vreden; in so se potikali po puščavah, po gorah in berlogih, in podzemeljskih jamah. In ti

vsi so bili s pričevanjem vere pravični najdeni, v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

Razlaga. V mnogih zgledih posebno iz stare zaveze, nam sv. apostelj dokazuje, koliko vrednost ima vera, in koliko moč podeluje k stanovitnosti v nesreči, ako je sklenjena s terdnim zaupanjem v Boga. Vera ga ojači za vse, tudi najgrozovitniše bolečine in terpljenje. —

Kje pa dan današnji najdemo toliko živo vero? Ne rečem, da je ni več, pa vendar med nami je vedno več bojazljivih in strahopetnih, kakor serčaih kristjanov. Zasmeh, zaničljiv pogled, zbadljiva beseda pri nekterih kristjanih zadostuje, da svoje pobožne vaje opusčajo in celo svete keršanske dolžnosti zanemarajo. Takšne bojazljivce zadevajo besede Zveličarjeve: „Kdor mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ (Mat. 10, 33.)

Evangelje sv. Lukeža 6, 17—23.

Tisti čas je šel Jezus iz gore, in je stal na ravnem polji, in velika množica ljudi iz vse Judeje, in iz Jeruzalema, in od primorja, in od Tira in Sidona, kateri so bili prišli, da bi ga poslušali, in ozdravljeni bili od svojih bolezni. In ktere so nadlegovali nečisti duhovi, so bili ozdravljeni. In vsa množica se ga je iskala dotakniti, ker je moč šla iz njega, in je vse ozdravila. In On je oči obernil v svoje učence, in je rekel: Blagor vam ubogim, ker vaše je Božje kraljestvo. Blagor vam, ki ste zdaj lačni, ker bote nasiteni. Blagor vam, ki zdaj jokate, ker se bote smejali. Blagor vam, ko vas bodo ljudje sovražili, in ko vas bodo odločevali in zasramovali, in zametovali vaše ime, kakor hudo, zavoljo Sinu človekovega. Veselite se tisti dan, in

poskakujte, ker glejte! vaše plačilo je veliko v nebesih.

Spomin spreobnjenja svetega aposteljna Pavla.

(25. januarja.)

V „Djanji aposteljnov“ se nam na tanko popisuje spreobnjenje svetega Pavla, aposteljna, iz kterega nam današnje berilo podaja kratek posnetek.

Sv. meša se začne: „Vem, komu sem veroval, in sem prepričan, da je mogočen, to, kar sem mu zročil, (moja dela), kakor pravičen sodnik, ohraniti za tisti dan.“ (II. Tim. 1. 12.)

„Gospod! preiskuješ me, in me poznaš; ti poznaš mojo sejo in moje vstajenje.“ (ps. 138.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. O Bog! ki si po pridigah svetega aposteljna Pavla ves svet učil, daj nam, prosimo, da mi, ki danes njegovo spreobnjenje častimo, po nasledovanji njegovih zgledov k Tebi pridemo.

Berilo iz Djanja apostolskega 9, 1—22.

Tiste dni je Savelj, kateri je še dihtel pretenje in morijo zoper učence Gospodove, šel k velikemu duhovnu, in je prosil od njega pisem v Damask do shodnic, da, ako bi našel ktere može ali žene tega uka, bi jih zvezane pripeljal v Jeruzalem. In ko je bil na potu, se je zgodilo, da se je bližal Damasku, in ga je nagloma obsvetila svetloba z neba. In je padel na tla, in slišal glas, kateri mu je rekel: Savelj, Savelj! kaj me preganjaš? On pa je rekel: Kdo si, Gospod? In ta (odgovori): Jaz sem Jezus, kterega ti preganjaš; težko ti je proti ostnu bercati. In trepetaje in stermé je rekel: Gospod! kaj hočeš, da naj storim? In Gospod mu reče: Vstani

in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti. Tisti možje pa, kateri so ž njim hodili, so ostermeli in stali, ker so sicer glas slišali, pa nikogar niso videli. Vstal je pa Savelj od tal, in z odpertimi očmi nič ni videl. Peljali so ga pa za roke, in pripeljali v Damask. In je bil tam tri dni, da ni videl, in ni jedel, ne pil. Bil je pa neki učenec v Damasku, Ananija po imenu; in Gospod mu je rekel v prikazni: Ananija! On pa je rekel: Glej, Gospod, tukaj sem! In Gospod mu reče: Vstani, in pojdi v ulice, ki se imenujejo ravne, in vprašaj v Judovi hiši po Taršanu, Savlu po imenu; zakaj, glej, moli. (In je videl (Savelj v prikazni) moža, Ananija po imenu, noter priti, in na-nj roke položiti, da bi spet pogled prejel.) Ananija je pa odgovoril: Gospod! slišal sem od veliko ljudi, koliko hudega je storil ta mož tvojim svetim v Jeruzalemu, in tukaj ima oblast od velikih duhovnov zvezati vse, kateri kličejo v tvoje ime. Gospod pa mu je rekel: Pojdi, ker izvoljena posoda mi je on, da nese moje ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke. Zakaj jaz mu bom pokazal, koliko mu je treba za moje ime terpeti. In Ananija je šel in v hišo stopil, in je roke nanj položil, ter rekel: Savelj, brat! Gospod Jezus, kateri se ti je prikazal na potu, po katerem si šel, me je poslal, da spregledaš, in bodeš napolnjen s svetim Duhom. In zdajci so padle od njegovih oči, kakor luskinje, in je spregledal; in je vstal in bil kerščen. In je vzel jedi in se je pókrepčal. In je bil nekaj dni pri učencih, ki so bili v Damasku. In je precej v shodnicah oznanoval od Jezusa, da je ta Sin Božji. Zavzeli pa so se vsi, kateri so slišali, in so rekli: Ali ni ta tisti, ki jih je

preganjal v Jeruzalemu, kateri so klicali v to ime, in je zato sem prišel, da bi jih zvezane peljal k velikim duhovnom? Savelj je pa čedalje močnejši prihajal, in je zavračeval Jude, kateri so prebivali v Damasku, ker je terdil, da je ta Kristus.

Nauki iz te dogodbe.

1. Ne zaničujmo nobenega grešnika in ne obupajmo nad njegovim spreobrnjenjem. Gnada Božja, ktera je storila, da se je Savelj ravno takrat spreobrnil, ko je šel kristjane zatirat, zamore še zdaj največega grešnika na pot pokore obrniti.

2. Molimo za spreobrnjenje grešnikov, kakor je sv. Štefan molil za Savla in gnado spokorjenja izprosil njemu, ki je bil takrat še mladeneč, in je oblačila varoval tem, ki so kamnjali Štefana. Kdor za spreobrnjenje grešnikov moli, pripomaga, da se Jezusova kri za nje ni zastoj prelila, in da se izpolnijo želje Zveličarjeve, ki je v to prišel na svet, da bi grešnike otel in še vedno in neprenehoma za nje v nebesih prosi.

3. Spreobrnitev sv. Pavla naj nam bo poduk, kako se nam je zadržati, da se spreobrnemo. Pavl je telesno oslepel, v duhu pa je bil razsvitljen, da je precej izklical: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim?“ Po Božjem nasvetu sprejame Ananija v svojega voditelja na potu k zveličanju in je potem za čast Kristusovo ravno tako vnet, kakor Ga je popred serdito preganjal. Kdor se hoče v resnici spreobrniti, mora svoje oči zapreti vsemu, kar ga je popred zapeljevalo in zvesto naj posluša, kaj Bog od njega tirja. Skušenemu duhovnemu voditelju naj se zroči in stori vse, kar mu ta veleva, in naj se za čast Božjo in za keršanske čednosti tako goreče poganja, kakor je bil pred hudiču, svetu in mesu ves vdan; po težavah naj se ne da odstrašiti, niti po zaničevanju ali preganjanju odvertni od pota pokore, ki ga je nastopil.

O p a z k a. Leta 1836 se je v Parizu vstanovila bratovščina v čast presvetemu Sercu Marije, preblažene Device, ktera je s svojo mogočno priprošnjo že toliko grešnikom in krivovercem gnado spreobrnjenja od Boga izprosila. Daj se tudi ti vpisati v to bratovščino, da boš v družbi

z milijoni vnetih kristjanov molil za spreobnjenje grešnikov in krivovercev in se vdeležil njihovega zaslužnja, pa tudi gnade Božje!

Evangelje sv. Matevža 19, 27—29.

Tisti čas je rekel Peter Jezusu: Glej! mi smo vse zapustili, in smo šli za teboj; kaj tedaj nam bo? Jezus pa jim je rekel: Resnično, vam povem, da ob prerojenji, kadar bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, bote tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajst sedežih, in sodili dvanajstere Izraelove rodove. In slehern, kateri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel, in večno življenje dosegel.

Zakaj se bere to evangelje na spomin spreobnjenja svetega Pavla?

Dokler je bil Kristus na svetu, sv. Pavl ni hodil za njim. Ko ga je pa Kristus po čudoviti prikazni poklical za aposteljna, je Pavl kakor drugi aposteljni zavoljo Jezusa vse popustil, in je delal in terpel za razširjenje evangelja več, kakor vsi drugi. Zato bo, kakor drugi aposteljni, enkrat svet in celo angelje sodil (I. Kor. 6, 3), in ga sveta cerkev s sv. Petrom vred časti kakor pervaka aposteljnov.

Kako se sme reči, da je Peter, in da so drugi aposteljni vse popustili, ker so le malo kaj imeli?

Peter opominja Gospoda, da so on in drugi aposteljni težke reči za Njega storili, ker so zapustili svet, da bi za Njim hodili. Čeravno niso imeli bogastva, vendar so zapustili, kar je vsakemu človeku ljubo: očeta, mater, ženo, otroke. Vse so zapustili, ker so po razlagi sv. Gregorja celo vse nagnenje in ljubezen do malega, kar so imeli, v svojem sercu zaterli. Sv. Bernard uči: „Veliko zapusti, kdor se celo nagnenja znebi do tega, kar zapusti.“ To je storil Peter. Kdor bi se pa zavoljo Boga časti, bogastvu

in vsemu odpovedal, ne pa nagnenju, bi le malo zapustil in zaslužnja ne bi imel. Kristus pravi: „Kteri se ne odpove vsemu svojemu premoženju, ne more biti moj učenec.“ (Luk. 14, 33.)

Zakaj je Peter vprašal po plačilu?

Mogoče je, da je Peter vprašal iz sebičnosti ali samoprida, ker takrat aposteljni še niso bili prosti vseh hib ali nepopolnosti; znabiťi pa je Kristus sam to vprašanje dopustil, da bi imel priliko razlagati plačilo, ktero je odločeno tem, ki ga bodo zvesto nasledovali.

Zakaj obljubi Kristus aposteljnóm, da bodo ž njim sodili?

Ker so aposteljni Jezusu pomagali vstanoviti njegovo kraljestvo, jih hoče tudi sodeležne storiti svoje kraljevske časti in oblasti, zlasti takrat, kadar pride v svojem veličastvu sodit žive in mertve. S to obljubo jih hoče 1. spodbuditi, naj bi ga stanovitno nasledovali, zaničevanje in preganjanje od sveta serčno prenašali; 2. jim naznaniti, s koliko častjo bo konec sveta povernil njim in vsem, ki bodo v uboštvu in zaničevanji za njim hodili; 3. posvetnjake pa, ki so naslednike aposteljnov za nespametne imeli, hoče prepričati, da so napčno in abotno sodili in da bodo zavoljo tega zaverženi.

Zakaj obeta Kristus tistim plačilo, ki stariše in žlahto zapusté, ko jih vendar ljubiti zapoveda?

V tem nauku Jezusovem sveti učeniķi ne najdejo nobenega nasprotja, in zapoved ljubezni s tem ni nikakor overžena. Ljubiti, spoštovati gre očeta, mater itd.; ako so nam pa na potu zveličanja nasproti, uči sv. Gregorij, se jih moramo izogibati, t. j. nismo dolžni jih vbogati, če bi nam kaj svetovali, ali zapovedali, kar bi bilo zoper zapovedi Božje in naše zveličanje.

Kaj je to stoterno, ktero nam Kristus obeta za časne reči, ki jih zapustimo?

Sv. Janez Križanski pravi: „Ako si ti eno samo veselje zavergel in se zatajil, ti dodeli Gospod v tem življenji po duhu in telesu stokrat toliko.“ In sv. Hieronim uči: „Za časne reči bo nam Gospod podaril duhovne dari: svojo

milost, čednosti, znotranjo tolažbo, zadovoljnost i. t. d., ktere so stokrat več vredne, kakor časne reči, ki jih zapustimo.

O kako majhno in malovredno je vse, kar zapustimo iz ljubezni do Boga, in kar bi nam smert itak pobrala; nasproti kako neizrekljivo obilno je, kar nam Bog za to ponuja v tem in drugem življenji: „Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v serce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo.“ (I. Kor. 2, 9.)

Zdihljej k svetemu Pavlu. Veliki apostelj, sveti Pavl! mogočni glas Božji te je danes na tla vergel, da bi k pravi pokori vstal; iz gerde posode si izvoljena posoda, iz sovražnika Kristusovega si postal njegov goreč prijatelj in zagovornik. Prosim te torej, izprosi tudi meni gnado, da bi Njega, ktereга sem dosihmal s svojimi grehi žalil in križal, vendar enkrat prav spoznal, ljubil in nasledoval; naj bi po tvojem zgledu tako goreče po pravici delal, kakor sem popred hudobno zoper njo grešil, da bi se enkrat zveličal, kakor ti, po istem Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Svečnica ali god darovanja Jezusa Kristusa in očiščevanja Device Marije.

(2. februarja.)

Ta praznik, ki ga danes obhajamo, je ob enem praznik Gospodov in Marijin:

a) Gospodov praznik je, ker je spomin Jezusovega darovanja v tempeljnu, kar nam sv. Lukež (2, 22—23) tako-le pripoveduje:

„In ko so bili dopolnjeni dnevi Marijinega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so dete prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda, in da so dar opravili, kakor je rečeno v postavi Gospodovi.“

Gospod Bog je govoril z Mojzesom in mu je rekel:

„Posveti mi vsakega pervorojenega med Izraelovimi otroci pri ljudeh in pri živini, zakaj moje je vse,“ (II. Mojz. 13,) v spomin, da je pervorojene med Izraelovimi otroci ohranil, pervorojene Egipčanske pa je po svojem angelji dal pomoriti. Zapovedal je tudi, naj se vsaki pervorojeni od človeka reši z denarjem. (II. Mojz. 13, 13; IV. Mojz. 18, 15.) — Jezusa ta postava nikakor ni vézala. Prostovoljno se ji je sam podvergel, da nam je dal zgled pokorščine.

b) Marijin praznik je v spomin njenega očiščevanja. Po Mojzesovi postavi (III. Mojz. 12) mati po rojstvu svojega sina 40 dni, po rojstvu svoje hčere pa 80 dni ni smela med ljudi in tudi ne v tempelj. Ko so bili ti dnevi dopolnjeni, morala je pa mati v tempelj iti ter prinesiti v dar letno jagnje in mladega golobčeka, ako je bila revna, pa dve gerlici ali dva mlada golobčeka; duhoven je pa za njo zapovedano molitev opravil, in tako je bila mati očiščena. — Marija ti šegni postavi ni bila podveržena, ker je Jezusa ko najčistejša devica rodila in je Jezus brez vsega greha bil; ali ona se je postavi podvergla iz pokorščine; iz ponižnosti pa je prinesla dar revnih mater.

Svečnica se imenuje ta praznik, ker katoliška cerkev danes voščene sveče blagoslavja za Božjo službo, in da jih verni nesejo seboj domu.

Zakaj se danes sveče blagoslovijo in zakaj jih verni v procesiji nosijo?

1. V spomin, da je Marija danes v tempeljno darovala Jezusa, v katerem je stari Simeon spoznal obljubljenega Zveličarja, Ga je pričujočemu ljudstvu oznanil in Ga radovaje imenoval „Luč v razsvetljenje nevernikom“.

2. Prižgane sveče v rokah dajejo na znanje veselje, da nas je luč Jezusove vere razsvetila, in naš terdni sklep, da hočemo Jezusu na proti iti in njega spremljevati z gorečimi svetili (Luk. 12, 35) dobrih del (Mat. 5, 16; 25, 1.)

Zakaj sploh rabijo katoličanje blagoslovljene sveče in luči pri Božji službi in pri drugih obredih?

Svečava je pri službi Božji od nekdaj v navadi. Mi katoliški kristjani rabimo za svečavo pri službi Božji in drugih obredih blagoslovljene voščene sveče s tem namenom:

1. naj bi Bog nam po tej pobožni rabi ohranil dušno in

telesno zdravje; 2. naj bi sveta vera Jezusova in gnada svetega Duha razsvetlila naša serca; 3. naj bi se v njih vnela goreča ljubezen in prava pobožnost do Boga, ktera naj bi zaterla v njih vso gerdo in nesnago greha, da bi enkrat dospeli do tiste luči, ktera v nebesih vekomajsveti. Ravno ta pomen imajo molitve, ktere se danes opravljajo pri blagoslovljenji sveč.

Cerkev poje k z a č e t k u s v. m e š e: „Sprejeli smo, o Bog! tvoje usmiljenje v sredi tvojega tempeljna. Kakor tvoje ime, o Bog! tako je tudi tvoja slava do pokrajin zemlje; pravice polna je desnica tvoja.“

„Velik je Gospod in vse hvale vreden v mestu našega Boga na svoji sveti gori.“ (ps. 47.) Čast bodi . . .

C e r k v e n a m o l i t e v. Vsegamogočni, večni Bog! Tvoje veličastvo ponižno prosimo, dodeli, da pred Tebe z očiščenimi serci pridemo, kakor je bil Tvoj edinorojeni Sin danes v našem mesu pred Tebe v tempeljnu postavljen; po istem Gospodu . . .

Berilo iz Malahija preroka 3, 1—4.

To reče Gospod Bog: Glej, jaz pošljem svojega angelja in bo pot pripravljaj pred mojim obličjem. In zdajci bo prišel k svojemu tempeljnu Gospodovalec, kterege vi iščete, in Angelj zaveze, kterege vi želite. Glej, pride, pravi Gospod vojskinih trum. Kdo pa bo mogel razumeti dan njegovega prihoda, in kdo bo obstal ob njegovem pogledu? Zakaj on je, kakor raztapljajoči ogenj, in kakor zelišče valjavcev; in bo sedel, ter topil in čistil srebro, in bo očiščeval Levijeve sinove in jih bo precejal kakor zlato in kakor srebro, in bodo darovali Gospodu darove v pravičnosti. Tedaj bo dopadla Gospodu daritev Judova in Jeruzalemska, kakor poprejšnje dni, in kakor nekdanja leta; reče Gospod vsegamogočni.

R a z l a g a. Prerok Malahija prerokuje, da bo pred Mesijem prišel angelj t. j. poslanec Božji, kateri bo ljudi pripravljaj na njegov prihod. Ta poslanec je bil Janez Kerstnik, kar evangelisti in Jezus sam učijo. Gospodovalec pa in Angelj zaveze, kterega so že davno pričakovali in iskali, je Jezus Kristus, kterega so danes v tempelj prinesli. Angelj zaveze se imenuje, ker je med Bogom in ljudmi novo, boljše in popolnejšo zavezo napravil in je nam kristjanom, ne časnih, kakor nekđaj Judom, temuč nebeške in večne darove pripravil.

D v o j e n je prihod Kristusov. Pervikrat je prišel v tempelj v ponižnosti malega otroka; ves drugač pa bo njegov prihod konec sveta, za kateri nihče ne ve, kedaj se bo godil. Prišel bo kakor mogočni Sodnik pravičnih in grešnikov in bo tako čisto ločil dobro od hudega, kakor raztapljavec loči v ognji zlato in srebro od žindre, in kakor valjavec očedi v lugu obleko vse nesnage. — Kako sveto in čisto mora biti naše serce, če hočemo Gospodovo telo vredno prejeti, ali pa Jezusa pri sveti meši z mešnikom darovati! Čisto kakor zlato naj bo, in čedno, kakor korporalce, na katero se pri sveti meši dene presveto Rešnjje telo.

Evangelje sv. Lukeža 2, 22—31.

Tisti čas, ko so bili dopolnjeni dnevi njenega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so Jezusa prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda, (kakor je pisano v postavi Gospodovi: Vse prvo-rojeno moškega spola bodi posvečeno Gospodu,) in da so dar opravili, kakor je rečeno v postavi Gospodovi, dve gerlici ali dva mlada goloba. In glej! bil je človek v Jeruzalemu, kteremu je bilo ime Simeon: in ta človek je bil pravičen in boga-boječ, in je čakal oveseljenja Izraelovega, in sveti Duh je bil v njem. In mu je bilo razodeto od

svetega Duha, da ne bo videl smerti, dokler ne vidi Gospodovega Kristusa. In je prišel po Duhu v tempelj. In ko so prinesli otroka Jezusa njegovi starši, da bi storili za njega po šegi postave, ga je tudi on vzel na svoje naročje, ter je hvalil Boga in rekel: Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru, ker so videle moje oči tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvetljenje nevernikom, in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.

Zakaj je Marija dopolnila postavo očiščevanja?

Že gori je bilo rečeno, da Marija Mojzesovi postavi ni bila podveržena. Ona ni v grehu spočela, kakor druge matere. Na nji ni bilo nič nečistega, pravi sv. Bernard, ne v njenem spočetji, ne v njenem porodu; tukaj ni bilo nič očiščevati. Vendar je s svojim Sinom vred med grešnike stopila in postavo grešnikov spolnovala, da sta nam 1. izgled pokorščine in prave ponižnosti dala, in 2. nas učila, naj se zahvaljujemo za dobrote, katere je Bog našim prednikom podelil. Zakaj darovanje v tempeljno se je moralo opravljati v znamenje hvaležnosti, da je Bog pervorojence Izraelske otel iz rok morivnega angelja. (III. Mojz. 12.) 3. Marija je dopolnila postavo očiščevanja, da ne bi pohujšala tistih, ki niso vedeli, da nji ni treba očiščevanja. — Kristjan! pomisli, koliko lepih nauk ti daje Marijin pot v Jeruzalem, da se opravi očiščevanje po Mojzesovi postavi. Bodi tudi ti Bogu hvaležen in Božji postavi vselej pokoren; vselej le ponižno misli o sebi in varuj se, da nikogar ne pohujšaš!

Zakaj Marija ni darovala jagnjeta, kakor premožne, (III. Mojz. 12, 6) temuč le par golobov, kakor uboge matere?

Ker je bila uboga in se svojega uboštva pred svetom ni sramovala. Tako ravnajo le ponižni ali ubogi v duhu; če so ubogi, se uboštva ne sramujejo; če so pa premožni, vsaj v duhu ljubijo uboštvo in uboge ter jim pomagajo, kjer in kadar le morejo.

Kako, da je tudi Simeon prišel v tempelj, ko so Jezusa tje prinesli?

Sveti Duh, kateri mu je bil razodel, da ne bo umerl, preden ne bo videl Gospodovega Kristusa, je pobožnega starčka in zvestega služabnika Božjega vodil v tempelj k tistemu trenutku, ko se je dopolnilo prerokovanje Malahijevo, katero smo slišali v današnjem berilu. — Pcmisli, kristjan! kako Bog svoje zveste služabnike že na tem svetu oblagodaruje, ker jim veče spoznanje in razsvetljenje podeluje.

Zakaj si Simeon želi umreti, ko Jezusa v svojem naročji derži?

Simeon je že dolgo živel, je kakor duhoven in prerok Gospodu zvesto služil v pravičnosti in pobožnosti in je obljubljenega Mesija željno pričakoval. Zdaj ko vidi svoje želje dopolnjene in težko Pričakovanega v svojem naročji, kaj bi si mogel boljšega od Gospoda svojega Boga prositi, kakor to, da ga pokliče v miru k očakom, ki so v predpeklju hrepeneli po obljubljenem Odrešeniku, katerim bo že mogel veselo naznanilo prinesiti, da je odrešenje blizu.

Zakaj imenuje Simeon Jezusa „luč v razsvetljenje nevernikom“?

Ker je Jezus prišel na svet kakor prava luč. (Jan. 1.) Kakor luč temo odganja, tako je Jezus prišel odganjat temoto neverstva in vraž, rešit nevernike sužnosti hudega duha, jude pa iz sužnosti stare postave; prestavil nas je v svobodo Božjih otrok. (Gal. 4, 31.)

Zdihljej. Nebeški Oče! poglej s sedeža svojega usmiljenja na obraz svojega Maziljenca, nad katerim imaš svoje dopadenje. Glej! danes se Ti daruje v Tvojem tempelju za grehe svojih bratov. Naj Ti je prijetna ta nedolžna daritev in nam grešnikom naj nakloni Tvojo milost. Zavaljo Njegove ponižnosti in pokorščine odpusti

nam naš napuh in našo nepokorščino; dodeli, da se očistimo z Njegovo kervjo, in kadar enkrat, kakor Simeon v miru zaspimo, naj nas Marija, naša preljubeznjiva mati, v tempeljnu Tvojega veličastva Tebi izroči, da bomo Tebe kot večno luč vekomaj gledali, ljubili in hvallili. Amen.

O vpeljevanji porodnic.

Po postavi očiščevanja (III. Mojz. 12) so bile judovske žene po porodu fantiča 40, po porodu dekleta pa 80 dni nečiste in od tempeljna ločene. Kadar so potekli določeni dnevi, morale so eno jagnje za žgavni in enega goloba za spravni dar v tempelj prinesiti, da so se po darovanji in duhovnih molitvah očistile. Ta postava keršanskih žen ne veže, ker je cerkev judovske šegne postave odpravila, vendar dovoljuje cerkev porodnicam, da smejo po porodu nekoliko časa doma ostati in za zdravje skerbeti. Tudi može opominja, naj svojim ženam po porodu prizanašajo ter jim za postrežbo skerbijo.

Kadar pa žene po porodu pervikrat v cerkev gredó, želi sv. cerkev, naj po zgledu Device Marije svoje novorojence seboj prineseó, da se Bogu zahvalijo za srečen porod in za podarjeno dete, potem pa prosijo za sv. žegen in gnado otroku in sebi, naj bi ga prav keršansko in pobožno izredile. Ta prelepa in starodavna navada se imenuje *v p e l j e v a n j e*; nobena keršanska mati je ne opušča, ker je lep spomin na Marijin pot z Jezusom in Jožefom v Jeruzalemski tempelj.

Posebno ganljiv je obred vpeljevanja zakonske matere po porodu. — Kadar pride zakonska porodnica k vpeljevanju, ostane z otrokom, ki ga v naročji derži, pri cerkvenih vratih. Mešnik v koreteljnu in z belo štolo ji gre do cerkvenih vrat na proti, ji ponudi prižgano kerstno svečo in poškropi mater in otroka z blagoslovljeno vodo. Potem moli lepi psalm 23. in kadar ga odmoli, ponudi porodnici štolo, da jo kušne, rekoč: „Vstopi v tempelj Božji, moli Sina preblažene Device Marije, ki te je storil rodovitno.“ S temi besedami jo spremlja pred altar, kjer porodnica

poklekne, mešnik pa nad njo moli: „Vsegamogočni večni Bog! ki si po porodu presvete Device Marije bolečine vernih porodnic v veselje spremenil, ozri se milostljivo na to svojo služabnico, ki je prišla v tvoj sv. tempelj radostno Tebe zahvalit in dodeli, da bo vredna po tem življenji po zasluženji in priprošnji ravno te presvete Device Marije v veselje večnega zveličanja s svojim otrokom vred priti po Kristusu Gospodu našem. Amen.“ Naposled jo pošropi, rekoč: „Mir in blagoslov Boga, vsegamogočnega Očeta, Sina in sv. Duha pridi nad té, in ostani vekomaj. Amen.“

Kadar nezakonske matere prosijo vpeljevanja, se jim ne daje v roko prižgana sveča, duhoven jih sprejame z višnjevo štolo, ktera se jim ne daje kušniti, na mesto vselega psalma 23. moli spokorni psalm: Miserere; tudi druge molitve opominjajo porodnice na pokoro in so le prošnje za odpuščenje storjenih grehov. H koncu jih mešnik spusti z opominom: Idi v miru in glej, da več ne grešiš!

Keršanske matere! pogostokrat se spominjajte, kaj ste storile po vsakem porodu; svoje otroke ste v cerkev prinesle, da bi jih Bogu darovale in se Bogu zahvalile, ki jih je vam podaril. Lepo ste obljubile, da jih hočete keršansko izrediti Bogu na čast, in v veselje naši materi katoliški cerkvi. Ravno tisti Jezus, kteremu ste jih darovale, jih bo sodnji dan zopet od vas tirjal, in ve bote morale za nje odgovor dajati. Kako izpolnujete svoje obljube? Ali niste same krive, da se vaši otroci po vaši zanikernosti pogubé? Vpeljevanje naj vam torej ne bo le prazna navada, temuč svet, pomenljiv obred.

God svetega Blaža, škofa in mučenca.

(3. februarja.)

Sv. Blaž se je rodil v Sebastah, mestu male Armenije, ktera dežela je zdaj še pod turškim cesarjem. V svojih mladih letih se je poprijel modrijanstva in zdravilstva, in se je kaj pridno učil, zraven pa svoje duše ni pozabil. Ker je bil kristjan, hotel je tudi po Jezusovih stopinjah hoditi, zlasti pa ponižen in krotek biti, zato se je sveta ogibal in na tihem živel. Rojaci so dobro poznali njegovo ponižnost, in si ga izvolijo v škofa.

Ravno takrat je rimski cesar Licinij kristjane kaj

hudo preganjal, posebno škofe in duhovne. Da bi se svoji ljubljeni čedi dalej ohranil, beži Blaž iz Sebast in se skriva v nekem berlogu Agejske gore. V tej samoti še bolj ostro živi, da starega človeka v sebi še bolj zatara. Čim bolj človek svojo naturo t. j. svoje grešno nagnenje premaguje, tim večjo oblast dobi nad naturo, ktera mu postano celo poslušna in pokorna, kakor prvemu človeku pred grehom. To se je videlo tudi pri svetem Blažu. Gorne živali in zverjadi so se mu prijazno bližale, in so ga vbogale; on jih je pa božal, ozdravljaj in žegnal. Nekatere so mu donašale celo živeža.

Neki dan napravi rimski poglavar velik lov v tisti gori. Preplašena zverjad beži in išče zavetja pri svetem možu. Lovci dirjajo za živali in najdejo svetnika obdanega od te prečudne družine. Precej sporočijo to novico svojemu poglavarju, ki se ne mudi poslati svoje beriče, da bi zgrabili svetega moža, ter ga k njemu pripeljali. Kadar pridejo do berloga, gre jim Blaž prijazno naproti in jim reče: „Bodite mi pozdravljeni, ljubi otroci! zdaj vidim, da Gospod mene ni pozabil.“ Voljen je bil iti ž njimi pred poglavarja. Ko se na pot poda, teka za njim vsa zverjad, ktero je blagi mož s svojo pohlevnostjo ukrotil, beriči se je ustrašijo in hočejo uleteti. Svetnik jim reče: „Nikar se ne bojte; nič žalega vam živalice ne bodo storile;“ zverjadi pa ukaže, ostati. Dolgo, dolgo so gledale prav žalostne za njim. Od vseh strani so vrel ljudje vkup, da bi videli svetnika ter od njega prejeli blagoslov. Priteče tudi žena z otrokom v naročji, kteremu se je ribja koščica vtičila v gerlu. Vsa zbegana kliče in prosi: „Pomagaj, sveti mož! mojemu otroku, da se ne zaduši.“ Blaž poklekne, moli in otroka požegna z znamenjem sv. križa in otrok je bil ozdravljen in otet.

Kadar ga pripeljejo pred poglavarja, mu ta zapove, naj bi molil malike. Blaž se tega brani, zato ga začnejo s cepci pretepati; on pa reče poglavarju: „Misliš mar me s tepenjem prisiliti, da bi pozabil svojega Gospoda in Boga? Zeló se motiš; nobeno terpinčenje me ne bo ločilo od Kristusa.“ Serditi poglavar ukaže ga opertiti k stebru, in z železnimi grebeni razmesarjati. Sv. Blaž proti nebu gleda in mirno terpi. Po tem groznem terpinčenju ukaže poglavar mučenca v ječo odpeljati, kjer ga nekaj časa pusti terpeti v groznih bolečinah; poznej ga spet pred sebe pokliče in mu še enkrat veli, malikom darovati. Svetnik

se temu še bolj odločno zoperstavi. Zadnjič ukaže poglavar, svetemu Blažu glavo odsekati.

Cerkev obhaja njegov god 3. februarja. S tem godom je sklenjen obred blagoslovenja vratú. Dve blagoslovljeni sveči, kateri gorite, se denite navskriž; te dve sveči derži duhoven po sv. meši vernim krog vratu in moli: „Po priprošnji svetega Blaža, škofa in mučenca, te reši in obvaruj Gospod slednjega zlega in bolečine v gerlu v imenu Očeta, in Sina in sv. Duha. Amen.“ To se pa zgodi, ker so kristjani že od starodavnih časov sv. Blaža častili in klicali kot pomočnika zoper vratne bolezni.

Cerkvena molitev. O Bog! kateri nas z obletnim godovanjem sv. škofa in mučenca Blaža oveseljuješ, dodeli milostljivo, da se mi, ki častimo dan njegovega rojstva, vdeležujemo tudi njegovega varstva; po Gospodu našem . . .

God svetega aposteljna Matija.

(24. ali 25. februarja.)

Sv. Matija se je rodil v Betlehemu v rodu Judovem. Precej ko je Jezus učiti začel, je sprejel Matija med svoje učence, in ta je bil Jezusu vedno zvest spremljevalec na vseh njegovih potih. Slišal je torej vse Jezusove nauke, videl njegove čudeže, bil je tudi priča njegovemu vstajenju. Ko je po Jezusovem vnebohodu šlo za to, da bi se na mesto Judeža izdajavca izvolil drug apostelj in zopet dopolnila dvanajsterica, izvoli se Matija, o čemur poroča današnje berilo.

Na binkoštno nedeljo, ko so aposteljni prejeli sv. Duha, bil je Matija že med njimi, in ko so se aposteljni razšli po svetu, Jezusovo vero oznanovat, ostane Matija nekoliko časa na Judovskem, da svojim rojakom Kristusa in njegov Božji nauk pridiga. Pozneje pride v Kapadocijo in do Hvalinskega morja. Prehodil je mnogo dežel in veliko se trudil v oznanovanji prave, zveličavne vere, posebno pa je ljudi učil, svoje meso t. j. hudo poželjenje zatajevati in krotiti; tako nam pričuje sv. Klemens Aleksandrijski.

Proti koncu svojega apostolskega delovanja pride nazaj na Judovsko v mesto Giskalamo in Judom dokazuje, da

je Jezus, kterega so križali, obljubljeni Mesija in Odrešenik sveta. To je Judom hudo merzelo, da ga razserjeni zgrabijo in vklenjenega pred visoki zbor peljejo. Tudi pred zborom Matija terdi, da je Jezus pravi Božji Sin, kteremu hoče do zadnjega trenutka zvest služabnik ostati. Veliki duhoven Ananija kriči: „Boga je preklinjal; smerti naj umerje!“ Hitro zgrabijo svetega aposteljna in ga vlečejo pred mestna vrata, kjer ga serdita derhal začne kamujati. Sv. Matija poklekne, se zahvali Bogu za dar sv. vere, in tudi za terpljenje; potem moli še za zveličanje pričujočih in za blagor cele dežele. Ko se na pol mertev na tla zgrudi, mu rimljanski vojščak s sekiro glavo odseka.

(Vvod sv. meše kakor na god sv. aposteljna Andreja.)

C e r k v e n a m o l i t e v. O Bog, ki si svetega Matija pridružil zboru svojih aposteljnov, dodeli, prosimo, da po njegovi priprošnji Tvojo priserčno očetovsko ljubezen do nas vselej občutimo, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem . . .

Berilo iz djanja apostolskega 1, 15—26.

Tiste dni je vstal Peter v sredi bratov, (bila je pa množica ljudi skupej okoli sto in in dvajset), in je rekel: Možje, bratje! dopolniti se mora pismo, ktero je prerokoval sveti Duh po Davidovih ustih od Judeža, kteri je bil vodnik tistim, ki so Jezusa vjeli, kteri je bil med nas prištet, in je prejel del te službe. In ta je dobil njivo iz krivičnega plačila, in se je obesil, in se po sredi razpočil, in se je izsul ves njegov drob. In se je razznanilo vsem v Jeruzalemu prebivajočim, tako da se je reklo tisti njivi po njih jeziku „hakeldama“, to je, njiva kervi. Zakaj pisano je v bukvah psalmov: Naj bo pusto njih prebivališče, in nihče naj v njem ne prebiva, in: Njegovo škofijstvo naj sprejme kdo drugi. Teh mož tedaj, kteri so bili z nami zbrani ves čas, v kterem je

Gospod Jezus med nami prebival, od Janezovega kersta do dne, ko je bil od nas v nebo vzet, teh eden mora biti z nami priča njegovega vstajenja. In so postavili dva, Jožefa, kateri je bil imenovan Barzaba, s priimkom Pravični, in Matija. In so molili, rekoč: Ti Gospod, ki poznaš vseh serca, pokaži, ktereга si izvolil zmed teh dveh, da prejme mesto te službe in apostolstva, od ktereга je odpadel Judež, da je šel v svoj kraj. In so vadjali za nji, in vadjlej je zadel Matija, in je bil prištet enajsterim aposteljnom.

Kako je Judež dobil njivo iz krivičnega plačila?

Sv. Matevž nam to pove: (27, 3) „Ko je Judež videl, da je Jezus, ktereга je izdal, obsojen, se je skesal in je velikim duhovnom in starašinam nazaj prinesel trideset srebernikov, ktere so mu plačali za izdajstvo. Ti pa denarja niso hotli vzeti. Judež gre in ga verže v tempeljnu od sebe. Veliki duhovni pa niso hotli teh srebernikov v tempeljno skrinjico shraniti, ker je cena kervi. Kupili so torej lončarjevo njivo za pokopališče tujcev, ki bodo v Jeruzalemu zamerli; in to njivo je ljudstvo imenovalo in jo še imenuje: „njivo kervi“. — Pomisli, kristjan! kaj je imel Judež od svoje lakomnosti? Ravno to boš imel ti, če svojih strasti za goda ne krotiš.

Nauki. 1. Za apostoljstvo sta vadjjala Jožef Barzaba in Matija in vadjlej je zadel slednjega; Bog sam ga je poklical k tej visoki časti zavljo njegove odlične ponižnosti. Dasiravno iz pervega učenec Jezusov se vendar njegovo ime prej ne imenuje; bil je preponižen. Ponižnim pa je Jezus obljubil, da jih bo povišal.

2. Aposteljni so goreče molili, preden so na mesto Judeža volili si tovarša. Prav lep opomin za kristjane, naj si za volitve prosijo Božjega razsvetljenja. V katoliški cerkvi je pač še ta pobožna navada, da se verni z molitvijo pripravljajo za vsako važno volitev; n. pr. kadar se volijo papež, ali cerkveni predniki. O kvatrah

veli cerkev vernim moliti za dobre duhovne; z molitvami se škof pripravljajo na posvečenje duhovnov. — V sedanji dobi posvetnjaki za svoje volitve ne marajo molitve; zato jih pa ne vodi sv. Duh, temuč duh sveta in sebičnosti.

3. Matijo so aposteljui po vadljanji izvolili, druge aposteljne je pa Jezus sam poklical. Zato je tudi rekel aposteljnem: „Niste vi mene izvolili, ampak jaz sem vas izvolil.“ (Jan. 15, 16.) V duhovni stan, v višje službe se nihče ne sme vrivati, temuč treba je, da ima poklic od Boga. Vsiljenci in vsilovalci so cerkvi in sleherni družbi na škodo in kvar.

4. Ako si pa sam nov stan izvoluješ, ne opuščaj sv. Duhu in svojemu patronu se priporočati; sv. Duhu, naj te razsvetli; svojemu patronu, naj za te prosi, da bi se za tisti stan odločil, v katerem bi mogel največ koristiti, pa tudi sam sebe zveličati.

Evangelje sv. Matevža 11, 25—30.

Tisti čas je Jezus odgovoril in rekel: Zahvalim te, Oče, Gospod nebes in zemlje! da si to skrnil modrim in razumnim, in si razodel malim. Prav, Oče! tako je bilo Tebi všeč. Vse mi je zročeno od mojega Očeta. In nihče ne pozna Sina, kakor le Oče; tudi Očeta nihče ne pozna, kakor le Sin, in komur hoče Sin razodeti. Pridite k meni vsi, kateri se trudite, in ste obteženi, in jaz vas bom poživil! Vzemite moj jarm na se, in učite se od mene, ker jaz sem krotek in iz serca ponižen, in bote pokoj našli svojim dušam. Moj jarm namreč je sladek in moje breme je lahko.

Zakaj pravi Kristus: Zahvalim te, Oče! da si to skrnil modrim in razumnim, in si razodel malim?

Za dvoje se zahvali Kristus svojemu nebeškemu Očetu: 1. da je svojo gnado dal priprostim ali malim, ktera jim je

odkrila najvišje skrivnosti njegovega včlovečenja in ponižanja v življenji in smerti; 2. da je to gnado odrekel modrim in razumnim, kateri s svojo modrostjo nijene teh skrivnosti niso mogli uganiti ali razumeti. V tem se razodeva visokost Božje modrosti, da za dosego svojih namenov človeške modrosti ne potrebuje. Priprosti otrok, ki veruje, razume Božje skrivnosti, katerih modrijanska razumnost ne zapopada, ker je „modrost mesa sovražna Bogu“. (Rimlj. 8, 7.)

Zakaj pravi Kristus: „Vse mi je zročeno od mojega Očeta?“

Ker je Bog Oče svojega Edinorojenega na svet poslal, da bi bil ljudem edini pot, v katerem bi se mogli zveščati; postavil ga je učenika, velikega duhovna in kralja, Odrešenika in Sodnika vseh ljudi. Zato je Jezus rekel: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.“ (Mat. 28, 19.)

Zakaj pravi Kristus: „Nihče ne pozna Sinu, kakor le Oče; in tudi Očeta nihče ne pozna, kakor le Sin itd.“?

Bistvo in življenje presvete Trojice tako visoko presega ves človeški um, da te skrivnosti njen človek ne more razumeti. Le večni Oče spozna svojega Sina, ki je popolnoma podoba njegovega bitja in njegov osvit (Hebr. 1, 3), kakor tudi le Sin spozna svojega Očeta, od kterega je od vekomaj rojen. In ker Sin svojega Očeta, kakor tudi skrivnosti svojega rojstva in včlovečenja spozna, more tudi te skrivnosti razodeti, komur On hoče, in kolikor jih stvar razumeti zamore.

Kteri so tisti, ki se trudijo in so obteženi?

Trudijo se, ki želijo in si prizadevajo za keršansko pravico in popolnamost. Obteženi so, ki zdihujejo pod bremenom svojih grehov ali pod težavami in skušnjavami tega življenja.

Kako jih Kristus poživlja?

Tem, ki se trudijo, podeluje svojo gnado in pomoč, da dosežejo keršansko pravico. Tem, ki so z grehi obteženi, grehe in kazni odpušča; ki so pa v težavah in nadlogah, nje tolaži in kreпча, da ne obupajo.

Kteri je Kristusov jarm?

Kristusov jarm je postava ljubezni, ktero nas je Kristus učil: „Ljubi Boga čez vse, in bližnjega, kakor samega sebe.“ Judovska postava je bila težek jarm, ktereга so hinavski farizeji še težej storili: Kristusova postava je lahek jarm, ktereга še ljubezen osladi.

Kaj hoče Jezus posebno, da bi se od njega učili?

Naj bi bili krotki in iz serca ponižni. Krotek je, kdor po Jezusovem zgledu krivice voljno prenaša in se ne maščuje. Ponižen je, kdor svoje slabosti in svojo nevrednost spozna, in sam sebe malo porajta, in ki noče, da bi ga drugi povzdigovali. Sv. Bonaventura pravi: „Ponižen je, kdor sam sebe zaničuje in ves svet, človeka pa ne zaničuje, in kdor se veseli, če je zaničevan.“ To je edini pot, uči Jezus, po katerem pridemo do dušnega mirú, do časne in večne sreče; kdor se pa jezi, togoti, napihuje in baha, zgubi pot do nebes.

Zdihljej! O prekrotki in preponižni Jezus! zahvaljujemo se Tebi, da nas, ki se trudimo in smo obteženi, tako prijazno k sebi vabiš in nam mir in poživljenje obljubiš. Prosimo Te, dodeli nam, da bi vselej in v vseh nadlogah in stiskah zaupljivo k Tebi pribežali, in se Tvoje vživljajoče tolažbe s krotkostjo in ponižnostjo vdeleževali.

Nauk o spolnovanji Božjih zapoved.

„Moj jarm je sladek in moje breme je lahko.“ (Mat. 11, 30.)

Ali je mogoče zapovedi spolnovati?

Božjih zapoved spolnovati iz lastne moči nobeden ne more; s pomočjo gnade Božje jih pa vsakdo zamore spolnovati. Le pomislimo, kristjani! če bi bilo nemogoče Božje zapovedi spolnovati, kar nam Kristus zapoveda, Jezus ne bi smel reči: „Moje breme je lahko.“ Pa tudi apostelj ne bi imel prav, kadar uči: „Gospodove zapovedi niso težke.“ (I. Jan. 5, 3) Kaj čudnega, da celo bogokletstvo bi bilo, misliti od Boga, da bo ljudem kaj nemogočega

nakladal, in poverh še jih hudo kaznoval, kadar ne bi spolnovali, kar jim je spolnovati nemogoče. Sv. Avguštín uči: „Postava je dana, da gnado iščemo, in gnada se daje, da postavo spolnujemo.“ Če Bog kaj zapoveda, podeluje tudi gnado, to dopolnovati. „Kadar kaj zapoveduje, te s tem opominja, da storiš, kar moreš, in prosiš za to, česar ne zmoreš, ker On pomaga, da zamoreš.“ (Trid. zbor sej. 6, c. 11.)

Ali se moremo zveličati, ako Božjih zapoved ne spolnujemo?

Kratko: ne. Kristus je določno rekel mladenču: „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.“ (Mat. 19, 17.) Zakaj mu reče: „Ako hočeš?“ Ker noče nikogar siliti; prostovoljno moramo priti. On nam kaže pot, ponuja nam svojo pomoč, da bi po tem potu hodili, toda sili nas nikdar. — Rekel je tudi: „Vzemite moj jarm na se!“, Ni ga hotel nam sam naložiti zoper našo voljo, temuč to želi, da ga sami vzamemo na se, sicer ne najdemo mirú svojim dušam, temuč le betežnost.

Molite v k sv. Matiju. Slavni apostelj in mučenec Kristusov, sv. Matija, ki si v svojih pridigah tolikokrat priporočal, zapovedi spolnovati in pregrešne želje krotiti, prosimo te, dobodi nam gnado od Tistega, ki te je od vekomaj izvolil, naj bi se po spolnovanji Božjih zapoved, zatajevanji samega sebe in doprinašanji dobrih del enkrat izvoljenim pridružili, po Jezusu Kristusu . . . Amen.

Praznik svetega Jožefa.

(19. marca.)

Sv. Jožef je bil po sporočilu sv. evangelistov iz rodovine kralja Davida. Pa kraljevska rodovina je ubožala in sv. Jožef si je moral kruha služiti z delom svojih rok; bil je pošten tesar in je v Nacaretu bival. Ondi se je zaročil z Marijo, prečisto Devico, ktera je bila, kakor Jožef

iz Davidovega rodú. Najlepše pričevanje daje sv. Jožetu sam sv. Duh v sv. evangelji, ktero ga „pravičnega“ imenuje; najvišjo čast pa je dosegel s tem, da ga je Božja previdnost izvolila in postavila rednika Božjemu Sinu in našemu Odrešeniku, kateri mu je bil pokoren in je ž njim prebival do svojega tridesetega leta. Kje je živel Jožef svoje mlade dni, preden se je Mariji Devici zaročil, se za gotovo ne ve; toliko pa smemo soditi, da je bil Bogu vselej zvest služabnik, sicer ne bi ga sv. Duh pravičnega imenoval in Božja previdnost ne bi ga bila poklicala v rednika Božjemu Sinu ter v varha in ženina izvoljeni materi Božji. Iz ostalega življenja sv. Jožefa nam evangelisti le malo povejo; vendar iz vsake čertice spoznamo, da je bil pobožen služabnik Božji, Jezusu in Mariji skerbljiv in vselej zvest rednik, varh in tovarš. Nikjer se ni zapisalo, kdaj je sv. Jožef zamerl; le iz ustnega zročila vemo, da je bila njegova smert blaga in srečna, ker sta mu bila Jezus in Marija pri smerti in je v njunem naročji umerl. Ker evangelisti ne omenjajo, da bi bil sv. Jožef pri ženitnini v Kani na Galilejskem, nekteri sklepajo, da je umerl, preden je Jezus učiti začel. — Katoliški kristjani sv. Jožefa častimo kot priprošnjika in pomočnika umirajočih.

V začetku sv. meše poje cerkev: „Pravični bo cvetel, kakor palma, kakor ceder na Libanu bo rastel; vsajen v hiši Gospodovi, v preddvorih pred hišo našega Boga.“

„Dobro je, slaviti Gospoda, in prepevati Tvojemu imenu, Najviši!“ (ps. 91.) Čast bodi . . .

Cerkvena molitev. Naj nam presvete Tvoje Matere ženina zasluženje pomaga, prosimo, o Gospod, da kar naša slabost ne more doseči, po njegovih prošnjah nam bode podeljeno; ki živiš in kraljuješ.

Berilo iz bukev Sirahovih 45, 1—6.

Bil je ljub Bogu in ljudem, njegov spomin je blagoslovljen. On ga je v časti svetnikom enacega storil, in ga je poveličal sovražnikom v strah, in na njegove besede je prikazni ukrotil. Počastil ga je pred kralji

in mu je dal povelja do svojega ljudstva, ter mu je pokazal svojo slavo. Zavoljo njegove zvestobe in krotkosti ga je posvetil, in ga je zvolil izmed vsega človeštva. Slišal je namreč njega in njegov glas, in on ga je v oblak peljal, in mu je dal v pričo zapovedi in postavo življenja in krotitve.

N a u k. Kar se v današnjem berilu bere, je bilo od Mojzesa pisano, cerkev pa vse te besede na sv. Jožefa obrača in zato se danes to berilo bere. Kakor svoje dni Mojzes, je bil tudi Jožef ljub Bogu in ljudem. Priča temu je, da ga je Bog zvolil rednika svojemu Sinu, Jezusu Kristusu. Njegov spomin je blagoslovljen; zakaj kdor Jezusa ljubi in časti, po katerem nam je došlo odrešenje in blagoslovljenje vsem stvarjem, bo častil in blagoslovljal tudi Jožefa, njegovega rednika. Počastil ga je pred kralji, ker je sam večlovečeni Sin Božji ž njim prebival in njemu pokoren bil. Njegove prelepe čednosti, krotkost, čistost in poterpežljivost, in njegova zvesta ljubezen do Jezusa in Marije so mu med vsemi svetniki prvo mesto pridobile. Slišal je mili glas Božjega Sina blizo trideset let, kateri ga je tudi v oblak peljal, t. j. v nebasa sprejel, kjer Boga od obličja do obličja gleda, in za nas Boga prosi.

Evangelje sv. Matevža 1, 18—21.

Ko je bila Marija, mati Jesusova, zaročena, se je, preden sta vkup prišla, znašla noseča od svetega Duha. Jožef pa, njen mož, ker je bil pravičen, in je ni hotel razglasiti, jo je hotel skrivaj zapustiti. Kadar je pa to mislil, glej! se mu je angelj Gospodov v spanji prikazal, rekoč: Jožef, Davidov sin! ne boj se (k sebi) vzeti Marije svoje žene; zakaj kar je v nji rojeno, je od svetega Duha. Rodila pa bo sina, in imenuj njegovo

ime Jezus; On bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.

Zakaj je bila Marija, presveta Devica, zaročena Jožefu?

Sv. Hieronim nam pove štiri razloge. (Lib. 1. comm. in Matth. c. 1.) 1. Da se po rodu sv. Jožefa, ki je bil iz rodovine kralja Davida, dokaže, da sta tudi Marija in Jezus iz tega rodu in da se dopolni prerokovanje, po katerem bo Mesija iz rodu Judovega in iz hiše Davidove; kajti po Mojzesovi postavi so se Judje v stari zavezi smeli le v svojem rodu možiti in ženiti. Če se je Marija zaročila Jožefu, sta bila oba iz enega rodú, namreč iz Judovega, torej tudi Jezus, sin Marije Device; 2. da bi se Mariji tudi pred svetom rešila čast, ovarovalo življenje, kar se je zgodilo s tem, da je sv. Jožef Marijo k sebi vzal; 3. da je Kristusovo rojstvo ostalo skrito vsem drugim, po sv. Ignaciju mučeniku celo satanu, razun tem, katerim je to skrivnost Bog razodel; 4. da je imela Marija tolažnika in pomočnika, zlasti za čas, ko je z Jezusom bežala v Egipt.

Zakaj je Jožef hotel Marijo skrivaj zapustiti?

Ker mu Božja previdnost skrivnosti še ni bila razodela. Mojzesova postava je dajala možu in zaročencu pravico, da je smel ženo ali nevesto, kateri je mogel nezvestobo dokazati, dati kamnjati, ali pa od nje se ločiti. Ker je bil Jožef pravičen, hotel je postaviti spolniti; ker je pa bil tudi ljubeznjiv in usmiljen in o svoji zaročenci ni hotel hudega misliti, jo je hotel skrivaj zapustiti.

Zakaj Marija ni razodela te skrivnosti?

V svoji preveliki ponižnosti je zamolčala milost, katero ji je Bog podelil; rajši bi še bila krive sodbe in krive sumnje od ljudi prenašala. Zraven je zaupala v Boga, da bo On sam se potegnil za njeno čast in njeno nedolžnost odkril.

Častimo sv. Jožefa!

Od nekdaj so verni kristjani svetega Jožefa visoko častili, ker ga je Božja previdnost k toliki časti povzdignila, da je bil glavar sveti družini, ženin prečiste Device, varh in rednik Božjemu detetu in kristjanom zvest pomočnik v

mnogoterih težavah. Sv. Oče Pij IX. so ga vsej katoliški cerkvi varha izvolili in določili, ter njegovo častenje z obilnimi odpustki priporočili. Poslušajmo, kako lepo nas uči sv. Alfonzi Liguorijan, častiti sv. Jožefa! „Jezus Kristus je sv. Jožefa, dokler je živel, visoko častil, in mu je bil vselej pokoren. Že ta izgled nas opominja, naj tudi mi tega velikega svetnika spodobno častimo; zakaj kogar je kralj kraljev počastil, je gotovo vreden, da ga tudi ljudje prav posebno častijo.“ — Sv. Terezija pravi: „Sv. Jožef je moje prošnje vselej uslišal, in ne spominjam se, da bi bila kedaj sv. Jožefa kaj prosila, kar bi ne bil mi podelil. Čudovite so velike gnade, ktere mi je Bog po njem podelil ter iz mnogih dušnih in telesnih nevarščin me rešil. Zdi se mi, kakor da imajo drugi svetniki od Boga gnado, nam le v eni ali dugi potrebi s svojo priprošnjo pomagati; sv. Jožef pa, o tem sem se sama prepričala, nam pomaga v vsaki sili. Naš Zveličar nam s tem naznanja, da še zdaj v nebesih voljo sv. Jožefa tako rad spolnuje in njegove priprošnje uslišuje, kakor mu je bil pokoren, dokler ga je na svetu za svojega varha in rednika imel. To so skusili še drugi, katerim sem svetovala, naj se priporočé sv. Jožefu.“ —

Dalej uči in opominja sv. Alfonzij: „Vsakemu bi rad svetoval, naj bi svetega Jožefa posebno častil, ker sem se pogostoma prepričal, da on pri Bogu veliko zamore. Že nekoliko let prosim na njegov god Boga za katero posebno gnado, in vsakokrat se mi prošnja izpolnuje.“

Pred vsem nam sv. Alfonzij priporoča, naj bi po svetem Jožefu prosili srečne smertne ure, ter ga vsi katoliški kristjani častili kot patrona in priprošnjika umirajočih, ki svojim častivcem posebno v smertni uri rad na pomoč pristopi. Če vprašate zakaj? vam rečem: iz treh razlogov:

1. Ker Jezus svetega Jožefa ni imel le kot prijatelja, temuč kakor Očeta, zato je negova priprošnja zdaj mogočnejša, kakor drugih svetnikov;

2. ker je Jožef Božje dete obvaroval Herodovega zalezovanja, je prejel od Boga posebno moč zoper hudičeva zalezovanja, zatorej brani umirajoče proti hudičevim skušnjavam;

3. ker je bil sv. Jožef sam tako srečen, da sta mu pri smerti Jezus in Marija na strani stala in je v njunem naročji umerl, zato želi in prosi vsem svojim častivcem

ravno tako srečno, blago smert. Če ga tedaj v smertni uri kličejo, bo jim sam pomagal, in pomoč Jezusa in Marije pridobil.“

Sprejmi nektera vodila, kako sv. Jožefa častiti:

Skerbi, da imaš v svoji izbi podobo sv. Jožefa, in počasti ga večkrat s katerim pobožnim zdihljajem.

Obiskuj rad altarje ali cerkve svetemu Jožefu posvečene, in tudi druge opominjaj k tej pobožnosti.

Vsako sredo posveti sv. Jožefu in moli ta dan litanije ali vsaj nekoliko Očenašev v čast sv. Jožefu.

Odloči si katero posebno čednost sv. Jožefa, da jo posnemaš, n. pr. njegovo zvestobo, ali njegovo pravičnost.

Ne zabi ga prositi srečne zadnje ure!

M o l i t e v k s v e t e m u J o ž e f u. O prečisti ženin Marije, sv. Jožef! ki si zavoljo svoje čistosti in pravičnosti bil izvoljen v rednika Jezusu Kristusu, prosim te, ne zapuščaj me v mojih silah in težavah; izprosi mi gnado, da bi tako čisto in pravično živel, kakor ti, in pomagaj mi, da bi imel tako srečno smert, kakor ti, ki si v naročji Jezusa in Marije zamerl. Amen.

Praznik Marijinega oznanjenja.

(25. marca ali sušca.)

Praznik Marijinega oznanjenja se obhaja v spomin vekomaj imenitne prigodbe, ko je angelj Gabriel prišel Mariji oznanit, da je ona obljubljenemu Zveličarju izvoljena mati. Ta praznik je prav za prav Gospodov praznik, ker se o njem obhaja spomin, da se je Sin Božji včlovečil; vendar je pa tudi Marijin praznik, ker o njem častimo tudi Marijo, da je bila vredna, spočeti Zveličarja sveta.

V v o d' s v. m e š e. „Vsi bogati zmed ljudstva bodo tvoj obraz prosili; za njo so device h kralju peljane; nje družice so k tebi peljane z veseljem in radovanjem.“

„Iz serca mi vre dobra beseda; svojo pesem izrekujem pred kraljem.“ (ps. 44.) Čast bodi Bogu . . .

C e r k v e n a m o l i t e v. O Bog, ki si hotel, da je Tvoja beseda po angeljevem oznanjenji iz

telesu Device Marije meso sprejela, dodeli svojim prošnjikom, da se nam, ki jo v resnici Mater Božjo verujemo, po njeni priprošnji pomaga; po istem Gospodu . . .

Berilo iz Izaija preroka 7, 10—15.

Tiste dni je govoril Gospod Ahazu, rekoč: Prosi si znamenje od Gospoda, svojega Boga, ali zdolej v globočini ali zgorej na višavi. In Ahaz je rekel: Ne bom prosil, in ne bom skušal Gospoda. In je rekel: Poslušajte tedaj, Davidova hiša! Vam je li premalo nadlegovati ljudi, da ste nadležni tudi mojemu Bogu? Zavoljo tega vam bo Gospod znamenje dal: Glejte, Devica bo spočela in Sinu rodila in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel. Sirovo maslo in sterd bo jedel, da bo vedel zavreči hudo, in izvoliti dobro.

Razlaga. V tem berilu se prerokuje, da bo Odrešenik rojen iz Device. — Rasin, kralj sirski in Facej, kralj izraelski, sta prišla z vojsko nad Ahaza, kralja judovskega in Jeruzalem oblegat. Ko se bližata, obhaja Ahaza in njegovo ljudstvo silna groza, da pomoči iščejo pri Azirijanih, ne pri Bogu, višem kralju čez judovsko ljudstvo. Ta maloupnost se Bogu pristudi in ker vidi nevarnost, v katero pridejo Judje po zvezi z Azirijani, pošlje svojega preroka Izaija do kralja Ahaza. Da bi slabemu kralju serčnost dajal, naznanja mu prerok pogin obéh sovražnih kraljev. V poterdenje svojih besed nagovarja kralja, naj si prosi znamenja od Gospoda; Ahaz pa že ves malikovalstvu vdan, noče znamenja od Boga, temuč se zanaša le na svoje malike in na Azirijane. Zato graja Izaija kralja Ahaza, ker Boga žali s svojo terdovratnostjo in reče: „Gospod sam vam bo znamenje dal: Glejte! Devica bo spočela in Sinu rodila in njegovo

ime se bo imenovalo Emanuel t. j. Bog z nami.“ S temi besedami je hotel prerok Izaija povedati: Kakor je gotovo, da bo prišel Odrešenik sveta, rojen iz Device, ravno tako gotovo bote rešeni sovražnikov, ki vas nadlegvajo. — Zaupajmo tudi mi v Boga, da nas bo rešil najhujšega sovražnika t. j. satana, in zahvaljujmo se Bogu, ki je celih sedem sto in tri in štirideset let poprej dal napovedati prihod našega Odrešenika; zakaj ta Emanuel ali „Bog z nami“, kterega Izaija napoveda, je Kristus.

Evangelje sv. Lukeža 1, 26—38.

Tisti čas je bil angelj Gabriel od Boga poslan v mesto Galileje, ki mu je ime Nazaret, k devici, zaročeni možu, kteremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in devici je bilo ime Marija. In angelj je prišel k nji, in je rekel: Češčena, gnade polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami! Ko je pa to slišala, se je prestrašila nad njegovim govorjenjem, in je mislila, kakošno bi bilo to pozdravljenje. In angelj ji je rekel: Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sinu, in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišega imenovan; in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega Očeta in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj; in njegovemu kraljestvu ne bo konca. Marija pa je rekla angelju: Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam? In angelj je odgovoril in ji rekel: Sveti Duh bo prišel v té, in moč Najvišega te bo obsenčila; in za tega voljo bo Sveto, ktero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin Božji. In glej! Elizabeta, tvoja teta, je tudi spočela sinú v svoji starosti, in ta mesec je že šesti tiste, ki je imenovana nerodovitna. Ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč. Marija pa je

rekla: Glej! dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi.

Zakaj popisuje evangelist tako natanko oznanjenje včlovečenja?

Ker je včlovečenje Božjega Sina, po katerem nam je zveličanje došlo, največa skrivnost, katero je treba dobro pomniti, terdno verovati in globoko premišljevati.

Zakaj je bil angelj k Mariji poslan?

Ji oznanit visoki sklep Božje modrosti, po katerem se bo Božji Sin v njenem deviškem telesu včlovečil, da bi človeški rod s terpljenjem in smertjo odrešil. — Hudoben angelj je prvo mater Evo v greh napeljal; dobri angelj Gabriel je naši drugi materi naznanil začetek našega odrešenja. — Druge obljube je Bog ljudem po svojih poslancih, po prerokih sporočal; to najvišjo skrivnost včlovečenja Božjega je pa po samem angelju Gabrielu Mariji naznanil.

Ali je bilo včlovečenje k našemu odrešenju potrebno?

Da; zakaj Božji Sin kakor Bog ne bi bil mogel terpeti, človek pa ne bi bil mogel Bogu zadostovati. Zato se je Božji Sin včlovečil, da je mogel po človeški naturi terpeti; zavoljo njegove Božje nature je pa imelo to terpljenje neskončno zaslužnje, s katerim je zadostoval pravici Božji za grehe vsega človeškega rodu.

Premislimo gerdobo in hudobo greha, da ni mogel niti človek, niti angelj za njega Bogu zadostiti, temuč le sam Božji Sin, ki se je za nas včlovečil!

Zakaj je Bog hotel, naj včlovečenju tudi Marija privoli?

1. Bog ne sili nas, niti k dobremu, niti v hudo; tudi Marije ni hotel siliti, da bi se Sin Božji zoper njeno voljo v nji včlovečil;

2. iz tega se učimo, da so dobra dela le takrat zaslužna, kadar se storiyo prostovoljno in z dobrim namenom;

3. da je Bog, kakor častiti Beda meni, mogel Mariji za to privoljenje podeliti vse tiste gnade, ktere koli si ljudje in angelji s svojimi misli, besedami in deli zaslužiti morejo.

Zakaj se je Marija prestrašila nad angeljevim govorjenjem ?

Vse, kar vidi in sliši, jo tako osupne, da v svoji ponižnosti ne more razumeti, kako bi vse to nji veljalo: prikazen angeljeva, preprijazno pozdravljenje, skrivnosti polno in visoko častitenje je bilo priprosti, preponižni Devici nezapopadljivo. Osupnilo jo je in s sveto grozo napolnilo, da je angelju bilo treba, jo pomiriti in ji reči: „Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu.“

Keršanske device! učite se od Marije, kako potrebno je vam previdnim biti proti prijaznim in sladkim besedam, če tudi vam pridejo od ljudi, ki so vam na videz dobri. Marija se prestraši nad angeljevim pozdravljenjem, temveč se je vam bati slehernega prilizovanja, kajti pod cvetjem prežijo strupene kače.

Kaj pomeni sedež kralja Davida ?

Sedež kralja Davida pomeni gospodstvo čez ves Izrael t. j. čez vse človeštvo. Kakor je bilo Izraelsko ljudstvo, katero si je Bog izvolil in ga je vodil, predpoda keršanskega ljudstva, tako je bilo Davidovo kraljestvo predpoda Kristusovega kraljestva, katero je vendar le popolnejše, ker obsega vse narode, in bo vekomaj terpelo.

Zakaj se David imenuje Kristusov oče ?

Ker je bila Marija, mati Jezusova, iz rodovine kralja Davida, torej je bil David predočje Jezusu Kristusu po človeški naturi.

Kdo je pravi Oče Jezusa Kristusa ?

Treba je razločiti v Jezusu Kristusu dve naturi: Božjo in človeško. Po človeški naturi nêma očeta, mati pa mu je bila Marija Devica; po Božji naturi nêma matere, Oče pa mu je Bog, Oče nebeški. Jožef mu je bil le rednik ali krušni oče.

Kako se je Jezus spočel ?

To nam pove angelj Gabriel, ki je Mariji rekel: „Sveti Duh bo prišel v te, in moč Najvišega te bo obsenčila.“ Marija je spočela od svetega Duha in je rodila Kristusa, našega Odrešenika.

Kaj morajo v nas obuditi besede: „Pri Bogu ni nič nemogoče“?

1. Te besede naj poterdijo naše upanje v Boga, kateri nam more vselej pomagati, tudi takrat, kadar se nam zdeva, da je pomoč že nemogoča; 2. naj oživljajo našo vero, da se ne damo motiti po skrivnostih, čeravno so nam nerazumne. Če bi Bog le to smel delati, kar ljudje umejo, ali bi bil še Bog?

Zakaj pravi Marija: „Glej! dekla sem [Gospodova“?

Iz gole ponižnosti tako govori; poleg deviške čistosti je ponižnost bila njena poglavitna čednost. Zato pravi sv. Bernard: „Po deviški čistosti je Bogu dopadla, in po svoji ponižnosti Ga je spočela.“

Razlaga angeljevega češčenja ali „Češčena si Marija“.

Zakaj se ta molitev imenuje „Češčena si Marija“ in tudi angeljevo ali angeljsko češčenje?

Ta molitev se imenuje: „Češčena si Marija“, ker se s temi besedami začenja; „angeljevo češčenje“ ji pravimo, ker se začenja s tistimi besedami, s katerimi je angelj Gospodov Marijo pozdravil, ko je prišel ji naznanit, da bo obljubljenemu Zveličarju izvoljena mati.

Iz koliko delov je ta molitev?

Češčena si Marija je sestavljena iz treh delov: 1. iz pozdravljenja velicega angelja Gabriela; 2. iz pozdravljenja Elizabete; 3. iz besedi, ki jih je sveta cerkev pristavila.

Ktere besede je govoril angelj Gabriel in kaj pomenijo?

Besede angeljeve so: „Češčena (si) Marija, gnade polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami.“

„Češčena si Marija“, te besede pomenijo: Bodi pozdravljena, raduj, razveseluj se Marija. Angelj Marijo ponižno pozdravlja in spodobno počasti, ker je vedel, da bo mati Božjega Sina, kralja nebes in zemlje, povzdignjena nad vse stvari.

Tudi ime „Marija“ ima svoj lep pomen; pomenja a)

da je naša „gospa“ kakor je Kristus naš Gospod; b) „jutrhanjo zarjo“, ker je rodila Kristusa, solnce pravice; c) „morsko zvezdo“, ker nam sveti pri vožnji po nevarnem morji tega sveta.

„Gnade polno“ jo kliče angelj, ker je Marija prejela več gnad, kakor vsi drugi ljudje in celo angelji, kajti spočela je in rodila Jezusa, Sinu Božjega, ki je vir in začetek vseh gnad in milost.

„Gospod je s teboj“, ker je bil Bog v Mariji s svojo gnado in še prav posebno je bil ž njo od tistega časa, ko se je v njej včlovečil in jo posvetil s svojo pričujočnostjo.

„Žegnana si med ženami“ t. j. ti si najbolj srečna in blagoslovljena med ženami, ker si izvoljena mati Odrešenikova, mati in devica ob enem.

Kristjani! ako je že veliki angelj Marijo tako spoštljivo pozdravil in počastil, koliko več se spodobi, da jo tudi mi vsak dan ponižno pozdravljamo in počastimo.

S katerimi besedami je Elizabeta Marijo pozdravila in kaj pomenijo?

„Žegnana si med ženami in žegnan je sad tvojega telesa.“ Angelj Gabriel je Mariji razodel, da je Bog pogledal tudi na njeno teto Elizabeto in jej rodovidnost podaril. Marija se vzdigne in gre čez goro, obiskovat svojo teto. Ko se Marija bliža, gre ji Elizabeta na proti, in razsvetljena po svetem Duhu je spoznala, kaj se je v Mariji zgodilo. Vsa vesela ponovi angeljeve besede: „Žegnana si med ženami“ in pristavi „žegnan je sad tvojega telesa“ t. j. žegnana si, ker je žegnan, blagoslovljen sad tvojega telesa, ki bo prokletsvo od nas odvzel ter milost in gnado Božjo nam pridobil.

Ktere besede je dostavila sveta cerkev in kaj pomenijo?

Cerkev je dostavila: „Jezus“, da vemo, kdo je ta sad Marijinega telesa, zavoljo kterega jo blagrujeta angelj in Elizabeta. Nadalje še molitvico: „Sveta Marija, mati Božja, prosí za nas grešnike zdaj in ob naši smertni uri.“ Amen.

Te besede je pristavila sveta cerkev zato, da bi nas poučila: kaj imamo od Marije verovati, in kaj od nje upati.

V e r o v a t i moramo, da je Marija mati Božja, u p a t i

pa, da bo tudi nam mati in nam pomagala s svojo priprošnjo v življenji in ob smerti, zdaj in na našo smertno uro.

„Sveta“ je bila, ker je bila brez madeža izvirnega greha spočeta, in se njena duša z nobenim madežem ni omadeževala; „sveta“ zavoljo njenih prelepih čednost, in ker je bila napolnjena z darovi sv. Duha; „sveta“, ker je rodila Jezusa, začetnika vse svetosti.

„Mati Božja“ se imenuje, ker je Jezus, njeni Sin, Bog in človek. Dasiravno je bila Jezusu le mati po človeški naturi, je bila v Jezusu vendar že v prvem trenutku, ko ga je spočela, sklenjena Božja in človeška natura; zatorej je mati Jezusova, ki je Bog in človek skup, tudi mati Božja.

Mi rečemo: „prosi za nas“, ker nam Marija ne pomaga iz svoje lastne moči, temuč le s svojo močeno priprošnjo.

„Grešnike“ se imenujemo, da se ponižamo, ker se zavedamo svoje revščine in pregrešnosti. Ravno zavoljo grehov potrebujemo vedno Marijine priprošnje in posredovanja pri njenem Božjem Sinu in našem Sodniku.

„Zdaj“ pravimo, ker smo v tem življenji vedno v nevarnosti, Boga žaliti in se pogubiti, zatorej Marijine pomoči vselej potrebni; zlasti pa „ob smertni uri“, kadar naše moči pešajo, dušni sovražnik pa vso silo napenja in skušnjave pomnožuje.

Kristjani! za Gospodovo molitvijo nêmamo lepše in bolj častitljive, kakor je angeljevo češčenje ali Češčena si Marija. Ravno zadnje besede te molitve nas opominjajo, naj se Mariji vsak dan priporočamo, posebno za srečno zadnjo uro. Vsak dan Marijo počastimo, ker je tudi Marija vsak dan in vselej pripravljena, „naše prošnje s svojo priprošnjo podperati in nam usmiljenje svojega Sina izprositi.“

Pa nikar ne mislimo, da smo že dosti storili, če le pogostoma k Mariji kličemo. Kristus je rekel: Tisti me ljubi, kateri voljo mojega Očeta nebeškega spolnuje; enako nam Marija pravi: Tisti me ljubi in za njega bom prosila, ki nauke in zapovedi mojega Sina spolnuje.

S sklepno besedico „Amen“ poterdujemo vse, kar smo rekli Mariji na čast in kar smo prosili. Po Marijini priprošnji in zavoljo zaslužnja Kristusovega upamo Božjo pomoč in potrebno gnado v življenji in ob smertni uri. Amen.

Nauk od angeljskega češčenja.

(Ker ljudstvo sploh le pravi: „angeljsko češčenje“ ne pa „angeljevo češčenje“, hočemo se te oblike držati, čeravno ni pravilna.)

Kedaj in kako se je vpeljala pobožnost angeljskega češčenja?

Kjerkoli prebivajo katoliški kristjani ter imajo svoje cerkve in zvonove, se jim trikrat na dan zvonijo „angeljsko češčenje“; zjutraj, opoldne in zvečer. Mlačni in merzli sicer ne marajo zvonjenja, pravemu katoličanu je pa to zvonjenje ljuba in sveta šega, mil klic z nebes, ki ga opominja: Spomni se Boga in ljube matere nebeške.

Trikrat na dan opravlja katoliški kristjan to pobožnost, ktera tri odstavke ima in se imenuje „angeljsko češčenje“, ker je njen poglavitni del pozdravljenje velicega angelja Gabriela.

Ta pobožnost pa ni bila od nekdaj navadna v katoliški cerkvi; vpeljala se je sčasoma. Nekteri trdijo, da se je začela že za papeža Urbana II. l. 1095. Takrat so neverni mohamedanci sveto deželo in sveta mesta, tudi grob našega Odrešenika v last dobili in kristjane hudo zatirali. Papežu Urbanu se smilijo kristjani; zatorej skliče velik cerkven zbor v Klermont na Francoskem. Na tem zboru pripoveda duhovnim in pervakom, knezom in ljudstvu o divjosti nevernikov in zatiranji kristjanov, ter z gorečemi besedami opominja, naj kristjani sveta mesta zopet rešijo iz oblasti mohamedancev. Na 100 in 1000 so se kristjani oglašali za sveto vojsko zoper nevernike, in vsi ti so dobili v znamenje „križce“ na persi pripete, zato so se klicali križarji in vojske zoper nevernike so jeli imenovati „križarske vojske“. Takih vojsk je bilo več, ker so mohamedanci več sto let bili kristjanom in celej Evropi najhujši sovražniki. — Da bi se tudi tisti, ki v vojsko niso mogli, vdeležili zaslužnja, jim papež Urban II. svetuje, naj po Marijini priprošnji prosijo pomoči Božje križarskim vojsakom, in jim ukaže zjutraj in zvečer moliti „angeljsko češčenje“. Tudi pozneje so papeži, kadar so nastale križarske vojske, vernim priporočali molitev „angeljskega češčenja“, ter so jim, ki jo molijo, odpustke podeljevali. Še le leta 1471, ko so kristjani Turke pri Belemgradu slavno potolkli, se je jelo po ukazu papeževem tudi opoldne zvoniti angeljsko češčenje.

Križarskih vojsk ni več, sovražnikov pa ima keršanska

cerkev še obilno, in jih bo vedno imela. Najhujši sovražnik naših duš je satan, kateri nikdar ne odlega nas zalezovati. Zatorej se je tudi po križarskih vojskah še ohranila ta pobožnost med katoliškimi kristjani.

Nekdaj so, kadar je angeljsko češčenje zvonilo, vsi verni pokleknili, in še dandanešnji poklekovajo pobožni kristjani, zlasti kadar zjutraj opravljajo to pobožnost. Veliki škof Karol Boromej se ni sramoval očitno na ulici poklekniti in klečé moliti angeljsko češčenje. — Ako hočeš biti dober kristjan, ne sramuj se nikdar, kadar slišiš Ave-marijo zvoniti, očitno moliti, Jezusa in Marijo s to molitvico počastiti.

Kako se moli angeljsko češčenje?

Kadar „Ave Marijo“ zvoní, angeljsko češčenje tako-le molimo:

1. „Angelj Gospodov je oznanil (češčenje prinesel) Mariji, in spočela je od svetega Duha.“ — Češčena si Marija i. t. d.

2. „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ — Češčena si Marija i. t. d.

3. „In beseda je mesó postala in je med nami prebivala.“ (Tukaj se na persi vdari in prikloni.) — Češčena si Marija i. t. d.

Na večer pridenemo še en „Oče naš“ in eno „Češčena si Marija“ za uboge verne duše v vichah. To navado je vpeljal sv. Ignaci Lojolan, in kmalo so se je poprijeli po vsem svetu.

Da bi sv. cerkev kristjane za to molitev še bolj vnela, jim je 100 dni odpustka dovolila za vsakratno obmoljenje; kdor jo pa vsak dan skoz mesec dni moli, popolnoma odpustke prejme, ako kateri dan koli vredno prejme zakrament svete pokore in sveto Rešnje telo ter moli za splošne potrebe katoliške cerkve.

Zakaj se moli angeljsko češčenje in kolikokrat na dan?

Ker je zemlja okrogla in se suče krog svoje osi, se dnevni časi po zemlji vedno spreminjajo. Dokler je pri nas dan, je v drugih delih svetá noč, in kadar je v naših krajih jutro, drugim krajem solnce zahaja. Zato smemo reči, da se s pobožno navado angeljskega češčenja presveta Trojica in Marija Devica neprenehoma častita, zakaj kadar mi odmolimo, že v drugih krajih zvoní Ave Marijo. Tako

se spodobi, da se po vsem svetu in o vsakem času Bogu in Mariji čast in slava daja. To je pa namen angeljskega češčenja: a) da se Bogu zahvaljujemo za njegovo največjo gnado in dobroto, za včlovečenje Sina Božjega in za svoje odrešenje; b) da Marijo, mater Sinu Božjega in svojega Odrešenika poveličujemo ter jo na pomoč kličemo; c) trikrat na dan se zvoni, namreč zjutraj, opoldne in zvečer, naj bi se po zgledu kralja Davida vsaj trikrat na dan Boga spominjali, Njega in Marijo počastili.

Kako naj se moli angeljsko češčenje?

Angeljsko češčenje moli zbrano in počasno t. j. ne prenašli se, da boš vedel, kaj moliš. Kadar moreš, moli klečé; le saboto večer, v nedeljo in o velikonočnem času se stojé moli. Zgrevano se spominjaj svojih grehov, ker se je Kristus zavoljo naših grehov včlovečil. Opravljaj to molitev vselej pobožno; svoje misli imej pri Bogu in kar tvoj jezik govori, naj tvoje serce čuti.

Počastenje Marije Device!

Češčena si Marija, gnade si polna! S teboj, o Marija! se veselim in radujem, da si zmed vsemi ženami bila izvoljena v mater Najvišega in povzdignjena za kraljico nebes in zemlje. S teboj je Oče Tistega, ktereга si spočela; s teboj je Sin, ktereга si v svojem deviškem telesu nosila; s teboj je sveti Duh, kateri te je s svojo vsegamogočnostjo obsenčil. Zato si žegnana med ženami. Ti si veselje nebes, lepota cerkve Božje. Prosi Boga za nas zdaj in ob naši smertni uri. Amen.

Spomin sedmerih žalost Marije Device.

(Cvetni petek.)

Katoliška cerkev, ki vse imenitneje dogodbe iz Marijinega življenja visoko časti, ni mogla pozabiti njenega terpljenja, ker je Marija s svojim terpljenjem nam veliko zasluženja nabrala, in pravico dobila, biti tudi žalostnim izgled in tolažnica. Marijino terpljenje obsega njene brid-

kosti, ktere je posebno ob sedmerih priložnostih občutilo njeno materno serce, zato jo kristjani kličeemo „žalostno mater“, in ta spomin „sedem žalost Marijinih“. Celo dvakrat v letu obhaja cerkev ta spomin: pervokrat v postu, na petek pred cvetno nedeljo; drugokrat pa na tretjo nedeljo mesca septembra.

Marijine sedmere žalosti so:

1. Ko je starček Simeon Mariji pri darovanji Božjega deteta v Jeruzalemskem tempelju rekel: „Tvojo lastno dušo bo meč presunil.“ (Luk. 2, 35.)

2. Ko je Marija s svojim detetom v Egipt bežala, da bi ga Herodove grozovitnosti otela. (Mat. 2.)

3. Ko je Marija 12letnega Jezusa v Jeruzalemu zgubila in ga tri dni v velikih skerbah iskala. (Luk. 2.)

4. Ko je Marija Jezusa srečala, ki je težki križ nesel na goro Kalvarijo. (Luk. 23, 26.)

5. Ko je Marija videla svojega ljubega Sina na križu v smertnih težavah. (Mark. 15.)

6. Ko so Jezusu na križi s sulico stran prebodli. (Jan. 19, 34.)

7. Ko so pokopali Jezusovo truplo. (Luk. 23, 53.)

Da bi kristjani Marijine žalosti tem rajši premišljevali, je katoliška cerkev poterdila in papeži so z obilnimi odpustki obdarovali posebno pobožno vajo, ktera se imenuje „roženkranc sedmerih žalost Marije Device“. Ta roženkranc ima 7 sedmik, kolikor je namreč Marijinih žalost in se takole opravlja. Po odmoljeni veri, očenašu in tremi češčena si Marija, se premišljeuje 1. žalost Marijina, potem se moli en očenaš in 7 češčena si Marija; potem druga, tretja žalost, in za vsako 1 očenaš in 7 češčena si Marija; k sklepu še 3 češčena si Marija v spomin Marijinih solz in da bi si sprčili solze resnične pokore. — Potem se moli:

V. Prosi za nas mati bridkosti polna;

R. Da vredni postanemo oblub Kristuscvih.

M o l i t e v. Prosimo Te, Gospod Jezus Kristus! dodeli nam milostljivo, naj bi prečista Devica Marija, Tvoja mati, ktere dušo je ob uri Tvojega umiranja meč bridkosti presunil, zdaj in ob naši smerti Tvoje Božje usmiljenje za nas prosila; po Tebi, Jezusu Kristusu, Zveličarju sveta, ki z

Očetom in svetim Duhom živiš in kraljuješ, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Berilo iz bukev Juditinih 13, 22—25.

Gospod te je oblagodaril s svojo močjo, ker je po tebi v nič storil naše sovražnike. Oblagodarjena si ti, o hči! od Gospoda, najvišega Boga, pred vsemi ženami na zemlji. Hvaljen bodi Gospod, kateri je nebo in zemljo vstvaril, ker je danes tvoje ime tako povišal, da ne bo prešla tvoja hvala iz ust ljudi, kateri bodo pomnili Gospodovo moč vekomaj, zavoljo katerih nisi prizanašala svojemu življenju v stiskah in nadlogi svojega rodú, temuč si odvernila pokončanje pred obličjem našega Boga.

Evangelje sv. Janeza 19, 25—27.

Tisti čas so stale poleg križa Jezusovega njegova mati, in sestra njegove matere, Marija Kleofova, in Marija Magdalena. Ko je tedaj Jezus mater in učenca, ktereга je ljubil, videl zraven stati, reče svoji materi: Zena, glej, tvoj sin! Potlej reče učencu: Glej, tvoja mati! In od tiste ure jo je učenec k sebi vzel.

Cerkvena mešna pesem v čast žalostne Matere Božje.

Žalostna je mati stala
Poleg križa, je jokala,
Kjer je visel njeni Sin.
Serce žalosti vtopljeno
Je pobito, prebođeno,
Z mečem dušnih bolečin.

Komu potok solz ne lije,
Videti bridkost Marije,
Grožno, kot morja grenkost.
Kdo preserčno ne žaluje,
Če to mater preišlje,
In terpljenja velikost.

O kaj žalosti prestati
Morala je sveta Mati,
Ktere Sin je rešil svet.
Žalostna zdihuje bleđa,
Kadar s trepetanjem gleda,
Kaj terpi njen Sin razpet.

Grehe ljudstva na se vzeti,
Vidi Jezusa terpeti,
Šibam vdati se voljno.
Gleda svoj'ga Sina milo,
Ko je vse ga zapustilo,
Kadar nagnil je glavo.

Mati! vir ljubezni prave,
Daj da čutim te težave,
In s teboj žalujem zdaj.
Daj, da se mi serce vnelo
In za Jezusom gorelo
Bo v ljubezni vekomaj.

Tvojo žalost, o devica,
Mučnikov vseh kraljica,
Tudi v moje serce vlij!
Kristusovo smert, terpljenje
Skoz prihodno vse življenje
Daj mi preišljavati.

Sveta mati! to te prosim,
Rane Kristusa naj nosim,
Vtisni v moje jih sercé.
Naj da rane tvoj'ga Sina,
Naših grehov bolečina,
Tudi mene živo sklé.

Daj, da tvoj'ga Sina rane
Bodo v moje serce vžgane,
Njega kri očisti me!
Da se pekla nemam bati,
Varji ti me ljuba mati,
Kadar z menoj v sodbo gre.

Daj, da rad s teboj žalujem,
Svoje grehe objokujem,
Dokler tukaj se živim.
S teboj poleg križa stati,
In tam milo žalovati
'Z celega serca želim.

Daj, da sveti križ me brani,
Kristusova smert ohrani,
Serce tvoje varje zdaj;
Kadar bom pa moral umreti,
O Marija! daj prejeti
Móji duši sveti raj. Amen.

(Za vsakokrat 100 dni odpustka. Inocencij XI. 1. sept. 1681.)

God sv. Jurja, mučenca.

(23. aprila; na Kranjskem 24. aprila.)

Vsak kristjan pozna podobo sv. Jurja, na ktereга ime se je mnogo keršanskih cerkev posvetilo, tako, da ni skorej večé doline ali večéga okraja, ki bi ne imel cerkve sv. Jurju posvečene.

Podobe nam kažejo sv. Jurja mladega junaka, vsega v železni opravi, ali peš ali na belcu jezdečéga; sv. Jurju ali konju k nogam se zvija gerda zver, zmaj, ki ima žrelo stežema odperto, mladi vojak ga pa s sulico skoz žrelo prebode.

Kaj pa vemo o sv. Jurju? Malo zanesljivega, ker je že nekoliko sto let poteklo, kar je ta svetnik svojo mučeniško krono prejel. Na Jutrovem so sv. Jurja že zgodaj visoko častili, ker je samo v Carigradu bilo 5 cerkev njemu posvečenih; po križarskih vojskah je pa njegova čast tudi po naših krajih zaslovela. Vojšaki so ga imeli kot izgled serčnega junaka.

Sv. Jurij se je rodil v Kapadociji, deželi male Azije,

ktera je bila svoje dni vsa keršanska, zdaj pa večidel poturčena. Stariši so bili plemenitega rodu in premožni, Jurij pa kristjan že od mladih dni, v keršanski veri skerbno podučen in izrejen. Ko mu oče zgodaj zamerjejo, preseli se s svojo materjo v sveto deželo, kjer je mati imela lepo posestvo. Ondi živi tiho in pobožno, vsem mladenčem lep izgled. Ko doraste, da se vpisati med vojake v vojski cesarja Dioklecijana, kteremu se močno prikupi, ker je bil Jurij učen, razumen in pogumen. Dioklecijan je bil kristjanom in keršanski veri hud nasprotnik, vendar podeli Jurju visoko službo v svoji armadi, ker ni vedel, da je kristjan. Ko cesar začne zoper kristjane svoje strašne ukaze dajati, odpove se Jurij svoji službi in časti, in Dioklecijanu očita njegovo grozovitnost. S tem se zameri neusmiljencu, ki ukaže Jurja zalotiti in v ječo zapreti, da bi ga bodi si z žuganjem, bodi si s prilizovanjem od keršanske vere odvernil. Junak mu odgovori: „Tvojih objub ne maram, tvojega pretenja se ne bojim. Tvoje cesarstvo bo minulo, tvoja moč se bo razdrobila, kakor je vse, kar koli nam sreča obeta, malovredno in malopridno. Boljši bi ti bilo, cesar! če bi spoznal pravega Boga in bi iskal nebeškega kraljestva.“ Te besede cesarja hudo raztogotijo; Jurju ukaže težen kamen na vrat obesiti ter ga nazaj v ječo peljati. — Pa drugi dan ga zopet peljejo pred sodnijo, in ker je le zvest in stanoviten ostal v Kristusovi veri, ga privežejo na kolo, v katero so bili nasajeni ostri nožici, in ga zavertijo čez ostra bodalca, da se je njegovo truplo grozno razmesarilo. V tej muki začuje nebešk glas: „Ne boj se, Jurij; jaz sem s teboj!“ Kmalo potem zagleda moža visoke postave, ki ga za roko prime, objame in mu serčnost daje. Jurij ostane stanoviten; po njegovem izgledu se da mnogo nevernikov kerstiti, siloviti cesar jih pa ukaže pomoriti.

Jurij je bil še živ in ko cesar spozna, da z gerdim pri njem nič ne opravi, skuša Jurja z velikimi obljubami za svoje malike pridobiti. Svetnik mu na to reče: „No, če te je volja, pojdiva v tempelj in poglejva si bogove, ki jih v toliki časti imaš.“ Cesar ves vesel, gre z Jurjem v tempelj, množica pa ju spremlja. V tempeljnu se vstopi Juri pred podobo Apolovo in reče: „Ti hočeš darú, ki gre edino pravemu Bogu?“ Pri teh besedah stori nad malikom znamenje svetega križa. Pa komaj to stori, kriči hudobni duh iz malika: „Nisem Bog, ne; ni drugega Boga, kakor tisti, ktereга ti častiš.“ Jurij mu odgovori: „Zakaj ne

moreš obstati pred menoj in pred drugimi služabniki Božjimi?" Na to začnejo hudobni duhovi tuliti in malikovalske podobe se zvernejo na tla. Zdaj se pa malikovalska derhal razkači, da žuga svetnika raztergati; cesar ga pa ukaže odpeljati in ga ob glavo djati.

Svoje dni, ko so še keršanske armade svetnike očitno častile, so keršanski vojšaki imeli sv. Jurja kot varha in priprošnjika, zlasti v vojskah in bojih zoper nevernike. Zakaj nevera je tisti zmaj, kterega je sv. Jurij s svojo terdno vero premagal.

Začetek sv. meše se glasi: „Vari me z bora hudobnih, aleluja; derhali njih, ki hudobijo delajo, aleluja, aleluja.“

„Usliši, Bog! mojo molitev, ko te prosim; strahú sovražnika reši mojo dušo.“ (ps. 63.) Čast bodi . . .

Cerkvena molitev. O Bog! kateri nas po zaslugah in priprošnji svetega Jurja, Tvojega mučenca oveseljuješ, dodeli milostljivo, da, kadar po njem Tvojih dobrot prosimo, jih po Tvoji darežljivosti prejmemo; po Gospodu . . .

Berilo iz 2. lista sv. Pavla aposteljna do Timoteja
2, 8—10, in 3, 10—12.

Preljubi! pomni, da je Gospod Jezus Kristus iz zarođa Davidovega vstal od mertvih po mojem evangelji, zavoljo kterega terpim do železja, kakor hudodelnik; toda Božja beseda ni uklenjena. Zato vse preterpim zavoljo izvoljenih, da tudi oni zveličanje dosežejo, katero je v Kristusu Jezusu z nekeško častjo. — Ti pa si dosegel moj nauk, podučenje, trud, vero, krotkost, ljubezen, poterpežljivost, preganjanja, terpljenja, kar se mi je prigodilo v Antichiji, v Ikoniji, in v Listri; kakošna preganjanja sem prestal! In iz vseh me je Gospod otel. In vsi, kateri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje terpeli.

Evangelje sv. Janeza 15, 1—7.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Jaz sem prava vinska terta in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko, ktera v meni ne rodi sadú, bo odrezal, in vsako, ktera rodi sad, bo otrebil, da več sadú rodi. Vi ste zdaj čisti zavoljo besed, ktere sem vam govoril. Ostanite v meni, in jaz v vas. Kakor mladika ne more roditi sadú sama od sebe, ako ne ostane na terti: tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jaz sem terta, vi mladike. Kdor ostane v meni, in jaz v njem, on rodi veliko sadú; ker brez mene ne morete nič storiti. Ako kdo v meni ne ostane, bo venkaj veržen, kakor mladika; in bo usahnila, in jo bodo pobrali in v ogenj vergli, in zgóri. Ako ostanete v meni, in moje besede v vas ostanejo, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo.

R a z l a g a. Bilo je po zadnji večerji, pri kateri je Jezus daritev nove zaveze postavil in svoje aposteljne v duhovne posvetil, ko je Jezus govoril priliko od vinske terte in od mladik. V stari zavezi je bil Izrael Gospodov vinograd, pa že Ecehiel prerokuje, da bo ta vinograd razdjan in se bo v puščavo spremenil, ker bo Izrael zapustil Gospoda, svojega Boga. (Eceh. 19.) Kristus je bil z nebes poslan, napraviti Gospodu nov vinograd. On sam sebe imenuje terto, svoje učence pa mladike zavoljo pretanke zveze, ki je med njimi, in ker od njega po svetem Duhu vsa moč v nje gre, kakor iz terte sok v mladike. (Ciril.) Kristus pravi: „Jaz sem terta, vi mladike“ t. j. kakor je terta zvezana z mladikami, in mladike po tej zvezi dobivajo iz terte sok, živež in moč, da poganjajo listje, nastavljajo cvet in sad, tako so aposteljni in vsi pravi kristjani s Kristusom v zvezi po sveti veri in ljubezni; iz te zveze jim dohaja gnada in moč donošati sadje dobrih del in čednosti. Najtesneje naše duše

veže s Kristusom presveto Obhajilo, po katerem se v duše pretaka nebeški sok, ki jih navdaja z nebeško močjo in jih oživlja k večnemu življenju. Mladika, ktera se od terte loči, vsahne in je le za ogenj; tako je z dušo, ktera se od Kristusa loči. Brez Jezusa dušno življenje umira, gnada Božja, ljubezen in vsa moč do dobrega hira, dobra dela, lepe čednosti so nemogoče. — Vincar otrebi tersje nepotrebnih in mertvih mladik, tako bo delal nebeški vinogradnik, Kristus z onimi, ki sadú ne donasajo, dobrih del ne delajo: svoje gnade in darove jim bo odvzel, iz svoje družbe jih bo odločil, kakor Judeža izdajalca. — Tiste pa, ki se njega deržijo, še bolj poterdi ali s tem, da jim težave, skušnjave, nadloge in preganjanje pošilja, ali pa po svoji Božji besedi, „ktera je živa in močna, in ostrejša, ko vsak na obe strani oster meč, in seže do ločitve duše in duha.“ (Hebr. 4, 12.)

Kristjan! bodi, kakor sv. Jurij, vselej živa mladika na vinski terti, Kristusu Jezusu, po veri, ljubezni in pobožnem življenji, zakaj pri svetem kerstu si se Mu vcepil, po sv. obhajilu si se ž Njim tolikokrat sklenil. Gorje tebi, če se z mlačnim, pregrešnim življenjem od Jezusa ločiš; usahnil boš in v ognji zgorel.

Z dihljej. O Jezus! Ti moja prava vinska terta, o ne dopusti nikar, da bi ljubezen moja omerznila, vera moja umerla, da bi se jaz od Tebe ločil in pogubil. Pomagaj mi, da bi s pomočjo Tvoje gnade donasal obilo sadú dobrih del in svetih čednost.

God svetega Marka evangelista.

(25. aprila.)

Ime svetega Marka se mnogokrat imenuje in je znano slehernemu kristjanu; bil je drugi evangelist.

Po svojem rodu je bil sv. Marka Jud, popred Janez imenovan, in sin neke Marije, ki je imela v Jeruzalemu

hišo, kjer so se aposteljni zbirali; tudi z Barnabam je bil v rodu. Prej ko ne je v hiši svoje matere, kjer so se aposteljni shajali, že veliko slišal o Kristusu, sv. Peter ga je pa menda v keršanski veri podučil, ker imenuje ga svojega sina (1. Pet. 5, 13.); pozneje je spremljal sv. Pavla in Barnaba na njunem apostolskem potovanji. Ko so sv. Pavla v Rim odpeljali, prišel je tudi Marka obakrat tje, kjer je bil tudi sv. Peter v ječi.

Kristjani v Rimu ga naprosijo, naj bi zapisal, kar koli je po sv. Petru zvedel od Zveličarjevih djanj in naukov. Sv. Marka jim spolni želje in spiše evangelje, ktero se po njem imenuje: evangelje sv. Marka. Če sv. Marka svojega evangelja že ni pisal po navodu sv. Petra, kakor nekteri mislijo, je Peter gotovo zanj vedel in ga poterdil; zato se je iz njega bralo vernim, kadar so se shajali k Božji službi.

Sv. Marka je hotel tudi z besedo delati za Gospoda, ne le s peresom; zato gre v Egipt, kjer je od nekđaj malikovalstvo najglobejše in najmočnejše korenine imelo. Oznanoval je Kristusa najpred po deželi, pozneje pride še v Aleksandrijo, poglavitno mesto tedanjega Egipta. Goreči mož se je veliko trudil v oznanovanji in razširjanji Božjega kraljestva; Bog pa je njegov trud obilno blagoslavljal. Veliko nevernikov se je spreobrnilo, da so se odpovedali malikovalstvu in živeli po naukih našega Gospoda Jezusa Kristusa. S tem se je zavnel serd terdovratnih nevernikov, da je moral Marka bežati. Pozneje se zopet verne v Aleksandrijo in spet uči; neki dan, ko so pagani slavili malika Serapiona, zgrabijo Marka, mu veržejo verv okoli vratu in ga tako vlačijo po mestnih ulicah, dokler svoje duše ni izdihnil.

Benečani so pozneje njegove ostanke prepeljali v Benedke in njemu na čast sezidali slavno in veličastno hišo Božjo, ktera zaradi lepote in umetnije slovi po vsem keršanskem svetu.

V vod sv. meše, kakor o godu sv. Jurja.

Cerkvena molitev. O Bog! ki si svetega Marka svojega evangelista z darom evangeljskega oznanovanja poveličal, dodeli, prosimo, da bomo po njegovem nauku rasli, in po njegovi priprošnji obvarovani; po Gospodu našem . . .

Berilo kakor o godu sv. Matevža evangelista.
(Eceh. 1, 10—14.)

Evangelje sv. Lukeža 10, 1—9.

Tisti čas je Gospod še drugih dva in sedemdeset izvolil, in jih je poslal po dva pred svojim obličjem v vsako mesto in kraj, kamor je on imel priti. In jim je rekel: Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo. Prosite tedaj Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev. Pojdite, jaz vas pošljem, kakor jagnjeta med volkove. Ne nosite mošnje, ne torbe, ne čevljev, in nikogar na potu ne pozdravljajte. In v katero hišo koli pridete, recite najpoprej: Mir bodi tej hiši! In ako je tam otrok miru, bo počival nad njim vaš mir; ako pa ne, se bo k vam vernil. V tisti hiši pa ostanite, ter jejte in pite, kar je pri njih; delavec namreč je vreden svojega plačila. Ne hodite od hiše do hiše. In v katero mesto koli pridete, in vas sprejmejo, jejte, kar se pred vas postavi; in ozdravljajte bolnike, kateri so ondi, in recite jim: Približalo se vam je Božje kraljestvo.

N a u k i n o p o m i n. Če kedaj se smejo posebno dandanešnji reči besede: Žetev je velika, delavcev pa malo. Skrito in očitno, naravnost in po zvijačah se mladenči odvrtaajo od duhovnega stanu. Nasprotniki svete vere hočejo vernim vzeti pastirje, da bi volkovi z ovčicami lozej ravnali po svoje. Zato kristjani! tem bolj goreče prosite Gospoda žetve, da pošlje zopet delavcev; pa ne le prosite, temuč pripomagajte, kakor veste in znate, da se bodo mladenči zopet nagnili in posvetili duhovnemu stanu.

God svetih aposteljnov Filipa in Jakoba.

(1. majnika.)

Na pobrežji jezera genezarskega, kjer je naš Odrešenik najrajši hodil in učil, je bil dom sv. aposteljna Filipa; bil

je namreč iz Betzajda, ribič in oženjen. Priserčno je želel po Odrešeniku, po prerokih napovedanem; Bog mu spolni njegove želje. Ko namreč Jezus na potu v Galilejo Filipa sreča, mu reče: „Hodi za menoj!“ in Filip postane Jezusov učenec, pozneje celo Jezusov apostelj. Svojo gorečnost je pokazal s tem, da se je trudil Jezusu še več učencev pridobiti; pripeljal mu je Natanaela in še več nevernikov, ki so želeli Jezusa videti.

Jezus je tega aposteljna posebno rad imel zavoljo njegove zvestobe. Ko je Jezus hotel v puščavi nasititi veliko množico, in je Filipu djal: „Od kod bomo kupili kruha, da bi ti jedli?“ mu je ta odgovoril: „Za dve sto denarjev kruha jim ni zadosti, da bi vsakteri le kaj malega dobil.“ (Jan. 6.) — Po zadnji večerji reče Filip Jezusu: „Gospod! pokaži nam Očeta, in nam je dosti.“ Jezus mu reče: „Filip! kdor mene vidi, vidi tudi Očeta.“

Ko so se aposteljni po svetu razkropili, uči sv. Filip Božjo besedo po veliki in mali Frigiji, ki ste deželici v sprednji Aziji, do svoje visoke starosti. Že osemdesetletnega starčka zgrabijo malikovalski duhovni, ga ukažejo stepsti, potem še le ga križajo in na križu s kamnjem pobijejo. — Učimo se od tega aposteljna, vnemati tudi druge za resnico, katero smo sami spoznali!

Sv. Jakob je imenovan mlajši ali manjši, ker ga je Gospod poznej poklical, kakor drugega Jakoba, kateri je prejel priimek: veliki; Judje so ga klicali „pravičnega“ zavoljo njegove posebne pobožnosti. Bil je pa sin Alfeja in Marije, ujne (tete) Marijine, in brat Judu Tadeju. Aposteljni so ga visoko čislali in postavili za prvega škofa Jeruzalemskega. Po šegi Nazarejcev je ostro živel, mesa ni jedel, vina ni pil, in svojih las si ni pustil streči. Veliko se je postil in molil klečé na golih tléh, da se mu je koža na kolenih ožulila, kakor kameli (velbljodu).

Po čudežih, ki jih je z Božjo močjo delal, je mnogo Judov h Kristusovi veri spreobernal. Judje in ajdje so ga spoštovali zavoljo njegove pobožnosti in dobrotljivosti. Ni čuda torej, da so ga hteli judovski duhovni na svojo stran dobiti, da bi tim ložej zaterli keršanstvo v Jeruzalemu. Po hinavsko ga prosijo, naj jim vendar pove, kaj je jim o Kristusu misliti ali verovati. Jakob stopi na zvišen kraj tempeljna, da bi ga zbrano ljudstvo slišalo in zastopilo. Zdaj jim pove očitno in razločno, da je Kristus obljubljeni Mesija, pravi Božji Sin, v kterega morajo verovati. Nekterim

so besede vseč, da se spreobernejo; hinavski sovražniki pa zgermijo za njim in ga sunejo iz tempeljna na tla. Ker pa še ni bil usmerten, pomaga si na kolena, roke in oči proti nebu povzdigne, in na glas za svoje sovražnike moli. Derhal ga obsuje s kamnjem, eden pa mu z valjavskim batom tako hudo po glavi udari, da se mertev zgrudi k tlém.

Začetek sv. meše je iz 2. Ezdrovih bukev. „O času stiske so klicali k tebi, o Gospod! ti si jih pa z nebes uslišal.“ (II. Ezd. 9, 29.)

„Radujte se, pravični, v Gospodu; poštenim se spodobi hvalno petje.“ (ps. 32, 1.) Čast bodi . . .

Cerkvena molitev. O Bog, ki nas z obletnim godovanjem svojih aposteljnov Filipa in Jakoba razveseljuješ, dodeli, prosimo, da bi se mi, ki se njunih zaslug veselimo, po njunih zgledih dali podučiti; po Jezusu Kristusu, Sinu Tvojem in našem Gospodu. Amen.

Berilo iz Modrostinih bukev 5, 1—5.

Pravični bodo stali z veliko serčnostjo pred njimi, kateri so jih stiskali in jim jemali dela. Ko bodo to videli, bodo zbegani po groznem strahu, in se bodo začudili zavoljo naglosti neupanega zveličanja, in bodo sami pri sebi rekli, ter se bodo kesali, in zavoljo dušne bridkosti zdihovali: Ti so, ki smo jih nekdam imeli v smeh in v zasramljiv pregovor. Mi neumni smo njih življenje imeli za nespamet, in njih konec za nečast. Glej, kako so zdaj šteti med otroke Božje, in njih del je med svetniki.

Nauk. To berilo je samo na sebi jasno in ni mu treba razlage.

Le dobro ga premislimo in na se obračajmo, da ne bomo tudi mi enkrat z brezbožnimi tako zdihovali!

Evangelje sv. Janeza 14, 1—13.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Vaše serce naj se ne prestraši. Verujete v Boga, tudi v me vervajte. V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč. Ako bi tako ne bilo, bi vam bil povedal, ker grem vam mesto pripraviti. In ko odidem, in vam mesto pripravim, bom spet prišel, in vas k sebi vzel, da bote tudi vi, kjer sem jaz. In kam jaz grem, veste, in pot veste. Reče mu Tomaž: Gospod! ne vemo, kam greš; in kako moremo pot vedeti? Jezus mu reče: Jaz sem pot, in resnica, in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugači, kakor po meni. Ako bi mene poznali, bi gotovo tudi mojega Očeta poznali, in odsihmal ga bote poznali, in ste ga videli. Reče mu Filip: Gospod! pokaži nam Očeta, in nam je dosti. Jezus mu reče: Toliko časa sem pri vas, in me ne poznate? Filip! kdor mene vidi, vidi tudi Očeta. Kako praviš ti: Pokaži nam Očeta? Ali ne verujete, da sem jaz v Očetu, in Oče v meni? Besede, ktere vam jaz govorim, ne govorim sam od sebe; ampak Oče, kateri v meni prebiva, On dela opravlja. Ali ne verujete, da sem jaz v Očetu, in Oče v meni? Če ne, vsaj zavoljo del vervajte. Resnično, resnično vam povem: Kdor v me veruje, bo dela, ktera jaz delam, tudi on delal, in še večji, kakor ta, bo delal, ker jaz grem k Očetu. In kar koli bote Očeta v mojem imenu prosili, to bom storil, da bo Oče v Sinu poveličan.

Zakaj je rekel Jezus učencem: „Vaše serce naj se ne prestraši?“ in „Verujete v Boga, tudi v me vervajte?“

Da bi tolažil svoje učence, katerim je naznanil, da jih bo zapustil. Jezus hoče jim reči: Ne bodi vam bridko pri sercu, in ne žalujte, da vas zapustim (Jan. 13, 33.); ne

bojte se prihodnjih zopernost in težav. Saj verujete v Boga. Verujete tedaj tudi v mene, ki sem njegov Božji Sin; bodite zagotovljeni, da bote z mojo pomočjo vse zadržke premagali. Ne žalujte, da zdaj sami ostanete; kmalo bote k meni prišli.

Bog ne zabi tolažiti tistih, ki zavoljo Njega terpijo!

Kaj pomenijo besede: „V hiši mojega Očeta je mnogo prebivališč?“

V hiši Očetovi t. j. v svetih nebesih, kamor se Božji Sin za zdaj sam verne, je prostora zadosti za vse, kateri bodo, kakor dobri otroci Njega se držali in poznej za Njim tje prišli. V nebesih pa ne bodo vsi izvoljeni živeli enacega zveličanja, temuč tega bode več stopinj. Kakor svetniki na zemlji nimajo enakih zaslug in popolnost, bode tudi njih spoznanje in življenje Božje v nebesih različno, ali večje ali manje. Tako učé sv. učeniki.

Zakaj je Jezus rekel: „Grem, vam mesto pripraviti? in vas bom k sebi vzel?“

To niso bile le prazne besede, da bi ž njimi svoje učence zavoljo svojega odhoda potolažil; zakaj v Kristusovih ustih ni nijena beseda bila prazna ali neresnična. Kar je Jezus govoril, je bilo ob enem resnica ali djanje. Rekel pa je: Grem vam mesto pripraviti, ker je šel v smert, s katero nam je odperl vrata nebeška. Ondi je večni in vsegamogočni kralj, in sprejema zveličane. Kristus pride po nas ob smerti vsakega človeka, ki umerje v gnadi Božji, in prišel bo k poslednji sodbi poslednji dan.

Svoje učence je Jezus k sebi vzel, ko jih je smert ločila tega sveta in tako bo tudi nas o svojem času k sebi vzel, če bomo kakor zvesti učenci po njegovem nauku živeli in v Gospodu zamerli.

Kako je Kristus pot, resnica in življenje?

Te besede so mnogo pomenljive in prav težko bi bilo, jih na vse strani razlagati. Zato si le kratkoma to-le zapomnimo:

Jezus nam je pot, ker je večna in popolna resnica, in večno, Božje, bistveno življenje. Jezus živi v svoji cerkvi ter v nji po Božji besedi in svetih zakramentih

kaže pravi pot v nebesa, uči resnico in daje življenje, nas pripravlja za večno življenje. Pomnimo si prelepe besede svetega Bernarda: (Serm. 2. de Ascens.) „O Gospod! mi gremo za Tebo, s Teboj, in k Tebi, zakaj Ti si pot, resnica in življenje, pot v izgledu, resnica v obljubah, življenje v plačilu.“ Sv. Hilarij pravi: „Kristus nas ne zapelje, ker je On pot; nas ne goljufa, ker je resnica; nas ne zapusti v smertnih težavah, ker je življenje.“

Ali niso aposteljni Jezusa poznali?

Dosihmal aposteljni Jezusa še niso prav spoznali; zakaj ko bi bili Jezusa poznali po njegovi Božji naturi, bi poznali tudi Očeta, ki je s svojim Sinom ene nature in enega bitja. — Še le Peter je rekel Jezusu: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ Tega spoznanja pa ni imel iz sebe, zato mu Kristus reče: „Blagor tebi, Simon, Jonov sin! zakaj meso in kri nista ti tega razodela, ampak moj Oče, kateri je v nebesih.“ (Mat. 16.) Jezus potem svojim učencem obljubi, da bodo posihmal spoznali Očeta in Njega (po svetem Duhu, ki bo prišel nad nje). —

Koliko srečnejši smo mi kristjani, ker spoznamo Očeta, in sina in sv. Duha po razodenji Božjem in nauku sv. katoliške cerkve! Nasproti premislimo, kolika in kako pregrešna je malomarnost tistih kristjanov, ki so sami krivi, da ne vedó pglavitnih in najpotrebniših resnic svete vere, ker keršanskega poduka ne iščejo, ne marajo, timveč ga zame-tujejo. Pagani, ajdje, katerim se vera ni oznanovala, bodo zoper nje vstali in jih obsodili.

Zakaj pravi Jezus Filipu: „Kdor mene vidi, vidi Očeta“?

Ker sta si Oče in Sin po naturi in bitji popolnoma enaka, le v osebi se razlikujeta. Zato sme Kristus reči: da je On v Očetu, in Oče v Njem.

Zakaj pravi Jezus: „Vsaj zavoljo del verovajte“?

Dela, ktera Kristus meni, so čudeži, ktere je delal. Ta dela, ktera je le z Božjo močjo mogel delati, pričujejo, da je Bog v Njem; zavoljo njih naj bi verovali.

Kako delajo ti, kateri v Jezusa verujejo, še večja dela, kakor On?

Ker je Jezus v svoji ponižnosti svojo Božjo moč nekako

zakrival, je delal po aposteljnih in dela še naprej po svoji cerkvi veča čuda. Le pomislimo, koliko judov in ajdov je na binkoštni praznik po pridigi sv. Petra pristopilo h Kristusovi cerkvi, kakošne čudeže so aposteljni delali v Jezusovem imenu, in kako se Kristusova Božja moč še vedno razodeva v njegovih svetnikih.

Zdihljej k svetemu Filipu. Sveti Filip, ti izvoljeni učenec Gospodov! ti si Natanaela h Kristusu pripeljal in po skrivnostih svete vere vprašal; ti si želel nebeškega Očeta videti; ti si svojega Gospoda Jezusa Kristusa goreče oznanoval; iz ljubezni do Njega si se pustil križati in umoriti, prosim te, priprosi meni in vsem ljudem gnado, da bi tudi druge zvesto k dobremu navajali, po Bogu in Njegovih resnicah močno hrepeneli in zaupaje v večno, zveličavno gledanje Božje terpljenje in težave sedanjega življenja poterpežljivo prenašali.

K svetemu Jakobu. O sv. Jakob, ki si zmerno in ostro živel, neprenehoma in goreče, da celo za svoje mučitelje (sovražnike) molil, prosim te, dobodi nam od svojega Gospoda in Učenika gnado, da bi po tvojem zgledu zmerno in spokorno živeli, Boga v duhu in resnici molili, in Njemu v ponižnosti in spoštljivo služili. Izprosi nam tudi duha, v katerem si pisal svoj list, da bi po tvojem navodu se trudili za dobra dela, zlasti pa, kakor ti, svoje sovražnike ljubili, in za nje molili.

Nauki iz lista sv. Jakoba.

1. Nadloge tega življenja so le milosti Božje; zatorej prenašajmo jih radi in z veseljem. (1. in 5. pogl.)

2. Vera brez dobrih del je mrtva in nam nič ne pomaga v zveličanje. (2. pogl.)

3. Če kdo svojega jezika ne berzda in ukroti, je prazna njegova vera.

4. Prepiri in mnoge nadloge izvirajo iz neberzdane poželjivosti. (4. pogl.)

5. Molitev pravičnih pri Bogu veliko premore; v bridkosti je najboljša tolažnica. (5. pogl.)

Najdenje svetega križa.

(3. maja.)

Zakaj se današnji god imenuje: Najdenje križa?

Ker katoliška cerkev danes obhaja spomin tistega dneva, ko se je po prizadevanji blage cesarice, sv. Helene, matere cesarja Konstantina, našel pravi križ našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Kje pa je bil sveti križ do tega časa?

Zakopan je bil globoko pod sipom v groblji, na katero je rimski cesar Hadrijan ukazal zidati tempelj, posvečen paganski boginji nesramnosti. — Ta cesar je čertil jude in kristjane; v svoji ajdovski malomarnosti je menil, da se judje in kristjani ne razločujejo. Ker je videl, da je kristjanom bil kraj svetega Božjega groba v visoki časti, je sklenil, jih s tem najhuje užaliti, da ukaže na tem mestu postaviti Venerin tempelj. Pa ravno s tem je zoper svojo voljo pripomagal, da se je spomin svetega kraja tem ložej ohranil.

Kako se je sveti križ zopet našel?

Znano vam bo, da je cesar Konstantin z znamenjem svetega križa premagal svojega nasprotnika, kervoločnega cesarja Maksencija. Ko ste se armadi obeh cesarjev blizo Rima pripravljale na odločivni boj, ugledajo vojšaki cesarja Konstantina o belem dnevu na nebu svitlo znamenje svetega križa in nad znamenjem se leskečejo besede: „V tem znamenji boš zmagal.“ Kadar to prikazen tudi Konstantin vidi, ukaže svoji vojski, naj odloži orle, ktere so imeli za zastave, in znamenje sv. križa naj jim bode v prihodnjič zastava. S tem častljivim znamenjem gre v boj in po-

tolče Maksencija l. 312 po Kr. Od tega časa ukaže cesar po vsem cesarstvu častiti sv. križ; prepovedal je koga še križati in na čast sv. križu da povelje, v Jeruzalemu sèzidati prelepo cerkev. Njegova pobožna mati Helena, že priletna, se poda v Jeruzalem, da bi tam, s pomočjo jeruzalemskega škofa Makarija, poiskala sveti grob, kar se ji tudi posreči.

Vendar početje je bilo težavno, ker so si ajdje prizadevali, vsaki sled tega, kristjanom toliko svetega, mesta zatreti. Povedalo se je pa cesarici, če najde mesto pokopališča Gospodovega, bo gotovo tudi našla sv. križ, ker so imeli judje navado, blizo pokopališča zakopati orodje, s katerim so obsojence usmrtili. Gotovo je izvedela tudi sporočilo, da je cesar Hadrijan na svetem mestu dal sèzidati ajdovske tempeljne. Tiste ukaže najpred podreti in sipino odpraviti. Pri odpravljanji zadenejo delavci na jamo v skali, ki je bila s perstjo in sipom zasuta. Tudi to grobljo dá izkopati in na dno jame najdejo tri križe s tremi žebli in eno tablico z napisom, ktera je pa bila od križev ločena, da se ni vedelo, h kateremu pripada. Bil je med temi tremi križi eden pravi križ našega Žveličarja, pa kateri? Pobožni škof Makarij goreče moli in prosi Boga, naj bi se razodelo, kateri da je pravi križ, na katerem se je dokončalo naše odrešenje. Gotovo mu je le Božja previdnost navdala misel, naj se vsi trije križi nesejo k bolnici, morebiti Božja moč sama pokaže, kateri je pravi sveti križ.

Kadar se s prvim in z drugim križem bolne gospe dotaknejo, ne občuti nobenega olajšanja; ko pa pridejo s tretjim križem in se bolnice ž njim dotaknejo, na enkrat ozdravi. Bog sam je po čudežu govoril in očitno naznanil, kateremu izmed treh križev gre častenje. Sv. Helena, vsa vesela te srečne najdbe, pošlje tri žeblje in kos sv. križa svojemu sinu, cesarju Konstantinu v Carigrad, tablo in en kos križa pa v Rim, kjer se še dan danes hrani v cerkvi, ktera se imenuje cerkev sv. križa Jeruzalemskega. Na tem mestu, kjer se je našel sv. križ v Jeruzalemu, zapove cesar Konstantin, naj se zida veličanska cerkev, ktera se je leta 335 dodelala in posvetila, in to je cerkev svetega Božjega groba. Največi kos od svetega križa se je poznej v Rim prenesel, in od njega so se kočeki po vsem svetu razposlali, da bi se povsod častilo častitljivo znamenje in orodje našega odrešenja.

Cerkveno pozdravilo svetega križa. O preslavni, častitljivi križ! predragi les! prečudno znamenje, s katerim se je premagal greh, hudič in pekel, in se je svet odrešil po Kristusovi kervi. Zvišan si nad vse drevesa cedrovega lesovja, ker na Tebi je viselo življenje sveta; na Tebi je Kristus zmagal in s svojo smertjo smert vekomaj premagal. Aleluja.

Molimo Te, Gospod Jezus Kristus, in Te častimo; ker na svetem križu si ves svet odrešil.

Molitev. O Bog! ki si po slavitem najdenji zveličavnega križa čuda svojega terpljenja ponovil, dodeli, da bomo po tem predragem oživljajočem lesu dosegli pomoč za večnō življenje, kateri živiš in kraljuješ . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Filipljanov
2, 5—11.

(Kakor na cvetno nedeljo.)

Evangelje sv. Janeza 3, 1—15.

Tisti čas je bil človek zmed farizejev, Nikodem po imenu, viši med Judi. Ta je prišel po noči k Jezusu. in mu je rekel: Učenik! vemo, da si Učenik od Boga prišel; zakaj nihče ne more teh čudežev delati, ktere ti delaš, če Bog ni ž njim. Jezus je odgovoril in mu rekel: Resnično, resnično ti povem, ako kdo ni vnovič preroben, ne more videti Božjega kraljestva. Nikodem mu reče: Kako more človek rojen biti, ko je star? Ali more v telo svoje matere v drugič iti, in preroben biti? Jezus je odgovoril: Resnično, resnično, ti povem, ako kdo ni preroben iz vode in iz svetega Duha, ne more iti v Božje kraljestvo. Kar je rojeno iz mesa, je meso, kar je rojeno iz Duha, je duh. Ne čudi se, da sem ti rekel: Vnovič morate rojeni biti. Veter pihlja, kjer hoče; in glas njegov slišiš, pa ne veš, od kod pride, ali kam gre; tako

je slehern, kateri je rojen iz Duha. Nikodem je odgovoril, in mu rekel: Kako se more to zgoditi? Jezus je odgovoril, in mu rekel: Ti si učenik v Izraelu, in tega ne veš. Resnično, resnično, ti povem, da, kar vemo, govorimo, in kar smo videli, pričujemo; in ne sprejmete našega pričevanja. Če vam pozemeljske reči pravim, in ne verjamete; kako bote verovali, ako bom vam nebeške pravil? In nihče ni šel v nebesa, kakor kateri je prišel z nebes, Sin človekov, kateri je v nebesih. In kakor je Mojzes povišal kačo v puščavi, tako mora povišan biti Sin človekov, da kdor koli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.

Kratka razlaga. Jezus Nikodema podučuje o duhovnem prerojenji. Kdor se hoče na duši ali duhovsko preroditi, mora v Jezusa, Sinu Božjega in v njegovo zveličavno smert na križu verovati; sv. Duh pa mora mu s svojo gnado pomagati, katero je Kristus s svojo smertjo zaslužil.

Bog ne daj, da bi nas svet in njega priverženci motili in odvernili od vere v Jezusa Kristusa, temuč skerbimo, da se v duhu prerodimo ter s svetim Duhom napolnimo, da bomo vredni priti v nebeško kraljestvo.

Blagoslov zoper hudo uro.

V nekterih krajih po Slovenskem in posebno v nemških krajih je navada, da se o petkih po leti po sv. meši z žegnom moli blagoslov zoper hudo uro. Obred je tá-le.

Duhoven moli stoječ sred altarja:

V. Daj nam mir, Gospod v naših dnevih.

R. Ker ni nikogar, da bi se za nas vojskoval, kakor

Ti, naš Bog.

V. Mir nam bodi v Tvoji moči.

R. In obilnost v Tvojih terdnjavah.

M o l i m o. O Bog, od kterege izhajajo svete želje, dobre misli in pravična djanja, daj svojim služabnikom tak mir, kakor ga svet ne more

dati, da bodo naša serca Tvojim zapovedim vdana, in časi s Tvojo pomočjo brez strahú pred sovražniki varni in mirni; po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

V. Treska in hudega vremena

R. Reši nas, o Gospod Jezus Kristus.

V. Tvoje usmiljenje, o Gospod, naj pride nad nas.

R. Kakor smo zaupali v Tebe.

V. Gospod, usliši našo molitev.

R. In naše vpitje naj pride k Tebi.

V. Gospod bodi z vami

R. In s tvojim duhom.

M o l i m o. Odverni od svoje hiše, prosimo, o Gospod! vse zlobne moči, in naj se ji ne bliža nesreča hudega vremena, po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Vsegamogočni Bog, prosimo Te, po priprošnji blažene Device in Božje porodnice Marije, svetih angeljev, očakov, prerokov, apostelnov, mučencev, spoznovalcev, devic, vdov in vseh svojih svetnikov, dodeli nam svoje vedno varstvo; pošlji nam dobre vetrove; brani nas, čeravno smo nevredni, z nebes zoper tresk in hudo vreme, varuj človeštvo in odvrčaj s svojo mogočno desnico vse škodljive podnebesne moči.

O Bog! Ti storiš, da vse stvari po svojih lastnostih tudi o hudem vremenu Tvojemu veličanstvu služijo, dodeli nam po svoji milosti, da bomo pred hudimi nevihtami varni, ugodnega vremena se veselili in usmiljenje dosegli pri Njem, čegar serdú se bojimo; po Gospodu našem, Jezusu Kristusu. Amen.

Zdaj prime duhovcen ali svetinjico sv. križa, ciborij ali monštranco in reče:

V. Blagoslovljeno bodi Ime Gospodovo

R. Zdaj in vekomaj.

V. Naša pomoč je v Imenu Gospodovem,

R. Ki je vstvaril nebo in zemljo.

Blagoslov vsegamogočnega Boga † Očeta, † Sina in † svetega Duha pridi nad vas, nad ta kraj in zemljiške sadove, in ostani vselej pri vas. Amen.

Izpraševanje o svetem križu.

Zakaj se Kristusov križ tako visoko časti?

Križ je bil nekdam sramotno znamenje, ker so križali le velike hudodelnike; zdaj je kristjanom častitljivo znamenje, 1. ker se je Kristus na križu za nas daroval; 2. ker je bil orodje, s katerim je Kristus naše odrešenje doveršil; 3. ker je zmagovalna s Kristusovo kervjo oškropljena zastava, po kateri se je hudič premagal in se še premaguje.

Ali se sme sveti križ moliti?

Nikakor ne, ker moliti gre le samega Boga. Katoliška cerkev nas vselej uči sveti križ visoko častiti, toda moliti ga, nam nikdar ne zapoveduje. Posebno visoko se časti križ na veliki petek. Duhovni čevlje sezujejo, trikrat na tla pokleknajo in molijo in potem še le se pripognejo k sv. martri, na tla položeni, in jo spoštljivo poljubijo. Ta obred se sicer imenuje: „Adoratio crucis“ t. j. molenje sv. križa. Pa nikomur ne bo na misel prišlo, da molimo križ, temuč molimo le Kristusa, ki je za nas terpel, sv. križ pa častimo, ker je naš Zveličar na tem znamenju za nas terpel in umerl. — Tudi v molitvah se križu velika moč pripisuje, nikdar pa Božja moč, in noben kristjan ne bo veroval, da bi mu sv. križ mogel pomagati iz lastne moči.

Kako najboljše častimo sveti križ?

1. Najboljši časumo sv. križ, kadar se ga ne sramujemo, in se zatorej radi in pobožno pokrižamo; 2. kadar križ ljubimo t. j. ako zopernosti, ki jih nam Bog pošilja, poterpežljivo, radi in veseli prenašamo, kakor nas Jezus uči: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe,

in vsak dan svoj križ zadene, in naj gre za menoj.“
(Luk. 9, 23.)

Zakaj se križi poleg potov postavljajo?

Križi poleg potov imajo dvojni pomen: 1. Da nas spominjajo Kristusa, njegovega bridkega terpljenja in njegove ljubezni do nas, in da bi nas opominjali ljubezni do Kristusa, kakor uči sv. Pavl: „Glejmo na začetnika in dokončavca vere, na Jezusa, kateri je križ preterpel in ni maral za zasramovanje in sedi na desnici sedeža Božjega;“ (Hebr. 12, 2.) 2. križi poleg pota so večidel znamenja ali spominki ktere koli nesreče, ki se je na tistem mestu ali kje bližej dogodila, tedaj so vsakemu kristjanu klic in opomin, moliti za nesrečneža, in pripravljenim biti za večnost.

Zakaj se nosi križ pri obhodih in procesijah?

S tem dajemo očitno na znanje, da smo kristjani in da nam je Kristus učenik in voditelj, kateri nas bo srečno pripeljal do zaželjenega cilja. S sv. Pavlom recimo: „Bog nas varuj, da bi se z drugim hvalili, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem nam je svet križan in mi svetu.“ (Gal. 6, 14.)

Ali imajo naši nasprotniki prav, da križ sovražijo in nas zasmehujejo?

Oni ravnaajo krivično in pregrešno, ter zaničujejo Kristusa samega, kateri je iz ljubezni do nas križ nosil. Prav na nje meri očitanje sv. Pavla, kateri pravi: „Veliko jih živi, od katerih sem vam že večkrat rekel, zdaj pa jokaje rečem, da so sovražniki križa Kristusovega.“ (Filip. 3, 18.)

Zakaj se pokrižujemo?

Ta pobožna navada ima več lepih pomenov. Pokrižujemo se 1. v znamenje, da smo kristjani in verujemo v križanega Jezusa, in da nočemo imeti deleža s sovražniki Kristusovega križa; 2. trikrat se pokrižamo, ker spoznamo in verujemo, da so tri Božje peršone, pa le en sam Bog; 3. s svetim križem se zaznamnjamo, da se hvaležno spominjamo Kristusovega terpljenja in njegove smerti na križu,

na katerem nas je odrešil in nam večne darove in gnade pridobil; 4. s tem znamenjem premagujemo hudiča, kateri križ sovraži in pred njim beži, ker mu je vso moč in oblast odvzel; 5. da bi svoja opravila in posle opravljali v imenu Jezusovem, po njegovem neskončnem zasluženji vsega zlega na duši in telesu se ovarovali in Božji blagoslov dobili.

Kako dolgo je pokriževanje pri kristjanih že v navadi?

Že prav dolgo, ker ta navada sega že do apostolskih časov. Sv. Nicefor celo terdi, da je že evangelist Janez pred svojo smertjo se pokrižal, kar je prav verjetno. Gotovo je, da je že Tertulijan (160 po Kr.) kristjane opominjal, naj se pokrižajo, kadarkoli gredo od hiše ali se vračajo domov, kadar se oblačijo, umivajo, vsedajo k jedi, vlegajo ali vstajajo, ali katero koli drugo opravilo začenjajo. Sv. Efreml († 378 po Kr.) pravi: „Zavaruj se s svetim križem, kakor s ščitom, zaznamvaj vse svoje ude in tudi svoje serce, pa ne le z roko, temuč tudi z duhom. Svoja dela, svoj izhod in svojo vernitev, svojo posteljo in kjer koli hodiš, zaznamvaj vse popred v imenu Očeta, Sina in svetega Duha; zakaj to je najmočnejše orožje.“

Zakaj mešniki pri Božji službi ljudstvo s križem blagoslavljajo?

To pomeni, da mešnik želi ljudstvu ves blagoslov in vse preobilne gnade, ktere nam je Kristus zaslužil s svojo smertjo na križu, kakor sv. Pavl pravi: „Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je oblagodaryl z vsem duhovnim blagodarom in z nebeškimi darovi v Kristusu.“ (Efež. 1, 3.) Tudi ta navada je že starodavna, ker že cerkveni zbor v Agadi leta 506 zapoveduje, naj duhoven ljudstvo pred odhodom od Božje službe blagoslavlja. Sv. pismo stare zaveze pa nam pričuje, da je že očak Jakob Jožefova dva sinova Efrajma in Manasseta blagoslovil s prekriženima rokama.

Zakaj se pri sveti meši o začetku sv. evangelja pokrižamo?

Mi s pokrižanjem Boga prosimo, naj bi nam z močjo svetega križa gnado podelil, 1. da bi sv. evangelje prav razumeli in se ga nikdar ne sramovali, zatorej se pokrižamo

na čelu; 2. da bi nauke križanega Jezusa tudi pred svetom pričevali in z besedo terdili, ko bi bilo treba, da bi nas Jezus enkrat tudi pred svojim nebeškim Očetom spoznal, zato se pokrižamo na ustih; 3. da bi sv. evangelje tudi v srcu verovali, ga ljubili in po njem ravnali, zato se pokrižamo na persih.

Molitev pred bridko martro.

(Od svetega Avgušтина.)

Poglej, o moj preljubeznjivi, predobrotljivi Jezus! k zemlji sklonjen klečim pri Tvojih nogah in Te goreče in priserčno prosim: presuni mojo dušo z vero, upanjem, ljubeznijo in z grevengo nad vsemi mojimi grehi, in vdihni mi neomajljivo terden sklep, Te nikdar več ne žaliti; s preiskreno ljubeznijo in najglobokejšim sočutjem ogledujem Tvojih pet kervavih ran in premišlujem, kar je sv. prerok David od Tebe, o moj Jezus! napovedal: „Moje roke in noge so prebodli; razšteli so moje kosti.“ (Ps. 21, 17—18.)

(Kdor to molitev bred sv. bridko martro z grevanim srcem moli, more vsak dan, po prejemi zakramentov sv. pokore in sv. Rešnjega telesa popolnoma odpustek zadobiti.)

God svetega Alojzija.

(21. junija.)

Danes imamo god svetega Alojzija, angeljskega mladenča, patrona in izglednika keršanski mladini. Dobil pa je lepi priimek angeljskega mladenča, ker je živel in se obnašal, kakor angelj v človeški podobi. Bil je plemenitega rodú, pa še bolj plemenitega djanja in vedenja.

Sv. Alojzij se je rodil 9. marca 1568 v Kastilijoni, v vojvodovini Mantovanski na Laškem in je bil prvo-rojeni sin Ferdinanda Goncage, mejnega grofa Kastilijonskega in Marte Tane. Pobožni materi prva in po-

glavitna skerb je bila, da bi izredila tudi pobožnega sina, zato je že nežnega dečka navajala k pravi pobožnosti, ktera je začetek vsi modrosti in temelj ali podlaga vsem čednostim.

Naj bi vse keršanske matere svoje otroke enako pobožno izrejevale in jih prav živo opominjale: „Otroci! bojte se Boga, ki vas vidi povsod, po dne in po noči; pred Božjimi očmi nikarte kaj hudega delati.“

Oče sv. Alojzija, mejni grof Ferdinand, je bil vojšak in junak po duhu in telesu, zato je želel tudi iz svojega pervorojenca junaka si odgojiti. Že malemu fantiču dajal je le vojaške igrače in komaj 7 let starega fanta vzame seboj v vojaški tabor.

Kakor v krajih, kjer silna burja brije, ne smemo iskati nežnih cvetlic, tako se v vojaških taborih ne gleštajo lepe čednosti. Alojzij je od surovih vojakov slišal vmazane, nespodobne govore in besede, ktere je v svoji otroški nedolžnosti ponavljal, dokler ga ni posvaril odgojitelj. Tim skerbnejši se je potem varoval takih besed in je vse žive dni obžaloval svojo otroško nepremišljenost, kakor najhujšo pregreho.

Ker se oče poda na vojsko, pošljejo sinčeka domov k materi, in tam še le začne veselo napredovati v vseh čednostih, kakor se tudi cvetlica lepši razvija, kadar se presadi v zemljo, ktera ji je bolj primerna. Mater in odgojitelja vselej na migljeje vboga, do vojaškega življenja se mu čedalje bolj studi; mislil je le na to, da bi se službi Božji popolnoma posvetil.

Očetu se ta sprememba na sinu ni dopadala, vendar se je še nadejal, da bo sin, če že ne vojak, vendar izversten in dober vladar svojim podložnim. Po končani vojski se rodovina preseli v Florenco, da bi Alojzij z mlajšim bratom Rudolfom obiskoval ondotne sloveče šole.

Ondi je rad prebiral življenje svetnikov in terpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa, posebno pa je častil Marijo Devico, kateri je že v svojem devetem letu obljubil, da hoče v vednem devištvu živeti, ktero obljubo je do svoje smerti najzvestejši držal. Na vsako spoved se je mladeneč z veliko skerbjo pripravljal, ker se je imel za največjega grešnika; prvo in slovesno sveto obhajilo je prejel iz rok svetega Karola Boromeja, Milanskega velikega škofa leta 1581, ki ga je sam podučil, kako se ima na to presveto skrivnost spodobno pripravljati. Od tega časa je

pobožni mladenec prejemal sv. Rešnje telo vsako nedeljo in vsaki praznik, in njegova gorečnost do tega najsvetejšega zakramenta je rastla dan na dan, da je cele ure pred Njim preklečal, vtopljen v najglobokejšo pobožnost. Po svojem ednajstem letu pade Alojzij v nevarno bolezen, ki ga je močno oslabila. To je bilo blagemu mladenču všeč, da je imel priliko odpovedati se svoji pravici, katero je imel kot pervorojenec do mejne grofije in posestev svojega očeta. Hrepenel je po tihem, mirnem življenji v kateremkoli meniškem redu, da bi Bogu tem ložeje služil. Pa njegove želje se mu niso izpolnile tako precej, kakor bi rad.

Oče ga pošljejo najpred na dvor Mantovanskega vojvode, in poznej, ko še ni bil dopolnil trinajstega leta, na dvor kralja Filipa II. na Španjsko, ki je bil takrat najimenitniši in najsijajniši. Oče je zapazil sinovo pobožnost, ktera se je mu prenapeta zdela; v dvorskem lešču in hrupu, mislil je oče, bode jo sin pozabil in popustil. Toda pobožnost sv. mladenča je imela že pregloboke korenine, da bi jo dvorski vetriči mogli posušiti. V sredi dvorskega hrupa je živel tiho, kakor menih v svoji celici, in od svojih pobožnih vaj ni kar trohice odjenjal. Dve leti je ondi preživel, pa čedalje se mu je več stožilo po redovnem življenji. V družbo Jezusovo sklene stopiti, in da bi k temu sklepu Božjega blagoslova priprosil, pristopi popred k svetemu Obhajilu in potem Boga po Mariji prav goreče prosi, naj bi mu svojo voljo milostljivo razodel. Menil je slišati glas iz nebes, ki njegov sklep pohvalno poterja. Svoj sklep razodene najpred svoji materi, katera ga z veseljem sprejame, očetovega dovoljenja pa ne dobi tako lahko.

Kadar Alojzij svoj namen tudi očetu pove, se mu ta zagrozi in mu zapove potovati v druge dežele, da bi po svetu in med svetom pozabil svoj sklep. Alojzi potuje po svetu in se verne domú ravno tako pobožen in nedolžen, kakor je od doma šel. Tri cela leta se je oče njegovim željam zoperstavljal; kadar pa vidi, da mladenča od pobožnega sklepa ne more odverniti, slednjič dovoli, da stopi Alojzij v družbo Jezuitov. Zdaj je bil srečen, na perutih priserčnega hrepenenja hiti v Rim, da ondi začne noviciat; imel je takrat 18 let. Kmalo je bil vsem redovnim tovaršem in bratom izgled v pokorščini in vseh čednostih; redovnih postav in pravil nijan ni tako zvesto in natančno spolnoval, kakor Alojzij. Leta 1587 stori slo-

vesne obljube in prejme štiri nižje blagoslove, kar ga je še tem bolj k popolnamosti vnelo. Pa blagemu mladenču ni bilo prisojeno dolgo življenje. V malih letih jih je veliko izpolnil.

Leta 1591 razsaja po Rimu morilna kuga. Alojzij, čeravno slaboten, se z bolniki mnogo trudi, da jih tolaži in na smert pripravlja. Bolezen se pa njega samega loti in ga tri mesece hudo muči. Ves ta čas so se njegovi tovarši od njega učili angeljsko poterpežljivost, dokler ni 21. junija 1591 še le 24 let star izdihnil svojo angeljsko dušo. Ko ga na večer pred smertjo oče provincijal obiščejo, jim sveti mladenec ves vesel zakliče: „Oče, pojdemo, pojdemo.“ „Kam?“ ga vprašajo provincijal. „V nebesa,“ jim odgovori svetnik, „tako jaz upam po Božjem usmiljenji.“ — V nebesih se zdaj veseli sv. Alojzij, pravi angelj po nedolžnosti. Idi, in nasleduj ga, da tudi ti prejmeš svetlo, častitljivo krono nebeško, kakor sveti Alojzij.

O pobožnosti do svetega Alojzija.

Kmalo bo tri sto let, kar je preminul sv. Alojzij. Katoliška cerkev ga visoko časti in ga keršanski mladini priporoča v izgled nedolžnosti in čistosti, največ pa želi, naj bi ga tudi mladina pobožno častila in posnemala, ker obilne gnade dosegaajo tisti, ki ga nasledujejo. Kod pa je slabotni mladenec dobival toliko dušne moči, da je sred sveta po angeljsko živel, in čeravno mlad, vendar tako visoko stopinjo popolnosti dosegel? Gnada Božja mu je pripomagala; gnado Božjo mu je pa nekoliko Marija priprosila, kateri se je vselej priserčno priporočal, nekoliko si je jo zaslužil z lastnim trudenjem, zatajevanjem in po pobožni prejemi sv. zakramentov. Kdor hoče sv. Alojzija pobožno častiti, mora po njegovem zgledu Mariji se priporočati, slabih priložnost se ogibati, svoje počutke, zlasti pa oči berzdati, rad moliti in sv. zakramente pobožno prejemati.

Zlasti nam cerkev priporoča šestdnevno pobožnost na čast sv. Alojziju. Kako gre opravljati to pobožnost? Treba je, da tisti, ki jo želi opraviti, 6 nedelj zaporedoma prejema sv. zakramente, potem vsako nedeljo premišluje eno čednost iz življenja sv. Alojzija in si prizadeva jo posnemati, poverh pa še moli molitev za odpustek in 6 očenašev in 6 češčena si Marija z „čast bodi Bogu Očetu“ . . v spomin

šesterih let, ktere je sv. Alojzij bival v redovništvu. Papež Klemen je dodelil tem, ki to pobožnost opravljajo, l. 1740 popolnoma odpustek.

Cerkvena molitev na čast svetemu Alojziju. O Bog, delivec nebeških darov, ki si v angeljskem mladenču Alojziju čudovitno nedolžnost z enako spokornostjo združil, dodeli nam po njegovem zasluženji in po njegovi prošnji, da, ki nedolžnega nismo posnemali, spokornega posnemamo; po Gospodu našem, Jezusu Kristusu. Amen.

O Bog, ki si svojega služabnika svetega Alojzija z mnogimi čudeži ozaljšal, dodeli nam, Te prosimo, da bomo po njegovih prošnjah in po njegovem zasluženji rešeni vseh napadov hudobnega duha in z nebeškimi zakladi napolnjeni, vzeti v kraj večnega veselja; po Gospodu našem, Jezusu Kristusu. Amen.

God svetega Janeza Kerstnika ali Kres.

(24. junija.)

Sv. Janez Kerstnik se je že svetnik rodil, ker je bil posvečen že v maternem telesu, dokler so drugi svetniki še le po dolgem boju svetost dosegli. Zato pri sv. Janezu že njegov rojstni dan, kakor god obhajamo, pri drugih svetnikih pa njih smertni dan. God Janezovega rojstva imenujejo Slovenci tudi kres, ktero ime nas spominja tistih časov, ko so naši predniki še solnce kakor božanstvo častili. O kresu solnce najvišje stoji, dan je najdaljši, noč najkrajša.

Vvod sv. meše. „Gospod me je poklical od maternege telesa; in napravil je moja usta kakor oster meč, s senco svoje roke me je pokril in me je naredil, kakor zbrano pušico.“ (Izaija 49, 1—2.)

„Dobro je, slaviti Gospoda, in prepevati Tvojemu imenu, Najvišji!“ (ps. 91, 2.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. O Bog, kateri si nam današnji dan z rojstvom sv. Janeza častitljiv storil; daj svojim ljudstvom dar duhovskega veselja in vodi misli vseh vernikov na pot večnega zveličanja; po Kristusu Jezusu, Gospodu našem. Amen.

Berilo iz Izaija preroka 49, 1—7.

Poslušajte, otoki, in pazite, ljudstva, v daljavi! Gospod me je poklical od maternega telesa; od maternega telesa se me je spominjal. In napravil je moja usta, kakor oster meč, s senco svoje roke me je pokrtil, in me je naredil, kakor zbrano pušico; v svoj tul me je skrtil. In mi je rekel: Moj hlapec si ti Izrael, ker v tebi bom poveličan . . . In zdaj reče Gospod, kateri me je od maternega telesa sebi hlapca upodobil: Glej, tebe dam za luč narodom, da si moje zveličanje do pokrajine zemlje . . . Kralji bodo videli, knezi se bodo vzdignili, in molili zavoljo Gospoda, in zavoljo Izraelovega Svetega, ki te je izvolil.

K r a t k a r a z l a g a. Prerok v svojem navadnem vzvišenem govoru prerokuje o Mesiji ali Kristusu, katerega je Bog postavil glavarja in vladarja, v luč in zveličanje vsem narodom. Večidel se to, kar prerok o Kristusu prerokuje, tudi na Janeza da obrniti, kakor vidimo iz njegovega življenja.

Evangelje sv. Lukeža 1, 57—68.

Elizabeti se je spolnil čas poroditi, in je rodila sinú. In njeni sosedi in sorodniki so slišali, da je Gospod skazal veliko usmiljenje nad njo, in so se ž njo vred veselili. In zgodilo se je osmi dan, da so prišli obrezovat dete, in so ga imenovali

po imenu njegovega očeta Caharija. In njegova mati je odgovorila in rekla: Tega ne, ampak Janez naj se imenuje. In so ji rekli: Saj ni nikogar v tvojem rodu, kteremu bi bilo tako ime. Pomignili so pa njegovemu očetu, kako hoče, da bi se imenoval. In si je ukazal dati tablico, in je zapisal rekoč: Janez je njegovo ime. In so se vsi čudili. Pri tej priči pa so se odperla njegova usta in njegov jezik, in je spregovoril in Boga hvalil. In opadel je strah vse njih sosede, in po vseh judejskih gorah so se razglasile vse te reči. In vsi, kateri so slišali, so si k sercu vzeli, rekoč: Kaj neki bo iz tega deteta? Zakaj roka Gospodova je bila ž njim. In Caharija, njegov oče, je bil napolnjen s svetim Duhom, in je prerokoval, rekoč: Hvaljen Gospod, Izraelov Bog, ker je obiskal, in storil odrešenje svojemu ljudstvu.

N a u k i. I. Veliko milost je Bog dodelil Cahariju in Elizabeti, da je jima, ki sta bila že priletna, dal otroka, in sicer tako svetega otroka; zakaj nerodovitnost je bila za judovske zakonske velika žalost in celo sramotna. Caharija pa in Elizabeta sta se tolikega usmiljenja Božjega vredna storila, ker sta ves čas pobožno molila in Boga za rodovitnost prosila, ob enem pa sramoto poterpežljivo prenašala; za prejeti dar sta bila Bogu hvaležna, ker sta otroka sveto izrejevala. — Zakonski! ako Bog tudi vam otrok odreka, smete za nje Boga prositi, pa ne zabite, v njega voljo ponižno se vdati. Premnogim starišem je večja sreča, da jim Bog otrok ne daje; če bi jih imeli, bi jih pokvarili, njim in samim sebi na duši in zveličanji škodovali.

II. Če pa Bog prošnje tacih zakonskih usliši, naj ne pozabijo Bogu se zahvaliti za dar; otroka naj Bogu darujejo in v Božjem strahu skerbno izredijo.

III. Sosedje in sorodniki sv. Elizabete so se ž njo

veselili in nji srečo voščili. — Veselimo se z bližnjim, in hvalimo ž njim Boga, kadar mu srečo nakloni, tako se bomo sami tudi sreče vdeleževali in po nauku sv. aposteljna ravnali: „Veselite se z veselimi.“ (Rimlj. 12, 9.)

IV. Ime Janez pomeni: „Božja milost; to ime je Bog sam Janezu dal, ker ga je le po svoji milosti priletnim zakonskim daroval. Janez je bil po vsem vreden tega prelepega imena, ker je vedno živel v milosti Božji. — Kaj hasnejo nam najlepša imena, kadar jih nismo vredni ali jih gerdimo z nespodobnim življenjem. Ali niso nam kerstna imena velikokrat ostro očitanje; po svetnikih se kličemo, po grešnikih pa živimo!

V. Ker Caharija angelju Gabrielu sporočila ni hotel verjeti, je onemil t. j. mutast postal (Luk. 1, 20); ko je pa veroval, so se mu odperla usta in jezik (Luk. 1, 64). — Ako Bog grešnika kaznuje, in se grešnik poboljša in in spokori, mu Bog ali kazni odvzame, ali pa gnado podeli, da jih poterpežljivo prenaša. —

VI. Caharija za prejeto milost Boga na glas hvali in poveličuje. — Gorje jim, ki se prejetih dobrot ne spominjajo in se Bogu za nje ne zahvalijo. Novih dobrot ne bodo prejeli; „zakaj upanje nehvaležnega se bo stajalo, kakor zimsko ivje, in se bo razgubilo, kakor nepridna voda.“ (Modr. bukve 16, 29.)

Življenje svetega Janeza Kerstnika.

Veče hvale ne more noben živ človek prejeti, kakor jo je prejel Janez, ker mu je Jezus Kristus sam, ki je večna resnica, hvalo in čast dajal. In kako spoštljivo je Božji Sin o Janezu pričeval! Ždaj ga imenuje „angelja“ (Mat. 11, 10), zdaj „največega izmed prerokov“ (Luk. 7, 28), zdaj „goreče in svetlo svetilo“, da bi dostojno oznanjal njegovo odlično svetost in njegove prevelike zasluge. In zares Janez je bil najjimenitniši prerok, najbolj oblagodarjeni svetnik stare in nove zaveze.

Že njegovo rojstvo je bilo čudovito napovedano, ker

je angelj Gabriel Cahariju v tempeljnu naznanil, da bo njegova žena Elizabeta sinú dobila; v maternem telesu je bil posvečen; ko je Marija Elizabeto obiskala in je dete poskočilo v maternem telesu, da bi pozdravilo svojega prihodnjega Odrešenika; in Bog sam mu je dal ime.

Še mlad se je Janez svetu odtegnil in šel v puščavo, da bi tam kakor angelj na tihem živel in se pripravljaj na svoj poklic. Po zgledu nekdanjih prerokov je nosil oblačilo iz kameljskih dlak, in usnjat pas okoli svojega ledja; njegov živež so bile kobilice in podlesni med. Vina ni pil in nobene močne pijače. Prebival je v kaki skalnici, in za svet se ni pečal; tem rajši se je z Bogom obhajal v molitvi in premišljevanji.

Ko je dosegel trideset let, mu je Bog govoril in ukazal, naj gre Odrešeniku pot pripravljat. In Janez je začel učiti v puščavi ob reki Jordan, kakor glas „upijočega v puščavi“; ljudi je opominjal, ter jim na glas klical: „Delajte pokoro; zakaj Božje kraljestvo se je približalo.“ Tudi Jezus je prišel k njemu, da bi se dal od njega kerstiti; Janez pa Ga je spoznal, na Njega kazaje klical: Glejte Jagnje Božje, katero odjemlje grehe sveta, in je Jezusa kerstil. On ni samo pokoro oznanoval, temuč tudi sam spokorno živel; s svojimi nauki in s svojim življenjem jih je veliko boljše, ter Jezusu in njegovemu evangelju pot pripravil.

Ker je vsem ljudem resnico povedal, bodi jim prijetna ali neprijetna, je imel tudi dosti sovražnikov. Najhuje ga je sovražila Herodija, ker je Janez kralju Herodu očital, da v prešestvu ž njo živi. Zato ga je kralj ukazal v ječo djati. Čez nekaj časa napravi Herod veselico in gostijo v dan svojega rojstva. Hči Herodijina pleše pred kraljem in povabljenim pervakom, ter jih tako razveseli, da ji kralj, veselja ves pijan, reče: „Prosi, kar hočeš, pa ti bom dal.“ Deklica vpraša svojo mater in ta ji svetuje: „Prosi glavo Janeza Kerstnika.“ Herod se ustraši, pa zavoljo prisege zapove Janezu v ječi glavo odsekati in deklici na skledi prinesti.

Tako je Janez svoje lepo življenje sklenil z mučeništvom, nam pa je zapustil prelep izgled nedolžnega, tihega, spokornega življenja in svete gorečnosti.

„Od dnev Janeza Kerstnika do zdaj nebeško kraljestvo silo terpi, in silni ga na se potegnejo“ (Mat. 11, 12), je Kristus govoril. Naj smo nedolžni ali grešniki, po zgledu

sv. Janeza, moramo se siliti in vreden sad pokore donašati, da ne bomo zunaj nebes ostali.

Od krive in prave izreje otrok.

„Kaj neki bo iz tega deteta?“ (Luk. 1, 66.)

Tako so se popraševali prijatliji, sosedje in sorodniki Caharijevi in Elizabetini, ki so videli in slišali reči, ktere so se godile ob rojstvu njunega Sina Janeza. Kaj bo iz tega otroka? slišimo tudi dan danes mnoge stariše popraševati, kadar gledajo svoje otroke in občudujejo njih darove in zmožnosti, ktere so od Boga prejeli. Kaj bo iz tega otroka? vprašata oče in mati, ter se zibata v zlatem upu, da otrok bode jima na čast in veselje, in podpora na stare dni. Oče! da bi ti vedel, kaj bo iz tega otroka, ki ga ti tako razvajaš, od sramote bi se v zemljo pogreznil. Mati, da bi videla v prihodnjost, kako bo sin ali hči, ktereга ali ktero tako priserčno ljubiš in njima vse napake pregleduješ, tebi stare dni grenil, tebe zgodaj v grob spravil, solze bi ti oči zatopile! Kako da imajo stariši od svojih otrok več žalosti in bridkosti, kakor veselja? Kaj je krivo, da se mladina zlasti sedanje dni tako rado pokvari in spridi? Temu poglaviten uzrok je kriva izreja otrok, ker stariši svoje dolžnosti do otrok zanemarajo. Tem grehom bi jaz rekel za m u d e.

Perva zamuda je prav za prav lenoba; ta je večidel kriva, da očetje in matere svoje nežne otrčke v prvih keršanskih resnicah ne podučujejo. Od Tobije beremo, da je „svojega sina od mladosti učil, Boga se bati in zderževati se vsega greha“. (Tob. 1, 10.) In sv. apostelj opominja: „Vi očetje! zredite svoje otroke v podučenji in svarjenji Gospodovem.“ (Efež. 6, 4.) Za vse to slabim starišem ni mar; v svoji lenobi ne pomislijo, da so otročiči, kakor mlada drevesca, kterim se mora streči in prilijati, ako hočemo kedaj iz njih si žlahtno sadno drevje izrediti. —

Druga zamuda je opuščeno strahovanje ali pomehkuženje otrok. Modri Sirah uči: „Imaš sinove? uči jih in pripoguj jih z mladega“ (Sir. 7, 25), in v bukvah Pregovorov beremo: „Ne odteguj otroku krotitve; zakaj če ga s šibo udariš, ne bo umerl. Ti ga boš s šibo udaril, njegovo dušo pa boš pekla rešil“ (Preg. 23, 13—14); in: „Deček, ki je svoji volji prepuščen, dela sramoto svoji

materi.“ (Preg. 29, 15.) „Kdor ljubi svojega sina, ga vedno ima pod šibo, da se ga veseli na poslednje in mu ni treba terkati na sosedova vrata.“ (Sirah. 30, 1.) Ta zamuda je sedanje dni poglavitna pregreha zoper pametno in dobro izrejo. Šibo, strahovanje so odpravili iz šole, še starišem jo hočejo vzeti. Bog ne daj otroke strahovati slišiš prenapete govoriti, tem več pa otroci svoje stariše in učitelje, hudobneži pa poštene ljudi v strahu imajo. Zoper nekatere grehe mladini ni boljšega leka, kakor šiba in palica. —

Tretja zamuda je malomarnost ali zanikarnost, kadar stariši ne marajo, ali se otroci učijo kaj pridga ali ne; ne marajo, kam hodijo, s kom se obhodijo, ali grejo v cerkev, k Božji službi, k svetim zakramentom ali ne. Vse bi jih radi učili, le keršanskih molitev in čednost jih ne učijo; za svet jih izrejajo, za Boga in večnost pa ne. — To so tri poglavitne napake ali zamude, in najbolj krive, da je sedanje dni toliko slabo izrejenih otrok. Če bi taki zanikerni stariši mene vprašali: Kaj bo iz njihovih otrok? bi jim kratko odgovoril: Nič dobrega! Malo veselja bote imeli od njih, toliko več pa žalosti in sramote. Žanikarne stariše tepe Bog po lastnih otrokih velikokrat že na tem svetu, gotovo pa v večnosti.

Od prave izreje. Če hočejo stariši svoje otroke prav izrediti, jih morajo keršansko izrediti, na podlagi naše svete vere posebno za Boga in za sveta nebesa; stariši naj skerbijo, da bodo njih otroci mogli doseči svoj keršanski cilj na tem svetu in v večnosti.

Očetje in matere! nikoli ne pozabite, da so otroci najimenitniši dari, ki jih vam Bog izroča, imenitniši od vaših hiš, od živine, polja in vsega drugega premoženja; zakaj otroci so stvarjeni po Božji podobi, odkupljeni s predrago kervjo našega Zveličarja, poklicani za sv. nebesa. Pripomagajte jim s keršansko izrejo, da bi svoj poklic tudi dosegli!

Izrejte jih na podlagi svete vere; zatorej glejte, da že v mladih sercih skerbno pripravite dno za sveto vero; podučite jih v prvih in najpotrebnejših resnicah sv. vere in v navadnih keršanskih molitvah. Verjemite mi, da keršanski nauki in pridige le v tistih sercih dobro zemljo najdejo, ktere so bile že od mladosti za Boga izrejene. Katoliška cerkev močno želi, da bi se že mali otroci po zmožnosti v keršanskih naukih podučevali in podeluje sv.

odpustke t m, ki se s tem podu enjem trudijo. V škodljivi in nevarni zmeti so oni, ki terdijo, da se mladim otrokom o Bogu ne sme govoriti, ker takih govorov ne razumejo. Res je, da mlad otrok Boga ne more spoznati, ali ga pa mar odrasčeni, ali ga modrijani popolnoma spoznajo? Hočete otroke prav izrediti, skerbite jim za truplo in za dušo; za truplo, da bo zdravo, krepko, terdno, ker je telesno zdravje najboljše blago in je telesno zdravje nam potrebno, da svoj poklic in svoje dolžnosti dopolnujemo. Skerbite posebno za dušo, ktera je človeka imenitniši del. Duša pa ima tri moči: um, spomin in voljo; vse te tri moči se morajo buditi, vaditi in na Boga obrniti. Budite um ali pamet, da bodo otročiči o pravem času vedeli razlo evati dobro od hudega, pripovedujte jim lepe izgledе. Budite jim spomin, t. j. učite jih kratke molitvice, spodobne, lepe pesmi, take ostanejo jim včasih vse žive dni v spominu. Budite in vodite jim voljo, da bodo se radi in hitro za to odločili, kar bodo spoznali za svojo dolžnost in nam zapovedujeta Bog in sv. cerkev.

Dajte otrokom vselej lepe izgledе s pohlevnim djanjem, s ponižno obnašo, z dobrotljivostjo in ljubeznijo proti bližnjemu, z zvestim in veselim dopolnovanjem svojih dolžnost.

Napake, ki jih opazujete, precej in  e je treba z ostroostjo odpravljajte; laži, topoglavosti ne terpite, pohajkovati jim ne pripustite. Varujte, da ne bodo zahajali med velike posle, ali   njimi spat hodili, ne jemljite jih na veselice in pojedine, vasovanja in ponočevanja pa jim le celo zabranite.

Pa sami vsega ne bote nikdar opravili; treba vam je pri tem imenitnem poslu pomoči Božje in priprošnje Device Marije in svetnikov. Z molitvijo je sv. Monika pri svojem sinu Avguštinu ve  opravila, kakor z vsemi svojimi opomini. Kadar greste k sv. meši, zdihnite za svoje otroke, male in velike, za tiste, ki jih imate še pod svojimi očmi in za une, ki  e po svetu hodijo. Priporočajte jih Devici Mariji, angelju varhu in njihovim patronom; pa tudi otroke navajajte, da bodo vsak dan to delali!

Se eno re  vam posebno priporočam: Glejte na to, da bodo otroci svete nedelje in praznike posvečevali, Božjo službo zvesto obiskovali in sv. zakramente večkrat v letu pobožno prejekali.

Povedal sem vam veliko naukov za  kerbno pravo

izrejo; preveč jih pa ni. Le pomislite, da uk dolgo terpi, toraj je tudi naukov treba veliko. Oče in mati, ki imata blago serce in dobro, sveto voljo, bota jih sama od sebe za potrebne spoznala in po njih se ravnala.

Blagor otrokom, ki v svoji mladosti dobro izrejo dobijo; ta jim je najboljša dota, ktere jim ne vzame nobena nesreča. Blagor starišem, ki svoje otroke dobro keršansko izrejajo; tukaj na svetu bodo jim dobro izrejeni otroci čast in veselje, pri Bogu v večnosti se bodo s svojimi otroci zopet snidli in veselili. Gorje pa mlačnim, zanikernim, hudobnim starišem; na svetu jih čaka sramota, v večnosti pa bodo z otroci vred terpeli, otroci bodo nje, oni pa otroke preklinjali. Iz njih rok jih bo tirjal pravični sodnik, ako so bili krivi, da so se otroci pogubili. Očetje! matere! resno in dobro premislite, kaj bo enkrat iz vaših otrok.

Praznik svetih aposteljnov Petra in Pavla.

(29. junija.)

Sv. Peter, Jonov sin in brat sv. Andreju, je bil Galilejec iz Betzajde; brat Andrej ga je k Jezusu pripeljal. Poprej Simon imenovan, mu je Gospod ime Peter dal, ko mu je rekel, da bo nanj kakor na skalo svojo cerkev zidal. Kakor Andrej je tudi Peter ribaril na Genezareškem jezeru, in je ribljenje in mreže še le takrat popustil, ko je na Gospodovo besedo toliko rib vjel, da ste se ladji vtopljali. Gospod je rekel Petru, ki se je ustrašil obilnega lova in Jezusu h kolenom padel: „Ne boj se, odslej boš ljudi lovil.“

Petra si je Jezus izvolil pervaka in glavarja aposteljnov, zato ga je hotel imeti pričo največih skrivnost. Sv. Petra je imel Jezus pri sebi, kadar se je na gori Tabor preobrazil in v svojem veličanstvu pokazal; kadar je merto Jairovo hčer obudil; kadar je na oljski gori kervavi pot potil. Iz Petrovega čolna je Kristus množico učil, Petrovo ribljenje je čudovito blagoslovil, in Petru je djal, da v naprej ne bo več rib, temuč bo ljudi lovil.

Ko je Peter, po razodenji Božjem, v imenu aposteljnov Jezusu odgovoril: Ti si Sin živega Boga, ga je Jezus postavil glavarja aposteljnom in cerkvi in svojega namestnika na zemlji. Obljubil mu je ključe nebeškega kraljestva in više pastirstvo nad ovcami in jagnjeti, nad škofimi in vernikimi.

Pa tudi je Peter Kristusa več ljubil, kakor drugi aposteljni; z Jezusom bi bil rad ostal na gori Tabor, z Jezusom je hotel umreti in ko so briči prijeli Gospoda na oljski gori, se je le Peter zanj potegnil in ga je hotel braniti s svojim mečem. Le on je šel za Kristusom, ko so ga peljali h Kajfu. Ravno tam se je pokazalo, kako slab je človek, naj si je tudi apostelj; iz strahu pred ljudmi je Peter svojega Gospoda trikrat zatajil. Pa en sam pogled našega Odrešenika je bil zadosti, da se je Peter svojega greha zavedel in vse žive dni ga objokoval. Da bi se spokoril za svoj greh, je Peter veliko za Jezusa terpel, in je, kakor mu je Kristus napovedal, svoje življenje končal na križu. V svoji ponižnosti pa ni hotel umreti, kakor je Gospod umerl, ker se je takšne smerti nevrednega imel. Prosil je, da so le zgornji konec križa v zemljo zasadili, in je on z glavo k tlem visel. — Naj bi vsi, ki Boga s svojimi grehi žalimo, se tudi pokorili, kakor sv. Peter!

Molitev. O Bog, ki si svetega Petra, priprostega ribiča povzdignil v pervaka aposteljnovo in v glavarja svoje cerkve, dodeli, prosimo Te, da bi po njegovih zaslugah bili prave ovčice Tvoje čede. Naj bi vselej radovoljno njegov glas poslušali, njegove nauke ubogali in njemu nasledovali, da bi enkrat dosegli pašo nebeškega veselja, kjer najviši Pastir, Jezus Kristus, Tvoj edino-rojeni Sin, čegar namestnik na zemlji je sv. Peter bil, s Teboj in s svetim Duhom živi in kraljuje vekomaj. Amen.

Življenje sv. Pavla.

Pavl, poprej Savelj imenovan, je bil rodú Benjamino-vega, iz Tarsa v Ciliciji rojen, in učenec Gamalielov. Za judovsko postavo ves vnet, je tem serditeje čertil kristjane. Na potu v Damask, kamor je šel kristjane preganjat, ga je Gospod sam spreobernal in v svojega aposteljna poklical. Kdo bi mogel popisati, koliko je po prejetem sv. kerstu delal v vinogradu Gospodovem, koliko težav je prestal na

svojih apostolskih potovanjih, koliko nevarščin in preganjanj je preterpel v deželah, ki jih je prehodil, tako da sam od sebe pravi, izmed vseh apostelnov je on največ delal, pa vendar se v svoji ponižnosti za najmanjšega izmed apostelnov ima. V svojem drugem listu do Korinčanov nam on sam pripoveda, v kolikih nadlogah in trudih je bil zavoljo Kristusa, da je bil v ječah, v ranah in smernih nevarnostih, da je bil tepen in kamnjan, v nevarnostih na morji, med rojaki, med razbojniki in lažnjivimi brati, na potih, na vodah in v samoti; da je preterpel lakoto, žejo, nagoto in mraz. Poverh vsega tega se ima le za smetje in izmeček ljudstva in hoče, naj bi ga tudi drugi za to imeli. In kakšno plačilo je imel sv. Pavl? Jezus Kristus ga je častitljive krone mučeniške vrednega spoznal in sam od sebe piše: „Dobro sem se vojskoval, svoj tek dokončal, vero ohranil, zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični sodnik.“ (II. Tim. 4. 7, 8.)

To krono je prejel tisti dan, kakor sv. Peter za cesarja Nerona l. 67. dne 29. junija. Zunaj mesta Rimskega je bil z mečem ob glavo djan. Bog je svojega gorečega apostelja poveličal s čudeži že dokler je živel, še več pa po smrti; kadar so njegove potne rutice na ljudi pokladali, so se bolniki ozdravili, hudi duhovi obsedence zapuščali. Jezusovo presladko ime si je tako globoko in živo v serce zapisal, da ga je vedno imel v svojih ustih. Zakaj česar je serce polno, to človeku iz ust gre. — Naj bi tudi mi Jezusa tako goreče ljubili, kakor Pavl, tudi mi bi za Jezusa radi več delali in terpeli.

Molite v k svetemu Pavlu. O ti izizvoljena posoda, sveti Pavl, ki si ime Jezusovo nesel do nevernikov in kraljev, toliko zanj terpel in te nič ni moglo ločiti od ljubezni do Njega; ti si se kot vojšak Kristusov dobro vojskoval, kot goreč učenik si pravo vero povsod oznanoval, zatorej ti je pravični in usmiljeni Bog krono pravice dodelil; prosi Boga za me, ki sem zavoljo svojih grehov posoda jeze, da bi po keršanskih čednostih se spremenil v častitljivo posodo, in

dosegel krono, katero ti že nosiš po Jezusu Kristusu . . .

V v o d s v e t e m e š e so ravno tiste besede, ktere je govoril sv. Peter, ko ga je angelj Gospodov rešil iz ječe Jeruzalemske: „Zdaj vem res, da je poslal Gospod svojega angelja, in me otel od Herodove roke, in od vsega čakanja judovskega ljudstva.“ (Djanje apost. 12, 11.)

„Gospod! preiskuješ me, in me poznaš; ti poznaš mojo sejo in moje vstajenje.“ (ps. 138, 1—2.) Čast bodi Bogu . . .

C e r k v e n a m o l i t e v. O Bog! ki si danesnji dan po mučeništvu svojih aposteljnov Petra in Pavla posvetil, dodeli svoji cerkvi, da se bo v vsem po njih nauku ravnala, po katerih se je Tvoja vera začela; po Gospodu našem . . .

Berilo iz djanja aposteljnov 12, 1—11.

Tiste dni je kralj Herod stegnil roke, da bi preganjal ene zmed cerkve. Umoril je pa Jakoba, Janezovega brata z mečem. Videti pa, da je to judom všeč, je dal tudi še Petra vjeti. Bili so pa dnevi opresnikov. Ko ga je bil tedaj vjel, poslal ga je v ječo, in dal štirim čvaternijam vojakov varovati, ker ga je hotel po veliki noči postaviti pred ljudstvo. In Peter je bil sicer zapert v ječo, cerkev pa je zanj neprenehoma k Bogu molila. Kadar ga je pa Herod imel pred ljudi postaviti, je tisto noč Peter spal med dvema vojakoma vklenjen v dve verigi, in varhi so pred vratmi varovali ječo. In glej! Gospodov angelj je pristopil, in svetloba se je zavesetila v ječi, in je udaril Petra v bok, in ga izbudil, rekoč: Vstani hitro! In verige so padle od njegovih rok. Rekel mu je pa angelj: Opaši se, in obuj svoje čevlje! In je storil takò. In mu je rekel: Ogerni svoj plajš, in pojdi za menoj. In je šel ven za njim, in ni vedel,

da je res, kar se je godilo po angelju, ampak je menil, da prikazen vidi. Kadar sta bila pa odšla memo perve in druge straže, sta prišla do železnih vrat, ktere peljejo v mesto, in te so se jima same od sebe odperle. In sta šla skozi nje, in prišla v ene ulice, in zdajci je odstopil angelj od njega. In Peter se zave in reče: Zdaj vem res, da je poslal Gospod svojega angelja, in me je otel od Herodove roke, in od vsega čakanja judovskega ljudstva.

N a u k i. I. Ta Herod, ki je Petra dal vjeti, je bil vrhek unega Heroda, ki je ukazal nedolžne otročiče pomoriti. Delal se je vnetega juda, in da bi se judom prikupil, je preganjal kristjane; zato je djal Petra v ječo, da bi ga po veliki noči dal umoriti, judom na veselje. — Kako gerdo je ljudem se dobrikati, in celo hudo delati, ljudi umoriti, da bi se ljudstvu prikupili! Globoko zabrede, kdor želi le ljudem dopasti! Kdor hoče množici dopasti, Božji služabnik ne more biti, uči sv. Pavl.

II. Cerkev, t. j. duhovni in verni so neprenehoma k Bogu molili in prosili, da bi bil Peter iz ječe rešen in Bog je uslišal njih molitev. — Molimo toraj eden za drugega, posebno za grešnike, da bi jih Bog rešil vezi hudega duha.

III. Peter je v ječi mirno spal, ker je imel mirno vest in se je v Božje varstvo izročil. — Nedolžni je miren, naj pride nad njega ktera koli sila ali stiska; hudobni pa nēmajo mirú.

IV. Gospod je poslal svojega angelja k Petru, ki mu je ukazal vstati, se opasati, obuti in ž njim iti. — Kadar te tvoj angelj opominja vstati iz grešnega spanja, le precej vstani, zdrami se, kakor zgubljeni sin, raztergaj vezi, ki te na greh vežejo, opaši se s terdnim sklepom, da ne boš več grešil, obuj se, t. j. skleni, za

Kristusom hoditi. Silno nevarno je, če opominjevanje dobrega angelja zametuješ in v grehu terdovratno živiš.

(Evangelje kakor na stol sv. Petra.)

Praznik obiskovanja Device Matere Marije.

(2. julija.)

Zakaj se imenuje ta praznik: Obiskovanje Device Matere Marije?

Ker je Marija ta dan obiskala svojo teto Elizabeto, od ktere ji je angelj povedal, da je v svoji starosti sinu spočela.

V v o d s v. m e š e. „Bodi pozdravljena, sveta mati! ki si v svojem telesu nosila kralja, ki nebu in zemlji gospoduje vekomaj.“

„Iz serca mi vre dobra beseda; svojo pesem pojem kralju.“
(ps. 44, 1.)

Cerkvena molitev. Prosimo Te, o Gospod! dedeli svojim služabnikom, katerim se je z rojstvom presvete Device prava sreča začela, to gnado, da jim praznovanje njenega obiskovanja mir pomnoži; po Gospodu . . .

Berilo iz visoke pesmi Salomonove 2, 8—14.

Glej, on pride skakaje čez gore in poskakovaje čez hribe. Moj ljubi je enak serni in mlademu jelenu; glej! on stoji za našo steno, gleda skozi okna in kuka skozi mreže. Glej! moj ljubi mi govori: Vstani, hiiti, moja prijateljica, moja golobica, moja zala in pridi! Ker zima je že minola, dež je jenjal in prešel; cvetlice so se prikazale v naši deželi, čas obrezovanja je prišel, gerličini glas se je zaslišal v naši deželi; figovo drevo je zagnalo svoj sad, cveteči vinogradi so zadišali. Vstani, moja prijateljica, moja zala, in pridi! Moja golobica je v razpo-

čenem skalovji, v luknjastem ozidji, pokaži mi svoje obličje, naj doni tvoj glas v mojih ušesih, ker tvoj glas je sladek in tvoje obličje zalo.

R a z l a g a. Kar se bere v tem berilu, pomeni po razlaganji sv. cerkve prihod Zveličarjev na ta svet, potem Njegovo ljubezen do človeške duše, katero obiskuje s svojo gnado, dalje Njegovo ljubezen do ljube matere Marije, v kateri se je včlovečil, še več pa ljubezen, katero ima Jezus do svoje neveste, svete katoliške cerkve. Iz prelepih besed današnjega berila sodi in čuti, koliko ljubezen sta imela eden do drugega, Jezus in Marija. Pa tudi tvojo dušo ljubi Jezus in hoče, da vstaneš t. j. da posvetne misli popustiš in k Njemu prideš, le Njega ljubiš, le ž njim v molitvi se raduješ. Tako je storila Marija, zato mu je dopadla in je bila zala v njegovih očeh.

Z d i h l j e j. O Jezus, preljubi ženin moje duše, pridi, priteci s svojo milostjo in obišči mojo dušo, da jo Tvoja ljubezen očisti, posveti in Tebi vredno prebivališče pripravi. Obišči me, kakor si svoje dni v Mariji obiskal dete Janeza in njega posvetil v maternem telesu in nikar ne dopusti, da bi Tvojim opominom zaperl svoja ušesa, ampak dodeli mi, da bom Tvoje nasvete voljno poslušal in Tebi vedno bolj dopadel.

Evangelje sv. Lukeža 1, 39—47.

Tiste dni se je Marija vzdignila, in je jaderno šla v goré v mesto na Judovem. In je stopila v hišo Caharijevo in je pozdravila Elizabeto. In zgodilo se je, ko je zaslišala Elizabeta pozdravljenje Marijino, je poskočilo dete v njenem telesu. In Elizabeta je bila napolnjena s svetim Duhom, in

je zavpila z velikim glasom, in rekla: Žegnana si ti med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa! In od kod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni? Zakaj glej! ko je prišel glas tvojega pozdravljenja v moja ušesa, je dete poskočilo od veselja v mojem telesu. In blagor ti, ki si verovala, ker dopolnilo se bo, kar ti je povedano od Gospoda. In Marija je rekla: Moja duša povelečuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarji.

N a u k i. I. Marija se vzdigne in gre v gore, in sicer, kakor sv. evangelist posebno povdarja, je j a d e r n o š l a. „Povej nam vendar,“ izkliče sv. Alfonz Liguorijan, „kaj se ti toliko mudi, o Marija?“ — Jaz hočem spolnovati dolžnost, ki mi jo veleva ljubezen do bližnjega, pobožno družino grem tolažit.

Hiti, teči tudi ti, kadarkoli ti je mogoče, svojemu bližnjemu pomagat ali ga potolažit; od tega ne daj se odvrniti celo ne po pobožnih vajah.

II. Marija ni obiskala svoje tete le iz radovednosti ali po nečimurni posvetni šegi, temuč iz ljubezni in posebno za tega del, da posveti Janeza po sadú svojega telesa. — Takšna naj bodo tudi naša obiskovanja! Kadarkoli se obiskujemo, glejmo najpred na čast Božjo in na dušno korist svojega bližnjega; nikar pa se ne obiskujmo zavoljo nečimurnosti, ali zavoljo prihlinjene prijaznosti ali iz drugih namenov, kar se žalibog prerado godi.

III. Marija nam daje pri svojem obiskovanji prav lep izgled ponižnosti; čeravno je mati Božjega Sina, vendar obišče mater njegovega služabnika, jo prva pozdravlja in ji cele tri mesce streže. — Uči se od Marije ponižnosti in priprostosti, in prosí jo priserčno za to nebeško čednost!

IV. Ko teta Marijo blagruje in poveličuje, ji ta

seže v besedo in vso čast na Boga obrača. — Ako imamo mi kaj dobrega na sebi ali smo kaj dobrega storili, dajajmo vselej čast Bogu, ne sebi, kakor nas uči prerok: „Ne nam, ne nam, ampak svojemu imenu daj čast!“

V. Z Marijo so prišle v Caharijevo hišo velike gnade. Dete Janez — v maternem telesu — od veselja poskoči, ker se mu je že takrat podelila posvečujoča gnada, preden se je rodil; Elizabeta je bila napolnjena s svetim Duhom, in Cahariji, očetu sv. Janeza, se je kmalo potem povernil govor. — Premišljeva je te dogodbe, izkliče sv. Alfonz Liguorijan: Živa resnica je tedaj, moja kraljica in mati, da se le po tvojem posredovanji Božje gnade delijo, in duše posvečujejo! O moja ljuba mati Marija! ne pozabi mene, ki sem tvoj revni sluga, ki tebe ljubim in v tebe vselej svoje zapanje stavljam.

Razlaga hvalne pesmi: Magnificat.

Kaj obsega ta hvalna pesem?

Ta pesem povelečuje čast, in kaže hvaležnost in ponižnost presvete Device. Ona hvali Gospoda in se veseli, da se je ozerl na nizkost svoje dekle in jo izvolil v mater svojega edinorojenega Sina, zato jo bodo srečno imenovali vsi narodi ali rodovi. Ona dalje reče: Njegovo usmiljenje jim je od roda do roda, kateri se njega bojé. Napuhnjene ponižuje, jih verže s trona, na kterega so se posadili v svoji domišljiji, ponižnim podeluje svojo milost in jih povišuje. Lačne in nje, ki hrepenijo po čednosti in nebeških darovih, napolnuje obilno z dobrim, one pa, ki se bogate dozvajajo, prazne spusti. On se poteguje za vse, ki ga prav častijo, in jim deli blagor, kterega je obljubil njihovim očetom. Bog je visok, pravi sv. Avguštin: če se povišáš, beži pred tebo; če se ponižáš, se On k tebi poniža.

Z dihljej. O Gospod Jezus Kristus, sin živega Boga! ki si iz visokih nebes prišel v krilo Marije, si v njem prebival devet mescev, in si se

ponižal z Marijo obiskati in posvetiti Janeza, dodeli nam, da se bomo po dobrih delih, zlasti s ponižnostjo vredne storili Tvojega svetega včlovečenja. Amen.

God svete Marije Magdalene.

(22. julija.)

Po verjetnem zročilu Rimske cerkve je bila sveta Magdalena sestra Lazarja in Marte in tista grešnica, ki je Zveličarju mazilila noge. Jezusove pridige so jo k pokori nagnile in zavoljo njenega odkritoserčnega, popolnega kesanja ji je Jezus odpustil vse njene grehe; odséhmaj je bila Gospodu najzvestejša služabnica. Bila je ena izmed tistih žen, ki so Gospoda spremljale na njegovih potih in mu stregle s svojim premoženjem; z Marijo, Jezusovo materjo in z Marijo Kleofovo je stala pod Jezusovim križem; šla je po saboti prvi dan zgodaj h grobu in Jezus se ji je prikazal in razodel v podobi vertnarja; Magdaleni je naročil, naj gre in pove aposteljnóm in drugim učencem, da je od smerti vstal in da pojde k svojemu in k njihovemu Bogu in Očetu.

Od tega časa sveto evangelje Magdalene več ne omenja, pa tudi cerkvene zgodbe ne vejo nič gotovega o nji poročati; pa cerkev jo je med svetnike vverstila in njen spomin današnji dan obhaja.

Na mesto Magdalene kliče cerkev v začetku sv. meše: „Grešniki na me prežé, da bi me pokončali; jaz pa razumevam tvoje spričevanje. Sleherne popolnamosti vidim konec; tvoja postava pa je neskončna.“ (ps. 118, 95—96.)

„Blagor nedolžnim na potu, ki hodijo po Gospodovi postavi.“ (ps. 118, 1.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Priprošnja svete Magdalene, prosimo Te Gospod, naj nas podpera, ker je ona sprosilá, da si njenega brata Lazarja, ki je bil že šterti dan v grobu, od mertvih k življenju obudil; ki živiš in kraljuješ itd.

Berilo iz visoke pesmi Salomonove 3, 2—5, in 8, 6—7.

Vstala bom in obhodila mesto, po ulicah in cestah bom iskala njega, ktereга ljubi moja duša; iskala sem ga, pa ga nisem najdla. Našli so me čuvaji, ki varujejo mesto. Ali ste ga videli, ki ga ljubi moja duša? Ko sem nekoliko memo njih šla, sem našla njega, ki ga moja duša ljubi; prijela sem ga, in ga ne izpustim, dokler ga ne pripeljem v hišo svoje matere in v hram svoje porodnice. Zarotim vas, hčere Jeruzalemske! pri sernah in jelenih na polji, ne zbuajte in ne predramujte ljube, dokler sama ne hoče. — Deni me ko pečat na svoje serce, ko pečat na svojo roko; ker močna kakor smert je ljubezen; terda kakor pekel gorečnost; njeni žarki so ognjeni in plamenovi žarki. Velike vode ne morejo pogasiti ljubezni, in reke je ne utopiti; naj bi dal človek vse premoženje svoje hiše za ljubezen, ko za nič bi zanj maral.

R a z l a g a. Po razlaganji svetih očetov pomeni nevesta v višem pomenu človeško dušo, ki išče Jezusa, svojega ženina. Oaa vstane in zapusti postelj pregrehe in zanikernosti in prehodi z misli mesto Božje, sveto cerkev; življenje svetnikov premišluje, njihove lepe zglede želi posnemati in svojega ženina najti; pa vendar ga ne najde precej. Pride le do mestnih čuvajev, ki varujejo mesto, to je do cerkvenih predstojnikov, duhovnov in spovednikov, ki so od Boga postavljeni zgubljene ovčice k Jezusu peljati. Nje vpraša, kako in kje bi našla ljubljenega ženina; tedaj ga najde in ga zaklene v svoje persi ter ga varuje, da bi ga spet ne zgubila. Pri tem vživa duša, ki v Jezusu prebiva, toliko sladkega mirú, da je kakor v spanje terdno zazibana in je nič na svetu ne more zbuditi; zakaj kdor v Bogu počiva, njega Bog

varuje vsega nemira. Od take duše pa tudi Bog tirja, da si njegovo ljubezen kakor pečatnik na serce in roke vtisne, t. j. da vedno nanj misli in vse iz ljubezni do njega stori. Pa njena ljubezen mora biti močna, kakor smert, ktera vse premaga, in njena gorečnost do Boga naj bo terda, nesprosljiva kakor pekel (grob), kateri nič več nazaj ne dá, kar že ima. Luč svete vere mora vedno v njenem sercu goreti, in njene ljubezni ne sme nobena zopernost, nobena težava in nesreča pogasiti. Duša, ki je polna take ljubezni, se vsa vda Bogu in kaže svojo ljubezen v junaških delih. Taka ljubezen je bila v Magdaleni; za njo prosimo tudi mi vsak dan in posnemajmo izgled svete Magdalene.

Evangelje sv. Lukeža 7, 36—50.

Tisti čas je nekdo zmed farizejev Jezusa prosil, da bi pri njem jedel. In glej! žena v mestu, ktera je bila grešnica, ko je zvedela, da je v hiši farizejevi pri jedi, je prinesla alabastrovo pušico mazila; in je zad k njegovim nogam stopila, ter mu je začela s solzami noge močiti, in jih je z lasmi svoje glave brisala, in mu je noge kuševala in z mazilom mazilila. Farizej pa, kateri ga je povabil, to videti, je sam pri sebi djal, rekoč: Ko bi bil on prerok, bi pač vedel, kdo in kakošna je žena, ki se ga dotikuje, da je grešnica! In Jezus je odgovoril in mu rekel: Simon! imam ti nekaj povedati. On pa reče: Učenik, povej! Neki posojevalec je imel dva dolžnika; eden je bil dolžen pet sto denarjev, eden pa petdeset. Ker nista imela s čem plačati, je obema odpustil. Kteri tedaj ga bolj ljubi? Simon je odgovoril in rekel: Menim, da tisti, kteremu je več odpustil. On pa mu je rekel: Prav si sodil. In se je obernal k ženi, in je rekel Simonu: Vidiš to ženo? Prišel sem v tvojo hišo, in mi vode za noge nisi dal;

ta pa mi je s solzami noge močila, in s svojimi lasmi jih brisala. Kušljeja mi nisi dal; ta pa, kar je v hišo prišla, mi nog ni jenjala kuševati. Moje glave nisi z oljem mazilil; ta mi je noge z mazilom mazilila. Zato ti povem: Veliko grehov ji je odpuščeno, ker je veliko ljubila. Komur se pa manj odpusti, manj ljubi. Nji pa je rekel: Odpuščeni so ti grehi. In so začeli, kateri so ž njim pri mizi bili, sami pri sebi reči: Kdo je ta, kateri celo grehe odpušča? Rekel je pa ženi: Tvoja vera ti je pomagala; pojdi v miru!

Zakaj se Magdalena očitno pokori?

Ker je bila tudi očitna gresnica. — Kdor je pred drugimi grešil in očitno pohujšanje dajal, temu ni dovolj, da se le na skrivnem pokori, temuč treba je, da tudi z lepim očitnim zgledom svoje pohujšanje popravlja.

Zakaj je Magdalena zad k Jezusovim nogam stopila?

Sramovala se je zavoljo grehov, ktere so težile njeno vest, in zatorej se ni upala stopiti Jezusu pred oči. — Naj bi tudi nas sram zavoljo storjenih grehov peljal tje k Jezusovim nogam, da bi začeli po njegovih stopinjah hoditi in našli pravi pot k zveličanju.

Zakaj se Magdalena svojih grehov ne izpove, temuč jih le objoka?

Sv. Ambrož pravi: „Magdalena se svojih pregreh z ustmi ni izpovedala, tem več pa s srcem in z gorkimi solzami, ker je dobro vedela, da imajo solze večo moč izbrisati grehe, kakor besede. Tudi ni bilo treba Jezusu, vsegavedočemu, grehov povedati, in spoved takrat še ni bila od Jezusa zapovedana.“ — Učimo se iz tega, da še ni zadosti, če se svojih grehov le z ustmi izpovemo; ako hočemo dobiti odpuščanja, moramo svoje grehe tudi objokati in obžalovati, in ta žalost mora biti znotraj v srcu in sklenjena s studom do grehov.

Zakaj umiva noge Jezusove s solzami? zakaj jih kušuje, z lasmi briše in z dragim mazilom mazili?

V čemur je grešila, s tem se hoče pokoriti. Po besedah sv. Gregorja je hotla s tem Bogu darovati, kar je poprej v hudo obračala. Njene oči so pozelevale posvetnih reči, zdaj jih kaznuje s solzami ostre pokore. Njeni lasje so ji služili v lišp, zdaj ž njimi briše Jezusu noge. Tudi mazilo ji je rabilo v greh, zdaj ji služi, da Jezusov život popred mazili za pogreb. (Mat. 26, 12.) Nate izgled prave pokore! Vse, kar nam je popred služilo v greh, moramo z mertvenjem Bogu darovati, zlasti pa moramo časno blago, ki je nam bilo tolikokrat v spodtiko, razdelovati med uboge, ker oni pomenijo noge Jezusove.

Zakaj odpusti Zveličar tako rad Magdaleni njene grehe?

„Ker je veliko ljubila.“ Kdor resnično ljubi, temu je v sercu žal, če ljubega razžali. Zato je naša grevenga tako pomanjkljiva ali celo nobene grevenge nêmamo pri svojih spovedih, ker Boga resnično ne ljubimo. Prosimo Boga vsaki dan za ljubezen, ker sv. Gregor pravi: „Bolj se serce grešnikovo razžari v ognji ljubezni, več se grehov rija pojé.“

Zakaj pravi Kristus: „Tvoja vera ti je pomagala?“

Vera, katero Jezus tukaj meni, je tista, ki je delavna v ljubezni. Prave, žive vere brez ljubezni ni, kakor se tudi prave ljubezni brez vere tukaj na zemlji ne najde.

Zdihljej. O Jezus! z Magdaleno padem na kolena pred Teboj in se obtožim, da sem Tvoje dobrote, s kterimi si me na duši in na telesi tako obilno obdaroval, večkrat slabo obračal; svoje žive dni sem tako pregrešno živel, da nisem vreden nebeškega kraljestva. Vendar kam se hočem obrniti? kje pomoči in tolažbe iskati? kakor pri Tebi, o najsladkejši Jezus! ki si le prišel na svet, grešnikov iskat in zveličat. Dodeli mi torej gorečo voljo, od hudega se odverniti in k Tebi,

svoji največi dobroti se poverniti, vse grehe iz prave ljubezni obžalovati, za naprej se jih varovati in ogibati se vseh hudih priložnost in vsega, kar me v greh vtegne napeljati, da bi to, kar sem zgubil ali zamudil, z dobrimi deli poravnal in popravil. To mi dodeli, o ljubi Jezus! zavoljo Tvojega bridkega terpljenja in Tvoje smerti, in po priprošnji svete spokornice Magdalene. Amen.

God svetega aposteljna Jakoba starejšega.

(25. julija.)

Sv. Jakob se imenuje starejši, ker je bil prej poklican za aposteljna, kakor uni Jakob, ki se imenuje mlajši. Rodil se je v Galileji in je bil sin Cebedeja in Salome, brat sv. Janeza aposteljna, in z Marijo, Jezusovo materjo v bližnjem rodu. Živel je s svojimi stariši v Betzajdi ob jezeru Genezareškem in je bil ribič, kakor tudi Janez in njuni oče Cebedej. Nekega dne izpira z bratom mreže ob jezeru, ko se približa Jezus in jima reče: „Hodita za menoj!“ Berž zapustita mreže, stopita iz čolna in gresta za Jezusom. Bila sta Jezusu posebno vdana in zvesta, zato pa sta bila Jezusu posebno ljuba in sta vživala, kakor sv. Peter, posebnega zaupanja pri njem. Sv. Jakoba vzel je Jezus seboj na goro Tabor, kjer se je preobrazil, bil je z Jezusom, ko je Petrovo taščo ozdravil merzlice, in Jairovo hčer obudil k življenju; priča je bil Jezusove bridkosti na oljski gori. Z drugimi aposteljni vred je videl Jezusa iz oljske gore v nebesa iti, in je binkoštni praznik prejel svetega Duha; potem pa je v Judeji in v okolici Jeruzalemski pridigal Jezusov nauk in ljudi klical v Božje kraljestvo.

Zavoljo posebne gorečnosti, ki sta jo imela Jakob in brat njegov Janez za Božjo čast in Božje kraljestvo, ju Jezus imenuje „otroka groma“. Ko je pa Jakob s toliko gorečnostjo oznanoval vstajenje in Jezusovo vero po Judeji, so se zoper njega razserdili sovražni judje in kralj Herodež se je s tem judom močno prikupil, da je sv. Jakoba k smerti obsodil. Zgodilo se je to ravno o veliki noči leta 44 po Kristusovem rojstvu. Ko Jozija, ki ga je zgrabil in pred sodnijo pripeljal, vidi, s kakšno serčnostjo Jakob

svojo vero spoznava, se skesa in h Kristusu spreoberne. Oba peljejo vkup na morišče. Med potom prosi Jozija svetega Jakoba odpuščenja; ta mu pa odgovori: Mir ti bodi! in ga objame; oba sta bila obglavljena. Med vsemi aposteljni je sv. Jakob najpervi svojo kri za Gospoda pretil in kelih terpljenja izpil. Njegovo truplo se je poznej preneslo v Kompostelo na Španjsko, kjer je menda tudi sveto evangelje oznanoval, in ravno na ta dan praznuje cerkev njegov god, ne na dan, ko je bil ob glavo djan, kar se je zgodilo o veliki noči. Na Španjskem je spomin tega svetega aposteljna še dan današnji v posebni časti, ker ga imajo za patrona in priprošnjika.

Cerkvena molitev. Posvečuj, o Gospod! in varuj svoje ljudstvo, da po pripomoči Tvojega svetega aposteljna Jakoba varovano, Tebi v djanji dopade in z zaupljivim duhom služi, po Gospodu . . .

Berilo iz I. lista sv. Pavla aposteljna do Korinčanov
4, 9—15.

Bratje! menim, da je Bog nas aposteljne poslednje postavil, kakor smerti namenjene, ker smo v razgledovanje svetu, angeljem in ljudém. Mi smo neumni zavoljo Kristusa, vi pa modri v Kristusu; mi slabi, vi pa močni; vi ste čestiti, mi pa zaničevani. Do té ure smo lačni, žejni in nagi, in nas s pestmi bijejo, in nêmamo stanovitnega prebivališča; trudimo se in delamo s svojimi rokami; kolnejo nas in (jih) blagoslovimo; preganjani smo in prenašamo; preklinjajo nas in molimo; kakor smeti tega sveta smo postali, vseh izveržek do zdaj. Têga ne pišem, da bi vas osramotil, temuč vas opominjam, kakor svoje preljube otroke. Zakaj ko bi ravno deset tavižent učenikov imeli v Kristusu, vendar nêmate veliko očetov; ker v Kristusu Jezusu sem vas jaz po evangelji rodil.

R a z l a g a. Sv. Pavl uči v tem berilu, kako malo svet spoštuje apostolske može. Na tem svetu so kakor na gledišču; brezbožni svet jih zaničuje, Bogu pa in angeljem so prijeten pogled. Tudi pravim kristjanom se enako godi. Kdor po Božjih postavah živi, njemu se svet posmehuje; kdor pa hodi po posvetnih potih in se derži načel, šeg in navad tega sveta, velja za pametnega in modrega in svet ga hvali. Pravi kristjan nêma nikjer mirú; hudobneži ga preganjajo povsod. On pa preterpi vse iz ljubezni do Boga. —

Kadar ga zmerjajo in zaničujejo, jih blagoslavlja in za nje moli. Ako hočeš biti pravi kristjan, ne sramuj se, če se ti svet zavoljo pobožnega življenja posmehuje, te sovraži, zaničuje in preganja. Spominjaj se, da se tudi apostelnom in celo Kristusu ni boljši godilo; po preganjanji in stiskah, po križih in terpljenji so prišli v Božje kraljestvo. Gorje tebi, če ti drugega pota tje iščeš.

Evangelje sv. Matevža 20, 20—23.

Tisti čas je pristopila k Jezusu mati Cebedejevih sinov s svojima sinoma, ter ga je molila in nekaj prosila. On pa ji je rekel: Kaj hočeš? Mu pravi: Reci, da sedita ta moja sinova, eden na tvoji desnici in eden na tvoji levici v Tvojem kraljestvu. Jezus pa je odgovoril in je rekel: Ne vesta, kaj prosita. Ali moreta piti kelih, ki ga bom jaz pil? Mu rečeta: Moreva. Jima reče: Moj kelih bota sicer pila; sedeti pa na moji desnici ali levici ni moje vama dati, ampak katerim je pripravljeno od mojega Očeta.

Kaj je prosila mati od Kristusa za svoja sinova?

Mati je želela videti svoja sinova prav blizo Jezusa, enega na desnici, drugega na njegovi levici, prosila je jima prva in najbolj častna mesta v njegovem kraljestvu.

Da je želela svoja sinova prav blizo Jezusa videti, kdo bi to skerblijvi materi zameril? Oče in mati! le tudi vi dva prosita, naj bi bili vajni otroci prav blizo Jezusa; ondi so najbolj varni. Le častiželjnost Jezus očita, toda ne materi, ki je prošnjo izrekla, temuč sinoma, ki sta mater na to prošnjo napravila. — Stariši! ne silite svojih otrok v kateri koli stan, najmanj pa v duhovski stan, če niso vanj poklicani ali nêmajô nagnjenja do njega. Nesrečni bodo sami in tudi drugi bodo po njih nesrečni.

Zakaj pravi Kristus: „Ne vesta, česa prosita?“

Te besede je Jezus rekel Jakobu in Janezu, ker sta prav za prav le ona dva prosila častna mesta v Jezusovem kraljestvu. Jezus hoče njima reči: Motita se, če mislita, da bo kaj prijetnega ali časen dobiček, moje vlade se vdeležiti. Moj tron bo moj križ in z menoj kraljevati ne bo drugega, kakor z menoj terpeti, služiti in se darovati. Potem se motita tudi v tem, ako menita, da jaz sedeže v Božjem kraljestvu samovoljno oddajam; deli jih moj Oče nebeški. Komur jih je On pripravil, njemu jih da. — Ali ne zaslužijo te graje tudi tisti, ki polni napuha in samoljubja imenitne in visoke službe lovijo, na Božjo čast in na korist svojega bližnjega pa ne mislijo?

Kaj pomeni kelih, od kterega Jezus govori?

Ta kelih pomeni kelih terpljenja in grenkosti, kterega je moral Jezus piti; ravno ta kelih je bil tudi aposteljnôm pripravljen in vsak ga mora piti, kdor hoče z Jezusom v večno veselje priti.

Ali sta tudi res pila ta kelih?

Da! pila sta ga. Sv. Jakob je terpel grozovitno smert in sv. Janez je preterpel do visoke starosti veliko preganjanja in drugih težav.

Zakaj je rekel Jezus: „Na moji desnici ali levici sedeti, ni moje vam dati?“

Kristus je hotel reči: Častne sedeže mojega kraljestva zamorem le tistim dajati, ktere je Oče izvolil. Storiti zamorem le, kar je v večnem sklepu Božjem sklenjeno od

vekomaj. Tedaj zamorem le tiste v svoje najvišje namestnike postavljati, kateri so po večnem sklepu in po volji Očetovi v to odločeni. — Ob enem Jezus ju ponižnost uči s tem, da čast, kakor da bi mogel visoke službe svojega kraljestva oddajati, od sebe odvraca in svojemu Očetu prilastuje, ktere ga je povsod in vedno poveljal.

M o l i t e v k s v e t e m u J a k o b u. Serčni apostelj! ti si bil prvi izmed svojih bratov, ki si kelih terpljenja po zgledu Kristusovem pil in svojo kri za Njega prelil. Izprosi mi pri Jezusu gnado, da se mi ne grozi do keliha terpljenja in bridkosti, temuč da vse, kar mi roka Božja ponuja, voljno sprejamem, in se s tem vrednega storim, s Teboj nebeško veselje vživati.

God svete Ane.

(26. julija.)

O življenji svete Ane nêmamo prav zanesljivih sporočil. Sveti očetje terdijo, da je bila Ana po očetovi strani iz rodu Levijevega, po materni strani pa iz Judovega rodú, in rodila se je v Betlehemu. Njeno lepo ime pomeni: milost, ktera ji je bila podeljena v obilnosti. Čista, pobožna devica se je zaročila z Joahimom, imenitnim možem iz mestica Nacaret, in iz stare kraljeve rodovine Davidove. Dolga leta živita v tihi pobožnosti, vsa vneta za dobra dela in vsa vdana v voljo Božjo, ki jima ni spolnil priserčne želje po otroku. Že sta bila v letih, da nista mogla še otroka pričakovati, kar angelj naznani Ani, da je Bog uslišal njeno prošnjo in da bo dobila hčer, ktero naj imenuje Marijo. In izpolnilo se je, kakor ji angelj naznani; rodi se Marija, najsvetejša stvar Božja, kraljica angeljev in ljudi, izvoljena mati Božjega Sina, ki torej ni bila toliko sad mesa, kakor dar milosti Božje. Ker sta Joahim in Ana ljubeznjivo hčerko od Boga sprosila, jo hočeta tudi Bogu darovati, in ko Marija toliko doraste, da materne skerbi in postrežbe več ne potrebuje, že v tretjem letu, jo peljeta v Jeruzalem. Ondi jo darujeta Bogu in jo izročita velikemu duhovnu, naj se pri tempeljnu izredi in Bogu služi. Koliko let je Ana še živela po darovanji ljube hčerke v tempelj,

ni znano, gotovo pa je, da jo je sveta cerkev med svetnike vverstila, in da se zdaj v nebesih veseli s svojo hčerjo, kraljico nebeško.

Vvod sv. meše se glasi: „Veselimo se v Gospodu, ker obhajamo ta praznik v čast sv. Ane, nad čemur se radujejo angelji in enoglasno hvalijo Sina Božjega.“

„Iz serca mi vre dobra beseda; svojo pesem pojem kralju.“ (ps. 44.)

Cerkvena molitev. O Bog, ki si sv. Ani to milost nakloniti blagovolil, da je bila mati porodnici Tvojega Edinorojenega Sina, dodeli milostljivo, da po priprošnji tiste, ktere god obhajamo, pri Tebi pomoč dobimo; po ravno tistem Gospodu . . .

Berilo iz Pregovorov Salomonovih 31, 10—31.

Kdo bo našel serčno ženo? Njena cena je ko reči iz daljnega in od zadnjih pokrajin. Serce njenega moža se na njo zanaša, in dohodkov mu ne bo manjkalo. Ona mu skazuje dobro, in ne hudega vse svoje žive dni. Poišče si volne in prediva, in dela po umetnosti svojih rok. Ona je kakor kupčeva ladija; iz daljnega si prinaša kruha. Še po noči vstaja, in daje pridobitka svojim domačim, in jedi svojim deklam. Ogleda njivo, in jo kupi; od pridelka svojih rok zasadi vinograd. Z močjo si prepaše ledje, in uterduje svojo roko. Skusi in vidi, da je dobra njena kupčija; njena luč po noči ne ugasne. Svojo roko izteguje po težkih rečeh, in njeni persti prijemajo vreteno. Svojo roko odpera ubogim, in svoje dlani steguje proti potrebnemu. Ne boji se za svojo hišo snežnega mraza; zakaj vsi njeni domači imajo dvojno oblačilo. Odejo si napravlja; tenčica in škerlat je njeno oblačilo. Sloveč pri vratih je njen mož, kadar sedi z

deželnimi svetovalci. Dela tanko platno, in prodaja, in pas daje Kananejcu. Moč in lepota je njeno oblačilo, in poslednji dan se bo smejala. Svoja usta odpera modrosti, in postava milosti je na njenem jeziku. Pregleduje pota svoje hiše, in ne je brez dela kruha. Njeni otroci se vzdignejo in jo blagrujejo; tudi njen mož jo hvali. Veliko hčer je nabralo bogastvo; ti si vse presešla. Goljufiva je prijetnost, in prazna je lepota; žena, ktera se boji Gospoda, ona bo hvaljena. Dajte ji sadú njenih rok, in naj jo hvalijo pri vratih njena dela.

Nate v tem berilu zgled poštene gospodinje! Noč in dan se trudi in skerbi za svoje in njih telesni in dušni, časni in večni blagor. Sv. Duh sam nam ta prelepi zgled pred oči derži. Gospodinje le oglejte se v njem! Koliko je gospodinj, ki svojo čast iščejo le v lepoti, lišpanji in nečimernosti! Za drugo jim ni mar, kakor streči svojemu razvajenemu, pohotnemu truplu, jesti, piti, lenariti in spat. Za hišo nêmajó skerbi, tudi ne za otroke in hišne, temuč jih samim sebi prepuščajo, dá celo pohujšajo in v greh napeljujejo po svoji hudi termi in prevzetiji, po prepirljivosti in prederznosti. Premoženje svojih zakonskih mož upravljajo, jih v uboštvo in revščino pripravljajo. Kako daleč so takšne žene za tisto gospodinjo, ktero hvali berilo, da je po bogastvu t. j. po čednostih in dobrih delih vse presešla. One pa tudi plačila nêmajó pričakovati, kakor tá, in njih dela jo bodo obsodila pri sodbi Božji. Gorje jim! ako bi bile skerbne keršanske gospodinje, veliko dobrega bi mogle storiti, pa niso storile; mnogo hudega odverniti, pa niso odvernile. Gorje jim! v najgroznejšo temo bodo potisnjene.

Evangelje sv. Matevža 13, 44—52.

Tisti čas je Jezus svojim učencem to priliko govoril: Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, skritemu v njivi, ktereга je človek, ki ga je našel, skrtil, in od veselja nad njim gre in proda vse, kar ima, in kupi tisto njivo. Spet je nebeško kraljestvo podobno kupcu, kateri išče dobrih biserov. Kteri, ko je našel en drag biser, je šel in prodal vse, kar je imel, in ga je kupil. Spet je podobno nebeško kraljestvo mreži, ktera se verže v morje, in zajme rib vsakega rodu. Ko je napolnjena, jo izlečejo, in na bregu sedé odberó dobre v posode, malovredne pa odmečejo. Tako bo ob koncu sveta: Angelji pojdejo venkaj in bodo odločili hudobne iz srede pravičnih; in jih bodo vergli v peč ognja; tam bo jok in škripanje z zobmi. Ali ste razumeli vse to? Mu rekó: Smo. Jim reče: Zato je vsak pismar, ki je pedučen v nebeškem kraljestvu, enak hišnemu gospodarju, kateri nosi iz svojega zaklada novo in staro.

Opomin. Velika sreča za vsako hišo je dobra, skerb-ljiva, pobožna gospodinja. Ona je tisti zaklad, ki je toliko več vreden, ker je skrit v njivi; ona je tisti biser, ki se ne da preplačati; ona je tista mreža, ki domače v strahu Božjem derži in jih za nebesa pripravlja. Naj bi bile vse žene takšne gospodinje!

God svetega Lorenca.

(10. avgusta.)

Kder je kedaj v Rimu hodil in se je le nekoliko dni ondi mudil, gotovo ni opustil obiskovati prestaro cerkev sv. Lorenca. Stoji zunaj mesta na tistem kraji, kjer je sv. dijakon Lorenc za svojega Odrešenika grozovitno smert terpel. V prednjem koru se kaže kamnena plošča iz bledorumenega marmorja, ktera je luknjičasta in ima več rdečih in rjuvavih marog. Na to ploščo so menda položili mertvo

truplo sv. Lorenca, ko so ga vsega opečenega vzeli iz ražnja. Njegove kosti so pa branjene v altari, kateri stoji v kapeli pod drugo cerkvico.

O stariših sv. Lorenca se nič gotovega ne ve; le toliko je znano, da je že v svoji prvi mladosti bival v Rimu, in je bil z čednosti in znanosti bogato obdarjen mladeneč. Prav zavoljo teh lastnosti se je dopadel papežu Sikstu II., ki je tiste dni vladal cerkev Božjo, da ga izvoli in posveti dijakona. V tistih burnih časih je bila duhovska služba težavna in nevarna; kdor jo je prevzel, se je smerti posvetil. Opravila dijakonov so bila, da so duhovnom pri Božji službi stregli, za uboge skerbili in cerkveno premoženje varovali.

Takrat je cesar Valerijan kristjane spet hudo preganjal. Hotel je keršansko vero popolnoma zatreti in jo zadušiti v kervi pomorjenih kristjanov; zato je segal posebno na škofe, duhovne in na cerkveno premoženje. Ta cesar je že (l. 257) dal umoriti papeža sv. Štefana I. in (l. 258) zgrabijo tudi Siksta II. Ko ga peljejo v mamertinsko ječo, priteče dijakon Lorenc za njim in mu reče: „Kam greš, oče! brez svojega sina? Kam hitiš, sveti veliki mešnik, brez svojega dijakona? Nikdar nisi opravljal daritve, da bi ti ne bil na strani stal.“ Prijazno mu reče Sikst: „Moj sin, jaz te ne zapustim, pa tebe čaka še hujši boj; — še tri dni in prideš za menoj.“

Ko sv. dijakon to obljubo zasliši iz ust svetega očeta, skliče siromakov, kolikor more in med nje razdeli cerkvene zaklade; celo svete posode in dragocenosti proda, denar pa med uboge razdeli, da bi roparskim preganjalcem ne prišle v pest.

Rimskim oblastnikom to djanje gotovo ni moglo neznano ostati; nadražilo je njih lakomnost, ker so menili, Bog ve, koliko zakladov bodo cerkve še imele. Rimski poglavar ukaže Lorenca pred se pripeljati in od njega tirja cerkveni denar in premoženje, ker ve, da keršanski duhovni rabijo pri službi Božji zlate in sreberne posode. Zasmehovaje ga še pristavi: „Keršanski Bog ni prinesel na svet denarja, temuč le besede, zato kristjani naj zročijo premoženje, in z besedami naj bodo zadovoljni.“ Serčni dijakon Lorenc sodniku odgovori: „Res je, da je cerkev silno bogata, celo bogatejša od cesarja.“ Naj mu le časa dovoli, da bo cerkvene zaklade spravil in jih pripeljal.

Sodnik mu dovoli, Lorenc pa skliče vse uboge, katerim

se je iz cerkvenega premoženja za živež skerbelo in te pripelje pred sodnika, rekoč, na nje kazaje: „Ti so cerkveno bogastvo in zakladi; za nje se je cerkveno premoženje porabilo; v teh se nam ne more ropati.“

Poglavar se hudo razserdi in dá precej povelje, naj se dijakon Lorenc stepe in potem živ speče. Ko se železni raženj prinese, slečejo Lorencu obleko in ga privežejo na raženj; potem podkurijo, da bi ga počasno pri malem ognji mučili in pekli. Ves poterpežljiv prenaša sveti mučenec grozne bolečine; čez nekaj časa pa reče sodniku: „Na eni strani sem že opečen, ukaži me še na drugo stran obrniti.“ Kmalu potem še reče Valerijanu, okrutnemu oblastniku: „Zdaj je moje meso dosti pečeno; jej ga, če se ti zljubi.“ Potem oberne svoje oči proti nebesom ter moli na glas k Bogu za spreobrnjenje rimskega mesta in za razširjenje keršanske vere po vsem cesarstvu. V tej goreči molitvi izdihne svojo sveto dušo 10. avgusta 258.

Sv. meša se začne: „Slava in lepota je pred Njega obličjem; svetost in veličastvo je v Njega svetišču.“

„Pojte Gospodu novo pesem; pojte Gospodu vse dežele.“
(ps. 95.) Čast bodi . . .

Cerkvena molitev. Daj nam, prosimo, vsegamogočni Bog! ugasiti plamen svojih strasti (pregreh), ki si svetemu Lorencu dodelil premagati ogenj njegovih muk; po Gospodu . . .

Berilo iz II. lista sv. ap. Pavla do Korinčanov 9, 6—10.

Bratje! kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žel; in kdor seje v obilnosti, bo tudi v obilnosti žel. Slehern (naj da), kakor je v svojem sercu namenil, ne z žalostjo, ali po sili, zakaj veselega darovalca ljubi Bog. Bog pa je mogočen vsak dar zobilšati med vami, da imate vselej vsega dovolj, in ste bogati v vsako dobro delo, kakor je pisano: On je delil, dajal ubogim; njegova pravičnost ostane vekomaj. Kteri pa daje seme sejalcu, bo tudi kruha jesti dajal, in bo namnožil vaše seme, in dal rasti obilniši sad vaše pravičnosti.

Razlaga in nauk. Kristus je učil: „Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom.“ (Luk. 16, 9.) Apostelj pa uči: „Kdor v obilnosti seje, bo v obilnosti žel.“ Prav tako je mislil in delal sv. dijakon Lorenc, kadar je ves cerkveni denar, sv. posode in dragocenosti med uboge razdelil, da bi jih preganjalci zgrabití ne mogli. Obilna setev v dajanji prinese obilno žetev v prejemanji gnad. Pomagajmo tudi mi svojemu bližnjemu, kadar je v potrebi; milodari so kakor njiva, ktera, bolj se obseje z dobrimi deli, bogateje rodi. Ne bojmo se, da bi s tem obožali, zakaj Bog zamore storiti, da imamo pri vsej radodarnosti vendar še vsega v obilnosti.

Kadar ubogim dajemo, ne bodimo žalostni: to bi bilo znamenje, da smo terdega, skopega serca. Le tisti dar, ki se z veseljem dá, dopade Bogu. Kakor Bog kmetovalcu oboje dá, semena k sejanju, in kruha k življanju, tako bo tudi nam storil; on bo blagoslovil milošnjo, da bomo mogli ubogim podeliti in sami ne bomo obožali, ubogi pa bodo darove vživali in Boga hvalili.

Evangelje sv. Janeza 12, 24—26.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Resnično, resnično vam povem, ako pšenično zerno ne pade v zemljo in ne umerje, ostane ono samo; ako pa umerje, stori veliko sadú. Kdor ljubi svoje življenje, ga bo zgubil, in kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, prihranil ga bo v večno življenje. Ako kdo meni služi, naj za menoj hodi; in kjer sem jaz, tamkej bo tudi moj služabnik. In ako kdo meni služi, ga bo moj Oče počastil.

Ktero pšenično zerno Jezus meni, kadar pravi, da mora umreti?

1. To pšenično zerno je najpred Kristus sam. Kakor mora pšenično zerno v zemlji umreti, da ob svojem času

veliko sadú obrodi; ravno tako je moral tudi Kristus umreti, da nam je sad odrešenja, naše spreobernenje in zveličanje prinesel. — Umerl je po nevernosti judov, pomnožuje se po veri vseh narodov, uči sv. Avguštin.

2. Kar tukaj Jezus sam od sebe govori, velja tudi nam in vsem kristjanom; tudi mi moramo umreti, da bomo sad večnega življenja za se in za druge obrodili. — Umreti moramo svojim hudim nagonom in navadam, mertviti, premagati, berzdati moramo grešnega človeka z vsem njegovim hudim nagnjenjem, kakor se je Kristus po telesu smerti podvergel. Sv. Krizostom pravi: „Križaj svoje meso, da boš krono mučencev prejel.“ In sv. Bernard: „Posebna muka je, če kdo z duhom dela mesa mori.“ Enako uči sv. Gregorij: „Notranje muke terpi, kdor zaničevanje in preganjanje voljno prenaša in tiste ljubi, kateri ga preganjajo.“ Sv. Avguštin piše: „Če kristjan po evangelji živi, vedno križe in mučeništvo terpi.“

Kaj pomeni: sovražiti svoje življenje?

Svoje življenje sovraži, kdor svoje pregrešno nagnjenje v sebi zatira in mori, in ta se ohrani v večno življenje. Kdor pa sam sebe ljubi, da noče svojega hudega poželenja v sebi moriti, se bo pogubil. Kdor bolniku dá, kar mu škoduje in kar si želi, ga sovraži; ljubi ga le tisti, ki mu škodljivo odreče. Modri Sirah opominja: „Ne hodi za svojim poželenjem, in obračaj se od svoje volje. Ako spolnuješ želje svoji duši, te bo dala v smeh tvojim sovražnikom.“ (Sir. 18, 30.)

Zdihljej. O Jezus! presveti sad deviškega telesa Marijinega! zahvaljujemo se Tebi, da si hotel za naše zveličanje po svojem včlovečenji tako prečudno zerno postati in takošne bridke smerti umreti. Naj bi to gnado prav spoznali, Tebi zvesto služili in za Teboj hodili, kakor toliko tisuč mučencev, med kterimi se sv. Lorenc posebno odlikuje. Dodeli nam krepke želje, vse zopernosti do konca stanovitno prenašati in Tebi tukaj zvesto služiti, da bomo v večnosti po Tvoji

obljubi od nebeškega Očeta počasteni in vekomaj oveseljeni. Amen.

Praznik vnebovzetja Marijinega, velika Gospojnica ali veliki Šmaren.

(15. avgusta.)

Praznik Marijinega vnebovzetja 15. avgusta ali velikega serpana obhajamo v spomin, da je Marija umerla in bila v nebo vzeta.

Marija je v resnici umerla t. j. njena duša se je ločila od telesa, in bila sprejeta v nebesa, kjer je bila povzdignjena nad vse angeljske trume ali kore; njeno teló je pa, kakor sv. cerkveni učeniki pobožno mislijo, kmalo po smerti nestrohljivo in veličastno postalo in se je z dušo sklenilo, s katero nebeško veselje vživa. Marijino vnebovzetje je ž njenim brezmadežnim spočetjem v tesni zvezi. — Praznik Marijinega vnebovzetja je najvišji Marijin god, ker nam pred oči stavi veličastvo, plačilo in zmago prečastite Device, toraj ima tudi svojo osmino in pred ta dan je zapovedan post.

Zakaj se na veliko Gospojnico v nekterih krajih zelišča, cvetlice in sadeži žegnujejo ali blagoslavljajo?

V nekterih krajih se je ohranila pobožna navada, da se na veliko Gospojnico pred slovesno službo Božjo blagoslavljajo zelišča.

To navado je cerkev vpeljala: 1. v veseli spomin, da je Marija premagala smert, hudiča in pekel, in je okinčana s čednosti, kakor z najzlahtnejšimi cveticami, današnji dan bila vzeta v nebo. Na podobah vidimo Marijin grob olepšan s prekrasnimi vertnicami, ker je vertnica kraljica cvetic, kakor je Marija kraljica devic in zato jo cerkev kliče: rožo duhovno ali rožo skrivnostno;

2. da bi nam blagoslovljena zelišča, cvetlice in sadeži ali pridelki služili v prid na duši in na telesu, da bi nam bili v pomoč zoper hudičevo zalezovanje in v zdravilo zoper dušne in telesne bolezni. Bog je namreč zelišča in sadeže stvaril, da bi služili ljudém in živalim, da bi nas razveseljevale s svojim cvetjem in s svojo vonjavo, dal je nekterim posebno zdravilno moč. Na te

lastnosti se cerkev ozira, kadar zelišča, cvetlice in sadje blagoslavlja.

V začetku sv. meše nas cerkev opominja, veseliti se, ker poje: „Veselimo se vsi v Gospodu, ker ta praznik k časti presvete Device Marije obhajamo, katere vnebovzvetja se veselijo angeli in soglasno hvalijo Sina Božjega.“

„Iz serca mi vre dobra beseda; svojo pesem pojem kralju.“
(ps. 44.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Prosimo, o Gospod! odpusti grehe svojim služabnikom, da se mi, ki Ti po svojih djanjih ne moremo dopasti, zveličamo po priprošnji porodnice Tvojega Sina, našega Zveličarja, kateri s Teboj živi in kraljuje.

Berilo iz Eklesiastika ali Sirahovih bukev 24, 11—13
in 15—20.

Med vsemi sem pokoja iskala, in sem hotla v Gospodovem deležu prebivati. Tedaj je zapovedal, in mi je rekel Stvarnik vseh reči, in kateri me je vstvaril, je počival v mojem šotoru, in mi je rekel: V Jakobu prebivaj, in v Izraelu imej svoj delež (in med svojimi izvoljenimi se vkorenini). In tako sem na Sionu vterjena, in v svetem mestu ravno tako počivam, in v Jeruzalemu je moja oblast. In vkoreninila sem se med častitim ljudstvom, katero je del mojega Boga in njegov delež; (in v družbi svetnikov je moje stanovanje.) Kakor ceder na Libanu sem povikšana, in kakor cipresa na sionski gori. Kakor palma v Kadesu sem visoko zrastle, in kakor zasajena roža v Jerihi, kakor lepa oljka na polji in kakor javor ob vodi (na potih) sem visoko zrastle. Kakor cimet in lepo dišeče mazilo sem dišala, kakor izbrana mira sem dajala prijeten duh od sebe.

R a z l a g a. Sveti Duh popisuje v tem berilu slavo večne, nestvarjene Modrosti Božje. Ta modrost nad vsemi stvarmi gospoduje, se vsem ljudem ponuja, pa le med izvoljenim ljudstvom s svojim razodenjem prebiva in pomeni Sinu Božjega. Druga modrost, ktera se z Božjim razodenjem in s sveto vero podeluje, je stvarjena modrost. Ker je pa to modrost zlasti prečista Devica Marija prejela, katoliška cerkev nekoliko tega, kar se od modrosti govori, na Marijo obrača, ki je bila današnji dan slavno in veličastno v nebo vzeta. — Zakaj Marija ni nikjer drugod mirú iskala, kakor pri Bogu in danes ga je dosegla. Nji je Bog, Stvarnik vseh reči, ki jo je vstvaril in izvirnega greha ovaroval in ki je v njenem telesu, kakor v šotoru prebival, danes govoril: Posedi prebivališče, ktero ti je od vekomaj pripravljeno, sprejmi delež, ki ti je namenjen, kraljij nad izvoljenimi! Tako je bila Marija za kraljico angeljev in svetnikov v nebeškem Sionu postavljena. V tem svetem mestu vživa ona z Bogom večni mir, se vdeležuje njegove blaženosti in je za Bogom najmogočnejša, najčastitljivejša; lepo okinčana se blišči, kakor žlahtna roža iz Jerihe, ki vedno cveti; od tam izliva olje usmiljenja nad Adamove otroke, kakor oljka; jih obsenči, kakor košat javor; jih ovaruje, oživlja in krepča s prijetnim duhom svojih krepost in milost.

Evangelje sv. Lukeža 10, 38—42.

Tisti čas je Jezus šel v neko vas, in neka žena, Marta po imenu, ga je sprejela v svojo hišo. In ona je imela sestro, po imenu Marijo, ktera je tudi sedla k nogam Gospodovim, in poslušala njegovo besedo. Marta pa si je dajala s postrežbo veliko opraviti, ter je pristopila in rekla: Gospod! ti ni mar, da me moja sestra samo pusti streči? Reci ji tedaj, da naj mi pomaga! In Gospod je odgovoril, in ji rekel: Marta,

Marta! skerbna si in si veliko prizadevaš. Pa le eno je potrebno. Marija je najboljši del izvolila, kateri ji ne bo odvzet.

Zakaj se danes bere to evangelje?

Ker nam današnje evangelje pripoveda, kar se je zgodilo v Betaniji, kjer ste Lazarjevi sestri Jezusa sprejele in mu postregle. Marta je bila bolj skerblijva za postrežbo, Marija pa je tem zvesteje Jezusa poslušala, in Jezus le od Marije pričuje, da je boljši del izvolila. Cerkev pa evangeljske besede na Marijo Devico obrača, ktera je vse to zvestejši in obilniši storila, kar ste storile Marta in Marija, Lazarjevi sestri. Zakaj Marija Devica je Jezusa ljubeznjiviši sprejela, skerbnejši redila, zvestejši Njemu služila, kakor Marta; ona je Njegove besede bolj goreče poslušala, globokeje v sercu ohranila, natančneje po njih ravnala, kakor Marija. In s tem si je najboljši del izvolila in najčastnejše plačilo si zaslužila, katero je danes prejela in ji ga nihče ne more odvzeti.

Kaj se učimo od teh dveh sester?

1. Marta nam je izgled delavnega življenja; od nje se učimo, da moramo vsak po svojem stanu, pridni in delavni biti. Ob enem pa ne smemo pozabiti na dobra dela in da moramo vse, karkoli delamo, Bogu na čast storiti. Ker Kristusu samemu osebno ne moremo streči, postrezimo mu vsaj v njegovih revnih, ker nam je rekel, da bo vse, kar koli storimo enemu najmanjših njegovih bratov, nam ravno tako povernil, kakor da bi bili Njemu samemu storili. — 2. Marija nam je izgled pobožnega ali premišljevalnega življenja, in nas uči, naj tudi mi radi molimo, besedo Božjo zvesto poslušamo, Boga in njegove lastnosti premišljujemo. Od premišljevalnega življenja Jezus pravi, da je boljši del, pa vendar ne zametuje delavnega življenja. Oboje se dá strinjati, kakor je Devica Marija storila; pravi pobožnosti gre vselej prvi del.

Zakaj Jezus Marto nekako graja?

Ker je bila zaradi hišnih skerbi in opravil nekako nemirna in raztresena, da za Jezusove nebeške nauke ni toliko marala. — Ali niso ji podobni mnogoteri kristjani,

ki zavoljo samega dela na dušo pozabijo, še celo pri sv. meši in med pridigo le na svoja dela in domača opravila mislijo, in od Božje službe nêmajó nikakoršnega dobička?

Ktero je edino potrebno?

Pred vsem je potrebno, da skerbimo za Božjo čast in za zveličanje svojih duš. Kdor za to Eno skerbi, spolnuje tudi druge čednosti; on je delaven in priden, pri tem pa ni nemiren in raztresen, temuč tih in miren, tudi pri delu misli na Boga; Njemu daruje vsako delo, vsako stopinjo, zato je v blagoslovu vsako njegovo početje.

Zdihljej. Oh! da bi pač dosehmal več skerbi imel za to Eno potrebno! Nesrečne ure, ktere sem zgubil in zapravil v skerbéh za svet, nečimurnost in razveseljevanje! Kamo ste prišle? Kaj bom imel v večnosti od vas? morebiti le tugovanje in obup? Da bi le mogel nazaj priklicati zgubljeni čas! Vem, da ni mogoče; zatoorej Te prosim, o predobrotljivi Bog! dodeli mi milost, da bi Tebi, dokler bom živel, zvesto služil in za svojo dušo skerbel.

Molitev svetega Bernarda k Mariji. Poglej, o preslavna kraljica nebeška! s svojimi najbolj gorečimi željami te spremljamo danes k tvojemu Sinu in vsaj od daleč hodimo za teboj, o žegnana Devica! Pokaži svetu svojo milost, pokaži gnado, ktero si pri Bogu našla. Izprosi s svojo sveto molitvijo milost grešnikom, zdravje bolnikom, krepost maloserčnim, tolažbo žalostnim, pomoč tem, ki so v nevarnosti. Tudi nam, tvojim služabnikom, ki na današnji veseli praznik tvoje sladko ime kličemo, naj po tebi, premila kra-

ljica, podeli svojo gnado usmiljeni Jezus, tvoj Sin, naš Gospod in Bog, kateri bodi hvaljen vekomaj. Amen.

God svetega Joahima.

V nedeljo po velikem Šmarnu ali veliki Gospojnici obhaja cerkev god sv. Joahima. Bil je sv. Joahim oče Mariji Devici, in mož sv. Ani, Marijini materi, iz rodu kralja Davida.

Dolga leta sta že Joahim in Ana živela v zakonu, in Bog jima še ni dal otrok. Joahim je bil žalosten, pa vendar ni tožil pred ljudmi, le k Bogu je zaupljivo zdihoval, naj odzame sramoto od njega in žene. Ko je bival pri svojih čedah, se mu prikaže angelj in mu ukaže, naj se verne domu, pa tudi Ani je prinesel angelj veselo nanzanilo, da bo nerodovitnost od nje odvzeta. Ana že priletna je porodila Marijo, juterno zarjo, svetlo danico, katero so pravični stare zaveze tako željno pričakovali. Joahim in Ana si prizadevata, od Boga jima podarjeno deklico Marijo z največo skerbjo izrediti. Bogu sta jo hotla popolnoma darovati, zato jo pripeljeta že po drugem letu v Jeruzalem k tempeljnu, da bi se ondi v strahu Božjem in za službo Božjo izredila.

Keršanski stariši! učite se od Joahima in Ane, svoje otroke ne toliko za ta svet, kakor za Boga izrejati, ki jih je vam dal, in jih bo spet od vas tirjal.

V vod sv. meše hvali Joahimovo radodarnost do ubogih: „On trosi, daje ubogim; njega pravica ostane vekomaj; njegov rog se zvišuje v slavi.“

„Blagor mu, kdor se boji Gospoda; on bo imel prav veliko dopadenje nad njegovimi zapovedmi.“ (ps. 111.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. O Bog, ki si pred vsemi svojimi svetniki svetega Joahima izvolil v očeta porodnici Svojega Sina; dodeli, prosimo, da občutimo vedno pomoč tega, čegar god obhajamo, po istem Gospodu našem . . .

Berilo iz Sirahovih bukev 31, 8—11.

Blagor možu, ki je najden brez madeža, in kateri ne hodi za zlatom, (in se ne zanaša na denar in na zaklade.) Kdo je ta? da ga hvalimo; zakaj čudo je delal v svojem življenji. Kdor je bil v tem skušen, in je popolnoma, bo večno čast dosegel; on bi bil lahko grešil, pa ni grešil; hudo storil, pa ni storil; zato je uterjeno njegovo blago v Gospodu, in njegovo milošnjo bo vsa množica svetih oznanovala.

R a z l a g a. Sv. Duh blagruje človeka, kateri pred Bogom brezmadežno živi in se celo najmanjšega greha, kakor strupene kače varuje. Najnevarniši spodtikljej slehernemu človeku sta blago in denar, ki največ ljudi pripravita v greh in pogubo, ker zavoljo nju pozabijo Boga. Če je kdo premožen in se je vsake krivice ovaroval, sme se čudo imenovati, ker se malokdaj zgodi na svetu, da bogatin ne navezuje svojega serca na bogastvo. Bogatija je toraj, kakor tudi apostelj uči, nevarna zanjka, ktera jih mnogo pripravi v hudičeve zaderge in v grešne priložnosti; kdor pa se prostovoljno odpoveda tej nevarnosti in se varuje grešne priložnosti, ta „je skušen“ in „bo večno čast dosegel“, kakor sv. Joahim, ki je svoje premoženje porabljeval na dobra dela, v Božjo čast, in ubogim v podporo. Zato se njegovo blago ni zmanjšalo, in njegovo dobrotljivost je hvalilo ljudstvo.

Kristjan! ne daj se zapeljati od Boga, niti oslepiti po denarju; ne omadežuj se s krivico, temuč bodi usmiljen in miloserčen do ubogih; nevarnih priložnost se pa skerbno ogibaj; tako boš imel blagi mir že na tem svetu.

(Evangelje kakor na malo Gospojnico.)

Z d i h l j e j. Veseluj se, o sveti Joahim! zakaj Marija je tvoja hči in mati Tega, ki je Zveličar

vsega sveta. O srečna, blažena zakonska Joahim in Ana! sad vajinega telesa, prečista Devica, je najočitnejša priča vajine čistosti in svetosti, ker po sadu se spozna drevo. Vajino življenje je bilo popolnoma po volji Božji. Zadobita po svoji priprošnji tudi meni gnado, da bi tudi jaz Bogu daroval vedno čisto serce, pred Njegovimi očmi brez madeža hodil in kakor dobro drevo sad donášal za večno življenje.

God svetega Jerneja.

(24. avgusta.)

Sv. Jernej je prej ko ne, tisti učenec, ktereга je sv. Filip k Jezusu pripeljal, in mu je bilo popred ime: Natanael. Ko je namreč Gospod zbiral perve učence, sreča na Galilejskem moza, z imenom Filip, ki je že dolgo željno pričakoval Odrešenika, in mu reče: „Hodi za menoj.“ Filip pa je imel prijatla, ki je bil z njim enih misel; ime mu je bilo Natanael ali Jernej. K temu toraj naprej teče, ga pod figovim drevesom najde in mu vesel reče: „Njega, od ktereга so pisali Mojzes in preroki, smo našli; — našli smo Jezusa iz Nazareta. Pojdi in poglej!“ Ko Jezus vidi Natanaela iti, reče: „Glej, to je pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.“ Natanael se začudi in ga vpraša: „Od kod me poznaš?“ Jezus mu odgovori: „Preden te je Filip poklical, ko si bil pod figovim drevesom, sem te videl.“ Natanael ostermi in poln spoštovanja reče: „Učenik, ti si Sin Božji, ti si kralj Izraelski!“ Jezus mu odgovori: „Ker sem ti rekel, da sem te videl pod drevesom, veruješ; še kaj večega, kakor to boš videl. Resnično vam povem; videli boste nebo odperto in angelje Božje gori in doli hoditi nad Sinom človekovim.“

Ko je bil v aposteljna poklican, zapustil je Jernej vse in je Jezusa spremljeval na vseh njegovih potih, bil je priča Njegovega terpljenja, vstajenja in vnebohoda. Po binkoštnem prazniku, ko so bili aposteljni prejeli sv. Duha in so se po svetu razšli, ostane Jernej nekaj časa med Judi in njim sv. evangelje oznanuje. Kadar pa vidi, da pri njih terdovratnosti le malo ali nič ne opravi, potuje v

Indijo med ajde, in jim prinese prepis Matevževega evangelja. Iz Indije verne se nazaj v Frigijo in Likaonijo, povsod oznanovaje križanega Jezusa. Zadnjič še pride v veliko Armenijo, kjer so bili ljudje malikovalstvu še močno vdani. V tej deželi ga je čakala slavna smert za Kristusovo vero.

Ondotni kralj Polimij je imel hčer, tako zbesnelo, da so jo morali s ketinami vkleniti (zvezati). Sv. Jernej se poda h kralju in mu reče: Ako mu obljubi, da se bo pokristijanal, hoče mu hčerko ozdraviti. Kralj mu obljubi, sv. Jernej hčerko po svojih molitvah ozdravi, in kmalo se dá kralj in z njim prebivalci 12 mest kerstiti. Nad tem se je vnela jeza malikovalcev, in njih duhovni so nadražili kraljevega brata Astijaga, ki je gospodoval v drugem delu Armenije, da je ukazal zgrabiti sv. Jerneja kakor puntarja, in ga grozovitno umoriti. Sploh se pripoveduje, da so sv. Jerneju še živemu kožo oderli in ga potem še le križali; zato vidimo, da na podobah nosi nož v rokah. Njegova smert se stavlja v leto 73 po Kr. Njegove ostanke so leta 809 prinesli v Benevent na Laško in od tod l. 983 v Rim, kjer se še dan današnji hranijo v cerkvi, postavljeni na Tiberovem otoku.

(Vvod sv. meše kakor na god sv. Andreja aposteljna.)

C e r k v e n a m o l i t e v. Vsegamogočni, večni Bog! ki si nam veselje tega dneva po godovanji svetega aposteljna Jerneja počastil in posvetil, prosimo, dodeli svoji cerkvi ljubiti, kar je on veroval, in oznanovati, kar je učil; po Gospodu našem . . .

Berilo iz 1. lista sv. Pavla aposteljna do Korinčanov
12, 27—31.

Bratje! vi ste telo Kristusovo, in udje med seboj. In ene je Bog v cerkvi postavil, prvič aposteljne, drugič preroke, tretjič učenike, potlej moči, po tem dari ozdravljati, pomagati, vladati, mnogotere jezike govoriti, govore razlagati. So mar vsi aposteljni? ali vsi preroki? ali vsi

učeniki? ali imajo vsi moči? ali vsi dari ozdravljati? ali vsi mnogotere jezike govoré? ali vsi razlagajo? Hrepenite po boljih darovih.

Razlaga. Sv. apostelj nam pokaže prav lepo podobo naše svete cerkve. On pravi, vsi kristjani so telo Kristusovo. Slehern zmed vas je ud posamezne cerkve, (škofije, fare), ta pa je spet ud vesoljne cerkve. Nobeden zmed vas ni telo, vsak je le ud, pa nekteri udje so višji in imenitniši od drugih, ker so namreč cerkveni predniki, škofje, duhovni, pridigarji. Zato pa naj se nobeden nad družega ne povzdiguje, ker vsi so potrebni; in nobeden naj se ne šteje zavoljo posebnih darov za imenitnišega, ker ravno najbolj priprosti udje so v ohranjenje vsega telesa najbolj potrebni.

Nobeden naj ne sega po opravilih, ktera niso v njegovem poklicu, in nobeden naj se ne vriva v poklic, za ktereга nêma potrebnih darov; temuč vsak naj ostane na mestu, ktero mu je odkazano na telesu, in naj ne živi toliko sam za se, kolikor za vse skupaj. — Če te je Bog v kmečki stan poklical, ne zavidaj plemenitnikov in uradnikov; temuč delaj in dopolnuj svoje dolžnosti. Če si manj darov prejel, kakor drugi, ne bodi za tega del nevoljen; temuč prejete darove dobro porabi v čast Božjo in v blagor cerkvi in bližnjemu. Če ima kdo višjo službo od tebe, ne mermraj. Kakor na telesu ne morejo vsi udje oči biti, tako v cerkvi, deržavi, soseski ne morejo vsi biti predpostavljeni. Ena dolžnost pa gre vsem udom Kristusovega telesa, vsi si morajo prizadevati, da pobožnejši, svetejši in popolnejši postanejo in Boga čedalje bolj goreče ljubijo. Ta pot pelje vsakega človeka, kralja kakor berača, žlahtnika kakor kmeta v večno življenje.

Evangelje sv. Lukeža 6, 12—19.

Tisti čas je šel Jezus na goro molit, in je prenočil v molitvi Božji. In ko je bil dan, je po-

klical svoje učence, in jih je iz njih dvanajst izvolil (ktere je tudi aposteljne imenoval): Simona, ki ga je tudi Petra imenoval, in Andreja, njegovega brata, Jakoba in Janeza, Filipa in Jerneja, Matevža in Tomaža, Jakoba Alfejevega, in Simona, ki se imenuje Gorečnik, in Juda Jakobovega, in Judeža Iškarjota, kateri je bil izdajalec. In je šel doli ž njimi, in je stal na ravnem polji, in truma njegovih učencev, in velika množica ljudi iz vse Judeje, in iz Jeruzalema, in od primorja, in od Tira in Sidona, kateri so bili prišli, da bi ga poslušali, in ozdravljeni bili od svojih bolezni. In ktere so nadlegovali nečisti duhovi, so bili ozdravljeni. In vsa množica se ga je iskala dotakniti, ker je moč šla iz njega, in je vse ozdravila.

Zakaj je šel Jezus na goro molit?

Sv. Bonaventura nam pove: „Kakor je gora zvišena nad okolnim svetom, tako mora ta, ki moli, svoje serce k Bogu povzdigniti; iz globočine časnih in zemeljskih reči mora s svojimi mislimi in željami gori k Bogu se podati, če hoče, da mu molitev kaj koristi.

Zakaj Kristus moli po noči?

Jezus je po noči molil 1. ker je noč za molitev najpripravniši čas; zakaj po noči je vse tiho in mirno, nič nas ne moti, zato svoje misli ložej k Bogu povzdigujemo; 2. po noči je molitev potrebnija, da se tem ložej ubranimo zalezovanj hudičevih, ktera so po noči silnejša in nevarnija; 3. s ponočno molitvijo moramo Boga prositi gnad, ki jih potrebujemo čez dan za se in za bližnjega. Zato je Jezus imel navado, po noči moliti, po dne pa je učil in delal za zveličanje duš; uči sv. Gregori. V samostanih so od nekdaj o polnoči vstajali in opravljali duhovne molitve; tudi kralj David pravi: „O polnoči vstajam, tebe hvalit“ (ps. 118, 62); pobožni kmečki ljudje še dan današnji po noči svoje zjutranje in večerne molitve, roženkranc in litanije opravljajo.

Zakaj je Kristus ravno to noč molil?

Jezus je gotovo vsako noč molil, ali v tej noči je imela njegova molitev poseben namen. Drugo jutro je hotel izmed svojih učencev izvoliti aposteljne, zato je celo noč k Bogu molil, da bi bila volitev dobra in da bi nebeški Oče učencem, ktere je hotel aposteljne izvoliti, vse gnade dodelil, ki so jih za svoj poklic potrebovali. Po Kristusovem zgledu je sveta cerkev kvaterne dni ukazala, da bi verni vrednih mešnikov in škofov od Boga prosili; po zgledu Kristusa in aposteljnov (dj. apost. 13, 3) se škofje in posvečevanci z molitvijo in s postom za svete blagoslove pripravljajo, ker po duhovnih dohaja ljudstvu ali blagor ali gorje; po gorečih škofih in duhovnih se ljudstvo spodbuja in posvečuje, malopridni so vernim v pohujšanje in v pogubljenje. Molimo tedaj večkrat in goreče, da bi Bog svoji cerkvi pobožne in goreče duhovne dodelil.

Zakaj imenuje Kristus dvanajstere še le danes aposteljne, popred pa le učence?

Apostelj pomeni poslanca in apostolstvo je imelo za Kristusom najvišo čast. Za ta visoki poklic in najvišo čast je hotel Kristus svoje učence še le pripravljati; kdor hoče drugim biti učenik, se mora popred sam učiti. Nihče naj želi službe, za katero ni sposoben ali za njo nêma potrebnih lastnost.

Kaj nas uči Jezus, ki pride iz gore in ljudstvo, ki ga zdolej čaka?

Jezus je s svojimi aposteljni šel z gore in doli k ljudstvu, ki ga je čakalo na ravnem polji, ker je bil ves dobronljiv in ponižen do vsakega človeka, tudi do prostih ljudi, do ubogih in bolnikov. S tem svojim zgledom uči visoke in velikaše tega sveta, naj se tudi oni ponižajo k svojim podložnim, k ubogim in slabim, da njih poteže spoznajo in jim v potrebah pomagajo. Ljudstvo je lepo ravnalo, ker je od daleč prišlo, da bi Jezusa poslušalo in pri Njem pomoči iskalo; zato so iskali se ga dotakniti, ker je moč šla iz Njega, in je vse ozdravila. Spomnimo se, preljubi! da moramo tudi mi najpred za dušo skrbeti, zatorej najpred Jezusa poslušati in še le potem v

svojih telesnih potrebah pri Njem pomoči iskati; gotovo jo bomo našli.

Zdihljelj. Sveti apostelj Jernej! ki si se zavoljo Jezusa vsemu posvetnemu odpovedal in celo svoje življenje daroval; prosi, da bomo tudi mi zavoljo Jezusa vsemu se odpovedali, kar bi nas moglo overati, Jezusa ljubiti, Njemu nasledovati in se zveličati. Amen.

Praznik angeljev varhov ali angeljska nedelja.

God angeljev varhov se obhaja v nedeljo, ktera je najbližej prvemu dnevu mesca septembra. Ž njim angelje varhe častimo in hvalo dajemo Bogu, da nam je svoje angelje za varhe dal.

Kdo nam spričuje, da imamo svoje angelje varhe?

Nihče drugi, kakor sv. Duh sam, ki resnico najbolj vé in jo vselej govori. To resnico zvemo najpred iz svetega pisma.

Ko je stari oče Jakob pred svojo smertjo Jožefova sinova blagoslavljal, je dejal: „Angelj, ki me je otel od vsega hudega, blagoslovi tega mladenčca.“ (I. Mojz. 48, 16.) In v II. Mojz. bukvah (23, 20–21) beremo: „Glej, jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj, in te varuje na potu, in te pripelje v kraj, ktereга sem pripravil. Glej nanj, in poslušaj njegov glas in nikar ga ne zaničuj.“ — Judit je rekla: „(Kakor resnično) Gospod živi, me je njegov angelj varoval.“ (Jud. 13, 20.) Kralj David hvali Boga, rekoč: „Angelj Gospodov se bo vstopil okrog njih, ki se ga bojé, in jih bo otel.“ (ps. 33, 8.) Daniel je govoril pred kraljem Darijem: „Moj Bog je svojega angelja poslal, da je levom gobce zaperl in mi niso škodovali.“ (Dan. 6, 22.) Angelj Gospodov je pristopil k Petru, ki je bil v ječi, in ga je rešil. (Ap. dj. 12, 7.) Kristus pa je učil: „Glejte, da ne zaničujete ktereга teh malih! ker povem vam, da njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.“ (Mat. 18, 10.) Te besede so sveti učeniki vselej tako razumevali in razlagali, da ima

vsak človek svojega angelja varha, celo tisti, ki vanj ne verujejo, ter ga ne častijo. Bog hoče, naj bi se vsi ljudje zveličali, zato je slehernemu človeku odločil svojega angelja varha.

Ktera je služba angeljev varhov?

a) Angelji varhi za nas Boga prosijo. „In dim kadila se je kviško valil z molitvami svetnikov iz roke angeljev pred Boga.“ (Razod. sv. Jan. 8, 4.) Sv. Bernard pravi: „Verujemo, da se angelji k tem postavijo, ki molijo, in ako vidijo, da čiste roke brez hinavščine k nebesom povzdigamo, darujejo Bogu prošnje in obljube ljudi.“

b) Nas k dobremu opominjajo, od hudega odvrtačajo. „Tako vam povem, bo med angelji Božjimi veselje nad enim grešnikom, ki se spokori.“ (Luk. 15, 10.) Sv. Herma: „Sveti angelj je nežen, krotek in pošten, mil in tih. Ako se ti v serce spusti, precej ti govori o pravičnosti, sramožljivosti, čistosti, dobrotljivosti, o pravi ljubezni in pobožnosti. Kadar takšne čute v svojem sercu opazuješ, vedi, da je tvoj angelj v tebi.“

c) Nas na duši in na telesu varujejo. „Svojim angeljem je Bog zavoljo tebe zapovedal, da te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo v kamen ne zadeneš.“ (ps. 90, 11.) Pri teh besedah izkliče sv. Bernard: „O kolika čast, kako čudna ljubezen! Kdo je zapovedal? Bog! — Komu je zapovedal? . . . angeljem, imenitnim duhovom, hišnikom Božjim! — Kaj jim je zapovedal? . . . nas revne ljudi braniti in varovati. O Gospod! kaj je vendar človek, da se ga spominjaš.“

d) Angelji varhi so nam posebno v smertni uri na pomoč in našo dušo v nebesa spremljajo. „Glej, jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj, in te varuje na potu, in te pripelje v kraj, kterega sem pripravl.“ (II. Mojz. 23, 20.) In sv. Avguštin: „Angelji imajo skerb za nas uboge potnike; po Božjem povelji nam hitijo na pomoč, da bi o svojem času se vernili v svojo občno domovino.“ Od Lazarja nam pove Kristus, „da je umerl ubogi (Lazar), in je bil nesen od angeljev v naročje Abrahamovo.“ (Luk. 16, 22.)

Vse te službe in opravila opravljajo angelji le po Božjem povelji, nikakor pa iz lastne moči; le poslanci in

orodje Božje so. Sv. Avguštín uči: „Bog dela sicer veliko po angeljih, pa tudi angelje oveseljuje le sam iz sebe.“ Rafael je rekel Tobijema: „Ko sem pri vas bil, sem bil po Božji volji.“ (Tob. 12, 18.)

Kaj smo dolžni angeljem varhom?

Dolžni smo: 1. angelje varhe spoštovati t. j. spominjati se moramo, da so angelji varhi okoli nas, zato varujmo se storiti kaj nespodobnega, česar bi se sramovali vpričo poštenega človeka. „Glej na njega, in poslušaj njegov glas (angelja varha); in nikar ga ne zaničuj, ker ne bo zanesel, kadar grešiš.“ (II. Mojz. 23, 21.) Sv. Bernard opominja: „V vsakem kotiču imej spoštovanje pred svojim svetim angeljem.“

2. jih hvaležno častiti. Sv. Franc Sales. opominja: „Po djanjih ljubezni in čednosti se moramo svojemu angelju varhu poprijazniti in njega slaviti, kjerkoli moremo.“

3. jih na pomoč klicati, po njih opominjevanji se ravnati in Boga hvaliti. Stari in mladi Tobija ponudita Rafaelu polovico od vsega, kar so prinesli iz tuje dežele. On pa jima na skrivnem reče: „Častita Boga nebes in vpričo vseh živih ga hvalita, ker vama je svojo milost skazal.“ (Tob. 12.) Sv. Bazilij opominja: „Hočeš li, o človek, da te tvoj angelj ne zapusti, varuj se greha in hudobije. Kakor dim prežene bčele, in studen smrad golobe, tako odganja gerda pregreha od nas angelja, čuvaja življenja.“

Kaj nam koristi resnica, da nas angelj varh obdaja?

Ta resnica nam je v veliko tolažbo, posebno, kadar smo v dušnih ali telesnih nevarnostih. Sv. Bernard vpraša: „Koga bi se bali, ako toliko močne varhe imamo? Nič jih ne more premagati, nič zapeljati, še manj pa oni koga zapeljejo, ker nas varujejo na vseh naših potih. Zvesti so, mogočni in previdni, zakaj bi se bali? Le vbogajmo, in deržimo se jih, in ostanemo v varstvu Boga, kralja nebes in zemlje!

Kako naj obhajamo praznik angeljev varhov?

Obhajajmo ga kakor velik, svet in vesel god, in počastimo svojega angelja varha; spominjajmo se hvaležno,

koliko dobrot je vsak od nas prejel po svojem angelju varhu od mladih dni, za te dobrrote mu hvalo recimo! Spominjajmo se pa tudi, kolikokrat je vsak od nas svojega angelja varha žalil s svojimi grehi; vse te grehe obžalujmo in angelja varha prosimo, da nam ne zameri! Svojemu angelju varhu se ta dan vnovič priporočajmo in molimo pobožno litanije v čast sv. angeljev, (glej Nebeško hrano I. del str. 160.) ali pa 9 očenašev in češčena si Marija v čast deveterim angeljskim korom.

Stariši! učite svoje otroke kratko molitvico: „Preljubi angelj, varh moj, meni nicoj na strani stoj. Nagle smerti varuj me, v sveti raj pripelji me.“

Sv. Oče, papež Pij VI. nam sledečo molitvico priporočajo z odpustki: „Angelj Božji, moj varh, razsvitluj, varuj, vodi in vladaj me, ker me očetovska ljubezen Božja tebi priporoča!“

Sv. meša se začne: „Hvalite Gospoda vsi njegovi angelji, ki mogočni v moči, spolnujete njegovo voljo, ki poslušate glas njegovega govorjenja.“

„Hvali, moja duša, Gospoda, in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime.“ (ps. 102.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. O Bog, ki nam po svojej nezmernej previdnosti svoje angelje za varhe pošiljaš: dodeli nam, tvojim ponižnim prošnikom, da bomo po njih brambi vselej ohranjeni, se v njih družbi večno veselili; po Gospodu našem . . .

Berilo iz 2. bukev Mojzesovih 23, 20—23.

To govori Gospod Bog: Glej, jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj, in te varuje na potu, in te pripelje v kraj, ktereга sem pripravil. Glej nanj, in poslušaj njegov glas, in nikar ga ne zaničuj, ker ne bo zanesel, kadar grešiš, in moje ime je v njem. Ako poslušáš njegov glas, in storiš vse, kar rečem, bom

sovražnik tvojim sovražnikom in bom tepel, ki tebe tepejo.
In moj angelj pojde pred teboj.

Evangelje sv. Matevža 18, 1—10.

Tisti čas so pristopili učenci k Jezusu, rekoč: Kteri je li večí v nebeškem kraljestvu? In Jezus je poklical otroka, in ga je postavil v sredo med nje, in je rekel: Resnično, vam povem, ako se ne spreoberneté, in nisté, kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo. Kdor koli se tedaj poniža, kakor ta otrok, ta je večí v nebeškem kraljestvu. In kdor sprejme ktereга takega otroka v mojem imenu, mene sprejme. Kdor pa pohujša ktereга teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinsk kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja. Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, ali vendar gorje tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride! Ako te pa tvoja roka, ali tvoja noga pohujša, odsekaj jo, in verzi jo od sebe; bolje ti je hromemu ali kruljevemu iti v življenje, kakor dve roki ali dve nogi imeti, pa verženemu biti v večni ogenj. In ako te tvoje oko pohujša, izderi ga, in verzi ga od sebe; bolje ti je z enim očesom iti v življenje, kakor dve očesi imeti, pa verženemu biti v peklenski ogenj. Glejte, da ne zaničujete ktereга teh malih! ker povem vam, da njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.

N a u k i: I. Zakaj so učenci Jezusa vprašali: Kteri li je večí v nebeškem kraljestvu? Kristus je bil že Petru dal spredstvo pred drugimi aposteljni in malo popred ga je počastil s tem, da je za Petra plačal tempeljnóv davek in čudež storil. Drugi aposteljni so bili Petru nekako nevošljivi, ker od sv. Duha še niso bili

razsvitljeni; zato so Jezusa vprašali: Kteri li je večji v nebeškem kraljestvu? Kristus pa, ki je njih serca pregledal, je dobro vedel, da aposteljni še nĕmajo prave ponižnosti. Ogne se njihovega vprašanja, vzame otroka, ga postavi med nje in reče: Ako ne bote ponižni, priprosti, odkritoserĕni, zaupljivi in verni, kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo; ako se pa spreobernetete in bote otroško ponižni in priprosti, pojedete v nebesa in bote tam nekako spredstvo imeli. — Kako visoka in potrebna nam je ponižnost!

II. Kako hudo se pregreši, kdor druge pohujša, t. j. jih z besedami ali z djanji v greh napeljuje, nam kaže strašna kazen, s katero Kristus temu žuga, ki ktereĝa otroka pohujša. Ker je svet spriden in ljudje tako moĕno k hudemu nagnjeni, ne more drugaĕi biti, da nekteri hudobno govorijo in živijo, in so dobrim v spodtiko. Pa gorje takim zapeljivĕm! ostro bodo kaznovani. — Varuj se komu pohujšanje dajati, da tebe ne zadene to gorje!

III. Kristus nam ukazuje, tiste ude odsekati in preĕ vreĕi, ki so nam v spodtiko, t. j. ki nas v greh napeljujejo. S tem nas uĕi, da, ĕe bi nam ktera reĕ še tako ljuba in prijetna bila, kakor oko, roka itd., pa bi nam priložnost v greh dajala, bi se je morali siloma in odloĕno znebiti. — ĕe torej vidiš, da ima tvoje serce veselje do kake reĕi, osebe ali družine, ki te od Boga odvrāa in v greh napeljuje, popusti jo in ogibaj se je; zakaj boljši je, da zavoljo Boga kako ĕasno reĕ popustiš, in posvetnemu veselju slovo daš, kakor da bi veĕno terpel.

IV. Najmoĕnejši nagibek, drugih ne pohujšati, na bo nam misel, da s pohujšanjem sameĝa Boga in angelje žalimo, ki nas bodo enkrat tožili zaradi vsakeĝa pohujšanja.

M o l i t e v. Vsegamogoĕni, veĕni Bog! ki si

po neskončni milosti vsakemu človeku že od maternega telesa angelja varha odločil; dodeli mi, svojega angelja varha častiti, ljubiti in vbogati, da bom s Tvojo gnado in pod njegovim varstvom ovarovan enkrat v nebeški domovini Tvoje Božje obličje ž njim in vsemi svetniki vekomaj gledal. — O sveti angelji varhi! branite nas v boju, da se ne pogubimo na strašni sodbi.

Praznik Marijinega rojstva ali mala Gospojnica (mali Šmaren).

(8. septembra.)

Ta praznik nas spominja tistega presrečnega dneva, ko je Marija, brez madeža spočeta, luč sveta zagledala. Cerkev opeva ta veseli dan z besedami: „Tvoje rojstvo, deviška Božja porodnica, je vsemu svetu veselje naznanilo; zakaj iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog, ki je prokletstvo odvzel in blagoslov nam prinesel, smert osramotil in nam večno življenje pridobil.“ —

Ta praznik ni tako star, kakor praznik Marijinega vnebovzvetja, gotovo pa je, da so ga obhajali že v četrtem stoletji.

Kako da je Marijino rojstvo ves svet razveselilo?

Razveselilo je 1. Joahima in Ano, Marijine pobožne stariše, ki sta že dolgo zdihovala in prosila za otroka, ker je njuni zakon bil nerodoviten; 2. vse pobožne tistega časa, ki so po odrešenji hrepeneli, ker jim je Marija bila jutranja zarja, predhodnica vzhajajočega solнца in jim je zveličanje napovedala; 3. angelje, ki so v Mariji spoznali svojo kraljico in mater vseh tistih ljudi, ki bodo nebesa polnili in prazna mesta padlih angeljev zasedli; 4. očake, preroke in pravične v predpeklju, ki so zdihovali po obljubljenem Zveličarju, ktere ga bo Marija rodila.

Kako nam je treba ta praznik obhajati?

Veselimo se tega dneva in da se je nam rodila kraljica, mati in priprošnjica; terdno sklenimo, da jo hočemo vse

svoje žive dni zvesto častiti in nji služiti. Častiti jo hočemo s tem, da njene lepe čednosti posnemamo in se njene milosti in pomoči vredne storimo.

Obiščimo ta dan cerkev, kapelico, ali vsaj altar Mariji Devici posvečen in pobožno molimo Lavretanske litanije z dotičnimi molitvami ali dnevnice blažene Device Marije (glej Neb. hrano II. del 195); ali pa sprejmimo ta dan sv. zakramente Mariji na čast.

Molitev svetega Alfonza Liguorja za danešnji praznik. O presveto, nebeško dete, ki si bilo odločeno, biti mati mojemu Zveličarju, in mogočna posrednica revnim grešnikom; usmili se mene. Glej me tukaj pred tvojimi nogami nevrednega, ki k tebi pribeži in k tvoji usmiljenosti kliče. Res je, da po svoji nehvaležnosti proti Bogu in proti tebi zaslužim, da bi me Bog in ti zaverгла. Pa jaz slišim, kako mi kličeš, in terdno zaupam, ker sem o tvojem prevelikem usmiljenji prepričan, da nikdar temu svoje pomoči ne odrekaš, ki se zaupljivo tebi priporoča. O ti najbolj zvišena stvar celega sveta, ker je le sam Bog viši od tebe, in so vse, tudi najvišje nebeške stvari manjše od tebe; o najsvetejša vseh svetih, Marija, milosti brez konca in vseh gnad polna, pomagaj meni revežu; stori, da se jaz grešnik v pravičnega spreobnem, vsega posvetnega nagnjenja znebim, in ves vnamem od ljubezni do Boga. Stori to, moja kraljica, ker ti zamoreš to storiti. Tako upam, tako naj se zgodi. Amen.

Vvod sv. meše. „Bodi pozdravljena, sveta Mati, ki si rodila kralja, ki nebo in zemljo vlada od vekomaj do vekomaj.“

„Iz serca mi vre dobra beseda, svojo pesem pojem kralju.“
(ps. 44, 1.) Čast bodi Bogu . . .

Cerkvena molitev. Dodeli, prosimo, o
Gospod! svojim služabnikom dar nebeške milosti,
da, ker nam je porod blažene Device bil začetek
zveličanja, nam veseli god njenega rojstva mir
serca pomnožuje; po Gospodu našem . . .

(Berilo, kakor na praznik neomadeževanega spočetja
Device Marije.)

Evangelje sv. Matevža 1, 1—16.

Bukve rodú Jezusa Kristusa, sinu Abrahamo-
vega. — Abraham je rodil Izaka; Izak pa je
rodil Jakoba; Jakob pa je rodil Judata in nje-
gove brate; Juda pa je rodil Faresa in Zara s
Tamaro; Fares pa je rodil Ezrona; Ezron pa je
rodil Arama. Aram pa je rodil Aminadaba; Ami-
nadab pa je rodil Naasona; Naason pa je rodil
Salmona. Salmon pa je rodil Boóza z Rahabo;
Boóz pa je rodil Obeda z Ruto; Obed pa je rodil
Jêseta; Jêse pa je rodil Davida kralja. David
kralj pa je rodil Salomona ž njo, ki je bila Urijeva.
Salomon pa je rodil Róboama; Róboam pa je rodil
Abija; Abija pa je rodil Asata. Asa pa je rodil
Jósafata; Józafat pa je rodil Jórama; Jóram pa
je rodil Ozija. Ozija pa je rodil Jóatama; Jóatam
pa je rodil Ahaca; Ahac pa je rodil Ezekija.
Ezekija pa je rodil Manáseta; Manáse pa je rodil
Amona; Amon pa je rodil Jozija. Jozija pa je
rodil Jehonija in njegove brate ob babilonskem
preselovanji. In po babilonskem preselovanji je
Jehonija rodil Salatiela; Salatiel pa je rodil Zoro-
babela. Zorobabel pa je rodil Abiuda; Abiud pa
je rodil Eliakima; Eliakim pa je rodil Azorja.
Azor pa je rodil Sadoka; Sadok pa je rodil Ahima;

Ahim pa je rodil Eliuda. Eliud pa je rodil Eleazarja; Eleasar pa je rodil Matana; Matan pa je rodil Jakoba. Jakob pa je rodil Jožefa, moža Marije, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.

Zakaj začne sv. Matevž svoje evangelje s telesnim rojstvom Jezusa Kristusa?

Da bi zavernil krivoverce, ki so terdili, da Kristus ni bil pravi človek, temuč da je imel le navidezno človeško truplo. Zatorej našteje po versti vse predede Jezusa Kristusa in ob enem dokaže, da je bil Jezus res iz tistega rodú, iz kterega je imel po prerokih Mesija priti. (Kriz.)

Zakaj se v bukvah rodú Jezusa Kristusa tudi žene, ki so bile pregrešne, imenujejo?

1. V dokaz, da je Kristus prišel na svet iz ljubezni do grešnikov, da bi vse grehe izbrisal in vsem zveličanje zadobil, zato smejo tudi grešniki upati zveličanja, če se spokorijo; 2. v poduk, da slabosti in celo pregrehe starišev nam niso toliko v sramoto, če jih nismo sami zakrivili; nizkega stanú svojih starišev pa se celo ne smemo sramovati, ker nas ne toliko plemeniti rod in slavna djanja starišev, kakor lepe čednosti častijo.

Zakaj sv. Matevž popisuje le rod sv. Jožefa, ne Marije?

Ker je bil Jožef rednik Kristusov, je sv. Matevž pisal po judovski šegi, po kateri so rejenci dobivali ime in pravice svojih rednikov. — Po Mojzesovi postavi (IV. Mojz. 36, 6.), so se edine hčere smele možiti le z možmi iz svojega rodú. Tudi Marija je bila edina hči Joahima, ki se okrajšano imenuje Heli t. j. Gospod Bog bo pomagal. Ker je bil Jožef, s kterim je bila Marija zaročena, iz rodú Davidovega, je morala tudi Marija biti iz tistega rodú, kar bolj očitno dokaže sv. Lukež (3. pogl.), kadar popisuje rodovino Device Marije od Adama do Helijsa, t. j. Joahima, njenega očeta.

Zakaj sv. Matevž ne piše: Jožef je rodil Jezusa, temuč imenuje Jožefa samo moža Marije?

Ker Jezus ni bil od Jožefa, ampak od svetega Duha čeznaravno v Mariji spočet, kakor sv. Lukež (1, 31—35) obširniji pripoveduje. —

Premišljuj na današnji praznik še tole:

Sveti Janez Damascen primerja Devico Marijo bukvam, v katerih so čudovito zapisane vse Božje in nravske čednosti, ki so se vse znašle v Mariji in jih moramo posnemati: vera, upanje, ljubezen do Boga in bližnjega, ponižnost, poterpežljivost i. t. d. Njeno vero je hvalila sveta Elizabeta, rekoč: „Blagor tebi, ki si verovala.“ (Luk. 1.) — Svoje upanje, ponižnost, ljubezen, poterpežljivost i. t. d. je kazala v mnogoterem preganjanji, zaničevanji in terpljenji, katero je s svojim sinom preterpela v Betlehemu, Egiptu, v Judeji, zlasti pa v Jeruzalemu, ko so ljubeza Sina grozovito terpinčili in umorili. Njena ljubezen do bližnjega se je razodevala, ko je obiskala svojo teto Elizabeto, pri ženitnini v Kani, zlasti pa ker je svojega sina radovoljno darovala za zveličanje vseh ljudi.

Kristjan! te bukve pridno prebiraj, in si to-le zapomni: Ako je Jezus dopustil, da je njegova lastna mati, ki se ni omadeževala z najmanjšim grehom, toliko terpela, kako mar moreš želeti, da bi se tebi in drugim boljši godilo? Ali mar hočeš, naj bi ti Bog ložeji pot v nebesa odkazal, kakor materi svojega Sina? To premišljuj in uči se od Marije v vseh bridkostih v Božjo voljo popolnoma se vdati in vse voljno preterpeti.

Častimo Marijo, najčastitljivišo Božjo porodnico!

Za Bogom in križanim Zveličarjem gre najviša čast Mariji, preblaženi Devici. Vsi svetniki so jo častili in nas opominjajo, jo častiti. Sv. Bernard pravi: „Nemogoče je, da bi se pogubil, kdor Marijo resnično in stanovitno časti, ker ona ima moč in voljo, njemu pomagati; moč ima, ker je mati Božjega Sina, voljo ima, ker je mati usmiljena.“ Cerkev jo imenuje poleg njenega imena „morsko zvezdo“, in to je tudi vsem, ki se vozijo po nevarnem morji tega sveta, ker jim sveti, da se po grehu ne potopijo, in če se že utaplajo, da se s pokoro zopet rešijo.

V drugem govoru kliče sv. Bernard, gledé na Marijo: „Ona je tista leskeča, bliščeča zvezda, ktera izhaja nad velikimi, obširnimi morji; njene zasluge se bliščijo, njeni zgledi razsvetljujejo. Umerljivi človek! kdorkoli si, ki plavaš po valovih tega sveta in ti viharji in nevihte ne pustijo stopiti na terda tla, ne obrni svojih oči od te svitle zvezde, da te viharji ne pogubijo. Kadar bučijo vetrovi skušnjav, ali zadeneš na pečine bridkost, oziraj se k tej zvezdi, kliči k Mariji! Kadar te premečujejo valovi napuha, častiželjnosti, obrekovanja ali sumljivosti, oziraj se k zvezdi, kliči k Mariji! Ako butajo na ladjico tvojega serca jeza, lakomnost, mesena poželjivost, kliči k Mariji! Ako se ti grozi pred tvojimi grehi, ako te straši tvoja vest in se bojiš sodbe, ako zija pred teboj brezno žalosti in obupa, spomni se Marije! V nevarnosti, v tesnoti in sili, v dvombah spomni se Marije, kliči k Mariji! Nikdar naj ne pride to ime iz tvojih ust, nikdar iz tvojega serca. In da ti bo pomagala njena priprošnja, ne zapusti lepih zgledov njenega življenja. Če nji nasleduješ, ne zajdeš iz pravega pota; če njo prosiš, ne boš nikdar obupal; če te ona derži, ne boš nikoli padel; če te ona varuje, ničesar se ne boj; če te ona pelje, ne boš opešal; če ti je ona mila, gotovo prideš v zavetje zveličanja; tedaj boš sam občutil, kar evangelist poveda: „Ime device je bilo Marija t. j. morská zvezda.“

V nedeljo po Marijinem rojstvu obhajamo god njenega svetega imena. Marija se v našem jeziku pravi „Gospa“, „zapovedavka“; in Marija je v resnici Gospa vseh stvari, ker je Stvarnikova mati.

Ta praznik je po vsem svetu vpeljal papež Inocencij XI. v spomin, da so bili Turki, najhujši sovražniki kersanske vere, pred Dunajem leta 1683. na Marijino priprošnjo premagani.

Ta praznik in vso njegovo osmino so v avstrijskem cesarstvu popolnoma odpustki, kakor v praznik presvetega in presladkega imena: „Jezus“.

Molitev v hvalo Device Marije. O hči, žegnana si med vsemi ženami od Gospoda, svojega Boga. Hvaljen bodi Gospod za vse prednosti, ktere ti je podelil v toliki obilnosti. Tvoje

ime je poveličal, da tvoja slava ne bo nikdar prenehala v ustih teh, ki se spominjajo moči Gospodove. Ti, o sveta Marija! si najdrajši zaklad celega sveta, vekomaj sveteča svetilnica (lampa) v hiši Jakobovi, veličastna krona devic. Po tebi se presveta Trojica po vsem svetu moli in pove-
ličuje; tebe se veselé nebesa, zavoljo tebe radu-
jejo se angelji, pred teboj bežijo peklenške pošasti. Ti pregrešnemu človeškemu rodu v nebesa po-
magaš; ti si malikovalstvo sprevernila in z lučjo
resnice razsvetljuješ one, ki so popred sedeli v
temoti in smertni sencu. Tvoje ime, o preblažena
Devica Marija, je veliko po vesoljnem svetu; zato
naj bo hvaljeno in češčeno od vseh jezikov ve-
komaj. Amen.

Praznik povišanja sv. križa.

(14. septembra.)

Kako se je ta praznik začel?

Že o prazniku najdenja sv. križa je bilo omenjeno, da je cesarica sv. Helena na mestu, kjer je bil najden pravi križ Gospodov, dala zidati prelepo cerkev; en del svetega križa je bil položen v škrinjico iz čistega srebra in hranjen v tej cerkvi. Drugi del sv. križa in žreblje, s katerimi je bil naš Gospod nanj pribit, je poslala svojemu sinu Konstantinu v Rim, kjer je bil postavljen v cerkev sv. križa, ki se je v ta namen sezidala. Tisti čas je dal cesar Konstantin postaviti, da se odsehnal ne sme nihče več k smerti križa obsoditi. Tako je križ, ki je bil dosehnal znamenje pohujšanja, zasramovanja in največje sramote, postal znamenje spoštovanja, časti in slave. — In v ta spomin je sv. cerkev vpeljala poseben praznik: povišanje sv. križa, ki se obhaja 14. septembra. Na ta dan je bila posvečena cerkev sv. Božjega groba, v kateri se je hranil en del sv. križa od l. 336 do l. 614, in romarji

od vseh strani so hodili v Jeruzalem častit sveto znamenje našega odrešenja.

L. 614 pa pride perzijski kralj Kozrev II. s silno vojsko, premaga Jeruzalem, pokolje veliko tisuč kristjanov, druge pa odpelje seboj v sužnost. Med jetniki je bil tudi Caharija, pobožni patriarh Jeruzalemski. Najbridkejša pa je bilo za kristjane, da jim je Kozrev vzel in odpeljal na Perzijansko sv. križ.

Perzijanci so se nadjali, da bodo za to svetinjo od kristjanov dobili veliko odkupnino, zato so jo skerbno varovali in pred očmi patriarha Caharija djali v nalašč za to napravljen in zapečaten zaboj, ktereга so shranili v trdnem gradu na Armenskem. Kozrev sam je sv. križu skazoval veliko čast.

Cesar Heraklij in ž njm vsi kristjani so močno žalovali po zgubi drage svetinje, in večkrat je Heraklij prosil Kozreva, naj mu sv. križ verne nazaj; toda prošnje so bile zastoj. Potem se pripravlja cesar na vojsko in ukaže kersanskemu ljudstvu, naj s postom in molitvami prosijo Boga za srečno vojsko in zmago.

Leta 627 premaga Heraklij perzijskega kralja Kozreva in v mirovni pogodbi tirja sv. križ nazaj. Z veliko častjo se prinese sv. križ v Carigrad in spomladi l. 629 se cesar sam napravi v Jeruzalem, sv. križ počastit in Bogu za zmago se zahvalit. On sam je hotel drago svetinjo nesti na goro Kalvarijo, v veličastnem sprevodu ali procesiji, v najdražši obleki in opravi. Ko pa pride do vrat, skoz ktere se gre iz Jeruzalema na Kalvarijo, ga vstavi nevidna moč; kar stopinje ne more več naprej. Patriarh Caharija mu tedaj reče: „Ti nosiš cesarsko lepoticje, Jezus Kristus je pa nosil revno oblačilo; tvoja glava je z zlato krono ozaljšana, On pa je bil s ternjem kronan; ti si obut, On pa je bil bos.“ Pri tej priči se cesar sleče, in ogerne plašč priprostega človeka; sedaj brez zadržka nese križ v cerkev in ga postavi na altar, kjer je poprej bil. Ko zaboj odpró in sv. križ vernim v čiščenje izpostavijo, ozdravelo je veliko bolnikov po čudežu. Odslej so še bolj pobožno in slovesno obhajali spomin povišanja sv. križa 14. septembra.

Nekoliko let potem se saraceni ali mohamedani polastijo Jeruzalema. Da ne bi bil križ prišel zopet v roke nevernikom, prenesli so ga v Carigrad. Od tega dela, kakor od unega, ki se je v Rimu hranil, so cesarji po-

šiljali male kosce ali ostanke keršanskim vladarjem in imenitnim osebam, kateri so se povsod častili kakor najsvetejše svetinje.

(Daljni nauk od sv. križa in berilo danšnjega praznika najdeš na praznik najdenja svetega križa str. 788.)

Evangelje sv. Janeza 12, 31—36.

Tisti čas je rekel Jezus judovskim množicam: Zdaj je sodba sveta, zdaj bo vojvoda tega sveta izveržen. In jaz, kadar bom povišan iz zemlje, bom vse k sebi vlekel. To pa je rekel, da je na znanje dal, s kakošno smertjo da bo umerl. Množica mu je odgovorila: Mi smo slišali iz postave, da Kristus vekomaj ostane; in kako praviš ti: Sin človekov mora povišan biti? Kdo je Sin človekov? Jezus jim je tedaj rekel: Še malo časa je luč pri vas. Hodite, dokler imate luč, da vas tema ne obide; in kdor v temi hodi, ne ve, kam gre. Dokler imate luč, vervajte v luč, da bote otroci luči. To je Jezus govoril, in je šel, in se jim skril.

Cerkvena molitev. O Bog! ki nas danšnji dan z obletnico povišanja svetega križa razveseljuješ, prosimo, daj nam, ki smo njegovo skrivnost na zemlji spoznali, zaslužiti dobroto njegovega odrešenja v nebesih; po istem Gospodu našem . . .

Nauk od križevega pota.

Kaj je sveti križev pot?

Pravi križev pot je tisti pot, po katerem je hodil naš Gospod Jezus Kristus, s težkim križem obložen, od Pilatove hiše, kjer je bil krivično v smert obsojen, do gore Kalvarije, kjer je bil križan.

Križev pot se imenuje tudi tista pobožnost, s katero

se premišljuje bridko terpljenje Jezusa Kristusa, zlasti njegov zadnji pot na goro Kalvarijo, ktera pobožnost je od papežev poterjena, priporočana in z obilnimi odpustki obdarovana.

Kako se je začela in razširila ta pobožnost?

Že Marija in ž njo druge pobožne žene so obiskovale pot, kterege je Jezus s težkim križem obložen moral iti od Pilatove hiše do gore Kalvarije; tako nam pravi ustno zročilo. Marijo so posnemali aposteljni in pobožni kristjani vseh časov. Celo iz najbolj daljnih krajev sveta so hodili romarji v Jeruzalem, da bi vsaj enkrat v življenji Jezusov križev pot obiskali, in rimski papeži so podelili romarjem radodarno obilnih odpustkov za vsako postajo (štacijon) Jeruzalemskega križevega pota. Postaje ali štacijoni so se imenovali tisti kraji na križevem potu, kjer je bil Jezus zaderžan, in ker se je to po svetem pismu in zročilu dvanajstkrat zgodilo, je bilo s prvega dvanajst postaj. Da bi se ti bridki dogodki Jezusovega križevega pota ljudem bolj živo v spominu ohranili, in da bi jih pobožni romarji ložej premišljevali, so se napravile in na teh mestih postavile podobe, ktere so potem tudi štacijone ali postaje imenovali.

Pa vendar so le malokteri kristjani imeli to srečo priti v sveto deželo in obiskati pravi križev pot, posebno odkar je Jeruzalem prišel pod oblast nevernikom. Vselej je pa bilo še obilo častilcev Kristusovega terpljenja, ki so hrepeneli po odpustkih od apostolskega sedeža za obiskovanje križevega pota podeljenih.

Zveličavni Alvar iz dominikanskega reda, in očetje iz ostrejšega reda sv. Frančiška, so po letu 1342 jeli te podobe iz Kristusovega križevega pota ali štacijone po vsej Evropi razširjati; rimski papeži, kteri so moč in vrednost te pobožnosti prav živo spoznali, so to dovolili in podperali s podeljenjem odpustkov. Sveti očetje Inocencij XI. in XII., Benedikt XIII. in XIV., Klemen XII. so dodelili tem, kteri v pravem duhu križev pot molijo, vse odpustke, ktere so njih predniki papeži podeljevali vernim, ki so svete kraje v Jeruzalemu res obiskovali; in vsi ti odpustki se morejo tudi vernim dušam v vicah v prid obrniti.

Za križev pot so pobožni verniki navadno izvolili kak

hrib blizo mesta ali vasi, ktereга so imenovali križno goro ali Kalvarijo. Ob potu ali v zagrajenem kraju so napravili kapele, in v nje postavili podobe iz Kristusovega križevega pota ali štacijone, ali pa so te podobe v cerkvah po stenah razbesili. Zdaj imamo navadno štirinajst štacijonov.

Ktere duhovne dobrote dobivamo iz križevega pota?

Razun sv. meše in sv. obhajila ni nobene pobožnosti, da bi nam Kristusovo terpljenje in smert tako živo pred oči stavljala, kakor sv. križev pot. Zato pravi sv. Albert veliki: „Če se le enkrat Kristusovega terpljenja prav spominjaš, je to več vredno, kakor če bi se kdo celo leto postil ob samem kruhu in vodi, ali če bi se bičal do kervi.“ Zakaj sv. Albert tako govori, nam pove sv. Bernard: „Kdo bi premišljeval Kristusovo terpljenje in bi bil tako neveren, da bi ga ne ganilo; ali tako napuhnjen, da bi se ne ponižal; ali tako maščevalen, da bi ne odpustil; tako razkošen, da bi se ne zderževal; ali tako terdovraten, da svojih grehov ne bi obžaloval?“ Enako misli sv. Avguštín, kateri piše: „Ktera prevzetnost, lakomnost, jeza bi se ne dala ozdraviti po ponižnosti, ubožnosti in poterpežljivosti Sinu Božjega. Vse te čednosti najdeš v zvestem premišljevanji tistega bridkega pota, ki ga je hodil tvoj Zveličar, in po katerem moraš mu nasledovati.“

Po križevem potu prejmemo več popolnih in nepopolnih odpustkov, kateri vsi se zamorejo tudi dušam v vicah darovati.

Kaj je treba, da s križevim potom res zadobimo odpustke?

V ta namen je treba: 1. da križev pot res obiskujemo, t. j. da od štacijona do štacijona hodimo; ako se pa v cerkvi moli od duhovna ali človeka, ali pa ako ga sam moliš, je zadosti, če le vstajamo in poklekujemo, kadar je treba vstati ali poklekniti, sicer pa da z očmi in s srcem spremljujemo tega, ki križev pot moli ali da se proti vsakemu štacijonu ozremo; 2. da smo v stanu gnade Božje; torej cerkev spovedi in sv. obhajila (v zadobljenje odpustkov) ne zapoveduje; da molimo s skesanim srcem; torej neobhodno ni potrebno, da premišljevanja iz bukev pred vsakim štacijonom moliš, vendar je dobro in k pobožnosti veliko pripomaga; 4. da pri vsakem štacijonu Kristusovo terpljenje

premišljuješ, pa na voljo nam je dano, kaj in koliko hočemo premissljevati.

Kaj je še treba vedeti od križevih potov?

Posebno pravico križeve pote postavljati in blagoslavljati imajo očetje frančiškani. Zadosti je, če so križci blagoslovljeni od oo. frančiškanov, pa skerbeti je treba, da se križci ne pohabijo ali zlomijo; odpustki so podeljeni na križce.

Najbolj sloveči križev pot je tisti, kterege je pred blizo 200 letmi zložil frančiškan in misijonar, sv. Leonard Porto Mavriški in ima naslednje štacijone: I. Jezus k smerti obsojen; II. Jezus vzame križ na svoje rame; III. Jezus pade prvič pod križem; IV. Jezus sreča svojo žalostno mater; V. Simon pomaga Jezusu križ nositi; VI. Veronika poda Jezusu pôtni pert; VII. Jezus drugokrat pod križem pade; VIII. Jezus tolaži Jeruzalemske žene; IX. Jezus pade tretjič pod križem; X. Jezusa slečejo in mu želca piti dajo; XI. Jezusa na križ pribijejo; XII. Jezus na križi umerje; XIII. Jezusa s križa snamejo in Mariji v naročje položijo; XIV. Jezusa v grob položijo.

(Križev pot najdeš v vsakih molitvenih bukvicah.)

God svetega Matevža, aposteljna in evangelista.

(21. septembra.)

Sv. Matevž, popred imenovan Levi, je bil Galilejec in nekega Alfeja sin. Preden je bil za aposteljna poklican, je imel službo pri rimski cestniji in je cestnino ali muto pobiral ob galilejskem morji blizo Kafarnavma. Ko je Jezus nabiral učence in pride k galilejskemu morju, zagleda Levija na cestniji in mu reče: „Hodi za menoj.“ Levi je vstal in je šel za njim. (Mark. 2, 13.) Dobil je ime Matevž, kar pomeni: Božji dar, on sam pa se je v svoji ponižnosti še potem imenoval cestinarja in grešnika, da bi se spominjal svoje poprejšnje službe, ktera je bila pri judih zelo zaničevana. Spremljal je Gospoda na vseh potovanjih, ko je učil, je bil priča njegovih čudežev in njegovega vstajenja; po Jezusovem vnebohodu pa je oznanoval nauk zveličanja po Judovskem.

Preden je šel po svetu, še pred razdjanjem mesta

Jeruzalemskega, je sv. Matevž pisal svoje evangelje v hebrejskem jeziku, ker je bilo najpred namenjeno judovskim kristjanom v Palestini; pa kmalo se je prestavilo v gerški jezik za kristjane, ki judovskega jezika niso razumeli. V svojem evangelji dokazuje, da je Jezus res obljubljeni Mesija, ktereга so preroki napovedali, iz njegovega rodu, življenja, nauk, djanj in čudežev. Po poklicanji in spreobernenji je sv. Matevž zelo ostro in zmerno živel, mesa ni vžival, temuč le od zelišč, korenja in sadja se je preživljal, zraven pa veliko in goreče molil. Dolga leta je bival med Etiopci, jim oznanovaje Kristusove nauke in dela, med temi ljudmi je sklenil tudi svoje življenje. Kralj Hirtak ga je ukazal umoriti, ker mu ni dovolil ženiti se z devico, ktera se je bila Bogu posvetila; vojšaki so ga pred altarjem prebodli. Njegove ostanke so leta 1080 prenesli v Salerno na Neapolitanskem.

Sv. Matevž je prvi zmed evangelistov pisal svoje evangelje. Ker je Gospoda s svojimi grehi toliko žalil, se je tudi spodobilo, da je prvi oznanoval milost Gospoda in Odrešenika, kateri je v to prišel na svet, da bi iskal in klical grešnike, ne pravičnih.

V v o d s v. m e š e se glasi: „Usta pravičnega govore modrost, in njegov jezik izrekuje, kar je prav. Postava njegovega Boga je v njegovem sercu.“

„Ne serdi se nad hudobnimi, in ne huduj se (iz nevošljivosti) nad hudodelniki.“ (ps. 36.) Čast bodi Bogu . . .

C e r k v e n a m o l i t e v. Naj nam, o Gospod! prošnje svetega apostelna in evangelista Matevža pomagajo, da se nam, kar naša zmožnost ne dobi, po njegovi priprošnji podari; po Gospodu . . .

Berilo iz preroka Ecehiela 1, 10—14.

Podoba obrazov čveterih žival je bila: človešk obraz, in levov obraz na desni njih štirih, volovsk obraz pa na levi njih štirih, in orlov obraz zadej njih štirih. Njih obrazi in njih perute so bile zgorej iztegnjene: dve peruti slednjih ste se stikale, in dve ste pokrivala njih te-

lesa. Vsaka njih je šla pred svojim obličjem; kamor jih je duh gnal, tje so šle, in se niso obračale, kadar so hodile. In podoba žival je bila videti kakor živa žerjavica, in kakor svetilnice. V sredi med živalmi je bila videti sem ter tje švigajoča ognjena svetloba, in iz ognja je blisk švigal. In živali so hodile, in se vračevale, kakor sveteči blisk.

R a z l a g a. Štiri živali, ktere je videl prerok Ecehiel, so bili štiri kerubimi t. j. mogotci nebeški. Sveti očetje pa tem štirim živalim primerjajo štiri evangeliste in sicer prvi živali s človeškim obrazom sv. Matevža evangelista, ker je popisal Jezusov rod po človeški naturi; drugi živali z levjim obrazom sv. Marka, drugega evangelista, ker dokazuje Jezusovo kraljevsko čast in oblast; tretji živali z volovskim obrazom sv. Lukeža, tretjega evangelista, ker v svojem evangelji popisuje Jezusa kakor višjega duhovna, ker so pri judih vole klali in Bogu darovali, Jezus pa je bil sam duhoven in daritev obenem; četerti živali z orlovskim obrazom primerjajo sv. Janeza, četertega evangelista, ker se v svojem evangelji kakor orel v nebeške višave vzdiguje in Jezusa po njegovi Božji naturi, časti in moči popisuje. — Verujmo terdno, kar so pisali sv. evangelisti, ki so bili od sv. Duha navdihnjeni in vsake zmote varovani!

Evangelje sv. Matevža 9, 9—18.

Tisti čas je Jezus videl človeka na cestniji sedeti, Matevža po imenu, in mu reče: Hodi za menoj! In je vstal, in šel za njim. In prigodilo se je, ko je bil v hiši pri jedi, glej, je veliko cestinarjev in grešnikov prišlo, in so k jedi sedli z Jezusom in njegovimi učenci. In ko so farizeji to videli, rekli so njegovim učencem:

Zakaj je vaš učenik s cestninarji in grešniki? Ko je pa Jezus to slišal, je rekel: Ni treba zdravnika zdravim, ampak bolnim. Pojdite pa, in učite se, kaj je to: Usmiljenje hočem in ne darú. Nisem namreč prišel, klicat pravičnih, ampak grešnike.

Zakaj so judje cestninarje toliko sovražili?

Ker so pobirali vsem zoperno cestnino ali muto in so jo nevernim Rimljanom odrajtovali; zato so čertili cestninarje, čeravno so bili nekteri izmed njih tudi judovskega rodu. Imeli so jih za nečiste in grešnike, ker so se z nevernimi Rimljani pečali; gotovo so nekteri pri pobiranju cestnine ljudi derli in goljufali ali pa druge krivice delali. Tako se je zgodilo, da ste besedi cestninar in grešnik eno in isto pomenjali.

Kaj nas uči Matevž, ki je na prvi klic Jezusov vstal in za Njim šel?

Sv. Matevž nas uči: 1. da moramo Božje klicanje in opominjevanje k pokori precej vbogati, sicer Bogjenja nas klicati, in nam odtegne pomoč svoje gnade; 2. da ni zadosti, če le greh popustimo; tudi grešne prilžnosti je treba se ogibati, kakor je storil Matevž, ki je cestnijo popustil in za Jezusom šel.

Kako je sv. Matevž živel po svojem spreobnertni?

Prizadeval si je živet, kakor je videl Kristusa živet; bil je ubog, ponižen, krotek, poterpežljiv, usmiljen in dobrotljiv. Kdor hoče Kristusu nasledovati, „mora tudi tako živet, kakor je On živel.“ (I. Jan. 2, 6.) On mora križ vsakdanjih težav na se vzeti in ga poterpežljivo za Kristusom nositi. Tako je sv. Matevž ravnal do svoje smerti.

Zakaj je Jezus rad pri grešnikih obedoval?

Da bi prilžnost imel, njih duše s svojo besedo nasititi in jih spreobnerti. — Kako dobro bi bilo, če bi pri naših obedih od Boga in Božjih reči se pogovarjali in z Božjo pomočjo duše za Boga in nebesa pridobivali, namesto

da s praznimi ali pohujšljivimi pogovori čas tratimo, Boga žalimo in druge pohujšamo. Sv. Dionizij pravi, da je med vsemi Bogu dopadljivimi rečmi najimenitniše, da bi rekel, Božje opravilo, grešnikom k pokori in spreobnjenju pripomagati.

Kaj hoče Jezus povedati z besedami: „Ni treba zdravnika zdravim, ampak bolnim?“

Jezus je hotel reči: „Grešnikom sem zdravnik, odrešenik, nikakor pa tovarš, ker sem prišel na svet zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ (Mat. 18, 11.) — Zdravi so pravični, ki v gnadi Božji živé; bolni so grešniki, ker vsak smerten greh dušo rani, ogerdi in celo umori t. j. oropa jo gnade Božje in dopadenja Božjega, v čemur je dušno življenje. — O kako srečen je, kdor je v gnadi Božji, z največo skerbjo naj vsakteri varuje gnado Božjo! Kako gerd in ostuden je greh, ki nam na duši toliko škoduje; najnevarniši ropar je in morilec. — Kdo pa je zdravnik za dušne rane in bolezni? Nihče drugi, kakor Jezus Kristus, o katerem že psalmist prerokuje: „Poslal je svojo besedo (Kristusa) in jih je ozdravil.“ (ps. 106, 20.) K temu zdravniku idi, ako si bolan na duši, da te ozdravi in ti pomaga!

Zakaj pravi Kristus: „Usmiljenje hočem in ne darú?“

To je Jezus govoril zavoljo farizejev, kateri so le zunanjo službo Božjo visoko obrajtali in natanko opravljali, dela ljubezni pa so zanemarjali. Jezus pa jim hoče reči: Bog dela ljubezni bolj čisla, kakor zunanjo službo Božjo, zato se ljubeznjivo za grešnike potegujem. Pri tem pa Jezus tudi zunanje službe Božje ni zaničeval, ker je tudi sam spolnoval zapovedi in obrede Mojzesove postave.

Le zapomnimo si tudi mi, da Bogu ne dopadajo darovi naše molitve, našega mertvenja in dobrih del, ako jih ne delamo iz čiste ljubezni do Njega, temuč z nečistim, prevzetnim in sovražnim srcem in ako zavoljo njih opuščamo dela keršanskega usmiljenja do bližnjega.

Kaj pomenijo besede. „Nisem prišel klicat pravičnih, temuč grešnike?“

S temi besedami Jezus ponavlja, da je prišel na svet,
Slov. Goffine. 55

nas grešnike odrešit in zveličat, ker po grehu prvih starišev ni bilo nobenega človeka, da bi ne potreboval Odrešenika.

Zdihljek svetemu Matevžu. Sveti apostelj, ki si po svojem spreobnjeni Kristusu velik obed napravil, še večji obed si nam pripravil s svojim svetim evangeljem. Tvoje evangelje je podobno tistim bukvam, ki jih je angelj dal jesti preroku Ecehielu in ktere so bile v njegovih ustih sladke, kakor med. (Eceh. 3, 3.) To evangelje naj bo jed in hrana moji duši! Izprosi mi milost od Boga, da ga bom v duhu svete katoliške cerkve bral in premišljeval, po naukih, ki jih je sv. Duh evangelistu navdihoval, zvesto živel in da bi potem mogel s psalmistom klicati: „Kako sladke so tvoje besede mojemu gerlu, bolj ko méd mojim ustom.“ (ps. 118, 103.)

Praznik velicega angelja Mihaela.

(29. septembra.)

Prerok Daniel imenuje svetega angelja Mihaela „enega iz najpervih knezov“ (Dan. 10, 13); apostelj Juda ga v svojem listu imenuje „velikega angelja“ (Jud. 1, 9) in sv. Janez v svojem skrivnem Razodenji (12, 7—9) popisuje velik boj, ki so ga v nebesih bojevali Mihael in njegovi angelji z drakonom in njegovimi angelji; in veliki drakon, stara kača, ki se ji pravi hudič, in satan, kateri zapeljuje ves svet, je bil doli pahnen na zemljo, in njegovi angelji so bili z njim zaverženi.

Sv. Mihael je bil izraelskemu ljudstvu mogočen varh in mu je pomagal iz babilonske sužnosti; zdaj pa je katoliški cerkvi zvest pomočnik v njenem vojskovanji zoper hudiča in vse njene sovražnike. Pa tudi posamezne duše varuje in poterduje zlasti v zadnjem boji, in v smertni uri. Zato je katoliška cerkev od nekdanj velikega angelja

sv. Mihaela visoko častila in celo dva sopraznika v njegov spomin postavila: prvega 8. maja, drugega 29. septembra. Častili so sv. Mihaela že v petem stoletji in njemu na čast so v jutrovih in večernih deželah mnogo cerkev zidali in posvetili.

Danešnji god se imenuje cerkveno žegnanje sv. arhangelja Mihaela. — V Apuliji na Laškem je gora, popred Gargan, zdaj angeljska gora imenovana. Neki dan zgubijo pastirji na tej gori vola, ki se je od čede odločil in po skerbnem iskanji ga najdejo pred prostorno jamo. Ker si niso upali živega dobiti, strelijo nanj s pušico, ktera pa na strelca nazaj zleti in ga prebode. Ljudi obide strah in dogodba se sporoči škofu, ki napovejo tridnevni post in molitve. V prikazni se škofu razodene, naj se ta kraj odloči in posveti arhangelju Mihaelu in drugim angeljem na čast. Ker je bila jama v skali že cerkvi podobna, ukažejo škof, kraj očediti in altar napraviti, kterege so posvetili sv. Mihaelu in drugim angeljem. Romarji so začeli tisti kraj pogostoma obiskovati, ker so se njih prošnje in molitve mnogokrat uslišale; kmalo se je verh gore mogla sèzidati velika in čedna cerkev.

Začetek sv. meše je kakor na praznik angeljev varhov; ravno tako tudi sv. evangelje, ktero od pohujšanja govori, in se danes zato bere, ker se je sv. Mihael s svojimi angelji pohujšanju satana v nebesih zoperstavil, satana premagal in s celo njegovo trumo iz nebes pahnil. (Skriv. Raz. sv. Jan. 12, 7-9.)

Cerkvena molitev. O Bog, ki po čudovitem redu angeljem in ljudem službe razdeljuješ, dodeli milostljivo, da ti, ki so v nebesih v Tvojo službo vedno pripravljeni, na zemlji naše življenje varujejo; po Gospodu našem . . .

Berilo iz skrivnega Razodenja sv. Janeza aposteljna
1, 1—5.

Tiste dni je Bog pokazal, kar se mora skorej zgoditi, in ktero je oznanil po angelji, ki ga je poslal, svojemu hlapcu Janezu, kateri je pričevanje dajal besedi Božji, in pričevanje od Jezusa Kristusa, karkoli je videl. Blagor

mu, kateri bere in sliši besede tega prerokovanja, in dopolni, kar je v njem pisano; ker čas je blizo. Janez sedmerim cerkvam, ktere so v Aziji. Gnada in mir Vam bodi od Njega, kateri je, in kateri je bil, in kateri bo prišel, in od sedmerih duhov, kateri so pred Njegovim sedežem; in od Jezusa Kristusa, kateri je zvesta priča, pervorojeni iz mertvih, in poglavar kraljev zemlje; kateri nas je ljubil in nas opral od naših grehov v svoji kervi.

R a z l a g a. S tem berilom se začne skrivno razodenje, ktero je prejel sv. Janez, ko je bil v pregnanstvu na otoku Patmos. Gledal je Janez v pomenljivih prikaznih vse imenitneje dogodbe Kristusove cerkve, njeno razširjanje, njeno terpljenje in preganjanje, pa tudi njeno zmago in gospodovanje na zemlji, in poslednjič njen prestop v nebeško kraljestvo.

Videl je Janez pred sedežem večnega Boga sedem duhov, t. j. sedem angeljev, katerim je Bog dal največo moč, da pomagajo nam v zveličanje. V verstih teh angeljev so Rafael, Gabriel, Mihael.

Kako dobrotljiv je Bog, da nam je tako mogočne duhove, ki stojijo pred Njegovim sedežem, za posebne varhe odločil in dal!

M o l i t e v k s v e t e m u a r h a n g e l j u M i h a e l u. Veliki vojvoda nebeški, sveti Mihael! Tebi in tvojemu varstvu priporočam svoje telo in svojo dušo. Od danes in za naprej izvolim si tebe za svojega posebnega varha in priprošnjika. Prosim te, bodi mi zdaj in vselej, zlasti pa v moji poslednji uri na pomoč, oserčuj me, kadar bom plašen, dobodi mi pri Bogu odpuščanje mojih grehov in popolnoma vdanost v njegovo sveto

voljo, da bi se moja duša v tolažbi in sladkem upanju ločila od telesa. Sprejmi jo po svojem poklicu in pelji jo spremljano od tvojih nebeških tovaršev pred obličje Božje, da se bo Njegovega gledanja in vživanja vekomaj veselila. Amen.

Roženkranska nedelja.

(Perva nedelja v oktobru.)

Kako se je začela molitev sv. roženkranca?

Okoli leta 1160—1200 se je po južnem delu Francoske širilo silno nevarno krivoverstvo, ki se je po mestu Alby, katero je bilo tej krivi veri nekako središče, imenovalo krivoverstvo Albigenzev. Uboga dežela in pravoverni kristjani so po razdivjanih krivovercih grozno terpeli, ker so povsod, kamor so segali, ropali, požigali in morili. Papeži in vladarji so si prizadevali to krivo vero z vojsko zadušiti, pa niso mogli. Okoli leta 1200 je živel v tistem kraju sv. Dominik, mož ves vnet za resnico prave in čiste Kristusove vere; bil je začetnik dominikanskega reda.

Tega gorečega moža je v serce zbolelo videti, koliko zla napravljajo Albigenzi; njegov bistri duh precej spozna, da s silo se ne bo dala kriva vera zatreti, s podučevanjem in molitvami si je upal več opraviti. Peš je hodil po deželi, je učil in pridigal, zmote dokazoval, resnico razjasnoval, slabe poterdoval, zapeljane na pravi pot zavrečeval, pa pri vsem trudu vendar ni toliko opravil, kolikor si je želel; rad bi bil rešil vse zapeljane iz krivoverskih zmot. V goreči prošnji se oberne do blažene Device Marije, naj bi ona s svojo močeno priprošnjo pri Bogu podpirala njegovo prizadevanje. In Marija je naučila svojega zvestega služabnika moliti sv. roženkranc. Ves vesel in z novim upom napolnjen, stopi sv. Dominik na pridiznico, jame ljudstvu razlagati molitev, katero mu je nebeška mati zročila, in potem začne z vernimi moliti sv. roženkranc. Kmalo se je ta molitev med vernimi kristjani razširila, pa tudi kmalo se je videla njena čudovita moč. Kar popred niso opravile vojske, orožje, žuganje in pridige, je opravila molitev sv. roženkranca; največ je pripomogla, da je prenehalo in se zaterlo krivoverstvo Albigenzev.

Popolnoma nova pa vendar ni bila ta pobožnost, ker so že stari puščavniki imeli navado svoje molitve šteti po kamenčkih, ki so jih imeli nanizgane ali na nitih, žojicah, ali pa so jih spuščali v svoje krilo.

Kedaj se je pa vpeljal praznik sv. roženkranca?

Molitev sv. roženkranca se je razširjala po vsem svetu; zlasti so očetje dominikani k temu veliko pripomogli. Ustanovljale so se sčasoma tudi bratovščine sv. roženkranca, da bi se ta pobožnost še bolj razširila. Leta 1571 7. oktobra so keršanske ladije turško brodovje pri Lepantu popolnoma potolkle in pokončale. Ker se je ta dan ravno obhajal spomin sv. roženkranca in so se po vsem keršanskem svetu opravljale molitve in prošnje za zmago keršanske vojske, so papež Pij V. ukazali, naj se vsako leto obhaja spomin te slavne zmage kakor praznik in papež Gregori XIII. so določili, naj se obhaja na prvo nedeljo v oktobru ali na roženkransko nedeljo, s pristavkom: „naj bi verniki preblazeno Devico tem bolj goreče častili in se nji za dodeljeno pripomoč vedno zahvaljevali.“

Kako je roženkranc sestavljen in kako gre ga moliti?

Cel roženkranc se imenuje tudi psalter v spomin na 150 psalmov, katerim se pravi psalterium. Imenuje se pa psalter, ker cel roženkranc obsega 150 češčena si Marij, ki so razdeljene v 15 oddelkov z ravno tolikimi skrivnostmi. Teh 15 skrivnost razverstujemo spet v 3 dele, in pravimo prvemu delu: veseli; drugemu: žalostni; tretjemu: častitljivi del.

Moli se pa sv. roženkranc tako-le:

Najpred se pokrižamo in molimo apostolsko vero, ker je vera podlaga vsaki molitvi, torej tudi svetemu roženkrancu.

Potem se moli Očenaš in 3 češčena si Marija, katerim po besedi Jezus pridevamo zaporedoma tri kratke prošnje, ktere bomo poznej slišali.

Zdaj sledi spet en Očenaš in potem se ponavlja desetkrat češčena si Marija, in vsakokrat se po besedi Jezus ponavlja ista skrivnost. Tako se odmolijo petere desetke enega roženkranskega dela in vsaka desetka se sklepa s hvalnico: Čast bodi Bogu Očetu . . . Kadar hočemo le en del sv. roženkranca moliti, molimo v adventnem času

in do posta I. ali veseli del; od posta do velike noči II. ali žalostni del; od velike noči do adventa pa III. ali častitljivi del. H koncu enega dela ali celega psaltra pri-
devamo še eno desetko za verne duše v vicah.

Prošnje in skrivnosti I. ali veselega dela so:

- a) kateri nam oživi pravo vero,
- b) kateri nam poterdi upanje,
- c) kateri nam vžge serčno ljubezen.

1. skrivnost: ktereга si Devica od svetega Duha spočela;
2. skrivnost: ktereга si Devica v obiskanji Elizabete nosila;
3. skrivnost: ktereга si Devica v Betlehemu rodila;
4. skrivnost: ktereга si Devica v tempeljnu darovala;
5. skrivnost: ktereга si Devica v tempeljnu našla.

II. ali žalostni del se moli:

Vera, Očenaš, tri češčena si Marija, kterim pristavlja:

- a) kateri nam poterdi spomin,
- b) kateri nam razsvetli pamet,
- c) kateri nam omeči voljo.

1. skrivnost: kateri je za nas kervavi pot potil;
2. skrivnost: kateri je za nas bičan (gajžljan) bil;
3. skrivnost: kateri je za nas s ternjem kronan bil;
4. skrivnost: kateri je za nas težki križ nesel;
5. skrivnost: kateri je za nas križan bil.

III. ali častitljivi del se moli:

Vera, Očenaš, tri češčena si Marija, kterim pristavlja:

- a) kateri nam vodi naše misli,
- b) kateri nam vodi naše besede,
- c) kateri nam vodi naše djanje.

1. skrivnost: kateri je od smerti vstal;
2. skrivnost: kateri je v nebesa šel;
3. skrivnost: kateri je svetega Duha poslal;
4. skrivnost: kateri je tebe Devico v nebesa vzel;
5. skrivnost: kateri je tebe Devico v nebesih kronal.

Razun teh treh delov roženkrancnih imamo še poseben roženkranc, angeljski imenovan, ki pa ima le tri desetke, v kterih se namesto 10 češčena si Marija in primernih skrivnost, moli desetkrat: Svet, svet, svet si Gospod Bog Sabact, nebo in zemlja sta polna tvoje časti; in ljudstvo ali drugi odgovarjajo: Čast bodi Bogu Očetu, in Sinu in

svetemu Duhu, kakor je bilo od začetka, zdaj in vselej, in na večne čase. Amen.

Po teh treh desetkah se odmoli navadno še ena desetka za verne duše.

Zakaj se pa ta molitev imenuje sveti roženkranc?

Ker so v njem spletene najimenitniše molitve z najzlahtnejšimi skrivnostmi naše svete vere v prelep venček ali krancelj. Od nekdanj je bila navada, iz lepih in dišečih rož spletati vence in jih darovati imenitnim ljudem. V tej molitvi so pa spletene v venec najlepše duhovne rože, zato ga darujemo Mariji, ktorej gre za Bogom največa čast.

Krivoverci in omikanci se roženkrancu posmehujejo; ali imajo prav?

Nikakor ne; kajti oni zasmehujejo in zaničujejo, česar ne umejo ali ne poznajo. Ako bi sestavo in vravnavo te molitve poznali in premislili, gotovo bi jo visoko spoštovali in radi molili, kakor so jo radi molili najbolj razsvetljeni možje in svetniki, n. pr. sv. Frančišek Salesjan, sv. Alfonz Liguorijan. S to molitvijo spoznamo očitno svojo sveto, katoliško vero, večkrat molimo presveto Trojico, ob enem pa tudi počastimo prečisto Devico. Spominjamo se zraven najimenitnejših skrivnost naše sv. vere in našega odrešenja, namreč včlovečenja, terpljenja, smerti in vstajenja Jezusovega, in Marijinega počastenja.

Res je, da se očenaši in češčena si Marija večkrat ponavljajo, — pa kaj delajo angelji v nebesih, kateri pred Božjim sedežem Bogu vedno: Svet, svet, svet, prepevajo? Kedaj se dobri otrok naveliča klicati svojo mater? ali kedaj se bo serce, ki je vneto ljubezni do Boga in Marije, naveličalo slaviti Boga in Devico Marijo?

Da je Bogu ta molitev ljuba in prijetna, nam je s tem razodeval, da jo je Marija sv. Dominika učila, da je že takrat, ko je bila prvič vpeljana, Bog ljudem velike gnade podelil, in da je še poznej ljudi v splošnih in posebnih stiskah mnogokrat čudovito uslišal, kadar so se spokorjeni in zaupljivo s to molitvijo k Njemu obrnili.

Kristjani! ne dajte se torej motiti po takih neslanih zasmehovalcih sv. roženkranca; njim se studi in merzi do

vsake molitve, kakor hudim duhovom v peklu, kateri za Boga vejo, pa ga moliti nočejo. Deržimo se stare, lepe navade naših prednikov, ki so sv. roženkranc visoko častili in vselej radi molili. Pri prostemu človeku je patnošter ali molek v cerkvi in doma namesto molitvenih bukvic, iz katerih vselej, celo v temi more moliti. Z molekom v roci so hodili v cerkev, z molekom so ovijali roke merličem. Če sv. roženkranc prav molimo, bomo kmalo občutili njegova tolažilna moč. Recimo z Jezusom: „Zahvalim te, Oče, Gospod nebes in zemlje! da si to skrnil modrim in razumnim, in si razodel malim.“ (Mat. 11, 25.)

Kako naj se sveti roženkranc moli?

Molimo sv. roženkranc večkrat in vselej radi, zlasti tisti naj ga molijo, ki ne morejo molitvenih bukvic brati. Kolikokrat pa naj se moli, tega ne morem vsakemu povedati, ker so okoliščine vsakteremu druge. Sv. roženkranc je najbolj primerna družinska pobožnost, zato so jo svoje dni opravljali po vseh keršanskih hišah vsaki večer, ali vsaj vsako saboto. Tudi za cerkveno pobožnost se priporoča, ker je ta molitev lahko umljiva in se je vsi verni morejo vdeleževati.

Sv. roženkranc naj se moli vselej pobožno t. j. pazno in priserčno naj se premišljuje, kar se pri molitvi izrekuje, posebno pa sveta skrivnost, ktera se po češčena si Marija pristavlja. Pri vsem delu se moramo z Marijo veseliti gnad in milost, ki so ji bile podeljene; pri žalostnem delu moramo z Jezusom čutiti terpljenje in bolečine, ktere je za nas preterpel, in svoje grehe obžalovati, zavoljo kterih je te bolečine na se vzel in nosil; pri častiljivem delu moramo se veseliti poveličanja Jezusa in Marije in želiti, naj bi imeli tudi mi gnado, njunega poveličanja se vdeležiti.

Roženkranca in moleka se nikdar ne sramujmo; to je znamenje, da smo katoliški kristjani, Marijini otroci in častilci.

Nekaj od bratovščin sv. roženkranca.

Pobožne duše želijo, da bi se Bog in Devica Marija na tem svetu vedno častila, kakor ju častijo angelji in svetniki v nebesih. Združile so se v bratovščine in so se med seboj zavezale, da hočejo vsak teden moliti cel psalter;

in cerkev je te bratovščine poterdila in jim odpustke podelila. Kdor v to bratovščino stopi, mora žegnan roženkranc pri sebi nositi, vsak teden cel psalter moliti, vsako skrivnost nekoliko premišljevati, in sv. zakramente večkrat v letu prejemati.

Imenitna je bratovščina živega roženkranca. 15 požnih oseb delajo eno rožo; 11 rož en rožen germ; 15 rožnih germov naredé en Marijin rožen vertič. Med 15 oseb razdeli vsak mesec prednik ali prednica 15 skrivnost po lozanji, in vsak ud mora desetko odmenjene mu skrivnosti moliti vsak dan. Tudi tej bratovščini je cerkev obilne odpustke podelila.

V v o d sv. m e š e kakor za praznik vnebovzvetja Marije Device.

C e r k v e n a m o l i t e v. O Bog! Tvoj Edino-rojeni je nam po svojem življenji, smerti in vstajenji večno zveličanje zaslužil, dodeli, prosimo, da, kadar te skrivnosti s svetim roženkrancem prečiste Device Marije častimo, tudi posnemamo to, kar v sebi zapopadajo in dosežemo, kar nam obetajo; po istem Gospodu našem . . .

Berilo iz Sirahovih bukev 24, 14—16.

V začetku in pred vsem časom sem bila vstvarjena, in vekomaj ne bom nehala biti; in v svetem prebivališču sem pred njim služila. In tako sem na Sionu vterjena, in v svetem mestu ravno tako počivam, in v Jeruzalemu je moja oblast. In vkoreninila sem se med častitim ljudstvom, katero je del mojega Boga, in njegov delež; in v družbi svetnikov je moje stanovanje.

Evangelje sv. Lukeža 11, 27—28.

Tisti čas, ko je Jezus množicam govoril, je povzdignila neka žena glas zmed množice, in mu je rekla: Blagor telesu, katero je Tebe nosilo, in persim, ktere si sesal! On pa je rekel:

Veliko bolj blagor tistim, kateri Božjo besedo poslušajo, in jo ohranijo.

Kaj pomenijo besede: Blagor telesu itd.?

Te besede pomenijo: Kako srečna je mati, ktera je takega sina rodila in redila!

Kaj pa je ji Jezus odgovoril?

Jezus je ženi odgovoril: Res srečna je moja mati, pa srečni so tudi vsi, kateri besedo Božjo poslušajo in ohranijo in zato je moja mati še bolj srečna, ker me je z vero v duhu spočela.

Vidite, kako lahko bi bili vsi srečni, če bi besedo Božjo poslušali in jo ohranili!

God svetega Frančiška Asiskega.

(4. oktobra.)

Med zveličanskimi čednostmi, ktere je Jezus na gori blagroval, je na prvem mestu: Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. Svetnik, ktereга spomin danes obhajamo, se je, kakor malokteri drugi v vsem svojem življenji po tej prvi čednosti ravnal; in ta svetnik je sv. Frančišek Asiski.

V nekdanjih papeževih deželah v vojvodini Spoletanski je mestice Asisi, zidano na prijaznem homcu, kakor navadno vsa mesta dolnje laške dežele. Ponosno se ozira po rodovitnej planjavi, in ima tudi za kaj ponosno biti. Več sto let je slovelo po svoje premožnosti in še dan danesnji slovi, če že ne zavoljo bogastva, pa kot rojstno mesto svetega Frančiška Serafiškega. Na mestu, kjer je svoje dni tekla zibelka sv. Frančiška, stoji zdaj velika cerkev, zidana leta 1615 na stroške španskega kralja Filipa III.

Sv. Frančišek se je rodil l. 1181. Oče njegov, Peter Bernardone, je bil bogat kupčevalec, in je tudi svojega sina temu stanu namenil. Mladi Frančišek se je kazal prav spretnega v trgovstvu, pa tudi usmiljenega in dobrotljivega do ubogih. Prijaznega in ljubeznjivega, zgovorljivega in dobrotljivega mladenča je vse častilo, toda Božja previdnost ga je varovala, da ga svet ni okužil in zapeljal. Nenavadne prikazni so zgodaj napovedale, kaj je Bog namenil s Frančiškom.

V mestu Asiškem je videti mala cerkvice posvečena sv. Frančišku. Nad vratmi je brati ta napis: „To molišče je bilo nekđaj hlev za vole in osličje; v njem se je rodil Frančišek, zgled celemu svetu.“ — Ko je bila njegova mati, pobožna Pika, na porodu v velikih bolečinah, jej nek pobožen romar nasvetuje, naj se dá v hlev prenesti, ker njeno dete mora na slami rojeno biti. Tako je bil torej Frančišek, kakor Zveličar, v hlevu rojen in na slami mu je bilo prvo ležišče, ker je bil poklican, ubogega Jezusa v uboštvu in ponižnosti nasledovati. — Do siromakov je bil vedno usmiljenega serca in nikdar ni mogel ubožčeku darú odreči. Ko pa vendar enkrat zavoljo opravkov siromaka brez almožne odpravi, se precej skesa in za njim hiti, da mu tem obilnejši dar podeli; takrat Bogu obljubi, da v prihodnje ne bo več siromakom milodarú odrekal. — Ko sliši enkrat v pridigi besede, ktere je Jezus govoril svojim učencem na pot: (Mat. 10, 9—10) „Ne imejte ne zlata, ne srebra, ne denarjev v svojih paséh; ne torbe na poti, tudi ne dveh sukenj, ne čevljev, ne palice,“ sklene precej po tem Jezusovem nauku živeti. Vse, kar ima, razdeli med uboge, in sam ubog začne ljudem s toliko gorečnostjo pokoro oznanovati, da so bili vsi ginjeni do solz. Očetu pa, ki je bil bolj skopega serca, radodarnost sinova in uboštvu niste bile po volji; graja ga večkrat in celo doto ali dedšino mu odreče. Ravno to je bilo mlademu Frančišku tem ljubši, ker se potem Božji previdnosti popolnoma zroči. Od hiše do hiše potrebnega živeža prosjači in kar si priprosi, z drugimi siromaki deli.

Kmalu se pridruži Frančišku več tovaršev, kteri so se hotli od njega učiti, v uboštvu in pokori živeti. Frančišek jim spiše pravila in se poda sam v Rim k sv. Očetu, Inocenciju III, jih prosit, da bi mu poterdili pravila. Kadar to doseže, verne se ves vesel in zadovoljen v Asisi. Blizo tega mesta, na malem kosu polja, ki je bilo lastnina neke benediktinske opatiije, stala je cerkvice, Devici Mariji posvečena, in porcijunkula imenovana. To cerkvico mu podarijo benediktinci in tukaj se naseli Frančišek s svojimi tovarši, s kterimi je ostro in spokorno živel, cele dni in noči prečul; tukaj se je začel red sv. Frančiška, ali menihov frančiškanov, kapucinov in bratov in sester tretjega reda, kteri je bil od Boga izvoljen, da je svetu prinesel zdravilo in pomoč zoper napake in razvade tedanjih časov. Za to cerkvico je dobil sv. Frančišek sloveče odpustke,

kteri so po vsem katoliškem svetu znani pod imenom: odpustki od Porcijunkule.

Ko namreč sv. Frančišek leta 1221 na dan posvečenja te cerkvice prav goreče in pobožno v nji moli, prikaže se mu Gospod in mu reče: „Frančišek! prosi me, česar si želiš v zveličanje ljudstvom.“ On odgovori: „Prosim odpuščenje grehov in kazni, popolnoma odpustek vsem, ki bodo spokorjeni to cerkvico obiskovali in se svojih grehov odkritoserčno spovedali.“ In Gospod mu reče: „Pojdi tedaj k mojemu namestniku, k papežu, in prosi od njega odpustek v mojem imenu.“

Že drugo jutro potuje Frančišek v Rim k tedanjemu papežu, Honriju III., kteri mu odpustek najprej ustmeno, poznej pa tudi s pismom poterdi, toda le za en sam dan v letu. Dve leti pozneje dobi sv. Frančišek od papeža dovoljenje, da sme ta odpustek 2. avgusta vsako leto in za vse čase oklicati. Pozneje so se ti odpustki podelili vsem samostanskim cerkvam frančiškovega reda, papež Pij VII. in Pij IX. so ga razširili in podelili vsem farnim cerkvam, ktere so eno miljo in več od samostanske cerkve sv. Frančiška oddaljene, za 2. avgusta in naslednjo nedeljo. Tako je Bog povernil molitev in solze svojega služabnika za spreobernenje grešnikov.

Družina sv. Frančiška se je čedalje bolj množila, od dne do dne so prihajali učenci, kteri so se hotli od slovečega učenika učiti evangeljske ponižnosti in uboštva. Kadar jih je sv. Frančišek dosti podučil in poterdil, pošiljal jih je po svetu po dva in dva, ljudi k pokori opominjat, in kraljestvo Božje oznanovat. Za pot niso se z ničemur priškerbovali, ker so se po vsem zanašali na Božjo previdnost. Prenočevali so, kjer jih je noč zajela, bodi si pod milim nebom, ali kje v kotiču revne bajtice. Kar so jim dobri ljudje podarili, niso nikdar le sami za se ohranili; ž njim so preskerbovali spet druge, ki so bili v potrebi. Uboštvo je bilo vsa dota in vse premoženje, ktero je Frančišek zapustil učencem; bilo je tudi podlaga njegovemu redu. Celo cerkvice je hotel imeti nezatne in majhne, reven je bil njih živež, revna vsa hišna oprava. Priporočal je svojim učencem še posebno znotranjo molitev.

V svoji gorečnosti za blagor neumerljivih duš je namenil Frančišek potovati v sveto deželo, da bi Saracenom oznanoval sveto evangelje; pa Bogu je bil zadosti njegov sklep, izpeljati ga pa ni mu dopustil. Ko se prvokrat s

tem namenom na morje podá, ga hudi viharji silijo, spet na suho se podati; potem pa ga napade nevarna merzlica, ktera ga dolgo ni popustila. Pozneje pa vendar še pride v Egipt, kjer je bila ravno takrat križarska vojska, in ko je bila v boju zmagana, sv. Frančišek ne odjenja, dokler se mu ne posreči, priti do sultana, da bi njemu oznanoval trojedinega Boga. Nevernika sicer ni mogel spreobniti, toliko je pa vendar dosegel, da je sultan s kristjani bolj človeški ravnal.

Ko se na Laško poverne, potuje spet po deželi in po mestih, in povsod pridiga z obilnim sadom. Bog svojega gorečega služabnika z velikimi gnadami obdaruje, izmed katerih le eno omenim. Sveti mož je bil v samoti na gori Alverni, kamor je večkrat hodil, postit se in molit. Že 40 dni je ondi prepostal in premolil, in ko je ves vtopljen v premišljevanji Kristusove ljubezni, ugleda Serafa nebeškega s šesterimi perutnicami in vsega v plamenu, med perutnicami pa vidi križanega Jezusa. Kaj je Jezus svetniku govoril, nikdo ni zvedel, od teh mal so se mu na rokah in nogah prikazala znamenja Kristusovih ran z žebli; po tej prikazni se kliče tudi Frančišek Serafiški.

Še dve leti je potem živel Frančišek v vednih boleznih in težavah, pa boleznimi so mu bile ljube sestre in smert je imenoval svojega brata. Ko od samih bolečin že ni mogel več gibati nobenega uda, ga vpraša učenec, ali bi ne volil smerti po rabeljnovi roki, kakor tolike bolečine. Frančišek mu pa odgovori: „To mi je najljubši, karkoli Bog z menoj stori.“ Kadar čuti, da se mu smert bliža, prosi, naj bi ga prenesli k cerkvi „porcijunkuli“. Ubog, kakor je živel, je hotel umreti; želel je celo, da bi ga na gola tla položili. Spolnili so mu želje in na golih tléh je izdihnil svojo sveto dušo 4. oktobra 1226, še le 45 let star. Njegove zadnje besede so bile: „Izpelji mojo dušo iz ječe, da bom Tvoje ime hvalil.“ (141. ps.)

Po njegovi smerti se je njegov zarod silno pomnožil in po vsem svetu razširil; njegovi otroci so frančiškani, kapucini, klarisine nune, bratje in sestre tretjega reda. Takrat so bili in še sedanje dni so ti redovi katoliški cerkvi terdna podpora, in katoliške vere dika in čast.

Berilo iz lista sv. aposteljna Pavla do Galačanov
6, 14—18.

Bratje! mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jaz svetu. Zakaj v Kristusu Jezusu nič ne velja, ne obreza, ne neobreza, ampak nova stvar. In kterikoli se po tem vodilu ravnaajo, mir in milost nad njimi, in nad Izraelom Božjim. Sicer mi pa nihče ne bodi nadležen; zakaj jaz nosim znamnja ran Gospoda Jezusa na svojem telesu. Gnada Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi z vašim duhom, bratje! Amen.

R a z l a g a. Sv. apostelj svari Galačane pred krivimi učeniki, kateri imajo s svojimi nauki le ta namen, uiti preganjanju. On stavi svojo čast v to, da je odrešen po Kristusovem križu, in da je v njem vsemu odmerl. Potem jih prosi, naj mu ne napravljajo še več terpljenja, ker že tako nosi znamnja ran Jezusovih na svojem telesu. — Ta znamnja so bila rane in obronki, ki so se videli na njegovem telesu in so bile priče, koliko je za Gospoda Kristusa preterpel.

(Evangelje kakor o godu sv. Matija aposteljna.
Mat. 11, 25—30.)

Cerkvena molitev. O Bog! ki svojo cerkev po zasluženji sv. Frančiška z novim zarodom množuješ, dodeli nam, da bi njega posnemaje zemeljsko zaničevali in deležnosti nebeških darov vedno se veselili; po Gospodu . . .

God svetih aposteljnov Simona in Juda Tadeja.

(28. oktobra.)

Sv. Simon apostelj se ne sme zamenjati s Simonom, ki je imenovan Peter, niti s Simeonom, prvim škofom Jeruzalemskim, ki je bil Gospodu v sorodovinstvu. Sv. zgodbe nam o tem apostelju le malo vejo povedati; toliko pa je gotovo, da je bil Galilejec in da ga je Jezus sam med aposteljne sprejel. Matevž in Marka mu dajata priimek: Kananit; Lukež ga pa imenuje „zelota“ ali gorečnika, ker je bil ves vnet ali goreč za postavo in čast Božjo. S svojim tovaršem Judom Tadejem je prehodil Mezopotamijo, Egipt in druge dežele, v Perziji pa je prejel mučeniško krono, kajti z žago so ga črez sredo prežagali.

Njegov tovarš je bil Juda, s priimkom Tadej ali Lebej t. j. serčni, sin Marije Kleofove, po očetu in po materi Kristusu sorodnik ali v žlahti, kajti Kleofa je bil sv. Jožefu brat, Marija pa njegova mati je bila ena izmed tet Marije Device. Predno ga je Jezus poklical v apostolstvo, bil je kmetovalec in oženjen; ko ga je pa Gospod poklical, je popustil vse in hodil za njim. Sveto evangelje od njega omenja, da je pri zadnji večerji Kristusa vprašal: „Gospod! kaj se je zgodilo, da se hočeš nam razodeti, in ne svetu?“ (Jan. 14, 22.) Jezus mu je odgovoril, in mu rekel: „Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval, in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.“ (Jan. 14, 23.) S temi besedami je Jezus hotel reči: Jaz se razodevam duši tistega, kateri me ljubi, in moje nauke izpolnuje.

Po prihodu sv. Duha pridiga najpred po Judeji in Samariji, poznej pride v Sirijo, Perzijo in Mezopotamijo. Preden je odšel na tuje, pisal je judom in vsem vernim kratek list, v katerem jih opominja k stanovitnosti v veri in jih svari pred krivoverci. Té le so njegove besede: „Preljubi! uzidujte se na svojo presveto vero, in molite v svetem Duhu, ohranite se v ljubezni Božji, čakajoči usmiljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa v večno življenje“ (20, 21); in „tem, ki svoje meso skrunijo, gospostvo zaničujejo, in veličastvo preklinjajo“, se bo godilo kakor Sodomi in Gomori in bližnjim mestom, ki zdaj večne kazni terpé. (8.)

Kakor sv. Šimon, njegov tovarš, je tudi Juda Tadej v Perziji končal svoje apostolsko delo in življenje, kjer je bil po ščuvanju malikovalskih duhovnov s sekiro ob glavo djan.

V v o d sv. me še, kakor za praznik sv. aposteljna Andreja.

Cerkvena molitev. O Bog! kateri si nam po Svojih svetih aposteljnih, Šimonu in Judi, v spoznanje Tvojega imena priti dodelil; daj nam spomin njune večne časti s pridom obhajati, in po njunem častenji v dobrem rasti; po Gospodu . . .

Berilo iz lista sv. Pavla aposteljna do Efežanov
4, 6—13.

Bratje! vsakteremu zmed nas je dana gnada po meri Kristusovega darovanja. Za tega del reče (pismo): Šel je na visoko in vjete peljal jetnike; dal je darove ljudem. Da je pa gori šel, kaj je družega, kakor da je poprej tudi doli šel v spodnje kraje zemlje? Kteri je doli šel, ravno tisti je tudi gori šel čez vsa nebesa, da bi vse napolnil. In On je ene postavil aposteljne, ene pa preroke, ene pa evangeliste, ene pa pastirje in učenike, v popolnost svetih, v opravljanje službe, v razširjanje telesa Kristusovega, dokler se ne snidemo vsi v edinost vere in spoznauja Sinú Božjega, v popolnega moža, v mero polne starosti Kristusove.

R a z l a g a. Sv. apostelj Pavl v tem poglavji uči, da Kristus vsem, kateri so poklicani, duhovne dobrote podeli, da pa vendar vsakteri posebne darove prejme po meri, kakor se Kristusu dopada, ali mu je potrebno za njegovo službo in poklic; kajti napravil je Kristus tudi mnogotere službe. Nihče naj ne zavida drugemu, ki je več darov prejel; in ta naj se ne prevzema, ki jih več

ima, ker Bog slehernemu le toliko daje, kolikor potrebuje ali mu koristi.

Besede (67, 19) psalmove: „Šel je na visoko in vjete peljal jetnike, dal je darove ljudem,“ pomenijo po razlaganji svetih očetov v višem pomenu, da je Kristus po svoji smerti šel v predpeklo, duše pravičnih stare zaveze iz ječe rešil, in na dan svojega vnebohoda seboj v nebesa peljal. Darovi pa, ktere je Jezus ljudem dal, so darovi sv. Duha, ktereга je po svojem vnebohodu na zemljo poslal.

Napravil je Kristus mnogotere duhovne službe, da se sveta cerkev razširja; „ene je postavil apostelje,“ kteri so imeli evangelje povsod oznanovati in keršanske občine ustanovljati; „ene pa preroke,“ kteri so imeli dar prerokovanja in razlaganja svetega pisma, pa so bili aposteljnomo podložni; „ene pa evangeliste,“ ali oznanovalce sv. evangelija, zlasti dijakone, kteri so bili aposteljnomo v pomoč in so pod njih vodstvom učili; „ene pa pastirje in učenike,“ to so škofje in mešniki, kteri so v odločenih občinah duhovne zadeve stanovitno oskerbovali.

Mnogotere so službe in opravila v cerkvi, raznotere darove Kristus svojim služabnikom podeluje, vseh poklic in dolžnost pa je, verne v popolnost napeljevati (voditi), službo Božjo opravljati, telo Kristusovo, to je cerkev po svetu razširjati, in še le takrat bo cerkev svoj poklic doveršila, kadar bodo vsa ljudstva ene vere in v edino pravo cerkev sprejeta, vsi ljudje Sinú Božjega za Odrešenika spoznali, in bodo vsi popolnost v keršanskem duhu sprejeli, kar se bode zgodilo pred koncem sveta. —

Otroško spoznanje je pomanjkljivo in otroška volja nestanovitna, tako je z vernimi kristjani, ki popolnosti še niso dosegli, zato pa cerkev verne podučuje, da njih spoznanje raste, in njih voljo v dobrem poter-

duje; ta poklic bo dopolnjen, kadar bodo vsi v spoznanji in volji popolni možje, in bodo dosegli mere polne starosti Kristusove. —

Zahvalimo se Bogu, da Kristus po svoji cerkvi za nas in naše zveličanje tako lepo skerbi! Spoštujmo in poslušajmo može od cerkve poslano, ki nas v veri podučujejo, v čednostih poterjujejo, in nas po poti k nebesom vodijo! Prosimo Boga, naj bi ti, ki se zdaj od nas ločeni, čedi Kristusovi se pridružili, in spoznali edinega pastirja, namestnika Kristusovega!

Evangelje sv. Janeza 15, 17—25.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: To vam zapovem, da se ljubite med seboj. Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene popred sovražil, ko vas. Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, toraj vas svet sovraži. Spomnite se besed, ktere sem vam jaz govoril. Hlapec ni veči, kakor njegov gospod. Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali; ako so moje besede spolnovali, bodo tudi vaše spolnovali. Vse to pa vam bodo storili zavoljo mojega imena, ker ne poznajo Njega, kateri me je poslal. Ko bi ne bil prišel, in bi jim ne bil govoril, ne bi imeli greha; zdaj pa nimajo izgovora za svoj greh. Kdor mene sovraži, sovraži tudi mojega Očeta. Ako bi med njimi ne bil storil del, katerih nihče drugi ni storil, ne bi imeli greha; zdaj pa so videli in sovražijo mene in mojega Očeta. Pa se dopolni govorjenje, ktero je v njih postavi zapisano: Zastonj so me sovražili.

N a u k i. I. Svet je sovražil in preganjal Kristusa, njegove aposteljne in učence. Ta resnica naj bo v tolažbo onim, ktere svet t. j. posvetni ljudje še zdanje dni

zasramuje, zaničuje in preganja, ker nočejo ž njim potegniti, niti se ravnati po njegovih grešnih naukih in pohujšljivih navadah.

Gorje pa tistim, ki hočejo zasramovanju in zaničevanju s tem se odtegniti, da s svetom potegnejo; kateri s Kristusom nočejo tukaj terpeti, v večnosti ne bodo s Kristusom kraljevali.

„Hlapec ni večji, kakor njegov gospod.“ Gerdo je, če hoče hlapec boljši imeti, kakor njegov gospod ima; velika čast pa je za njega, ako ga gospodu enakega imajo. — Kristus je naš gospod, mi smo njegovi hlapci. Ako je Kristus, naš gospod, hotel sovražstvo in preganjanje od sveta terpeti, po kaj bi se mi tega branili? Če nas Bog ljubi, kaj bi nam svet in vse njegovo sovražstvo moglo škodovati? To nam le pomaga, da se ložej sveta oprostimo in Bogu približamo.

II. „Hlapec ni večji, kakor njegov gospod.“ Dragi bratje in sodelavci v vinogradu Gospodovem! tolažimo se s temi besedami, kadar nas bridkost obhaja, da s svojim trudom in delom ne opravimo nič ali vsaj ne toliko, kolikor bi radi. Sam Jezus Kristus, Božji Sin in naš Gospod, ni mogel vse nevedne podučiti, vse grešnike spreobrniti, kako bi le nam bilo to mogoče? Naše zasluženje ne bo se merilo po številu ali po vspehu, temuž plačilo bomo prejeli po trudu in po namenu, ktereга smo pri svojem trudu imeli. Tisti, ki z velikim trudom le eno dušo Bogu pridobi, bo morebiti Bogu prijetniši, kakor drugi, po katerem je gnada Božja mnogo grešnikov k pokori obudila.

III. „Ko bi ne bil prišel, in bi jim ne bil govoril, ne bi imeli greha; zdaj pa nimajo izgovora za svoj greh.“ — Kristus pravi, Judje se ne morejo izgovarjati, da ga niso spoznali, temuž sovražili in preganjali. Lahko bi ga bili spoznali, če bi hotli, po njegovih čudovitih delih; zato so pa zaslužili,

da bodo kaznovani in pogubljeni. — Kakor z Judmi, tako bo z drugimi ljudmi; s tem, da niso vedeli, ne bodo mogli vselej svoje grehe zagovarjati. Ako ima človek, ki je v krivi veri, ali pa katoličan, priložnost resnice prave svete vere in svoje keršanske dolžnosti spoznati, pa jih, bodi si iz lenobe, prevzetije ali hudobije, spoznati noče, ta je svoje nevednosti sam kriv, in bo pogubljen zavoljo svojih grehov. Kdor pa ničesar ni slišal o Kristusu in o pravi veri, in nikdar ni imel priložnosti resnico spoznati, svoje nevednosti ni kriv, živeti pa mora po vesti in naradni postavi, katero je Bog slehernemu človeku v serce zapisal. Ako po tem živi, je neviden ud prave cerkve, Bog ga more po svojej neskončni milosti zveličati; če pa dela zoper svojo vest in naravno postavo, bo le zavoljo tega pogubljen, ne pa zato, ker pravega Boga in prave vere spoznati ni imel priložnosti. Znano je gorje, katero je Jezus zaklical mestom Korocajm in Betzajda.

IV. „Zastonj so me sovražili.“ — Te besede so iz psalma 68, 5, kjer govori David od Mesijevega terpljenja. Zastonj t. j. brez vzroka me sovražijo, ker nisem nič zadolžil. Tako je Jezus Judom očital, pa njegovo očitjanje velja vsem grešnikom. Kristus ima do vseh ljudi le ljubezen in dobrote; zakaj ga potem sovražijo? Iz gole ljubezni do nas je prišel na svet, se je na križu daroval, se daruje še vsak dan v daritvi sv. meše, nam ponuja svoje meso in kri, nam deli neštevilno dobrot in gnad; zakaj ga tedaj ljudje sovražijo? Ker ne poznajo Njega, niti Očeta, kateri ga je poslal. Sovražimo pa Boga, ker in kadarkoli grešimo, kajti vsak greh žali Boga in Kristusa.

Zdihljej. O preljubenzjivi Jezus! Tvoje serce je vse polno in goreče najčistejše ljubezni do nas. Priserčno te prosimo, s tem nebeškim ognjem vžgi tudi naša merzla serca, naj bi po

Tvoji zapovedi in Tvojem zgledu svojega bližnjega ljubili, in naj bi nas od te ljubezni ne odvernilo niti sovraštvo, niti nevošljivost; naj bi se spominjali, da mi, Tvoji revni hlapci, nismo boljši od Tebe, ki si naš Gospod in Bog, in da se ne smemo pritoževati, če nas svet, kakor Tebe, sovraži in preganja. Poterdi nas s svojo gnado, naj bi vse poterpežljivo terpeli, karkoli nam pošiljaš po svoji očetovski volji; po svojem zgledu daj nam v ljubezni do Boga in bližnjega živeti in umreti. Amen.

Praznik vseh svetnikov Božjih.

(1. novembra.)

Zakaj cerkev poseben praznik vseh svetnikov obhaja?

1. Naj bi Boga hvalili v vseh njegovih svetnikih (ps. 150, 1) in svetnike spodobno počastili, kateri so se vse svoje žive dni poganjali za Božjo čast in jih je zatorej Bog sam počastil;

2. naj bi se prav živo spominjali, da smo udje svete, rimsko-katoliške cerkve in (gmajne) občestva svetnikov, katero obsega svetnike v nebesih, verne na zemlji in duše v vicah, ali poveličano, vojskovalno in terpečo cerkev;

3. naj bi danes svoje oči in serca povzdignili k nebesom, kjer nam kaže neštetilne trume svetih in zveličanih iz vseh ljudstev, rodov in stanov, kateri so se vsi morali vojskovati z istimi slabostmi in težavami, kakor mi, pa so jih z gnado Božjo srečno zmagali in nam zapustili prelepe zglede vseh čednosti in vsakoršne popolnosti;

4. naj bi se združenim priprošnjam toliko svetnikov in svetnic, prijateljev in prijateljic Božjih priporočali, in tem gotovejšo pomoč dosegli v svojih potrebah in nadlogah;

5. naj bi počastili tudi tiste svetnike, katerih imena nam niso znana in katerim cerkev ni mogla odločiti posebnega dneva v letu.

Kako se je ta praznik začel?

Ta god je vpeljal papež Bonifacij IV. leta 610. —

Še pred Kristusovim rojstvom je nek Mark Agripa, ljubljeneec cesarja Augusta, dal sèzidati prekrasen tempelj sredi Rima svojim paganskim bogovom na čast; imenovali so ga paganski Rimljani „Pantheon“ t. j. posvečen vsem bogovom. Ko je propadlo malikovalstvo in nadvladala Kristusova cerkev, ni imel ta tempelj nobene pomembe, vrata so mu zazidali, tempelj pa še pustili v spomin nekdanje slave cesarstva. Rimski cesar Foka, ki pa je le v Carigradu imel svoj prestol, podari ta tempelj svetemu Očetu Bonifaciju IV., kateri ga ukaže prenarediti in popraviti v keršansko cerkev, katero je posvetil Mariji Devici in vsem svetnikom na čast. Ukazal je pobrati kosti in ostanke mnogih marternikov po katakombah in pokopališčih in jih v tej cerkvi zakopati. Ta papež je prvi obhajal praznik vseh svetnikov, papež Gregor IV. ga je zapovedal obhajati po vsem keršanskem svetu.

V začetku sv. meše poje cerkev: „Veselimo se vsi v Gospodu, obhajajé praznik k časti vseh svetnikov, ktere slovesnosti se veselijo angelji in soglasno hvalijo Sinú Božjega.“

„Radujte se, pravični, v Gospodu; poštenim se spodobi hvalno petje.“ (ps. 32.) Čast bodi Bogu . . .

C e r k v e n a m o l i t e v. Vsegamogočni večni Bog, ki si nam dodelil zasluženje vseh Svojih svetnikov z enim godom častiti, prosimo, daj nam zavoljo pomnoženih priprošnjikov zaželjeno obilnost Svojega usmiljenja; po Gospodu našem . . .

Berilo iz skrivnega razodenja sv. Janeza aposteljna
7, 2—12.

Tiste dni, glejte, sem jaz, Janez, videl družega angelja gori priti iz solnčnega izhoda, kateri je imel znamenje živega Boga, in je vpil z velikim glasom čveterim angeljem, katerim je bilo dano, škodovati zemlji in morju, rekoč: Ne škodujte zemlji in morju, tudi ne drevesom,

dokler ne zaznamnjamo hlapcev Boga našega na njih čelih. In sem slišal število zaznamnjanih; sto štiri in štirideset tavžent je bilo zaznamnjanih iz vseh rodov Izraelovih otrok. Iz roda Judovega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Rubnovega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Gadovega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Aserjevega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Neftalijevega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Manasovega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Simeonovega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Levijevega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Isaharjevega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Zabulonovega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Jožefovega dvanajst tavžent zaznamnjanih; iz roda Benjaminovega dvanajst tavžent zaznamnjanih. Potem sem videl veliko trumo, ktere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov, in rodov, in ljudstev, in jezikov stati pred sedežem in pred Jagnjetom, bili so oblečeni v bela oblačila, in palmove veje so bile v njih rokah. In so vpili z velikim glasom, rekoč: Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu. In vsi angelji so stali okrog sedeža, in starašin, in čveterih žival, in so padli pred sedežem na svoja obličja, in so molili Boga, rekoč: Amen! Hvala in slava, in modrost in zahvala, čast in krepost in moč bodi našemu Bogu od vekomaj do vekomaj. Amen.

Razlaga. Sv. Janez je po Božjem razodenji gledal strašno sodbo, ktera je bila odmenjena terdovratnemu mestu Jeruzalemu in judovskemu ljudstvu. Pa Bog, čeravno tepe, pravičnih vendar ne pozabi, temuč jih varuje. Videl je Janez „drugega angelja priti od solnčnega iz-

hoda, kateri je imel znamenje živega Boga in je vpil čveterim angeljem: „Ne škodujte zemlji in morju, tudi ne drevesom, dckler ne zaznamnjam hlapcev Boga našega na njih čelih.“ Tako se kaže Božja usmiljenost in prizanesljivost.

Stari očak Jakob je imel 12 sinov; ravno toliko se je štelo izraelskih rodov. Iz vsakega teh dvanajst rodov vidi Janez dvanajst tavžent zaznamnjanih, in to pomeni, da jih bo izmed vsakega roda veliko veliko izvoljenih. Akoravno se v razodenji dvanajst rodov našteva, pogrešamo vendar le Danovega rodú, na mesto njega se šteje rod Manasov ali rod drugega sina Jožefovega. Zakaj pa je Danov rod izpuščen? Zato ker se je v tem rodu malikovanje najpred pokazalo, in je bil ta rod malikovanju največ vdan. Tedaj vsaki rod svoje izvoljene ima, le Danov ne, ker je malikoval. Kako strašno se Bogu gnjusi do te pregrehe, pa gotovo ne manj do teh, ki molijo malike sveta, denar, čast, posvetne sladnosti in veselice.

Sv. razlagalci mislijo, da ta prikazen Janezova meri tudi na strašno sodbo, ktera se bo dopolnila pred pokončanjem sveta. In naj bi nihče ne mislil, da so izvoljeni samo kristjani iz judovskega rodú, se pokaže aposteljnu še velika truma, ktere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov, in rodov, in ljudstev, in jezikov stati pred sedežem in pred Jagnjetom, to je, prevelika množica kristjanov, poklicanih iz neverskih narodov, v znamenje, da so posebno neverniki bili poklicani v Kristusovo cerkev. — Bili so pa izvoljeni iz vseh narodov, in rodov, in ljudstev, in jezikov, ker usmiljeni Bog ne gleda ne na rod, ne na ljudstvo, ne na jezik; vsak človek mu je enako ljub, ker je Kristus za vse ljudi svojo rešnjo kri prelil.

„Videl je trumo stati pred sedežem in pred Jagnjetom, bili so oblečeni v bela oblačila, in palmove veje so bile

v njih rokah.“ Tedaj truma je stala pred Božjim tronom in pred Kristusom; bela oblačila so znamenje njih nedolžnosti in časti, palmove veje pa so znamenje, da so premagali trejnega sovražnika: hudiča, svet in meso.

Kaj je delala truma? Boga je molila in čistila, v družbi z duhovi nebeškimi, kateri obdajaje Božji sedež, Boga neprenehoma molijo in Mu hvalo prepevajo za moč, katero jim je podelil. — Naj bi tudi mi bili enkrat tako srečni, priti med trumo izvoljenih!

Evangelje sv. Matevža 5, 1—12.

Tisti čas, ko je Jezus videl množice, je šel na goro, in ko se je bil vsedel, so pristopili k Njemu njegovi učenci. In je odperl svoja usta, in je učil, rekoč: Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor krotkim; ker oni bodo zemljo posedli. Blagor žalostnim; ker oni bodo oveseljeni. Blagor lačnim in žejnim pravice; ker oni bodo nasiteni. Blagor usmiljenim; ker oni bodo usmiljenje dosegli. Blagor jim, kateri so čistega serca; ker oni bodo Boga gledali. Blagor mirnim; ker bodo otroci Božji imenovani. Blagor zavoljo pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene; veselite se, in od veselja poskakujte; ker je vaše plačilo obilno v nebesih.

Zakaj se danes bere evangelje od osmerih zveličanskih čednost?

Ker so osmere zveličanske čednosti bile tolikere stopinje, po katerih so se svetniki trudili priti v nebesa. — Ravno po teh stopinjah bomo tudi mi tje prišli, ako se trudimo, in nam Bog s svojo gnado pomaga.

Raziaga osmerih zveličanskih čednost.

I. Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.

Ubogi v duhu so: 1. kateri po zgledu apostelnov vse častno popustijo in zavoljo Kristusa ubožajo; 2. kateri po nesreči ali krivici vse zgubijo, in to zgubo vdani v voljo Božjo prenašajo; 3. kateri so s svojim nizkim in revnim stanom zadovoljni in po boljšem in višem ne hrepenijo, rajši celo pomanjkanje terpijo, kakor da bi si s krivico pomagali; 4. tudi premožni, ki pa svojega serca na blago tega sveta ne navezujejo, temuč s svojim imenjem in blagom radi ubogim v potrebah pomagajo; 5. zlasti pa ponižni, t. j. tisti, ki se svojih slabost in dušne revščine zavedajo, in priprosto sami o sebi mislijo, temveč pa Bogu za vse hvalo dajajo in Ga pomoči in milosti prosijo. — Njim obljubi Jezus največje plačilo, nebeško kraljestvo.

II. Blagor krotkim; ker oni bodo zemljo posedli.

Krotek je, kdor hudo jezo, nesterpljivost in maščevalnost v sebi kroti in premaguje in z dobrovoljnim srcem vse sprejame in prenaša, karkoli mu ali Bog hudega naklada in dopušča, ali pa mu drugi ljudje storijo. Tak je podoben mirnemu jezeru, ali vodi, iz ktere se, kakor iz zercala, svita nekaljena podoba Božjega solnca. Od njega pričuje sv. Duh: „Kdor nad svojim srcem gospoduje, je boljši, kakor uni, ki mesta premaguje.“ (Pregov. 16, 32.) „Videl bo Gospodove dobrote v deželi živih.“ (ps. 26, 32.) „Pohlevni bodo dedvali deželo; in veselili se bodo v obilnem miru,“ (ps. 36, 11) ktereга že na tem svetu uživljajo.

III. Blagor žalostnim; ker oni bodo oveseljeni.

Ne tistim, kateri žalujejo po smerti ljubih in dragih sorodnikov in prijateljev, niti tem, ki so žalostni zavoljo nesreče in časnih zgub, gre Jezusova obljuba, da bodo oveseljeni; ampak Jezus blagruje le tiste, ki obžalujejo svoje grehe, in da se Bog od ljudi tako malo časti, veliko pa žali, in da se toliko ljudi pogubi, za ktere se je draga kri Jezusova zastonj prelila; dalje še tiste, ki tukaj na svetu v ostri pokori živijo in težave svojega terdega življenja voljno prenašajo. — Greh je edino zlo, katero zasluži, da ga objokamo, in le solze, ki jih zavoljo grehov

točimo, so koristne solze, za katere se nam bo vernilo večno veselje in večna tolažba.

IV. Blagor lačnim in žejnim pravice; ker oni bodo nasiteni.

Lačni in žejni pravice so, ki imajo goreče želje po čednosti in pobožnosti in si na vso moč prizadevajo, resnico spoznati, v pravičnosti živeti, v pravi pobožnosti napredovati, ljubezen do Boga in bližnjega z gnado Božjo spolniti. Kdor si za keršansko pravico tako iskreno prizadeva, ta bo nasiten t. j. z najlepšimi čednosti ga bode Bog obdaroval, v nebesih pa obilno poplačal.

V. Blagor usmiljenim; ker oni bodo usmiljenje dosegli.

Usmiljeni so, ki svojemu bližnjemu v potrebi, kakor morejo, pomagajo, dela dušnega in telesnega usmiljenja, kadarkoli je mogoče, opravljajo, pregreške in slabosti drugih voljno prenašajo, jih, kolikor morejo, zagovarjajo, in tem, ki jih razžalijo, iz srca odpuščajo. Največe zasluženje si dobi, če se kdo usmili svojega sovražnika in mu dobro stori po nauku Kristusovem: „Ljubite svoje neprijatelje, dobro jim storite, kateri vas sovražijo.“ (Luk. 6, 27.) Usmiljenim je Jezus spet usmiljenje zagotovil; neizprosljiva sodba pa čaka njega, ki usmiljenja nima.

VI. Blagor jim, kateri so čistega srca; ker oni bodo Boga gledali.

Čistega srca so, ki se trudijo ohraniti kerstno nedolžnost, in svoje serce in svojo vest skerbno varujejo ne le pregrešnih djanj in pogovorov, temuč vseh nespodobnih misel in želj, ki pri vsem svojem djanji in nehanji le dobro mislijo in želijo. — Oni že na tem svetu vidijo Boga v vseh njegovih delih in stvaréh, ker jih premišljevanje Božjih stvari in del vodi k Bogu, njih stvarniku in začetniku. V večnosti pa bodo Boga gledali od obličja do obličja, in v tem gledanji vživali veselje, katero je prihranjeno le čistim dušam. Da oko vidi, treba je, da je čisto; tako bodo le čiste duše Boga gledale.

VII. Blagor mirnim; ker bodo otroci Božji imenovani.

Mirni so, ki so si svoje nevredne nagone pokorne storili in zato skerbé, da imajo mir v svoji vesti in svoja

djanja v pravem redu; kateri niso sami v sebi razdvojeni, niti z bližnjim v prepiru; ki so svojo voljo z Božjo voljo poenačili, in pravi mir, ki je iz Boga, tudi drugim preskerbujejo. Oni bodo pred vsemi otroci Božji imenovani, ker Boga nasledovajo, ki je Bog mirú in je celo svojega Edinorojenega dal, da svet z Bogom spravi in mir prinese, kakor ga svet ne pozna in ga ne more dati. (Luk. 2, 14.) (Jan. 14, 27.)

VIII. Blagor zavoljo pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo.

Zavoljo pravice preganjani so, ki se za resnico. sveto vero in za keršanske čednosti, z besedo, s spisi, ali pa po svojem življenji krepko in serčno potegujejo; ki se Boga in resnice deržijo, svete vere in keršanskih dolžnosti nikakor ne popustijo, čeravno jih posvetnjaki za tega del sovražijo, zaničujejo, zasmehujejo, in čeravno se jim sramota in krivica godi. Ako vse to poterpežljivo in stanovitno, da celo z veseljem prenašajo, kakor svetniki, bodo tudi ž njimi posedli nebeško kraljestvo. — Ž njimi moramo terpeti, ako hočemo ž njimi krono doseči: „vsi, kateri hočejo po božno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje terpeli.“ (2. Tim. 3, 12.)

Zdihljej. Kako lepa, o Bog! so Tvoja prebivališča. Moja duša hrepeni po Tvojih pred dvorih. Moje telo in moja duša se veselita v Tebi, živi Bog, ki si krona in plačilo svetnikom, katerim časna terpljenja in bolečine z večnim veseljem vračuješ in jih z vsemi dobrotami napolnuješ. O kako srečni so vsi, ki so Ti na tem svetu zvesto služili, zakaj zdaj gledajo Tebe in Jagnje Božje od obličja do obličja; s Tvojim imenom so zaznamnjani na svojih čelih in s Teboj kraljujejo na vse veke. Zatorej Te prosimo, o Bog, dodeli nam po njihovi priprošnji svojo gnado, da bi Ti po njih zgledu v svetosti in pravičnosti služili, jih v uboštvu, ponižnosti, krotkosti, spo-

kornosti, pravičnosti, čistosti, miroljubnosti in poterpežljivosti nasledovali, in se enkrat, kakor oni, nebeškega veselja in zveličanja vdeleževali. Amen.

Dan in spomin vseh vernih duš v vicah.

(2. novembra.)

Koga nas cerkev ta dan spominja?

Ta dan nas cerkev spominja tistih duš, ktere so sicer v gnadi Božji šle s tega sveta, pa za sveti raj še niso dosti očiščene in zatorej časne kazni terpe in se očiščujejo v posebnem kraju, kateremu pravimo vice.

Ktere duše so obsojene v vice?

V vice so obsojene duše tistih ljudi, kateri sicer v gnadi Božji umerjó, pa imajo vendar še male grehe nad seboj, in kateri se za svoje grehe v življenju še niso zadosti spokorili. Vice so toraj kraj čiščenja, kjer se duše, ktere še niso zadosti čiste in spokorjene, svojih malih grehov in madežev z ognjem, kakor zlato in srebro, očiščujejo. Sv. Pavl piše Korinčanom: „Kakošno je vsakterega delo, bo ogenj poskusil. Kogar delo, ki ga je (na Kristusu) sèzidal, bo ostalo, bo plačilo prejel. Kogar delo pa zgori, bo škodo terpel; on pa bo otet, vendar tako, kakor skozi ogenj.“ (I. Kor. 3, 13—15.) Tem besedam pristavi sv. Ambrož to-le: „Sv. Pavl z besedami: „kakor skozi ogenj,“ naznanja, da se bo ta človek sicer zveličal, pa pred mora v ognju kazni terpeti; z ognjem se bo očistil in zveličal, ne pa kakor hudobni v večnem ognju mučil.“ Tako so sv. očetje in katoliška cerkev te besede sv. aposteljna Pavla vedno razlagali, da pomenjajo očiščevalni ogenj v vicah.

Ali imajo krivoverci prav, ki terdijo, da ni vic?

Ne; zakaj njih terdenje je nasprotno svetemu pismu, ustnemu zročilu in pameti.

Sv. pismo uči, da so vice. V drugih bukvah Makabejev se bere, da je Juda Makabejec nabral dvanajst tavžent drahem srebra, ter jih poslal v Jeruzalem, da bi se opra-

vila daritev za grehe v vojski pomorjenih vojakov, ker je bila splošna „sveta in dobra misel, moliti za mertve, da bi bili grehov rešeni.“ (II. Mak. 12, 46.)

Za ktere pomerte pa naj bi se molilo? Zveličani v nebesih molitve ne potrebujejo, zaverženim v peklu pa ne more pomagati, tedaj ostanejo le še pomerti, kateri so v očiščevalnem kraju ali v vicah.

Kristus sam govori od neke ječe na unem svetu, iz ktere se ne pride, dokler ni poplačan zadnji vinar. (Mat. 5, 26.) Po teh besedah moramo soditi, da je kraj, iz kterega se vendar pride, kadar je poplačan ves dolg. Ta kraj pa ni pekel, iz kterega nobenega rešenja ni. In spet pravi Kristus: „Kdor govori (se pregreši) zoper svetega Duha, ne bo mu odpuščeno, ne na tem svetu, ne v prihodnjem.“ (Mat. 12, 32.) Po teh besedah bodo vendar še nekteri grehi v prihodnjem življenju odpuščeni; pa kje? V nebesih ne, ker nič nečistega v nebesa ne pride; tudi v peklu ne, koder ni več rešenja. Toraj mora biti poseben kraj, kjer se še more Božji pravici za male grehe zadostovati, in odpuščenje zadobiti; ta kraj so vice.

Tudi cerkev je, kakor nam pričuje sv. Tridentinski cerkveni zbor, po zročilu svetih očetov, vedno in vselej učila, da so vice; dokazov za to imamo iz vseh časov, kar katoliška cerkev stoji. (Seja 25.)

Da mora tako biti, nas že naša pamet uči. Koliko jih gre s tega sveta, ki so Bogu zvesto služili, pa so se le v majhnih rečeh pregrešili. V nebesa ne morejo, ker „nič omadežanega ne pojde v nebeško kraljestvo.“ (Skrivn. razod. 21, 27.) Pa tudi z hudobnimi v pekel jih Bog ne more zavreči, ker je prepravičen, svet in usmiljen. Treba je tedaj, da je poseben kraj za take duše, kraj očiščevanja, v kterem se svojih madežev in malih grehov očiščujejo in za nebeško kraljestvo zorijo.

Kaj duše v vicah terpijo?

Kaj duše v vicah terpijo, katoliška cerkev nič določnega ni izrekla, čeravno so sveti očetje marsikaj pisali. Vendar morajo kazni in muke v vicah biti hude in strašne, ker sv. Avguštin pravi: „Ta ogenj hujši peče, kakor vse, kar koli na tem svetu zamoremo terpeti. Duše v vicah zlasti zato veliko terpijo, ker neizrečeno močno hrepenijo, Boga gledati in večno živati, pa Ga vendar ne morejo; verh tega

imajo še drugo terpljenje, kterega jim je Božja pravica naložila.“ — Posvetujmo se, in pokorimo se na tem svetu, da uidemo strašni sodbi Božji!

Kako zamoremo dušam v vicah pomagati?

Dušam v vicah zamoremo pomagati: 1. z daritvijo sv. meše; 2. z molitvijo in odpustki; 3. z drugimi dobrimi deli. Tako uči sv. Avguštin: „Molitev sv. cerkve, daritev sv. meše in almožna dušam pomertih brez dvombe pomagajo, če se za nje darujejo.“ In sv. cerkev je vselej učila, „da je sveta in dobra misel za mertve moliti,“ in vedno za nje opravlja daritve sv. meše.

Ali smo dolžni, dušam v vicah pomagati?

Dolžni smo dušam v vicah pomagati: 1. iz ljubezni, s katero smo ž njimi sklenjeni. Sv. vera nas uči, da smo vsi udje katoliške cerkve, svetniki v nebesih, verni na zemlji in duše v vicah med seboj v zvezi, kakor udje enega telesa. Kakor pa na telesu zdravi in terdni udje bolnim in slabim pomagajo, tako nas ljubezen do vernih in terpečih duš v vicah veže in priganja, jim pomagati, kolikor premoremo; 2. ker je to očitna volja Božja, da smo usmiljeni do ubogih, in po svoji neskončni ljubezni hoče, naj bi se vsi zveličali; neizprosljiva sodba čaka tiste, ki nimajo usmiljenja do najbolj ubogih in potrebnih, do duš v vicah; 3. to terjaja naš lasten dobiček in hvaležnost do rajnih. Duše v vicah bodo nam gotovo hvaležne, ako jim pomagamo iz terpljenja. Rešene iz ječe in postavljene pred obličje Božje svojih dobrotnikov ne bodo pozabile, prosile bodo za nas in za našedušne in telesne potrebe, in če bomo po Božji pravici sami obsojeni v ta očiščevalni ogenj, bodo se tudi one poganjale za naše odrešenje iz vic. Dolžni smo iz hvaležnosti pomagati dušam v vicah, zlasti svojim starišem, bratom in sestram, prijateljem in dobrotnikom.

Kako moremo vernim dušam z odpustki pomagati?

Odpustki so odpuščenje časnih kazni, ktere bi po odpuščenem grehu ali v zdanjem življenji, ali pa po smerti v vicah morali terpeti. Duše v vicah si same odpustkov ne morejo dobivati; verni kristjani pa jim morejo odpustke po priprošnji deliti, t. j. mi zamoremo Boga prositi, da odpustke,

ki jih mi zadobimo, eni ali drugi duši v vicah v prid oberne. — Tega nikdar ne opuščajmo!

Za ktere duše moramo posebno moliti?

Sv. cerkev želi, naj bi se zlasti na dan vseh vernih duš spominjali vseh ubogih duš v vicah in jim pomagali z molitvami in dobrimi deli. Vendar imamo do nekterih duš večje dolžnosti, druge so Bogu bolj prijetne, ali pa naše priprošnje bolj potrebne in vredne, zato se spodobi, da bolj goreče in pogostoma molimo: 1. za duše naših starišev, naše žlahte, prijateljev in dobrotnikov; 2. za tiste, ki so Bogu najprijetniše; 3. ki že najdalje terpijo, ali so obsojene v najdaljše terpljenje; 4. katerih muke so najhujše; 5. ki so najbolj zapuščene; 6. ali odrešenju najbližej; 7. ktere zavoljo nas terpijo; 8. na naše molitve čakajo; katerim smo v življenji ali mi, ali so oni nam kaj hudega storili; 10. za naše duhovne brate in sestre.

Kedaj in kako se je vpeljal spomin vseh vernih duš?

Prav določno se ne more povedati, kedaj se je vpeljal v cerkvi spomin vseh vernih duš. Pa že Tertulijan (160) nam pričuje, da so že prvi kristjani obhajali vsako leto spomin svojih pomertih. Benediktinski opat Odilo je l. 998 prvi ukazal, naj se v Klunjiškem samostanu vsako leto 2. novembra obhaja spomin pomertih z molitvami, almožno in daritvami sv. meše; ta navada se je kmalo posnemala po drugih škofijah in papež Janez XIX. jo je cerkveno poterdil in za vso cerkev zapovedal. In ravno dan po vseh svetnikih je temu spominu najbolj primeren, kajti, ker smo se o prazniku vseh svetnikov veselo spominjali povelečanja izvoljencev Božjih, se tudi spodobi, da se v ljubezni teh spominjamo in za nje molimo, ki se za svoje grehe še niso zadosti spokorili in v vicah še čakajo odrešenja.

V v o d danešnje meše in vseh meš za pomerte se glasi: „Daj jim, o Gospod, večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti.“ — „Tebi gre hvalna pesem, o Bog, na Sionu, in Tebi naj se opravi obljuba v Jeruzalemu. Usliši moje molitev; k Tebi naj pride vse meso.“ (ps. 64.) Daj jim, o Gospod, večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti.

Cerkvena molitev. O Bog, Stvarnik

in Odrešenik vseh vernih, dodeli dušam svojih služabnikov in služabnic odpuščenje vseh grehov, da pomiloščenje, ktereга so vselej želele, po bogoboječih prošnjah dosežejo; ki živiš in kraljuješ i. t. d.

Berilo in evangelje tega dneva govorita o vstajenji mrtvih in o sodbi, pri kateri bo vsakdo prejel, kar je zaslužil: nedolžni in pravični večno življenje, hudobni in nespokorjeni pa večno terpljenje. Po vesoljni sodbi bodo le še nebesa ali pekel; vic ne bo več. — Kam pojdemo mi? Kamor bomo zaslužili. — Delajmo in trudimo se, da pridemo v večno življenje!

Pri darovanji mešnik moli: Gospod Jezus Kristus, kralj časti, reši duše vseh vernih mrtvih od peklenških kazni in od globokega jezera: reši jih iz žrela levovega, naj jih ne požre pekel, naj ne padejo v temo: ampak sv. Mihael z nebeško zastavo naj jih pripelje na kraj večne luči, katero si nekđaj obljubil Abrahamu in njegovemu semenu. Daritve in prošnje Tebi, o Gospod, darujemo: Ti jih sprejmi za one duše, katerih spomin danes obhajamo: daj, o Gospod, da se iz smerti preselijo v življenje, katero si nekđaj obljubil Abrahamu in njegovemu semenu.

V. Od vrat peklenških,

R. Reši, o Gospod! njih duše.

V. Gospod, daj jim večni mir.

R. In večna luč naj jim sveti.

V. Gospod, pusti jih v miru počivati.

R. Amen.

V. Duše vseh vernih kristjanov naj po milosti Božji počivajo v miru.

R. Amen.

(Reci te pobožne zdihljeje, kadarkoli greš memo britofa ali pokopališča.)

God svetega Lenarta, puščavnika in opata.

(6. novembra.)

Cerkve in cerkvice svetemu Lenartu posvečene se rado nahajajo v goratih krajih; pogostoma jih najdemo s težkimi železnimi verigami opasane, kakor tudi sv. Lenart sam na podobah zlomljeno verigo v rokah nosi. Zakaj se to godi, bomo zvedeli iz kratkega popisa njegovega življenja.

Nekdanja Francoska je rodila sv. Lenarta, roditelji njegovi so bili visokega stanu; Klodovik, prvi keršanski kralj te dežele, ga je v sv. kerstu deržal, in Remski škof, sv. Remigij, sam ga je kerstil. Klodovik mu je ponujal visoko čast in službo, sv. Lenart se je pa službi Najvišega posvetil in je škofa Remigija prosil, da ga je duhovna posvetil. Vesel in nevtrudljiv prehodi lepe in obširne dežele svoje domovine, kjer je malikovanje imelo še terdne in gerde korenine, povsod oznanovaje križanega Jezusa, kateri njegovim besedam čudovito, nezaslišano moč daje; tavzente in tavzente nevernikov spreoberne in v Kristusovo cerkev pripelje.

Primeri se, da neki dan sv. Lenart potuje skoz gozdič, v katerem je bil tudi kralj s kraljico na lovu. Kraljica je bila nosna in tam v gozdu doteče njen čas. Kadar sv. mož blizo pride in vidi kralja vsega v strahu, kraljico pa v smertni nevarnosti, poklekne in moli, kraljica pa povije zdravega kraljeviča. Kralj se hoče svetniku hvaležnega pokazati in mu ponuja velike darove, sv. Lenart pa se jih brani in kralja prosi, naj jih le med siromake razdeli, za se pa prosi le en kos gozda, da bi v njem nebeški kraljici na čast postavil cerkvico in zraven nje nekoliko utic za se in svoje tovarše. Kralj ukaže zidati ondi cerkvico in nekoliko prebivališč, v ktere se Lenart s svojimi tovarši preseli. To je bil začetek poznej slovečega samostana sv. Lenarta v Nobilaku.

Kmetje tiste okolice so kmalo zvedeli o sv. možu in njegovi čudodelni moči, in ker kmetom in ubogim ljudem težav in nadlog kar bodi ne primanjka, so ga kaj radi obiskovali in pri njem pomoči in tolažbe iskali; nijeden ni šel zastonj k njemu.

Kralj je bil sv. Lenartu še posebno naklonjen; in je mnogokrat jetnike iz ječe spustil, če je sv. mož za nje prosil. To ni ostalo skrito in ker vsakdo rad v prostosti živi, so

jetniki mnogokrat želovali, s pomočjo sv. Lenarta prostost zadobiti. Ko je svetnik že davno bil v večnosti, so jetniki k njemu zdihovali in klicali, naj bi jim s svojo priprošnjo iz ječ pomagal, in glej čudo Božje! verige so jim padle z rok in nog, ječina vrata so se jim odperla, dosegli so milo prostost. Tako rešeni so prinesli svoje verige iz hvaležnosti k svetniku, dokler je bil še živ, po njegovi smerti pa so jih nosili k cerkvicam, temu svetniku posvečenim. Ko so rešeni jetniki Lenartu pripovedovali svoje rešenje in se mu goreče zahvaljevali, je on spet Bogu hvalo dajal in rešence ginljivo opominjal, naj rešijo in odpravijo tudi ketine pregrešnih zvez in navad. Ravno k temu je vedno opominjal ljudi tistih krajev v svojih pridigah. Tiste, kateri so se spokorili, in je spoznal, da imajo nagnjenje do samotnega življenja, sprejel je v svoj samostan, kateremu je bil skerbljiv sprednik. V ostri pokori in neprenehnem trudenju za Božjo čast je dosegel visoko starost, in doživel veselje videti, da ni zastonj delal. Kjer je bilo nekdanj neverstvo, malikovanje in pregrešno življenje, ondi so razcvetele lepe keršanske čednosti, in samostan v Nobilaku je bil na dobrem glasu široko in daleč.

Ko se sveti mož postara, močno hrepeni gledati Božje obličje; mirna smert leta 559 Božjemu služabniku to željo dopolni. Njegov spomin pa hrani mnogo cerkev in kapelic tudi po Slovenskem.

(Vvod sv. meše, berilo in evangelje kakor za god opata.)

Cerkvena molitev. Prosimo Te, o Gospod, naj nas priprošnja Tvojega svetega služabnika Lenarta Tebi prijetne stori, da nam njegovo varstvo pridobi, kar naše zasluženje ne zamore; po Gospodu našem.

God svet. Martina Turskega, škofa. (1.400.)

(11. novembra.)

„Kdor se Boga boji, dobro dela.“ (Sir. 15, 1.)

Teh besed se je deržal vse svoje žive dni sv. Martin, škof, katerega spomin sv. cerkev ta dan obhaja.

Sv. Martin se je rodil okoli l. 316 v Sobotici na

Ogerskem. Stariši njegovi so bili še paganski ali neverni malikovalci in so tudi sinčeka v ajdovski veri izrejevali. Pa že mladega Martina je neka skrivna moč vlekla h Kristusovi veri; skrivoma je hodil h keršanski Božji službi, da bi poslušal zveličavne resnice in nauke in še le 10 let star se je dal vverstiti med katekumene, ki so se pripravljali za sv. kerst. Njegov oče, ki je bil rimski vojšak in poveljnik, mu je branil, toda zastonj. Od tega časa je bil Martin toliko vnet od ljubezni do Kristusa, da bi bil najrajši po zgledu egiptovskih puščavnikov šel v puščavo in tam živel v ostri pokori; toda duhovni mu tega ne pripusté, ker je bil še premlad.

Še le 15 let star stopi v vojaški stan in odpeljejo ga iz Pavije na Laškem v Galijo, kjer ga vverstijo med konjike. Tudi v tem stanu ne popusti svojega pobožnega življenja; bil je zvest Bogu in cesarju, drugim vojakom pa lep izgled čednega, keršanskega zaderžanja. Posebno pa je bil usmiljenega serca do ubogih. Kar si je od svoje plače mogel prihraniti, je razdelil med siromake, sam za se pa ubogo živel. Neki dan jezdi Martin v hudem zimskem mrazu z drugimi tovarši iz Turskega mesta proti Amijanu. Pred mestnimi vrati ugleda siromaka, ki je na pol nag mraza se tresel in memogredoče vbogaime prosil; toda nobeden ni se zanj zmenil. Martinu se ubošček v serce smili in ker nêma denarja, odreže s svojim mečem kos svojega plajšča ter ga verže siromaku.

Tisto noč se mu prikaže Kristus ogernjen s tistim plajševim kosom in reče angeljem, ki so ga spremljevali: „Glejte! s tem plajšem me je ogernil Martin, katekumen.“ Ta prikazen Martina tako močno gane in veseli, da prosi za sv. kerst in ga prejme v svojem osemnajstem letu. Tudi vojaški stan hoče popustiti, da bi se službi Gospodovi posvetil, toda še le čez dve leti dobi odpust od rimskega cesarja Julijana.

Zdaj se poda k Hilariju, škofu Poatiškemu in od njega podučevan kaj čudovito napreduje v vseh keršanskih čednostih. Hilarij ga hoče v dijakona posvetiti, Martin pa v svoji ponižnosti tega še ne dovoli, temuč le manjše blagoslove prejme. Martin bi bil rad tudi svoje stariše Kristusu pridobil, zato potuje iz Francozkega v daljno Ogersko, kjer so mu stariši še živeli. Res se mu posreči spreobrniti svojo mater in drugih nekoliko, oče pa je ostal terdovraten v svoji neveri. Rad bi bil še več nevernikov v svoji do-

movini spreobernali, ali krivoverni Arijadi so ga jeli preganjati. Žalosten se hoče verniti na Francosko nazaj, da bi poiskal svojega ljubljeneega učenika Hilarija. Ko zvé, da so krivoverci pregnali tudi Hilarija, ostane nekoliko časa blizo Milana na Laškem, pa tudi tam ga preženejo Arijadi. Martin pobegne na zapuščen otok, kjer se preživlja z zeljši in korenjem. Precej, ko se mu naznani, da se je smel Hilarij verniti iz pregnanstva, hiti za njim na Francosko, in sezida blizo Poatiškega mesta samostan, v kateri se poda z nekolikimi tovarši in prav ostro in spokorno živi. Že takrat podeli Bog njegovi molitvi čudodelno moč. Ko neki dan Martina ni bilo doma, umerje eden njegovih učencev, ki je bil še le katekumen, brez sv. kersta. Martin pa za njega moli, merlič se zopet oživi, prejme sv. kerst in potem še mnogo let živi.

Leta 371 umerje Turski škof, sv. Liborij, duhovščina in prebivalci Turskega mesta si želijo Martina za svojega škofa; nekteri škofje se pa temu zoperstavljajo, ker jim ne dopada njegova priprosta obnaša in noša. Ljudstvo si vendar le Martina želi v svojega višjega pastirja in ga tudi dobi.

V škofa posvečen ostane Martin ves ponižen in goreč za Božjo čast in za zveličanje svojega bližnjega. V palači ni hotel stanovati, temuč v majhni celici poleg cerkve je bival, in ko je videl, da ga ondi ljudje vedno motijo, si poišče samotni kraj, pičlo uro od mesta oddaljen in tam vstanovi duhovno družino, kateri je bil glava in vodnik. Z nekterimi svojih duhovnih učencev in bratov je potoval po svoji škofiji, ljudi učil in jim veliko dušnih in telesnih dobrot delil. Celih 26 let je bil svoji škofiji blag in vedno skerbljiv višji pastir. Dosegel je lepo starost še čez osemdeset let.

Ko sliši, da se je v Kondati, na meji njegove škofije, vnel prepir med duhovni, gre spremljan od svojih učencev tje, da bi jih med seboj pomiril. Po srečno opravljenem poslu se verne zopet nazaj, pa na potu ga napade bolezen in vidno ga zapuščajo moči. On skliče svoje spremljevalce in jim reče: „Otroci moji, ura moje smerti se bliža.“ Vsi se tedaj milo zjokajo in kličejo: „Oče! zakaj nas zapuščaš? Komu nas boš zročil?“ Te besede ljubih učencev blagega moža do solz ginejo in on moli k Bogu: „Gospod, ako sem Tvojemu ljudstvu še potreben, ne braniš se dela; Tvoja sveta volja naj se zgodi.“ Na golih tléh s pepelom potro-

senih, ogernjen s spokornim oblačilom in s sklenjenimi rokami je sveti mož pričakoval smert. Njegovi učenci so mu hotli slame prinesti, on pa tega ni pripustil, rekoč: „Otrci, kristjan mora na pepelu umreti, in če sem vam drugačen izgled dal, kakor izgled pokore, nisem prav storil.“ Da bi mu ležo nekoliko zljajšali, hočejo ga na stran obrniti; sv. Martin pa jim odgovori: „Bratje! najte me rajši proti nebesom gledati, kakor k zemlji, da moja duša že na odhod pripravljena ložej pravo pot k Gospodu najde.“ Na to zagleda hudobo ob svoji strani in jo nagovori: „Kaj stojiš tukaj, divja zver? Malovrednež! pri meni nič ne zmoreš; Abrahamovo naročje me bo sprejelo.“ Po teh besedah izdihne svojo blago dušo, star 86 let; njegovo truplo so potem v mesto Tur prenesli in v nekem gozdčiči poleg mesta pokopali, okoli l. 400 po Kr.

Obrazuje se sv. Martin kot mladeniški vojak na konji, ki svoj vojaški plajš z mečem čez sredo reže; poleg njega na tléh sedi na pol goli berač, kteremu je Martin polovico svojega plajša podaril. Vernim kristjanom je bil ta svetnik od nekdanj v visokem spoštovanji. — Svoje dni so se že po sv. Martinu jeli pripravljati za Božične praznike s postom in molitvami tako, da je bil sv. Martina večer nekaj pustni večer.

V krajih, kjer se redijo gosi, se daje ta večer pečena gos na mizo; tod se imenuje sv. Martina gos.

V mnogih čednostih se odlikuje sv. Martin, vendar vse druge presega njegova ljubezen do bližnjega. Priče so nam siromak, kteremu je pol svojega plajša odrezal; učenec, kterega je s svojo molitvijo k življenju obudil, da ga je kerstil; njegovi samostanski bratje, zavoljo kterih je hotel še dalej živeti, če bi bil jim potreben. Dopolnil je, kar Sirah uči: „Kdor se Boga boji, on dobro dela.“ (15, 1.) Naj bi sv. Martina tudi mi posnemali v ljubezni do bližnjega, „ker ljubezen pokrije obilnost grehov.“ (I. Pet. 4, 8.)

„Beži! divja zver; pri meni nič ne zmoreš;“ je nagovoril hudobo. Srečen, kdor more v svojem življenji ali na smertni postelji tako govoriti. Pa čuti je treba in se pokoriti, kakor je delal sv. Martin. Sv. Ciprijan pravi: „Če satan koga najde, ki nad seboj ne čuje, in ni boja vajen, ga lahko premaga.“

(Vvod sv. meše, kakor ob godu sv. Petrovega stola.)

Cerkvena molitev. O Bog! ki vidiš,

da sami iz svoje moči nič ne premoremo, dodeli milostljivo, da nas priprošnja svetega škofa in spoznovalca Martina vsega hudega ovaruje; po Gospodu našem.

Berilo iz bukev Sirahovih 44 in 45.

Glej veliki duhoven, kateri je v svojih dneh dopadel Bogu, in je bil najden pravičen, in je bil ob času serda v spravo. Ni mu bil najden enak, kateri bi bil spolnoval postavo Najvišega. Zato mu je po prisegi dal Gospod rasti v svoje ljudstvo. Blagodar vseh naredov mu je dal in je poterdil zavezo verh njegove glave. Spoznal ga je po svojih blagodarjih, ohranil mu je svoje usmiljenje, in našel je milost pred Gospodovimi očmi. Počastil ga je pred kralji, in dal mu je krono časti. Sklenil je ž njim večno zavezo, in dal mu je veliko duhovstvo, in ga je s častjo osrečil, da opravlja duhovsko službo in hvalo poje Njegovemu imenu in mu daruje vredno kadilo v prijeten duh.

Razlaga. To berilo je sestavljeno z odlomki 44. in 45. poglavja Sirahovih bukev, v katerih se slavijo moške stare zaveze: Henoh, Noe, Abraham, Izak, Jakob, Mozes in Aron. Cerkev nam hoče kakor predpodobo, tako tudi čast, visokost in srečo višega duhovna ali škofa nove zaveze pred oči postaviti. Bodi si škof ali mešnik nove zaveze, naj si prizadeva na vso moč, te, Bogu dopadljive in za blagor ljudstva vse vnete može posnemati, kakor se vdeležuje njihove časti in visokosti. Svet in pravičen naj tedaj bo in Bogu dopadljiv, da bo po svojem poklicu, s svojimi daritvami in molitvami ljudstvo z Bogom spravljal, kadar se Božja pravica nad njim razserdi. Ni zadosti, da duhoven ljudstvo le Božjo postavo uči, tudi sam mora živeti, kakor uči. Tako je delal

sv. Martin, in če duhoven njegov zgled posnema, sme upati, da bo Bog njega in zavoljo njega tudi ljudstvo, katero mu je v skerb izročeno, blagoslovil; na zemlji in v nebesih ga povišal.

Evangelje sv. Lukeža 11, 33—36.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Nihče luči, ko jo užge, ne postavlja na skrit kraj, ne pod mernik, ampak na svečnik, da, kateri noter gredó, svetlobo vidijo. Svetilo tvojega telesa je tvoje oko; ako je tvoje oko čisto, bo svetlo vse tvoje telo. Glej tedaj, da luč, koja je v tebi, ne bo temna. Ako je tedaj vse tvoje telo svetlo, in nêma nikjer nič temnega, bo vse svetlo in te bo kakor svetla luč razsvetljevalo.

Ktera je tista luč, ki ni postavljena na skrit kraj, ampak na svečnik?

I. Kristus sam, ki s svojim naukom in zgledom sveti, kakor luč na visokem, vsem, ki v temi hodijo. Kdor za to lučjo hodi, se ne zgubi. Ta luč sveti vsakemu, ki na svet pride, in kdor je ne spozna, je sam kriv, da je slep in oterpne.

II. Višji in predniki, gospodarji, stariši in posebno duhovni, ktere je Bog visoko postavil, naj bi svetili svojim podložnim. Njih sveta dolžnost je, da svoje otroke in podložne z dobrimi nauki, še več pa z lepim zgledom in pobožnim življenjem k dobremu vodijo, nikakor pa, da bi jih z hudobnimi in pehujsljivimi pogovori in djanji v greh zapeljevali.

III. Vsak kristjan, kateri po nauku naše svete vere svojim bližnjim z dobrimi deli lep izgled daje, jih k dobremu opominja in priganja.

IV. Naša vest, t. j. tista luč, ktero je Bog nad nami zaznamnjel (ps. 4, 7) in v nas prižgal, da nam sveti pri naših djanjih in nam kaže, kaj je prav in kaj ni prav. Tudi to luč moramo na svečnik postaviti, t. j. pri vsem svojem djanji in nehanji se moramo po nji ravnati, in je ne smemo zatemniti ali pogasiti s pregrešnim življenjem.

Kaj še pomenita oko in telo?

Oko pomeni dober namen, po katerem vselej in vse na Boga in Božjo čast obračamo, telo pa pomeni dela in djanja našega življenja. Prilika tedaj pove: Kakor zdravo in čisto oko celo telo vlada in mu kaže, kaj storiti, kaj opustiti, tako naj nas dober namen pri vsem našem djanji in nehanji vodi, da bomo Bogu dopadli. — Skerbi tedaj, da boš imel čisto oko t. j. imej dober namen pri vseh svojih mislih, govorih in delih; varuj se, da se tvoje oko ne pokazi, t. j. da ne boš imel slabega namena, kateri tudi dobrim početjem vrednost jemlje in jih Bogu ostudna dela.

Zdihljej k svetemu Martinu. Sv. Martin! ti si bil toliko vnet za Božjo čast, da se nisi bal ne truda, ne smerti; zato so, ko si umiral, angelji se veselili in hvalne pesmi prepevaje tvojo dušo nesli pred Božji tron; izprosi po tvoji močni priprošnji meni usmiljeno serce do ubogih, apostolskim pastirjem pravo gorečnost, in vsem umirajočim gnado, da bi po tem revnem življenji prišli v veselje Gospodovo, ktero ti kakor dober in zvest hlapec že vživaš, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.

Sopraznik Marijinega darovanja.

(21. novembra.)

Česa nas opominja ta praznik?

Sopraznik Marijinega darovanja se obhaja v spomin dneva, ko sta Joahim in Ana svojo hčerko že v prvi mladosti Bogu v tempeljno darovala in se je ona sama za vselej Božji službi posvetila.

Kako se je to dogodilo?

O tem nam pripoveduje sveto zročilo. Marijini stariši so se bili zaobljubili, če jima Bog otroka podari, da ga hočejo za Božjo službo v tempeljno odločiti. Tudi Marija

se je že v prvi mladosti po Božjem razsvitljenji Bogu popolnoma darovala in v njegovo čast brezpogojno se posvetila, kakor hitro je zvedela, da so jo njeni stariši v Božjo službo zaobljubili.

Pri Judih pa je bila stara šega, da so svoje hčericke radi pošiljali v Jeruzalem k tempeljnu, kjer so prebivale v malih celicah blizo tempeljna in so jih pobožne žene skerbno izrejevale. Tje k tempeljnu sta hotla tudi Joahim in Ana svojo hčerko Marijo peljati; Marija pa, ki je vedela, kaj so stariši ž njo namenili, in je sama želela Bogu se popolnoma darovati, jih je prosila, naj bi skorej rešili svojo zaobljubo. Pobožna zakonska Joahim in Ana se napravita na pot in vzameta Marijo še le triletno, da bi jo peljala v tempelj; Marija pa, gnana od svete ljubezni in gorečnosti, jima je tekala vedno popred. Priprosto stopijo v tempelj, brez posebne slovesnosti se godi darovanje, tembolj se ga veselijo nebeški duhovi, največ se pa dopade Najvišemu, ker tako svetega in čistega darú še niso mu bili darovali v tem tempeljnu.

Vsi trije pokleknejo, padejo na svoj obraz in molijo živega Boga; pobožni stariši darujejo Njemu v vsej ponižnosti in spoštljivosti preljubo hčerko; Marija se pa Bogu zahvali za gnado, da jo hoče v svojo službo sprejeti in se mu daruje in ponudi za večno služabnico. Potem izročita Joahim in Ana svoje edino dete, ljubo Marijo, duhovnu Gospodovemu, Cahariju, ki je takraj opravljal službo v tempeljnu; in Caharija opravi za njo zapovedane darove in molitve, potem jo pa pelje v tisti oddelek tempeljniovih poslopij, v katerem so se izrejevale device, tempeljnovi službi odmenjene. —

Tam je bila sijajen zgled vsem tovaršicam, ktere so bile ž njo vred v tempeljnu, in to je še dandanešnji in bo vselej vsem, kteri svoje devištvo Bogu darujejo in se Božji službi popolnoma posvetijo.

(Berilo in evangelijske kakor na roženkransko nedeljo.)

Nauki. I. Pervič se čudimo velikodušnosti Marijinih starišev, da so iz ljubezni do Boga svojo edino hčerko v Njegovo službo darovali. Prava ljubezen Bogu vse daruje, in vselej dela, kar Bog hoče. — Stariši! Bog ne tirja od vas vseh, naj bi mu svoje otroke darovali, kakor Joahim in Ana Marijo, ali to dolžnost pa

vsem nalaga, naj bi svoje otroke spoštovali kakor tempeljne sv. Duha, v ktere so bili pri sv. kerstu posvečeni in naj bi jih oskrunjenja in greha varovali. Od prve mladosti jih morate že doma k Božji službi napeljevati, ako hočete, da bi vam bili kedaj na veselje in čast, pa tudi svoje hiše posvečujete s čednim življenjem, da bodo svete kakor tempeljni Božji. —

II. Marija se daruje Bogu že v prvi svoji mladosti; daruje se mu vso, popolnoma, za vselej in nepreklicano. Kedaj se bomo pa mi Bogu resnično darovali? Že pri svetem kerstu smo bili Bogu darovani in v njegov tempelj posvečeni; že takrat smo se odpovedali hudiču in svetu, in smo obljubili, le Bogu živeti; to obljubo smo tudi že večkrat ponovili, — ali smo jo pa tudi dopolnili? Ali nismo to, kar smo z eno roko Bogu darovali, z drugo Njemu spet jemali? — Ali nismo oskrunjevali tempelj svojega serca z gerdim poželjenjem? — Ali nismo za se, za svet in nečimurnost več skerbeli, kakor za Boga? Kedaj se bomo Bogu resnično in za vselej darovali? — Morebiti na stare dni? — Bode Bogu mar še dopadel dar našega slabotnega telesa, naše od grehov vse preprežene duše potem, ko smo vse svoje dni in moči v službi sveta, greha in hudiča napravili? — Boče li zadovoljen, če mu bomo še le takrat hotli služiti, kadar že svetu ne bomo več mogli, če bomo jeli še le takrat Bogu živeti, ko nas bo življenje že zapuščalo? — Bog gori za svojo čast, On hoče, naj bi Ga ljubili iz celega serca, iz vse duše, iz vseh moči; serce, katero je razdeljeno med Njim in med stvarmi, mu ni všeč. On zasluži, da Ga ljubimo z vsemi močmi, ker le On povračuje popolno ljubezen, ker se nam vsega daje, ako se tudi mi Njemu popolnoma vdamo. Kristus pravi: „Ako me kdo ljubi, k temu bova jaz in Oče prišla in pri njem prebivala.“ (Jan. 14. 23.)

Cerkvena molitev. O Bog! kateri si

hotel, da se je presveta, vselej čista Devica Marija, v kateri je sv. Duh prebival, današnji dan v Tvojem tempeljnu darovala, prosimo, dodeli nam, da bi po njeni priprošnji bili vredni priti v tempelj Tvojega veličastva, po Gospodu našem.

Zdihljej k Mariji. O Marija, ki si bila presveta Trojici najprijetneje darilo, pripravi tudi moje serce, da bi bilo Bogu vreden in prijeten dar. Priskerbi, naj za naprej ne pride iz mojega serca nobena misel, iz mojih ust nobena beseda, in od mene samega nobeno djanje, katero ni na čast Božjo in bližnjemu v prid. Stori, da bo moje serce vselej k Bogu obrnjeno in da ničesar zanikerno ne delam, kar zadeva Božjo čast in moje duše zveličanje. Odvzemi od mene mojo napčno voljo in dobodi mi voljo, Tebi popolnoma poenačeno, naj bi vsem svojim dolžnostim zadostoval in Božje zapovedi po vsem izpolnoval. Amen.

God svete device in mučenice Katarine.

(25. novembra.)

Kadar gre pri kerščevanji za to, da bi se kerščencu kerstno ime izvolilo, večkrat slišim, ta svetnik, ta svetnica ni za nas, ker je ime nam neznano in preveč gosposko; nasproti se pa gospôda tudi nekako brani kmečkih svetnikov in svetnic. Akoravno pred Bogom gotovo ne obvelja ta razloček med kmečkimi in gosposkimi svetniki, je vendar nekoliko opravičen; prosto ljudstvo se (po navadi) najrajši derži tega, česar je navajeno.

Izmed svetnic, ktere so se priľjubile kakor gospôdi, tako prostemu ljudstvu, ena najbolj znanih je sveta devica in mučenica Katarina.

Rodila se je ob času, ko se je poganski zmaj še hudo

zvijal in branil pogina; serdito je napadal in tergal mladeniško cerkev Božjo, na tisuče so kervaveli mučeniki in mučenke keršanske. — Kjer se velika reka Nil v morje izliva, na zadnjem koncu (cepu) Egipta, stoji Aleksandrija, slavno tergovsko mesto, ktero je pa svoje dni gojilo tudi znanosti in umetnije. To mesto je bilo rojstno mesto sv. Katarini, ktera pa ni imela te sreče, da bi jo bili že stariši skerbno izredili v keršanski veri; po lastnem nagibu in gnadi Božji se je odločila za Kristusa, pa tudi v posvetnih znanostih se je odlikovala.

Še le osemnajst let stara je že po vsem mestu zaslovela zavoljo svoje učenosti in lepote. Ko rimski cesar Maksimin o njej zve, da se najmočneje poteguje za keršansko vero, nažene v Aleksandrijo najbolj sloveče ajdovske modrijane, ter jim obljubi lepo nagrado, če bi keršansko devico zmagali s svojo zvijačno zgovornostjo, in jo poganstvu zopet pridobili. Pa ravno nasprotno se dogodi; neomagljiva devica jih pobija s toliko krepkimi dokazi, da je keršanska vera edino prava in zveličavna, da se celo modrijani sami dajo kerstiti in so pozneje za keršansko vero smert terpeli. Cesar se kaj tacega ni nadejal in seveda mu ta izid besednega tekmovanja svojih modrijanov ni bil všeč. Cesar modrijani niso zmogli, meni sam cesar boljši in ložej opraviti; on se devici Katarini začne prilizovati, in ji celo obljubi, da jo bo snubil in na cesarski prestol povišal, če bi se odpovedala Kristusu. Pa tudi cesar nič ne opravi niti s sladkimi besedami, niti z obljubami. Tem hujši se vname maščevalnost v njegovem sercu. Maksimin ji žuga, potem ukaže mlado Katarino v ječo djati, ter jo 11 dni mučiti s tepenjem, gladom in žejo, toda zastonj; celo Maksiminovo soprogo in cesarjevega vojskovodja, ki jo v ječi obiščeta, h keršanski veri spreoberne in oserčuje za mučeniško smert.

Zdaj se cesar tako hudo raztogoti, da ukaže napraviti kolo z vpičenimi noži in železnimi kavljji, in na to grozno orodje pripeti keršansko devico, da bi se njeno telo raztergalo in razmesarilo. Sv. Katarina stori nad kolesom znamenje sv. križa, kolo se razleti in devico nepoškodovano pusti; mnogo gledalcev se po tem čudežu spreoberne. Cesarja ni bila volja, devico še dalej terpinčiti, ker se je bal, da bi se jih še več ne spreobernilo in on še na večji sramoti ostal. Precej dá povelje sv. devico obglaviti; pod rabeljnovim mečem je izdihnila Katarina svojo

čisto blago dušo l. 307, da je prejela dvojno krono, namreč devištva in mučeništva. Pripoveda se, da so angeli njeno sveto truplo na goro Sinajsko prenesli ter ondi pokopali, kjer se še dan danes z veliko pobožnostjo časti. —

Dekleta keršanske! kaj si mislite, kadar berete, koliko imenitnih mož in drugih oseb je sv. Katarina k Jezusu pripeljala, vè pa s svojo razuzdano obnašo, s svojimi pohujšljivimi pogovori, s prevzetijo in nesramnostjo toliko mladenčev in mož od Kristusa in nebes odvrčate, k peklu in pogubi napeljujete?

Vvod sv. meše. „Govoril bom od tvojih spričevanj vpričo kraljev, in ne bom osramoten; in premišljeval bom tvoje zapovedi, ker jih ljubim.“ (ps. 118, 46—47.)

„Blagor nedolžnim na potu, ki hodijo po Gospodovi postavi.“ (ps. 118, 1.)

Cerkvena molitev. Bog, ki si verhu Sinajske gore dal Mojzesu zapovedi, in si ravno na tisto mesto po Svojih svetih angeljih telo sv. Katarine, device in mučenke Svoje, prečudno položil; dodeli, prosimo, da po nje zasluženji in priprošnji na hrib, kateri je Kristus, priti zamoremo, ki s Teboj živi in kraljuje . . .

Berilo iz bukev Sirahovih 51, 1—8, 12.

Častil te bom, Gospod kralj, in te hvalil Boga svojega Zveličarja; častil bom Tvoje ime, ker si mi bil pomočnik in varh, in si rešil moje telo pogina, iz zaderge krivičnega jezika in ustnic lažnjivcev, in si mi bil pomočnik zoper moje sovražnike. In si me po obilnem usmiljenji Svojega imena rešil rjovečih, ki so bili pripravljeni me požreti; iz rok téh, ki so mojo dušo zalezovali, iz nadlog, ki so me obdajale, iz stiskajočega plamena, ki me je obdajal, da v sredi ognja nisem zgorel; iz globočine peklenškega žrela in nečistega jezika in

lažnjive besede, hudobnega kralja in krivičnega jezika. Hvali do smerti, duša moja, Gospoda, ker otevaš nje, ki v Te zaupajo in jih rešiš iz rok narodov, Gospod, naš Bog!

Razlaga in nauk. Sirah sklene svoje modrostine bukve z molitvijo, v kateri Boga zahvaljuje za rešenje iz smertne nevarnosti, v katero so ga bili njegovi opravljeni sovražniki pahnili. Cerkev pa je iz te zahvalne molitve odbrala berilo za god sv. Katarine in drugih devic in mučenic, ter Bogu zahvalo daje za gnade, ktere jim je dodelil, da so ohranile svojo čistost v nevarnostih in skušnjavah spridenega sveta. — Bog je čistim in nedolžnim vedno najzvestejši pomočnik, najmogočnejši varh, in teh, ki vanj zaupajo, nikdar ne zapusti. On sicer dopušča jim priti v težke skušnjave, nevarščine in stiske, pa le, da jim priliko daje slavno zmagati ali da svojo pomoč tem očitneje dokaže. V sili je pri njih in večja je nevarnost, bolj čudovito njegovo varstvo. Toda tega varstva ne smejo pričakovati oni, ki se prederzno, brez potrebe in hasni, v največe nevarnosti podajajo, nalašč slabih priložnost iščejo, ter v ogenj najtežjih skušnjav sami skakajo; njim se gotovo ne bo ponavljal čudež, po katerem so bili v Babilonu trije mladenči v ognjeni peči smerti obvarovani, temuč ker nevarnost ljubijo, bodo v nevarnosti poginili. (Sir. 3, 27.)

Evangelje sv. Matevža 25, 1—13.

Tisti čas je Jezus svojim učencem to priliko govoril: Nebeško kraljestvo je podobno desetim devicam, ktere so vzele svoja svetila, in so šle ženinu in nevesti naproti. Pa pet jih je bilo nespametnih, in pet pametnih. Petere nespametne so vzele svetila, olja pa niso vzele seboj. Pametne pa so vzele olja v svojih posodah s svetili vred.

Ker se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. O polnoči pa je šum vstal: Glejte! ženin gre, pojdite mu naproti. Takrat so vstale vse tiste device in so napravljale svoje sveto. Nespametne pa so modrim rekly: Dajte nam svojega olja, ker naša svetila ugasujejo. Pametne pa so odgovorile, rekoč: Da ga kje ne zmanjka nam in vam, pojdite raji k prodajalcem, in si ga kupite. Kadar so pa šle kupovat, prišel je ženin; in pripravljene so šle ž njim na ženitnino in duri so se zaperle. Poslednjič pa pridejo tudi une device, rekoč: Gospod, gospod! odpri nam. On pa je odgovoril in rekel: Resnično, vam povem, vas ne poznam. Čujte tedaj, ker ne veste ne dneva ne ure.

Kaj nas Kristus uči s to priliko?

Kristus nas opominja, naj smo za sodbo, ktera bo precej po naši smerti, vedno pripravljene; zakaj, kakor smert, tako bo tudi sodba naglo stopila, kadar se je ne bomo nadejali. Tiste, ki bodo pripravljene, bo vzel ženin (Kristus) seboj na ženitnino t. j. v nebesa; nepripravljene bodo morali zunaj ostati. Zatorej h koncu prilike še enkrat ponavlja: „Čujte, ker ne veste ne dneva ne ure.“

Kaj pomenja ženitnina in kaj pomenjajo ženitvanjske osebe?

Cela prilika je posneta po judovskih ženitvanjskih šegah. Nebesa, kjer bomo Boga vekomaj posedli in vživali, se primerjajo ženitnini, Jezus Kristus se primerja ženinu, Kristusova cerkev na zemlji pa nevesti, svatba nam pred oči stavlja Jezusovo zjedinjenje s cerkvijo v nebesih, in nebesa so svatovsko zbirališče. Device so vsi verni kristjani, ker so vsi poklicani in povabljeni na ženitnino in svatbo Božjega Jagnjeta z njegovo nevesto, zlasti pa tiste čiste duše, ki so se v svetem življenju Bogu popolnoma vdale.

Zakaj se pravoverni kristjani devicam primerjajo?

Ker je sveta volja Božja, naj bi vsi deviško živeli t. j. naj bi svoje počutke prav porabili, svoje duševne moči le

v dobro obračali, vse neredno nagnjenje do stvari premagovali in se vedno čiste in neomadeževane obvarovali po besedah sv. Pavla: „Vnet sem za vas z Božjo gorečnostjo, ker zaročil sem vas enemu možu, Kristusu vas dati, čiste device.“ (II. Kor. 11, 2.)

Kaj pomenijo svetila, olje in posode?

Po razlaganji svetih očetov pomenijo svetila sveto vero; olje ljubezen, dobra dela in miloserčnost; posode pa človeška serca in vesti.

Kaj pomeni mudenje ženina, dremanje devic in šum, ki jih je o prihodu ženina zbudil?

Mudenje ženina pomeni, da nam je ura smerti in sodbe neznan, vsakemu človeku pa je odločen in dovoljen čas pokore in dobrih del v tem življenji, vsem do njih smerti.

Dremanje in spanje devic pomeni zanikarnost tistih, ki za dobra dela in pokoro v tem življenji ne marajo, temuč brezskerbno živijo; šum pa, s katerim so ženinovi spremljevalci device prebudili, nas spominja trobent, s katerimi bodo angelji o drugem prihodu Kristusovem žive in mertve budili in klicali na vesoljno sodbo: „Vstanite mertvi in pridite na sodbo!“

Zakaj so nespametne device od pametnih prosile olja?

Ker se niso ž njim zadosti preskerbele. — Dokler so živele, so mislile, da je zadosti, v Gospoda verovati kristjan ali Bogu posvečena oseba biti, in si olja ljubezni, miloserčnosti in dobrih del niso omislile. V smerti, pri sodbi bodo svojo notranjo revščino spoznale in bodo pametne, t. j. tiste verne, ki so v tem življenji ljubezen z vero sklenili, in si zasluženje dobrih del nabirali, olja t. j. nekoliko njihovega zasluženja prosile.

Toda pametne jih ne uslišajo, v odločilnem trenutku bodo spoznali, pravi sv. Hieronim, da čednosti pravičnih na sodbi ne morejo pokriti pregreh in pomanjkljivost hudobnih.

Zakaj so pametne device odpravile nespametne k prodajalcem?

Sv. Bernard meni, to odpravljanje naj bo resno svarilo

hinavcem in svetohlincem. Dokler živijo, iščejo le ljudem dopasti in moledvajo za njih hvalo, naj si torej tudi po smerti pri ljudeh iščejo svoje plačilo.

Zakaj reče ženin nespametnim devicam: „Ne poznam vas“ ?

Kakor je Gospod pred sodbo neskončno usmiljen, tako ostra bo po sodbi njegova pravica, uči sv. Krizostom. — Bogu Sodniku ne bo zadosti, da smo verovali, temuč treba je, da vero skazujemo z dobrimi deli in kaj pomaga, če Gospoda z besedami kličemo, z djanjem pa zatajujemo. — Živa vera nam je tako potrebna, pravi sv. Krizostom, da bo celo device z nečistnicami zavergel, ako ne bodo imele sadú dobrih del.

Zakaj kliče Kristus: „Čujte“ ?

Sv. Hieronim nam odgovarja: „Ako bi človek vedel svojo smertno uro, lahko bi en čas svojega življenja posvetnim veselicam služil, drugi del pa pokori posvetil; ker pa ure ne vemo, moramo se vsak dan s strahom in z veliko skerbjo pripravljati na zadnji trenutek svojega življenja.

Zdihljej. O Gospod Jezus Kristus, ki si učenik večnega življenja; Tebi se zahvalujemo, da si nas učil, previdnim, čuječim in pripravljenim biti na Tvoj prihod. Ker pa tega ne premoremo iz svojih moči, poterdi nas s svojo gnado, naj ogenj Tvoje ljubezni v naših srcih noč in dan gori in mi pridemo v veselje večne svatbe nebeške. Oh ne daj nam slišati sodnji dan iz Tvojih ust tistih strašnih besed: „Ne poznam vas“; temuč daj nam slišati razveselivni klic: „Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je od začetka pripravljeno.“ Dodeli nam to milost, ki si nas tako drago odkupil in s Svojo kervjo odrešil; Tebi bodi čast, slava in hvala vekomaj. Amen.

Dodatek.*

Zlato ravnilo keršanskega življenja.

(Spisal Anton Martin Slomšek.)

Vse se naj pošteno in po redu zgodi.

I. Kor. 14, 40.

Dobra ura prav kaže in bije; lahko se na njo zaneseš in po njej ravnaš. Slaba ura vse skoz zaostaja, gre zdaj prehitro, zdaj prepočasno in ljudi moti. Tako se človeku godi, kateri po pravem redu ne živi. Danes moli kakor svetnik, jutre molitev celo opusti; zdaj dela kakor črna živina, le toliko da se ne ugonobi, zdaj roke križem derži in celo na delo pozabi. Danes se gosti in nêma nijene mere, jutre pa strada in nêma, da bi soli kupil. Tako nerodno življenje ni pravično, ampak od hudega pride in v hudo pelje. „Pravično ravnilo življenja pa od Boga pride in k Bogu pelje,“ pravi sv. Avguštín. Zato veli sv. Pavl: „Vse naj se pošteno in po redu zgodi.“ In sv. Bernard opominja, rekoč: „Lepo vas prosim, stanovitno ostanite v Gospodu in neprenehoma skerbno ohranite ravnilo, da vas bo ravnilo ohranilo.“ — Po kakšnem ravnilu pa imamo svoje življenje prav ravnati?

Kakor turnska ura dva kazalca, pa čvetero kazal ima, tako mora ravnilo našega življenja *dva dela* človeka ravnati: *dušo in telo*; pa tudi *čvetero potrebnih* reči dobro in modro kazati: 1. *Počitek*, 2. *molitev*, 3. *delo*, 4. *zavžitek*, to je: vse štiri vogle našega življenja na tem svetu.

* Iz Drobline l. 1861, str. 3.

I. Počitek.

1. Po storjenem delu je počivati sladko, pa tudi potrebno bolj kakor jesti in piti: spati po noči, si oddehniti po dne. *Spati* zdravim je 7 ur dosti, 8 ur bolehnim in starim; po leti se 6 ur naspiš. Dolgo spanje, kratko življenje.

2. *Hitro zvečer spat'*, pa *zjutraj zgodaj vstat'*, če hočeš biti zdrav in mlad. Večerni potepuh, pa zjutrajni zaležuh sta hudega najbolj hlapca, ki nosita v pekel v mlin.

3. *Vstani hitro* o pravem času, in ne obotavljaj se. (Sir. 32, 15.) Če te kdo izbudi, misli, da te angelj kliče kakor sv. Petra, rekoč: „Vstani hitro, in za menoj pojdi!“ (Djanje ap. 12, 7.) Ne slušaj lenega trupla; premaga juterna je Bogu prva prijetna daritev.

4. *Po dne spavati* je le za bolnike in pa stare ljudi; zdravim pa škodi. Po kosilu ali južini ležati stori človeka puhlega na duši in truplu. Po dnevi spati, po noči bedeti, je navada razuzdanih in pa hudobnih ljudi.

5. Ako od dela *jenjaš*, si pot obrišeš, ali se v senci ohladiš, skerbi, da s praznim čenčanjem Bogu dneva, gospodarju pa plačila ne kradeš. Ne poskušaj, ktera senca je bolja; lenoba ni počitek.

6. *Na večer po klopih ne posedaj* v slabih tovaršijah; nepotrebni seji je skušnjava prijateljica. Ne vlačí se po kerčmah, ne voglari po tujih strehah, ne hodi na ples, ne v ves brez potrebe. Pošteni si doma počije in na prihodno delo požiivi. — Gospodar in gospodinja poglejta, jeli so možki doma, ali so ženske same? Sovražnik ne počiva, in pride ob uri, kadar ljudje spijo. „Kdor za svoje ne skerbi, je vero zatajil.“ (II. Tim. 5, 8.)

7. Ako hočeš *mehko spati* in si sladko počiti,

molči v postelji, kadar moliš. Izsleci se spodobno, pokropi, in vlezi kakor na mertvaški oder, da skušnjavec v spanji te motil ne bo. Varuj usta, roke, noge in celo telo, naj v pokoji počivalo bo. Pregrešno ponočno djanje je sejanje za pekel; ni počitek, ampak moritev duše in trupla. Tega ne daj Bog!

II. Molitev.

1. Kar je truplu sapa, to je duši *molitev*; truplo mora dihati, duša pa moliti, da ne onemore. „Neprenehoma molite!“ (I. Tes. 5, 17.) „Kdor prav moli, tudi prav živi.“ (Sv. Avg.) Kako pa to?

2. Kadar se *zjutraj* prebudiš, izdihni: a) „O Bog, moj Bog! Tebi se o svitu izbudim.“ (Is. 62.) b) *Pokrižaj se*, rekoč: „V imenu Boga † Očeta, ki me je stvaril, Sina, † ki me je odrešil, in sv. Duha, † ki me je posvetil, hočem vstati, Bogu živeti in umreti. O Bog, ogledaj se v mojo pomoč, Gospod, hiti mi pomagat. Čast bodi Bogu itd. — c) Spodobno se *obleci*, rekoč: Obleci me, o Gospod, z oblačilom nedolžnosti; oskerbi mi svatovsko oblačilo tvoje milosti. — d) *Umij se*, rekoč: Omij me bolj in bolj mojih madežev, in očisti me vsake pregrehe. — e) Opravi *juterno molitev*, rekoč: Oče nebeški! lepo te zahvalim, itd. *) — f) Obudi kratko *tri Božje čednosti*, rekoč: O Bog! jaz verjem, itd. — g) Priporoči se *Mariji in angelju varhu*, rekoč: O Marija! itd. Preljubi angelj, itd. Kakor molitev juterna, bo opravilo celega dneva dobro ali slabo. (Joan. Klimak.)

3. Ko se *na svoje delo* podaš, Boga ne pozabi. Pri delu roke, pri Bogu serce! — a) Stori *dober namen*, rekoč: O moj Bog! vse k Tvoji večji časti;

*) Beri: Nebeška hrana, str. 20.

vse iz ljubezni do Tebe, moj Jezus! — *b)* Če je delo težavno ali sitno, skleni ga z križem Kristusovim, rekoč: Pomagaj mi, usmiljeni Jezus! voljno svoj križ nositi, in srečno za Teboj v nebesa priti. — *c)* V skušnjavi zoper sveto čistost, reci: O Jezus, Marija in sv. Jožef! vam izročim svojo dušo in telo. Rajši umreti, kakor grešiti. — *d)* Kadar te jeza prime, izdihni: O moj Jezus, ves pohleven in ponižen, daj mi voljno peterpeti. O Marija, prosi za me, da se ne razjezim. — *e)* Kadar koga srečaš, ne opusti kerš. pozdravljenja: Hvaljen bodi Jezus itd. — *f)* Kadar čuješ uro udariti, izdihni: Oh kako hitro teče našega življenja čas: Spet eno uro bližej smerti, bližej večnosti! Sveta Marija, mati Božja, prosi za nas, zdaj in v naši smertni uri. Amen. — *g)* Kadar delo dokončaš, Bogu ga izroči, rekoč: Bodi Bogu k časti in moji duši v zveličanje! Amen.

4. Kadar čuješ juternico, o poldne in pa večno luč zvoniti, ne odlagaj angeljsko počesčenje moliti, rekoč: Angelj Gospodov itd. Pred jedjo moli: Oče naš itd. Česčena si Marija itd. Požegnaj, o Gospod, nas in te Tvoje darove, ktere bomo od Tvoje dobrote zaužili, ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen. — Če najdeš ljudi pri jedi, reci: Bog vam blagoslovi, (požegnaj), kar zauživaste. Odgovori pa tudi, če tebi kdo blagoželi, rekoč: Bog vam (ti) poverni in daj, kar nam dobrega želite! — Po jedi moli, rekoč: Zahvalimo Te, vsemogočni večni Bog, za vse dobrote Tvoje, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem Amen. Oče naš itd. Česčena si Marija itd. Čast bodi Bogu itd. Bolje bo, ako se pri mizi na glas moli. „Pri tisti mizi se ne bo stradalo, ktera se z molitvijo začne in konča.“ (Sv. Kriz.) „Bodete si jedli ali pili, ali kaj drugega storili, vse k časti Božji storite.“ (I. Kor. 10, 31.)

5. *Ob nedeljah in svetkih* veselo obiši službo Božjo ponavadno v domači cerkvi, sliši pobožno sveto mešo, pa tudi besedo Božjo. O Gospodovih dnevih pri sveti meši biti, je dolžnost, o delavnikih pa dobro delo. Če ne moreš v cerkev, pa doma dober namen obudi, da bi rad pri sv. meši bil, ter se v daritev sv. meše izroči. Večernic popoldne o zapovedanih praznikih ne opuščaj, naj si bo kerš. nauk, roženkranc, križev pot ali litanije. Skerbi o svetih dneh za pobožno branje; pa tudi kako sveto pesem zapoj! Dobra dela telesne in duhovske milosti pridno opravljaj; tako ti bo vsaka nedelja en štacijon bližej svetih nebes. — V saboto večer imajo gospodarji družini naročiti, kdaj in kamo k službi Božji gre, da ne bo prepira, ne zamude v cerkvi, ne doma.

6. Potreba je *sv. zakramente* pogosto in pa vredno prejemati. Izpovej se hitro po vsakem smertnem grehu, in čez prvo nedeljo spovedi ne odlagaj. Pa tudi malih grehov se vsakega mesca, ali saj vsake kvatre skoz spoved očisti; o sv. velikonočnem časi se pa posebno zvesto izpovej in prejmi vredno presv. rešnje Telo. „Jaz sem vinska terta, vi mladike; brez mene nič ne zamorete storiti.“ itd. (Jan. 15, 1—5.) „Kdor zauživa moje meso, itd. ostane v meni in jaz v njem.“ Oh Jezus usmiljeni! Kaj je slajši, kdo ljubezniviši, ko Ti! In kako slabo Te ljubimo! Koliko ljudi brez Tebe živi, in celo ne, ali pa poredko Tvojo mizo obišče! —

7. *Večerno molitev* opravi, in če ne poprej, pred posteljo, poklekni, rekoč: „Oče nebeški! lepo Te zahvalim za vse dobrote Tvoje; prosim Te, odpusti mi grehe moje in mi daj ljubo lahko noč.“ — Izprašaj svojo vest, serčno žalost obudi in sklēni, rekoč: „O Marija, moja ljuba mati, tvojemu

sv. varstvu se priporočim. Preljubi angelj varh moj, varvaj me nicoj! — Bog daj vernim mertvim večni pokoj, in večna luč jim sveti naj! Amen.“ — Zdaj stori križ črez posteljo, in vlezi se v imenu Božjem. — Skleni roke na persih, in pomisli, kako te bodo enkrat na mertvaški oder položili. — Ko se po noči prebudiš, ali spati ne moreš, pomisli, rekoč: „Enkrat moram umreti — pa ne vem, kdaj in ne vem kje, in ne kako? Pa to dobro vem, da če v smertnem grehu umerjem, bom pogubljen vekomaj. Oh, tega Bog ne daj! — Sv. Marija“, itd. — Po svoji molitvi izdihni: „Oče nebeški! sprejmi mojo slabo molitev; in kar moja pobožnost ne velja, pa naj moj usmiljeni Jezus doda.“ Amen. — Pogosto se oziraj na sveto nebo, na svoj pravi dom, rekoč: „Oh, kako mi na zemljo merzi, kadar na nebesa pogledam!“ (Sv. Ignac.) Oh, kako bo tam lepo! Le domú! — Tako se lahko dela, in zravno neprenehoma moli.

Gospodarji naj skerbijo, da posli vsaj o svetih večerih v družbi molijo sveti roženkranc ali kake druge lepe molitve. Gospodinje naj ne zamudijo svoje otroke in rejenke potrebnih molitvic učiti. Kdor se od matere moliti ne nauči, ne bo vse žive dni prav molil. Zjutraj otrokom ne poprej kosilca dajati, dokler se ne umijejo in odmolijo; jim pa tudi zvečer ne prej postlati, da večerno molitvico opravijo. Česar se človek v mladih letih nauči in privadi, vse svoje žive dni zna. „Pri hiši, kjer molitve ni, gre hitro vse rakovo pot. Mlačnost vse naleze; duša onemaga, pregreha pa zmaga.“ (Sv. Bonaventura.)

III. Delo.

Ko bi bil človek zgol duh, bila bi mu molitev zadosti; ker pa tudi truplo ima, mora tudi delati,

vsakdo po svojem stanu. „Kdor ne dela, naj tudi ne jé.“ (Sv. Pavl.) „Bog je stvaril človeka za delo.“ (Sv. Duh.) Pa tudi za delo nam je potrebno modro, kerš. ravnilo, da se o pravem času in pa koristno stori.

1. *Delaj v imenu Božjem*, kakor bi ti Bog naročil. Peter je v imenu Jezusa mrežo vergel, in toliko rib ulovil, da se je mreža tergala. Naše delo je prazen ribji lov, ako ga ne storimo po Božji volji.

2. Vsako delo stori o *pravem času*, naj se ti poljubi ali ne. Delo naj tebe ne čaka, ampak čakaj ga ti. Počasniki in pa žnjutovci so Bogu in ljudem napoti; takih dobiček je prazen mak. Zamuda kruha strada.

3. *Delaj veselo*; delo je Božji dar, ki nam zemljo polepša, živež poslajša, nam zdravje ohrani in nas greha ovarje. Tudi Jezus je delal, kateremu so angelji stregli. Pridne roke pa veselo serce Bog in ljudje radi imajo.

4. *Delaj pridno in zvesto* ne na videz ljudem, ampak kakor hlapec in dekla Kristusova. Bog te vidi; enkrat boš vse zapisano bral, kar si opustil in slabo storil. Boga ne moreš goljfati; On bo tvoj plačnik. Težej in sitnej ko je delo, voljneje in zvesteje ko ga storiš, menj plačila ko dobiš, lepše bo tvoje plačilo v nebesih. Blagor ti, ako te Bog na plačilo zakliče, rekoč: „Dobro tebi pridni in zvesti hlapec“ itd. (Mat. 25.)

5. *Delaj mirno in modro*, naj ti ravno delo prav po volji ne gre. Jeza, nevolja, kreg in prepir tkavcu prejo zamota, delavcu pa delo skazi; kletva pa pekel odpre in nesreče prizove. Slabših delavcev ni, kakor so preklinjavci. Prekleta zemlja ternje rodi, in za preklinjavcem oset raste.

6. *Ne prenašli se, ne prevzdigni se pri delu*;

prenaglo storjeno se rado skazi, prekesno delo pa lahko zamudi. Kar danes zamoreš, ne odlagaj na jutro; pa tudi s pretežkim delom se ne ugonobi, da prehitro onemogel ne boš. Modro ravnano je stanovitno. — Na delu drugih s praznimi marnji ne mudi, jih pa tudi preneglo ne utruji z neusmiljenim priganjanjem. Kramljači med delavci in pa zel med pšenico je zamuda in škoda.

7. *Gospodar in gospodinja* imata delavcem za delo, pa tudi za pravico skerbeti; onadva modro zapovedati, družina pa lepo vbogati. „Delajte, veli Jezus, dokler je den; pride noč, kadar ne bo več delati mogoč,“ kadar delavnik neha, in se nedelja večnosti začne. — Tukaj je setev, tamkaj bo žetev.

IV. Zaužitek.

Truplo potrebuje živeža in oblačila, da ga glad ne umori in mraz ne oškoduje. Ne pozabi zatorej trupla, pa ga tudi ne razvadi, če hočeš biti zdrav in vesel. Nismo za to na tem svetu, da bi le jedli in pili, ampak le jemo in pijemo, da bi srečno živeli in Bogu lepo služili. „Kterim je trebuh Bog, njihov konec je pogubljenje.“ (Sv. Pavl.)

1. Ne bodi *požrešen* v jedi in pijači; požrešnost mori, le zmernost živi. Položi žlico poprej, da ti jed zastoji, in le toliko zaužij, da bi ti še toliko dišalo, tako ti bo teknilo.

2. Ne bodi *zberljiv* v jedilih. „Jejte, veli Jezus, kar pred vas postavijo.“ (Luk. 10, 11.) Če je živež zdrav, in je hrane zadosti, zahvali Boga. Zberljivost in nehvaležnost po navadi stradate. — Največa nesreča je za mlade ljudi, ki se na predober živež razvadijo; privaditi dobrega se je lahko, pa odvaditi težko, kadar sila pride. Kdor v mladih letih

uborno živi, njemu na starost dobro diši kosec belega kruha ali pa kupica vina.

3. *O pravem času jesti*, bodi si kosilce ali kosilo, mala južina ali večerja, je zdravo in prav. Pri hiši, kjer na skledo čakajo, je slaba gospodinja; pa tudi le maloprida ljudi k mizi doklicati ni. — Neprenehoma jesti ni zdravo, in sladka jedila izmikati je greh. Goltancu sladkóst je duši grenkost, in mehkušnost največa nesreča.

4. *Po modrosti zauživaj* Božje dari, in ne pozabi na jutre, česar danes preveč imaš. Potrata na gostijah in kolinah je zlo zlo pregrešna. Pozimi, ker dela ni, se nespametni ljudje gostijo, dobro jejo in pijejo, po leti, o kopi in košnji pa stradajo, kruha nêmajó in vodo pijejo, ali pa zavrelko (užgalec). Tak gospodar in gospodinja taka še imena vredna nista. Kadar je delo hudo, naj bo živež bolji: tako zdrava pamet veli.

5. *Na dobro voljo* le poredko hodi in pa samo k poštenim ljudem kakor Jezus na svatbo v Kano Galilejsko. Se dni in noči po kerčmah potikati, doma pa ženo, otroke in družino v nemar puščati, je po tatinsko in nêma dobrega konca. Več ko je kerčem, več je greha in uboštva, kterega boš k domu nosil, ako za kratek čas v lituš hodiš. Kjer ni Boga, je greh doma.

6. Kadar pri obilni mizi sediš, *ubogega Lazarja* ne pozabi, kakor pojedni bogatin. Bog ti je za to obilno dal, da bi tudi ti ubogim podelil. „Imaš li veliko, več daj; imaš pa malo, tudi od malega ubogim podeli.“ (Tob. 4, 9.) Bog ne gleda na kolikoto darú, marveč na serce, kakšno je, iz kterega daš. „Dajte, in se vam bo dalo.“ (Luk. 6, 38.)

7. *Posta ne opusti*, ter truplu vzemi in duši daj. Post je oče kreposti in zdravja. Hočeš li zdrav in krepek biti, navadi se vsakega mesca en den

se prav terdo postiti, naj želodec škodljive zaostanke pakuha. Zvesto pa vsaj cerkvene poste derži, dokler ti zdravje dopusti in ne daj mesu gospodariti. „Kdor v svojem mesu seje, bo od mesa tudi pogubljenje žel.“ (Gal. 6, 8.) „Svet prejide in vse njegovo poželenje; le kdor voljo Božjo dopolni, ostane vekomaj.“ (I. Jan. 2, 17.)

Kdor svoje življenje po teh čveterih vodilih ravna, on srečno pelje, in ne bo zvernil. Kdor pa svojemu mesenemu poželjenju uzdo prepusti, je neumnemu človeku podoben, ki jezdi divjega konja brez berzde. „Lepo vas prosim, stanovitni ostanite v Gospodu, in ohranite to ravnilo, da vas ravnilo bo ohranilo.“ (Sv. Bern.)

Dokončanje ravnila.

Še tri zlate reči so kristjanu posebno potrebne:

1. *Tvoja voditeljica sv. mati kat. cerkev naj bo.* Derži se njenih naukov, dopolni njene zapovedi, kakor sv. Terezija, rekoč: „Otrok sem svete rimskokat. cerkve. V njeni sveti veri hočem živeti in umreti.“ — Dokler se svoje matere deržiš, si ne ugrešiš in lahko živiš srečno in mirno.

2. *Tvoj voditelj naj bojo moder in skerben spovednik.* Prosi Boga, naj ti pravega spovednika dá. Ko si jih najdel, daj se jim voditi kakor mladi Tobija arhangelju Rafaelu. Dober spovednik so tvoj vidni angelj varh, ničesar jim ne zakrij, in ravnaj se po njih svetu. Pripeljali te bodo srečno na očetov dom.

3. *Izroči se v vseh rečeh sveti volji Božji,* rekoč: Naj se zgodi, visoko hvali in časti najpravičnejša, najviša, in najljubezniviša sveta volja Božja v vseh rečeh. Amen. Bog za te skerbi; njemu vse svoje

pote izroči, in zanesi se, da njim, ki Boga ljubijo, vse v dobro izide. (Rim. 8, 28.)

Po tem zlatem ravnilu bomo srečno živeli, mirno umerli, ter bomo srečni in veseli vekomaj. „In kateri koli se po tem vodilu ravnajo, mir in milost bodi nad njimi.“ (Gal. 6, 16.) Amen.

Djanje vere.

Verujem v Tebe, pravi trojedini Bog, Oče, Sin in sveti Duh! kateri si vse stvaril, kateri vse ohranjuješ in vladaš, kateri dobro plačuješ in hudo kaznuješ. Verujem, da se je Sin Božji včlovečil, da bi nas s svojo smertjo na križu odrešil, in da nas sveti Duh s svojo milostjo posvečuje. Verujem in terdim vse, kar si Ti, o Bog! razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so apostoli pridigovali, in kar nam sveta Rimska katoliška cerkev zapoveduje verovati. Vse to verujem, ker si Ti, o Bog! večna in neskončna resnica in modrost, ki ne moreš ne goljfati, ne goljfan biti. O Bog! stori močnejšo mojo vero.

Djanje upanja.

Upam in se zanašam na Tvojo neskončno dobroto in milost, o Bog! da mi boš po neskončnem zasluženju Svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa v tem življenju spoznanje, pravo obžalovanje in odpuščenje grehov, po smerti pa večno zveličanje dal in dodelil, Tebe od obličja do obličja gledati, ljubiti in brez konca uživati. Upam tudi od Tebe potrebne pomoči, vse to doseči. Upam to od Tebe, ker si to obljubil Ti, kateri si vsemogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. O Bog! poterdi moje upanje.

Djanje ljubezni.

O moj Bog! ljubim Te iz celega svojega serca čez vse, ker si največa dobrota, neskončno popolnoma in vse ljubezni vreden; ljubim Te tudi zato, ker si do mene in do vseh stvari neskončno do-

brotljiv. Voščim si iz celega serca, da bi Te jaz ravno tako ljubil, kakor so Te Tvoji najzvestejši služabniki ljubili in Te še ljubijo. Z njih ljubeznijo sklenem svojo nepopolnoma ljubezen; povikšuj jo v meni, o dobrotljivi Gospod! bolj in bolj.

Djanje grevenge.

Moj Bog! vsi moji storjeni grehi so mi iz serca žal, ne samo zato, ker sem nebesa zgubil in pekel zaslužil, ampak veliko več, ker sem Tebe, svojega prelubeznjivega Boga, Tebe, vso svetost in neskončno dobroto, ktero iz celega serca ljubim, ž njimi žalil. Terdno sklenem, s Tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, in vse, tudi smert raji preterpeti, kakor Tebe, svojega Boga, Tebe, neskončno svetost in dobroto, že kdaj s kakim grehom žaliti. Daj mi milost, spolniti ta moj sklep. To Te prosim po neskončnem zasluženju Tvojega Božjega Sina, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

